Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET
The Workers Museum

Titel: Medlemsblad for Kvindeligt Arbejderforbund
Udgiver: Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark
Udgivelsesår: 1926-1934

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

Overenskomst er afsluttet med Fischers Lakritsfabrik, Glostrup. Timelønnen er de første tre Maaneder 62 Øre, derefter 68 Øre.

Akkorderne reguleredes. Der reguleres igen til August dog ikke for de første 6 Points.

Overenskomsten er gældende fra 5. Februar 1926 til 1. Februar 1927.

Ved Forhandling med Margarinefabrikken „Bona", Sønderborg, enedes man om at fradrage Lønningerne 6 pCt., idet vore Medlemmer efter Overenskomsten skulde have samme Tillæg som i Fjor ÷ en Trediedel.

Paa Fællesforeningens Fabrikker i Viby og Aarhus fradrages Lønningerne 9 pCt. fra 1. Marts.

Paa Margarinefabrikken tillagdes Lønnen 2 Kr. 60 Øre.

Med A/S Schou's Fabrikker er afsluttet Overenskomst. Lønningerne fradrages 8 pCt.

Med Flødefabrikken „Danmark" er afsluttet Overenskomst. Lønnen er 31 Kr. 50 Øre. For Uger, hvori forekommer Helligdage, betales fuld Løn. Der reguleres til August, og Overenskomsten er gældende til 1. Februar 1927.

Med Københavns Magistrat er Overenskomsten fortsat løbende, dog saaledes at Februarreguleringen fradrages ÷ 2 pCt.

Overenskomst er afsluttet med Mælkekondenseringsfabrikken i Nykøbing, Falster.

Timelønnen er 78 Øre, paa Fyldepladsen ydes et Tillæg af 11 Øre pr. Time (i Stedet for 5 Kr. pr. Uge). Ved Spandevask ydes et Tillæg af 17 Øre pr. Time (i Stedet for 8 Kr. pr. Uge).

Der fastsattes Akkordpriser samt et Akkordafsavnstillæg.

Ved alt Akkordarbejde er Timelønnen garanteret.

Samtlige Time- og Akkordlønninger reduceres fra 1. Maj med 10 pCt. Undtagne herfra er Daasefabrikkens Akkorder, der reduceres med 5 pCt.

Der reguleres til August, men der reguleres ikke yderligere i Overenskomstperioden.

Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1927.

Med Dansk Crown Cork Fabrik er afsluttet Overenskomst. Minimaltimelønnen er 69 Øre pr. Time.

De personlige Lønninger tillagdes 4 Øre pr. Time. Prægning af Kapsler udføres paa en Timeløn af 89 Øre. Rulning af Papir betales med 82 Øre pr. Time. Akkorderne ordnedes.

Overenskomsten er gældende til 1. Februar 1927. Der reguleres i Henhold til Pristallet.

Med Dansk Papdaasefabrik er afsluttet Overenskomst. Minimaltimelønnen er 69 Øre. Nyantagne Kvinder betales Timeløn, indtil denne Fortjeneste naas i Akkord.

Overenskomsten er underkastet Reguleringen i Henhold til Pristallet og er gældende til 1. Februar 1927.

Med Mælkekondenseringsfabrikken i Hjørring er afsluttet Overenskomst. Timelønnen er den første Maaned 55 Øre, derefter 66 Øre pr. Time. Ved alt Akkordarbejde er Timelønnen garanteret. Der gives Adgang til personlige Lønninger ved Sortering og lignende.

Ved Reparation af Daaser betales yderligere et Tillæg af 10 Øre pr. Time.

Der reguleres til August, men ikke yderligere i Overenskomstperioden.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1927.

Ny Overenskomst er oprettet med Brødrene Hansens Fiskekonservesfabrik „555", Kerteminde. Timelønnen er de første 2 Maaneder 56 Øre, derefter 62 Øre. Nye Akkordpriser fastsattes, saaledes at disse giver mindst 25 pCt. over den gældende Timeløn.

Der reguleres til August, dog ikke for de første 6 Points, og der reguleres ikke yderligere i Overenskomstperioden.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1927.

Paa denne Virksomhed har vi ikke før kunnet faa en Ordning, og de Kvinder, der talte for Indmeldelse i Organisationen, afskedigedes.

Vi vedtog at blokere Virksomheden, ligesom vi i den stedlige Social-Demokrat aabnede en Kampagne imod denne. Virksomheden bøjede sig og henstillede til Kvinderne at indmelde sig i Organisationen, hvorefter vi fik ovenstaaende Ordning.

Overenskomst afsluttet med A/S Sækkelejekompagniet og Nordisk Sækkeforretning, Aalborg. Begyndelseslønnen er for Syersker og Stoppersker for de første 4 Ugers Prøvetid 29 Kr. 70 Øre pr. Uge, derefter 34 Kr. 20 Øre pr. Uge.

Lagerarbejderskernes Løn er de første 4 Uger 29 Kr. 70 Øre, derefter 32 Kr. 40 Øre pr. Uge.

Akkorderne fastsættes saaledes, at de giver 25 pCt. til den gældende Timeløn.

Arbejdersker, der har været beskæftiget uafbrudt, faa Dage fraregnet, i Virksomheden mindst 6 Maader, erholder 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med to Søndage med en Udbetaling af 4 Kr. pr. Arbejdsdag. Sommerferien skal falde mellem 1. Juni og 1. September.

Der reguleres til August, men ikke yderligere i Overenskomstperioden.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1927.

Med A/S Kastrup Glasværk og dets Filialer paa Frederiksberg, Aarhus, Aalborg er med vore Medlemmers Sanktion truffet følgende Ordning.

Der tillægges 2-Holds Skiftet 1 Kr. pr. Uge.

5 pCt. fradrages de bestaaende Lønninger, saavel Ugelønninger som Akkordlønninger. Den 2. Juli fradrages yderligere 6 pCt.

Ved Indtrædelse af Augustreguleringen; i Ugen den 15. August fradrages Halvdelen af denne, den anden Halvdel 14 Uger efter.

Med Generaldirektoratet for De danske Statsbaner har der været ført Forhandlinger angaaende Lønforhold for de ved Ledvogtning beskæftigede Kvinder, og følgende Ordning, som er godkendt af vore Medlemmer, er truffet:

DE DANSKE STATSBANER
København, d. 13. April 1926.

Under Henvisning til Kvindeligt Arbejderforbunds Skrivelse af 7. d. M. skal man herved meddele, at den ved Generaldirektoratets Skrivelse af 9. December 1924, J. Nr. L 3160, fastsatte Dagløn for Ledvogtersker og Ekstraledvogtersker paa Kvinde- og Dobbeltposter fra og med den 1. Maj d. A. vil blive nedsat med 5 Øre, saaledes at Minimum ændres til 1 Kr. 35 Øre og Maksimum til 2 Kr. 15 Øre.

Det tilføjes, at man efter Omstændighederne har ment at kunne indgaa paa, at de foran anførte Lønsatser ikke gøres til Genstand for Regulering før den 1. April 1927.

P. G. V.
Høgsgaard.

Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Med Overpostmesteren har der været ført Forhandlinger vedrørende Regulering af de kvindelige Postbudes Løn, og følgende Ordning er truffet:

Fra 1. Maj reduceres Lønnen for Udbringelse af saavel postadresserede Blade som Distriktsblade med $^1/_4$ Øre. Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1927 uden yderligere Regulering.

Strejker.

Overenskomsten med Trikotagefabrikant Mouritzen, Horsens, udløb den 1. Februar, og Virksomheden forlangte en Reduktion paa 12 pCt. af de gældende Lønninger. Disse, der i Forvejen var meget lave, kunde ikke tage denne Reduktion, og da Hr. Mouritzen trods Protest fra Forbundet alligevel fraprog, erklærede vi Strejke overfor Virksomheden den 5. Februar. Denne Strejke er endnu løbende, men vore Medlemmer i Horsens er stadig ved godt Mod, og det skal nok før eller senere lykkes os at faa Hr. Mouritzen til at bøje sig for vort berettigede Krav om en mindre Reduktion end 12 pCt. paa Lønninger, der ligger paa det Niveau som hos Hr. Mouritzen.

Paa Nordisk Trikotagefabrik i Vejle fradrog Virksomheden den 19. Februar 12 pCt. af de gældende Lønninger til Trods for, at Overenskomsten var gældende til 1. Maj og underkastet den Ordning, der var truffet med Arbejdsgiverforeningen — der skulde saaledes kun fradrages 9 pCt. fra 1. Maj. Da vi ikke kunde faa Virksomheden til at respektere vor Overenskomst, standsedes Arbejdet.

Strejken varede i 14 Dage, og vore Medlemmer fik en tilfredsstillende Ordning.

Mæglings- og Timandsmøder.

Mæglingsmøde afholdt i Anledning af et Forhold paa Fabrikken Celludan, hvor vore Medlemmer i flere Aar har haft en 3 Minutters Respittid om Morgenen.

Firmaet har nu meddelt at denne Respit er bortfalden.

Der var lovet en Forhandling forinden, men dette var ikke sket, og Kvinderne efterkom derfor ikke Fabrikkens Ordre.

Som Følge heraf har Repræsentanten Fru Jutta Pedersen faaet sin Afsked tiltrods for, at hun arbejdede i Akkord og uden at faa Akkorden udbetalt.

Ved Mæglingsmødet enedes man om, at Repræsentanten skulde genantages. Begge Spørgsmaal diskuteres og sluttede med de faldne Udtalelser.

Mæglingsmøde afholdt paa Fabrikken „Celludan" i Anledning af, at Fabrikken har ændret Arbejdsmetoden paa Værkstedet, saaledes at Materialet nu bringes og hentes til og fra Presserne.

Sagen diskuteredes, og der opnaaedes følgende Ordning:

De nugældende Gennemsnitsfortjenester lægges til Grund inclusive det gældende 10 pCt. Tillæg. Alle Akkorder givende under en 1 Krone i Timefortjeneste forbliver urørte, medens Akkorder med højere Timefortjeneste reguleres ned svarende til 1 Krone pr. Time.

Det paalagdes at udnytte Akkorderne til fuld Ydeevne.

Fællesmøde afholdt den 18. Marts med Jysk Produkt (Jaster), Aarhus, angaaende Afløsningen af de unge Kvinder under 18 Aar.

Ved Fællesmødet drøftedes Forslag til en Overenskomst, hvis Firmaet oprettede en Virksomhed andetsteds og heri beskæftigede unge Kvinder under 18 Aar.

Da Overenskomsten kun skulde omfatte unge Kvinder indtil 18 Aar, kunde vi ikke gaa med til Oprettelse af en saadan Overenskomst, og Mødet endte resultatløs. Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Sagen for den faste Voldgiftsret.

Mæglingsmøde afholdt i Jernindustriens Sammenslutning i Anledning af, at Firmaet Brix Pedersen foruden Februarreguleringens 12 pCt. havde foretaget en almindelig Regulering af Akkordpriserne uden Kvindernes Samtykke dertil.

Sagen ordnedes saaledes, at den selvtagne Regulering udover Februarreguleringen reduceres.

Firmaet giver en 3 Maaneders Opsigelse af hele Priskuranten, og der optages straks en lokal Forhandling for at faa en Ordning, at Fabriken kan fortsætte. Hermed sluttede Sagen.

Kvindeligt Arbejderforbund protesterer mod Lovligheden af 3 Maaneders Opsigelse og kræver Anvendelse af Aprilforligets Opsigelsesregler.

Mæglingsmøde afholdt i Tekstilfabrikantforeningen i Anledning af, at Fabrikant Madsen, Horsens, omregner Ugelønnen i Timeløn. Ved Mæglingsmødet oplystes det, at dette var praktiseret flere Steder.

Forretningsføreren fastholdt, at skulde dette være Praksis, maatte vi have 3 pCt. Tillæg til Lønningerne. Sagen gaar til faglig Voldgift.

Mæglings- og Timandsmøde vedrørende Tegnelementer har været afholdt i Sagen Hellesens Enke og V. Ludvigsen. Begge Møder endte resultatløse. Forbundet forbeholdt sig at føre Sagen videre.

Mæglings- og Timandsmøde afholdt i Sagen Emil Møllers (Gertsens) Telefonfabrik i Aarhus. Anledningen er Kvindernes Krav om Forbedring af Lønforholdene.

Da Virksomheden ved begge Møder fastholdt ikke at ville vise nogen Imødekommenhed, har Kvinderne vedtaget at strejke paa Spørgsmaalet, og 1. Strejkevarsel er afsendt.

Mæglingsmøde afholdt paa Dansk Blikemballagefabrik paa Foranledning af Klage fra vort Forbund.

Sagen drejer sig om Uenighed om Forstaaelsen af Arbejdets Omfang ved Loddeprisen 3 Kr. 40 Øre ved 1 Liter Maal. Fabriken hævder, Hanken er inkluderet i Prisen, idet dog ved en Fejltagelse Hanken, der ogsaa passer til andre Fabrikata, de sidste Gange er udleveret; Kvinderne hævder, at Hanken altid er blevet Lodderskerne udleveret, og holder derfor paa, at de skal have 1 Kr. mere pr. 100 Stk., naar de selv skal lave dem. Sagen har senere været lokalt behandlet og gaar direkte til Timandsmøde.

Aarhus Afdeling 4.

I sidste Nummer af Medlemsbladet omtalte vi Stiftelsesfesten i Aarhus Afdeling 4.

Ved en Fejltagelse kom Billedet af Bestyrelsen ikke med i Bladet. Idet vi opretter Forseelsen, præsenterer vi vore Læsere det vellykkede Billede af Bestyrelsen for Bladbudenes Afdeling.

Bekæmpelsen af Arbejdsløsheden.

Hvad der er gjort og hvad der bør gøres.

Fra Fællesudvalget angaaende Arbejdsløshedens Bekæmpelse, hvis Formand er Hr. Landstingsmand *Carl F. Madsen,* har vi modtaget følgende Redegørelse:

Fællesudvalget angaaende Arbejdsløsheden, der er nedsat af De samvirkende Fagforbund, Socialdemokratisk Forbund, Rigsdagsgruppen, Arbejdernes Fællesorganisation og Arbejdsløshedskasserne, har under sine Drøftelser af Arbejdsløshedsspørgsmaalet fundet det formaalstjenligt at udsende en Redegørelse for, hvad der fra Regeringens og Organisationernes Side er foretaget for at imødegaa og lindre den navnlig i indeværende Vinter herskende stærke Arbejdsløshed. De mange forskellige Forslag i dette Øjemed og deres Skæbne har til hver Tid været omtalt i Pressen, men for de fleste Tillidsmænd, der ikke til daglig Brug beskæftiger sig udelukkende hermed, er det vanskeligt at have et samlet Overblik herover, hvorfor man som anført har ment, at det kan have sin Betydning at give en samlet Fremstilling til Brug for Organisationerne.

Til Bedømmelse af dette Spørgsmaal er det nødvendigt først at pege paa det Udviklingstrin, som de ordinære Arbejdsløshedsforanstaltninger befinder sig paa. I intet andet Land har vel *Arbejdsløshedsforsikringen* udviklet sig saa kraftigt og saa frit som i Danmark, takket være de stærke Fagorganisationer og deres grundlæggende Arbejde. Der findes intet Fag af nogen Betydning, som ikke har

sin Arbejdsløshedskasse, der med Støtte af Stat og Kommune tager de første Stød, Arbejdsløsheden medfører. I Tilslutning hertil virker de almindelige Bestemmelser om *ekstraordinær Understøttelse*, naar den ordinære Understøttelse slipper op, og Arbejdsløsheden fremdeles vedvarer. Dette dog med Begrænsninger, der, hvad den forløbne Tid har vist, er for stærke og derfor maa ændres. Endelig deltager *Hjælpekasserne* i Afhjælpningen at Arbejdsløshedens Følger ved at yde Hjælp paa Steder, hvor anden Hjælp slipper op, eller hvor Nøden iøvrigt er størst, men her har Lovgivningen i høj Grad begrænset Hjælpemidlerne, og ogsaa her maa der kræves Ændringer.

Det ligger imidlertid ogsaa i Arbejdsløshedskassernes egen Haand at *forlænge Understøttelsesperioderne*, hvis Kontingentet blot forhøjes tilsvarende, og ad denne Vej vil samtidig Perioden for ekstraordinær Understøttelse forlænges tilsvarende, men med de sidste 9—10 Aars store Arbejdsløshedsprocenter vil Kasserne vanskeligt kunne paabyrde sine Medlemmer saa store Kontingenter, som udkræves til Gennemførelsen af væsentlige Udvidelser af Understøttelserne.

Til nærmere Oplysning skal anføres de senere Aars udbetalte Understøttelser:

	Ordinær Underst.	Ekstraord. Underst.
1920—21	17,9 Millioner	
1921—22	30,8 —	15,4 Millioner
1922—23	19,8 —	15,0 —
1923—24	17,3 —	4,9 —
1924—25	14,0 —	1,7 —
1925—26	30,0 —	11,1 —

(Tallene for 1925—26 er anslaaet efter de indtil nu foreliggende Udgifter).

Under Kriser, som den nu foreliggende, *strækker dog ingen almindeligt bestaaende Regler til*, og der maa derfor bødes paa Forholdene ved ekstraordinære Foranstaltninger, dels ved Imødegaaelse af selve Arbejdsløsheden gennem *Iværksættelse af Arbejder*, dels ved at *komme de bestaaende Understøttelsesorganer til Hjælp* og dels ved *Gennemførelsen af nye Understøttelsesformer* for dem, hvem de forudnævnte Foranstaltninger ikke kommer til Gode.

Iværksættelse af Arbejder.

Der kan i Henhold til den almindelige Arbejdsløshedslov iværksættes Nødhjælpsarbejder med Støtte af Arbejdsløshedsfonden, bestaaende i en vis Ydelse — ca. 3 Kr. — pr. Arbejder og Dag. Omfanget af Nødhjælpsarbejder har dog hidtil, bl. a. paa Grund af manglende Pengemidler hos Kommunerne, været ringe, og er iøvrigt hæmmet af en Række indskrænkende Bestemmelser.

For at fremme *Iværksættelsen af offentlige Arbejder* fremsatte den socialdemokratiske Regering umiddelbart efter Rigsdagssamlingens Aabning, nemlig den 14. Oktober, et Lovforslag om at stille *11 Mill. Kroner* til Raadighed, dels som Laan og dels som Tilskud, til Udførelse af offentlige og dermed ligestillede Arbejder.

En hurtig Gennemførelse af dette Lovforslag vilde have ydet et mægtigt Værn mod den voksende Arbejdsløshed, men Venstre og Konservative forhastede sig ikke, og *først 6 Uger senere*, den 1. December, traadte Loven i Kraft efter at være beklippet og ændret i Landstinget. Loven giver i sin endelige Skikkelse Rum for Laan til Beløb af 8 Mill. Kroner og Tilskud til Beløb af 2 Mill. Kroner. Af disse Beløb var der dog i Slutningen af Februar *kun andraget om ca. Halvdelen*, og det kunde derfor synes, som om der hos Kommunerne og de Institutioner, der kan komme i Betragtning efter Loven, mangler en Del Initiativ, navnlig naar henses til, at Loven skulde hjælpe paa den nuværende Arbejdsløshedskrise, og Retten til Laan og Tilskud kun gælder Arbejder, der iværksættes inden 1. Juni 1926.

Regeringen har imidlertid ogsaa paa anden Maade søgt at modvirke Arbejdsløsheden, f. Eks. ved at gennemføre Love til *Fremme af Grundforbedringsarbejder* og ved administrativt at fremskynde de flest mulige *Arbejder under Statsinstitutionerne*. Paa dette sidste Omraade drejer det sig om et Beløb paa ca. *7 Mill. Kroner*.

Endnu mere end Iværksættelsen af offentlige Arbejder vil dog en *Hjælp til de kriseramte Industrier* virke overfor Arbejdsløsheden, ligesom man ogsaa herigennem vilde kunne komme store Dele Arbejdsløse til Hjælp, som næppe vil blive berørte af Nødhjælpsarbejder eller andre af de ovennævnte Foranstaltninger. Ministeriet har derfor, efter indgaaende Forhandlinger med Industriens Repræsentanter, den 12. Januar 1926 fremsat et *Forslag til Lov om Kriseværn*, der ved at stille et Beløb paa *6 Mill. Kroner* til Raadighed vilde skaffe 30.000 Mand Beskæftigelse i 100 Dage — altsaa i ca. $3^1/_2$ Maaned. Skønt Højre paaberaaber sig at være Repræsentant for Industrien og derfor i særlig Grad maatte interessere sig for Støtte til denne i dens vanskelige Stilling, er Partiet dog efter en Række Krumspring havnet ved at gaa imod Lovforslaget og derved hindre dets Gennemførelse. Selv om Højre skulde komme paa andre Tanker, vil der dog — som ved Loven af 1. December 1925 — være gaaet megen Tid tabt og dermed den bedste Hjælp, fordi det i saadanne Kriser netop gælder, at hurtig Hjælp er dobbelt Hjælp.

Hjælp til Understøttelsesinstitutionerne.

Eftergivelse af Laan.

Under en saa voldsom Krise som den nuværende kan som anført ingen under almindelige Forhold fastsatte Regler holde Stand, og der maa derfor enten gennem Lovgivning eller, hvis det er gørligt, gennem administrative Foranstaltninger raades Bod herpaa. Under den forrige Krise, der havde sit Højdepunkt i 1921—22, maatte Arbejdsløshedskasserne have betydelige Laan hos Staten for at kunne klare deres Forpligtelser, hvilke Laan tilsammen androg ca. 14 Mill. Kroner. Heraf var i 1924 afdraget ca. 5 Mill. Kroner, og af de resterende 9 Mill. anmodede Kasserne om Eftergivelse af Halvdelen. Det lykkedes efter aarlange Forhandlinger ved Begyndelsen af indeværende Aar at faa afskrevet 2 Mill.

Kroner for de værst stillede Kasser. Samtidig har den største af vore Arbejdsløshedskasser maattet søge Staten om et nyt Laan til Dækning af sine Forpligtelser og har faaet dette bevilget.

Refusion til Hjælpekasserne.

Hjælpekassernes Virksomhed er blevet stærkt begrænset, og Statens Tilskud holdt indenfor meget snævre Rammer. Kommunerne, specielt København og de større Bykommuner, hvor Arbejderne har nogen Indflydelse, har maatte bære den tunge Ende af Byrderne.

Indtil Udgangen af Februar er der af Københavns Kommunes Hjælpekasse udbetalt som almindelig Hjælpekassehjælp Kr. 1.800.000. Der bevilges i denne Tid 55—60.000 Kr. ugentlig. Til Dækning af disse Understøttelser har Kommunen bevilget 2 Mill. Kroner for Regnskabsaaret, men Hjælpekassen har maatte kræve en yderligere Bevilling paa 100.000 Kr. Endvidere har Kommunen til Brændselshjælp bevilget 120.000 Kr., og paa denne Konto vil yderligere blive forlangt 30.000 Kr.

Ministeriets Forslag om en *Forhøjelse af Statsrefusionen til Hjælpekasserne fra 750.000 Kr. til 1½ Mill. Kr. er derfor i højeste Grad paakrævet.* Hvorledes de andre Partier vil behandle Forslaget, kan endnu ikke afgøres.

Den ekstrardinære Arbejdsløshedsunderstøttelse.

For den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelses Vedkommende har det vist sig, at de bestaaende Regler trænger til Ændringer, specielt med Hensyn til de Bestemmelser, hvorefter der gives Adgang til ekstraordinær Understøttelse, men ogsaa med Hensyn til Kommunernes Administration af Understøttelsen, hvor navnlig Odense Kommune m. fl., særlig Landkommuner, har misrøgtet Loven til Skade for de Arbejdsløse.

Fra Ministeriets Side har man, støttet til Nævnets Mindretal, *gennemført Forhøjelse af Understøttelsessatserne* siden Midten af December Maaned, saaledes at Familieforsørgere nu faar fuld vedtægtsmæssig Understøttelse og Ikke-Forsørgere ⅔ heraf.

For Tiden er endvidere den største Del af de Arbejdsløse inddragne under Anerkendelse for ekstraordinær Arbejdsløshed, men ogsaa her har der maattet gribes til særlige Midler for at opnaa dette Resultat. Et Forslag om at gennemføre almindelig Anerkendelse af ekstraordinær Arbejdsløshed i alle Fag strandede paa de andre Partiers Modstand, men Stillingen er dog saaledes, at af de ca. 84.000 Arbejdsløse, hvoraf ca. 80.000 er Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne, kommer ca. 76.000 ledige Arbejdsløshedskassemedlemmer ind under den ekstraordinære Understøttelse, herunder Tillægshjælpen for Forsørgere.

Arbejdsløshedslovens Revision.

En almindelig Revision af Arbejdsløshedsloven med det Formaal at afhjælpe Manglerne og konsolidere Arbejdsløshedskassernes økonomiske Stilling har været under Forberedelse, men staaende foran den vældige Arbejdsløshed fandt Ministeriet det formaalstjenligt at forelægge Forslag om en midlertidig Lov, som det ansaas for lettere at gennemføre, og at udskyde den almindelige Revision til næste Aar. Heller ikke her har de konservative Partier villet medvirke til Trods for stærk Resignation fra vort Partis Side.

Hvad der i hvert Fald bør kræves er:

1) En *Forhøjelse af de offentlige Tilskud,* saa at Arbejdsløshedskasserne ikke alene kan sikre deres Medlemmer den nu pligtige Understøttelse, men ogsaa udstrække deres Ydelse svarende til Tidens Behov;
2) at *Tilskudene udredes af Staten* med delvis Refusion fra Kommunerne efter Indbyggertal, saaledes at Byrderne fordeles ligeligt paa alle Kommuner, og den nuværende kostbare og omstændelige Administration med Kommunetilskudenes Inddrivelse undgaas;
3) en bedre *Tilpasning af de Regler, hvorefter Anerkendelsen for ekstraordinær Arbejdsløshed finder Sted,* samt Sikring mod visse Kommuners Misbrug af Reglerne;
4) en Adgang til under større Kriser at kunne yde Understøttelse til Arbejdsløse, hvis Hjælp efter almindelige Regler er ophørt;
5) en *Omordning af Regler for Nødhjælpsarbejder* med Henbiik paa at bringe disse i bedre Overensstemmelse med almindelig Praksis;
6) en større *Indflydelse for Arbejdsløshedskasserne ved Administrationen af den ekstraordinære Understøttelse.*

Udover de anførte Spørgsmaal er der adskillige andre, der maa tages op til Overvejelse, saasom *Karenstiden for Sæsonarbejdere, Bistand til Arbejdsløse, der vil søge Arbejde i Udlandet,* herunder Lettelse af *Pastvang* og *Pasgebyr, Huslejehjælp* under vanskelige Forhold, samt *Hjælp* eller *Lempelser for Skat, Gas og Belysning* under langvarig Arbejdsløshed.

Særlig Understøttelse under Kriseforhold.

Med den Arbejdsløshedslov, som traadte i Kraft den 1. Januar 1922, fulgte ogsaa Adgangen til fortsat Hjælp, direkte fastsat i Loven, og Hensigten var naturligvis at fortsætte i samme Spor som hidtil med en fortløbende Hjælp, saa længe Arbejdsløsheden varede. Imidlertid benyttede Arbejdsgiverne og de konservative Rigsdagsmænd Lock-out-Situationen til at gennemtrumfe en Begrænsning opefter paa 90 Dage for den fortsatte Hjælp, foruden at de nedsatte Dagpengene med en Trediedel, strøg den syvende Ugedag og gjorde Ikke-Forsørgeres Understøttelse afhængig af Kommunernes Vedtagelse heraf, hvad naturligvis alle arbejderfjendtlige Kommuner benyttede sig af.

Ved Lovens Revision i 1924 blev Ikke-Forsørgernes Ret til fortsat Hjælp fastslaaet, men C-Nævns-Flertallet benyttede sig af sin Magt til at nedsætte Understøttelsen til det halve af vedtægtsmæssig Understøttelse.

Under Forventning om bedre Arbejdsforhold gik man iøvrigt over til mere faste Regler for den eks-

traordinære Understøttelses Varighed, men denne Forudsætning er ikke slaaet til, og den nuværende Krises Omfang nødvendiggør, at der træffes særlige Foranstaltninger til at hjælpe dem, hvis Understøttelse under den langvarige Arbejdsløshed slipper helt op.

Fra Ministeriets Side var forelagt et *Lovforslag om en saadan Krisehjælp,* hvilket Forslag senere er indføjet i det midlertidig Revisionsforslag vedrørende Arbejdsløshedsloven. Forslaget, der er vedtaget i Folketinget, gaar ud paa at yde 400.000 Kr. til vanskeligt stillede Arbejdsløshedskasser og et Beløb, som er anslaaet til 900.000 Kr., til Hjælp for de Arbejdsløse, der ogsaa har opbrugt den fortsatte Hjælp, og det vil nu vise sig, hvorledes Landstingets Flertal vil tage paa Sagen. Efter Højres og Venstres Stilling i Folketinget at dømme er Velviljen ikke synderlig stor.

Det maa imidlertid haabes, at Landstingets Flertal indser Nødvendigheden af at give efter og *ikke overlader de 7000 Arbejdsløse med Familier, som i Øjeblikket er uden nogen Understøttelse, til deres Skæbne.* De danske Arbejderorganisationer vil, idet de iøvrigt anerkender de Bestræbelser, som Parti og Regering har udfoldet, tilsige dem sin fulde Støtte i Kampen mod Landstingsflertallet, hvis dette mod Forventning skulde være hensynsløst nok til at nedstemme Regeringens Forslag, saavel vedrørende *Krisehjælpen til Industrien* som *Krisehjælpen til de Arbejdsløse.*

Til den faglig organiserede Arbejderklasse.

(I. F. C.). Den internationale faglige Kvindekomité vender sig til den organiserede Arbejderklasse i hele Verden med den indtrængende Anmodning, i større Udstrækning end hidtil at virke for, at de i Erhvervslivet staaende Kvinder i Fremtiden bliver tilført deres faglige Organisationer. I alle industrielt udviklede Lande udgør den kvindelige Arbejdskraft en betydelig Del af Lønarbejderne. Som overvejende uorganiseret Arbejdskraft er de i Forbindelse med deres absolut og relativt lave Lønninger en bestandig Trudsel mod den samlede Arbejderklasses Arbejdsbetingelser. Den industrielle Udvikling letter Arbejdsgivernes Stræben for at anvende Kvinder i stadig flere Arbejdsgrene. Erfaringerne viser, at de organiserede Arbejdsgivere udnytter enhver sig bydende Lejlighed til ud af de uorganiserede Arbejderskers Række at finde Arbejdskræfter, der kan danne en Hæmsko for Bestræbelserne til Højnelse af Arbejderklassens Kaar. De organiserede mandlige Arbejdere betragter Agitationen for deres mandlige Kollegers Tilslutning til Fagforeningerne som deres moralske Pligt. Men en Del af disse Arbejdere anser det dog ikke nødvendigt paa samme Maade at virke for Organisationstankens Udbredelse blandt de kvindelige Arbejdere, som de ret ofte ikke betragter som deres Kolleger, men som fremmede Elementer i Produktionslivet, hvorved endnu stadig den Mening er fremherskende, at Kvindernes Arbejdsomraade rettelig er Hjemmet. De har hidtil heller ikke formaaet at frigøre sig for denne fejlagtig Opfattelse gennem den for ethvert fordomsfrit Menneske øjensynlige Kendsgerning, at talrige Kvinder i alle Industrilande er tvungen til at udføre Lønarbejde saa længe de lever. Denne fejlagtige Opfattelse er en Hindring for, at allerede Familien hos de unge Piger vækker Forstaaelse for den faglige Organisations Nødvendighed. Den samme Forsømmelse, Familien gør sig skyldig i overfor de unge Arbejdersker, gentages i Reglen ude omkring paa Arbejdspladserne. De mandlige Arbejdere er derfor medansvarlige for de lønarbejdende Kvinders mangelfulde Organisation, og de er medskyldige i, naar de kvindelige Arbejdere staar i Vejen for et resultatrigt Fagforeningsarbejde. Det er rigtignok sværere at vinde Arbejderskerne for Fagorganisationerne end de mandlige Arbejdere; men de kan, som Erfaringerne har vist i alle Industrilande, trods alt vindes. Overalt findes allerede en Kreds overbeviste kvindelige Fagforeningsmedlemmer. Denne Kendsgerning berettiger til den Antagelse, at det ogsaa vil være muligt at vinde de øvrige Arbejdersker for den faglige Organisation, naar blot alle indenfor Fagbevægelsen til Raadighed staaende Kræfter helliger sig dette Arbejde. I intet Land staar Kvindernes Arbejdsbetingelser i retfærdigt Forhold til Værdien og Betydningen af deres Arbejde. Endnu er Kvinderne ubevidst og ofte mod deres Vilje Løntrykkere. Dette Forhold vil blive forandret, naar de kvindelige Lønarbejdere mere en hidtil tager virksom Del i Fagbevægelsen. Det foreliggende Opraab skal bidrage til Opnaaelsen af dette Maal. Ved dets Affattelse har de Undertegnede været sig fuld bevidst om det Ansvar, der paahviler dem som Medlemmer af den internationale Kvindekomité, og de udsender det i Troen paa den faglige Idés sejrrige Kraft.

Op til Agitation for at vinde de kvindelige Arbejdere for denne Idé!

Op til Kamp for bedre Levevilkaar for den samlede Arbejderklasse!

Den internationale faglige Kvindekomité:

Hélène Burniaux, Belgien. *Henriette Crone,* Danm. *Mary Quaile,* England. *Jeanne Chovenard,* Frankrig. *Gertrud Hanna,* Tyskland.

Den internationale faglige Central.

Sommerskolen i Brüssel den 18. og 31. Juli 1926.

Bidrag: Pund 3,15 — for 2 Uger incl. Kost, Logi, Skolepenge og Udflugter (2. Klasse Jernbane og Turistvogne).

Sommerskolen er i Arbejderhøjskolen i Uccle ved Brüssel. Foredragene holdes paa Tysk, Fransk og Engelsk. Der vil blive sørget for Oversættelse.

Program.

For Elever, der ankommer Søndag den 18. Juli, er der stillet en Udflugt til Skoven i Soignes i Udsigt.

Mandag den 19. Juli:
Om Formiddagen: Foredrag af L. de Brouckère, Professor ved Brüssels Universitet og Medlem af den belgiske Partibestyrelse om „Den sociale og politiske Stilling i Belgien".
Om Eftermiddagen: Brüssel beses: (St. Gudule Katedralen, Raadhuset, det kgl. Slot m. m.)
Aftenen til egen Disposition.

Tirsdag den 20. Juli:
Om Formiddagen: Foredrag af de Brouckère: „Den socialistiske Bevægelse i Belgien".
Eftermiddagen til egen Disposition.
Om Aftenen: Foredrag.

Onsdag den 21. Juli:
Udflugt til Charleroi: Folkets Hus, Arbejderhøjskolen og en Glasfabris beses.

Torsdag den 22. Juli:
Om Formiddagen: Foredrag af C. Mertens, Sekretær for den belgiske Fagforeningskommission, om „Den belgiske Fagbevægelse".
Eftermiddagen til egen Disposition.
Om Aftenen: Kl. 8 Modtagelse i „Arbejderhjemmet".

Fredag den 23. Juli:
Om Formiddagen: Foredrag af Delsinne, Leder af Arbejderhøjskolen i Uccle, om Brugsforeningsbevægelsen.
Eftermiddagen til egen Disposition.
Om Aftenen: Foredrag.

Lørdag den 24. Juli:
Om Formiddagen: Foredrag om den internationale Fagbevægelse. Foredragsholderens Navn vil senere blive bekendtgjort.
Om Eftermiddagen: Udflugt til Waterloo.

Søndag den 25. Juli:
Antwerpen beses: Arbejderhjemmet, Fagbevægelsens Bygninger, Katedralen og Havnen.

Mandag den 26. Juli:
Om Formiddag: Foredrag om den internationale Arbejderbevægelse.
Eftermiddagen til egen Disposition.
Om Aftenen beses Mecheln (Kathedralens berømte Klokkespil).

Tirsdag den 27. Juli:
Udflugt til Lüttich. Micheroux' berømte Etablissement og Tribomont Rekonvalecenthjem.

Onsdag den 28. Juli:
Om Formiddagen: Foredrag om den internationale Arbejderbevægelse.
Om Eftermiddagen: Besøg paa Brüssels Poliklinik og Jernbaneforbundets „Maison des Huit Heures" („Otte Timers Huset").
Om Aftenen: Foredrag.

Torsdag den 29. Juli:
Om Formiddagen: Foredrag om den internationale Arbejderbevægelse.
Eftermiddagen til egen Disposition.
Aftenen til egen Disposition.

Fredag den 30. Juli:
Udflugt til Gent: St. Bavo-Kathedralen, Slottet, „Vooruit"s Spinderi og „Vooruit"s Koncerthal.

Lørdag den 31. Juli:
Kl. 10 Morgen Afskedsfest.

Formiddagsforelæsningerne finder Sted fra 9—10,
Oversættelserne finder Sted fra 10—11 og
Diskussion finder Sted fra 11—12,30.
Aftenforelæsningerne begynder Kl. 7,30.

Da Pladsmulighederne er meget begrænset dette Aar, er det tilraadeligt at indmelde sig tidligt.

Lederen af Sommerskolen er J. W. Brown, Sekretær i den internationale faglige Central.

.....

(De anmodes om at skrive tydeligt).

Anmeldelsesformular
for Den intern. faglige Centrals Sommerskole i 1926.
Arbejder-Højskolen i Uccle ved Brüssel, 18.—31. Juli 1926.

Navn ..... mandlig / kvindelig

Adresse .....

Fag ..... Alder .....

Navnet paa den Fagforening eller Arbejdrpartiet, Brugsforening etc. som De tilhører:

.....

.....

Beklæder De en Stilling i en eller flere af disse Organisationer?

.....

.....

.....

Jeg ønsker at deltage i Sommerskolen i Brüssel, og sender i dette Øjemed til „Internationaler Gewerkschaftsbund", Tesselschagestraat 31, Amsterdam, 25 pCt. af det Beløb, som er fastsat for Deltagelsen og forpligter mig til at sende de resterende 75 pCt. til den samme Adresse inden 10. Juli.

..... den ..... 1926.

Underskrift:

.....

Giv Agt!

Hvor mærkeligt det end lyder, saa er det dog Tilfældet, at der i vor Tid, i Aaret 1926, findes Kvinder, som lader sig lokke af Arbejdsgiverens gyldne Løfter om højere Løn; i dette Tilfælde drejer det sig om 2 Øre mere i Timen, for at melde sig ud af Organisationen. Saaledes har Kvinderne paa Korsør Dampvaskeri baaret sig ad, bare de ikke alt for hurtigt kommer til at fortryde dette Skridt; det plejer sjældent at være af lutter Uegennytte, at Arbejdsgiverne benytter den Slags Tricks. Naar Kvinderne først staar isoleret uden for Organisationen, faar de som Regel Kærligheden at føle, og det kniber gerne med at faa Løfterne opfyldt, især naar det drejer sig om Lønforhøjelse. Erfaringen gennem mangfoldige Aar siger os jo baade tydeligt og klart, at den eneste Maade, hvorpaa Arbejderne kan opnaa taalelige Løn- og Arbejdsvilkaar, er at staa samlede i Organisationer, og gennem deres Sammenhold og Enighed gøre dem stærke og ubrydelige. Vi vil haabe for Kvinderne paa Korsør Dampvaskeri, at de ogsaa snart faar Øjnene op for disse Kendsgerninger og finder deres rette Plads igen, da det i det lange Løb er det mest holdbare; det andet giver ellers sikkert alvorligt Bagslag. *A. A.*

Til Arbejderne i alle Lande!

Maj-Manifest
fra Den internationale faglige Central.

Kammerater!

Endnu stedse sukker Folkene i Europa under Følgerne af Verdenskrigen; men, hvad der er alvorligere, endnu stedse findes der Regeringer, som af Nationalisme enten truer Freden gennem Undertrykkelse af de nationale Mindretal i det eget Land eller af national Egoisme eller national Indbildskhed bringer det vordende internationale Folkefællesskab i Fare.

Disse Foreteelser, som uafbrudt truer Verdensfreden, den økonomiske Genrejsning, Arbejdernes økonomiske Eksistens og Arbejderklassens Udvikling, maa Arbejderklassen bekæmpe med hele sin Viljekraft.

Med hver Dag viser det sig tydeligere, at Kapitalismen er ude af Stand til at organisere Produktionen i Overensstemmelse med Samfundets Tarv. Den kan kun hævde sig ved Hjælp af høje Toldmure og Afspærringer eller — takket være de kapitalistiske Regeringers Beredvillighed — gennem offentlige Subventioner.

Hver Dag bringer nye Meldinger om Rivninger mellem Nationaliteterne i en Stat eller om Modsætninger mellem Regeringerne.

Hver Dag viser paany, at kun en enig og kraftig Arbejderbevægelse kan forebygge et Sammenbrud og bringe den sammenbrydende Verden Frelse.

Derfor maa Arbejdermasserne paa denne første Maj mere indtrængende end nogensinde give Udtryk for deres Magt og deres Vilje!

Derfor maa den samlede Arbejderklasse, hele den samlede Hær af organiserede Arbejdere og Arbejdersker den 1. Maj demonstrere

for 8 Timers Arbejdsdagen,
for Medbestemmelsesret i Industrien,
for en varig Verdensfred.

Skal Reaktionen fortrænges og skal der skabes Mulighed for Tilvejebringelse af et nyt Grundlag for Opbygning af en bedre Verden, maa enhver være rustet, enhver være rede til Kamp! I Betragtning af de sidste Aars Begivenheder og Omvæltninger maa Arbejderklassen mere og mere blive sig bevidst, at dens historiske Mission er *Arbejderklassens Frigørelse af det kapitalistiske Aag.*

Op til Demonstration paa den første Majdag!
Op til Demonstration i alle Byer og Lande!

Maatte denne Maj blive et kraftigt Vidnesbyrd om den internationale Arbejderklasses faste Vilje til at

afkaste Aaget,
styrte Reaktionen,
bryde den kapitalistiske Trældom.

Leve den organiserede Arbejderklasse i hele Verden!

Den internationale faglige Central:

A. A. Purcell	(Storbritanien)	Formand
Léon Jouhaux	(Frankrig)	Næstformand
C. Mertens	(Belgien)	
Th. Leipert	(Tyskland)	
J. Oudegeest		Sekretærer
Joh. Sassenbach		
John W. Brown		

Arbejder-Radio.

For at fremme de Interesser, Arbejderne har i Radiospørgsmaalet — Program for Udsendelserne, Fremskaffelse af billige Radiodele, Adgang til Raad og Vejledning o. s. v. — har Arbejderne i København selv dannet en Radioklub.

Klubben fik i Løbet af faa Dage en Tilgang af ca. 500 Medlemmer, og det var haabet, at man havde faaet en Repræsentant i det nyudnævnte Radioraad. Ønsket blev ikke imødekommet; men det kan kun virke ansporende til at gøre Klubben talmæssig stærk for med denne Styrke som Baggrund at fremføre de Krav, Arbejderne har i denne Sag.

Klubben har til Opgave dels at fremføre Programforslag og dels at foretage egne Udsendelser, f. Eks. Foredragsrække om det danske Samfund (set fra Arbejdernes Synspunkt) moderne social Skønlitteratur og iøvrigt Emner med Tilknytning til vore Dages Samfundsproblemer.

Der vil blive oprettet *Spørgetime,* hvor Medlemmerne kan faa kyndig Vejledning i Bygning og Betjening af Modtagere, og der paatænkes oprettet en *Forsikring for den Skade, Anbringelse af Antenne* eventuelt kan medføre.

Endvidere bestræber Klubben sig for at skabe en Ordning, saaledes at dens Medlemmer faar *Rabat ved Indkøb af Radiodele.*

For at kunne løse disse for alle Radio-Amatører saa vigtige Spørgsmaal søger Klubben at drage alle radiointeresserede Arbejdere til sig som Medlemmer (Aarsbidraget er 2 Kr.).

Der er Adgang for Medlemmer fra alle Dele af Landet, og ved Oprettelse af lokale Klubber i Byerne søges der skabt et intimt Samarbejde mellem disse. Alle Henvendelser og Indmeldelse af Medlemmer kan sendes til Forretningsføreren for Billedskærerforbundet, *Knud V. Jensen, Gyldenrisvej 6, København-Valby.*

Ledvogterskerne i 2. Distrikt.

Ledvogterskernes Afdeling, 2. Distrikt, afholdt sin aarlige Generalforsamling paa Hotellet i Ryomgaard Søndag den 18. April 1926 med følgende

Dagsorden:

1. Valg af Dirigent.
2. Forhandlingsbogen.
3. Virksomheden.
4. Regnskabet.
5. Valg af Delegeret til Kongressen.
6. Løn og Diæter.
7. Valg af Formand, 1 Bestyrelsesmedlem og 1 Revisor.
8. Vedligeholdelse af Vogterhusene.
9. Fritagelse for Kontingent under Sygdom.
10. Eventuelt.

Der var ikke kommen noget Forslag fra Medlemmerne. Formanden aabnede Mødet og bød de Tilstedeværende velkommen og udtalte sin Glæde over, at der var kommen 2 Repræsentanter tilstede fra 3. Distrikt, Formanden og Sekretæren.

Til Dirigent valgtes *A. Nielsen*, Lystrup.

Sekretæren oplæste Forhandlingsbogen, som godkendtes.

Formanden omtalte de forskellige Møder og Forhandlinger, der har været afholdt i Aarets Løb, og den i Generaldirektoratet afholdte Forhandling den 10. Marts d. A. — Medlemmerne udtalte Tilfredshed med den trufne Ordning angaaende Lønforholdene, der nu er fastsat for 1 Aar og gældende til 31. Marts 1927, og at vi faar Forhandling med Direktoratet, inden næste Regulering finder Sted.

Regnskabet oplæstes og godkendtes.

Til Delegeret til Kongressen valgtes *Jensine Henriksen.*

Løn og Diæter bliver som hidtil.

Formand *J. Henriksen*, Bestyrelsesmedlem *M. Mikkelsen* og Revisor *M. Nielsen* genvalgtes.

Dernæst kom vi til Vedligeholdelse af Vogterhusene. Som vore Medlemmer husker, var dette ogsaa paa Dagsordenen i Fjor, men da det ikke den Gang lykkedes os at faa det til Forhandling i Generaldirektoratet, har vi taget det op paany, og det vedtoges at søge en mundtlig Forhandling derom her i Distriktet, hvis det ikke lykkes Dansk Jernbaneforbund at opnaa en tilfredsstillende Ordning. Medlemmer af dette Forbund har lovet at fremdrage det paa Generalforsamlingen i Randers d. 25. April d. A.

Det vedtoges, at Medlemmer under Sygdom er fritaget for at betale Kontingent.

Under Eventuelt omtaltes de Private, som Statsbanerne for Tiden besætter de ledige Vogterhuse med. Herimod protesterer Forbundet, da de Private antages paa andre Vilkaar end vi, og det vedtoges at forsøge igen at faa optaget Forhandling om Afstandstræk og at faa nogle besværlige Poster i højere Lønsatser.

Dagsordenen var hermed udtømt og Formanden sluttede Generalforsamlingen med en Tak til de Mødte for god Ro og Orden og for den Offervilje, vore Medlemmer viste, ved saa beredvilligt at betale det opkrævede Ekstrakontingent til vore Kammerater, der i Fjor var ude i Konflikt. Vore Medlemmer har derved vist at have den rigtige Forstaaelse af Sammenholdets Betydning. Jeg vil ogsaa gerne herfor rette en Tak til de Medlemmer, som ikke var tilstede ved Generalforsamlingen. *Jensine Henriksen.*

Adressefortegnelse.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Marie Petersen, Tjenestemændenes Boligforening, Kattevej 44. — Kasserer: Fru Marie Theil, Christiansgade 53 1.

Aalborg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Emma Olsen, Finlandsgade 3 3.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Bogensegade 8, St.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Ryesgade 47 1. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Dannebrogsgade 2 2. Telefon 5827.

Aarhus Afdeling 5. Formand: Fru Elisabeth Petersen, Valdemarsgade 23 1. — Kasserer: Fru Martha Lægs, Ryesgade 33 1.

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru M. Rasmussen, Istedgade 8. — Kasserer: Fru Agnes Staun, Ridderstræde 11.

Assens Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Christensen, Faaborg Landevej.

Aabenraa Afdeling. Formand: Fru Helene Elsner, Lavgade. — Kasserer: Fru Anna Klüve, Slotsgade 9.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Ved Skoven 7.

Esbjerg Afdeling 3. Formand og Kasserer: Fru Johanne Hansen, Rolfsvej 34 1.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Fru Marie Petersen, Nørrevoldgade 66.

Frederikssund Afdeling. Formand: Fru Martha Larsen, Bi-lidt. — Kasserer: Fru Vilhelmine Hansen, Østergade 12.

Faaborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Kokkendorf, Lagonis Minde 14.

Fensmark Afdeling. Formand: Frk. Thora Madsen, Stenskoven pr. Olstrup. — Kasserer: Fru Henriette Clausen, Holmegaards Glasværk pr. Olstrup.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru Marie Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru Emilie Larsen, Østervej 1.

Hadsund Afdeling. Formand: Fru Karoline Nielsen, Hadsund Huse. — Kasserer: Fru Martha Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Marie Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand: Fru Emilie Hansen, Nordborgvej. — Kasserer: Fru Johanne Jensen, Savskærervej.

Haderslev Afdeling: Formand: Fru Marie Bøttcher, Østergade 40. — Kasserer: Fru Margaretha Hoppe, Bøndergaarde 15.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru Kirstine Olsen, Thorstensvej. — Kasserer: Fru Anna Petersen, Villa „Vi-To".

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus 7, Gurrevej. — Kasserer: Frk. Anna Sørensen, Graabrødrestræde 15.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hjørring Afdeling. Formand: Fru Agnes Christensen, Mellemgade. — Kasserer: Fru Kirstine Davidsen, Sæbyvej 59.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Olsen, Ny Hostrup pr. Hobro.

Holbæk. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Fællesbageriet.

Holstebro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Barslund, Struervej 17.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Svanesg. 2 2. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Hørsholm Afdeling. Formand: Fru Emma Vilhelmsen, Ørbækvej 22. — Kasserer: Fru Johanne Andersen, Kammerraadsvej 4.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. Former V. Jensen, Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Frederikke Jensen, Rendebanen 2. — Kasserer: Fru Kamilla Poulsen, Borgergade 1, St. tv.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Frk. Paula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Johanne Larsen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 1. — Kasserer:

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Sofie Halberg, Prinsessegade 67 3, o. G. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1 1.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Oda Bauerfeld, Larslejstræde 1, St. — Kasserer: Fru Martha Hansen, Larslejstræde 1, St.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Nørre Farimagsgade 35 1.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Rørholmsgade 6 2. — Kasserer: Fru Clara Johansen, Hedebygade 14, St.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Marie Larsen, Todesgade 14 5. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Ørnev. 13 2

Køge Afdeling. Formand: Fru Karen Christensen, Østersandmarksg. 27. — Kasserer: Fru Marie Petersen, Søvang pr. Køge.

Lyngby Afdeling. Formand: Fru Marie Jakobsen, Jernbaneg. 3. — Kasserer: Fru Mary Petersen, Karoline Amaliev. 90.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Banegaardsvej 7. — Kasserer: Frk. Thyra Christensen, Odensevej 38.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Marie Nielsen, Stormgade 4. — Kasserer: Fru Andrea Bohnn, Nørregade.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm. Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Sexta Bosse, Søndergade 30 1. — Kasserer: Frk. Marie Bagger, Nørre Voldgade 59.

Næstved Afdeling. Formand: Fru Johanne Andreasen, Fyensvej 3. — Kasserer: Frk. Henriette Poulsen, Hornbakken 33.

Nykøbing F. Afdeling. Formand: Fru Johanne Jespersen, Overgade 3. — Kasserer: Fru Margrethe Hansen, Grønnegade 36.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Madsen, Rønnebærvej 9, St., Raasnæs.

Odense Afdeling. Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Dronningensgade 5. Telefon: Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Dronningensgade 5.

Præstø Afdeling. Formand: Fru Helga Jørgensen, Torvet. — Kasserer: Frk. Oline Nielsen, Sølyst.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Nyvangsvej 8.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margrethe Iversen, Gravsgade 171. — Kasserer: Fru Laura Madsen, Fiskergade 450.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Elenordv. 1, St. Jørgensbjerg. — Kasserer: Fru Alma Jensen, Knudsvej 31.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Marie Smidt, Violstræde 1. — Kasserer: Fru Anna Bjerregaard, Absalonsgade 15.

Ryomgaard Afdeling: Formand: Fru Kirstine Thuesen, Ryomgaard. — Kasserer: Fru Ane Rasmussen, Ryomgaard.

Silkeborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Lauritzen, Møllegade 2, Alderslyst pr. Silkeborg.

Slagelse Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Skovgaard Sørensen, Fruegade 13, St.

Struer Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Vilhelmine Jensen, Galge Bjerge.

Svendborg Afdeling. Formand: Fru Marie Jensen, Egensevej 20. — Kasserer: Fru Karoline Jacobsen, Kedelsmedstræde 25.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Petersen, Sønderborg Amts Social-Demokrat, Jernbaneg. 16.

Vejen Afdeling. Formand: Frk. Agnete Jørgensen, Allégade 20. — Kasserer: Fru Kirstine Østergaard, Søndergade 57.

Vejle Afdeling. Formand: Fru Dagmar Petersen, Vardevej 25, St. th. — Kasserer: Frk. Karen Nielsen, Bleggaardsgade 32.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 40 | Juli 1926 | 11. Aargang

Jubilæumskongressen.

For at alle vore Medlemmer kan have Føling med Kongressens Forløb, vil vi her i Bladet give et udførligt Referat af samme.

Samtlige Hovedbestyrelsesmedlemmer samledes Søndag den 20. Juni om Formiddagen i „Folkets Hus" paa Jagtvejen, hvorefter man tog ud til Fru *Olivia Nielsens* Grav paa Brønshøj Kirkegaard, hvor man nedlagde en Blomsterdekoration, og efter at have dvælet et Øjeblik ved Graven, tog man tilbage til Jagtvejen, og Kl. 1 aabnedes Jubilæumskongressen.

Forretningsføreren bød efter Afsyngelsen af en i Dagens Anledning forfattet Sang paa Hovedbestyrelsens Vegne de Kongresdelegerede og Gæsterne Velkommen og udtalte:

Ærede Kongresdelegerede, ærede Gæster!

Paa Hovedbestyrelsens Vegne vil jeg byde Dem alle et hjerteligt Velkommen til vort Forbunds 25-aarige Jubilæumskongres. At der i den Anledning er god Grund til at kaste Blikket tilbage paa Resultaterne af de 25 Aars Organisationsarbejde, er selvsagt, men da disse er saa iøjnefaldende, hvad jo de kommende Dage vil vise, vil jeg ikke for nærværende opholde mig herved.

Hvad vi imidlertid vil dvæle ved, er Mindet om den Kvinde, der med sin Jernflid og Evne til at faa Kvinderne til at følge sig under de mest fortvivlede Forhold, hvor der baade skulde kæmpes med Arbejdsgiverne og Kvinderne selv for at faa begge Parter til at forstaa: Arbejdsgiverne, at nu var Tidens Løsen det, at den arbejdende Kvinde ikke længere vilde trælle for Sulteløn og tilmed blive daarligt behandlet, og at faa vore egne til at indse, at kun ved en samlet Optræden kunde der bødes paa det, der var i Vejen. Pengene var smaa og det ligger nu engang i Kvindernes Blod at være sparsommelige. Kvinderne kunde ikke dengang rigtig forstaa, at de Penge, de brugte til Kontingent, bar gode Renter. *Olivia Nielsens* sejge Udholdenhed vandt dog tilsidst Sejr og sammen med andre brave og handledygtige Kvinder dannedes vort Forbund. Kun Synd, at hun ikke selv fik Lov til at se Frugterne af sit Livsværk, men alle vi, der med ærlig Vilje er gaaet til Arbejdet indenfor Forbundet, vil altid i dyb Taknemmelighed mindes hende.

Ære være hendes Minde!

Jeg vil her fra dette Sted benytte Lejligheden til at bringe Forbundets Pionerer en hjertelig Tak for det vel udførte Arbejde til Højnelse af den danske Arbejderkvindes økonomiske og kulturelle Kaar, denne Tak skal samtidig adresseres til vore mandlige Kammerater, specielt indenfor Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund, som altid beredvillig har staaet os bi i vanskelige Situationer. Uden denne gensidige Forstaaelse og Støtte var det sikkert ikke lykkedes os at naa saa vidt.

Da vi for 3 Aar siden sidst var samlede til Kongres, skete der indenfor vor Hovedledelse et Personskifte; dette betød imidlertid ikke et Systemskifte, idet Forbundet er og vil blive ført fremad efter de samme gode og sunde Principper, hvorpaa det i sin Tid blev bygget op, thi kun derved vil vi være i Stand til at fremtvinge taalelige Levevilkaar.

Vor sidste Kongresperiode har sikkert været den vanskeligste i vort Forbunds Historie, vi er blevet sørgeligt skuffet i Haabet om bedre Tider for Arbejderklassen. Arbejdskøberne har udnyttet den herskende økonomiske Krisetilstand til Forringelse af Arbejdernes Levevilkaar, hvilket i særlig Grad har givet sig Udslag i en uhyggelig Arbejdsledighed blandt den danske Arbejderstand. Dette har ogsaa i høj Grad ramt vore Medlemmer, og der er sikkert endnu et Stykke Vej, til vi atter kan komme ind i ordnede Forhold. Vi lever under en permanent økonomisk Krisetilstand, Planløshed og Forvirring kendetegner Produktions- og Erhvervslivet, og Sammenbrud og økonomisk Ruin hører til Dagens Orden. Det gælder derfor i første Række om, at Fagorganisationerne gennem et fast sammentømret Kammeratskab danner en Enighedsfront som Modvægt mod Reaktionens Angreb overfor Arbejdernes Eksistensberettigelse.

Naar derfor atter Repræsentanter for de danske arbejdende Kvinder stævner sammen til alvorlig og ansvarsfuld Raadslagning om Forbundets Virksomhed siden sidste Kongres samt endvidere for at lægge Planer og Retningslinier for vort fremtidige Arbejde, maa vi først og fremmest gøre os klart, at der endnu forestaar os en lang og vanskelig Krisetid, som vi kun gennem et enigt og fordrageligt Samarbejde vil være i Stand til at komme igennem, thi Arbejdsgivernes mægtigste Vaaben er Splittelse og Separation indenfor de fagorganiserede Arbejderes Rækker. Hvor mørkt end Fremtiden tegner sig, nærer

jeg dog Haabet om, at vi som forhen ogsaa vil klare de kommende Skær. Jeg udtaler i denne Forbindelse paa Hovedbestyrelsens Vegne et Ønske om, at de kommende Dages Forhandlinger vil blive præget af Fasthed, Beslutsomhed og ærlig Vilje til hver for sig at arbejde i Medlemmernes og dermed i vort Forbunds Interesse. Det er naturligt, at hvor saa mange Repræsentanter stævner sammen og skal varetage ca. 12000 Medlemmers Interesser, vil der komme Meningsudvekslinger til Orde, og at ikke alle har samme Opfattelse af Situationen er lige saa naturligt, som der nu en Gang maa og skal være Diskussion om foreliggende Emner, forinden det bedste Resultat kan opnaas. Men idet jeg atter udtaler Haabet om, at disse Forhandlinger maa blive frugtbringende for Fremtiden, byder jeg paa Hovedbestyrelsens Vegne samtlige Kammerater og Gæster et hjerteligt Vel mødt til Arbejdet. Et særligt Velkommen skal lyde til alle vore Gæster.

Forretningsføreren præsenterede Kongressens Gæster, som var: For De samvirkende Fagforbund Herr Hovedkasserer *Alfred Christiansen* og Herr Sekretær *Hans Jacobsen*. For Dansk Arbejdsmands-Forbund Herr Næstformand *Jens Larsen*, Herr Sekretær *Robert Nielsen*, Herr Formand *Thorvald Petersen*, Formanden for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse Herr *Johs. Nielsen*. For Kommunalt Arbejderforbund Herr Forretningsfører *Th. Thomsen* og for de kvindelige kommunale Arbejdere Fru *Sørensen*. Herr Bestyrer *Svendsen*, Herr Folketingsmand *A. C. Meyer* og for den socialdemokratiske Presse Herr *I. P. Nielsen* og for Provinspressen Herr *Thomsen*.

Herr Folketingsmand *A. C. Meyer* fremsagde en af ham selv forfattet Prolog, der modtoges med Bifald af Kongressen.

Forretningsfører *Jens Larsen* fra Dansk Arbejdsmands-Forbund tog herefter Ordet og udtalte: Paa den Organisation, jeg repræsenterer, og paa mine Kammeraters Vegne vil jeg gerne med al den Varme, jeg føler, bringe en Lykønskning. Vi mandlige Repræsentanter, der har haft saa mange Vanskeligheder at overvinde ved at organisere Mændene, forstaar tilfulde Vanskeligheden ved at organisere Kvinderne, og forstaar den store Betydning, det har haft for den arbejdende Kvinde, at Organisationsarbejdet toges op. De mandlige og kvindelige Organisationer har altid staaet i godt Forhold til hinanden. De forløbne 25 Aar har bragt Kvinderne gode Resultater, maatte vi i de næste naa Maalet, thi Grundlaget for de næste 25 Aar er stærkt og velbygget. — *Jens Larsen* overrakte Forbundet en Adresse fra Dansk Arbejdsmands-Forbund og udtaler Ønsket om fortsat god Fremgang for Kvindeligt Arbejderforbund.

Dansk Arbejdsmands-Forbunds Formand, Herr *Lyngsie*, sendte en smuk Adresse med følgende Ordlyd: Stolt og glad over eders Forbunds Start og Vækst og i Beundring over, hvad jeg gennem de 25 Aar har set Eder udrette for at løfte den arbejdende Kvinde ud af Fortidens Trældom og Afhængighed, jubler jeg i Dag med Eder og gratulerer eders Forbunds Ledelse. Der findes i Verden kun et Kvindeligt Arbejderforbund af eders Struktur og det skal leve, leve højt og længe, til Ære for den danske Arbejderbevægelse og til Gavn for alle danske arbejdende Kvinder. Eders Lyngsie.

Sekretær *Hans Jacobsen* udtalte: Jens Larsen har saa udmærket understreget de Vanskeligheder, Kvinderne har haft og har at overvinde. Besværlighederne indenfor de mandlige Arbejderes Rækker er det rene Legeværk mod Arbejdet blandt Kvinderne. Kvinderne er i Almindelighed ikke Organisationsmennesker, derfor er det bemærkelsesværdigt, at Kvinderne alligevel har taget Organisationsarbejdet op. Kvinderne har ikke alene forstaaet at skabe en selvstændig Organisation, men de har ogsaa tilknyttet sig de mandlige Organisationer og indordnet sig de samme Forhold. — Herr *Jacobsen* omtalte Betydningen af Samarbejdet, der gav Indblik i de særlige Forhold og et godt Grundlag for Arbejdet. Vi er naaet langt, men ikke langt nok, men vi haaber, at de næste 25 Aar maa blive frugtbringende for Kvindeligt Arbejderforbund og hele den danske Arbejderbevægelse og han sluttede med at bringe en Hilsen fra De samvirkende Fagforbund.

Forretningsfører *Thomsen* fra Kommunalt Arbejderforbund udtalte: Ærede Kongres. Jeg vil paa egne og Fru Sørensens Vegne bringe en Tak for Indbydelsen. Jeg har gennem Aarene fulgt eders Organisation med stor Interesse og anerkendt eders Arbejde, og haaber, I maa fortsætte som hidtil. Det er lykkedes ved Sammenhold at faa skabt gode Resultater, jeg haaber, Sammenholdet maa fortsættes. Bringer en hjertelig Lykønskning fra min til eders Organisation og haaber, de organiserede arbejdende Kvinder altid maa have Forstaaelsen af Organisationens og Sammenholdets Betydning, saaledes at ogsaa Fremtiden maa bringe gode Resultater. Herr *Thomsen* overrakte Kongressen en Adresse og en smuk Blomsterdekoration.

Herr Bestyrer *Emanuel Svendsen* takkede for Indbydelsen og udtalte, at han var glad for som gammel Ven at være til Stede paa denne Kongres. Gid Kvindeligt Arbejderforbund altid maa have gode Venner til at hjælpe i den Kamp, der føres. Vi maa glæde os ved Tanken om de Forandringer, der er sket, siden Kvinderne dannede deres Forbund, og glæde os over, at de Kvinder, der dengang optog Arbejdet, mindedes. Kvinderne blev dengang behandlet mere hensynsløst paa Arbejdsmarkedet end Mændene, og derfor trængtes der haardt til Organisationen. — Herr *Svendsen* takkede Forbundet for den Indsats, det havde ydet i Arbejderbevægelsen.

Forretningsføreren takkede Gæsterne for de gode Ord og Ønsker, hvormed de i Dag havde hyldet vort Forbund, og udtalte sin Glæde over den Velvilje og Forstaaelse, vi møder hos de mandlige Organisationer, og sit Haab om, at det gode Kammeratskabsforhold maatte fortsættes.

Forretningsføreren meddelte, at der var indløbet Lykønskningstelegrammer fra Bryggeriet „Stjernen", fra Formanden for De samvirkende Fagforbund C. F. Madsen, fra Boghandelen „Fremad" ved I. A. Hansen, Hørdum, Alsing Andersen og Deleuran, fra alle de københavnske Afdelinger, Aalborg 1 og 2, Aarhus 1 og 4, Faaborg, Korsør, Middelfart, Nakskov, Nykøbing F., Randers, Roskilde, Slagelse og Vejle Afdeling samt fra Herr Bogtrykker Emil Kristensen, og oplæste disse.

Forretningsføreren udtalte, at hun vilde rette en varmfølt Tak til Forbundets tidligere Forretningsfører, Fru *Sofie Rasmussen,* der i Dag var vor Hædersgæst, takkede for det Arbejde, Fru Rasmussen havde udført for Forbundet, og overrakte paa Hovedbestyrelsens Vegne Fru Rasmussen en Krystalvase med Roser.

Ligeledes rettede Forretningsføreren sin Tak til en af Pionererne indenfor vort Forbund, Formanden for Københavns Afdeling 1, Fru *Johanne Jensen,* for det store Arbejde, hun havde udført for sin Afdeling og som mangeaarigt Medlem af Hovedbestyrelsen. Ikke mange Kvinder, udtalte Forretningsføreren, har udført saa stort et Arbejde som Johanne Jensen, hun har ikke sparet sig, men altid beredvilligt staaet til Raadighed, naar hun derved kunde gavne sine egne og Forbundets Medlemmer. —. Forretningsføreren overrakte derefter paa Hovedbestyrelsens Vegne Fru Jensen en Bjørnegruppe af Porcelæn.

Fru *Jensen* takkede bevæget og udtalte: Maa jeg i Dag paa vort Forbunds første Kongresdag og i Anledning af vort Forbunds 25-aarige Bestaaen paa den Afdelings Vegne, som jeg sammen med mine Kolleger i Dag har den Ære at repræsentere, nemlig Københavns Afdeling 1, bringe vort Forbund vor bedste Hilsen ledsaget af vor hjerteligste Tak for godt og trofast Arbejde for vor store fælles Sag igennem de nu svundne 25 Aar. — Jeg, der hører til dem indenfor Forbundet, der gennem hele Forbundets Levetid og indtil nu har haft Lejlighed til at følge dettes Arbejde for de arbejdende Kvinders Interesse paa nærmeste Hold, tør her i Dag med fuld Ret og i nøje Overensstemmelse med Sandheden erklære, at dette Arbejde har baaret langt rigere Frugt, end man indenfor Pionererne havde tænkt sig Muligheden af. — De ældre indenfor Forbundet kan i Dag med Tilfredshed se tilbage paa det Arbejde, vort Forbund igennem de svundne 25 Aar har udført, og vi sammen med de yngre, der gennem Aarene har ydet deres Indsats i vor fælles Virksomhed, har i Dag Lov til at glæde os over, at det herhjemme i vort Land er lykkedes vort Forbund at vække Kvinderne til Forstaaelsen af, at ogsaa deres Arbejde er til Gavn for vort Samfund, og at ærligt og godt Arbejde bør lønnes med menneskelige Arbejds- og Lønvilkaar. — Det er under Hensyn hertil ikke at undres over, at vore Hjertestrenge bæver af Stolthed og af fuld Tone synger vort Forbunds Pris, og som et Symbol herpaa og for efter Evne at gøre vort til at bevare denne smukke Tone skal jeg i Dag paa min Afdelings Vegne bede Forbundet modtage denne lille Gave, en Dirigentklokke, og udbede os den Gunst, at den i de kommende Aar maa blive anvendt i de Forsamlinger, hvor vore Interesser drøftes og for den arbejdende Kvinde betydningsfulde Beslutninger tages, og at dens Klang altid maa mane til godt og trofast Arbejde for vor store fælles Sag. — Udbragte et Leve for Sammenholdet indenfor de arbejdende Kvinder i Danmark.

Leve Kvindeligt Arbejderforbund!

Johanne Jensen overrakte derefter paa sin Afdelings Vegne Forretningsføreren en Sølvdirigentklokke som Jubilæumsgave til Forbundet. — Fra Københavns Afdeling 2 overraktes ligeledes Forbundet en Jubilæumsgave, nemlig et Sølvskrivetøj, og fra Københavns Afdeling 7 overraktes et Krystalglas med Blomster.

Forretningsføreren takkede de respektive Afdelinger.

Forretningsføreren erklærede herefter Kongressen for lovlig indkaldt og aabnet og foreslog til Mandatudvalg: *Marie Hansen,* Fredericia, *Kirstine Jørgensen,* Hillerød, *Laura Petersen* og *Paula Poser,* København. — Dette vedtoges.

Forretningsføreren oplæste derefter

Forslag til Forretningsorden

ved Kvindeligt Arbejderforbunds Kongres i København den 20. Juni 1926.

1. Kongressen vælger 2 Ordstyrere og 2 Sekretærer. Hvert Møde ledes af en Ordstyrer.
   Ordstyrerne ordner indbyrdes Ledelsen af Møderne. Ønsker den ledende Ordstyrer at udtale sig under et Punkt eller en Sags Behandling, overgiver hun midlertidig Ledelsen til den anden Ordstyrer.
2. Ved alle Afstemninger gælder almindelig Stemmeflerhed.
   Afstemning ved Navneopraab kan fordres ved mindst 6 Delegerede.
   Naar Afstemning ved Haandsoprækning er foretaget, kan Navneopraab ikke forlanges, med mindre at Halvparten af de Delegerede har undladt at stemme.
3. Den ledende Ordstyrer søger saa vidt muligt at tilendebringe Behandlingen af den foreliggende Sag inden hvert Mødes Slutning. Hun kan derfor stille Forslag om Debattens Afslutning og om Begrænsning af Tiden for Talerne.
   Saadant Forslag kan ogsaa stilles af Kongressens øvrige Delegerede.
4. Til Formforslag, d. v. s. Forslag 1) om Sagens Afvisning, 2) om Sagens Udsættelse, 3) om Udvalgs Nedsættelse, 4) om Debattens Afslutning, 5) om Forslags Tilbagetagelse, 6) om en Sags Genoptagelse o. s. v., kan ikke stilles Ændringsforslag.
5. Hovedforslag og Ændringsforslag kunne indleveres indtil Afstemning paabegyndes om det først fremlagte Hovedforslag, men Motivering af dem eller Debat om dem kan ikke tillades, naar Debattens Afslutning om det først foreliggende Hovedforslag er vedtaget.
6. Hovedforslag og Ændringsforslag, som stilles, skal indleveres *skriftlig* til Ordstyreren, underskrevet med Navn og Navnet paa den Afdeling, Vedkommende repræsenterer.
7. Sekretæren fører Kongressens Forhandlingsprotokol, der kun skal indeholde Diskussionsemnerne og de vedtagne Beslutninger med Angivelse af Stemmeantal for og imod. Protokollen oplæses ved hvert Mødes Begyndelse for det foregaaende Møde.

Reservationer til Protokollen modtages kun, naar Afstemning ved Navneopraab har fundet Sted.

8. Møderne begynder til den i Forretningsordenen fastsatte Tid, uanset de Mødtes Antal.
   Der foretages Navneopraab ved Mødernes Begyndelse.
9. For nærværende Kongres fastsættes Møderne saaledes: Mandag Kl. 10 og Kl. 2.

Inger Gamburg stillede Forslag om Nedsættelse af et Lovudvalg, for derved at fremme Kongressens Arbejde, og ankede over, at Kongressens Dagsorden var udsendt for sent.

Forretningsføreren hævdede, at Dagsordenen var udsendt rettidigt, og mente, vi maatte vente med at nedsætte Lovudvalg, indtil vi kom til Behandlingen af Lovændringerne.

Man satte Forslaget under Afstemning, dette skete og Fru *Gamburgs* Forslag forkastedes med alle Stemmer mod 4.

Herefter sattes Forslaget til Forretningsordenen under Afstemning og vedtoges.

Forretningsføreren foreslog paa Hovedbestyrelsens Vegne til Dirigenter for Kongressen: Fru *Johanne Jensen*, København, og Fru *Fanny Jensen*, Horsens, og til Sekretærer: Fru *Gunder Christiansen* og Fru *Oda Bauerfeld*, København. Kongressen tiltraadte Hovedbestyrelsens Forslag.

Fru *Johanne Jensen* overtog herefter Dirigenthvervet og oplæste Kongressens

Dagsorden:

1. Kongressens Aabning.
2. Mandaternes Godkendelse.
3. Kongressens Konstituering.
   a. Forslag til Forretningsorden.
   b. Valg af Dirigenter og Sekretærer.
4. Beretning om Forbundets Virksomhed i Tiden fra 1. April 1923 til 31. Marts 1926.
5. Regnskabet.
6. Lovændringer.
7. Fastsættelse af Lønninger.
8. Valg af Forretningsfører, Hovedkasserer, Sekretær, 2 Revisorer og 2 Suppleanter.
9. Valg af Repræsentanter til De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab.
10. Fastsættelse af Tid og Sted for næste Kongres.

Det vedtoges at begynde næste Møde Mandag Kl. 10, og Mødet sluttedes med Afsyngelse af Internationale. Inspireret af denne Sang talte Herr *A. C. Meyer* derefter begejstret om den internationale Arbejderhærs Kamp for et bedre og lykkeligere Samfund. Vi skal alle være med i Kampen herfor, ingen maa holde sig tilbage. Herr *A. C. Meyer* udtalte, at han havde kendt vor Organisation i mange Aar, og han sluttede med at udbringe et Leve for de Kvinder, han engang kendte og som kæmpede for Dannelsen af det nuværende store Forbund, og for den internationale Arbejderbevægelse. Dette Leve besvaredes med høje Hurraraab af Kongressen, som derefter udbragte et Leve for Herr A. C. Meyer.

Mandag den 21. Juni 1926.
Formiddagsmødet Kl. 10.

Dirigent ved Formiddagsmødet, Fru *Fanny Jensen*, Horsens, aabnede Mødet. Forretningsføreren bød Fru *Ida Rosenkvist* fra Svenska Grof- och Fabriksarbetareförbundet i Stockholm Velkommen og udtalte sin Glæde over at se Fruen som Gæst paa Kongressen.

Fru *Rosenkvist* udtalte, at det var første Gang, hun var Repræsentant ved en faglig Kvindekongres, og udtalte Haabet om, at de svenske Kvinder kunde faa dannet en selvstændig Kvindeorganisation, og at hun ved denne Kongres kunde lære meget af de danske Kvinder, thi deres Organisation staar for os svenske Kvinder som en Mønsterorganisation. Fruen bragte en Hilsen fra Svenska Grof- och Fabriksarbetareförbundet og de svenske arbejdende Kvinder og takkede for Indbydelsen, som det havde været hende en stor Glæde at efterkomme.

Forretningsføreren takkede Fru *Rosenkvist* for hendes Ord og udtalte sin Beklagelse over, at Forbundets gamle Ven Herr Forretningsfører *Jane Jønsson* ikke kunde overvære Kongressen sammen med Fru *Rosenkvist*. Dirigenten oplæste et Brev fra Herr *Jønsson*, hvori han hilste og lykønskede Kongressen.

Dirigenten foretog Navneopraab, og Fru *Jørgensen*, Hillerød, meddelte, at Mandaterne var prøvede. Der var ialt mødt 113 Delegerede foruden Hovedbestyrelsen, hvorpaa Mandaterne indstilledes til Godkendelse. Disse godkendtes.

Forretningsføreren aflagde en udførlig Beretning om Forbundets Virksomhed i Tidsrummet fra 31. Marts 1923 til 1. April 1926.

Sekretæren for den faglige internationale Vereinigung der Fabriksarbejders, Herr *Stenhuis*, fik derefter Ordet og udtalte sin Glæde over at kunne være til Stede ved den eneste bestaaende faglige Kvindeorganisations Kongres og sin Forstaaelse af de store Vanskeligheder ved at organisere de kvindelige Arbejdere og at fremskaffe den rette Forstaaelse af Organisationens Betydning, saavel hos den purunge Pige som hos den gifte Kvinde. Kvindernes Organisation har sin store Betydning for Arbejderklassen ved, at den har organiseret den ufaglærte Kvinde, der ellers vilde være en billig Arbejdskraft og derved en Fare for de mandlige Arbejdere. Kvinderne holder deres Kongres festligt, men paa Baggrund af Alvor og Ansvar.

Stenhuis takkede endnu engang for Indbydelsen og bragte Hilsen fra den faglige Internationale og overrakte sluttelig Forretningsføreren to smukke Raderinger som Gave til Kvindeligt Arbejderforbund.

Forretningsføreren takkede for den smukke Tale og udtalte, at hun godt kunde forstaa Herr *Stenhuis* store Forbavselse over vor Organisations Vækst og Udvikling, hvilket det store Antal Faner, som smykkede Salen, jo noksom vidnede om. Forretningsføreren takkede for Gaven og erklærede at den skulde faa en Hædersplads paa Forbundets Kontor.

Eftermiddagsmødet Kl. 3.

Dirigent: Fru *Johanne Jensen.*

Dirigenten oplyste, at der var indløbet Telegrammer fra: Fredericia Afdeling, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet samt fra De danske Snedkersvende ved Martin Petersen. Der var ligeledes kommet en Blomsterkurv fra det kvindelige kommunale Arbejderforbund.

Sekretæren oplæste derefter Forhandlingsprotokollen som sattes under Afstemning og godkendtes enstemmigt.

Man gik nu over til at diskutere Forretningsførerens Beretning. Fru *Inger Gamburg,* Københavns Afdeling 5, fik Ordet til Beretningen og udtalte, at efter hendes Formening havde Forretningsførerens Beretning kun været en Beretning om sørgelige Ting, idet hun og alle de øvrige Kvinder ude omkring paa Arbejdspladserne bedst vidste, hvorledes Lønningerne Gang paa Gang efter sidste Kongres var gaaet ned. Fru *Gamburg* udtalte at Lønningerne indenfor Jernindustrien for Kvindernes Vedkommende burde hæves forholdsvis mere end de mandlige Arbejderes Lønninger, for at det ikke skulde blive Tilfældet, at Kvinderne kom til at virke som Løntrykkere for Mændene. Fru *Gamburg* kom ind paa at omtale Dansk Arbejdsmands-Forbunds Forhold, hvilket foranledigede Kongressen til at opfordre Fru *Gamburg* til at holde sig til Beretningen. Fru *Gamburg* stillede et Forslag om Dans Arbejdsmands-Forbunds Forbliven i De samvirkende Fagforbund. Dirigenten oplyste, at dette Forslag ikke kunde sættes under Afstemning, idet det skulde have været indsendt i Forvejen sammen med de øvrige Forslag og iøvrigt ikke hørte under Beretningen. Fru *Gamburg* udtalte Ønsket om, at Overenskomsterne kom til Afstemning i god Tid, før de underskrives og paastod, at Overenskomsterne ofte blev forelagt til Godkendelse paa Spisestuerne. Fru *Gamburg* mente tillige, at Agitationen kunde gøres mere effektiv, og at navnlig Medlemsbladet burde benyttes i dette Øjemed og kritiserede dette som værende meget tørt. Forretningsføreren svarede Fru *Gamburg* og bemærkede, at naar Fru *Gamburg* ikke mente, at Medlemsbladet af vore Medlemmer blev omfattet med saa stor Interesse som det burde, saa kunde det sikkert afhjælpes, dersom Forbundet i Bladet benyttede samme System, som Fru *Gamburg* betjente sig af i sit eget Blad, nemlig en systematisk Nedrakning af Forbundet, dets Ledelse og Afdelinger, men dette er dog ikk Meningen. Forretningsføreren imødegik iøvrigt Fru *Gamburgs* Paastande og udtalte, at hun i høj Grad maatte tage Afstand fra, at Dansk Arbejdsmands-Forbund benyttedes til et Splittelsesforsøg indenfor vort Forbund, hertil, udtalte Forretningsføreren, er vort Forhold til og vort Samarbejde med Dansk Arbejdsmands-Forbund for godt. Forretningsføreren fandt det ikke heldigt paa nuværende Tidspunkt at stille Krav om lige Løn med Mændene, da dette vilde føre til, at Mændene, der er i Besiddelse af den større fysiske Kraft, vilde blive foretrukket for Kvinderne. Forretningsføreren kunde bestemt fastholde, at alle Lønforslag er forelagt paa fuldt ud lovmæssig Maade. Naar Medlemsantallet i enkelte Afdelinger bl. a. i Københavns Afdeling 5, er gaaet ned, hvilket Fru *Gamburg* havde anket over, er Grunden den, at saa mange Industrier, navnlig indenfor denne Afdeling, for Tiden ligger stille, og Medlemsantallet er jo i det store og hele ogsaa gaaet betydeligt i Vejret.

Fru *Jørgensen,* Hillerød, sluttede sig til Forretningsførerens Udtalelser, og omtalte Forholdene paa Teglværkerne og Agitationen, der var ført blandt Arbejderne her, og mente, at man, naar Agitationen ikke frugtede mere, end den gjorde, i nogen Grad maatte lægge Skylden paa de mandlige Arbejdere, der ofte raadede Kvinderne fra at indmelde sig i Organisationen. *Kirstine Jørgensen* udtalte, ligeledes i Tilslutning til Forretningsføreren, sin største Misbilligelse af det Nedraknings- og Splittelsesarbejde, der var sat i System. Hertil sluttede Fru *Kirstine Nicolaisen,* Københavns Afdeling I, sig.

Oda Bauerfeld, Formand for Kvinderne indenfor Jernindustrien, fremkom med nogle Berigtigelser til Omtalen af Jernindustriens Forhandlinger, og redegjorde nærmere for disse og hvorledes de forelagdes Medlemmerne. Naar Medlemsantallet i hendes Afdeling var gaaet noget ned, skyldes dette, at saa mange Virksomheder indenfor Branchen var helt eller delvis affolket. *Oda Bauerfeld* hævdede, at Repræsentanterne aldrig var Genstand for Pres fra nogen Side under Forhandlingerne, men stod fuldstændig frit; hun udtalte sin Anerkendelse af Forretningsførerens Arbejde og sin Beklagelse over, at det netop var Medlemmer fra hendes Afdeling, der var Foregangsmænd i Nedrakningen af Forbundet og dets Ledelse.

Bodil Thomsen, Københavns Afdeling 3, sluttede sig til *Inger Gamburgs* Udtalelser og ankede over, at Forretningsføreren i nogle Tilfælde, paa Grund af Forhandlinger, ikke havde været at træffe paa Kontoret til de i Medlemsbladet offentliggjorte Træffetider.

Fru *Gamburg* tog igen Ordet og udtalte sin Forundring over, at Kvinderne indenfor Tobaksarbejderforbundet kunde faa samme Løn som Mændene. Ligeledes hævdede hun, at Gummifabrikens Arbejdere havde faaet Forslagene uddelt paa Spisestuerne.

Ludovika Andersen udtalte sig anerkendende om Forbundets afgaaede Forretningsfører, Fru *Sofie Rasmussens* og Københavns Afdeling I's Formand Fru *Johanne Jensens* energiske Arbejde i Agitationen for Tilslutning til Organisationen.

Fanny Jensen, Horsens, udtalte sin Anerkendelse af Forretningsførerens energiske Arbejde i den forløbne Kongresperiode og sin Tilfredshed med Beretningen om, hvad der i den Tid var udrettet. Forretningsføreren, udtalte hun, gjorde altid sit yderste for at faa det bedst mulige Resultat ud af Forhandlingerne og lagde aldrig Pres paa Medlemmerne i nogen Retning. Forslagene kom altid ud til Urafstemning, og Medlemmerne bar selv Ansvaret, naar de vedtoges. *Fanny Jensen* sluttede med at anbefale Beretningen til Godkendelse.

Johanne Jensen udtalte sig i Tilslutning hertil og beklagede, at der nu og da var kommet Personligheder ind i Diskussionen og anbefalede ligeledes, at man skred til Godkendelse af Beretningen.

Kirstine Nicolajsen udtalte, at vi ikke kunde sammenligne os med Tobaksarbejderforbundet, idet Kvinderne jo ikke kunde udføre det samme svære Arbejde som Arbejdsmændene og disse som Følge deraf altid vilde blive foretrukne, dersom Mænd og Kvinder mødte med samme Lønkrav.

Efter at følgende Talere: *Johanne Jensen, Inger Gamburg, Marie Nielsen, Elna Syvertsen, Emma Olsen* og *Alma Rasmussen* havde haft Ordet og udtalt sig om Agitationen blandt Kvinderne m. m., replicerede Forretningsføreren til Talerne, hvorefter Beretningen sattes under Afstemning og godkendtes enstemmigt.

Man gik nu over til næste Punkt paa Dagsordenen, og Dirigenten forespurgte, om Kongressen ønskede Regnskabet oplæst, dette ønskedes ikke, og efter at Fru *Jensen*, Københavns Afdeling 3, som bemærkede, at Regnskaberne burde udsendes til Afdelingerne, Fru *Gamburg*, som ankede over de store Beløb, der var gaaet til Rejser og Forhandlinger samt Bogtryk, Bogbind og Papir, samt rettede Forespørgsel vedrørende Administrationstilskudet fra Arbejdsløshedskassen, Fru *Bodil Thomsen*, Københavns Afdeling 3, havde haft Ordet, tog Hovedkassereren Ordet og besvarede de stillede Forespørgsler. Derefter tog Revisor Fru *Ludovika Andersen* Ordet til Regnskabet samt udtalte en varm Anerkendelse af Hovedkassererens Arbejde, hvorefter Regnskabet sattes under Afstemning og enstemmigt godkendtes.

Tirsdag den 22. Juni 1926.
Formiddagsmødet Kl. 10.

Dirigent: *Fanny Jensen*, Horsens.

Dirigenten aabnede Mødet og foretog Navneopraab. Derefter oplæstes Telegrammer, som var indløbet fra Københavns Afdeling 3 og Sønderborg Afdeling. Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes.

Man gik derefter over til Behandlingen af

Lovændringer.

Sekretær *Hans Jacobsen*, De samvirkende Fagforbund, fremkom med nogle Oplysninger vedrørende Forslaget om Indførelse af Bedriftsraad, der var rejst gennem Landsorganisationen i 1920. Det er, udtalte Herr *Jacobsen*, et Spørgsmaal, om vi kan afvente Lovgivningsmagtens Afgørelse, eller om vi kommer til at søge det gennemført af Fagorganisationen. Herr *Jacobsen* fremkom med statistiske Oplysninger om Lønningerne indenfor Tobaksarbejderforbundet, der havde Interesse i en Debat om lige Løn for lige Arbejde.

Man behandlede derefter Forslag til Ændringer i Forbundets Love og af disse vedtoges Hovedbestyrelsens Ændringer til

§ 1. Stk. c ændres til: „at afskaffe alt Søndags-, Over- og Natarbejde, som ikke er absolut nødvendigt."

Stk. c bliver d. Punkterne flyttes automatisk nedefter.

§ 2. Stk. a, 1. Stk. ændres til: „at der fra Afdelingerne til Hovedkassen indbetales 85 Øre, udenfor Arbejdsløshedskassen 35 Øre.

Stk. c ændres til: „Midlernes Anvendelse er følgende: 50 Øre for hvert solgt Mærke til Arbejdsløshedskassen, 20 Øre til Administrationskassen, 15 Øre til Strejkekassen".

§ 4. Stk. h, 4. sidste Linie i 1. Stk.; der tilføjes efter 5 Repræsentanter: „Provinsens Hovedbestyrelsesmedlemmer fordeles saaledes, at der kun er een Repræsentant i hver By".

§ 8. Stk. d: „ved Strejker og Lock-out ydes Understøttelse fra 1. Dag, Udelukkelsen sker".

§ 12. Stk. b tilføjes efter 50 Øre pr. Uge: „i Provinsen, i København Kr. 1,20 og udenfor Arbejdsløshedskassen 55 Øre".

Af Afdelingernes Forslag vedtoges følgende Ændringer fra

Sønderborg Afdeling.

Et af Forretningsudvalgets Medlemmer skal være bosiddende i Provinsen og tilhøre en af Provinsens Afdelinger.

Vejle Afdeling.

Ny §: 1. Maj indføres i Overenskomsterne som hel Fridag.

Af Forslag til Ændringer i Begravelseskassens Vedtægt vedtoges følgende fra

Københavns Afdeling 3.

Begravelseshjælp for Medlemmer med 5 Aars Anciennitet forhøjes til 50 Kr., efter 5 Aar 100 Kr.

Eftermiddagsmødet Kl. 2½.

Dirigent: *Johanne Jensen*, København.

Dirigenten oplæste et Telegram fra *Chr. Sørensen*, forhenværende Sekretær i Dansk Arbejdsmand-Forbund. Derefter fortsattes Behandlingen af Lovændringerne og følgende Talere havde Ordet:

Petra Jensen, Aarhus I, *Fanny Jensen*, Horsens, *Dagmar Petersen*, Vejle, *Kirstine Jørgensen*, Hillerød, *Petra Schou*, Aarhus, *Kirsten Rasmussen*, Odense, *Emma Olsen*, Aalborg 2, *Marie Johnsen*, Aarhus 4, *Anna Rasmussen*, Aarhus, *Pouline Jensen*, Randers, *Marie Petersen*, Aalborg I, *Anna Olsen*, Hobro, *Helga Jørgensen*, Præstø, *Anna Barslund*, Holstebro, *Marie Theil*, Aalborg I, *Marie Nielsen*, Horsens, *Jensine Henriksen*, 2det Distrikt, *Johanne Jensen*, 1ste Distrikt, *Anna Rasmussen*, 3die Distrikt, *Inger Gamburg*, *Elna Syvertsen*, *Margrethe Mathiasen*, *Anna Tupitz* og *Marie Nielsen*, København 5, *Anna Jensen*. *Ane Marie Larsen*, *Kirstine Nicolajsen*, København I, *Bodil Thomsen* og *Anna Jensen*, København 3, *Anna Larsen*, København 6 og *Eva Jensen*, København I.

Fru *Ida Rosenkvist* gav Oplysninger om Samarbejdet i Sverige. Fru *Rosenkvist* vilde af egen Erfaring fraraade Fællesorganisation for Kvinderne alene, hvorimod man i Sverige ofte samlede Bestyrelserne saaledes som Fru *Bauerfeld* under Diskussionen havde udtalt.

Det vedtoges et forlænge Mødet til Kl. 7 og at begynde næste Formiddagsmøde Kl. 9.

Onsdag den 23. Juni 1926.
Formiddagsmødet Kl. 9.

Dirigent: Fru *Fanny Jensen*, Horsens.

Dirigenten foretog Navneopraab, og man gik derefter videre med Behandlingen af Lovændringerne. Sekretæren oplæste derpaa Forhandlingsprotokollen, som sattes under Afstemning og godkendtes enstemmigt. Næste Punkt paa Dagsordenen kom derpaa til Behandling. Hertil tog *Fanny Jensen* Ordet og anbefalede paa det nedsatte Lønudvalgs Vegne, at Lønningerne forblev uforandrede. Efter nogen Diskussion vedtoges dette.

Forretningsføreren genvalgtes med Akklamation, ligeledes genvalgtes Hovedkassereren og Sekretæren med Akklamation. Saavel Forretningsføreren som Hovedkassereren og Sekretæren takkede for Valgene og erklærede, at de ogsaa for Fremtiden vilde sætte al deres Energi ind paa at arbejde for Forbundets Interesser.

Ligeledes genvalgtes Forbundets Revisorer og Suppleanter med Akklamation.

Til Hovedbestyrelsen blev valgt for København: *Johanne Jensen,* 48 Stemmer, *Oda Bauerfeld,* 48 Stemmer, *Johanne Jensen,* Københavns Afdeling 7, 48 Stemmer, *Laura Petersen,* 48 Stemmer, *Paula Poser,* 48 Stemmer, *Albertine Jørgensen,* 48 Stemmer. *Johanne Larsen,* 48 Stemmer.

Som Suppleanter valgtes: *Inger Gamburg*, 10 Stemmer, *Bodil Thomsen,* 6 Stemmer, og *M. Mathiasen,* 5 Stemmer.

For Provinsen valgtes: *Petra Schou,* Aarhus, 27 Stemmer, *Kirstine Rasmussen*, Odense, 11 Stemmer, *Marie Skovgaard-Sørensen,* Slagelse, *Kirstine Jørgensen,* Hillerød, *Dagmar Petersen*, Vejle, *Emma Olsen*, Aalborg 2, *Anne Petersen*, Sønderborg, *Fanny Jensen*, Horsens.

Marie Jensen, Aarhus og *Marie Hansen,* Fredericia, ønskede ikke at modtage Genvalg. Forretningsføreren takkede de to afgaaede Hovedbestyrelsesmedlemmer for deres gode trofaste Arbejde i Forbundets Tjeneste.

Til Medlem af Forretningsudvalget for Provinsen valgtes Fru *Fanny Jensen,* Horsens. Fru Jensen takkede for Valget og lovede at arbejde for Sandhed og Ret.

Til Repræsentantskabet for De samvirkende Fagforbund genvalgtes *Alvilda Andersen, Kirstine Haagensen, Gunder Christiansen, Oda Bauerfeld, Johanne Jensen, Laura Petersen* og *Fanny Jensen*, Horsens.

Det vedtoges, at næste Kongres skulde afholdes i Vejle.

Hr. *Stenhuis* tog derefter Ordet og udtalte, at det havde været ham en stor Glæde at overvære Kongressen. Diskussionen, udtalte Hr. Stenhuis, var ført paa en udmærket Maade, som tydeligt viste, at Kvinderne havde Forstand paa — paa en grundig og saglig Maade — at drøfte de vigtige Sager, der forelaa. Selvfølgelig var det jo ikke gaaet af helt uden Mislyde, og Hr. Stenhuis vilde til enkelte af de Delegerede sige, at „Mesteren kendes paa sin Begrænsning", at man altsaa med lidt færre Ord maaske kunde have opnaaet nok saa meget. Hr. Stenhuis udtalte, at Kvinderne kunde være stolte af deres Kongres og hilste den vedtagne Kontingentforhøjelse med Tilfredshed, thi til Kamp behøves Penge. Han sluttede med at udtale Haabet om, at det gode Samarbejde mellem Forbundet og „Internationale" vedblivende maatte bestaa og manede til stadig at arbejde fremad mod Maalene. Med et „Tak for denne Gang og paa Gensyn" sluttede Hr. Stenhuis sin Tale.

Hr. Sekretær *Hans Jacobsen* tog derefter Ordet paa samtlige københavnske Delegeredes Vegne. Hr. Jacobsen udtalte bl. a.: „Vi Repræsentanter har Lejlighed til at overvære en Del Kongresser, og ved at anstille Sammenligninger maa man erkende, at Kvindeligt Arbejderforbunds Kongres staar fuldt paa Højde med andre Kongresser", og det havde været ham en Glæde at overvære denne.

Ida Rosenkvist takkede ligeledes for de forløbne Dages Samvær og udtalte sin Anerkendelse af Kongressens Arbejde.

Forbundets Æresmedlem Fru *Sofie Rasmussen* udtalte, at selv om hun ikke længere tog direkte Del i Forbundets Arbejde, saa var hendes Tanker stadig hos Kvindeligt Arbejderforbund. Hun fremdrog forskellige Træk fra den Tid, hun selv var Forbundets Forretningsfører. Kontingentforhøjelsen var et Skridt frem i den rigtige Retning, og selv om de Delegerede maaske i Øjeblikket ikke var saa glade ved at komme hjem og meddele Medlemmerne denne, saa skulde det nok vise sig at blive til Gavn for Medlemmerne. Fru Rasmussen sluttede med at takke for de forløbne Dage og udbringe et Leve for et fortsat godt Sammenhold indenfor Kvindeligt Arbejderforbund, som Kongressen besvarede med at udbringe et Leve for Fru Rasmussen.

Forretningsføreren takkede derefter de Delegerede og udtalte Haabet om en fortsat god Fremgang for Kvindeligt Arbejderforbund, og efter Afsyngelsen af „Internationale" og Udbringelsen af Leveraab for Kvindeligt Arbejderforbund og Forretningsføreren afsluttedes Kongressen.

Der indløb ved Kongressens Slutning et Lykønskningstelegram fra Tillidsmændenes Funktionærforening og fra Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund.

* * *

De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasses Delegeretmøde
den 23. Juni 1926.

DAGSORDEN:

1. Beretning om Virksomheden i Tiden 1. April 1923 til 31. Marts 1926.
2. Regnskabet.
3. Lovændringer.
4. Valg af Formand, Hovedkasserer, Sekretær, 2 Revisorer, 2 Suppleanter og Hovedbestyrelse.
5. Fastsættelse af Tid og Mødested for næste Delegeretmøde.

Dirigent Fru *Johanne Jensen.*

Formanden aflagde Beretning om Kassens Virksomhed i den forløbne 3-aarige Periode og udtalte:

Paa vort sidste Delegeretmøde i 1923 blev der gjort Rede for, hvorledes den reviderede Arbejdsløshedskasselov af December 1921 virkede indenfor vor Kasse, hvorledes den daværende Indenrigsminister Krag satte en ren Cirkulærelovgivning i System, som det sikkert var yderst vanskeligt for ham selv og endnu vanskeligere for os andre at finde ud af. Selve Loven gav Adgang til, at mangfoldige Spørgsmaal kunde ordnes ved ministeriel Afgørelse, og Manden sparede sig ikke i Brugen af denne Ret, som i mange Tilfælde blev rene Vilkaarligheder.

Med Hensyn til Stillingen indenfor vor Kasse var Forholdet det, at vi i Begyndelsen af Aaret 1924 havde 1071 arbejdsløse, deraf havde de 655 opbrugt deres ordinære Understøttelse, og fra 1. Februar til 15. Marts fik vi Ret til at udbetale ekstraordinær Understøttelse til Medlemmer, der opfyldte nedennævnte Betingelser:

1) at de dokumenterer, at de den 15. Januar 1924 havde, eller hvis de da var arbejdsløse, søgte, Beskæftigelse som Lønarbejdere,

2) at de stadig gennem Arbejdsløshedskassen var tilmeldt Arbejdsanvisningskontoret som ledige.

Kun en Gruppe af vore Medlemmer var undtagne fra at kunne erholde ekstraordinær Understøttelse, nemlig Maskinstrikkerne.

Der blev i den Periode fra De samvirkende Fagforbund gentagne Gange lagt Pres paa den daværende Regering, uden at dette dog hjalp synderligt. Regeringsskiftet i 1924 hilstes derfor med Tilfredshed, og der foretoges en Revision af Arbejdsløshedskasseloven, som nu er undergivet Socialminister Borgbjerg, der i Modsætning til Hr. Kragh jo administrerer Loven ud fra ganske andre Synspunkter til Fordel for de arbejdsløse. Det er naturligvis paa Forhaand givet, at saalænge Socialdemokratiet ikke er i absolut Flertal, vil Ministeriet heller ikke være i Stand til at gennemføre en Arbejdsløshedskasselov, der vil virke blot nogenlunde tilfredsstillende for de mange arbejdsløse, men vi har da i hvert Fald, med Hensyn til Ydelsen af ekstraordinær Understøttelse, set at Socialminister Borgbjergs Indflydelse i høj Grad har gjort sig gældende. Det er ikke mere vilkaarligt, naar et Fag kommer ind under den ekstraordinære Understøttelse, ligesom der nu er en bestemt Regel for, hvad Understøttelserne skal være og ikke som tidligere, at det var skønsmæssigt.

Den ændrede Lov af 4. Marts 1924, der traadte i Kraft den 1. April 1924, foraarsagede, at Stats- og Kommunetilskud, der tidligere udgjorde 50 pCt. og 33⅓ pCt., nedsattes til for Statens Vedkommende 35 pCt. og for Kommunerne til 30 pCt. Fra borgerlig Side havde man gjort sig ærlige Bestræbelser for ogsaa at nedsætte Understøttelsessatserne; dette lykkedes imidlertid ikke. Med Hensyn til Arbejdsløshedskort ændredes dette til, at disse skulde bortfalde ved ordinær Understøttelse og kun benyttes til ekstraordinær Understøttelse, en Foranstaltning, der er ganske overflødig, idet Kontrollen fra Arbejdsløshedskassen er fuldt ud betryggende. Ved Lovens Ændring vedrørende Nedsættelse af de offentlige Tilskud maatte de forskellige Kasser i Samraad med Arbejdsdirektoratet gaa med til en Forhøjelse af Kontingentet til Arbejdsløshedskassen, for vor Kasses Vedkommende forlangte Direktoratet en Forhøjelse af fra 35 Øre til 50 Øre; imidlertid fik vi Direktoratet til at gaa med til, at vi foreløbig fik lagt 5 Øre paa, saaledes at Kontingentet fra 1. Juli 1924 blev 40 Øre, og at der blev fastsat en Maksimumsgrænse i Vedtægten af 50 Øre pr. Uge pr. Medlem med Forpligtelse i Kassen, uden en saadan 1 Kr., men at Hovedledelsen med Direktoratets Sanktion i Forhold til Kassens skiftende Behov fik Bemyndigelse til at nedsætte eller forhøje her op til. Dette udsendtes fra Hovedbestyrelsen til Afdelingerne med Anbefaling om, at de 5 Øre blev udredet af Afdelingernes Kasse, hvilket tiltraadtes af Afdelingerne. Betingelserne for at komme ind under ekstraordinær Understøttelse er, at man udregner Arbejdsledigheden i de sidste 14 Aar og fradrager 2 Aar, hvor der har været størst Arbejdsløshed, og hvis Arbejdsledigheden da er 50 pCt. over denne og omfatter mindst 7½ pCt. af Kassens Medlemmer, og dette Forhold har eksisteret i 2 Maaneder, vil man være berettiget til ekstraordinær Understøttelse. For vor Kasses Vedkommende indtraadte den ekstraordinære Understøttelse fra 1. November 1925. Efter Loven af 4. Marts 1924s Ikrafttræden blev der fra Direktoratet meddelt os, at dette i Henhold til Bestemmelserne i Loven inden 1. April 1925 skulde have Meddelelse om, hvorledes vor Kasse inddelte sig i Brancher, samt at man hver Maaned inden den 20. skulde meddele Direktoratet Ledigheden indenfor Kassen for at være berettiget.

Vi har specificeret vor Kasses Medlemmer i 8 forskellige Brancher, nemlig:

Branche 1: Havearbejdersker.
— 2: Mælkeri- og Margarinearbejdersker.
— 3: Maskinstrikkere.
— 4: Fabriksarbejdersker.
— 5: Lagerarbejdersker.
— 6: Rengøring.
— 7: Jern- og Metalindustriarbejdersker.
— 8: Vaskeriarbejdersker.

Dette sammen med Regnskabets Omlægning har kostet vore Tillidsmænd ude i Afdelingerne en Del Arbejde, navnlig i Begyndelsen, men med Hensyn til Regnskabets Omlægning har dette virket udmærket, efter at vore Tillidsmænd er blevet fortrolige med det, og Systemet er fuldtud betryggende, idet Hovedkontoret til enhver Tid kan have Føling med Regnskabet i alle Afdelinger.

Paa vort Delegeretmøde i 1923 skyldte vi endnu paa Statslaanet fra 1920 120,000 Kr. Der har i den forløbne 3-aarige Periode gentagne Gange fra Arbejdsløshedskasserne været rettet Anmodning saavel til den forrige som til den nuværende Regering om helt at eftergive de Statslaan, de forskellige Kasser havde maattet optage eller nedskrive paa disse, men først efter at det socialdemokratiske Ministerium kom til Roret, blev der i 1925 bevilget 2 Millioner til Nedskrivning paa Laanene, og 9 Kasser kom herved i Betragtning. For vor Kasses Vedkommende fik det ingen Betydning; vi hørte til en af de bedst stillede af de 27 Kasser, der havde Statslaan, idet vi kun skyldte 40,000 Kr., og disse er betalt i det sidste Regnskabsaar. Da imidlertid Arbejdsløsheden og Kravene

fra Arbejdsløshedskasserne stadig steg, gennemførte Ministeriet, støttet af Nævnets Mindretal, en Forhøjelse af Understøttelsessatsen ved Juletid, der for vor Kasse havde den reelle Betydning, at der udbetales Understøttelse ogsaa for Helligdagene; forøvrigt blev ved Lovens Revision i 1924 Ikke-Forsørgeres Ret til fortsat Hjælp fastslaaet. Arbejdsløsheden steg imidlertid foruroligende, og der blev da fra ministeriel Side forelagt Lovforslag om en Krisehjælp til de daarligst stillede arbejdsløse, og efter at denne var vedtaget i Folketinget, blev den, efter at være blevet beskaaret i Landstinget, den 31. Marts 1926 ført ud i Livet. Man skulde efter denne Lovs Ikrafttræden indtil 1. April 1927 have Ret til Laan, saaledes at Kassen kunde forlænge Dageantallet for vedtægtsmæssig ordinær Understøttelse op til det i Loven tilladte Maksimum, 1/3 af det normale Dageantal, man skulde herefter optage Forhandling med Direktoratet, under hvilke Betingelser vi kom ind under Krisehjælpen. Ved disse Forhandlinger kom Direktoratet til det Resultat, at vi for at benytte Krisehjælp, saalænge den benyttedes, og vi havde det samme Antal arbejdsløse som 1. April 1926, skulde betale et Ekstrakontingent af 50 Øre pr. Uge. Hovedbestyrelsen mente ikke paa daværende Tidspunkt at kunne anbefale vore Afdelinger dette, saa meget mere, som de mest betrængte af vore arbejdsløse Medlemmer ikke kunde faa nogen Krisehjælp, idet denne ikke virkede, naar Maksimumsgrænsen var naaet. Hovedbestyrelsen mente derfor, at vi skulde forelægge Spørgsmaalet til Delegeretmødet, men da vi jo senere kommer til Behandling af Vedtægterne, og der efter min Formening ligger en bedre Ordning der for vor Kasses Vedkommende, mener jeg, at vi kan behandle Spørgsmaalet vedrørende Krisehjælpen der.

Fru *Gamburg* rettede en Forespørgsel vedrørende Krisehjælpen. Forretningsføreren besvarede denne.

Hr. *Johs. Nielsen,* Formanden for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, tog derefter Ordet og udtalte, at han som gammel Arbejdsløshedskassemand kunde udtale sin fulde Anerkendelse af det Arbejde, der var udrettet indenfor De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse, og som var til uvurderlig Gavn for alle de smaa Hjem. Hr. Nielsen udtalte sin Beundring for de Kvinder, der af deres lille Løn sikrede sig mod Arbejdsløsheden, thi for at komme faglig frem, maa vi slaa Kreds om vore arbejdsløse. Hr. Johs. Nielsen kom ind paa at omtale Forholdene indenfor Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse og oplyste, at der i det sidste Aar havde været 7000 arbejdsløse mere end normalt, at der af Arbejdsløshedskassens 172 Afdelinger med ca. 88,000 Medlemmer havde været 49,000 Medlemmer, der havde erholdt Understøttelse. Det havde været en streng Tid, men naar det var gaaet saa godt, som det var, maatte man takke den socialdemokratiske Regering herfor. Der var i Øjeblikket en Kontingentforhøjelse ude til Afstemning, og den vilde blive vedtaget, fordi den var nødvendig. Naar Arbejdsmændene, de svære Tider til Trods, i Løbet af det sidste Aar kunde notere en Tilgang af fra 1 til 2000 Medlemmer, kunde man i høj Grad takke Kvinderne herfor, idet det meget skyldtes deres Paavirkning af deres Mænd og Sønner, at disse tilsluttede sig Arbejdsløshedskassen.

Man gik derefter over til Behandling af Lovændringerne, hvorefter følgende Forslag fra Hovedbestyrelsen vedtoges:

1) Dageantallet for ordinær Understøttelse forhøjes med 10 Dage, saaledes at det bliver henholdsvis 80 og 90 Dage.

2) Understøttelsessatsen forhøjes med 50 Øre pr. Dag, saaledes at denne bliver henholdsvis Kr. 2,50 og 3,00.

3) Maksimumsgrænsen ændres fra 50 Øre til 65 Øre for Medlemmer, der indtræder i Kassen i Henhold til en dem paahvilende Forpligtelse. For Medlemmer, der indtræder uden en saadan Forpligtelse, 120 Øre.

4) Kontingentet til Arbejdsløshedskassen forhøjes med 10 Øre pr. Uge.

I Diskussionen om Lovændringerne deltog Fru *Gamburg*, Fru *Theil,* Aalborg, Fru *Nielsen,* Vejle, og Fru *Johanne Andersen,* Næstved. Det vedtoges, at Lovændringerne traadte i Kraft den 1. Juli 1926.

Der valgtes de samme Tillidsmænd til Arbejdsløshedskassen som til Forbundet.

Det vedtoges at afholde næste Delegeretmøde i Vejle 1929.

Derefter udbragtes et Leve for De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse, hvorefter Mødet afsluttedes.

Fra Fru Johanne Jensen,

Københavns Afdeling 1, har vi modtaget følgende:

Paa Kongressen i 1923 valgtes Forbundets daværende Sekretær *Alvilda Andersen* som Forretningsfører med Akklamation. *Alvilda Andersen* havde da været Sekretær siden 1917 og havde forinden været Formand for Københavns Afdeling 4, hvilken Afdeling hun havde stiftet under megen Møje og Modstand, og hvor hun har lagt et stort Stykke Arbejde. *Alvilda Andersen* er kendt og skattet overalt, hvor hun færdes. Hendes store Indsigt i Organisationsarbejdet, tillige med hendes Myreflid og „Gaaen-paa-Humør", har gjort hende til den Kraft, hun er indenfor vort Forbund. Selv kender hun jo tilfulde, hvad det vil sige at maatte forlade Hjem og Børn for at tjene det nødvendigste til Livets Ophold, og vi arbejdende Kvinder har her truffet den rette Fortaler og Forkæmper for vore berettigede Krav om bedre Løn- og Levevilkaar, hvilket jo ogsaa hendes store og omfattende Arbejde i den forløbne Kongresperiode beviser, og vi haaber endnu i mange Aar at kunne nyde godt af hendes rige Evner og store Arbejdskraft, til Gavn for den arbejdende Kvinde.

Johanne Jensen.

Et Jubilæum.

Mandag den 28. Juni d. A. fejrede et af vore gamle trofaste Medlemmer, forhenværende mangeaarigt Hovedbestyrelsesmedlem, Hovedrevisor i Forbundet og Formand for Maskinstrikkernes Afdeling

Inger Rasmussen.

i København, Frøken *Inger Rasmussen,* sit 25 Aars Jubilæum i Firmaet P. F. Nielsen, Nørregade. At Inger Rasmussen ikke alene har været et tro Forbundsmedlem, men ogsaa en god Kammerat og en af sin Arbejdsgiver værdsat Kraft, vidnede hendes Jubilæumsdag om, idet saavel hendes Kammerater som hendes Arbejdsgiver havde gjort, hvad de kunde for at gøre Dagen saa festlig som mulig for hende. Hendes Arbejdsplads var smykket med Flag og Blomster, og mange smukke Erindringsgaver vil i Fremtiden minde hende om denne uforglemmelige Dag. Fra Forbundet overraktes der hende ligeledes en lille Opmærksomhed. Det var et smukt Syn at se, paa hvilken Maade hendes Kammerater lagde deres venlige Sindelag overfor hende for Dagen, og det har sikkert været en Mærkedag, som Inger Rasmussen aldrig vil glemme.

Faneindvielse.

Kvindeligt Arbejderforbund i Holstebro indvier en ny rød Fane. — For Arbejde, Sandhed og Ret.

Kvindeligt Arbejderforbund i Holstebro, der stiftedes den 1. Oktober 1910, og siden da er vokset stor og stærk og har udført et meget betydeligt Arbejde for at skaffe de arbejdende Kvinder bedre Kaar, indviede ved en stilfuld og nobel Fest paa „Hotel Postgaarden" en ny, rød Fane, der foruden Foreningens Navn og Stiftelsesdag bærer Mottoet: For Arbejde, Sandhed og Ret.

Da de mange Festdeltagere var samlet om de nydeligt veldækkede Kaffeborde, bød Formanden, Fru *Barslund,* alle Deltagerne Velkommen, og med en smuk og velholdt liile Tale afslørede hun den nye Fane, der i Dag for første Gang vajer over de organiserede Kvinder.

Redaktør *Stumph* talte over Ordet: Arbejde, *Ant. Andersen* om Sandhed og Frk. *Anna Gade* om Ret.

Derefter serveredes Kaffen, og ved Bordet holdtes nu en Række Taler, og der lød mange gode og sande Ord om Kvindeligt Arbejderforbund og dets Betydning. Af Talere nævner vi: *Elmer Eskildsen,* Haderup, *P. Johansen,* Holstebro, *Mads Nygaard, Hans Larsen,* Formanden for Struer Afdelingen, Fru *Jensen, Chr. Strømvig* og flere.

Fru *Barslund* overrakte de to Veteraner indenfor Foreningen Fru Tribler og Fru Nygaard pragtfulde Buketter med Tak for deres Arbejde, ligesom hun overrakte Frk. Gade en Buket som Tak for hendes Arbejde i Byraadet for Børnene og de gamle. Hun meddelte endvidere, at der vilde blive lagt en Buket Tulipaner paa Fru Stumphs Grav.

Ind imellem Talerne blev der afsunget en Fanesang, og Musikdirektør *Jensens* Duo spillede forskellige Numre, ligesom Væver *Lauritzen* læste op og sang morsomme Viser.

Den i alle Maader vellykkede Fest sluttede med et fornøjeligt Bal.

Da Forbundet for sent fik Meddelelse om Faneindvielsen i Holstebro, naaede vi ikke at faa sendt en Repræsentant dertil, men vi havde den Glæde at se den smukke nye Fane ved vor Kongres, og vi ønsker Afdelingen til Lykke med dens smukke Samlingsmærke og haaber, at den maa vaje over fortsat Held og Fremgang for Afdelingen.

Aarhus Afdeling 5.

Vaske- og Rengøringskontoret er nu Grønland 36, 2. S., og er aabent hele Formiddagen. Telefon 3742. Kontingent modtages og Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales hver Fredag Aften Kl. 7 i Amaliegade.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 1 Kr. pr. Time. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen, efter Kl. 5 1 Kr. 50 Øre med Kost og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Kvindeligt Arbejderforbund, Aarhus Afdl. 5.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 5—7.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Oda Bauerfeld træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Nørrefarimagsgade 35 [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Adressefortegnelse.

Aabenraa Afdeling. Formand: Fru Helene Elsner, Lavgade. — Kasserer: Fru Anna Klüve, Slotsgade 9.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Marie Petersen, Tjenestemændenes Boligforening, Kastelvej 44. — Kasserer: Fru Marie Theil, Christiansgade 53, 1. Sal, Opg. i P.

Aalborg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru Emma Olsen, Langelandsgade 48. Telefon 77.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Bogensegade 8, St. Telefon 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Ryesgade 47 [1]. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Dannebrogsgade 2 [2].

Aarhus Afdeling 5. Formand: Fru Elisabeth Petersen, Valdemarsgade 23 [1]. — Kasserer: Fru Martha Lægs, Grønland 36 [2].

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru M. Rasmussen, Istedgade 8. — Kasserer: Fru Agnes Staun, Ridderstræde 11.

Assens Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Christensen, Faaborg Landevej.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Ved Skoven 7.

Esbjerg Afdeling 3. Formand og Kasserer: Fru Johanne Hansen, Rolffsgade 34 [1].

Faaborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Kokkendorf, Lagonis Minde 14.

Fensmark Afdeling. Formand: Frk. Thora Madsen, Fensmark pr. Olstrup. — Kasserer: Fru Henriette Clausen, Holmegaards Glasværk pr. Olstrup.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Fru Marie Petersen, Nørrevoldgade 66.

Frederikssund Afdeling. Formand: Fru Martha Larsen, Bi-lidt. — Kasserer: Fru Vilhelmine Hansen, Østergade 12.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru Marie Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru Emilie Larsen, Østervej 1.

Haderslev Afdeling: Formand: Fru Marie Bøttcher, Østergade 40. — Kasserer: Fru Margaretha Hoppe, Bøndergaarde 15.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Martha Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Marie Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand: Fru Emilie Hansen, Nordborgvej. — Kasserer: Fru Johanne Jensen, Savskærervej.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru Kirstine Olsen, Thorstensvej. — Kasserer: Fru Anna Petersen, Villa „Vi-To".

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus 7, Gurrevej. — Kasserer: Frk. Anna Sørensen, Graabrødrestræde 15.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hjørring Afdeling. Formand: Fru Agnes Christensen, Mellemgade. — Kasserer: Fru Kirstine Davidsen, Sæbyvej 59.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Olsen, Ny Hostrup pr. Hobro.

Holbæk. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Fællesbageriet.

Holstebro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Barslund, Struervej 17.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Svanesg. 2 2. — Kasserer: Fru Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Hørsholm Afdeling. Formand: Fru Emma Vilhelmsen, Ørbækvej 22. — Kasserer: Fru Johanne Andersen, Kammerraadsvej 4.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. Former V. Jensen, Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Frederikke Jensen, Rendebanen 2. — Kasserer: Fru Kamilla Poulsen, Borgergade 1, St. tv.

Korsør Afdeling. Formand: Fru Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Køge Afdeling. Formand: Fru Karen Christensen, Grundtvigsvej, Køge Landsogn. — Kasserer: Fru Marie Petersen, Søvang pr. Køge.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 1. Telefon 14539. — Kasserer: Frk. Poula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Johanne Larsen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 1. — Kasserer: Fru Sørensen, Nørrebrogade 48 1.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Sofie Halberg, Prinsessegade 67 3, o. G. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1 1.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Oda Bauerfeld, Larslejstræde 1, St. — Kasserer: Fru Martha Hansen, Larslejstræde 1, St.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Nørre Farimagsgade 35 1.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Rørholmsgade 6 1. — Kasserer: Fru Clara Johansen, Hedebygade 14, St.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Marie Larsen, Todesgade 14 5. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Ørnevej 13 2.

Lyngby Afdeling. Formand: Fru Marie Jakobsen, Jernbanevej 3. — Kasserer: Fru Mary Petersen, Karoline Amaliev. 90.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Banegaardsvej 7. — Kasserer: Frk. Thyra Christensen, Odensevej 38.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Madsen Rønnebærvej 9, St., Raasnæs.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Kamilla Andersen, Jydegange, Nexø, Bornholm. — Kasserer: Fru Andrea Bohn, Nørregade.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Sexta Bosse, Søndergade 30 1. — Kasserer: Frk. Marie Bagger, Nørre Voldgade 59.

Nykøbing F. Afdeling. Formand: Fru Johanne Jespersen, Overgade 3. — Kasserer: Fru Margrethe Hansen, Grønnegade 36.

Næstved Afdeling. Formand: Fru Johanne Andersen, Fyensvej 3. — Kasserer: Frk. Henriette Poulsen, Kornbakken 33.

Odense Afdeling. Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Dronningensgade 5. Telefon: Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Dronningensgade 5.

Præstø Afdeling. Formand: Fru Helga Jørgensen, Torvet. — Kasserer: Frk. Oline Nielsen, Sølyst.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Nyvangsvej 8.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margrethe Iversen, Gravsgade 171. — Kasserer: Fru Laura Madsen, Fiskergade 450.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Eleonordvej 1, Sct. Jørgensbjerg. — Kasserer: Fru M. Jensen, Københavnsvej 7.

Ryomgaard Afdeling: Formand: Fru Kirstine Thuesen, Ryomgaard. — Kasserer: Fru Ane Rasmussen, Ryomgaard.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Marie Smidt, Violstræde 1. — Kasserer: Fru Anna Bjerregaard, Absalonsgade 15.

Silkeborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Lauritzen, Møllergade 2, Alderslyst pr. Silkeborg.

Slagelse Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Skovgaard Sørensen, Fruegade 13, St.

Struer Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Vilhelmine Jensen, Galge Bjerge.

Svendborg Afdeling. Formand: Fru Marie Jensen, Egensevej 20. — Kasserer: Fru Karoline Jacobsen, Kedelsmedstræde 25.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Petersen, Jernbanegade 16.

Vejen Afdeling. Formand: Frk. Agnes Jørgensen, Allégade 20. — Kasserer: Fru Kirstine Østergaard, Søndergade 57.

Vejle Afdeling. Formand og Kasserer for Arbejdsløshedskassen: Fru Dagmar Petersen, Vardevej 25, St. th. — Kasserer for Forbundet: Frk. Karen Nielsen, Bleggaardsgade 32.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1 A, Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 23 A, Knabstrup St.

2det Distrikt: Formand: Fru Jensine Henriksen, Hjortshøj St. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Aalsø St.

3die Distrikt: Formand: Fru Anna Rasmussen, Vogterhus 2, Langaa. — Kasserer: Fru Johanne Jacobsen, Vogterhus 1, Silkeborgvej, Herning.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen*.

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 41 | Oktober 1926 | 11. Aargang

Lønbevægelsen.

Med følgende Virksomheder er afsluttet Overenskomst:

Overenskomsten med Dansk Galosche- og Gummifabrik i Køge er forlænget til 1. April 1927.

Samtlige Akkordlønninger nedsattes med 10 pCt.; enkelte Akkordsatser reguleredes. Timelønnen nedsattes fra 68 til 62 Øre, dog saaledes at de 10 pCt., der tillagdes for Rengøringskonernes Vedkommende, bibeholdtes. Der foretoges en Augustregulering.

Overenskomsten omfatter ca. 85 Kvinder.

Overenskomst er lokalt afsluttet med „Det danske Petroleumsaktieselskab". Ugelønnen, der var 40 Kr., blev nu 37 Kr. Akkorden for 100 Flasker nedsattes fra 82 til 75 Øre.

I Overenskomsten er indført Betaling for Helligdage, der falder paa Ugens Hverdage samt en 6 Dages Sommerferie med fuld Løn. Overenskomsten er gældende til 1. Juli 1927 og omfatter ca. 40 Kvinder.

Overenskomst er afsluttet lokalt med Slagelse Byraads Lønningsudvalg for vore Medlemmer, som er beskæftiget paa Slagelse Sygehus' Vaskeri. Lønnen er 78 Øre pr. Time.

Arbejdersker, som har været ansat i Vaskeriet i 6 Maaneder, erholder en Sommerferie med Løn paa 6 Hverdage i Forbindelse med to Søndage. Der foretoges til 1. Oktober en Regulering efter Augustpristallet.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1927.

Overenskomst er lokalt afsluttet med Aarhus Katedralskole. Betalingen fastsattes til 74 Kr. pr. Maaned (103 Øre pr. Time).

Overenskomsten er gældende til den opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Overenskomst er afsluttet med Kaalunds Sæbefabrik, Kolding. Lønnen er de første 3 Maaneder 24 Kr. pr. Uge, de næste 3 Maaneder 27 Kr., derefter 33 Kr. pr. Uge. To Kvinder, der arbejder ved Stangsæben betales med en Ugeløn af 36 Kr. 50 Øre. Unge Kvinder under 18 Aar betales det første halve Aar med 19 Kr. pr. Uge, stigende til 24 Kr. pr. Uge. Akkorderne reduceredes med 12 pCt. Overenskomsten og Akkordprislisten er gældende til 1. August 1927.

Overenskomst er afsluttet med Fyns Konservesfabrik, Odense. Ugelønnen er for Kvinder fra 14 til 18 Aar 19 Kr. 86 Øre, fra 16 til 18 Aar 21 Kr. 31 Øre og over 18 Aar 28 Kr. Ved Arbejde i Skiftehold betales et Tillæg af 9 Øre pr. Time fra Kl. 6—11 og fra Kl. 11 Aften til normal Arbejdstids Begyndelse et Tillæg af 15 Øre pr. Time. Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1927.

Københavns Afdeling 1 har lokalt afsluttet Overenskomst med Den danske Landmandsbank. Lønningerne fradroges 10 pCt. og er nu 82 Kr. 10 Øre. Samme Ordning er truffen med Københavns Handelsbank.

Ligeledes er Overenskomst afsluttet lokalt med Burmeister & Wain. Lønningerne fradroges 12 pCt.

Københavns Afdeling 1 har oprettet ny Overenskomst med Marketenderiet paa Orlogsværftet. Ugelønnen er 35 Kr. 50 Øre. Ferie- og Sygepenge henvises til de for Holmens Arbejdere gældende Bestemmelser. Opsigelsesfristen er gensidig 8 Dage.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1927.

Ny Overenskomst er oprettet med Slagelse Margarinefabrik. Lønnen er i Dagdrift 33 Kr. 37 Øre, i to og tre Holds Drift 35 Kr. 96 Øre. Fradrag finder ikke Sted for lovbefalede Hellig- og Hviledage. Der foretoges Regulering efter Augustpristallet. De bestaaende Gratialer bibeholdes.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1927.

Overenskomst er afsluttet med A/S Dansk Sækkeforretning, Sækkeleje Kompagniet A/S og Nordisk Sækkekompagni, alle i Odense. Lønnen er for de første fire Ugers Prøvetid 56 Øre pr. Time, derefter 65 Øre pr. Time. Lagerarbejdernes Løn er de første fire Uger 62 Øre pr. Time, derefter 69 Øre pr. Time. Akkorderne fastsattes saaledes, at de mindst giver 25 pCt. til den gældende Timeløn. Naar øvede Akkordarbejdere sættes paa Timeløn gives der et Tillæg af 10 pCt. Overenskomsten er gældende til 1. April 1927.

Overenskomst er afsluttet med Mælkekondenseringsfabriken i Fredericia. Der reduceres med 6 pCt. paa de faste Lønninger og 10 og 14 pCt. paa en enkelt Akkord. Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1927.

Overenskomst er afsluttet med Fyns Glasværk, Odense, paa samme Betingelser som med de øvrige Glasværker.

Ny Overenskomst er oprettet med Øxenbjerg Dampmølle, Svendborg. Virksomheden havde fradraget Kvindernes Lønninger 12 pCt. fra Februar; dette Fradrag tilbagebetaltes Kvinderne, og Lønnin-

gerne, der fra 1. Maj reduceredes med 9 pCt., er nu 31 Kr. 01 Øre pr. Uge.

Københavns Afdeling 1 har lokalt afsluttet Overenskomst med A/S Revisions- og Forvaltningsinstituttet. Lønnen er 65 Kr. maanedlig, mens øvrige Bestemmelser forblev uforandrede.

Med Marketenderiet paa Søndre Værft er lokalt afsluttet Overenskomst. Lønnen er 36 Kr. pr. Uge, for Uger, hvori forekommer Helligdage, betales fuld Løn. Overarbejde betales med 1 Kr. 50 Øre pr. Time.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1927.

Nye Overenskomster er oprettet med Fyns Ægeksport i Horsens, Næstved, Nyborg og Randers paa samme Betingelser som med de øvrige Ægeksportører, dog faar Kvinderne i Næstved, der klarer Æggene, 20 Øre mere pr. Time.

Overenskomst er afsluttet med Mathias M. Andersen (Baunsgaard), Aarhus. Lønningerne, der reduceredes med 9 pCt., er nu for unge Piger under 18 Aar 16 Kr. 38 Øre, stigende til 24 Kr. pr. Uge. For to Kvinder i Pakkesalen er Lønnen 28 Kr. 23 Øre pr. Uge, i Tapperiet 30 Kr. 11 Øre og i Skylleriet 32 Kr. 94 Øre pr. Uge. Der foretoges Regulering efter Augustpristallet. Overenskomsten er gældende til 1. Juni 1927.

Overenskomst er afsluttet med Levers Sæbefabrik, Glostrup. Lønningerne er de første 3 Maaneder 32 Kr. 50 Øre, derefter 35 Kr. 50 Øre pr. Uge. For unge Kvinder under 18 Aar er Lønnen de første 3 Maaneder 28 Kr., derefter 32 Kr. 50 Øre pr. Uge. Augustreguleringen fradroges. Overenskomsten er gældendende til 1. Juni 1927.

Overenskomst er afsluttet med Konservesfabriken „Danica", Slagelse. Ugelønnen er for fastansatte Kvinder 33 Kr. 52 Øre, for løst antagne Kvinder er Timelønnen 65 Øre. Akkorderne ordnedes, ved alt Akkordarbejde er Timelønnen garanteret.

Overenskomsten er gældende til 15. April 1927.

— — —

Førend vi var færdige med de sidste Overenskomster, forelaa der allerede fra enkelte Arbejdsgivere Opsigelse af Overenskomster til Udløb 1. Januar; dette er Tilfældet for samtlige Ægforretninger Landet over, ligesom Særoverenskomsten med Hellesen & Ludvigsen er opsagt. Vi kan sikkert belave os paa en haard og streng Tid, ikke alene med Arbejdsløsheden men ogsaa med vore Modstandere, Arbejdsgiverne, hvis Parole: Ned med Lønnen, er ved at blive en Sygelighed, ikke alene hos dem selv, men i hele den borgerlige Presse.

Mæglings- og Timandsmøder.

Mæglingsmøde afholdt paa Dansk Papdaasefabrik i Anledning af, at Virksomheden havde nægtet at betale en Arbejderske, der var beskæftiget ved Indpakning, efter Overenskomsten; der var kun udbetalt hende 61 Øre pr. Time, mens hun var berettiget til 85 Øre pr. Time.

Virksomheden havde tillige afskediget Tillidsmanden paa „Crown Cork" uden Grund. Man enedes om at vedkommende Arbejderske fik udbetalt 25 Kr. i Erstatning, og at Tillidsmanden paa „Crown Cork" genantoges.

Fællesmøde afholdt i Anledning af, at Blumensaadts Fabriker i Odense uden Forhandling med Arbejderne havde omlagt Arbejdstiden, og da Arbejderne ikke vilde rette sig herefter, forlangte Arbejdsgiverforeningen Sagen afgjort ved et Fællesmøde. Sagen diskuteredes og henvistes sluttelig til lokal Forhandling. Ved den lokale Forhandling enedes man om følgende Ordning af Arbejdstiden:

> Mandag 8½ Time, Tirsdag, Onsdag, Torsdag og Fredag 8¾ Time samt Lørdag 4½ Time. Ordningen gælder til 1. September, hvorefter Arbejdstiden bliver 8 Timer i Ugens 6 Dage.
>
> Overarbejde foretages som hidtil med Paataleret overfor eventuelt Misbrug.

Timandsmøde afholdt i Sagen mod Dansk Blikemballagefabrik angaaende Striden om Akkordprisen paa 1 Liter-Maal. Ved lokal Forhandling var opnaaet Enighed om en Pris af 3 Kr. 40 Øre pr. 100 Stk. 1 Liter-Maal med Hank, men man var ikke blevne enige om Efterbetalingen. Paa Timandsmødet enedes man om at efterbetale de Arbejdersker, der har lavet de omhandlede Maal med Hank, fra sidste Gang i Januar Maaned, da der blev udbetalt 4 Kr. 40 Øre, og indtil 16. Juni 1 Øre pr. Stk.

Mæglingsmøde afholdt angaaende et Forhold paa Hellerup Dampvaskeri. Enighed opnaaedes ikke.

Paa Mæglingsmødet behandledes ligeledes en Sag hos Skjortefabrikant Reinholdt Grau. I Overenskomsten har vi en Bestemmelse om, at vore Medlemmer skal have deres Feriepenge udbetalt elter Gennemsnitsfortjenesten. De af vore Medlemmer, der arbejdede paa indskrænket Arbejdstid, udbetalte Virksomheden Feriepenge, beregnet efter Løn paa indskrænket Tid. Herimod protesterede vi og forlangte Bestemmelsen i Overenskomsten overholdt.

Ved Mæglingsmedet indgik Virksomheden paa at udbetale Strygerskerne Differencen.

Timandsmøde afholdt i Sagen Hellesens Enke & V. Ludvigsen angaaende Striden om Akkordprisen for Binding af Elektroder (ny Type).

Enighed opnaaedes ikke, men efter Forbundets Henstilling vedtog man indenfor et Tidsrum af 8 Dage at forsøge ny lokal Forhandling. Ved denne opnaaedes Enighed, og Sagen bortfaldt.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor en Sag fra A/S De danske Kapselfabriker samt Andersen & Bruhns Fabriker behandledes, enedes man om følgende:

1. Arbejderskerne Ruth Gustavson, Ellen Klein og Edith Nielsen, som ikke er fyldt 18 Aar, faar, naar de arbejder paa Timeløn, et rent personligt Tillæg indtil deres fyldte 18 Aar, der udfylder Differencen mellem Lønnen for Arbejdersker under 18 Aar og over 18 Aar, fra 15/3 1926.

2. Man er enige om, at Timelønnen for Kvinder over 18 Aar efter 6 Ugers Forløb pr. 48

Timer nu andrager 31 Kr. 36 Øre, og at der for enkelte Timer afregnes i Forhold hertil.

3. Haandlakering af Kapsler med Olielak betales indtil videre med Timeløn.

4. Om de fra begge Sider rejste Krav om Ændringer i de bestaaende Akkorder opnaaedes ikke Enighed, og vi forbeholdt os Ret til herom at indbringe Klage til den faste Voldgiftsret.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Carl Lunds Fabriker. Sagen drejede sig om Prisen paa 17½ kg Kanistre at lodde. Fabriken havde ændret Udførelsesmetoden og samtidig sat Prisen til 8 Kr. pr. 100 Stk., mens Kvinderne mente, at i Sammenligning med andre Akkorder maatte Prisen være 10 Kr.

Man enedes om at fastsætte Prisen til 9 Kr. 25 Øre. Hermed sluttede Sagen.

Mæglingsmøde afholdt i Anledning af en hos A/S Glud & Marstrands Fabriker opstaaet Strid om Akkordprisen paa Tjæredunke 290×345.

Virksomheden har ændret Arbejdsmetoden og Akkordprisen. Prisen var 32 Øre pr. Stk. helt færdig. Akkordfortjenesten var efter denne Pris 135 Øre ÷ 22 pCt. i Timen. Virksomheden havde sat Akkordprisen efter Akkordbasis 78 Øre i Timen, for Maskinarbejdet 100 ÷ 22 pCt. For Lodning 112 ÷ 22 pCt.

Ved Mæglingsmødet opnaaedes ikke Enighed og Forbundet forbeholdt sig Ret til at føre Sagen videre. Sagen er imidlertid ordnet ved lokal Forhandling.

Mæglingsmøde afholdt hos Firmaet Joh. Aller i Anledning af en Klage over, at Firmaet ikke har overholdt den i den faste Voldgiftsret af 18/9 1925 trufne Aftale om Genantagelse af de to kvindelige Arbejdere, som ikke kom i Arbejde efter Lock-out'ens Slutning, medens Drenge ansattes i Stedet for.

Ved Mæglingsmødet tilbød Fabrikant Aller straks at tage Fru Olsen i Arbejde, medens det paa Grund af mindre Leverancer af Forniklingsarbejde ikke var muligt for Øjeblikket at beskæftige Fru Frederiksen.

Forbundet modtog dette Tilbud, idet man dog for Fru Frederiksens Vedkommende forbeholdt sig at føre Klagen videre.

I Arbejdsgiverforeningen er afholdt Fællesmøde angaaende forskellige Forhold paa Mælkekondenseringsfabrikerne i Horsens og Nakskov, som det ikke har været muligt at faa ordnede.

Forholdet er, at flere af de paa Virksomheden beskæftigede Kvinder, der tidligere har staaet som Medlemmer af vort Forbund, nu staar tilsluttet Det lollandske Arbejdsmandsforbund, et Forhold som vi mener ikke berører Virksomheden. Virksomheden benyttede enhver Lejlighed til at afskedige vore Medlemmer og gaar endogsaa saavidt ved Antagelse af nye Arbejdersker at udspørge disse om, hvorvidt de er Medlemmer af vort Forbund eller af Det lollandske Arbejdsmandsforbund, og foretrak da Medlemmer af sidstnævnte Forbund, ligesom Virksomheden først afskedigede vore Medlemmer.

Paa Mælkekondenseringsfabriken i Horsens er indført Automatmaskiner, der nu passes af Drenge, hvorved denne Del af Virksomheden er saa godt som affolket for kvindelig Arbejdskraft. Dertil kommer, at vore Medlemmer maa vente paa Tilbringelse af Materiale, og at dette ganske selvfølgelig forringer deres Fortjeneste. En Del lokale Forhold, bl. a. Ventepenge, ønskes bragt i Orden.

Ved Fællesmødet enedes man om følgende:

I. Horsens: Fabriken lover at undersøge den fremførte Paastand om, at Pakkerskerne maa vente 20—30 Minutter om Morgenen, før de kan komme til at arbejde. Er Fejlen tilstede vil den blive rettet.

II. Nakskov: Fabriken erklærer, at den ingen Interesse har i at blande sig i det organisatoriske Forhold de kvindelige Arbejdere imellem, hvorfor man ikke ved Antagelser eller Afskedigelser vil foretrække det ene Forbunds Medlemmer for det andet, alt forudsat at Arbejdsroen overholdes.

Opmandskendelse er afsagt i Sagen mellem Textilfabrikantforeningen og vort Forbund angaaende Spørgsmaalet: Timeløn eller Ugeløn paa Madsens Trikotagefabrik, Horsens, og J. Chr. Møllers Trikotagefabrik, Aarhus.

Hvorefter kendes:

K. Madsens Trikotagefabrik i Horsens og J. Chr. Møller & Co. i Aarhus frifindes i denne Sag. Opmandshonoraret 150 Kr. findes efter Omstændighederne at burde udredes med Halvdelen af hver af Sagens Parter.

Strejker.

Strejken hos Mouritzen i Horsens afsluttedes den 15. Maj med et for vore Medlemmer gunstigt Resultat. Der fradroges de bestaaende Lønninger 8 pCt.; enkelte Akkorder forhøjedes. Dette var en betydelig bedre Ordning end den, som vore Medlemmer gik ud paa.

Strejke i Præstø.

Afdelingen i Præstø sendte den 16. Septbr. 1925 en Klage til Forbundet over, at Danmarks Ægeksport i Præstø havde antaget en Dreng, der direkte greb ind i Kvindernes Arbejde. Ved Henvendelse til Virksomheden hævdede denne, at Drengen var antaget til at gaa Byærinder og andet forefaldende Arbejde.

Hermed stilledes Sagen i Bero, indtil Forbundet den 9. Juli 1926 paany modtog en Klage over, at der var antaget endnu en Dreng til Udførelse af Kvindernes Arbejde. Trods flere Henvendelser til Virksomheden blev Drengen ikke fjernet, og der gaves vore Medlemmer i Præstø Sanktion til Strejke, og Strejken iværksattes fra den 21. August.

Virksomheden indbragte Sagen for den faste Voldgiftsret, hvor Sagen forligtes saaledes:

Strejken aflyses straks.

Klagerne forpligter sig til at afskedige en af de i Klagen omhandlede Drenge, saa snart anden passende Beskæftigelse kan faas til ham andetsteds, dog at han senest fratræder den 18. September. Saa længe den nugældende Overenskomst bestaar, skal der kun kunne beskæftiges en enkelt Dreng hos Klagerne, og der skal intet være til

Hinder for, at han beskæftiges med saadant Arbejde, som den først antagne Dreng hidtil har befattet sig med.

Sagen bortfaldt hermed, og vore Medlemmer genoptog Arbejdet efter at have strejket en Uge.

Naar vi tiltraadte Ordningen om den ene Drengs Forbliven for at udføre Byærinder og lignende Arbejde er det jo fordi, vore Medlemmer ikke ønsker at udføre dette Arbejde.

I forrige Numer af Medlemsbladet meddeltes, at vi havde afsendt 1. Strejkevarsel overfor Emil Møller-Gertsens Telefonfabrik i Aarhus. Efter Afsendelse af 2. Strejkevarsel indbragte Arbejdsgiverne Sagen for den faste Voldgiftsret. Ved det forberedende Møde indgik Aktieselskabet paa at yde de paa Virksomheden beskæftigede kvindelige Arbejdere (højst 15) et samlet Timelønstillæg af 40 Øre pr. Time til Fordeling efter Virksomhedens Skøn.

Endvidere enedes man om, at forsaavidt Virksomheden opnaar Enighed med Smedene om en Omlægning af Arbejdstiden, saaledes at denne bliver effektiv, skal det samme være Tilfældet for Kvindernes Vedkommende, og der ydes enhver af dem Erstatning med 1/4 Times Timeløn pr. Dag.

Strejkevarslet toges tilbage, men vi forbeholdt os at afgive Sympatistrejkevarsel om saadant forlangtes af Smedene, og da disse ikke kunde faa deres Forhold bragt i Orden uden Strejke, tiltraadte vi Anmodningen fra De samvirkende Fagforbund om Sympatistrejke; denne traadte i Kraft den 7. Juni ved Arbejdstidens Ophør.

Dansk Arbejdsgiverforening truede vore Medlemmer med Boykotning samt indklagede De samvirkende Fagforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund for den faste Voldgiftsret for at faa Strejken og Sympatistrejkerne kendt ulovlige.

Forinden fik Smede- og Maskinarbejderforbundet en Ordning, Sympatistrejken hævedes efter at have varet en Uge. Boykotningsvarslet overfor vore Medlemmer toges tilbage.

✠

Hjælpen til de engelske Minearbejdere.

Fra De samvirkende Fagforbund har vi modtaget følgende:

Til samtlige Fagforbund og enkeltstaaende Fagforeninger i Danmark.

Fra den internationale faglige Central i Amsterdam har vi modtaget en saalydende Skrivelse af 9. August 1926:

„Vi har i Dag modtaget en Opfordring fra den engelske Fagforeningscentral til at indlede en international Hjælpeaktion for de engelske Grubearbejdere. Vi bemærker udtrykkelig, at der ikke hidtil er blevet stillet en lignende Anmodning til os. Eftersom der nu i Overensstemmelse med de Regler, der bestaar for internationale Hjælpeaktioner, ønskes Indledning af en Hjælpeaktion, er der ved vort Sekretærmøde blevet besluttet at begynde denne straks, og vi anmoder derfor Landscentralerne om at paabegynde Indsamlingerne ufortøvet paa den Maade, sem synes Dem at være bedst egnet hertil.

Vi tvivler ikke om, at den internationale Arbejderstand med Glæde er beredt til at bistaa de engelske Grubearbejdere i deres tunge Kamp og give dem et Bevis paa deres internationale Solidaritet.

De indsamlede Bidrag skal indsendes til os, hvorefter de straks videresendes til Grubearbejderne gennem de engelske Fagforeningers Generalraad. Vi vilde gerne samtidig bede Dem om at meddele os, hvilke Skridt, De har foretaget for at opnaa et godt Resultat."

Med kammeratlig Hilsen
Den internationale faglige Central
sign. *Joh. Sassenbach.*
Sekretær.

I Henhold til Repræsentantskabets Beslutning ved dets Møde i Maj Maaned har De samvirkende Fagforbund ydet *150,000 Kr.* til de engelske Arbejdere og vil næppe være i Stand til at yde mere. De engelske Grubearbejdere, som nu i ca. 4 Maaneder har kæmpet en heltemodig Kamp mod de overmodige Grubeejere for at opretholde den hidtilværende Arbejdstid og Løn, fortjener imidlertid al den økonomiske Støtte, som det er muligt at tilvejebringe. De lokale Instanser i de forskellige Lande er nu i Aktion for, at hver enkelt Arbejder bidrager sin Skærv til den saa højt paakrævede Hjælp. Rygterne om en snarlig Afslutning paa Konflikten kan ikke være bestemmende for Arbejderne, thi de bunder sluttelig kun i den Kendsgerning, at Grubearbejderne er og altid var rede til at genoptage Forhandlingerne paa Grundlag af fornuftige Betingelser og den saa haardt tiltrængte Reorganisation af Grubeindustrien. De er imidlertid ligesaa fast besluttede paa at fortsætte Kampen, naar Regeringen og Arbejdsgiverne er af den Mening, at de gennem Sult og Undertrykkelse kan tvinge Grubearbejderne, det europæiske Proletariats Fortrop, i Knæ i Kampen for 8-Timersdagen og anstændige Lønninger. Foreløbig er der intet, der tyder paa, at Regeringen eller Arbejdsgiverne paa noget Punkt vil opgive deres stivnakkede Holdning. Derfor gælder det for Arbejderne at tilvejebringe de størst mulige Beløb til Kampens Fortsættelse. Kampen er nu paa det afgørende Stadium. Alle hidtil bragte Ofre vilde være bragt forgæves, naar det ikke er muligt at føre Slutkampen med den største Kraftanspændelse. Derfor: støt Indsamlingen til Fordel for de engelske Grubearbejdere.

De samvirkende Fagforbunds Kasserer, Alfr. Christiansen, Rosenørns Allé 12, 2. Sal er villig til at modtage eventuelle Bidrag og videresende disse til Den internationale faglige Central i Amsterdam.

P. F. V.
Carl F. Madsen.

Ud fra dette vedtog Hovedbestyrelsen, at vi straks skulde afsende 2000 Kr. og pr. omgaaende sende Cirkulære til Afdelingerne med Anmodning om Hjælp; dette er nu sket, og nedenstaaende Fortegnelse viser, hvad der er indkommet fra de forskellige Afdelinger. Indsamlingen er ikke sluttet endnu, idet flere Afdelinger paa deres ordinære Generalforsamlinger skal behandle Spørgsmaalet, og en Del Afdelinger sikkert ikke endnu har behandlet det. Det endelige Resultat vil foreligge i næste Numer af Medlemsbladet.

Fortegnelse over Afdelingernes Bidrag til de strejkende engelske Minearbejdere.

Afdeling	Kr.	Afdelling	Kr.
Aabenraa	20,00	Overført	862,10
Aalborg, Afd. 1	50,00	København, Afd. 3	100,00
Aarhus, — 1	100,00	— — 4	75,00
— — 4	35,00	— — 5	200,00
Fredericia	50,00	— — 6	60,00
Glostrup	25,00	— — 8	30,00
Hasle	25,00	Middelfart	100,00
Haslev	30,00	Nykøbing F.	50,00
Helsingør	10,60	Næstved	50,00
Hjørring	60,00	Præstø	25,00
Hobro	19,00	Randers	75,00
Holbæk	10,00	Roskilde	150,00
Horsens	100,00	Svendborg	25,00
Jyderup	10,00	Vejle	50,00
Kerteminde	5,00	Ledv., 2. Distrikt	8,00
København, Afd. 1	200,00	— 3. —	50,00
— — 2	112,50		
At overføre	862,10	Ialt	1910,10

Jubilæumsfester i Afdelingerne.

Bestyrelsen for Aarhus Afdeling.

Søndag den 1. August fejrede vor Afdeling i **Aarhus** sin 25 Aars Jubilæumsfest i Arbejdernes Forsamlingsbygning. Kl. 6 samledes Bestyrelsen med 4 af de gamle Medlemmer, der har været med fra Begyndelsen, Forretningsfører Fru *Andersen*, København, Repræsentanter for Arbejdernes Fællesorganisation og „Demokraten" samt enkelte andre om et Middagsbord, der var dækket i Herreværelset i Forsamlingsbygningen.

Formanden, Fru *Petra Schou*, præsiderede, og der tilbragtes et Par fornøjelige Timer.

Kl. 8 samledes Medlemmerne af Afdelingen og de indbudte i den store Sal til den egentlige Fest. Kl. 10 blev Dansen afbrudt, og alle Deltagerne samledes om de festligt dækkede Kaffeborde. Fru *Schou* bød Velkommen, særlig til de 5 Pionerer, som havde været med fra den første Dag, og hvoraf Fru *Marie Jensen* endnu var Næstformand. Endvidere var indbudt Fru *Johanne Clausen*, København, der havde været Foreningens første Formand. Paa Foreningens Vegne og under stærkt Bifald overrakte hun hver at de 5 Jubilarer 50 Kr. som Anerkendelse for deres Arbejde og Trofasthed, nemlig Fru *Marie Jensen*, Fru *Ane Jensen*, Fru *Ane Sørensen*, Fru *Marie Johansen* og Fru *Maren Nielsen*. Desuden overrakte Bestyrelsen Fru Marie Jensen 25 Kr. med Tak for godt Samarbejde.

Fru *Jensen* takkede bevæget paa de hædrede Pionerers Vegne.

Forretningsfører Fru *Andersen* oplæste fra Hovedbestyrelsen en Anerkendelse og Hilsen, smukt indbunden i en rød Mappe, som hun overrakte Foreningen. Hun dvælede derefter ved Organisationsarbejdet i de forløbne Aar og den store Fremgang. Forbundet har nu 12,000 Medlemmer, fordelt paa 66 Afdelinger, hvoraf Aarhus er en af de stærkeste. Organisationen har foruden den økonomiske Fordel højnet Agtelsen for den arbejdende Kvinde og skabt Respekt for hendes Gærning. Samarbejdet med de mandlige Organisationer havde været det bedste til Gavn for begge Parter. Hun takkede for al den Støtte, der fra forskellige Sider var vist Forbundet gennem Aarene og sluttede med et kraftigt besvaret Leve for Kvindeligt Arbejderforbunds Aarhus Afdeling.

Derefter oplæstes sendte Hilsener og Telegrammer fra Københavns Afdeling og forskellige af Forbundets andre Afdelinger i Aarhus, fra „en gammel Kammerat C. P.", fra Folketingsmand Sneum og Byraadsmedlem Johanne Berg samt Fru Gunnar Christiansen. Med sidstnævntes Hilsen fulgte en smuk Dirigentklokke til Foreningen.

Endnu blev der talt af *Bernt Jensen*, der bragte Fællesorganisationens Lykønskning, Redaktør *Simonsen*, der motiverede et Leve for Bestyrelsen, og Fru *Elisabeth Petersen*, der bragte en Hilsen fra Afd. 5.

Der blev afsunget et Par Sange, og Arbejdersangforeningen „Capella" gav ved Bordet forskellige Numre, der høstede stærkt Bifald.

Efter det fælles Kaffebord gik Dansen lystig til henad Morgenstunden. Alt i alt en vellykket Fest.

A. A.

Aalborg Afdeling 1

afholdt den 21. August sin Jubilæumsfest. Formandinden, Fru *Maria Petersen*, bød Velkommen til Deltagere og Gæster. 25 Aar er gaaet, og det har undertiden revet stærkt i Foreningen. Den har været ude for Storme, men nu er de værste overstaaet. Tak til Pionererne og Tak til „Nordjyllands Social-Demokrat" og dens Redaktør for trofast Hjælp. Det Blad taler altid sanddru om vore Kaar og skal nævnes med Ære blandt Arbejderhustruer.

Nu er vor Forening anerkendt og kan tale med Vægt overfor Arbejdsgiverne om vore Kaar. Men gør den stærkere endnu og agiter stadig for nye Medlemmer, og samtidig vil jeg takke de nuværende Medlemmer, fordi de staar trofast om Bestyrelsen. Vi skal heller ikke svigte. Leve Afdelingen! (Stærke Hurra).

Derefter oplæste Hr. *Alfr. Jensen* en smuk Prolog, forfattet af en af Foreningens Medlemmer, *Juliane Gerløv*. Prologen hilstes med stærkt Bifald.

Efter at en Sang var afsunget talte Forbundets Forretningsfører, Fru *Alvilda Andersen*. Fru Andersen udtalte en Lykønskning fra Hovedforbundet og overbragte Afdelingen en Adresse. Fruen mindedes derefter afdøde Fru Olivia Nielsen, som allerede i 1887 stiftede den første selvstændige kvindelige Fagforening i Landet. Denne Forening blev Moderforening til de senere Afdelinger. Det har været svært at organisere Kvinderne, og det taler ikke til Mændenes Ros, at de endnu den Dag i Dag mange Gange afholder deres Hustru og unge Døtre fra at melde sig ind. Derfor var Olivia Nielsens Gerning trang. Skal vi rejse os og mindes den Kvinde, der under disse Forhold skabte Grundstenen til vort stolte Forbund, der nu tæller 12,000 Medlemmer. Forsamlingen rejser sig.

Fru Andersen takkede derefter den socialdemokratiske Presse. Det har været af stor Betydning for os, at vi altid fortrøstningsfuldt har kunnet henvende os der. Slaa Kreds om denne Presse. Jeg vil ogsaa takke de lokale Pionerer og den nuværende Bestyrelse, specielt dens Formand. Jeg beder Medlemmerne slaa Kreds om denne Formand og vise hende fuld Tillid, saa vil hun kunne udrette meget. Vi gaar

vanskelige Tider i Møde, men staar vi fast sammen om vor Organisation, saa skal De se, vi overvinder Vanskelighederne. Leve Afdelingen! (Hurra). Fru Andersen leve! (Hurra).

Bager *Granding* overbragte derefter Arbejderpartiets Hilsen. Sammenkomsten her i Aften viser bedst Udviklingen. For 25 Aar siden kunde Arbejderne ikke møde saa smukt festklædt i et af Byens smukkeste Lokaler. Kvinderne er ikke kommet sovende til dette, og de Unge maa forstaa, at vi heller ikke i Fremtiden kan sove os til noget. De faglige og politiske Foreninger maa arbejde sammen i Forstaaelse, saa kan vi fortsat opnaa Fremskridt for Arbejderklassen. Et Leve herfor!

Fru *Kristine Jensen* bragte Hilsen fra Syerskerne. Det var ogsaa Kvindeligt Arbejderforbund, der tog Initiativet til Syerskernes Organisations Stiftelse i Aalborg. Derfor staar vi i Gæld til dem.

En Hustru og Moder har mange Pligter i sit Hjem, før hun kan tage Del i Arbejdet for sin Forening. Men jeg synes, at Mændene her burde tage saa meget Hensyn, at han hjalp sin Hustru hjemme, naar hun skal til Møde. Vi kæmper dog allesammen for at hæve Arbejderklassen op til mere Lys og Glæde. Bestyrelsen leve! (Hurra).

Redaktør *Bollerup Madsen* talte om den kostbare Indsats, Husmoderen og Moderen bragte paa Arbejdspladsen. Skal hun være borte fra sit Hjem, hvor hun er uerstattelig, maa hendes Arbejde betales godt ude. Derfor har denne Forening saa store Opgaver.

Taleren sluttede med et Leve for Fru Alvilda Andersen, der i Kraft af sin Dygtighed og Retskaffenhed har saa store Betingelser for at udrette noget for sine Standsfæller.

Telegrammer og Gaver: Fra forskellige Fagforeninger indløb en Række Telegrammer og Gaver, for hvilke Fru *Theil* takkede. Ligeledes takkede hun Medlemmer og Bestyrelse for godt Samarbejde og Gæsterne for deres Nærværelse.

Fru *Vibeke Jensen* udbragte et Leve for Prologens Forfatter, Juliane Gerløv.

Endelig underholdt Hr. *Alfr. Jensen* Selskabet en halv Times Tid med Sange og Historier og høstede stormende Bifald, og saa sluttede Formanden denne Del af Festen med en Tak for alle de gode Ønsker, der var fremsat. Jeg haaber, det maa lykkes os at faa dem alle opfyldt i de næste 25 Aar. — Derefter gik Dansen lystigt. Alt i alt en vellykket Fest.

Kvindeligt Arbejderforbunds Horsens Afdel. havde Lørdag den 18. September indbudt sine Medlemmer til en gratis Fest i Anledning af vort Hovedforbunds Jubilæum. Kl. 6½ gik 160 af Afdelingens Medlemmer til Bords i Forsamlingsbygningens smukt pyntede grønne Sal.

Formanden, Fru *Fanny Jensen,* bød Velkommen, særlig til Hjælpekassens Formand, Snedker *P. Andersen,* der var indbudt, fordi man gerne vilde takke ham for den humane og forstaaende Maade, hvormed han samarbejder med vor Organisation.

Formanden holdt Festtalen, skildrede Forbundets Tilbliven, lige fra den første Forening i 1885 blev stiftet, nemlig Københavns Afdeling 1, hvis Formand Fru Johanne Jensen er Næstformand i vort Hovedforbund. Omtalte de tre Kvinder: Olivia Nielsen, Sofie Rasmussen og vor nuværende Leder, Alvilda Andersen, der hver for sig har udført et godt og energisk Arbejde for vort Forbund, og manede Medlemmerne til at slaa Kreds om Hovedbestyrelsen i et stærkt og enigt Sammenhold. Lad aldrig smaalig og uberettiget Kritik overskygge det virkelige Arbejde, der udføres. Formandens Tale hilstes med kraftigt Bifald og Leveraab for vort Forbund.

Derefter holdt Hjælpekassens Formand en udmærket Tale. Omtalte indgaaende Arbejdsløshedsloven og sluttede med Ønsket om, at Kvindeligt Arbejderforbund altid maa vedblive at arbejde i samme gode Spor som hidtil. Flere Talere havde derefter Ordet. Fru *Eskesen* overrakte Kassereren et Krystalglas med Roser fra de Arbejdsløse med en hjertelig Tak for hendes Hjælpsomhed imod dem.

Baade Formand og Kasserer fik overrakt Blomster fra Afdelingen. Den udmærkede Mad og vidunderlige Musik bevirkede, at Deltagerne efterhaanden kom i den rette Feststemning. Man sang nu flere i Dagens Anledning skrevne Sange, hvorefter Snedker *Aksel Rasmussen* holdt en kvik lille Tale for Damerne. Kasseren takkede for al den Opmærksomhed, der var vist hende, og var især glad for den Venlighed, der blev hende til Del fra de Arbejdsløse.

Formanden bød nu Velbekomme, og Dansen i Festsalen tog nu sin Begyndelse. Paa Slaget 1 sluttede den helt igennem vellykkede og stilfulde Fest.

S.

Til Ledvogterskerne
i 1ste, 2det og 3die Distrikt.

Fællesbestyrelsesmøde afholdtes paa Hotel „Terminus" i Fredericia Torsdag den 8. Juli Kl. 2½ med følgende Dagsorden:

Punkt 1. Mødets Aabning.
— 2. Valg af Ordstyrer og Sekretær.
— 3. Forhandlingsbog og Virksomhed.
— 4. Indkomne Forslag.
— 5. Formandens Løn.
— 6. Valg af Formand og Næstformand.
— 7. Eventuelt.

Punkt 1. Formanden aabnede Mødet og bød Velkommen og et særligt Velkommen til vor Forretningsfører, Fru *A. Andersen,* København.

Punkt 2. Til Ordstyrer valgtes *Jensine Henriksen* og til Sekretær *Sofie Hansen.*

Punkt 3. Formanden oplæste Forhandlingsbogen. Forretningsføreren takkede for Indbydelsen og udtalte, at man burde ophæve Fællesbestyrelsen, da den ikke mere virkede efter sin Bestemmelse derved, at man i Afdelingerne ikke rettede sig efter trufne Bestemmelser og til Tider omgik Fællesbestyrelsens Formand. Omtalte Forslagene til Kongressen, der ikke havde været forelagt for Fællesbestyrelsen, hvilket var et Brud paa de bestaaende Love i Fællesbestyrelsen. Dette bevirkede, at der var forskellige Forslag paa Kongressen, og at den ene Afdeling indenfor Ledvogterskerne ikke kendte den andens Forslag, hvad der jo var meget uheldigt. Hertil sluttede Fru *Johanne Jensen,* Orehoved, sig.

Fru *Rasmussen* og Fru *Henriksen* udtalte, at de ikke kendte noget til, at der eksisterede Love for Fællesbestyrelsen, og at Sagerne, forinden de sendtes til Forbundet, skulde behandles dér, men mente iøvrigt ikke, at det var formaalstjenligt at ophæve Fællesbestyrelsen.

Forretningsføreren og Fru *Jensen* hævdede, at det Spørgsmaal var behandlet hvert Aar paa Fællesbestyrelsesmødet.

Man vedtog, at man paa de respektive Generalforsamlinger i Afdelingerne skulde behandle Spørgsmaalet om, hvorvidt Fællesbestyrelsen skulde ophæves eller ej.

Fru *Johanne Jensen* fremhævede sit Syn paa Kontingentforhøjelsen indenfor Forbundet og sin Stilling til Sagerne paa Kongressen.

Forretningsføreren gav derefter en Oversigt over Forbundets Formueforhold og paaviste Nødvendigheden af den paa Kongressen vedtagne Kontingentforhøjelse, der maatte til, hvis vi skulde svare vore Forpligtelser. Omtalte, at det var dyrt at staa tilknyttet „Internationale". Vi havde sammen med andre Forbund været med til at afhjælpe Nøden i saavel Tyskland som England, uden derfor at paaligne vore Medlemmer. Disse Beløb havde vi taget af Forbundets Midler. Med Hensyn til Ekstrakontingentet var Forholdet dette, at vi ved Storkampen i Fjor kom i en Gæld af 100,000 Kr. (idet vi indtil Lock-out'ens sidste Dag betalte vore Medlemmer det Beløb, de i Henhold til vore Love var berettiget til, til Trods for, at over Halvdelen af vore Medlemmer var i Konflikt). Af Beløbet 100,000 Kr. er der i Ekstrakontingent kun indkommet 91,000 Kr.

Efter en Del Diskussion om Forstaaelsen af de Forslag, der var indsendt fra 2det Distrikt, vedrørende Ekstrakontingentet og Betimeligheden af, om Ledvogterskerne kunde være tjent med et fast Ekstrakontingent, sattes Forhandlingsprotokollen under Afstemning og godkendtes.

Punkt 4. Indkomne Forslag. Fra 1ste Distrikt var intet Forslag. Fra 2det Distrikt var:

1) Tillæg til Afstandstræk.
2) Tjenestetiden for samme.
3) Private i Vogterhusene.
4) Poster hævet til højere Lønsatser.
5) Eventuelt, herunder Lejlighedernes Vedligeh.

3die Distrikts Forslag var:

1) Højere Løn for Afstandstræk.
2) Gratiale til Ledvogtersker med 25 Aars uafbrudt Tjeneste.

Da 2det og 3die Distrikts første Forslag var det samme, behandledes de under eet. Forretningsføreren udtalte, at der var sluttet Overenskomst for Tiden indtil 1. April 1927, saa før den Tid kunde vi ikke forlange generel Lønforhandling.

Anna Rasmussen og *J. Henriksen* mente ikke, at Lønnen for Afstandstræk kom ind herunder, det blev omtalt paa Forhandlingen i Generaldirektoratet den 10. Marts d. A., men Hr. Fuldmægtig Høgsgaard oplyste her, at han ikke var bemyndiget til at slutte Overenskomst herom, da Forhandlingen kun var om Lønreduktion. Det vedtoges, at man i 2det og 3die Distrikt skulde samle disse Poster op, og først henvende sig i Distrikterne; nyttede det ikke, da at henvende sig i Hovedkontoret, der da søger Forhandling med Generaldirektoratet.

Forslag 2. Ligeledes skal man henvende sig i Distrikterne for at faa Tjenestetiden lagt saaledes, at den Tid, der medgaar til at tænde Lygter paa Afstandsbomme før første Morgentog og slukke efter sidste Aftentog, regnes for Tjenestetid, nu regnes Tjenestetiden kun fra ca. 5 Min. før første Tog og til sidste Tog er passeret.

Nytter en Anmodning herom i Distriktet ikke, gaar ogsaa dette til Hovedkontoret.

Forslag 3. Private i Vogterhuse. Forretningsføreren oplyste, at denne Sag ligger i Rigsdagen, saa vi maa afvente Resultatet herfra.

Forslag 4. Poster hævet i højere Lønsatser. *Jensine Henriksen* hævdede, at der er Forskel paa at passe en Overkørsel f. Eks. ved Landevej, hvor der daglig passerer flere Hundrede Biler, og hvor der kun passerer faa Biler daglig. Med den Trafik, vi nu har paa Vejene, er det denne, der kræver Ledvogterskens Opmærksomhed og Paapasselighed mere end Togene, der passerer paa Skinnerne; det vedtoges at udsøge de besværligste Poster i begge Distrikter og forsøge at faa disse hævede i højere Lønsats. Lykkes dette ikke i Distrikterne, gaar ogsaa de til Hovedkontoret, der saa søger dette ordnet i Generaldirektoratet.

Forslag 5. Eventuelt, herunder Lejlighedernes Vedligeholdelse. *Jensine Henriksen* oplyste, at dette ikke er et Forslag til Behandling i Fællesbestyrelsen, nu da vi her i 2det Distrikt har vedtaget at søge en mundtlig Forhandling i Distriktet om Vedligeholdelsen, men skulde denne ikke føre til noget gunstigt Resultat, maatte vi igen forsøge, at faa Hovedforbundet til at tage sig af Sagen. *Johanne Jensen* hævdede paany, at dette hørte under D. J. F. og blev behandlet i Tjenestemandsloven og anbefalede at henvende sig til *Ch. Petersen*. Forretningsføreren oplyste, at *J. Henriksen* maatte vide, at der var et Regulativ, som man maatte rette sig efter, hertil svarede *J. Henriksen*, at de Lejligheder, der forhandles om under D. J. F., er Lejeboliger, hvor Lejeren skal betale 40 % af Vedligeholdelsen, men vore Boliger er Friboliger, som D. S. B. skal vedligeholde, og hvori vi har Fribolig som en Del af vor Løn for Ledbevogtningen.

3. Distrikts 2. Forslag. Gratiale ved 25 Aars uafbrudt Tjeneste. Denne Sag har før været fremsat i Generaldirektoratet. Forretningsføreren oplyste, at Svaret herpaa var, at dette vilde drage Konsekvenser efter sig for andre Fag, og kunde derfor ikke efterkommes. *Anna Rasmussen* og *Marie Mikkelsen* mente, at der i næsten *alle* Fag gives Gratiale ved 25 Aars Tjeneste, og at Staten burde gaa foran her. Sagen indsendes.

Punkt 5. Formandens Løn fastsattes som hidtil til 35 Øre pr. Medlem pr. Aar.

Punkt 6. Valg af Formand og Næstformand. Forretningsføreren anbefalede, at genvælge *Johanne Jensen*. Ved Afstemning valgtes *Jensine Henriksen* til Formand og *Anna Rasmussen* til Næstformand.

J. Henriksen takkede for Valget og lovede, at gøre sit bedste for at fremskaffe de bedst mulige Forhold for vore Medlemmer.

Sofie Hansen beklagede det Udfald, Afstemningen havde faaet, da hun mente, det var uklogt at forkaste Johanne Jensen. *Sofie Hansen* kendte Johanne Jensen, saa hun kunde kun beklage Sagens Udfald.

Forretningsføreren sagde Johanne Jensen Tak for de forløbne Aar og udtalte, at det havde været vanskelige Aar og beklagede, at Johanne Jensen ikke var bleven genvalgt. Ønskede J. Henriksen til Lykke med Valget og haabede, at J. Henriksen maatte kunne røgte Hvervet lige saa godt, som J. Jensen havde gjort det, samt ønskede, at Fællesbestyrelsen maatte virke som Bestemmelsen var. Det var Forretningsførerens Overbevisning, at havde Ledvogterskerne ikke staaet samlede i Organisationen, havde de ikke haft saa gode Forhold, som de nu har.

Johanne Jensen takkede for de gode Ord og ønskede J. Henriksen til Lykke med Valget og haabede, at samme gode Ord matte falde, naar J. Henriksen engang gik af.

Punkt 7. Eventuelt. Det vedtoges at afholde næste Fællesbestyrelsesmøde i Odense, der er mere centralt. Da ikke flere ønskede Ordet, hævede Formanden Mødet og takkede for god Ro og Orden.

Jensine Henriksen.

Boghandelen „Fremad".

Er De i Tvivl

om en Gave ved en eller anden festlig Lejlighed som nu for Eksempel Konfirmationen, kan vi paa det bedste anbefale vore Medlemmer at aflægge vor egen Bog- og Kunsthandel „Fremad", Frederiksborggade 33, et Besøg. I de smukke tidssvarende Lokaler er der bekvem Adgang til at tage det righoldige Lager i Øjesyn uden Købetvang, enhver er velkommen, og her er noget for enhver Smag, fra ganske billige Ting til de dyreste Kunstgenstande i Marmor, Tin, Keramik, Kalipasta, Lædervarer: Portemonais, Tegnebøger, Dametasker, Rammer i Bronce og Træ, Billeder i alle Størrelser og Reproduktionsarter lige fra 1 Kr. til de kostbareste Farveraderinger for ikke at tale om det store Boglager med mange smukt indbundne Bøger. Søger man en Gave ved Jubilæer, Fødselsdag, Bryllup eller lignende, vil man altid kunde faa en god Idé ved at besøge Fremads Udstillingslokaler, der er ingen Grund til at søge andetsteds hen, nu vi selv har faaet en saa fuldt ud moderne Forretning.

Nye Raderinger.

Af Socialdemokratiets Stifter, Louis Pio, og Socialistmarchens Forfatter, U. Overby, har det i mange Aar været vanskeligt at opdrive et Billede, men i disse Dage er der udkommen to særdeles smukke og vellignende Raderinger, der sælges til den meget billige Pris af Kr. 1,50 pr. Stk. I samme smukke Udførelse foreligger nye, vellignende Portrætter af Th. Stauning, A. C. Meyer, J. Borgbjerg og Forfatteren Henrik Pontoppidan. Raderingerne kan alle faas i „Fremad", Frederiksborggade 33.

Krigens Biologi.

Restoplaget af Professor Nicolais verdensberømte Bog med Forord af Georg Brandes er overtaget af Boghandelen „Fremad", Frederiksborggade 33, og udsælges for 3 Kr. (Bogladepris 15 Kr.). Forfatteren Romain Rolland skriver om „Krigens Biologi": „Det ejendommeligste Værk, som er steget frem af disse Afgrundens Aar", og Ellen Key: „Nicolai er en af de faa, Fremtiden vil hædre". Udbudt til 1/5 af Bogladeprisen, vil det store Værk sikkert meget hurtigt blive udsolgt, og det optrykkes ikke paany.

Aarhus Afdeling 5.

Vaske- og Rengøringskontoret er nu Grønland 36, 2. S., og er aabent hele Formiddagen. Telefon 3742. Kontingent modtages og Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales hver Fredag Aften Kl. 7 i Amaliegade.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 1 Kr. pr. Time. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen, efter Kl. 5 1 Kr. 50 Øre med Kost og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Kvindeligt Arbejderforbund, Aarhus Afdl. 5.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 5—7.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Oda Bauerfeld træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Nørrefarimagsgade 35 [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 42 | Januar 1927 | 12. Aargang

Glædeligt Nytaar!

Et Aar er gaaet, et nyt begynder. Vil det nye blive bedre end det gamle? Saaledes tænker man uvilkaarligt ved Aarsskiftet. Det gamle Aar med den store Stab af Arbejdsløse var jo ikke særligt opmuntrende, men vi havde dog Folk ved Statens Styrelse, som kendte og forstod de trange Kaar, som mange af os levede under, og handlede derefter.

Hvorledes vil det nye Aar blive? Vil Hjulene komme i Gang? Eller skal Arbejdsløsheden stadig hærge vore Hjem, til Skade for hele vort lille Samfund. Vil de saakaldte „stærke" Mænd, der nu sidder ved Statens Ror, gøre noget effektivt, for at Landet kan komme ud af den Erhvervskrise, vi er inde i. Viljen er sikkert ikke helt god, deres Program er jo hovedsagelig Nedskæring. Kragh udtalte fornylig til „Berl. Tidende", at Arbejderne og Arbejdsgiverne maatte se at finde hinanden og paa den Maade faa Krisen bragt ud af Verden, hvilket jo i Realiteten vil sige, at Arbejdernes Lønninger skal yderligere ned.

Altsaa: Ned med Understøttelsen, ned med Lønnen og op med Arbejdstiden. Arbejdsfrihed, ikke for Arbejderne, men for Arbejdsgiverne. Saa Forholdene ser jo ikke særlig lyse ud.

Men trods Arbejdsløshed og daarlige Konjukturer, skal vore Modstandere altid finde en vaagen og enig Arbejderklasse, der til det sidste vil værne og kæmpe for vore haardt tilkæmpede Goder, som vi i en Menneskealder, Fod for Fod, har tilkæmpet os.

Reaktionen vil sikkert ikke gaa gode Tider i Møde. Vi trøster os med, at Trykket paa Arbejderklassen vil bevirke, naar de politiske Forhold atter tvinger til Valg, at den Linie, som uafbrudt har peget fremad for Arbejderne, vil blive forlænget saa betydeligt, at disse paany kan overtage Regeringsmagten paa et Grundlag af en mere solid Art, end Tilfældet var i sidste Omgang, og ikke mindst vil Fagbevægelsen yde sin Støtte hertil.

Idet vi takker alle vore Afdelinger for det gode Samarbejde i det forløbne Aar, ønsker vi

et rigtigt godt og glædeligt Nytaar!

Paa Hovedbestyrelsens Vegne:

Alvilda Anderen.

Overenskomstsituationen.

Da Tiden for Opsigelserne af Overenskomsterne nu nærmede sig, indkaldte De samvirkende Fagforbund til Formandsmøde, hvor den foreliggende Situation drøftedes. En Del Forbund havde imidlertid paa det Tidspunkt haft Hovedbestyrelsesmøde og der vedtaget at udsende til Afstemning om Overenskomsterne skulde opsiges eller ikke. Man vedtog da paa Mødet at lade Organisationerne være frit stillede med Hensyn til Opsigelserne, samt at De samvirkende Fagforbunds Formand skulde rette en Henvendelse til Arbejdsgiverforeningen om at udskyde Opsigelsesfristen for Overenskomsterne og udtrykkelig gøre opmærksom paa, at der var Urafstemning om Overenskomsternes Opsigelse i Gang indenfor Organisationerne. Denne Henvendelse var dog frugtesløs, idet Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse udtalte, at dette kunde den ikke gaa med til, det vilde volde for megen Uro og Usikkerhed for Erhvervslivet, en Frase, som ingen Steder hørte hjemme.

Paa et den 14. Oktober afholdt Hovedbestyrelsesmøde vedtoges det at udsende Cirkulærer til Afdelingerne vedrørende Opsigelserne af Overenskomsterne og anbefale, at disse ikke opsagdes, men at man tog Reguleringerne i det kommende Aar. Den foretagne Afstemning gav følgende Resultat: der afgaves 2416 Stemmer for og 1168 Stemmer imod Forlængelse, der var saaledes en Majoritet paa 1248 Stemmer for at forlænge Overenskomsterne med Reguleringer. Imidlertid laa Situationen indenfor de øvrige Fag saaledes: Smedeforbundet og Arbejds-

mands-Forbundet og flere havde optaget Forhandlinger om Fornyelse af deres Overenskomster, og vor Hovedledelse mente derfor, at vi maatte gøre det samme. Det var jo overalt et almindeligt Ønske at komme bort fra Pristallet, og der var jo Muligheder til Stede for, at dette ved Forhandling kunde naaes. Vi optog da en Forhandling med Jernindustrien, der imidlertid ikke har ført til noget effektivt Resultat, men vi skal i nærmeste Dage have Møde med vore Medlemmer i Københavns Afdeling 5 og forsøge at komme til en Forstaaelse af vor Stilling overfor Jernindustrien.

Arbejdsgiverne har opsagt en hel Række Overenskomster, dette er imidlertid meddelt de respektive Afdelinger, saa en Gentagelse her er overflødig. Vi har i Øjeblikket Ægforretningernes Overenskomster ude i Afdelingerne til Afstemning og er allerede nu ude i den travle Periode, som gentager sig Aar efter Aar. Følgende Overenskomster er afsluttede:

Overenskomsten med „Social-Demokraten" er forlænget til 1. April 1928, imod at der fradrages 3 Kr. paa det bestaaende Dyrtidstillæg. Feriepengene forhøjes fra 40 Kr. aarlig til 60 Kr. aarlig.

Overenskomst afsluttet med Svendborg Eddikefabrik (Konservesafdelingen).

Timelønnen er de første 4 Uger 54 Øre, derefter 65 Øre pr. Time.

To Kvinder, der stadig arbejder paa Timeløn, faar 75 Øre pr. Time.

Akkordpriskuranten reduceredes, men ved alt Akkordarbejde er Timelønnen garanteret.

Overenskomsten er gældende til 1. Oktober 1927.

Overenskomst afsluttet med Gummifabrikken „Jylland", Horsens. Lønnen er de første to Maaneder 54 Øre og derefter 64 Øre pr. Time.

En personlig Løn 84 Øre pr. Time.

Akkorderne fradrages 5 pCt.

Overenskomsten er gældende til 1. Oktober 1927.

Københavns Afdeling 1 har lokalt afsluttet Overenskomst med Axel Møllers Krølhaarsfabrik. Lønnen er 40 Kr. 32 Øre pr. Uge eller 84 Øre pr. Time.

Overenskomsten er forlænget til 1. April 1927.

Overenskomsten med „Nordisk Films Kompani" lokalt forlænget:

Begyndelseslønnen er 35 Kr., efter 3 Maaneders Forløb 40 Kr. efter 6 Maaneders Forløb 45 Kr. pr. Uge.

Overenskomsten er gældende til Marts 1927.

Overenskomsten med „Crown Butter" er lokalt forlænget. Lønnen er henholdsvis 75 og 80 Øre pr. Time.

Overenskomsten er gældende til 1. Juni 1927.

Overenskomsten lokalt afsluttet med Taxa-Motorkompagniet.

Lønnen er 35 Kr. pr. Uge. Overenskomstens øvrige Bestemmelser forbliver uforandrede.

Overenskomsten er gældende til 1. Oktober 1927.

Overenskomst lokalt afsluttet med Rengøringsselskabet ved Hovedbanegaarden.

Lønnen er for 6 Hverdage 41 Kr. 76 Øre pr. Uge, for 6 Hverdage og 1 Søndag 54 Kr. 39 Øre pr. Uge.

Overenskomsten er gældende til 1. Juli 1927.

Overenskomst afsluttet med Fiskekonservesfabrikken „Kerteminde". Timelønnen er 59 Øre. Der foretoges en Reduktion af Akkordpriserne.

Nye Akkorder fastsættes saaledes, at de ligger 25 pCt. over den gældende Timeløn.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1927.

Følgende Ordning er truffet for Kvinderne, der er beskæftigede i Vaskeriet paa Orlogsværftet. Lønnen, der tidligere var henholdsvis 75, 100 og 104 Kr. pr. Maaned, fastsattes til 68 Øre pr. Time. Kvinder, der har været beskæftiget 1 Aar, erholder 7 Dages Sommerferie med Løn.

Mæglings- og Timandsmøder.

Mæglingsmøde afholdt med Due Petersen & Krüger, Svendborg, i Anledning af et Krav om, at Timelønnen igen tillagdes Augustreguleringens 5 pCt. Vore Medlemmer rejste Kravet, fordi der paa denne Virksomhed aldrig er Adgang til Akkord.

Ved Mæglingsmødet enedes man om at hæve Lønnen for de 5 længst ansatte Kvinders Vedkommende til 66 Øre pr. Time, og for nyansatte til 62 Øre pr. Time.

Tillægget var saaledes 2 Øre pr. Time, en enkelt Løn tillagdes 4 Øre pr. Time.

Mæglingsmøde afholdt hos Hellesens Enke & V. Ludvigsen i Anledning af:

1. Krav fra Fabriken om Nedsættelse af Akkordprisen for Reparation af Radio-Batterier.
2. Strid om Betaling for Arbejdet ved Tilsmeltning.
3. Krav om Forhøjelse af Timelønnen i Pakkeriet, hvor Kvinderne aldrig har Adgang til Akkord.

Ved Mæglingsmødet enedes man om:

ad 1. Akkordprisen for Reparation af Radio-Batterier fra og med 1. Oktober 1926 ansættes til 14 Øre (÷ 5 pCt.).

ad 2. Sagen diskuteredes og sluttede med de faldne Udtalelser, idet Fabrikens Repræsentant erklærede at ville sørge for, at der ikke kom flere Arbejdere paa Holdene end nødvendigt af Hensyn til Arbejdets Færdiggørelse, medens Forbundets og Arbejdernes Repræsentanter lovede at medvirke til, at de af Fabriken paaklagede Forsømmelser blev indskrænket.

ad 3. Enighed om Forhøjelse af Timelønnen opnaaedes ikke, og Forbundet forbeholdt sig at fremme Sagen til Timandsmøde.

Mæglingsmøde afholdt med Hellesens Enke & V. Ludvigsen i Anledning af en Klage over, at Fortjenesten ved Binding af Elektroder forringes paa Grund af daarligt Materiale.

Sagen diskuteredes, og Arbejdernes Repræsentanter krævede under Hensyn til de daarlige Materialer, saavel Kul, Elektroder som Bindegarn — et Tillæg paa 10 Øre pr. 100 Stk.

Firmaets Repræsentant lovede at undersøge de fremførte Klager over Materialernes Beskaffenhed, men kunde ikke indgaa paa at give noget Tillæg.

Enighed opnaaedes ikke, og Forbundets Repræsentanter krævede derefter Sagen fremmet til Timandsmøde.

Mæglingsmøde afholdt paa Carl Lunds Fabriker angaaende et Tillæg af 10 Øre pr. Time til Lakeremaskinernes kvindelige Arbejdere.

Firmaet kunde ikke gaa med hertil og Sagen gik til Timandsmøde.

Senere er man enedes om at lade Arbejdet udføre i Akkord.

Vore Medlemmer var tilfredse hermed, idet der nu kunde tjenes ca. 1 Kr. pr. Time.

Mæglingsmøde var begæret afholdt paa A/S Siemens-Schukert i Anledning af 20 pCt. Reduktion af Akkorden Lodning af Kabelsko. Ved lokal Forhandling halveredes Reduktionen til 10 pCt. og Mæglingsmødet bortfaldt.

Mæglingsmøde afholdt overfor Nordisk Elektricitets Selskab, hvor vi forlangte Forhøjelse af en Akkord T. A. K. (Trykknapafbryder Korrespondance). Sagen henvistes til fornyet lokal Forhandling. I Tilfælde af at der ikke opnaaedes Enighed, forbeholdt Forbundet sig at føre Sagen videre til Timandsmøde. Sagen er imidlertid ved den lokale Forhandling gaaet i Orden.

Timandsmøde afholdt den 25. Oktober i Sagen mod Hellesens Enke & V. Ludvigsen i Anledning af Klagen over daarligt Materiale.

Sagen diskuteredes, men Enighed opnaaedes ikke, idet Paastand stod mod Paastand angaaende Materialernes Kvalitet.

Dog lovede Firmaets Repræsentant, at der for Eftertiden skulde tilstilles Kvinderne godt Materiale og tilbød at lade foretage en fornyet Undersøgelse.

Hermed kunde Forbundets Repræsentanter ikke lade sig nøje og forbeholdt sig at tage Stilling til Sagen.

Dette meddeltes Kvinderne paa et Møde, og disse vedtog uden Forbundets og Afdelingens Sanktion at gaa i Strejke næste Dag. Kvinderne fra Aldersrogade udeblev fra Arbejdet, mens Kvinderne i Ryesgade arbejdede til Lørdag Middag Kl. 1.

Forinden havde Formanden for Afdelingen og Repræsentanterne en Forhandling med Virksomheden, denne endte ligeledes uden Resultat. Dette meddeltes Kvinderne paa et afholdt Møde, og man frafaldt her Kravet om at føre Sagen videre, og vore Medlemmer i Aldersrogade optog Arbejdet igen om Mandagen.

■

Voldgiftssager.

Voldgiftssagen mod Randers Andelsmejeri.

Randers Andelsmejeri havde, efter at August-Pristallet forelaa, fradraget vore Medlemmer 17 pCt. af Lønningerne. Herimod protesterede vi overfor Virksomheden, da Overenskomsten ikke hjemlede Ret til at foretage nogen Regulering.

Da Virksomheden fastholdt at fradrage Reguleringen, indankede vi gennem De samvirkende Fagforbund Sagen for den faste Voldgiftsret.

Ved Proceduren indgik Indklagede efter Rettens Henstilling paa at overholde Overenskomsten og efterbetale fra August Differencen mellem den inden dette Tidspunkt betalte Løn og den Løn, Indklagede faktisk havde udbetalt. Indklagede erkendte endvidere, at han ikke var berettiget til for Resten af Overenskomstperioden at foretage Fradrag i Lønnen. Sagen bortfaldt hermed.

Herefter meddelte vi Afdelingen i Randers Sagens Udfald, og at vore Medlemmer første Lønningsdag vilde faa deres Tilgodehavende udbetalt.

Fra Kvinderne paa Sækkeleje-Kompagniet i Helsingørsgade har der gentagne Gange været klaget over, at Virksomheden har 3 Direktricer, som ikke staar tilsluttet nogen Organisation. Vore Medlemmer hos Firmaet forlanger, at disse Kvinder skal staa organiseret i Forbundet, idet de udfører nøjagtig det samme Arbejde som Medlemmerne, nemlig Syning af Sække paa Maskine, eller i modsat Fald maa de betragtes som Formænd og som saadanne ikke udføre det samme Arbejde som Forbundets Medlemmer.

I Henhold til Regler for Behandling af faglig Strid har Forbundet gentagne Gange henvendt sig til Firmaet for at faa en Forhandling i Gang, hvilket Direktøren imidlertid nægtede, og først omkring den 15. Oktober indvilligede Direktøren i en Forhandling, hvor de paagældende 3 Kvinder var til Stede, og hvor Direktøren blandt andet udtalte, at han ikke havde noget imod, at de lod sig organisere, men hvis dette skete, vilde Lønnen blive nedsat fra de 50 Kr. pr. Uge, de nu fik, til den overenskomstmæssige Løn 31 Kr. 31 Øre. At Kvinderne efter dette ikke ønskede at blive organiserede er forstaaeligt. Mødet endte resultatsløst, efter at Direktøren havde udtalt, at nu blev Sagen indgivet til Voldgift. Dette skete imidlertid ikke, hvorimod Virksomheden den 29. Oktober afskedigede tre af vore Medlemmer, fordi de havde forsøgt at faa de 3 Kvinder til at lade sig organisere. Dette førte til, at vi nu ikke længere kunde bevare Roen paa Arbejdspladsen, og Medlemmerne forlod Arbejdet Tirsdag den 2. November. Først efter at Arbejderne havde forladt Arbejdet, gjorde Virksomheden Skridt til faglig Voldgift, hvad vi imidlertid afslog, og Virksomheden indankede nu Sagen for den faste Voldgiftsret med Paastand om Brud paa Overenskomsten og ulovlig Strejke samt Paalæggelse paa Forbundet af Bod og Erstatning for paaført Tab, foruden at dette skulde udrede Sagens Omkostninger. Ved et den 26. November afholdt forberedende Møde i Raadhuset mellem Parterne, forligtes man som følger:

Arbejdet genoptages hos A/S Sækkeleje-Kompagniet Mandag den 29. ds.

Firmaet forpligter til at forholde sig neutralt med Hensyn til Spørgsmaalet om de tre Kvinders Indmeldelse i Forbundet og til, saafremt de maatte indmelde sig i Forbundet, ikke paa Grund deraf nedsætte deres Løn.

Forbundet skal ikke kunne modsætte sig, at de tre Kvinder ogsaa efter Indmeldelsen i Forbundet vedblivende beskæftiges med samme Art af Arbejde som hidtil.

Retten hævet.

C. E. Nielsen.

Aase Kaarsberg-Jensen.
fung.

Da Arbejderskerne ikke var samlede Lørdag den 27. November, blev det aftalt med Firmaet, at Arbejdet skulde genoptages Tirsdag den 30. Da de strejkende om Mandagen fik Meddelelse om Forliget, erklærede de, forinden de genoptog Arbejdet, at de ønskede at vide, hvorledes de 3 uorganiserede Arbejdersker nu stillede sig til Spørgsmaalet om deres Indmeldelse. Dette førte til, at vi samme Dag forhandlede med de 3 Kvinder derom paa Firmaets Kontor. Da disse viste sig utilbøjelige til at indmelde sig og bemærkede, at de ikke saadan lige straks vilde gøre det, ytrede en af Firmaets Direktører, Th. Nielsen, der var kommet til Stede, „Det synes jeg heller ikke, De skal gøre, de strejkende har jo ikke faaet noget ud af det", hvilket foranledigede os til at besvære os over, at han havde optraadt uneutralt. Da de strejkende fik Meddelelse om det forefaldne, nægtede de at gaa i Arbejde, og denne Beslutning blev godkendt af Forbundet.

Sagen indankedes derefter paany af Sækkeleje-Kompagniet for Den faste Voldgiftsret for Brud paa det afsluttede Forlig, og Sagen behandledes den 14. December, hvor den fik følgende Forløb:

De Indklagede har nedlagt Paastand paa Frifindelse, idet de har gjort gældende, at det er Firmaet, der har forbrudt sig imod Forliget, nemlig ved ikke at forholde sig neutralt med Hensyn til Spørgsmaalet om Indmeldelse, og at Forliget som Følge deraf maatte anses for bortfaldet, saaledes at Forbundet har været berettiget til at opretholde Arbejdsstandsningen efter de Udtalelser, Direktør Th. Nielsen er fremkommet med. Direktør Th. Nielsens Forklaring gaar ud paa følgende: „Da han kom til Stede, spurgte Fru Andersen de 3 Kvinder, om de nu vilde indtræde i Forbundet, de to afslog det medens den tredie ytrede, at hun maaske nok vilde gøre det, hvis hun blev nødt dertil. Fru Andersen lod ham da vide, at de strejkende ikke vilde genoptage Arbejdet, før de tre Kvinder var organiserede, og han udbrød da: „Det er et stift Stykke, at De vil tvinge os, til at afskedige dem!" Derimod fremkom han ikke med nogen Bemærkning om, at han ikke syntes, at de 3 Arbejdersker skulde indmelde sig.

Disse har alle nægtet at have hørt ham udtale sig som af de Indklagede hævdet.

Parterne har overensstemmende forklaret, at de under en — udenretlig — Forhandling umiddelbart før Afslutningen af Forliget enedes om, at dette ikke skulde afskære Forbundet fra, saafremt de 3 Arbejdersker ikke indmeldte sig i Forbundet, da efter Forløbet af mindst 14 Dage efter Strejkens Ophør paany at iværksætte Arbejdsstandsning for at gennemtvinge deres Indmelselse eller Afskedigelse. Herefter har Firmaet, som ikke ønskede at afskedige dem, været paa det rene med, at hvis ikke Indmeldelse fandt Sted, vilde Freden paa Arbejdspladsen stadig være truet. Det synes derfor troværdigt, naar Firmaet har anført, at det efter Forligets Afslutning helst saa, at de indmeldte sig. Men i hvert Fald er der ikke ført noget Bevis for, at Direktør Th. Nielsen har fremsat nogen Udtalelse, som kunde tilskynde dem til ikke at gøre det.

Den virkelige Grund til, at Strejken ikke ophørte, maa antages at have været den, at de strejkende har været uvillige til at gaa i Arbejde, efter at det havde vist sig, at de 3 Kvinder vedblivende ikke vilde indtræde i Forbundet.

Medens det saaledes ikke kan antages, at Firmaet har forbrudt sig imod Forliget, findes Forbundet at have overtraadt det ved ikke at lade Strejken ophøre den 30. November. For denne Overtrædelse vil de Indklagede have at erlægge en Bod, der under Hensyn til, at en af Firmaets Direktører, M. Andersen, Lørdag den 27. November maa antages at have til en Strejkevagt fremsat en udæskende Bemærkning og derved vanskeliggjort en fredelig Afvikling af Konflikten, ikke skønnes at burde bestemmes til et højere Beløb end 200 Kr. De Indklagede vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse:

Kvindeligt Arbejderforbund har overtraadt Forliget af 26. November 1926 ved ikke at lade Strejken hos Akts. Sækkeleje-Kompagniet ophøre den 30. s. M.

De samvirkende Fagforbund bør paa Kvindeligt Arbejderforbund Vegne erlægge en Bod, stor 200 Kr., til Akts. Sækkeleje-Kompagniet.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Strejken varede i 7 Uger og vore Medlemmer genoptog Arbejdet den 17. December.

Sagen er dog endnu ikke i Orden; vi skal en af de nærmeste Dage have et Møde med vore Medlemmer, hvor der skal tages Stilling til Sagens endelige Forløb.

Man forstaar jo blot ikke, at en Sag som denne kan fremkomme i det Herrens Aar 1926, at tre Kvinder, gift med organiserede Mænd, skal være Aarsag til, at ca. 70 af deres Kammerater i 7 Uger skal døje Nød og Savn. Virksomheden maa nu vælge mellem disse 3 og hele den øvrige Stab af gamle prøvede Arbejdersker.

Hjælpen til de engelske Minearbejdere.

Fortsættelse af indkomne Bidrag fra Afdelingerne til de strejkende engelske Minearbejdere.

Afdeling	Kr.	Afdeling	Kr.
Aalborg, Afd. 2	50,00	Overført	669,08
Aarhus, Afd. 7	61,16	Køge	68,00
Hadsund	21,00	Nexø	50,00
Hedehusene	15,00	Odense	125,00
Horsens	50,00	Slagelse	50,00
Korsør	25,00	Sønderborg	60,00
København, Afd. 1	200,00	Ledv., 1. Distrikt	31,00
— Afd. 7	226,00	Fensmark	16,00
Lyngby	20,92		
At overføre	669,08	Ialt	1069,08

Med de tidligere indkomne Bidrag er der ialt fra Afdelingerne indkommet Kr. *2979,18*. Hovedkontoret har betalt Kr. *520,82*. Der er saaledes ialt indbetalt *Kr. 3500,00*.

Fra De samvirkende Fagforbund har vi modtaget følgende Cirkulærer.

Cirkulære Nr. 32:

Til samtlige Fagforbund og bidragydende Fagforeninger samt Arbejdernes Fællesorganisationer.

Indsamlingen til de engelske Minearbejdere.

Til Underretning for Fagforbundene og de bidragydende Fagforeninger tillader vi os at fremsende nedenstaaende Fortegnelse over indkomne Bidrag til de engelske Minearbejdere:

	Kr.	Kr.	Kr.
Bageri- og Konditoriarbejderforb.s Afd. København	2,000,00		
Konditorernes Afd. København.	1,000,00		
Afd. Esbjerg	50,00		
— Fredericia	25,00		
— Frederikssund	50,00		
— Helsingør	50,00		
— Hillerød	40,00		
— Holbæk	275,00		
— Holstebro	15,00		
— Horsens	20,00		
— Kalundborg	100,00		
— Kolding	20,00		
— Køge	25,00		
— Lyngby	50,00		
— Maribo	50,00		
— Nakskov	100,00		
— Nyborg	25,00		
— Nykøbing, Mors	10,00		
— Næstved	50,00		
— Odder	18,00		
— Odense	100,00		
— Ringsted	30,00		
— Roskilde	25,00		
— Skive	62,50		
— Slagelse	80,00		
— Storehedinge	20,00		
— Sønderborg	50,00		
— Thisted	30,00		
— Varde	10,00		
— Vejle	50,00	4,430,50	
Bogbinderforbundet	1,000,00		
Bogbindernes Fagforening	1,000,00	2,000,00	
Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet		50,00	
Brolæggerforbundet		350,00	
Bødkerforbundet		500,00	
Børsteindustriarbejdernes Forbund		276,00	
Forgylderforbundet		278,50	
Funktionærforbundet		350,00	
Glasarbejderforbundet		300,00	
Guld-, Sølv- og Elektropletarb.s Afd. Fredericia	122,00		
— Horsens	63,00	185,00	
Handskemagerforbundet		250,00	
Hatte- og Buntmagerforbundet		700,00	
Jernbaneforbundet		4,000,00	
Karetmagerforbundet	500,00		
— Træarbejdernes Fagforening D. S. B., Aarhus	300,00	800,00	
Kedel- og Maskinpasserforbundets Afd. Kalundborg		25,00	
Keramisk Forbund		320,00	
Keramisk Fagforening		200,00	
Kommunalarbejderforbundet	4,000,00		
Opsynsmændenes Organisation	600,00	4,600,00	
at overføre...		19,615,00	

	Kr.	Kr.	Kr.
Overført...		19,615,00	
Kvindeligt Arbejderforbund		3,000,00	
Litografisk Forbund		1,000,00	
Læder- og Skindarbejderforbundet		500,00	
Malerforbundet		3,000,00	
Mølleriarbejderforbundet		800,00	
Privatbanefunktionærernes Forb.		500,00	
Rebslageriarbejderforbundet		200,00	
Skibstømrerforbundet		300,00	
Skotøjsarbejderforbundet		4,000,00	
Skræderforbundet	5,000,00		
Skrædernes Fagforening af 1873	3,000,00	8,000,00	
Centralorganisationen af Metalarbejdere	18,693,90		
Metalarbejdernes Centralafdeling i København	1,000,00	19,693,90	
Smede- og Maskinarbejderforb.s Afd. for Skibssmede	100,00		
— Esbjerg	400,00		
— Middelfart	103,00		
— Skanderborg	25,00	628,00	
Snedkerforbundet	3,000,00		
Bygningssnedkernes Afd.	1,000,00		
Modelarbejdernes Fagforening	217,00		
Snedkernes og Stolemagernes Fagforening	1,000,00		
Snedkernes Fagforen., Odense	500,00		
— — Nykøbing Sj.	25,00	5,742,00	
Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbundet		1,000,00	
Stukkatørernes Forbund		200,00	
Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund		1,000,00	
Tekstilarbejderforbundet		8,500,00	
Tobaksarbejderforbundet		16,000,00	
Træindustriarbejderforbundet		5,000,00	
Typografforbundet	2,000,00		
— Københavns Afd.	3,075,35	5,075,35	103,754,25
Bidrag fra udenforstaaende Organisationer:			
Arbejdsmandsforbund, Dansk		44,535,70	
Arbejdsmændenes Forb. for Gentofte, Lyngby og Gladsaxe Sogne		3,000,00	
Blikkenslagerforbundet		1,500,00	
Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejdernes Forbund	3,000,00		
Bryggeri- og Mineralvandsarb.s Fagforening, Aarhus	120,00	3,120,00	
Chirurgiske Instrumentmageres Fagforening		100,00	
Elektrikerforbundet		1,000,00	
Gas- og Vandarb.s Fagforening		500,00	
Handels- og Kontormedhjælperforbundet		4,000,00	
Hustømrernes faglige Afd.		1,000,00	
Kobbersmedenes Fagforening		200,00	
Murarbejdsmændenes Fagf., Kbh.		2,000,00	
Murernes Fagforening, Odder		75,00	
Postforbund, Dansk		3,000,00	
Skolebetjentenes Organisation		300,00	
Skraatobaksarbejdernes Forbund.		500.00	64,830,70
Arb.s Fællesorg., Fredericia		200,00	
— — Skanderborg		100,00	
— — Skive		300,00	
— — Sønderborg		417,00	1,017,00
Ingeniør J. R. Damsgaard Jensen		20,00	
Arbejderne paa Statsbanernes Værksted i Nyborg		121,00	
Organisationen af Tjenestemænd paa Landbohøjskolen		100,00	
Frederiksberg Chaufførernes Klub		70,50	
Ved Social-Demokratens Ekspedit.		115,00	426,50
Ialt...			170,028,45

Indsamlingen fortsættes, og eventuelle Bidrag bedes tilstillet vort Kassererkontor, Rosenørns Allé 12².

P. F. V.
Carl F. Madsen.

NB. Til Den internationale faglige Central er der afsendt:

Hfl. 24,454,73	=	danske Kroner	37,000,00
- 23,793,78	=	— —	36,000,00
- 19,841,27	=	— —	30,000,00
- 16,589,25	=	— —	25,000,00
- 16,605,80	=	— —	25,000,00
Hfl. 101,284,83	=	danske Kroner	153,000,00

Indkommet ialt	Kr.	170,028,45
Afsendt	-	153,000,00
Restbeholdning	Kr.	17,028,45

* * *

Cirkulære Nr. 34:

Siden har vi haft den Glæde at modtage yderligere nedenstaaende Bidrag:

	Kr.	Kr.	Kr.
Bageri- og Konditoriarbejderforb.s Afd. Rudkøbing	20,00		
— Svendborg	50,00	70,00	
Funktionærforbund, Dansk		50,00	
Handskemagerforbundet		50,00	
Hatte- og Buntmagerforb., Dansk .		350,00	
Jernbaneforbund, Dansk		2,000,00	
Kommunalarbejderforb., Dansk: Sporvejs- og Omnibusfunktionærernes Organisation	500,00		
— Indsamlet blandt Medlemmer	1,645,90	2,145,90	
Landarbejderforen. i Horbelev ...		17,00	
Malerforbundets Afd. Aarhus	100,00		
Afd. Odense	100,00	200,00	
Rebslageriarbejderforbund, Dansk		82,00	
Skotøjsarbejderforbund, Dansk: Afd. Nykøbing F.		25,00	
Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk: Afd. Helsingør	100,00		
Afd. Nykøbing F.	100,00	200,00	
Tekstilarbejderforbund, Dansk ...		3,000,00	
Tobaksarbejderforbundet		10,500,00	
Typografforb., Dansk: Forsk. Afd.		901,75	19,591,65
Udenforstaaende Organisationer:			
Elektrikerforb., Dansk: Afd. Aarhus		100,00	
Hustømrernes faglige Afd.		1,000,00	
Kobbersmedenes Forb. i Danmark		100,00	
Murerforbundets Afd. Hesselager		25,00	
Specialarbejderforbund, Dansk: Afd. København		235,10	
Tømrernes Fagforen., Nykøbing F.		100,00	1,560,10
Indsamlet paa Socialdemokratens Kontor i Nyborg	29,50		
Aage Hansen, Horreby pr. Karleby	4,00		33,50
Ialt ...			21,185,25
Med de tidlige indkomne Bidrag			170,028,45
I Dag modtaget fra Tobaksarbejderforbundet			1,620,01
Ialt ...			192,833,71

Paa Grundlag af de Meddelelser om Konfliktens Afslutning, der er fremkommet, har De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg paa et Møde den 16. December vedtaget at afslutte Indsamlingen, hvorfor vi udtaler vor bedste Tak til samtlige Bidragydere og anmoder om, hvis der i Organisationerne findes indsamlede eller bevilgede Bidrag, der endnu ikke er indsendt til os, at dette maa ske snarest. Der vil i saa Fald da efter Nytaar fremkomme en samlet Opgørelse over samtlige indkomne Bidrag.

P. F. V.
Carl F. Madsen.

Hans Jacobsen.

Stiftelsesfest
i Hjørring Afdeling.

Søndag den 10. Oktober havde Hjørring Afdeling bestaaet i 2 Aar. I den Anledning afholdtes der Lørdag Aften en Festlighed paa Landmandshotellet. Deltagerne samledes om de festlig pyntede Kaffeborde, hvor Formanden, *Agnes Christensen,* bød den efter Forholdene ret store Forsamling Velkommen. Som særlig indbudt var Hovedbestyrelsesmedlem Fru *Emma Olsen,* Aalborg Afdeling 2. Emma Olsen bragte Hilsen og Lykønskning til Danmarks nordligste Afdeling og haabede, at den maatte fortsætte i samme gode Spor, som den var begyndt, talte derefter om, hvad Betydning det havde at være organiseret, da man i Flok kunde løfte meget, sluttede med at mane Medlemmerne til Sammenhold baade indenfor Afdelingen og Forbundet, saa skulde det nok til sidst bære gode Frugter. Fhv. Byraadsmedlem, Overportør *Bohn,* talte for Kvinden og hendes Pligter i og udenfor Hjemmet. Snedker *H. C. Andersen* talte for Kvindernes Deltagelse i det politiske Liv. 2 i Dagens Anledning forfattede Sange blev afsunget og gjorde god Lykke. Forfatteren, der var til Stede, fik ogsaa en Hyldest derfor. Formanden sluttede derefter den alvorlige Del af Festen, hvorefter der toges fat paa Dansen, der først sluttede ved 3-Tiden. Alt i alt en fornøjelig Fest, som Deltagerne var glade for.

A. C.

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde.

Det Aarsmøde, som Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen skal afholde med Kassernes Repræsentanter, er i indeværende Aar afholdt den 20. November.

Af den her forelagte Beretning skal følgende gengives:

Som Aaret forud var Kassernes Antal 67 med et Medlemstal paa 270,299 eller en Stigning i Aarets Løb paa ca. 2 pCt. Heraf er 85 pCt. mandlige og 15 pCt. kvindelige Medlemmer. Stigningen i de kv. Arb. Arbejdsløshedskasse er 2 pCt.

De 67 Kasser har haft en samlet Indtægt paa 20,924,183 Kr. 77 Øre og en samlet Udgift paa

26,391,275 Kr. 82 Øre eller en Udgift, der er 5,467,092 Kr. 05 Øre større end Indtægten.

Indtægten er fra Aaret forud gaaet ned med 2,3 Mill. Kr., hvoraf 2,2 Mill. Kr. falder paa Statstilskudet og ½ Mill. Kr. paa Kommunetilskudene, medens Indtægtsposten paa Kontingentomraadet er steget med 200,000 Kr. Det gennemsnitlige Aarskontingent, der er indbetalt pr. nydende Medlem, andrager 42 Kr.

Nedsættelse af Statstilskudet fra 50 til 35 pCt. af Medlemskontingentet har virket for første Gang i Aaret 1925—26 og andrager 1,7 Mill. Kommunetilskudet er nedsat fra 33 til 30 pCt. af Medlemskontingentet.

Af større Poster paa Indtægtssiden skal følgende nævnes:

Ordinært Medlemskontingent	Kr.	11,414,093
Ekstraordinært Medlemskontingent	-	43,159
Statstilskud	-	3,937,374
Kommunetilskud	-	4,446,921

At Kommunetilskudene, som Tilfældet viser, er større end Statstilskudet, kan henføres under flere Forhold, bl. a. det, at Kommunetilskudene undertiden først betales efter Regnskabsaarets Afslutning og saaledes maa paaføres næste Aars Regnskab. Det omvendte Forhold kan derfor et andet Aar være til Stede, nemlig at Posten „Kommunetilskud" regnskabsmæssigt syner mindre, end den i Virkeligheden er.

Fra Udgiftssiden kan følgende anføres:

Ordinær Understøttelse	Kr.	24,823,682
Driftsudgifter og Arbejdsanvisning	-	1,565,243

Naar disse 2 Hovedposter er nævnt, ser man altsaa, at hele Udgiftssiden omtrent er dækket af disse.

Udgifterne er ialt steget med 10,9 Mill. Kr. og skyldes næsten udelukkende forøget Udgift til Understøttelse. Den udbetalte Understøttelse andrager 93 Kr. pr. Medlem mod 53 Kr. Aaret forud.

Administrationen andrager 5 Kr. 84 Øre pr. Medlem mod 5 Kr. 21 Øre Aaret forud.

Kassernes Formue var d. 31. Marts 1925 13,560,909 Kr., men var 31. Marts 1926 sunket til 8,093,817 Kr.

Paa denne Dag var saaledes den gennemsnitlige Formue pr. Medlem 30 Kr., men naturligvis højst forskellig i de forskellige Kasser, svingende fra Formue pr. Medlem paa over 300 Kr. og paa den anden Side til Gæld pr. Medlem op til 200 Kr.

Af de Laan, Kasserne i de daarlige Aar har stiftet i Statskassen, var den 31. Marts 1926 6,785,654 Kr. betalt, og Restgælden var 6,825,021 Kr.

10 Kasser har af den Gæld, de har stiftet paa denne Maade, faaet eftergivet 1,999,990 Kr.

I Aaret 1924—25 oppebar 100,671 Medlemmer Understøttelse, men det var i 1925—26 steget til 136,112 Medlemmer. I de 2 nævnte Regnskabsaar var Antallet af understøttede Dage henholdsvis 4,520,752 og 7,987,808. Stigningen er 77 pCt.

Anerkendelse for at have ekstraordinær Arbejdsløshed og Ret til Ugbetaling af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse har været som følger:

15	Kasser	12	Maaneder
1	—	10	—
2	—	9	—
2	—	8	—
3	—	7	—
3	—	6	—
3	—	5	—
5	—	4	—
10	—	3	—
6	—	2	—
5	—	1	—

Heraf dog 2 Kasser, hvor Anerkendelsen har været for Brancher indenfor samme.

Efter nogen Diskussion toges Direktørens Beretning til Efterretning, og de tilstedeværende Kasserepræsentanter vedtog dernæst paa Forslag af Kassernes Repræsentanter i Nævnet følgende Resolution:

Til Regering og Rigsdag.

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde, afholdt den 20. November 1926, retter en indtrængende Opfordring til Lovgivningsmagten om at komme Kasserne til Hjælp under den forhaandenværende Situation, saaledes at det kan blive dem muligt, at opfylde deres lovmæssige Forpligtelser overfor deres Medlemmer.

Gennem en nu snart lang Aarrække har en overordentlig Arbejdsløshed krævet saa store Ofre af den Del af Medlemmerne, der har haft nogen Beskæftigelse, at Betalingsevnen ofte har været ved at briste, og overfor det sidste voldsomme Udslag af Arbejdsløshedskrisen, staar Kasserne i den Situation, at deres Midler enten er udtømte eller i den nærmeste Tid vil være det, uden at Kasserne vil kunne paaligne deres Medlemmer et til Behovet svarende Ekstrakontingent.

Aarsmødet maa derfor henstille, at der tilvejebringes dels en øjeblikkelig Hjælp, t. Eks. i Form af Laan hos Staten, for de Kasser, som ingen Midler har mere, og dels en varig forøget Støtte til Kasserne gennem Forhøjelse af det aarlige Statstilskud.

Endvidere maa Aarsmødet henstille til Lovgivningsmagten at komme de Arbejdsløse til Hjælp, som har opbrugt den af Arbejdsløshedsloven omfattede Understøttelse, og derefter er ganske uden Eksistensmuligheder. Den af Rigsdagen den 30. Marts vedtagne Lov med foranførte Formaal har dels Størstedelen af Kasserne været ude af Stand til at tage i Brug, og dels har Bestemmelsen i Loven i meget stort Omfang udelukket Kassernes Medlemmer fra at nyde godt af Loven i de Tilfælde, hvor Kasserne har taget denne i Brug. Ogsaa her gælder det, at hurtig Indgriben er i højeste Grad paakrævet.

Den internationale Højskole,

Helsingør, den 11. December 1926.

Da *den internationale Højskole i Helsingør* har opnaaet Statsanerkendelse, kan der søges Amtsunderstøttelse til Ophold paa denne ligesom til andre Højskoler. Ansøgning maa indgives inden

1. Januar eller i hvert Fald lige efter (i København 1 Maaned senere) til Sogneraadet og i Byerne til Kommunekontoret (i København, Magistratens første Afdeling) *i den Kommune, hvori Ansøgerens Forældre er bosiddende.* Ansøgningsskemaer faas sammesteds.

Skolens Sommerkursus begynder den 20. April og varer til den 10. Juli. Der undervises i Dansk, Engelsk, Tysk og Fransk for Begyndere, Fortsættere og Viderekomne Regning, Matematik, Fagtegning for Haandværkere, Samfundslære, Historie, Folkedanse og Sanglege. Sprogfærdighed i Engelsk og Tysk opnaas bl. a. gennem Foredrag paa disse Sprog af danske og indfødte Lærere samt gennem Samvær med udenlandske Elever.

Arbejdsløse, der er Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser indenfor Fag, hvori der hersker ekstraordinær Arbejdsløshed, kan *foruden* Amtsunderstøttelsen ogsaa faa hele deres Arbejdsløshedsunderstøttelse *fortløbende* udbetalt under hele Skoleopholdet ved at indgive Ansøgning til Arbejdsdirektoratet, Amaliegade 25, København K. Dog maa den samlede Understøttelse fra Amt og Stat højst andrage 105 Kr. mdl., der er Betalingen for Opholdet paa Skolen. Arbejdsløse, der tilhører Fag, hvori der ikke hersker ekstraordinær Arbejdsløshed, kan faa deres vedtægtsmæssige Understøttelse udbetalt under Opholdet paa Skolen, men kun saa længe denne normalt varer.

Peter Mannicke,
Forstander.

Til Afdelingskassererne.

Som meddelt i Cirkulæret af 27. November 1926 skal alle Medlemmerne have Strejkemærket for 1926 i deres Bog.

Gamle Strejkemærker ombyttes med nye indtil 15. Februar 1927. Mærker, som ikke er ombyttede indtil denne Dato, tages ikke for gyldige.

Ligeledes henstiller vi til Afdelingerne at drage Omsorg for, at Ekstrakontingentmærkerne til Arbejdsløshedskassen à 1,00 Kr. indbetales rettidigt saavel af Medlemmerne som af Afdelingerne her til Hovedkontoret, saalænge Paaligningen varer.

Vi gør endnu engang Afdelingskassererne opmærksomme paa, at Regnskabet skal sluttes den sidste Lørdag i hver Maaned og Opgørelsen indsendes hertil den 1. i hver Maaned sammen med Skemaet over Branchedelingen af Medlemmerne. Afdelingskassererne bedes drage Omsorg for, at alle Meddelelser, der paa denne Maade tilflyder Hovedkontoret, er absolut nøjagtige.

Endelig henstiller vi til Afdelingskassererne at sørge for, at Medlemmerne indbetaler al Restance inden 31. Marts 1927, da der ifølge Lovene ikke maa være nogen Restancer den 31. Marts. Alle Medlemmer, der staar til Restance den 31. Marts, vil uvægerlig blive slettede og miste deres Rettigheder i Arbejdsløshedskassen saavel som i Forbundet.

Kirstine Haagensen,
Hovedkasserer.

Aarhus Afdeling 5.

Vaske- og Rengøringskontoret er nu Grønland 36, 2. S., og er aabent hele Formiddagen. Telefon 3742. Kontingent modtages og Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales hver Fredag Aften Kl. 7 i Amaliegade.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 1 Kr. pr. Time. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen, efter Kl. 5 1 Kr. 50 Øre med Kost og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Kvindeligt Arbejderforbund, Aarhus Afdl. 5.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 5—7.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 43 | April 1927 | 12. Aargang

Overenskomstsituationen.

Som meddelt i forrige Medlemsblad havde vi optaget Forhandling med Jernindustriens Sammenslutning angaaende Overenskomstens Fornyelse. Paa Grund af en tidligere foretagen Afstemning kunde Overenskomsten med Jernindustriens Sammenslutning ikke opsiges. Naar man alligevel optog Forhandling, var Grunden, som allerede nævnt i forrige Medlemsblad, at saavel Arbejdsmændene som Smedene havde opsagt Overenskomsterne med Sammenslutningen og forhandlede om nye.

Paa det Tidspunkt, vore Forhandlinger foregik, havde Smedeforbundet sluttet, og det Forslag, som for vort Vedkommende forelaa, mente vi var væsentlig bedre end at tage de kommende Pristalsreguleringer.

Resultatet af Forhandlingerne staar jo nemlig i Kontakt med de Beslutninger, vi tog paa vor sidste Kongres, saavel at søge at komme bort fra Pristallet som Indførelse i Overenskomsten, at 1. Maj er Fridag, Ferie og lign., Tillidsmandssystemet indført og udvidet, et Skridt henimod Bedriftsraad.

Hovedbestyrelsen vedtog at anbefale Forslaget, som her aftrykkes:

Forslag til Overenskomst

mellem
Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark
og
Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark.

A.
Samarbejdet.

§ 1.

For hver Virksomhed eller Arbejdsplads — for større Virksomheders Vedkommende indenfor hver Værkstedsafdeling — udvælger de dér beskæftigede Arbejdersker af deres Midte en Arbejderske, som skal være deres Tillidsmand (Repræsentant) og som saadan deres Talsmand overfor Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant.

Naar en eller flere af hendes Kammerater, enten fordi de føler sig forurettede eller af andre Grunde, ønsker det, er hun forpligtet til at forebringe deres Klager eller Henstillinger for Arbejdsgiveren, dog kun saafremt Sagen ikke bliver ordnet tilfredsstillende ved dennes Repræsentant (Værkstedslederen).

Tillidsmanden kan endvidere rejse Klage og rette Henstilling til Arbejdsgiveren med Hensyn til hygiejniske Forhold samt om Sikkerhedsforanstaltninger til Forebyggelse af Ulykker og Tilskadekomst.

Opnaas der ikke herigennem en tilfredsstillende Ordning, staar det Tillidsmanden frit for at anmode sin Organisation om at tage sig af Sagen, men Arbejdet maa fortsættes uforstyrret, indtil anden Bestemmelse træffes af Organisationens Ledelse.

Arbejdsgiveren er efter Opfordring fra Tillidsmanden (Tillidsmændene) pligtig til en Gang om Maaneden at tilkalde Tillidsmanden (Tillidsmændene) for med disse at drøfte værkstedstekniske og lignende Forhold.

§ 2.

Tillidsmanden skal vælges blandt de anerkendt dygtige Arbejdersker (Medlemmer af Forbundet), der har arbejdet mindst 1½ Aar paa det paagældende Arbejdssted. Hvor saadanne ikke findes i et Antal af mindst 5, suppleres dette Tal blandt de Medlemmer, der har arbejdet der længst. Paa Værksteder med 5 Arbejdersker eller derunder vælges ingen Tillidsmand, medmindre begge Parter ønsker det, ligesom en Tillidsmand, der er valgt under en Periode med et større Antal Arbejdersker, ophører at være Tillidsmand, hvis Arbejderantallet i en Periode af 3 Maaneder har været 5 eller derunder, medmindre begge Parter ønsker hendes Stilling opretholdt.

Valg af Tillidsmand foretages af de Arbejdersker, der paa det Tidspunkt, Valget foregaar, er beskæftigede i Virksomheden, og Valget betragtes kun som gyldigt, naar mere end Halvdelen af de i Virksomheden beskæftigede Arbejdersker har stemt for hende. Forbundets Hovedbestyrelse har Pligt til at paase, at disse Bestemmelser overholdes.

Valget er ikke gyldigt, før det er blevet godkendt af Arbejderorganisationens Hovedbestyrelse og af denne meddelt vedkommende Arbejdsgiverorganisations Bestyrelse.

Anm. Parterne er enige om, at hvis vedkommende Arbejdsgiverorganisations Bestyrelse maatte anse en eventuel Indsigelse mod Valg af en Tillidsmand for begrundet, har den Ret til at paatale Valget overfor den paagældende Arbejderorganisations Bestyrelse.

En Tillidsmands Afskedigelse skal begrundes i tvingende Aarsager, og Arbejdsgiveren er pligtig til at give hende 2 Maaneders Varsel. Er Afskedigelsen begrundet i Arbejdsmangel, bortfalder Varselspligten.

Hvis den paagældende Arbejderorganisation skønner, at Afskedigelsen er uberettiget, er Modparten pligtig til at underkaste sig voldgiftsretslig Afgørelse af Sagen.

§ 3.

Hvis Arbejderskerne paa et Arbejdssted slutter sig sammen i en Klub eller lignende, skal Tillidsmanden være Formand.

§ 4.

Det er Tillidsmandens Pligt saavel overfor sin Organisation som overfor Arbejdsgiveren at gøre sit bedste for at vedligeholde og fremme et roligt og godt Samarbejde paa Arbejdsstedet.

Ved Udførelsen af de hende paahvilende Hverv er det hende dog ikke tilladt at forsømme sit Arbejde eller i Arbejdstiden konferere med andre Arbejdere, medmindre hun er opfordret hertil i Henhold til Paragrafferne 1, 7 og 8 og i hvert enkelt Tilfælde har truffet Aftale med Arbejdsgiverens Repræsentant.

§ 5.

Saafremt der mellem Arbejderskerne træffes Aftaler vedrørende Arbejdet eller andre Forhold paa Arbejdsstedet, hvilke Aftaler dog ikke maa stride mod de mellem de paagældende Organisationer bestaaende Overenskomster, skal saadanne straks bringes til Tillidsmandens Kundskab og ligesom Klublove af hende uopholdeligt indberettes til Godkendelse af hendes Organisations Hovedbestyrelse, der derefter meddeler dem videre til vedkommende Arbejdsgiverorganisations Bestyrelse. Uden Hovedbestyrelsens Godkendelse er saadanne Aftaler eller Vedtagelser virkningsløse.

§ 6.

Det er Arbejderskernes Pligt ikke uden gyldig Grund at forsømme den mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationen fastsatte reglementerede Arbejdstid; endvidere er det enhver Arbejderskes Pligt som Vederlag for Lønnen at udføre saa meget og saa godt Arbejde, som hendes Evner og Duelighed tillader, og at udnytte Arbejdsmaskinerne fuldt ud.

Anm. I Tilfælde, hvor Arbejdsgiveren af Hensyn til Arbejdsmængden eller af andre Grunde enten forkorter Arbejdstiden eller arbejder med skiftende Hold, gælder de samme Forpligtelser overfor den saaledes fastsatte Arbejdstid.

Arbejderskerne maa, dog med fornøden Paatale-ret med Hensyn til unødig Tidsspilde og Gêne, efterkomme de Foranstaltninger, som træffes af Virksomheden vedrørende Kontrol med Arbejdstidens Paabegyndelse, Afbrydelser og Ophør.

§ 7.

Akkorder fastsættes gennem fri Forhandling mellem Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant og den eller de Arbejdersker, hvem den paagældende Akkord tilbydes, uden at der ved Aftaler i Klubber eller andre Samlinger af Arbejdersker maa gribes ind heri.

Kan Enighed ikke opnaas, er dog hver af Parterne berettiget til at tilkalde Tillidsmanden til at deltage i den videre Forhandling. Opnaas heller ikke da Enighed, udføres Arbejdet i Timeløn.

Opstaar der Spørgsmaal om Forandringer i saadanne Akkordbetalinger og Priskuranter, som engang er fastslaaede ved Forhandling med Fagforeninger, Klubber eller andre Samlinger af Arbejdersker, kan Sagen henvises til de Instanser, som oprindelig har behandlet den.

Anm. Parterne er enige om at slaa fast, at den enkelte Arbejderske frit og uden Indblanding kan slutte Enkeltakkord. Derimod har den enkelte Arbejderske, naar der skal afsluttes Fællesakkorder, Ret til at konferere med de øvrige Deltagere i det paagældende Arbejde.

Parterne anser det for ønskeligt at anvende Akkordarbejde overalt ved fabriksmæssig Produktion og at søge dette opnaaet ved Gennemførelse af Priskuranter.

Om Varigheden af Værkstedspriskuranter og dermed ligestillede faste Akkordpriser samt andre lokale Aftaler træffer Parterne selv Bestemmelse.

§ 8.

Angaaende Omfanget af Overarbejde fastsættes ikke særlige Bestemmelser. Som Regel bør Sagen ordnes mellem Arbejdsgiverens Repræsentant og den enkelte Arbejderske personlig under Hensyn til vedkommende Arbejdssteds særlige Forhold. Kun for saa vidt Fordringen om Overarbejde efter Arbejderskens Skøn om de foreliggende Forhold overdrives, er Tillidsmanden berettiget til at forhandle derom med Arbejdsgiverens Repræsentant, eventuelt Arbejdsgiveren selv.

Bliver Sagen ikke ordnet tilfredsstillende ad denne Vej, staar det Tillidsmanden frit for at anmode sin Organisation om at paatale Sagen overfor Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

§ 9.

„Fælles Værkstedsregler" med de Ændringer, der maatte blive vedtagne mellem Organisationerne, er gældende, for saa vidt de ikke er i Strid med denne Overenskomsts Bestemmelser.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne sidst vedtagne Norm.

B.

Normal Arbejdstid og Minimalløn samt Arbejds- og Lønforhold, som staar i Forbindelse hermed.

§ 1.

Den normale Arbejdstid er pr. Uge 48 Timer fordelt med 8 Timer paa hver af Ugens Dage. Den daglige Arbejdstid skal lægges mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 5 Eftermiddag. Organisationerne er enige om at anbefale, at Arbejdstiden saa vidt muligt kun afbrydes af eet Hvil.

Paa de Steder, hvor nærværende Overenskomst ifølge Sagens Natur ikke kan være bestemmende for den normale Arbejdstid, fastsættes Arbejdstiden som hidtil i Overensstemmelse med den, der er

gældende for de øvrige Arbejdere paa den paagældende Virksomhed.

En anden Fordeling af den normale Arbejdstid paa Ugens forskellige Dage eller — f. Eks. paa Grund af manglende Dagslys — paa de forskellige Aarstider kan kun finde Sted under Forbehold af Hovedorganisationernes Godkendelse.

Saafremt Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund i Overenskomstperioden maatte enes om en anden normal Arbejdstid, skal denne ogsaa være gældende for de her forhandlende Parter.

Den fastsatte Arbejdstid er effektiv. Spise- og Hvilepavser maa ikke tilsammen udgøre mere end 2 Timer og ikke mindre end ½ Time.

Ved Bestemmelsen af, hvorledes den normale Arbejdstid samt Spise- og Hvilepavserne skal fordeles, skal Arbejderskerne høres. I Tilfælde af Meningsforskel blandt Arbejderskerne indbyrdes skal der hurtigst muligt foretages Afstemning af samtlige Arbejdere paa Arbejdsstedet, og det ved Afstemningen tilkendegivne Flertalsønske er Forbundets Medlemmer pligtige at slutte sig til. Dersom Arbejdsgiveren ikke ser sig i Stand til at imødekomme Arbejderskernes Ønske, fastsætter han Arbejdstiden under Hensyn til Virksomhedens Tarv og kan iværksætte den med 10 Dages Varsel, indenfor hvilken Tid Arbejderskerne har Paataleret i Henhold til Regler for Behandling af faglig Strid for en Mangel paa Hensyntagen, der ikke er tilstrækkelig begrundet i Virksomhedens Tarv.

§ 2.

For Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark beskæftigede paa de under Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien hørende Virksomheder er følgende Minimallønninger gældende:

a. *København:*

For kvindelige Arbejdere mellem 16 og 18 Aar 50 Øre pr. Time.

For kvindelige Arbejdere over 18 Aar 54 Øre pr. Time.

De to første Maaneder efter Antagelsen er Minimallønnen henholdsvis 46 Øre og 50 Øre.

Dette gælder dog ikke i saadanne Tilfælde, hvor en kvindelig Arbejder tidligere har været beskæftiget 2 Maaneder eller derover i den paagældende Virksomhed.

Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund kan, naar der er forløbet *2 Maaneder* efter deres Antagelse, ved *Timelønsarbejde* ikke erholde mindre Betaling end:

53 Øre pr. Time for kvindelige Arbejdere mellem 16 og 18 Aar,

59 Øre pr. Time for kvindelige Arbejdere over 18 Aar.

b. *Provinsen:*

For kvindelige Arbejdere mellem 16 og 18 Aar 46 Øre pr. Time.

For kvindelige Arbejdere over 18 Aar 51 Øre pr. Time.

De to første Maaneder efter Antagelsen er Minimallønnen henholdsvis 41 Øre og 47 Øre.

Dette gælder dog ikke i saadanne Tilfælde, hvor en kvindelig Arbejder tidligere har været beskæftiget 2 Maaneder eller derover i den paagældende Virksomhed.

Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund kan, naar der er forløbet *2 Maaneder* efter deres Antagelse, ved *Timelønsarbejde* ikke erholde mindre Betaling end:

48 Øre pr. Time for kvindelige Arbejdere mellem 16 og 18 Aar,

55 Øre pr. Time for kvindelige Arbejdere over 18 Aar.

Akkordbasiet er:

72 Øre i København og
68 Øre i Provinsen.

Lønnen for dygtigere og mere betroede Arbejdersker ordnes i hvert enkelt Tilfælde mellem Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant og Arbejderskerne uden Indblanding fra Fagorganisationens eller dens Medlemmers Side.

Parterne er enige om, at i Tilfælde, hvor Misforhold paa dette Omraade som Helhed taget skønnes at være til Stede, har begge Parter Paataleret lige over for hinanden i Overensstemmelse med de Regler, som til enhver Tid maatte være gældende for Behandling af faglig Strid.

Mindre arbejdsdygtige, ældre eller svageligere Arbejdersker samt Arbejdersker, hvis Arbejdsydelse paa Grund af Tilskadekomst er forringet, kan uhindret arbejde for en lavere Løn end Minimallønnen efter Overenskomst mellem Arbejdsgiveren og vedkommende Arbejderske.

Parterne er enige om, at Timelønningerne paa et Arbejdssted maa paavirkes af, om der slet ikke eller kun i forsvindende Grad er Adgang til Akkordarbejde.

C.
Ferie, Skovture, Begravelser og Fridage.

§ 1.

Naar en Arbejderske ønsker en aarlig Ferie paa indtil 4 paa hinanden følgende Arbejdsdage, skal Arbejdsgiveren under passende Hensyn til Virksomhedens Tarv imødekomme et saadant Ønske, saaledes at vedkommende Arbejderskes Plads staar hende aaben efter endt Ferie.

Ligeledes bør Arbejdsgiveren imødekomme Ønsker, der fremsættes fra en større Gruppe af et Værksteds eller en Virksomheds Arbejdersker, gaaende ud paa hel eller delvis Standsning af Arbejdet paa en enkelt Dag eller Del deraf, for at holde en aarlig Skovtur el. lign. Saadanne Ønsker maa fra Arbejderskernes Side fremsættes i god Tid, saaledes at der gives Arbejdsgiveren Adgang til at faa herhenhørende Fridage henlagt til en Dag eller et Tidspunkt, som virker mindst hæmmende paa Virksomheden, og saaledes at mulige Ønsker fra flere Grupper af Arbejdere kan bringes til Udførelse paa en og samme Dag.

Arbejdsgiveren bør som Regel ikke modsætte sig Deltagelse i Begravelser, naar saadan Deltagelse begrænses til en rimelig Repræsentation for vedkommende Værksteds eller Værksteders Arbejdersker.

I særlige Tilfælde, hvor Forholdene gør det naturligt, kan Deltagelsen udvides til en større Kreds eller under ganske særlige Forhold, som ved Ulykkestilfælde o. lign. til samtlige Arbejdersker paa Værkstedet eller Værkstederne. I alle Tilfælde skal der dog i behørig Tid forinden og tidligst muligt ske Henvendelse herom til Arbejdsgiveren.

Udover de til enhver Tid gennem Lovgivningen fastsatte Hellig- og Hviledage regnes 1. Maj for Fridag, hvor Arbejderskerne ønsker det. Paa kommunale Valgdage samt Valgdage til Folke- og Landstinget kan der kræves Frihed fra Kl. 4 Efterm.

Fastelavnsmandage, Børnehjælpsdage, Hospitalsdage o. lign. maa ikke give Anledning til Krav om almindelige Fridage.

Denne Overenskomst træder i Kraft den 1. Februar 1927 og er bindende for undertegnede Organisationer indtil 1. Februar 1929, til hvilken Tid Opsigelse kan finde Sted med 3 Maaneders Varsel — medmindre en af Organisationerne senest den 1. September 1927 opsiger Overenskomsten til Ophør den 1. Februar 1928.

Saalænge denne Overenskomst staar ved Magt, maa ingen af de undertegnede Organisationer eller disses Medlemmer, enten enkeltvis eller flere i Forening, forsøge paa ved noget som helst Middel, aabent eller skjult, at modarbejde dens Bestemmelser eller fremtvinge nogen Forandring deri.

København, den 18. Januar 1927.

For Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark:
Julius Madsen.

For Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark:
Alvilda Andersen.

I Forbindelse med Afslutningen af foranstaaende Overenskomst er Parterne blevet enige om følgende:

Prislister og dermed ligestillede faste Akkordpriser og Bonus-Ordninger reduceres med 4 %.

Opsagte Værkstedsprislister og dermed ligestillede Akkordpriser faar, dersom den opsigende Part ønsker det, den samme Reduktion som de øvrige Akkorder og løber da videre, som om Opsigelse ikke havde fundet Sted.

Værkstedsprislisterne og dermed ligestillede faste Akkordpriser kan fra 1. Februar 1927 opsiges fra begge Sider med 2 Maaneders Varsel — medmindre anden Aftale er truffet — til den 1ste i en Maaned, dog tidligst til Udløb den 1. Juni 1927.

Ved Fornyelse af Prislisterne og de faste Akkordpriser træffer Parterne selv Aftale om Varighed og Opsigelsesfrist.

Generelle automatiske Ændringer i Lønnen i Henhold til Statens Pristal finder ikke Sted i Overenskomstperioden.

København, den 18. Januar 1927.

For Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Matalindustrien i Danmask:
Julius Madsen.

For Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark:
Alvilda Andersen.

Dette blev forelagt Medlemmerne af Københavns Afdeling 5 paa et Møde. Da der imidlertid kun mødte ca. 200 af Afdelingens 2000 Medlemmer, som Overenskomsten omfattede, vedtoges det at lade Forslaget gaa til Urafstemning.

Urafstemningen resulterede i følgende: Der blev afgivet 1681 Stemmer, 172 Ja, 1439 Nej, 38 blanke og 32 ugyldige.

Naar dette Resultat fremkom, ligger Grunden sikkert deri, at Afstemningen ikke blev foretaget paa lovlig og ansvarlig Maade, idet kun et Eksemplar af Forslaget tilsendtes Repræsentanterne, uden at Forbundets Skrivelse, der motiverede Forslaget, medsendtes. Vore Medlemmer var derfor ikke gjort bekendt med Hovedbestyrelsens Stilling til Forslaget. Derimod havde Afdelingens Bestyrelse udsendt en Skrivelse til alle Medlemmerne; denne indeholdt forskellige Udpluk af Forslaget samt Bestyrelsens Kommentarer til samme og kunde af Medlemmerne opfattes som Forslaget. Som bekendt vedtoges Afdelingsbestyrelsens Forslag, og vore Medlemmer er saaledes stadig underkastet Pristalsreguleringen i August. Hovedbestyrelsen beklager den Stilling, vore Medlemmer her har taget, idet vi jo ingen Regulering skulde have haft paa Minimallønningerne eller de personlige Lønninger, og Mindstebetalingen skulde have været forhøjet med 1 Øre. Reduktionen vilde have drejet sig om 4 pCt. paa Akkorder og 2½ pCt. paa Akkordbasisset.

De Overenskomster, der blev afsluttede i 1925 uden Reguleringer, blev af Arbejdsgiverne opsagt og følgende Ordning, der er godkendt af vore Medlemmer, truffet:

Med Dansk lithografisk Principalforening er truffet følgende Ordning:

Parterne er enige om at tiltræde Overenskomsten mellem Dansk Provins-Bogtrykkerforening og Dansk Typograf-Forbund angaaende lønmæssige og almindelige Bestemmelser.

Med Hensyn til § 78 i nævnte Overenskomst er Parterne — ved Overgangen til Minimallønssystemet — enige om, at Paatale overfor Misbrug af Minimallønssystemet ikke af Forbundet kan rejses indenfor et Tidsrum af 3 Maaneder overfor et Firma, der ikke sætter samtlige de af nærværende Overenskomst omfattende kvindelige Arbejdere paa Minimalløn.

Med „Aalborg Portland Cementfabrik" er lokalt afsluttet Overenskomst.

Lønnen var for unge Kvinder under 18 Aar 55 Øre, er nu 50 Øre pr. Time.

For Kvinder over 18 Aar var Lønnen 67 Øre og er nu 61 Øre pr. Time.

Kvinderne i Bødkeriet faar et Tillæg af 3 Øre pr. Time. Der foretages Reguleringer efter Pristallet. Overenskomsten er gældende til 1. Februar 1928.

Overenskomsten med Knapfabriken „Haima", Roskilde, er forlænget et Aar, imod at Lønningerne fradrages 12 pCt.

Der finder ikke yderligere Lønreduktioner Sted i Overenskomstperioden.

Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 er forlænget et Aar paa samme Vilkaar.

Overenskomst afsluttet med D. Fries, Vejle.

Daglønnen er Minimum 5 Kr. 50 Øre (før 6 Kr. 40 Øre). Ugelønnen i Skylleriet 36 Kr. (før 42 Kr. pr. Uge).

Akkordpriskuranten ordnedes.

Overenskomsten gælder til 1. Januar 1928 uden Reguleringer.

De for Tiden beskæftigede Kvinder faar, naar de sættes paa Timeløn (Dagløn), Gennemsnitsløn af Akkordfortjenesten.

Kvinderne, der for Tiden beskæftiges i Skylleriet, erholder 40 Kr. pr. Uge.

Med „A/S Den danske Mælkekondenseringsfabrik", Horsens, er afsluttet Overenskomst.

Lønnen er 64 Øre pr. Time, ved „Lochsemer" 98 Øre pr. Time. Der foretoges en Regulering af enkelte Akkordpriser.

Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1928 uden Regulering.

Med Aggerbechs Sæbefabrik, Horsens, er afsluttet Overenskomst til 1. April 1929 med følgende Ændring:

Der fradrages 10 pCt. fra de gældende Timelønninger, Akkorderne reguleres og der fradrages ca. 10 pCt.

Med „Elementfabriken" i Vangede er Overenskomsten forlænget et Aar uden Prisreguleringer.

Lønnen er henholdsvis 70 og 80 Øre pr. Time. Akkorden paa Knækning af Kul nedsattes, mens Akkorden ved Pakning bibeholdtes. Slibning sattes til 4½ Øre.

Overenskomst afsluttet med samtlige Ægforretninger i København og Provinsen.

Lønningerne reduceredes med 10 pCt. og er nu i København de første 4 Uger 73 Øre pr. Time, derefter 80 Øre pr. Time (før henholdsvis 80 og 88 Øre). I Provinsen er Lønnen de første 4 Uger 69 Øre og derefter 76 Øre pr. Time (før henholdsvis 76 og 84 Øre). I Rønne og Nexø er Timelønnen de første 4 Uger 61 Øre, derefter 64 Øre pr. Time (før henholdsvis 67 og 70 Øre pr. Time).

De almindelige Bestemmelser med Hensyn til Sommerferie bibeholdes, medens Fristen for at faa Sommerferie nedsattes fra 15 til 13 Uger.

Arbejdes der enkelte Timer, betales for mindst ½ Dag, og arbejdes der mindre end 32 Timer ugentlig, betales et Tillæg af 5 Øre pr. Time.

Til Arbejdersker, der arbejder med præserverede Æg, udleveres vandtætte Forklæder og Støvler, ligesom alle erhvervede Goder bibeholdes. Fradraget finder Sted første Gang 5. Februar 1927.

Overenskomsten er gældende til 1. Januar 1928 uden Reguleringer.

Med David Greig, Esbjerg, er truffet samme Ordning som med de øvrige Ægforretninger.

Fyens Ægeksport, Næstved, har ligeledes tiltraadt samme Ordning.

Overenskomst afsluttet (lokalt) med Søgaards Dampvaskeri, Amager.

Lønnen er 66 Øre pr. Time. Akkordpriserne uforandrede.

Overenskomsten er gældende uden Reguleringer til 1. December 1927.

Overenskomst er afsluttet med Dansk Papdaasefabrik.

Minimallønnen, 58 Øre pr. Time, bibeholdes. Stabling betales med en Timeløn af 72 Øre. Akkordbasis fastsættes til 80 Øre.

Overenskomsten er gældende uden Pristalsregulering til 1. Februar 1928.

Med Fabriken „Ilka" er lokalt sluttet Overenskomst.

Lønnen er for Loddersker, der udfører Arbejde, der ikke kan sættes i Akkord, 85½ Øre pr. Time garanteret. Maskinarbejde betales med 61½ Øre pr. Time, naar der arbejdes i Timeløn. Rengøring betales med 76 Øre pr. Time for Loddersker og 61½ Øre pr. Time for andre Arbejdersker.

Overenskomsten er gældende til 1. Februar 1928 uden Reguleringer.

Overenskomsten med „Dansk Crown Cork Fabrik" er forlænget til 1. Februar 1928 uden Pristalsreguleringer.

Overenskomsten med Mehls Fabrik, Aarhus, er forlænget 1 Aar til 1. April 1928 med Pristalsreguleringer i Henhold til Overenskomsten af 26. Maj 1925 mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsgiverforening.

Textilfabrikantforeningens Overenskomst er forlænget 1 Aar med følgende Ændring: Ved første Pristalsregulering i nedadgaaende Retning godskrives alle Lønsatser for Arbejdere over 18 Aar ½ Øre pr. Time.

Overenskomsten med Dampvaskeriejerforeningen forlænget et Aar til 1. April 1928 uden Regulering.

Overenskomsten med „Aarhus kemiske Tøjrensningsanstalt", Indehaver Trauels Erichsen, er forlænget til 1. April 1928 med Ændringen, at der ikke foretages Reguleringer i Henhold til Pristallet hverken til Februar 1927, August 1927 eller til Februar 1928.

Med Badeanstalten „København" er Overenskomsten forlænget til 1. April 1928 med den Ændring, at der ikke foretages nogen Regulering i Overenskomstperioden.

Overenskomsten med Vaskeriet „Aladdin" er forlænget 1 Aar uden Reguleringer.

Den samme Ordning er truffet med Hjemmet for Vanføre.

Overenskomsten med Tricotagefabrikant Mouritsen, Horsens, er forlænget 1 Aar til 1. Februar 1928 mod et Fradrag af 4 pCt. paa Lønningerne.

Overenskomst med Kaffesurrogatfabriken „Danmark", Hedehusene, er forlænget til 1. April 1928 med Ændringen, at der ikke foretages Pristalsreguleringer.

Overenskomsten med de danske Cikoriefabriker Rich & Sønner A/S og Fabriken Nørrejylland, Vejen, er forlænget 1 Aar til 1. April 1928, saaledes at der ikke i Tidsrummet 1. April 1927 til 1. April 1928 foretages Lønreguleringer efter Pristallet.

Med Københavns Farvefabrik og Papirfarveri er truffet samme Ordning.

Med Kaffesurrogatfabriken „Scandia" er lokalt truffet den Ordning, at der ikke i Tidsrummet 1. Maj 1927 til 1. Maj 1928 foretages nogen Regulering.

Med det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni „Asp" er Overenskomsten forlænget til 1. April 1928 med den Ændring, at der ikke reguleres.

Med Otto Mønsteds Margarinefabrik, København og Aarhus, og Margarinefabriken „Bona" er afsluttet ny Overenskomst.

Der tillægges de bestaaende Lønninger Kr. 1,62 pr. Uge. I Aarhus er yderligere tillagt Kr. 1,00 for Planælteren; der indføres Betaling for Ulykkestilfælde. Overenskomsten er gældende i 2 Aar uden Reguleringer.

Arbejdsgiverne indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen havde opsagt Overenskomsten til Udløb 1. April. Ved den optagne Forhandling stilledes der fra Arbejdsgiverne vidtgaaende Krav om Reduktioner paa saavel Time- som Akkordlønninger. Ved et Møde, afholdt den 30. Marts, enedes man dog om at forlænge Overenskomsten 1 Aar med Augustreguleringen.

Overenskomsterne med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger i København, for Vinlageret, Cykleafdelingen, Thelageret og de ved Rengøring beskæftigede Kvinder forlænges 1 Aar uden Reguleringer.

Mæglings- og Timandsmøder.

Københavns Afdeling 6 har begæret afholdt Mæglingsmøde i en Sag mod Vaskeriet Heimdal. Nogle af vore Medlemmer, der var beskæftiget ved Damprullen, blev ofte sendt hjem forinden Arbejdstidens Udløb, hvorefter en af Virksomheden ansat Direktrice fuldendte Arbejdet, ofte ved Overarbejde.

Et i den Anledning den 16. Februar afholdt Fællesmøde endte med følgende Udtalelse:

„Virksomheden udtaler, at man aldrig har krævet og ikke vil kræve af Direktricen, at hun systematisk udfører Arbejdet paa Tidspunkter, hvor Arbejderskerne er sendt hjem."

Mæglingsmøde afholdt hos Laurids Knudsen i Anledning af, at Firmaet vilde nedsætte Akkordpriserne.

Enighed opnaaedes ikke, og Sagen gik videre til Timandsmøde.

Timandsmødet afholdtes den 18. Marts, hvor man enedes om følgende:

Akkordfortjenester indtil og med 95 Øre reduceres ikke. Fra 96 Øre til 140 Øre reduceres til henholdsvis 93 og 115 Øre. De to i Sprøjterummet beskæftigede Kvinders Akkordfortjenester reduceres ikke.

Ovennævnte Ordning træder i Kraft fra og med Begyndelsen af den Lønningsuge, hvori Fredag den 1. April indgaar.

Mæglingsmøde afholdt paa Carl Lunds Fabriker i Anledning af en Strid om Akkordbasis for Svejsearbejdet.

Enighed opnaaedes ikke, og Sagen gik videre til Timandsmøde.

Timandsmøde afholdtes den 29. Marts.

Man enedes om, at Akkordbasis fremtidig fastsættes til 85 Øre for Svejsearbejde og reguleres i Henhold til Pristallets Bevægelser. Denne Ordning er gældende, indtil den af en af Parterne opsiges med 2 Maaneders Varsel.

Endvidere har der været Mægling vedrørende Strid om en Akkord i Lakereriet. Virksomheden havde ved et tidligere Mæglingsmøde underskrevet en Akkordpris gaaende ud paa, at to Kvinder skulde beskæftiges derved. Paa Trods af denne Ordning havde Virksomheden antaget en Dreng i Stedet for den ene Kvinde.

Enighed opnaaedes ikke, og Sagen gik videre til Timandsmøde, hvor der heller ikke opnaaedes nogen Ordning. Forbundet forbeholdt sig sin Stilling.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Nordisk Kabel- & Traadfabriker i Anledning af, at Virksomheden uden Forhandling har nedsat Akkordprisen for Montering af danske og engelske Støvsugerkabler.

Sagen sluttede, idet der opnaaedes Enighed om følgende Priser:

Montering af Støvsugerkabel „Dansk Model" pr. Stk. 10 Øre, Montering af Støvsugerkabel „Engelsk Model" pr. Stk. 11,5 Øre.

Disse Priser gælder for Virksomhedens indeværende Ordrer, som andrager 3000 Stk. ialt.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Celludan. Klagen gaar ud paa, at Akkordbasis ikke kan tjenes. Enighed opnaaedes ikke, og Sagen gaar videre til Timandsmøde.

Mæglingsmøde afholdt ligeledes hos Jacob Holm & Sønner. Man enedes om følgende Ordning:

Der udbetales 50 Kr. til de hos Firmaet i Nøglesalen beskæftigede Kvinder, som har været beskæftiget ved Nøglevinding fra 1. April 1926.

Lønnen forhøjes med 2 Øre pr. Time for de ovenfor nævnte Kvinder.

Reelle Akkorder fastsættes hurtigst muligt paa Basis af 59 Øre plus 30 pCt.

Aalborg Afdeling 2 har klaget over, at der paa Vaskeriet Solvang er blevet ansat endnu en Direktrice. Ved Mæglingsmødet enedes man om, at vedkommende skulde have en personlig Løn og staa tilsluttet vort Forbund.

Stiftelsesfest i Roskilde Afdeling.

Den 9. Februar afholdt Roskilde Afdeling sin 10-aarige Stiftelsesfest. Afdelingen havde indbudt Forretningsføreren til at overvære Festligheden sammen med Næstformanden, Fru Johanne Jensen, der har stiftet Afdelingen.

Forretningsføreren var forhindret i at deltage i Festen, der var præget af en kammeratlig og munter Stemning.

Ved Kaffebordet ønskede Fru Jensen i velvalgte Ord Afdelingen til Lykke samt udtalte Ønsket om Held og Fremgang i de kommende Tider. Overrakte sluttelig paa Forbundets Vegne Formanden og Kassereren en Opmærksomhed.

Formanden for Arbejdernes Fællesorganisation takkede Afdelingens Medlemmer og Bestyrelse for det gode Sammenhold, talte om Organisationens Betydning for Kvinderne og manede til fortsat Enighed og Sammenhold. Dette er en Organisations Styrke.

Afdelingsformanden, Fru Hansen, takkede for Repræsentationen fra Forbundet og Fællesorganisationen samt for Opmærksomheden imod Afdelingen og dens Tillidsmænd.

10 Aars Stiftelsesfest i Københavns Afdeling 4.

Lørdag den 26. Marts afholdt Københavns Afd. 4 Fællesspisning for Medlemmerne i Anledning af Afdelingens 10-aarige Bestaaen. Indbudt var Forretningsføreren, som havde været Afdelingens Medstifter, Alvilda Andersen og Hovedkasserer Kirstine Haagensen.

Afdelingens Formand, Sofie Halberg, bød Velkommen, et særligt Velkommen til Repræsentanterne fra Hovedforbundet, og udtalte sin Glæde over at se Forretningsføreren, som jo var Stifteren af Afdelingen, være til Stede her.

Alvilda Andersen udtalte sin Glæde over Invitationen og opridsede, hvorledes Afdelingen var opstaaet; det havde jo ikke været ganske let at faa Kvinderne til at indse Organisationens store Betydning, men Tiden, som er gaaet siden, har jo tilfulde bevist dette, og Afdelingen er nu en af Forbundets bedste, da den paa Grund af sin forholdsvis stabile talmæssige Styrke med ringe Arbejdsløshed er en i overvejende Grad ydende Afdeling indenfor Forbundet. Haabede, det gode Forhold mellem Afdelingen og Forbundet stadig maatte bestaa i Fremtiden. Udbragte et Leve for Afdelingen, som kraftigt blev besvaret af Medlemmerne.

Efter Bordet var der forskellig Underholdning og til Slut en Svingom, som varede, til de smaa Timer begyndte. Alle var enige om at have tilbragt en indholdsrig og munter Aften.

Afdelingen i Hørsholm

afholdt den 19. Marts 1927 sin 1-aarige Stiftelsesfest som et Agitationsmøde for Hørsholm, Birkerød og omliggende Byer. Indbudt var Forretningsføreren, Hovedkassereren samt vort Hovedbestyrelsesmedlem Fru Jørgensen fra Hillerød. Forretningsføreren manede Kvinderne til trofast at staa Vagt om deres Organisation, da man kun ved Enighed og Sammenhold kan opnaa at forbedre de arbejdende Kvinders Kaar, og opfordrede til fortsat Agitation for vor Sag især i disse haarde Tider, som Arbejderne sikkert mærker mest, og takkede til Slut Bestyrelsen for dens Arbejde. — Der var derefter Kaffebord og Underholdning, hvor flere Talere, blandt andet Fru Jørgensen, Hillerød, talte for Afdelingens fortsatte Trivsel og Fremgang. Efter en lille Svingom sluttede den vellykkede Fest med et kraftigt Leve for Afdelingen.

Den internationale Højskoles Sommerkursus

fra 20. April—10. Juli 1927.

Amtsunderstøttelse søges snarest.

Understøttelse for Arbejdsløse søges omkring 1. April.

Sommerkursus'et paa Den internationale Højskole er tilrettelagt baade for Begyndere og Viderekomne i Engelsk og Tysk.

For Begyndere er der Undervisning i Sprog af Lærerne Poul Hansen, Mr. Wait og cand. mag. Peter Manniche, men saa tidligt som muligt faar de Lejlighed til at høre Foredrag paa det fremmede Sprog, i Begyndelsen illustreret ved Lysbilleder.

Desuden er der Undervisning i Dansk, Regning og Frihaandstegning samt Foredrag og Studiekredse paa Dansk over Samfundslære, Kooperation og Kulturhistorie.

For de Viderekomne er der Undervisning i Sprog af indfødte Lærere og Foredrag paa engelsk over litterære, sociale og religiøse Bevægelser og Personligheder i Danmark og England ved cand. mag. Peter Manniche samt social og international Historie ved Hughes Griffith, M. A. Paa tysk holdes Foredrag af Dr. phil. Winkler om europæisk social Litteratur og af Adjunkt Prip om tysk Aandsliv.

Der vil blive to kortere Foredragsrækker paa hver 14 Dage af John W. Brown, Sekretær for Fagforeningernes internationale Sammenslutning, Amsterdam, der vil tale om Fagforeningsbevægelsen og international Forstaaelse, og af W. H. Marwick, Lærer ved Arbejdernes Oplysningsforbund i Skotland, som vil tale om social Psykologi. For Begyndere i Sprog bliver disse Foredrag holdt med Tolk.

Betalingen er 300 Kr. for Kost, Logi og Undervisning under hele Kursus'et og erlægges enten ved Ankomsten eller med 125 Kr. den første; 100 Kr. den anden og 75 Kr. den tredie Maaned. Haandklæder, Tæpper og Lagner, Gymnastikdragt og Gymnastiksko medbringes. Udgifter til Bøger og andre Undervisningsmidler beløber sig til ca. 25 Kr.

Naar særlige økonomiske Forhold taler derfor, kan der opnaas Reduktion i Betalingen. Ansøgningsblanketter faas hos Forstanderen.

Arbejdsløse, der er Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser indenfor Fag, hvori der hersker ekstraordinær Arbejdsløshed, f. Eks. Snedkere, Tømrere, Smede, Typegrafer, Handels- og Kontormedhjælpere, kan fortløbende faa hele deres Understøttelse udbetalt under Opholdet paa Skolen ved at indgive Ansøgning til Arbejdsdirektoratet, Amaliegade 25, København K. Arbejdsløse, der tilhører Fag, hvori der ikke hersker ekstraordinær Arbejdsløshed, kan faa deres vedtægtsmæssige Understøttelse udbetalt under Opholdet paa Skolen, men kun saa længe denne normalt varer. Forstander Manniche udleverer Skemaer til Ansøgning om Arbejdsløshedsunderstøttelse under Skoleopholdet. Sekretær Johannes Hansen, Arbejdernes Fællesorganisation, Rosenørns Allé 12, København V., vil være behjælpelig med Ansøgningerne.

Der kan opnaas Amtsunderstøttelse til Opholdet paa Skolen. Skemaer faas i København i Magistratens første Afdeling, i Provinsbyerne paa Kommunekontoret og paa Landet hos Sogneraadet.

Da Skolen kun har Plads til et begrænset Antal Elever, maa Ansøgning om Optagelse indsendes saa snart som muligt til Forstander P. Manniche, Helsingør.

Strejken paa Sækkelejekompagniet.

I forrige Nr. af Medlemsbladet omtaltes Strejken og Voldgiftssagen fra Sækkelejekompagniet i Helsingørsgade, og det meddeltes, at denne ikke var endelig ordnet, idet der skulde tages Stilling til Sagens endelige Forløb. Sagen er nu forsaavidt gaaet i Orden, idet to af de tre omhandlede Kvinder har indset, at de bør staa sammen med de øvrige Kvinder i Organisationen og har indmeldt sig i denne.

Den tredie Kvinde har endnu ikke indmeldt sig i Organisationen, men vi haaber, at ogsaa hun snarest finder sin Plads i de organiserede Arbejderes Rækker.

Hjælpen til de engelske Minearbejdere.

I Fortsættelse af vor Bekendtgørelse i sidste Medlemsblad vedrørende de indkomne Bidrag til de strejkende engelske Minearbejdere skal vi meddele, at vi fra De samvirkende Fagforbund har modtaget Meddelelse om, at der ialt er ydet Kr. 356,089,83. Deraf har

De samvirkende Fagforbund ydet ..	Kr.	150,000,00
De tilsluttede Forbund	-	126,477,01
De udenforstaaende Organisationer .	-	78,029,57
Arbejdernes Fællesorganisationer ...	-	1,100,00
Private Bidrag	-	483,25

Paa de engelske Arbejderes Vegne bringer De samvirkende Fagforbund deres bedste Tak for den ydede Hjælp.

Aarhus Afdeling 5.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 1 Kr. pr. Time. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen, efter Kl. 5 1 Kr. 50 Øre med Kost og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Kvindeligt Arbejderforbund, Aarhus.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 5—7.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 5—7.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 5—7.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 44 | Juli 1927 | 12. Aargang

Den faglige Situation.

Som meddelt i vort forrige Medlemsblad manglede endnu enkelte Overenskomster, som ikke var bragt i Orden.

Følgende Overenskomster er afsluttede:

Med Koopmanns Margarinefabrik, Silkeborg, er truffet samme Ordning som med Otto Mønsteds Margarinefabrik, Aarhus.

Overenskomsten med Fællesforeningen for Brugsforeningerne i Viborg og Aarhus er forlænget 1 Aar. Lønnen paa Margarinefabriken er 34 Kr. 32 Øre. Paa Den kemisk-tekniske Fabrik er Lønnen nu 29 Kr. 33 Øre.

Overenskomsten er ikke underkastet Pristalsreguleringer.

Københavns Afdeling 1 har lokalt forlænget Overenskomsten med Revisionsinstituttet. Lønnen er fra 1. April 1927 60 Kr. pr. Maaned. Overenskomsten er gældende til 1. April 1928.

Overenskomst afsluttet med Nordisk Films Kompagni. Formænd lønnes med 55 Kr. pr. Uge, Tilrettelægger og Førstehjælper ved Negativerne lønnes med 52 Kr. pr. Uge, Andenhjælper ved Negativerne med 48 Kr. pr. Uge, og alle andre Arbejdere ved Positiverne faar en Begyndelsesløn de første 3 Maaneder af 35 Kr. pr. Uge, de næste 3 Maaneder 40 Kr. pr. Uge og derefter 42 Kr. pr. Uge; for Uger, hvori forekommer Helligdage, betales fuld Løn.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1928.

Ny Overenskomst er oprettet med Fagforeningshuset i Sønderborg. Lønnen fastsattes til 75 Kr. pr. Maaned. Til Stedfortrædere under Sygdom og Ferie betales 2 Kr. 75 Øre pr. Dag. Kvinderne faar, naar de har været beskæftiget i Virksomheden 1 Aar, en Sommerferie af 14 Dage uden Fradrag i Lønnen. Ved Garderobe betales fra Kl. 7 til 12 8 Kr., fra Kl. 7 til 3 10 Kr. Ekstraarbejde betales til Kl. 12 Nat med 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 12 med 1 Kr. 50 Øre pr. Time. Vasken betales med 6 Kr. pr. Gang.

Overenskomsten er gældende fra 1. April 1927 til 1. Februar 1928 uden Pristalsreguleringer.

Roskilde Afdeling har lokalt afsluttet Overenskomst med Knapfabriken „Rosco". Lønnen er de første 4 Uger 52 Øre pr. Time, derefter 60 Øre pr. Time.

Overenskomsten er gældende til 1. Februar 1928 uden Pristalsreguleringer.

Overenskomst afsluttet med „Den danske Margarinefabrik", Slagelse. Ugelønnen er i Dagdrift 33 Kr. 32 Øre, i 2—3 Holds Drift 35 Kr. 78 Øre.

Foruden den i Overenskomsten fastsatte Ugeløn betales aarlig 60 Kr. til alle Kvinder.

Overenskomsten er gældende fra 1. April 1927 til 1. April 1929 uden Reguleringer.

Overenskomst afsluttet med Poulsens Dampvaskeri (tidligere Medes Vaskeri), Sønderborg. Lønningerne bibeholdtes og er nu 68 Øre pr. Time ved Rullen, for Manchetstrygersker og Vaskekoner er Lønnen 71 Øre pr. Time. Ved alt Akkordarbejde er Timelønnen garanteret.

Overenskomsten træder i Kraft 1. Maj 1927 og er gældende uden Reguleringer til 1. Maj 1928.

Overenskomst afsluttet med Fyns Sækkekompagni, Odense. Lønnen er de første 4 Uger 51 Øre pr. Time, derefter 60 Øre. For Lagerarbejdersker er Begyndelseslønnen de første 4 Uger 57 Øre, derefter 64 Øre pr. Time. Der betales ekstra 5 Øre pr. Time for Akkordarbejde; ved Akkordarbejde er Timelønnen garanteret.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1928 uden Pristalsreguleringer.

Overenskomst afsluttet med Randers Andelsmejeri. Lønnen er 73 Øre pr. Time.

Overenskomsten er gældende fra 1. Maj 1927 til 1. Maj 1928 uden Reguleringer.

Ny Overenskomst er oprettet med Hr. Andersens Fiskekonservesfabrik, Kerteminde. Lønnen er de første 2 Maaneder 54 Øre, derefter 59 Øre pr. Time. Kvinderne erholder en Sommerferie paa 3 Dage i Forbindelse med en Søndag med Udbetaling af fuld Løn. Akkordpriserne fastsloges. Nye Akkorder fastsættes saaledes, at de giver en Fortjeneste mindst 25 pCt. over Timelønnen.

Overenskomsten er gældende fra 1. April 1927 til 1. April 1928.

Med Esbjerg Dampvaskeri er lokalt afsluttet Overenskomst. Lønningerne bibeholdtes.

Overenskomsten er gældende fra 1. Maj 1927 til 1. Maj 1928 uden Reguleringer.

Overenskomst afsluttet med Margarinefabrikerne i Arbejdsgiverforeningen. Lønningerne tillagdes 1 Kr. 62 Øre pr. Uge. Godtgørelsen for Renholdelse af Forklæder og Kitler nedsattes med henholdsvis 5 og 10 Øre. Der indførtes Bestemmelse om Sommerferie og Betaling for Ulykkestilfælde.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1929 uden Pristalsreguleringer.

Overenskomsten med Rejermans Papfabrik er forlænget 1 Aar uændret med Pristalsreguleringer.

Overenskomsten med Slagelse Sækkelager er forlænget 1 Aar fra dens Udløbstid. Lønnen, der var 61 Øre, er nu 63 Øre.

Regulering efter Pristallet bortfalder.

Særoverenskomsten med Hellesens Enke & V. Ludvigsen er lokalt forlænget saaledes, at Timelønnen tillagdes 1 Øre. Kvinderne faar 3 Dages Sommerferie og Tilbagebetaling for Nytaarsdag.

Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til den 1ste i en Maaned.

Med Fru Andersens Vaskeri, Thorsgade, er Overenskomsten forlænget lokalt, imod at Akkord- og Ugeløn reduceres med 7 pCt.

Overenskomsten gælder til 1. Juni 1928 uden Reguleringer.

Overenskomst afsluttet med Fyns Ægeksport, Randers. Lønnen er de første 4 Uger 69 Øre pr. Time, derefter 76 Øre pr. Time. Iøvrigt er samme Bestemmelser gældende som med de øvrige Ægforretninger.

Overenskomsten er gældende til 1. Januar 1928.

Mæglings- og Fællesmøder.

Fællesmøde afholdt angaaende en Uoverensstemmelse hos Firmaet Schur & Co., Horsens.

Man enedes om følgende:

Dansk lithografisk Principalforening lover paa Firmaets Vegne, at Firmaet vil give et personligt Tillæg paa 2 Kr. 05 Øre til en af de i Virksomheden i Øjeblikket beskæftigede Kvinder med tilbagevirkende Kraft fra 1. Marts d. A.

Paa A/S Carl Lunds Fabriker er der til Kvinderne i Stentrykkeriet ved lokal Forhandling opnaaet et Tillæg af 15 pCt. til Timelønnen, fordi Arbejdet paa Grund af Installering af en ny Maskine var forceret.

Paa Dansk Papdaasefabrik, Hillerødgade, var opstaaet Strid om Priserne paa Fremstilling af Fluefangere. Der er ved lokal Forhandling opnaaet følgende Resultat:

Ettiketering og Limning af Fluefangere forhøjedes fra 1 Kr. 75 Øre til 2 Kr. pr. 1000 Stk.

Naar Materialet er daarligt garanteres Timelønnen, og Ventetiden betales med Timelønnen, ligesom Rengøring af Spisestuen betales med Timeløn.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Carl Lunds Fabriker vedrørende Strid om Arbejdet i Lakereriet.

Sagen deltes i 2 Dele: vor Paastand om at omtalte Akkord var givet udelukkende til 2 Kvinder, og at dette Forhold ikke kunde ændres fra Fabrikens Side uden rimelig Opsigelsesfrist. Den anden Del af Sagen drejede sig udelukkende om eventuel Ordning af de siden Arbejdets Omlægning ændrede Lønvilkaar.

Medens Jernindustriens Repræsentant maatte tage Afstand fra Anerkendelse af Forbundets principielle Standpunkt, at Fabriken har givet Kvinderne Privilegium paa dette Arbejde, enedes man om at overlade eventuel Godtgørelse til de paagældende Kvinder til lokal Afgørelse mellem Kvinderne og Direktøren.

Forbundet ønskede det principielle Spørgsmaal indbragt for Voldgift. Senere har Virksomheden opsagt samtlige Akkorder, og i Samraad med Afdelingen enedes man om ikke at indbringe Sagen til Voldgiftsbehandling.

Mæglingsmøde afholdt paa Vejle Tricotagefabrik i Anledning af, at Virksomheden afskedigede Kvinderne i Paaskedagene for at blive fri for at betale for Helligdagene, endskønt der ifølge Overenskomsten skal betales Ugeløn.

Enighed opnaaedes ikke, og Forbundet forbeholdt sig at føre Sagen videre; men efter en fornyet Henvendelse til Textilfabrikantforeningen er Sagen gaaet i Orden, og vore Medlemmer har faaet deres Tilgodehavende udbetalt.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, Dansk Arbejdsgiverforening, Elementkulfabriken i Vangede og vort Forbund i Anledning af, at Virksomheden ikke vilde betale Kvinderne for Helligdage, der faldt i Ugens Løb, endskønt Overenskomsten hjemler disse Ret til Ugelønsbetaling, enedes man om, at Overenskomstens § 2 maa forstaas saaledes, at samtlige Virksomhedens kvindelige Arbejdere erholder Betaling for Helligdage. Virksomheden forbeholder sig ved førstkommende Overenskomstforhandling at søge dette Forhold rettet.

Mæglingsmøde afholdt hos A/S Carl Lunds Fabriker i Anledning af, at der ikke har kunnet opnaas Enighed med de kvindelige Arbejdere om en Reduktion af Akkordpriserne i Emailleværkstederne.

Firmaet krævede en Reduktion af 15 pCt. paa Opslaaning, Pudsning, Beitsning og Montage, idet det oplystes, at Fortjenesten i Oktober Kvartal forrige Aar havde været 1 Kr. 16 Øre pr. Time for Op-

Ekstrakontingentet.

Vi gør her igennem vort Blad vore Medlemmer i Arbejdsløshedskassen bekendt med, at Ekstrakontingentet af 1 Kr. foreløbig ophører fra og med den 2. Juli. Samtidig forhøjes det ordinære Kontingent til Arbejdsløshedskassen til 65 Øre pr. Uge. Ekstrakontingentet har saaledes været paalignet i 37 Uger.

slaaning og Pudsning, og 1 Kr. 2 Øre for Beitsning og Montage.

Forbundets Repræsentanter kunde ikke vise Imødekommenhed overfor det rejste Krav, og da Enighed saaledes ikke kunde opnaaes, blev Sagen forlangt behandlet videre paa et Timandsmøde.

*

Ledvogterskerne.

Kvindeligt Arbejderforbund, Ledvogterskernes Afdl, 2. Distrikt, afholdt sin aarlige Generalforsamling paa Hotellet i Ryomgaard Søndag den 3. April 1927 med følgende Dagsorden:

Punkt 1. Valg af Dirigent.
— 2. Forhandlingsbogen.
— 3. Beretning om Virksomheden.
— 4. Regnskabet.
— 5. Løn til Formand og Kassererske.
— 6. Valg af Kassererske og 2 Bestyrelsesmedlemmer.
— 7. Fællesbestyrelsens Bestaaen.
— 8. Sort Bog for Ikke-Medlemmer.
— 9. Eventuelt.

Formanden aabnede Generalforsamlingen og bød Velkommen.

Punkt 1. Til Dirigent valgtes *A. Rasmussen*, Strømmen.

Punkt 2. Forhandlingsbogen oplæstes og godkendtes.

Punkt 3. Formanden aflagde kun en kort Beretning om den afholdte Kongres, da denne jo har været udførligt omtalt i Medlemsbladet. Da en Kontingentforhøjelse paa 10 Øre blev vedtaget paa Kongressen, vedtog vi her at yde dette Beløb af Afdelingens Kasse, da vi mente, det var paa en uheldig Tid at komme til vore Medlemmer om forhøjet Kontingent. Som vedtaget paa sidste Fællesbestyrelsesmøde har vi søgt Distr. om at faa nogle besværlige Poster op i højere Lønsatser, men faaet Afslag; disse er nu sendt til Generaldirektoratet gennem Hovedkontoret. Ligeledes har vi haft Forhandling i Distr. om vore Lejligheders Vedligeholdelse, der jo særlig her i 2. Distr. er meget mangelfuld; dette førte heller ikke til noget Resultat, fordi Hr. Boesen, som forhandlede med os, ikke var bemyndiget til at slutte nogen Overenskomst. Denne Sag er ogsaa sendt til Hovedkontoret.

Punkt 4. Det reviderede Regnskab oplæstes og godkendtes.

Punkt 5. Løn til Formand og Kassererske blev, som hidtil, 50 Kr. til hver.

Punkt 6. *Marie Jensen*, Aalsø, genvalgtes til Kassererske og til Bestyrelsen genvalgtes *Marie Rasmussen*, Strømmen, og *Kristine Andersen*, Bredebro. Suppleant til Bestyrelsen blev *Andrea Jespersen*, Grenaa. Til Revisor valgtes *Jensine Christoffersen*, Ryomgaard, og som Suppleant *Jensine Andersen*, Ryomgaard.

Punkt 7. Efter en længere Diskussion vedtoges det, at Fællesbestyrelsen vedblivende skulde bestaa. Som Repræsentanter til Fællesbestyrelsen valgtes *J. Henriksen* og *Marie Mikkelsen*.

Punkt 8. Det vedtoges at gaa sammen med 3. Distr. Afdl. om en saakaldt sort Bog for Ikke-Medlemmer.

Punkt 9. Eventuelt: Forespørgsel fra nogle Medlemmer om Ledvogterskerne er forpligtet til at rense Tvangsskinner, da nogle Baneformænd forlanger dette. Det har nu været til Afgørelse i Distr., der meddeler: Rensning af Sporrillen ved Tvangsskinner paahviler Bevogtningspersonalet; hvis Manden renser dem, skal det være udenfor Arbejdstid.

Da Dagsordenen nu var udtømt sluttede Generalforsamlingen med fælles Kaffebord.

Jensine Henriksen.

* * *

Kvindeligt Arbejderforbund, Ledvogterskernes Afd. 3. Distrikt, afholdt Søndag d. 29. Maj 1927 deres aarlige Generalforsamling paa Gregersens Hotel i Herning.

Formanden aabnede Mødet og bød de mødte Medlemmer velkommen, hvorefter Protokol og Regnskab oplæstes og godkendtes.

Derefter Valg af Bestyrelse.

Som Formand for Afdelingen nyvalgtes *Martha Christiansen*, Kollund; genvalgt som Kasserer blev Fru *Johanne Jacobsen*, Herning; som Næstformand og Sekretær genvalgtes Fru *Anna Andersen*, Skjern.

Af Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes Fru *Nielsine Poulsen*, Vildbjerg, og Fru *Johanne Sørensen*, Hammerum; nyvalgt Fru *Agnes Krath*, Sønderport; Suppleanter Fru *Jørgine Delling*, Herning, og Fru *Würtz*, Studsgaard.

Revisorer: Fru *Johanne Vennevold*, Vildbjerg, og Fru *Nikoline Henriksen*, Brande; Suppleant: Fru *Oline Jacobsen*, Kollund.

Til Slut fælles Kaffebord, hvor en Sang, forfattet til Dagen, blev afsunget.

M. Christiansen,
Formand.

*

Billige Selskabsrejser i Nordsjælland.

Efter Forhandlinger mellem Arbejdernes Fællesorganisation, København, og Bestyrelsen for Helsingør—Hornbæk—Gilleleje Banen, har Banebestyrelsen ved vor Partifælle Peder Christensen, Helsingør, gennemført en Række Aftaler med saavel Statsbanen, de tre nordsjællandske Privatbaner og Dampskibsselskabet „Øresund", med meget betydelige Nedsættelser af Billetpriserne paa Basis af Selskabsrejser i Nordsjælland.

De foreliggende omfattende Rejseplaner for Selskaber paa 150 Medlemmer eller derover (for mindre Selskaber træffes særlige Aftaler med Banen) giver Hovedstadens Arbejderorganisationer en ganske enestaaende Adgang til Udflugter til Nordsjællands naturskønne Egne, til Steder, der ligger langt udenfor Dagliglivets Omraader, paa de gunstigst mulige Vilkaar.

Pladshensyn forhindrer nærmere at omtale de mange fortræffelige Ture, der er skitseret, med Anførsel af Priserne. For dog at anskueliggøre hvilken betydelig Prisnedsættelse, her er Tale om, nævner vi enkelte, idet vi i Parentes anfører de ordinære Priser:

Helsingør—Hornbæk og retur Kr. 1,05 (Kr. 2,80).
Helsingør—Gilleleje og retur Kr. 1,50 (Kr. 4,00).
Helsingør—Gilleleje—Hillerød og retur Kr. 2,60 (Kr. 7,40).

For Statsbanernes Vedkommende har man, udover den billige Søndagskørsel, udstrakt Kørslen for Selskabsrejser til ogsaa at omfatte Hverdage med 25 pCt. Rabat paa Billetprisen.

Tillige er der truffet Aftaler med de stedlige Hoteller og Restaurationer om en betydelig Rabat mod Billet-Legitimation til disse Selskabsrejser.

Banens Driftskontor — Telefon Helsingør 383 — tilbyder at arrangere Ture paa Grundlag af de foreliggende Tilbud, ligesom Arbejdernes Fællesorganisation staar til Tjeneste med nærmere Oplysninger.

Arbejdersangbogen.

Det kan nok siges, at et Savn blev afhjulpet, da den store Arbejdersangbog forelaa i Boghandelen. Vi har mange Sanghefter, hver Organisation har snart sit, men de er ogsaa snart sunget ud. En virkelig Arbejdersangbog, som kan give Arbejdersangen Styrke i Vingerne til at flyve over Bondeland og By, den har der været Trang for igennem flere Aar. Derom vidner de mange Forespørgsler, som er fremkommen baade fra unge Partifæller i Byen og fra gamle paa Landet, siden det er sivet ud, at Arbejdernes Oplysningsforbund forberedte Udgivelsen af en ny Sangbog.

Ja helt tilbage i 1916 finder man det Ønske udtrykt, som først skulde opfyldes i 1926. Da efterlyser en Indsender „P. G." i „Fremad": „en Sangbog, der egner sig til Brug ved *alle* Lejligheder. Til Sammenkomster af alvorlig som selskabelig Karakter, og særlig ogsaa til Vandring. Lad os faa en Bog, som yder særlig gode Tjenester for Ungdommen, men ogsaa den ældre maa kunne gribe efter Bogen med Glæde. Thi der maa findes en Sammensætning, hensigtsmæssig og righoldig af Friheds-, Parti-, og Kampsange, og ligeledes kønne gamle Folkesange eller Viser. En morsom Skæmtevise i Dialekt er just heller ikke af Vejen, og der maa vedføjes Noder ved enkelte Sange. Bogen skal være blød og bøjelig. En Sangbog i Lommeformat med 150-200 Sange var lige tilpas."

„P. G." og mange med ham vil se deres Forventninger ikke blot opfyldt, men overtruffet af den Arbejdersangbog, som Oplysningsforbundet har udsendt paa Socialdemokratiets Forlag „Fremad".

Den er righoldig og alsidig, paa én Gang en Foreningssangbog og en Hjemmenes Sangbog. Den fortsætter den Linie af danske Arbejdersangbøger, som begynder med „Internationale"s Visebog fra 1873, gaar over Louis Pios: „Sangbog for socialdemokratiske Arbejdere" fra 1875 og den store „Socialdemokratisk Sangbog" fra 1886, den som A. C. Meyer var nær ved at komme i Hulllet for. Og den bevarer næsten alle de bedste af de gamle historiske Kampsange. Overby, Hertz, Wiegell, Rantzau og flere af Halvfjerdsernes og Firsernes Arbejderdigtere er rigt repræsenteret. Men vi lever i 1927. Arbejderbevægelsen har gennemløbet en lang Udvikling siden Banebrydernes Dage. Nye Tanker har præget sig i nye Tiders Sang. Nye Kuld af Proletardigtere giver vore Dages Arbejderungdom Mæle gennem et Væld af Sange. Og de maa naturligvis udgøre Stammen i vor Tids Arbejdersangbog. De er underskrevet med Navne som Fr. Andersen, A. C. Meyer, Oscar Hansen, Andersen-Gadstrup, Fr. Dalgaard, A. D. Henriksen, Dolleris o. fl. Hertil kommer saa Snesevis af Aakjærs, Bergsteds, Drachmanns, Johs. V. Jensens, Skjoldborgs og andre Klassikeres bedste Sange.

Grupperer vi Indholdet efter Emner, faar vi — foruden de kendte danske socialdemokratiske Sange — en hel Revy over andre Landes Arbejder-Kampsange: Skandinaviens, Englands, Tysklands, Hollands, Frankrigs, Østrigs, Polens, Ruslands „Socialist-Marcher" i gode Oversættelser. Dernæst en Gruppe Maj-Sange, Ungdomssange, Skole- og Oplysningssange, Aftensange, Skæmtesange og mange andre. I smaa Randbemærkninger findes Oplysning om, hvor hver enkelt Sang stammer fra, til hvilken Lejlighed den er skrevet, eller hvor den først har været trykt. — Ogsaa Ønsket om Noder er imødekommet. Ikke saaledes at der er Noder til hver Sang. Det vilde være en ganske overflødig Fordyrelse af Bogen, at bringe Noder til de mest kendte; men til et halvt Hundrede af de mindre kendte nyere eller vanskeligere ældre Sange findes Noder indføjet over 1. Vers. Komponist-Navne som Carl Nielsen, Louis Mølholm, August Enna, Saxtorph-Mikkelsen, Louis Clausen, Aksel Agerby borger for Melodiernes Lødighed.

Den ny Arbejdersangbog er kommen Idealet nær: et rigt og lødigt Indhold, et bekvemt Format, en smuk Udstyrelse, en stærk Indbinding og den overkommelige Pris af 2 Kr., der endda ved Partibestillinger paa mindst 20 Expl, bringes ned til Kr. 1.60 pr Stk. Vi anbefaler snarest at indsende Deres Bestillinger til Forlaget „Fremad", Frederiksborggade 33, Kbhvn. K.

Aarhus.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 1 Kr. pr. Time. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen, efter Kl. 5 1 Kr. 50 Øre med Kost og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Kvindeligt Arbejderforbund, Aarhus.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Adressefortegnelse.

Aabenraa Afdeling. Form. og Kass.: Fru H. Elsner, Lavgade.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru M. Petersen, N. I. O. G. T.s Bygning, Christiansgade 54. Telf. 1863. — Kasserer: Fru M. Theil, Christiansgade 53, 1. Sal, Opg. i P.

Aalborg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru E. Olsen, Langelandsgade 48. Telefon 767.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Bogensegade 8, St. Telefon 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru M. Johnsen, Ryesgade 47 [1]. — Kasserer: Fru C. Kopp, Læssøesgade 2 [1].

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru M. Rasmussen, Istedgade 8. — Kasserer: Fru A. Staun, Ridderstræde 11.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Ved Skoven 7.

Esbjerg Afdeling 3. Formand og Kasserer: Fru Johanne Hansen, Rolffsgade 34 [1].

Fensmark Afdeling. Formand: Fru M. Petersen, Holme Sipperup, Olstrup St. — Kasserer: Fru C. Christiansen, Holmegaards Glasværk pr. Olstrup.

Fredericia Afdeling. Formand: Fru A. Christensen, Jyllandsgade 9. — Kasserer: Fru M. Petersen, Nørrevoldg. 66.

Frederikssund Afdeling. Formand: Fru M. Larsen, Bi-lidt. — Kasserer: Frk. J. Juhl, Havnegade 21.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru M. Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru E. Larsen, Østervej 1.

Haderslev Afdeling: Formand: Fru Marie Bøttcher, Østergade 40. — Kasserer: Fru A. Scharnberg, Aastrupvej 1.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru M. Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. M. Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand: Fru E. Hansen, Nordborgvej. — Kasserer: Fru A. Jensen, Adr. Husejer J. Jensen, Ringstedvej.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru K. Olsen, Thorstensvej. — Kasserer: Fru A. Pedersen, Villa „Vi-To".

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus 7, Gurrevej. — Kasserer: Frk. Anna Sørensen, Graabrødrestræde 15.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hjørring Afdeling. Formand: Fru Agnes Christensen, Mellemgade. — Kasserer: Fru Ellen Petersen, Toftegade 24.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru A. Olsen, Mariagervej.

Holbæk. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Dragerupvej 13.

Holstebro Afdeling. Formand: Fru Laura Aagaard, Fredericiagade 17. — Kasserer: Fru Anna Barslund, Struervej 17.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Svanesg. 2 2. Telf. 1324. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Hørsholm Afdeling. Formand: Fru Dagmar Jensen, Usserød Tværvej. — Kasserer: Fru Johanne Andersen, Kammerraadvej 4.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. V. Jensen, Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Frederikke Jensen, Rendebanen 2. — Kasserer: Fru C. Poulsen, Borgergade 1, St. tv.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 1. Telefon 14539. — Kasserer: Frk. Poula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Johanne Larsen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 1. — Kasserer: Fru Sørensen, Nørrebrogade 48 1.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Sofie Halberg, Prinsessegade 67 3, o. G. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1 1.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Inger Gamburg. Larslejstræde 1, St. Telf. Byen 4320. — Kasserer: Fru M. Mathiasen, Larslejstræde 1, St. Telf. Byen 4320.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Studiestræde 47 A 1. Telf. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Rørholmsgade 6 1. Telf. Byen 8850. — Kasserer: Fru Clara Johansen, Tycho Brahesallé 22 3 tv.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru M. Larsen, Todesgade 14 5. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Ørnevej 13 2.

Køge Afdeling. Formand: Fru Karla Hansen, Laugshusgade 3 1. — Kasserer: Fru Marie Pedersen, Søvang pr. Køge.

Lyngby Afdeling. Formand: Fru Marie Jakobsen, Odinsvej 12 1. — Kasserer: Fru Mary Petersen, Karoline Amaliev. 90.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Banegaardsvej 7. — Kasserer: Fru Agnes Michelsen, Odensevej 1, K.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Madsen, Niels Nielsensgade 15, St.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Laura Petersen, Gl. Postvej. — Kasserer: Fru Andrea Bohn, Nørregade.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Nicoline Nielsen, Stændamsgade 6, St. — Kasserer: Frk. Marie Bagger, Nørre Voldgade 59.

Nykøbing F. Afdeling. Formand: Fru Johanne Jespersen, Overgade 3. — Kasserer: Fru Margrethe Hansen, Grønnegade 36.

Næstved Afdeling. Formand: Fru Johanne Andreasen, Fyensvej 3. — Kasserer: Frk. Henriette Poulsen, Kornbakken 33.

Nykøbing M. Afdeling. Formand: Fru Thorning, Klingenbergsgade 16. — Kasserer: Fru Jespersen, Østergade 23.

Odense Afdeling. Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Dronningensgade 5. Telefon: Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Dronningensgade 5.

Præstø Afdeling. Formand: Fru Helga Jørgensen, Torvet. — Kasserer: Fru Oline Nielsen, Sølyst.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Nyvangsvej 8.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Eleonordvej 1, Sct. Jørgensbjerg. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Københavnsvej 7.

Ryomgaard Afdeling: Formand: Fru Kirstine Thuesen, Ryomgaard. — Kasserer: Fru Ane Rasmussen, Ryomgaard.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Marie Schmidt, Violstræde 1. — Kasserer: Fru Anna Bjerregaard, Absalonsgade 15.

Silkeborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Lauritzen, Møllergade 2, Alderslyst pr. Silkeborg.

Slagelse Afdeling. Formand: Fru Marie Skovgaard-Sørensen, Fruegade 13, St. — Kasserer: Fru Sofie Jørgensen, Mariendals Møllegaard, Mariendals Allé.

Struer Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Vilhelmine Jensen, Galge Bjerge.

Svendborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Jensen, Egensevej 20.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Petersen, Sønderb. Amts Social-Demokrat, Jernbanegade 16.

Vejen Afdeling. Formand: Frk. Agnete Jørgensen, Allégade 20. — Kasserer: Fru Kirstine Østergaard, Søndergade 57.

Vejle Afdeling. Formand og Kasserer for Arbejdsløshedskassen: Fru Dagmar Petersen, Vardevej 25, St. th. — Kasserer for Forbundet: Frk. Karen Nielsen, Bleggaardsgade 32.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1 A, Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 23 A, Knabstrup St.

2det Distrikt: Formand: Fru Jensine Henriksen, Hjortshøj St. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Aalsø St.

3die Distrikt: Formand: Fru Christiansen, Kollund St. — Kasserer: Fru Johanne Jacobsen, Vogterhus 1, Silkeborgvej, Herning.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen*.

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 45 | Oktober 1927 | 12. Aargang

Afsluttede Overenskomster.

Overenskomst lokalt afsluttet med Holmegaards Glasværk.

Lønnen, der var 27 Kr. 45 Øre, nedsattes med 7 pCt. og er nu 25 Kr. 65 Øre.

Der indføres Akkord i større Udstrækning.

Overenskomsten kan af en af Parterne opsiges med 2 Maaneders Varsel til Ophør en 1. Maj. Overenskomsten er dog uopsigelig indtil 1. Maj 1929.

For denne Overenskomst gælder ingen Pristalsregulering.

Overenskomsten med Fyns Ægeksport, Aalborg, afsluttet paa samme Betingelser som med de øvrige Ægforretninger.

Overenskomsten gælder uden Reguleringer til 1. Januar 1928.

Overenskomst afsluttet med Randers Dampvaskeri. Lønningerne nedsattes med 2 Øre og er den første Maaned 56 Øre pr. Time, derefter 67 Øre pr. Time.

Mærkersker, Vaskekoner og Strygersker 69 Øre pr. Time.

Garderobestrygersker de første 3 Maaneder 58 Øre, derefter 70 Øre pr. Time.

Overenskomsten er gældende fra 2. Juli 1927 til 1. Juli 1928 uden Regulering.

Københavns Afdeling 1 har lokalt afsluttet Overenskomst med Taxamotor-Kompagniet.

Lønnen er 35 Kr. pr. Uge.

Overenskomsten er gældende til 1. Oktober 1928 uden Reguleringer.

Overenskomst med Hasle Klinke- og Chamottestensfabrik er fornyet uforandret til 31. Januar 1928, dog saadan, at Timelønnen reguleres saaledes, at den i Overenskomstperioden udgør $^2/_3$ af de mandlige Arbejderes Timeløn.

Ny Overenskomst er oprettet med Tholanders Vaskeri i Rønne.

Lønnen er de første 4 Uger 53 Øre pr. Time, derefter 65 Øre pr. Time.

De personlige Lønninger bibeholdes.

De almindelige Bestemmelser om Sommerferie bibeholdes.

Overenskomsten træder i Kraft den 1. April 1927 og er gældende til 1. April 1928 uden Regulering.

Overenskomst er afsluttet med Svendborg Dampvaskeri.

Lønnen er den første Maaned for alle Kvinder under 18 Aar 51 Øre pr. Time, derefter 61 Øre.

Den for Tiden beskæftigede Rulletøjsstrygerske erholder 63 Øre pr. Time, Vaskekoner og Garderobestrygersker 65 Øre pr. Time, Manchetstrygersker 63 Øre pr. Time.

Ved alt Akkordarbejde er Timelønnen garanteret.

Overenskomsten træder i Kraft den 4. Juli 1927 og er gældende til 1. Maj 1928 uden Regulering.

Aalborg Afdeling 1 har lokalt afsluttet Overenskomst med Nørre Tranders Sogneraad angaaende Rengøringen paa Vejgaards Skoler.

Lønnen er 55 Kr. pr. Maaned.

For Hovedrengøring i Sommerferien ydes ekstra 70 Kr. til hver Rengøringskone.

Overenskomsten gælder fra 1. Juli 1927 til 1. April 1929 uden Reguleringer.

Mæglings- og Timandsmøder.

Mæglingsmøde afholdt paa Hillerød Teglværk i Anledning af, at Kvindernes Fortjeneste var gaaet ned paa Grund af en Ændring i Arbejdsmetoden ved Tagstensfabrikationen.

Man enedes om, at Værket foretager nogle Forsøg med at ændre Pressens Hastighed for at finde den mest fordelagtige Arbejdsordning, og i Løbet af en 10—12 Dage optager en lokal Forhandling om en Ændring af Akkorderne paa Basis af, at der anvendes en Kvinde mindre ved Afskæringen.

Den eventuelle nye Akkord faar tilbagevirkende Kraft fra den Tid, Pressens Hastighed blev sat ned.

Mæglingsmøde afholdt i Tekstilfabrikantforeningen i Anledning af Flrmaet Sørensen & Vestergaards Aflønning af unge Piger.

Man enedes om, at de unge Piger foreløbig skal aflønnes efter Lønskalaen i den mellem Tekstilfabrikantforeningen og Dansk Tekstilarbejderforbund gældende Overenskomst.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Celludan i Anledning af, at Virksomheden har opsagt Akkordpriskuranten og ikke kunnet blive enige med de kvindelige Arbejdere ved lokal Forhandling om nye Akkordpriser.

Virksomheden krævede Akkordpriserne nedsatte med 17 pCt. i Stuen og 10 pCt. paa 1ste Sal.

Forbundets og Arbejdernes Repræsentanter kunde ikke indgaa herpaa. Mødet sluttede uden Resultat, hvorefter Sammenslutningens Repræsentant krævede Sagen fremmet til Timandsmøde.

Timandsmøde afholdt i samme Sag. Firmaet fastholdt Kravet om Nedsættelse af Akkordpriserne med henholdsvis 17 pCt. og 10 pCt., henviste til, at Akkordpriserne var betydelig lavere i andre Virksomheder.

Forbundets Repræsentanter kunde ikke vise Imødekommenhed mod det rejste Krav og bestred Rigtigheden af Paastanden om, at Akkordpriserne paa tilsvarende Arbejde var lavere i andre Virksomheder.

Enighed opnaaedes ikke, og Firmaet forbeholdt sig sin Stilling.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Celludan i Anledning af Klage over, at Virksomheden har afskediget de paa Fabrikens 4de Sal beskæftigede Medlemmer af Forbundet og antaget unge Piger under 16 Aar til en lavere Betaling end den overenskomstmæssige. Enighed opnaaedes ikke, og Forbundet forbeholdt sig at føre Sagen videre.

Mæglingsmøde afholdt hos Firmaet Brix Petersen i Anledning af, at Firmaet, der havde opsagt sin Overenskomst, ikke kunde blive enige med Arbejderskerne om en ny Priskurant og derfor egenmægtig dikterede Kvinderne at arbejde efter de Priser, Firmaet foreslog. Efter Augustreguleringen fradrog Firmaet vore Medlemmers Lønninger med 8 à 10 pCt., og Lønningerne, der i Forvejen var smaa, gik efter Fradraget ned under Akkordbasis.

Enighed opnaaedes ikke, og Sagen forlangtes af Forbundet behandlet i et Timandsmøde.

Timandsmøde afholdt i samme Sag.

Sagen diskuteredes. Firmaet indgik paa at refundere det Akkorderne fradragne Beløb samt at optage en lokal Forhandling, tilsigtende en Regulering af Akkordpriserne.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Celludan i Anledning af, at Kvinderne nedlagde Arbejdet, fordi en Arbejderske var kommen til Skade i en Maskine; dette var sket gentagne Gange, og Kvinderne mente, dette var sket, fordi Virksomheden havde sat en Kontrollør til at staa bag disse Maskiner for at kontrollere Tiden, hvorved Kvinderne blev nervøse.

Kvinderne forlangte Kontrolløren fjernet, før Arbejdet genoptoges.

Ved gentagne Forhandlinger indgik Virksomheden paa, at Kontrolløren ikke maatte staa lige bag Maskinerne, men holde sig diskret tilbage, — hvilket i Realiteten betød Kontrollørens Fjernelse. Kvinderne optog derefter igen Arbejdet efter en Dags Strejke. Arbejdsgiverforeningen forlangte Sagen indbragt for **den faste Voldgiftsret.**

Paa Mæglingsmødet diskuteredes Sagen, og det fremhævedes fra Fabrikens Side, at den forlangte Bod paa 400 Kr. blev erlagt for en Gang for alle at faa slaaet Bom for Kvindernes Lyst til ulovlige Standsninger af Arbejdet.

Man enedes om at slutte Sagen paa følgende Grundlag:

1. Kvindeligt Arbejderforbund erkender Fabrikens Ret til at føre Kontrol med Kvinderne ved Arbejdet, idet Kontrollen selvfølgelig skal være saa hensynsfuld som mulig. Kvindeligt Arbejderforbund erkender dog, at Kontrollens nuværende Udførelsesform ikke giver Anledning til Bebrejdelse.

2. Kvindeligt Arbejderforbund forpligtiger sig til at paalægge Kvinderne fremtidig at afholde sig fra lignende Ulovligheder.

3. Fabrikens Krav om Boden paa de 400 Kr. opretholdes, idet dens Erlæggelse dog først træder i Kraft, hvis Kvinderne fornyer deres ulovlige Strejker.

Til at udløbe den 1. Juni havde A/S Ernst Voss' Fabriker i Fredericia opsagt de gældende Akkordpriser for vore Medlemmers Vedkommende. Iøvrigt var det samme sket for en hel Række af de andre Fag paa Fabriken.

Begrundelsen for Opsigelsen var, at Fabriken ikke kunde drives med de nuværende Lønninger, og i den Anledning afholdtes der den 4. Juli et stort Fællesmæglingsmøde, hvor man imidlertid ikke opnaaede noget Resultat udover, at Sagen tilbagevistes til fornyet lokal Forhandling, og den er nu sluttet, uden at Enighed opnaaedes, og som Følge deraf vil Timandsmøde være at afholde.

Den 19. Juli afholdtes atter Timandsmøde, denne Gang i Anledning af et Krav fra A/S Ernst Voss i Fredericia om Reduktion paa de af Firmaet opsagte Prislister. Sagen vistes tilbage til lokal Forhandling, dog saaledes, at Repræsentanter for Organisationerne skulde deltage i Forhandlingerne. Disse Forhandlinger blev dog ikke optaget, idet Sammenslutningen med Skrivelse af 25. Juli meddelte, at Aktieselskabet frafaldt Kravet om videre Forfølgelse af denne Sag, som derefter betragtes som afsluttet.

Mæglingsmøde afholdt paa Nordisk Kabel- og Traadfabriker, Middelfart, i Anledning af, at Arbejderne, der staar som Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk Arbejdsmandsforbund og vort Forbund, krævede Anbringelse af Brusebadeanlæg med varmt Vand, medens Virksomheden tilbød at indstallere Varmtvandsledninger ved de nuværende Vaskekummer.

Enighed opnaaedes ikke, og de tre Forbund forbeholdt sig deres Stilling.

Timandsmøde afholdt i samme Sag.

Selskabet kunde ikke imødekomme Kravet om at faa indført Brusebadeanlæg, men vedstod sit paa Mæglingsmødet fremsatte Tilbud om at ville indstallere Varmtvandsledninger ved de nuværende Vaskekummer.

Selskabet stillede den Betingelse, at Arbejderne, naar denne Installation havde fundet Sted, ikke fremtidig vasker sig paa Arbejdsstederne, men benytter Installationerne i Vaskerummene.

Enighed opnaaedes ikke, og Forbundene forbeholdt sig deres Stilling.

A/S Kastrup Glasværk har fradraget vore Medlemmers Lønninger Augustreguleringens 3 pCt.

Dette, mente vi, var et Brud paa den bestaaende Overenskomst. Virksomheden mente dog det modsatte. Sagen indbragtes til De samvirkende Fagforbund, der paa Forbundets Vegne indklagede A/S Kastrup Glasværk for den faste Voldgiftsret for Brud paa den bestaaende Overenskomst.

Mæglingsmøde afholdt i Tekstilfabrikantforeningen i Anledning af Striden om Augustreguleringen. Tekstilfabrikantforeningen har fradraget vore Medlemmers Lønninger den fulde Regulering trods det, vi ifølge Forligsmandens Mæglingsforslag til Teksttlarbejderforbundet, som vi tiltraadte, skal godskrives ½ Øre paa alle Slutlønninger over 18 Aar.

Enighed opnaaedes ikke, men Parterne var enige om at betragte Mødet som forberedende Møde til den faste Voldgiftsret.

Ved et Mæglingsmøde den 15. September 1927 mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Dampvaskerieejerforeningen for Danmark fremsatte Forbundet Krav om, at A/S Thor skal yde et personligt Tillæg paa 3 Kr. om Ugen til hver af tre Arbejdersker, som er blevet ansat ved Centrifugearbejde i Virksomhedens Vaskeri, hvilket Arbejde hidtil har været udført af Mænd.

Man enedes om, at Virksomheden yder dette Tillæg, idet Forbundet samtidig erkender, at Tillægget kun gælder disse tre Kvinder, saalænge de er ansat ved dette Arbejde, og at Virksomheden er berettiget til at beskæftige Kvinder i Vaskeriet til den i Overenskomsten fastsatte Betaling.

Fællesmøde afholdt med Aarhus Stiftstidende i Anledning af et Bladbuds Afskedigelse uden at faa udbetalt de Feriepenge, hun ifølge Overenskomsten havde Krav paa.

Aarhus Stiftstidende indgik paa at betale vedkommende Bud de 20 Kr, hvorom Striden drejede sig.

Mæglingsmøde afholdt med Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening i Anledning af, at et af deres Medlemmer, Grosserer Lykkeberg, tiltrods for Overenskomsten, benytter den Fremgangsmaade at aflønne nyantagne Kvinder efter en Akkordpriskurant, som er oprettet mellem Grossereren og de gamle Arbejdersker.

Dette foraarsager ganske selvfølgelig, at nyantagne Kvinder kun kan naa en Fortjeneste, som ligger langt under den i Overenskomsten fastsatte Begyndelsesløn.

Mødet endte resultatløst, hvorefter der afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Sagen henvistes til lokal Forhandling.

Urafstemningen

indenfor de kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse om Oprettelse af Krisefond samt Kontingentforhøjelse og Ændring i Vedtægten vedrørende Maximumsgrænsen.

Nedenstaaende meddeles Resultatet af den i forrige Maaned foretagne Urafstemning vedrørende Oprettelsen af Krisefond til en i hvert Fald delvis Imødegaaelse af Virkningerne af den ekstraordinære Understøttelses Bortfald.

Da Krisefonden skulde begynde sine Udbetalinger paa bar Bund, var det nødvendigt at tilvejebringe en Startkapital, og da der tillige af vore Medlemmer fra 1. Oktober til 1. Januar skulde betales et Ekstrakontingent af 50 Øre pr. Uge og derefter 25 Øre pr. Uge saalænge Betingelserne for Krisefond var til Stede indenfor vor Kasse, var en Urafstemning nødvendig, saa meget mere som vi skulde tage Stilling til den forsikringsmæssige Side. Forholdet var jo dette, at vi for at klare vore Forpligtelser fra 21. Oktober 1926 maatte paaligne vore Medlemmer 1 Kr. pr. Uge i Ekstrakontingent. Til Trods herfor var Stillingen indenfor vor Kasse saaledes, at vi Januar Maaned 1927 maatte henvende os til Direktoratet med Anmodning om at faa optaget et Laan, idet vor Kassebeholdning paa det Tidspunkt beløb sig til ca. 13,000 Kr., og Udbetalingen til Understøttelser til de arbejdsløse i Februar Maaned beløb sig til ca. 67,000 Kr.

Vi fik et Laan paa 100,000 Kr. af Landmandsbanken paa følgende Betingelser.

Laanet tilbagebetales i 1927 ved Tilbageholdelse af Kassens Statstilskud idet dette transporteres til Banken. Af Laanet betales ½ pCt. Rente over Nationalbankens; anden Provision gives ikke. Ekstrakontingent kunde saaledes ikke undværes, for at vor Kasse kunne løbe rundt, men da Hovedledelsen vidste, at det trykkede vore Medlemmer ganske enormt vedblivende at skulde betale dette, og da Arbejdsløsheden gik lidt ned indenfor vor Kasse, henvendte vi os i Maj Maaned igen til Direktoratet og stillede Forslag om at faa Ekstrakontingentet til at bortfalde fra Juli. Dette gik Direktoratet med til paa Betingelse af, at det ordinære Kontingent forhøjedes fra 48 Øre pr. Uge til den i Vedtægten fastsatte Maximumsgrænse, 65 Øre, men betingede sig, at Maximumsgrænsen fra 1. Oktober forhøjedes til 90 Øre for Medlemmer, der indtræder i Kassen i Henhold til en dem paahvilende Forpligtelse, og for Medlemmer der indtræder uden saadan Forpligtelse 115 Øre.

Afstemningerne over Oprettelse af Krisefond indenfor vor Kasse samt over Maximumsgrænsen og Kontingentforhøjelsen er resulteret i, at der er afgivet 4763 Stemmer, der fordeler sig saaledes:

109 Stemmer for Oprettelse af Krisefond,
4654 — imod — - —

Det er saaledes vedtaget, at vi *ikke* skal oprette Krisefond.

For at Maximumsgrænsen i Vedtægten forhøjes til 90 Øre pr. Uge, og Kontingentet fra 1. Oktober fastsættes til 70 Øre pr. Uge, er afgivet *5108 Stemmer*

ialt, heraf er 4656 Stemmer for, 452 Stemmer imod, 55 Stemmesedler var blanke og 19 ugyldige.

Følgende Afdelinger har ikke indsendt Resultatet af Afstemningerne:

Hadsund (18 Medl.), Hobro (19 Medl.), Hørsholm (6 Medl.), Kolding (23 Medl.), Lyngby (24 Medl.), Nykøbing Mors (13 Medl.), Præstø (12 Medl.), Ryomgaard (11 Medl.) og Silkeborg (9 Medl.), ialt 133 Medlemmer.

Københavns Afdeling 5, med et Medlemsantel af 2376, har undladt at lade foretage Afstemning blandt vore Medlemmer og i Stedet for paa Generalforsamlingen den 19. September faaet vedtaget følgende:

> „Generalforsamlingen afviser Spørgsmaalet om Kontingentforhøjelsen og Forhøjelsen af Maximumsgrænsen til Arbejdsløshedskassen, indtil Arbejderkonferencen den 23. September har fundet Sted."

(Hvilket imidlertid er ganske illusorisk, idet det ikke var Kassens vedtægtsmæssige Forpligtelser, der behandledes paa dette Møde.)

Hovedbestyrelsens Forslag er saaledes vedtaget med stor Majoritet, og Kontingentet til Arbejdsløshedskassen bliver saaledes fra 1. Oktober d. A. 70 Øre pr. Uge. Der skal saaledes ialt indbetales til Hovedkontoret: Kr. 1,05 pr. Uge, der fordeles som følger: 70 Øre til Arbejdsløshedskassen og 35 Øre til Forbundet, hvilke sidste igen fordeles med 20 Øre til Administrationskassen og 15 Øre til Strejkekassen.

❖

Landsmødet i Oslo.

I Dagene fra 10. til 16. Juli afholdt Norsk Kemisk-Industriarbejderforbund sit første ordinære Landsmøde i Folkets Hus, Oslo.

Vort Forbund var efter Indbydelse af vore norske Klassefæller repræsenteret paa Landsmødet af Hovedkasserer *Kirstine Haagensen* og Sekretær *Gunder Christiansen.*

Det var første Gang, vort Forbund har haft Repræsentation i Norge, og det skal straks siges, at det var et i enhver Henseende interessant Landsmøde.

I Landsmødet, der aabnedes under festlige Former, deltog 100 Repræsentanter fra Forbundets 62 Afdelinger, 16 Hovedbestyrelsesmedlemmer, 2 Revisorer og 13 Gæster fra beslægtede Forbund i Ind- og Udland.

Forbundets dygtige og energiske Formand, *Halfdan Jønsson,* holdt en udmærket Aabningstale, hvori han mindedes Landsorganisationens afdøde Formand, Ole Lian — der havde ledet Forbundets konstituerende Landsmøde —, samt de ved Naturkatastrofen i Rjukan omkomne Medlemmer af Forbundet, bød Landsmødets Deltagere et hjerteligt Velkommen, samt præsenterede Gæsterne, som derefter takkede for Indbydelsen og bragte Hilsen til Landsmødet fra deres respektive Forbund.

Paa vort Forbunds Vegne gav Gunder Christiansen i sin Hilsningstale Landsmødet en Fremstilling af vort Forbunds og Arbejdsløshedskasses Eksistens og Virkemaade. Talen hilstes med Bifald; det var tydeligt, at Landsmødet ikke havde tænkt sig en Kvindeorganisation af denne Størrelse, eller tænkt sig, at Kvinderne i Danmark stod saa godt organiserede.

Norsk Kemisk Industriarbejderforbund, der har ca. 8000 Medlemmer, optager ogsaa Kvinderne, der arbejder i den kemiske Industri. I Forbundet staar for Tiden ca. 800 Kvinder, der er beskæftiget i samme Arbejdsgrupper som vort Forbunds Medlemmer beskæftiges i. En selvstændig Kvindeorganisation findes ikke i Norge.

Det er ikke muligt her fuldstændig at referere Landsmødets Forhandlinger, da saavel Formandens Beretning, alle Sagerne og ethvert Forslag behandledes med stor Saglighed og Grundighed.

Vi som med stor Interesse fulgte Debatten, kunde konstatere den gode kammeratlige Tone, der prægede Landsmødet, og som, trods Meningsforskel og Uenighed om Fremgangsmaaderne, ikke i mindste Maade blev brudt, det var tydeligt ikke Personerne, men Sagen, der kritiseredes. Dette gav sig da ogsaa Udslag ved Valget af Forbundets Tillidsmænd, idet saavel Hovedledelsen som Hovedbestyrelsen genvalgtes enstemmigt. Den rolige Alvor og Vilje til at yde det bedste, varsler godt for Forbundets Fremtid.

Gennem Formandens Beretning samt af de trykte Beretninger fik man et godt Indblik i Forbundets omfattende Virksomhed og energiske Maade at arbejde paa. Efter en udførlig Debat godkendtes Beretningen og Regnskaberne enstemmigt.

Hovedbestyrelsens Flertals Forslag vedtoges paa nær et Par enkelte, hvor Hovedbestyrelsens Mindretal sejrede.

Et af de mest omdebatterede Forslag paa Landsmødet var Oprettelse af en Arbejdsløshedskasse.

Hovedbestyrelsen var ogsaa her delt i et Flertal og et Mindretal af henholdsvis 10 og 6 Medlemmer.

Ved Afstemningen paa Landsmødet stod Stemmerne lige, hvorfor det vedtoges at afgøre Sagen ved en Urafstemning blandt Forbundets Medlemmer.

Det var en overordentlig lærerig og interessant Uge, som vi i Haab om, at Samarbejdet mellem Organisationerne maa blive til Gavn for begge Forbunds mange Medlemmer, siger vore norske Kammerater hjertelig Tak for. *G. C.*

Boghandelen „Fremad".

Gratis og franko
sender Boghandelen „Fremad", Frederiksborggade 33, København K, paa Forlangende sin nyeste Fortegnelse (Nr. 5) over Bøger, saavel af social som underholdende Art. Med de mørke Aftener vokser Læselysten, og man vil i Fortegnelsen finde mange gode Bøger til meget smaa Priser.

Paa „Fremad"s Forlag
er udkommet et Postkort med vellignende Portræt af Th. Stauning.

Upton Sinclairs
Bog: „Man kalder mig Tømmermand", der af Kritiken ved Udgivelsen betegnedes som en alvorlig og gribende, spændende og tankevækkende Bog, en Bog, der har Bud til os alle, har Boghandelen „Fremad", Frederiksborggade 33, erhvervet et større Parti af og nedsat Prisen fra Kr. 2,75 til kun 1 Kr., for at Bogen kan faa den store Udbredelse, den fortjener. Der er da heller ikke Tvivl om, at den verdenskendte Forfatters Bog til saa ringe en Pris vil blive revet væk.

Til Konfirmationen
anbefales det vore Medlemmer at aflægge vor egen Bog- og Kunsthandel „Fremad", Frederiksborggade 33, et Besøg. Et rigt Udvalg for enhver Smag, fra ganske billige Ting til de dyreste Kunstgenstande i Marmor, Tin, Keramik, Kalipasta, Lædervarer: Portemonais, Tegnebøger, Dametasker, Rammer i Bronce og Træ, Billeder i alle Reproduktionsarter og for den læselystne naturligvis et stort Bogudvalg er her tilgængelig uden Købetvang og i smukke Omgivelser. Søger man en Gave ved Jubilæer, Fødselsdag, Bryllup eller lignende, vil man altid kunne faa en god Ide ved at besøge „Fremad"s Udstillingslokaler. Der er ingen Grund til at søge andetsteds hen, nu vi selv har faaet en saa fuldt ud moderne Forretning.

Sangbøger.

Vinteren med sit Foreningsliv kræver Sang, og hvor man ikke har Raad til at anskaffe den fortræffelige „Arbejdersangbogen", der med sit store Udvalg og endog Noder kun koster 2 Kr., vil „Socialdemokratiets Sangbog", populært kaldet „den lille røde", stadig kunne faas til 35 Øre, ved Køb af 20 Stykker endda til Kr. 5,60, fra Partiets Boghandel „Fremad", Frederiksborggade 33, København K.

„Arbejder-Radio".

Vi har modtaget følgende med Anmodning om Optagelse:

Arbejderne har taget Radioen i sin Tjeneste — som Oplysnings- og som Underholdningsmiddel. Men den virkelige Værdi bliver Radioen først for os, naar der er skabt Adgang til, at den naar ud i de videst mulige Kredse, og naar Arbejderne har opnaaet direkte Indflydelse paa Sammensætningen af Udsendelsesprogrammerne.

Det opnaas kun ved Organisation, og derfor bliver det nødvendigt, at Arbejderlytterne slutter sig til Arbejdernes Radiobevægelse.

Arbejdernes Radioforbund har nu Klubber i 50 af Landets Byer. Forbundet udgiver et Medlemsblad, „Arbejder-Radio", med europæiske Programmer, og Klubberne yder Medlemmerne al teknisk Vejledning.

Enhver Arbejderlytter, der staar tilsluttet en faglig eller politisk Arbejderorganisation, kan blive Medlem af Arbejdernes Radioklubber, og hvor der er Mulighed for Oprettelse af nye Klubber, staar Forbundet til Tjeneste med Raad og Daad.

Henvendelse derom kan ske til Formanden for Arbejdernes Radio Forbund, Knud V. Jensen, Rømersgade 22, København K.

Den internationale Højskole
i Helsingør

3. November 1927 til Slutningen af Marts 1928 — 7. Januar 1927 til Slutningen af Marts 1928.

Klasseundervisning i Dansk for Begyndere og viderekomne (Diktat, Dispositionsøvelse og Stilskrivning) ved Kommunelærer Elkær.

Regning og Matematik for Begyndere og viderekomne ved Kommunelærer Hans Albrektsen.

Bogføring ved Kommunelærer Broch.

Fysik (Elektricitetslæren) ved Lektor Petersen.

Gymnastik, Folkedanse og Sanglege.

Opøvelse i Sprogfærdighed i Engelsk, Tysk og Fransk gennem Undervisning og gennem Foredrag paa Engelsk og Tysk af danske og indfødte Lærere, samt gennem Samvær med udenlandske Elever.

Foredrag over Lande og Folk (ledsaget af Lysbilleder), Aandslivets Historie i Danmark, England, Tyskland og Frankrig. Nutidens sociale og internationale Spørgsmaal, ved cand. mag. Peter Manniche. Erhvervsgeografi, Det danske Samfund (økonomisk,

politisk og socialt), Sociologi (derunder Samfundets Historie) ved Poul Hansen.

De fleste af disse Foredrag holdes paa Dansk, men efterhaanden som Elevernes Sprogfærdighed stiger, holdes en Del af dem paa Engelsk og Tysk.

Klassisk tysk Litteratur ved Adjunkt Axel Prip.

Moderne tysk Litteratur og Samfundsliv ved Dr. phil. Winkler.

Disse Foredrag holdes baade paa Dansk og Tysk.

Studiekredse: Danmarks Historie i Oldtid og Middelalder paa Grundlag af Professor Arups Bog (Bibliotekar Bremerstent). N. F. S. Grundtvig og hans Højskoletanke, Jordspørgsmaalet (paa Grundlag af Fr. Vedsøes: Jordspørgsmaalet) ved cand. mag. P. Manniche. Samfundslære (paa Grundlag af Peter Manniche: Samfundsreformatoren John Ruskin) og Nationaløkonomi ved Poul Hansen. Desuden er der Studiekredse paa Tysk over tysk Litteratur ved Dr. phil. Winkler og paa Engelsk over sociale og internationale Problemer ved Mr. Percy Wait.

Kursus i Kooperation, dansk saa vel som international, ved Poul Hansen.

Fagskole for Haandværkere: Tre Timers daglig Undervisning i Frihaandstegning ved Poul Hansen. Tegnebræt og Tegnerekvisitter medbringes.

Uden om en fast Kærne af Klasseundervisning og Foredrag, der er fælles for alle, kan Eleverne i Samraad med Forstanderen vælge de Fag, de særlig har Interesse for, og som passer for deres Standpunkt. Sprogundervisningen er tilrettelagt baade for Begyndere og viderekomne.

Selvstudium er et vigtigt Led i Arbejdsplanen. To Læsestuer og et Bibliotek er til Elevernes Raadighed, og der er Centralvarme paa de fleste og elektrisk Lys paa alle Værelser.

Legemligt Arbejde. Fra Kl. 11 til 12 hver Søgnedag arbejdes i Have og Mark.

Betalingen er 105 Kr. om Maaneden for Undervisning, Kost og Værelse med Lys og Varme. Eleverne maa selv bekoste deres Vask. Haandklæder, Tæpper og Lagener, Gymnastikdragt og Gymnastiksko medbringes. Udgifter til Bøger og andre Undervisningsmidler beløber sig til ca. 15 Kr.

Stipendier. Skolen raader over nogle mindre Stipendier paa indtil 25 Kr. mdl. Blanketter til Ansøgning faas ved skriftlig Henvendelse til Sekretær Molberg, Den internationale Højskole, Helsingør, der ogsaa modtager Ansøgninger om Optagelse.

Understøttelse for arbejdsløse.

Der vil som hidtil ydes Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser Understøttelse under hele Opholdet paa Skolen. Denne Understøttelse vil antagelig svare til den vedtægtsmæssige Understøttelse og gives for tre Maaneder, hvorefter der maa søges Understøttelse paa ny for de sidste to Maaneder af Kursus'et. Understøttelsen maa ikke overskride det Beløb, Skoleopholdet koster. Nærmere Oplysninger kan faas ved Henvendelse til den Kasse, hvoraf paagældende arbejdsløse er Medlem, eller til Arbejdsdirektoratet, Amaliegade 25, København K.

Arbejdernes Oplysningsforbund og Arbejdernes Fællesorganisation, Rosenørns Allé 12, København V., vil ogsaa være behjælpelig med alle Oplysninger. Ansøgninger om Optagelse sendes til Sekretær Molberg, Den internationale Højskole, Helsingør.

Aarhus.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 1 Kr. pr. Time. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen, efter Kl. 5 1 Kr. 50 Øre med Kost og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Kvindeligt Arbejderforbund, Aarhus.

Kontortider.

Københavns Afd. I.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Lørdag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefoner Central 5123 og Øbro 6359.

Adressefortegnelse.

Aabenraa Afdeling. Form. og Kass.: Fru H. Elsner, Lavgade.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru M. Petersen, N. I. O. G. T.s Bygning, Christiansgade 54. Telf. 1863. — Kasserer: Fru M. Theil, Christiansgade 53, 1. Sal, Opg. i P.

Aalborg Afdeling 2. Formand og Kasserer: Fru E. Olsen, Langelandsgade 48. Telefon 767.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Bogensegade 8, St. Telefon 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru M. Johnsen, Ryesgade 47 [1]. — Kasserer: Fru C. Kopp, Læssøesgade 2 [1].

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru M. Rasmussen, Istedgade 8. — Kasserer: Fru A. Staun, Ridderstræde 11.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Ved Skoven 7.

Esbjerg Afdeling 3. Formand og Kasserer: Fru Johanne Hansen, Skjoldsgade 8 [1].

Fensmark Afdeling. Formand: Fru M. Petersen, Holme Sipperup, Olstrup St. — Kasserer: Fru C. Christiansen, Holmegaards Glasværk pr. Olstrup.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Fru M. Petersen, Nørrevoldg. 66.

Frederikssund Afdeling. Formand: Fru M. Larsen, Bi-lidt. — Kasserer: Frk. J. Juhl, Havnegade 21.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru M. Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru E. Larsen, Østervej 1.

Haderslev Afdeling: Formand: Fru Marie Bøttcher, Østergade 40. — Kasserer: Fru A. Scharnberg, Aastrupvej 1.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru M. Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. M. Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand: Fru E. Hansen, Nordborgvej. — Kasserer: Fru A. Jensen, Adr. Husejer J. Jensen, Ringstedvej.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru K. Olsen, Thorstensvej. — Kasserer: Fru A. Pedersen, Villa „Vi-To".

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus 7, Gurrevej. — Kasserer: Frk. Anna Sørensen, Graabrødrestræde 15.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hjørring Afdeling. Formand: Fru Agnes Christensen, Mellemgade. — Kasserer: Fru Ellen Petersen, Toftegade 24.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru A. Olsen, Mariagervej.

Holbæk. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Dragerupvej 13.

Holstebro Afdeling. Formand: Fru Laura Aagaard, Fredericiagade 17. — Kasserer: Fru A. Jacobsen, Helgolandsg. 7.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Svanesg. 2 [2]. Telf. 1324. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Hørsholm Afdeling. Formand: Fru Dagmar Jensen, Usserød Tværvej. — Kasserer: Fru Johanne Andersen, Kammerraadvej 4.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. V. Jensen Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Frederikke Jensen, Rendebanen 2. — Kasserer: Fru C. Poulsen, Borgergade 1, St. tv.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 1. Telefon 14539. — Kasserer: Frk. Poula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Johanne Larsen, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 1. — Kasserer: Fru Sørensen, Nørrebrogade 48 1.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Sofie Halberg, Prinsessegade 67 3, o. G. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1 1.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Inger Gamburg. Larslejstræde 1, St. Telf. Byen 4320. — Kasserer: Fru M. Mathiasen, Larslejstræde 1, St. Telf. Byen 4320.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Studiestræde 47 A 1. Telf. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Rørholmsgade 6 1. Telf. Byen 8850. — Kasserer: Fru Clara Johansen, Tycho Brahesallé 22 3 tv.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru M. Larsen, Todesgade 14 5. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Ørnevej 13 2.

Køge Afdeling. Formand: Fru Karla Hansen, Laugshusgade 3 1. — Kasserer: Fru Marie Pedersen, Søvang pr. Køge.

Lyngby Afdeling. Formand: Fru Marie Jakobsen, Odinsvej 12 1. — Kasserer: Fru Mary Petersen, Karoline Amaliev. 90.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Banegaardsvej 7. — Kasserer: Fru Agnes Michelsen, Odensevej 1, K.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Madsen, Niels Nielsensgade 15, St.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Laura Petersen, Gl. Postvej. — Kasserer: Fru Andrea Bohn, Nørregade.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Nicoline Nielsen, Stændamsgade 6, St. — Kasserer: Frk. Marie Bagger, Nørre Voldgade 59.

Nykøbing F. Afdeling. Formand: Fru Johanne Jespersen, Overgade 3. — Kasserer: Fru Margrethe Hansen, Grønnegade 36.

Næstved Afdeling. Formand: Fru Johanne Andreasen, Fyensvej 3. — Kasserer: Frk. Henriette Poulsen, Kornbakken 33.

Nykøbing M. Afdeling. Formand: Fru Thorning, Klingenbergsgade 16. — Kasserer: Fru Jespersen, Østergade 23.

Odense Afdeling. Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Dronningensgade 5. Telefon: Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Dronningensgade 5.

Præstø Afdeling. Formand: Fru Helga Jørgensen, Torvet. — Kasserer: Fru Oline Nielsen, Sølyst.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Nyvangsvej 8.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Eleonordvej 1, Sct. Jørgensbjerg. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Københavnsvej 7.

Ryomgaard Afdeling: Formand: Fru Kirstine Thuesen, Ryomgaard. — Kasserer: Fru Ane Rasmussen, Ryomgaard.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Marie Schmidt, Violstræde 1. — Kasserer: Fru Anna Bjerregaard, Absalonsgade 15.

Silkeborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Lauritzen, Møllergade 2, Alderslyst pr. Silkeborg.

Slagelse Afdeling. Formand: Fru Marie Skovgaard-Sørensen, Fruegade 13, St. — Kasserer: Fru Sofie Jørgensen, Mariendals Møllegaard, Mariendals Allé.

Struer Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Vilhelmine Jensen, Galge Bjerge.

Svendborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Jensen, Egensevej 20.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Petersen, Sønderb. Amts Social-Demokrat, Jernbanegade 16.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Marie Madsen, Plantagevej. — Kasserer: Fru A. Nielsen, Frederik d. 7.'s Gade 13.

Vejle Afdeling. Formand og Kasserer for Arbejdsløshedskassen: Fru Dagmar Petersen, Vardevej 25, St. th. Tlf. 2082. — Kasserer for Forb.: Frk. Karen Nielsen, Bleggaardsg. 32.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1 A, Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 23 A, Knabstrup St.

2det Distrikt: Formand: Fru Jensine Henriksen, Hjortshøj St. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Aalsø St.

3die Distrikt: Formand: Fru Christiansen, Kollund St. — Kasserer: Fru Johanne Jacobsen, Vogterhus 1, Silkeborgvej, Herning.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 46 | Januar 1928 | 13. Aargang

Glædeligt Nytaar!

1927 var intet godt Aar for den danske Arbejderklasse, præget som det var af Overklassens hensynsløse Kamp for Nedskæringer og Forringelser paa alle Omraader, hvor Tilværelsen skulde gøres lettere og lysere for Smaakaarsfolk. Arbejdsløshedens Svøbe har hærget vort Land værre end nogensinde, paa nuværende Tidspunkt er de arbejdsløses Antal ca. 88,000 og der er ikke megen Udsigt til, at det vil gaa ned i nogen nævneværdig Grad foreløbigt. Regeringens Raad til Afhjælpning af Arbejdsløsheden er ene dette: Ned med Lønnen, op med Arbejdstiden, saa Organisationerne faar sikkert i den kommende Tid Brug for al deres Kraft og Styrke, hvis Reaktionens brutale Anslag mod Organisationerne skal slaas tilbage, saa vi kan bevare vor Ret til at organisere os frit og ukrænket. Regeringen har jo allerede i Kraft af den reviderede Arbejdsløshedskasselov sat en Kæp i Hjulet, hvorved Strejkeretten i det væsentligste tages fra Fagorganisationerne. Vi haaber, at der i det nye Aar, der kommer, maa komme andre Mænd til Statens Ror, som kan varetage Arbejdernes Interesser bedre end de siddende Mænd gør, saa Hjulene kan komme i Gang og de mange ledige Hænder faa Beskæftigelse. Og idet vi takker samtlige vore Medlemmer og Afdelingsbestyrelserne for godt Samarbejde i det forløbne Aar, ønsker vi alle et

Glædeligt Nytaar!

Paa Hovedbestyrelsens Vegne
Alvilda Andersen.

Overenskomstsituationen.

Da Tiden for Opsigelsen af Overenskomsterne nærmede sig, indkaldtes Hovedbestyrelsen for at tage Stilling til Situationen i sin Helhed. Vi havde allerede paa det Tidspunkt modtaget Opsigelser af Overenskomsterne med samtlige Ægforretninger og Flødefabriken „Danmark". Forholdet med Hensyn til de forskellige Overenskomster var jo saaledes, at de forskellige Organisationer havde sluttet vidt forskelligt, idet nogles Overenskomster udløb i 1928, andres i 1929, nogle Overenskomster var underkastet Pristalsreguleringer, andre ikke. For vort Forbunds Vedkommende var det samme Tilfældet. En Del af vore Overenskomster var frigjorte fra Pristallet, andre derimod ikke, og Hovedbestyrelsen vedtog, at man i nogen Grad maatte rette sig efter, hvorledes De samvirkende Fagforbund tog paa den foreliggende Situation, samt forespørge Afdelingerne om deres Stilling til Overenskomsternes Opsigelse eller Forlængelse. Paa de i København afholdte Generalforsamlinger, hvor Spørgsmaalet blev drøftet, vedtoges det ikke at opsige Overenskomsterne, en Stilling, som paa dette Tidspunkt ogsaa var taget paa Formandsmødet indenfor De samvirkende Fagforbund. Opsagde Arbejdsgiverne Overenskomsterne, maatte man tage Situationen.

Af Overenskomster, der var til Udløb 1. Februar, modtog vi Opsigelse fra Arbejdsgiverne for følgende Virksomheder: Fabriken „Ilka", Dansk Crown-Cork Fabrik og Dansk Papdaasefabrik, Teglværksforeningen af 1893 og Elementfabriken i Vangede. Af Overenskomster til Udløb 1. April modtog vi Opsigelse for: Bladkompagniet og Københavns Fjerfabrik, og endelig af Overenskomster til Udløb 1. Maj modtog vi Opsigelse fra: Mælkekondenseringsfabriken i Hjørring samt Konservesfabriken „Danica" i Slagelse. Foruden disse Overenskomster er der fra Virksomhedernes Side indenfor Jern- og Metalindustriens Sammenslutning opsagt en Del Akkordpriskuranter, som vi stadig ligger i Forhandling om. De opsagte Overenskomster omfatter ca. 2000 af Forbundets Medlemmer.

Med Ægforretningerne er Overenskomsten afsluttet for et Aar med følgende Ændringer:

Der fradrages de bestaaende Lønninger 3 pCt., saaledes at Lønnen i København bliver 71 og 78

Øre pr. Time og i Provinsen 67 og 74 Øre pr. Time samt i Rønne og Nexø 59 og 62 Øre pr. Time.

Overenskomstens Bestemmelse med Hensyn til, at der, naar der arbejdedes under 32 Timer om Ugen, skulde betales 5 Øre ekstra pr. Time, har i den forløbne Overenskomstperiode forvoldt en Del Vanskeligheder. Dette Punkt blev nu fuldt ud klaret i Overenskomsten, og det samme er Tilfældet med Sommerferiespørgsmaalet. Der foretages ingen Reguleringer i Overenskomstperioden, og Overenskomsten træder i Kraft den 21. Januar 1928 og gælder indtil 1. Januar 1929 og omfatter for Tiden ca. 800 af Forbundets Medlemmer.

Med Dansk Crown-Cork Fabrik er ligeledes afsluttet Overenskomst. Virksomheden har fornylig indmeldt sig i Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, saa de almindelige Bestemmelser for denne Virksomhed gaar ind under Sammenslutningens Overenskomst. For Akkordernes Vedkommende blev der truffet den Ordning, at de bestaaende Akkordpriser bibeholdtes et Aar uden Reguleringer. Denne Overenskomst træder i Kraft den 1. Februar 1928 og gælder til 1. Februar 1929 og omfatter 11 Kvinder.

Vi har haft Forhandlinger med Den danske Mælkekondenseringsfabrik i Horsens forinden Overenskomstens Opsigelse, der oprindelig skulde være sket den 1. Februar til Udløb 1. Maj. Vi fik imidlertid truffet en Ordning, der blev godkendt af Kvinderne, og som gaar ud paa følgende:

Der fradrages 8 pCt. paa Akkorderne med Undtagelse af to, ved hvilke der intet Fradrag sker. De ved Smørpakning og Pakning beskæftigede Kvinder erholdt et Tillæg af 3 Øre pr. Time, som første Gang udbetaltes Fredag den 13. Januar 1928. Overenskomsten er gældende uden Reguleringer til 1. Maj 1929 og omfatter ca. 80 Kvinder.

Mæglings- og Timandsmøder.

Københavns Afdeling 5 har lokalt haft Mæglingsmøde hos Hellesens Enke i Anledning af, at der i Smelteriet kun skal tilsmeltes 1 Gang i Stedet for 2 Gange. Firmaet ønskede derfor en Reduktion fra 28 til 25 Øre. I Anledning af en yderligere Forbedring af Arbejdsmetoden forlangte Firmaet ogsaa denne Pris nedsat fra 25 til 23 Øre pr. Bakke. Da der ikke kunde opnaas Enighed, udførtes Arbejdet paa Timeløn. Ved en senere Forhandling enedes man om følgende Priser: 27 Øre for Tilsmeltning af røde Elementer, 24 Øre for Tilsmeltning af sorte Elementer, ved denne Pris kunde den tidligere Akkordfortjeneste opnaas, og hermed sluttedes Sagen.

Mæglingsmøde afholdt paa „Baltic“ i Anledning af, at Firmaet uden Forhandling i Lakereriet har nedsat Kvindernes Løn med 19 Øre pr. Time (fra 89 til 70 Øre).

Ved Mæglingsmødet enedes man om, at Firmaet tilbagebetalte Kvinderne den omstridte Timeløn. Hermed sluttedes Sagen.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S „Nordisk Simplex“ i Anledning af Strid om Akkorden ved Maskinsvejsning. Firmaet forlangte Prisen nedsat

Ved Mæglingsmødet enedes man om fra den 5. November at nedsætte Akkorden fra 3 Kr. 88 Øre til 3 Kr. 65 Øre pr. Meter Rør.

Nedsættelsen begrundes med, at Svejsemaskinens Fart er sat op med 20 pCt., saaledes at Kvinderne trods Nedsættelsen vil kunne opnaa en Merfortjeneste svarende til mere end Reduktionen.

Den 28. Oktober afholdtes Timandsmøde, denne Gang i Fællesskab med Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund, og vedrørende et Krav om Indførelse af Brusebade paa Nordiske Kabel- og Traadfabriker i Middelfart. Sagen havde været behandlet paa et Timandsmøde den 2. September, men paa Grund af Uoverensstemmelse angaaende Ordlyden af Referatet blev Sagen optaget paany og blev nu endelig afsluttet, idet Firmaet vedstod sit paa Mæglingsmødet fremsatte Tilbud om at installere Varmtvandsledninger ved de nuværende Vaskekummer. Iøvrigt stillede Direktøren sig velvilligt overfor Spørgsmaalet om Brusebade, naar han skønner, at Virksomhedens Økonomi tillader en saadan Foranstaltning.

Fællesmøde afholdt i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af Lønforholdene hos Grossererfirmaet P. Lykkeberg. Man enedes om følgende:

Det gældende Akkordsystem opretholdes, dog saaledes, at nyantagne Arbejdersker i de første 4 Uger garanteres den i Overenskomsten fastsatte Mindstefortjeneste.

Aarsmødet
i de anerkendte Arbejdsløshedskasser.

I Henhold til Loven om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring skal Direktøren en Gang aarlig afholde et Møde med Repræsentanter for Kasserne. For 1927 fandt Mødet Sted den 19. November.

Af den af Direktør Vater her aflagte Beretning fremgik det, at der i Regnskabsaaret var anerkendt en Arbejdsløshedskasse, nemlig Søfyrbødernes, og der er nu ialt anerkendt 68 Kasser med et samlet Medlemstal paa 273,928, hvilket er en Fremgang paa 3,629. Af Medlemmerne var 232,784 Mænd og 41,144 Kvinder.

Arbejdsløshedskassernes samlede Indtægt i Regnskabsaaret 1926—27 har været 22,986,000 Kr., men de samlede Udgifter har været 30,157,000 Kr. Kasserne har saaledes af deres Formue eller ved Laan brugt et Beløb paa 7,171,000 Kr. mere, end de har haft i Indtægt.

Af Beretningen fremgik det iøvrigt, at Kassernes samlede Indtægt som nævnt har udgjort ca. 23 Mill. Kr. eller 2,100,000 Kr. mere end Aaret foud. Af Hovedposterne viser kun Kontingentindtægten og Statstilskudet Fremgang. Naar man tager Hensyn til saavel nydende som bidragydende Medlemmers samlede Kontingent, er denne Kontingentpost steget med 3,100,000 Kr., nemlig fra 11,600,000 Kr. til 14,700,000 Kr. Statstilskudet er steget med 100,000 Kr. Andre Indtægtsposter viser derimod en Nedgang; saaledes er Kommunetilskudet gaaet ned med 800,000 Kr. fra 4,400,000 til 3,600,000 Kr. Renteindtægten af Kapitalen er faldet med 300,000 Kr.

Arbejdsløshedstællingen den 24. September 1927.

Som det vil være i hvert Fald Tillidsmændene og de arbejdsløse Medlemmer bekendt, foretoges der den 24. September en Undersøgelse af de arbejdsløses Antal og de enkelte arbejdsløses Forhold.

De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse

	0—24 Aar				25—49 Aar				50—59 Aar				60 Aar og derover				Ialt			
	ugifte	gifte	forhv. gifte	Tilsammen	ugifte	gifte	forhv. gifte	Tilsammen	ugifte	gifte	forhv. gifte	Tilsammen	ugifte	gifte	forhv. gifte	Tilsammen	ugifte	gifte	forhv. gifte	Tilsammen
Antal arbejdsløse	136	104	9	249	154	390	167	711	22	35	45	102	8	3	17	28	320	532	238	1090
Arbejdsløse med Børn:																				
Antal arbejdsløse	31	58	7	96	55	232	121	408	2	12	7	21					88	302	135	525
Antal Børn	32	70	10	112	68	428	234	730	2	16	7	25					102	514	257	867
Antal arbejdsløse, der har været Medlem af Kassen:																				
i under 1 Aar	36	9	3	48	9	19	17	45	1	2	1	4					46	30	21	97
1—4 „	83	84	6	173	73	259	104	436	6	13	13	32	1	1	4	6	163	357	127	647
5—9 „	14	10		24	41	76	34	151	12	15	21	48	3	1	8	12	70	102	63	235
10 Aar og derover					27	35	11	73	3	5	10	18	4	1	4	9	34	41	25	100
uangivet	3	1		4	4	1	1	6							1	1	7	2	2	11
Sidste Arbejdsløshedsperiode:																				
Antal arbejdsl. med Ledighed																				
1—6 Hverdage	6			6	3	2		5									9	2		11
7—25 „	23	10	1	34	27	39	24	90	2	1	6	9			2	2	52	50	33	135
26—75 „	64	40	5	109	61	142	62	265	11	10	14	35	3	1	6	10	139	193	87	419
76—150 „	19	16	1	36	15	68	23	106	1	7	3	11	3		3	6	38	91	30	159
151—300 „	11	20	2	33	18	72	26	116	1	7	8	16	1			1	31	99	36	166
301—600 „	4	14		18	12	40	18	70	5	4	1	10		1	1	2	21	59	20	100
601 Hverdage og derover					4	5	2	11	1	2	3	6		1	1	2	5	8	6	19
uangivet	9	4		13	14	22	12	48	1	4	10	15	1		4	5	25	30	26	81
Ialt	136	104	9	249	154	390	167	711	22	35	45	102	8	3	17	28	320	532	238	1090
Aaret $^{24}/_{9}$ 1926—$^{23}/_{9}$ 1927:																				
1—6 ledige Dage: Antal arbejdsløse	1			1		1		1									1	1		2
1—6 ledige Dage: „ Hverdage	6			6		5		5									6	5		11
1—6 ledige Dage: ordin. Antal arbl.						1		1										1		1
1—6 ledige Dage: Undst. Antal Dage						5		5										5		5
1—6 ledige Dage: exord. Antal arbl.																				
1—6 ledige Dage: Undst. Antal Dage																				
7—25 ledige Dage: Antal arbejdsløse	9	4		13	6	11	6	23		1	2	3			1	1	15	16	9	40
7—25 ledige Dage: „ Hverdage	176	58		234	113	207	89	409		18	37	55			13	13	289	283	139	711
7—25 ledige Dage: ordin. Antal arbl.	7	3		10	5	9	4	18			2	2			1	1	12	12	7	31
7—25 ledige Dage: Undst. Antal Dage	88	32		120	78	142	54	274			23	23			8	8	166	174	85	425
7—25 ledige Dage: exord. Antal arbl.	2			2													2			2
7—25 ledige Dage: Undst. Antal Dage	30			30													30			30
26—75 ledige Dage: Antal arbejdsløse	44	23	2	69	36	90	29	155	6		10	16	2		4	6	88	113	45	246
26—75 ledige Dage: „ Hverdage	2271	1260	93	3624	1953	4879	1593	8425	365		598	963	125		202	327	4714	6139	2486	13339
26—75 ledige Dage: ordin. Antal arbl.	23	15	1	39	30	78	18	126	5		10	15	2		4	6	60	93	33	186
26—75 ledige Dage: Undst. Antal Dage	943	838	29	1810	1421	3832	856	6109	328		557	885	123		153	276	2815	4670	1595	9080
26—75 ledige Dage: exord. Antal arbl.	19	7	2	28	5	12	10	27	1		3	4					25	19	15	59
26—75 ledige Dage: Undst. Antal Dage	695	262	66	1023	117	388	369	874	24		41	65					836	650	476	1962
76—150 ledige Dage: Antal arbejdsløse	42	26	4	72	62	88	39	189	4	13	10	27	3	1	9	13	111	128	62	301
76—150 ledige Dage: „ Hverdage	4686	3040	459	8185	6872	10129	4410	21411	488	1374	1108	2970	315	140	1048	1503	12361	14683	7025	34069
76—150 ledige Dage: ordin. Antal arbl.	34	24	3	61	57	76	32	165	3	13	8	24	3	1	8	12	97	114	51	262
76—150 ledige Dage: Undst. Antal Dage	2143	1628	224	3995	4235	5492	2187	11914	229	1020	567	1816	242	80	626	948	6849	8220	3604	18673
76—150 ledige Dage: exord. Antal arbl.	28	17	3	48	40	50	25	115	3	7	8	18	2	1	3	6	73	75	39	187
76—150 ledige Dage: Undst. Antal Dage	1556	822	50	2428	1832	2606	1330	5768	198	358	467	1023	64	48	90	202	3650	3834	1937	9421
151—300 ledige Dage: Antal arbejdsløse	37	51	3	91	48	199	90	337	12	21	23	56	3	2	3	8	100	273	119	492
151—300 ledige Dage: „ Hverdage	8344	12185	629	21158	11993	48173	20949	81115	3187	5246	5626	14059	683	621	823	2127	24207	66225	28027	118459
151—300 ledige Dage: ordin. Antal arbl.	27	47	2	76	45	188	83	316	12	19	22	53	3	2	3	8	87	256	110	453
151—300 ledige Dage: Undst. Antal Dage	1834	3667	160	5661	3414	14297	6225	23936	1092	1289	1726	4107	250	160	240	650	6590	19413	8351	34354
151—300 ledige Dage: exord. Antal arbl.	35	47	3	85	43	157	85	285	11	10	21	42	3	2	3	8	92	216	112	420
151—300 ledige Dage: Undst. Antal Dage	2289	3752	227	6268	3374	12097	6549	22020	785	770	1691	3246	250	160	235	645	6698	16779	8702	32179
Ialt med angivet Antal ledige Dage: Antal arbejdsløse	133	104	9	246	152	389	164	705	22	35	45	102	8	3	17	28	315	531	235	1081
Ialt med angivet Antal ledige Dage: „ Hverdage	15483	16543	1181	33207	20931	63393	27041	111365	4040	6638	7369	18047	1123	761	2086	3970	41577	87335	37677	166589
Ialt med angivet Antal ledige Dage: ordin. Antal arbl.	91	89	6	186	137	352	137	626	20	32	42	94	8	3	16	27	256	476	201	933
Ialt med angivet Antal ledige Dage: Undst. Antal Dage	5008	6165	413	11586	9148	23768	9322	42238	1649	2309	2873	6831	615	240	1027	1882	16420	32482	13635	62537
Ialt med angivet Antal ledige Dage: exord. Antal arbl.	84	71	8	163	88	219	120	427	15	17	32	64	5	3	6	14	192	310	166	668
Ialt med angivet Antal ledige Dage: Undst. Antal Dage	4570	4836	343	9749	5323	15091	8248	28662	1007	1128	2199	4334	314	208	325	847	11214	21263	11115	43592
Antal arbejdsløse med uangivet Antal ledige Dage	3			3	2	1	3	6									5	1	3	9
Antal arbejdsløse med ordinær Understøttelse	63	45	2	110	89	208	66	363	11	15	20	46	4	1	9	14	167	269	97	533
Antal arbejdsløse med extraordinær Underst. (fortsat Hjælp)	42	28	6	76	32	66	40	138	5	4	9	18	2	1	2	5	81	99	57	537

Det fremgaar af Oversigten, at Kasserne i betydeligt Omfang har maattet tilvejebringe ekstraordinære Indtægter for at kunne opretholde Virksomheden. I Ekstrakontingent er saaledes udskrevet 2,200,000 Kr. eller ca. 15 pCt. af det samlede Kontingent fra nydende Medlemmer.

Pr. nydende Medlem er der i Regnskabsaaret ialt gennemsnitlig betalt 53 Kr.

Angaaende de øvrige Indtægtsposter skal nævnes at Renteindtægten svarer til en Gennemsnitsrente af 3,9 pCt. af den samlede Beholdning den 31. Marts 1926.

Medens den samlede Opgang paa Indtægtsregnskabet, som anført, udgjorde 2,100,000 Kr. svarende til 9,9 pCt., er den samlede Udgift steget med 3,800,000 Kr. fra 26,400,000 Kr. i 1925—26 til 30,200,000 Kr. i 1926—27. Stigningen svarer til 14,4 pCt. og skyldes hovedsagelig den forøgede Udgift til Understøttelse, der har udgjort 28,300,000 Kr. mod 24,800,000 Kr. i 1925—26.

Pr. Medlem er der udbetalt 103 Kr. mod 93 Kr. i 1925—26. Den gennemsnitlige Dagpengeunderstøttelse, der er udbetalt, har været 3 Kr. 07 Øre.

Antallet af understøttede Medlemmer har været 146,653 mod 136,112 forrige Aar. De understøttede Dages Antal er 9,014,754 mod 7,987,898 Aaret forud. Stigningen er 13 pCt., og understøttede Dage pr. understøttet Medlem er gennemsnitlig 61 mod 59 forrige Aar.

Samtlige ledige Dage er derimod steget med 26 pCt., nemlig fra 13,239,513 forrige Aar til 16,672,761 i 1926—27. Fordeles disse over alle Medlemmerne, bliver der 61 til hver.

Ekstraordinær Arbejdsløshed har med Ret til Understøttelse været til Stede i 58 Kasser, nemlig 39 Kasser i 12 Maaneder, 6 i 9, 2 i 8, 4 i 7, 2 i 6, 1 i 5, 2 i 4, 1 i 2 og 1 Kasse i 1 Maaned.

15,000 Medlemmer har været ledig i 1 Aar eller mere.

Af Beretningen iøvrigt henstillede Direktøren ved sin Forelæggelsestale indtrængende at drage Omsorg for, at samlede ledige Dage blev anmeldt, og han pegede i saa Henseende paa, at der var strenge Strafbestemmelser for at undlade Anmeldelse, og det kunde endog gaa saavidt, hvis Tillidsmændene udviste Forsømmelse paa dette Omraade, at Kasserne helt eller delvis kunde miste Statstilskudet for et indeværende Regnskabsaar.

Angaaende forskellige Forhold fra den nye Arbejdsløshedslov udtalte Direktøren sig meget forstaaende om de Besværligheder, der vilde møde Kasserne, og han vilde for sit Vedkommende gøre det mest mulige for, at Vanskelighederne ikke skulde blive for store. Mødet sluttede med en Tak fra Direktør Vater for godt Samarbejde mellem Direktøren og Kasserne.

Ledvogterskerne.

Fra De danske Statsbaner havde vi modtaget Anmodning om Forhandling vedrørende Ledvogterskernes Løn- og Arbejdsforhold. Ved den optagne Forhandling stillede Generaldirektoratet Forslag om en Nedsættelse af Ledvogterskernes Løn med 50 pr. Dag, samt at Tjenestetiden, der nu er 15 Timer og tredelt, forlænges til 16 Timer og bliver firedelt.

Dette Forslag kunde de mødte Repræsentanter ikke indgaa paa, og Generaldirektoratet meddelte saa at ville diktere vore Medlemmer Nedsættelsen, ligesom det var sket for Tjenestemændenes Vedkommende. Forretningsføreren meddelte Generaldirektoratet, at Forslaget vilde blive forelagt vore Medlemmer saaledes: „om disse vilde tiltræde Ordningen med Omlægning af Tjenestetiden og lade denne træde i Stedet for Nedskæringen af de 50 Øre pr. Dag". Generaldirektoratet fastholdt, at der maatte en Nedskæring af Grundlønnen til.

Cirkulærer og Stemmesedler udsendtes til Ledvogterskerne for at disse kunde foretage Afstemning om Forslaget: „at Tjenestetiden firedeles og kommer til at strække sig over 16 Timer i Stedet for 15 Timer og at overlade Forhandlingsudvalget at fremskaffe det bedst mulige Resultat med Hensyn til Nedskæring af Grundlønnen". Afstemningens Resultat gav et overvældende Flertal for Forslaget og for at overlade Forhandlingsudvalget at fremskaffe det bedst mulige Resultat.

Den 10. September meddelte Forhandlingsudvalget Generaldirektoratet dette, og i Skrivelse af 15. November modtog vi følgende:

> Under Henvisning til de med Repræsentanter for Kvindeligt Arbejderforbund den 24. August d. A. og 10. September s. A. førte Forhandlinger om forskellige Spørgsmaal vedrørende de ved Statsbanerne beskæftigede Ledvogterskers Løn- og Arbejdsforhold, skal man, efter at Sagen har været Genstand for nærmere Undersøgelse og Overvejelse, herved meddele, at de ved Skrivelse herfra af 15. April 1920, J. Nr. L. 2902, fastsatte Regler om Tjenestetid for Ledvogtersker og Ekstraledvogtersker paa Kvinde- og Dobbeltposter fra og med førstkommende Lønningsperiode vil blive ændret saaledes:
>
> Den ordinære Tjenestetid fastsættes efter Administrationens Skøn i hvert enkelt Tilfælde enten til 12 Timer pr. Dag, saaledes at der ikke tages Hensyn til Hvilepauser, eller til 10 Timer pr. Dag med Fradrag af 3 Hvilepauser, der lægges saaledes, at den daglige Tjenestetid, indbefattet Hvilepauserne, ikke strækker sig ud over 16 Timer, regnet fra Tjenestens Paabegyndelse. Arbejde ud over nævnte Tjenestetider betragtes, for saa vidt Afløsning ikke finder Sted, som Overarbejde og betales med den herfor fastsatte Godtgørelse.
>
> Det tilføjes, at man efter Omstændighederne har ment for Tiden at kunne stille den paatænkte Lønnedsættelse i Bero.
>
> *Andersen Alstrup.*

Høgsgaard.
Fm.

Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Følgende Forhold er behandlet og afsluttet i Generaldirektoratet:

Om Ledvogterposterne paa Strækningen Høng-Værslev meddeles os, at disse Poster for Tiden ikke kan oprykkes fra laveste til mellemste Lønsats.

Vor Anmodning om, at den Tid, der medgaar til Tænding og Slukning af Lygter paa Afstandsbomme, henholdsvis før første Morgentog og efter sidste Aftentog, maatte blive medregnet som Tjenestetid kunde heller ikke imødekommes.

Ligeledes har vi faaet Afslag paa Anmodningen om, at Ledvogterposterne Nr. 130, Grenaa, og Nr. 192, Løgten, oprykker i en højere Lønsats.

Derimod kunde man imødekomme Kravet om, at Ledvogterposterne Nr. 80 ved Skærbæk oprykkes fra laveste Lønsats (135 Øre) til mellemste Lønsats (180 Øre).

Til 2 trofaste Kammerater.

I Slutningen af Aaret 1927 fratraadte to agtværdige gamle Medlemmer af Ledvogterskernes Afdeling, 1. Distrikt, som Ledvogtersker ved D. S. B. efter at have udført nævnte Arbejde i mange Aar. Fru Maren Zilsdorff-Sørensen har beklædt Stillingen som Næstformand indenfor Afdelingen i cirka 9 Aar og Fru Oline Knudsen som Revisor i 4 Aar.

Begge de alderstegne gamle Damer hørte til Afdelingens mest trofaste Organisationsfæller, der paa Grund af deres noble og retlinede Karakter har skabt sig mange Venner og er blevet meget afholdt indenfor samme.

Vi ønsker de kære gamle Damer en lys og lykkelig Livsaften hos de Slægtninge, hvor de nu har taget Bo, og takker for trofast Samarbejde og Virke i de forløbne Aar.

Paa Bestyrelsens Vegne

Johanne Jensen,
Orehoved.

Blokaden i Svendborg.

Ved Overenskomstforhandlingerne i Sommer med Vaskeriet „Expres“ i Svendborg, blev Forbundet opmærksom paa, at 4 af de unge Piger, der var beskæftigede paa Virksomheden, ikke var organiseret, og da man paatalte dette Forhold overfor Virksomhedens Indehaverske, udtalte denne, at hvis de unge Piger lod sig organisere, vilde det have til Følge, at de straks blev afskedigede fra deres Arbejde. En saadan Trudsel kunde vi selvfølgelig ikke tage imod, og vi lod Virksomheden vide, at hvis den fastholdt sit Standpunkt, vilde den blive blokeret. Vi forsøgte at tale med de fire uorganiserede Kvinder og det lykkedes os at faa de to ind i Organisationen. Vi rettede paany en Henvendelse til Virksomheden for at faa Sagen i Orden, og da dette ikke lykkedes, blokerede vi Virksomheden den 9. August 1927. Dette Skridt medførte en livlig Bladpolemik i den stedlige Presse mellem Virksomheden paa den ene Side og vor Afdeling og Forbundet paa den anden og denne kulminerede, da en af Tillidsmændene indenfor Dansk Arbejdsmands-Forbund gav sit Bidrag til den, og det endte med et Sagsanlæg fra Virksomhedens Side overfor denne Tillidsmand, der resulterede i, at han, nemlig Herr Klubformand Marius Jensen, maatte betale en Bøde af 50 Kr., hvilket jo maatte siges at være en billig Pris for den Klarhed, der gennem Polemiken var kommet ud til Offentligheden om Forholdene indenfor Virksomheden. Forholdet har tillige medført, at en af vore Tillidsmænd selv har aabnet et Vaskeri, hvor der beskæftiges 2 af de paagældende Kvinder, og at dømme efter den Tilslutning, dette Foretagende allerede nu har vundet, vil der sikkert ogsaa snart være Brug for de andre to Kvinder, der er ude i Blokaden, som iøvrigt stadig opretholdes.

Stiftelsesfest i Esbjerg,
Afdeling 1.

Den 2. Oktober 1927 fejrede Esbjerg Afdeling 1 sin 20-aarige Stiftelsesfest. Ved de festligt dækkede Kaffeborde samledes saa godt som alle Afdelingens Medlemmer. Til Festen var indbudt Herr Redaktør Sundbo, Fællesorganisationen i Esbjerg samt Forretningsføreren for Forbundet, der holdt Festtalen og i korte Træk opridsede Forbundets og Afdelingens Historie og navnlig dvælede ved det store Arbejde, Tillidsmændene ude omkring i Afdelingerne havde, et Arbejde, der maa Interesse og Energi til at bestride, idet det økonomisk tit betød Udgift i Stedet for Indtægt, og den i Forvejen knapt tilmaalte Fritid yderligere forringedes ved det Arbejde, de udførte for Kammeraterne. Forretningsføreren omtalte Forholdene indenfor Arbejdsløshedskassen, og hvorledes vor nuværende Regering i Modstrid til den forrige gjorde alt muligt for at fortrædige og chikanere de smaa i Samfundet. Opfordrede Kvinderne til ved de kommende Valg at komme i Hu, hvorledes den reaktionære Regering ved dens Nedskæringspolitik havde ribbet deres Hjem, hvorledes den havde stillet sig overfor vore Syge og Gamle, og manede til Sammenhold som den eneste Maade at styrke og fremme vort Partis Interesser paa, rettede en Tak til vor Presse for dens Hjælp i de vanskelige Tider, og opfordrede Kvinderne til Agitation for vor Presse. Det havde stor Betydning, at Hjemmene og navnlig Kvinderne fik Forstaaelsen af, hvorledes der arbejdes indenfor vort Parti, en Forstaaelse, der kun kan erhverves fuldt ud gennem vor egen Presse. Forretningsføreren rettede en varmtfølt Tak til Bestyrelsen og Pionererne indenfor Afdelingen og udbragte til Slut et kraftigt besvaret Leve for Forbundet.

Redaktør Sundbo takkede for Indbydelsen og udtalte sin Anerkendelse af Kvindernes Organisation og deres Indsats i Arbejderbevægelsen, sammenlignede Forholdene før og nu for den arbejdende Kvinde og opfordrede Kvinderne til Sammenhold og Troskab mod vort Parti, det eneste, der havde det fulde Kendskab og derved den bedste Forstaaelse af, hvad det betød, naar Arbejderkvindernes Forhold paa Arbejdspladserne var nogenlunde taalelige.

Redaktøren bidrog paa sin udmærkede gemytlige Maade til, at Aftenen blev en virkelig Festaften, og Stemningen var i sin Helhed ganske udmærket. Der blev afsunget Sange, der var forfattet i Dagens

Anledning, og det blev sent, eller rettere tidligt, førend man skiltes efter at have tilbragt en virkelig vellykket Festaften.

⊡

Til Afdelingskassererne.

Som meddelt i Cirkulæret af 25. November 1927 skal alle Medlemmer have Strejkemærket for 1927 i deres Bog.

Gamle Strejkemærker ombyttes med nye indtil 15. Februar 1928. Mærker, som ikke er ombyttede indtil denne Dato, tages ikke for gyldige.

Vi erindrer endnu engang Afdelingskassererne om, at Regnskabet skal sluttes den sidste Lørdag i hver Maaned og Opgørelsen indsendes her til Hovedkontoret den 1. i hver Maaned sammen med Skemaer over Branchedeling m. m. over Medlemmerne. Afdelingskassererne maa nøje paase, at de Meddelelser, der paa denne Maade tilsendes Hovedkontoret, er absolut nøjagtige.

Endelig henstiller vi til Afdelingskassererne at sørge for, at Medlemmerne indbetaler al Restance inden 31. Marts 1928, da der ifølge Lovene ikke maa være nogen Restancer den 31. Marts. Alle Medlemmer, der staar til Restance den 31. Marts, vil uvægerlig blive slettede og miste deres Rettigheder i Arbejdsløshedskassen saavel som i Forbundet.

Kirstine Haagensen,
Hovedkasserer.

⊡

Kvinderne og Kooperationen.

De smaa Penge og de store Priser.
Vejen, der fører os ud af det økonomiske Uføre.

Arbejderkvindens Liv er en Kamp for at faa de smaa Penge til at slaa til. Fra Barn af har hun set sin Moder føre den samme Kamp, og hun har tidlig lært altid at være paa sin Post. — Livet igennem maa hun ikke een Dag glemme, at Pengene er smaa, men de Krav, Tilværelsen stiller, er store.

Og den Dag, en Arbejderkvinde for uigenkaldelig sidste Gang lader de trætte Hænder synke til Hvile, den Dag er Kampen vel forbi for hendes Vedkommende, men Kvinder af Arbejderklassen fra alle Lande maa fortsat kæmpe videre for at faa det mest mulige for de mindst mulige Penge, og de synes kun at øjne den sidste Hvile som eneste Vej bort fra den livslange Kamp for det daglige Brød.

Og dog er der en anden Vej.

Kooperationen!

Hvis Arbejderkvinderne i stort Tal vilde slutte sig til den kooperative Bevægelse, hvis de forstod deres Magt som Forbrugere og vilde udnytte denne Magt, saa vilde det lysne for Arbejderklassen.

Som Forholdene nu er, er Arbejderkvinderne i de fleste Tilfælde Privatkapitalismens bedste Hjælpere. Hver Uge ofrer de Millioner paa Privatkapitalismens Alter uden at forstaa, at hver Øre, man giver Kapitalismen, smedes til Vaaben, der vendes mod Arbejderklassen.

Den enkelte Arbejderfamilies Forbrug er intet, men vilde man samle og organisere dette Forbrug, saa vilde det blive en Magt, der kunde revolutionere Verden. Uden Sværdslag kunde Arbejderkvinderne forandre Samfundet og gøre Tilværelsen lysere for dem selv, kun ved at tilslutte sig Kooperationen — hvilket ganske enkelt vil sige, at de skal købe de rette Steder og af de rette Varer, nemlig der, hvor Arbejderklassen selv har gjort en Indsats for at erobre Omsætningen og Produktionen af eget Forbrug.

Og hvor er det rigtige Sted. — Hvilke Varer er de rigtige?

Det rigtige Sted er Arbejderklassens Brugsforeninger og de rigtige Varer er de, der er af kooperativ Tilvirkning.

Saa enkelt er det hele, og det er altsaa kun Tilslutningen, der mangler.

Mange Indvendinger vil man maaske rejse mod Brugsforeningerne. — Arbejderne synes at elske at skælde ud paa det, der er deres eget. — Men hvilke Indvendinger man end vil rejse, saa staar det ene fast, at saalænge som Arbejderkvinderne gaar til Privatkapitalismen med deres fattige Husholdningspenge, saalænge er de med til at opretholde og støtte det kapitalistiske System, og der er ingen Vej, der saa fører bort fra den trælse Livskamp.

Og det er dog saa let at tilslutte sig Kooperationen. Kun en Indmeldelse i en Brugsforening, hvor man saa fremtidig køber.

Arbejderbrugsforeningerne i Danmark er sammensluttet i de samvirkende Brugsforeninger, der nu tæller 32 Foreninger og et Medlemstal paa over 46,000 Medlemmer og en aarlig Omsætning paa mere end 20 Mill. Kr. I denne Sammenslutning er naturligt *Hovedstadens Brugsforening* langt den største med over 27,000 Medlemmer og en aarlig Omsætning paa ca. 8 Mill.

Det synes at være store Tal, men er dog kun en ringe Del af de ca. 600 Mill. som Danmarks Arbejderkvinder aarlig omsætter og altsaa lader tilflyde Privatkapitalismen.

Der er derfor lang Vej tilbage, og det er Kvinderne der afgør, om vi skal gaa Vejen hurtig eller langsom. — En saa stor Magt har Arbejderkvinderne. Hvorlænge mon de fortsat vil bruge den til Arbejderklassens Skade?

Man kan trygt tilslutte sig Brugsforeningsbevægelsen. At Brugsforeningerne fører 1. Klasses Varer er almindelig anerkendt, og sammenligner man Priserne i til Eks. *Hovedstadens Brugsforening* med de af det statistiske Departement offentliggjorte Detailpriser, saa viser det sig, at i Gennemsnit ligger Brugsforeningen ca. 12½ pCt. under Privathandelen. Naar saa dertil kommer, at Brugsforeningen samtidig yder Overskudet af Medlemmernes eget Køb, saa synes det ufatteligt, at Arbejderklassens Kvinder endnu ikke i et overvældende Antal har fundet Vej til Brugsforeningsbevægelsen.

Og et endnu. Privathandelen skambyder ofte sit Personale. De byder sine Folk de elendigste Løn- og Arbejdsforhold. Ved at handle de Steder, hvor det er Tilfældet, er Arbejderkvinderne med til at skambyde deres egne Klassefæller.

Kan Kvinder, der selv er organiseret og selv kæmper deres faglige Kamp være dette bekendt?

Nej! —

Gør saa Alvor af det og tilslut Dem fra i Dag Kooperationen.

* * *

Som det vil være vore Medlemmer bekendt, er der indkaldt et samlet Medlemsmøde Onsdag den 1. Februar d. A., hvor Formanden for Hovedstadens Brugsforeninger Herr I. M. Johansen kommer til Stede og taler om Kooperationens Betydning for den samlede Arbejderklasse, et Møde, som vi haaber vil faa en gavnlig Indflydelse for Agitationen for Tilslutning til Kooperationen. Vi gør Artiklens Ord til vore, idet det jo er fuldt ud rigtigt, at vi i langt højere Grad end Tilfældet er kunne være medbestemmende om Samfundet i sin Helhed netop ved igennem Kooperationen at gøre vor Indflydelse gældende. Vi forventer stor Tilslutning til Mødet, da det jo er en Sag, som har Bud til alle Arbejderkvinder.

⊡

Den internationale Højskole i Helsingør

har foruden Skolens faste Lærere (Peter Manniche, Poul Hanson, Mr. Percy Wait, England og Fräulein Juliane Michal, Tyskland) sikret sig følgende Lærerkræfter i det nye Aar:

Professor *E. C. Lindeman*, forhen Professor ved North Carolina University og nu ved School of Social Work, New York, der vil holde Foredrag om Sociologi og Amerikansk Aandsliv.

Dr. *Winkler* fra Tyskland og Adjunkt *Axel Prip*, der vil holde Foredrag om Tysk Litteratur og Aandsliv og Sammenlignende Litteraturhistorie.

Lektor *Bredsdorf* og Frk. *Elna Simonsen*, der underviser i Engelsk ved Skolens Faglærerkursus.

De tre førstnævnte medvirker ved Skolens Sommerkursus fra 20. April til 10. Juli, *hvortil Ansøgning om Amtsunderstøttelse maa indgives inden 1. Januar;* i København en Maaned senere. Dog kan Ansøgninger, der indgives senest een Maaned før Kusus'ets Begyndelse, ventes tagne i Betragning, saafremt Midler dertil haves.

Ved Skolens Feriekursus fra 15. Juli til Slutningen af August medvirker:

Professor *Bowman* fra Columbia University og *Spencer Miller*, Sekretær ved det amerikanske Arbejdernes Oplysningsforbund.

Endelig har Mr. *John R. Barton*, B. A. og B. D., Yale University, lovet at undervise et Aar ved Skolen fra 1. November 1928, og Professor *Paul Douglas* fra Universitetet i Chikago en Del af Vintersemestret 1928. Begge disse underviser i Engelsk, Samfundslære og Nationaløkonomi.

⊡

Boghandelen „Fremad".

Lommebog for Arbejdere 1928

udkom som sædvanlig paa Arbejderpartiets Forlag „Fremad" i Begyndelsen af December og kom til at koste Kr. 1,65 i det fikse Helshirtingsbind, hvori den de senere Aar har foreligget. Ogsaa i Aar vil der, efter Ønske fra flere Sider, af Forlaget blive fremstillet et mindre Parti i dyrere Indbindinger til Kr. 2,25 og i fuldt Skindbind til Kr. 4,50. Sidste Aar blev Lommebogen meget hurtig udsolgt og tilraades det at indsende sin Bestilling i god Tid.

Interessant Nyhed.

Om kort Tid vil paa „Fremad"s Forlag udkomme „Socialismens og Klassekampens Historie" af N. K. Christensen. I en livfuld Skildring giver Forfatteren en Oversigt over de sociale og politiske Tilstande ligefra Oldtidens Palæstina, Grækenland og Rom, over Middelalderens Kirkevælde med dens mange kommunistiske Kætterbevægelser, Reformationstiden, den franske Revolution og lige op til 1926. Det sidste Afsnit omfatter Forholdene i Tyskland, Frankrig, England, Rusland, Danmark, Norge og Sverige. Prisen bliver ca. 3 Kr.

Snart udsolgt.

Som det var at vente, blev der meget stor Efterspørgsel efter Upton Sinclairs Bog „Man kalder mig Tømmermand", som Boghandelen „Fremad", Frederiksborggade 33, Kbhvn., udbød til den meget billige Pris af 1 Kr. (før Kr. 2,75). Boghandelen meddeler, at den nu kun disponerer over nogle faa Hundrede Eksemplarer, saa vil man sikre sig den virkelig gode og tankevækkende Bog af den verdenskendte Forfatter, bør man ikke betænke sig for længe.

⊡

Et gunstigt Tilbud til vore Medlemmer.

Udbredelse af social Literatur er et virksomt Middel i Arbejderbevægelsens Kamp og opbyggende Arbejde, men Tiderne er vanskelige, og det er ikke let at afse Penge til Bøger, hvor megen Nytte og Oplysning man end kan hente af disse. Det vil derfor sikkert blive hilst med Glæde, at Socialdemokratisk Forbund i Forbindelse med Partiets Forlag „Fremad" har planlagt at udsende en Række Bogpakker i Vinterens Løb og tilbyde vort Forbunds Medlemmer disse Pakker til en Fortrinspris, der kun vil være det halve af Bøgernes i Forvejen meget lavt ansatte Bogladepriser. Der lægges ud med en „Gustav Bang"-Bogpakke som Nr. 1, indeholdende: Georgeismen — Den materialistiske Historieopfattelse — Husmanden og Socialismen — Arbejderklassens Liv og dens Kamp I—II indb. og Den socialistiske Fremtidsstat, hvis samlede Bogladepris er Kr. 6,00, men som vore Medlemmer ved at

indsende den her i Bladet aftrykte Bestillingsseddel vil kunne faa for halv Pris.

Blot naar vi nævner nogle Kapitler af „Arbejderklassens Liv", vil man se en Række Livslidelser oprullede, som enhver kender af Erfaring, men om hvis inderste Aarsager, og om hvis sociale Sammenhæng man her oplyses: Arbejdernes Ægteskaber og Børnedødelighed, Selvmordet som socialt Fænomen, Enkerne, Prostitutionen, Sygdom, Fattigdom, Herregaardenes Moralstatistik, Bolignød, Dyrtid, Overklassens og Arbejderklassens Forbrug.

Men trods Skildringen af disse sociale Lidelser er denne Bog dog en lys Bog, fordi den overalt viser, at disse Lidelser er ikke noget en Gang givet, som Arbejderne maa bøje sig for, men netop er det foranderlige, det, der ændrer sig ved Arbejdernes klassebevidste Kamp. Derfor ender ogsaa første Bind med det Svar, Arbejderne allerede under det kapitalistiske System har givet paa den sociale Undertrykkelse, med Kapitlet: Organisation. Og i det andet Bind, hvor Læseren føres gennem de sociale Kampe i Chicagos Kødfabriker, i Wales' Kulgruber, i Italien, i Tunis og Ægypten, dér redegøres der ogsaa for alle de Strømninger i Tiden, som fører frem mod Socialismen, og Bogen ender med de løfterige Kapitler: Socialdemokratiet, Kulturens Bærer og Proletariatets Vækst, Socialismens Sejr.

Af de mange foreliggende Presseudtalelser skal vi kun anføre: „Arbejderne har her en Læse- og Lærebog, som de ikke kan ønske sig den bedre" (Soc. Dem.). „Den bedste Bog paa min Boghylde! Den der fortæller om, hvad Slægterne har kæmpet, og hvad Slægterne skal naa" (A. C. Meyer). „Vi kan paa det varmeste anbefale dette fortræffelige Værk" (Landarbejderbladet). „. . . vil være et udmærket Rustkammer, hvor Arbejderen kan hente Vaaben i de kommende Tider" (Bogbinderiarbejderen). „. . . fortjener at finde Vej til ethvert dansk Arbejderhjem" (Snedkerforb. Fagblad).

Naturligvis er det kun et begrænset Antal Bogpakker, der udbydes paa denne Maade, og vi kan derfor kun anbefale vore Medlemmer snarest at indsende Bestillingssedlen for at sikre sig en Bogpakke paa disse fordelagtige Betingelser. Paa en nem og billig Maade, uden store Udgifter paa én Gang, vil man efterhaanden kunne skabe sig et helt lille Social-Bibliotek, alt eftersom Bogpakkerne udbydes.

Bestillingsseddel.

Socialdemokratiets Forlag „Fremad",
Frederiksborggade 33, København K.

Undertegnede ønsker som Medlem af „Kvindeligt Arbejderforbund" 1 Bogpakke Nr. 1 (Bogladepris Kr. 6,00) *til Fortrinspris Kr. 3,00.*

Beløbet følger hermed — ønskes opkrævet.

Navn.

Adresse.

Aarhus.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Formand: Fru Johanne Larsen træffes paa Kontoret hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefoner Central 5123 og Øbro 6359.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 47 | Maj 1928 | 13. Aargang

Overenskomstsituationen.

Følgende Overenskomster er opsagte til henholdsvis 1. April, 1. Maj o. s. v.: Nordisk Filmskompagni, Sækkelejekompagniet for København og Aalborg, Fagforeningshuset i Sønderborg, Mehls Fabrik, Aarhus, Chr. Hansens Fiskekonservesfabrik, Kerteminde, Dampvaskeriejerforeningen, Det kgl. Theater, Vaskeriet, Thorsgade, Københavs Fjerfabrik, Randers Dampvaskeri. De opsagte Overenskomster omfatter ca. 800 Medlemmer.

Overenskomsten med Det danske Medicinal- og Kemikalie Kompagni (Asp) er forlænget til 1. April 1929, i hvilket Tidsrum Lønningerne og Akkordsatserne forbliver uforandrede, idet Pristalsreguleringsbestemmelserne sættes ud af Kraft i samme Tidsrum.

Overenskomsten med Firmaet Gustav Lotze, Odense, er forlænget paa samme Maade.

Overenskomsten med Cikoriefabriken „Nørrejylland", Vejen, er fornyet uforandret til 1. April 1929, i hvilket Tidsrum der ikke finder Reguleringer Sted efter Pristallet.

Overenskomsten med A/S Rich & Sønner for Fabriken i Valby er forlænget et Aar uden Pristalsreguleringer.

Overenskomst afsluttet med Dansk Papdaasefabrik.

Minimallønnen bibeholdtes og er de første 4 Uger 53 Øre pr. Time, derefter 58 Øre pr. Time. For Kontrol og Stabling betales en Timeløn af 72 Øre. Akkordbasis fastsættes til 72 Øre.

Akkordprislisten ordnedes saaledes, at der gaves Tillæg til saa godt som alle Akkorder.

Overenskomsten er gældende fra 15. Februar 1928 til 1. Februar 1929.

Overenskomst afsluttet med Elementkulfabriken i Vangede.

Lønnen er 70 Øre pr. Time; for Uger, hvori forekommer Helligdage, betales fuld Løn.

For Pakning betales 20 Øre pr. Pakke, Knækning af Kul 9 Øre pr. 1000, Slibning 4½ Øre pr. 1000.

Ved alt Akkordarbejde er Timelønnen garanteret.

Overenskomsten er gældende fra 1. Februar 1928 til 1. Februar 1929.

Overenskomst er afsluttet med Fyns Ægeksport, Aalborg, Horsens, Randers og Næstved paa samme Vilkaar, som med samtlige Ægforretninger.

Overenskomst er afsluttet med Gummifabriken „Jylland", Horsens.

Timelønnen er for nyantagne Kvinder 52 Øre den første Maaned, derefter 62 Øre pr. Time. Akkordprislisten reguleredes.

Overenskomsten er gældende fra 1. Februar 1928 til 1. Oktober 1928.

Overenskomst afsluttet med Fabriken „Ilka".

Lønnen er for Loddersker, naar Arbejdet ikke kan udføres i Akkord, 75½ Øre garanteret.

Maskinarbejde betales med 64½ Øre, naar der arbejdes paa Timeløn.

Ved Rengøring betales 64½ Øre pr. Time til saavel Loddersker som Maskinarbejdersker.

Time- og Akkordlønninger fradrages 5 pCt.

Overenskomsten er gældende fra 1. Februar 1928, til den af en af Parterne opsiges med tre Maaneders Varsel til en 1. April.

Med Aarhus Ægeksport er afsluttet Overenskomst paa samme Vilkaar som med de øvrige Ægforretninger.

Overenskomsten med Mejerier og dermed beslægtede Virksomheder i Odense og Omegn er forlænget 1 Aar, til 1. Februar 1929.

Den nugældende Løn, 27 Kr. 81 Øre pr. Uge, bibeholdtes.

Ny Overenskomst er oprettet med A/S H. C. Møllers Sæbefabrik og Oliemølle, Aarhus.

Lønnen er for Begyndere 48 Øre pr. Time, efter to Maaneders Beskæftigelse 58 Øre pr. Time. Skiftehold betales efter Nævnskendelsen. Olieindustriens Pristalsreguleringsbestemmelse er gældende. Overenskomsten træder i Kraft d. 22. Februar 1928 og er gældende til 1. Februar 1929.

Overenskomst afsluttet med A/S Cikoriefabriken „Sønderjylland", Ribe.

Timelønnen er de første 14 Dage 55 Øre, derefter 57 Øre.

Akkordprislisten reguleredes. Ved alt Akkordarbejde er Timelønnen garanteret.

Overenskomsten er gældende fra 25. Februar 1928 til 1. April 1929.

Overenskomst er afsluttet med Konservesfabriken „Danica", Slagelse.

Lønningerne fradroges 3 pCt. og er nu for fastansatte Kvinder 32 Kr. 50 Øre pr. Uge.

Ved fastansatte Kvinder forstaas Kvinder, der har haft fortsat Arbejde ved Fabriken i 6 Maaneder. Helligdage i Ugens Løb betales med fuld Løn. For løst antagne Kvinder er Timelønnen 63 Øre. Der optoges Forhandling om en Akkordpris for Aspargesskrælning.

Der fastsattes Betaling for Arbejde i to og tre Holds Drift.

Overenskomsten træder i Kraft d. 15. April 1928 og er gældende til 15. April 1929.

A/S Bladkompagniet havde opsagt sin Overenskomst til Udløb 1. April, og ved de stedfundne Forhandlinger stillet Krav om en Reduktion paa 33 pCt., et Forslag, vi ganske selvfølgeligt ikke kunde tiltræde. Bladkompagniet truede da med at opsige vore Medlemmer og lade Abonnementet overgaa til Løssalg, en Trusel, som vi ikke agtede paa, da vi mente, det vilde være ugørligt. Efter nogle resultatløse Møder indmeldte Bladkompagniet sig i Arbejdsgiverforeningen, og ved et Møde her mellem Hovedorganisationen stilledes et Krav paa 20 pCt. Reduktion fra Bladkompagniets Side; ogsaa dette Møde endte uden Resultat, og alle vore Medlemmer, undtagen Aftællerne, modtog deres Opsigelse. Herimod protesterede vi, og gennem De samvirkende Fagforbund lod vi Sagen gaa til voldgiftsmæssig Behandling. Samtidig hermed afsendte vi Strejkevarsel for Aftællerne.

Ved det Møde i Arbejdsgiverforeningen, der afholdtes i Anledning af Voldgiftssagen, udtalte Arbejdsgiverne Ønsket om Fortsættelse af Forhandlingerne om ny Overenskomst, og efter mange Timers Forløb opnaaedes følgende Resultat, der er godkendt af begge Parter:

Med A/S Bladkompagniet er Overenskomsten af 28. Februar 1923, med Tillæg af 1925, forlænget paa 3 Aar til 1. April 1931.

Minimallønnen forbliver uforandret i hele Overenskomstperioden.

De øvrige Betalingsvilkaar nedsættes fra første Lønningsdag i April 1928 med 12 pCt., den første Lønningsdag i September 1929 forhøjes Fradraget til 16 pCt., og fra første Lønningsdag i September 1930 forhøjes Fradraget til 20 pCt.

Strejkevarslet og den til Voldgiften indankede Sag bortfalder.

Mæglings- og Timandsmøder.

Mæglingsmøde, afholdt paa A/S Carl Lunds Fabriker i Anledning af, at der paa en ny Akkord: Prøveæske, gammel Akkord: Sieringe, ikke kan tjenes Timeløn eller Basis for samme.

Ved Mæglingsmødet enedes man om at henvise Forhandlingen om disse Akkorder til lokal Forhandling. Ved den stedfundne lokale Forhandling er Sagen gaaet i Orden.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Vilh. Løvgrens Fabriker, Odense.

Anledningen var, at Firmaet havde opsagt den gældende Priskurant, men kunde ikke blive enige med Kvinderne om nye Priser. Kvinderne var underhaanden indgaaet paa at tage en Reduktion af Akkorden fra 8 til 20 pCt., ved Mæglingsmødet enedes man om, at Akkorderne skulde reduceres med fra 5 til 15 pCt.

De saaledes ændrede Akkordpriser er ikke underkastede Prisreguleringen i Februar 1928, selv om en saadan maatte finde Sted for de indenfor Jern- og Metalindustrien beskæftigede Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund.

Mæglingsmøde afholdt hos Firmaet Brix Petersen, Nørregade, i følgende Sag:

Ved Ændring i Arbejdsmetoden for Hovedpaasætning og Pakning af Maximaler, er der sket dette, at Akkorden for Pakning er forringet ved Deling af denne, og der kan nu ikke tjenes Timelønnen ved Pakningen.

Ved en Akkord for Pakning af Normalpropper, kunde kun tjenes 63 Øre pr. Time, hvorfor der forlangtes Mægling ogsaa i denne Sag.

Enighed opnaaedes ikke, og Forbundet forbeholdt sig sin Stilling. Det senere afholdte Timandsmøde førte heller ikke til noget Resultat, men i Mellemtiden var Tillidsmanden paa Virksomheden, Fru Nielsen, bleven afskediget sammen med to andre Kvinder, som var beskæftiget ved ovennævnte Arbejde. Afskedigelsen fandt Sted den 23. December 1927. Det meddeltes Kvinderne, at de efter Nytaar skulde faa Besked, naar de skulde begynde igen.

De to af Kvinderne begyndte Arbejdet igen straks efter Nytaar, men i Tillidsmandens Sted antog Virksomheden en ung Pige paa 15 Aar.

Ved Timandsmødet diskuterede man denne Sag og Sammenslutningens Repræsentant fastholdt, at Sagen var bortfalden, idet det Arbejde, der klagedes over, ikke mere udførtes af Kvinder, der omfattes af vor Overenskomst. Denne Fremgangsmaade kunde vi ikke tolerere, og anmodede De samvirkende Fagforbund foranledige, at Sagen indbragtes til voldgiftsmæssig Behandling. Ved det forberedende Møde oplystes det, at Virksomheden havde genantaget vor Tillidsmand, og Sagen sluttede med de faldne Udtalelser, hvor vi som vort Princip havde fastslaaet, at Virksomheden ikke mellem et Mæglings- og Timandsmøde kunde afskedige vore Medlemmer og erstatte disse med andre.

Mæglingsmøde afholdt hos Hellesens Enke og V. Ludvigsen i Anledning af en Ændring i Arbejdsmetoden for Fabrikation af Annode-Batterier, idet Firmaet nu forlanger dette Arbejde udført i Fællesakkord.

Kvindernes Løn er derved forringet fra 120 Øre til cirka 82 Øre.

Fællesakkorden prøvedes i 3 Uger uden at højere Fortjeneste kunde opnaas.

Ved Mæglingsmødet enedes man om at vise Sagen tilbage til lokal Forhandling; denne skulde tilendebringes i Løbet af 8 Dage. Opnaaes ikke Enighed behandles Sagen i et Timandsmøde.

Timandsmøde afholdt i samme Sag:

Efter en indgaaende Diskusion om Sagen henvistes denne til fornyet lokal Behandling.

Senere har Afdelingen meddelt, at Sagen ved den lokale Forhandling er bragt i Orden, idet Kvinderne modtog et Tilbud paa 17½ Øre pr. Stk. og mente ved denne Pris at kunne opnaa den gennemsnitlige Fortjeneste af 1 Kr. 16 Øre pr. Time, hvorfor Sagen hermed sluttedes.

Københavns Afdeling 5 har forlangt Mægling afholdt paa Nordisk Simplex i Anledning af, at Arbejdsmetoden var ændret ved Maskinsvejsning og Kvindernes Fortjeneste derved forringet. Kvinderne havde søgt en lokal Forhandling med Direktøren, dette var blevet nægtet dem.

Ved Henvendelse til Sammenslutningen konstaterede denne, at Lønningerne ikke var gaaet ned, men tværtimod op, og Afdelingen tog Mæglingsbegæringen tilbage.

Mæglingsmøde afholdt i Jernindustrien i Anledning af, at Kvinderne hos Firmaet Andersen og Meyer, Lyngbyvej, en Lønningsdag istedet for Penge fik udleveret en Chek, der skulde hæves i Banken paa Kongens Nytorv.

Kvinderne forlangte Erstatning for den dertil medgaaede Tid. Man enedes om, at Kvinderne skulde rette sig efter den Ordning, der vilde blive truffet paa et Timandsmøde for Mændene. Paa Timandsmødet enedes man om, at Mændene fik 25 Kr. til Deling og Kvinderne en forholdsmæssig Del.

Hos Hellesens Enke og V. Ludvigsen er afholdt lokalt Mæglingsmøde angaaende Binding af store Typer Elektroder, og til Akkorden faaet et gennemsnitligt Tillæg af 5 pCt., undtagen til Binding af Tiger Elementer.

Stiftelsesfest i Slagelse Afdeling.

Slagelse Afdeling fejrede den 24. Marts sin 10-aarige Stiftelsesfest. Samtidig kunde Fru *Marie Schougaard Sørensen* fejre Jubilæum, idet hun har været Foreningens Formand gennem alle Aarene og i flere Aar tillige dens Kasserer.

Fru Schougaard Sørensen, der i flere Aar ogsaa har været Medlem af Forbundets Hovedbestyrelse, er meget afholdt i Afdelingen, hvilket man under Festen fik flere Beviser paa. Størsteparten af Afdelingens Medlemmer havde efterkommet Indbydelsen og mødte i Feststemning, hvorfor det blev en fornøjelig og harmonisk Sammenkomst.

Formanden bød ved det festligt dækkede Middagsbord i hjertelige Ord Gæsterne og Medlemmerne velkomne, udtalte, at de kvindelige Arbejderes Organisation egentlig havde været dannet en Gang før; den sygnede den Gang hen, men rejstes igen i 1918 som Afdeling under Kvindeligt Arbejderforbund.

Det viste sig hurtigt, at Kvinderne var klar over Organisationens Betydning, idet Afdelingen, der startedes med 20 Medlemmer, gennem en stadig solid Vækst nu er naaet langt over det første Hundrede. Afdelingen har nu Overenskomst med alle betydende Virksomheder i Byen. Udtalte Haabet om, at Medlemmerne i Fremtiden, som hidtil, vilde slaa Kreds om Afdelingen.

I Stedet for Forbundets Formand, Fru *Alvilda Andersen*, der paa Grund af vigtige Forhandlinger var forhindret i at være tilstede, holdt Sekretæren, Fru *Gunder Christiansen*, Festtalen og drog paa en træffende Maade Sammenligninger mellem den Tid, da Kvindens Arbejde blev lønnet med, hvad Herren vilde give, og nu, da Lønaftalerne er faste. Ingen, der har prøvet de gamle Tiders Forhold, ønsker disse tilbage. Hun manede Arbejderkvinderne til at være paa Post overfor Stormløbet mod Arbejderklassen nu, og overbragte Forbundets Hilsen og Lykønskning, ikke blot til Afdelingen, men ogsaa til dens dygtige Formand. Overrakte Formanden og

Kassereren Buketter fra Hovedkontoret med Tak for godt Samarbejde.

Sluttelig udtalte hun Haabet om, at Slagelse Afdeling fortsat kan notere gode Resultater af sin Virksomhed og udbragte et Leve for Afdelingen.

Fru *Sofie Johansen* overrakte paa Afdelingens Vegne Fru Schougaard Sørensen et smukt Stueur som et Udtryk for Afdelingens Erkendtlighed overfor sin Formand.

Redaktør *Melgaard* bragte Hilsen fra den socialdemokratiske Presse og fremhævde, at Foreningens udmærkede Trivsel gennem de vanskelige Aar var et Bevis for, at Grunden, man begyndte paa, var solid.

Regnskabsfører *Johs. Madsen* lykønskede paa Fællesorganisationens Vegne og udtalte Haabet om fortsat godt Samarbejde til Gavn for hele Arbejderklassen.

Arbejdsmændenes Formand, *Th. Jørgensen,* omtalte det gode Samarbejde mellem Arbejdsmændenes Fagforening og Kvindernes Afdeling, og fremhævede Betydningen af dettes Fortsættelse.

Forbundets Næstformand, Fru *Johanne Jensen,* var indbudt, fordi hun havde stiftet Afdelingen; holdt sluttelig en Tale, hvori hun dels takkede Fru Schougaard Sørensen for hendes Indsats og dels manede arbejdende Kvinder til at være paa Vagt, hvad enten det gjaldt at værne deres Interesse gennem Organisationen eller ved Hjælp af Stemmesedlen, thi nu gælder det som aldrig før at være paa Post mod Reaktionen. Hun overrakte en Adresse fra Forbundet og en Erindringsgave til Formanden; samt udbragte et Leve for denne. Endelig takkede Fru Schougaard Sørensen for al den Hyldest, Afdelingen og hun selv havde modtaget; oplæste en Række Telegrammer fra andre Organisationer, bød velbekomme og haabede, man maatte tilbringe Aftenen i hyggeligt Samvær. Til Festen var skrevet tre muntre Sange; disse og Hr. Skuespiller *Bøggilds* humoristiske Underholdning gjorde stor og fortjent Lykke og bidrog til, at den muntre Stemning forhøjedes. Dansen gik derefter lystig (mest til gamle Melodier) og da Festen sluttede var alle enige om at prise det gode Middagsbord, Arrangementet i „Casino"s stilfulde Lokaler; der var sikkert ikke en, som i mindste Maade var misfornøjet med den kammeratlige og alt i alt vellykkede Fest.

G. C.

Stiftelsesfest i Vejle Afdeling.

Lørdag den 31. Marts fejrede Vejle Afdeling sin 15-aarige Stiftelsesfest. I den smukt pyntede Sal og ved festligt dækkede Kaffeborde samledes saa godt som alle Afdelingens Medlemmer og tilbragte et Par gode Timer i behageligt Samvær.

Til Festen var indbudt Hr. Folketingsmand Holger Larsen, der havde været med til at stifte Afdelingen, men som grundet paa Rigsdagsarbejde sendte et Brev med sin Lykønskning til Afdelingen. Endvidere var Formanden for Forsamlingsbygningen, Fællesorganisationens Formand og vort Forbunds Formand indbudte og deltog i Festen. I hjertelige Ord tolkede de deres Glæde over det Fremskridt, Kvinderne saavel faglig som politisk var naaet til, og manede til fremtidigt Sammenhold og Enighed indenfor Rækkerne.

Efter Kaffebordet dansedes der med Liv og Lyst til den lyse Morgen, og alle var enige om at have tilbragt en god Aften sammen.

A. A.

Faneindvielse i Hjørring Afdeling.

Lørdag den 28. April havde Hjørring Afdeling indbudt til Fest paa Kyppers Hotel.

Anledningen var Afsløringen af Afdelingens nye Banner; alle Afdelingens Medlemmer med Paarørende havde efterkommet Indbydelsen. Det var saaledes en talrig Forsamling Afdelingsformanden, Fru Agnes Christensen, bød Velkommen ved de smukke og festlige dækkede Kaffeborde; en særlig Velkommen bød hun Forbundets Sekretær Fru Gunder Christiansen og Fællesorganisationens Formand samt Social-Demokratens Redaktør.

Omtalte hvorledes det havde været muligt allerede nu at anskaffe det smukke Banner; dette skyldtes Medlemmernes store Offervilje, idet Fanen udelukkende var anskaffet ved frivillige Bidrag fra Medlemmerne. Hun rettede en varmfølt Tak til Faneudvalgets Formand, Fru Ottesen, for hendes utrættelige Arbejde for Sagen, og hun haabede, at Medlemmerne ogsaa i Fremtiden vilde staa samlede under den.

Efter at nedenstaaende smukke Fanesang var afsunget talte Fru Gunder Christiansen. Hun oprullede et Billede af den arbejdende Kvindes Lod i gamle Dage og nu — hendes Liv paa Arbejdspladsen og fremhævede de Goder og Fordele, den arbejdende Kvinde gennem sin Organisation har naaet, manede til Sammenhold for Bevarelsen af disse Goder og for at fremskaffe nye Fordele. — Sammenholdet er nødvendigt, om vi skal tilbageslaa alle de Angreb, der fra anden Side rettes mod Arbejderklassen.

Ønskede, at den smukke røde Fane, som hun paa Forbundets Vegne skulde have den Ære og Glæde at afsløre, maatte virke efter sin Bestemmelse, at samle Arbejderkvinderne i Hjørring, og at den, hvor den viser sig, i Medgangs som i Modgangs Dage, altid maa være omgiven af trofaste vaagne Arbejderkvinder, der holder Fanen i Ære og selv gør den Ære.

Lad os da hilse denne smukke røde Fane Velkommen i Rækken af de mange Faner, Arbejderne ejer.

Fru Christiansen afslørede nu Fanen, der hilstes med stormende Begejstring, og bragte Afdelingen Lykønskning og Hilsen fra Hovedledelsen og Forretningsudvalget samt overrakte Formanden og Kassereren, Fru Ellen Petersen, Blomster med Tak fra

Hovedkontoret for godt Samarbejde. Bad Forsamlingen udbringe et Leve for Fanen og for et godt kammeratligt Sammenhold og frugtbringende Arbejde indenfor Afdelingen. (Rungende Hurraraab.)

Faneudvalgets Formand, Fru Ottesen, takkede Medlemmerne, fordi de havde været med til at anskaffe Fanen.

Fællesorganisationens Formand, Herr Bjørn, bragte Hilsen fra Fællesorganisationen til Kvindeligt Arbejderforbund, Hjørring Afdeling, der, som han udtalte paa en smuk Maade, hævdede sig i Rækken blandt Byens andre Arbejderorganisationer. Talte om Kvindens Berettigelse til at være paa Arbejdspladserne.

Gav et Rids af den Situation, det nuværende politiske Styre havde bragt Arbejderne ud i. Regeringen gør os det onde, de formaar, hvorfor vort Sammenhold ikke maa slappes.

Det er godt at have noget at samles om, og manede stærkt til, at Arbejderkvinderne, der var dem, der skulde holde den gode Tone i Hjemmene, samlede sig om Arbejdernes egen Presse fremfor at holde Modstanderpressen, hvorfra der ikke lyder gode Toner for de smaa Hjem.

Et af Afdelingens Bestyrelsesmedlemmer havde til Festen skrevet en Sang, hvori Bestyrelsen og Medlemmerne toges under Behandling. Sangen gjorde fortjent Lykke.

Formanden bød nu Velbekomme og takkede de Tilstedeværende fordi hver især havde bidraget til Festen og gjort denne til en rigtig Fest, haabede, at Medlemmerne vilde møde ligesaa talrige under Fanen, naar den nu paa Arbejdernes Festdag den 1. Maj skulde have sin Ilddaab.

(I Parentes skal bemærkes, at Fællesorganisationen i Aar havde givet Kvindernes nye Fane og endnu en ny Fane Hædersplads som henholdsvis Nr. 1 og 2 i Demonstrationstoget 1. Majdagen.)

Den alvorlige Del af Festen var nu forbi. Dansen gik herefter lystigt, og det blev sent, før den fornøjelige og smukke Fest, en Fest, Afdelingen havde Ære af, sluttede. *D. C.*

Mel.: Ja, vi elsker dette Landet.

Hilset være Jubelstunden,
Dagen som oprandt.
Højtidsdagen vil vi fejre
det er vist og det er sandt.
Ej til Støv du bli'r af Ælde
evig ung du staa.
Fane her i al din Vælde
højt du :|: vaje :|: maa.

Fanen kræver Enigheden,
Trofastheden, Takt.
Kammerater! Faneeden
er en hellig Pagt.
Fanen er vort Samlingsmærke,
vi den værne maa,
Sammenholdet gør os stærke,
højt den :|: vaje :|: maa.

Højtidsdagen her vi fejre
for vor Fane ny.
Om vor Fane vi os lejre
skal til Morgengry.
Her i Aften vi den prise
vil med Sang og Gny.
Hil dig, Hil dig røde Fane,
højt du :|: vaje :|: maa.

M. S.

Jubilæer.

10-aarig Kasserer-Jubilæum.

Marie Nielsen i Horsens fejrede den 6. April sit 10-aarige Jubilæum som Kasserer i Afdelingen og modtog i den Anledning mange Beviser paa sin Popularitet. De forskellige Arbejdspladser viste Marie Nielsen paa denne Dag, hvor afholdt hun var blandt sine Kammerater. Intet Under, at Marie Nielsens hele Person, hvor hun end kommer, med den rolige Bestemthed, der karakteriserer hende, indgyder Tillid og Agtelse, ikke alene inden for vor egen Kreds, men ogsaa de Steder, hvor hun igennem sine Tillidshverv færdes. Det blev for Marie Nielsen en stor Dag, som aldrig vil glemmes af hende, og naar Besværet ved hendes Gerning imellem føles, vil Mindet om denne Dag lyse op.

* * *

10 Aar som Hovedkasserer.

Den 18. Juni kan vor Hovedkasserer, *Kirstine Haagensen*, fejre Jubilæum, idet hun da har været Hovedkasserer for vort Forbund i 10 Aar. Forinden har hun været Kasserer i Københavns Afdeling 1, som dengang talte ca. 5000 Medlemmer i 8 Aar. I alle disse Aar har hun passet sin Gerning med en Præcision og Nøjagtighed, som er af særlig Betydning for en Kasserer. Vi, som arbejder sammen med Kirstine Haagensen til Hverdag, har lært at kende og skatte hende som den gode Kammerat hun er, altid rede til en Vennetjeneste uden Tanke for, om denne kan blive gengældt. Stille og rolig i al sin Færd har hun skabt sig mange Venner. Mange Tillidsmænd og Kasserere i Afdelingerne vil sikkert paa Dagen sende hende en venlig Tanke.

Samtidig med, Kirstine Haagensen blev Hovedkasserer, blev *Poula Poser* Kasserer for Københavns Afdeling 1. Poula Poser er almindelig afholdt for sin naturlige og djærve Maade at tage Sagerne paa, og for sin støtte og solide Regnskabsførelse, hvilket Medlemmerne jo har givet Udtryk for ved stadig at genvælge hende til den ansvarsfulde Post. Poula Poser sidder som Medlem af Hovedbestyrelsen og Forretningsudvalget; ogsaa her skatter og holder

man af hende for hendes friske Maade at føre Sagerne frem paa.

Vi, herfra Hovedkontoret, takker Jubilarerne for deres Trofasthed gennem de 10 Aar og haaber, at de endnu i mange Aar maa virke til Glæde for dem selv og til Gavn for den arbejdende Kvinde.

A. A.

⊡

†

Johanne Larsen.

Den 29. Marts mistede vort Forbund et af sine Hovedbestyrelsesmedlemmer, idet *Johanne Larsen* efter et Par Maaneders haardt Sygeleje afgik ved Døden. Ved Johanne Larsens Død mistede vort Forbund et stabilt og trofast Medlem. Johanne Larsen havde tilhørt sin Organisation fra sin tidligste Ungdom og var ved sin Død Formand for vor københavnske Afdeling 2 (Maskinstrikkerne), ligesom hun fra 1923 var Medlem af vor Hovedbestyrelse.

Johanne Larsen, der tidligt lærte Arbejderkvindernes haarde Kaar at kende, var en udmærket Tillidsmand for sine Kammerater. Inde i alle lokale Forhold og i Besiddelse af den Ro og Værdighed, der karakteriserer en god Tillidsmand, ordnede hun Sagerne indenfor sin Afdeling til vore Medlemmers udelte Tilfredshed, og Sorgen over hendes Død var stor og gav sig Udtryk paa hendes Begravelsesdag, hvor saa mange af hendes Kammerater var til Stede, som det store Kapel paa Assistents Kirkegaard kunde rumme, og paa den smukkeste og stilfuldeste Maade viste Johanne Larsen den sidste Ære. Et hjertensgodt Menneske, en sjælden god Kammerat er gaaet bort og vil savnes længe iblandt os, men Mindet om hende vil bevares i Erkendelse af hendes Indsats for at forbedre Livsvilkaarene for den arbejdende Kvinde.

Ære være hendes Minde!

⊡

Giv Agt!

Der har i de senere Aar indenfor vore Medlemmer, der er beskæftigede ved Udbringning af Blade, hersket megen Misfornøjelse med, at Bladforhandlerne udbragte Blade til Abonnenterne. Udbringning af Blade har gennem Aarene været forbeholdt Kvinder. Navnlig Enker og enligtstillede Kvinder med mange Børn har haft deres Erhverv herved, og det er derfor ikke saa ûnderligt, at der fra de 2 Afdelingers Side stadigt er arbejdet hen til at faa Forholdet rettet, saaledes at Budene beholder *deres Abonnenter* og Bladforhandlerne deres Løssalg.

Fru *Thomsen*, Afdeling 3, har til samtlige Organisationer og Medlemsblade i København sendt nedenstaaende:

Til de organiserede Arbejdere!

Vi retter herved en Henstilling til de ærede Læsere og Holdere af Social-Demokraten om at bestille Bladet hos Budene. Som Motivering for denne vor Anmodning tjener, at vi mener vort Erhverv truet ved den os fra Bladforhandlerne tilførte Konkurrence. Bladene er gennem Aarene blevet udbragt af Kvinder, og mange Enker og enligtstillede Kvinder har herved haft deres Erhverv. Naar dertil yderligere kommer, at Abonnementsprisen paa Bladet er 60 Øre pr. Uge, mens Prisen hos Bladforhandlerne er 70 Øre, bidrager dette ogsaa til at støtte vor Anmodning.

Vi har altid følt det som vor Pligt ved at staa tilknyttet vor Organisation at støtte Arbejderklassen, og vi haaber, at denne vor Anmodning ikke skal være forgæves.

Altsaa: Bestil Bladet hos de organiserede Bude.

Budenes Organisation,

Københavns Afdeling 3 under Kvindeligt Arbejderforbund,

Bodil Thomsen.

Vi giver vor allerbedste Anbefaling og haaber, at Fru Thomsens Anmodning ikke skal være forgæves. Vore Bude i begge Afdelinger staar som stabile Medlemmer af Forbundet, der, naar der kaldes paa dem, er med til at støtte vort Forbunds øvrige Medlemmer under deres Kamp for bedre

Løn- og Arbejdsvilkaar. Derfor alle I, der maaske ikke tidligere har tænkt paa, at I ved at abonnere paa Social-Demokraten er med til at støtte en Medsøster og Forbundsfælle — gør nu jer Pligt.

A. A.

⊡

Opraab.

En Sag, som har Bud til alle Kvinder.

Fra Formanden for Komitéen af tyske og danske Børns Ferierejse, Hr. Folketingsmand I. P. Nielsen, har vi modtaget en Redegørelse over det Arbejde, som Komitéen i sin Tid udførte for at hjælpe paa Nøden blandt tyske Børn. Redegørelsen er udgivet og udsendt af tyske Røde Kors til Rigsdag, Presse, Tidsskrifter og offentlige Institutioner i Tyskland. Formanden meddeler, at der om kort Tid vil blive udsendt en Oversigt over de Hjælpeforanstaltninger, der fra dansk Side blev sat i Stand under og efter Krigen for at hjælpe paa den Nød, denne havde frembragt.

Der er fra dansk Side samlet og sendt for Millioner af Kroner af Penge og Varer til de forskellige krigshærgede Lande, Frankrig, Belgien, Polen, Østrig, Ungarn og Tyskland, og Komitéen her var den første, der tog en saadan Samaritergerning op og har været med i Arbejdet til det sidste.

Efter at denne Hjælpevirksomhed var sluttet, er der særlig fra tysk Side fremkommet Ønske om at bevare den Forbindelse, som var skabt ved tyske Børns Besøg i Danmark, mellem danske og tyske Hjem. Dette har ført til, at der hver Sommerferie rejser Børn fra danske Skoler i Hold til Tyskland for at besøge Tysklands smukke Egne og omvendt tyske Skolebørn paa Besøg i Danmarks Hovedstad og Købstæder.

Ligeledes besøger tyske Børn, der i den slemme Tid var i Kur og Pleje heroppe, deres danske Plejeforældre.

Hr. Nielsen udtaler: Jeg tror, at denne Fortsættelse af vor Hjælpeaktion mere end mange store Taler vil befordre et godt Forhold og en bedre Forstaaelse mellem to Folk, der nu en Gang er anviste til at leve som Nabofolk.

Nede i Sønderjylland blev der ofte spurgt mig, om vi blot interesserede os for tyske, franske, svenske og norske Børn, om ikke de smaa ny danske Statsborgere kunde komme ind og se deres Lands Hovedstad. Jeg optog denne Gerning med, da jeg fandt, at der var noget sandt i den sønderjyske Tale, og vi havde sidste Sommer ca. 400 smaa Sønderjyder heroppe. Vi tog dem herop uden at spørge, om de var jyske eller tyske; thi Danmark har nu en Gang faaet dem alle med.

Det vakte baade Glæde og Begejstring hos de sønderjyske Børn at komme til København.

Turene var paa 6 Dage, men disse Ture har ogsaa skabt Forventninger for kommende Somre. Forventninger, som gerne skulde opfyldes.

Som man ser af ovenstaaende, er der Bud til os Kvinder om at være behjælpelige med at faa den smukke Tanke realiseret, dels ved at aabne vore Hjem for en kort Tid for et lille Feriebarn, dels ved at aabne vor Pengepung til en lille Gave, saaledes at Komitéen ser sig i Stand til at efterkomme de Anmodninger, der vil fremkomme. Vi henstiller indtrængende til alle vore Afdelinger om at behandle det udsendte Cirkulære vedrørende de tyske og danske Børns Ferie velvilligt paa deres Generalforsamling, og vi kan med Glæde notere, at følgende Afdelinger har indsendt:

København, 1. Afdeling	Kr.	100,00
— 5. —	-	50,00
— 6. —	-	25,00
Hjørring —	-	25,00
Nykøbing F. —	-	25,00
Nexø —	-	25,00
Randers —	-	25,00
3. Distrikt, Ledv. —	-	15,00
	Kr.	290,00

der sammen med 200 Kr. fra Hovedforbundet er tilstillet Komitéen. Vi forventer imidlertid, at vore Afdelinger paany optager Spørgsmaalet.

Sommeren med Ferie staar for Døren, og mange Smaabørn venter med Længsel paa en lille Ferie. Derfor, giv Din Skærv, enten i Form af en lille Gave eller ved at modtage et Feriebarn fra 6 indtil 14 Dage. Alle Forespørgsler desangaaende besvares fra Hovedkontoret.

Alvilda Andersen.

⊡

Den næste Bogpakke.

Socialdemokratisk Forbunds Tanke om i disse sløje Tider at lette Adgangen til at anskaffe sig et lille socialt Bibliotek til en meget billig Penge er faldet i god Jord.

Af Bogpakke Nr. 1, der indeholdt en Serie af Gustav Bangs Skrifter, er nu kun ganske faa Eksemplarer tilbage, saa hvis man vil være med fra første Færd, maa man skynde sig at indsende den her i Bladet tidligere trykte Bestillingsseddel.

Bogpakke Nr. 2, som tilbydes vore Medlemmer til Fortrinspris, omfatter følgende Skrifter: Engels: Socialismens Udvikling. — Grundlovssagens Historie. — Hurop: Rente og Ruin. — Karl Marx. Et Festskrift med Portræt. — Marx og Engels: Det kommunistiske Manifest. — Parvus: Verdensrevolutionen. — Skjoldbo: Socialismens Grundsætninger og Krav. — Socialdemokratiets Sangbog. — Stepnjak: Det underjordiske Rusland. Bogladeprisen er 6 Kr., men leveres vore Medlemmer til halv Pris.

Som man vil se, indeholder Samlingen to af de grundlæggende Skrifter for Socialdemokratiet, nemlig „Det kommunistiske Manifest" og „Socialismens Udvikling", der burde være hver Mands Eje. Endvidere det interessante Festskrift i Anledning af Hundred-Aarsdagen for Karl Marx' Fødsel, hvori Mag. art. Nina Bang fortæller om Marx' Liv og Virke, hans Landflygtighed og fattige Kaar i London og om Vennen Engels højsindede Hjælp, medens Lærer Zoffmann og Lektor Bramsnæs kortfattet og klart redegør for Indholdet af Marx' Hovedværk: „Kapitalen". Det er den eneste paa Dansk foreliggende samlede Skildring af vor store Lærermesters Levnedsløb, og med Rette skrev Pressen ved Udgivelsen: „Enhver Arbejder bør eje denne Bog og kende Manden, der ofrede Arbejderklassen hele sit Liv."

Ogsaa de øvrige Skrifter har almen Interesse, saaledes giver Grundlovssagens Historie en god og klar Oversigt over Grundloven fra 1849 op til 1915, som det burde være enhver politisk Interesserets Pligt at kende. Skjoldbos lille præmierede Skrift trækker de klare Linier op for os, hvad Socialdemokratiet er og vil, ligesom Hurops „Rente og Ruin" belyser hele det usunde Forhold, der en Frugt af det kapitalistiske System: Børssvindelen, Kuponklipperiet, Prioritet og Jordrente, Kreditsystemet o. s. v. Hvor aktuelt Skriftet er den Dag i Dag ses bedst af dette Citat: „Det er en komplet Misforstaaelse, at lav Arbejdsløn er en national Gevinst, thi i saa Fald maatte De forenede Stater være et Elendighedens Land og det polske Galizien et Paradis. Med lav Løn følger Elendighed, med høj Løn Velvære. Med lav Løn Kredit, med høj Løn kontant Betaling. Det kan selv de mest konservative Ordkløvere ikke bestride."

Vi kan paa det varmeste anbefale vore Medlemmer at benytte sig af denne gunstige Lejlighed til at anskaffe sig et godt og billigt socialt Bibliotek, men da der sikkert vil blive mindst lige saa stor Efterspørgsel efter denne Bogpakke som efter den første, tilraades det snarest at indsende nedenstaaende Bestillingsseddel, der giver Ret til at faa Bogpakken for 3 Kr.

.....

Bestillingsseddel.

Socialdemokratiets Forlag „Fremad",
Frederiksborggade 33, København K.

Undertegnede ønsker som Medlem af „Kvindeligt Arbejderforbund" 1 Bogpakke Nr. 2 (Bogladepris Kr. 6,00) *til Fortrinspris Kr. 3,00.*

Beløbet følger hermed — ønskes opkrævet.

.....
Navn.

.....
Adresse.

Aarhus.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefoner Central 5123 og Øbro 6359.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 48 | Juli 1928 | 13. Aargang

Lønbevægelsen.

Ny Overenskomst er oprettet med Hørsholm Mælkekompagni.

Lønnen er 72 Øre pr. Time.

De almindelige Bestemmelser med Hensyn til Ulykkestilfælde er gældende.

Kvinderne erholder, naar de har været beskæftiget i Virksomheden et halvt Aar, 7 Dages Sommerferie uden Afkortning i Lønnen.

Overenskomsten er gældende fra 17. April 1928 til 1. Maj 1929.

Overenskomsten med Fiskekonservesfabriken „555", Kerteminde, er fornyet uden Regulering. Akkordprislisten reguleredes. Overenskomsten træder i Kraft den 28. April 1928 og er gældende til 1. April 1929.

Københavns Afdeling 1. har lokalt afsluttet Overenskomst med A/S De forenede Tapetfabriker. Lønnen er for Kvinder over 18 Aar 30 Kr. pr. Uge. En Kvinde har en personlig Løn af 37 Kr. pr. Uge.

Ved Akkordrulning betales 29 Øre pr. 100 Ruller.

Overenskomsten er gældende til 31. August 1929.

Overenskomst afsluttet med Svendborg Dampvaskeri.

Lønningerne bibeholdtes og der optoges lokale Akkordforhandlinger.

Overenskomst afsluttet med A/S Sækkekompagniet.

Lønnen er for unge Kvinder under 16 Aar 20 Kr. 23 Øre. For Kvinder over 16 Aar de første 6 Uger 26 Kr. 94 Øre, derefter 31 Kr. 29 Øre.

Alt Syarbejde beregnes efter 82 Øre pr. Time. For Uger, hvori der forekommer Helligdage, betales fuld Løn. Der reduceres 5 pCt. paa Akkorderne.

Overenskomsten er gældende fra 16. Maj 1928 til 1. April 1929.

Overenskomst afsluttet med A/S Sækkelejekompagniet, Aalborg.

Begyndelseslønnen er for Syersker og Stoppersker for de første 4 Ugers Prøvetid 28 Kr. 21 Øre pr. Uge, derefter 32 Kr. 49 Øre pr. Uge. Lagerarbejderskernes Begyndelsesløn er 28 Kr. 21 Øre pr. Uge for de første 4 Uger, derefter 30 Kr. 78 Øre pr. Uge.

Akkorderne fastsættes saaledes, at der gives 25 pCt. til den gældende Timeløn.

Overenskomsten træder i Kraft 1. Maj 1928 og er gældende til 1. April 1929.

Esbjerg Afdeling har lokalt afsluttet Overenskomst med De forenede Isværker.

Lønnen er de første 4 Uger 56 Øre pr. Time, derefter 65 Øre.

Ved 2 og 3 Holds Skift betales et Tillæg af 13 Øre pr. Time.

Overenskomsten er gældende til 1. Juni 1929 uden Regulering.

Københavns Afdl. 6 har lokalt afsluttet Overenskomst med Hr. Larsens Vaskeri i Thorsgade.

Lønningerne reduceredes med 7 pCt. og er nu henholdsvis 34 Kr. 88 Øre og 36 Kr. 27 Øre pr. Uge.

For Smaatstrygerskens Vedkommende traf man en særlig Aftale.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1929 uden Regulering.

⊡

Mæglings- og Timandsmøder.

Mæglingsmøde afholdt paa Dansk Papdaasefabrik angaaende Antagelse af unge Piger til lettere Arbejde.

Ved Forhandlingen enedes man om at aflønne unge Piger, der beskæftiges ved Monteringsarbejde, lettere Etiketteringsarbejde og Tilskæring af Papir, med en Begyndelsesløn af 35 Øre pr. Time de første

3 Maaneder, derefter 46 Øre pr. Time, hvis Akkordfortjenesten ikke giver derover.

Prøven skulde gælde i tre Maaneder, for at Kvinderne og Forbundet kunde kontrollere, at de trufne Aftaler overholdtes.

Timandsmøde afholdt mellem Frederiksberg Metalvarefabrik og de Forbund, der har Medlemmer beskæftiget paa Virksomheden. Anledningen var Strid om Arbejdstidens Lægning.

Sagen, der var rejst af Forbundene, diskuteredes, og Forbundenes Repræsentanter tog til Efterretning, at Firmaet vilde lægge Arbejdstiden i Sommermaanederne fra 1. Juni til 1. Oktober 1928 fra Kl. 6½ Morgen til Kl. 3 Eftermiddag, men forbeholdt sig, naar Spørgsmaalet om ændret Arbejdstid kom frem i 1929, da at tage Sagen op paany.

Mæglingsmøde A/S Carl Lunds Fabriker.

Paa A/S Carl Lunds Fabriker var opstaaet Uenighed om nogle Akkordpriser.

Punkt 1. Lodning af Vakumdunke. Akkordpriserne paa dette Arbejde var sat til Kr. 3,20, denne Pris kunde Kvinderne dog ikke acceptere.

Paa Mæglingsmødet enedes man om en Pris af Kr. 3,60 for dette Arbejde.

Punkt 2. Vakumdunke. Sagen drejede sig om en særlig stor Ordre, og alle andre Grupper gik med til en særlig Reduktion for at opnaa Ordren. Der var paa daværende Tidspunkt ingen Kvinder til Maskinarbejdet at forhandle med, og Fabriken fastsatte derfor med sit Tilbud for Øje en tilsvarende Reduktion for de kvindelige Maskinarbejdere, der blev antaget. Herimod protesterede Forbundet.

Sagen gaar tilbage til lokal Forhandling.

Punkt 3. Firmaet henviser til, at samme Maskiner under samme Driftsforhold andre Steder vitterlig præsterer over 100 pCt. mere Arbejde. Firmaet indvilger i at lade en af de kvindelige Arbejdere se Arbejdet ved en lignende Maskine andetsteds. Sagen gaar tilbage til lokal Behandling. — Punkterne 2 og 3 gaar direkte til Timandsmøde, hvis Overenskomst ikke opnaas.

⊡

Den nye Krisekasselov.

Som det vil være vore Medlemmer bekendt, optog Hovedledelsen Forhandling med Direktøren for Statens Direktorat for Arbejdsanvisningen og Arbejdsløshedsforsikringen ved den reviderede Arbejdsløshedskasselovs Ikrafttræden om Betingelserne for Oprettelse af Krisekasse til Afhjælpning af den Tilstand, som Bortfaldet af den extraordinære Hjælp havde foraarsaget. Det vil ligeledes være Medlemmerne bekendt, at Kontingentet til Krisekassen skulde være fra 1. Oktober til 1. Januar 50 Øre pr. Uge og derefter 25 Øre pr. Uge.

Hovedledelsen kunde ikke anbefale vore Medlemmer et saadant Extrakontingent, og Urafstemningens Resultat blev da ogsaa, at Forslaget blev forkastet med overvældende Majoritet, idet der var afgivet 4763 Stemmer, 109 Stemmer for og 4654 Stemmer imod.

Ved den reviderede Lovs Ikrafttræden fra 1. Oktober var der imidlertid imellem 20- og 30000 arbejdsløse fra samtlige Arbejdsløshedskasser, der mistede deres extraordinære Understøttelse og maatte søge Hjælp i Hjælpekasserne Landet over. Regeringen havde alligevel forregnet sig. Hjælpekasserne traadte til i langt videre Udstrækning end den havde tænkt sig, og dette foraarsagede, at Indenrigsminister Kragh stillede og fik vedtaget en ny Lov om Oprettelse af Krisekasser. Denne Lov afviger fra den i Arbejdsløshedskasselovens § 19 fastsatte Bestemmelse om Oprettelse af Krisekasser derved, at hvor Kasserne tidligere skulde skaffe hele Startkapitalen, yder Staten nu et Beløb af Kr. 10,00 pr. Medlem som Gave og Kr. 5,00 pr. Medlem som Laan paa Betingelse af, at Kasserne skaffer andre Kr. 15,00 pr. Medlem, saaledes at der skaffes en Startkapital af Kr. 30,00 pr. Medlem forinden Kasserne aabner deres Virksomhed, Dog maa bemærkes, at hvis alle Kasser benytter sig af Tilbudet, kan dette ændres, idet der kun er stillet 2 Millioner til Raadighed for samtlige Kasser, hvorimod de Kr. 5,00, der bliver givet som Laan, under alle Forhold vil blive ydet. Laanet, der er rentefrit i 5 Aar, skal tilbagebetales i Løbet af 10 Aar, de sidste 5 Aar med en Rente af 4%.

Forøvrigt var de samme Betingelser til Stede med Hensyn til Ledighedsprocenten. Da dette imidlertid er et Spørgsmaal, der har vidtrækkende Betydning, blev der fra samtlige Kasser paa et Møde som Arbejdsdirektøren afholdt for at forelægge den nye Kriselov, anket meget over Bestemmelsen i Arbejdsløshedskasselovens § 19. Direktøren lovede og har ogsaa faaet udvirket over for Indenrigsministeren, at denne i den kommende Rigsdagssamling vil forelægge Ændringer, som er i Kassernes Favør. Vi har paany optaget Forhandling med Arbejdsdirektøren om Betingelserne for at oprette Krisekasse. Denne vil koste i de første 30 Uger 50 Øre pr. Uge og derefter 40 Øre pr. Uge, saalænge Krisekassen i Henhold til Ledighedsprocenten kan virke.

Dette har vi nu behandlet saavel i Hovedbestyrelsen som i Repræsentantskabet, og vi er kommet til det Resultat, at vi ikke for Tiden kan paalægge vore Medlemmer større Byrder end vor vedtægtsmæssige Understøttelse kræver, ihvorvel vi jo er

ganske klar over, at det ogsaa i den kommende Vinter vil blive strenge Tider for de af vore Medlemmer, som har opbrugt deres ordinære Understøttelse.

De fleste Arbejdsløshedskasser er jo stedt ligesom vor, at de ikke ser sig i Stand til at oprette Krisekasser, og det er da vel ikke udelukket, at Kravene fra de Tusinder af arbejdsløse om Brød vil tvinge den reaktionære Regering, vi har siddende, til at foretage sig noget, der kan afhjælpe den Nød og Elendighed, som de arbejdsløse er uden Skyld i.

⊡

Ledvogterskerne.

Ledvogterskernes Afd., 1. Distrikt, afholdt ordinær Generalforsamling Torsdag den 17. Maj 1928 Kl. 11½ Fm. paa „Fjordvilla" i Roskilde med følgende

Dagsorden:

Punkt. 1. Generalforsamlingens Aabning.
— 2. Valg af Ordstyrer og Sekretær.
— 3. Forhandlingsprotokol og Virksomhed.
— 4. Regnskabet.
— 5. Indkomne Forslag.
— 6. Formandens og Kassererens Løn.
— 7. Valg af Bestyrelse og Suppleanter.
— 8. Valg af Revisorer og Suppleanter.
— 9. Eventuelt.

Punkt 1. Formanden aabnede Generalforsamlingen og bød de mødte hjertelig Velkommen og udtalte Ønsket om, at Aaret, der kom, maatte blive noget bedre end det, der svandt, rettede et særligt Velkommen til Gæsterne, Forretningsfører Fru A. Andersen, København og Hr. Banearbejder N. Chr. Madsen, København.

Punkt 2. Til Ordstyrer valgtes Fru Kirstine Nielsen, Vanløse og til Sekretær Fru Sofie Hansen, Knabstrup.

Punkt 3. Formanden oplæste Forhandlingsprotokollen og aflagde Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar. Omtalte den sidste Forhandling samt Resultatet af samme. Ligeledes omtaltes flere lokale Sager, der havde været indsendt til Generaldirektoratet, som man endnu ikke havde faaet Svar paa, og oplyste, at der fra 2. Distrikts Afd. var stillet Forslag om at indsende Andragende til Generaldirektoratet og der søge at faa ændret vor Tjenestetid til at strække sig over 12 Timer og Resten som Overtid, saaledes at Hvilepavseordningen helt bortfaldt. Formanden oplyste, at Medlemmerne ikke selv kunde vælge, hvilken Tjenestetid man helst vilde have.

Forretningsføreren takkede for Indbydelsen og udtalte Ønsket om, at 1. Distrikts Afd. havde været paa 1000 Medlemmer, det fortjente de dygtige Kvinder, der ordnede Afdelingens Sager. Det var hende en Glæde at overvære Generalforsamlingen, henstillede til samme at forkaste Forslaget om ny Tjenestetid, udtalte, at saafremt 2. Distrikt stadig mødte med samme Krav, krævede Forbundet, at Ledvogterskerne mødte med deres Pladsopsigelser og stillede dem som Indsats for Gennemførelse af deres Sager. Saadanne Krav stilledes der af de Kvinder, der arbejdede paa Fabriker og lignende Steder, og det samme skulde være gældende for Ledvogterskerne.

Formanden rettede en hjertelig Tak til Forretningsføreren for den Imødekommenhed, der var udvist mod Fru Cathrine Hansen, Roskilde, der i Følge den store Ulykke, der skete med hendes Hjem, havde udvirket, at Fængselsstraffen bortfaldt, idet Forbundet havde ordnet Sagen. Det var et smukt Eksempel paa, hvad Organisationen betød for Ledvogterskerne.

Forhandlingsprotokollen godkendt.

Punkt 4. Kassereren fremlagde Regnskabet, der enstemmigt godkendtes.

Punkt 5. Alle de indsendte Forslag vedtoges med Undtagelse af Nr. 2, man enedes om at søge oprettet Postgiro. Det overlodes til Kassereren at ordne Sagen.

Punkt 6. Formandens og Kassererens Løn nedsattes med 50 Kr. for hver pr. Aar.

Punkt 7. Til Bestyrelsen genvalgtes Johanne Jensen, Orehoved, Formand, Sofie Hansen, Knabstrup, Kasserer, Kirstine Nielsen, Vanløse, Næstformand, Hansine Møller, Havdrup. Nyvalgt blev Rigmor Nielsen, Vanløse. Til Suppleant valgtes Martha Christensen, Mørkøv.

Punkt 8. Til Revisorer genvalgtes Petrea Andersen, Hvalsø, nyvalgtes Martha Jørgensen, Mørkøv. Til Suppleant valgtes Marie Larsen, Havnbjerg.

Punkt 9. Forretningsføreren takkede for Samværet og det gode Samarbejde med Afd. 1 og udtalte Ønsket om Held og Lykke for Afdelingen og Forbundet i sin Helhed, lovede at bringe Hilsen til Hovedbestyrelsen.

Hr. Madsen takkede ligeledes for Indbydelsen og udtalte ogsaa sine Ønsker for Afdelingen samt Haabet om fortsat godt Samarbejde med et godt og heldbringende Arbejde for Organisationen.

Formanden takkede Gæsterne for deres behagelige Nærværelse samt for alle gode Ønsker og Oplysninger, takkede Forsamlingen for den Ro og Orden, der havde hersket under hele Behandlingen af Sagerne.

Da ikke flere ønskede Ordet hævede Formanden Generalforsamlingen. *J. Jensen.*

Til Ledvogterskerne.

Foranlediget af, at Administrationen har begyndt at praktisere 9 Timer samlet Hvile for Ledvogterskerne her i 1. Distrikt, henstiller man til Medlemmerne paa de Strækninger, hvor ovennævnte tænkes indført, at fastholde Kravet om Afløsning i Nattimerne, da Afløsningen ellers ingen Betydning faar. Samtidig undlader jeg ikke at meddele de ærede Medlemmer, at det ikke er Afdelingen, der har søgt om Indførelse af omtalte Afløsning.

Johanne Jensen,
Orehoved.

* *

Ledvogterskernes Afdeling, 3. Distrikt, afholdt deres aarlige Generalforsamling den 20. Maj paa Gregersens Hotel i Herning. Formanden aabnede Mødet og bød de mødte Medlemmer Velkommen.

Forhandlingsprotokollen og Regnskabet oplæstes og godkendtes.

Det vedtoges paa Generalforsamlingen at søge om at faa de farlige Overkørsler i en højere Lønsats, der er jo Forskel paa at passe en Overkørsel, hvor der kun færdes ganske faa Biler, og saa en, hvor der maaske kan færdes en 4—500 i et Døgn.

Ligeledes vedtoges det at sende en Repræsentant til de andre 2 Distrikters Generalforsamling, da der ingen Fællesbestyrelse er. Der var Forslag om at faa den oprettet igen, men det var der ingen Stemning for.

Derefter Valg af Bestyrelse. Som Formand genvalgtes Martha Christiansen, til Sekretær nyvalgtes Fru Jørgine Dilling. Af Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes Fru Johanne Sørensen, Hammerum, Fru Agnes Krath, Sønderport, nyvalgt blev Fru Wurtz, Studsgaard, da Fru Poulsen ikke ønskede Genvalg. Suppleanter for Bestyrelsen blev Fru Anna Andersen, Vemb, Fru Oline Jakobsen, Kollund. Som Revisorer genvalgtes Fru Nikoline Henriksen, Fru Jakobsen, Kollund. Som Suppleant Fru Kristiansen, Sønderport.

Til Slut var der fælles Kaffebord.

Martha Christiansen, Form.

10-Aars Jubilæum
i Nexø Afdeling.

Den 1. Juli samlede Nexø Afdeling sine Medlemmer til Fest paa Holms Hotel i Anledning af, at Afdelingen havde bestaaet i 10 Aar.

Til Festen var de fleste af Afdelingens Medlemmer med Paarørende mødte, ligesom Fællesorganisationens Medlemmer var indbudte. Det var saaledes en talrig og feststemt Forsamling, der samledes i den smukke Sal om de festlige Kaffeborde.

Formanden, Fru Laura Petersen, bød her Medlemmerne og Gæsterne velkommen, og meddelte, at Forretningsfører Fru Alvilda Andersen var indbudt til Festen, men forhindret i at komme tilstede, hvorfor Sekretæren Fru Gunder Christiansen var mødt som Repræsentant for Forbundet.

Musikdirektør Hansens Orkester underholdt Forsamlingen med Musiknumre, der høstede fortjent Bifald, hvorefter Fru Christiansen takkede for Indbydelsen og overbragte Afdelingen Forbundets Lykønskning, fremdrog Træk fra Forbundets og Afdelingernes første Dage, skildrede den arbejdende Kvindes Kaar i Fortiden og i vor Tid, rettede en Tak til de Kvinder, der var med til at udføre det første banebrydende Arbejde i Nexø Afdeling, store Ting er ikke sket i Afdelingen, men det jævne stilfærdige Arbejde har ogsaa Ret.

Fremdrog et lille kønt Træk fra Afdelingen. En ældre Kvinde, der har været Medlem fra Begyndelsen, men som ikke mere havde mindste Gavn eller Fordel af at staa i Afdelingen, men ikke destomindre betalte sit Kontingent prompte hver Uge, — for som hun sagde: „Jeg vil være Kammerat med Jer, og gerne være med iblandt Jer".

Fru Christiansen mente, at dette Eksempel kunde vi drage Lære af, Kammeratskabets og Samfølelsens Aand er netop det, vi trænger til i disse for Arbejderne ugunstige Tider, overrakte Formanden, Fru Laura Petersen og Kassereren, Fru Andrea Bohn, smukke Nellikebuketter fra Hovedkontoret med Tak for godt Samarbejde, ønskede Afdelingen Held og Lykke til Arbejdet i Fremtiden. Forsamlingen udbragte et fuldtonende Leve herfor.

Formanden for Arbejdsmændenes Fagforening og Repræsentanten for Fællesorganisationen overbragte Hilsen og Lykønskning fra deres respektive Organisationer.

Arbejdsmand Nielsen rettede en Tak til, og udbragte et Leve for Afdelingens første Kasserer, Fru Sine Pedersen, der denne Aften var Hædersgæst, og som havde udført et godt og energisk Arbejde for at faa Afdelingen stiftet og anerkendt af de lokale Arbejdsgivere.

Formanden takkede for de gode Ønsker og haabede, at Forsamlingen, efter at den alvorlige Del af Festen var forbi, maatte tilbringe nogle fornøjelige Timer sammen. Dette Ønske fik Formanden opfyldt, idet Dansen nu gik lystigt, til Forsamlingen langt ud paa Natten skiltes i Bevidsthed om at have tilbragt en hyggelig og fornøjelig Aften. *G. C.*

Faneindvielse
i Nakskov Afdeling.

Den 19. Maj d. A. afsløredes i Nakskov Afdeling en smuk Fane. Afdelingen, der har bestaaet i 7 Aar, har haft mange Vanskeligheder at kæmpe imod, idet det lollandske Arbejdsmandsforbund har optaget Størstedelen af de arbejdende Kvinder i Nakskov under deres Forbund. Til Trods for, at der ingen Arbejdsløshedskasse var for disse Kvinder, lokkede det mindre Kontingent, og kun en Snes af

de paa Kondenseringsfabrikken beskæftigede 70—80 Kvinder stod tilknyttet vort Forbund og vor Kasse. Vor energiske Formand, Fru Marie Madsen, tabte dog ikke Modet, men arbejdede hen til at faa Kvinderne i Nakskov til at forstaa, at ved samlet Optræden naaede man de bedste Resultater, og at enhver Lønarbejder havde Pligt til at sikre sig i Tilfælde af Arbejdsløshed og paa den anden Side ogsaa at være med til, hvis man var saa heldig at have Arbejde, at støtte de Kammerater, der var ude i Arbejdsløshed. Det ser ud til, at Afdelingen nu er over sine Børnesygdomme og er levedygtig. Den har i de senere Aar haft en god Fremgang, og ved at den nu har anskaffet sig en Fane, er der Sandsynlighed for, at denne vil blive Samlingsmærket for alle arbejdende Kvinder i Nakskov.

Ved Festen, hvor saa godt som alle Afdelingens Medlemmer var mødt op, samledes man ved festligt dækkede Kaffeborde og efter Afsyngelse af en Sang, forfattet i Dagens Anledning, afslørede Forretningsføreren den smukke Fane, der modtoges med Begejstring af de tilstedeværende. Fællesorganisationens Formand og flere af vore mandlige Kolleger, der var indbudt, gav deres Bidrag til den vellykkede Fest, og det var sent, inden man skiltes, og alle var enige om, at man havde tilbragt nogle gode og fornøjelige Timer sammen.

⊡

Til

Fagorganisationernes Tillidsmænd!

Den Krisetilstand, som for Øjeblikket hærger vor Industri, kan naturligvis ikke undgaa at øve sin skadelige Virkning paa de kooperative Foretagender baade i Produktion og Omsætning. Da det er i den samlede Arbejderklasses Interesse i saa stor Udstrækning som muligt at styrke og bevare disse Foretagender, tillader Bestyrelsen for Det kooperative Fællesforbund sig at opfordre Arbejderklassens Tillidsmænd, som i Kraft af deres Stillinger efterhaanden har faaet og stadig faar Indflydelse i mange Institutioner saavel inden for som uden for deres Organisationer, til overalt at virke for, at de kooperative Foretagender tages i Betragtning baade ved Indkøb, ved Tilbud og ved Licitationer.

En Styrkelse af Arbejdernes Kooperation er selvsagt en Styrkelse af den samlede Arbejderbevægelse, og vi opfordrer derfor Organisationerne til ikke alene i ovennævnte Henseende, men ogsaa blandt Medlemmerne og ved enhver given Lejlighed i skriftlig og mundtlig Retning at gøre Medlemmerne opmærksom paa, at de ved overalt at gøre deres Indkøb og Bestillinger i de kooperative Foretagender og ved at udbrede Kendskab til disse, ikke alene gavner deres egne Foretagender, men i ligesaa høj Grad gavner dem selv og den Klasse, de tilhører.

Bestyrelsen for det kooperative Fællesforbund i Danmark:

G. Bolgann. *F. J. Borgbjerg.* *P. Christensen*
Hans Jacobsen. *J. Chr. Jensen.* *J. M. Johansen.*
V. Johansen. *M. Mortensen.* *Chr. Sørensen.*
O. Søborg. *V. Walther.*

Fr. Dalgaard.

Aarhus.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Blegdammen 8. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3— 8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

⊡

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra $4^1/_2$—$6^1/_2$.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra $4^1/_2$—$6^1/_2$.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra $4^1/_2$—$6^1/_2$.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra $5^1/_2$—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.)

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefoner Central 5123 og Øbro 6359.

Adressefortegnelse.

Aabenraa Afdeling. Form. og Kass.: Fru H. Elsner, Lavgade.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Marie Petersen, Borgergade 5. Telefon 1863. — Kasserer: Fru Marie Theil, Christiansgade 53, 1. Sal, Opg. i P.

Aalborg Afdeling 2. Formand: Fru Emma Olsen, Falstersgade 30. — Kasserer: Fru Martine Christensen, Villa „Højen", Enghavevej, Vejgaard pr. Aalborg.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Bogensegade 8 3, Telefon 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Sønderallé 54 2. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Læssøegade 2 1.

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru Margr. Rasmussen, Istedg. 8. — Kasserer: Fru Agnes Staun, Ridderstræde 11.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Ved Skoven 7.

Fensmark Afdeling. Formand: Fru M. Petersen, Holme Sipperup, Olstrup St. — Kasserer: Fru Marie Larsen, Fensmark ved Stenskoven, Olstrup St.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Fru M. Petersen, Nørrevoldg. 66.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru M. Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru E. Larsen, Østervej 1.

Haderslev Afdeling: Formand: Fru Marie Bøttcher, Østergade 40. — Kasserer: Fru A. Scharnberg, Aastrupvej 1.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru M. Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. M. Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand: Fru Johanne Jensen, Savskærervej. — Kasserer: Fru Anna Jensen, Ringstedvej.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru K. Olsen, Thorstensvej. — Kasserer: Fru A. Pedersen, Villa „Vi-To".

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus 7, Gurrevej. — Kasserer: Frk. Anna Sørensen, Graabrødrestræde 15.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hjørring Afdeling. Formand: Fru Agnes Christensen, Mellemgade. — Kasserer: Fru Ellen Petersen, Toftegade 24.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru A. Olsen, Mariagervej.

Holbæk Afdeling. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien, Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Markedsgade 1.

Holstebro Afdeling. Formand: Fru Laura Aagaard, Nørregade 18. — Kasserer: Fru Anna Christensen, Bisgaardsg. 10.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Svanesg. 2 2. Telf. 1324. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Hørsholm Afdeling. Formand: Fru Dagmar Jensen, Ørbæksvej 18 1. — Kasserer: Fru Johanne Andersen, Kammerraadvej 4.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. V. Jensen Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Petrea Christensen, Blæsbjerggade 14. — Kasserer: Fru Anna Boch, Frydsvej 51.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 1. Telefon 14539. — Kasserer: Frk. Poula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Harriet Strandborg, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 1. Telf. Nora 2667 x. — Kasserer: Fru Sørensen, Nørrebrogade 48 1.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Sofie Halberg, Prinsessegade 67 3, o. G. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1 1.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Inger Gamburg. Larslejstræde 1, St. Telf. Byen 4320. — Kasserer: Fru M. Mathiasen, Larslejstræde 1, St. Telf. Byen 4320.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Studiestræde 47 A 1. Telf. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Rørholmsgade 6 1. Telf. Byen 8850. — Kasserer: Fru Svenna Petersen, Aaboulevard 10 B 2.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru M. Larsen, Todesgade 14 5. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Ørnevej 13 2.

Køge Afdeling. Formand: Fru Karla Hansen, Laugshusgade 3 1. — Kasserer: Fru Marie Pedersen, Søvang pr. Køge.

Lyngby Afdeling. Formand: Fru Marie Jakobsen, Odinsvej 12 1. — Kasserer: Fru Mary Petersen, Karoline Amaliev. 90.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Banegaardsvej 14. — Kasserer: Fru Helene Buck, Odensevej 1 1.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Madsen, Tollesensvej 2, St.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Laura Petersen, Gl. Postvej. — Kasserer: Fru Andrea Bohn, Nørregade.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Nicoline Nielsen, Østervoldgade 51. — Kasserer: Frk. Marie Bagger, Nørrevoldg. 59.

Nykøbing F. Afdeling. Formand: Fru Johanne Jespersen, Overgade 3. — Kasserer: Fru Margr. Hansen, Grønneg. 36.

Næstved Afdeling. Formand: Fru Johanne Andreasen, Fyensv. 3 — Kasserer: Frk. Henriette Poulsen, Kornbakken 33.

Nykøbing M. Afdeling. Formand: Fru Signe Hvid, Østergade 30 1. — Kasserer: Fru Petrea Jespersen, Østergade 23.

Odense Afdeling. Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Dronningensgade 5. Telefon: Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Dronningensgade 5.

Præstø Afdeling. Formand: Fru Helga Jørgensen, Torvet. — Kasserer: Fru Oline Nielsen, Centralhotellet o. G.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Nyvangsvej 8.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margr. Iversen, Gravsgade 171. — Kasserer: Fru Helga Jensen, Slotsgade 284.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Eleonordvej 1, Sct. Jørgensbjerg. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Københavnsvej 7.

Ryomgaard Afdeling: Formand: Fru Emma Thuesen, Marie Magdalene. — Kasserer: Fru Sine Gram, Ryomgaard St.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Marie Schmidt, Violstræde 1. — Kasserer: Fru Anna Bjerregaard, Absalonsgade 15.

Slagelse Afdeling. Formand: Fru Marie Skovgaard-Sørensen, Løvegade 44, Sidebg. — Kasserer: Fru Sofie Jørgensen, Mariendals Møllegaard, Mariendals Allé.

Struer Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Vilhelmine Jensen, Galge Bjerge.

Svendborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Jensen, Egensevej 20.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Petersen, Sønderb. Amts Social-Demokrat, Jernbanegade 16.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Marie Madsen, Plantagevej. — Kasserer: Enkefru A. Nielsen, Søndergade 57.

Vejle Afdeling. Formand og Kasserer for Arbejdsløshedskassen: Fru Dagmar Petersen, Haraldsgade 8 2, th. — Kasserer for Forb.: Frk. Karen Nielsen, Bleggaardsgade 32.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1 A, Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 23 A, Knabstrup St.

2det Distrikt: Formand: Fru Jensine Henriksen, Hjortshøj St. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Aalsø St.

3die Distrikt: Formand: Fru Christiansen, Kollund St. — Kasserer: Fru Johanne Jacobsen, Vogterhus 1, Silkeborgvej, Herning.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 49 | Oktober 1928 | 13. Aargang

Overenskomstsituationen.

Da Tiden nærmede sig for Overenskomsternes Opsigelse, samledes Hovedbestyrelsen for at tage Stilling til den foreliggende Situation. De samvirkende Fagforbund havde forinden afholdt et Formandsmøde, hvor Overenskomstsituationen ligeledes drøftedes, og hvor man efter en indgaaende Diskussion af Hovedorganisationen tilraadedes ikke i det store og hele at opsige, men at se paa de Forhold, der krævedes rettede, og forsøge Forhandling med Arbejdsgiverne, forinden Overenskomsterne opsagdes. Laa først Opsigelsen paa Bordet, var Forholdet mere tilspidset og ingen kunde forudse, hvorledes hele Situationen vilde udvikle sig.

Forretningsføreren foreslog Hovedbestyrelsen, at vi for de af vore Afdelingers Vedkommende, der har Medlemmer beskæftigede paa Æglagrene, skulde anbefale disse ikke at opsige Overenskomsterne.

For Jernindustriens Vedkommende vilde Forretningsføreren anbefale, at vi forsøgte at faa det Overenskomstforslag, som Københavns Afdeling 5 i 1927 forkastede, gældende, med de nugældende Lønninger. Vi vilde saa faa Bestemmelsen vedrørende Tillidsmandssystemet m. m. til ogsaa at være gældende hos os. Der var fra Sammenslutningens Side gentagne Gange, efter at Forslaget var forkastet, protesteret, naar vi tilmeldte en Tillidsmand, og da det bliver mere og mere nødvendigt, at Kvinderne paa Arbejdspladserne har en Tillidsmand, der kan paatale deres Sager, maatte vi forsøge at faa Tillidsmandssystemet fastslaaet. Vi vilde ligeledes, hvis vi fik Forslaget igennem, komme bort fra Pristallet.

Med Hensyn til de øvrige Overenskomster vilde Forretningsføreren foreslaa, at det overlodes til Hovedledelsen at skønne over, hvilke der skulde optages Forhandling paa og eventuelt opsiges; vi havde en Del Overenskomster, der maatte og skulde rettes. Om disse Forslag samlede Hovedbestyrelsen sig enstemmigt, og vi lod dem gaa til Urafstemning i Afdelingerne, der tiltraadte Hovedbestyrelsens Forslag med stor Majoritet.

Cirkulære vedrørende Afstemningen er tilsendt Afdelingerne.

Efter dette forsøgte vi en Forhandling med Sammenslutningen, som denne dog afslog, idet man forlangte en Opsigelse af Overenskomsten for overhovedet at forhandle. Imidlertid havde der i nogen Tid været ført Konferencer mellem Formændene for Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund, og man samlede Forretningsudvalgene for Dansk Arbejdsgiverforening, De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund til et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Oktober.

Mødet, der varede fra Kl. 10 Formiddag til Kl. 3 Nat, resulterede i, at man enedes om følgende:

„Ved et Fællesmøde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiverforening, De samvirkende Fagforbund i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund er man enedes om at nedsætte et Fællesudvalg med det Formaal at optage en almindelig Drøftelse af Samarbejdet og herunder navnlig undersøge, om det maatte være muligt at bortrydde de Hindringer, som for Tiden gør sig gældende for Tilvejebringelsen af fleraarige Overenskomster.

Det er endvidere en Aftale, at Udvalget skal optage en almindelig Drøftelse af de i Forbindelse med den finske Blokade staaende Forhold.

Udvalget skal til Behandling af de forannævnte Spørgsmaal kunne nedsætte Underudvalg og skal eventuelt kunne supplere sig med Sagkyndige.

Som Afslutning paa Udvalgets Arbejde skal der afgives Beretning til de respektive Organisationer inden 1. Oktober 1929.

*

Det er imidlertid en Forudsætning for Udvalgets Nedsættelse og Arbejde, at de mellem vore Organisationer løbende Overenskomster i det store og hele forbliver uopsagte. Meddelelse om Opsigelse eller Begæring om Optagelse af Forhandling uden formel Opsigelse af Overenskomster, der udløber 1. Februar n. A., skal være de respektive Hovedorganisationer i Hænde senest 12. November d. A. Saafremt eventuelle Uoverensstemmelser i de forannævnte Tilfælde ikke er bortfjernet ved Forhandling eventuelt under Hovedorganisationernes Medvirkning inden

den 19. November d. A., skal hver af Hovedorganisationerne have Ret til inden 24. November d. A. paa deres Medlemmers Vegne at opsige de Overenskomster, om hvilke der ved Forhandling i det forannævnte Tidsrum ikke er opnaaet Enighed.

*

Med Hensyn til de senere i 1929 udløbende Overenskomster gælder samme Forudsætning som forannævnt for de til 1. Februar udløbende Overenskomster. Det er endvidere en Aftale, at umiddelbart efter Afslutningen af Forhandlingerne om Februar-Overenskomsterne optages der Forhandling om de senere i 1929 udløbende Overenskomster, og saaledes at ingen Opsigelse af nogen af disse kan finde Sted, forinden Spørgsmaalet herom har været drøftet mellem Hovedorganisationerne.

København, den 31. Oktober 1928.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
sign. *H. Langkjær.*

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
sign. *Vilh. Nygaard.*

For Dansk Arbejdsmandsforbund:
sign. *Lyngsie.*"

Paany anmodede vi om Forhandling med Sammenslutningen, og denne resulterede i, at vi fik gennemført Hovedbestyrelsens Forslag, saaledes at Overenskomstforslaget fra 1927 bliver gældende med de Ændringer, Prisreguleringen i 1927 foraarsagede.

Minimallønningerne bliver saaledes:

a. København:

For kvindelige Arbejdere mellem 16 og 18 Aar 49 Øre pr. Time.
For kvindelige Arbejdere over 18 Aar 51 Øre pr. Time.

De to første Maaneder efter Antagelsen er Minimallønnen henholdsvis 45 Øre og 48 Øre.

Dette gælder dog ikke i saadanne Tilfælde, hvor en kvindelig Arbejder tidligere har været beskæftiget 2 Maaneder eller derover i den paagældende Virksomhed.

Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund kan, naar der er forløbet *2 Maaneder* efter deres Antagelse, ved *Timelønsarbejde* ikke erholde mindre Betaling end:
51 Øre pr. Time for kvindelige Arbejdere mellem 16 og 18 Aar,
56 Øre pr. Time for kvindelige Arbejdere over 18 Aar.

b. Provinserne:

For kvindelige Arbejdere mellem 16 og 18 Aar 45 Øre pr. Time.
For kvindelige Arbejdere over 18 Aar 49 Øre pr. Time.

De to første Maaneder efter Antagelsen er Minimallønnen henholdsvis 40 Øre og 45 Øre.

Dette gælder dog ikke i saadanne Tilfælde, hvor en kvindelig Arbejder tidligere har været beskæftiget 2 Maaneder eller derover i den paagældende Virksomhed.

Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund kan, naar der er forløbet *2 Maaneder* efter deres Antagelse, ved *Timelønsarbejde* ikke erholde mindre Betaling end:
47 Øre pr. Time for kvindelige Arbejdere mellem 16 og 18 Aar,
52 Øre pr. Time for kvindelige Arbejdere over 18 Aar.

Akkordbasis'et er:

72 Øre i København og
68 „ i Provinserne.

Overenskomsten er gældende fra 1. Februar 1929 og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. Februar.

Overenskomsten omfatter ca. 2900 af Forbundets Medlemmer.

For Æglagrenes Vedkommende tiltraadte Afdelingerne Hovedbestyrelsens Forslag, og da Arbejdsgiverne heller ikke opsagde, løber Overenskomsterne videre og kan først opsiges til 1. Januar 1930.

Overenskomsterne omfatter ca. 800 Kvinder.

D. Friis, Vejle. Overenskomsten var til Udløb 1. Januar, men er ikke opsagt fra nogen af Siderne.

Dansk-engelsk Lakritsfabrik, Glostrup, har opsagt sin Overenskomst til Udløb 1. Februar 1929.

Overenskomsten med Sliberne paa A/S Fyns Glasværk er fornyet til 1. Maj 1929.

Overenskomst afsluttet med Svendborg Dampvaskeri:

Lønnen er den første Maaned, samt for alle under 18 Aar, 51 Øre pr. Time, derefter 61 Øre pr. Time.

Strygersker erholder 64 Øre pr. Time, Vaskekoner og Garderobestrygersker erholder 66 Øre pr. Time.

Ved alt Akkordarbejde er Timelønnen garanteret.

Overenskomsten er gældende fra 15. September 1928 til 1. April 1930.

Som man ser af ovenstaaende, er vi midt inde i Overenskomstsituationen og der vil i den kommende Tid være fuld Gang i Forhandlingerne, og vi vil forvente, at den Aftale, der er truffet mellem Hovedorganisationerne, maa skabe Basis for en hurtig Afslutning paa hele Situationen, saaledes at der kan blive Arbejde og Arbejdsro indenfor vort Erhvervsliv og derigennem større Beskæftigelse for de mange ledige Hænder.

⊡

Kvindeligt Arbejderforbunds Hovedkontor

er flyttet fra Ryesgade 122, København Ø., til

Maagevej 17, St.

København L. — Telefon 5123. — Postgiro 22094.

Mæglingsmøder og Fællesmøder.

Mæglingsmøde afholdt paa Raadhuset i Sønderborg i Anledning af Lønforholdene for Rengøringskonerne paa Borgerskolen i Sønderborg.

Man enedes om følgende:

Idet Kvindeligt Arbejderforbund indtil videre frafalder andre Krav, gaar Kommunen ind paa, at de ved det paagældende Arbejde beskæftigede 4 Rengøringskoner, saalænge de er beskæftigede i Kommunens Tjeneste, faar 62 Kr. 70 Øre pr. Maaned.

Den forhøjede Løn udbetales ved første Lønudbetaling.

Lønudvalget vil undersøge det af os fremførte Spørgsmaal vedrørende en mulig Ekstragodtgørelse i Anledning af Ekstraarbejdet i Forbindelse med Dybbølsfesten.

Denne Godtgørelse er senere udbetalt vore Medlemmer.

Mæglingsmøde afholdt med Københavns Fjerrenseri i Anledning af, at Virksomheden nægter at give vore Medlemmer Sommerferie under Henvisning til, at vi ingen Overenskomst har med Virksomheden; man mener derfor ikke at have Forpligtigelse overfor vore Medlemmer.

Heroverfor har Forbundet protesteret. Forholdet er dette, at Virksomheden har opsagt Overenskomsten, og man er ikke enedes om en ny Overenskomst. Den gamle Overenskomst er saaledes gældende, indtil Virksomheden frigør sig for den.

Sommerferiespørgsmaalet er gammel Kotume, og Virksomheden kan ikke afskære vore Medlemmer for Ferie.

Sagen er gennem De samvirkende Fagforbund indgivet til voldgiftsretslig Behandling.

Mæglingsmøde afholdt paa Dansk Papdaasefabrik i Anledning af, at Firmaet egenmægtig havde nedsat en i Priskuranten fastsat Akkordpris.

Enighed opnaaedes ikke, men Sagen bortfaldt, idet Virksomheden efter Mæglingsmødets Afholdelse ikke lod det omstridte Arbejde udføre mere.

Fællesmøde afholdt i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en ulovlig Arbejdsstandsning hos Firmaet Brix Petersen, Nørregade.

Firmaet beskæftigede nogle unge, uorganiserede Kvinder. Efter de øvrige Kvinders Udsagn lagde Firmaet disse Hindringer i Vejen for at faa de unge Kvinder organiserede, og de forlod af den Grund Arbejdet.

Arbejdsgiverforeningen forlangte Sagen indbragt for Den faste Voldgiftsret, men ved Fællesmødet enedes man om at afslutte Konflikten, der omfattede 15 Kvinder, paa den Maade, at Arbejdet genoptoges den 26. ds. i videst mulig Udstrækning.

I Bod for den ulovlige Strejke betaler de paagældende Kvinder under Afdelingens Garanti 100 Kr. til Firmaet.

Firmaet erklærer ikke at have eller ville lægge Hindringer i Vejen for Organiseringen af de unge Kvinder, kun maa Agitationen ikke foregaa i Arbejdslokalerne.

Mæglingsmøde afholdt i Tekstilfabrikantforeningen i Anledning af, at vore Medlemmer, der er beskæftiget hos Firmaet P. F. Nielsen, Nørregade, klagede over, at der strikkes paa en ny Maade, saa det tager betydelig mere Bomuldsgarn, og Fortjenesten derved er forringet.

Ved Mæglingsmødet henvistes Sagen til lokal Forhandling.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Nordisk Kabel- og Traadfabriker i Anledning af Klage over, at Virksomheden uden forudgaaende Forhandling har nedsat Akkordpriserne i Pudseriet.

Efter nogen Diskussion vistes Sagen tilbage til lokal Behandling, og hvis Enighed om alle Numre ikke kan opnaas, indgaar Sagen direkte til Timandsmøde.

Københavns Afdeling 5 meddelte, at et af Afdelingens Medlemmer, Asta Lorentzen, var afskediget fra sit Arbejde i Pudseriet paa Kabelfabriken paa Grund af for ringe Arbejdsydelse.

Kvinderne, ialt 19, nedlagde Arbejdet som Protest imod Afskedigelsen, som de mente var sket paa et urigtigt Grundlag, og forlangte hende genindsat i sit Arbejde.

Efter en Strejke paa tre Dage henvendte Firmaet sig til Afdelingen og anmodede om Forhandling. Ved denne hævdede Virksomheden, at Kvinderne, paa Grund af, at Priserne var ved at blive regulerede, saborterede Arbejdet, og at Asta Lorentzen paa et Arbejde en Gang havde produceret 30 pCt. mere, men af Hensyn til, at omtalte var en dygtig Kvinde, vilde Firmaet antage hende igen, men forlangte, at hun skulde have 8 Dages Karantæne. Dette Resultat var Afdelingen tilfreds med, og Arbejdet genoptoges.

Fra vor Afdeling i Sønderborg var klaget over Forholdene paa Fagforeningshuset. Bestyrelsen havde egenmægtig nedsat vore Medlemmers Løn fra 75 til 50 Kr. pr. Maaned.

Herimod protesterede vi, og Bestyrelsen for Fagforeningshuset opsagde da vore Medlemmer til 1. August og antog Tjenestepiger.

Ved Forhandling mellem Forbundet og Fagforeningshuset betalte man vore Medlemmer deres Tilgodehavende samt Sommerferiepenge.

Med Generaldirektoratet for De danske Statsbaner er optaget Forhandling om Istandsættelse af Lejlighederne og følgende er opnaaet:

Generaldirektoratet erkender, at Vedligeholdelsen af de paagældendes Boliger paahviler Statsbanerne, mens Brugerne selv maa udføre den Vedligeholdelse, som efter almindelig Skik paahviler Lejeren.

Denne Bestemmelse skal forstaas saaledes, at Brugeren af Friboligen maa bekoste f. Eks. Indsætning af nye Ruder, Laase og Dørgreb, hvis disse er gaaet itu ved Overlast, men ikke ved Slid og Ælde er blevet ubrugelige.

Vi har meddelt Distrikterne, at vor Anmodning saaledes er imødekommet.

Slagelse Afdeling havde klaget over, at Tillidsmanden paa Slagelse Dampvaskeri var bleven afskediget. Virksomheden opgav, at Grunden til Afskedigelsen var Arbejdsmangel. Afdelingen mente imidlertid, at det var Forfølgelse af Tillidsmanden, fordi denne havde paatalt forskellige Forhold paa Virksomheden. Samtidig med Afskedigelsen af Tillidsmanden søgte Virksomheden at paavirke vore øvrige Medlemmer til at udmelde sig af Organisationen.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 17. Oktober enedes man om, at Uoverensstemmelsen ordnedes paa den Maade, at Firmaet til den afskedigede Tillidsmand betaler et Beløb paa 300 Kr. og erklærer ikke at have noget imod, at de paa Virksomheden beskæftigede kvindelige Arbejdere staar som Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund.

Formanden for Københavns Afdeling 3 havde paatalt et Forhold vedrørende Betalingen til et Bud i Søborg. Følgende Ordning er truffet:

Under 100 Blade	Kr.	10,50
plus et Tillæg	„	1,00
plus Dyrtidstillæg	„	14,00
i Cyklegodtgørelse	„	2,50
Sideformatspenge, udgjorde den Uge, Ordningen blev truffen	„	1,70
samt et ekstra Tillæg	„	1,00
Ialt	Kr.	30,70

Vi har fra vor Afdeling i Randers faaet meddelt, at der paa Foranledning af Kommunalarbejderforbundets Afdeling samme Sted har været indkaldt til Møde med Kvinderne paa Skolerne og Administrationsbygningen for at faa disse organiserede. Det blev her oplyst, at Kvinderne antages og afskediges af Pedellerne og som saadan skulde organiseres under vort Forbund. Det er imidlertid ikke nogen helt let Sag. Endskønt disse Kvinder i det store og hele er gifte med organiserede Arbejdere, har kun enkelte givet Møde, naar der har været indkaldt til et saadant, og kun een eneste er til Dato indmeldt. Vi har nu tilskrevet Fællesorganisationen og anmodet denne om at være os behjælpelig, idet vi har bragt i Erfaring, at enkelte af de Kvinder, der ikke vil organiseres, er gifte med Mænd indenfor Ledelsen i Fællesorganisationen.

Blokaden i Svendborg hævet.

Blokaden paa Vaskeriet „Expres", Svendborg, er nu efter et Aars Forløb afsluttet og Forholdene dernede bragt i Orden.

Indehaveren, Fru Nelly Hansen, har overtaget Svendborg Dampvaskeri og oprettet ny Overenskomst med Forbundet.

Afdelingen havde paa sin Generalforsamling vedtaget, at den Kvinde, der arbejdede under Blokaden paa Vaskeriet „Expres", skulde betale en Bøde til Afdelingen, forinden hun kunde optages i denne.

Til denne Ordning af Sagen gav Forbundet sin Sanktion, og Sagen er dermed i Orden.

Voldgiftssagen med Bladkompagniet.

I Juni Maaned henvendte Bladkompagniet sig til Afdelingsformanden i Københavns Afdeling 7 med Anmodning om, at denne vilde være behjælpelig med at fastsætte, hvormange Bude der skulde udbringe Bladet „Forbrugeren", som Bladkompagniet nu havde faaet til Udbringelse. Man enedes om, at ca. 50 Bude skulde besørge denne Udbringelse. Da „Forbrugeren" imidlertid indtil nævnte Tid var blevet udbragt af de kvindelige Postbude, der staar som en selvstændig Afdeling under vort Forbund, til en Betaling af 2 Øre pr. Nummer og Bladkompagniet kun havde betalt 1 Øre pr. Nummer, protesterede Forbundet heroverfor, saasnart vi havde faaet Kundskab herom. Bladkompagniet hævdede imidlertid, at i Henhold til den Overenskomst, de havde med Forbundet, havde de Ret til at faa Bladet udbragt for en Betaling af 1 Øre pr. Nummer. Der henvises til § 2 i Overenskomsten:

§ 2.

Distriktsblade:

For Distribution af Distriktsblade, indlagt i Bladene, betales 25 Øre pr. 100 Stk. For Blade paa 8 Sider og derover betales 35 Øre pr. 100 Stk. For Omdeling af regelmæssigt udkommende Distriktsblade og lejlighedsvise Blade udenfor Abonnementskredsen betales 90 Øre pr. 100 Stk. Lejlighedsvise Blade, forsynede med Adresse, betales med 100 Øre pr. 100 Blade.

Vi delte ingenlunde denne Opfattelse, idet vi sagde, at regelmæssigt udkommende Blade maatte

betragtes som periodiske udkommende og aldrig kunde blive lejlighedsvis udkommende Blade og vi forlangte 2 Øre pr. Nummer for Udbringelsen. Under Protest betalte Bladkompagniet denne Pris, men indbragte samtidig Sagen for Den faste Voldgiftsret, der dog henviste den til en faglig Voldgift. Sagen har nu faaet sin Afslutning. Vi har indhentet Overpostmesterens Ord for, at de kvindelige Postbude er garderede imod Lønnedsættelse, idet den Ordning, der er truffet med Bladkompagniet for Udbringelse af „Forbrugeren", ikke vil faa nogen Indflydelse paa den mellem Postvæsenet og de kvindelige Postbude gældende Nummerbetaling for Uddelingen af periodiske Blade, Tidsskrifter m. m. Det fastsloges i Forliget med Bladkompagniet, at dette ikke efter den gældende Overenskomst kan forlange periodiske udkommende Blade udbragt af vore Medlemmer til 1 Øre pr. Nummer, men at der skal optages Prisforhandlinger mellem vort Forbund og Bladkompagniet, hvis man maatte ønske andre periodiske Blade udbragt.

25-Aars Jubilæum.

Bestyrelsen for Middelfart Afdeling.

Den 23. Juni fejrede Middelfart Afdeling sit 25-aarige Jubilæum ved en stilfuld Fest paa Kongsgaarden. Til Festen var indbudt Borgmesteren med Frue, Forbundets Formand m. fl. Kl. 7 samledes saa godt som alle Afdelingens Medlemmer om de festligt dækkede Borde, hvor Afdelingsformanden, Mine Petersen, i velvalgte Ord bød Forsamlingen og Gæsterne Velkommen. Forretningsføreren opridsede i store Træk Forbundets og Afdelingens Historie og takkede vore Medlemmer for godt Samarbejde i de forløbne 25 Aar, omtalte de Besværligheder, der havde været i Begyndelsen, hvor Kvinderne ikke rigtig forstod Organisationens Betydning og rettede en varm Tak til de Kvinder, der var gaaet i Spidsen for Organisationsarbejdet og ikke var blevet trætte, navnlig Afdelingsformanden, Mine Petersen, havde ofret meget af sin i Forvejen knapt tilmaalte Fritid for Arbejdet indenfor Fagforeningen, og Afdelingen havde meget at sige Mine Petersen Tak for. Forretningsføreren overbragte Hovedbestyrelsens Tak og Hilsener paa Jubilæumsdagen samt overrakte Formanden en lille Gave som Erkendtlighed for hendes trofaste Arbejde.

Afdelingen havde ogsaa betænkt Mine Petersen med forskellige Gaver. Borgmesteren takkede for Indbydelsen og udtalte sin Anerkendelse af Kvindernes Organisation i Middelfart. Efter at flere af de Tilstedeværende havde givet deres Bidrag til, at Festen forløb saa smukt, som Tilfældet var, sluttede den alvorlige Del med et kraftigt Leve for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark. I den pragtfuldt illuminerede Have og i den tilstødende Balsal tilbragte man i gemytlig Samvær endnu mange Timer sammen. Alle var enige om, at Kvinderne i Middelfart forstod at arrangere en Jubilæumsfest. *A. A.*

Stiftelsesfest i Kerteminde Afdeling.

Den 20. Oktober fejrede Kerteminde Afdeling sin 10-aarige Stiftelsesfest i Louiselund.

Til Festen var indbudt Fællesorganisationens Formand, Hr. Mogensen, Arbejdernes Sangkor, Afdelingens første Formand, Formanden og Kassereren for Odense Afdeling og Forretningsfører Alvilda Andersen.

Ved de festligt dækkede Kaffeborde, hvorom man samledes ved 8-Tiden, bød Afdelingens Formand, Former V. Jensen, i hjertelige Ord velkommen, hvorefter Sangkoret sang nogle smukkke Sange.

Alvilda Andersen fik derefter Ordet for at overbringe Hovedbestyrelsens hjerteligste Hilsen og Lykønskning til Fødselsdagsbarnet.

Kerteminde er jo kun en lille By, og sent kom Organisationen hertil, men grundig er Organisationen blevet; vi kan godt paastaa, at ikke en arbejdende Kvinde i Kerteminde staar udenfor sin Organisation, og naar dette Resultat er naaet, er det ikke mindst Former Jensens Skyld.

Vi har det Særsyn her i Kerteminde, at det er en Mand, der er Formand. Former Jensen har sammen med Kvinderne fra Odense dannet Afdelingen hernede; det gik i Begyndelsen smaat, og helt galt blev det, da Formanden, Fru Gommesen, nedlagde sit Formandsmandat og ingen anden Kvinde vilde tage det. Jensen traadte da til som en foreløbig Afløser, men endnu hænger Jensen paa den.

Kvinderne i Kerteminde værdsætter Jensen og hans Arbejde indenfor deres Afdeling og beder Gang paa Gang Jensen fortsætte dette.

Jeg bringer her i Aften Jensen min hjerteligste Tak for hans Uegennytte og Hjælpsomhed overfor de af vore Medlemmer, der til Tider er i Bekneb, og for hans gode, trofaste Arbejde i Afdelingen.

Udbragte et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund, der kraftigt besvaredes. Fællesorganisationens Formand takkede for Indbydelsen og overbragte sin Organisations Hilsen og Lykønskning.

Fru Rasmussen fra Odense overrakte Afdelingen en pragtfuld Blomsterkurv og Hilsener fra sin Afdeling.

Et af vore gamle Medlemmer havde forfattet en Sang for Kvinden, og en Politibetjent fra Kerteminde forlystede i et Par Timer de Forsamlede med Oplæsning af vestfynske Historier.

Dansen gik derefter lystigt til Kl. 2, og da man skiltes, var man enige om at have tilbragt nogle Timer sammen i godt kammeratligt Samvær.

A. A.

Stiftelsesfest i Aarhus Afdeling 7.

Den 20. Oktober fejrede Kvindeligt Arbejderforbunds Aarhus Afdeling 7 sin 10-aarige Stiftelsesfest i Arbejdernes Forsamlingsbygnings Spisesal og Festsal.

Omtrent alle Afdelingens Medlemmer med Paarørende og Venner havde efterkommet Indbydelsen; det var saaledes en talrig og feststemt Forsamling, Formanden, Fru Margrethe Rasmussen, ved de med Efteraarets farveprægtige Blomster smykkede Kaffeborde, bød velkommen med velvalgte Ord.

Et særligt Velkommen bød Formanden de indbudte Gæster: Afdelingens første Formand, Fru Anna Rasmussen, Formanden for Afdeling 4, Fru Marie Johnsen, Repræsentanten for Arbejdernes Fællesorganisation, Herr Maler Henrichsen samt Forbundets Sekretær, Fru Gunder Christiansen.

Efter Afsyngelse af en i Anledningen forfattet Sang, hvori forskellige Begivenheder og Bestyrelsen toges under Behandling, gav Formanden Ordet til Fru Christiansen, som bragte Afdelingen Forretningsudvalgets og Hovedledelsens hjerteligste Lykønskning og Hilsen, og i korte Træk skildrede Afdelingens Tilblivelse.

„Skolekonerne", der er det populære Navn for Medlemmerne i „Aarhus 7", har ikke, som man af Jubilæet kunde formode, været organiserede i 10 Aar, men meget længere, idet de før den Tid tilhørte Aarhus Afdeling 5, men efterhaanden blev „Skolekonerne" saa mange og Forholdene saa omfattende, at de mente bedst selv at kunne varetage deres Interesser, hvorfor de med Forbundets Billigelse skilte sig ud fra Afdeling 5 og dannede Aarhus 7.

Omtalte Vanskelighederne indadtil og udadtil, som Afdelingen i Begyndelsen maatte overvinde, nævnte det udmærkede Arbejde, der i Afdelingen er udført for at forbedre Kaarene for de paa Skolerne arbejdende Kvinder, mente, at selv om Aarhus kaldes en rød By — var det ikke saa sikkert, at de gode Resultater var naaet, hvis „Skolekonerne" ikke saa trofast havde holdt sammen om Forbundet og deres Afdeling, hvorigennem de havde skaffet sig Medbestemmelsesret om Vilkaarene for det Arbejde, de udfører!

De for Arbejderne ugunstige Tider maa mane Kvinderne til Sammenhold og til at interessere sig for, hvad der sker i Arbejderbevægelsen, takkede Afdelingens Medlemmer og Bestyrelse for godt Samarbejde og overrakte Formanden og Kasseren, Fru Agnes Staun Buketter med Tak fra Hovedkontoret. Ønskede Afdelingen fortsat Held til Arbejdet, og udbragte et kraftigt besvaret Leve for Aarhus 7.

Herr Henrichsen bragte paa Fællesorganisationens Vegne Lykønskning til Afdelingen, der tilfulde hævder sin Plads i de organiserede Arbejderes Rækker.

Fru Anna Rasmussen, der altid med Kærlighed og Interesse fulgte Afdelingen, talte smukt om det udførte Arbejde og om det fremtidige Arbejde indenfor denne.

Fru Johnsen lykønskede i Anledning af Jubilæet og manede Medlemmerne til at slaa Kreds om Bestyrelsen, som de kunde have fuld Tillid til.

Det kommunale Sangkor underholdt Forsamlingen med kvikke og fornøjelige Sangnumre og høstede fortjent Bifald herfor.

Formanden oplæste de tilsendte Lykønskningstelegrammer og takkede Fru Anna Rasmussen for den smukke Dirigentklokke, som Fru Rasmussen i Anledning af Jubilæet skænkede Afdelingen, den skulde saa ofte den lød for Medlemmerne minde om Fru Rasmussens Arbejde for dem. Takkede de Tilstedeværende for deres Bidrag til Festen, og udbragte et Leve for Sangkoret og Musikdirektør Nielsen.

Den alvorlige Del af Festen var forbi, og Dansen gik nu lystigt til langt ud paa Natten.

Den kammeratlige Stemning og hele Festen, der var præget af Glæde og godt Humør, vil sikkert bidrage til yderligere at styrke det gode Forhold og Samfølelsen indenfor Aarhus 7.

G. C.

En Mærkedag

for Forretningsfører Fru Alvilda Andersen.

For vort Forbunds Formand blev Dagen den 24. November 1918 en Mærkedag, idet Fru Andersen denne Dag begyndte sit Arbejde paa Forbundets Kontor.

Alvilda Andersen havde i sin Stilling som Formand for Københavns Afd. 4 udvist saa stor Energi og Dygtighed, at man paa Hovedkontoret blev opmærksom paa, at der her var en brugbar Kraft for Forbundet. Efter kort Tids Arbejde paa Hovedkontoret konstitueredes Fru Alvilda Andersen som Forbundets Sekretær og valgtes i 1921 paa Kongressen til denne Post, som hun bestred med saa stor Dygtighed, at hun to Aar efter, ved Fru Rasmussens Fratræden, valgtes som vort Forbunds Forretningsfører og øverste Leder.

Vi skrev den Gang, at det sikkert vilde vise sig at være et godt Valg, Kongressen efter Hovedbestyrelsens Indstilling foretog, og det h a r været et godt Valg.

Fru Andersen har vist, at hun var den rette Kvinde paa denne ansvarsfulde Plads. Alvilda Andersen er aldrig veget fra Ansvaret, men har altid været parat til at tage sin Tørn, ja, mere end det.

Vi, der paa nært Hold har fulgt Fru Andersen, har maattet beundre den Indsigt og Alsidighed, hun er i Besiddelse af, hendes Evne til straks at finde

en Sags Kerne, og den Personlighed hun har udviklet sig til.

Foruden Varetagelsen af vort Forbunds Interesser er Fru Andersen Formand for vort Forbunds Arbejdsløshedskasse, som jo ogsaa giver et stort Ar-

bejde, beklæder mange Tillidshverv og er Medlem af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg.

Fru Andersen har røgted sit Hverv som Forbundets Forretningsfører paa en saa udmærket Maade, at Forbundets Medlemmer skylder hende Tak derfor, og hun vil sikkert paa 10-Aarsdagen for sin Ansættelse modtage mange Beviser for, hvor afholdt hun er.

I Hovedbestyrelsen og overfor hendes nære Medarbejdere har hendes Stilling altid været en saadan, at vi med Tryghed har kunnet følge hende, og derfor siger vi hende Tak, og vort Haab er, at Fru Andersen i mange Aar endnu vil være den, der leder og styrer vort Forbund.

Johanne Jensen,
Næstformand i Kvindeligt Arbejderforbund.

Skoleundervisning.

I Lighed med tidligere Aar har vi ansøgt Arbejdsdirektoratet om at erholde Adgang til at oppebære Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden i Henhold til Lovens § 31, Stk. 2, under Deltagelse i Undervisning paa Kursus og Skoler. Denne Anmodning har vi imidlertid faaet afslaaet, idet det skønnes, at Arbejdsløshedens Størrelse indenfor Kassens Omraade ikke er til Stede, men Direktoratet henviser til paa et senere Tidspunkt at fremsende Andragende, naar Lovens § 19 foreligger ændret. Vi har nu paany indsendt Andragende, men efter at Bladet er gaaet i Trykken, har vi faaet Meddelelse om, at Anmodningen er bevilget. Cirkulærer desangaaende er udsendt til Afdelingerne. Husk at meddele Hovedkontoret, naar vore Medlemmer søger Skoleophold.

Skemaer til Brug ved Ansøgning om Skoleunderstøttelse kan rekvireres fra Hovedkontoret.

Til Afdelingskassererne.

Det meddeles Dem herved, at Hovedkontoret har oprettet Postgiro, hvilket gør den Forandring, at De herefter ved Indsendelse af Penge her til Hovedkontoret, i Stedet for som hidtil at benytte almindelige Postanvisninger, maa benytte vedlagte Indbetalingskort.

Til Underretning for de af vore Afdelinger, som har Medlemmer i Arbejdsløshedskassen, skal vi meddele, at Rekvirering af Penge til Understøttelse foregaar paa sædvanlig Maade, og ved Hjælp af de sædvanlige Rekvisitionskuponer, kun med den Forskel, at Rekvisitionskuponen maa være Hovedkontoret i Hænde senest Tirsdag, i Stedet for som hidtil Onsdag, da Afdelingerne ellers ikke vil kunne naa at faa Pengene til deres Udbetaling sidst paa Ugen.

K. Haagensen.

Bevar Valgretten!

Stakkels Ekscellencer!

Hvad for noget — vil Læserne maaske sige — begynder Fagbladet nu at „stakle" Nedskæringsministrene?

De har da sandelig ikke fortjent det — det vil Medlemmerne være klar over. De har ført den mest brutale Overklassepolitik, som nogen Sinde har været ført i Danmark, ja, maaske noget Sted i Verden. De har gjort de Rige rigere og de Fattige fattigere. De har end ikke undset sig for at gaa endnu et Skridt, idet de siger: Men fordi I er blevet fattigere i Kraft af vor Politik, *skal I ogsaa miste jeres borgerlige Rettigheder*, bl. a. *Valgretten!*

Det er jo netop Brutalitetens Højdepunkt hos Venstre og Konservative. De har

søgt at berøve os den kommunale Valgret!

De har skærpet Skattebestemmelserne og Reglerne for Eftergivelse af Skat, og de har drevet deres Hensynsløshed saa vidt, at de har givet Loven *tilbagevirkende Kraft*, saaledes at den Mand, der i Henhold til den gamle Lov havde Valgretten i Behold, *nu er blevet berøvet den!*

At de Konservative jubler, det er der intet at sige til. Men at det oh saa „demokratiske" Venstre er gaaet med hertil — det kan nok foranledige os til at sige: „Stakkels Ekscellencer!". Hvad andet

betyder denne „Genistreg" nemlig, end at de to Partier har *opgivet Haabet* om at se deres Politik sejre paa *ærlig* Manér!

Vil vi lade os overrumple?

Det er Spørgsmaalet, som enhver Arbejder maa besvare. At Svaret fra os alle bliver et afgjort Nej — derom er ingen Tvivl. At alle, der blot kan røre en Finger, vil møde frem til de kommunale Valg og sætte *sit Kryds ved Socialdemokratiet* — ja, det er en given Sag. Men for at man kan være med til det i Marts Maaned, maa man netop i denne Tid *sikre sig Valgretten.*

Skattebetalingen maa være i Orden!

Det kan være vanskeligt nok for adskillige, men den, der ikke frivilligt vil *udlevere sig selv og sin Familie* til Venstres og Højres kommunale Naade — og hvem vil det? — han maa se at faa Skatten betalt.

I Kommuner, hvor Skatten betales *kvartalvis*, skal alle Kvartaler fra April Kvartal *1927* til Oktober Kvartal *1928* (begge disse Kvartaler medregnet) være betalt inden Valglisternes Berigtigelse.

I Kommuner, hvor Skatten betales *halvaarsvis*, skal De have betalt for Halvaaret April—Oktober *1927* til Halvaaret April—Oktober *1928* (begge disse Halvaar medregnet).

I *København* skal alle Rater fra Juli-Raten 1927 indtil Januar-Raten **1929** (begge Rater medregnet) være betalt.

Valgretten tabt?

De Vælgere, der skylder Skat for noget af de paagældende Kvartaler, Halvaar eller Rater har *tabt Valgretten!*

Det samme gælder de Vælgere, der har faaet *eftergivet* en Del af deres Skat, dersom det eftergivne Beløb udgør *mere end en Trediedel af den samlede paalignede Kommuneskat* for de to Skatteaar 1927—28 og 1928—29.

Se derfor efter om disse Forhold er i Orden og søg ellers Udveje for at faa det manglende Beløb betalt. Da leverer vi i Marts Maaned vore Modstandere et saadant Valgslag, at vi paany kan sige: *Stakkels Ekscellencer!*

* * *

Ovenstaaende Artikel har vi modtaget fra Socialdemokratisk Forbund med Anmodning om Optagelse i vort Medlemsblad.

Da det er en Nødvendighed, ikke mindst for de arbejdende Kvinder at beholde Valgretten, maa vi betale Skatten, og derved sikre os vor Ret til ved Valgene i Foraaret at kunne sætte Kryds ved Navnene paa de Kvinder og Mænd, der vil tale og virke for os — og vor Sag.

Det betyder jo saa uhyre meget for Arbejdskvinderne, Enkerne og vore Børn, hvem der staar for Styret i Kommunerne. Vi har set paa hvilken Maade vore Modstandere behandler de for os livsvigtige Spørgsmaal. Havde de Magt, som de har Agt, da blev enhver god social Foranstaltning frataget os.

Vi maa stemme paa vore egne Kandidater og sørge for at faa dem valgte, da ved vi vor Sag i de bedste Hænder, men for at kunne dette, maa vi, selv om det kan være svært, betale vor Skat.

Vi anbefaler vore Medlemmer at læse Artiklen med Eftertanke.

⊡

Et Nødraab fra Skotøjsarbejderne.

Fra Dansk Skotøjsarbejderforbund har vi modtaget nedenstaaende med Anmodning om Optagelse:

Hvor forfærdelig Forholdene har udviklet sig for den danske Industri, belyser de Forhold, der raader i Skotøjsindustrien, hvor ikke mindre end 6 af de jævnt store Fabriker i det sidste halve Aar har maattet likvidere, og flere andre har store Vanskeligheder ved at kunne fortsætte. Arbejderne maa ud i den trøstesløse Ørkenvandring, som det eneste, der levnes dem. — — Det er paa højeste Tid, at der gøres noget, og Arbejderne maa her optræde i Enighed og Fællesskab, for Arbejdsløsheden er bleven til et Onde, der berører os alle. Der er kun en Vej ud af Arbejdsløshedens Kvaler. *Støt dansk Arbejde, hvor Du kan!* Altfor kritik- og tankeløst handler de fleste Mennesker, naar de køber deres Forbrugsartikler og lader sig byde, hvad Mellemhandleren stikker ud og anbefaler mest varmt, fordi denne billige Spekulationsvare just giver ham den største Handelsavance.

Den Handlendes Interesse har vel sin Berettigelse indenfor Rimelighedens Grænser, men Arbejderne, som i de senere Aar ligefrem er mishandlede gennem dette, at der ikke var Brug for deres eneste Vare — deres Arbejdskraft —, var der ti Fold mere Grund til at skænke en Tanke, naar vi gør vore Indkøb. *Thi vi handler som Daarer*, hvis ikke vi som Mellemhandleren regner med, hvad der gavner os selv. Køber man dansk Fodtøj, saa giver det Arbejde til Skotøjsarbejderen, Garveren, Tekstilarbejderen og alle dem, der har med dette Produkt og dets Raavarer at gøre. — *De bliver i Besiddelse af Købeevne, og skal naturligvis tage samme Hensyn til „Dansk Arbejde".* Derved vilde Arbejderklassen selv kunne løfte den Opgave, som Lovgivningsmagten og den nuværende Regering hidtil ikke har kunnet eller villet gøre noget ved. Om vi vedblivende lader os føre bag Lyset af dem, der taler saa godt for det, de helst vil sælge, og glemmer vore egne Interesser, saa fører det uvægerligt til vor egen Ruin. De skønne Idealer om Frikonkurrence maa vi ogsaa forstaa har ingen større Vægt under en Tid, hvor Karteller og Truster skyder op som Paddehatte, for at modvirke netop den for Kapitalen saa skadelige Frikonkurrence. Vi er nu en Gang vort eget lille Samfund og maa, hvis vi ikke vil lade os sluge af de større, i nogen Grad se paa: Hvad baader os selv bedst? før vi handler. Vi har en fuldtud moderne og velindrettet Skotøjsindustri, der kan fremstille de bedste og fuldtud moderne Varer, men Handelen ligefrem misrekommanderer vort eget Produkt, fordi f. Eks. Bata-Fabrikerne i Czekoslovakiet gennem umenneske-

lige Arbejdsvilkaar er i Stand til at byde Mellemhandlerne en større Avance paa de Varer, man faar derfra. Ja, selv Tyskland, hvis egen Industri overgaar selve Amerika i rationel Drift, trykkes voldsomt af Bata-Fodtøjet.

Vi stilles da overfor de Spørgsmaal: Kan det være i vor egen Interesse at støtte de Forhold, som Diktatoren Bata opretholder overfor sine mange Arbejdere og derved bringe de danske Arbejdere ned paa en lignende social Levevis? Er det samfundsmæssig set forsvarligt, at Handelen har saa fuldkommen fri Ret til at sende saa mange Millioner Kroner ud af Landet for et Produkt, som vi selv kunde frembringe og ogsaa optage Konkurrencen med paa ærlig Vis.

I 1927 købte man for 31 Mill. Kr. udenlandsk Fodtøj — eller noget nær Halvdelen af Forbruget her i Landet. Under normale Forhold var det dog kun omkring 16 pCt. af Forbruget, vi indførte. Vore Medlemmer havde sidste Aar 88 tabte Arbejdsdage pr. Medlem. Danmarks Handelsbalance udviste i Fjor et Underskud paa 53½ Mill. Kr., og for de første 7 Maaneder af i Aar opgjordes det forleden til 68½ Mill. Kr. Arbejdsløsheden og Uvirksomheden i Landets Industri betyder Tab i vor Samfundshusholdning paa flere Hundrede Millioner — noget nær svarende til, hvad Smøreksporten indbringer Landet.

Overfor disse Fakta maa i al Fald Arbejderklassen være agtpaagivende og ikke lade sig besnære af de dybsindige Talemaader, som det eneste fornødne: „Ned med Arbejdslønnen og frem til yderligere rationel Drift" o. s. v. Det er den Mygdalske Politik, som kun tager Sigte paa at føre den danske Arbejder ned til samme elendige og retsløse Forhold, som hersker i de Lande, hvor Arbejderne ikke gennem deres Organisationer har kæmpet sig frem, som vi har gjort.

Handelens Frihed til at bestemme Arbejderklassens Skæbne er, som man ser, noget, der passer i den nuværende Regerings Politik, og derfor er det ikke til at faa Ørenlyd hos den for Industriens Interesser. Vor Selvopholdelsesdrift maa da søge andre Udveje; og da formener vi dog, det ligger saa snublende nær, at Arbejderklassen stiller sig solidarisk i dette for vor Eksistens saa vigtige Spørgsmaal: *At forlange danske Varer, hvor disse er at faa til rimelige Priser i Forhold til deres Værdi.* Og det tør vi svare for er Tilfældet for Fodtøjets Vedkommende. For det er jo saadan, at den, der køber billigt, køber i Virkeligheden altfor dyrt.

Arbejdere og Arbejderhustruer! Gør det til en Pligt at vise den Handlendes Reklame tilbage og forlang „Dansk Arbejde", naar I gør Eders Indkøb; derved bidrager I paa effektiv Maade til at hjælpe vor egen Industri i Gang og føre den danske Arbejder ud af den frygtelige Arbejdsløshedsperiode, som har hærget vore Hjem altfor længe og i et Omfang, saa ikke en eneste har undgaaet at mærke Følgerne heraf.

Med solidarisk Hilsen

N. I. Larsen,
Dansk Skotøjsarbejderforbund.

Barberkonflikten i København.

I snart 1½ Aar har der været Lock-out i Barber- og Frisørfaget i Stor-København, som Følge af Mestrenes Lyst og Trang til at ødelægge Svendeforbundet og drive Svendene ud i patriarkalske Tilstande. Mestrene kan imidlertid ikke naa Deres Hensigt, thi Svendene kan leve uden at være afhængig af Beskæftigelse hos Mestrene, eftersom Svendene driver deres egne Forretninger.

Som Forholdene derfor er, finder vi Anledning til at gøre vore Medlemmer opmærksom paa, at vi alle har Pligt til at støtte Svendene i Barber- og Frisørfaget i deres Kamp, og dette sker ved, at man, i Stedet for at lade sig betjene af Lock-outmestrene og deres Skruebrækkere, søger Svendenes Forretninger, som drives under Firmanavnet „Figaro".

For Øjeblikket har Svendene 28 kombinerede Herre- og Damesaloner og 1 speciel Herresalon*). Disse 29 Forretninger, som er spredt over hele København, er beliggende følgende Steder:

Absalonsgade 36, Telf. Eva 236 x.
Amagerbrogade 172, Telf. Amager 5935.
Arnesvej 1, Brønshøj. Telf. Bella 498.
Blegdamsvej 86 A, Telf. Øbro 6712.
Classensgade 68, Telf. Øbro 4583 y.
Dr. Tværgade 54, Telf. Palæ 2150.
Enghavevej 31, Telf. Vester 1495 y.
Falkonér Allé 92, Telf. Nora 3972 x.
Fiskergade 18, Telf. Nora 5133.
Frederiksborggade 52, Telf. Byen 1020 v.
Frederiksborgvej 4, Telf. Taga 1848.
Guldbergsgade 16, Telf. Nora 5143.
Gyldenløwesgade 21, Telf. Byen 3687.
Havnegade 53, Telf. Byen 3956.
*Integade 4, Telf. Byen 3245.
Jægersborggade 1, Telf. Taga 1965.
Jernbanevej, Lyngby, Telf. Lyngby 217.
Kultorvet 14, Telf. Byen 7528.
Nørrebrogade 164, Telf. Taga 3834.
Prinsessegade 49, Telf. Amager 6281.
Prinsessegade 2, Telf. Amager 1486.
Skaanesgade 2, Telf. Amager 4230.
Skolegade 1, Telf. Valby 276.
Smallegade 9, Telf. Godthaab 6932.
Tingvej 24, Telf. Amager 4715.
Tjørnegade 4, Telf. Nora 5826.
Vesterbrogade 77, Telf. Vester 4089.
Viborggade 11, Telf. Øbro 5242.
Øresundsvej 8, Telf. Amager 3669.

Betjeningspriserne i disse Forretninger er paa Ugens 4 første Dage langt lavere end hos Mestrene. Vi nævner blot til Eksempel: Herreklipning 50 Øre, Dameklipning 65 Øre, Drengeklipning 40 Øre, Pigeklipning 50 Øre, Barbering 20 Øre, Ondulation

75 Øre og saaledes fremdeles meget smaa Priser paa alle Betjeninger. I hver Figaro-Salon findes en udførlig Prisliste over alle Betjeninger.

Der beskæftiges i de 29 Forretninger over 250 mandlige og kvindelige Svende, og at det er Saloner, som det er værd at søge, fremgaar af, at de i sidste Halvaar har haft en Indtægt paa en halv Million Kroner.

Lock-outmestrene og deres Skruebrækkere bekæmper hele Arbejderklassen, men Arbejderne bekæmper bedst nævnte Modstandere ved kun at søge Svendenes godt indrettede og veldrevne Figaro-Saloner.

Solidaritetsfølelsen blandt Kvinderne bør ogsaa give sig Udslag i denne Sag, hvor Barber- og Frisørsvendene kæmper for deres Menneskeret, derfor henstiller vi til Eder: Aflæg et Besøg i en af de nævnte Saloner. Naar I først har været der een Gang, vil I komme der til Stadighed, og I er saaledes med til at støtte Barber- og Frisørsvendene i deres Kamp mod Arbejdskøberne.

⊡

Til Repræsentanterne.

Arbejdernes Almanak.

Husk at bestille Arbejdernes Almanak i Tide, Pris Kr. 1,25. Bestilles hos Repræsentanterne paa Arbejdspladserne samt hos Social-Demokratens Bude.

Lommebog for Arbejdere 1929.

I Aarets sidste Maaned udsendes 16. Aargang af **„Lommebog for Arbejdere“.** Denne praktiske lille Haandbog har gennem Aarene vundet sig et stadigt større Publikum, og ved sit Indhold, der som sædvanlig omfatter en Række faglige, politiske og almene Spørgsmaal, fortjener Lommebogen den største Udbredelse, idet den vil gøre Nytte, hvor den kommer frem.

Lommebogen vil ogsaa i Aar fremtræde i et smukt og solidt *Helshirtingsbind* med Lomme; Prisen bliver *Kr. 1,65.* Kun den meget betydelige Tilslutning, Lommebogen har fundet, gør det muligt at sætte Prisen saa lav, at **„Lommebog for Arbejdere“** som sædvanlig vil være billigere end nogen anden Lommebog af tilsvarende Størrelse.

Paa Opfordring har vi ladet fremstille et mindre Antal Eksemplarer i særlig elegante Bind. Prisen for disse bliver:

Helshirting med særlig Forsats.. Kr. 2,25
Fuldt Skind - - — .. - 4,50

Saafremt De indenfor Deres Kreds vil virke for Bogens Salg, tilbyder vi Dem 20 pCt. Rabat ved Bestilling af mindst 10 Eksemplarer, altsaa 10 Eksemplarer af den alm. Udgave for Kr. 13,20. **„Lommebog for Arbejdere“** er saa indarbejdet, at det lønner sig at optage Bestillinger paa Fabriker, Arbejdspladser o. l., idet Tusindvis af Arbejdere formelig abonnerer paa Bogen fra Aar til Aar, og stadig nye Tusinder giver den sin Tilslutning ved Køb.

Vi benytter Lejligheden til at henlede Opmærksomheden paa, at *vi* ogsaa modtager Bestillinger paa **„Arbejdernes Almanak 1929“** med *Forlagets Original-Rabat*: 20 pCt. paa Bestilling paa mindst 10 Eksemplarer. Prisen bliver Kr. 1,25, altsaa 10 Eksemplarer for Kr. 10,00. Det skulde glæde os, om De vilde betænke Arbejderpartiets Boghandel med Ordres paa dette Julehefte, der ligeledes plejer hurtigt at blive udsolgt.

Endvidere vil De paa nedenstaaende Bestillingsseddel kunne bestille den ny store **„Arbejdersangbogen“**, der lige er udkommen i 2. Oplag.

Med soc. Hilsen

Bog- og Papirhandelen „Fremad“.

Bestillingsseddel.

Fra Arbejderpartiets Bog- og Papirhandel, „Fremad“, Frederiksborggade 33, København K. (Postgiro: 21047), udbedes:

.....Eks. Lommebog for Arbejdere 1929 à 1,65, 2,25, 4,50.

.....Eks. Arbejdernes Almanak 1929 à 1,25.

.....Eks. Arbejdersangbogen à 1,50 (Partipris: 20 Eks. for Kr. 24,00).

Beløbet Kr.....følger hermed — ønskes opkrævet.

.....
Navn.

.....
Adresse.

⊡

Aarhus.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Blegdammen 8. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3— 8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

⊡

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.)

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefoner Central 5123.

Adressefortegnelse.

Aabenraa Afdeling. Form. og Kass.: Fru H. Elsner, Forstalle.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Marie Petersen, Borgergade 5. Telefon 1863. — Kasserer: Fru Marie Theil, Christiansgade 53, 1. Sal, Opg. i P.

Aalborg Afdeling 2. Formand: Fru Martha Nielsen, Dalgasgade 5, St. — Kasserer: Fru Martine Christensen, Villa „Højen", Enghavevej, Vejgaard pr. Aalborg.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Bogensegade 8 [3], Telefon 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Sønderallé 54 [2]. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Læssøegade 2 [1].

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru Margr. Rasmussen, Istedg. 8. — Kasserer: Fru Agnes Staun, Ridderstræde 11.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Ved Skoven 7.

Fensmark Afdeling. Formand: Fru M. Petersen, Holme Sipperup, Olstrup St. — Kasserer: Fru Marie Larsen, Fensmark ved Stenskoven, Olstrup St.

Fredericia Afdeling. Formand: Frk. Marie Hansen, Prinsensgade 6. — Kasserer: Fru M. Petersen, Nørrevoldg. 66.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru M. Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru E. Larsen, Østervej 1.

Haderslev Afdeling: Formand: Fru Marie Hansen, Bøndergaarden. — Kasserer: Fru A. Scharnberg, Jomfrugang 15.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru M. Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. M. Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand: Fru Johanne Jensen, Savskærervej. — Kasserer: Fru Anna Jensen, Ringstedvej.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru K. Olsen, Thorstensvej. — Kasserer: Fru A. Pedersen, „Frydendal", Reerslevvejen.

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus 7, Gurrevej. — Kasserer: Frk. Anna Sørensen, Graabrødrestræde 15.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18

Hjørring Afdeling. Formand: Fru Agnes Christensen, Mellemgade. — Kasserer: Fru Ellen Petersen, Toftegade 24.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru A. Olsen, Mariagervej.

Holbæk Afdeling. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien, Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Markedsgade 1.

Holstebro Afdeling. Formand: Fru Laura Aagaard, Nørregade 18. — Kasserer: Fru Anna Christensen, Bisgaardsg. 10.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Svanesg. 2 [2]. Telf. 1324. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Hørsholm Afdeling. Formand: Fru Dagmar Jensen, Ørbæksvej 18 1. — Kasserer: Fru Johanne Andersen, Kammerraadvej 4.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. V. Jensen, Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand: Fru Petrea Christensen, Blæsbjerggade 14. — Kasserer: Fru Anna Bach, Frydsvej 51.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 1. Telefon 14539. — Kasserer: Frk. Poula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Harriet Strandborg, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen Slotsgade 8 1. Telf. Nora 2667 x. — Kasserer: Fru Sørensen, Nørrebrogade 48 1.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Sofie Halberg, Prinsessegade 67 3, o. G. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1 1.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Inger Gamburg. Larslejstræde 1, St. Telf. Byen 4320. — Kasserer: Fru M. Mathiasen, Larslejstræde 1, St. Telf. Byen 4320.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Studiestræde 47 A 1. Telf. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Rørholmsgade 6 1. Telf. Byen 8850. — Kasserer: Fru Svenna Petersen, Aaboulevard 10 B 2.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Laura Woss-Andersen, Hedebyg. 7 3. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Ørnev. 13 2.

Køge Afdeling. Formand: Fru Karla Hansen, Laugshusgade 3 1. — Kasserer: Fru Marie Pedersen, Søvang pr. Køge.

Lyngby Afdeling. Formand: Fru Marie Jakobsen, Odinsvej 12 1. — Kasserer: Fru Mary Petersen, Karoline Amaliev. 90.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Mine Petersen, Banegaardsvej 14. — Kasserer: Fru Elna Mogensen, Banegaardsv. 46.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Madsen, Tollesensvej 2, St.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Laura Petersen, Gl. Postvej. — Kasserer: Fru Andrea Bohn, Nørregade.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Nicoline Nielsen, Østervoldgade 51. — Kasserer: Frk. Marie Bagger, Nørrevoldg. 59.

Nykøbing F. Afdeling. Formand Fru Johanne Jespersen, Overgade 3. — Kasserer: Fru Margr. Hansen, Grønneg. 36.

Næstved Afdeling. Formand: Fru Johanne Andreasen, Fyensv. 3. — Kasserer: Frk. Henriette Poulsen, Kornbakken 33.

Nykøbing M. Afdeling. Formand: Fru Signe Hvid, Østergade 30 1. — Kasserer: Fru Petrea Jespersen, Østergade 23.

Odense Afdeling Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Dronningensgade 5. Telefon: Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Dronningensgade 5.

Præstø Afdeling. Formand: Fru Helga Jørgensen, Torvet. — Kasserer: Fru Oline Nielsen, Centralhotellet o. G.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Nyvangsvej 8.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margr. Iversen, Gravsgade 171. — Kasserer: Fru Helga Jensen, Slotsgade 284.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Eleonordvej 1, Sct. Jørgensbjerg. — Kasserer: Fru Alma Jensen, Knudsvej 31.

Ryomgaard Afdeling: Formand Fru Emma Thuesen, Marie Magdalene. -- Kasserer: Fru Sine Gram, Ryomgaard St.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Marie Schmidt, Violstræde 1. — Kasserer: Fru Anna Bjerregaard, Absalonsgade 15.

Slagelse Afdeling. Formand: Fru Marie Skovgaard-Sørensen, Slagelse Plejehjem, Marievej 2. — Kasserer: Fru Sofie Jørgensen, Løvegade 44, Sidebygn.

Struer Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Vilhelmine Jensen, Galge Bjerge.

Svendborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Jensen, Egensevej 20.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Petersen, Sønderb. Amts Social-Demokrat, Jernbanegade 16.

Tønder Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Annette Felber, Slotsgade 6.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Marie Madsen, Plantagevej. — Kasserer: Enkefru A. Nielsen, Søndergade 57.

Vejle Afdeling. Formand og Kasserer for Arbejdsløshedskassen: Fru Dagmar Petersen, Haraldsgade 8 2, th. — Kasserer for Forb.: Frk. Karen Nielsen, Bleggaardsgade 32.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1 A, Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 23 A, Knabstrup St.

2det Distrikt: Formand: Fru Jensine Henriksen, Hjortshøj St. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Aalsø St.

3die Distrikt: Formand: Fru Christiansen, Kollund St. — Kasserer: Fru Johanne Jacobsen, Vogterhus 1, Silkeborgvej, Herning.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 50 | Januar 1929 | 14. Aargang

Glædeligt Nytaar!

Nu vi igen staar paa Tærskelen af det ny Aar og ønsker hverandre et Glædeligt Nytaar, rinder mange Tanker os i Hu. Først og fremmest dette, hvad Lykke eller Ulykke det ny Aar vil bringe, og da Begrebet Lykke indbefatter alt det nødvendigste, Føde, Klæder, m. m., er vor første Tanke den arbejdsløse, der maa friste Livet med saa uendelig lidt. Man haaber paa, det nye Aar bliver bedre end det, som svandt, og det kan sandelig ogsaa være nødvendigt. Kampen for det daglige Brød kan være haard nok for hvem, der har Arbejde, men tusindfold værre, naar Arbejdsløshedens kolde Haand lægger sig over os. Et af det ny Aars mest brændende Ønsker er vel nok dette, at vort Erhvervsliv vil komme i Gang, saaledes, at de ledige Hænder kan finde Beskæftigelse, men Ønsker herom er ikke nok, der maa ligge Magt bagved, og hvis vi brugte vor Magt i en Enhed, var der sikkert ingen Tvivl om, at der for vore arbejdsløse kunde skaffes bedre Forhold. Fra Regeringens Side kan vi jo ikke vente nogen Haandsrækning, tværtimod, de Herrer, som for Tiden sidder ved Landets Ror, bruger alle ved Haanden værende Midler til at faa Arbejderne saa langt ned som muligt, deres Haab er jo sikkert dette, at de paa Grundlag af den nuværende Valglov ved de kommunale Valg skal faa en saadan Fremgang, at Socialdemokratiet kommer i Mindretal, og de da kunde faa ødelagt mere end nogen Sinde vor sociale Lovgivning saaledes, at vore Gamle, Syge, Invalider og Fattige faar endnu daarligere Kaar end dem, de for Tiden har. Det, vort Parti gennem 50 Aar har tilkæmpet os, det har de høje Herrer mishandlet i de 2 Aar, de har siddet ved Roret. Derfor maa vi nu samles, Kvinder og Mænd, hele Landet over for at tilbageslaa de Angreb, der rettes mod vore dyrebareste Interesser, det er vore Hjem, vore Gamle, vore Børns Interesser, der her staar paa Spil. Derfor, alle *I Arbejderkvinder* rundt om i Landet, vær med i Arbejdet, for at vort Parti ved de kommunale Valg maa vinde Fremgang. Gør din Pligt paa Valgdagen, og du er med til at skabe bedre og lysere Kaar for Efterslægten.

Lad os derfor ved Aarsskiftet give hinanden Haanden paa, at vi alle vil være med i Arbejdet, naar det gælder bedre Livsvilkaar for Arbejderbevægelsen i sin Helhed.

Glædeligt Nytaar!

Alvilda Andersen.

Overenskomstsituationen.

I Henhold til Bestyrelsens Forslag udsendtes til vore Afdelinger Cirkulære vedrørende Opsigelsen af vore Overenskomster, hvori vi anbefalede ikke at opsige i Flæng, men overlade til Hovedbestyrelsen at se paa, hvilke af Overenskomsterne, der skulde opsiges. Ved den over dette Forslag foretagne Urafstemning afgaves 4027 Stemmer, deraf var 2598 imod Opsigelse, 949 for Opsigelse, 105 Stemmesedler var blanke og 15 ugyldige. Det var saaledes vedtaget i det store og hele ikke at opsige.

Vi har, som tidligere meddelt, forhandlet om og faaet forlænget Overenskomsterne for henholdsvis Januar, Februar og Marts, og der er for Tiden Forhandlinger i Gang for April og Maj-Overenskomsterne.

Arbejdsgiverne har ønsket Forhandling paa følgende Overenskomster for April: Dampvaskeriejerforeningen i Danmark, Mehls Fabrik, Aarhus, Skandinavisk Gummikompagni, Odense, Taxa Motor-Kompagniet, Københavns Fjerrenseri, Sækkelagrene, København, Aalborg, Odense. For Maj Maaneds Vedkommende paa: A/S Fyens Konservesfabrik, Havregrynspakkeriet i Svendborg.

Vi har ønsket Forhandling paa Rejermanns Papfabrik, der udløber 1. April 1929 og Nordisk Fjerfabrik og samtlige Sæbefabrikker i Provinsen, der udløber 1. Maj 1929.

Fra Tekstilfabrikantforeningen forelaa Anmodning om Forhandling vedrørende Overenskomsten.

Ved Forhandlingen stillede Tekstilfabrikantforeningen Krav om, at Ugelønnen hos Hr. Rasmussen i Vejle skulde omsættes i Timeløn, et Krav, som vi ikke vilde imødekomme. Ved den afsluttende Forhandling i Arbejdsgiverforeningen enedes man om, at Overenskomsten med tilhørende Løntarif forlænges et Aar uden Ændringer.

Overenskomsten med Sukkerfabrikerne forlænges til 1. Februar 1930 med følgende Ændringer:

Der tillægges Timelønnen i 2 Hold Skift 1,5 Øre pr. Time, saaledes at denne bliver 65,5 Øre. Akkordpriser med og over 98,25 Øres Fortjeneste revideres med 2 pCt. imod, at Reguleringen i Henhold til Pristallet bortfalder.

Sønderborg Afd. har lokalt truffet en Ordning med Sønderborg Sækkelager. En Del Akkorder forhøjes. Timelønnen for Lagerarbejde er forhøjet fra 69 til 71 Øre. Feriepenge forhøjes fra henholdsvis 25—28 Kr. til en Ugeløn af 32,16 Kr. Ved Akkordarbejde er Timelønnen garanteret.

Overenskomsten med Det danske Medicinal- og Kemikalkompagni, samt Gustav Lotze, er forlænget uden Ændringer til 31. Marts 1930.

Der er lokalt afsluttet med Gummifabriken „Jylland", Horsens. Overenskomsten forlænges iil 1. Okt. 1929. Akkordpriskuranten reguleredes.

Overenskomsten med Mælkekondenseringsfabriken i Fredericia er forlænget til 1. Maj 1930. Akkorderne fradrages 5 pCt.

Med Mælkekondenseringsfabriken i Hjørring er afsluttet; der reduceres 2 pCt. paa samtlige Time- og Akkordlønninger imod, at der i Overenskomsten indføres Betaling for Sommerferie. 6 Dage med fuld Løn for de af vore Medlemmer, som har været beskæftiget paa Virksomheden 1 Aar og 3 Dage for dem, som har været der ½ Aar. Der tillægges Timelønnen 15 Øre for Laag- og Spandevask og 10 Øre for Sortering af Daaser paa Blikværkstedet. Overenskomsten er gældende til 1. April 1930.

Overenskomsten med Københavns Farvefabrik og Papirfarveri er forlænget til 1. April 1930 uden Ændringer.

Overenskomsten med Kaffesurrogatfabriken Danmark, Hedehusene, er ligeledes forlænget til 1. April 1930 uden Ændringer.

Af opsagte Overenskomster har vi: Aggerbech i Horsens og Thorsgades Vaskeri i København. Begge opsagte af Arbejdsgiverne.

⊡

Mæglings- og Timandsmøder.

A/S Laurits Knudsen havde forlangt Mæglingsmøde paa, at vore Medlemmer havde nægtet Overarbejde i saa stor Udstrækning, som Virksomheden forlangte og havde tilføjet, at det ikke var Medlemmerne, der protesterede, men derimod Afdelingen og Forbundets Repræsentanter. Ved Mæglingsmødet opnaaedes ikke Enighed og Sagen behandledes videre i et Timandsmøde, der afholdtes den 26. November.

Forbundets Repræsentanter meddelte, at der fra Forbundets Sfde intet var til Hinder for, at Kvinderne arbejdede over i 6 Timer pr. Uge.

Firmaets og Sammenslutningens Repræsentanter maatte forlange, at Spørgsmaalet ved Overarbejde blev afgjort mellem Firmaets Repræsentant og den enkelte Arbejder personlig, ligsom man ikke kunde gaa med til i alle Tilfælde at fastsætte Maximum for Overarbejde til 6 Timer pr. Uge, idet Tekniken i Virksomheden i Perioder gjorde det nødvendigt, at der i alt Fald i enkelte Afdelinger blev præsteret Overarbejde i større Omfang.

Enighed opnaaedes ikke, og Sammenslutningens Repræsentanter forbeholdt sig deres Stilling.

Mæglingsmøde afholdt hos Firmaet Hellesen og Ludvigsen vedrørende et Krav fra vore Medlemmer om at faa tilbragt Materialer til store Elektroder. Vore Medlemmer betragtede dette som en hævdvunden Kotume, idet det gennem Aarene var blevet tilbragt dem. Virksomheden protesterede heroverfor og Enighed opnaaedes ikke, paa Timandsmødet den 26. November opnaaedes følgende:

Sagen diskuteredes og afsluttedes, idet Firmaet lovede at opretholde de samme Forhold, som har været gældende med Hensyn til Materialets Udlevering før Klagens Indbringelse.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S. Nordisk Simplex i Anledning af, at Firmaet forlangte en Nedsættelse af Svejseakkorderne paa 10 pCt., begrundet paa Maskinernes Forbedring. Sagen diskuteredes og Firmaet nedsatte deres Forlangende til 4 pCt., herefter henvistes Sagen til lokal Forhandling. Afdelingen har senere meddelt os, at Forslaget om de 4 pCt. er tiltraadt, undtagen for en enkelt Akkords Vedkommende.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Nordisk Kabel- og Traadfabriker i Anledning af Klage over, at Kvinderne ikke kan tjene Akkordbasis ved Pudsningsarbejde. Man enedes om Akkordpriser for 4 Nr., medens Akkordpriserne for de øvrige i Klagen omhandlede Numre optoges til lokal Forhandling.

Opnaas ikke Enighed om alle Numre, behandles de resterende Numre videre paa et Timandsmøde.

Paa Timandsmødet den 3. December 1928 oplystes, at der ikke var opnaaet Enighed ved den lokale Forhandling om alle Akkordpriserne, men at der resterede følgende Numre: 124, 131, 182, 183, 114, 120, 180, 172, 239, 85 og 86.

Der udbetales Timeløn for de af de paaklagede Numre, der maatte komme til Udførelse inden 1. Januar 1929. I den mellemliggende Tid optages Kontrol over disse Numre, samt Forhandling med Arbejderne om Akkordpriserne.

Den samme Fremgangsmaade bringes til Anvendelse for følgende Numre i Renseriet: 131, 208, 96, 264, 280, 33, 252, 247, 238, 137, 279, 228, 184, 185 og 198.

Bemærk!

Vi gør herigennem vore Afdelinger og Medlemmer opmærksomme paa, at Huset paa Maagevej, hvor Forbundet har Hovedkontor, har faaet sit Nr. forandret til 72.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Celludan. Vore Medlemmer klagede over, at Firmaet ensidigt nedsatte en Række Akkorder paa en Dunk, samt at Priserne paa nyt Arbejde i en Del Tilfælde først blev fastsat efter Arbejdets Udførelse, Firmaet erklærede sig indforstaaet med, at Akkorderne fremtidigt skal fastsættes ved Arbejdets Begyndelse.

Enighed opnaaedes ikke, og paa et den 2. Januar 1929 afholdt Timandsmøde, hvor Sagen diskuteredes, opnaaedes heller ikke Enighed, og Forbundets Repræsentanter forbeholdt sig deres Stilling.

Med Dampvaskeriet Thor er truffet følgende Ordning angaaende Etablering af 2 Holds Drift.

Arbejdstiden for 1. Hold er fra Kl. 6½—3 og 2. Hold fra Kl. 3—11½. Fra 4—11 betales 10 Øre mere pr. Time og efter Kl. 11, 16 Øre mere pr. Time.

Med Strandvejens Dampvaskeri er truffet følgende Ordning: et af vore Medlemmer havde taget sin Afsked paa Grund af Sygdom, og Virksomheden nægtede at udbetale Løn for den i Overenskomsten fastsatte Opsigelsesfrist. Virksomheden indgik paa at tilbagebetale vort Medlem 40 Kr., idet det kunde bevises, at hun i de sidste 3 Aar havde faaet udbetalt en fast Løn for baade Helligdage og Sygedage.

⊡

Voldgiftssagen med Københavns Fjerrenseri.

Spørgsmaal om Sommerferie.

I Anledning af, at Københavns Fjerrenseri havde nægtet at yde Ferie til vore Medlemmer under Henvisning til, at der ikke er indgaaet nogen Overenskomst om Ferie, og at der ikke kan paaberaabes Kotume, havde vi indklaget Firmaet for Den faste Voldgiftsret, hvor der ved det forberedende Møde den 23. November blev indgaaet Forlig om at lade Sagen behandle ved faglig Voldgift.

Efter at Sagen har været behandlet paa 2 Møder i den faglige Voldgiftsret, har Opmanden, Landsdommer Axel Rasmussen, afsagt følgende Kendelse:

Efter at der i Foraaret 1927 mellem Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark og A/S Københavns Fjerrenseri — hvilken Virksomhed da ifølge Udmeldelse af 1. Juli 1926 var udtraadt af Dansk Arbejdsgiverforening — var ført Forhandlinger om en ny Overenskomst for de kvindelige Arbejdere, men uden endeligt Resultat, indtraadte Selskabet, der i August 1926 ikke havde foretaget en da hjemlet Regulering af Arbejdslønnen, hvilken Regulering var kommet en konkurrerende Virksomhed tilgode, paany i Arbejdsgiverforeningen, og da en yderligere Regulering nedad af Arbejdslønnen i August 1927 ikke kunde gennemføres af Selskabet, søgte Arbejdsgiverforeningen ved Klage til Den faste Voldgiftsret at faa undersøgt, om der ikke paa et givet Tidspunkt var givet Selskabet urigtige Oplysninger for at faa det til at undlade at foretage Regulering i Lighed med andre Fag. Ved en Konference i September 1927 mellem de i Sagen interesserede Parter vedtoges det, at Klagen toges tilbage, og Selskabet bebudede at ville opsige Overenskomsten til 1. Januar 1928 og til den Tid at ville søge Lønningerne nedsat. I et af Arbejdsgiverforeningen optaget Referat af denne Konference hedder det, at hvis dette sidste ikke ved venskabelig Overenskomst maatte lykkes, „tilsagde Forbundet sin bedste Medvirken til", at Uligheden med den konkurrerende Virksomheds Lønforhold „saa nogenlunde blev jævnet", naar denne Virksomheds Overenskomst til 1. Maj udløb. Selskabet opsagde derefter som bebudet sin Overenskomst med Kvindeligt Arbejderforbund til 1. Januar 1928, men ved de derpaa følgende Forhandlinger lykkedes det ikke at komme til Enighed, idet Forbundet stillede sig paa det Standpunkt, at man kun vilde gaa noget ned med Arbejdslønnen paa Vilkaar, at den fornævnte konkurrerende Virksomhed gik noget op med Lønnen, hvormed Forbundet mente at opfylde sit Tilsagn ved Konferencen i September 1927, men det af Forbundet overfor den konkurrerende Virksomhed stillede Vilkaar lod sig ikke gennemføre. Arbejdet fortsattes imidlertid i Selskabet paa de efter den opsagte Overenskomst gældende Løn- og Arbejdsvilkaar, og ingen af Parterne har ved Lock-out eller Strejke endelig frigjort sig.

I Sommeren 1928 opstod imidlertid en ny Uoverensstemmelse mellem Selskabet og dets kvindelige Arbejdere, idet Selskabet afslog at imødekomme disses Krav paa Sommerferie med fuld Løn i 6 Arbejdsdage mellem 2 Søndage, hvortil disse Arbejdere — selv om Ferien ikke var overenskomstmæssig fastsat — hævdede at have en gennem Kotume i adskillige Aar grundet Ret i Lighed med de mandlige Arbejdere, hvem Ferie, ogsaa uden overenskomstmæssig Ret, blev tilstaaet.

Da Selskabet overfor Forbundet fastholdt sit Afslag, indbragte De samvirkende Fagforbund i Oktober 1928 Sagen for Den faste Voldgiftsret med Paastand om, at det paalagdes Selskabet at yde de kvindelige Arbejdere den kotumemæssige Sommerferie under Henvisning til, at *saadan* Ferie gennem ca. 7 Aar er givet, *at* Selskabet, da Forbundet under Overenskomstforhandlingerne i 1927 krævede Ferien fastlagt i Overenskomsten, modsatte sig dette, men erklærede, at den hidtidige Kotume fortsat skulde være gældende, *at* Ferien hvert Aar er givet uden Anmodning fra Arbejdernes Side indtil 1927, idet Selskabet da paa Forespørgsel fra Arbejdernes Repræsentant angaaende Feriens Begyndelse svarede,

at man, da der paa det Tidspunkt ingen Overenskomst fandtes, kun vilde tilbyde 4 Dages Ferie, men at Selskabet, da Repræsentanten meddelte at vilde indberette Sagen til Forbundet, dog gav Ferie paa sædvanlig Maade med 6 Dage, *og at* ligesom den opsagte Overenskomsts Bestemmelser — med Hensyn til hvilken Frigørelsesskridt ikke er foretagne — fremdeles overholdes, saaledes bestaar ogsaa den kotumemæssigt erhvervede og anerkendte Ret til Sommerferie.

Heroverfor hævdede Dansk Arbejdsgiverforening paa Selskabets Vegne med Paastand om Frifindelse, at der ikke ved Overenskomstforhandlinger eller paa noget andet Tidspunkt var givet de kvindelige Arbejdere noget Løfte om Sommerferie, og at nogen bindende Kotume for en saadan ej heller var skabt, idet der vel i nogle Aar faktisk har været ydet Arbejderne en Sommerferie, men at dette hver Gang er sket paa den Maade, at Arbejderne har henvendt sig til Selskabet og anmodet om, at dette vilde vise dem den Imødekommenhed at give Ferie, og at det, hver Gang Ferie saaledes er givet, er betydet Arbejderne, at disse ikke maatte betragte det som en Ret, men at Selskabet forbeholdt sig at imødekomme Kravet, naar Forholdene iøvrigt talte derfor, medens man ikke vilde lade en saadan Imødekommenhed danne Præcedens for Fremtiden.

Ved det forberedende Møde i Sagen for Den faste Voldgiftsret enedes Parterne om, at Spørgsmaalet, om der er en kotumemæssig Ret for de kvindelige Arbejdere i A/S Københavns Fjerrenseri til Sommerferie og i bekræftende Fald dens Omfang, henvises til Afgørelse ved en faglig Voldgift.

For den derefter nedsatte faglige Voldgift har Kvindeligt Arbejderforbund og Selskabet nedlagt Paastande i Overensstemmelse med de for Den faste Voldgiftsret fremsatte og paany fremført de for denne fremsatte Anbringender og Indsigelser. Selskabets Direktør har benægtet at have under Overenskomstforhandlingerne i 1927 givet noget Tilsagn om Ferie, men har ikke bestridt Forbundets Fremstilling vedrørende Ferieforhandlingerne samme Aar. Selskabets Direktør har hævdet at have givet Funktionærerne Ordre til ved Feriernes Lægning at tage Forbehold overfor Arbejderne i Overensstemmelse med det ovenfor anførte, for Den faste Voldgiftsret fremsatte, og i Voldgiftsrettens første Møde har Selskabets Fabriksbestyrer forklaret, at han har faaet saadan Ordre af Direktøren med Besked om at lade den gaa videre til Forvalterne, hvorhos Selskabets 2 Forvaltere har forklaret, at de ved Feriernes Lægning har i alt væsentligt givet Arbejderne en Redegørelse med Hensyn til Ydelse af Ferie i Overensstemmelse med den dem givne Ordre. De kvindelige Arbejderes Tillidsmand forklarede heroverfor, at hun, der har arbejdet hos Selskabet i 6 Aar og været Tillidsmand i 4 Aar, stadig har haft Sommerferie, det første Aar 3 Dage og de følgende Aar 6 Dage; hun har kun een Gang, nemlig i 1927, spurgt om Ferie; først blev der sagt nej, derefter blev tilbudt 3 Dage, og til sidst fik de 6 Dage. Direktøren har engang sagt, at Ferien var en „Godhed" fra Selskabets Side, men hun mindes ikke, at Forvalteren har sagt noget i saa Henseende. Ved et følgende Møde af Voldgiften til yderligere Vidneførsel efter Forbundets Begæring har 4 af de øvrige kvindelige Arbejdere givet Forklaring, der gaar ud paa, at disse, der har arbejdet hos Selskabet fra 4 til 10 Aar, hvert Aar indtil 1927 har faaet Ferie uden Anmodning derom, dog i Almindelighed ikke det første Aar, de var i Arbejde, men derefter 6 Dage hvert Aar; naar Ferietiden nærmede sig, spurgte Forvalterne Arbejderne, naar de ønskede deres Ferie, og der blev herefter affattet en Liste, paa Grundlag af hvilken Ferierne blev lagt. Der er aldrig overfor de paagældende Arbejdere taget noget Forbehold med Hensyn til Retten til Ferie eller Ferie det følgende Aar; overfor en af dem sagde den paagældende Forvalter i 1927, at Ferien var en Velvilje fra Selskabets Side, men intet om, at der ikke fremtidig kunde forventes Ferie. Overfor disse Forklaringer har Forvalterne fastholdt deres ovenanførte Forklaringer.

Efter at der i Voldgiftens sidste Møde var voteret i Sagen — ved hvilken Votering Stemmeflerhed mellem Voldgiftsmændene ikke opnaaedes — og Sagen derefter blev optaget til underskrevne Opmands Kendelse, har Selskabet begæret Sagen genoptaget for at tilvejebringe yderligere Oplysninger, i hvilken Henseende er tilstillet Opmanden en af nogle andre kvindelige Arbejdere underskreven Erklæring, der støtter de af Forvalterne afgivne Forklaringer. Forbundet har imidlertid protesteret mod Sagens Genoptagelse og mod, at der tillægges fornævnte Erklæring nogen Betydning. Efter dette Forbundets Standpunkt findes dets Protest at maatte tages til Følge.

Som Sagen saaledes foreligger, findes det godtgjort, at der i en Række Aar er ydet Selskabets kvindelige Arbejdere en Ferie paa 6 Arbejdsdage, fraset det første Aar vedkommende Arbejder var ansat i Selskabets Virksomhed. Det maa endvidere antages, at Selskabet, forsaavidt der derved er skabt en paa Kotume støttet Ret for Arbejderne, fremdeles er bundet ved denne Kotume, for hvilken Selskabet — saa lidt som for den opsagte Overenskomsts Bestemmelser — ej har frigjort sig, idet Arbejdet i Selskabets Virksomhed er fortsat paa den opsagte Overenskomsts Vilkaar. Endelig kan Selskabet efter det for Voldgiften oplyste ikke anses mod Forbundets Benægtelse at have godtgjort, at overfor den hos Arbejderne ved de i aarevis givne Ferier skabte Forventning om at være berettigede til aarlig Ferie har foretaget saadanne Foranstaltninger, at Arbejderne maatte være klare over, at den dem til Stadighed — derunder ogsaa i 1927 under de daværende Uoverensstemmelser iøvrigt — ydede Ferie ikke var en dem paa hævdvunden Kotume tilkommende Ret.

Det vil herefter i Overensstemmelse med Forbundets Paastand være at anerkende, at de ommeldte kvindelige Arbejdere har en paa fast Kotume grundet Ret til Sommerferie i 6 Dage, dog ikke det første Aar efter Antagelsen.

Sagens Omkostninger, derunder Opmandshonorar 200 Kr., bør efter Omstændighederne udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Herefter bestemmes:

De hos A/S Københavns Fjerrenseri arbejdende Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund har Ret til Sommerferie med fuld Løn i 6 Ar-

bejdsdage mellem 2 Søndage, dog ikke for det første Aar efter Antagelsen.

Sagens Omkostninger udredes med Halvdelen af Selskabet og med Halvdelen af Forbundet.

Den 23. December 1928.

Axel Rasmussen.

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde.

Den 17. November afholdtes det aarlige Møde, som Direktøren i Henhold til Loven skal afholde med Repræsentanter for Kasserne.

Af den af Direktøren her aflagte Beretning skal kortelig meddeles følgende:

Den 31. Marts 1928 var de statsanerkendte Kassers Antal 69 mod 68 Aaret forud. Selv om der er kommet en Kasse til med 344 Medlemmer, er det samlede Medlemsantal dalet med 2251, idet der ovennævnte Dato ialt var 271,786 Medlemmer. Den 31. Marts 1927 var Tallet 274.037.

Nedgangen tilskrev Direktøren de daarlige Tider, men i den efterfølgende Diskussion pegedes der paa, om ikke den senere udkommende officielle Beretning burde henvise til, at man sikkert kunde finde en bestemt medvirkende Aarsag til Nedgangen i Ophævelsen af den ekstraordinære Arbejdsløshedslov den 1. Oktober 1927. Kun 3 Kasser havde magtet den økonomiske Opgave at oprette Krisefonds og dermed var det givet, da de kommunale Hjælpekasser ogsaa i stort Omfang svigtede, at mange var drevet over paa Fattigvæsenet og dermed var udelukket fra at være Medlem af Kasserne, hvortil iøvrigt kom, at selv om de kunde have været Medlemmer, havde de alligevel været afskaaret derfra, naar de ikke kunde betale deres Kontingent.

Direktøren mente dog, at det nærmest virkede overraskende, naar Kasserne trods de daarlige Tider havde kunnet holde sammen paa Medlemmerne, som sket var.

Vor Kasse fremviser en Nedgang i Medlemsantallet paa 73.

Kassernes samlede Indtægt har i Aaret 1927—28 ialt været 30,432,288 Kr., hvilket er 7,4 Million Kroner mere end Aaret forud.

Til Forklaring heraf tjener f. Eks., at medens Ekstrakontingentet i 1926—27 var ca. 2,186,000 Kr., var det i 1927—28 ca. 6,676,000 Kr., altsaa nærved 4,5 Millioner Kroner mere. Det ordinære Kontingent har tilsammen været 14,336,425 Kr., hvilket er ca. 2 Millioner Kroner mere end Aaret forud.

Det gennemsnitlige Kontingent pr. Medlem er derfor ogsaa steget fra 53 Kr. for Aaret 1926—27 til 77 Kr. pr. Medlem i 1927—28.

Altsammen Tal der peger paa, hvor stor Arbejdsløsheden har været, og hvor stærkt Kassernes og Medlemmernes økonomiske Bæreevne har været belastet.

Statstilskudet har andraget	5,093,629 Kr.
Kommunetilskudet har andraget	3,571,544 -
Tilsammen ...	8,665,173 Kr.

mod 7,619,346 Kr. forrige Regnskabsaar.

Tak!

For al Venlighed og Opmærksomhed, som blev vist mig paa 10-Aarsdagen for min Ansættelse, retter jeg gennem vort Blad min inderligste Tak. Dagen vil for mig være et uforglemmeligt Minde.

ALVILDA ANDERSEN.

Hvad Udgifterne angaar, er disse ialt 29,989,703 Kr., og heraf andrager den udbetalte Understøttelse 28,134,018 Kr. eller lige saa meget som forrige Regnskabsaar og 3¼ Million mere end i 1925—26.

Den udbetalte gennemsnitlige Understøttelse pr. Medlem er omtrent den samme som forrige Aar, nemlig 103 Kr.

Som foran meddelt havde indtil 1. April kun 3 Kasser, nemlig Metalarbejdernes, Gørtler- og Metalarbejdernes og Skibstømrernes, magtede at oprette Krisefonds, medens de øvrige Kasser havde maattet opgive det, og tænke paa Oprettelse ved Hjælp af Ekstrakontingent har ikke været muligt, da Medlemmerne var tilstrækkelig belastede i Forvejen, hvortil oven i Købet kom, at adskillige Kasser har maatet optage Laan. Kun 7006 Medlemmer har faaet Kriseunderstøttelse for ialt 315,979 Dage med 689,539 Kr.

Nogle Kasser valgte i Stedet for at imødegaa Krisen ved at forlænge Understøttelsesdagenes Antal, ialt 18 Kasser, hvoraf de 9 bibeholdt de gældende Understøttelsessatser, medens 9 andre nedsatte Satserne.

47 Kasser med 195,514 Medlemmer evnede slet intet i nævnte Henseende.

Den 31. Marts 1928 havde Kasserne tilsammen en Beholdning paa 10,052,558 Kr. men en Gæld paa 8,005,349 Kr. Den samlede Formue er saaledes kun 2,047,209 Kr.

Vedrørende Understøttelsesforhold skal meddeles følgende.

Antal understøttede Medlemmer	148,702
Samtlige understøttede Dage	9,282,489
Understøttede Dage pr. understøttede Medlem	62
Samtlige ledige Dage	17,702,191
Samtige ledige Dage pr. Medlem ...	65
Samtlige understøttede Dage pr. Medlem	34

Af de ledige Dage har ca. 45 pCt. været understøttede.

Aarsmødet sluttede med Vedtagelsen af følgende Resolution.

Idet Aarsmødet udtaler sin uforbeholdne Tilslutning til det paa Rigsdagen indbragte Forslag om Krisehjælp til arbejdsløse, udarbejdet og indbragt efter Samraad med Arbejdsløshedskassernes Repræsentation, retter Aarsmødet en indtrængende Henstilling til Regering og Rigsdag om at tage nævnte Forslag op til hurtig og velvillig Behandling".

Til Medlem af Arbejdsnævnet i Stedet for afdøde A. Christiansen valgtes Maler Alf. Larsen.

Cirkulære fra Direktoratet.

Til vore Tillidsmænd.

Direktoratet undlader ikke herved at henlede Opmærksomheden paa, at de Blanketter, der anvendes til Andragende om Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden under Skoleophold, i stort Tal indgaar hertil i *mangelfuld Tilstand*, idet saavel *Andragerne* som de *Tillidsmænd*, der paa vedkommende Afdelings Vegne skal paategne Blanketterne, *undlader at besvare en Række af de opstillede Spørgsmaal*, hvilket Forhold medfører, at der maa foranstaltes en bekostelig og tidsspildende Korrespondance, for at faa bragt Blanketterne i behørig Orden.

I denne Anledning skal man anmode de ærede Hovedledelser om at ville drage Omsorg for, at *Afdelingernes Tillidsmænd* ved Paategningen af Blanketterne nøje besvarer *samtlige* de til Tillidsmandens Besvarelse paa Blanketternes Bagside opstillede Spørgsmaal, samt instruerer de paagældende Tillidsmænd om nøje at paase, at *samtlige* de til Andragernes Besvarelse opstillede Spørgsmaal af *paagældende Andragere* besvares paa nøjagtig og fyldestgørende Maade, idet tilføjes, at Direktoratet fremtidig ser sig nødsaget til kategorisk at afslaa alle Andragender, der indsendes paa ufuldstændig udfyldte Blanketter.

Endvidere skal man under Henvisning til, at Deltagerne i de med Tilskud af Arbejdsløshedsfonden oprettede Kursus for Arbejdsløse *kun* kan erholde Arbejdsløshedsfondens Skoleunderstøttelse i de Perioder, i hvilke de paagældende Kursusdeltagere er helt uden Understøttelse (jfr. Direktoratets Skrivelse af 14. September f. A. til samtlige anerkendte Arbejdsløshedskasser), anmode Hovedledelsen om at ville foranledige, at Blanketterne ved Andragender om Arbejdsløshedsfondens Skoleunderstøttelse fra Deltagere i disse Kursus paaføres Oplysning om, hvorvidt og i bekræftende Fald *i hvilke Perioder indenfor det Tidsrum*, saadanne Kursus varer, de paagældende Kursusdeltagere er berettigede til *vedtægtsmæssig Understøttelse.*

Vater.

Einar Christensen.

Til Afdelingskassererne.

Som meddelt i Cirkulæret af 5. December 1928, skal alle Medlemmerne have Strejkemærket for 1928 i deres Bog.

Gamle Strejkemærker ombyttes med nye indtil 15. Februar 1929. Mærker, som ikke er ombyttede indtil denne Dato, tages ikke for gyldige.

Vi erindrer endnu engang Afdelingskassererne om, at Regnskabet skal sluttes den sidste Lørdag i hver Maaned og Opgørelsen indsendes hertil Hovedkontoret den 1. i hver Maaned sammen med Skemaerne over Branchedeling m. m. over Medlemmerne. Afdelingskassererne maa nøje paase, at de Meddelelser, der paa denne Maade tilsendes Hovedkontoret, er absolut nøjagtige.

Endelig henstiller vi til Afdelingskassererne at sørge for, at Medlemmerne indbetaler al Restance inden 31. Marts 1929, da der ifølge Lovene ikke maa være nogen Restancer den 31. Marts. Alle Medlemmer, der staar til Restance den 31. Marts, vil uvægerlig blive slettede og miste deres Rettigheder i Arbejdsløshedskassen saavel som i Forbundet.

Da Hovedkontoret skal foretage en Revision af Medlemsbøgerne, maa Kontingentmærkerne, for at undgaa Slettelse, være betalt til Dato, da vi allerede fra 15. Februar paabegynder Revisionen.

Husk

naar I skriver Opsumeringslister da at opføre rigtig *Navn*, *Nummer* samt *Kommune.*

Kirstine Haagensen,
Hovedkasserer.

Nyvalg af Formand og Kasserer.

Husk at anmelde dette.

Det sker ikke saa sjældent, at Breve og Fagblade, som udsendes fra Hovedkontoret, kommer tilbage med Postvæsenets saalydende Paaskrift:

„Nægtet Modtagelse, er ikke Formand mere".

Og det siger sig selv, at naar Breve, maaske endog af stor Vigtighed for vore Afdelinger returneres paa denne Maade, skaber det Kludder, Forsinkelse og Vrøvl for alle Parter, og derfor maa vi bede de nyvalgte Formænd om straks at give os Meddelelse om:

1) Deres Navn og Bopæl samt Postadresse.
2) Om de har Telefon og i saa Fald hvilket Nummer.

Paa samme Maade maa man forholde sig, naar der sker Nyvalg af Kasserer.

Pas paa!

Arbejdere, hvis Skat fradrages i Lønnen, risikerer at miste Valgretten.

I Henhold til bestaaende Lov har Skattevæsenet Ret og Pligt til at faa *ikke rettidigt betalt Skat* af ugifte Personer indkasseret gennem Arbejdsgiveren. Desuden kan Skattevæsenet ved Lønudpantning opkræve Skatten hos gifte Skatteydere.

Derved er adskillige, særlig ugifte Arbejdere kommet ind i den Fremgangsmaade at lade deres Skat afdrage paa denne Maade.

Dette rummer imidlertid den store Fare, at de paagældende mister Valgretten til de forestaaende kommunale Valg, idet de er *bagud* med Betalingen af Skatten. Denne indgaar nemlig først til Skattevæsenet, naar det *fulde* Beløb er afdraget, og derved risikerer alle disse Medborgere at *blive slettet af Valglisten som Skatterestanter* ved Valglisternes endelige Berigtigelse.

Derfor bør enhver Arbejder — ugift eller gift — sørge for at faa betalt sin Skat direkte til Skattevæsenet inden den fastsatte Frist (i København den 20. i Maaneden). Først da er man sikker paa at *bevare Valgretten.*

Hvilken Skat skal være betalt for at sikre Valgretten?

Vi gør endnu en Gang vore Fagfæller opmærksom paa, at man for at have Valgret til By- og Sogneraadsvalgene og Hjælpekassevalgene i Marts Maaned skal have betalt følgende:

I *København* skal være betalt alle Rater fra Juliraten *1927* til og med Januar-Raten *1929*, der skal betales senest den 20. Januar 1929.

I Kommuner, hvor Skatten betales *kvartalsvis*, skal de syv Kvartaler fra April Kvartal *1927* til og med Oktober Kvartal *1928* være betalt.

I Kommuner, hvor Skatten betales *halvaarsvis*, skal følgende tre Halvaar være betalt: April—September *1927*, Oktober 1927—Marts *1928* og April—September *1928*.

Man har Lov til at faa eftergivet en Trediedel af den *samlede* paalignede Skat for de to Skatteaar 1927—28 og 1928—29, men har nogen faaet eftergivet *mere end en Trediedel, er Valgretten tabt* — dersom den paagældende ikke snarest faar efterbetalt saa meget, at der kun er eftergivet en Trediedel ialt.

Husk, at Arbejderpartiet *mister 2 Stemmer* for hver gift Arbejder, der slettes som Skatterestant, idet *ogsaa Hustruen* mister Valgretten.

Gør derfor en Kraftanstrengelse for at faa saadanne Eftergivelser og andre Restancer ud af Verden.

Boghandelen „Fremad".

Lommebog for Arbejdere 1929. En uundværlig Opslagsbog, en aldrig svigtende Raadgiver.

Blandt de mange Lommebøger, der nu dukker frem i Boghandlernes Vinduer, er der kun een, der er *Lommebog for Arbejdere*. Dens 16. Aargang *1929* slaar alle Konkurrenter af Marken ved sit rige Indhold og sin billige Pris.

Denne lille Lommebog kunde passende hedde: Spørg mig om alt! I dens Opslagsstof vil man finde Oplysninger om Organisationer og Institutioner, deres Adresser, Telefonnumre og Kontortider. Eksempelvis skal nævnes: Magistrat og Borgerrepræsentation, Arbejdsdirektoratet, Den faste Voldgiftsret, Forligsmandsinstitutionen, De samvirkende Fagforbund, Arbejdsgiverforeningen, Arbejderforsikringsraadet, Arbejds- og Fabrikstilsynet, Lønningsraadet o. s. v. Dertil kommer Fortegnelser over Oplysningsinstitutioner, Partiskoler, Højskoler, Teknologisk Institut, Husassistenternes Fagskole o. s. v. Bibliotekers Udlaanstider o. s. v. Lommebogens Adressefortegnelse omfatter samtlige Fagforbund i Danmark, samtlige Fællesorganisationer, Fagforeninger i København, Vælgerforeninger, Sygekasser, Kooperative Virksomheder o. fl.

Om hvorledes man skal forholde sig, hvilke Papirer, hvilke Kontorer man skal have fat i ved Daab, Vakcination, Konfirmation, Vielse, Begravelse o. s. v. finder man Oplysninger i en Afdeling fra Vuggen til Graven. At Bogen giver Besked om Posttaksterne, om Pristallet, om Aldersrente-Tabeller for Land og By og den Slags Spørgsmaal nævnes kun for Fuldstændighedens Skyld. Foruden alt dette Opslagsstof og Kalenderen rummer Lommebogen hvert Aar nogle særlige Afhandlinger, særlig af Interesse for Arbejdere. I den foreliggende Udgave saaledes en Artikel om Vilkaarene for Parcelbyggeriet med Redegørelse for alt, hvad den har at iagttage, der paatænker at bygge et lille Hus paa egen Grund. Attester, der skal fremskaffes, Kontorer der skal forhandles med o. s. v. Endvidere en statistisk Oversigt over Landstingsvalget og dets Resultater og en kort Indførelse i Studiet af Fagbevægelsen og dens Problemer. Og endelig en Artikel om Valgtekniken ved de kommunale Valg i 1929. Saaledes ogsaa vedrørende Udregninger ved Listeforbund og ved personlige Stemmer. Som man ser er Lommebog for Arbejdere ikke blot en nyttig Bog, det er en uundværlig Bog for hver den, der følger Bevægelserne i Samfundslivet og gerne vil have Svaret ved Haanden paa alle de Spørgsmaal, der kan opstaa Dag for Dag, og at dette er gaaet op for mange Tusinder, viser den Hastighed, hvormed det store Oplag gerne rives bort hvert Aar.

Gustav Bang: Den materialistiske Historieopfattelse.

Titlen kan maaske synes mange saa videnskabelig, at de mener, det ikke er noget for dem, og saa er Sandheden dog den, at det lille Skrift har Bud til hver eneste én i Samfundet. Klar og korrekt og samtidig letfattelig ved talrige Eksempler gives en Fremstilling af Hovedtankerne i den Teori om Grundloven for den historiske Udvikling, som Karl Marx har formet, og som man har kaldt den materialistiske Historieopfattelse.

I Modsætning til den gamle Historieopfattelse, der bygger paa Tilfældigheder eller kun skildrer Begivenhedernes Gang, viser Gustav Bang, hvorledes den ny Metode gaar til Grunden, viser, hvorledes f. Eks. Bogtrykkerkunsten, Kompassets eller Krudtets Opfindelse omformede hele Samfundet og dermed styrede Historiens Gang. Netop de mange Eksempler paa saa mange forskellige Omraader, politiske, sociale, kulturelle ned gennem Tiderne helt fra Oldtiden til vore Dage, gør, at Bogen læses lige saa let som en Roman, men giver langt mere Udbytte end mangen saadan. Det lille Skrift er lige udkommen i 2. Oplag paa Fremads Forlag og koster kun 65 Øre.

Fremads Fortegnelse.

Partiets Boghandel har udsendt en ny (6.) Fortegnelse over Bøger hovedsagelig af socialt Indhold, deriblandt en Oversigt over de mest almindelige Love, men Fortegnelsen har dog ogsaa givet Plads for en lille Afdeling Sprogbøger, Husholdnings- og Kogebøger og en Række underholdende Bøger, der for manges Vedkommende sælges til meget nedsatte Priser, Fortegnelsen sendes paa Forlangende gratis og franco fra „Fremad", Frederiksborggade 33, Kbhvn.

Sangbøger.

Vinteren med sit Foreningsliv kræver Sang, og hvor man ikke har Raad til at anskaffe den fortræf-

felige „Arbejdersangbogen", der med sit store Udvalg og endog Noder kun koster Kr. 1,50 i sin nye Udgave, vil „Socialdemokratiets Sangbog", populært kaldet „den lille røde" stadig kunne faas til 35 Øre, ved Køb af 20 Stk. endda til Kr. 5,60 fra Partiets Boghandel „Fremad", Frederiksborggade 33, Kbhvn. K.

⊡

En flot Afslutning.

Som den sidste i Rækken af Bogpakker, der af Socialdemokratisk Forbund i Forbindelse med Forlaget „Fremad" har været tilbudt vore Medlemmer til Fortrinspris, foreligger nu Nummer 5, der bringer intet mindre end vort Partis store Jubilæumsskrift:

Det danske Socialdemokratis Historie 1871—1921.

Ca. 700 Sider i stort Format med ca. 700 Illustr.

Nogen Anbefaling for dette i dansk Litteratur enestaaende Værk behøves ikke, det er selvsagt, at enhver Fag- og Partifælle gerne vil have dette statelige og højst interessante Værk i Eje, og naar det nu tilbydes vore Medlemmer til halv Pris, kan vi kun anbefale snarest at indsende hosstaaende Bestillingsseddel, der vil blive ekspederet i den Rækkefølge, den indkommer.

Har man Værket i Forvejen, bør man alligevel ikke lade det gunstige Tilbud gaa fra sig, men benytte sig af det til for Eksempel Gave til Slægt eller Venner, som ikke har det.

Vort Partis stolte Vækst fra en usselig lille Skare forfulgte Mænd til nu, hvor det allerede én Gang, der sikkert ikke vil blive den eneste, har haft Regeringens Tøjler i sin Haand, er som en spændende Roman og giver et stort Stykke dansk Kulturhistorie, som det ofte vil være i høj Grad belærende at fordybe sig i.

Bogladeprisen er uforandret 20 Kr., men Værket leveres vore Medlemmer til Fortrinspris 10 Kr., dog maa Bestillingssedlen indsendes som Legitimation, da denne Fortrinspris udelukkende gælder vore fagorganiserede Medlemmer, og det kan forudses, at det til Raadighed stillede Oplag daarligt vil strække til Efterspørgselen.

Bestillingsseddel.

Socialdemokratiets Forlag „Fremad", Frederiksborggade 33, København K.

Undertegnede ønsker som Medlem af „Kv. Arb.-Forbund" 1 Bogpakke Nr. 5 (Bogladepris Kr. 20,00) **til Fortrinspris Kr. 10,00**

Beløbet følger hermed — ønskes opkrævet.

.....
Navn.

.....
Adresse.

Aarhus.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Blegdammen 8. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3— 8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

⊡

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 51 | April 1929 | 14. Aargang

Folketingsvalget den 24. April.

Døm Madsen-Mygdal.

Den 24. April indlader Madsen-Mygdal og hans konservative Følgesvende 3 Aars politiske Skændselsgerninger for Folketingsvælgernes Nævningeting.

Alt, hvad der findes af Demokrati, Frisind og Smaakaarsfolk i dette Land, har med Længsel ventet paa denne Dag. Igennem Regeringen Madsen-Mygdals Rædselsregimente er Arbejderklassen for Alvor belært om, ***hvilken mægtig Betydning*** *det har, hvem der besidder den politiske Magt. Arbejderklassen Landet over vil derfor ved dette Valg staa som denne Regerings* ***Anklagere.***

Med Kynisme og Brutalitet har den gennemført en ensidig Overklassepolitik, som ikke har været kendt herhjemme i den sidste Menneskealder.

Vi anklager

Madsen-Mygdal og hans Følgesvende. Vore Anklagepunkter mod ham, hans Parti og „Støttepartiet", de Konservative, kan kort opsummeres saaledes:

1. ***De har berøvet Arbejdsløshedskasserne ca. 10 Millioner Kroner om Aaret og afskaffet den tidligere fortsatte Hjælp.***

2. ***Aldersrentenyderne — vore gamle Fædre og Mødre — har de taget 10 Millioner Kr. fra pr. Aar.***

3. ***Fra Invaliderne tog de 7 Millioner Kr. aarlig.***

4. ***Sygekasserne berøvede de 4 Millioner Kr.***

5. ***Statens Arbejdere og Tjenestemænd berøvedes 20 Millioner Kr. om Aaret. Tjenestemændene blev nedskaaret for at forberede kraftige Lønreduktioner i det private Erhvervsliv.***

6. ***Samtidig forærede man Landets Velhavere, alle Hel- og Halvmillionærer, 13 Millioner Kr. i aarlig Skattelettelse, og gav Præsterne Lønforhøjelse.***

7. ***Man enedes skønt om at opretholde et Militærvæsen, hvis Nytte og Brugbarhed man end ikke selv tror paa, til 60 Millioner Kr. aarlig.***

8. ***Man gennemførte Tugthusloven for at ramme Fagforeningerne. Loven skal tjene til at beskytte Skruebrækkeren og den daarlige Kammerat.***

Den, der kommer til at støde an mod Loven — og det bliver først og fremmest Fagforeningsmedlemmerne og deres Tillidsmænd — kan idømmes Bøder paa indtil 100,000 Kr. eller simpelt Fængsel.

Nye Overfald er planlagt.

Venstre og Konservative har imidlertid planlagt nye Overfald paa Arbejderklassen og Smaakaarsfolk.

Hjælpekasseloven *skulde ødelægges med det Resultat, at* ***Fattiggaardene*** *vilde rejse sig paany, og Tusinder af Familier blive jaget paa Fattigvæsenet.* ***Lærlingeloven*** *skulde forringes,* ***nye Skattebyrder*** *væltes fra de Velhavende over paa de Mindrebemidlede, og* ***Militærvæsenet*** *fodres ved et nyt Militærforlig med* ***forøgede*** *Udgifter. — Thi selv om Samarbejdet er sprængt i Øjeblikket, er der ingen Tvivl om, at de to Partier hurtigt skal finde hinanden, dersom de atter faar Flertal i Folketinget.*

Dette maa forhindres.

Arbejderklassen i Danmark har nu faaet sin store Chance. Ved Valget den 24. April skal de nye Anslag forpurres, og Dommen over de senere Aars politiske Regimente skal tordne som et 100.000-stemmigt: ***Skyldig! Skyldig!***

Regeringen er skyldig i, at vore Titusinder af arbejdsløse Kammerater fortsat fører en haabløs Kamp for Tilværelsen. Den er Skyld i de urimelig lave Understøttelsestakster, der bydes de gamle. Skyldig i den Lemlæstelse af vor Socialovgivning, som har bragt Sorg og Nød i Titusinder stræbsomme Arbejderes Hjem.

Lad os da drukne de reaktionære Magthavere i en Folkebølge som aldrig før.

Lad os fra nu af til Opgørets Time alle som een være Agitatorer for Socialdemokratiets Sag.

Lad Feltraabet gaa fra Arbejdsplads til Arbejdsplads, fra Hjem til Hjem:

Ned med Madsen-Mygdals Regering!

Leve Socialdemokratiets Sejr!

„Tugthusloven" vedtaget.

Den nuværende reaktionære Regering, hvis Politik har bestaaet i at gøre det lettere for de rige og værre for de fattige at leve, har nu sat Kronen paa sin forhaabentlig snart tilendebragte Virksomhed ved Gennemførelse af den saakaldte Lov om Arbejds- og Erhvervsfrihed, der udelukkende er rettet imod Arbejderne og deres Organisationer.

Denne Lov, der er blevet mødt med stærke Protester fra store Dele af Befolkningen, er en Haan imod alt Retsind og en Skændsel for vort Land.

Vedtagelsen af denne Klasselov bør virke som en kraftig Opfordring til alle Arbejdere om ved Folketingsvalget den 24. April at være med til at fælde denne Lovs Ophavsmænd ved at stemme paa

Socialdemokratiets Kandidater.

Overenskomstsituationen.

Overenskomsten med Skandinavisk Gummikompagni, Odense, er forlænget et Aar til 1. Maj 1930 uden Ændringer.

Overenskomsten med Fyens Konservesfabrik er ligeledes forlænget et Aar til 1. Maj 1930.

Margarinefabriken i Vejle (tidligere Steensens Fabrik) er indgaaet under De forenede Margarinefabriker, vi har her faaet den samme Ordning som i Sønderborg. Ugelønnen er 34,00 Kr. Overenskomsten er gældende til 1. April 1930.

Overenskomsten med Otto Mønsteds Margarinefabriker, Aarhus og København, er forlænget et Aar til April 1930 med følgende Ændring:

Sommerferien, der tidligere var 4 Dage i Forbindelse med 1 Søndag, forlænges til 6 Dage i Forbindelse med 2 Søndage.

Overenskomsten med Svendborg Bog- og Havremøller uforandret forlænget til 1. Maj 1930.

Med Svendborg nye Dampvaskeri er oprettet Overenskomst. Lønnen fastsættes til ved Damprullen 62 Øre pr. Time, Strygerske og Vaskekoner 66 Øre pr. Time, Garderobestrygersker 68 Øre pr. Time. Der gives Adgang til personlige Lønninger. Overenskomsten er gældende til 1. April 1930.

Frederiksbergs Kommunalbestyrelse er indgaaet paa den samme Ordning med Hensyn til Ferie i Aaret 1929—1930 for ikke fastansatte som Københavns Kommune.

Den 30. Januar d. A. afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken for at forhandle om en Del Overenskomster, som er indgaaet med en Række Enkeltvirksomheder.

Mødet endte uden Resultat, og vi anmodede da De samvirkende Fagforbund om Sanktion til Opsigelse af følgende Overenskomster:

Rejermans Papfabrik (1. April), A/S Kragelunds Fabriker, Aalborg, A/S Blumensaadt, Odense, A/S Worning og Petersen, Vejle (1. Maj).

Arbejdsgiverforeningen har opsagt følgende Overenskomster:

A/S Sækkelejekompagniet, København, Aalborg, Odense. Taxamotor og Københavns Fjerrenseri.

Dampvaskeriejerforeningen for Danmark havde opsagt deres Overenskomst til 1. April 1928, og vi var til Trods for gentagne Forhandlinger ikke blevet enige om en ny Overenskomst. Denne var til Forhandling sammen med de ovenfor nævnte den 30. Januar i Arbejdsgiverforeningen og blev ikke fra nogen af Siderne paany opsagt. Den 14. Februar modtog vi en Skrivelse fra Dampvaskeriejerforeningen gaaende ud paa, at da Overenskomsten ikke paany var opsagt, traadte den ved Forliget af 26. Maj 1925 fastsatte Regulering af Lønninger i Kraft paany, saaledes at der paa Grundlag af Februar-Pristallet 1929 maatte ske en Lønnedsættelse af 5 %, som Foreningen agtede at sætte i Kraft for den da forløbne Lønningsuge. Heroverfor protesterede vi, og Sagen indbragtes gennem De samvirkende Fagforbund for den faste Voldgiftsret:

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1246. Kvindeligt Arbejderforbunds Overenskomst med Dampvaskeriejerforeningen.

Udskrift af Den faste Voldgiftrets Kendelse af 12. Marts 1929 i Sag Nr. 1246: De samvirkende Fagforbund for Kvindeligt Arbejderforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Dampvaskeriejerforeningen i Danmark.

Ved et mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsgiverforening den 26. Maj 1925 afholdt Møde enedes man om at forny samtlige paa dette Tidspunkt opsagte og ikke fornyede Overenskomster mellem nævnte Forbund og Organisationer eller Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen med de Ændringer, hvorom der var onpaaet Enighed mellem Parterne, og iøvrigt paa visse af Forligsinstitutionen foreslaaede Vilkaar. Der vedtoges derhos Lønregulering efter Pristal pr. 15. Februar og 15. August, dog med følgende Tilføjelse: „Naar en af de af nærværende Overenskomst omfattede Overenskomster af en af Parterne er opsagt til Ophør, finder der ingen yderligere Lønregulering Sted i det Aar, i hvilket Overenskomsten udløber." — I Januar 1926 vedtoges mellem Arbejdsgiverforeningen og Kvindeligt Arbejderforbund visse Ændringer i de ved Forliget af Maj 1925 aftalte Lønreguleringsbestemmelser.

Blandt de Overenskomster, der omfattedes af den saaledes trufne Ordning, var Overenskomsten mellem Dampvaskeriejerforeningen for Danmark og Kvindeligt Arbejderforbund.

I Januar 1927 skulde Parterne i denne sidste Overenskomst tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt de vilde opsige eller forny denne Overenskomst, og de herom førte Forhandlinger resulterede i følgende skriftlige Vedtagelse, dateret Januar 1927:

„Den mellem Dampvaskeriforeningen for Danmark og Kvindeligt Arbejderforbund bestaaende Overenskomst forlænges 1 Aar fra dens Udløbstid den 1. April 1927 til den 1. April 1928 med følgende Ændring:

Der foretages ingen Reguleringer i Henhold til Pristallet, hverken til Februar 1927, August 1927 eller til Februar 1928."

Den 6. Februar 1928 opsagde Dampvaskerieiejerforeningen Overenskomsten med Kvindeligt Arbejderforbund til Ophør 1. April 1928, men vedblev dog ogsaa efter dette Tidspunkt faktisk at lønne efter den opsagte Overenskomst. Februar-Pristallet 1928 vilde have medført en Reduktion af de her omhandlede Lønninger, saafremt disse havde været undergivet Regulering, men i Henhold til Vedtagelsen af Januar 1927 — og iøvrigt i Overensstemmelse med Aftalen af 26. Maj 1925 — fandt der ingen Lønreduktion Sted paa Grundlag af dette Pristal. Heller ikke paa Grundlag af August-Pristallet 1928 fandt der nogen Lønreduktion Sted; som Grund hertil er der af Arbejdsgiverne under nærværende Sag anført, at man forstod den ovenciterede Bestemmelse i Overenskomsten af Maj 1925 saaledes, at der, naar en Overenskomst af en af Parterne er opsagt til Ophør, ingen yderligere Lønregulering skal finde Sted i det *Kalenderaar*, i hvilket Overenskomsten udløber, selv om Reguleringen først vilde indtræde efter Overenskomstens Udløb.

Efter at Parterne, først i September 1928 og senere i Vinteren 1928—29, forgæves havde søgt at forhandle sig til rette om en ny Overenskomst, tilskrev Dampvaskeriejerforeningen den 14. Februar 1929 Kvindeligt Arbejderforbund, at da den gældende Overenskomst efter forgæves Forhandlinger ikke fra nogen af Siderne var opsagt til Ophør i 1929, maatte den ved Forliget af 26. Maj 1925 fastsatte Regulering af Lønningerne træde i Kraft igen, saaledes at der paa Grundlag af Februar-Pristallet 1929 maatte ske en Lønnedsættelse paa 5 pCt., som Foreningen agtede at sætte i Kraft Fredag den 22. Februar for den da forløbne Lønningsuge.

Da Kvindeligt Arbejderforbund ikke kunde anerkende Berettigelsen af dette Skridt fra Dampvaskeriejerforeningens Side, tilbød denne Forening paa et den 19. Februar afholdt Møde at udsætte Iværksættelsen af Fradraget i Lønningerne, indtil Retsspørgsmaalet var blevet afgjort ved en faglig Voldgiftsret, medens man, saafremt dette Tilbud ikke blev antaget af Forbundet, vilde lade Lønreduktionen træde i Kraft den 22. Februar.

Kvindeligt Arbejderforbund vilde ikke antage dette Tilbud, og De samvirkende Fagforbund har derefter under nærværende Sag paa Kvindeligt Arbejderforbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Dampvaskeriejerforeningens Vegne for Den faste Voldgiftsret med Paastand om, at den foretagne Lønreduktion kendes ulovlig, og at de Indklagede idømmes Bod for begaaet Overenskomstbrud.

De Indklagede paastaar principalt Sagen henvist til faglig Voldgift og Kvindeligt Arbejderforbund idømt Bod for at have nægtet at lade Sagen behandle ved faglig Voldgift. Subsidiært paastaar de Indklagede Frifindelse.

Til — enten helt eller delvis — at henvise Sagen til faglig Voldgift har Retten ikke fundet tilstrækkelig Anledning, idet Sagen er paaklaget som Overenskomstbud og Afgørelsen af de foreliggende Stridsspørgsmaal ikke kræver særlig Kendskab til Vaskerifaget.

Til Støtte for deres Paastand gør Klagerne gældende, at den sidste mellem Parterne bestaaende Overenskomst er bragt til Ophør ved Arbejdsgivernes Opsigelse af 6. Februar 1928. Denne Overenskomst indeholdt ingen Bestemmelse om Lønregulering, og da den indtil anden Bestemmelse træffes fremdeles maa være gældende mellem Parterne, er den af Vaskeriejerforeningen i Henhold til dens Skrivelse af 14. Februar 1929 iværksatte Lønreduktion ulovlig.

Heroverfor hævder de Indklagede, at da ingen af Parterne efter Arbejdsgivernes Opsigelse pr. 1. April 1928 ved Fremsendelse af Strejke- eller Lock-outvarsel har foretaget aktive Skridt til at løse sig endeligt fra den hidtil gældende Overenskomst, vil den stedfundne Opsigelse ikke mere kunne gøres gældende. Den opsagte Overenskomst løber da videre med hele sit Indhold, og da ingen af Parterne har opsagt Overenskomsten med 3 Maaneders Varsel til Ophør 1. April 1929, kan Opsigelse nu først ske til 1. April 1930. Men heraf følger efter de Indklagedes Formening yderligere, at Lønreguleringsbestemmelserne i Forliget af 26. Maj 1925 automatisk træder i Kraft paany, idet de Indklagede opfatter Vedtagelsen af Januar 1927 som alene indeholdende en Suspension af Lønreguleringsbestemmelserne *for et enkelt Overenskomstaar*, men ikke som en definitiv Ændring i Aftalen af 1925.

I disse Betragtninger kan Retten ikke give de Indklagede Medhold.

Ved Aftalen af Januar 1927 blev Overenskomstforholdet mellem Parterne forlænget for et Aar, nemlig for Tiden fra 1. April 1927 til 1. April 1928, og ifølge denne Aftale gjaldt der for Fornyelsesaaret ingen Lønregulering, idet den indtil da gældende faglige Overenskomst, i hvilken Aftalen af 26. Maj 1925 udgjorde et Led, netop paa dette Punkt blev *ændret*. At denne Ændring kun — som af de Indklagede forment — skulde have midlertidigt suspenderende Virkning paa Aftalen af 1925, saaledes at Lønregulering efter det paagældende Overenskomstaars Udløb automatisk skulde genindtræde, saafremt Overenskomstforholdet uden Opsigelse var blevet forlænget, vil ikke kunne antages uden klar Hjemmel, og en saadan Hjemmel skønnes hverken at kunne udledes af Ordlyden af Aftalen af Januar 1927 eller af Forliget af 26. Maj 1925, der, omend det fremtræder med en vis generel Karakter, kun kan anses som et Supplement til alle de Enkeltoverenskomster, som det omfatter. — Hertil kommer, at Lønregulering ifølge selve Indholdet af Forliget af 26. Maj 1925 skal bortfalde i det Aar, i hvilket Opsigelse finder Sted, hvorved naturligst maa forstaas Overenskomstaaret og

ikke Kalenderaaret. Ogsaa ifølge denne Bestemmelse gjaldt der saaledes ingen Lønregulering paa det Tidspunkt, da Overenskomsten bortfaldt efter Arbejdsgivernes Opsigelse, og det vilde da være lidet naturligt, om Lønregulering skulde genindtræde efter Overenskomstens Udløb.

Allerede i Henhold til det anførte og idet Retten ikke anser det fornødent at tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt den opsagte Overenskomst skal anses stiltiende fornyet, vil Klagernes Paastand om, at den stedfundne Lønreduktion kendes ulovlig, være at tage til Følge, medens der efter Sagens Beskaffenhed ikke findes tilstrækkelig Anledning til at idømme de Indklagede nogen Bod.

Sagens Omkostninger findes at burde betales af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte af Dampvaskeriejerforeningen for Danmark i Henhold til dens Skrivelse af 14. Februar 1929 foretagne Lønreduktion er ulovlig.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Dampvaskeriejerforeningen, som i ca. 4 Uger havde fradraget Lønningerne 5 pCt., maatte efterbetale disse.

Mæglings- og Timandsmøder.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Dansk Blikemballagefabrik den 20. Februar vedrørende Klager fra Firmaet over, at Tillidsmanden for Kvinderne ikke vilde optage Forhandling paa den løbende Akkordprisliste, der fra Firmaets Side var opsagt til Udløb 1. Februar.

Sagen diskuteredes. Direktøren hævdede, at hans Opsigelse havde været lovlig og lovlig afleveret, idet Kvindernes Repræsentant havde kvitteret for Modtagelsen og paa Forespørgsel mente sig berettiget til at modtage Opsigelsen. Hvis Repræsentanten ikke destomindre ikke har været berettiget til at modtage den, maa dette blive en Sag mellem hende og hendes Afdeling.

Kvinderne hævdede heroverfor, at Overenskomsten var etableret mellem Firmaet og Kvindernes Organisation, idet den tidligere, nu afdøde Direktør Jensen havde anmodet Fru Oda Bauerfeldt om at komme til Stede — som saa ofte før — og at Overenskomsten var underskrevet af Fru Bauerfeldt. Derfor skulde Overenskomsten ogsaa opsiges til Afdeling 5.

Jernindustriens Repræsentant maatte fastholde, at da de lokale Overenskomster etableres direkte mellem Fabriken og dens Arbejdere, kan Afdeling 5's Repræsentant kun opfattes som at have været til Stede som sagkyndig Hjælperske.

Sagen henvistes til videre Behandling ved Timandsmøde.

Timandsmøde i samme Sag den 3. April.

Sagen diskuteredes, det oplystes, at der fandtes 2 Prislister, hvoraf den ene erkendes at være lovlig opsagt til 1. Februar 1929, hvorimod Forbundet protesterede mod Lovligheden af Opsigelsen for den anden Prislistes Vedkommende.

Sagen sluttedes, idet man enedes om, at begge ovennævnte Prislister var at betragte som opsagte til Udløb 1. August 1929.

Der har været afholdt Mæglingsmøde paa Glud & Marstrands Fabriker den 12. Februar 1929 grundet paa en af Forbundet indgivet Klage over, at Firmaet ved en Ændring i Udførelsen af Arbejdet ved 4 og 5 Liter Dunke har nedsat Prisen for samme. Paa Mødet hævdede Arbejdsgiverens Repræsentant, at Arbejdet var omlagt, hvorved det specificeredes ud, ligesom Arbejdsmetoden var omlagt til Paarulning af Bund med Gummi; herved var man enige om, at der sparedes 2 Timer. Mødet resulterede i, at man enedes om at paabegynde Arbejdet paa det af Fabriken foreslaaede foreløbige Prisforslag, for at man i Praksis kan danne sig et Skøn over Akkordernes Holdbarhed og Omlægningens Betimelighed. Vi forbeholdt os dog eventuelt senere at komme tilbage til Sagen.

Der har været afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen vedrørende en Sag fra Horsens Mælkekondenseringsfabrik. Forholdet er det, at vore i Mejeriet beskæftigede Medlemmer har Rengøring af Maskinerne inkluderede i Akkorden. Der har tidligere været beregnet 20 Minutter til denne Rengøring, imidlertid er den nu blevet saa omfattende, at den ikke kan udføres paa denne Tid, og Kvinderne har derfor udført Arbejdet efter Arbejdstidens Ophør uden at erholde nogen Betaling herfor. Sagen henvistes til lokal Forhandling, og ved denne enedes man om, at Kvinderne skulde have en halv Time om Dagen til Rengøring, og maatte ikke udføre Rengøringsarbejde efter Arbejdstidens Ophør uden at erholde Betaling derfor.

Jubilæer.

Hillerød Afdelingens 10-Aars Jubilæum.

Den 16. Marts havde Hillerød Afdeling bestaaet i 10 Aar og i den Anledning afholdtes en stilfuld Fest paa Hotel „Kronprinsen". Ca. 150 Mennesker samledes om et festligt dækket Kaffebord. Indbudte var Redaktøren for Social-Demokraten, Hr. Petersen, Formanden for Fællesorganisationen og Formanden for Arbejdsmændenes Afdeling samt Hovedkassereren og Formanden fra Forbundet. Efter at Fru Jørgensen havde budt Velkommen og der var afsunget en i Dagens Anledning forfattet Sang, takkede Alvilda Andersen for Indbydelsen paa egne og Fru Haagensens Vegne og udtalte, at Afdelingen i Hillerød til Trods for, at der ingen industrielle Virksomheder er i Byen, i de 10 Aar, den har bestaaet, har vokset sig stor og stærk. Da vi for 10 Aar siden var samlet for at danne Afdelingen heroppe paa Initiativ af den nye Mand, der var kommet som Redaktør for Bladet, var vi lidt ængstelige for, at den nye Fag-

forening ikke vilde holde, men Tiden har gjort denne Tvivl til Skamme; saa godt som alle de arbejdende Kvinder her i Hillerød staar i Dag tilsluttet Organisationen, og takket være den energiske Formand, Fru Jørgensen, der har gjort et stort og fortjenstfuldt Stykke Arbejde, er Kvinderne paa Teglværkerne udenfor Byen ogsaa organiseret. At Forholdene for disse Kvinders Vedkommende har forbedret sig, efter at de er blevet optaget i Fagforeningen, véd vi alle, ikke alene med Hensyn til Løn- og Arbejdsvilkaar, men ogsaa ved, at de gennem deres Arbejdsløshedsforsikring saa nogenlunde er garderet imod Arbejdsløsheden.

Jeg bringer paa Hovedbestyrelsens Vegne vore hjerteligste Hilsener og Lykønskninger og udtaler Haabet om, at det gode Samarbejde, som har bestaaet mellem Afdelingen og Hovedkontoret, maa blive fortsat, og jeg takker Formanden og Bestyrelsen for deres Indsats i Arbejdet for forbedrede Livsvilkaar for den arbejdende Kvinde. Formanden sluttede med at udbringe et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund i Almindelighed og Hillerød Afdeling i Særdeleshed.

Næstformanden for Hillerød Afdeling overrakte Fru Jørgensen en Sølvskaal smukt pyntet med Frugt som en Gave fra Afdelingens Medlemmer og takkede hende for de forløbne Aar. Formanden for Fællesorganisationen overrakte Fru Jørgensen en Buket Blomster og bragte hende Fællesorganisationens Tak for Indbydelsen og for den utrættelige Iver, hun altid havde lagt for Dagen i den fælles Sag. Derefter takkede Formanden for Arbejdsmændene Fru Jørgensen og overrakte ligeledes en Blomsterhilsen, hvorefter Hr. Redaktør Petersen tog Ordet og holdt en velformet Tale om Forbundet i sin Helhed og om Afdelingen i Hillerød og udtalte sin Glæde over, at han havde været med i det første grundlæggende Arbejde og nu saa Frugterne af dette, og han sluttede sig til Alvilda Andersens anerkendende Ord om Fru Jørgensens Arbejde for Afdelingen.

Der var indløbet en Del Telegrammer, som oplæstes, hvorefter Formanden for Arbejdsmændenes Afdeling, Hr. Børgesen, oplæste humoristiske Fortællinger. Derefter gik Dansen lystig til Kl. 2, og man var ved Opbrudet enige om at have tilbragt en overordentlig vellykket Aften.

* * *

Fredericia Afdelingens 15-Aars Jubilæum.

Lørdag den 16. Marts fejrede Fredericia Afdeling 15-Aarsdagen for Afdelingens Stiftelse ved en Festlighed med Fællesspisning og Bal i „National"s Lokaler. Festen havde vundet stor Tilslutning, idet ca. 150 Deltagere tog Plads ved de festligt dækkede Borde i den af Afdelingen smukt pyntede Sal.

Ved Bordet herskede en ganske udmærket Stemning, Tale og Sang vekslede, medens Direktør Simonsen sørgede for den musikalske Underholdning.

Formanden, Frk. Marie Hansen, bød Velkommen til Medlemmerne og Gæsterne, specielt til Forbundets Sekretær, Fru Gunder Christiansen, da det var første Gang, der var en Repræsentant fra Forbundet til Stede ved en festlig Lejlighed. Naar en Repræsentant ellers tilkaldtes, var det for at yde Bistand ved alvorlige Forhandlinger. Marie Hansen udtalte Haabet om en rigtig fornøjelig Aften.

Efter Sangen „Kvindehær, Danmarks Haab" talte Gunder Christiansen og bragte Hilsen og Lykønskning fra Hovedbestyrelsen, en særlig Hilsen fra Forretningsfører Alvilda Andersen. 15-Aarsdagen er en stolt Dag for Fredericia Afdeling, der har gode Resultater at fremvise og gode Minder at se tilbage paa. Arbejdet i Afdelingen har skaffet Respekt for denne og Fordele til Medlemmerne. Æren herfor er Marie Hansens; vi er hende alle Tak skyldig — for det gode Samarbejde med Afdelingen, for Samarbejdet i Hovedbestyrelsen, hvor Marie Hansen i mange Aar havde Sæde, men først og fremmest for det store Arbejde, den Indsats, hun har gjort, og den Tid, hun har ofret for at skabe gode Kaar for Afdelingens Medlemmer.

Talte for det Sammenhold i Arbejderklassen, der kulminerede i det sidste stolte Resultat ved Kommunevalgene, hvor ogsaa Kvinderne kunde være deres Indsats bekendt. De Store rotter sig sammen mod de Smaa i Samfundet, Arbejderne skal ogsaa rotte sig sammen, de er de mange og vil da erobre Magten. Takkede Formanden og Kassereren, Fru Marie Petersen, for Samarbejdet og overrakte begge hver en Blomsterkurv. Ønskede Held og Lykke for Fremtiden, saa Afdelingen maatte kunne arbejde i samme gode Spor som hidtil, og udbragte et Leve for Fredericia Afdeling, som Forsamlingen kvitterede for med et Leve for Gunder Christiansen.

Efter Sangen „15 smaa Hip paa 15-Aarsdagen", der gjorde Lykke, bragte Havneformand Peter Jensen en Lykønskning fra „De samvirkende Fagforeninger" og Borgmester Frants Hansen. Omtalte de forløbne Aar og Begivenheder fra disse, takkede for det gode Samarbejde med Kvindernes Afdeling og sluttede med at udbringe et Leve for Bestyrelsen, adresseret til Marie Hansen.

Hr. Ingv. Arent bragte en Hilsen fra Fredericia Social-Demokrat og Socialdemokratisk Forbund, takkede Kvindernes Fagforening for Samarbejdet, takkede ogsaa for det nu afsluttede Kommunevalg og beklagede, at det ikke var lykkedes at faa valgt en Kvinde ind i Byraadet. Vilde opfordre Kvinderne til at sætte alle Kræfter ind paa at faa en Kvinde valgt ind i Hjælpekassen ved de tilstundende Valg. Udbragte et Leve for Sammenholdet indenfor Kvindeligt Arbejderforbund.

Fra Forretningsføreren, Hovedkassereren og Formanden for Hillerød Afdeling (der ogsaa denne Aften fejrede en Stiftelsesfest) indløb Telegram, der modtoges med Bifald, ligeledes indløb Telegrammer fra flere Afdelinger, Socialdemokratisk Forbund og Fredericia Social-Demokrat. „De samvirkende Fagforeninger" sendte en smuk Blomsterkurv.

Marie Hansen takkede for alle de gode Ønsker, samt takkede Værten for den gode Mad og Betjening, og ønskede Velbekomme.

Da Salen var ryddet, begyndte et livligt Bal. Senere samledes man om de veldækkede Kaffeborde, og Marie Hansens Haab om en god Aften beskæmmedes ikke, idet Festen helt igennem fik

et smukt og fornøjeligt Forløb og var et udmærket Vidnesbyrd om det gode Kammeratskab og Sammenhold blandt Afdelingens Medlemmer.

Sent sluttede den vellykkede Fest, som Afdelingen og dens Bestyrelse har Ære af. *G. C.*

* * *

Horsens Afdelingens 30-Aars Jubilæum.

Lørdag den 23. Marts højtideligholdt Horsens Afdelingen ved en Fest i Forsamlingsbygningen sit 30-Aars Jubilæum.

I den store Sal var der dækket smukt pyntede Kaffeborde, hvor efterhaanden ca. 400 Festdeltagere samledes. Hovedbordet, hvor Bestyrelsen og Gæsterne var placerede, bugnede af Blomstergaver i Kurve og Glas, og i Aftenens Løb kom en Række telegrafiske Hilsener til den jubilerende Afdeling.

Efter at Orkestret havde spillet et Par Numre, bød Formanden, Fru Fanny Jensen, Velkommen til Forsamlingen og til Gæsterne, herunder først og fremmest Forbundsformanden, Fru Alvilda Andersen. De øvrige Gæster var Folketingsmand Hans Nielsen, Fællesorganisationens Formand, Peter Andersen, Soc. Forbunds Repræsentanter, Borgmester Axel Sørensen og Restauratør Munk Olsen samt en Repræsentant for vort Blad — alle med Fruer.

Underholdningen tog derefter sin Begyndelse med Sang af Fru Eli Berg, hvorpaa Frk. Marie Nielsen paa Afdelingens Vegne overrakte Formanden en smuk Sølvdirigentklokke til Erstatning for den „Kniv og Ølflaske", der ved visse Lejligheder havde maattet anvendes for at skaffe Ørenlyd ved Møderne.

Fru Fanny Jensen takkede og betonede, at naar blot Medlemmerne stod enige om den fælles Sag, skulde der nok naaes gode Resultater.

Redaktionssekretær Berg fra Social-Demokraten oplæste humoristiske Historier, som gjorde stor Lykke, hvorefter der atter blev budt fortrinlig sanglig og musikalsk Underholdning, indtil de kaffetørstende Festdeltagere fik skænket den brune Nektar i de hvide Kopper.

Alvilda Andersen takkede for Invitationen. Det var hende altid en Glæde at have med Sagerne her fra Horsens at gøre, for de var altid vel tilrettelagt og sagligt behandlede af den lokale Ledelse. Hun foretog et Tilbageblik over Udviklingen i de forløbne Aar, indtil Hovedforbundet nu staar med et Medlemsantal paa 11—12,000 fordelt i 62 Afdelinger, af hvilke Horsensafdelingen er en af de først oprettede. Der har været Vanskeligheder at overvinde ogsaa i Begyndelsen fra de mandlige Arbejderes Side, men nu staar vi med et Forbund, der er anerkendt og respekteret indenfor Organisationerne, et Forbund, der er os til uvurderlig Hjælp og Støtte. Denne smukke Fest med de mange glade Mennesker viser jo bedre end meget, hvor langt vi er naaet.

Alvilda Andersen manede Kvinderne til ogsaa at give Arbejderpartiets Politik og dets Presse deres Støtte og Interesse — det er nødvendigt, at vi ogsaa ser paa den Side af Sagen, naar vi gaar i Kamp for vore rigeste Interesser, vore Hjem og vore Børn.

Jeg bringer Hovedbestyrelsens Tak til Afdelingen for veludført, sagligt og grundigt Arbejde. Et Leve for, at Afdelingen maa vokse sig større og stærkere til Gavn for den Stand og de Kvinder, den repræsenterer. (Hurra!)

Folketingsmand Hans Nielsen berørte Høvdingen Madsen-Mygdals Fald og takkede i en vittig og munter Tale Kvinderne i deres Egenskab af Vælgere. De havde været med til at skabe det gode kommunalpolitiske Resultat for vort Parti ved Byraadsvalget, og de vilde ogsaa møde op med Manden eller Kæresten under Armen, naar der om faa Uger blev kaldt til Folketingsvalg.

Hans Nielsen mindede om, at Fru Fanny Jensen er indvalgt i Byraadet paany. Han priste hendes Arbejdskraft og Dygtighed og motiverede et „Leve" for Afdelingens Bestyrelse og adresserede „Levet" til Formanden. (Hurra!)

Snedker Peter Andersen rettede en Tak til Afdelingen fra Arbejdernes faglige Organisationer i Horsens og betonede Vigtigheden af ogsaa paa dette Omraade at have Kvinden ved Mandens Side i Kampen for Tilværelsen og for bedre Kaar for den arbejdende Stand.

Borgmester Axel Sørensen bragte Soc. Forbunds Lykønskning og pegede paa, hvorledes Arbejderpartiet til de offentlige Tillidshverv havde taget flere af sine udmærkede Repræsentanter fra Kvindeligt Arbejderforbunds Række, saaledes Fru Fanny Jensen til Byraadsarbejdet og Frk. Marie Nielsen til Hjælpekassearbejdet. Han takkede Kvinderne for deres Deltagelse i Valget og for den udmærkede Agitation. Mange Kvinder har stemt, men jeg tror, der er endnu mere at gøre, flere endnu kan purres ud, og nu staar Folketingsvalget for Døren, og vi skal samles om Hans Nielsens Kandidatur og bære ham ind i Folketinget med saa stort et Stemmetal som aldrig før. En bedre Mand kan vi ikke faa og der bliver Brug for ham i det kommende Arbejde paa Rigsdagen, naar Mygdalernes Regnebrædt skal gøres op, og naar der skal raades Bod paa det, der er blevet forsømt. (Hør!)

Kvindeligt Arbejderforbund har taget sig af dem blandt Arbejderkvinderne, der mest trængte til Hjælp og Organisation, og et værdifuldt Arbejde har Forbundet udrettet. Et Leve for Forbundets utrættelige og varmhjertede Forkæmperske og Formand, Fru Alvilda Andersen. (Hurra!)

Paul Berg takkede paa „Social-Demokraten"s Vegne for godt Medarbejderskab og bragte de jubilerende Kvinder Bladets Lykønskning, hvorefter Frk. Marie Nielsen oplæste de indløbne Lykønskningstelegrammer.

Fru Fanny Jensen: At vort Forbund og vort Arbejde anerkendes er det bedste for os, og vi skal nok være rede, naar det gælder at udføre et Stykke Arbejde paa det faglige eller politiske Omraade. Jeg takker Fru Alvilda Andersen for hendes dygtige Indsats i vor Sag. Det har ikke været nogen let Ting at organisere Kvinderne, men vi har naaet frem, og vi har ved vor Optræden formaaet at gøre os selv og vor Organisation respekteret. Et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark. (Hurra!)

Dermed var den alvorligere Del af Festen forbi, og et muntert Bal tog sin Begyndelse.

Det var fra først til sidst en smuk og stilfuld Fest, som den jubilerende Afdeling har al Ære af.

Kvinderne og Højskolen.

Som bekendt har Arbejdsløshedsfonden de sidste Vintre udbetalt Understøttelse til Højskoleophold, saavel til Medlemmer med Understøttelse som til Medlemmer helt uden Understøttelse, og siden den ekstraordinære Understøttelses Bortfald har mange af Arbejdsløshedskassernes Medlemmer benyttet denne Adgang til Understøttelse, som Arbejdsløshedsfonden gav. Ogsaa en Del af vore Medlemmer har opnaaet at komme en Vinter paa Højskole.

Imidlertid lukkede Direktoratet forrige Sommer for al Understøttelse af Fonden, idet Direktoratet hævdede, at der ikke skulde være Adgang til permanent Understøttelse af Fonden.

Ved denne Beslutning blev der gjort de kvindelige Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne Uret, idet Højskolerne, paa een enkelt nær, om Vinteren kun staar aabne for Mænd, og Kursus for Kvinder gerne afholdes fra Maj til August.

For at raade Bod herpaa har Oplysningsforbundet paa et Møde for Repræsentanter for Kasser med kvindelige Medlemmer faaet Tilslutning til et Andragende til Direktoratet om Ret til for kvindelige Medlemmer at oppebære Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden under Højskoleophold om Sommeren.

Det forventes, at dette Andragende vil blive bevilget, og naar dette er sket, kan kvindelige Medlemmer faa udbetalt vedtægtsmæssig Understøttelse under deres Ophold paa Højskole, selv om de har opbrugt deres Understøttelse.

Denne Understøttelse vil vel ikke være tilstrækkelig til fuld Dækning af Betalingen for Højskoleopholdet, der andrager 75 à 85 Kr. pr. Maaned, men der er en Mulighed for, at Hjælpekassen vil yde et Tilskud, naar der søges derom.

Det kan derfor anbefales arbejdsløse kvindelige Medlemmer at benytte Lejligheden, der bydes, til at komme paa Højskole, og her kan særlig anbefales Esbjerg Arbejderhøjskole, som afholder Kursus for Kvinder fra den 3. Maj til 27. Juli.

Som Betingelse for at komme i Betragtning kræves, at Vedkommende er tilmeldt Arbejdsanvisningskontoret og ikke selv har gjort sig arbejdsløs for at komme paa Skole.

Sagen ordnes paa den Maade, at man skriver til den Skole, man tænker at besøge, for at høre, om der er Plads, og hvornaar man kan begynde. Derefter henvender man sig i sin Afdeling og faar udleveret et Skema, der udfyldes og indsendes til Forbundet, som derefter videresender det til Direktoratet.

* * *

Efter at Bladet er gaaet i Trykken, har vi modtaget nedenstaaende Skrivelse fra Direktoratet:

Til

De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse.

Ved Skrivelse af 9. Marts d. A. har den ærede Hovedledelse i Forbindelse med Hovedledelserne for andre anerkendte Arbejdsløshedskasser, hvis Medlemsbestand helt eller delvis bestaar af Kvinder, andraget om, at der i Sommermaanederne aabnes Adgang for kvindelige Medlemmer af paagældende Arbejdsløshedskasser til at søge Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden til Højskoleophold.

I denne Anledning skal man meddele, at Arbejdsløshedsfondens Bestyrelse paa sit Møde den 9. d. M. vedtog at afslaa Andragendet, idet Bestyrelsen ikke mente at kunne fravige sin tidligere tagne Beslutning om, at der ikke af Arbejdsløshedsfonden ydes Understøttelse til Højskoleophold i Sommermaanederne. Fondens Bestyrelse vilde derimod yde al ønskelig Støtte til Oprettelse af Husholdningskursus for arbejdsløse Kvinder, naar saadanne Kursus maatte foreligge i Vinterhalvaaret.

Vater.

Einar Christensen.

Spørgsmaalet om gifte Kvinders Lønarbejde.

(I. F. C.) Et af de Spørgsmaal, som man paatænker at behandle ved det i dette Aar stedfindende Møde i den faglige Internationales Kvindekomite, er de gifte Kvinders Erhvervsarbejde. Dette Problem spiller ikke blot en principiel Rolle med Henblik paa den moralske og sociale Fordring angaaende en retfærdig og ensartet Fordeling af det forhaandenværende Arbejde, men det er under Hensyn til den overalt herskende store og langvarige Arbejdsløshed tillige et højst aktuelt Spørgsmaal.

Hvad angaar den retfærdige Fordeling af Arbejdet i og for sig, hvorved de gifte Kvinders Arbejde kun udgør en Del af Problemet, har man ved Demobiliseringen efter Krigen navnlig i Tyskland indvundet adskillige Erfaringer paa dette Omraade. Der blev dengang udstedt en Forordning angaaende Fremskaffelse af Arbejdsmuligheder, paa Grundlag af hvilken der skulde tilstræbes en muligst retfærdig Fordeling af det forhaandenværende Arbejde. Det viste sig dog snart, at det herved er yderst vanskeligt at være nogenlunde retfærdigt, navnlig ogsaa grundet paa Vanskeligheder, der rejstes fra de Arbejderes Side, som rammes af denne Forholdsregel. Den paagældende Forordning blev da ogsaa meget snart ophævet.

Under Hensyn til den stedse stigende Arbejdsløshed er dette Spørgsmaal imidlertid atter dukket op, hvorved der dog ikke specielt er blevet henvist til alle de Tilfælde, hvor Personer — ogsaa Mænd, ugifte Kvinder o. s. v. — staar i Arbejde, uden at de strengt taget har dette nødigt, og saaledes optager Pladsen for Folk, som er henvist til Lønarbejde for at friste Livet. Derimod blev, tildels paa ganske uretfærdig Maade, Hovedvægten lagt paa Kvindearbejdet i Almindelighed og Erhvervsarbejdet af gifte Kvinder i Særdeleshed. Det er herved endog forekommet, at store Fagforbund og socialistiske Fraktioner i Kommunalbestyrelser direkte har krævet gennemført lovlige Foranstaltninger mod de gifte Kvinders Lønarbejde. Ogsaa i anden Henseende hersker der saa store Meningsforskelligheder paa dette Omraade, at t. Eks. den tyske Landsorganisations sidste Aarbog med Rette siger: „Dette Spørgsmaal har allerede i aarevis været Genstand for dybe Uoverensstemmelser. Det dukker stadig op paa ny, baade i de enkelte Bedrifter og ved de politisk organiserede Kvinders

Sammenkomster". Endvidere hedder det i samme Afsnit om dette Problem: „I en Tid, hvor der paavislig ikke findes tilstrækkelige Arbejdspladser for de Folk, som er henvist til at arbejde for at kunne leve, er en Løsning af dette Spørgsmaal selvfølgelig ikke helt ligetil. Ganske sikkert kan en Løsning ikke findes i et generelt Forbud mod de gifte Kvinders Lønarbejde. Men man kan heller ikke benægte, at det uden Tvivl betyder en Haardhed overfor de Mennesker (Mænd og Kvinder), som afskediges grundet paa Arbejdsmangel, naar samtidig gifte Kvinder, som Nøden ikke tvinger til at arbejde, forbliver i Arbejde."

I den allerseneste Tid bliver i Sammenhæng med en af den tyske Rigsarbejdsret afsagt Kendelse dette Spørgsmaal diskuteret mere levende end ellers. Den tyske Landsorganisations Specialist for Kvindearbejde, Gertrud Hanna, har herved ganske grundigt og tydeligt redegjort for hele dette Kompleks af Spørgsmaal og paavist, at det ved Modstanden mod de gifte Kvinders Arbejde i Reglen ikke i første Række drejer sig om Arbejdets retfærdige Fordeling, men om en direkte Modstand mod Kvindearbejdet overhovedet. Afgørende for hendes Stilling til dette Spørgsmaal er den Kendsgerning, at en stor, ja maaske den største Del af de arbejdende Kvinder søger Erhvervsarbejde af den Grund, at dette er ubetinget nødvendigt for deres Families Livsunderhold, d. v. s. fordi Mandens Fortjeneste paa ingen Maade slaar til for at ernære Familien. Endvidere understreger hun, at indskrænkede Forholdsregler kun vilde være retfærdig, dersom det virkelig er muligt at paavirke og regulere Arbejdsfordelingen paa *alle* Omraader (d. v. s. ogsaa med Hensyn til Hjemmearbejdet) og indenfor *alle* Befolkningskredse.

Med Henblik paa den store Kategori af lønarbejdende Kvinder, som Forholdene tvinger til at søge lønnet Arbejde, vil det i hvert Fald ikke lade sig gøre at gennemføre et generelt Forbud mod Kvinders Erhvervsarbejde. Vilde man alligevel søge at gennemføre saadanne Forholdsregler, vilde — og dette er en yderst vigtig Faktor — Problemet dog ikke dermed være løst. Thi meget ofte vilde de Pladser, som paa denne Maade bliver fri, slet ikke blive besat paany. Men desuden vilde — efter hvad Hanna beretter om Forholdene i Tyskland — selv i de allerværste Arbejdsløshedstider Antallet af arbejdsløse Mænd og Kvinder ikke være tilstrækkeligt til at erstatte de lønarbejdende gifte Kvinder, hvis Antal ifølge Statistiken beløber sig til 3 1/2 Million."

Dermed er Løsningen af dette Spørgsmaal reduceret til de enkelte Tilfælde, hvis Afgørelse kan overlades til vedkommende Instansers Retsind og Retfærdighedsfølelse, og hvor der i Samraad med de umiddelbart interesserede maa skabes Klarhed over, om Beskæftigelsen af gifte Kvinder kan forsvares eller ej, d. v. s. om en saadan Kvindes Løn er paakrævet til Familiens Livsunderhold, eller om hendes Fortjeneste virkelig kun paa usocial Maade forøger en allerede bestaaende høj Indtægt.

At Kvindearbejdet, og dermed ogsaa de gifte Kvinders Erhvervsarbejde, ikke kan bringes ud af Verden, viser sig ingen Steder tydeligere end i det „rige" Amerika, hvor der i 1920 kom een lønarbejdende Kvinde paa hvert 11-Tal Kvinder, mod een af hver 22 Kvinder i Aaret 1890. I Øjeblikket, altsaa i en Tid af økonomiske Højkonjunkturer, staar af hver 5 Kvinder i De forenede Stater een i Lønarbejde. Idet Formanden for den amerikanske Landsorganisation, Green, fornylig henviste til det amerikanske Kvindebureaus Statistik, konstaterede han udtrykkeligt, at disse Kvinder ikke søger Arbejde i Industrien for at tjene sig „Lommepenge", men at de i Reglen er tvungen til at søge Erhvervsarbejde. Paa Grundlag af nævnte Kvindebureaus Statistik og de hertil knyttede Kommentarer, er det selv for Amerika muligt at tilbagevise Paastanden om, at „de gifte Kvinder udfører Lønarbejde, fordi de ikke ønsker at udføre Husgerning, eller fordi de føler sig særlig tiltrukken til et eller andet Fag". Miss Anderson, en amerikansk Specialist paa Kvindearbejdets Omraade, konstaterede, at „de fleste Kvinder søger Beskæftigelse i Industrien grundet paa deres Ægtefællers lave Fortjeneste". *I. F. C.*

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4 1/2—6 1/2.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4 1/2—6 1/2.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4 1/2—6 1/2.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5 1/2—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 52 | Juli 1929 | 14. Aargang

Kvindeligt Arbejderforbunds 11. Kongres

afholdtes i Vejle i Dagene 16., 17. og 18. Juni 1929.

Til Tonerne af Socialistmarschen indtog de Delegerede deres Pladser. Sangforeningen „Apollo" afsang et Par Sange, der høstede fortjent Bifald.

Formanden for Vejle Afdeling, Fru Dagmar Petersen bød Velkommen til Byen og omtalte den Offervilje der, udvist af Vejle Bys Arbejdere, havde muliggjort Opførelsen af den smukke nye Forsamlingsbygning, hvori Afdelingen med Stolthed bød Kongressen Velkommen.

Efter Afsyngelsen af „Internationale" tog Folketingsmand Holger Larsen, Vejle, Ordet og sluttede sig til Fru Petersens Velkomst fra Partiet i Vejle.

Holger Larsen omtalte og priste de mange skønne Forsamlingsbygninger, Arbejderne har rejst rundt om i Landet.

Han omtalte Dannelsen af Vejle Afdeling for mange Aar siden, da de fattige fortrykte Strikkersker kom til ham om Hjælp, og omtalte Konflikten i den første Fagforening samt Optagelsen i Kvindeligt Arbejderforbund. Holger Larsen sluttede med at udtale sin Glæde over den Tendens, der i den senere Tid var kommen frem i nogen Grad at forlægge Kongresserne til Provinsen og udtalte Haabet om, at Kongressens Deltagere maatte rejse fra Vejle med gode Minder. Sluttede med Ønsket om, at de kommende Dages Arbejde maatte blive frugtbringende for Forbundet.

Forretningsføreren takkede Vejle Afdeling for den smukke og festlige Modtagelse, den havde beredt Kongressen, og rettede en Tak til Forretningsfører N. P. Jensen for den store Elskværdighed, han havde vist Kvinderne, blandt andet var den lille Bog om Forsamlingsbygningen, der var lagt paa de Delegeredes Pladser, et Udslag af Hr. Jensens Elskværdighed.

Takkede Holger Larsen for den Gang han var med til at samle Kvinderne, og fordi han altid senere havde staaet os bi med Raad og Daad, hvad iøvrigt hele den socialdemokratiske Presse altid havde gjort.

Forretningsføreren udtalte, at naar vore Kongresser ikke før havde været afholdt i Provinsafdelingerne, var det ene og alene fordi vore økonomiske Forhold forbød det.

Efter Afsyngelsen af en for Lejligheden forfattet Sang, tog Forretningsføreren Ordet og udtalte:

Ærede Kongresdelegerede, ærede Gæster fra Ind- og Udland.

Et hjerteligt og oprigtigt Velkommen til vort Forbunds 11. Kongres.

Vi holder vor Kongres paa en Tid, hvor hele Naturen staar i sit festligste Skrud, og føler os i Pagt med det gode og lyse i Naturen; vi vil tage det som et Varsel om lysere og bedre Tider for Arbejderklassen i Almindelighed og Arbejderkvinderne i Særdeleshed. Vi Arbejderkvinder tilhører det samlede Arbejderparti i vort Land, vi har Pladsen blandt alle organiserede Arbejdere, med hvem vi har fælles Fjender at kæmpe imod og fælles Maal, Højnelsen af hele Arbejderklassens Kaar, at stræbe efter.

I Kraft af vor Organisation er vi naaet til at være medbestemmende om Løn- og Arbejdsvilkaar, vi er ikke mere en Stand, der ikke kan hævde sig.

Vi kan paavise vore Organisationers Styrke ved Madsen-Mygdals mislykkede Forsøg paa at provokere Arbejdsgiverforeningen til Kamp mod vore Organisationer, ved at Organisationerne stadig er lige stærke efter Nedskæringen af Arbejdsløshedsunderstøttelsen.

Valget den 24. April viste jo ogsaa tydeligt, at den danske Arbejderklasse var i Stand til at afryste den Mare, som den Madsen-Mygdalske Regering var, og i Stedet indsætte vore Partifæller med Stauning i Spidsen. Et stort Arbejdsfelt venter vore Folk paa Tinge, men Bevidstheden om, at cirka 600,000 Vælgere saa at sige har lagt deres Skæbne med fuld Fortrøstning i den nye Regerings Haand, vil sikkert hjælpe ud over mange Vanskeligheder, og er det endnu en haard og mørk Tid for vore mange Arbejdsløse; ét er i alle Tilfælde sikkert, at der nu er slaaet Bom for yderligere Nedskæring, og at den nye Regering vil sætte alt ind paa at genrejse de sociale Love til Gavn for de Smaa i Samfundet, men vi maa give vor Tankegang og hele faglige Arbejde en Indstilling overfor de Krav, vi vil stille til vor egen Regering, der er i Overensstemmelse med det Ansvar, den har paataget sig, og med vore virkelige Interesser, og ikke give den Problemer og Opgaver at løse, der faktisk under de foreliggende Forhold er umulige og derfor skade-

lige at stille. Jeg rejser dette, fordi vi er kendte med, at en vis Retning, Syndikalister, Kommunister eller hvad de nu vil kalde sig, naar en særlig vigtig Situation melder sig, altid er paa Tærne, selv paa Bekostning af Arbejdernes Interesser.

En anden Ting, som vore Partifæller ogsaa vil sætte alt ind paa, er at ændre den Skændselsgerning, som det afsatte Ministerium i den 11te Time naaede at faa gennemført, nemlig Tugthusloven. Denne Klasselov, der tog Sigte paa Ødelæggelse af vore Organisationer, bliver sikkert en af de første Sager, der kommer til Behandling, naar Rigsdagen igen samles, og forhaabentlig med det Resultat, at Tugthusloven forsvinder, forinden den har faaet Tid til at virke.

Vi lever endnu under en permanent økonomisk Krisetilstand og der er sikkert et Stykke Vej endnu, forinden vi kommer ind under ordnede Forhold. Det gælder i første Række om, at Fagorganisationerne gennem et fast sammentømret Kammeratskab danner en Enhedsfront som Modvægt mod Arbejdsgivernes Angreb overfor Arbejdernes Eksistensberettigelse.

Naar derfor atter Repræsentanter for de danske arbejdende Kvinder stævner sammen til alvorlig og ansvarsfuld Raadslagning om Forbundets Virksomhed siden sidste Kongres, samt endvidere for at lægge Planer og Retningslinier for vort fremtidige Arbejde, maa vi først og fremmest gøre os klart, at der endnu forestaar os en lang og vanskelig Krisetid, som vi kun gennem et enigt og fordrageligt Samarbejde vil være i Stand til at komme igennem.

Jeg udtaler derfor i denne Forbindelse paa Hovedbestyrelsens Vegne et Ønske om, at de kommende Dages Forhandlinger vil blive præget af Fasthed, Beslutsomhed og ærlig Vilje til hver for sig at arbejde i Medlemmernes og dermed i Forbundets Interesser.

Det er naturligt, at hvor saa mange Repræsentanter stævner sammen og skal varetage ca. 11,000 Medlemmers Interesser, vil der komme Meningsudvekslinger til Orde, og at ikke alle har samme Opfattelse af Situationen, er lige saa naturligt, som der nu en Gang maa og skal være Diskussion om foreliggende Emner, forinden det bedste Resultat kan opnaaes, men idet jeg atter udtaler Haabet om, at disse Forhandlinger maa blive frugtbringende for Fremtiden, byder jeg paa Hovedbestyrelsens Vegne samtlige Kammerater et hjerteligt: Vel mødt til Arbejdet!

Forretningsføreren præsenterede Kongressens Gæster, som var følgende: Sekretær Knud V. Jensen, De samv. Fagforbund, Forretningsfører N. P. Jensen, Vejle, og Folketingsmand Holger Larsen, Vejle, Ombudsmand Carl Kumlander, Svenska Grof- och Fabriksarbetareförbund, Sekretær Ivan Bjerkmann, Norsk kem. Industriarbejderforbund, Hovedbestyrelsesmedlem Ingv. Løgavlen, Norsk Arbejdsmandsforbund, Kasserer F. P. Jürgens, Internationale Vereinigung der Fabrikarbeiter-Verband, Formand M. C. Lyngsie, Sekretær Robert Nielsen og Forretningsfører Hans Nielsen, Aalborg, Dansk Arbejdsmandsforbund, Formand Johannes Nielsen, Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Forretningsfører Thomsen og Formand Fru Sofie Sørensen fra Kommunalt Arbejderforbund, Forbundets Æresmedlem Fru Sofie Rasmussen, Direktør Em. Svendsen, Hr. Redaktør Grove samt Pressens Repræsentant Hr. Petersen fra Vejle Social-Demokrat.

Forretningsføreren erklærede herefter Kongressen for aabnet.

Knud V. Jensen tog Ordet og takkede for den venlige Velkomst og udtalte, at han for første Gang var til Stede ved Kvindeligt Arbejderforbunds Kongres. Det vilde være ganske unaturligt, om ikke De samvirkende Fagforbund var repræsenteret her, idet de kun havde Lejlighed til den direkte Kontakt med Organisationerne ved store Møder. Han omtalte den vanskelige Periode under den Madsen-Mygdalske Regering, som var endnu længere ude end selve Arbejdsgiverforeningen, efter ved Hjælp af Lockout'er at ødelægge det, Arbejderne havde faaet bygget op, og selv om vi endnu ikke er ude over Vanskelighederne, stunder dog nu en ny Tid til, hvor vi igen kan fremkomme med vore Krav, og det er Kongressens Opgave at afstikke Retningslinierne for den kommende Tids Arbejde. Arbejderklassen bør nødvendigvis være vaagen, baade Mænd og Kvinder, og de Beslutninger, der tages, maa anlægges paa at beskytte Kvinderne. Taleren sluttede med at ønske Kongressen Held og Lykke med Arbejdet.

Derefter fik Ombudsmand Carl Kumlander, Sverige Ordet og bragte en Hilsen til Kongressen og takkede paa sin Organisations Vegne for den venlige Indbydelse til at lade sig repræsentere her. Man havde jo for tre Aar siden haft Repræsentanter paa den kvindelige Kongres, hvoraf den ene var en Kvinde. Organisationsformen i Sverige er den, at Kvinderne staar i samme Organisation som Mændene, og da vor kvindelige Repræsentant kom hjem, gjorde hun sig til Talsmand for en selvstændig Kvindeorganisation, men paa den mærkelige Maade, at denne alligevel skulde ind i det mandlige Forbund, kun ikke i det svenske Arbejdsmandsforbund og disse Planer lykkedes ikke. Det Forbund, Taleren tilhører, bestaar i Dag af 438 Afdelinger med 52000 Medlemmer, hvoraf 6373 er Kvinder. Kvinderne fordeler sig paa Gummiindustrien med 1943, Tændstikindustrien med 1180, Bygningsarbejde (Rengøring efter Haandværkere paa Nybygninger) med 578, og i forskellige Aktieselskaber og Fabriker med 2292. I de sidstnævnte er indbefattet Vaskeriarbejdere m. m. Taleren afsluttede sin fyldige Redegørelse med Hensyn til Lønning og Arbejdsvilkaarene i Sverige med en Kompliment til den danske Kvindeorganisation og dens Hovedledelse for maalbevidst og energisk Arbejde for de kvindelige Arbejdere, ønskede Kongressen Held og Lykke med Arbejdet.

Hr. Jürgens, Internationale, tog Ordet og udtalte:

Ærede Kongres. Med overordentlig stor Fornøjelse har Bestyrelsen for vor Fabriksarbejder-Internationale modtaget Indbydelsen til Deres Kongres, og det er mig en Glæde og Ære, at jeg blev udset til at repræsentere Internationale ved denne Lejlighed.

Indenfor Internationale indtager deres Forbund en Særstilling, og vi er stolte over at kunne sige, at de danske Arbejderkvinder har forstaaet at skabe sig en stor og stærk Fagorganisation for i Fællig at kunne føre Kampen for bedre Leve- og Arbejdsvilkaar.

Den Kendsgerning, at det har været muligt at samle rundt 11,000 Kvinder i en Fagorganisation, beviser 2 Ting:

1. at de danske Kvinder forstaar Organisationens Betydning og Magt;
2. at det er lykkedes Forbundets Funktionærer at omsætte de faglige Tanker til Virkelighed, og lede dem ind i de rigtige Baner.

Det kan desværre ikke siges, at den Forstaaelse for Organisationens Betydning, som de danske Kvinder lægger for Dagen, deles af Kvinderne i Almindelighed.

At Arbejderklassen nu om Stunder ikke mere bliver saa stærkt udbyttet som for 20-30 Aar siden, skyldes ikke den besiddende Klasses voksende Forstaaelse, men er en Følge af Arbejderklassens voksende Magt paa det politiske og faglige Omraade.

Den sociale Lovgivning og de paa det sociale Omraade gennemførte Forbedringer er fremtvungen af de socialdemokratiske fagorganiserede Arbejdere, Mænd som Kvinder.

Af de sociale Love kan særlig fremhæves: Loven om 8-Timersdagen, Ulykkesforsikringsloven, Alderdomsforsikringsloven, Sygekasseloven, Beskyttelse for Kvinder og unge Mennesker i sundhedsskadelige Virksomheder.

Alle disse Love er af største Betydning for vor Klasse. Navnlig den lovordnede Beskyttelse for de arbejdende Kvinder har bragt større Livsglæde i talrige Arbejderhjem.

Kvinderne maa ogsaa være med i Arbejdet mod Krigen, de maa medvirke til, at Løsnet „Aldrig mere Krig" finder saa stor Udbredelse, at fremtidige Krige umuliggøres.

Det Exempel, de danske Mænd og Kvinder gav ved de sidste Rigsdagsvalg i Danmark, har vakt Beundring og Begejstring overalt, den arbejdende Klasse i hele Verden følger med stor Interesse Udviklingen i Danmark. I har Grund til at være stolte over de opnaaede Resultater, og vi tilraaber Jer: Fortsæt Jeres Arbejde for Afrustningen, til Gavn for Jert Land og for hele Menneskeheden.

Jürgens omtalte Kommunisternes Nederlag i England, hvor de ved Valget havde mistet deres eneste Repræsentant, i Holland er de splittet i Atomer, der æder hinanden op.

Taleren kunde konstatere, at Forholdet mellem de danske Kvinders Organisation og Internationale altid har været det bedst tænkelige, og at Samarbejdet i ingen Henseende lader noget tilbage at ønske. Dette er en af de første Betingelser for at kunne føre vore haarde Kampe til en heldig Afslutning. Forholdet er jo dette, at de Spørgsmaal, som navnlig træder frem indenfor vort Organisationsomraade, ikke indskrænker sig til en Fabrik eller By, men somme Tider har en Betydning, der rækker udover de enkelte Landes Grænser.

15 europæiske Lande med tilsammen 22 Fagforbund er for Tiden tilsluttet vor Internationale. Til vor største Tilfredshed kan vi meddele, at 2 engelske Forbund nylig har tilsluttet sig Internationale.

Internationales Medlemsantal var den 1. Januar 1927 562,136, og den 1. Januar 1928 601,143 Medlemmer, og vi tvivler ikke om, at ogsaa Aaret 1928 vil opvise en betydelig Medlemstilvækst, fordi Arbejdets Hær er i Fremmarsch i alle Lande og Nyindmeldelsen af de engelske Forbund betyder en Tilvækst af 20,000 nye Medlemmer.

Jürgens udtalte: Kammerater! vi er vidende om, at Jeres Kongres har vigtigt Arbejde at forrette, og at de Spørgsmaal, der staar paa Dagsordenen, fordrer alvorlig Drøftelse og en klog Løsning. Vi følger Jeres Forhandlinger med stor Interesse og haaber, at de Beslutninger, Kongressen tager, vil være til Gavn for Forbundet og dets Medlemmer. Lad Kongressen blive et Vidnesbyrd om Jeres store Kærlighed til Organisationen, lad den vidne om Jeres Villie til at forme et stærkt Led i den Kæde, der omslynger Proletariatet Verden over.

Paa den internationale Bestyrelses Vegne overbringer jeg hermed en Hilsen og de bedste Ønsker. Vi er overbeviste om, at Arbejdet paa denne Kongres vil bære rige Frugter.

Sekretær I. Bjerkmann, Norsk kemisk Industriarbejderforbund takkede paa sit Forbunds og egne Vegne for Indbydelsen og udtalte sin Glæde over at være til Stede paa Kvindernes Kongres. Det havde stor Interesse for ham, idet hans Forbund bestod af de samme Arbejdsgrupper som Kvindeligt Arbejderforbund bestaar af. Bjerkmann udtalte, at Norsk kemisk Industriarbejderforbund kunde ikke betragtes som en Udbryderorganisation, thi Forbundet var en Følge af Landsorganisationens Beslutning om, at der i saa vid Udstrækning som muligt dannedes Industriforbund. I 1923 oprettedes Forbundet væsentligst af Medlemmer fra andre Forbund, specielt fra Norsk Arbejdsmandsforbund. Organisationen begyndte med 4000 Medlemmer. Vor Organisationsform er anderledes end her, idet Kvinder og Mænd staar sammensluttede i samme Forbund, og er tilfredse hermed, men Taleren vilde ikke dermed sige, at de danske Kvinders Organisationsform ikke var ligesaa god. Talerens Forbund havde haft tunge Forhold at arbejde under, dog var det lykkedes Forbundet at foretage Fremstød og ogsaa at beholde de Goder, man havde haft. Norsk kemisk Industriarbejderforbund staar tilknyttet Landsorganisationen og tæller nu 9000 Medlemmer i 68 Afdelinger, deraf er 9 pCt. Kvinder. Taleren sluttede med Haabet om, at de danske Arbejdere i Almindelighed og Kvindeligt Arbejderforbund i Særdeleshed stadig maa vinde fremefter.

Direktør Svendsen, som derefter tog Ordet, udtalte sin Tak for Indbydelsen og omtalte alle de mange gode Minder fra tidligere Kongresser, som han i sin Egenskab af Veteran indenfor Fagbevægelsen sad inde med, og mindedes saavel Olivia Nielsens strenge og utrættelige Arbejde for Kvindernes Organisation, som Sofie Rasmussens Indsats for denne, og udtalte sin Glæde over, at ogsaa denne Kongres vilde blive en Mærkepæl, der vilde vise videre frem. Kvinderne havde jo ved det sidste kommunale Valg, og ikke mindst ved det stolte Rigsdagsvalg, ydet deres store Indsats og derved været med til at bremse den Madsen Mygdalske Regering og tilfulde bevist deres Forstaaelse af Tiden og dens Krav. Hr. Svendsen sluttede med at udbringe et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund, der besvaredes med kraftige Hurraraab af hele Forsamlingen.

Formanden for Dansk Arbejdsmandsforbund, M. C. Lyngsie, tog nu Ordet og hilstes med hjerte-

ligt Bifald. Lyngsie takkede for Indbydelsen og den venlige Modtagelse saavel paa sine egne, sit Forbunds og Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasses Formands Vegne samt paa kommunalt Arbejderforbunds Repræsentanter, Forretningsfører Thomsens og Fru Sørensens Vegne. Lyngsie udtalte sin Glæde over at være sammen med de kvindelige Arbejdsmænd, Arbejdsmændenes nærmeste Fagfæller.

Vi forstaar at skatte Kvinden som den gode Hustru og Moder i Hjemmet og den gode Kammerat paa Arbejdspladsen. Kvinderne har bevist, at de kan bringe en Organisation frem og bære dens Arbejde og økonomiske Ansvar uden at kny. De danske Arbejdere er Verdens bedst organiserede; vi har en Landsorganisation, indenfor hvilken Størsteparten af de danske Arbejdere findes, og de, som endnu ikke er tilsluttet denne, skal nok finde ind. En Kvindeorganisation af Vægt og Betydning som Kvindeligt Arbejderforbund findes ikke i hele Verden. Jeres Organisation er stærk og djærv, den kan I takke for, at I i Dag sidder i saa gode Kaar, som I gør. Alle de mange Gæster, som er til Stede her i Dag, og som er kommet for at gøre Honnør for Kvindernes Organisation, er Repræsentanter for hele den Del af Verden, der lever med i Kulturen, det er Mænd, der har Tusinder af Klassefæller bag sig, og naar de er kommet er det, fordi man blandt dem regner med og respekterer Kvindernes Organisation. Kvindernes Organisation er ingen Danseforening, ingen Døgnflue, Tusinder af Arbejderkvinder har vært med til at bære Sten til den stolte Bygning, I har rejst, mange af dem hviler nu i en alt for tidlig Grav; de vilde have været stolte, hvis de kunde have været med i Dag, men Døtrene af de Kvinder der paabegyndte Arbejdet er her og maa føre det videre. Det er Ærlighed, Redelighed og Sammenhold, der har ført Jer frem, og naar Kvindernes Løn endnu i Dag er meget for lille, er jeres Arbejde ikke derfor omsonst. Havde I ikke haft jeres Organisation at støtte Jer til, havde jeres Løn ikke været det halve af, hvad den er nu. Ingen Kvindelønning har større Betydning end den, det kan lykkes Kvindeligt Arbejderforbund at fremskaffe og forbedre. Skal det lykkes Jer at holde Lønningerne oppe og stadig vinde fremad, er det afhængigt af det Arbejde, der skal udføres i de kommende Dage. Jeg er stolt af at staa iblandt Jer, gid Heldet maa følge Jer, og gid Kvindeligt Arbejderforbund maa blive endnu stærkere, jeg ved, hvad en god Organisation er værd.

Lyngsie sluttede med at udbringe et Leve for Kongressen, Hovedbestyrelsen, Ledelsen og Gæsterne. Stærkt Bifald hilste Lyngsies Tale.

Fra Horsens Afdeling og Hr. Direktør Svendsen var tilsendt Blomsterhilsener og fra Støberiarbejdsmændenes Forbund og Formand Chr. Bruhn, Arbejdernes Fællesorganisation Vejle, Aarhus Afdeling 4, Esbjerg Afdeling 1, Københavns Afdeling 6, Sønderborg Afdeling, Middelfart Afdeling, Randers Afdeling, Korsør Afdeling, Københavns Afdeling 3 og Københavns Afd. 1 var indløbet Telegrammer til Kongressen.

Forretningsføreren takkede Gæsterne for de gode Ønsker, hvorefter Kongressen konstituerede sig.

Til Mandatudvalg valgtes Kirstine Jørgensen, Hillerød, Marie Skovgaard-Sørensen, Slagelse, Poula Poser og Laura Petersen, København.

Forretningsførereren oplæste derefter:

Forslag til Forretningsorden

ved Kvindeligt Arbejderforbunds 11. Kongres 1929 (ordinær).

Hovedbestyrelsen foreslaar følgende:

1. Møderne ledes af 2 Ordstyrere og 2 Sekretærer. Hvert Møde ledes af 1 Ordstyrer.

   Ordstyrerne ordner indbyrdes Ledelsen af Møderne. Ønsker den ledende Ordstyrer at udtale sig under et Punkt eller en Sags Behandling, overgiver hun midlertidig Ledelsen til den anden Ordstyrer.
2. Ved alle Afstemninger gælder almindelig Stemmeflerhed.

   Afstemnnig ved Navneopraab kan fordres ved mindst 6 Delegerede.

   Naar Afstemning ved Haandsoprækning er foretaget, kan Navneopraab ikke forlanges, med mindre Halvparten af de Delegerede har undladt at stemme.
3. Den ledende Ordstyrer søger saa vidt muligt at tilendebringe Behandlingen af den foreliggende Sag inden hvert Mødes Slutning.

   Hun har Ret til — efter en forgæves Paamindelse — naar en Taler ikke holder sig til den foreliggende Sag, at fratage hende Ordet.

   Den ledende Ordstyrer kan ligeledes stille Forslag om Diskussionens Afslutning med de indtegnede Talere, ligesom hun kan stille Forslag om begrænset Taletid.

   Saadant Forslag kan ogsaa stilles af Kongressens øvrige Delegerede.
4. Naar det er vedtaget at slutte Diskussionen med de indtegnede Talere, kan der ikke indtegnes andre Talere end Ordføreren for henholdsvis den forslagsstillende Afdeling og Hovedbestyrelsen, ligesom der heller ikke, efter at Afslutning er vedtaget, kan indbringes nye Forslag.

   Afdelinger, der har flere end een Repræsentant, maa vælge sin Ordfører — eventuelt en Flertals- og en Mindretals- Ordfører — og kun denne kan faa Ordet i samme Sag.

   Denne Bestemmelse gælder dog ikke ved Behandling af Virksomheden.
5. Til Formforslag, d. v. s. Forslag 1) om Sagens Afvisning, 2) om Sagens Udsættelse, 3) om Udvalgs Nedsættelse, 4) om Debattens Afslutning, 5) om Forslags Tilbagetagelse, 6) om en Sags Genoptagelse o. s. v., kan ikke stilles Ændringsforslag.
6. Mødets Dirigent kan til enhver Tid sætte Forslag om indskrænket Taletid under Afstemning; vedtages denne, gælder den Regel, at ingen Taler kan have Ordet mere end 5 Minutter ad Gangen og ikke udover 2 Gange i samme Sag; herfra undtages dog Ordføreren for henholdsvis Forslagsstillerne og Hovedbestyrelsen.
7. Hovedforslag og Ændringsforslag som stilles, skal indleveres *skriftlig* til Ordstyreren, underskrevet med Navn og Navnet paa den Afdeling, Vedkommende repræsenterer.
8. Sekretæren fører Kongressens Forhandlingsprotokol, der kun skal indeholde Diskussionsemnerne

og de vedtagne Beslutninger med Angivelse af Stemmeantal for og imod. Protokollen oplæses ved hvert Mødes Begyndelse for det foregaaende Møde.

Reservationer til Protokollen modtages kun, naar Afstemning ved Navneopraab har fundet Sted.

9. Møderne begynder til den i Forretningsordenen fastsatte Tid, uanset de Mødtes Antal.

Delegerede, der udebliver fra et eller flere Møder uden anmeldt godkendt Forfald, mister Diæterne for den eller de paagældende Dage.

10. Mødetid fastsættes Søndag fra Kl. 12—6, de efterfølgende Dage fra 10—12 og 1½ til 6.

Efter en Diskussion om en Ændring til Punkt 4 i Forretningsordenen, stillet af Københavns Afdeling 5, vedtoges Forretningsordenen som den var foreslaaet af Hovedbestyrelsen.

Til Dirigenter valgtes Johanne Jensen, København, og Fanny Jensen, Horsens. Til Sekretærer valgtes Gunder Christiansen og Oda Bauerfeld.

Johanne Jensen overtog derefter Dirigenthvervet og oplæste Kongressens

Dagsorden:

1. Kongressens Aabning.
2. Mandaternes Godkendelse.
3. Kongressens Konstituering:
   a. Forslag til Forretningsorden.
   b. Valg af Dirigenter og Sekretærer.
4. Beretning om Forbundets Virksomhed i Tiden fra 1. April 1926 til 31. Marts 1929.
5. Regnskabet.
6. Lovændringer.
7. Fastsættelse af Lønninger.
8. Valg af Tillidsmænd.
9. Valg af Repræsentanter til De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab.
10. Fastsættelse af Tid og Sted for næste Kongres.

Formanden for Mandatudvalget, Fru Kirstine Jørgensen, Hillerød, oplyste, at Mandaterne var prøvede og godkendte.

Forretningsføreren mindedes med varme Ord vort afdøde Hovedbestyrelsesmedlem, Fru Johanne Larsen, og Forsamlingen hædrede hendes Minde ved at rejse sig.

Formanden for Vejle Afdeling, Dagmar Petersen, gav Meddelelse om, at Vejle Afdeling indbød alle Kongresdeltagerne til en Sejltur til Fakkegrav.

Forretningsføreren aflagde en udførlig Beretning om Forbundets Virksomhed i de forløbne 3 Aar, af hvilken det fremgik, at Forbundsledelsen nøje havde overholdt de Beslutninger, som den havde fremsat overfor Kongressen i 1926, nemlig at arbejde hen til at komme bort fra Pristallet, samt at faa hævet Lønnen for de daarligst lønnede af Forbundets Medlemmer.

I Diskussionen om Beretningen deltog: Inger bamburg, Københ. 5, Marie Larsen, Københ. 8, Bo-Gil Thomsen, Københ. 3, Camilla Gabrielsen, Kødenh. 5, Rigmor Nielsen, Københ. 5, Rigmor Knudsen, Københ. 5, Margrethe Mathiesen, Københ. 5, Johanne Jensen, Københ. 7, Elna Syvertsen, Københ. 5, Oda Bauerfeld, Nicoline Holm, Københ. 5, Marie Nielsen, Horsens, Anna Larsen, Københ. 6, Jensine Henriksen, 2. Distrikt, Anna Jensen, Københ. 3, Anna Larsen, Københ. 1, Fanny Jensen, Københ. 5, Fanny Jensen, Horsens, Marie Madsen, Vejen, Johanne Jensen, 1. Distrikt, Laura Larsen, Københ. 5, Johanne Jensen, Københ. 1.

Forretningsføreren takkede Kongressen for den Hyldest, den havde ydet hende, og mente deraf at kunne udlede, at Kongressen, trods den rejste Kritik, alligevel forstod Forretningsførerens og Hovedbestyrelsens Stilling og var tilfreds med Virksomheden, men vilde alligevel svare Fru Gamburg og derved afskære en senere Kritik fra Oppositionens Side. Forretningsføreren gav Oplysninger om de Reduktioner, der er foretagne. Replicerede til de forskellige Talere og gendrev den fremsatte Kritik.

Dirigenten oplæste en Resolution fra Københavns Afdeling 8, som sattes under Afstemning og forkastedes.

En Protokoltilførsel fra Københavns Afdeling 5 oplæstes og sattes under Afstemning, ved hvilken den forkastedes med stor Majoritet.

En Resolution fra Københavns Afdeling 5 til De samvirkende Fagforbund oplæstes, sattes under Afstemning og forkastedes.

Man gik til Afstemning over Beretningen, denne godkendtes med alle Stemmer mod 19.

Ved Formiddagsmødets Aabning, Tirsdag gaves Ordet straks til Folketingsmand Holger Larsen, der grundet paa Rigsdagsarbejde maatte forlade Kongressen. Han udtalte, at naar han tog Ordet paa saa tidligt et Tidspunkt, var det, fordi han skulde rejse til København. Taleren havde det Indtryk, at de Kongresdelegerede havde befundet sig vel i Vejle, ligesom man ogsaa i Vejle var glade for at have dem. De forløbne Dages Forhandlinger havde vist, at den danske Arbejderkvinde med Hensyn til Mødekultur stod langt over Kvinderne i Udlandet. Hr. Larsen takkede endnu en Gang for Samværet.

Forretningsføreren takkede Folketingsmanden og udbragte et Leve for ham, der blev besvaret kraftigt af Forsamlingen.

Der foretoges Afstemning over, hvorvidt Regnskabet skulde oplæses eller ej, det vedtoges, at Regnskabet skulde ikke oplæses. Hovedkassereren fremkom med nogle supplerende Oplysninger til Regnskabet.

Følgende Talere havde Ordet til Regnskabet. Bodil Thomsen, Københavns Afdeling 3, Rigmor Nielsen, Københavns Afdeling 5, Elna Syvertsen, Københavns Afdeling 5, Laura Larsen, Københavns Afdeling 5, Svenna Petersen, Københavns Afdeling 7, Anna Petersen, Sønderborg. Hovedkassereren og Forretningsføreren svarede paa de forskellige Forespørgsler angaaende Regnskabets forskellige Poster og forklarede hvorledes disse fremkom og omtalte her særligt Jubilæumsgaverne. Regnskabet sattes under Afstemning og godkendtes med alle Stemmer mod 15.

Man gik derefter over til Behandling af Forslag til Ændringer i Forbundets Love og af disse vedtoges Hovedbestyrelsens Ændringer til:

§ 1.

Stk. a: Forbundets Formaal er, at samle alle kvindelige Fagforeninger i Danmark til fælles Arbejde for at fremme og værne fælles Interesser; samt at søge at oprette Fag-Foreninger paa Pladser, hvor saadanne ikke findes.

Nyt Stk. h: Ingen kan optages eller være Medlem af nogen under Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark hørende Afdeling, uden samtidig at være Medlem af De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse, dog under Forudsætning af, at Arbejdsløshedsloven eller Arbejdsløshedskassens Vedtægter ikke forhindrer Medlemsskabet.

§ 2.

Stk. a: 85 Øre ændres til Kr. 1,05.

Stk. c: 50 Øre ændres til 70 Øre.

Nyt Stk. d: Medlemmer under 18 og over 60 Aar erholder i Tilfælde af Arbejdsløshed Understøttelse i Henhold til Arbejdsløshedskassens Vedtægt § 7, Stk. 2 og betaler herfor 85 Øre pr. Uge til Strejkekassen.

§ 4.

Stk. f: Tilføjelse: Fritagelse for at følge en af Hovedbestyrelsen truffen Aftale om et foreliggende Spørgsmaal, kan kun gives af en Kongres.

Stk. f: andet Afsnit; 1ste Linje: indsættes efter „kan den —“ „*dog*“.

§ 8.

Stk. c: Sidste Stykke udgaar. I Stedet indsættes: Medlemmer, der bliver ledige grundet paa Konflikter, og som Følge heraf i Henhold til den nuværende Arbejdsløshedskasselov ikke kan erholde Understøttelse af Arbejdsløshedskassen, kan Hovedledelsen tilstaa Understøttelse. Denne tager i hvert enkelt Tilfælde Bestemmelse om Varigheden af saadan af Forbundskassen ydet Understøttelse, der dog i intet Tilfælde kan strække sig udover Konfliktens Varighed.

Understøttelsen udbetales som Strejkeunderstøttelse.

Stk. f: indføjes efter: Under særlige Forhold, eller naar internationale Gensidighedsregler kræver det.

Stk. c: Strejkebrydere kan aldrig modtage Tillidshverv.

§ 12.

Ny Tilføjelse til Stk. a: Medlemmerne kan overgaa fra en Afdeling til en anden uden at betale Indskud, naar Medlemsbogen er i Orden og der ingen Restancer forefindes.

Intet Medlem kan samtidig staa i mere end en Afdeling under Kvindeligt Arbejderforbund.

Ethvert Medlem er pligtig til inden 14 Dage efter at have paabegyndt et Arbejde, at overflytte sin Bog til den Afdeling hvoraf vedkommende Branches Udøvere er Medlemmer eller har Overenskomst med Arbejdsgiverne. I modsat Fald skal hun slettes af sin Afdeling og kan kun optages efter Reglerne for nye Medlemmer.

Stk. c: Ændres: „1 Kr.“ til Kr. 1,20 og „Kr. 1,20“ til Kr. 1,45.

§ 14.

Opløses Afdelingen af en eller anden Grund, tilfalder dens Kassebeholdning og Effekter den til enhver Tid bestaaende centrale Organisation af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark; disse udleveres dog igen, naar Afdelingen atter oprettes, dog fradrages af Kassebeholdningen eventuelle Restancer og anden Gæld til Forbundet.

Ønsker en Afdeling at udmelde sig af Kvindeligt Arbejderforbund, kan dette kun ske med 1 Aars Varsel, og kun naar $^2/_3$ af Afdelingens Medlemmer ved en Urafstemning i Afdelingen har stemt derfor, og Sagen forud for Urafstemningen har været behandlet paa en Generalforsamling i Afdelingen og Generalforsamlingen med mindst 3 Dages Varsel har været skriftligt meddelt Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Begravelseskassen.

§ 2.

Sidste Stk. indføjes efter: „maa ske“ — *senest* 10 Dage efter Dødsfaldet — i sidste og næstsidste Stykke ændres Datoerne til 1ste Juli 1929 og 16., 17., 18. Juni 1929.

Af Afdelingernes Forslag vedtoges følgende:

Københavns Afdelings 5:

Ny § 1 h: Til Sikring af Medlemmerne under Arbejdskampe (Strejke, Lock-out) søges Forbindelse knyttet med beslægtede Fagorganisationer i Ind- og Udland.

Københavns Afd. 5 havde ligeledes stillet følgende Forslag:

Til § 4 b, 3. Afsnit, tilføjes: Alle Forslag samles af Forretningsudvalget, der lader dem trykke, og tilstiller Afdelingerne dem mindst 1 Maaned før Kongressen. Paa Generalforsamlingerne, hvor Forslagene behandles, vælger Afdelingerne Delegerede til Kongressen, hvis Navne og Adresser straks indsendes til Forretningsudvalget.

Til dette Forslag stillede Forretningsføreren Ændringsforslag, der gik ud paa, at der tilføjes § 4 b, 3. Stykke: „Forslagene tilstilles Afdelingerne 1 Maaned før Kongressens Afholdelse.“

Efterfølgende Henstillinger fra Vejle og Aalborg Afdeling 2 toges til Efterretning:

Vejle Afdeling:

1. At der ved Forhandlinger om nye Overenskomster indføres Ulykkesforsikring med Dagpenge af mindst 3 Kr. pr. Dag indtil Loven træder til.

2. At vore Overenskomster kommer til at indeholde Tillidsmandsbestemmelser i Lighed med det, der er opnaaet i Jern og Metal.

Aalborg Afdeling 2:

Henstilling til Arbejdsgiverne om Indførelse af Sommerferie.

Næste Punkt paa Dagsordenen var Fastsættelse af Lønninger. Kongressen vedtog uden Diskussion, at Lønningerne skulde være som hidtil.

Man skred derefter til Valg. Til Forretningsfører blev, sammen med Alvilda Andersen, Inger Gamburg opstillet. Alvilda Andersen valgtes med alle Stemmer mod 18.

Hovedkassereren og Sekretæren genvalgtes med Akklamation.

Til Revisorer genvalgtes Ludovika Andersen og Henriette Poser, som Suppleant Rigmor Nielsen.

De valgte takkede for den udviste Tillid og udtalte, at de ogsaa fremdeles vilde arbejde med Energi og Interesse.

Kongressen udbragte et kraftigt besvaret Leve for de valgte Tillidsmænd.

Til Hovedbestyrelsen valgtes for København: Laura Petersen, 37 St., Johanne Jensen, Københ. 1, 36 St., Paula Poser, 34 St., Albertine Jørgensen, 34 St., Harriet Strandborg, 33 St., Johanne Jensen, Københ. 7, 31 St., Inger Gamburg, 25 St. Camilla Gabrielsen, Elna Syvertsen og Margretha Mathiesen blev valgt som Suppleanter med hver 19 Stemmer. For Provinsen valgtes Fanny Jensen, Horsens, 39 St., Anna Petersen, Sønderborg, 34 St., Petra Schou, Aarhus, 29 St., Dagmar Petersen, Vejle, 23 St., Anna Hansen, Esbjerg, 18 St., Kirsten Rasmussen, Odense, 8 St., Kirstine Jøgensen, Hillerød, 18 St., Marie Skovgaard Sørensen, Slagelse, 18 St. Som Suppleant for Sjælland valgtes Bertha Hansen, Helsingør, og Margretha Hansen, Nykøbing F., hver med 18 St., for Fyn Marie Jensen, Svendborg, for Jylland Martine Christensen, 10 St., Kathrine Andersen, Aalborg, 8 St., og Pouline Jensen, Randers, 4 St.

Som Medlem af Forretningsudvalget for Provinsen genvalgtes Fanny Jensen.

Som Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund genvalgtes Alvilda Andersen, Kirstine Haagensen, Gunder Christiansen, Johanne Jensen, Laura Petersen, Fanny Jensen og nyvalgtes Paula Poser.

Det vedtoges, at næste Kongres skulde afholdes i København i Juli 1932.

Forretningsføreren forelagde følgende Hilsen til Ministeriet Stauning, som eenstemmigt vedtoges:

> Kvindeligt Arbejderforbunds 11. Kongres finder, efter nu at have drøftet og taget Beslutninger med Hensyn til vore egne indre Organisationsforhold, Anledning til at fastslaa vor Samhørighed med saavel vort politiske Parti som Landets øvrige Fagforbund.
>
> Vi er stolte af vort Parties store Valgsejr den 24. April, og vi tilsiger vor Støtte til Styrkelse af Arbejderklassens politiske Magt.
>
> Vor Glæde over Sejren skyldes navnlig Udsigterne til nu at faa ophævet den forrige reaktionære Regerings overfor Fagforeningerne gennemtrumfede Undtagelseslov „Tugthusloven", at faa ophævet Forringelserne af de sociale Love, saasom Arbejdsløshedskasseloven, Aldersrenteloven, Hjælpekasse- samt Sygekasseloven og at faa 8 Timers Dagen lovfæstet.
>
> Vi bringer vort Parti vore hjerteligste Hilsener og bedste Lykønskninger og gentager vort Tilsagn om fortsat Støtte af og Samhørighed med det danske Arbejderparti.
>
> Ned med Madsen-Mygdalerne.
>
> Leve det danske Arbejderparti.

Hr. Knud V. Jensen tog derefter Ordet og udtalte, at det var usædvanligt, at en Repræsentant fra De samvirkende Fagforbund ikke havde Ordet til et eller andet Punkt under Diskussionen, men naar det ikke havde været Tilfældet her, var det fordi, det ikke havde vist sig nødvendigt at retlede Kongressen, Kvinderne havde vist, at de selv forstod at behandle deres Sager. Han omtalte Ligelønsspørgsmaalet og erklærede, at naar det blev søgt gennemført, blev det først, naar Kvinderne selv forlangte det. De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling kunde i saa stort et Spørgsmaal ikke udrette noget, før det kom fra Kvinderne selv. Mænd og Kvinder skylder hinanden Hensyn, og Mændene skal ikke klippe Livsnerven over for Kvinderne. Han udtalte, at de Beslutninger, der blev taget, skulde tages frit paa Kongressen og ikke i Afdelingerne, man kunde ikke forlange, at Repræsentanterne mødte paa en Kongres med bundne Mandater. Det var jo ganske naturligt, at der kom Meningsudvekslinger til Orde paa en Kongres, naar Retningslinjerne for de kommende 3 Aar skulde lægges. At Meningsforskellighederne organiseredes, skyldtes mange forskellige Omstændigheder, men det vilde man sikkert komme ud over. Det havde været ham en Berigelse at være med og mødes med Repræsentanter fra Arbejdspladserne. Han udtalte sin Glæde over, at de Tilstedeværende havde kunnet samles om en Resolution om de Krav, der ikke blot var Arbejderkvindens, men hele Arbejderklassens, og om at tilsige Arbejderpartiet fortsat Støtte. Taleren dvælede ved den Omstændighed, at Spørgsmaalet om, hvorvidt man vedblivende skulde staa tilknyttet De samvirkende Fagforbund, overhovedet ikke havde været diskuteret, hvilket beviste, at vi alle var Tilhængere af Samlingstanken. Taleren sluttede med Ønsket om Held og Lykke for Kvindeligt Arbejderforbund og Ønsket om, at de tagne Beslutninger maatte blive til Held og Lykke for Fremtiden, ikke alene for Forbundet, men for hele Arbejderklassen.

Fru Sørensen, Kommunalt Arbejderforbund, udtalte sin Glæde over Samværet med Arbejderkvinderne og sin Tak til Hovedbestyrelsen og Kammeraterne.

Ombudsmand Kumlander, Sverige, udtalte, at man jo, til Trods for de herskende Meningsforskelligheder, kunde sige, at naar Enden er god, er alting godt, og det er jo Flertallets Beslutninger, man maa rette sig efter. Han gav Oplysninger om Forholdene indenfor Svenska Grof- och Fabrikarbetares Arbejdsløshedskasse og udtalte en varm Tak til Repræsentanterne i Vejle Afdeling for den smukke Modtagelse, en Tak, som han bad dem bringe ud til Afdelingens Medlemmer, ligesom han takkede Kongressen og Hovedbestyrelsen for de forløbne Dages Samvær.

Hr. Hovedkasserer F. Jürgens, Internationale, takkede ligeledes hjerteligt for den Gæstfrihed og det gode Kammeratskab, han havde mødt paa denne Kongres, takkede Hovedbestyrelsen og Afdelings-

bestyrelsen for den gode Modtagelse, han havde været Genstand for, og udtalte sin Glæde over, at Kvindeligt Arbejderforbund havde opnaaet saa gode Resultater for Arbejderkvinderne; det viser, at Forbundet er inde paa den rette Bane, bliv ved at holde denne Linje og glem ikke, at Arbejdsløshedskassen har sin store Betydning for Medlemmerne.

Hr. Jürgens udtalte til Slut sin Forhaabning om et godt Arbejde i Fremtiden til Gavn for Kvindeligt Arbejderforbund og vor Internationale.

Hr. Sekretær Bjerkmann, Norsk kemisk Industriarbejderforbund takkede for Samværet og udtalte, at det havde været interessant at følge Debatten og lytte til de forskellige Meningstilkendegivelser, til Trods for hvilke han haabede, at man vilde samle sig om de Beslutninger, der var tagne. Han udtalte Haabet om, at det ikke var sidste Gang, man mødtes til Kongres i de to Forbund. Han takkede Kongressen og Hovedbestyrelsen og bad de Delegerede tage en Hilsen fra hans Forbund med hjem til Medlemmerne i deres Afdelinger.

Ligeledes takkede Hr. Løgavlen for Samværet i de forløbne Dage og udtalte Haabet om, at Kvindeligt Arbejderforbund vilde lade sig repræsentere paa Norsk Arbejdsmandsforbunds næste Kongres.

Hr. Sekretær Robert Nielsen, Dansk Arbejdsmandsforbund, udtalte, at det var Arbejdsmændene en Glæde at tilhøre den samme Gruppe som Kvinderne. I fører den samme Kamp som vi, og vi har fulgt Jer med Sympati og Interesse. Der har fra Begyndelsen af været Tvivl om, hvorvidt det kunde lade sig gøre at organisere Kvinderne ligesom de danske Arbejdsmænd, men det er lykkedes, og man maa være tro imod de faglige Organisationer, der beskytter Arbejderne og tillader dem at leve et menneskeværdigt Liv. Endnu er Tiderne vanskelige, men uden Organisationerne havde de været mange Gange værre. Taleren advarede mod gold Kritik, som kun vanskeliggjorde og sinkede Arbejdet for det, som vi alle kæmpede hen imod: Højnelse af de Fattiges Kaar, og sluttede med at udbringe et „Leve" for Arbejderhjemmene. Taleren bragte en Hilsen og Tak fra Bryggeribestyrer Svendsen og Formand M. C. Lyngsie.

Forbundets Æresmedlem, Fru Sofie Rasmussen, udtalte sin Glæde over Samværet med sine gamle Kammerater. Hun fulgte stadig med Interesse sit Forbunds Arbejde, det havde været hende en stor Glæde at overvære de forløbnes Dages Forhandlinger. Fru Rasmussen sluttede med at takke for Samværet.

Forretningsføreren takkede de Kongresdelegerede for de forløbne Dages Arbejde, takkede sine Medarbejdere paa Kontoret, rettede endnu en Gang en hjertelig Tak til Vejle Afdeling og Forretningsfører N. P. Jensen for den smukke Modtagelse og de forløbne Dages gode Samvær og takkede Gæsterne for den store Interesse, hvormed de havde fulgt Forhandlingerne og for deres gode Ønsker. Kongressen afsang staaende „Internationale" og efter Udbringelse af et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund sluttede Kongressen.

⊡

De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasses Delegeretmøde

den 19. Juni 1929.

Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden for Tiden fra 1. April 1926 til 31. Marts 1929.
2. Regnskabet for Tiden fra 1. April 1926 til 31. Marts 1929.
3. Lovændringer.
4. Fastsættelse af Lønninger.
5. Valg af Tillidsmænd.
6. Fastsættelse af Tid og Sted for næste Delegeretmøde.

Dirigent: Johanne Jensen, København.

Formanden aabnede Mødet og bød vore Gæster Velkommen. Som Gæster var mødt Arbejdsdirektør Vater samt Fuldmægtigene Korsgaard og Christensen fra Arbejdsdirektoratet.

Arbejdsdirektøren tog derefter Ordet og takkede paa egne og sine Medhjælperes Vegne for Indbydelsen og Formandens Velkomst. Direktøren udtalte, at naar han havde ønsket at komme til Stede ved Delegeretmødet, var det for at komme i den bedst mulige Kontakt med de Stemninger og Rørelser, der var indenfor Kassen, til Gavn for saavel Kassen som Direktoratet. Direktøren omtalte Samarbejdet med De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse og takkede Forsamlingen for Modtagelsen.

Derefter tog Formanden for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Herr Johs. Nielsen, Ordet; han takkede for Indbydelsen og overbragte en Hilsen fra Arbejdsmændene, som han bad de Delegerede bringe ud til Medlemmerne. Han omtalte de strenge Tider, det havde været for Arbejdsløshddskasserne, omtalte Hjælpekassernes Arbejde, og de mange, Fattigvæsenet havde taget. Taleren bad Fru Dagmar Petersen og Herr Forretningsfører N. P. Jensen bringe Vejle Bystyre, der baade for Kommunalbestyrelsens og Hjælpekassens Vedkommende her som paa saa mange andre Omraader havde været Foregangsmænd i Arbejdet for de Arbejdsløse, en Tak herfor. Han omtalte de vanskelige Forhold, der havde været under Madsen-Mygdals Regimente, hvor Parolen, som de selv sagde, var, at det var de frie Kræfters Spil, der skulde til, hvilket af Regeringen blev udlagt, at man skulde tage fra de Smaa og give til de Store. De strenge Tider havde jo ogsaa indenfor jer Kasse foraarsaget, at I maatte betale et Ekstrakontingent af 37 Kr. Dog paalagde han Forsamlingen, at det nu mere end nogensinde gjaldt at holde sammen, idet man jo ikke blot skulde vinde tilbage det, man havde mistet, men ogsaa skulde videre frem. Man maatte staa sammen om Parolen: „Enhed og Enighed".

Formanden takkede Gæsterne for deres Hilsener og gode Ønsker for Arbejdet og aflagde derpaa Beretning om Arbejdet i den 3-aarige Periode.

Ved vort sidst afholdte Delegeretmøde blev det besluttet at forlænge Dageantallet for Udbetaling af Understøttelse fra 70 til 80 Dage og fra 80 til 90 Dage, samt at forhøje Dagpengene fra henholdsvis

2 Kr. til 2,50 Kr. og 2,50 Kr. til 3,00 Kr., samtidig forhøjedes Kontingentet med 10 Øre pr. Uge. Maximumsgrænsen forhøjedes fra 50 Øre pr. Uge til 65 Øre pr. Uge. Denne Vedtægtsændring traadte i Kraft den 1. Juli 1926 og foraarsagede, at vi maatte tilbagebetale en stor Del af vore Medlemmer for 10 Dage. Ved Opgørelsen i Oktober Maaned viste det sig, at vor Kassebeholdning, grundet paa den store Arbejdsløshed indenfor vor Kasse, der udgjorde 21 pCt. af vort Medlemstal, var reduceret saaledes, at vi ikke i Vinterens Løb kunde klare vore vedtægtsmæssige Forpligtelser uden at udskrive Ekstrakontingent. I Samraad med Direktoratet enedes man derfor om fra den 21. Oktober 1926 at paaligne vore Medlemmer et Ekstrakontingent af 1,00 Kr. pr. Uge. Situationen med Hensyn til Arbejdsløsheden indenfor Kassen forværredes stadig og ved Aarets Slutning var vi saaledes stillede, at vi maatte henvende os til Arbejdsdirektøren om Optagelse af et Laan, da vi var bekendt med, at flere Kasser, som var i en lignende Nødsituation som vi, havde maattet benytte sig af denne Udvej. Direktøren stillede sig yderst velvilligt heroverfor og vi modtog i Januar Maaned følgende Svar paa vor Anmodning:

> I Besiddelse af den ærede Hovedledelses Skrivelse af 28. f. M. skal man under Henvisning til den med Repræsentanter for Ledelsen førte Forhandling om Kassens økonomiske Forhold herved meddele, at Direktøren, imødekommende Ledelsens herom fremsatte Anmodning, vil træde i Forhandling med en Bank for Tilvejebringelse af en Kassekredit for Kassen paa indtil 100,000 Kr. Som Vilkaar for Etableringen af saadan Kredit vil der sandsynligvis af Banken blive forlangt, at Forbundet indtræder som Kautionist og at Laanet tilbagebetales ultimo 1927 ved Tilbageholdelse af en Del af Kassens Statstilskud, hvorhos Renten antagelig bliver ½ pCt. over Nationalbankens Diskonto. Provision erlægges formentlig ikke.

Som man vil se heraf, skal Forbundet gaa i Kaution for Laanet i Arbejdsløshedskassen og vi maatte derfor have et Hovedbestyrelsesmøde i Forbundet for at tage Stilling hertil. Der var imidlertid ingen Udvej, idet vor Kassebeholdning i Arbejdsløshedskassen paa det Tidspunkt kun var ca. 14,000 Kr., hvoraf endda de fleste Penge var tilsendt Afdelingerne til Udbetaling i Januar Maaned. Efter Hovedbestyrelsens Vedtagelse meddeltes denne til Arbejdsdirektøren og denne foranledigede saa, at vi fik optaget et Laan i Landmandsbanken stort 100,000 Kr. paa følgende Betingelser:

Den til enhver Tid forbrugte Del af Laanet forrentes med ½ pCt. over Nationalbankens Diskonto, uden Erlæggelse af nogen Provision. Det kvindelige Arbejderforbund indtræder som Kautionist for Laanet, der tilbagebetales fuldt ud i Løbet af 1927, idet Direktoratet vil foranledige Tilbageholdelse af fornødent Beløb til Tilbagebetaling af det Kassen tilkommende Banken tiltransporterede Statstilskud, der bliver udbetalt i Efteraaret 1927. Idet man iøvrigt henviser til Skrivelser herfra angaaende Spørgsmaal om Tilvejebringelse af Kassekreditter til Arbejdsmændenes, Textilarbejdernes og Den keramiske Industris Arbejdsløshedskasser, i hvilke Skrivelser man har redegjort for Reglerne vedrørende Statstilskudets Beregning til anerkendte Arbejdsløshedskasser, skal man tilføje, at Direktoratet anslaar De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasses fornævnte Statstilskud til mindst ca. 138,000 Kr.

Samtidig med Laanet talte vi med Arbejdsdirektøren om Extrakontingentet. Arbejdsdirektoratet mente, at det var absolut nødvendigt, at vi forhøjede det ordinære Kontingent. Dette fik vi dog Arbejdsdirektøren til at gaa bort fra, idet vi forklarede denne Vanskeligheden ved at spænde vore Medlemmers Ydeevne højere end til Extrakontingentet.

Arbejdsdirektøren gik med hertil paa Betingelse af, at vi ved Extrakontingentets Bortfald forhøjede det ordinære Kontingent til Vedtægtens Maximum, 65 Øre. Af det Laan, vi optog i Arbejdsløshedskassen, havde vi brugt Kr. 20,000.00, (Omkostningerne ved Laanet var Kr. 983,96), som blev fradraget vort ordinære Statstilskud. Imidlertid forbedredes Kassens økonomiske Stilling og i Maj Maaned henvendte vi os paany til Arbejdsdirektøren for at faa Extrakontingentet til at bortfalde. Ved disse Forhandlinger enedes man om, at Extrakontingentet skulde bortfalde fra 1ste Juli imod, at Maximumskontingentet i Vedtægtens § 16 forhøjedes til 90 Øre fra 1ste Oktober for Medlemmer, der indtræder ifølge en dem paahvilende Forpligtelse og Kr. 1,15 for Medlemmer, der indtræder uden en saadan.

Imidlertid var der jo sket dette, at vi ved Valget d. 2. December fik en reaktionær Regering, der benyttede sin Magt til at nedskære alle sociale Love og ved en Revision af Arbejdsløshedskasseloven begik den Forbrydelse overfor de mange arbejdsløse indenfor de forskellige Kasser, totalt at bortskære deres extraordinære Understøttelse fra 1ste Oktober 1927.

Den reviderede Arbejdsløshedskasselov indeholdt Bestemmelsen om Oprettelse af Krisekasser. Regeringen havde jo her ment, at det var Arbejderne, der nu skulde overtage Forpligtelserne overfor de arbejdsløse i endnu større Udstrækning end hidtil. Ikke nok med at Stats- og Kommunetilskudene hver Gang, Arbejdsløshedskasseloven blev revideret, blev nedskaarne, saaledes at de nu kun udgør en Brøkdel af, hvad de udgjorde, da Arbejdsløshedskasserne oprettedes. Nu mente Regeringen, at Arbejderne gennem store Paaligninger, som jo Krisekassernes Oprettelse vilde koste, skulde raade Bod paa de Tab, der var paaført Landet ved Banksvindel m. m. Vi maatte selvfølgelig ogsaa indenfor vor Kasse tage Spørgsmaalet op, og vi fik fra Arbejdsdirektøren følgende Meddelelse om, hvad Oprettelse af Krisekasse for vor Kasses Vedkommende vilde komme til at koste.

1) Der skal fremskaffes en Startskapital paa Kr. 100,000.00, som Direktoratet ingen Anvisning kan give paa, og som det ikke vil være muligt for vor Kasse eller vort Forbund at skaffe ved egne Midler, uden ved meget store Paaligninger af vore Medlemmer. Vor Hovedbestyrelse er da ogsaa af den Mening, at det ikke kan tilkomme Medlemmer af de forskellige Arbejdsløshedskasser at tage denne Byrde paa sig, idet den extraordinære Tilstand, som vi er inde i, jo dog er foraarsaget ved Banksvindel

m. m., og som det derfor ene og alene paahviler Stat og Kommune at redde os ud af. Dertil kommer yderligere: for at kunne give vore Medlemmer en Understøttelse i 70 Dage af 2/3 af den vedtægtsmæssige Understøttelse, maatte vore Medlemmer betale fra 1ste Oktober til 1ste Januar et Extrakontingent af 50 Øre pr. Uge, og derefter 25 Øre pr. Uge, saalænge Krisehjælpen i Henhold til Lovens Bestemmelser opretholdes.

Vi udsendte dette til Urafstemning i vore Afdelinger sammen med Forslaget om Maximumsgrænsens Flytning.

Urafstemningen gav følgende Resultat:

109 Stemmer for Oprettelse af Krisefond.
4654 — imod — - —

Det er saaledes vedtaget, at vi *ikke* skal oprette Krisefond.

For at Maximumsgrænsen i Vedtægten forhøjes til 90 Øre pr. Uge, og Kontingentet fra 1. Oktober fastsættes til 70 Øre pr. Uge, er afgivet *5108 Stemmer* ialt, heraf er 4656 Stemmer for, 452 Stemmer imod, 55 Stemmesedler var blanke og 19 ugyldige.

Følgende Afdelinger har ikke indsendt Resultatet af Afstemningerne:

Hadsund 18 Medlemmer, Hobro 19 Medlemmer, Hørsholm 6 Medlemmer, Kolding 23 Medlemmer, Lyngby 24 Medlemmer, Nykøbing Mors 13 Medlemmer, Præstø 12 Medlemmer, Ryomgaard 11 Medlemmer og Silkeborg 7 Medlemmer, ialt 133 Medlemmer.

Københavns Afdeling 5, med et Medlemsantal af 2376, har undladt at lade foretage Afstemning blandt vore Medlemmer og i Stedet for paa Generalforsamlingen d. 19. ds. faaet vedtaget følgende:

> „Generalforsamlingen afviser Spørgsmaalet om Kontingentforhøjelsen og Forhøjelsen af Maximumsgrænsen til Arbejdsløshedskassen, indtil Arbejderkonferencen den 23. September har fundet Sted."

Mødet, der var indkaldt af De samvirkende Fagforbund, behandlede imidlertid:

1) Erhvervskrisen og Arbejdsløsheden,
2) Forslag til Lov om Krisehjælp til Arbejdsløse og Forslag om Revision af Arbejdsløshedsloven,
3) Henvendelser til Stat og Kommuner angaaende Igangsættelse af Arbejde og økonomisk Støtte til Arbejdsløse,

og en Henvisning til dette Møde, brugt som Paaskud til at afvise Kontingentforhøjelsen, var jo ganske ved Siden af, idet det var den forsikringsmæssige Del indenfor Kassen, Kontingentforhøjelsen skulde gaa til.

Ved Landsmødet, der omfattede Organisationer saavel indenfor som udenfor de samvirkende Fagforbund, vedtog man at nedsætte et Udvalg, der skulde henvende sig til Ministeriet for at faa Arbejdsløshedslovens Revision kuldkastet, og den gamle Arbejdsløshedslov til fortsat at virke, indtil fornyet Revision forelaa. Alle Henvendelser var imidlertid frugtesløse, og Loven traadte i Kraft 1. Oktober, og havde vort Parti ikke gjort et mægtigt Arbejde omkring i Kommunalbestyrelserne og Byraadene, havde Forholdene jo været det, at en meget stor Procentdel af vore Arbejdsløse havde maattet overgaa til Fattigvæsenet. Hjælpekasserne overtog jo nu de Forpligtelser, som Staten snød sig fra.

Vi meddelte Direktoratet Afstemningens Resultat, og samtidig optog vi en Forhandling om Dispentation for Korttidsarbejdere. Vi modtog fra Arbejdsdirektoratet følgende Svar:

> I Besiddelse af den ærede Hovedledelses Skrivelse af 22. d. M. skal man herved meddele, at Direktoratet kan godkende, at det ordinære Kontingent fra 1. Oktober d. A. at regne reelt fastsættes til 70 Øre ugentlig pr. Medlem for Medlemmer, der indtræder i Kassen i Henhold til en dem paahvilende Forpligtelse til Indtrædelse og 95 Øre pr. Uge pr. Medlem for Medlemmer, der indtræder uden saadan Forpligtelse. Ligeledes kan man godkende, at Maksimum for Kontingentets Størrelse for de to Kategorier af Medlemmer fastsættes til henholdsvis 90 og 115 Øre ugentlig pr. Medlem.
>
> Ved en i Direktoratet om Kassens Forhold ført Forhandling har Repræsentanter for Ledelsen udbedt sig Godkendelse af, at Kassen optager Regler i Vedtægten om Understøttelse til Korttidsarbejdere. Direktoratet kan tiltræde, at der til disse Medlemmer ydes en begrænset Understøttelse, nemlig saaledes, at der ydes Understøttelse for henholdsvis 2, 3 eller 4 Dage ugentlig, eftersom den normale ugentlige Arbejdstid er nedsat med 3, 4 eller 5 Dage.
>
> Tilladelsen til Udbetaling af herommeldte Understøttelse gælder foreløbig kun til 31. Marts 1928, idet Direktoratet bl. a. af Hensyn til Kassens Økonomi anser det for ønskeligt, at Forholdet tages op til fornyet Undersøgelse efter nogen Tids Forløb, naar man har set, hvorledes Bestemmelsen virker.
>
> Det tilføjes, at saalænge Bestemmelsen om Udbetaling af Understøttelse til Korttidsarbejdere opretholdes, vil Direktoratet ikke kunne anbefale eventuelt Andragende til Ministeriet om Dispensation fra Bestemmelsen om, at der ikke maa udbetales Understøttelse til Medlemmer, der ikke i de forud for Understøttelsens Udbetaling gaaende 2 Aar har haft Arbejde i mindst 10 Maaneder, jfr. § 15, Stk. 5 i Lov Nr. 151 af 1. Juli 1927 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring. Direktoratet forventer sig herefter tilstillet Udkast til Tillægsblad. I Udkastet vil Direktoratet indsætte de fornødne Bestemmelser vedrørende Udbetalingen til Korttidsarbejdere.

Trods Direktørens Indflydelse for Forbedring af Kriseloven, havde ved Beretningen til Aarsmødet kun 6 Kasser oprettet Krisekasse, og enkelte Kasser havde oprettet Hjælpeforanstaltninger f. Eks. udvidet deres ordinære Understøttelse med 70 Dage og 2/3 Understøttelse, men fra alle Sider hersker der Misfornøjelse med Oprettelse af Krisekasser. 47 Kasser havde ikke foretaget sig noget, hvilket jo er det bedste Bevis for, hvor betrængte Kasserne i Grunden har været, idet ikke mindst enhver Ledelse vilde virke hen til, at de bedst mulige Forhold skaffes til Stede for de

Arbejdsløse, og en Kendsgerning er det jo ogsaa, at vore i Arbejde værende Medlemmer i høj Grad ved personlige Ofre har villet hjælpe deres arbejdsløse Kammerater.

Imidlertid er der jo nu sket det glædelige for os Socialdemokrater, at vi d. 24. April paany har faaet Stauning-Ministeriet ind, og vi stiller jo de største Forhaabninger til denne Regerings Evne og Vilje til at raade Bod paa det Onde, som den Madsen-Mygdalske Regering var i de halvtredie Aar, den var ved Magten.

Ved Revisionen af Arbejdsløshedskasseloven traadte 10-Maaneders Bestemmelsen paany i Kraft; denne foraarsagede, at en Del af vore Medlemmer, som er beskæftiget paa Æglagrene ikke har kunnet skaffe Arbejdsbeviser for at have arbejdet i 10 Maaneder i Løbet af 2 Aar. Vi har da vedtaget i Hovedbestyrelsen, at saadanne Medlemmer kunde staa i Forbundet alene.

Ved Arbejdsløshedskasselovens Revision skete der en Ændring ved Beregningen af Stats- og Kommunetilskudene, idet Tilskudsprocentens Størrelse nu fastsættes i Henhold til den gennemsnitlige Aarsfortjeneste i Faget — for stedlige Kasser i Omraadet — i det foregaaende Finansaar i Henhold til en nærmere betegnet Skala. Denne Beregning foretages af Direktoratet i Henhold til de Meddelelser om Lønforhold, der tilflyder Direktoratet fra Statistisk Departement, og efter denne Beregning har Direktoratet meddelt os, at vor Gennemsnits-Aarsløn ligger paa Kr. 1527.00, og Statstilskudet vil saaledes forblive uforandret 35 pCt. og Kommunetilskudet 30 pCt.

Vor Kasses Medlemmer har haft Adgang til Skoleophold og det er kun beklageligt, at vore arbejdsløse Kvinder ikke benytter sig heraf i en meget højere Grad og jeg anmoder vore her tilstedeværende Delegerede om ude omkring i Afdelingerne at slaa til Lyd for dette.

Vi har haft en stor Mængde Sager vedrørende 10-Maaneders Bestemmelsen og Understøttelsen for nedsat Arbejdstid. En Del af disse Sager har faaet deres Afslutning i Arbejdsdirektoratet.

Formanden omtalte til Slut Formuesforholdene og overgav derefter Beretningen til de Delegeredes Behandling.

I Diskussionen deltog Elna Syvertsen og Inger Gamburg, Københavns Afdeling 5, Formanden replicerede til Talerne, hvorefter Beretningen sattes under Afstemning og godkendtes med alle Stemmer mod 12.

Regnskabet sattes ligeledes under Afstemning og godkendtes med alle Stemmer imod 6.

Man gik derefter over til Behandling af Lovændringer og følgende Forslag fra Hovedbestyrelsen vedtoges:

§ 3.

Stk. 1: Med Hovedbestyrelsens Godkendelse i hvert enkelt Tilfælde optager Kassen som bidragydende Medlemmer Lønarbejdere under 18 Aar samt andre Kvinder, som vil støtte Kassen uden at have Ret til Hjælp af den. Saadanne Medlemmer kan senere overgaa til at blive nydende Medlemmer, for saavidt samtlige de i saa Henseende fornødne Betingelser er til Stede, dog uden Hensyn til Alder, saafremt de er indtraadte som bidragydende Medlemmer inden deres 60. Aar.

§ 7.

Stk. 3 tilføjes: Medlemmer, hvis Arbejdsforhold, uden at kunne betegnes som Arbejde paa nedsat Arbejdstid i egentlig Forstand, dog er af en saadan særlig Beskaffenhed, at Betingelserne er til Stede for, at de kan sidestilles hermed, kan efter Hovedledelsens Skøn erholde Understøttelse efter samme Regler, som Medlemmer, der arbejder paa nedsat Arbejdstid.

§ 38.

Stk. 1: Denne i Henhold til Lov Nr. 151 af 1. Juli 1927 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. reviderede Vedtægt træder i Kraft den 1. Juli 1929.

Stk. 2: Direktørens Samtykke udfordres til enhver Forandring i Vedtægten.

Lønningerne til Tillidsmændene fastsattes som hidtil.

Der valgtes de samme Tillidsmænd til Arbejdsløshedskassen som til Forbundet, og det vedtoges at afholde næste Delegeretmøde i København i 1932.

Arbejdsdirektøren tog derefter Ordet og udtalte Haabet om, at den kommende Periode maatte kunne opfylde Kravet om tilstrækkeligt Arbejde for alle, og der er ingen Tvivl om, at naar vi staar sammen om at arbejde hen til gode Kaar og til, at enhver der ønsker at skabe sin Eksistens gennem sit Arbejde, ogsaa kan dette, saa vil det ogaa lykkes os.

Der udbragtes derefter et „Leve“ for Formanden og for De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasser.

Afsluttede Overenskomster.

Overenskomst afsluttet med Rejermanns Papfabrik:

Ugelønnen omregnedes til Timeløn imod et Tillæg af 3 pCt. og 1½ Øre pr. Time og er nu 63 Øre pr. Time. Der foretages ingen Regulering efter Pristallet for de første 8 Points.

Overenskomsten træder i Kraft den 27. April og er gældende til 1. April 1931.

Overenskomst afsluttet med Aggerbechs Sæbefabrik, Horsens:

Lønnen er for Kvinder over 18 Aar:

Begyndelsesløn 46 Øre pr. Time, efter 3 Maaneders Forløb 51 Øre og efter ½ Aars Forløb 61 Øre.

For unge Kvinder under 18 Aar er Begyndelseslønnen 35 Øre pr. Time efter 3 Maaneders Forløb 40 Øre pr. Time, efter ½ Aars Forløb 46 Øre pr. Time.

Presseriet, Skæreriet og Maskinerne erholder ekstra 5 Øre pr. Time til Stadighed uanset Alder. Kvinder, der før 31te Marts 1927 til Stadighed har arbejdet i Virksomheden, og som udelukkende arbejder paa Timeløn, erholder et Tillæg af 11 Øre til Timelønnen.

Naar Akkordarbejdere der har været beskæftiget i Virksomheden 2 Aar, sættes paa Timeløn, erholder

de et Tillæg af 5 Øre pr. Time. Kvinder over 18 Aar, der har arbejdet i Virksomheden i 3 Aar, udelukkende paa Dagløn, erholder et Tillæg af 5 Øre pr. Time. Overenskomsten traadte i Kraft d. 15de April 1929 og er gældende til 1ste April 1931.

Københavns Afdeling 1 har lokalt afsluttet Overenskomst med A/S Nordisk Filmskompagni. Lønnen er i Pudsestuen til Lederen 55 Kr. pr. Uge, 1ste Hjælper 48 Kr. pr. Uge, øvrige Medhjælpere 35 Kr. pr. Uge. Paa Fotoafdelingen erholdes 48 Kr. pr. Uge, Medhjælpere 30 Kr. pr. Uge, Begyndere lønnes med 25 Kr. pr. Uge de første 3 Maaneder, de næste 3 Maaneder med 30 Kr. og derefter med Normalløn 35 Kr. pr. Uge. Der betales fuld Løn for Uger, hvori forekommer Helligdage.

Overenskomsten traadte i Kraft 1ste April 1929, og er gældende til 1ste April 1930.

Paa Dansk Ægkompagni, Odense, havde Afdelingen Vanskeligheder ved at faa en Ordning, og Forholdene var saaledes, at Kvinderne vilde nedlægge Arbejdet. Forretningsføreren fik paa Grundlag heraf Forhandling med Virksomheden og afsluttet en Overenskomst enslydende med Lands-Overenskomsten for Æglagrene.

Overenskomst afsluttet med Sæbefabrikerne i Povinsen.

Lønningerne tillagdes hos Kragelund 5 pCt. og hos Blumensaadt 2 ½ pCt., og er for unge Kvinder fra 14—16 Aar de første 3 Maaneder 15 Kr. pr. Uge, de næste 3 Maaneder 17 Kr. og derefter 19 Kr. pr. Uge, for unge Kvinder fra 16—18 Aar: de første 3 Maaneder 17 Kr. pr. Uge, de næste 3 Maaneder 19 Kr. 50 Øre pr. Uge, og derefter 21 Kr. 50 Øre pr. Uge, for Kvinder over 18 Aar er Lønnen de første 3 Maaneder 21 Kr. 50 Øre pr. Uge, de næste 3 Maaneder 25 Kr. og derefter 27 Kr. 50 Øre pr. Uge. For Kvinder paa Loft hos Worning og Petersen er Lønnen den første Maaned 23 Kr. 50 Øre, den anden Maaned 26 Kr., og derefter 28 Kr. pr. Uge. Karenstiden nedsattes fra 9 til 6 Maaneder og Overenskomsten frigjordes for Pristalsreguleringen. Overenskomsten er gældende til 1ste Maj 1931, men kan opsiges til 1ste Maj 1930, hvis Pristallet stiger eller falder over 6 Points.

⊡

Aarhus.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Blegdammen 8. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3— 8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 53 | Oktober 1929 | 14. Aargang

Overenskomstsituationen.

Da Tiden for Overenskomsternes Opsigelse paany nærmer sig, har vi i Forretningsudvalget vedtaget at indkalde Hovedbestyrelsen til Møde den 19. Oktober for at tage Stilling til Opsigelse eller ikke Opsigelse. Da imidlertid Æggeforretningernes Overenskomst udløber 1. Januar 1930 maatte Forretningsudvalget tage Stilling her, og vi vedtog da med Hovedbestyrelsens Sanktion at anbefale vore Afdelinger, hvor vi har Medlemmer beskæftigede paa Æggelagre, ikke at opsige. Tidens mest aktuelle Spørgsmaal: Ferie, er det lykkedes os for Aar tilbage at faa indført i Lands-Overenskomsten med Æggelagrene, og Lønfremstød var der ikke meget Haab om at faa gennemført. Resultatet af Afstemningen blev følgende:

Aalborg 1:	Nej.
Aarhus 1:	Nej.
Esbjerg:	Ja.
Haslev:	Ingen Meddelelse.
Hjørring:	Nej.
Hillerød:	Nej.
Hobro:	Ingen Meddelelse.
Holstebro:	Nej.
Holbæk:	Nej.
Horsens:	Nej.
København 1:	Nej.
Nakskov:	Nej.
Nexø:	Ingen Meddelelse.
Nyborg:	Nej.
Nykøbing F.:	Nej.
Nykøbing M.:	Nej.
Næstved:	Ingen Meddelelse.
Odense:	Nej.
Præstø:	Nej.
Randers:	Nej.
Rønne:	Nej.
Ryomgaard:	Nej.
Slagelse:	Nej.
Struer:	Nej.
Sønderborg:	Nej.
Vejle:	Nej.

Man vil heraf se, at der er overvejende Majoritet for ikke at opsige, og da Virksomhederne heller ikke har opsagt, løber Overenskomsten saaledes videre foreløbig til 1. Januar 1931.

Saasnart Hovedbestyrelsen har taget Stilling til Overenskomstsituationen, vil Afdelingerne pr. omgaaende faa Meddelelse. Følgende Overenskomster er afsluttede:

Ny Overenskomst afsluttet med A/S Købmændenes Margarinefabrik, Nørre Sundby. Lønninger og øvrige Arbejdsvilkaar er de samme, som er gældende for Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien. Overenskomsten er gældende fra 1. August 1929 til 1. April 1930.

Overenskomst afsluttet med Rafn's Sæbefabrik, Aalborg, paa samme Vilkaar som med de øvrige Sæbefabriker i Provinsen. Lønnen for Kvinder mellem 16—18 Aar er de første 3 Maaneder 17 Kr. 00 Øre, de næste tre Maaneder 19 Kr. 50 Øre, derefter 21 Kr. 50 Øre pr. Uge.

Kvinder over 18 Aar de første 3 Maaneder 21 Kr. 50 Øre, de næste tre Maaneder 25 Kr. 00 Øre, derefter 27 Kr. 50 Øre pr. Uge.

De personlige Lønninger tillægges 2¼ pCt. Overenskomsten er gældende fra 1. Maj 1929 til 1. Maj 1930.

Københavns Afdeling 1 har lokalt afsluttet ny Overenskomst med Andelsmejeriernes Mælkesalg. Lønnen er 43 Kr. 47 Øre. Kvinderne erholder en Fridag hver 7. Dag med Løn, en Sommerferie paa 7 Dage med fuld Løn. Ulykkesforsikring 3 Kr. pr. Dag de første 13 Uger. Overenskomsten traadte i Kraft den 19. Maj 1929.

Overenskomst afsluttet med Taxa-Motor-Kompagniet. Lønningerne reduceredes med 1 Krone pr. Uge og er nu 34 Kr. Til Gengæld fik Kvinderne en Fridag hver 7. Dag (i Stedet for hver 8. Dag), ligesom alt Overarbejde skal betales med 50 pCt. Overenskomsten er gældende til 1. April 1930.

Forud for Afslutningen af denne Overenskomst havde Taxa-Motorkompagniet etableret Lock-out overfor vore Medlemmer paa Grundlag af, at Enighed om ny Overenskomst ikke kunde opnaaes, idet Virksomheden forlangte en Reduktion af Lønningerne paa 12 pCt.

Lock-outen traadte i Kraft den 2. Juli, og omfattede 20 Kvinder, den sluttedes 18. Juli med ovenfor staaende gode Resultat.

⊡

Mæglings- og Timandsmøder.

Ved et Fællesmøde paa „Den danske Mælkekondenseringsfabrik" i Horsens enedes man om, at Akkorden for Runding og Svikning ved Schulermaskinen, samt Akkordtaksten for Lodning paa Schulermaskinen, forhøjes fra 60 til 62 Øre pr. 1000 Daaser. Akkordtaksten for Gummipaasætning paa Laag reduceredes. Grunden var Arbejdets Omlægning, hvorved Gennemsnitsfortjenesten vilde blive større, fra 76,5 til 68 Øre pr. 1000 Laag.

Timelønnen til den Kvinde, der passer den automatiske Karges-Hammer Bestle- og Lukkemaskine efter Schulerloddemaskinen, faar 3 Øre i Tillæg til Timelønnen.

Til Fordeling blandt Kvinderne, der i den senere Tid har været beskæftiget paa Timelønsarbejde ved ovennævnte automatiske Bestle- og Lukkemaskine udbetales et Gratiale én Gang for alle paa ialt 35 Kr.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Carl Lunds Fabriker paa Foranledning af Klage fra Blikkenslagerforbundet, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk Arbejdsmandsforbund og vort Forbund over en af Firmaet foretagen Opsigelse af den bestaaende Ordning vedrørende Ulykkesforsikring for de første 13 Uger efter indtruffet Ulykkestilfælde.

Sagen diskuteredes, men der fremkom ikke noget Nyt udover de i Mæglingsbegæringerne fremførte Oplysninger.

Det henstilledes fra Forbundenes Repræsentanter til Virksomheden at trække Opsigelsen tilbage.

Timandsmøde afholdt i samme Sag. Sagen diskuteredes, men da Virksomheden ikke kunde imødekomme Forbundenes Henstilling om at trække Opsigelsen af den hidtidige Ulykkesforsikringsordning tilbage, forbeholdt Forbundene sig at føre Sagen videre til Voldgift, og at Dansk Arbejdsmandsforbund skulde føre Korrespondancen i Sagen.

Som Voldgiftsmænd udpegedes fra Forbundenes Side Forretningsfører Alvilda Andersen, Sekretær Vilh. Christensen og Forretningsfører Sofus Mortensen.

Fællesmøde afholdt paa Fredericia Mælkekondenseringsfabrik i Anledning af, at Virksomheden ønskede, at Lønudbetalingen skulde finde Sted om Tirsdagen og Lønningsugen slutte Lørdag. Dette modsatte vore Medlemmer sig; de ønskede ikke at indtage en Særstilling fremfor alle andre Arbejdere.

Senere er Sagen ordnet lokalt paa den Maade, at der udbetales Arbejderne et Forskud, som igen fradrages ved Arbejdets Ophør. Denne Ordning er godkendt af begge Parter.

Mæglingsmøde afholdt paa Dansk Blikemballagefabrik i Anledning af, at man ikke kunde blive enige om en Regulering af Akkordpriserne. Enighed opnaaedes ikke.

Timandsmøde afholdt i samme Sag. Sagen diskuteredes og vistes tilbage til lokal Forhandling, som skal være tilendebragt inden 15. August.

Fra Sammenslutningen modtog vi senere Klage over, at Kvinderne den 3. August havde standset Arbejdet fra Kl. 8 til 12 grundet paa, at en Kvinde var sat paa Timeløn, efter at Kvindernes Tillidsmand havde nægtet at forhandle om de opsagte Akkordpriser.

Senere er Sagen ordnet ved lokal Forhandling. Ordningen er gældende til 1. Maj 1930, og Kravet om Erstatning for Arbejdsstandsningen toges tilbage.

Mæglingsmøde afholdt paa Københavns Fjerrenseri. Man enedes om, under Forbehold af Forbundets Sanktion, at forlænge Overenskomsten til 1. Maj 1930.

Ugelønnen er nu 30 Kr. 50 Øre (før 31 Kr. 68 Øre). De gældende Bestemmelser forbliver uforandrede. Ferien opretholdtes.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Den danske Mælkekondenseringsfabrik, Nykøbing Falster, angaaende Betaling for Skiftehold.

Man enedes om, at der, naar der etableres Skift i to Hold, betales: 1. Hold 8 Timer til Normaltakst, 2. Hold 8 Timer til Normaltakst, dog arbejdes der kun 7 Timer, men bliver afregnet for 8 Timer, eller to Hold 8 Arbejdstimer, saaledes at Timer mellem 6 Morgen og 6 Aften betales med Normaltimeløn, og Timer mellem 6 Aften og 11 Aften betales med et Tillæg af 11 Øre pr. Time, Timer mellem 11 Aften og 6 Morgen med et Tillæg af 17 Øre pr. Time.

Samme Ordning er gældende for Fabriken i Horsens.

Man enedes endvidere om, at Arbejdet ved Runding og Svikning til Schulermaskinen samt Lodning paa Schulermaskinen og Gummipaasætning paa Laag overgaar fra Timelønsarbejde til Akkordarbejde.

Akkordtaksten for Gummipaasætning paa Laag sættes til 65 Øre pr. 1000 Laag. Akkordtaksten ved Schulermaskinen fastsættes til 65 Øre pr. 1000 Daaser.

Mæglingsmøde afholdt hos A/S Hellesens Enke & V. Ludvigsen i Anledning af Strid om Betalingen for Nedsætning af Elektroder, hvortil er benyttet daarligt Materiale.

Forbundets og Arbejdernes Repræsentanter hævdede, at der var sket Ændringer i Arbejdsmetoden, og at Materialet, saavel Pap som Elektroder, ikke altid var af den Beskaffenhed, at Akkordprisen ydede en rimelig Fortjeneste.

Inspektør Andersen bemærkede, at Materialet ikke var daarligere, men snarere bedre, end paa det Tidspunkt, da Akkordprisen blev fastsat, hvorfor der ikke var Anledning til at yde noget Tillæg.

Enighed opnaaedes ikke, og Forbundet begærede Sagen ført videre.

Mæglingsmøde afholdt hos A/S Hellesens Enke & V. Ludvigsen i Anledning af en af de kvindelige Arbejdere iværksat ulovlig Strejke den 29. og 30. August.

Det oplystes, at 30 kvindelige Arbejdere strejkede i 14 Timer og 33 i 8 Timer, ialt 684 Timer. Herfor kræver Firmaet en Erstatning paa 2000 Kr.

Under den om Sagen førte Diskussion afslog vi at yde nogen Erstatning, idet vi henviste til, at der var Praksis for, at uvarslede Arbejdsstandsninger kunde finde Sted hos Firmaet for at fremtvinge bedre Løn- og Arbejdsvilkaar, hvilket vi tidligere har omtalt overfor Sammenslutningen. Enighed opnaaedes ikke. Sammenslutningens og Firmaets Repræsentanter begærede derefter Sagen ført videre.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Alex. Wittenborgs Fabriker, Odense, angaaende Krav om en Forhøjelse af Timelønnen til 8 timelønsarbejdende Kvinder.

Man enedes om, at de to Paalæggersker i Trykkeriet fik et Tillæg af 4 Øre hver pr. Time og seks Kvinder hver et Tillæg af 3 Øre pr. Time straks. Virksomheden vilde foretage Foranstaltninger til i Løbet af ca. 2 Maaneder at fremkomme med Forslag til mod en forøget Produktion at skaffe Adgang til yderligere Fortjeneste.

Lønforholdene for to Kvinder paa Lagrene, som blev omtalt under Mæglingsmødet, skulde blive taget op til velvillig Overvejelse.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Glud & Marstrands Fabriker, Kapelvej, paa Foranledning af Klage over, at Kvinderne ikke ved Prøvning af Fløjtekedler kan tjene Akkordbasis.

Omtalte Akkord er et Led i et Akkordkompleks, som i sin Tid blev fastsat under et, men hvor det viser sig, at Beløbet for det samlede Arbejde giver noget uens Udbytte. Fabriken tilbød en Pris af 85 Øre pr. 100 Stk. eller en Regulering af samtlige Akkordpriser.

Vi ønskede ikke at tage Stilling til Forslaget uden i Forvejen at forhandle med Kvinderne.

Hvis Forslaget ikke kan tiltrædes af Kvinderne, gaar Sagen videre til Timandsmøde.

⊡

Intern. Grov- og Fabrikarbejder Føderations 4. Kongres

i Hannover den 25.—27. Juli 1929.

Den internationale Fabrikarbejderføderation holdt sin 4. Kongres den 25.—27. Juli i Hannover. Internationale bestaar for Tiden af 23 Forbund i 15 Lande, der tilsammen har 600,000 organiserede Fabrikarbejdere.

Paa Kongressen var der repræsenteret 19 Organisationer af 54 Delegerede. De øvrige mindre Forbund kunde paa Grund af deres daarlige financielle Stilling ikke sende Repræsentanter.

Som Gæster var fremmødt: Johann Sassenbach, Sekretær for I. G. B., W. Bock fra De tyske Fagforbund og A. Staal, Repræsentant for Arbejdsraadet i Geneve.

Formanden Aug. Brey bød de Delegerede og Gæsterne Velkommen og udtalte Haabet om, at de kommende Dages Forhandlinger og Beslutninger maatte knytte de Baand, der omslyngede den internationale Bevægelse stærkere og fastere.

Formanden rettede en særlig Velkomst til vore engelske Kammerater, som nu var indtraadt i Føderationen, og lykønskede dem til det nylig afsluttede Valg i England samt udtalte sin Glæde over, at der for første Gang var fremmødt polske og franske Delegerede.

Efter at Gæsterne havde hilst Kongressen, blev der under Behandling af Sekretærens Beretning foreslaaet følgende Resolution, der blev vedtaget enstemmigt:

„Den fra 25. til 27. Juli 1929 i Hannover stedfindende internationale Fabrikarbejderkongres, paa hvilken der er fremmødt Repræsentanter for 22 Organisationer i forskellige Lande, ønsker den engelske Arbejderbevægelse til Lykke med den ved sidste Valg opnanede Sejr og hilser især den af den engelske Arbejderregering tilsagte Ratificering af Washington Konventionen om Arbejdstiden.

Da et Antal Regeringer har gjort Ratificeringen af denne Konvention afhængig af Englands Ratificering eller har benyttet Englands Ikke-Ratificering som Paaskud til ikke selv at indløse de Løfter, som man gav Arbejderklassen for 10 Aar siden, udtaler Kongressen Forventningen om, at Englands Ratificering af Washington Konventionen vil sætte fornyet Styrke bag Kravet om denne Konventions Ratificering, saaledes at Arbejderklassens Fordring paa denne Maade endelig bliver virkeliggjort.

Kongressen appellerer endvidere til Den faglige Internationale i Amsterdam, Det internationale Arbejdsbureau og navnlig til de under Fabrikarbejder-Internationale hørende Forbund, af yderste Evne at støtte Aktionen til Gunst for en Ratifikation i de Lande, hvor dette endnu ikke er sket, for dermed at styrke den engelske Arbejderregerings Holdning overfor de uvillige og reaktionære Elementers Opposition i det engelske Underhus.

Kongressen beslutter at offentfiggøre denne Resolution i de til Internationalen hørende Forbunds Fagblade og specielt fremlægge den for den engelske Regering, det engelske Arbejderparti, den britiske Landsorganisation, Det interternationale Arbejdsbureau, Den internationale faglige Central og Socialist- og Arbejder-Internationalen."

Kongressen behandlede derefter Sekretærens Beretning, der blev fra alle Sider udtalt Anerkendelse for de Jonges Arbejde i de to Aar han havde fungeret som Sekretær.

Herefter blev Beretningen enstemmigt godkendt, og det samme var Tilfældet med Beretningen fra F. J. Jurgens, Kassereren for Internationalen.

Næste Punkt paa Dagsordenen var Drøftelse af Meddelelsesbladet. Dette er hidtil blevet udsendt en Gang om Maaneden paa tysk, fransk og dansk, men efter at vore engelske Kammerater er kommet til vil det ogsaa blive udsendt paa engelsk. Det overlodes Eksekutivkomiteen om Meddelelsesbladet skulde duplikeres eller trykkes.

Et vigtigt og interessant Punkt paa Dagsordenen var Spørgsmaalet om Rationaliseringen. Indlederen i denne Sag var F. Naphtali, Sekretæren for den tyske Landsorganisation, der i et udmærket Foredrag, som det dog ikke vil være muligt i korte Træk at gøre Rede for, omtalte hele dette store Spørgsmaal. Efter Foredraget udspandt der sig en længere Debat om Sagen, hvorefter følgende Resolution, stillet af Eksekutivkomiteen, blev enstemmigt vedtaget.

Anvendelsen af videnskabelige Erkendelser paa det tekniske og organisatoriske Omraade med det Formaal at gøre det menneskelige Arbejdes Produktivitet større, anerkender Arbejderklassen i Princippet som en Forbetingelse for Højnelsen af den

arbejdende Befolknings materielle og kulturelle Velstand. For Arbejderklassen har — under det kapitaliske Produktionssystems Herredømme — de teknisk-organisatoriske Omvæltninger, der betegnes som Rationalisering, en modstridende Karakter, der gør sig saa meget stærkere bemærket, alt eftersom Rationaliseringsprocessen fremskyndes. Medens Anvendelsen af en teknisk overlegen Arbejdsproces og Forhindringen af ethvert unødigt Spild af Kraft og Materialer i Vareproduktionen og Varefordelingen kan være til Nytte for Arbejderklassen ogsaa i det nuværende Samfund, bliver der i kapitalistisk Interesse under Rationaliseringens Fane ligeledes ofte anvendt Metoder, som udelukkende er egnet til at øve Pres paa Arbejderne for at paaskynde deres Arbejde, faa dem til hensynsløst at udfolde den største Kraftanspændelse og opbruge deres Arbejdskraft før Tiden. Lige saa modstridende, Rationaliseringens Følger var med Hensyn til deres Indflydelse paa det arbejdende Menneske, er imidlertid ogsaa Rationaliseringens økonomiske Følger under Kapitalismen. Forøgelsen af de produktive Kræfter, Forøgelsen af de producerede Varemængder, som kan være en Forbetingelse for Velstandsøgningen, bliver nu til den Kilde, af hvilken Massearbejdsløshedens Elendighed udspringer, danner Aarsagen til svære Kriser, naar, som Følge af den kapitaliske Fordeling af Produktionsudbyttet, den store Befolknings Købeevne ikke forøges i tilsvarende Grad og ifald Forkortelsen af Arbejdtiden ikke modsvarer Forøgelsen af Arbejdets Intensitet.

Ud fra Erkendelsen af disse Modsigelser konkluderer Arbejderne, at deres Øjebliksinteresser og deres Fremtidsmaal, som fordrer Anvendelse af de mest moderne videnskabelige Metoder ved Erhvervslivets Udformning, ikke er tjent med en simpel Anerkendelse eller Benægtelse af Rationaliseringen som Princip, men at det er Fagforeningernes særlige Opgave at føre Kampen om Rationaliseringens Former og Kampen om dens økonomisk-sociale Virkninger. Det gælder om at kæmpe for det teknisk-organisatoriske Fremskridt og mod Pseudo-Rationaliseringen i Form af en skærpet Udbytning af Arbejdskraften, for Udvidelsen af Afsætningen paa Grundlag af øget Produktion gennem Forhøjelse af Reallønnen, og mod Arbejdermassernes Prisgivelse til Arbejdsløshedens Elendighed grundet paa, at det lille Mindretal af Ejere til Produktionsmidlerne tilraner sig Rationaliseringens Frugter.

Ud fra denne principielle Indstilling og ud fra de senere Aars Erfaringer opstaaar der for Fagforeningerne en Række vigtige Fordringer af erhvervspolitisk og socialpolitisk Art, som hvert Land ganske vist maa fremsende hver for sig, men som til dels ogsaa kan fremmes i internationalt Samvirke:

1. Stigningen af Arbejdets Produktivitet gennem tekniske eller organisatoriske Omdannelser maa være *umiddelbart forbunden med en Forhøjelse af den reelle Løn* som Forbetingelse for en Stigning af den store Befolknings Købeevne, som alene kan skabe de fornødne Afsætningsmuligheder for en udvidet Produktion. Reallønnen kan stige gennem Prissænkning eller Lønforhøjelse. Saa længe der i Rationaliseringens Forløb ikke bestaar Sikkerhed for en Prissænkning, forbliver Kampen for højere Lønninger det afgørende faglige Middel til Sikring af Arbejdernes stigende Andel i Rationaliseringsudbyttet.

2. Rationaliseringen, som hidtil overvejende ytrer sig som en Forholdsregel indenfor den enkelte Bedrift, skal under Statens Medvirkning og under Deltagelse fra Repræsentanter for Arbejderklassen planmæssigt udvides til en *Rationalisering gennem større Koncentration indenfor de enkelte Næringsgrene* og til en *Rationalisering af Varefordelingen.*

Med Hensyn til Rationaliseringen af Varefordelingen bør der lægges særlig Vægt paa *at fremme Brugsforeningsbevægelsen.*

3. For at forhindre Misbrug af kapitalistiske Monopoler i Retning af en ensidig Tilegning af Frugterne af det teknisk videnskabelige Fremskridt og Rationaliseringen, maa der tilstræbes en *statlig Kontrol med Karteller og Trustforetagender* med Medvirkning fra Fagforeningernes Side.

4. Mod Rationaliseringens hyppige umiddelbare Følger i Form af Overflødiggørelse af Arbejdskraft er det nødvendigt at fordre Udvidelse, henholdsvis Indførelse af den *lovordnede Arbejdsløshedsforsikring*, og en særlig Beskyttelse i Tilfælde af Bedriftsnedlæggelser. Arbejdsanvisningerne maa udbygges under særlig Hensyntagen til den stedfindende Forskydning i Arbejderklassens Sammensætning.

5. Arbejdets fremskridende Mekanisering og Intensitet, og den navnlig i Sammenhæng med den af den kemiske Produktionsproces voksende betydningsbetingede Tvang til Arbejde i usunde Atmosfærer, nødvendiggør en tilsvarende Arbejdstidsforkortelse. Det første Skridt i denne Retning maa være Ratificeringen af Washington Konventionen. Tilstræk-

kelige Hvilepauser og Ferie med Løn er nødvendig til Bevarelse af den stedse mere anspændte Arbejdskraft. I Alderdoms- og Pensionsforsikringer maa Aldersgrænsen nedsættes i Overensstemmelse med de større Fordringer, der stilles med Hensyn til Arbejdspræstationen.

6. *Arbejderbeskyttelsen* og den *sociale Sundhedspleje* og det *offentlige* Tilsyn maa udbygges i Henhold til den teknisk-kemiske Udvikling og søges internationalt gennemført.

7. Arbejdernes *Medbestemmelsesret* i Virksomhederne i Form af Bedriftsraad skal udvides gennem Lov eller Overenskomster. Navnlig maa Bedrifstsraadene ved Indførelse af nye Arbejdsmetoder, eller ved organisatoriske Omlægninger, have Mulighed for paa virksom Maade at varetage Arbejdernes Interesse for at fremme den sande Rationalisering og forhindre enhver Rovdrift med Arbejdskraften.

8. *Videnskabelige Undersøgelser* af Rationaliseringsspørgsmaal gennem statlige Institutioner eller Udvalg bør fremmes dersom de indenfor Rammen af deres Stndier medtager den *Indflydelse*, Arbejdsmetodernes Forandring udøver paa det arbejdende Menneske, dets Helbred, sjælelige Tilstaud og kulturelle Stilling. Det er nødvendigt, at Arbejderklassen paa afgørende Maade medvirker i saadanne Undersøgelser.

Ikke mod Rationaliseringen i og for sig, men mod dens Udvækster i den kapitalistiske Produktionsordning optager Fagforeningerne Kampen. De kæmper samtidig for at *bane Vej for den sande Rationalisering,* hvis Maal ikke blot er en fornuftig Udformning af Arbejdstekniken, men ogsaa et *fornuftigt Produktionssystem*, der frigør Arbejdet for det Herredømme, en gennem Besiddelse priviligeret Klasse udøver, og giver det Mulighed for at udfolde sig frit til Gavn for hele Samfundet.

Ved Behandlingen af Lovændringer blev der fra Norsk Kemiskindustriforbund stillet Forslag om Oprettelse af et Kampfond — hvortil hvert Medlem skulde betale 50 Cent om Aaret.

Fra Ledelsens Side blev dette Forslag bekæmpet, af praktiske Grunde, hvorefter Forslaget blev forkastet med alle Stemmer imod 2.

Derimod blev den af Ledelsen til dette Formaal tjenende Resolution vedtaget enstemmigt. Denne Resolution lyder som følger:

„Kongressen er af den Mening, at ethvert Forbund maa forme sin financielle Stilling saaledes, at det selv er i Stand til at financiere de normale faglige Aktioner.

Den er endvidere af den Anskuelse, at et Forbund, som kommer i financielle Vanskeligheder, i første Linie maa henvende sig om Støtte til vedkommende Landsorganisation.

Kongressen regner dog ogsaa med den Mulighed, at der kan indtræde Tilfælde, hvor det tillige vil være nødvendigt at rette en Anmodning om økonomisk Støtte til de under Fabrikarbejder-Internationale hørende Forbund.

Den paalægger derfor Eksekutivkomiteen i saadanne Tilfælde at undersøge, om en saadan Understøttelse er paakrævet, samt give de tilsluttede Forbund Meddelelse herom.

Støt Arbejdernes kooperative Foretagender.

Støt Tilskærernes Aktieselskab, Arbejdernes Fællesbageri, Arbejdernes Kødforsyning, Boghandelen „Fremad", Bryggeriet „Stjernen", Mælkeriet „Enigheden", Arbejdernes Livsforsikring, Rosenørns Allé 12, og Arbejdernes Ligkistemagasin, Blaagaardsgade 3 og Saxogade 4.

Bliv Medlem af Hovedstadens Brugsforening.

Kongressen udtaler Forventningen om, at de tilsluttede Forbund, dersom Eksekutivkomiteen anser økonomisk Støtte for paakrævet, vil øve international Solidaritet paa samme Maade, som dette var Tilfældet ved de tidligere Konflikter i Danmark og Frankrig.

Den paalægger Eksekutivkomiteen at indlede en Undersøgelse vedrørende den mest formaalstjenlige Maade, hvorpaa eventuelle Understøttelsesaktioner kan gennemføres, samt paa næste Kongres at aflægge Beretning om Resultatet af denne Undersøgelse.

Af de tidligere nævnte norske Forbund var der stillet Forslag om, at man skulde ændre det i Lovene fastsatte Stemmeforhold, saaledes at ingen Organisation kunde afgive mere end 10 Stemmer.

Dette Forslag blev taget tilbage, efter at Sekretæren havde haft Lejlighed tii at gøre opmærksom paa, at den Fremstilling, der gaves fra kommunistisk Side, gaaende ud paa, at det tyske Forbund tyranniserede Kongressen, var et Bedrageri.

Et Forslag fra de norske Forbund om at afholde et Møde for de ikke tilsluttede Organisationer, for at tale om Tilslutning, blev taget tilbage, og nedenstaaende Forslag fra Ledelsen blev enstemmigt vedtaget:

„Kongressen fastslaar paa Grundlag af Sekretærens Beretning, at der i den forløbne Beretningsperiode er udfoldet en omfattende Agitation, og beslutter, at denne Agitation for yderligere Tilslutning fra udenforstaaende Forbund skal fortsættes. Den udtaler Forventningen om, at Sekretærens Virksomhed paa dette Omraade snart vil føre til en større Udbredelse at vor Internationale."

Til Punkt 6 blev der stillet følgende Forslag:

„Kongressen er af den Mening, at en Sammenslutnig af Fabrikarbejdernes, Glasarbejdernes og de kemiske Arbejderes internationale Sekretariater til en eneste, alle Grupper omfattende Internationale. er nødvendig.

Den paalægger derfor Eksekutivkomiteen i dette Øjemed at indlede Forhandlinger med Bestyrelsen for de to andre Internationaler og paa næste internationale Kongres aflægge Beretning om Resultatet af disse Forhandlinger."

Dette Forslag blev meget indgaaende forsvaret af Sekretær De Jonge, hvorefter det enstemmigt blev vedtaget.

Desuden var der en Række Lovændringer til Behandling, men alle af underordnet Betydning, og de blev alle vedtaget. Enkelte andre Ændringsfor-

slag tilsigtede imidlertid at hidføre en anden Sammensætning af de ledende Organer indenfor vor Internationale. I Øjeblikket har vi en Ledelse og som højeste Myndighed Kongressen.

Det viste sig, at der overfor disse Ændringer endnu var nogen Modstand, hvorfor Ledelsen drøftede indbyrdes og trak Forslagene tilbage, hvorefter Ledelsen blev genvalgt, og Englænderne fik anvist et Sæde indenfor denne.

Ledelsen bestaar nu af: Brey (Tyskland), Fassin (Belgien), Dukes (England), Jurgens (Holland), Weiss (Østrig), Jønsson (Skandin.) og de Jonge (Holland).

August Brey og K. de Jonge blev enstemmigt og under højlydt Bifald valgt som henholdsvis Formand og Sekretær, ligesom Amsterdam valgtes som Sæde for Sekretariatet.

Efter Kongressens Afslutning, som i et og alt var præget af Ønsket om yderlig Udvidelse af Internationales Rammer og et godt Kammeratskab, besaa de Delegerede det tyske Fabrikarbejderforbunds Forbundsskole — samt den gamle smukke By Hannover.

Stiftelsesfester.

10-Aars Stiftelsesfest i Københavns Afdeling 7.

Søndag den 15. September afholdt Afdl. 7 en Fest i Anledning af dens 10-aarige Bestaaen.

Ved festligt smykkede Kaffeborde var saa godt som alle Afdelingens Medlemmer samlede. Formanden, Johanne Jensen, bød Velkommen til saavel Medlemmer som til de indbudte Gæster.

Efter Afsyngelsen af en i Dagens Anledning forfattet Sang talte Forbundets Forretningsfører, Alvilda Andersen, om den Forandring, der i de forløbne 10 Aar var sket for Bladbudene i sin Helhed; det var ikke længere saaledes som tidligere, at det at være Bladbud var ensbetydende med at høre til de mest fattige og ringeagtede i Samfundet. Et tydeligt Bevis herfor gav det Billede, som Forsamlingen her i Aften udviste, velklædte, glade Mennesker, der vel nok ikke var helt tilfredse med deres Arbejdsforhold, men som dog maatte erkende, at deres Fagforening igennem de 10 Aar havde udrettet et mægtigt Arbejde for Forbedring af Bladbudenes Kaar. Manede Kvinderne til Enighed og Sammenhold, da disse Faktorer var det, der maatte til, saafremt Afdelingen ogsaa i Fremtiden skulde være det Værn for Kvinderne, som den havde været i den forløbne Tid, takkede Bestyrelsen og navnlig dens Formand, Johanne Jensen, for deres Indsats og udbragte et kraftigt besvaret Leve for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Et af Afdelingens Medlemmer takkede Bestyrelsen og Festudvalget for Tilrettelæggelsen af den smukke Fest og udtalte Haabet om, at det gode Samarbejde mellem Bestyrelsen og Medlemmerne, som før havde kendetegnet Afdelingen, paany maatte være gældende, kun Sammenhold og Fordragelighed vilde føre Afdelingen videre.

Efter Afsyngelsen af endnu en Sang var den alvorlige Del af Festen til Ende, og en munter Stab af Skuespillere underholdt Deltagerne et Par Timer. Festen sluttede sent med et muntert Bal, og alle var enige om at have tilbragt en ganske udmærket Aften.

Stiftelsesfest i Struer.

Lørdag den 28. September d. A. fejrede Struer Afdeling sin 10-aarige Stiftelsesdag.

I Dagens Anledning var indbudt Hr. Borgmester Hedegaard, Social-Demokratens Redaktør, Fællesorganisationens Formand og Hr. Skolebetjent Christensen, Forbundets Forretningsfører m. fl. I den smukt pyntede Sal samledes ved de festligt dækkede Kaffeborde vore Medlemmer med deres Mænd. Formanden for Afdelingen, Fru Wilhelmine Jensen, bød Velkommen og gav en Oversigt over, hvorledes Lønforholdene indenfor Afdelingen havde udviklet sig i de forløbne 10 Aar samt omtalte Vanskelighederne ved Organiseringen af Kvinderne paa Banerne.

Derefter fik Forretningsføreren Ordet, takkede for Indbydelsen og udtalte, at det altid var hende en personlig Glæde at være til Stede, naar Afdelingerne holdt Stiftelsesfester. Dette at være Medlemmerne paa nært Hold i festligt Samvær underbyggede det Tillidsforhold, der nu engang maa til, hvis Arbejdet indenfor en Organisation skal trives, klarlagde overfor Forsamlingen en Del af Forbundets Historie og opfordrede Kvinderne til at være lige saa politisk interesseret, som fagligt interesseret. For os Arbejderkvinder er Politik det daglige Brød, os er det ikke ligegyldigt, hvem der sidder ved Roret, vi Kvinder er jo dem, der skal administrere i Hjemmene, det være de smaa Lønninger eller den karrige Arbejdsløshedsunderstøttelse, Aldersrente eller Invalideunderstøttelse; vi maa med alle vore Kræfter være med til at arbejde hen til et socialdemokratisk Styre, hvor gode og forstaaende Mænd vil være behjælpelige til, at ogsaa de Smaa i Samfundet faar lidt Solskin. Alvilda Andersen takkede Pressen og opfordrede Kvinderne til ogsaa her at være opmærksomme, saaledes at Social-Demokraten fik Indpas i ethvert Arbejderhjem, takkede Bestyrelsen og Formanden for det gode Samarbejde mellem Afdelingen og Forbundet og sluttede med at udbringe et Leve for Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling i Struer.

Borgmesteren takkede ligeledes for Indbydelsen til Festen, takkede Kvinderne for deres Indsats i Arbejderbevægelsen og udtalte Haabet om, at det mere og mere maatte gaa op for Kvinderne, hvad den faglige og den politiske Bevægelse var værd, henviste til, hvorledes Forholdene i Struer havde bedret sig, efter at Kvinderne var blevet organiseret og udbragte et Leve for Sammenholdet.

Fællesorganisationens Formand bragte paa sin Organisations Vegne en Hilsen og Tak for godt Samarbejde.

Redaktøren for Socialdemokraten takkede for Indbydelsen og udtalte sig anerkendende om Kvindeligt Arbejderforbunds Arbejde, som han igennem Aarene havde haft Lejlighed til at følge og selv havde deltaget i. Udbragte et Leve for Forbundets Forretningsfører.

Hr. Skolebetjent Christensen, der med særlig Interesse har fulgt Kvindernes Arbejde i Struer og Gang paa Gang staaet dem bi med Raad og Daad, sagde ogsaa et Par pæne Ord til Kvinderne i Anledning af Afdelingens 10-Aars Dag og hermed sluttede den alvorlige Del af Festen, hvorefter Salen ryddedes og Dansen gik livligt.

Alt i alt en smuk Fest som tjener Struer Afdeling til Ære.

Ledvogterskerne.

Ledvogterskernes Afdeling, 3. Distrikt, afholdt deres aarlige Generalforsamling Søndag den 28. September 1929 Kl. 2 paa Gregersens Hotel i Herning. Mødet aabnedes af Formanden, som bød de mødte Velkommen samt rettede et særligt Velkommen til Forretningsføreren, Alvilda Andersen, København, som var til Stede, samt udtalte sin Glæde over, at der var kommen saa mange til Stede. Til Ordstyrer valgtes Fru Poulsen, Vildbjerg, og til Sekretær Fru Kristiansen, Sønderport.

Sekretæren oplæste Forhandlingsprotokollen, og efter nogle Bemærkninger blev Forhandlingsprotokol og Beretning godkendt.

Regnskabet oplæstes og godkendtes.

Derefter Valg af Kasserer. Genvalgt blev Fru Jacobsen. Paa Grund af, at Afdelingen er saa vidtstrakt, blev der valgt et Bestyrelsesmedlem mere end hidtil.

Bestyrelsen bestaar af følgende: Fru M. Christiansen, Kollund, Formand, Fru J. Jacobsen, Herning, Kasserer, Fru P. Kristiansen, Sønderport, Sekretær (nyvalgt), Fru J. Sørensen, Hammerum, Bestyrelsesmedlem, Fru K. Würtz, Studsgaard, do., Fru M. Kristensen, Naur, do. (nyvalgt), Fru A. Jensen, Bostrup, do. (nyvalgt). Som Revisorer genvalgtes: Fru N. Henriksen, Brande, Fru O. Jacobsen, Kollund. Som Suppleanter blev for Bestyrelsen: Fru A. Krath, Sønderport, Fru A. Andersen, Vemb. Suppleanter for Revisorer: Fru Kristensen, Holstebro, Fru Holdgaard, Herning.

Det blev paa Generalforsamlingen vedtaget at faa de stærkt befærdede Poster i en højere Lønsats.

Vi har søgt Distriktet for 4 Posters Vedkommende, men faaet Afslag, hvorefter det er indsendt til Generaldirektoratet, som nu har foretaget Optælling af Biler, Vogne, Cykler og Fodgængere paa disse Poster, saa nu haaber vi jo at faa baade dem og flere i en højere Lønsats.

Der blev ligeledes paa Generalforsamlingen vedtaget at holde en Festlighed i Anledning af 10-Aarsdagen for Afdelingens Stiftelse, saavidt Medlemmerne vil give det sin Tilslutning. Der vil derfor blive udsendt en Skrivelse til Medlemmerne om, hvorvidt der er Stemning for Festen eller ikke.

P. A. V.

Martha Christiansen, Formand.

Jubilæer.

En hel Række af Forbundets Tillidsmænd har siden vor Kongres været Leder i 10 Aar, og som saadan har Hovedkontoret haft den Glæde at kunne tilsende dem, i Henhold til Kongressens Beslutning, Kr. 100,00. Denne Opmærksomhed har alle Vegne vakt megen Glæde. Nedenstaaende Takskrivelse fra en af Jubilarerne, som har bedt om at faa det i Medlemsbladet, er et tydeligt Tegn herpaa:

Tak.

Hjertelig Tak for al venlig Opmærksomhed ved mit Jubilæum den 4. August 1929. Særlig Tak til Forretningsfører Alvilda Andersen for Pengegaven, hun overrakte mig samt alle de kønne Blomster. Tak til Afdelingens Bestyrelse og Fru Martha Christiansen, Kollund for alle de smukke Gaver, som altid skal være mig en kær Erindring om alle de svundne Aar.

Orehoved i September 1929. *Johanne Jensen.*

444.000 Uorganiserede.

Der findes her i Landet *444.000 uorganiserede* Socialdemokrater. 444.000! det er næsten en halv Million. Man studser uvilkaarligt og tvivler næsten om Tallets Rigtighed. Det er desværre korrekt nok. Du kan selv regne efter: Socialdemokratiet fik ved sidste Valg 593.191 Stemmer, i de socialdemokratiske Foreninger Landet over findes kun indtegnet 150.000 Medlemmer.

De 444.000 uorganiserede er Unge og Gamle, Kvinder og Mænd, Haandværkere og Arbejdsmænd, Akademikere og Kontorfolk, maaske er du, ærede Kollega, iblandt dem, og disse Linjer har i saa Fald særligt Bud til dig.

Hvorfor har du ikke meldt dig ind i en socialdemokratisk Forening?

Du *er* Medlem af din Fagforening. Javel, det er baade godt og nyttigt, men den har en ganske særlig Opgave. Den skal varetage dine faglige Interesser, men det er kun *en Del* af det Interesseomraade, du som Arbejder og Samfundsborger er interesseret i at værne. Det politiske Arbejde, Arbejdet i Rigsdag, Kommunalbestyrelse, Hjælpekasse og mange andre Steder har ogsaa sin store Betydning. Der var en Gang, det var populært at fortælle Arbejderne, at det var ligegyldigt, *hvem* der havde den politiske Magt. Den Tale høres ikke mere. Madsen-Mygdal og hans Fæller bragte den til at forstumme. Nedskæringen, Attentatet paa Arbejdsløshedsloven, Tugthusloven, det sigtbare Militærforlig, den planlagte Ødelæggelse af Hjælpekasseloven og meget andet er endnu i frisk Erindring. Erkender du Betydningen af at hindre slige Overfald en Gang til — og det vilde være taabeligt ikke at gøre det — bør du støtte Socialdemokratiet.

Jeg støtter ogsaa Partiet, jeg har nemlig hver Gang stemt socialdemokratisk!

Nuvel, det var rigtigt saaledes og kun i din egen Interesse, men det er ikke *nok*. Du bør tage Skridtet fuldt ud og melde dig ind i Partiet. Du kan som ærlig Arbejder ikke være med til at „høste", naar du ikke deltager i „Pløjning og Saaning".

Og det er et saadant Forhold, det drejer sig om her. Enhver fagorganiseret Arbejder, der stemmer socialdemokratisk, bør ogsaa være Medlem af den politiske Organisation, baade for at øge Partiets Slagkraft og for at muliggøre det omfattende Agitationsarbejde, som fortsat skal holdes i Gang for at sikre *den endelige Sejr*. Vil du have Mulighed for at øve Indflydelse, at gøre din Mening gældende overfor den omfattende Gerning, Partiet og dets Tillidsmænd udfolder paa Samfnndslivets mangfoldige Omraader, da gaar Vejen gennem den politiske Organisation.

Jeg har saa mange Foreninger at svare Kontingent til i Forvejen og har derfor ikke Raad til at melde mig ind i nye!

Kontingentet i den politiske Forening spiller nu ikke den Rolle, man i Almindelighed tillægger det. Det va-

rierer lidt i de forskellige Landsdele, men overstiger intet Sted *10 Øre om Ugen* for Mænd og *5 Øre* for Kvinder. Det maatte være en ringe Sag, man ikke vil ofre det paa, Kollega, og saa ringe anser ej heller du vort Partis Virke for at være.

De socialdemokratiske Foreninger Landet over gennemfører netop nu i de tilstundende Efteraarsmaaneder en omfattende Agitation, og vi maa anbefale de Kolleger, der hører til blandt de 444.000 at tage Skridtet og melde sig i de organiserede Socialdemokraters Kreds. Der er al Anledning til at gøre det *netop nu*. Lige i disse Dage træder Rigsdagen sammen. I den kommende Tid vil Regeringen fremsætte sine Lovforslag, som alle vil tilsigte en Genopbygning efter Madsen-Mygdals Rædselsregimente. Nedskæringen *er* standset. Nu kommer der Forslag om en klækkelig Nedsættelse af vort Lands militære Udgifter, Forslag som tilsigter en Bedring af Beskæftigelsesgraden, Forslag om Tugthuslovens Ophævelse o. s. v. Venstre og Konservative har allerede ladet skinne igennem, at de vil sabotere Regeringens Arbejde. Gør de det, haaner de Folketingsflertallets udtalte Vilje. Derfor er det af Betydning, om et stort Antal af de 444.000 ved Indmeldelse i de socialdemokratiske Foreninger *netop nu* tilkendegav Reaktionen, at de ønsker Folketingsflertallets Vilje respekteret.

Lad derfor Parolen blandt vore Kolleger overalt være:
Støt Regeringen.
Ind i de socialdemokratiske Foreninger.

⊡

Den internationale Folkehøjskole i Helsingør.

Haandværkerafdelingen udvides.

Paa den internationale Højskole, hvor Eleverne i Samraad med Forstanderen vælger de Fag, de ønsker at studere, har der hidtil været lagt særlig Vægt paa Undervisning i Samfundslære, Dansk Stil, Regning, fremmede Sprog og de moderne Kulturlandes geografiske, sociale, literære og religiøse Forhold. Disse Fag faar ogsaa i det kommende Vintersemester fra 3. November til 30. Marts en fremskudt Plads paa Timeplanen, idet der foruden de danske Lærere, cand. mag. Peter Manniche, cand. polit. Dalsgaard, Lærer Marinus Petersen og Frk. Thomsen er ansat en engelsk Lærer, Mr. Wait, to amerikanske, Mr. og Mrs. Barton og en tysk, Dr. Winkler, der ved Siden af at undervise i Sprog holder Foredrag og leder Studiekredse paa deres Modersmaal. De 9—10 tyske Elever, der kommer paa Skolen i Vinter, vil undervise i smaa Konversationshold paa 3 eller 4 Elever, og de engelsktalende Lærere og Elever vil lede tilsvarende Hold paa Engelsk.

Ved Siden af Undervisningen i Sprog, sociale og internationale Forhold, vil Skolen imidlertid i den kommende Vinter ogsaa lægge Vægt paa Haandværkerfag, idet der efter Forslag af Forstanderen for Helsingør tekniske Skole, Ingeniør H. Einfeldt, vil blive indledet et Samarbdjde mellem de to Skoler, hvortil de respektive Skolebestyrelser har givet deres Tilslutning.

Den egentlige Haandværkerundervisning vil efter Planen strække sig over 12—13 ugentlige Timer, 4 Timer hver anden Dag, og for at kunne drage fuld Nytte af Teknisk Skoles Undervisningsmateriel, Lysbilledsamling og tekniske Bibliotek, bliver Undervisningen henlagt til Teknisk Skole under Forstander Einfeldts Ledelse, men saaledes, at Højskolens Elever undervises paa særlige Hold og efter en Plan, som begge Forstandere er enige om.

Det vil sikkert staa enhver Haandværker klart, at den kulturelle Paavirkning, som han venter, at Højskolen skal kunne give ham, i væsentlig Grad fremmes, naar Undervisningen sættes ind paa det Punkt, hvor Interessemomentet maa være stærkest, *nemlig omkring Vedkommendes Erhverv*. Fagtegning er stadig det grundlæggende i al Undervisning for Haandværkere, men det maa suppleres med en mere omfattende Fagundervisning i Kalkulation, Opmaaling Materiallære og Skriftøvelser, og den faglig betonede kulturelle og smagsudviklende Side kan yderligere befæstes for Elever fra Bygningsfagene og de kunstindustrielle Fag ved en Gennemgang af de forskellige Stilarter. Netop i Helsingør og Byens Omegn findes særlig mange rigt varierede Eksempler paa forskellige Tidsalderes fremragende Bygningskunst og Kunsthaandværk, at der her er en uudtømmelig Kilde at øse af. Fornuftigt udnyttet kan disse gunstige Omstændigheder medvirke til at gøre Undervisningen impulsiv og levende.

For Maskinfagenes og de industrielle Fags Vedkommende vil den egentlige Fagundervisning blive suppleret med en lang Række teknologiske Foredrag med Omtale af moderne Arbejdsmetoder, Maskiner og Værktøjer, og der vil blive givet en Oversigt over teknisk Virksomhedsledelse belyst ud fra financielle, industrielle, handelstekniske og rent samfundsmæssige Betragtninger. Der vil i Tilknytning hertil blive arrangeret forskellige Fabriksbesøg.

Alle Haandværkerafdelingens Elever vil blive undervist i Forretningsbogføring og Forretningskorrespondance, og for de Elever, der ikke har gaaet paa teknisk Skole tidligere, gives elementær Undervisning i de forberedende Tegnefag.

Endelig vil der for *alle* Højskolens Elever blive holdt en Række Foredrag paa Højskolen over Dansk Haandværks Historie, Næringsfrihedens Betydning for Industri og Haandværk, den særlige Arbejdslovgivning og Haandværkerens Samfundsstilling.

Hele Planen for Undervisningen er fremstaaet af et Ønske om at forene Højskolens *vækkende* med den tekniske Skoles *kundskabsmeddelende* Undervisning.

Dette vil vi prøve paa at naa til ved af den tekniske Kulturs Historie at fremdrage netop det, der er nødvendigt for at forstaa vor egen Tids Kunst og Teknik og ved at belyse de Vilkaar, hvorunder Nutidens Haandværk og Industri arbejder, og endelig ved at supplere den nødvendige Fagtegning med en Række Fag, der er nødvendige for den Haandværker, der vil følge med i Udviklingen indenfor Faget.

Program med Oplysninger om Skolen og Muligheder for at opnaa Understøttelse til Opholdet paa denne faas ved Henvendelse til Forstander Manniche, Helsingør.

Arbejdsløse, der kan faa deres Understøttelse udbetalt under Opholdet paa Skolen, indsender gennem Fagforeningen Ansøgning til Arbejdsdirektoratet, Amaliegade 25, København K.

⊡

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.
Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].
Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Larslejstræde 1, St. Telefon Byen 4320.
Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.
Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3 Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7 Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 54 | Januar 1930 | 15. Aargang

Ved Aarsskiftet.

Et Aar er gaaet, et nyt stunder til. Hvad det vil bringe, véd ingen af os. Hvad vi véd er, at vi skal benytte dets Muligheder fuldt ud, for derigennem at skabe det mest mulige til vore mange Medlemmer. Den Brydningstid, vi for Tiden er inde i, kræver fra Arbejderne og deres Organisationers Side en skærpet Interesse og Agtpaagivenhed, og kun ved Sammenhold og Enighed vil den danske Arbejderbevægelse faa sine store Opgaver løst. Det er jo ikke alene Striden om Lønnen, det nu gælder, men store Principper, saasom Ferie, Bedriftsraad og kortere Arbejdstid, trænger sig paa. Arbejderklassen maa være vaagen, hvis den skal følge Trit med Tiden og den kolossale Udvikling, som Tekniken og derigennem Produktionsformerne i vore Tider undergaar. De Krav, som Tiden stiller, tvinges Menneskene til at bøje sig for. Navnlig vi Kvinder maa være vaagne, de nye Maskiner, der til Stadighed indføres paa Virksomhederne, affolker ikke alene, men der bliver stadig fra Arbejdsgivernes Side gjort Forsøg paa at faa Arbejdet udført billigere. Her er det, vi maa sætte ind. Med Agtpaagivenhed fra vore Medlemmers Side kan meget naaes.

Aaret, der svandt, var et Sejrsaar for Arbejderne og Demokratiet herhjemme; det, at vi i Foraaret fik Fremgang saavel i politisk som kommunal Henseende, véd vi Arbejdere at skatte. Men det er ikke nok endnu, det gælder stadig om at være paa Post, ikke alene for at værne om det vundne, men ogsaa for at naa længere frem. Derfor alle I Arbejderkvinder Landet over, lad os paa det nye Aars Tærskel give hinanden Haanden paa, at vi vil være med i Arbejdet, saavel faglig som politisk, for at skabe bedre Vilkaar for hele Arbejderklassen.

Vi takker alle vore Tillidsmænd for Aaret, der gik, og stiller Forventning om, at de fortsat vil arbejde paa samme gode og maalbevidste Maade som hidtil. I Haabet herom og med Tak til alle vore Kammerater Landet over bringer vi vore Ønsker om et godt og

Glædeligt Nytaar!

ALVILDA ANDERSEN.

Overenskomstsituationen.

I Henhold til Hovedbestyrelsens Vedtagelse udsendtes Cirkulærer til Afdelingerne vedrørende Overenskomsternes Opsigelse. Hovedbestyrelsen anbefalede de Afdelinger, der havde Medlemmer beskæftigede under Sammenslutningen, at vi opsagde Overenskomsten med denne, og at vi for de øvrige Overenskomsters Vedkommende forespurgte Afdelingerne om deres Stilling til Opsigelserne, men at det i sidste Instans blev Hovedbestyrelsen, der var den afgørende. Ved den foretagne Afstemning blev Hovedbestyrelsens Forslag vedtaget med stor Majoritet, og følgende Overenskomster er fra Forbundets Side opsagt til Ophør til henholdsvis 1. Februar og 1. April:

Jern- og Metalindustriens Sammenslutning. Dansk Papdaasefabrik, Hillerødgade 33. A/S De danske Sukkerfabriker og Sukkerraffinaderiet „Phønix". Sukkerfabriken, Nykøbing F. Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik, Rønne og Hasle. Johan & Aksel Hornbeck, Hadsund. Alle disse Overenskomster er til Udløb 1. Februar 1930.

Fiskekonservesfabriken „Kerteminde". Anders Andersens Fiskekonservesfabrik, Kerteminde. A/S Skandinavisk Gummi-Kompagni, Odense. Fiskekonservesfabriken „555", Kerteminde. Blauenfeld & Tvede. Alle disse Overenskomster er til Udløb 1. April 1930.

Fra Arbejdsgivernes Side er opsagt: Regnfrakkefabriken „Norden", Odense (ops. til 1. Maj 1930). Vaskeriejer Larsen, Thorsgade 105 (ops. til 1. April 1930).

Overenskomsten med Det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni og Gustav Lotze, Odense, er forlænget uden Pristalsregulering til April 1931.

De opsagte Overenskomster omfatter ca. 3150 Kvinder.

Vi er nu godt i Gang med Forhandlingerne. Vi har haft Forhandling med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, denne Forhandling er endt resultatløs, idet Arbejdsgiverne som Modtræk paa vore Krav stillede Krav om Nedsættelse af Akkorderne. Sagen er nu indgivet til vor Hovedorganisation, og der vil i den allernærmeste Fremtid komme Forhandling mellem Hovedorganisationerne.

Fradrag i Skatteindtægt.

Ved Beregning af den skattepligtige Indtægt kan, som bekendt, fradrages det betalte Kontingent til Arbejdsløshedskasse, Sygeforsikring, Livsforsikring o. l. indtil et Beløb af 400 Kr.

Endvidere gælder der en Regel om, at der af det egentlige Fagforeningskontingent kan fradrages $^3/_4$ i den skattepligtige Indtægt.

Til Vejledning for vore Medlemmer skal vi nedenfor oplyse Størrelsen af det i Aarets Løb indbetalte Kontingent, henholdsvis til Arbejdsløshedskassen samt i Forbunds- og Afdelingskontingent.

I Kontingent til Arbejdsløshedskassen for Aaret 1929 er betalt..	**Kr. 36,40**
I Forbunds- og Afdelingskontingent Kr. 39,00, $^3/_4$ heraf	**- 29,25**
Samlet Fradrag...	**Kr. 65,65**

Afdelingerne maa selv være opmærksomme paa, hvad Kontingent der indbetales.

Med Generaldirektoratet for De danske Statsbaner har der ligeledes været ført Forhandling vedrørende Tjenestetidsreglerne, Afstandsbomtræk og de til Licitation udbudte Ledvogterposter, Betaling for Pasning af Trinbræt og endelig Lønsatserne ført tilbage til deres oprindelige Størrelse. Forhandlingerne resulterede i følgende: Tjenestetidsreglerne og Licitationen fik vi fuldstændig Afslag paa. Foranlediget heraf har vi henvendt os i Ministeriet, hvori Sagen endnu ikke har faaet sin endelige Afgørelse. Til Afstandsbomtrækkene fik vi tillagt 10 Øre pr. Dag, hvor der ikke er Betjening af elektrisk Lys.

Tjenestens Paabegyndelse vil blive regnet fra 10 Minutter før første Togs planmæssige Passage forbi Overkørslen, den regnes afsluttet 5 Minutter efter Togets virkelige Passage forbi Overkørslen.

Tjenesten vil blive tilrettelagt saaledes, at den højst strækker sig over 16 af Døgnets Timer, dog vil dette Maksimum kunne overskrides ved Anordning af Tjeneste ved Aften- eller Nattog, der kun løber 2 Gange ugentlig med mindst 1 Døgns Mellemrum, ligesom det ikke skal være til Hinder for, at der paalægges Ledvogtersken Tjeneste ved ikke regelmæssigt løbende Særtog.

Om de øvrige paa Mødet drøftede Sager skal bemærkes, at man af de under Forhandlingerne angivne Grunde ikke ser sig i Stand til at yde højere Vederlag til Poster ved Trinbrætter, og at man som omtalt forbeholder sig at stille Krav om Nedsættelse af Lønnen som Ækvivalent for yderligere Lempelser i Tjenestetidsreglerne.

Sluttelig skal bemærkes, at man har givet fornøden Instruktion om Iværksættelse af indvendige Istandsættelsesarbejder, og at man, naar Oplysninger er indhentet angaaende Betjeningen af Sporskifter ved Jyderup og om Oprykning af visse nærmere angivne Poster i 2. og 3. Distrikt, paany skal sætte sig i Forbindelse med Forbundet.

Ny Overenskomst er afsluttet med A/S „Elektromekano", Aarhusgade. Lønnen er 52 Øre pr. Time for nyantagne Arbejdersker. For Arbejdersker, der har været beskæftiget i Virksomheden 1 Maaned, er Minimallønnen 56 Øre pr. Time. Efter 2 Maaneders Forløb er Mindstebetalingen 60 Øre pr. Time.

Der optages Forhandling om personlige Lønninger.

Naar Kvinderne har været beskæftiget uafbrudt $^1/_2$ Aar i Virksomheden, erholder de en Sommerferie paa 3 Arbejdsdage i Forbindelse med en Søndag uden Afkortning i Lønnen. Overenskomsten traadte i Kraft den 29. August 1929 og er gældende til 1. September 1930.

Resultatet af de stedfundne Forhandlinger vil som sædvanlig blive udsendt til Afdelingerne.

⊡

Mæglings- og Timandsmøder.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Carl Lunds Fabriker i Anledning af, at Firmaet havde nedsat Prisen for Kanistre fra Kr. 4,23 til Kr. 3,75.

Virksomhedens Repræsentanter erkendte paa Mæglingsmødet, at der var begaaet en Fejlregning, og erklærede sig villige til at godtgøre vore Medlemmer denne.

Samme Sted afholdtes Mæglingsmøde i Anledning af, at Virksomheden havde ændret Fabrikationsmetoden af Fløjtekedler; disse blev nu lavet paa Transportbaand og kunde ikke give Akkordbasis i Fortjeneste; man enedes om følgende:

1. Der foretages en Prøveakkord paa 5000 Stk. i den nærmeste Fremtid.
2. Akkorden sættes ved Prøveakkorden til Kr. 3,64.
3. Fabriken aflønner Arbejderskerne ved sidst udførte Arbejde med 63 Øre pr. Time.

Sagen vedrørende Ulykkesforsikringen hos Carl Lunds Fabriker har faaet følgende Afgørelse i en faglig Voldgift:

„A/S Carl Lunds Fabriker bør betale Dagpenge som hidtil i de Tilfælde af Tilskadekomst, som er indtraadt til og med Dags Dato, men frifindes iøvrigt i denne Sag."

Bestemmelsen vedrørende Ulykkestilfælde paa Virksomheden er saaledes bortfaldet.

Følgende Mæglingsmøder er afholdt med Hellesens Enke og V. Ludvigsen. — Kvinderne, beskæftigede ved Binding af Elektroder, havde forlangt Betaling for Ventetid en Morgen, hvor det elektriske Lys var gaaet ud.

Man enedes om, at der til fuld Afgørelse betales et Beløb af ialt 100 Kr., som udbetales med 44 Øre til hver af de kvindelige Arbejdere, som var mødt til Arbejde de paagældende Dage.

Kvinderne, beskæftigede ved Montering af 136 Wolts Radiobatterier, havde klaget over, at de ikke kan tjene Akkordbasis ved den af Firmaet tilbudte Pris. Man enedes om en Pris af 40 Øre pr. Stk., ligesom Firmaet gav Tilsagn om saavidt muligt at fordele Arbejdet over samtlige Hold.

Der har været afholdt saavel Mæglingmøde som Timandsmøde i Anledning af Strid om Betaling for Nedsætning af Elektroder, hvortil er benyttet daarligt Materiale. Sagen diskuteredes og sluttede med de faldne Udtalelser.

Mæglings- og Timandsmøde har været afholdt i følgende Sag. 63 Kvinder havde den 29.—30. August iværksat en ulovlig Arbejdsstandsning. Strejken varede i 684 Timer.
Firmaet havde krævet en Erstatning af 2000 Kr. Sagen afgjordes med en Erstatning af 500 Kr., som dog først er forfaldet til Betaling, naar en ulovlig Arbejdsstandsning igen iværksattes af de kvindellge Arbejdere.

Mæglingsmøde afholdt paa Raadvaddams Knivfabrik. Kvinderne klagede over forskellige Forhold. Sagen diskuteredes, og man enedes om at henvise denne til lokal Forhandling.

Rationaliseringen og Arbejderne.

Af Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund
Johs. Kjærbøl.

De dybtgaaende rationelle Metoder, der i stigende Grad gør sig gældende i Industri, Omsætning, Samfærdselsmidler og Administration, og som man har betegnet med Ordet Rationalisering, er stærkt økonomisk betonede og skaber gennem deres Virkninger et overmaade omfattende socialt Problem. Det er kun derfor naturligt, naar Rationaliseringen skal analyseres, at man søger at klargøre denne teknisk økonomiske Proces' Forhold til Arbejderne og disses Stilling til den. Den giver sig bl. a. Udslag i stærke Bestræbelser for at overflødiggøre i størst mulig Udstrækning den menneskelige Arbejdskraft, fordi man paastaar, at denne er dyr og irrationel, men Arbejderne vil stadig udgøre en saa væsentlig Faktor i Arbejdsprocessen, at der i høj Grad rent teknisk maa regnes med dem. Men dernæst medfører Rationaliseringens Gennemførelse, i alt Fald i dens første Fase, og hvorlænge denne varer, kan ingen i Øjeblikket vide, at Arbejderne i stor Udstrækning paavirkes af den af Rationaliseringen skabte Arbejdsløshed, og endelig vil det ikke være muligt at gennemføre Rationaliseringen fuldtud uden Arbeldernes Medvirken, d. v. s. uden deres Tilslutning.
Det er derfor naturligt at spørge: Hvorledes stiller Arbejderne sig til denne gennemgribende tekniske og økonomiske Omvæltning, der nu finder Sted, som stammer fra Amerika, og som overført til Europa til Dato har faaet sin største Udvikling i Centraleuropa og Rusland. Herhjemme er Rationaliseringen kun i sin Vorden og nærmest kun gennemført med Hensyn til Virksomhedernes tekniske Indretning, og for saa vidt har de danske Arbejdere egentlig ikke paa samme Maade, som Tilfældet er i de store Industrilande, haft Lejlighed til at tage Stilling til den, og Fagbevægelsen heller ikke trukket Linierne op herfor. Vil man derfor have et Udtryk for Arbejderklassens Standpunkt til Rationaliseringen, maa man gaa til Udlandet, og de Synspunkter, som specielt i Tyskland har gjort sig gældende med Henblik paa Rationaliseringsprocessen, er blevet udmærket udtrykt af Formanden for Allgemeine Deutsche Gewerkschaftsbund, *Th. Leipart*, naar han siger:

> „Rationaliseringen er ikke noget nyt, saa vidt den tilsigter Besparelse af Arbejde, Tid eller Kapital indenfor den enkelte Virksomhed. I denne Form er den saa gammel som det menneskelige Arbejdes Historie overhovedet. Nyt er derimod, at Rationaliseringen fra enkelte Virksomheder begynder at brede sig til hele Folkeøkonomien, og at den i stigende Grad betragtes som et Samfundsanliggende. Amerikanerne prægede herfor Ordet „service", og den tyske Institution, „Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit", hvori nu ogsaa Fagforeningerne endelig er repræsenterede, betegner Rationaliseringens Maal som Forøgelse af Folkevelstanden gennem Billiggørelse, Forøgelse, og Forbedring af Produktionen".

At danske Arbejdere skulde se anderledes paa Rationaliseringen end de tyske, er lidet sandsynligt, saa meget mere, som danske Arbejderes Stilling til den almindelige tekniske Udvikling, der hidtil har fundet Sted, i lige Linie peger hen paa, at de ikke vil stille sig fjendtligt til de nye Metoder, for saa vidt der ved Gennemførelsen af disse tages fornødent Hensyn til Arbejderne og Samfundet som Helhed. Det vil derfor være rigtigt at se lidt paa den Udvikling, der hidtil har fundet Sted, og som Rationaliseringen skal foregaa i direkte Fortsættelse af.
Fra Maskinernes Opstaaen, ja, i Virkeligheden saa langt tilbage, som Menneskene har evnet at fremstille Redskaber og Vaaben, betegner Udviklingen en stadig Stræben efter at finde den mest hensigtsmæssige Maade at fremstille Fornødenhederne paa. Maskinernes Indførelse var et vældigt Spring i Udviklingen og medførte da ogsaa Vanskeligheder, idet Arbejderne ikke vilde betjene disse, men ansaa dem for deres Fjender, der kun vilde kaste Arbejderne ud i Arbejdsløshed og skabe Armod og Fattigdom. Men Kampen var for ulige; Arbejderne maatte give op, og efterhaanden opstod Forstaaelsen af de vældige Muligheder, der laa i Maskinerne, og Arbejderne søgte da gennem deres Organisationer at udnytte disse Muligheder til Gennemførelse af bedre Livsbetingelser og i det hele en mere menneskeværdig Tilværelse. Da det først var gaaet op for Arbejderne, at stadig forbedrede Maskiner og Arbejdsmetoder i Virkeligheden betød nye Muligheder for Fremskridt i social og kulturel Henseende, med-

virkede de paa en saadan Maade, at Driften blev mere og mere rationel. Det skete til Tider bevidst, til andre Tider maaske mere ubevidst; det Pres, som Fagforeningerne øvede paa Arbejdsgiverne for at opnaa de bedst mulige Løn- og Arbejdsbetingelser, og som ofte førte Bedrifterne til det, man har kaldt den økonomiske Grænse, tvang Bedriftslederne til stadig at søge sig frigjort i størst mulig Udstrækning for den menneskelige Arbejdskraft, og det er højst sandsynligt, at hele den tekniske Udvikling ikke var naaet saa vidt, som Tilfældet er, om ikke Arbejderne gennem deres Organisationer havde øvet dette Pres. Arbejderne søgte at tilkæmpe sig bedre Løn- og Arbejdsbetingelser, men skabte samtidig ubevidst et Incitament til Rationaliseringen.

Men ogsaa bevidst bidrog Arbejderne til en stadig mere rationel Drift; ved at indgaa paa Akkordsystemet anerkendte de i Virkeligheden den rationelle Lønningsform, nøje afpasset efter Arbejdspræstationen i Modsætning til Timeløns- eller Dagløssystemet, og for dansk Industri er det et Særkende, at Akkordsystemet er saa udbredt, som Tilfældet er. Jeg kan saaledes anføre, at i mange Fag og Brancher andrager Akkordarbejdet 100 pCt. eller meget nær op imod, og tager vi et saa stort Omraade, som f. Eks. Jernindustrien, andrager Akkordarbejdet her mellem 60 og 70 pCt. Men Akkordsystemet er ikke alene en rationel Lønningsform; det er i Virkeligheden en Slags Rationalisering af den menneskelige Arbejdskraft derigennem, at det sætter Arbejdstempoet op over, hvad det vilde være, hvis det drejede sig om Timeløn eller Dagløn, og dets Virkninger rækker udover de akkordlønnedes Omraade, idet Akkordtempoet i mange Tilfælde ogsaa trækker Tempoet op for de Arbejdere, der paa Grund af Arbejdets Beskaffenhed eller andre Forhold ikke er i Stand til at opnaa Akkord.

Samtidig har Akkordsystemet været i Stand til at tillæmpe sig efter den tekniske Udvikling, og det er i saa Henseende bemærkelsesværdigt, at Arbejderne i udstrakt Grad har haft Forstaaelsen af, at naar nye arbejdsbesparende Maskiner og Værktøjer blev indført, maatte disse øve deres Indflydelse paa Akkordpriserne, d. v. s. at Arbejderne for deres Vedkommende bidrog til Afholdelse af Omkostningerne ved Maskinernes og Værktøjernes Indførelse gennem Regulering af Akkordpriserne. Efterhaanden erfarede Arbejderne jo ogsaa paa mange Omraader, at Maskinerne betød Afskaffelse af det Slid og Slæb, som tidligere prægede det kropslige Arbejde. Ganske vist blev det erstattet af mere Effektivitet i Arbejdet, men dette er dog i nogen Grad blevet neutraliseret gennem den kortere Arbejdstid.

Gennem de organisationsmæssige Bestræbelser for at opnaa de bedst mulige Livsbetingelser har Arbejderne altsaa presset den maskinelle Udvikling frem, og ved at affinde sig med, ja, i stor Udstrækning at tilstræbe Akkordsystemet, har de i Virkeligheden direkte ydet et væsentligt Bidrag til Rationaliseringen. Der ligger dog en Fare i Akkordsystemet, efterhaanden som den menneskelige Arbejdskraft specialiseres, nemlig at de Fortjenester, som Akkorderne forudsætter, kun kan indtjenes af Specialisten, medens all-round-Arbejderen ikke er i Stand til at følge med paa de specialiserede Omraader og derfor ikke kan opnaa en lignende Fortjeneste. Akkordsystemet i den rationaliserede Industri indebærer derfor en stigende Fare for, at de dygtigste Arbejdere og Specialisterne bliver udskilte, selvom denne Fare vel ikke kan sidestilles med den, der laa i Taylor-Systemet, der i Virkeligheden var baseret paa at udskille de dygtigere Arbejdere fra de mindre duelige. Her bliver det Fagorganisationernes Opgave at passe paa, thi Arbejdsgiverne søger bevidst at fremme denne Udvikling, selvom de ogsaa, naar det kommer deres øjeblikkelige Interesser i Vejen, beklager sig over den saakaldte Monopolstilling, som man paastaar, at Fagorganisationerne skaber, men som i Virkeligheden den industrielle Udvikling har medført. Fagforeningerne herhjemme dannedes indenfor de Grænser, som Laugene havde, og disse Grænser er i det store og hele bevarede til Dato. Arbejdsgiverne har ikke alene affundet sig med dem, men har ofte benyttet den fagforeningsmæssige Opdeling til at spille det ene Fag ud imod det andet. Sentensen: „Del og hersk" har her faaet ny Aktualitet, og nu kommer Rationaliseringen, for hvilken den specialiserede Fagbevægelse synes at passe som Fod i Hose, fordi den tekniske Rationalisering bl. a. hviler paa Specialiseringen, ogsaa for den menneskelige Arbejdskrafts Vedkommende. Spørgsmaalet om den rigtige fagforeningsmæssige Opdeling, d. v. s. Samarbejde mellem de Grupper af Arbejdere, der har de snævrere Fællesinteresser, er derfor ikke alene et internt Fagorganisationsspørgsmaal, men har i høj Grad Adresse til Samfundet, der, hvis ikke Fagbevægelsen faar Indflydelse paa Rationaliseringsprocessen, vil blive stillet overfor et Proletariat, der paa samme Maade som Sandet, der aflejrer sig i Flodløbet og hæmmer Flodens Strøm, vil skabe Vanskeligheder for en sund og ligevægtig Udvikling af Samfundslivet.

I denne Forbindelse vil jeg ogsaa pege paa, at Rationaliseringen medfører en stærk Forskydning i Forholdet mellem faglært og ufaglært Arbejdskraft, idet de simplere Arbejdsmetoder og den stadig større Anvendelse af Maskiner gør det muligt at anvende ufaglærte, ligesom Kvindernes Beskæftigelse i stigende Grad gør sig gældende paa snart sagt alle Omraader.

Danske Arbejdere har altsaa ikke alene ikke modarbejdet den tekniske Udvikling, men har i høj Grad bidraget til at fremme den, og de Tilfælde, der kan peges paa, hvor man f. Eks. i sin Tid saboterede et mekanisk Hejseværk, eller nægtede at arbejde med en eller anden Maskine, der overflødiggjorde nogle Arbejdere, er kun Undtagelser, der bekræfter den almindelige Regel. De Vanskeligheder der har været, og som har givet sig Udslag i Stridigheder mellem Arbejderne og Arbejdsgiverne, specielt om Lønningerne, behøver ikke at skyldes urimelige Krav fra Arbejderne om større Delagtighed i Udbyttet, end Virksomheden er i Stand til at give, men kan bl. a. skyldes den Omstændighed, at Arbejderne har savnet Adgang til de Oplysninger, der var nødvendige for fuldtud at kunne bedømme Forholdene. Derfor maa ogsaa Gennemførelsen af den Rationalisering, der nu er paapegyndt i vort Land, hvis den skal gennemføres uden større Sammenstød mellem Arbejdere og Arbejdsgivere og uden øde-

læggende Kampe for Samfundet, medføre, at Arbejderne i stigende Udstrækning gøres bekendt med Virsomhedernes Forhold, saaledes at der kan finde fornuftig Afvejning Sted af rimelige Hensyn til, hvad Arbejderklassen har Ret til at kræve, og til, hvad Virksomhederne kan yde.

Et klart Udtryk for en tilsvarende Stilling, som de danske Arbejdere her har indtaget, har man i den svenske Landsorganisations Udtalelse i 1921, der ganske vist ikke var mødtet paa Rationaliseringen, men var affødt af den daværende industrielle Krise. Denne Udtalelse siger nemlig, at

„Skulde Forandringer paa Verdensmarkedet nødvendiggøre ændrede Prisforhold i Sverige, er Arbejderne villige til at medvirke til Produktionsomkostningernes Nedbringelse til et Niveau, som gør det muligt for de forskellige Industrier at konkurrere paa Verdensmarkedet under Forudsætning af, at der for Arbejderne gives Plads til gennem Repræsentanter, valgte af Fagorganisationerne, at øve Indflydelse paa Virksomhedernes saavel økonomiske som administrative og organisatoriske Ledelse."

Det er da ogsaa i saa Henseende interessant, at Modstanden mod de saakaldte Forretningshemmeligheder breder sig, ogsaa udenfor Arbejdernes Kreds, og fornylig har bl. a. Dr. *Max Kjær Hansen* peget paa, at en af Aarsagerne til det økonomiske Opsving, som fandt Sted i Amerika, utvivlsomt er, at man i stigende Grad har nedbrudt de Skranker, der betegnes som Forretningshemmeligheder.

Maa jeg iøvrigt til Belysning af danske Arbejderes Stilling til den tekniske Rationalisering anføre, at i Februar 1927 indføjedes i Overenskomsten mellem Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark og Jernindustriens Sammenslutning en Passus saalydende:

> „Arbejdsgiveren er efter Opfordring fra Tillidsmanden (Tillidsmændene) pligtig til en Gang om Maaneden at tilkalde Tillidsmanden (Tillidsmændenene) for med disse at drøfte værkstedstekniske og lignende Forhold."

I denne Bestemmelse er i Virkeligheden fra Arbejdernes Side nedlagt en aaben Tiltrædelse af Bestræbelserne for Indførelse af den bedst mulige Værkstedsteknik, altsaa i Virkeligheden en Rationaliseringsbestræbelse, og det har da ogsaa vist sig, ikke mindst i større Virksomheder, at der derigennem er aabnet Adgang til, at Arbejdernes praktiske Sans kan gøre sig gældende, og adskillige Steder har Bestemmelsen givet sig Udslag i en Forbedring af Værkstedernes Indretning, Arbejdsmaskinerne og Arbejdsmetoderne.

Efter det her anførte tør jeg fastslaa, at Arbejderne er indstillet paa at medvirke ved Rationaliseringen, fordi den i Virkeligheden er i Overensstemmelse med deres praktiske Sans, fordi der derigennem skabes større Konkurrenceevne, og fordi Rationaliseringen indebærer Mulighed for en Billiggørelse af Produktionen, derigennem billigere Pris paa Produkterne, men samtidig ogsaa en Højnelse af Levestandarden gennem højere Lønninger, og endelig Mulighed for en Forkortelse af Arbejdstiden. Sidstnævnte Betragtning er vist i Øjeblikket ikke tiltraadt i større Udstrækning udenfor Arbejdernes Kreds og betragtes af Arbejdsgiverne som en Utopi, men jeg ser ikke rettere end, naar man i stigende Grad i samme Tidsrum er i Stand til at skabe en stærkt forøget Produktion med ringere Produktionsomkostninger, at ogsaa Spørgsmaalet om en Forkortelse af Arbejdstiden efterhaanden maa komme i Betragtning.

Direktør *H. Pade* har for ikke længe siden i et Foredrag udtalt, at Rationaliseringsbevægelsen indeholdt en Forjættelse for Arbejderne, og dette er vel rigtigt, naar bortses fra dens mørke Sider. Jeg har tidligere peget paa den Fare, at den daarligere udrustede Arbejders Mulighed for at erholde Beskæftigelse efterhaanden vil forringes, at Arbejderne med den ringe Fysik ikke kan vinde med paa Grund af den Intensitet og det Tempo, som Rationaliseringen vil kræve, og som indebærer forøget Risiko for Overanstrengelse, Ulykkestilfælde m. m.

Til disse Farer kommer yderligere, at Rationaliseringen som nævnt vil medføre Arbejdsløshed, men med Hensyn til denne er det overmaade vanskeligt at fremskaffe paalideligt Materiale, fordi Rationaliseringsbestræbelserne tog Fart i en Tid, der var paavirket af Krigen og Efterkrigstiden, af økonomisk Depression, Valutasammenbrud og meget andet. Det er derfor ikke let at skille ud, hvilken Del af Arbejdsløsheden, der maa tilskrives Rationaliseringen og hvilken Del, der stammer fra de før nævnte Forhold, hvortil kommer, at vi særlig her i Danmark maa tage den stærke Vandring fra Land til By i Betragtning, samt den Omstændighed, at Udvandringen i Forhold til, hvad Tilfældet var før Krigen, praktisk talt er standset.

Endvidere medfører den større Organisationsprocent, at Arbejdsløshedsstatistikkens Omraade er udvidet, og endelig kommer dertil ogsaa, at hvis et Land er i en industriel Opgangsperiode, vil Rationaliseringens Virkninger i nogen Grad udviskes gennem den større Efterspørgsel efter Arbejdskraft, som den voksende Industri medfører, og dette sidste har i høj Grad været Tilfældet for Danmarks Vedkommende.

Til Belysning heraf skal jeg anføre, at ved Udgangen af 1913 fandtes der i Danmark 152 787 organiserede Arbejdere, i Hovedsagen omfattende Industri, Samfærdsel, Stat og Kommuner, mindre Handelen og praktisk talt slet ikke Landbruget. Ved Udgangen af 1928 var Tallet steget til ikke mindre end 311 052, og selvom der i Mellemtiden er sket en Vækst i Antallet af organiserede Landarbejdere, og Organisationsbestræbelserne indenfor Handelen ogsaa har haft Fremgang, er det dog i alt væsentligt Industrien og Samfærdselen, som Tallene omfatter. I 1913 opgøres det gennemsnitlige Antal arbejdsløse til ca. 8200 eller ca. 5,3 pCt. Udelukker man de under Stat og Kommuner beskæftigede, bliver der tilbage 112 400, og som Følge deraf stiger Arbejdsløshedsprocenten til 7,3. For Tiden andrager Tallet af arbejdsløse ca. 29 000 eller ca. 9 pCt., men trækker vi de tilsvarende Fag fra som i 1913, bliver der tilbage ca. 246 000 Arbejdere, hvis Arbejdsløshed andrager 26 000 eller ca. 10½ pCt. Arbejdsløshedsprocenten er altsaa ca. 3,2 højere end før Krigen til Trods for, at dansk Indu-

stri og Haandværk nu beskæftiger 111 pCt. flere end dengang.

Havde dansk Industri ikke været i Stand til at udvide sig, og dette gælder ikke mindst Skibsbygning, Fremstilling af Dieselmotorer, elektromekaniske Produkter og Olieindustrien, vilde vi nu have haft en forfærdende Arbejdsløshed, men her har selve Rationaliseringen medvirket ved Skabelsen af Udviklingsmuligheder. Spørgsmaalet bliver, om dansk Industri fortsat kan udvide sine Afsætningsomraader og derved blive i Stand til at afbøde Rationaliseringens arbejdsløshedsskabende Virkninger. Derfor vil dansk Industris Mulighed for at kunne beskæftige den stigende Bybefolkning være afhængig af, at den samtidig med at antage de rationelle Metoder ogsaa udvider sit Afsætningsomraade, men hertil skulde altsaa den med ringere Omkostning og i samme Tidsenhed forøgede Produktion kunne bidrage.

Hvorledes Rationaliseringens arbejdsløshedsskabende, men samtidig udviklingsgivende Muligheder vil komme til at forholde sig til hinanden, er der intet fast Holdepunkt for, men at dens arbejdsløshedsskabende Virkninger vil komme først, er utvivlsomt. Derfor maa Arbejderne stille Krav om forsvarlig Arbejdsløshedsunderstøttelse, thi, som Leipart udtrykker det, „Arbejderne vil i det første Stadium blive haardest ramte, da enhver Rationalisering forringer Arbejdskraften saalænge, indtil det større Forbrug gør Antagelse af ny Arbejdskraft i samme eller anden Virksomhed mulig. Dette er en Foreteelse, der er uundgaaelig. Det er da nødvendigt at understøtte de arbejdsløse, indtil de atter kan faa Adgang til Arbejdsprocessen. En god Arbejdsløshedsunderstøttelse er altsaa en uafviselig Supplering af Rationaliseringsprocessen."

Med alle de Farer taget i Betragtning, som Rationaliseringen indebærer for Arbejderne, kan den forudseende Fagforeningsmand dog ikke se paa den Udvikling som den skaber, med ublide Øjne, thi i samme Forhold, som den forøgede Produktivitets Virkninger gør sig gældende, bl. a. ogsaa i Forøgelsen af Kapitaldannelse, aabnes der Muligheder for yderligere Produktion og dermed formindsket Arbejdsløshed. I Bladet „Svensk Eksport" meddeltes i Fjor nogle Oplysninger fra Amerika, som, saa langt som de er i Stand til at give et Virkelighedsbillede, er egnet til at styrke Forhaabningerne om gennem den forøgede Produktion at formindske Arbejdsløsheden. Ifølge Bladet var det beregnet, at 71 Arbejdere frembragte samme Produktionsmængde i de Forenede Stater i 1925, som 100 Arbejdere havde frembragt i Aaret 1914, til Trods for, at Arbejdstiden var forkortet med 9 pCt. Hvis den amerikanske Industris Produktionsforøgelse paa Grund af en mere gennemført Mekanisering fortsætter i samme Tempo i de kommende 25 Aar, vil der i 1950 kun fordres 45 Arbejdere til at producere, hvad der i 1925 krævede 71 og i 1914 100 Mand. Spørgsmaalet bliver da, hvad bliver der af de 29 Arbejdere, som i 1925 blev overflødige for hver 100 for at frembringe samme Produktionsmængde som i 1914, men her konstaterer „Svensk Eksport", at Efterspørgslen paa Varer var blevet saa meget større, at Industrien havde kunnet optage ikke alene de 29 pCt. af Arbejderne, som teoretisk set skulde være blevet arbejdsløse, men desuden inddraget yderligere 1½ Mill. i Industrihæren. Iøvrigt er Resultatet blevet, at Industriens Produktionsværdi var forøget fra 25 Milliarder Dollars i 1914 til 33 Milliarder i 1925.

Disse Tal giver efter min Formening et Billede af de Muligheder, der ligger i Rationaliseringsbestræbelserne, men ret forstaaet kan Formaalet med Rationaliseringen ikke være at forhøje Produktiviteten for dens egen Skyld, men Formaalet maa være at skabe bedre Levevilkaar for Samfundet som Helhed.

Jeg sagde i Indledningen, at det ikke vil være muligt fuldtud at gennemføre Rationaliseringen uden Arbejdernes Medvirkning, d. v. s. deres Tilslutning, og af det foregaaende anførte vil man have hørt, at danske Arbejdere hidtil har medvirket. Deres fortsatte Medvirkning vil imidlertid være afhængig af, hvorledes Ledelserne for de rationaliserede Virksomheder stiller sig med Hensyn til Samarbejde med Arbejderne, thi uden et saadant Samarbejde vil det ikke være muligt at faa det Konfliktstof, som ophobes mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, bragt ud af Verden, og hvis Udladninger i sine Virkninger vil forstyrre Rationaliseringsprocessens Gennemførelse og dens fulde Udnyttelse. En rationaliseret Industri uden tilstrækkeligt Samarbejde mellem Arbejder og Arbejdsgiver vil i sig selv indeholde Fare for, at Rationaliseringes Nyttevirkning delvis bortelimineredes gennem Arbejdsstridigheder og ødelæggende Arbejdskampe. Intet er vel i og for sig mere i Strid med Rationaliseringen end Hæmning af Arbejdets rolige Gang i Virksomhederne og Arbejdsstandsninger. Det er jo i saa Henseende interessant, at i det Land i Europa, hvor Rationaliseringsbestræbelserne gør sig stærkest gældende, nemlig Rusland, sætter man nu ind for Gennemførelse af den uafbrudte Arbejdsuge, saaledes at Virksomhederne gaar uden Afbrydelse Aaret igennem, medens Arbejderne har fri hver femte Dag. Selve Produktionens uafbrudte Gang er altsaa en fremtrædende Rationaliseringsbestræbelse, og derfor er det nødvendigt, at alt, hvad der hindrer denne, maa ryddes af Vejen. Skal Arbejderen derfor indgaa som et fuldt ydende Led i de rationaliserede Virksomheder, maa han efterhaanden, som han dygtiggøres dertil, have Adgang til fornøden Indsigt i Virksomhedernes bedriftsmæssige og økonomiske Forhold Arbejdstid og Arbejdsløn maa afpasses efter Virksomhedernes stigende Ydeevne, og gennem Arbejdernes øgede Indflydelse øges ogsaa deres Ansvarsfølelse for de Virksomheder, af hvis Trivsel deres Eksistens er afhængig.

I Forstaaelse af den Betydning, som Arbejdernes Medvirkning har for Rationaliseringen, og dennes Betydning for Samfundet som saadant, har man i Udlandet oprettet økonomiske Raad, og et saadant er f. Eks. Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit, der i 1921 er oprettet af den tyske Stat i Samarbejde med forskellige teknisk videnskabelige Selskaber. Det hedder i dets Program:

„Rationaliseringen er Sammenfatningen af alle de Midler, som Teknik og planmæssig Ordning

frembyder til Ophjælpning af Økonomien. Dens Maal er Forbedring af Velstanden ved en forøget, forbedret og billigere Produktion. Hertil kræves paa alle Omraader Samarbejde, som Instituttet vil tilskynde og understøtte."

Det vil ogsaa her i Danmark efterhaanden, som Rationaliseringen skrider frem, blive nødvendigt at oprette tilsvarende Organer, hvorigennem Samfundet øver den nødvendige Kontrol med Rationaliseringen, og paa Baggrund af hvilke Arbejderne kan opnaa den dem tilkommende Indflydelse, og som vil kunne danne Indledningen til Samfundets Overtagelse af Produktionsmidlerne. Direktør *Pade* udtalte for ikke længe siden i et Foredrag, at han var enig med mig i, at Rationaliseringsbevægelsen vilde bidrage til Klassekampens Afslutning, men at han troede, at „den Højnelse i Arbejdernes Kaar, som Rationaliseringen under det private Initiativs Ledelse af Produktionen medfører, vil løse det sociale Spørgsmaal og bidrage til, at Kravet om Statens Overtagelse af Produktionen efterhaanden vil forstumme."

Jeg er i Modsætning til Direktør *Pade* af den Opfattelse, at Rationaliseringen fører direkte til Samfundets Overtagelse af Produktionsmidlerne, fordi disse efterhaanden antager samfundsmæssige Former og i deres Virkninger øver en stigende Indflydelse paa Samfundsfunktionerne, og fordi den Demokratisering, som trods alt vinder mere og mere Udbredelse i Folkene, ikke vil kunne forliges med et økonomisk Faamandsvælde.

⊡

Tiende Kongres i Østrigs kemiske Industriarbejder-Forbund.

Den 10. Kongres i vort østrigske Broderforbund fandt Sted den 18.—20. September d. A. i Wien. Da den faldt sammen med Forbundets 35-Aars Bestaaen, havde den en ganske særlig Betydning. Den med Faner, Blomster og Palmer smukt dekorerede Kongressal gjorde et festligt Indtryk. Omgivet af Palmer stod paa Podiet en legemsstor Buste af Victor Adler, en af de største østrigske Førere. Hans robuste, energiske Hoved opildnede Kongressen til den højeste Grad af Pligtopfyldelse.

Forbundet tæller for Tiden 35,135 Medlemmer. I Kongressen deltog 214 Delegerede. Desuden var der 17 udenlandske Gæster til Stede, nemlig fra Internationale Grov- og Fabrikarbejder Føderation: Sekretæren, K. de Jonge, fra Tysk Fabrikarbejderforbund: August Brey, Thiemig og Adler, fra Broderforbundene i Czekoslovakiet: Martinek, Kocourek og John, fra de svenske Fabrikarbejdere: C. J. Söder, fra de norske Fabrikarbejdere: Nic. Næss, fra Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark: Laura Pedersen og Alvilda Andersen, fra Det hollandske Fabrikarbejderforbund: van Leersum og Oosterhuis, fra Det polske Forbund: Jarck, fra Østrigs socialdemokratiske Parti: Pölzer, og fra Den østrigske Landscentral: Schorsch.

De gensidige Taler som Udtryk for Sympati, som holdtes af de udenlandske Gæster, Repræsentanterne for Fagforbundene og Østrigs socialdemokratiske Parti, holdtes paa en særlig Aften. Efter en kort Aabningstale af Formanden, Julius Weiss, berettede efter hverandre de Delegerede fra Holland, Tyskland, Sverige, Norge, Danmark, Polen og Czekoslovakiet om Stillingen i de respektive Lande, Udviklingen indenfor deres Forbund og Udsigterne for den nærmeste Fremtid.

Selvfølgelig havde allerede paa denne Velkomstaften Begivenhederne i Østrig alles Opmærksomhed. Borgerkrigen, hvormed de reaktionære Hjemmetropper truede og sagde, at de vilde opmarchere til Wien med deres Krav om en Forfatningsændring, satte selvfølgelig sit Præg paa de forskellige Taler.

Udtalelserne af Pölzer og Schorsch var alvorlige Vidnesbyrd om den ansvarsfulde Bekymring og en urokkelig Vilje til at ville beskytte Republikken og den østrigske Socialisme af alle Kræfter.

Den næste Dag paabegyndtes Kongresarbejdet. Forbundsformanden, Weiss, indledede Forhandlingerne med en almindelig Forklaring af de allerede afgivne, skriftlige Beretninger for Aarene 1925, 1926, 1927 og 1928, og gik derefter over til en historisk Omtale af Forholdene i Østrig efter Krigen. Weiss forklarede Begivenheder og meddelte bl. a., at mange gamle Arbejdere var opslidt; omtalte i store Træk Bedriftsraadene og udtalte: Fra Ledelsens Side vises der vedvarende Bedriftsraadenes Arbejde den største Opmærksomhed. De af Fabrikernes Personale valgte Bedriftsraad løser deres Opgaver meget samvittighedsfuldt. Bortset fra enkelte isolerede Vanskeligheder med reaktionære Arbejdsgivere eller mindre fine Elementer udvikler Bedriftsraads-Systemet sig paa tilfredsstillende Maade.

Forretningsberetningen blev godkendt og Ledelsens Forretningsførelse og Redaktionen af Forbundsorganet blev enstemmigt godkendt.

Den væsentligste Debat gjaldt Spørgsmaalet om Kontingent og Understøttelse. Forbundet har Strejkekasse, Sygekasse, Rejse- og Arbejdsløshedskasse. Kontingent saavel som Understøttelse er fremadskridende. Kontingentet inddeles i 4 Klasser. Understøttelsen fra Strejke- og Lock-out'kasse saavel som Sygekasse er inddelt i 5 Klasser, Arbejdsløsheds- og Rejsekasse i 4 Klasser.

Visse Ændringer i Lovene vedtoges.

Forbundets Kasserer, Kolb, holdt et Foredrag om Forslagene vedrørende Forbedring af Alderdoms- og Invalideforsikring. Disse Forsikringsomraader er i Østrig endnu ikke helt og fuldstændigt blevet Offentlighedens Opgaver. Man haaber imidlertid, at dette vil blive Tilfældet i en overskuelig Fremtid.

Gennem de Forslag, som Hovedledelsen har forelagt Kongressen til Drøftelse, forfølges to Maal. I første Række vilde man forhøje Kontingentet betydeligt, selv uden den ovennævnte Forsikring. Denne Forhøjelse, der andrager over 10 pCt. for alle Klasser (der findes fire Kontingentklasser), blev uden nogen som helst Diskussion vedtaget enstemmigt. Den yderligere som Følge af den omtalte Forsikring nødvendiggjorte Forhøjelse beløb sig gennemsnitlig til 30 Groschen. Heller ikke imod denne Forhøjelse rejste der sig paa Kongressen nogle Indvendinger. Tværtimod: den vandt megen Tilslutning, hvilket sikkert tyder paa stor Offervillig-

hed. For dog at indskrænke Medlemstabet til et Minimum blev det vedtaget at holde et Udvalgsmøde. Forslaget herfra blev forelagt Kongressen i en Resolution. For en Sikkerheds Skyld blev det heri bestemt, at mindst 90 pCt. af alle Medlemmer skulde stemme til Gunst for Alderdoms- og Invalideforsikringen, før man kunde skride til dens Gennemførelse. Denne Resolution blev uden Diskussion vedtaget enstemmigt.

Det derpaa følgende Valg af Forbundsledelse gik glat fra Haanden. En Kandidatliste fra Forsamlingen blev enstemmigt vedtaget. Det samme gjaldt for en Kontrol-Kommission og et fælles Mæglingsudvalg.

Nu fulgte en af de vigtigste Begivenheder paa Kongressen, nemlig en Tale af den bekendte Dr. Otto Bauer angaaende Østrigs politiske og økonomiske Stilling. Bauer behandlede Truslerne fra de i det bevæbnede Hjemmeværn forenede reaktionære Magter og Farerne for Fagforeningsbevægelsen. Mod Slutningen af sin under stærkt stigende Bifald holdte Tale sagde Bauer: „Vi vil forsvare Demokratiet med alle til vor Raadighed staaende Midler. Bliver Demokratiet truet, og dermed alt, hvad vi i Aarenes Løb har tilkæmpet os, saa vil Parti- og Fagforeningsmedlemmerne med alle Midler gøre Modstand mod den besiddende Klasses Offensiv."

Dr. Otto Bauers Tale gjorde et dybt Indtryk. Weiss forøgede dette Indtryk gennem en højtidelig Erklæring om, at Medlemmerne vilde være parat, og at man kunde stole paa dem. Herefter blev følgende Resolution vedtaget:

„De paa Østrigs kemiske Industriarbejderes Forbunds Kongres forsamlede Delegerede og Gæster protesterer imod de Forsøg, som de i Hjemmeværns-Forbundene forenede, reaktionære Organisationer gør paa at ødelægge Østrigs republikanske og demokratiske Forfatning og de frie Fagforeninger.

De erklærer med Begejstring og fuldt vidende om Rækkevidden af deres Beslutninger Kamp imod disse reaktionære, fascistiske Magter, og de vil føre den med alle Midler, og i Nødsfald vil de med Liv og Lemmer forsvare det østrigske Proletariats politiske og socialpolitiske Erobringer.

Uden Kamp vil det i Østrig ikke lykkes nogen Modstander af Arbejderbevægelsen at komme den almindelige Valgret til Livs, eller at berøve Wien, der i Øjeblikket regeres af Proletariatets Tillidsmænd, dens Selvstyre, eller at afskaffe de under haarde Kampe erhvervede Love, saasom om 8-Timersdagen, Arbejderferie, Bedriftsraadssystem, Socialforsikring, Arbejdsløshedsforsikring og Koalitionslov, og presse Arbejderne ind i de gule saakaldte „uafhængige" Forrædder-Fagforbund."

Af Otto Bauers Foredrag og af den ovenfor citerede Resolution fremgaar det, at det er under meget vanskelige Tider, baade fagligt og politisk, at Kongressen afholdtes.

Men man havde det Indtryk af Kongressen, at der laa Kraft bag Ordene, den østrigske Arbejderbefolkning lader sig ikke knægte, men sætter alt ind paa at bibeholde de Goder, de har tilkæmpet sig.

Efter at Kongressens Arbejde var tilendebragt, besaa alle Kongresdeltagerne det nye røde Wien, alle de sociale Indretninger, som siden det socialistiske Kommunestyres Indførelse er fremskaffet. Kommunen har opført en Mængde moderne hygiejniske Boliger, Børnehjem, Sygehuse og Badeanstalter. En Del store fornemme Slotte er omforandrede til Børnehjem og Hospitaler, ligesom der stadig bygges nye gode og hygiejniske Boliger til Arbejderne.

Næste Dag var der specielt for alle Gæsterne arrangeret en Udflugt til de østrigske Alper Raxen og Seemering. Den sidste Dag, vi opholdt os i Wien, aflagde vi Besøg i Fagforeningshuset, Mariehilffsstrasse, en storslaaet Bygning med praktiske og gode Lokaler, navnlig en Foredragssal var meget imponerende. Alt i alt en vellykket, belærende og interessant Tur.

Møde i den internationale faglige Kvindekomité

den 1. og 2. Oktober 1929 i Amsterdam.

(I. F. C.) I det den 1. og 2. Oktober 1929 i Amsterdam afholdte Møde i Den internationale faglige Centrals Kvindekomité, som fandt Sted under Forsæde af Generalsekretær Joh. Sassenbach, deltog samtlige Medlemmer, nemlig H. Burniaux, Belgien; J. Chevenard, Frankrig; H. Crone, Danmark; G. Hanna, Tyskland og J. Varley, England. Dagsordenen omfattede følgende Punkter: 1. Hvorledes stiller vi os til de gifte Kvinders Erhvervsarbejde? (Indleder: G. Hanna); 2. De kvindelige Arbejderes Lønforhold (Indleder: H. Burniaux); 3. International faglig Propagandauge til Organisering af de kvindelige Arbejdere (Indleder: J. Chevenard); 4. Skal der atter afholdes en international faglig Kvindekonference i Forbindelse med den internationale Fagforeningskongres i 1930?

Til de tre første Punkter holdt Indlederne Foredrag, hvori de indgaaende belyste vedkommende Problems forskellige Sider. Efter en udførlig Diskussion, i hvilken alle Medlemmer tog Del, sammenfattede Komitéen sine Anskuelser i to Resolutioner, der som Meningstilkendegivelse fra den faglige Kvindekomité skal forelægges Den internationale faglige Centrals Bestyrelse og kan betragtes som et Bidrag til Klaring og Løsning af vedkommende Spørgsmaal. Med Hensyn til de gifte Kvinders Erhvervsarbejde var Komitéen enstemmig af den Mening, at Særforanstaltninger mod de gifte Kvinders Erhvervsarbejde vilde være uretfærdige og i Strid med Arbejderbevægelsens Grundsætninger. Paa den anden Side anerkendtes det, at der kan indtræde Tilfælde, hvor Fagforeningerne ved en overordentlig stor Arbejdsløshed kan tilgribe Forholdsregler, for at give økonomisk daarligstillede Personer Fortrinet for økonomisk bedrestillede. Ved Behandlingen af de kvindelige Arbejderes Lønforhold blev der paa Grundlag af talmæssige Oplysninger fra forskellige Lande paavist, at Kvindernes Lønninger endnu ligger langt tilbage for Mændenes. Det blev i denne Forbindelse fremhævet, at kun stærke Fagorganisationer

er i Stand til at varetage Kvindernes Interesser paa Lønomraadet. Til Punkt 4 paa Dagsordenen besluttede Komitéen at anbefale I. F. C.s Bestyrelse at afholde en international faglig Kvindekonference i Forbindelse med den kommende Fagforeningskongres 1930 i Stockholm. Denne Beslutning motiveredes væsentlig med de kvindelige Arbejderes mangelfulde Repræsentation ved de nationale og internationale faglige Kongresser. Vi gengiver nedenstaaende de paa Mødet vedtagne to Resolutioner:

Resolution til Dagsordenens Punkt 1: „Fagbevægelsen tilstræber Arbejds- og Levebetingelser, som gør det muligt for Arbejderne at stifte og underholde en Familie, uden at gifte Kvinder af økonomisk Nød tvinges til at arbejde med. Fagforeningerne anser saadanne Arbejds- og Levebetingelser for nødvendige i Interesse af Familiemedlemmernes gunstige Udvikling og til Fremme af Familielivet og Familielykken.

Fagforeningerne maa imidlertid tilbagevise alle Forslag om at føre en principiel Kamp mod gifte Kvinders Erhvervsarbejde, hvis Aarsag, navnlig i vore Dage, meget hyppigt er Familiens Nødstilstand.

Fagforeningerne anerkender ethvert Menneskes Ret til, indenfor Rammen af de Grænser, Fagbevægelsen anser for nødvendig for alle Arbejdstagere, at forme sin Livsvej gennem eget Arbejde, efter sin Kunnen og efter sine Kræfter. En principiel Kamp mod de erhvervsarbejdende gifte Kvinder vilde betyde en Undtagelsesstilling overfor een bestemt Gruppe indenfor Arbejderklassen og dermed en Krænkelse af de for Arbejderbevægelsen gældende Principer.

Denne principielle Holdning berører ikke Forholdsregler, som enkelte Fagforeninger i Tilfælde af Massearbejdsløshed anser for paakrævede, nemlig fra Tid til anden ved Antagelse af Arbejdskraft at give økonomisk daarligstillede Arbejdere Fortrinsret for økonomisk bedrestillede og i Henhold hertil ved uundgaaelige Afskedigelser at handle paa omvendt Maade.

Denne Fremgangsmaade bør imidlertid ikke kun anvendes overfor kvindelige Arbejdere, og den gifte Kvinde maa ikke principielt betragtes som den økomisk bedrestillede Person."

Resolution til Dagsordenens Punkt 2 og 3: „De foreliggende Oplysninger fra forskellige Lande og talrige Industrier lader erkende, at de kvindelige Arbejderes Lønninger i Industri og Handel ligger langt under de mandlige Arbejderes. I de fleste Tilfælde bliver det officielt anerkendte Princip „Lige Arbejde, lige Løn" ikke gennemført i Praksis.

Dette Forhold, der stærkt truer den arbejdende Kvindes moralske og materielle Liv, vanskeliggør tillige i høj Grad den nødvendige Forhøjelse af de mandlige Arbejderes Lønninger samt Resultatet af de af Mændene paa Lønomraadet førte faglige Aktioner.

Derfor er det nødvendigt at henlede Kvindernes Opmærksomhed paa deres daarlige Stilling paa Lønomraadet og vise dem den snævre Sammenhæng mellem den fagforeningsmæssige Styrke og de gældende Lønsatser, for paa denne Maade gennem deres Interesse og gennem den solidariske Aand at tilføre dem den faglige Organisation.

Samtidig retter Komitéen en Opfordring til de mandlige Arbejdere, til Fremme af Kvindernes og Mændenes Fællesinteresser at søge at vinde de arbejdende Kvinder for den faglige Organisation.

Til de faglige Landsorganisationer retter Komitéen den Opfordring, med de Midler, de anser for de mest formaalstjenlige, at føre en uafbrudt energisk Propaganda for Organiseringen af de kvindelige Arbejdere, hvorved ogsaa Foranstaltning af en særlig Propagandadag eller Propagandauge bør kunne komme i Betragtning."

⊡

Nedenstaaende er refereret i Gewerkschaftliche Frauenzeitung af en af vore tyske Fagfæller, Sekretæren for Kvinderne i Tysk Fabrikarbejderforbund, Anna Zammert:

Et Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Baade i Ind- og Udlandet udfoldes der af vor Bevægelse en betydelig Virksomhed for at hæve den arbejdende Kvindes Løn- og Arbejdsforhold.

I Juni dette Aar afholdt „Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark" sin 11. Kongres i Vejle, og det er for os fagorganiserede Kvinder i Tyskland sikkert ikke uinteressant at faa et nærmere Kendskab til den danske Organisation.

Vi har her at gøre med en Søsterorganisation, hvori Mænd „ikke har noget at skulle have sagt". I mangt og meget har denne Bevægelse et Særpræg, der sikkert ikke finder sin Lige indenfor de faglige Organisationer. I Tyskland, ligesom i andre Lande, finder vi indenfor den faglige Bevægelse ingen særlige Organisationer for Kvinder. Mange Grunde er herfor afgørende. Vore fælles Interesser med Mændene indenfor de forskellige Fag, baade ved Overenskomsterne og andre Forhold, kræver en stærk og kampdygtig Organisation. Og i Særdeleshed der, hvor Kvinderne endnu er daarlig organiserede, staar de stærkere i en større Organisation. Men ikke destomindre anerkender og vurderer vi dette Pionerarbejde af vore danske Kammerater meget højt. De danske Kvinder har her skabt en Organisation, der har bragt dem store Resultater, og et Forbund, som de danske Arbejdsgivere, sikkert til deres store Sorg, maa regne med. Oprettelsen af en særlig Organisation for Kvinder har sin Aarsag deri, at Kvinderne ikke kunde blive optaget i de bestaaende Fagforeninger. De samme Forhold har vi tidligere kendt i Tyskland. Ligeberettelsen har bevirket, at Kvinderne nu kan blive optaget i Organisationerne sammen med Mændene. Men alligevel maa vi, saavel i Tyskland som i Danmark, føre mange Kampe for at opnaa Kvindernes Ligeberettigelse paa Arbejdspladsen. Og denne Kamp maa først og fremmest blive ført af Kvinderne selv. For selv om vi staar i *en* Organisation sammen med Mændene, lader Kvindernes Stilling paa Arbejdspladserne meget tilbage at ønske. Vi vil her dog ikke undlade at bemærke, at vore kvindelige Kolleger for en stor Del selv er Skyld i disse Forhold. Mange af

vore Kolleger forstaar endnu ikke de Vanskeligheder, Organisationen har at kæmpe med for at opnaa bedre Arbejdsbetingelser.

Organisationen „Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark" blev dannet i 1901. Allerede saa tidligt som i 1885 havde Kvinderne i København begyndt at organisere sig, de skabte hermed den Bevægelse, der senere skulde udvikle sig til „Kvindeligt Arbejderforbund". I Forbundets Jubilæumsskrift, der udgaves i Anledning af dets 25-aarige Bestaaen, meddeles bl. a. følgende: „Det var kun en lille Flok, der i 1885 under Trykket af de mest elendige Forhold, baade med Hensyn til Løn og Arbejdsvilkaar, sluttede sig sammen i den første Forening, hvis Virksomhed tilmed en Tid nærmest blev af selskabelig Art. Først efter at Olivia Nielsen i 1887 blev Formand og fik taget et Arbejde op for at faa afsluttet Arbejdsoverenskomster, blev Københavns Afdeling 1 anerkendt som en virkelig Fagforening af kvindelige Arbejdere. Fra den ringe Begyndelse den Gang, staar vi nu med et Landsforbund, omfattende 66 Afdelinger med et Medlemsantal af ca. 12,000."

I 1901 afholdtes den første Kongres, hvori deltog Delegerede fra Landets forskellige Byer. Paa denne Kongres blev „Kvindeligt Arbejderforbund" som Landsforbund dannet. Forbundet har sine Medlemmer i en Række Industrier, vi nævner her følgende: Gartnerier, Mælkerier, Konserves- og Margarinefabriker, Vaskerier, Maskinstrikkersker, Metalindustri og mange andre Virksomheder. Man optager ligeledes Kvinder, der er beskæftigede i de saakaldte faglærte Fag; men disse bliver ofte nødt til at forlade Forbundet, fordi man i disse Fag gør Krav paa disse kvindelige Arbejdere; det er Fag som Tobaksarbejdere, Bogtrykkere og et Antal lignende Fag.

Forbundets Beretning for den sidste Kongresperiode giver en udmærket Oversigt over Virksomheden. I 1901 talte Organisationen 6 Afdelinger med tilsammen 800 Medlemmer, medens der ialt var 7549 organiserede Kvinder i Danmark. I 1928 havde man 61 Afdelinger med ialt 11,082 Medlemmer, medens Tallet af de organiserede Kvinder androg 48,819. Heraf fremgaar, at der procentuelt var 10,6 pCt. af de organiserede Kvinder i „Kvindeligt Arbejderforbund" i 1901, medens der i 1928 var 22,7 pCt. af de organiserede Kvinder i Danmark.

Lønningerne ligger i Almindelighed højere end i Tyskland. Selv om vi tager Priserne i Betragtning, giver de opnaaede Lønninger alligevel en større Købekraft.

Men naar vi sammenligner Lønningerne for Mænd og Kvinder indenfor de forskellige Industrier, maa vi flere Steder konstatere en Differens, som endog er større end i Tyskland.

Der er dog nogle Industrier, til Eks. Keramisk Industri, hvor der næsten ingen Forskel er. Vi nævner ligeledes, at der paa Keramisk Forbunds Kongres, der afholdtes i August Maaned i Aar, af 57 Kongresdelegerede var 13 Kvinder. Sammenlignet med Tyskland er dette et glædeligt Tegn. Paa Keramisk Forbunds Kongres i 1928 i Tyskland var af 135 Delegerede ikke *en* Kvinde, til Trods for, at der er mange Kvinder beskæftigede i denne Industri.

Hvad der interesserer os meget, er følgende: Alle Overenskomster for Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer afsluttes med de danske Arbejdsgivere af *Kvinderne* selv. Ligeledes optræder Forbundet selvstændigt ved de Sager, der af Forbundet ønskes behandlet ved Voldgiftsretten. Organisationens Indflydelse paa Arbejdsgiverne er lige saa stor som hos de andre Fag, fordi Kvinderne i Danmark er forholdsvis godt organiserede.

I Forhold til Landets Lidenhed og med Hensyn til det relativt lille Antal kvindelige Arbejdere, Forbundet kan gøre Krav paa, er 12,000 Medlemmer et udmærket Resultat. Vi gør ligeledes opmærksom paa, at Arbejderne i Danmark er bedre organiserede end i Tyskland. Antallet af organiserede Kvinder i de andre Fag er forholdsvis lige saa stort som Mændene. Heraf kan vore tyske Kvinder drage Lære.

Men i alle Punkter kan vi i Tyskland ikke billige vore danske Kollegers Optræden. Paa Pariser-Kongressen i 1927 indtog vore danske Kammerater en Holdning i Spørgsmaalet: „Beskyttelseslovgivning for den arbejdende Kvinde", som vi, ligesom hos „Open Door", ikke kan billige. Holdningen tangerer i Retning af den „borgerlige Kvindebevægelse". Den kan efter vor Mening forsvares, naar man ser paa Landets almindelige Forhold; men fordi den kan finde sin Berettigelse i et enkelt Land, kan den ikke finde Anvendelse i vor internationale Kvindebevægelse. Man maa her dog tage i Betragtning, at vore danske Kammeraters Holdning i dette Spørgsmaal har sin Begrundelse i Kampen for at beholde Arbejde. Men til Trods for den Meningsforskel vil vi ikke undlade her at udtale vor Respekt og Agtelse for den Maade, hvorpaa „Kvindeligt Arbejderforbund" udfører denne tunge Gerning. Vi forstaar, hvilket mægtigt Arbejde det har været for dem at faa Organisationen bragt paa dette Stade.

Til Maalet fører ofte to eller ogsaa flere Veje. Ligeledes vil vi gerne fremhæve, med hvilken Iver vore danske Kolleger kæmper for deres Sag, netop fordi man i Tyskland klager over Kvindernes Ligegyldighed i Organisationerne. Som en Selvfølge meddeler vi, at vore danske Kammerater har deres internationale Forbindelse i Orden, de er tilsluttet Fabrikarbejder Internationale og udfylder her sikkert deres Plads iblandt de mandlige Organisationer.

En Appel til de tyske Kvinder, for at de ligeledes viser deres mandlige Arbejdsfæller indenfor Organisationen, at de baade vil og kan arbejde med.

Dette lærer vore danske Kammerater os.

Anna Zammert.

Stiftelsesfest.

Ledvogterskernes Afdeling, 3. Distrikt, afholdt sin 10 Aars Stiftelsesfest Søndag den 1. December 1929 paa Gregersens Hotel i Herning. Kl. 15 samledes ca. 70 Deltagere om de smukt pyntede Kaffeborde.

Afdelingens Formand, Fru M. Kristiansen, bød Deltagerne Velkommen, og særlig Velkommen til Fru Alvilda Andersen, København, til Afdelingens første Formand, Fru Marie Nielsen, til Hr. Jensen, Falster, til Hr. Banearbejder Frederiksen og Frue, Herning, samt til Pressen, som alle var kommen til Stede efter Indbydelse.

Derefter fik Fru Andersen Ordet og gav en kort Oversigt over Arbejdet i de svundne Aar og udtalte, at Afdelingen havde haft svære Sygdomme at kæmpe imod, før den var naaet saa langt, som den nu var, og rettede en Tak til Fru Nielsen for det store Arbejde, hun havde gjort for Afdelingen i de første og mest vanskelige Aar; ogsaa en Tak til Hr. Frederiksen, som jo var den egentlige Stifter af Afdelingen. — Fru Andersen udtalte bl. a., at vel var Ledvogterskernes Kaar blevet meget forbedrede, naar man sammenlignede dem nu og saa for 10 Aar siden, og dog var der jo endnu meget at ændre, bl. a. havde Ledvogterskerne jo alt for lang Arbejdstid i Forhold til, hvad andre Arbejdersker havde, og i Forhold til deres Løn. Der var ogsaa særlig een Ting, Fru Andersen paatalte, og det var Afløsningsspørgsmaalet, der Gang paa Gang blev ført Forhandling om, og hun advarede Ledvogterskerne mod selv at overtage Afløsningen, for det første paaførte de dem selv økonomisk Bekostning og for det andet lettede de Statsbanernes Udgiftspost betydeligt ved selv at lønne Afløsning. Ligeledes opfordrede Fru Andersen Ledvogterskerne til at være paa Vagt overfor Licitationsspørgsmaalet. Fruen sluttede med at opfordre alle de Tilstedeværende til at agitere og selv at holde den sociale Presse, der altid var rede til at forsvare de Smaa i Samfundet, og bad derefter Deltagerne udbringe et Leve for Afdelingen.

Derefter fik Hr. Frederiksen Ordet og udtalte sin Glæde over Afdelingens Fremgang i de forløbne 10 Aar og haabede, at de næste 10 vilde bringe lige saa god Fremgang, samt opfordrede til Sammenhold indenfor Kvindeligt Arbejderforbund, og sluttede ligeledes med et Leve Afdelingen.

Derefter blev en i Dagens Anledning digtet Sang sunget og Formanden oplæste nogle Telegrammer, som var kommen fra andre Afdelinger, hvorefter flere af Deltagerne havde Ordet. Til Slut opfordrede Banearbejder Kristiansen de Tilstedeværende om at udbringe et Leve for Afdelingens rolige og dygtige Formand, hvilket blev besvaret med kraftige Hurraraab.

Derefter var den alvorlige Del af Festen slut og Ordet blev givet til Hr. Shiffert, Ikast, som læste nogle Fortællinger paa Jysk, og til Slut gik Dansen med Liv og Lyst et Par Timer, til Togene atter førte de glade Deltagere ud til alle Verdens Hjørner, hjem til Pligter og Ansvar. Alt i alt en god Dag, som Afdelingen kan have Glæde af at mindes.

Petrine Kristiansen, Sønderport,
Sekretær.

Kræftens Bekæmpelse.

KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND
I DANMARK

København, den 9/9 1929.

Til Afdelingsbestyrelserne.

Vi har fra Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse gennem De samvirkende Fagforbund modtaget Anmodning om at være behjælpelig ved Fremskaffelsen af Midler, dels til Indkøb af Radium og dels til Dannelse af et Grundfond ved en Indsamling paa Arbejdspladserne Landet over.

Vi vedlægger nummererede Indsamlingslister, som vi beder vore Afdelingsledelser besørge videre til Arbejdspladserne. Indsamlingen skal være tilendebragt senest den 2. Oktober d. A., og Listerne og de indkomne Beløb maa saa omgaaende som muligt indsendes til Hovedkassereren, der saa foretager den fornødne Afregning med De samvirkende Fagforbund, der velvillig har paataget sig dette Arbejde.

Vi vedlægger et Opraab, som Landsforeningen har udsendt til det danske Folk, og giver det vor bedste Anbefaling. Ethvert Bidrag, nok saa lille, vil hjælpe til Bekæmpelsen af den forfærdelige snigende Sygdom, som Kræft er, og som i saa mange Tilfælde netop rammer de smaa Hjem og fuldstændig ødelægger disse. Vær derfor med i Arbejdet og hjælp Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse i dens Bestræbelser.

Venlig Hilsen

Alvilda Andersen.

Indkomne Bidrag fra Afdelingerne:

Aabenraa	Kr.	10,00	Transport	Kr.	1284,35
Aalborg 1	-	62,25	Nykøbing M.	-	10,00
Aalborg 2	-	72,00	Næstved	-	24,50
Aarhus 1	-	131,70	Odense	-	150,00
Aarhus 4	-	57,50	Præstø	-	8,00
Aarhus 7	-	41,95	Randers	-	39,50
Fensmark	-	5,00	Ribe	-	4,00
Fredericia	-	61,50	Roskilde	-	23,25
Glostrup	-	10,00	Ryomgaard	-	8,00
Hadsund	-	12,00	Rønne	-	34,15
Hasle	-	10,00	Slagelse	-	24,05
Hedehusene	-	13,00	Sønderborg	-	5,00
Helsingør	-	10,00	Vejen	-	21,50
Hillerød	-	24,60	Vejle	-	78,25
Hjørring	-	25,00	1. Distrikt	-	10,00
Hobro	-	14,50	2. Distrikt	-	92,50
Holbæk	-	5,00	3. Distrikt	-	15,75
Holstebro	-	10,00	Københ. Afd. 1	-	452,90
Horsens	-	50,00	Københ. Afd. 2	-	123,00
Jyderup	-	4,00	Københ. Afd. 4	-	67,00
Kerteminde	-	12,00	Københ. Afd. 5	-	739,50
Kolding	-	20.00	Københ. Afd. 6	-	125,85
Korsør	-	36,50	Københ. Afd. 7	-	50.00
Køge	-	281,00	Københ. Afd. 8	-	5,70
Lyngby	-	58,00	Indsamlet paa		
Middelfart	-	49,00	Hovedkontoret	-	24,00
Nakskov	-	6,00	Kvindeligt Ar-		
Nexø	-	28,00	bejderforbunds		
Nykøbing F.	-	163,85	Hovedkontor	Kr.	1079,25
Transport	Kr.	1284,35	Ialt	Kr.	4500,00

Fagkursus.

Arbejdernes Oplysningsforbund.

I 1926 og 1928 holdt Arbejdernes Oplysningsforbund Sommerstævne paa Hindsgavl for Fagbevægelsens Ledere og Funktionærer. Man diskuterede her en Række Problemer vedrørende Fagbevægelsens daglige Praksis og dens Fremtid. I 1929 fik man Kursus i Fagforeningskundskab, et Kursus, som er et Led i de yngre Medlemmers Ud-

dannelse. Dette Kursus fandt Sted paa Arbejderhøjskolen i Esbjerg. Naar man har deltaget i et saadant Kursus, maa man indrømme, at bedre kan man ikke udnytte en otte Dages Ferie. Ren Luft, skønne Omgivelser, gode Kammerater. Vel sidder man paa Skolebænken hver Dag i nogle Timer, men Tiden gaar som en Leg, man lytter med Interesse til Foredragsholderen, man deltager med Begejstring i Diskussionen. Derfor, naar Arbejdernes Oplysningsforbund igen kalder til Sommerstævne, saa bliv Deltager i et saadant Kursus, det vil ikke alene blive til Gavn for dig selv, men for hele Fagbevægelsen, thi her lærer man et sundt og godt Oplysningsarbejde. Et Kursus, hvor Flid og Interesse hos Deltagerne forenes til et Arbejdsfællesskab, der rækker langt ud over Kursusets Afslutning.

Til Afdelingskasserne.

Som meddelt i Cirkulæret af 6. December 1929 skal alle Medlemmerne have Strejkemærket for 1929 i deres Bog.

Gamle Strejkemærker ombyttes med nye indiil 15. Februar 1930. Mærker, som ikke er ombyttede indtil denne Dato, tages ikke for gyldige.

Vi erindrer endnu engang Afdelingskassererne om, at Regnskabet skal sluttes den sidste Lørdag i hver Maaned og Opgørelsen indsendes hertil Hovedkontoret den 1. i hver Maaned sammen med Indbetaling af Mærker og Rekvisition af Mærker for hele Maaneden. De maa endelig huske at opføre paa Maanedsopgørelsen Antallet af arbejdsløse Medlemmer den sidste Dag i Maaaneden.

Endelig henstiller vi til Afdelingskassererne at sørge for, at Medlemmerne indbetaler al Restance inden 31. Marts 1930, da der som bekendt ifølge Lovene ikke maa være nogen Restance den 31. Marts. Alle Medlemmer, der staar til Restance den 31. Marts vil uvægerlig blive slettede og miste deres Rettigheder saavel i Arbejdsløshedskassen som i Forbundet.

De maa drage Omsorg for, at Medlemmernes Bøger er i Orden, da Hovedkontoret i nær Fremtid vil foretage en Revision af alle Bøgerne.

Kirstine Haagensen,
Hovedkasserer.

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Blegdammen 8. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 55 | Maj 1930 | 15. Aargang

Overenskomstsituationen.

Som meddelt i sidste Medlemsblad, var den første Forhandling i Jern- og Metalindustriens Sammenslutning endt resultatløs, og Sagen blev indgivet til De samvirkende Fagforbund. Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne optoges d. 29. Januar, ogsaa denne endte resultatløs. Arbejdsgiverne vilde overhovedet ikke tale med os om de opstillede Krav, der gik ud paa følgende:

Forslag til Ændringer i Overenskomsten mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

I § 7 indsættes efter 2det Stykke: »I saadanne Tilfælde, hvor der foreligger faste Priskuranter og en ny Akkord søges fastsat paa Grund af ændrede Kanstruktions- eller Fabrikationsmetoder, udføres Arbejdet, hvis Enighed om Akkorden ikke opnaas, for en Betaling, der er 20 pCt. mindre end vedkommende Arbejders gennemsnitlige Akkordfortjeneste paa Arbejdsstedet i de 3 foregaaende Maaneder. Har Arbejdersken kun arbejdet imellem 1 og 3 Maaneder paa Arbejdsstedet, regnes der med den Tid, hun har arbejdet der, og har hun arbejdet under 1 Maaned, foretages der en skønsmæssig Beregning over, hvad hendes gennemsnitlige Timefortjeneste skal ansættes til som Grundlag for Timebetalingen.«

Overenskomstens Afsnit B, § 2 a, ændres til:

16 Aar til 14 Aar. 49 Øre til 59 Øre, — 51 Øre til 61 Øre, 45 Øre til 55 Øre, 48 Øre til 58 Øre.

Mindstebetalingen ændres til 61 Øre — mellem 14 og 18 Aar — og 66 Øre over 18 Aar.

Den samme Forhøjelse af 10 Øre til alle Satser bliver gældende for Provinsens Vedkommende, ligesom Aldersgrænsen forandres fra 16 til 14 Aar. Der tillægges Akkordbasis saavel i København som Provinsen 10 Øre.

Overenskomstens Afsnit C, § 1, 1ste Stykke, ændres til:

»Kvinderne erholder en Sommerferie paa 6 Dage i Forbindelse med en Søndag med en Betaling af Gennemsnitslønnen for de forudgaaende 3 Maaneder.

Efter flere Timers Forhandling skiltes man, uden at der fra Arbejdsgivernes Side var stillet andet i Udsigt end Nedsættelse af Akkorderne. Strejken skulde saaledes træde i Kraft d. 12. Marts ved Arbejdets Ophør. Imidlertid greb Statens Forligsmand ind, og der fastsattes Møde i Forligsinstitutionen, og samtidig udsattes Strejken til den 17. Marts. I Mødet i Forligsinstitutionen deltog fra vor Side De samvirkende Fagforbunds Formand og Sekretær, d'Herrer Vilh. Nygaard og Knud V. Jensen, samt et Forhandlingsudvalg fra Københavns Afdeling 5, bestaaende af: Inger Gamburg, Elna Syvertsen, Gabrielsen, Bolander og Dagmar Jensen, Forbundets Næstformand Johanne Jensen, Fanny Jensen, Horsens, Kirsten Rasmussen, Odense, og Forretningsføreren. Efter et Døgns Forløb stillede Forligsmanden Herr Vandværksdirektør Poul Sørensen om Eftermiddagen følgende Forslag:

Mæglingsforslag fra Forligsmanden.

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien stiller Forligsmanden følgende Forslag:

Den nugældende Overenskomst fornyes for et Aar fra dens Udløbstid at regne med følgende Ændringer:

I Afd. A § 7 indsættes efter 2. Stk.:

I saadanne Tilfælde, hvor der foreligger faste Priskuranter, og en ny Akkord søges fastsat paa

Grund af ændrede Konstruktions- eller Fabrikationsmetoder, udføres Arbejdet, hvis Enighed om Akkord ikke opnaas, for en Betaling, der er 20 pCt. mindre end vedkommende Arbejderskes gennemsnitlige Akkordfortjeneste paa Arbejdsstedet i de forudgaaende 3 Maaneder. Har Arbejdersken kun arbejdet mellem 1 og 3 Maaneder paa Arbejdsstedet, regnes der med den Tid, hun har arbejdet der, og har hun arbejdet under 1 Maaned paa Stedet, foretages der en skønsmæssig Beregning over, hvad hendes gennemsnitlige Timefortjeneste skal ansættes til som Grundlag for Timebetalingen.

I Afsnit B § 2 Pkt. a (København) 3. Stk. ændres 48 Øre til 50 Øre, og i Pkt. b (Provinserne) 3. Stk. ændres 45 Øre til 47 Øre.

I Pkt. a (København) og i Pkt. b (Provinserne) 4. Stk. ændres Ordene »i den paagældende Virksomhed« til »ved tilsvarende Arbejde«.

Ved dette Forslags Vedtagelse erklærer Sammenslutningen indenfor Jern- og Metalindustrien at ville henstille til sine Medlemmer ikke at anvende Kvinder under 16 Aar i deres Virksomheder.

Omstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, hvori nærværende Mæglingsforslag vedtages.

Den varslede Strejke bortfalder.

Svar paa Mæglingsforslaget afgives under Adresse: Forligsinstitutionen, Kongens Nytorv 5, inden Mandag den 17. Marts Kl. 12 Middag.

Vi, der mødte og modtog Forslaget, var straks paa det rene med, at dette Forslag ikke vilde blive godkendt af vore Medlemmer; det der her var tilbudt af Løntillæg tiil Minimallønnen var for lidt, og navnlig var den Henstilling, som Sammenslutningen stillede til sine Medlemmer med Hensyn til de unge Kvinder, langtfra tilfredsstillende. For os var det et Kardinalpunkt at faa dette Spørgsmaal ordnet. Vi saa en Fare i, at de unge Kvinder under 16 Aar kunde faa Beskæftigelse paa Virksomhederne og Organisationen ingen Føling havde med deres Løn- eller Arbejdsvilkaar. Arbejdsgiverne maatte gaa med til klart og tydeligt at slaa fast i Overenskomsten enten en Ordning vedrørende Løn- og Arbejdsvilkaar for de unge Kvinder eller en Tilkendegivelse af, at der ikke kunde beskæftiges unge Kvinder under 16 Aar i Virksomhederne. Forslaget gik til Afstemning i de af vore Afdelinger, der havde Medlemmer beskæftiget i Jernindustrien, og forkastedes med en Majoritet af 989 Stemmer, og Hovedbestyrelsen, der indkaldtes for at tage Stilling til Sagen i sin Helhed og for at drøfte Betimeligheden af at benytte den Bemyndigelse, den havde til i sidste Instans at afslutte, vedtog ganske enstemmigt at følge Afstemningen. Resultatet af denne meddeltes Forligsmanden, og Strejken traadte i Kraft d. 17. Marts.

Onsdag den 19. Marts afholder Afd. 5 det første Møde med de strejkende Kvinder, og her vedtager man, at der skulde være et Demonstrationstog Lørdag den 29. Marts. Demonstrationstoget skulde overfor Offentligheden og Sammenslutningen demonstrere deres Krav. Man afleverede en Protestskrivelse i Sammenslutningen, hvori der peges paa, at netop Jernindustrien har gode Konjunkturforhold og giver stort Udbytte, hvorfor Kvinderne maa være berettigede til at kræve nogen Andel i dette. Kvinderne, der er den slettest lønnede Del af Arbejderklassen, er tvunget ud i Strejke, fordi Jernindustrien har nægtet at gaa med til de ganske minimale Krav, som er stillet til en ny Overenskomst.

Skrivelsen slutter med at sige, at Kvinderne overfor Offentligheden lægger alt Ansvar paa Strejken over paa Sammenslutningen, der ikke har vist mindste Forstaaelse af deres retfærdige Krav om Forbedring af deres Arbejdsvilkaar.

Man havde vedtaget at udvide Kravene og gaa med disse til De samvirkende Fagforbund, hvor et Udvalg afleverede nedenstaaende til Formanden, Hr. Vilhelm Nygaard:

Til

»De samvirkende Fagforbund«.

2 Uger har Strejken i Jernindustrien varet, og endnu har Arbejdskøberne ikke fundet for godt at imødekomme de ganske minimale Krav, som Jernindustriens kv. Arbejdere stillede til ny Overenskomst, endskønt Jernindustriens Virksomhed for Aaret 1929 viser Millionoverskud og Arbejdsydelsen paa Grund af Rationalisering af Bedrifterne er ganske overordentlig forhøjet, medens Lønningerne helt siden 1922 stadig har været nedadgaaende.

Skylden for Arbejdsstandsningen ligger alene hos Arbejdsgiverforeningen, der har vist fuldkommen Mangel paa Forstaaelse af, at det i første Række skyldes Arbejderne, at Bedrifterne giver de store Overskud og at dansk Arbejde er en god Exportvare.

Vi kvindelige Arbejdere i Jernindustrien vilde, hvis Arbejdsfreden var blevet bevaret, have set bort fra egentlige Lønforhøjelser, hvis vi havde faaet de faa og smaa Krav gennemført, som vi stillede som Minimumskrav.

Da Kampen er blevet os paatvunget med alle de Savn, som en Strejkekamp betyder for os, *maa* vore Krav blive anderledes og større.

Bemærk!

For at undgaa Forsinkelser af Breve eller anden Forsendelse til Hovedkontoret anmoder vi vore Afdelinger Landet over at skrive tydelig Adresse, som er

Kvindeligt Arbejderforbunds Hovedkontor,

Maagevej 72, St.

København L.

Foruden vore tidligere Krav maa vi have gennemført:

1) Tillæg til alle Akkorder,
2) 7 Timersdagen og Hvilepavser i de rationaliserede Bedrifter, samt 6 Timersdagen for unge Piger mellem 14 og 16 Aar,
3) Beskyttelse af den arbejdende Kvindes Moderskab i Henhold til Washingtonkonventionen.

Kvinderne er urokkelige i deres Kampvilje, og vi opfordrer De samvirkende Fagforbund som vor højeste faglige Instans til at foretage de nødvendige Skridt til Støtte for os, saa vor Kamp ikke skal blive isoleret og derved svækkes.

Fagforeningen for kv. Arbejdere i Jern- og Metalindustrien.

Inger Gamburg (Formand) *Elna Syvertsen* (Sekretær) *M. Mathiassen* (Kasserer)
Camille Gabrielsen *Hansigne Nielsen*
Marie Nielsen *Kate Hansen* *Laura Larsen*
Nicoline Holm

Formanden maatte ganske naturligt i Henhold til De samvirkende Fagforbunds Love henvise Udvalget til Forbundet, Afdelingen havde nemlig ikke følt sig foranlediget til overfor Forbundet at præsentere deres yderlige Krav. Hele Situationen havde imidlertid udviklet sig saaledes, at Forligsmanden havde indkaldt Dansk Arbejdsmandsforbund til Forhandlinger vedrørende deres Overenskomstforhold, og man fik Indtrykket af, at Arbejdsgiverne i Jernindustrien i denne Omgang, da den i sin Helhed var i Orden med de mandlige Arbejdere, var trykket af hele Situationen, idet den anmodede om en Forhandling, som vi ogsaa med Hovedorganisationens Medvirken optog den 2. April. Ved denne Forhandling fremkom følgende Forslag:

I *Afsnit A, § 7* indsættes efter 2. Stk.:

I saadanne Tilfælde, hvor der foreligger faste Priskuranter, og en ny Akkord søges fastsat paa Grund af ændrede Konstruktions- eller Fabrikationsmetoder, udføres Arbejdet, hvis Enighed om Akkord ikke opnaas, for en Betaling, der er 20 % mindre end vedkommende Arbejderskes gennemsnitlige Akkordfortjeneste paa Arbejdsstedet i de forudgaaende 3 Maaneder. Har Arbejdersken kun arbejdet mellem 1 og 3 Maaneder paa Arbejdsstedet, regnes der med den Tid, hun har arbejdet der, og har hun arbejdet under 1 Maaned paa Stedet, foretages der en skønsmæssig Beregning over, hvad hendes gennemsnitlige Timefortjeneste skal ansættes til som Grundlag for Timebetalingen.

I *Afsnit B, § 2* sker følgende Ændringer:

a. *København.*
I 3. Stk. ændres henholdsvis 45 Øre og 48 Øre til: »henholdsvis 47 Øre og 51 Øre«.
I 4. Stk. ændres: i den paagældende Virksomhed til: »ved tilsvarende Arbejde«.
I 6. Stk. ændres 51 Øre til: »53 Øre«.
I 7. Stk. ændres 56 Øre til: »59 Øre«.

b. *Provinserne.*
I 3. Stk. ændres henholdsvis 40 Øre og 45 Øre til: »henholdsvis 42 Øre og 48 Øre«
I 4. Stk. ændres: i den paagældende Virksomhed til: »ved tilsvarende Arbejde«.
I 6. Stk. ændres 47 Øre til: »49 Øre«.
I 7. Stk. ændres 52 Øre til: »55 Øre«.

Ved denne Overenskomst' Ikrafttræden erklærer Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark, at dens Medlemmer ikke fremtidig vil antage Kvinder under 16 Aar til Arbejde i deres Værksteder.

Ovenstaaende Tilbud gives under Forudsætning af, at det anbefales ved Afstemningen af de til-

stedeværende Repræsentanter for Kvindeligt Arbejderforbund og dets Afdeling indenfor Jern- og Metalindustrien.

Svaret herpaa skulde foreligge Dagen efter, den 3. April Kl. 4.

Bestyrelsen i Afd. 5 behandlede Forslaget og vilde anbefale dette, hvis der kunde blive tillagt 3 Øre til Akkordbasis'et, en Stilling der godkendtes paa en den 5. April afholdt Generalforsamling. Imidlertid afslog Sammenslutningen dette ,og Forslaget var saaledes bortfaldet. Paa samme Generalforsamling vedtoges et Mistillidsvotum af følgende Ordlyd:

København, d. 5. April 1930.

Generalforsamlingen udtaler sin Misbilligelse af, at Forhandlerne fra Kvindeligt Arbejderforbund og De samvirkende Fagforbund ikke har fremskaffet et bedre Forslag til ny Overenskomst end det Arbejdskøberne tilbød den 2. April. Det er Generalforsamlingens Mening, at der under de nuværende gode Konjunkturer kunde have været fremskaffet et bedre Resultat, hvis De samvirkende Fagforbund og Kvindeligt Arbejderforbund havde anvendt Organisationernes Styrke mod Arbejdskøberne, og ved at bruge den Kraft, der laa i den store Kvindedemonstrations udvidede Krav til Overenskomst.

Vi betragter det som Sabotage af vor Kamp, at Hovedorganisationerne har ladet os føre denne Kamp ganske isoleret.

Da der imidlertid fra Afd. 5 var fem Kvinder med i Forhandlingsudvalget, ramte dette Mistillidsvotum ogsaa dem; men der kunde forøvrigt ses paa Resultaterne med den største Sindsro, der var ved Forhandlingerne gjort, hvad der kunde gøres.

Imidlertid var de orienterende Forhandlinger hos Forligsmanden vedrørende Arbejdsmændene tilendebragt, og Forligsmanden stiller den 5. April sit Mæglingsforslag til Arbejdsmændene, samtidig henstilles til De samvirkende Fagforbund om at bringe vor Strejke i Orden. Dette foraarsager, at der indkaldes til Forretningsudvalgsmøde i De samvirkende Fagforbund den 8. April, hvor et Udvalg fra vort Forbund indbydes.

Paa vort Forretningsudvalgsmøde den 7. April, hvori hele Strejkesituationen drøftedes, vedtog man med alle Stemmerne mod een at indkalde Hovedbestyrelsen den 9. April, for at denne ved den engang givne Bemyndigelse kunde afblæse Strejken, og at Udvalget ved Forretningsudvalgets Møde i De samvirkende Fagforbund den 8. April skulde meddele De samvirkende Fagforbund denne vor Stilling.

Paa Hovedbestyrelsesmødet den 9. April drøftede man de opnaaede Fordele, der gaar ud paa følgende:

3 Øres Forhøjelse af Minimallønnen for Kvinder over 18 Aar og 2 Øre til Minimallønnen for Kvinder mellem 16 og 18 Aar. Mindstebetalingen forhøjes ligeledes met 3 Øre.

Forligsforslaget bød kun 2 Øres Tillæg til Minimallønnen for Kvinder over 18 Aar.

Men foruden denne Lønforbedring er nu de principielle Krav løst med Undtagelse af Feriespørgsmaalet.

Kvinderne faar samme Aflønningsforhold ved Akkordernes Ændringer som Jernindustriens øvrige Arbejdere, og som de har krævet. Desuden er deres Anciennitetsforhold forbedrede, saaledes at de ikke som hidtil i alle Tilfælde skulde begynde paa Minimalløn ved Overgang fra en Arbejdsplads til en anden. Der tages nu Hensyn til tidligere Beskæftigelse ved lignende Arbejde.

Jernindustrien forpligter sig fremtidigt til ikke at antage Kvinder under 16 Aar, og det er derfor kun et Tidsspørgsmaal, naar der ikke længere findes Arbejdere, der ikke skal lønnes efter Overenskomsten.

De Formaal, Strejken havde taget Sigte paa, var opfyldt, ene med Undtagelse af Ferien. Det er saaledes i al Arbejderbevægelse, at der er en Samhørighdens Lov, som paabyder ikke at udsætte sig selv eller andre for urimelige Ofre ved at forløfte sig paa en Sag.

Det er sikkert klart for alle Arbejdere — der vil forstaa — at et Hovedkrav som Ferieodnringen ikke kan løses af en enkelt Gruppe Arbejdere, men kræver Arbejderbevægelsens fulde Kraft sat ind. Det samme gælder for de under Strejker rejste Demonstrationskrav om 7 Timersdagen.

Forbundets Sanktion til at opsige omfatter vel disse Krav, men en Kamp derom vil ikke for Tiden have Udsigt til Gennemførelse. Det er Bestyrelsen for de strejkende Kvinder jo selv klare over. Den vil anbefale den foran skitserede Ordning, dersom denne tillige omfatter en 3 Øres Forhøjelse af Akkordbasis.

Udfra disse Betragtninger vedtog Hovedbestyrelsen med alle Stemmer mod een at afblæse Strejken, hvis der kunde komme Liv igen i Forslaget. Dette meddelte vi De samvirkende Fagforbund, og der optoges den 10. April Forhandling mellem Hovedorganisationerne, hvor Sammenslutningen paany tiltraadte Forslaget.

Fredag den 11. April afholdes i Idrætshuset Møde med vore Medlemmer fra Afd. 5, hvor Forretningsføreren var til Stede for at forelægge Hovedbestyrelsens Beslutning vedrørende Afblæsning af Strejken.

Dette Møde formede sig som et rent Skandalemøde, Inger Gamburg havde, dels gennem en saakaldt Strejkeavis, og dels ved Møder opildnet Medlemmerne ved ganske løgnagtige Paastande overfor saavel De samvirkende Fagforbund som vort Forbunds Hovedledelse, saaledes at vore Medlemmer ved Mødets Slutning overfaldt Forretningsføreren, der kun ved Hjælp af nogle mandlige Funktionærer undgik at blive nedtrampet. At dette ikke tjener vore Medlemmer i Afd. 5 og heller ikke Inger Gamburg til Ære, er vore øvrige Afdelinger enige om, og mangfoldige er de Tilkendegivelser, som er tilsendt Hovedkontoret i den Anledning.

Paa Mødet stemplede Inger Gamburg Forretningsføreren for en Forræder; men hellere blive fremstillet som Forræder af samvittighedsløse kommunistiske Agenter, end mod sund Fornuft og Ansvar at sætte store Værdier paa Spil, som det dog i sidste Instans er alle vore Medlemmer, der skal ersatte.

Følgende Overenskomster er afsluttet:

Med Gummifabrikken i Køge er ny Overenskomst afsluttet. Der tillagdes 8 Øre pr. Time til de af vore Medlemmer, der er beskæftigede ved Rengøring. 4 Øre pr. Time til de Kvinder, der er beskæftigede ved Transportbaandene, samt Bortfald af Pristallet.

Københavns Afd. 1 har lokalt afsluttet med Crown Butter. Lønnen reduceres med 1 Øre pr. Time. Samme Afd. har oprettet ny Overenskomst med Jute-Compagniet. Der tillagdes 1 Kr. 29 Øre pr. Uge til Syerskerne. Sommerferien forlænges fra 4 til 6 Dage, med Løn.

Johan og Axel Hornbeck's Overenskomst er forlænget i 2 Aar, med følgende Ændring, der tillægges Ugelønnen: 2 Kr. pr. Uge. Pristallet bortfalder.

Københavns Afd. 6 har faaet Overenskomsten med Grau's Skjortefabrik renskrevet og faaet den Ordning, at der istedetfor 15 % fradrages 14 %.

Overenskomsten med Forenede Margarinefabrikker er afsluttet. Der tillægges de Kvinder, der er beskæftigede i Vaskerummet, 1 Kr. pr. Uge. Lønnen bliver saaledes 35 Kr. her. Forholdene paa Margarinefabrikkerne har i Aarenes Løb udviklet sig saaledes, at Arbejdet foregaar i Akkordtempo ved Indførelse af de nye Pakkemaskiner. Forbundet har i de senere Aar haft Opmærksomheden henvendt herpaa og ved Forhandlinger forlangt enten Akkord eller Bonus. Først i denne Omgang er det lykkes os at faa en Bonusordning for Pakkemaskinernes Vedkommende, der gaar ud paa følgende:

Supplement til Overenskomsten mellem De forenede Margarinefabrikker, A/S, og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Ved Forhandlingen d. 1. April 1930 mellem De forenede Margarinefabrikker, A/S, og Kvindeligt Arbejderforbund, enedes man om følgende Akkorder og Bonustillæg:

Kassesømning:

Smaa Kasser ..... 1 Øre pr. Stk.
Store Kasser ..... 2 Øre pr. Stk.

Ved al Akkord er Ugelønnen garanteret.

Bøttepyntning sættes efer 500 Stk. pr. Dag, der betales 1½ Øre pr. Stk. over de 500.

Basta Maskinen. Mindste Produktion 84.000 Pakker pr. Uge, for hver 1000 Pakker over dette 20 Øre til *hver* af de 4 deltagende Kvinder. I Tilfælde af, at Fabrikken ikke har Brug for de 84.000 Pakker i een Uge, og Fabrikken kan beskæftige Kvinderne Resten af Tiden ved andre Maskiner, beregnes saaledes Overskudet, at der for hver Time, Basta-Maskinen har gaaet, skal ydes mindst 1750 Stk. De overskydende Pakker betales med 20 Øre pr. Person pr. 1000 Stk.

For *Blue-Band Maskinen* bruges samme Fremgangsmaade, kun sættes Taksten til 48.000 pr. Uge, og ved Underproduktion til 1000 Stk. pr. Time, hvilket ligeledes afregnes til 20 Øre pr. deltagende Person.

Rolls-Maskinen. Satsen bliver beregnet til 60.000 i 48 Timer. Ved Underproduktion 1250 Stk. pr. Time, hvilket afregnes til 20 Øre pr. Person. Der sættes imidlertid 6 Kvinder ved Rolls-Maskinen imod 4 Kvinder ved Basta- og Blue-Band-Maskinen.

Ugelønnen er i alle Tilfælde garanteret.

Kvindelige Arbejderforbund i Danmark.

Efter dette vil vi i næste Omgang overfor de øvrige Margarinefabrikker stille Krav om lignende Ordning.

Med Dansk-Engelsk Lakrits Fabrik er Overenskomsten forlænget 1 Aar, med følgende Ændring: Paa Grund af ændrede Arbejdsmetoder reguleres Akkordpriserne.

Med Midtjyllands Ægexport i Brande er oprettet ny Overenskomst. Kvinderne har ikke tidligere været organiserede og arbejdede for en Timeløn af 48—50 Øre pr. Time. Den nye Løn fastsættes til 70 Øre pr. Time.

Med Sukkerfabrikken i Nykøbing F. er Overenskomsten forlænget et Aar, med følgende Ændring,

der tillægges Lønnen: I Dagdrift 2,2 Øre pr. Time, i Kampagnen 5,5. Pristallet bortfalder. Overenskomsten har tilbagevirkende Kraft fra 1. Februar 1930.

Vi havde overfor Sukkerfabrikkerne maattet afgive baade 1. og 2. Strejkevarsel for at faa en Ordning. Med Hovedorganisationens Medvirken opnaaedes ved Forhandling i Arbejdsgiverforeningen et Tillæg til Timelønnen i Dagdrift fra 60,2 til 62,5 Øre, i 2. og 3. Holds Skift fra 65,5 til 68,5 Øre, til fast Rengøring fra 64,4 til 67 Øre og 2 Øre yderlig ved Rystning af Sække i Raasukkerlageret.

Med Kerteminde Fiskekonserves er afsluttet Overenskomst. Der tillægges den bestaaende Timeløn 6 Øre pr. Time.

Vi har en Del Overenskomster til Udløb den 1. April, der endnu ikke er i Orden, ligesom der ikke er faa Overenskomster, der er til Udløb henholdsvis 1. Maj, 1. Juni, hvortil er paabegyndt Forhandlinger.

Mæglingsmøder.

Mæglingsmøde afholdt paa „De forenede Jernstøberier", Holmbladsgade, i Anledning af, at Kvinderne der arbejder ved Fabrikation af Kulholderkasser, ikke ved dette Arbejde kan tjene Akkordbasis.

Sagen drøftedes og vistes tilbage til lokal Forhandling.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Tobias Jensens mekaniske Etablissement i Anledning af, at Kvinderne klager over at et enkelt Medlem udfører Hjemmearbejde istedetfor Overarbejde. Under Sagen afskedigedes Tillidsmanden og det oplystes, at paagældende Kvinde havde haft Hjemmearbejde i $1^1/_2$ Aar.

Tillidsmanden afgav en skriftlig Erklæring om at have fremstillet Sagen forkert og vi beklagede, at vi paa Grund af urigtige Oplysninger havde rejst Klagen, som toges tilbage.

Paa Forretningsførerens indtrængende Henstilling indvilligede Firmaet i at genantage Tillidsmanden, ikke som Tillidsmand, men som Arbejderske i Virksomheden.

Fru Gamburgs Skandalemøde.

Andetsteds i Bladet har Forretningsføreren redegjort for de afsluttede Forhandlinger med Jernindustriens Sammenslutning, men hertil mener jeg der yderligere bør knyttes nogle Bemærkninger.

For det første bør Afdelingerne vide, at Fru Gamburg og Forhandlerne fra Københavns Afdeling 5 hellere end gerne havde taget Forligsmandens Forslag, hvis bare Bestemmelsen, der angik de unge Piger under 16 Aar, havde været bedre, og var fuldstændig klare over, at Arbejdsgivernes sidste Forslag opfyldte vore Krav principielt, men naar Fru Gamburg og Bestyrelsen desuagtet ikke vilde anbefale Forslaget uden det lille „Appendix" 3 Øre til Akkordbasis, saa var det ikke af Hensyn til Afdeling 5's Medlemmer, men dikteret af Hensyn til, at Fru Gamburg ved at anbefale Forslaget stod i Fare for ligesom andre Fagforeningsformænd at blive ekskluderet af Kommunistpartiet, der som bekendt proklamerede Forkastelse af ethvert Forslag.

Fru Gamburg har ikke haft sine Medlemmers Tarv for Øje, men tværtimod spillet Hazard med deres Interesser idet hun jo godt vidste at de 3 Øre til Akkordbasis ikke betød noget for Afdeling 5's Medlemmer, og slet ikke stod i Forhold til en Fortsættelse af Kampen, og deraf følgende Paaligning af Ekstrakontingent blandt Forbundets øvrige Medlemmer.

Men det Fru Gamburg vilde naa ved Forslagets Forkastelse var jo ogsaa bare dette, at smøge Ansvaret af sig og over paa Forretningsføreren, Hovedbestyrelsen og eventuelt De samvirkende Fagforbund. Fru Gamburg opnaaede forsaavidt sin Hensigt og fik Ansvaret anbragt der, hvor hun vilde have det, men ogsaa kun forsaavidt, idet det er tvivlsomt at hun ved dette opnaar det hun tilsigter.

Mange af Afdeling 5's Medlemmer har paa Møder og privat anmodet Forretningsføreren om at komme til Stede paa deres Møder og forelægge Forslagene, da de var klare over, at Fru Gamburg forelagde dem paa en ganske forvrænget og usandfærdig Maade.

Naar Forretningsføreren ikke gjorde dette (hvad hun havde haft Ret til) var det udfra dette at Anmodningen herom maatte komme fra Afdelingens Bestyrelse, da Forretningsføreren ikke uden tvingende Grunde blander sig i Afdelingernes indre Anliggender.

Paa Hovedbestyrelsesmødet, hvor Strejkens Afblæsning og Arbejdets Genoptagelse vedtoges, forlangte Hovedbestyrelsen, at Forretningsføreren skulde forelægge Sagen paa Afdeling 5's Generalforsamling; allerede da var det klart, at dette ikke passede Fru Gamburg, og at Mødet vilde blive stormende, men saa megen Tillid havde Forretningsføreren og Hovedbestyrelsen til Afdelingens Medlemmer, at Forretningsføreren gik til Mødet kun ledsaget af Forbundets Næstformand. Hvad der skete paa det over hele Landet snart sørgelig berømte Møde er det unødvendigt at gentage, det er uden Sidestykke i dansk Fagbevægelse og danske Arbejderkvinder saa

uværdigt. Det vilde sikkert aldrig være sket om ikke Fru Gamburg havde opfanatiseret sine Medlemmer ved alle sine løgnagtige Beskyldninger overfor Forretningsføreren, saasom, „Isolering", „Forræderi", „Bureaukrati" m. m., ja det er snart lettere at sige det, vi ikke beskyldtes for, og saa er Sandheden den, at der udvistes den største Velvillie og Loyalitet mod Afdeling 5's Medlemmer under Strejken og at Hovedbestyrelsen var enige om, at Forretningsføreren havde lagt for her.

Det er derfor ogsaa Fru Gamburg, der *har* og *skal paalægges* Ansvaret for det skete, men om Fru Gamburg derved end har opnaaet en *vis* Popularitet, saa er det dog vist ikke *den* Popularitet hun tilsigtede, idet alle rettænkende Mennesker maa tage Afstand fra hende, og at de gør det, har vi her paa Hovedkontoret modtaget mange Beviser for.

At hun heller ikke ved sin Handling har vundet „Terræn" indenfor de københavnske Arbejdere vistes tydeligt under Debatten om Sagen paa Fællesorganisationens Møde den 23. April.

At Fru Gamburg har kunnet faa sine Medlemmer ført saa langt ud, er saa meget mere uforstaaeligt, som langt de fleste af disse sikkert var glade for Strejkens Afslutning og Arbejdets Genoptagelse.

Dertil kommer, at Afdeling 5 ikke paa noget Punkt kan bebrejde Forretningsføreren for at have forsømt Afdelingens Sager, tværtimod har Afdeling 5 ifølge Sagens Natur lagt stor Beslag paa Forretningsføreren, der altid har gjort sin Pligt og mere til, og altid faaet Sagerne ordnet paa en for Medlemmerne gavnlig og tilfredsstillende Maade, og paa en Maade, saa Fru Gamburg ogsaa har erklæret sig tilfreds, men hvilken Afdeling har ikke været tilfreds med Behandlingen af deres Sager.

Fru Gamburg og Afdeling 5 kan derfor ikke være det bekendt, der overgik Forbundets dygtige og afholdte Forretningsfører. Fru Gamburg vil herved for stedse have forskertset sig det Maal, vi alle saare vel ved, hun stiler efter, thi Afdelingerne vil sikkert tage Afstand fra en saadan Optræden, endda af et Hovedbestyrelsesmedlem. De danske Arbejderkvinder er nu en Gang ikke af den Type, at de kan goutere Voldshandlinger og specielt ikke, naar de er øvet overfor én Gang paa Gang genvalgt og afholdt Tillidsmand.

Gunder Christiansen, Sekretær.

⊡

Spørgsmaalet om gifte Kvinders Erhvervsarbejde.

(I. F. C.). Ved sit sidste Møde drøftede den under Amsterdam Internationale bestaaende internationale faglige Kvindekomité ogsaa det yderst aktuelle Spørgsmaal vedrørende de gifte Kvinders Erhvervsarbejde. Grundlaget for Komiteens Forhandlinger dannede en af I. F. C.s Sekretariat udarbejdet Beretning, hvori der udførlig redegjordes for dette Spørgsmaals forskellige Sider. Vi gengiver nedenstaaende de vigtigste Punkter i denne Beretning, der er offentliggjort i I. F. C.s Maanedsskrift (December 1929).

Den i aarevis herskende omfattende Arbejdsløshed har henledet Opmærksomheden paa Spørgsmaalet om gifte Kvinders Erhvervsarbejde. Fra forskellige Sider er der henvist til den bestaaende uretfærdige Fordeling af Arbejdet: Paa den ene Side arbejdsløse Familiefædre, hvis Familier lider Nød, samt enlige arbejdsløse Koner og Piger, paa den anden Side gifte Kvinder, som arbejder, uden at dette strengt taget er nødvendigt for deres Livsunderhold. Uden at gøre sig nærmere Regnskab for dette Problems Rækkevidde og nærmere Enkeltheder, gik man her og der endog saa vidt, i Virksomhederne at fordre et Forbud mod Beskæftigelse af gifte Kvinder.

Det kan ikke bestrides, at i mange Tilfælde Arbejdspladser virkelig er besat af gifte Kvinder, som ikke er henvist til at arbejde for at bestride deres Underhold. Fagbevægelsen kan heller ikke nægte, at dette Forhold i mange Tilfælde betyder en social Uretfærdighed overfor dem, som grundet paa Arbejdsmangel stedes i Nød eller er henvist til en mangelfuld offentlig Forsorg. Hvilken Stilling bør nu Fagbevægelsen under Hensyn til den herskende Arbejdsløshed tage i denne Sag? Et Forsøg paa at besvare dette Spørgsmaal fører automatisk til en Undersøgelse angaaende Aarsagen til de gifte Kvinders Arbejde (hvorved det saa maa vise sig, hvorvidt der virkelig kan være Tale om en „Dobbelteksistens") og de Følger, Afhjælpningen af en eventuelt bestaaende uretfærdig Arbejdsfordeling vilde have.

Alle Udtalelser af beføjede Personer og Institutioner angaaende Aarsagen til de gifte Kvinders erhvervsmæssige Arbejde gaar ud paa, at det er Nøden, som tvinger de fleste gifte Kvinder til at forrette Erhvervsarbejde, saaledes at der næsten aldrig kan være Tale om en Dobbelteksistens. Udtalelser i den Retning foreligger fra *Gertrud Hanna*, den tyske Landsorganisations kvindelige Sekretær, *Hélène Burniaux* fra den belgiske Landsorganisation, *Julia Varley*, den engelske Landsorganisations Repræsentant, *William Green*, Formand for Landsorganisationen i De forenede Stater, *Miss Anderson*, en bekendt amerikansk Specialist, samt Kvindebureauet og Bureauet for Arbejderstatistik i U. S. A. Det vil sikkert have sin Interesse, her at meddele Resultatet af en Enquete, som sidstnævnte Bureau foranstaltede i Distriktet Binghamton og som omfattede 12.000 Lønarbejderfamilier. I de Byer, hvor Ægtemændenes Gennemsnitsfortjeneste modsvarede de gennemsnitlige Udgifter til Livsunderholdet eller kun laa ganske lidt lavere, er Procentsatsen af de arbejdende gifte Kvinder kun 6. I de Byer, hvor Ægtemændenes gennemsnitlige Maanedsfortjeneste laa fra 50 til 150 Dollars under det Beløb, der krævedes til Bestridelse af Leveomkostningerne, er 9% af de gifte Kvinder Lønarbejdere; hvor Fortjenesten ligger fra 150 til 200 Dollars under Gennemsnittet: 12% fra 200 til 300 Dollars under Gennemsnittet: 20%.

Ved Drøftelsen af Spørgsmaalet om de gifte Kvinders Erhversarbejde maa det forud bemærkes, at et Forbud vilde være i direkte Strid mod Fagbevægel-

sens Principer. I denne Forbindelse kan der henvises til den Resolution, som vedtoges af den internationale Fagforeningskongres i Paris (1927), hvori det bl. a. hedder: „Den økonomiske og samfundsmæssige Udvikling betinger i alle Lande en uophørlig Udbredelse af Kvindearbejdet. Alle Bestræbelser, der tager Sigte paa at udelukke Kvinderne fra Erhvervsarbejdet, er i Strid med denne Udvikling". Et Forbud kan saaledes i de fleste Tilfælde ikke motiveres med retfærdige Grunde, navnlig fordi de fleste gifte Kvinder af Nøden tvinges til at forrette Erhvervsarbejde. Af de gifte Kvinders Familiepligter kan Fagbevægelsen aldrig udlede Berettigelsen til at stille dem under en Undtagelseslov, som vilde være i Strid med det af alle Partier anerkendte Princip om Kvindernes Ligeberettigelse. Desuden maatte et saadant Forbud heller ikke være begrænset til de gifte Kvinder eller til Kvinder i Almindelighed, men udvides til alle Mænd, som ikke vilde være henvist til at søge offentlig Hjælp, dersom de ikke havde nogen Indtægt af Erhvervsarbejde. Et lovligt Forbud maatte tillade saa mange Undtagelser, at der ikke mere vilde være noget levnet af Loven og dens Formaal. Efter hvad Gertrud Hanna meddeler, har det vist sig, at de bedste Ægteskaber blandt Arbejdere er dem, hvor baade Mand og Kone arbejder. Et Forbud mod de gifte Kvinders Erhvervsarbejde vilde have til Følge, at der blev indgaaet færre Ægteskaber og at Antallet af de udenfor Ægteskabet fødte Børn vilde stige. Et Forbud vilde tillige i mange Tilfælde betyde, at Kvinderne efter indgaaet Ægteskab vilde være tvungen til at opgive den videre Udvikling af deres Personlighed. Til Slut henviser vi til de Erfaringer, som der efter Krigen i Tyskland blev gjort med Hensyn til en Forordning angaaende Fremskaffelse af Arbejde, som gik ud paa, at Kvinder og Mænd, som ikke ubetinget var henvist til at arbejde, skulde opgive deres Arbejdsplads til Fordel for mere trængende. Gennemførelsen af denne Forordning viste, at lovlige Forholdsregler i denne Henseende ikke førte til det ønskede Resultat. I talrige Tilfælde opnaaede man kun at skabe forøget Arbejdsløshed, idet de ledige Pladser ikke blev besat. Forordningen blev derfor ophævet i 1923.

Hosstaaende giver vi en Oversigt over det Standpunkt, enkelte under I. F. C. hørende Landorganisationer indtager i denne Sag. *Den belgiske Landsorganisation* er af den Anskuelse, at der ikke kan være tale om noget Forbud mod gifte Kvinders Erhversarbejde. Dersom man imidlertid tænker paa et saadant Forbud, vil det være nødvendigt at virke hen til, at Mandens Løn fastsættes saaledes, at han er i Stand til at ernære sin Familie paa forsvarlig Maade og at hans Hustru helt kan hellige sig Husholdningen og sine Pligter som Hustru og Moder.

Den tyske Landorganisations Repræsentantskab har i sin Tid vedtaget en Resolution angaaende de gifte Kvinders Erhvervsarbejde. Heri forfægtes det Standspunkt, at det i Tilfælde af stor og langvarig Arbedsløshed ikke kan forhindres, at den i Forfatningen garanterede Ret til Arbejde begrænses derhen, at Arbejdspladser, som er besat af Personer, som ikke ubetinget er henvist til at leve af deres egen Arbejdsfortjeneste, kan afskediges til Fordel for saadanne Arbejdsløse, som bruger Arbejdsfortjenesten til Bestridelse af deres Livsunderhold. Herved bør imidlertid alle Ubilligheder undgaas. Det er ikke Meningen, at det først og fremmest eller udelukkende skal være de gifte Kvinder, som skal fjernes fra deres Arbejdsplads. De gifte Kvinders principielle Ret til Arbejde maa især ikke antastes af Fagforeningernes Medlemmer.

Landsorganisationen i Kanada tillægger ikke dette Spørgsmaal stor Betydning. I Almindelighed bestaar der en Tendens til at forhindre Beskæftigelsen af gifte Kvinder indenfor Industrien, dersom ikke særlige Omstændigheder nødvendiggør dette.

Landsorganisationen i Letland er af den Mening, at det ikke er hensigtsmæssig at forsøge at indskrænke de gifte Kvinders Ret til Arbejde.

Den spanske Landsorganisation staar paa det Standpunkt, at det gælder om at gennemføre den almindelige Fordring: Lige Løn for lige Arbejde.

I sit Møde den 1. og 2. Oktober 1929 har I. F. C.s internationale faglige Kvindekomité taget Stilling til Spørgsmaalet om gifte Kvinders Erhvervsarbejde og enstemmigt stillet sig paa det Standpunkt, at enhver Art Særforanstaltninger, som er rettet mod de gifte Kvinders Erhvervsarbejde, maa betegnes som uretfærdige og værende i Strid med Arbejderbevægelsens Grundsætninger. Paa den anden Side blev det ganske vist indrømmet, at der kan tænkes Tilfælde, hvor Fagforeninger under Massearbejdsløshed træffer Forholdsregler, der tilsigter at give økonomisk svage Personer Fortrinet for Personer, som er gunstigere stillet i økonomisk Henseende.

Rønne Afdelingens 15 Aars Jubilæum.

Lørdag den 12. April fejrede Rønne Afdeling 15 Aars Dagen for Afdelingens Stiftelse ved en Festlighed i Hotel „Phønix"s hyggelige Lokaler. I Festen deltog alle Afdelingens Medlemmer med Paarørende og Venner, det var saaledes en ret talrig Forsamling, Formanden, Fru Anine Kæmpe, bød velkommen ved de med Foraarsblomster og Grønt smukt pyntede Kaffeborde. Et særligt Velkommen bød Formanden de indbudte Gæster, Afdelingens forrige Kasserer, Fru Bjerregaard, som nu er bosat i København, Fru Mikkelsen, en af Arbejderbevægelsens Pionerer i Rønne, Repræsentanter for Fællesorganisationen i Rønne, Hr. Valdemar Mogensen, hvem Afdelingen og Forbundet skylder Tak for mangen god Haandsrækning samt Sekretær Fru Gunder Christiansen. Efter Afsyngelse af en til Lejligheden passende og manende Sang fik Fru Christiansen Ordet og takkede paa Forbundets Vegne for Indbydelsen til Jubilæumsfesten og bragte i samme Anledning Afdelingen Hovedbestyrelsens hjerteligste Lykønskning og Hilsen, bragte en speciel Hilsen fra Forretningsfører Fru

Alvilda Andersen. Udtalte, at et Jubilæum altid er en stolt Dag for en Afdeling, der har gode Resultater og Fremgang at opvise, Medlemmerne kan takke deres Organisation for de gode Lønninger og ordnede Forhold paa Arbejdspladserne og skal fortsætte Arbejdet og Vejen fremad mod en lysere og lykkeligere Tilværelse med fuld Tillid til deres Afdeling og Forbund.

Viste hvorledes Udviklingen i Afdelingerne og Forbundet var sket gennem Aarene indtil i Dag, da Forbundet med sine mange Medlemmer staar stærkt, anerkendt og respekteret indenfor Fagbevægelsen, fuldt ud i Stand til at varetage og værne sine Medlemmers Interesser. Mindedes de gamle Dages trælsomme Arbejde og paalagde de yngre at føre det Arbejde, der har baaret saa gode Frugter, videre og trofast holde sammen om deres Organisationer, de faglige saavel som de politiske samt gennem vor egen Presse følge med i, hvad der sker i Arbejderbevægelsen.

Takkede Afdelingens Medlemmer og Bestyrelse for godt Samarbejde og overrakte Formanden, Fru Kæmpe, Kassereren, Fru Emma Sonne samt Fru Bjerregaard Blomster med Tak fra Hovedkontoret herfor. Ønskede Afdelingen Held og Lykke i Fremtiden og udbragte et kraftigt besvaret Leve for Rønne Afdeling.

Fru Kæmpe overrakte paa Afdelingens Vegne Fru Mikkelsen en Buket Roser og Fru Bjerregaard en smuk Sølvopsats med Tak for det Arbejde, Fru Bjerregaard har udført i Afdelingen.

Hr. Valdemar Mogensen takkede for Indbydelsen og for det gode Samarbejde mellem Kvindernes Fagforening og Fællesorganisationen, skildrede Begivenheder fra Afdelingens første Dage og Arbejdet gennem Aarene. Talte stærkt agitatorisk for Tilslutning til Arbejderbevægelsens tre Faktorer: den faglige, den politiske og den kooperative Bevægelse, ønskede Afdelingen Held og Fremgang og ledsagede sin Hilsen med at overrække Afdelingen en smuk Sølvdirigentklokke fra Fællesorganisationen.

Fru Kæmpe takkede for de gode Ønsker, Gaven og Bidragene til Festen og haabede, at man, naar den alvorlige Del af Festen var forbi, maatte tilbringe en fornøjelig Aften sammen. Bestyrelsen og andre toges under Behandling i en Sang, hvorefter d'Herrer Fr. Hansen og Lundt spillede nogle kvikke Musiknumre, der, ligesom Hr. Axel Borgstrøms Oplæsning af humoristiske Fortællinger i bornholmsk Mundart gjorde fortjent Lykke.

Et muntert Bal tog sin Begyndelse og fortsattes til hen paa de smaa Morgentimer, da man skiltes i fuld Enighed om, at have tilbragt nogle gode Timer i hyggeligt og kammeratligt Samvær. Det var fra først til sidst en Fest, den jubilerende Afdeling og dens Bestyrelse havde Glæde og Ære af. *G. C.*

Husassistenternes Fagforening har anmodet om Optagelse af følgende Artikel:

Til de organiserede Arbejdere.

En af Partiets Tillidsmænd sagde en Dag: „Det er en Skandale, at organiserede Arbejdere ikke sørger for, at deres Døtre, der er Husassistenter, er Medlem af deres Fagforening".

Dette, at det er en Skandale, at organiserede Arbejdere ikke sørger for, at deres Døtre, der er Husassistenter, er Medlem af deres Fagforening, er meget slaaende. Hvem andre skulde vel hjælpe Husassistenterne til Forstaaelse af Organisationens Betydning, om ikke Arbejderne skulde det.

Jeg tror ikke, at dette rigtig er gaaet op for os. Stadig har vi arbejdet for og med Husassistenterne, stadig har vi mødt Uforstand og Misforstaaelse, saa man skulde tro, at de var født til at have samme Mening om Organisationen, som de Husmødre, de arbejder for.

Ja, undertiden kan man møde større Forstaaelse hos Husmødrene end hos Husassistenterne. De arbejder ligefrem imod deres egne Interesser ved at vise Hensynsløshed imod deres organiserede Kammerater, som nu igennem ca. 30 Aar har opretholdt en lille Organisation og derigennem udført et mægtigt Oplysningsarbejde, som er kommet hele Standen til Gode, baade med Hensyn til de gældende Love, samt med Hensyn til Arbejdstid, Fritid og Lønforhold.

Men i Længden kan det ikke blive ved at gaa paa den Maade; thi er der ingen Efterkommere, der tager sig for at værne og pleje det, de nu ældre Husassistenter en Gang plantede, saa vil der vokse Vildnis op omkring det plantede og kvæle det, og der vil en Dag ikke mere være Frugter at plukke.

Derfor er det paa Tide, at Arbejderne, Kvinderne og Mødrene til Husassistenterne vaagner til Bevidsthed om det Ansvar, de har, for at deres Børn og Slægtninge, som tager Plads ved husligt Arbejde, kommer til at forstaa, at vil de have frie og gode Forhold at arbejde under, saa maa de selv være med i Organisationen og pleje det, der er plantet, og plante videre for dem, der følger efter.

Husassistenternes Lønninger er i de sidste Aar gaaet langt ned; det er selvfølgelig, fordi de ikke er organiserede og kan være med til at forsvare de Lønninger, der var vundet.

Vi ser Arbejderne stadig kæmpe for at beholde det, de har vundet, og kæmpe for at vinde flere af Livets Goder, som selvfølgelig tilkommer dem, men Husassistenterne kan ikke kæmpe for at forsvare deres Goder, naar de ikke staar som Medlemmer af deres Fagorganisation.

Hvilken fagorganiseret Arbejder holder Selskab med en uorganiseret Arbejder? Det er vist faa. Men hvorfor saa byde den uorganiserede Husassistent Velkommen i det festlige Lag uden at minde hende om hendes Pligt overfor de organiserede Kammerater, der har Lokaler og Kontor i Rosengaarden 14.

Hvis hun Gang paa Gang stadig søger det festlige Lag uden at deltage i Arbejdet for Standens Højnelse, hvorfor saa ikke lade hende forstaa, at de saa ikke stadigvæk kan betragte hende som den gode Kammerat.

Kontingentet kan ikke afskrække.

Husassistenter under 18 Aar betaler 1 Kr. 35 Øre pr. Maaned, og er de over 18 Aar betales 2 Kr. pr. Maaned. For dette Kontingent er de ogsaa Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, og de kan komme til oplysende Foredrag og til Diskussionsmøder, de kan laane Bøger, og de kan faa anvist Pladser igennem Husassistenternes Anvisningskontor, og de kan altid faa rakt en hjælpende Haand, hvis de i Pladsen bliver gjort Uret, saa hvilken Husassistent har Raad til at staa udenfor, og hvilken Arbejder kan forsvare at undlade at gøre Husassistenterne opmærksom paa deres Organisation. Som Kammerater af den fælles store Sag, der en Dag skal stille hele Arbejderstanden paa den rette Plads i Samfundet, beder vi de organiserede Arbejdere være os behjælpelige med at faa Husassistenterne organiserede, at vi stadig kan værne det vundne og stadig kan arbejde videre paa Fremskridtets Vej.

Bestyrelsen for
Husassistenternes Fagforening.
Rosengaarden 14, 1. Telf. Byen 483 y.

Til ovenstaaende Artikel skal vi tilføje:

Vi anser det for enhver Husassistents Pligt at tilhøre sin Organisation, thi kun her igennem kan man gøre sin Ret gældende, derfor beder vi Jer, som har en Bekendt eller Familie, som arbejder som Husassistent, tal med hende om at lade sig organisere, det ikke alene gavner hende selv, men hele den Stand, hun tilhører.

⊡

En Bog skrevet specielt for Arbejderklassen.

I disse Dage udsender Partiets Forlag „Fremad" en Bog, som har Krav paa særlig Interesse, idet det er første Gang, der her i Landet gøres et Forsøg paa at fremstille det litterære Aandsliv paa Baggrund af de sociale, politiske og økonomiske Kræfter. Bogens Titel er:

Dansk Digtning.

Fra den industrielle Revolution til vore Dage.

Værket er skrevet af den kendte Folketingsmand Jul. Bomholt, tidligere Forstander for Arbejderhøjskolen i Esbjerg, saa man kan gaa ud fra, at Forsøget er gennemført med jernhaard Konsekvens.

Den sociale Belysning af Digterværkerne fører til ofte overraskende Resultater, og Læseren vil uvilkaarligt føres frem til en Nyvurdering af de ca. 125 Forfattere, som Fremstillingen omfatter.

Bogen er skrevet for den kulturelt vaagne Del af Arbejderklassen, men den vil blive læst med Interesse af enhver litterært interesseret, der ønsker at være orienteret i moderne dansk Litteratur.

Fremstillingen omspænder følgende Perioder:

Bourgeoisiets Litteratur 1870—1929 med indgaaende Behandling af de sidste 15 Aars boglige Produktion.

Bondestandens Digtning 1900—1929 og endelig *Arbejderklassens første digteriske Forsøg.*

Foran hvert Afsnit gives en grundig Redegørelse for de Hovedlinier, der gør sig gældende i den paagældende Periodes Digtning.

Det Sprog, hvori Bogen er skrevet, er letløbende og ligetil, og Værket derfor glimrende egnet som Fører for Arbejderklassen i den nyeste danske Digterskov, hertil kommer, at Prisen for den smukt udstyrede og ret omfangsrige Bog, der tilmed er forsynet med ca. 40 Forfatter-Portrætter, hvoraf flere ikke tidligere har været offentliggjort, er sat meget lavt efter danske Forhold, nemlig 5 Kr. hæftet, indbundet i Shirting Kr. 6,75 og med Skindryg og -hjørner til Kr. 8,50.

⊡

Fagkursus.

Arbejdernes Oplysningsforbund.

I vort sidste Nr. af Medlemsbladet omtalte vi Sommerstævnet paa Hindsgavl og Stævnet paa Arbejderhøjskolen i Esbjerg.

Atter i Aar afholdes et Kursus i Fagforeningskundskab, denne Gang paa Roskilde Arbejderhøjskole. Skolen, som er meget smukt beliggende, er købt af Arbejdernes Oplysningsforbund. I Dagene fra den 22. til 28. Juni afholdes dette Kursus for faglige Tillidsmænd; vi, som tidligere har deltaget i lignende Kursus, anbefaler de Kvinder, som har Tid og Interesse, til at tage et otte Dages Ophold her. Anmeldelse indsendes til Oplysningsforbundet inden 1. Juni, send Anmeldelse i god Tid, da der kun kan modtages 65 Deltagere ialt.

Betalingen for Kost, Ophold og Undervisning er 25 Kr. pr. Deltager. Alle Oplysninger faas hos Arbejdernes Oplysningsforbund, Rosenørnsallé.

⊡

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Blegdammen 8. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Over-

arbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3 Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7 Telefon Central 5123.

Adressefortegnelse.

Aabenraa Afdeling. Formand og Kasserer: Fru H. Elsner, Kolstrupvang 1.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Kathrine Andersen, Peter Barkesgade 22. Telefon 1963. — Kasserer: Fru Augusta Nielsen, Brandstrupsgade 16 [2].

Aalborg Afdeling 2. Formand: Fru Martha Nielsen, Dalgasgade 5, St. Tlf. 767. — Kasserer: Fru Martine Christensen, Villa „Højen", Enghavevej, Vejgaard pr. Aalborg.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Sejrøgade 13. Kontor: Langelandsgade 16. Telef. 3014.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Sønderallé 54 [2]. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Max Møllersgade 2 C [2].

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru Margr. Rasmussen, Istedg. 10 [1]. — Kasserer: Fru Agnes Staun, Max Møllersgade 3.

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Vardevej 45. Telf. 1974.

Fensmark Afdeling. Formand: Fru M. Petersen, Holme Sipperup, Olstrup St. — Kasserer: Frk. Ebba Christensen, Holmegaards Glasværk, Olstrup.

Fredericia Afdeling. Formand: Fru Karen Sørensen, Dalsgade 91. — Kasserer: Fru M. Petersen, Nørrevoldg. 66.

Frederikshavn Afdeling. Formand: Fru Clara Petersen, Skillevej, Flade. — Kass.: Fru Elna Sørensen, Jernbaneg. 5.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru M. Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru E. Larsen, Østervej 1.

Haderslev Afdeling: Formand: Fru Marie Hansen, Bøndergaarden. — Kasserer: Fru A. Scharnberg, Gammelthing 8.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru M. Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. M. Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Jensen, Savskærervej.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru K. Olsen, Thorstensvej. — Kasserer: Fru A. Pedersen, „Frydendal", Reerslevvejen.

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus, Gurrevej 7. — Kasserer: Frk. Anna Sørensen, Graabrødrestræde 15.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hjørring Afdeling. Formand: Fru Agnes Christensen, Mellemgade. — Kasserer: Fru Ellen Petersen, Toftegade 24.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru A. Olsen, Mariagervej.

Holbæk Afdeling. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien, Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Markedsgade 1.

Holstebro Afdeling. Form.: Fru Sigrid Heltborg, Lille Struervej 3. — Kasserer: Fru Anna Christensen, Bisgaardsg. 10.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Svanesg. 2 [2]. Telf. 1324. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Hørsholm Afdeling. Formand: Fru Dagmar Jensen, Ørbæksvej 18 1. — Kasserer: Fru Johanne Andersen, Kammerraadvej 4.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. V. Jensen, Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Bach, Villa „Sonja", Læssøesgade 62 1.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 1. Telefon 14539. — Kasserer: Frk. Poula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Harriet Strandborg, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 1. Telf. Nora 2667 x. — Kasserer: Fru Sørensen, Nørrebrogade 48 1.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Ella Petersen, Overgaden o. V. 98 A 5. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1 1.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Inger Gamburg, Nørrevoldgade 6 Mezz. Telf. Byen 4320. — Kasserer: Fru M. Mathiasen, Nørrevoldgade 6 Mezz.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Studiestræde 47 A 1. Telf. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Herluf Trollesgade 16 B 1. Telf. Byen 8850. — Kasserer: Fru Svenna Petersen, Aaboulevard 10 B 2. — Kontor: Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Marie Larsen, Todesgade 14 5. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Ørnevej 13 2.

Køge Afdeling. Formand: Fru Gerda Nielsen, Herfølge pr. Køge. — Kasserer: Fru Klara Rasmussen, Vestergade 32.

Lyngby Afdeling. Form.: Fru Alma Marie Jakobsen, Odinsv. 12 1. — Kasserer: Fru Mary Petersen, Karoline Amaliev. 90.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Karen Petersen, Assensv. 97 1. — Kasserer: Fru Elna Mogensen, Banegaardsvej 46, St.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Madsen, Tollesensvej 2, St.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Laura Petersen, Gl. Postvej. — Kasserer: Fru Andrea Bohn, Nørregade.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Nicoline Nielsen, Østervoldgade 49 1. — Kasserer: Frk. Marie Bagger, Nørrevoldg. 59.

Nykøbing F. Afdeling. Formand: Fru Margr. Hansen, Grønneg. 36. — Kasserer: Fru Helga Hansen, Grønnegade 32.

Næstved Afdeling. Formand: Fru Johanne Andreasen, Fyensv. 3. — Kasserer: Frk. Henriette Poulsen, Kornbakken 33.

Nykøbing M. Afdeling. Formand: Fru Signe Hvid, Østergade 30 1. — Kasserer: Fru Petrea Jespersen, Østergade 23.

Odense Afdeling. Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Pantheonsgade 5 1. Telefon: Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Pantheonsgade 5 1.

Præstø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Oline Nielsen, Centralhotellet o. G.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Nyvangsvej 8.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margr. Iversen, Gravsgade 171. — Kasserer: Fru Helga Jensen, Slotsgade 284.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Eleonordvej 1, Sct. Jørgensbjerg. — Kasserer: Fru Alma Jensen, Knudsvej 31.

Ryomgaard Afdeling: Formand: Fru Marie Petersen, Ryomgaard. — Kasserer: Fru Amalie Mikkelsen, Ryomgaard St.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Annie Kæmpe, Rendegade 1. — Kasserer: Fru Emma Sonne, St. Torvegade 66.

Slagelse Afdeling. Formand: Fru Sofie Johansen, Klosterbanken 8. Telefon 1029. — Kasserer: Fru Sofie Jørgensen, Løvegade 44, Sidebygn.

Struer Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Nielsine Poulsen, Søndergade 20.

Svendborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Jensen, Egensevej 20.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Petersen, Sønderb. Amts Social-Demokrat, Jernbanegade 16.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Marie Madsen, Rolighedsvej 3. — Kasserer: Fru Kathrine Persson, Søndergade 57.

Vejle Afdeling. Formand og Kasserer for Arbejdsløshedskassen: Fru Dagmar Petersen, Haraldsgade 8 2, th. Telf. 2082. — Kasserer for Forb.: Frk. Karen Nielsen, Frejasgade 1.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1 A, Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 23 A, Knabstrup St.

2det Distrikt: Formand: Fru Jensine Henriksen, Hjortshøj St. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Aalsø St.

3die Distrikt: Formand: Fru Christiansen, Nr. Kollund St. — Kasserer: Fru Johanne Jacobsen, Vogterhus 1, Silkeborgvej, Herning.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Ekstra-Nummer | Juni 1930 | 15. Aargang

Redegørelse fra den ekstraordinære Kongres den 23. Maj 1930.

Sendt til Forbundets Medlemmer.

Foranlediget ved Resolutioner og Anmodninger fra en Del af vore Afdelinger havde Hovedbestyrelsen paa Mødet den 9. Maj vedtaget, at der skulde indkaldes til en ekstraordinær Kongres den 23. Maj i Folkets Hus, Jagtvej 69, hvor der skulde tages Stilling til, om Kommunisten Inger Gamburg og Suppleanterne fra Københavns Afdeling 5 efter deres Holdning under Strejken og ved dens Afblæsning vedblivende kunde blive siddende henholdsvis i Hovedbestyrelsen eller have Adgang til eventuelt at komme ind i Hovedbestyrelsen.

Kongressen indkaldtes med følgende

Dagsorden:

1. Beretning om Strejken i Jernindustrien og dens Forløb.
2. Afdeling 5's og Hovedbestyrelsesmedlem Inger Gamburgs Holdning under Strejken og ved dens Afslutning samt Forslag fra Hovedbestyrelsen.
3. Eventuelt Valg af nyt Medlem til Hovedbestyrelsen samt Suppleanter for København.

Forretningsføreren aabnede den lovligt indvarslede ekstra Kongres og meddelte, at hun havde bragt i Erfaring, at der paa Afdeling 5's Generalforsamling var vedtaget, at der skulde vælges ekstra Delegerede paa Arbejdspladserne indenfor Afdelingen, og at disse vilde komme i Deputation til Kongressen.

Det vedtoges med stor Majoritet at nægte disse Deputationer Adgang til Kongressen, idet Afdeling 5, ligesaavel som Forbundets øvrige Afdelinger, maatte nøjes med den valgte Repræsentation. Forretningsføreren foreslog paa Hovedbestyrelsens Vegne, at man til Dirigenter for Kongressen valgte: Johanne Jensen, København og Fanny Jensen, Horsens. Fra Københavns Afdeling 5 foresloges Laura Larsen.

Johanne Jensen og Fanny Jensen valgtes med stor Majoritet.

Som Sekretær for Kongressen foresloges og valgtes Gunder Christiansen.

Til Prøvelse af Mandaterne valgtes Kirstine Jørgensen, Hillerød, Marie Nielsen, Horsens, Paula Poser og Laura Petersen, København.

Formanden for Mandatudvalget, Kirstine Jørgensen, Hillerød, meddelte, at Mandaterne var prøvede og godkendte, og at den Delegerede fra Afdelingen i Frederikshavn ikke var mødt; de Delegeredes Antal var 112 foruden Hovedbestyrelsen.

De Delegerede fra Københavns Afdeling 1 stillede Forslag om, at Formanden for De samvirkende Fagforbund, Hr. Vilh. Nygaard, skulde indbydes til Kongressen; dette vedtoges enstemmigt.

Forretningsføreren meddelte, at Grunden til Indkaldelsen af den ekstraordinære Kongres var, at Hovedbestyrelsen samt mange Afdelinger mente, Tidspunktet nu var kommen, hvor man ikke længere vilde taale den Adfærd, Hovedbestyrelsesmedlem Inger Gamburg udviser overfor Forbundet og Hovedledelsen. Den Agitation, som Inger Gamburg i „Kvindernes Oplysningsforening"s Navn foranstaltede, ved paa en Provinstourné i alle Byer, hvor vi har større Afdelinger, for officielt at tale om Strejken i Jernindustrien, men med det mindre officielle Formaal at faa oprettet kommunistiske Spittelsesklubber indenfor vore Afdelinger med det for Øje at ødelægge vort Forbund, var det, som fik Bægeret til at flyde over. Forretningsføreren paaviste, at Inger Gamburg og hendes Bestyrelse nøje fulgte den fra Moskva dikterede og i Arbejderbladet fremsatte Strejketaktik ved Udgivelse af Strejkeaviser, Løbesedler og deslige, udelukkende indeholdende usandfærdige Beskyldninger mod Forretningsføreren og Forbundets Ledelse.

Inger Gamburg har dog ikke haft det Udbytte af sin „Tourné", som hun sikkert ventede, idet alle hendes Møder har været meget ringe besøgte; Til-

slutningen til hendes Politik overfor Forbundet er saaledes faldet uheldigt ud. Provinsens Folk er ikke de „Bønder", som Inger Gamburg paa sine Møder her i København saa smukt benævner dem.

Ofrede den kommunistiske Majdemonstration en Omtale; Inger Gamburg brugte ogsaa ved denne Lejlighed Talerstolen til systematisk Nedrakning af Hovedledelsen, men det viste sig dog her, at ikke alle Medlemmer af Københavns Afdeling 5 blindt følger Inger Gamburg i alt, idet kun en meget ringe Del af Afdelingens Medlemmer var med i Majdemonstrationen tiltrods for, at Inger Gamburg ved Generalforsamlingen Aftenen forud havde opfordret disse til at møde stærkt frem.

Forretningsføreren forelagde hele Overenskomstsituationen fra Oktober 1929, saavel for Jernindustrien, som for alle øvrige Overenskomsters Vedkommende, omtalte Fremgangsmaaden ved Opsigelsen af Jernindustriens Overenskomst, hvor Inger Gamburg nærede Tvivl om, at Medlemmerne ønskede Overenskomsten opsagt, og stillede Forslag om, at man nøjedes med at optage en Forhandling, for om muligt derved at skaffe lidt eller meget hjem til vore Medlemmer. Først efter at Afstemningen i Afdelingen forelaa, vendte Inger Gamburg og Bestyrelsen Bøtten om, og henviste til vore Loves § 4, Stk. g, tiltrods for, at Inger Gamburg ved den første Behandling af Sagen stemte sammen med den øvrige Hovedbestyrelse.

Oplæste Cirkulæret til Afdelingerne angaaende Overenskomsternes Opsigelse og Sanktionen til Hovedbestyrelsen om i sidste Instans at afslutte, udtalte at f. Eks. Bladbudene, Rengøringskonerne og Ledvogterskerne ikke bør deltage i Afstemninger om Industriens Overenskomster, ligesom Industriens Kvinder ikke bør deltage i Afstemninger om Overenskomstforholdene for de førstnævnte, et Emne, der forøvrigt er drøftet saa ofte paa vore Kongresser.

Denne Oplysning fremkom, fordi Inger Gamburg havde fremsat den Paastand, at ikke alle Afdelinger havde haft Lov til at stemme om at give Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at afslutte. Forretningsføreren henstillede til Afdelingerne altid at svare paa de fra Hovedkontoret udsendte Cirkulærer og ganske nøjagtig opgive Antallet af afgivne Stemmer for eller imod et Forslag.

Forretningsføreren omtalte Forslaget til Jernindustriens Sammenslutning og gennemgik udførligt, hvorledes Forhandlingerne havde formet sig (dette er tidligere meddelt Medlemmerne i forrige Nummer af Medlemsbladet). Omtalte „Arbejderbladet"s Provokation for Forkastelse af ethvert Forslag, der maatte fremkomme, Forligsmandens Forslag, Strejkens Udsættelse fra den 12. til den 17. Marts.

Forretningsføreren havde ikke været i Tvivl om, at hvis Bestemmelsen om de unge Kvinder havde været opfyldt, havde Forligsforslaget i sin Helhed faaet en bedre Skæbne end den, det fik, idet der paa Hovedbestyrelsesmødet den 16. Marts, hvor Resultatet af Afstemningen forelaa, blev meddelt, at Forslaget var forkastet med en Majoritet af 989 Stemmer. Hovedbestyrelsen vedtog paa Grundlag af den betydelige Majoritet at lade Strejken træde i Kraft den 17. Marts ved Arbejdstidens Ophør. Omtalte udførligt Strejkens Forløb, herunder Demonstrationen fra Københavns Afdeling 5 og Understøttelsen af Arbejdsdrengene.

Forretningsføreren omtalte det sidste Forslag fra Arbejdsgiverne, der opfyldte vore Krav principielt med Hensyn til Antagelsen af de unge Piger. Arbejdsgiverne vil ikke fremtidig antage unge Piger under 16 Aar i deres Virksomheder og gik endda saavidt, at de tilbød at afskedige de unge Piger under 16 Aar, der for Tiden beskæftigedes i Virksomhederne, et Tilbud, som saavel Forhandlerne fra De samv. Fagforbund, Forbundet og Afdelingen afslog; det forholdsvis ubetydelige Antal af disse unge Kvinder bliver jo ogsaa 16 Aar og gaar saa ind under Overenskomsten.

Forretningsføreren maatte beklage, at der paa Grund af andre Forhandlinger ikke var levnet De samv. Fagforbunds Formand Tid til at drøfte Forslaget nærmere med Forhandlerne fra Afdeling 5, da der i saa Tilfælde ikke havde været Skygge af Tvivl om, at Afdeling 5's Repræsentanter havde vedtaget Forslaget, mens Afdelingens Bestyrelse nu Dagen efter meddeler os, at den vil forpligtige sig til at anbefale Forslaget, saafremt Akkordbasis (72 Øre) tillægges 3 Øre. Afdelingens Bestyrelse godkendte herved Forslaget, da den meget godt vidste (dette er ogsaa senere dokumenteret ved Udtalelser af interesserede Medlemmer), at de 3 Øre til Akkordbasis intet betyder, idet ingen eller kun faa Akkorder ligger paa 72 eller 75 Øre.

Omtalte udførligt De samv. Forbunds Formands Henstilling om at faa Strejken afsluttet, Udvalgets Møde i De samv. Fagforbunds Forretningsudvalg, hvor vi meddelte, at vi agtede at indkalde Hovedbestyrelsen, for at denne kunde gøre Brug af sin Ret til at afslutte Strejken og selv tage Ansvaret herfor, i Stedet for at kaste Ansvaret over paa De samv. Fagforbund, der eventuelt skulde indkalde Repræsentantskabet for at lade dette afblæse Strejken.

Hovedbestyrelsen indkaldtes den 9. April og vedtog her Strejkens Afblæsning og Arbejdets Genoptagelse (ogsaa dette er udførligt refereret i forrige Medlemsblad).

Paa Hovedbestyrelsesmødet vedtoges det, at Forretningsføreren skulde forelægge Forslaget og meddele vore Medlemmer Hovedbestyrelsens Stilling med Hensyn til Strejkens Afblæsning paa Afdelingens Generalforsamling i Idrætshuset.

Generalforsamlingens Forløb har jo været refereret, ikke mindst i den borgerlige Presse, og Gentagelse heraf er overflødig.

Forretningsføreren overlod til Kongressen at bedømme, om Hovedbestyrelsen har haft det rigtige Syn paa Sagen, eller Fru Gamburg har haft det.

I et saa alsidigt Forbund maa vi have Arbejdsro, hvis alle vore Medlemmers Interesser skal varetages, vi kan ikke se ensidig paa en Sag, ogsaa de økonomiske Forhold skal tages i Betragtning, idet alle vore Medlemmer skal være med til at betale Gildet.

I Diskussionen om Forretningsførerens Beretning deltog Inger Gamburg, der fremstillede Forhandlingerne indenfor Jernindustrien, Strejkens Forløb og Afslutning paa sin Maade, og stillede en Resolution, der indeholdt grove Fornærmelser imod Hovedledelsen.

Endvidere deltog Ella Petersen, København 4, Johanne Jensen, København 1, Martha Nielsen, Aalborg, Dagmar Petersen, Vejle, Meldgaard Christensen, Aarhus 7, Rigmor Nielsen, Ebba Larsen, Agnes Christoffersen, Nicoline Holm, Elna Syvertsen, Ebba Olsen, Camilla Gabrielsen og Ellen Persson, alle af København 5, samt Marie Larsen fra København 8.

Formanden for De samvirkende Fagforbund, Hr. Vilh. Nygaard, var nu kommen til Stede, og modtoges med stærke Sympatitilkendegivelser af Kongressen.

Hr. Nygaard fik derefter Ordet og udtalte, at naar Inger Gamburg citerer, at han skulde have sagt, at for hans Skyld maatte Kvinderne strejke et helt Aar, om de vilde, saa maatte han bemærke, at det havde han sagt, men med det Forbehold, at Arbejdsgiverne lod dem kæmpe alene, men der laa Lock-out i Luften, og ingen i Landet, ikke en Gang Inger Gamburg, ønskede en Storkamp i Jernindustrien.

Forligsmanden havde udtalt, at han ikke kunde komme nogen Vegne med Arbejdsgiverne i de andre Spørgsmaal. Nygaard udtalte endvidere, at det, at der ikke mere antages unge Piger mellem 14 og 16 Aar, var et Hovedspørgsmaal, og naar vi opnaaede dette, kunde vi komme ud af Kampen med Sejr. Man kan ikke blive ved at stramme en Kamp, og naar Inger Gamburg hævder, at der endnu staar unge Kvinder paa Arbejdspladserne, var det fordi, man var enige om, ogsaa med Inger Gamburg, at de unge Kvinder, der var antaget, ikke skulde afskediges. Nygaard vilde ikke blande sig i Forbundets indre Anliggender, men vilde med Foragt tilbagevise, at vi bliver stemplet som Forrædere.

Forretningsføreren replicerede til Talerne og anbefalede følgende Resolution til Vedtagelse:

> Efter den aflagte Beretning udtaler Kongressen sin Anerkendelse af den Stilling, Hovedbestyrelsen har indtaget til den nylig afsluttede Konflikt i Jernindustrien, herunder navnlig dens Stilling til Afslutningen, der i enhver Henseende var i Overensstemmelse med Forbundets og de strejkende Kvinders egen Interesse, idet den stedfundne Opfyldelse at de oprindelige opstillede Krav havde tyndet Strejkeprogrammet ud til en i Forhold til Omkostningerne ved en Fortsættelse meningsløs Ubetydelighed. Kongressen maa derfor tage Afstand fra den Stilling, et enkelt af Hovedbestyrelsens Medlemmer — Inger Gamburg — har indtaget i denne Sag, hvor hun ikke kan siges at have haft hverken Forbundets eller de strejkende Kvinders Tarv for Øje, idet hun saavel ved skriftlig som mundtlig Ophidselsespropaganda mod vort Forbund, og særlig mod dets Formand, paa usandfærdigt Grundlag har tilvejebragt en Stemning blandt de strejkende Kvinder, der kun kan virke opløsende paa de Kræfter, vort samlede Forbund har behov, om det skal kunne løse sin vanskelige Opgave i Kampen mod Arbejdskøberne.
>
> Da Kongressen anser det som sin Pligt at medvirke til Tilvejebringelsen af Ro og Stabilitet i vort Forbund og derigennem skabe Betingelser for et frugtbart Forbunds Arbejde, og da dette ikke menes at kunne gennemføres med Inger Gamburgs (og ligesindedes) Sæde i Hovedbestyrelsen, og da Kongressen ønsker at give Udtryk for sin Afsky overfor den personlige Overlast, Forbundets Formand har været Genstand for paa Generalforsamlingen i Idrætshuset, hvor hun kun var mødt i almindelig Tjenestepligt og i de strejkende Kvinders egen Interesse, annullerer den det paa sidste Kongres foretagne Valg af Inger Gamburg samt Afdeling 5's Suppleanter til Hovedbestyrelsen, derunder Revisorsuppleanten, som havde været særlig virksom under Angrebet paa Forretningsføreren i Idrætshuset.

Beretningen godkendtes med alle Stemmer mod 21.

En Resolution fra Københavns Afdeling 5 oplæstes og sattes under Afstemning, men nedstemtes med 108 Stemmer mod 21.

Hovedbestyrelsens Resolution vedtoges med 108 Stemmer mod 21.

Man gik over til Behandlingen af Dagsordenens Punkt 2, hvortil Hovedbestyrelsen havde stillet følgende Forslag:

> Hovedbestyrelsen foreslaar Kongressen, at Inger Gamburg, paa Grund af hendes Holdning under Strejken i Jernindustrien og ved dens Afblæsning, fritages for sit Hverv som Hovedbestyrelsesmedlem, ligesom de tre Suppleanter til Hovedbestyrelsen og Revisorsuppleanten fra Københavns Afdeling 5 erstattes med andre.

Til Stemmeudvalg valgtes Laura Larsen og Margrethe Mathiesen fra Københavns Afdeling 5, Kirstine Jørgensen, Hillerød, og Paula Poser, Københavns Afdeling 1.

Forslaget vedtoges ved skriftlig Afstemning med 92 Stemmer mod 34.

Harriet Strandborg, Københavns Afd. 2, foreslog Jenny Larsen fra samme Afd. som Revisorsuppleant.

Jenny Larsen valgtes med alle Stemmer mod 21.

Dagsordenens sidste Punkt var Valg af et nyt Hovedbestyrelsesmedlem og nye Suppleanter for København.

Kirstine Nicolaisen, Københavns Afdeling 1, foreslog som Hovedbestyrelsesmedlem Mathilde Andersen. Ella Petersen, Københavns Afdeling 4, Anna Larsen, Københavns Afdeling 6, og Svenna Petersen, Københavns Afdeling 7, foresloges som Suppleanter.

Der afgaves ialt 59 Stemmer, af disse fik Mathilde Andersen 38 Stemmer og var dermed valgt til Medlem af Forbundets Hovedbestyrelse.

De foreslaaede Suppleanter valgtes med 38 Stemmer hver.

Forretningsføreren udtalte som sin Overbevisning, at de Delegerede nu rejste hjem med et stærkt Indtryk af, at de Forhold, hvorunder Hovedledelsen har maattet arbejde, har været uudholdelige; de Delgerede har nu paa nu nært Hold haft Lejlighed til at se Fru Gamburgs Optræden.

Forretningsføreren sluttede med at takke for den Tillid, Kongressen havde vist hende og Hovedbestyrelsen og udtalte Haabet om, at ogsaa Medlemmerne i Afdeling 5 i Fremtiden maatte faa et sundere Syn paa Organisationsvilkaarene, saaledes at vort Forbund i Fremtiden kan faa Ro og Styrke til at røgte sin vanskelige Opgave til Gavn for alle Forbundets Medlemmer, og udbragte et Leve for Samhørigheden indenfor Kvindeligt Arbejderforbund. Kongressen udbragte et Leve for Forretningsføreren og Næstformanden.

Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes enstemmigt, hvorefter Dirigenten erklærede Kongressen for sluttet.

⊡

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 56 | September 1930 | 15. Aargang

Afsluttede Overenskomster.

Ny Overenskomst afsluttet med Robinson, Andersen & Co. for Firmaets Filial i Varde, paa samme Vilkaar som de øvrige Ægforretninger.

Overenskomst afsluttet med Dansk Papdaasefabrik. Minimallønnen er de første 4 Uger 56 Øre pr. Time, og derefter 61 Øre pr. Time. For Stabling af Laag betales 75 Øre pr. Time. Timelønningerne tillagdes alle 3 Øre pr. Time. Ved Jagenberg Maskinen betales 90 Øre pr. Time. Overenskomsten er gældende sammen med Akkordpriskuranten til 1. Februar 1931.

Overenskomsten med Harboes Tapetfabrik, Odense, er forlænget til 1. April 1932. Pristalsreguleringen bortfaldt.

Akkordpriskurant er oprettet med Dampvaskeriet „Øresund", Helsingør.

Ny Overenskomst er afsluttet med Fyns Emulationsfabrik, Svendborg. Lønnen er de første 4 Uger 67 Øre, derefter 74 Øre pr. Time, arbejdes der under 40 Timer ugentlig betales 5 Øre mere pr. Time. Naar Kvinderne har været beskæftiget 1/2 Aar i Virksomheden erholder de en Sommerferie paa 3 Dage med fuld Løn. Virksomheden forpligter sig til kun at beskæftige organiserede Kvinder. Ved Ulykkestilfælde betales 2,60 Øre pr. Dag de første 13 Uger. Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1931.

Københavns Afdeling 1 har lokalt afsluttet Overenskomst med Andelsmejeriet „Trifolium". Lønnen er 44 Kr. 96 Øre, ved Spandevask er Lønnen 45 Kr. 96 Øre. Lønningerne tillagdes 2 Kr. pr. Uge. Regulering efter Pristallet bortfaldt. Overenskomsten er gældende til 1. Marts 1931.

Samme Afdeling har lokalt afsluttet Overenskomst med A/S Københavns Mælkeforsyning. Lønnen er 44 Kr. 96 Øre pr. Uge, der tillagdes 2 Kr. pr. Uge. Overenskomsten er gældende uden Pristalsregulering til 1. Marts 1931.

Samme Afdeling har lokalt afsluttet Overenskomst med A/S Det danske Mælkekompagni. Lønnen er ogsaa her 44 Kr. 96 Øre pr. Uge, ved Eksporten 42 Kr. 96 Øre og ved Spandevask 45 Kr. 96 Øre pr. Uge. Overenskomsten er gældende uden Pristalsregulering til 1. Marts 1931.

Ny Overenskomst er lokalt oprettet med A/S Fyrtaarnets Konservesfabrik. Lønnen er 37 Kr. 50 Øre pr. Uge. Kvinderne erholder 5 Dages Sommerferie med Løn. Overenskomsten er gældende sammen med Akkordprislisten til 1. April 1931.

Overenskomsten med A/S Sodafabriken i Valby er ligeledes lokalt afsluttet. Timelønnen tillagdes 2 Øre og er 63 Øre. For Rengøringsarbejde i Kontorbygning og Ingeniørkontoret betales ekstra 1 Kr. 50 Øre pr. Uge, at fordele mellem Kvinderne, der udfører Arbejdet. Overenskomsten er gældende uden Pristalsregulering til 30. April 1931.

Overenskomst afsluttet med Københavns Sukkerraffinaderi. Timelønningerne tillagdes 2 Øre og er i almindelig Dagdrift 62,5 Øre. I to og tre Holds Skifte 68,5 Øre. Faste Rengøringskoner, der beskæftiges ved Rystning af Sække, betales med 4,5 Øre mere pr. Time. Overenskomsten, der frigjordes for Pristalsreguleringen, er gældende til 1. Maj 1931.

Københavns Afdeling 1 har oprettet Overenskomst med „De danske Oliemøller". Lønnen er 29 Kr. 50 Øre pr. Uge. 4 Dages Ferie med Løn. Overenskomsten er gældende fra 12. Juni 1930, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Juni.

Overenskomst er afsluttet med Københavns Sporveje. Timelønnen er for Arbejde mellem Kl. 6 og 18 83 Øre og mellem Kl. 18 og 6 104 Øre pr. Time. Overenskomsten er gældende uden Pristalsregulering til 1. April 1932.

Ligeledes afsluttet Overenskomst med „Det danske Petroleumsaktieselskab". Lønningerne tillagdes 2 Kr. pr. Uge og er 37 Kr. pr. Uge à 6 Dage. Ved den automatiske Tappemaskine betales 74 3/4 Øre pr. 1000 Flasker. Pristallet bortfaldt. Overenskomsten er gældende fra 1. Juli 1930 til en 1. Juli.

Overenskomst afsluttet med Hasle Klinke- og Chamottestensfabrik. Tillæget for Pressen ved Haslefabrikken forhøjedes fra 5 til 9 Øre + 3 Øre til alle Timelønninger.

Overenskomsten for Otto Mønsteds Fabrikker i København og Aarhus forlængedes til 1. April 1932 imod, at Ugelønnen tillagdes 2 Kr. pr. Uge, iøvrigt paa sædvanlige Vilkaar.

Med Fællesforeningens Fabriker i Viby har Aarhus Afdeling 1 ført lokale Forhandlinger og faaet Lønningerne tillagt 1 Kr. paa Margarinefabriken. Paa Senneps-, Sæbe- og paa den kemisk-tekniske Fabrik forhøjedes Ugelønnen med 2 Kr. pr. Uge. Akkordarbejde udføres til uforandrede Takster. Sommerferien forlænges med to Dage. Overenskomsten er gældende til 1. April 1932.

Ny Overenskomst er oprettet med A/S Henchel og Co. Timelønnen er 63 Øre. For Arbejde i to Holds Skifte betales 10 Øre mere pr. Time fra Kl. 6 til 11 Aften, og 16 Øre mere pr. Time fra Kl. 11 Aften til 6 Morgen. Der anvendes Akkord i saa stor Udstrækning som muligt. Overenskomsten og Akkordpriskuranten er gældende indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Maj.

Med Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter er for Sprængstoffabriken i Jyderup alsluttet Overenskomst. Timelønnen er for Kvinder over 18 Aar efter 2 Maaneders Beskæftigelse 83 Øre. I Sygdomstilfælde betales halv Løn de første 4 Uger til alle Arbejdersker med 3 Maaneders Anciennitet. Kvinderne faar 3 Dages Ferie med Løn. Overenskomsten er gældende fra 1. Juli 1930 til 1. Juni 1932.

Aarhus Afdeling 1 har lokalt afsluttet Overenskomst med Aarhus Oliefabrik. Lønnen er for Begyndere de første to Maaneder 48 Øre pr. Time, efter to Maaneder 58 Øre pr. Time. Akkorderne tillagdes 1/4 Øre. Pristallet bortfaldt. Overenskomsten er gælden fra 1. Juli 1930 til en 1. Juli.

Med Firmaet H. Pens er opnaaet Enighed om en Akkordpriskurant for smaa Spejle. Lønregulering efter Pristallet bortfalder.

Overenskomsten med Mehls Fabrik, Aarhus, er forlænget. Lønningerne bibeholdtes, Regulering efter Pristallet bortfaldt.

Overenskomst afsluttet med Flødefabriken „Danmark", Roskilde. Lønnen tillagdes 1 Kr. 67 Øre pr. Uge, og er 31 Kr. pr. Uge. Der indførtes en Bestemmelse om Ulykkesforsikring, hvorefter der udbetales Kvinderne 3 Kr. pr. Dag de første 13 Uger. Overenskomsten er gældende fra 11. Juli 1930 til 1. August 1931.

Overenskomst afsluttet med C. Loehrs Fabrik, Fredericia. Lønnen er de første 2 Maaneder 26 Kr. pr. Uge, derefter 28 Kr. 50 Øre. Pristalsreguleringen bortfaldt, og Overenskomsten er gældende fra 1. Juli 1930 til 1. Juli 1932.

Overenskomst afsluttet med Øxenbjergs Dampmølle, Svendborg, Lønnen tillagdes 1 Kr. 50 Øre pr. Uge og er gældende til 1. Maj 1931.

Med Anders Andersens Fiskekonservesfabrik, Kerteminde, har vi faaet samme Ordning som med de øvrige derværende Fiskekonservesfabriker.

Det kgl. Teater havde opsagt Overenskomsten for Rengøringspersonalet til 1. Juli d. A. Ved de lokale Forhandlinger mellem Afdelingen og Teatret opnaaedes der ikke Enighed, og Teatret benyttede da den Fremgangsmaade af afskedige vore Medlemmer fra 1. Juli, og forsøgte at udbyde Rengøringen til Licitation. Dog bemærkes det, at der ogsaa overfor vore Medlemmer var stillet Forslag om, at de selv overtog Rengøringen. Overfor denne Fremgangsmaade protesterede Forbundet og indgav Sagen til De samvirkende Fagforbund. Ved en afsluttende Forhandling d. 9. August, enedes man om at forlænge Overenskomsten til 1. Juli 1931 med følgende Ændringer:

Vore Medlemmer havde hidtil haft en Ugeløn af Kr. 32,96 for en Arbejdstid af 6 Timer pr. Dag med 2 halve Timers Spisetid, for alle Ugens 7 Dage med en ugentlig Fridag, paa hvilken de skiftedes til at gøre hinandens Arbejde. Lønnen betaltes Aaret rundt, men i denne var indbefattet Hovedrengøring og Rengøring efter Haandværkere. Den nye Overenskomst kom til at lyde paa følgende: Arbejdstiden fastsættes fra Kl. 7 Morgen til Kl. 2 Efterm. med 1/2 Times Spisetid, for en Ugeløn af Kr. 34,30. Rengøringspersonalet anvendes da den Tid, Teatret er i Drift og Hovedrengøringen betales med Kr. 1,00 pr. Time. Rengøringspersonalet faar en ugentlig Fridag (reel). I Sygdomstilfælde betales den første Maaned fuld Løn, i den efterfølgende Maaned 1/2 Løn. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. Juli, første Gang d. 1. Juli 1931.

Der efterbetaltes hver af de 15 Kvinder, Overenskomsten omfattede, 188 Kr. 35 Øre for den Tid, de havde været arbejdsløse.

Følgende 3 Overenskomster blev først afsluttet efter Afsendelse af Strejkevarsler. Der havde gentagne Gange været ført Forhandlinger dels lokalt dels gennem vor Hovedorganisation, men stadig uden Resultat.

Overenskomsten med Skandinavisk Gummikompagni, Odense, er forlænget til 1. April 1931. Pristalsreguleringen bortfaldt, og Ugelønnen forhøjedes med 2 Kr. pr. Uge til 29 Kr.

Overenskomsten med Blauenfeld og Tvede er forlænget, imod at Ugelønnen forhøjedes med 4 Øre pr. Time til 30 Kr. 72 Øre. En Kvinde faar et personligt Tillæg af 2 Kr. pr. Uge. Pristallet bortfaldt.

Overenskomsten med Holmegaards Glasværk er forlænget 1 Aar fra dens Udløbstid paa følgende Vilkaar. Timelønnen fastsættes til 58 Øre. I Overenskomsten indføres Bestemmelsen paany om, at Arbejderskerne er ulykkesforsikret de første 13 Uget med 3 Kr. pr. Dag. Pristalsreguleringen bortfaldt.

Vore Medlemmer, som er beskæftiget ved Omdeling af Blade ved Bladkompagniet, skulde fra 1. September d. A. have en Regulering af 4 pCt.

Paa et Møde, afholdt med Budene i Juni Maaned, vedtoges det, at Forbundet skulde optage For-

handling med Bladkompagniet for at søge at komme bort fra de 4 pCt. Nedgang, ligesom man vedtog, at vi skulde forsøge at faa rettet forskellige Ting i Overenskomsten.

Ved den stedfundne Forhandling i August Maaned med Bladkompagniet fik vi et Forslag, som blev forelagt vore Medlemmer og enstemmigt godkendt.

Ved den afsluttende Forhandling tiltraadte Bestyrelsen for Bladkompagniet det skitserede Forslag, og den nye Overenskomst træder i Kraft 1. September 1930 og er gældende til 1. September 1933.

Det, vore Medlemmer ved denne Ordning har opnaaet, er i store Træk: 4 pCt. Tillæg til Lønningerne plus de 4 pCt., som der skulde fradrages, hvilket udgør en regulært Lønforhøjelse paa 8 pCt.

I Henhold til Pristallet, som flere af vore Overenskomster var underkastet, skulde vore Medlemmer fradrages 6 pCt. af Lønningerne (fra Lønningsugen 15. August). Foranlediget af samme optog vi Forhandling og følgende Overenskomster er nu afsluttede uden Pristal:

Schønning og Arvé, Jakob Holm & Sønner, Kapselfabriken, Farve- & Lakfabrikanter, A/S L. E. Bruuns Export (Fredericia), Cementfabrikerne i Aalborg, Sæbefabriken „Noma" og Textilfabrikantforeningen.

Følgende Overenskomster er der optaget Forhandling paa, men endnu ikke afsluttet:

Rejermanns Papfabrik, Kludefabrikerne, Lykkeberg, Margarinefabriker i Provinsen, Tændstikfabrikerne og Graus Skjortefabrik.

I næste Nummer af Medlemsbladet vil der komme udførligt Referat af Forhandlingernes Forløb.

Mæglingsmøder.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Carl Lunds Fabriker i Anledning af Fabrikens Klage over, at Kvinderne havde nægtet Overarbejde.

Sagen diskuteredes og henvistes til lokal Forhandling, forbliver denne uden Resultat, optages Sagen paany.

Mæglingsmøde afholdt paa Emil Møllers (Gertsens) Telefonfabrik, Aarhus, i Anledning af vort Krav om et Tillæg til Timelønnen, da der aldrig var Adgang til Akkord. Lokal Forhandling har været uden Resultat. Det oplystes ved Mæglingsmødet, at der for Tiden beskæftigedes 16 kvindelige Arbejdere med en gennemsnitlig Timeløn af 65,5 Øre. Sagen afsluttedes, uden at Enighed opnaaedes. Timandsmøde i Sagen er forlangt.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Glud og Marstrands Fabriker i Anledning af Krav om forhøjet Smudstillæg til nogle Kvinder, Sagen diskuteredes, og det konstateredes, at det drejede sig om en lokal Lønordning, der har eksisteret gennem en længere Aarrække uden at være opsagt.

Jernindustriens Repræsentant forlangte, at der -- ges Hensyn til Formaliteterne, og Kvinderne maatte for først opsige Ordningen med 3 Maaneders Varsel.

Mægligsmøde afholdt paa A/S Glud og Marstrands Fabriker, Løve Allé, i Anledning af, at 3 Kvinder har klaget over, at de, til Trods for at de aldrig har Adgang til Akkord, af Virksomheden er nægtet en Forhøjelse af deres Timeløn, der henholdsvis var 59, 59, og 61 Øre. Firmaet vilde ikke imødekomme Kravet om Lønforhøjelse, og Enighed opnaaedes ikke.

Vi forbeholdt os at føre Sagen videre, og Timandsmøde i Sagen er begæret.

Vi har ligeledes begæret Mæglingsmøde afholdt i Virksomheden paa Kapelvejen i Anledning af vore Medlemmers Klage over, at Virksomheden forlanger, at der skal arbejdes over 6 Timer ugentlig.

Forretningsføreren fik ved Forhandling med Virksomheden Sagen bragt i Orden, og Mæglingsbegæringen toges tilbage.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Ernst Voss' Fabrik i Fredericia i Anledning af Krav om Forhøjelse af Timelønningerne til 12 Kvinder, der aldrig har Adgang til Akkord. Man enedes om et Tillæg til Timelønningerne paa ialt 24 Øre pr. Time at fordele efter Firmaets Skøn.

Mæglingsmøde afholdt paa Hammersholt Teglværk. Der opnaaedes Enighed om, at Akkorden ved Teglstenspressen, der nu er 142 Øre minus 12% pr. 1000 Tagsten, ændres til 135 Øre netto, saalænge Pressen gaar med den nuværende Hastighed, ca. 4000 Tagsten pr. Dag. Ordningen har tilbagevirkende Kraft fra 1. Maj.

Mæglingsmøde afholdt paa Hillerød Teglværk i Anledning af Kvindernes Klage over, at de ikke kan faa Fridage. Man enedes om, at der intet skulde være til Hinder for, at Kvinderne fik Fridage indenfor rimelige Grænser, naar de ønskede det, under Forudsætning af, at de stillede en af Værket godkendt Reserve i deres Sted.

Mæglingsmøde afholdt hos Pens i Anledning af, at Arbejdet var omlagt, og Virksomheden havde givet Kvinderne Timeløn i Stedet for Akkord. Enighed om ny Akkord opnaaedes ikke. Sagens Behandling fortsættes i Arbejdsgiverforeningen.

Mæglingsmøde afholdt i Anledning af Klage fra A/S Carl Lunds Fabriker over, at 20 kvindelige Arbejdere havde standset Arbejdet Grundlovsdagen Kl. 11.

Paa Mødet oplystes det, at Standsningen skyldtes en Misforstaaelse fra de kvindelige Arbejderes Side, og Sagen sluttedes, idet Firmaet dog forbeholdt sig sig at genoptage denne, saafremt Fabrikens kvindelige Arbejdere paany maatte iværksætte en ulovlig Arbejdsstandsning.

Mæglingsmøde afholdt sammesteds i Anledning af Krav om Tillæg til Timelønnen i Stentrykkeriet og ved Automatmaskiner i Daaseværkstedet, hvor Timelønnen er 61 Øre, og hvor der ikke er Adgang til Akkord. Ved Mæglingsmødet gav Firmaet Tilsagn om at ville yde et Tillæg af 3 Øre til Timelønnen for de kvindelige Arbejdere i Stentrykkeriet.

Firmaet gav ligeledes Tilsagn om at ville gøre et Forsøg paa at indføre Akkord ved Sorteringen af Daaserne.

Mæglingsmøde afholdt i Sammenslutningen sammen med Fabrikarbejdernes Forbund i Anledning af Strid om Betalingen for Arbejde udenfor Fabrikens sædvanlige normale Arbejdstid.

Ved Mæglingsmødet oplystes følgende:

I Emailleværkstedet er Arbejdstiden for et Hold fra Kl. 6 til Kl. 14,30 og for et andet Hold fra Kl. 9 til Kl. 17,30.

I Blikkenslagerværkstedet arbejdes der i Skiftehold fra Kl. 6 til Kl. 14,30 og fra Kl. 14,30 til Kl. 23.

Fabrikens normale Arbejdstid er fra Kl. 7 til Kl. 15,30.

Vort Krav gaar ud paa, at der i Emailleværkstedet betales et Tillæg af 100 % for Timen fra Kl. 6 til Kl. 7 Morgen, og at der for Tiden fra Kl. 15,30 til Kl. 17,30 betales sædvanlig Overtid.

I Blikkenslagerværkstedet bestrider vi, at der arbejdes i Skiftehold, og kræver et Tillæg af 100 % fra Kl. 6 til Kl. 7 og Overtid fra Kl. 15,30 til Arbejdstidens Slutning Kl. 23.

Firmaets Repræsentant kunde, under Henvisning til den hos Kabelfabriken i Middelfart afsagte Kendelse om forskudt Arbejdstid, ikke imødekomme Kravet om 100 % Tillæg for Tiden fra Kl. 6 til Kl. 7, idet der med de kvindelige Arbejdere i Emailleværkstedet forelaa en saadan Forskydning af Arbejdstiden. Derimod erklærede Fabriken sig villig til at betale Overtid fra Kl. 17 til Kl. 17,30 med et Tillæg af 25 % til Timelønnen. For Blikkenslagerværkstedets Vedkommende fastholder Fabriken, at der arbejdes i Skiftehold, hvorfor der ogsaa fra Skifteholdets Begyndelse er betalt Skifteholdstillæg — Fabriken kunde derfor ikke imødekomme Kravet om 100 % fra Kl. 6 til Kl. 7 og Overtid fra Kl. 15,30.

Vi bestred, at der forelaa en Aftale med de kvindelige Arbejdere om forskudt Arbejdstid og fastholdt vort Krav om 100 % fra Kl. 6 til Kl. 7 og en Overtidsbetaling fra Kl. 15,30. Vi bestred, at der arbejdedes i Skiftehold i Blikkenslagerværkstedet og fastholdt vort Krav. Enighed opnaaedes ikke, og der er senere aftalt med Sammenslutningen, at den Ordning, der blev gældende for de mandlige Arbejdere ogsaa bliver gældende for vore Medlemmer. Fabriksarbejderforbundet har indbragt Sagen til Voldgift.

Kvinderne i Horsens klagede over, at den Prøveakkord, der var fastsat ved Fyldning og Lukning af Fløde, for Lukningens Vedkommende var for lav, samt at de 4 Kvinder, der var beskæftigede ved Daasetørring paa Timeløn, ønskede et Tillæg hertil. Paa Mødet enedes man om, at der tillagdes 5 Øre pr. Time ved Lukningen og 3 Øre pr. Time til de 2 af Kvinderne ved Daasetørringen, der ikke i Forvejen havde Tillæg, eller et Beløb af 50 Kr. til Fordeling mellem de 4 Kvinder. Sagen er gaaet i Orden, saaledes at der tillægges de 2 Kvinder 3 Øre pr. Time.

Mæglingsmøde afholdt paa Sækkelejekompagniet i København paa Grund af, at Virksomheden havde forandret en i den faste Priskurant fastsat Pris fra 2,04 Øre til 1,09 Øre. Ved Mødet hævdede Virksomheden, at Kvinderne selv havde godkendt Ordningen, hvilket vi protesterede imod. Sagen er indgaaet til Den faste Voldgiftsret, og forberedende Møde er afholdt, men Enighed opnaaedes ikke. Vi maa nu afvente, hvad Resultat Voldgiften kommer til.

Vore Medlemmer, der er beskæftigede paa Nordisk Fjerfabrik, kunde Onsdag den 30. April ikke ved Middagspausen faa deres Kaffe tilstrækkelig varm, et Forhold der havde været til Stede i flere Dage. Da Klokken blev 1, og Arbejdet skulde genoptages, meddelte samtlige Arbejdere, at Arbejdet ikke vilde blive genoptaget, førend Kaffen var varm. Virksomheden protesterede, men Arbejderne fastholdt deres Vægring, og Arbejdet laa stille 1 Time, overfor dette har Arbejdsgiverforeningen forlangt Sagen til voldgiftsmæssig Behandling og krævet Bod og Erstatning. Forberedende Møde har været afholdt uden Resultat.

Faneindvielse i Slagelse Afdeling.

Den 28. Juni afholdt Slagelse Afdeling en overordentlig smuk og stilfuld Fest. Landmandshotellets store Sal var smukt pyntet med Grønt, Guirlander og røde Faner, og omkring de blomstersmykkede Borde, der fyldte Salen, samledes en stor Skare Kvinder og Mænd.

Anledningen til Festen var, at Slagelse Afdeling, delvis ved Medlemmernes frivillige Bidrag, havde anskaffet sig en rød Fane.

Formanden, Fru Sofie Johansen, bød i hjertelige Ord Velkommen og udtalte Haabet om, at det maatte blive en minderig Fest.

Hr. Rasmus Andersen sang en Velkomstsang, der hilstes med Bifald, og medens alle Festdeltagerne rejste sig, førte tre Arbejderkvinder den tilhyllede Fane ind i Salen og op til Talerstolen, hvor Sekretær Fru Gunder Christiansen afslørede den nye, røde Fane, der foruden Afdelingens Navn bærer Ordene: „Øv Ret“ og „Kræv Ret“, (et godt Motto).

Fru Christiansen ønskede Afdelingen til Lykke med Fanen og gav i sin Tale Udtryk for Kvindernes og de kvindelige Organisationers Udvikling, der har været saa rig og frugtbringende. Mindede om Arbejderkvindernes Hjælpsomhed overfor hverandre og saa i Organisationerne et kraftigt Udtryk for denne. Kvinderne har ikke blot til Opgave at styrke og højne deres faglige Organisationer og økonomiske Kaar, de maa tillige være interesserede i mange andre af Arbejderbevægelsens Opgaver; Kvinderne skal endnu mere lære at forstaa, hvilken Betydning det har, at de er med til at virke for disse Opgavers Løsning, og at de yder deres Medvirken til Partiets Sejr. Lad denne Faneindvielse være Udtryk herfor, og lad os ønske, at Fanen, hvad enten den vajer for Jer i Modgang eller Medgang, altid vil være omgærdet af en Skare trofaste Arbejderkvinder, og at den vil mane til Kamp og Samling om vor fælles Sag. Sluttelig bragte Taleren Hovedbestyrelsens Hilsen og Lykønskning, og udbragte et Leve for Samling omkring Fanen.

Borgmester Meldgaard lykønskede Organisationen til den nye Fane og talte om Arbejderkvindens

Indsats i vor Bevægelse og drog Sammenligninger mellem tidligere Tider og nu. Udtalte Haabet om, at de arbejdende Kvinder i Slagelse vil samles i Trofasthed om den nye Fane, til Gavn og Lykke for dem selv og deres Hjem, og udbragte et Leve for Kvindernes Organisation.

Formanden for Arbejdsmændenes Afdeling i Slagelse, Hr. Thorvald Jørgensen, ønskede ligeledes til Lykke og udtalte Haabet om, at den nye Fane og Arbejderkvinderne ikke maa savnes, naar Arbejderbevægelsen kalder. I Haabet om, at Fanen maa kalde til Samling saavel politisk som fagligt, udbragte han et Leve for Fanens Idé.

Fru Christiansen udtalte sluttelig Haabet om, at Fanen maatte blive Udtrykket for Arbejderkvindernes Kærlighed til Hjem, Børn og Samhørigheden.

Et Leve herfor hilstes med kraftige Hurraraab, hvorefter Fanen blev overgivet til Fanebæreren, Fru Hansen, der takkede for den og lovede at holde den i Ære.

Paany sang Snedker R. Andersen en smuk Fanehymne, der modtoges med en saadan Begejstring, at den senere maatte gives da capo.

Fællesorganisationens Formand, Hr. Andreas Petersen, overbragte sin Organisations Hilsen; han talte ogsaa senere for Kvinderne. Borgmester Meldgaard talte for Kvindernes Ledelse. Fru Sofie Johansen takkede alle, som havde medvirket til Festens smukke Forløb.

Aftenen sluttede med et muntert Bal til Tonerne af Rosenkvist's Orkester, der ogsaa hele Aftenen havde underholdt Festdeltagerne.

Endnu skal tilføjes, at Fru Johansens Ønske, om at det maatte blive en minderig Fest, tilfulde blev opfyldt, og naar det blev den, fra først til sidst, i alle Maader vellykkede Fest, tilkommer Æren herfor Formanden og Bestyrelsen, som rigtig havde gjort sig Umage for at gøre Aftenen til en rigtig Festaften for Medlemmerne. Den bedste Tak, Medlemmerne til Gengæld kan give Formanden og Bestyrelsen, er at holde den Fane, som de med saa stor Højtidelighed har indviet, i Ære og gøre den til et rigtigt Samlingsmærke. *G. C.*

Stiftelsesfest
i Nykøbing F. Afdeling.

Nykøbing Afdeling fejrede den 9. August Afdelingens 10-aarige Fødselsdag ved en særdeles smuk og hyggelig Fest i Hotel „Valdemar"s (Nykøbing Arbejderes egen Bygning) nye og smukke Lokaler.

Redaktør Frede Nielsens Referat af Festen behøver ingen Kommentarer, kun vil vi tilføje vor Tak, fordi ogsaa vi blev et godt Minde rigere.

Man samledes ved 6-Tiden, og lidt efter gik man til Bords. Bordene var festligt dekorerede med et Væld af Blomster. Formanden, Fru Hansen, bød Velkommen, især til Gæsterne, Fruerne Christiansen og Haagensen fra Forbundet, Th. Rasmussen som Repræsentant for Fællesorganisationen og Arbejdsmændenes Fagforening og Redaktør Nielsen. Fru Hansen mindedes to Personer, der havde været med til at stifte Foreningen, nemlig Forbundets Formand, Fru Alvilda Andersen og Hotelejer Nicolaisen, der den Gang var Formand for Fællesorganisationen. Begge var de desværre forhindrede i at møde.

Fru Margrethe Hansen udtalte her, at det var første Gang, Afdelingen forgæves havde kaldt paa Forretningsføreren; blev der kaldt til Arbejde mødte Fru Andersen altid.

Hovedsekretær Fru Christiansen var første Taler. Fruen bragte Lykønskning fra Forbundet og Forretningsføreren. Jubilæet her er værd at feste for, navnlig naar der er saa gode Resultater at se tilbage paa. Større Begivenheder er ikke indtruffet, men det er jo ogsaa det rolige, støtte Arbejde, som frugter bedst. Der har gjort sig et godt Samarbejde gældende, det gælder baade indenfor Afdelingen og i Forholdet til Forbundet. Vi begyndte med ca. 400 Medlemmer i 5 Afdelinger og har nu ca. 12,000 Medlemmer i 62 Afdelinger.

I intet andet Land findes der Sidestykke til Kvindeligt Arbejderforbund, og vi modtager ogsaa stadig fra mange Sider Anerkendelse for vor Virksomhed.

I Aar har de fleste af vore 200 Overenskomster været under Behandling, og vi har opnaaet gode Resultater. Alligevel rettes der fra visse Personer en grundløs Kritik mod vort Forbund og vor Forretningsfører. Et af de omstridte Spørgsmaal er: lige Løn for lige Arbejde; man maa jo forstaa, at det er noget, som ikke løses i en Hast. Ej heller kan Feriespørgsmaalet løses omgaaende. De paagældende Personer kræver bl. a. ogsaa Barselshvile i 3 Maaneder. Gennem hele deres Optræden handler de ganske ansvarsløst og lader sig lede af egoistiske Grunde.

Nykøbing-Afdelingen er en af vore gode Afdelinger. Meget afhænger af Ledelsen, og der er her i Afdelingen arbejdet godt og trofast. Vi bringer Fru Margrethe Hansen en Tak for hendes Arbejde her og i Hovedbestyrelsen, hun er en retlinet Karakter. Ogsaa de øvrige Tillidsmænd i Afdelingen skylder vi stor Tak. Det er et besværligt Arbejde, som ofte bringer Udgifter i Stedet for Indtægter.

De første Forsøg paa at skaffe vor Organisation var vanskelige. Vi stødte paa Modstand ogsaa fra de arbejdende Kvinder selv. Nu ser man den arbejdende Kvinde repræsenteret paa Rigsdagen, i Byraadene, i Hjælpekassebestyrelserne og paa mange andre Felter; Kvinderne har lært at hævde sig. De arbejdende Kvinders Lod er tung. Efter en lang Arbejdsdag ude kommer Arbejdet med at holde Hjemmet i Orden og passe Mand og Børn. Men vi skal videre frem. Vi maa være med i Kampen for de mange store, vigtige Spørgsmaal, f. Eks. Kampen mod Militærvæsnet, for den kooperative Bevægelse, for den socialdemokratiske Presse osv.

Der er her i Afdelingen vist en Offervilje, som vi siger Tak for. Vi haaber paa et godt Samarbejde ogsaa i Fremtiden og paa en god kammeratlig Forstaaelse blandt Medlemmerne. Et Leve for Kvindeligt Arbejderforbunds Nykøbing-Afdeling. (Kraftige Hurraraab).

Fru *Margrethe Hansen* takkede for de smukke Ord, der var udtalt ogsaa om hende. Hun vilde ogsaa fremtidig gøre Arbejdet saa godt, hun formaaede, og ogsaa hun udtalte Haabet om et godt Samarbejde.

Hovedkassereren, Fru *Haagensen*, bragte ogsaa Fru Hansen en Tak, og paa Forbundets Vegne overbragte hun Fru Hansen en stor og nydelig Blomsterkurv. Gavens Overrækkelse hilstes med kraftige Haandklap af Festens Deltagere.

Th. Rasmussen: Jeg har i Dag en dobbelt Opgave at klare, idet jeg repræsenterer baade Fællesorganisationen og Arbejdsmændenes Fagforening. Paa Fællesorganisationens Vegne siger jeg Kvinderne Tak for deres Indsats, f. Eks. ved Rejsningen af den smukke Bygning, vi nu befinder os i. Det glæder os, at Afdelingen har vokset sig saa stor og stærk.

Paa Arbejdsmændenes Vegne vil jeg sige: de kvindelige og mandlige Arbejdsmænd maa nødvendigvis samarbejde intimt, og det glæder mig at kunne sige, at Kvinderne altid har været gode Kammerater paa Arbejdspladserne. Kvindernes Stilling til Konflikten paa Mælkekondenseringsfabriken er et smukt Udtryk for deres Solidaritet, og vi siger dem Tak for det. Vi haaber paa fortsat god Fremgang for Afdelingen.

Rasmussen overrakte derefter Fru Margrethe Hansen en Keramikvase med 10 røde Roser som en Gave fra Arbejdsmændene.

Fru *Hansen* takkede og bad Rasmussen bringe Arbejdsmændene Kvindernes Hilsen og Tak. Vi har heller aldrig manglet Støtte, naar vi bad derom.

Fruen mindedes derpaa Fru Alvilda Andersen og Hotelejer Nicolajsen, der var de egentlige Stiftere af Organisationen og udbragte et Leve for dem.

Redaktør *Frede Nielsen* bragte sin og Bladets Lykønskning. Det er let forstaaeligt udtalte han bl. a., at Kvinderne har organiseret sig; ingen har saa stærkt og saa direkte som Arbejderkvinderne mærket Trykket af de for smaa Arbejderlønninger. Det er rigtigt, at Kvinderne har en særlig Interesse i Løsningen af mange store Spørgsmaal, baade af politisk, social, kulturel og økonomisk Art, og jeg haaber, at man altid maa finde Kvinderne rede til at yde deres Indsats i den Kamp, der stadig maa føres for at højne Arbejdernes Levevilkaar endnu mere.

Der oplæstes en lang Række af Telegrammer, der alle var et Vidnesbyrd om den Anseelse, Kvindernes Fagforening nyder blandt Nykøbings Arbejdere.

Fra Fællesorganisationen var der sendt en smuk Blomsterkurv, og fra Hr. Nicolaisen var der sendt en smuk Faneplade, ligesom der fra Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling i Sønderborg ogsaa var sendt en nydelig Faneplade. Fru Margrethe Hansen udtalte en hjertelig Tak til alle de Personer og Organisationer, som havde tænkt paa Foreningen. Th. Rasmussen udbragte et Leve for „Fødselsdagsbarnet", og sluttelig talte Murer Burmeister for Værten og Tjenerne. Dermed sluttedes denne Del af Festen. Et Par til Lejligheden forfattede Sange havde gjort stor Lykke.

Man spredte sig nu i de øvrige Lokaler, og lidt efter begyndte Dansen. Den varede til Kl. 2, da man samledes om Frokostbordene, der var nydeligt pyntede. Det lækre Smørrebrød blev indtaget med god Appetit, og Sang og Tale vekslede. Murer Burmeister takkede Kvindeligt Arbejderforbund for den usædvanlig smukke Fest, der simpelthen ikke kunde have været mere vellykket. Han mindedes Formandens store Arbejde og udbragte et kraftigt besvaret Leve for hende. Fru Hansen takkede for den Hyldest, der blev ydet hende. Hun vilde dog dele Æren med sine Bestyrelsesmedlemmer og med Forbundet.

Først ved 3-Tiden sluttede Festen, der i hele sit Forløb havde været meget smuk og interessant. Den vil længe staa for Deltagerne som et lyst og festligt Minde, og som et Udtryk for, hvilke hyggelige Fester vore Organisationer forstaar at arrangere.

Alle disse Fester er et Bevis paa den Fremgang i Kaar, Organisationerne har tilkæmpet deres Medlemmer, og et Bevis paa den stigende Kultur indenfor Arbejdernes Rækker. Man samles i Arbejdernes egen Bygning, i lyse, festlige Lokaler, omkring de smukt dekorerede Borde, Taler og Sange veksler, og hele Arrangementet er stilfuldt og dygtigt tilrettelagt. Evnen til at feste paa en saadan Maade er i sig selv et stærkt Bevis paa, at Arbejdernes Kamp for at bedre deres Kaar og naa til højere Kultur ikke har været forgæves, men tværtimod har rige Resultater at opvise.

⊡

Stiftelsesfest i Aabenraa Afdeling.

Aabenraa Afdeling afholdt den 5. Juli sin 10-aarige Stiftelsesfest i Bahrts Café. Da Formanden, Fru Elsner, ved 9-Tiden bød Forbundets Næstformand, Fru Jensen, København, og Deputationerne fra Haderslev og Sønderborg samt Repræsentanter for Organisationerne i Byen Velkommen, var de med Sommerens prægtige Blomster pyntede Kaffeborde optaget til sidste Plads.

Efter at den værste Kaffetørst var slukket, aabnede Fru Elsner Talernes Række med at give en Skildring af Forbundets Udvikling og Virksomhed gennem de forløbne 10 Aar. Hun bragte Hovedbestyrelsen Tak for dens Raad og Støtte gennem den første vanskelige Tid og takkede samtlige Organisationer og særlig sit eget Forbunds Medlemmer for godt Samarbejde og for aldrig svigtende Sammenhold og motiverede et kraftigt besvaret Leve for Kvindeligt Arbejderforbund, adresseret til Fru Jensen, København.

Næstformanden, Fru Jensen, udtalte sin Glæde over at være kommen til Aabenraa og deltage i denne straalende Jubilæumsfest. I et ypperligt Foredrag skildrede Fruen den faglige og politiske Organisations Nødvendighed for Arbejderne og ikke mindst for de selverhvervende Kvinder. Fruen ønskede Foreningen Held og Lykke i den Tid, der kommer. Under Forsamlingens Tilslutning overrakte hun Fru Elsner Hovedbestyrelsens Anerkendelse og udbragte et firefoldigt Leve for Fru Elsner og Afdelingen i Aabenraa.

Talen hilstes med stormende Bifald.

Fru Red. Petersen, Sønderborg, bragte Hilsen og Lykønskning fra Sønderborg Afdeling og overrakte Fru Elsner en Dirigentklokke til Brug ved Foreningens Møder. Hun sluttede med en Tak til Hoved-

forbundet og udbragte et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund. (Kraftigt Bifald).

Formanden for Haderslev Afdeling, Fru Scharnberg, bragte Hilsen og Lykønskning fra Kammeraterne i Haderslev og overrakte en Buket røde Roser.

Derefter rykkede de mandlige Talere frem, og følgende Talere udtalte smukke anerkendende Ord om den jubilerende Organisation og dens dygtige Formand og Ledelse samt takkede for godt Samarbejde: Frederik Jørgensen fra Dansk Arbejdsmands Forbund, Red. Toft fra den socialdemokratiske Presse og Kredsens socialdemokratiske Sammenslutning, Anton Knudsen fra Partiforeningen i Aabenraa, Joh. Weiss fra Fællesorganisationen, Nagott fra den socialdemokratiske Byraadsgruppe, Formanden for Skrædernes Forbund, Slagteriarbejder Christensen, Typograf Ehlert, Murer P. Autzen m. fl. fra deres Organisationer.

Fru Jensen, København, udtalte sin Glæde over det gode Forhold, der bestaar blandt Arbejderne i Aabenraa og for de mange pæne Ord om Afdelinlingens Medlemmer i denne By.

Ogsaa Fru Elsner takkede for den store Tilslutning og for de mange gode Ønsker, og takkede særlig Red. Toft for hans Velvilje og hans Indsats for Arbejdernes Organisationer. Sluttelig udtalte Fru Elsner, at Byens Forretningsfolk havde skænket Foreningen en Del smukke Genstande, og udtalte en Tak.

Efter at Damerne havde sunget en morsom Sang med Refræn „Det gør vor søde Mand", der høstede stormende Bifald, sluttede Kaffebordet, og efter at Salen var ryddet, fortsattes Festen med et fornøjeligt Bal, hvor ældre og yngre Arbejdere med deres Hustruer og voksne Børn, trods Sommerens Hede, morede sig til den lyse Morgenstund.

⊡

Ledvogterskernes Generalforsamling.

Ledvogterskernes Afdeling 1. Distrikt

afholdt aarlig Generalforsamling Torsdag den 29. Maj 1930 Kl. 11½ Form. paa Fjordvilla i Roskilde med følgende

Dagsorden:

Punkt 1. Generalforsamlingens Aabning.
— 2. Valg af Ordstyrer og Sekretær.
— 3. Forhandlingsprotokol og Virksomhed.
— 4. Regnskabet.
— 5. Indkomne Forslag.
— 6. Formandens og Kassererens Løn.
— 7. Valg af Bestyrelse og Suppleanter.
— 8. Valg af Revisorer og Suppleanter.
— 9. Eventuelt.

Punkt 1. Formanden aabnede Generalforsamlingen og bød de mødte Velkommen, et særligt Velkommen til Gæsterne, Forretningsfører Fru A. Andersen, København, Fru Martha Christiansen, Nørre Kollund, og Hr. Banearbejder N. C. Madsen, København; udtalte Haabet om bedre Resultater for Afdelingen i det kommende Aar.

Punkt 2. Til Ordstyrer valgtes Fru Petra Andersen, Lejre, og til Sekretær valgtes Fru Sofie Hansen, Knabstrup.

Punkt 3. Ordstyreren oplæste Dagsordenen og gav Ordet til Formanden, der oplæste Forhandlingsbogen og redegjorde for Virksomheden i det forløbne Aar, hvor man særlig besværede sig over, at Administrationen har begyndt at paalægge Ledvogterskerne Sporskifte og lignende Arbejde, der hører under Portørtjenesten.

Forretningsføreren takkede for Indbydelsen og aflagde Beretning over de sidste førte Forhandlinger om den 3-delte Tjenestetid samt om de løbende Forhandlinger med Trafikministeren om Licitationsposterne, der stadig konkurrerer Ledvogterskerne væk fra Posterne for en skandaløs lav Betaling.

Forhandlingsprotokollen godkendtes.

Punkt 4. Kassereren oplæste Regnskabet, der enstemmigt godkendtes.

Punkt 5. Bestyrelsen stillede Forslag om, at alle skulde tage den tilbudte Aftenafløsning uden Undtagelse. Ligeledes stilledes der Krav om at rette Henvendelse til Distriktet angaaende Sporskifte og Opskrivning af Tognummer, da nævnte Arbejde tilhørte Togtjenesten og ikke Ledvogterskerne. — Vedtoges.

Punkt 6. Formandens og Kassererens Løn fastsattes som hidtil.

Punkt 7. Bestyrelsen genvalgtes. Nyvalgt blev Fru Anna Hansen, Hyllested Dalmose. Suppleanter Fru Marie Larsen, Havrebjerg, og Fru Sofie Petersen, Femhøj.

Punkt 8. Til Revisorer valgtes Fru M. Larsen, Havrebjerg, og Fru Emma Hansen, Herløv. Suppleant Fru Hilma Jørgensen, Sandved.

Punkt 9. Gæsterne takkede for Tilstedeværelsen og overbragte Hilsen fra deres stedlige Afdelinger. Forretningsføreren bragte Hilsen fra Hovedbestyrelsen og takkede for det gode Samarbejde.

Formanden rettede en Tak til de mødte og Gæsterne, takkede for den Ro og Orden, der havde hersket under hele Generalforsamlingen, som derpaa hævedes.

Johanne Jensen.

Ledvogterskernes Afdeling 3. Distrikt

afholdt aarlig Generalforsamling den 25. Maj 1930 paa Gregersens Hotel i Herning. Formanden, Martha Kristiansen Kollund bød Forsamlingen, velkommen, særlig velkommen til Forretningsfører Fru Alvilda Andersen, København og Formanden for Afdelingens 1. Distrikt, Fru Jensen, samt Hr. Th. Frederiksen, Herning og de forskellige Gruppeformænd, som alle efter Indbydelse var til Stede.

Til Ordstyrer valgtes Fru Johanne Sørensen, Hammerum. Sekretæren oplæste Forhandlingsprotokol og Beretningen, som godkendtes. Formanden, som stod for Valg, blev genvalgt med Akklamation, ved at de Tilstedeværende rejste sig. Formanden takkede for Valget og for den Tillid, som Medlemmerne viste hende, ved staaende at vælge hende.

Kassereren fik herefter en Paamindelse af Forretningsføreren om at holde sig til sit eget Hverv og herefter rette sig efter Formanden og Bestyrelsen, og i det hele taget hvad Generalforsamlingen vedtog og ikke blive ved med hendes „gaaen uden

om", da der i saa Fald vilde blive indkaldt til ekstra-ordinær Generalforsamling med Valg af ny Kasserer. Der herskede i det hele taget under hele Generalforsamlingen en meget stor Misfornøjelse med Kassererens Holdning overfor den samlede Bestyrelse, og Stemningen kulminerede, da Regnskabet fremlagdes, og viste sig ikke at være underskrevet af Formanden, eller det til Suppleant valgte Bestyrelsesmedlem. Og paa Forespørgsel hvorfor Formanden ikke maatte være til Stede ved Revisionen af Regnskabet, havde Kassereren ingen Grund. Og da nogle af de tilstedeværende Gruppeformænd ogsaa udtalte deres Misfornøjelse med Kassererens Holdning, og endog nægtede at modtage Mærker og Blade til Forsendelse, saalænge Johanne Jakobsen var Kasserer, blev der rejst Krav om Valg af en ny Kasserer straks.

Efter at de forskellige havde ytret deres Misfornøjelse med Kassereren, nedlagde denne sit Mandat, og man gik straks over til Valg af ny Kasserer. Valgt blev Fru Poulsen, Vildbjerg. Efter endnu nogle Bemærkninger angaaende de indkomne Forslag, sluttede Mødet.

⊡

Den 4. ordinære Kongres

i Forbundet for Arbejderne i den kemiske Industri i Prag (Czekoslovakiet).

Den 7., 8. og 9. Juni 1930 fandt der i den store Sal i Fagforeningshuset i *Prag* en Kongres Sted, nemlig den 4. ordinære i vort Prager-Broderforbund.

Til de vigtigste Punkter paa Dagsordenen hørte bl. a.:

De Unge og Fagorganisationen.
Socialpolitisk Lovgivning.
Lønpolitiken i Rationaliseringens Tidsalder.
Fastsættelse af Medlemskontingentet.

Foruden de ordinære Delegerede og Funktionærer i Forbundet deltog et overordentligt stort Antal Gæster fra inden- og udenlandske Broderorganisationer.

Prags Forbundscentral blev repræsenteret af Sekretæren, vor Kollega Rudolf Tayerle.

Ledelsen for det czekoslovakiske Arbejderparti blev repræsenteret af Kammerat Jan Ales.

Det socialdemokratiske Arbejderpartis Lokalorganisation i Prag blev repræsenteret af Sekretæren Kollega Josef Havelka.

Fra de udenlandske Broderorganisationer var følgende Kolleger og Kollegersker til Stede:

Fra Internationale Grov- og Fabriksarbejder Federation: Kollega Julius Weiss, fra Fabriksarbejderforbundet indenfor det tyske Sprogomraade i den czekoslovakiske Republik (Sæde Aussig), Kollegerne Julius John, Karl Tschapka og Franz Sulek, fra Østrigs Forbund for Arbejderne indenfor den kemiske Industri: Kollega Karl Schlechta, fra Hollands Fabriksarbejderforbund: Kollegerne de Vries og Rippen, fra Svenska Grov- og Fabriksarbejderforbundet: J. Person, fra Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark: Kollegerskerne Alvilda Andersen og Johanne Jensen, fra Dansk Arbejdsmands Forbund: Otto Jespersen og Thorvald Rasmussen, fra Norsk kjemisk Industriarbejderforbund: Halfdan Jönsson.

Foruden de officielle Repræsentanter indtraf der en hel Række af Telegrammer og Skrivelser og Hilsener fra de udenlandske Forbund, der ikke havde kunnet lade sig repræsentere officielt paa Kongressen, fordi de indenfor deres egne Forbund paa det daværende Tidspunkt var overvældet af Arbejde.

Forbundsformand, Kollega Hoschek, aabnede efter en Velkomsttale Kongressen og gav Udtryk for sin Glæde over den store Deltagelse fra de udenlandske Broderorganisationer, der havde udvist en saa stor Interesse for denne Kongres. Et Arbejdersangkor hilste Kongressen ved Afsyngelsen af „Internationale" og „Arbejdets Sang". Den af Forbundsledelsen foreslaaede Dagsorden saavel som Forretningsordenen blev vedtaget enstemmigt af de tilstedeværende Delegerede.

Som Tak for Indbydelsen afholdtes paa de tilstedeværende Broderorganisationers Vegne Taler af: Kollega Julius Weiss paa Internationale Grov- og Fabriksarbejder Federations Vegne, af Kollega Halfdan Jönsson i de skandinaviske Organisationers Navn, af Kollega de Vries i det hollandske Broderforbunds Navn, af Kollega John paa Aussiger Forbundets Vegne, af Kollega Tayerle for Prags Forbundscentral, af Kollegerne Ales og Havelka paa de socialdemokratiske Partiledelsers Vegne

Af de forskellige Funktionærers Beretninger fremgaar, at Forbundsledelsen i den forløbne Beretningsperiode har maattet kæmpe med overordentlige Vanskeligheder. Man har stadig stræbt efter at forsøge paa, gennem Lønbevægelser og Strejker at forbedre Arbejderklassens triste Stilling. Det er ogsaa lykkedes i fuldt Maal, og der har kunnet maales en stadig Tilvækst af Medlemmer.

I denne Beretningsperiode falder ogsaa Opløsningen af den czekoslovakiske, kommunistiske Fagorganisation, hvis Tilhængere endelig efter en haard aandelig Kamp har indset, at de ikke længere kunde bruge det czekoslovakiske Hovedkontor som Ledetraad. Der strømmer nu Tusinder af Arbejdere ind i de frie faglige Organisationers Rækker og ogsaa ind i Forbundet for den kemiske Industri i Prag. Dette fik ikke blot sit Udtryk gennem Forbundsfunktionærernes Beretninger, men ogsaa Kollega Tayerle, Sekretæren for Prags Fagforeningscentral, har henvist til denne glædelige Kendsgerning, hvorunder han omtalte, at der allerede var Begyndelsen til Sammenslutning af Fabriksarbejderforbund til Stede. Ogsaa Funktionærerne udtrykte Haabet om, at det i Løbet af kort Tid maatte lykkes i hele den samlede Arbejderklasses Interesse at hidføre en Enighed. Paa gensidige Bestræbelser til Fremme af denne Udvikling mangler det ikke hverken i Forbundene eller i Fagforeningscentralerne.

Efter en kort Debat blev Beretningen over Virksomheden vedtaget med stort Bifald.

Et overordentlig interessant Foredrag holdtes af Forbundsformand, Kollega Hoschek, vedrørende den socialpolitiske Lovgivning i Czekoslovakiet, i Sammenhæng med Bedriftshygiejne og Ulykkestilfældes Undgaaelse. Af dette Foredrag maa fremhæves, at Forbundsledelsen bestræber sig for paa det mest ener-

giske at fremme Socialpolitiken, Bedriftshygiejnen og Undgaaelsen af Ulykkestilfælde.

Vedrørende Themaet „Lønpolitik og Rationalisering" afgaves Referater af Kollegerne Kocourek og Plecita, Af disse Referater fremgaar, at der ogsaa i Czekoslovakiet gennemføres ganske enorme Rationaliseringsforholdsregler i Virksomhederne, hvilket bevirker, at der bliver et meget stort Antal Arbejdere arbejdsløse. Med Henblik herpaa krævede Foredragsholderne Indførelse af 4 Arbejdsskifter à 6 Timer indenfor alle Industrigrupper, der faldt indenfor Organisationsomraadet; ved særligt haardt og usundt Arbejde skal der kun arbejdes 4 Timer. Ligeledes krævede de Indførelsen af en Lov til Beskyttelse af Kollektivoverenskomsterne og et Forbud imod Overtidsarbejde.

Vedrørende Ungdomsbevægelsen talte Kollega Hickl, hvorunder han henviste til de Organisationer i Tyskland, Østrig og Holland, der havde dannet Forbillede.

Den af Forbundsledelsen foreslaaede Forhøjelse af Medlemskontingentet samt den foreslaaede Ændring af Forretningsordenen blev vedtaget af Forbundets Delegerede efter langvarig Debat. Ligeledes de af Valgkomiteen stillede Forslag med Hensyn til Valg af Forbundsledelsen.

Den Samdrægtighed og Salighed af hvilken Kongresforhandlingerne blev baaret oppe, giver Garantier for en sund Videreudviklig af Forbundet. Forhaabentlig vil det lykkes ogsaa for de i Øjeblikket endnu nationalt adskilte Fabrikarbejderforbund i Czekoslovakiet at smelte sammen i et fælles Forbund.

I sin Afskedstale lykønskede Repræsentanten for Fabrikarbejder Internationale, Kollega Weiss, Forbundsledelsen i Anledning af den Samdrægtighed, der var vist ved de trufne Vedtagelser, og han udtrykte Haabet om, at Forbundet paa dets næste Kongres vilde være blevet et endnu stærkere Led i den internationale Kæde. Desuden takkede han Forbundsledelsen for den udviste Gæstfrihed og Solidaritet overfor de udenlandske Broderforbund.

Efter at yderligere Forbundsformanden, Kollega Hochek, kort redegjorde for Kongressens Arbejde og opfordrede de Delegerede til Medarbejde, sluttede han den saa værdigt forløbne Kongres. Efter Afsyngelsen af „Arbejdets Sang" skiltes de Delegerede.

⊡

Vil De hjælpe Deres Kammerater, da meld Dem.

En Appel til alle unge Mænd og Kvinder.

Arbejdernes Samariterforening ønsker gennem disse Linjer at henlede alle organiserede Arbejderes, og navnlig da de unge Arbejderes Opmærksomhed paa den Virksomhed, som den udfolder, og den gør det med saa meget mere Føje, som denne Virksomhed netop kan faa Betydning paa hver eneste Arbejdsplads, som den kan lægge ind under sit Arbejdsomraade.

Arbejdernes Samariterforening har jo nemlig til Formaal at uddanne Mænd og Kvinder af Arbejderklassen, saaledes at de er i Stand til at yde en foreløbig Nødhjælp i Tilfælde af, at der sker en Ulykke eller et større eller mindre Uheld paa Fabrikken eller i Værkstedet eller i Hjemmet. Sikkert de allerfleste Arbejdere har været stillet overfor det Tilfælde, at der er sket en Ulykke, og at en Kollega er bleven kvæstet, og at ingen af dem har Begreb om, hvad de skal gøre for at hjælpe den Tilskadekomne eller den Syge inden Lægen eller Ambulancen kommer. Og der kan jo være Tilfælde, hvor det er Livet om at gøre, at der kræves øjeblikkelig Hjælp.

Naar man tænker over dette, indser man ogsaa let, at det er heldigt og nødvendigt, at der sker en Ændring i dette Forhold. Det bør i Virkeligheden være saaledes, at der i enhver Fabrik og paa ethvert Værksted er Arbejdere, der har faaet en saadan Uddannelse, at de kan bringe Kolleger, der bliver ramt af Ulykke eller Uheld, den første hensigtsmæssige Hjælp. Det er endda muligt, at det vil blive forlangt fra Lovgivningsmagtens Side i den ny Fabrikslov, der kommer, thi det nytter jo ikke stort, at Lovens Krav om Forbindingskassen er imødekommet, naar der ingen er, der forstaar at anvende dens Indhold.

Denne Uddannelse kan man faa gennem de Kursus, som Arbejdernes Samariterforening opretter, og derfor opfordrer vi Arbejderklassens Mænd og Kvinder til at indmelde sig til disse Kursus, hvor de faar den grundigst mulige Uddannelse. Vi skal saaledes nævne, at ved den Konkurrence, der i Fjor afholdtes mellem de københavnske Samariterforeninger, vandt Arbejdernes Samariterforening den udsatte Vandrepokal.

Arbejdernes Samariterforening er den ældste her i Landet, idet den allerede blev stiftet i 1907.

I Vinteren 1911—12 indledede Foreningen et Samarbejde om Samariterkursus med Dansk Røde Kors, og efter at der i 1918 af denne Landsorganisation var dannet en Afdeling for København og Omegn, indmeldte Arbejdernes Samariterforening sig i 1920 i denne Afdeling for at være i nært Samarbejde med Røde Kors Samariterforeninger i hele Landet.

Røde Kors Afdeling indbyder nu atter Arbejderne til Kursus i Nødhjælp ved Arbejdernes Samariterforening.

Enhver Mand og Kvinde, der er fyldt 18 Aar, kan deltage. Undervisningen begynder først i Oktober i Ravnsborggades Skoles Gymnastiksal og foregaar hver Mandag og Onsdag Aften Kl. 7,30 til 10 en Gang ugentlig i 6 Maaneder.

Prisen for et Kursus er 10 Kr., men naar Arbejdsløshed eller andre Forhold taler derfor, gives der halve eller hele Frikursus.

Enhver, der vil være med og derved bliver i Stand til i paakommende Tilfælde at hjælpe sine Kammerater, kan indmelde sig til Formanden, Murer O. Lorentzen, Højlandsvang 27, Brønshøj, Telefon Bella 683, til Næstformanden, Arbejdsmand A. V. Beck, Dannebrogsgade 36, 5. Sal, eller Kassereren, Mekaniker H. C. Olsen, Lollandsvej 27, 2. Sal, Telefon Godthaab 3924 y.

Indmeldelse kan ske pr. Telefon eller ved Brevkort med Navn, Stilling og Adresse, og man vil derefter faa Meddelelse om, naar man skal møde.

Medlem af Samariterforeningen.

Er man uddannet i Arbejdernes Samariterforening, bør man ogsaa være Medlem af den, idet man derved faar Adgang til at vedligeholde sine Kundskaber og Færdigheder eller faa dem yderligere supplerede gennem Foredrag og Øvelser og ved praktisk Virksomhed.

Vi skal saaledes nævne, at Arbejdernes Samariterforening i de sidste to Aar har været virksom ved Lejren i Ermelundslejren og har Vagttjeneste ved Socialdemokratiets Grundlovsfester og 1. Maj-Fester, ligesom den deltog i Samariterarbejdet ved det store Dyrskue og paa Dirt-Track-Banen ved Jægerkroen.

Kontingentet er 3 Kr. om Aaret og Indmeldelse foregaar sammesteds som ovenfor nævnt.

Ungdoms R. K. Kursus.

Endelig maa nævnes, at Arbejdernes Samariterforening giver Instruktionskursus i Samaritergerning og Hygiejne for unge Mennesker mellem 12 og 18 Aar. Disse Kursus er fuldstændig gratis, og Indmeldelse til dem sker paa samme Steder, som vi allerede har nævnt.

⊡

Borups Højskole lægger ud.

Tirsdag den 16. September Kl. 8 Aften afholdes et offentligt Møde paa Højskolen, Frederiksholms Kanal 24, hvortil alle og enhver har gratis Adgang, og hvor Forstander Borup vil fremlægge Arbejdsplanen og besvare Forespørgsler.

Den 4. Oktober Kl. 8 afholdes Skolens Aabningsmøde, hvortil alle, ogsaa udenfor Elevernes Kreds, har gratis Adgang. Den 6. Oktober begynder Undervisningen.

Undervisningen omfatter danske Fag, fremmede Sprog, Bogholderi, Skrivning, Regning, Matematik, Porcelænsmaling, Gymnastik. Gennem Studiekreds, i Foredrag og Samtaleform undervises der i sociale Fag, Naturkundskab, Sundhedslære, Samariterkursus, dansk Historie, Verdenshistorie, Kulturgeografi, Religionernes Historie, Litteratur, Kunst.

I det forløbne Aar har Skolen været besøgt af 366 mandlige og kvindelige Elever, hvoraf nogle har haft det samlede Kursus, nogle enkelte Fag. 150 Arbejdsløse havde et særlig Dagskursus. 300 paahørte de offentlige Foredrag.

Organiserede Arbejdere har følgende Moderation: For den samlede Undervisning betales — foruden 2 Kr. i Indmeldelsespenge — 15 Kr. maanedlig; tages enkelte Fag, betales for det første, med to ugentlige Timer, 4 Kr. pr. Maaned, med een Time 2½ Kr., de følgende efter nedagaaende Skala. Indmeldelsen er bindende til Udgangen af April. *Amtsunderstøttelse* søges gennem Københavns Magistrat. Arbejdsløse gennem *Arbejdsløshedsfonden.*

Programmet udleveres gratis paa vort Kontor og i Kioskerne. Fra 4. September træffes Forstanderen 12—1 og 6—8 Frederiksholms Kanal 24. Kontorets Telefon Byen 4617. Jens Rosenkjærs Telefon Lyngby 671.

Johan Borup,
Ferieadresse: Sinnebjerg, Faaborg.

Bemærk!

Afdelingskassererne saavel i Provinsen som København gøres opmærksom paa, at de ved Indsendelse af Maanedsregnskabet samtidig maa indsende Ind- og Udmeldelser, samt

Til- og Frameldelser, saavel indenfor vore egne Afdelinger som fra de andre Fagforbund, med tydelig Opgivelse af Dato samt den til- eller fraflyttede Afdelings eller Fagforbunds Navn.

Ligeledes anmodes Afdelingerne om, naar de indsender Skrivelser til Hovedkontoret, da at indsende hver Sag for sig, saaledes at hver Skrivelse kun indeholder en Sag med vedføjet Dato.

Vedrørende det nye Kontrolsystem (Afkontrollering af vore arbejdsløse Medlemmer) anmodes vore Afdelinger om, saafremt der er noget, de ikke rigtig forstaar desangaaende, straks at rette Forespørgsel til Hovedkontoret, og der vil blive svaret omgaaende.

Husk, at vore arbejdsløse Medlemmer, som ikke oppebærer Understøttelse, skal kontrolleres en Gang om Ugen (hver Fredag). Disse Medlemmer skal medregnes i Antallet af de afkontrollerede Arbejdsløse.

Kirstine Haagensen,
Hovedkasserer.

⊡

Siden sidst.

Flere af vore Afdelingsformænd og -Kasserere har efter vor sidst afholdte ordinære Kongres beklædt deres Stilling i 10 Aar. De har alle, i Henhold til Kongresvedtagelsen, modtaget en Gave eller 100 Kr.

Vi siger dem alle Tak for det trofaste Arbejde i Aarene, der svandt, og udtaler Haabet om, at de endnu i mange Aar maa kunne røgte deres Hverv, til Gavn for den arbejdende Kvinde, til Gavn for hele Arbejderklassen. *Forretningsudvalget.*

⊡

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Over-

arbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag, undtagen Onsdag, fra 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Tirsdag mellem 11—12.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Adressefortegnelse.

Aabenraa Afdeling. Formand og Kasserer: Fru H. Elsner, Kolstrupvang 1.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Kathrine Andersen, Peter Barkesgade 22. Telefon 1963. — Kasserer: Fru Augusta Nielsen, Brandstrupsgade 16 [2].

Aalborg Afdeling 2. Formand: Fru Martha Nielsen, Dalgasgade 5, St. Tlf. 767. — Kasserer: Fru Martine Christensen, Villa „Højen", Enghavevej, Vejgaard pr. Aalborg.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Sejrøgade 13. Kontor: Langelandsgade 16. Telef. 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Sønderallé 54 [2]. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Max Møllersgade 2 C [2].

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru Margr. Rasmussen, Istedgade 10 [1].

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Anna Hansen, Finsensgade 15. — Kasserer: Fru Anna Sørensen, Vardevej 45. Telf. 1974.

Fensmark Afdeling. Formand: Fru M. Petersen, Holme Sipperup, Olstrup St. — Kasserer: Frk. Ebba Christensen, Holmegaards Glasværk, Olstrup.

Fredericia Afdeling. Formand: Fru Karen Sørensen, Dalsgade 91. — Kasserer: Fru M. Petersen, Nørrevoldg. 66.

Frederikshavn Afdeling. Formand: Fru Clara Petersen, Skillevej, Flade. — Kass.: Fru Elna Sørensen, Jernbaneg. 5

Glostrup Afdeling. Formand: Fru M. Lind-Sørensen, Roskildevej 69. — Kasserer: Fru E. Larsen, Østervej 1.

Haderslev Afdeling: Formand: Fru Marie Hansen, Bøndergaarden. — Kasserer: Fru A. Scharnberg, Gammelthing 8.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru M. Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. M. Petersen Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Jensen, Savskærervej.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru K. Olsen, Thorstensvej. — Kasserer: Fru A. Pedersen, „Frydendal", Reerslevvejen.

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus, Gurrevej 7. — Kasserer: Frk. Anna Sørensen, Graabrødrestræde 15.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hjørring Afdeling. Formand: Fru Agnes Christensen, Mellemgade. — Kasserer: Fru Ellen Petersen, Toftegade 24.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru A. Olsen, Mariagervej.

Holbæk Afdeling. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien, Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Markedsgade 1.

Holstebro Afdeling. Form.: Fru Sigrid Heltborg, Lille Struervej 3. — Kasserer: Fru Anna Christensen, Bisgaardsg. 10.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Svanesg. 2 [2]. Telf. 1324. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Hørsholm Afdeling. Formand: Fru Dagmar Jensen, Ørbæksvej 18 1. — Kasserer: Fru Johanne Andersen, Kammerraadvej 4.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. V. Jensen, Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand: Frk. Ellen Gadebjerg, Nybrogade. — Kasserer: Fru Dagmar Kachne, Jernbanegade 20.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 1. Telefon 14539. — Kasserer: Frk. Poula Poser, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Harriet Strandborg, Blaagaardsgade 21 1. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 1. Telf. Nora 2667 x. — Kasserer: Fru Sørensen, Nørrebrogade 48 1.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Ella Petersen, Overgaden o. V. 98 A5. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1 1.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Inger Gamburg, Nørrevoldgade 6 Mezz. Telf. Byen 4320. — Kasserer: Fru M. Mathiasen, Nørrevoldgade 6 Mezz.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Studiestræde 47 A 1. Telf. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Herluf Trollesgade 16 B1. Telf. Byen 8850. — Kasserer: Fru Svenna Petersen, Aaboulevard 10 B 2. — Kontor: Blaagaardsgade 21 1.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Marie Larsen, Todesgade 14 5. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Ørnevej 13 2.

Køge Afdeling. Formand: Fru Gerda Nielsen, Herfølge pr. Køge. — Kasserer: Fru Klara Rasmussen, Vestergade 32.

Lyngby Afdeling. Form.: Fru Alma Marie Jakobsen, Odinsv. 12 1. — Kasserer: Fru Mary Petersen, Karoline Amaliev. 90.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Karen Petersen, Assensv. 97 1. — Kasserer: Fru Elna Mogensen, Banegaardsvej 46, St.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Madsen, Tollesensvej 2, St.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Laura Petersen, Gl. Postvej. — Kasserer: Fru Andrea Bohn, Nørregade.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Nicoline Nielsen, Østervoldgade 49 1. — Kasserer: Frk. Marie Bagger, Nørrevoldg. 59.

Nykøbing F. Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Margr. Hansen, Grønnegade 36.

Næstved Afdeling. Formand: Fru Johanne Andreasen, Fyensv. 3. — Kasserer: Frk. Henriette Poulsen, Kornbakken 33.

Nykøbing M. Afdeling. Formand: Fru Signe Hvid, Østergade 30 1. — Kasserer: Fru Petrea Jespersen, Østergade 23.

Odense Afdeling. Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Pantheonsgade 5 1. Telefon: Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Pantheonsgade 5 1.

Præstø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Oline Nielsen, Centralhotellet o. G.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Nyvangsvej 8.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margr. Iversen, Gravsgade 171. — Kasserer: Fru Helga Jensen, Slotsgade 284.

Roskilde Afdeling. Formand: Fru Marie Hansen, Eleonordvej 1, Sct. Jørgensbjerg. — Kasserer: Fru Alma Jensen, Knudsvej 31.

Ryomgaard Afdeling: Formand: Fru Marie Petersen, Ryomgaard. — Kasserer: Fru Amalie Mikkelsen, Ryomgaard St.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Annie Kæmpe, Rendegade 1. — Kasserer: Fru Emma Sonne, St. Torvegade 66.

Slagelse Afdeling. Formand: Fru Sofie Johansen, Klosterbanken 8. — Kasserer: Fru Sofie Jørgensen, Løvegade 44, Sidebygn.

Struer Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Jensen, Nørreg. 20. — Kasserer: Fru Nielsine Poulsen, Søndergade 20.

Svendborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Jensen, Egensevej 20.

Sønderborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Petersen, Sønderb. Amts Social-Demokrat, Jernbanegade 16.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Marie Madsen, Rolighedsvej 3. — Kasserer: Fru Kathrine Persson, Søndergade 57.

Vejle Afdeling. Formand og Kasserer for Arbejdsløshedskassen: Fru Dagmar Petersen, Haraldsgade 8 2, th. Telf. 2082. — Kasserer for Forb.: Frk. Karen Nielsen, Frejasgade 1.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1 A, Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 23 A, Knabstrup St.

2det Distrikt: Formand: Fru Jensine Henriksen, Hjortshøj St. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Aalsø St.

3die Distrikt: Formand: Fru Martha Christiansen, Nørre Kollund St. — Kasserer: Fru Nielsine Poulsen, Vogterhus 18, Vildbjerg St.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 57 | November 1930 | 15. Aargang

Overenskomstsituationen.

Atter er et Aar gaaet og Tiden for vore mange Overenskomsters Opsigelse er inde, saaledes at vore Afdelinger ude omkring i Landet skal tage Stilling til Spørgsmaalet „Opsigelse" eller „Ikke-Opsigelse".

Som det er vore Medlemmer bekendt, har Kravet om Ferie i de senere Aar været stærkt i Forgrunden ved Forhandlingerne, uden at man dog har kunnet opnaa noget Resultat.

Arbejdsgiverne havde fra Arbejdsgiverforeningen faaet den Parole, at der overhovedet ikke maatte tales — endsige oprettes Bestemmelse om — Ferie i nogen Overenskomst, til Trods for, at Arbejdsgiverforeningen godt vidste, at Ferien forlængst er gennemført i alle de med Danmark konkurrerende Lande. De samvirkende Fagforbund havde allerede i Sommerens Løb overfor Arbejdsgiverforeningen rejst Kravet om Sommerferie og forlangt indkaldt til Møde mellem Forretningsudvalgene — henholdsvis Arbejdsgiverforeningens og De samvirkende Fagforbunds. Paa Mødet, der afholdtes den 15. September, forlangte man Realitetsforhandlinger og man henstillede til Arbejdsgiverne at udsætte Opsigelsen af Overenskomsterne 1 à 2 Maaneder ud fra den Betragtning, at det vilde gavne vort Erhvervsliv og navnlig Jernindustrien, hvis man i saa vid Udstrækning som muligt, uden Opsigelse, kunde forhandle sig til Rette om Fornyelsen af de gældende Overenskomster. Arbejdsgiverforeningens Formand lovede at behandle Spørgsmaalet paa Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelsesmøde den 10. og 11. Oktober og give De samvirkende Fagforbund Svar omkring den 12. eller 13. Oktober, men allerede den 11. Oktober opsagde Jernindustrien Overenskomsterne med samtlige kontraherende Forbund med Undtagelse af Malerforbundet og Sadelmagerforbundet og først paa Formandsmødet den 14. Oktober modtog De samvirkende Fagforbund Svar paa deres Henvendelse. Svaret gik ud paa, at Arbejdsgiverne ikke kunde indlade sig paa Udsættelse af Opsigelsesfristen.

Hvad der ligger bag ved det Hastværk, som Arbejdsgiverne, og navnlig Jernindustrien i Aar har haft med at opsige Overenskomsterne, er paa nuværende Tidspunkt ikke let at sige. At det maa være Rædselen for Feriespørgsmaalets Løsning, der har foraarsaget dette Hastværk, er uden Tvivl. Arbejdsgiverne har i denne Omgang sat alle Hensyn til Side og skabt Uro paa Arbejdsmarkedet, i Stedet for at optage Forhandling paa et Spørgsmaal, der Gang paa Gang ved Forhandlingerne er blevet udskudt, men som bliver mere og mere paakrævet, eftersom Tekniken og Rationaliseringen skrider frem. Hvis Arbejdsgiverforeningen tror ved sit Hastværk at have forskrækket den danske Arbejderklasse, tager den Fejl. Kravet: Ferie, er rejst og vil blive fastholdt.

Imidlertid er Forholdet jo indenfor vort Forbund det, at det ikke alene er fra Jernindustrien, vi har modtaget Opsigelse af Overenskomsten, men ogsaa fra følgende Virksomheder:

De danske Sukkerfabriker for Sukkerraffinaderiet „Phønix", København, Sukkerfabriken „Nykøbing", Nykøbing F., Knapfabriken „Rosco", Roskilde, og Dansk Crown Cork, Hillerødgade 33 (Akkorderne).

Opsigelserne fra Arbejdsgiverne omfatter ialt, med Jernindustrien, 3563 Kvinder.

Vi har selv fra vor Side opsagt Overenskomsterne med følgende Virksomheder:

Dansk Papdaase Fabrik, Hillerødgade 33, Telefonfabriken „Automatic", Amaliegade 7, Foreningen af Mejerier og dermed beslægtede Virksomheder i Odense og Omegn, Teglværksforeningen af 1893 og Mouritsens Trikotagefabrik, Horsens.

De af os opsagte Overenskomster omfatter ca. 343 Kvinder.

Ialt omfatter de opsagte Overenskomster ca. 3906 Kvinder. Overenskomsterne er til Udløb den 1. Februar 1931.

Spørgsmaalet om Opsigelse af Landsoverenskomsten med Ægforretningerne, der udløber 1. Januar 1931, sattes under Afstemning, og denne gav følgende Resultat:

Afdeling:	For Opsigelse:	Imod Opsigelse:
Aalborg	21	0
Aarhus I	10	33
Esbjerg	66	0
Haslev	0	14
Hjørring	0	17
Hillerød	0	12
Hobro	0	16
Holstebro	13	14
Holbæk	12	0
Horsens	15	3
København I	0	19
Nakskov	0	16

Nexø	11	0
Nyborg	6	0
Nykøbing F.	25	0
Nykøbing M.	0	11
Næstved	19	2
Odense	0	90
Præstø	0	12
Randers	0	10
Rønne	13	0
Ryomgaard	ingen Meddelelse	
Slagelse	24	0
Struer	0	12
Sønderborg	0	16
Vejle	0	28

Der er ialt afgivet: For Opsigelse 235 Stemmer, imod Opsigelse 325 Stemmer, der er saaledes en Majoritet af 90 Stemmer for, at Overenskomsten ikke skal opsiges.

Overenskomsten er saaledes fortløbende til 1. Januar 1932. Overenskomsten med Æglagrene indeholder Bestemmelsen om 4 Dages Ferie med fuld Løn.

Med Mælkekondenseringsfabriken i Fredericia er forhandlet om Bortfald af Pristallet. Vore Medlemmer er lokalt indgaaet paa, at Akkorderne reduceres med 4½ pCt. af det samlede Beløb, Akkorden for Flødepakning fraregnet, denne forhøjedes fra 8 til 9 Øre pr. Kasse. Forretningsføreren fik Timelønnen tillagt 7 Øre pr. Time til 60 Øre, de første 4 Uger 55 Øre. Mejeri-Tillæg er fremdeles Kr. 1,44 pr. Dag + 60 Øre pr. Time. Timelønnen for Sortererne er 92 Øre. Pristallet bortfaldt.

Overenskomsten kan som sædvanlig opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Overenskomsten med Schønning og Arvé er forlænget til 1. April 1932. Pristallet bortfaldt. Timelønningerne bibeholdtes. Enkelte Akkordpriser optoges til Forhandling. Et af vore Medlemmer fik et personligt Tillæg af 5 Øre pr. Time.

Overenskomst afsluttet med Dansk Litograflaug. Minimallønnen er 31 Kr. 50 Øre. Det første Aar er Lønnen de første 9 Uger 16 Kr. pr. Uge, de næste 9 Uger 21 Kr. pr. Uge, de næste 17 Uger 26 Kr. pr. Uge, de sidste 17 Uger 30 Kr. pr. Uge. Overarbejde betales med 50, 75 og 100 pCt.

For Broncering og Bronceafstøvning betales et Tillæg af 20 Øre pr. Time. For Helligdage, der falder paa Ugens Hverdage, betales fuld Løn. Medlemmer med 1 Aars Anciennitet i Virksomheden erholder 1 Uges Ferie med Løn, eller 3 eller 4 Dage til Arbejdere, der har været beskæftiget henholdsvis mindst 26 og 35 Uger.

Overenskomsten er gældende indtil 1. Februar 1933. En Del af vore Medlemmer har personlige Tillæg, saaledes at Gennemsnitslønnen er 34—35 Kr. pr. Uge.

Overenskomst afsluttet med Sæbefabriken „Noma". Lønnen er som hidtil 60 Øre pr. Time, for Nybegyndere de første 2 Maaneder 54 Øre. Ved Rengøring er Ugelønnen 32 Kr. Der er aftalt nye Akkorder efter en Basis af 92 Øre. For Stempling af Sæbe 100 Øre. Efter at de nye Fyldemaskiner er gennemprøvede, reguleres ogsaa Akkorden for Paafyldning af Tuber til en Akkordbasis af 92 Øre og „Selva" efter Akkordbasis 95 Øre. Kvinderne ved Ekspeditionen fik et Tillæg af 2 Kr.

Overenskomsten er gældende til 1. Februar 1933.

Med De danske Kapselfabriker er optaget Forhandling om Bortfald af Pristallet samt en Regulering af Akkordpriserne. Man enedes om følgende: Timelønnen bibeholdes. For unge Kvinder under 18 Aar 45½ Øre, for Nybegyndere i 6 Uger 51 Øre, derefter 60 Øre. Der tillagdes de personlige Lønninger forskellige Tillæg, saaledes at de kom i Overensstemmelse med Lønninger i Litograffaget. Pristallet bortfaldt. Akkorderne opreguleredes. Der fradroges fra Akkorderne, der havde en Gennemsnitsløn af 75—80 Øre, de 6 pCt., som Pristallet gav Ret til.

Overenskomsten forlænges til 15. Marts 1932.

Overenskomsterne med Tændstikfabrikerne og Blyantfabriken „Viking" er forlænget i 2 Aar fra deres Udløbstid, 1. April, paa følgende Vilkaar:

1. Lønregulering efter Pristallet bortfalder.
2. Naar Kvinderne ikke arbejder i Akkord, forhøjes Timelønnen 59 Øre med 2 Øre.
3. Akkordbasis paa „Viking" er fastsat til 86 Øre.
4. Saafremt der mellem Hovedorganisationerne træffes Aftale om Ferie i Overenskomstperioden, skal saadanne almindelige Vedtagelser ogsaa komme Tændstikindustriens og „Viking"s Kvinder til Gode.

Overenskomsten med Jacob Holm & Sønner er forlænget uforandret til 1. April 1932, imod at Regulering efter Pristallet suspenderes i Overenskomstperioden.

Overenskomst afsluttet med Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter. Lønnen er for Kvinder under 18 Aar 25 Kr. 70 Øre. De første 2 Maaneder er Lønnen for Kvinder over 18 Aar 27 Kr. og derefter 30 Kr. 30 Øre. Lønningerne fik et Tillæg af 1, 2 og 3 Kr. pr. Uge. For Uger, hvori forekommer Helligdage, betales fuld Løn.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1933.

Overenskomst lokalt afsluttet med A/S Mejeriet „Enigheden". Ugelønnen 44 Kr. plus 2 Kr. for Søn- og Helligdage. Kvinderne erholder en Fridag hver 7. Dag uden Afkortning i Lønnen, ligeledes 7 Dages Sommerferie med Løn.

Overenskomsten med Fiskehandlernes Arbejdsgiverorganisation er forlænget til 1. April 1932, imod at den foretagne Lønreduktion tilbagebetales og Pristalsreguleringen bortfalder.

Overenskomsten med De forenede Eddikebryggerier lokalt afsluttet af Afdeling 1. Lønnen er de første 2 Uger 34 Kr., derefter 36 Kr. pr. Uge. Etiketterne lønnes med 37 Kr. pr. Uge, og for de 2 ældste er Lønnen 40 Kr. pr. Uge. Lønningerne tillagdes 2 Kr. pr. Uge. Kvinderne erholder henholdsvis 3 og 6 Dages Ferie uden Afkortning i Lønnen.

Overenskomsten med A/S Nordisk Fjerfabrik lokalt afsluttet. Lønnen er for Arbejdersker i Dag-

drift og i første Hold 30 Kr. 66 Øre pr. Uge. Der betales fuld Løn for Helligdage.

Overenskomsten med Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen er forlænget til 1. April 1932 med følgende Ændringer:

a. Timelønnen og andre faste Ydelser bliver som før Augustreguleringen i Aar (30,36—34,00), der tillægges Lønnen paa 30,36 et Tillæg af 3,64.

b. Der optages lokale Forhandlinger om visse Akkordspørgsmaal.

c. Pristalsregulerlngen bortfalder.

Overenskomsten med Alfred Benzon er ordnet lokalt. Lønningerne tillagdes 7 Kr. 50 Øre pr. Maaned og er nu 132 Kr. 98 Øre; de første 3 Maaneder 115 Kr. Kvinderne erholder en Ferie af 6 Dage med fuld Løn, og der betales Løn for de første 3 Sygedage.

Med Korsør Margarinefabrik er Overenskomsten forlænget til April 1932 mod et Tillæg af Kr. 2,00 til Ugelønninger.

Med Slagelse Margarinefabrik og Foreningen af Margarinefabrikanter i Provinsen er Overenskomsten ligeledes forlænget til April 1932 mod et Tillæg af Kr. 2,00 pr. Uge, efterbetalt fra 1. Juli 1930.

Mod Fascismen. - Mod Reaktionen.

Den italienske Fascisme, der har knægtet enhver Aandsfrihed, bliver stadig lovprist højere og højere som Forbillede for de reaktionære Grupper i alle Lande, skønt det italienske Erhvervsliv duver mod Katastrofen, og Landet selv er blevet Centrum for Krigsfaren. Voldshandlingernes Metode overfor Befolkningsflertallet, den kyniske Magtanvendelse som det sikreste Middel til Afgørelse af de politiske Kampe, finder flere og flere Efterlignere.

En Bølge af Reaktion gaar over Europa, og Demokratiet bliver aabenlyst erklæret Kamp.

Valgene i Finland har bevist, at trods al Lapporterror holder Befolkningens Flertal fast ved den demokratiske Parlamentarisme.

Denne tydelige Tilkendegivelse af Folkeviljen har Fascisterne besvaret med voldelig Bortførelse af den frisindede, forhenværende Statspræsident.

Denne Skændselsdaad har afsløret den store Konspiration, der forberedte et Statskup mod den demokratiske Forfatning.

I Polen har Pilsudski, der er kendt over hele Verden for sin nedrige Bekæmpelse af Parlamentarismen og dens Repræsentanter, indledet en aldrig tidligere set Forfølgelse af Folkets utvivlsomme politiske Flertal, gennem en Arrestation af 68 Arbejderrepræsentanter eller Fjerdedelen af den opløste polske Rigsdags Opposition, som man dermed hindrer i at deltage i Valgkampen, og forsøger at tvinge dem til Erklæringer om ikke at modtage Kandidatposter til Rigsdagen.

De er fuldstændig afskaaret fra Yderverdenen, deres Skæbne er ukendt, man ved ikke en Gang, om de alle endnu er i Live.

Tusinder andre Fængslinger er foretaget, blandt disse de kendteste Tillidsmænd for den polske Fagbevægelse, hvis Formand Kvapinski er herimellem.

Ubekymret overfor Verdens Dom viger Pilsudski ikke tilbage for nogen Voldshandling. De tidligere saa berygtede galiziske Valg under det habsburgske Regimente stilles ganske i Skyggen af det, der nu foregaar i Polen. Frihedsberøvelse som under Romanoverne, Valgtryk som under Habsburgerne er den Synthese, som Pilsudski har virkeliggjort, og som han haaber skal forfalske Folkeviljens Udtryk ved Valgene.

Det polske Demokratis Sejr over Pilsudski vil betyde et uafhængigt Polen som Led i et demokratisk Europa, for hvilket den internationale Arbejderbevægelse stedse vil sætte ind.

De kristeligt sociale i den østrigske Mindretalsregering har indkaldt to Førere af Hjemmeværnet, der ikke tidligere har været repræsenteret i Parlamentet og overdraget dem Indenrigs- og Justitsministerposterne.

Den første Erklæring fra den ny Indenrigsminister, Fyrst Starhemberg, gik ud paa, at denne Mindretalsregering vilde blive siddende uden Hensyn til Valgenes Udfald.

Imedens besætter man alle Embedsposter med paalidelige Fascistelementer. Overdragelsen af Posten som Generaldirektør for Statsbanerne og den samtidige ulovlige Ophævelse af Parlamentskommissionen for Hærvæsenet har rejst en Bølge af den stærkeste Urofølelse.

Næppe havde en Udtalelse fra Nationalraadets Underudvalg faaet beroliget den offentlige Mening nogenlunde med Forsikring om, at et reaktionært Kup ikke var forestaaende, førend Starhemberg gik til at udnævne et Politipræsidium af Elementer, der er beredt til enhver tænkelig reaktionær Udaad.

Prins Otto af Habsburgs Myndighedserklæring, der vil komme i denne Maaned, maa mane ikke alene Ungarns, men alle, og i Særdeleshed Mellemeuropas Arbejdere til den strengeste Agtpaagivenhed.

Et Kongekup i Ungarn, som det nu forberedes af Legitimisterne, betyder ikke alene et nyt Fremstød for Reaktionen i Mellemeuropa, men tillige den alvorligste Krigsfare.

I Tyskland har Repræsentanterne for det reaktionære Demagogi haft store Tilløb ved Valgene. Deres Legen med Diktatur og Kupplaner kan i de kommende Maaneder stille Tyskland overfor den alvorligste Fare. Men det er dog lykkedes det tyske Socialdemokrati i denne yderst vanskelige Situation at krydse de fascistiske Bestræbelser.

Den internationale Arbejderbevægelse udtaler sin Tak for, at Partiet i denne Periode af reaktionære Fremstød med fuld Bevidsthed har gjort Forsvaret for Demokratiet til Kernepunktet i dets Taktik i Proletariatets dybeste Klasseinteresse.

Østrigs og Polens Arbejdere gaar nu ind i Valgkampen. Den internationale Arbejderbevægelses varmeste Ønsker følger dem, deres Kamp er en betydende Del af de store Kampe, som Arbejderklassen maa føre, dersom dens Forudsætninger for fagligt og politisk Arbejde skal sikres. Det er Kampen for Demokratiets Opretholdelse, der nu kæmpes.

Arbejdernes Skæbne i alle Lande er uadskilleligt forbundet med hinanden og kræver i højere Crad end tidligere virksom Solidaritet.

Hvert Lands Arbejderbevægelse har Pligt til at opbyde alle Kræfter for at forhindre Bourgeoisiets Diktatur og den fascistiske Fare i Landene gennem Laan eller andre Former for financiel Hjælp.

De demokratiske Elementer i alle Lande maa svejse en Blok mod den fascistiske Diktatur.

I denne Periode af truende fascistiske Fremstød regner International Fagbevægelse og Socialistisk Arbejderinternationale med Agtpaagivenhed og Klogskab, Mod og Beslutsomhed hos Arbejderne i de truede Lande, og opfordrer Arbejderne i alle andre Lande til at understøtte Kampen mod Fascismen med alle dertil egnede Midler.

Af ovenstaaende, som vi har modtaget fra De samvirkende Fagforbund, fremgaar det, hvor fortvivlede Forholdene er ude omkring i Europa og i Særdeleshed i Polen, og vi maa gøre os klart, at ogsaa vi herhjemme har en Pligt til, ikke alene moralsk men ogsaa økonomisk at være med i Kampen mod Fascismen. Den faglige internationale Central og den engelske Landsorganisation samt De samvirkende Fagforbund i Danmark har straks afsendt Bidrag og de øvrige Lande vil sikkert følge efter. Dermed er Sagen vel ikke ordnet, idet der sikkert kræves yderligere Hjælp. I anden Række bliver det saa de bestaaende Forbund og deres Medlemmer, der vil blive appelleret til.

⊡

Mæglings- og Timandsmøder samt Voldgiftssager.

Mæglingsmøde afholdt paa Nordisk Simplex i Anledning af Firmaets Krav om en Reduktion af de bestaaende Lønninger for de paa Svejsebroen ansatte 12 Kvinder. Enighed opnaaedes ikke.

Timandsmøde afholdt i samme Sag. Forbundets og Arbejdernes Repræsentanter kunde ikke imødekomme Kravet om Nedsættelse og Firmaet forbeholdt sig derfor sin Stilling.

Mæglingsmøde afholdt paa Glud & Marstrands Fabriker i Anledning af Krav fra flere Forbunds Side om at faa Spisestue m. m. Man enedes om:

1. At Sagen om Omklædningsrum var en Fejltagelse og bortfaldt.
2. Sagen om Flytning af Skaderum diskuteredes, og Sagen sluttede med de faldne Udtalelser, idet det dog henstilledes, at oprette en bekvem Skadestue i en Stueetage, naar det ved Lejlighed kunde lade sig gøre.
3. Krav om Spiselokale for Arbejderne. Der henstilledes til Firmaet at indrette Spiselokale for de Arbejdere, der ellers er henvist til at spise i saadanne Værksteder, hvor der er Os, f. Eks. Lakereriet og Trykkeriet, idet man var klar over, at der ikke var Plads til at oprette Spiselokale for samtlige Arbejdere.

Fabrikens Repræsentanter lovede at undersøge indenfor de afstukne Grænser Muligheden for at realisere Tanken.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Laurits Knudsen i Anledning af, at Kvinderne klagede over, at de fra April Maaned har arbejdet over 6 Timer ugentlig og ikke længere saa sig i Stand til at udføre Overarbejde i saa stor Udstrækning.

Spørgsmaalet diskuteredes, og man enedes om, at Firmaet i Begyndelsen af Oktober vilde aflyse Overarbejdet for nogen Tid samt iøvrigt gøre sig Anstrengelse for at indføre 2-Holdsdrift. hvor dette var gennemførligt.

Timandsmøde i Sagen om en forhøjet Timeløn paa Emil Møllers (Gertsens) Fabrik i Aarhus endte resultatløst, idet Virksomheden erklærede at ville tage Mænd, hvis Kvinderne skal have højere Løn, idet dette ikke vilde blive dyrere, da Mændene producerede mere. Sagen har været forelagt Kvinderne i Aarhus, og disse ønsker ikke mere foretaget i Sagen.

Timandsmøde afholdt mod A/S Glud & Marstrands Fabriker, Løveallé, i Anledning af Kravet om forhøjet Timeløn til 3 kvindelige Arbejdere, der ikke har Adgang til Akkord. Efter at Sagen var diskuteret, henvistes denne til lokal Forhandling; opnaas der ikke Enighed, forbeholdt vi os vor Stilling.

I vort sidste Medlemsblad omtalte vi to Sager, der var indbragt for Den faste Voldgiftsret, henholdsvis af Forbundet og Arbejdsgiverforeningen. For den første Sags Vedkommende er Resultatet følgende:

Udskrift

af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 9, Side 289—291.

Aar 1930 den 12. September Kl. 3 Efterm. holdt Retten Møde paa Raadhuset til Forberedelse af Sag Nr. 1377: De samvirkende Fagforbund for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening paa A/S Sækkeleje-Kompagniets Vegne.

Næstformand, Professor juris Oluf H. Krabbe beklædte Retten. For Klagerne mødte: De samvirkende Fagforbund ved Sekretær Chr. Brun og Kvindeligt Arbejderforbund ved dets Formand Fru Alvilda Andersen, Afdelingsformand Fru Johanne Jensen og Tillidsrepræsentant Fru Ellen Hansen.

For de Indklagede mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Fuldmægtig W. Elmquist og A/S Sækkeleje-Kompagniet ved Direktør Ipsen og Direktør Andersen.

Der fremlagdes Klage af 29. Juli 1930 og Tilsvar af 3. September 1930.

Sagen forhandledes. Efter Henstilling af den fungerende Retsformand enedes Parterne om, at Stridsspørgsmaalet om Overenskomstens Forstaaelse og Rækkevidde søges afgjort ved faglig Voldgift. Klagerne begærede herefter Sagen udsat.

Sagen udsat.

Oluf H. Krabbe.

E. Steincke.

Afskrift.

Protokollat.

Aar 1930 den 7. Oktober sattes i Arbejdsgiverforeningens Lokaler en Voldgiftsret til Behandling af en Strid mellem Kvindeligt Arbejderforbund og A/S Sækkeleje-Kompagniet.

Mødt var som Opmand undertegnede Vandbygningsdirektør Poul Sørensen, som Voldgiftsmænd valgt af Kvindeligt Arbejderforbund Sekretær Knud V. Jensen og Sekretær Chr. Brun, valgt af Aktieselskabet Direktør A. Chr. Jørgensen og Fuldmægtig W. Elmquist; for Parterne var mødt Fru Alvilda Andersen og Fru Johanne Jensen for Klagerne, og Direktør M. Andersen og Direktør Ibsen for de indklagede.

Efter at Sagen var procederet, indgik Parterne følgende

Forlig:

I Tilslutning til Akkordprislistens 3. Stk. enedes man om følgende:

For følgende Sække: Australske, Twill, Sojabønner, Sojaskraa, Bombay, 1/1 Td. Korn, Melsække, Pilsække, Hørfrø, gode Hvedesække, Santos, Stramaj, 140 Lbs., 110 Lbs., Malt, Byg Lpl., Amerikanske Sukkersække —

fastsættes, at Prisen ved Partier paa mindst 5000 og af god Kvalitet reduceres til 1,98. Iøvrigt er Prisen 2,04.

Det er dog en Forudsætning, at Akkordbasis som Helhed skal naas paa saadanne nedsatte Akkorder.

Dette Forlig træder i Kraft fra og med indeværende Lønningsuge.

København, den 7. Oktober 1930.

(sign.) *Poul Sørensen.*

(sign.) *Knud V. Jensen.* (sign.) *Chr. Brun.* (sign.) *W. Elmquist.*
(sign.) *Alvilda Andersen.* (sign.) *Johanne Jensen.*
(sign.) *A. Chr. Jørgensen.* (sign.) *M. Andersen.* (sign.) *Ibsen.*

Naar vi maatte gaa til Forlig i denne Sag, var det fordi, at vore Medlemmer paa Sækkelageret i 2 Aar havde tolereret dette Forhold og først i afvigte Sommer havde klaget.

Den anden Sag, der var rejst af Arbejdsgiverforeningen, fik følgende Forløb:

Udskrift

af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 9, Side 287—289.

Aar 1930 den 5. September Kl. 3 Efterm. holdt Retten Møde paa Raadhuset til Forberedelse af Sag Nr. 1374: Dansk Arbejdsgiverforening for Nordisk Fjerfabrik mod De samvirkende Fagforbund, dels for Kvindeligt Arbejderforbund, dels for Dansk Arbejdsmandsforbund og Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund og subsidiært de nævnte Forbund for en Række strejkende Arbejdere.

Næstformand, Professor juris Oluf H. Krabbe beklædte Retten. For Klagerne mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Fuldmægtig W. Elmquist og A/S Nordisk Fjerfabrik ved Driftsinspektør Dybing og Maskinmester Momme.

For de Indklagede mødte: De samvirkende Fagforbund ved Sekretærerne Knud V. Jensen og Chr. Bruun, Dansk Arbejdsmandsforbund ved Sekretær Niels Hansen, Kvindeligt Arbejderforbund ved Sekretær Fru G. Christiansen, Kasserer Poula Poser, Repræsentant Fru Simonsen samt Afdelingsformand Eiler Jensen og Tillidsmand Fru Simonsen.

Der fremlagdes: Klage af 22. Juli 1930 og Tilsvar af 4. September 1930.

Sagen forhandledes og afsluttedes med følgende Udtalelser:

De Indklagede erkender, at Tillidsmændene eller i deres Fraværelse Arbejderne, da de den 30. April Kl. 12 konstaterede, at der ikke i Varmeskabene forefandtes den foreskrevne og nødvendige Varme, straks burde have paatalt det til Virksomhedens Ledelse i Henhold til Fabrikloven og ikke have ventet med Paatale til kort før Kl. 1.

De Indklagede erkender derhos, at en Arbejdsstandsning under disse Omstændigheder har været ulovlig, og beklager, at den har fundet Sted.

Under Forudsætning af, at Arbejderne paa Fabriken ikke senere i Overenskomstperioden gør sig skyldige i nye lignende Ulovligheder, frafalder Arbejdsgiverforeningen videre Forfølgning af nærværende Klage, i modsat Fald forbeholder man sig under en eventuel ny Sag at fremhæve det her passerede som en for Arbejdernes Ansvar skærpende Omstændighed.

Retten hævet.

Oluf H. Krabbe.

E. Steincke.

Giv Agt!

Tirsdag d. 9. December afholdes i Grundtvigs Hus et stort Møde (samme Møde, som ellers var fastsat til d. 27. November), hvor Professor Gammeltoft vil holde Foredrag om:

„Kampen mod Livmoderkræften og dens Historie".

Da Foredraget sikkert vil være af stor Interesse for vore Medlemmer, har Kvindeligt Arbejderforbund tegnet sig som Medindbyder, og haaber vi, at alle Kvinder, der har Tid denne Aften, vil overvære Mødet.

Stiftelsesfester.

10-Aars Stiftelsesfest i Sønderborg.

Den 20. Septbr. afholdt Sønderborg Afdel. sin 10-aarige Stiftelsesfest. I den smukt pyntede Sal, hvor saa godt som alle Parti- og Fagforeningsfaner var ophængt, samlede ved 8-Tiden et feststemt Publikum sig. Festen aabnedes med, at Arbejdersangforeningen „Harmonien" sang nogle Numre, der lønnedes med stærkt Bifald. Et udmærket Musikkorps spillede, hvorefter Kordegn, Lærer *Rasmussen* under stor Opmærksomhed fremsagde en smuk Prolog. Efter at Formanden, *Anna Petersen*, havde budt den store Forsamling og Gæster et hjerteligt Velkommen, fik Forretningsfører *Alvilda Andersen* Ordet og udtalte bl. a., at den smukt pyntede Sal og de festklædte Mennesker stod i skærende Kontrast til den Dag for 10 Aar siden, da hun var i Sønderborg for at danne Afdelingen. Sporene efter Krigen var endnu saa friske og Sorgen over de Kære, som saa godt som alle Sønderjyder havde efterladt sig paa Valpladsen, endnu saa stor, at der hvilede en egen Stemning over de Kvinder, der var mødt op, som vi Repræsentanter saa godt forstod; men til Trods herfor var Kvinderne paa Arbejdspladserne i Sønderborg klar over, at de maatte staa sammen med de øvrige Kvinder hele Landet over, hvis de skulde naa Resultater, og vi opnaaede ogsaa den første Aften at danne en Afdeling med ikke saa faa Medlemmer. Alvilda Andersen pegede paa de Resultater, vi havde opnaaet, og udtalte til Slut, at hvis ikke Forbundet rundt omkring i Afdelingerne havde gode Tillidsmænd, der arbejdede i godt Samarbejde med Hovedledelsen, vilde vi ikke overfor vore Modstandere have skabt den Respekt, som er nødvendig for Forbundets Trivsel. Rettede paa Hovedbestyrelsens Vegne en hjertelig Tak til Bestyrelsen og navnlig til Formanden, *Anna Petersen*, der i de forløbne 10 Aar havde udført et energisk og godt Arbejde for sin Afdeling. Udbragte et kraftigt besvaret Leve for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Efter Fællesspisningen, hvori deltog 180 Personer, var Ordet frit, og mange og hjertelige var de Hilsener og Lykønskninger, der fra saa godt som alle Fag blev overbragt Afdelingen. I Sønderjylland har de en køn Skik, idet de forskellige Organisationer ved festlige Lejligheder forærer hverandre en Sølvplade med Inskription til Fanestangen. Afdelingen i Sønderborg fik paa Festaftenen overrakt 11 saadanne Sølvplader, foruden en Del Festmapper, en stor smuk Blomstervase, en Sølvkalender samt et Utal af Blomster og Kurve. Festdeltagerne og Gæsterne var alle enige om, at der fra Festudvalgets og navnlig fra Formandens Side var gjort et stort Avbejde, for at Festen skulde blive saa vellykket som mulig, og det blev lys Morgen, forinden man skiltes, glade for Samværet.

20-Aars Stiftelsesfest i Aarhus 4.

Den 12. Oktober afholdt Bladbudene i Aarhus deres 20-aarige Stiftelsesfest i Forsamlingshuset i Amaligade. Festen begyndte ved 8-Tiden med, at et Orkester spillede op til Dans og Kl. 10 samledes man ved de smukt pyntede Kaffeborde, hvor Formanden, *Marie Johnsen,* bød Deltagerne, Pionererne og Gæsterne Velkommen. Marie Johnsen

mindede om de svære Tider, der var gaaet forud for Organiseringen af Bladbudene og paaviste, hvor nødvendig netop denne Organisering havde været. Det at gaa med Blade havde aldrig været regnet for rigtigt Arbejde, til Trods for, at der sikkert ikke var meget Arbejde, der var mere ubehageligt end netop dette; man skulde ud i al Slags Vejr og i mange Tilfælde gaa lange Veje, og naar dertil saa kom en elendig Betaling, havde der været meget for Organisationen at rette. Vi staar i Dag saaledes, at ikke et eneste Bladbud i Aarhus staar udenfor Organisationen. Takkede de gamle Bude, hvoraf en Del var til Stede, for deres Indsats. Forretningsføreren fik derefter Ordet og opridsede i store Træk Forbundets Historie gennem de 20 Aar, manede de Unge til at søge al den Oplysning, der i vore Dage staar til Raadighed, og føjede sin Tak til Marie Johnsens til de gamle Pionerer, takkede Bestyrelsen og Marie Johnsen og udbragte et Leve for Afdelingen i Aarhus.

Fællesorganisationens Formand, *Leonhardt Hansen*, takkede for Indbydelsen og overbragte Fællesorganisationens Hilsen og Lykønskning om fortsat Held og Fremgang. — En lystig Svingom afsluttede Festen.

15-Aars Stiftelsesfest og Faneindvielse i Hedehusene.

Søndag den 26. Oktober afholdtes i Hedehus Kro Stiftelsesfest og Faneindvielse for vor Afdelings Medlemmer i Hedehusene. En smuk rød Fane skulde denne Aften afsløres og Bestyrelsen havde indrettet det saaledes, at det blev paa Afdelingens 15-aarige Stiftelsesdag. Ved de festligt smykkede Kaffeborde var der ved 8-Tiden forsamlet 100 Deltagere, som Formanden, *Kristine Olsen*, bød Velkommen sammen med de indbudte Gæster. Efter Afsyngelse af en Sang, forfattet i Dagens Anledning, holdt Forretningsføreren Festtalen og manede Kvinderne til Sammenhold under deres nye smukke Fane, man maatte anerkende Kvindernes Bestræbelser for Anskaffelse af en Fane, Afdelingen talte jo kun saa faa Medlemmer, saa Anskaffelsen betød pekuniært set et Offer for hvert enkelt Medlem. Men til Trods herfor ser vi i Dag Beviset for, at Sammenhold gør stærk. Kvinderne her i Hedehusene kan med Begejstring se paa deres nye Fane, der nu i godt og ondt skal vaje, men lad os haabe, at det bliver i lyse og lykkelige Tider, jert Samlingsmærke skal vaje, og lad os byde det Velkommen i den lange Række af Bannere indenfor vort Forbund. Et trefoldigt Leve for Samdrægtigheden og Sammenholdet i Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Sekretæren for Landarbejderforbundet, Formanden i S. F. og Næstformanden i D. S. U. havde derefter Ordet og hilste Kvindernes nye Fane Velkommen.

Efter at den alvorlige Del af Festen var slut, fandt der en Lodtrækning Sted, og den udmærkede Fest sluttedes med en rask Svingom.

Arbejderfamiliernes Vareforbrug i et Aar.

I Henhold til Cirkulære af 4. November d. A. skal vi yderligere gennem vort Blad give vore Medlemmer Vejledning og Oplysning om, hvad det er, Statistisk Departement ønsker med Hensyn til Fremskaffelse af Budgettet for Arbejderfamiliens Indtægter og Udgifter.

Statistisk Departement har siden 1897 med nogle Aars Mellemrum foretaget Undersøgelser angaaende Forbruget inden for forskellige Befolkningsklasser. Den sidste af disse Undersøgelser blev foretaget i 1922, og Departementet agter nu at iværksætte en ny Undersøgelse for Aaret 1931.

Ved denne Undersøgelse ønsker man specielt at undersøge Arbejderfamiliernes Forbrug, og Departementet har derfor rettet en Henvendelse til Fagorganisationerne med Anmodning om Bistand til Iværksættelse af en saadan Undersøgelse.

Saadanne Undersøgelser iværksættes efterhaanden i alle civiliserede Lande og har til Formaal at give et Billede af Forbruget i de forskellige Egne og de forskellige Befolkningsklasser. Det er indlysende, at der i al Almindelighed knytter sig store samfundsmæssige Interesser til saadanne Undersøgelser. Herved tilvejebringes ikke alene det nødvendige Materiale til en Vurdering af en Række vigtige sociale Forhold, men tillige et talmæssigt Grundlag for Beregninger af ernæringsmæssig Betydning. Endelig kan det fremhæves, at Kundskab om, hvor meget der bruges af de forskellige Varer, er nødvendig for en Vurdering af, hvilken Betydning de Forskydninger, der i Aarenes Løb sker i de enkelte Varers Priser, har for en Husholdning med en vis Indtægt.

Men vi vil som Organisationsledere gerne henlede vore Medlemmers Opmærksomhed paa, at der *for Arbejderklassen* som saadan knytter sig ganske særlige Interesser til en saadan Undersøgelse. Vi vil f. Eks. ved en saadan Undersøgelse, naar vi sammenligner Resultaterne med de tidligere Undersøgelser fra 1897, 1909, 1916 og 1922 kunne belyse, hvad Lønfremgangen i den sidste Menneskealder har betydet for Arbejderklassen, — og vi vil samtidig ved at se paa, hvad en Arbejderfamilie nu køber for sine Penge i Løbet af et Aar kunne vise de andre Befolkningsklasser, hvor langt — eller maaske snarere hvor kort — en Arbejders Indtægt rækker, — og dette kan vist paa mange Maader være nyttigt.

Vi vil derfor meget henstille til vore Medlemmer at saa mange som muligt vil yde deres Medvirken til, at den nu forestaaende Undersøgelse kan blive foretaget i et saa stort Omfang, at den kan give et fuldgyldigt Billede af Arbejdernes Aarsforbrug. Medvirken ved Undersøgelsen sker ved, at saa mange Familier som muligt *paatager sig i Aaret 1931 at føre et Regnskab over Udgifter og Indtægter i Løbet af Aaret.*

Statistisk Departement vil gratis udlevere en Regnskabsbog til alle, der vil paatage sig at føre en saadan Bog. Bogen er indrettet saaledes, at der hver Dag indføres hvilke Indtægter og Udgifter der har været den Dag, og saaledes at Regnskabet kan stemmes af hver Uge. Departementet har ikke lagt Skjul paa, at det er et ret stort Arbejde at føre en saadan Bog, idet *den maa føres nøjagtigt, og den maa føres daglig.* Men da der er indrettet særlige Rubriker for alle de forskellige Udgiftsposter, vil selve det at føre Bogen ikke kunne volde Vanskeligheder.

Statistisk Departement lægger særlig Vægt paa at faa Regnskaber fra Familier med normale Forsørgerbyrder, medens Regnskaber fra enlige Personer

og fra gamle Familier har mindre Interesse; det drejer sig altsaa navnlig om *Familier i Alderen 25 — 60 Aar.*

Fra disse typiske Familier skulde vi altsaa gerne skaffe Departementet saa mange fuldstændige Regnskabsbøger som muligt og Regnskaber baade fra Hovedstaden og fra Provinsen, ligesom vi gerne skulde have Regnskaber ikke alene fra de Arbejderfamilier, hvis Indtægter falder nogenlunde regelmæssigt, men ogsaa fra de Arbejderfamilier, hvis Forsørger har mere løst Arbejde.

Til Slut gør vi opmærksom paa, at vore Medlemmer ikke behøver at være bange for, at nogen uvedkommende faar Oplysninger om, hvad der staar i Bøgerne. Naar Aaret er forbi, indsendes Bøgerne direkte til Statistisk Departement, der ikke giver nogensomhelst Oplysning om, fra hvilke Familier de enkelte Bøger stammer, og hvis den Familie, der har ført Bogen, heller ikke ønsker at navngive sig overfor Departementet, behøver Navnet paa den, der har ført Bogen, ikke en Gang at oplyses.

Endelig gør vi opmærksom paa, at alle Familier, der har ført en Regnskabsbog, naar Bearbejdelsen af Bøgerne er tilendebragt, vil faa tilsendt et *Eksemplar af den Publikation, hvori Resultaterne offentliggøres, ligesom hver enkelt Familie vil kunne faa sin egen Regnskabsbog tilbagesendt.*

Vi føjer vor Anmodning til Statistisk Departement, om, at vore Medlemmer i egen Interesse vil være Departementet behjælpelig med at fremskaffe saa mange og gode Oplysninger til Stede som muligt, idet man maa gaa ud fra, at det netop er igennem vore egne Oplysninger, det bedste Resultat naaes. Til Rettesnor for Afdelingen om, hvor mange Familier der skal have Regnskabsbøger, afskrives det til Forbundet tilsendte Circulære. *A. A.*

Afskrift.

DET STATISTISKE DEPARTEMENT

København K., den 27. Oktober 1930.

Til De samvirkende Fagforbund.

I Henhold til den paa Mødet i De samvirkende Fagforbund den 23. ds. førte Forhandling med Repræsentanter for saavel De samvirkende Fagforbund som for enkelte af de større Fagforbund skal man meddele, at man ved Uddelingen af Regnskabsbøgerne vilde sætte Pris paa, om Organisationerne vil uddele dem blandt deres Medlemmer, saaledes at de enkelte Fagforeninger — og derigennem de enkelte Landsdele — i Undersøgelsen bliver repræsenteret nogenlunde i Forhold til deres Medlemsantal. Det skal dog bemærkes, at selv om man saaledes lægger Vægt paa at faa ikke alene Provinsbyerne, men ogsaa Sognekommunerne repræsenterede, vil man dog anmode om, at der ved Uddelingen ses bort fra saadanne Familier, for hvem Naturalindtægter er af større Betydning, medens der naturligvis intet er til Hinder for, at der uddeles Regnskabsbøger til Familier, som har en mindre Indtægt af Have eller Husdyr.

Som omtalt paa Mødet, vil man anse det for ønskeligt, om hvert enkelt Forbund kunde skaffe en Familie som Regnskabsfører for hver 100 Medlemmer, der findes i Organisationen. Disse Regnskabsførere maa formentlig fremskaffes af de enkelte Fagforbund igennem deres lokale Foreninger og Tillidsmænd, og man vilde sætte Pris paa, om De samvirkende Fagforbund *ca. 1. December* maatte være i Stand til at meddele Departementet, hvor mange Regnskabsbøger der kan udsendes til hvert enkelt Fagforbund.

(sign.) *Adolph Jensen.*

(sign.) *Hans C. Nyboll.*

Udvid dine Kundskaber.

Arbejdsløse søg Adgang til Højskolerne.

Atter i Aar gives der vore arbejdsløse Medlemmer Adgang til Deltagelse i Undervisning paa Højskoler, Kursus o. l. med Udbetaling af Understøttelse enten fra Arbejdsløshedsfonden eller fra Arbejdsløshedskassen.

De nærmere Regler, der skal iagttages, er følgende:

Medlemmer, der deltager i Undervisningen paa Højskoler e. l., hvor der tages fast Ophold.

1) Andragende indgives gennem Arbejdsløshedskassen. Tillidsmanden for den Afdeling, Medlemmet tilhører, skal paa fyldestgørende Maade besvare de til Afdelingens Besvarelse paa Ansøgningsskemaets Bagside opstillede Spørgsmaal og forsyne Andragendet med fornøden Paategning samt paase, at Ansøgningsskemaet iøvrigt fremtræder i fuldstændig og nøjagtig udfyldt Stand. *Ufuldstændig Besvarelse* af de opstillede Spørgsmaal *medfører Andragendets Afvisning.*

2) Om hvert enkelt Tilfælde, i hvilket Understøttelse er bevilget, tilstiller Direktoratet Hovedledelsen Meddelelse med Angivelse af Bevillingens Størrelse og Varighed. (Vi videresender denne Meddelelse til Afdelingen).

3) Kun til de arbejdsløse, der deltager i Undervisningen paa Skoler og Kursus, der *ikke* yder Eleverne Ophold, udbetaler Kasserne Understøttelse, og denne maa kun udbetales for det Antal Dage, paa hvilket Medlemmet ifølge Attestation fra Skolen har deltaget i Undervisningen, dog medregnes 1) Søndage, saafremt Arbejdsløshedskassen udbetaler vedtægtsmæssig Understøttelse for Søndage, 2) andre Helligdage end Søndage samt 3) de af Skolen paabudte Fri- og Feriedage, der falder indenfor det af Attestationen omfattede Tidsrum. Ved Udbetalingen anvendes den autoriserede Blanket, der indeholder Rubrikker saavel til Attestation fra Skoleforstanderen som til Medlemmets Kvittering.

4) De af Arbejdsløshedskasserne udbetalte Understøttelser refunderes af Arbejdsløshedsfonden.

5) Naar et Medlem har faaet bevilget Skoleunderstøttelse af Arbejdsløshedsfonden, kan hun *ikke samtidig* med denne Understøttelse under Skoleopholdet oppebære *vedtægtsmæssig* Understøttelse. Paa den anden Side skal *Skoleunderstøttelsen ikke medregnes* ved Beregningen af det Dageantal, for hvilket der kan ydes paagældende Medlem vedtægtsmæssig Understøttelse.

6) Medlemmet er pligtig til, saafremt hun efter Andragendets Indsendelse erholder Understøttelse fra anden Side til et Kursus, *omgaaende* at tilstille Direktoratet Meddelelse om Understøttelsens Størrelse og Varighed.

7) De Medlemmer, der som Følge af Skoleophold eller Kursusdeltagelse fritages for Kontrol, overføres fra den almindelige Fortegnelse eller Kartotekgruppe over arbejdsløse til en særlig Gruppe, og Anmeldelse herom tilsendes det offentlige Arbejdsanvisningskontor, med hvilket vedkommende Afdeling samarbejder, der paa samme Maade adskiller disse Medlemmer fra den almindelige Gruppe. Ved Optælling af arbejdsløse medregnes de paagældende Medlemmer i de samlede Tal af arbejdsløse.

8) Saafremt et Medlem som Følge af Skoleophold eller Kursusdeltagelse overflyttes til Kassens Afdeling paa paagældende Sted eller dettes umiddelbare Nærhed, vil den fraflyttede Afdeling have at tilstille det offentlige Arbejdsanvisningskontor, med hvilket Afdelingen samarbejder, Afmelding for paagældende Medlem, medens den tilflyttede Afdeling maa foretage Tilmelding for Medlemmet til det med Afdelingen samarbejdende offentlige Arbejdsanvisningskontor. Paa Afmeldingsblanketten vil der som Afgangsaarsag være at anføre: „Skole- eller Kursusophold", og paa Tilmeldingsblanketten paaføres Bemærkning om, at paagældende Medlem er paa Skole eller Kursus.

9) Medlemmet er pligtig til under eventuel indtrædende Mangel paa ledig Arbejdskraft at afbryde Kursuset og overtage Arbejde, der under Skoleopholdet maatte blive anvist hende af et offentligt Arbejdsanvisningskontor, af en Kommunalbestyrelse eller af den Arbejdsløshedskasse, hvoraf hun er Medlem.

10) Afbrydelse af Kursus uden fyldestgørende Grund medfører helt eller delvis Tab af vedtægtsmæssig Understøttelse for den resterende Del af Kursustiden. Hovedledelsen maa paase, at der ikke indenfor det Tidsrum, Kursuset afholdes eller Bevillingen omfatter, udbetales vedtægtsmæssig Understøttelse til vedkommende Medlem uden Forhandling med Direktoratet.

11) Saafremt Kursuset ønskes fortsat udover Bevillingens Dato, kan nyt Andragende indgives paa sædvanligt Skema.

12) Understøttelse ydes *ikke* til Deltagelse i højere Undervisning, saasom Universitetsstudier, Uddannelse paa Polyteknisk Læreanstalt, Kunstakademiet og Musikkonservatoriet samt til Semenarieuddannelse og Forberedelse til Studentereksamen. Understøttelse ydes *ejheller* til Deltagelse i Kursus paa Gymnastik- og Delingsførerskoler og andre Skoler, hvis Undervisning hovedsagelig er baseret paa Meddelelse af specielle Kundskaber og Færdigheder, der ikke kan antages at kunne øge den arbejdsløses faglige Duelighed.

Vi anbefaler alle vore Tillidsmænd at agitere for, at vore arbejdsløse Medlemmer i størst mulig Udstrækning gør Brug af foranstaaende. Ikke alene har Medlemmerne derved Adgang til, hvis de har opbrugt den vedtægtsmæssige Understøttelse, at faa den ekstraordinære Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden og, hvis de ikke har opbrugt, at spare paa den ordinære Understøttelse, saaledes at de har denne at falde tilbage paa, hvis de ikke kommer i Arbejde, efter at Skoleundervisningen er afsluttet, men tillige har Medlemmerne jo paa mange Maader Gavn af det, de kan lære paa en saadan Højskole, og har Adgang til at udvide deres Kundskaber og dygtiggøre sig, og vi kan paa det bedste anbefale vore Medlemmer at benytte deres tvungne Arbejdsløshed til et saadant Højskoleophold.

Skemaer til Brug ved Ansøgning om Understøttelse kan rekvireres fra Arbejdsløshedskassens Hovedkontor og skal efter at være udfyldt og underskrevet tilbagesendes dertil. — Vi foretager saa det videre fornødne.

Husk at gøre Deres Juleindkøb

i Bog- og Papirhandelen „Fremad".

Lommebog for Arbejdere 1931, Pris Kr. 1,65 i solidt Helshirtingsbind med Lomme. I særlig elegante Bind: Helshirting med særlig Forsats Kr. 2,25, fuldt Skind med særlig Forsats Kr. 4,50. Saafremt De inden for Deres Kreds vil virke for Bogens Salg, tilbyder vi Dem 20 pCt. Rabat ved Bestilling af mindst 10 Eksemplarer.

Arbejderens Almanak 1931 med Forlagets Original-Rabat: 25 pCt. ved Bestilling paa mindst 10 Eksemplarer. Prisen bliver Kr. 1,25, altsaa 10 Eksemplarer for Kr. 9,38.

Endvidere *„Fremad"s Fortegnelse*, den syvende i Rækken, er udkommen i disse Dage og sendes franko og gratis fra Partiets Boghandel „Fremad", Frederiksborggade 33, København K.

Kontortider.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse finder Sted hver Dag mellem 10—11. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 9—10. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen*.

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 58 | Januar 1931 | 16. Aargang

Ved Aarsskiftet.

Paany er et Aar gaaet, og ved Aarsskiftet opgør man som Regel sit Regnskab for det forløbne Aar. Naar vi skal se tilbage paa Aaret, der svandt, kan vi i det store og hele kun være tilfredse, til trods for alle de Besværligheder, der fra en enkelt Side i det forløbne Aar er voldt ikke alene Hovedledelsen, men ogsaa baade Tillidsmænd og ikke mindst en stor Del af Forbundets Medlemmer. Men som det gaar i saa godt som alle Tilfælde, sejrer den sunde Fornuft omsider, og dette er ogsaa sket hos os.

At der ved en stadig Propaganda, en stadig Nedrakningspolitik kan oparbejdes en Stemning, der kan give sig rent ud fantastiske Udtryk, har dette Aar bevist, men lige saa sikkert har det bevist, at med tom Buldren og mange Ord kan Tilliden ikke bevares, Handling maa staa bag.

For vore mange Overenskomster har vi i det forløbne Aar været i Forhandling for saa godt som alles Vedkommende, dels med og dels uden Opsigelse, og det er lykkedes os i alle Tilfælde at trække noget hjem til vore Medlemmer.

At vi desværre ikke samtidig kan notere, at dette er sket uden Konflikt af nogen Art, er vel kendt. Arbejdsgiverne indenfor Jernindustrien stillede sig som sædvanlig fuldstændig afvisende overfor vore berettigede Krav, men maatte dog bøje sig for Kardinalpunktets Vedkommende, nemlig Kravet om, at der ikke maatte beskæftiges unge Piger under 16 Aar paa Virksomhederne. For de øvrige Overenskomsters Vedkommende var det nærmest Regulering af Pristallet i August, der voldte Vanskeligheder, idet der skulde fradrages 6 pCt. I det forløbne Aar er vi kommet bort fra Pristallet paa ganske enkelte Overenskomster nær, der ialt kun omfatter 34 af vore Medlemmer.

Som vi allerede i vort sidste Medlemblad meddelte, var der opsagt Overenskomster for 3906 Medlemmer og indtil nu er der opsagt for ca. 5500 Medlemmer. Arbejdsgiverne har hejst Stormvarslet indenfor Overenskomstsituationen og vil højst sandsynligt stille Krav om Lønnedsættelser m. m. Men overfor en saadan Urimelighed vil de møde en Arbejderklasse, der vil sætte alt ind paa at bevare det, der er opnaaet, og faa det berettigede Krav om Ferie løst.

Idet vi udtaler Haabet om Held og Lykke for vore mange Medlemmer i det kommende Aar, sender vi en Tak til vore Tillidsmænd, der i det forløbne Aar har været med i Arbejdet for Højnelse af den arbejdende Kvindes Kaar.

Glædeligt Nytaar!

Alvilda Andersen.

Afsluttede Overenskomster.

Ny Overenskomst er oprettet lokalt af Københavns Afdeling 1 med A/S Dansk Fjerfabrik. Lønningerne tillagdes 1 Kr. 44 Øre pr. Uge, og er for Arbejdere i Dagdrift og i første Hold 30 Kr. 66 Øre pr. Uge. Arbejdere i Aftenholdet faar et Tillæg af 13 Øre pr. Time. Der gaves Tilsagn om Sommerferie.

Overenskomsten havde tilbagevirkende Kraft fra 12. September 1930, og er gældende til 1. Maj 1932.

Der er ved Forhandling opnaaet Enighed om, at Overenskomsten for Fyns Ægeksport, Poul Rützou og Co., ogsaa skal være gældende for Firmaets Filial i Kolding.

Overenskomst er afsluttet med „De forenede Tapetfabrikker". Lønnen er for Fru Vogelsang, der forestaar Pakning og Forsendelse, 37 Kr. pr. Uge, for Kvinder over 18 Aar 30 Kr. pr. Uge. Akkord Rulning betales med 29 Øre pr. 100 Ruller. Kvinder faar 6 Dages Sommerferie, naar de har været ansat i Firmaet før 1. Januar og arbejder der den efterfølgende 1. Juni.

Overenskomsten er gældende til 1. September 1931.

Overenskomst lokalt afsluttet med Værksteds- og Remissearbejdernes Fællesorganisation. Lønningerne tillagdes 2. Kr. pr. Uge og er 48 Kr. pr. Uge. For Helligdage betales fuld Løn. For enkelte Dage betales 7 Kr. 50 Øre pr. Dag.

Overenskomsten traadte i Kraft 1. August 1930 og er gældende til en 1. August.

Med Bates Ventil Sækkekompagni i Aalborg er truffet følgende Ordning: Lønnen fastsættes til Kr.

32,00 pr. Uge, de almindelige Bestemmelser i Cementfabrikernes Overenskomst er gældende.

Der skal forsøges indført en Bonusorden, indføres denne, bortfalder Ugelønnen, Timelønnen bliver da den, der er gældende for Cementfabrikerne.

Er der ingen af Parterne, der forlanger Forhandling inden 15. Januar 1931, løber Overenskomsten til 1. Februar 1932.

Kongres i Norsk kemisk Industriarbejderforbund

i Dagene den 7.—15. December.

Søndag den 7. December aabnede, i „Folkets Hus„s smukke Sal i Oslo, Norsk kemisk Industriarbejderforbund sin 2. ordinære Kongres. Denne Kongres var imødeset med stor Interesse, ikke alene af Forbundets egne Medlemmer, men af de fra de forskellige Forbund fremmødte Repræsentanter, idet man var klar over, at Striden mellem Kommunister og Forbundets Hovedledelse maatte faa sin Afgørelse paa Landsmødet (som Nordmændene kalder deres Kongres). Det maatte slaas fast, om Hovedledelsens Stilling havde været rigtig for Bevarelsen af Enheden og Sammenholdet, eller om enkelte Medlemmer eller Afdelinger frit kunde sætte sig udover Fællesskabet.

Allerede ved Aabningen af Landsmødet fik man Føling med Oppositionen, idet disse rejste Spørgsmaal om, hvorfor der ikke var indbudt russiske Gæster. Efter at Formanden havde besvaret dette med, at det var Russerne, der havde afbrudt al Forbindelse med Forbundet og nu kun stod i Forbindelse med Oppositionen, stillede disse et Forslag om, at Landsmødet skulde vedtage en Beklagelse af, at der ingen Indbydelse var tilstillet Russerne samt afsendt et Hilsningstelegram. Forslaget blev forkastet med stor Majoritet, idet kun 12 af de 127 Delegerede stemte herfor. Efter Konstituering og Godkendelse af Mandater, hvorunder et Forslag fra Oppositionen vedrørende 2 Repræsentanter fra Tyssedal, der havde nægtet at ordne deres Medlemsskab til Forbundet, skulde have Adgang til Landsmødet, led dette samme Skæbne, som det ovennævnte, gik man over til Behandling af Beretning og Regnskab for den 3-aarige Periode. Denne Periode havde for det Norsk kemiske Forbund været særlig vanskelig, en Del Virksomheder havde maatte indstilles, og mange Steder havde Forbundet maatte lave Konflikt for at faa Forholdene i Orden. Et særlig vanskeligt Tilfælde var Konflikten ved Sundløkken, men ogsaa her fastslog Landsmødet, at Hovedledelsens Standpunkt var rigtigt. I Diskussionen om Beretning optoges Spørgsmaalet: Internationale Forbindelser, og man vedtog, at et eventuelt Samarbejde med Russerne ikke maa knyttes, hvis det medfører Brud paa de Forbindelser, der er gennen Fabriksarbejderinternationale. Endvidere vedtoges det at søge nærmere Samarbejde med det tyske Fabriksarbejderforbund, en Følge af Trustificeringen indenfor Kvælstofindustrien. Der var ganske naturlig en Del Diskussion og fra Oppositionen en Del uberettiget Kritik, der dog resulterede i, at Beretningen godkendtes mod 6 Stemmer.

Ved Aflæggelsen af Regnskabet stillede Oppositionen Forslag om Nedsættelse af en Revisionskomité. Dette Forslag fik 6 Stemmer, idet flere af Oppositionens Repræsentanter udtalte, at der ingen Grund var til Mistanke.

Ved Behandlingen af Lovændringer tog Behandlingen af Hovedbestyrelsens Stemmeret den meste Tid. Forholdet var dette, at der indtil sidste Landsmøde var den Regel, at kun Forretningsudvalget havde Stemmeret. Dette blev ændret hentil, at ogsaa Hovedbestyrelsen havde Stemmeret. Dette Landsmøde fratog dog denne Gang Hovedbestyrelsen Stemmeretten, et Forhold, som vi herhjemme daarlig kunde tænke os.

Forslag om Oprettelse af Arbejdsløshedskasse blev henlagt, idet de arbejdsløse i Norge gennem Stat og Kommune faar Understøttelse uden Fattighjælps Virkning. Dog vedtog man, at Hovedledelsen i Perioden kunde optage Spørgsmaalet, og ved Urafstemning faa Sagen afgjort, forsaavidt der ikke i den kommende Stortingsperiode blev gennemført obligatorisk Forsikring.

Ved Valgene blev en Kommunist Indregaard opstillet mod Formanden, Kassereren, Sekretæren samt til Forretningsudvalget og Hovedbestyrelsen, men i alle Instanser opnaaede Oppositionen kun ganske faa Stemmer — fra 9—5.

Efter at Gæsterne havde takket for den gode Behandling, der var blevet dem til Del, og efter Afsyngelsen af Internationale sluttede det interessante og lærerige Landsmøde. Og vi rejste hver til sit med Forvisningen om, at Sammenhold og Enighed, det være nationalt som internationalt, bærer Frugten i sig for Held, Fremgang og bedre Livsvilkaar for Arbejderklassen Verden over. *A. Andersen.*

Kongres i Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbund.

Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbund afholdt i Dagene fra 24. til 31. August sin ordinære Kongres i Stockholm, hvortil var mødt 292 Delegerede og en Række inden og udenlandske Gæster. Vort Forbund var paa Kongressen repræsenteret ved sin Næstformand, Fru Johanne Jensen, København, og Hovedbestyrelsesmedlem, Fru Kirstine Jørgensen, Hillerød.

Forbundsformanden, Janne Jönsson, bød de Delegerede og Gæsterne et hjerteligt velkommen, hvorfor Dansk Arbejdsmandsforbunds Næstformand, Jens Larsen, takkede paa de danske Gæsters Vegne.

Forbundsformanden mindede i Aabningstalen de i Kongresperioden afdøde Medlemmer af Forbundet, Kongressen hædrede deres Minde ved to Minutters Tavshed. Omtalte at Forbundet i den forløbne Kongresperiode var gaaet frem med ca. 2000 Medlemmer, og har nu 35701 mandlige og 22359 kvindelige Medlemmer fordelt i 469 Afdelinger.

I den forløbne 5-aarige Periode havde Forbundet været forskaanet for Konflikter af større Omfang, og de for Sverrig specielle Forhold omtaltes i Formandens udførlige Beretning.

Efter en lang og indgaaende Debat godkendtes Formandens Beretning.

At de til Kongressen indsendte talrige Forslag gav Anledning til store Debatter er selvsagt. Et Forslag om Oprettelse af en Arbejdsløshedskasse blev indgaaende behandlet. I Sverrig er det saaledes, at der fra Staten og Kommunen gives de Arbejdsløse Understøttelse uden Fattighjælps Virkning, og der vedtoges en skarp Resolution til Regering og Rigsdag om at yde større Tilskud og løse de for Arbejderklassen livsvigtige Spørgsmaal. Janne Jönsson ønskede ikke at modtage Genvalg, og til hans Efterfølger valgtes Forbundssekretæren, C. Søder, der ligesom Kongressen takkede Janne Jönsson for hans mangeaarige, utrættelige Arbejde for det store Forbunds mange Medlemmer. Kongressen bevilgede Janne Jönsson en livsvarig Pension.

Hermed sluttede den baade lærerige og interessante Kongres. *Johanne Jensen.*

⊡

Janne Jönsson,

Svenska Grov- och Fabriksarbetareförbund.

Paa Forbundets 15. ordinære Kongres, som afholdtes i Dagene fra den 24.—31. August 1930, fratraadte, efter eget Ønske, Janne Jönsson som Forbundsformand. Jönsson har fra tidlig Ungdom taget Del i Organisationsarbejdet, han var saaledes blandt de første, der fik de svenske Arbejdere organiserede. I 38 Aar beklædte han Tillidsposten, dels som Kasserer, og fra 1892 som Forbundsformand.

Janne Jönsson har altid staaet vort Forbund meget nær, og vore Medlemmer, som har deltaget paa vore Kongresser, vil huske Janne, naar han i sin begejstrede Tale bragte en Hilsen fra Kammeraterne hinsidan Sundet.

De danske Arbejderkvinder fra vort Forbund, hvor Du altid var en velkommen Kammerat, hilser Dig med Tak for de mange Aars trofaste Tjeneste i Arbejderklassens Hær, vi mindes Dig ved en af Bjørnstjerne Bjørnsons Sange:

Løft dit Hoved, og tag din Daab
af det høje, det straalende Haab,
som over Verden hvælver
og i hver Livsgnist skælver.

Alvilda Andersen.

⊡

Observer!

Medlemmerne anmodes indtrængende om, ved Bopælsforandring at meddele dette til vedkommende Afdelings Kassererske, da Forsømmelse heraf har medført, at Arbejdsløshedskassen gaar tabt af Kommunetilskuddet.

Mæglings- og Timandsmøder.

Jernindustriens Sammenslutning har forlangt Mæglingsmøde afholdt i Anledning af Klage fra Lampe- og Lysekronefabriken i Valby, over at Arbejderne nægtede at betjene Kontrolurene ved Spisetidernes Begyndelse og Ophør.

Sagen er rejst overfor samtlige Arbejdere fra 6 Forbund, som er beskæftiget hos Firmaet.

Ved Mæglingsmødet enedes man om, at Arbejderne fra den første Arbejdsdag i 1931 betjener Kontrolurene ved Arbejds- og Spisetidens Begyndelse og Ophør.

Ved Betjeningen af Kontrolurene ved Spisepausens Ophør gives der Arbejderne en Respittid af 3 Minutter.

For forsømt Tid udover de 3 Minutter foretages et Fradrag i den ansatte Timeløn af 15 Minutter for hvert paabegyndt Kvarter.

Mæglingsmøde afholdt hos Due Petersen og Kryger, Svendborg, i Anledning af Krav om Tillæg til Timelønnen.

Firmaets Tilbud om at forhøje Timelønningerne med ialt 30 Øre, fordelt efter Firmaets Skøn, modtoges.

Paa Randers Andelsmejeri er afholdt Mæglingsmøde i Anledning af, at vore der beskæftigede Medlemmer klagede over, at de skulde stable Flødekasser i Højden og nedtage disse ved Læsning; ligesom de ønskede paatalt, at de kun havde 3 à 4 Dages Beskæftigelse ugentligt, og deres Fortjeneste af den Grund kun var ca. 25. Kr. De forlangte, at de nyantagne, som Tilfældet altid havde været tidligere, afskediges, saa der kunde blive fuld Beskæftigelse til de Arbejdere, som havde været paa Virksomheden i flere Aar. Virksomheden indgik paa, at fritage Kvinderne for Stabling og Nedtagning af Kasserne, men vilde ikke indgaa paa, at afskedige de nyantagne Arbejdere, hvorfor vi varslede Strejke paa Virksomheden. Men inden denne blev iværksat, meddelte Afdelingen os, at Virksomhedens gamle Arbejdere nu havde Beskæftigelse hele Ugen.

Mæglings- og Timandsmøde afholdt hos Firmaet Fisker & Nielsen i Anledning af, at Firmaet ønskede at omlægge Arbejdstiden.

Ved en Afstemning blandt samtlige Arbejdere paa Virksomheden afvistes dette Krav enstemmigt. Ved Møderne opnaaedes ikke Enighed, og Sagen gik til Paadømmelse ved en faglig Voldgift.

⊡

Opmandskendelse i faglig Voldgiftssag.

A/S Fisker & Nielsen, Peder Bangsvej 30, Frederiksberg, der er Medlem af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark (herefter i denne Kendelse betegnet: Sammenslutningen) har ønsket at omlægge den daglige Arbejds- og Spisetid for de hos Firmaet beskæftigede Arbejdere. Arbejdstiden har hidtil været: de 5 første Dage i Ugen fra Kl. 7¼ Formiddag til Kl. 4½ Eftermiddag med ¼ Times Stop fra Kl. 8,45 til Kl. 9,00 og ½ Times Stop fra Kl. 12 til Kl. 12,30 og om Lørdagen fra Kl. 7,15 Formiddag til Kl. 1,15 Eftermiddag med Stop fra Kl. 12 til Kl. 12,30. Fisker & Nielsens Ønske gaar ud paa, at Arbejdstiden fremtidig bliver fra Kl. 7,30 Formiddag til Kl. 4,30 Eftermiddag; om Lørdagen dog kun til Kl. 1,30 Eftermiddag, og paa alle Dage i Ugen med eet — og kun eet — Stop, nemlig fra Kl. 12 til Kl. 12,30.

De hos Fisker & Nielsen beskæftigede Arbejdere, der er Medlemmer af følgende fire Forbund (herefter i denne Kendelse betegnede: Forbundene), nemlig: Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk Jern- og Metalsliberforbund, Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark har protesteret mod den nævnte Omlægning af deres Arbejdstid.

Sagen har herefter været til Behandling ved Mæglingsmøde den 8. Oktober 1930 og paa et Timandsmøde den 16. s. M. Der opnaaedes imidlertid ikke herved Enighed i Sagen mellem dennes Parter, og paa Timandsmødet blev det da besluttet at henvise Sagen til Afgørelse ved faglig Voldgift. Til at fungere som Opmand i Voldgiftsretten har Den faste Voldgiftsret den 4. d. M. beskikket undertegnede Dommer i Frederiksberg Birk, G. Heide-Jørgensen.

Den 10. d. M. blev Sagen foretaget ved den nedsatte Voldgiftsret bestaaende foruden af Opmanden af 3 Repræsentanter for Sammenslutningen og af 3 Repræsentanter for Forbundene. For Voldgiftsretten har Fisker & Nielsen nedlagt Paastand paa Omlægning af Arbejdstiden og Hvile- og Spisetiden overensstemmende med Selskabets ovenfor refererede Ønske, medens den fra Arbejdernes Side nedlagte Paastand gaar ud paa, *principalt*, at Arbejdstiden og Hvile- og Spisetiden bliver som hidtil, og *subsidiært*, hvis der fremtidig kun skal være et Stop, at da Arbejdstiden bliver fra 7 Formiddag til 4 Eftermiddag, om Lørdagen til Kl. 1 Eftermiddag, alt med en halv Times Stop.

Stemmeflerhed mellem Volgiftsmændene er ikke opnaaet, og Afgørelsen af Sagen er herefter overgaaet til Opmandens Kendelse.

De mellem Sammenslutningen paa den ene Side og hvert af de fire Forbund paa den anden Side respektive bestaaende Overenskomster indeholder saalydende Bestemmelse:

> „Ved Bestemmelsen af, hvorledes den normale Arbejdstid samt Spise- og Hvilepauserne skal fordeles, skal Arbejderne høres. I Tilfælde af Meningsforskel blandt Arbejderne indbyrdes, skal der hurtigst muligt foretages Afstemning af samtlige Arbejdere paa Arbejdsstedet, og det ved Afstemningen tilkendegivne Flertalsønske er Forbundets Medlemmer pligtige at slutte sig til. Dersom Arbejdsgiveren ikke ser sig i Stand til at imødekomme Arbejdernes Ønske, fastsætter han Arbejdstiden under Hensyn til Virksomhedens Tarv og kan iværksætte den med 10 Dages Varsel, indenfor hvilken Tid Arbejderne har Paataleret i Henhold til Regler for Behandling af faglig Strid for en Mangel paa Hensyntagen, der ikke er tilstrækkelig begrundet i Virksomhedens Tarv."

Denne Bestemmelses Indhold og Forstaaelse maa være afgørende for Paakendelsen af den foreliggende Tvist.

Fisker & Nielsen har begrundet deres Paastand med, at Virksomhedens Tarv kræver en Omlægning af Arbejdstiden og Hvile- og Spisetiden som af Selskabet ønsket, medens det derimod fra Arbejdernes Side er hævdet, at den nævnte Omlægning indeholder en Mangel paa Hensyntagen, som ikke er tilstrækkelig begrundet i Virksomhedens Tarv.

Hovedspørgsmaalet i det til Paakendelse foreliggende Tvistemaal skønnes nu at være det, om Arbejdstiden fremtidig kun skal afbrydes med eet Stop, eller om den hidtidige Ordning med to Stop bør bibeholdes. Fisker & Nielsen har til Begrundelse af deres Ønske og Paastand i saa Henseende bl. a. anført den Besparelse af Lys og Brændsel, som vil indvindes for Selskabet ved, at Arbejdstiden, naar det hidtil anvendte Kvarters Stop bliver afskaffet, bliver udstrakt over ¼ Time mindre pr. Dag end hidtil, hvilken Gevinst efter Selskabets Udregning andrager 683 Kr. aarlig i Forhold til det hidtil medgaaede Beløb.

Dette Argument skønnes dog ikke at være af nogen Vægt af Betydning, endsige afgørende, idet tværtimod den anførte Besparelse i Forhold til Selskabets hele Indtægts- og Udgiftsstandard maa skønnes at være altfor ubetydelig til at kunne begrunde, at den af Selskabet ønskede Omlægning af Arbejds- og Hviletiden indføres mod Arbejdernes Protest.

Yderligere er der imidlertid fra Fisker & Nielsens Side henvist til, at Arbejdstiden vinder i betydelig Grad i Effektivitet derved, at den kun bliver afbrudt af eet Stop, ligesom det endvidere anføres, at det særlig indenfor Jernindustrien siden Indførelsen af 8-Timers Arbejdsdagen er blevet det overvejende almindelige, i hvert Fald for Virksomheder i København (det er: Stor-København), at der arbejdes med kun eet Stop. Disse Anbringender skønnes nu, i Modsætning til Fisker & Nielsens førstnævnte Argument, at være af afgørende Betydning. Efter det under Sagens Behandling fremførte og oplyste findes

Fradrag i Skatteindtægt.

Ved Beregning af den skattepligtige Indtægt kan, som bekendt, fradrages det betalte Kontingent til Arbejdsløshedskasse, Sygeforsikring, Livsforsikring o. l. indtil et Beløb af 400 Kr. Endvidere gælder der en Regel om, at der af det egentlige Fagforeningskontingent kan fradrages 3/4 i den skattepligtige Indtægt.

Til Vejledning for vore Medlemmer skal vi nedenfor oplyse Størrelsen af det i Aarets Løb indbetalte Kontingent, henholdsvis til Arbejdsløshedskassen samt i Forbunds- og Afdelingskontingent.

I Kontingent til Arbejdsløshedskassen for 1930 er betalt	**Kr. 36,40**
I Forbunds- og Afdelingskontingent er betalt Kr, 39,00, 3/4 heraf	**- 29,25**
Samlet Fradrag	**Kr. 65,65**

Afdelingerne maa selv være opmærksomme paa, hvad Kontingent der indbetales.

det at maatte antages, baade at det efter almindelig gængse, faglig Opfattelse er et Plus for Arbejdstidens Effektivitet indenfor Jernindustrien, at den nugældende 8-Timers Arbejdsdag ikke afbrydes af mere end eet Stop, og at saadan Ordning nu ogsaa er den overvejende almindelig for saa vidt angaar Jernindustrien i København (det er Stor-København). Herefter maa imidlertid Fisker & Nielsens Ønske om Overgang til kun eet Stop i Arbejdstiden findes at være saaledes underbygget, at det i hvert Fald ikke kan betegnes som en Mangel paa Hensyntagen, der ikke er tilstrækkelig begrundet i Virksomhedens Tarv, og følgelig findes der, saaledes som den paagældende Bestemmelse i Overenskomsterne nu engang lyder, ikke at være Hjemmel for Den faglige Voldgift til at tilsidesætte eller underkende Fisker & Nielsens Ønske om denne Ændring i Arbejdstidens Ordning.

Efter at dette er fastslaaet, bliver der tilbage at paakende Tvisten om Klokkeslettet for Arbejdstidens Paabegyndelse og derved ogsaa for dens Afslutning.

Herom skal foreløbig bemærkes, at Voldgiftsretten maa finde sig saaledes bundet ved de fra Parternes Side respektive fremførte Paastande, at der ikke ved Sagens Paakendelse kan gaas udenfor disse, eller med andre Ord: Voldgiftsretten — altsaa nu Opmanden — kan, *saaledes som Paastandene foreligger*, kun bestemme, om der skal begyndes Kl. 7 1/2, som ønsket af Fisker & Nielsen, eller Kl. 7, saaledes som Arbejderne forlanger det, naar det ene af de hidtidige to Stop bliver afskaffet — medens det derimod vilde ligge udenfor Voldgiftsretten (Opmandens) Kompetence at bestemme ved Kendelse, at det skal have sit Forblivende ved det hidtil gældende Begyndelsesklokkeslet, Kl. 7 1/4 Formiddag.

Til Støtte for sit Ønske om at lade Arbejdet begynde Kl. 7 1/2 har Fisker & Nielsen navnlig anført, at det af Hensyn til Arbejdet paa Selskabets Reparationsafdeling er af stor Betydning for Virksomheden, at denne Afdelings Arbejdstid afviger det mindst mulige fra Kontorernes Arbejdstid, som er fra Kl. 8,30 Formiddag til Kl. 5 Eftermiddag, og som af forskellige Hensyn, saasom Postgangen, almindelig Forretningstid m. m. ikke kan rykkes frem uden betydelige praktiske Ulemper.

Selvom det nu ikke efter det i Sagen oplyste lader sig overskue eller vurdere med fuldkommen Sikkerhed, *hvor* stor praktisk Betydning det vil have for Fisker & Nielsen at faa henholdsvis Arbejdernes og Kontorets Arbejdstid til at falde det mest mulige sammen, saa findes dog paa den anden Side det af Selskabet i saa Henseende anførte at være tilstrækkeligt til at begrunde en Forandring, der, som den af Selskabet ønskede, ikke medfører større Afvigelse end 1/4 Time fra den hidtil gældende Ordning for Arbejdstidens Begyndelse og ingen Afvigelse, hvad Klokkeslettet for Ophøret angaar. Ogsaa her gælder det da, at Fisker & Nielsens Ønske om Ændring i Forhold til det hidtil bestaaende ikke skønnes at kunne anses som en Mangel paa Hensyntagen, der ikke er tilstrækkelig begrundet i Virksomhedens Tarv.

Som Følge af det anførte bliver Sagen at paakende derhen, at Fisker & Nielsens Paastand om Ændringer i den hidtil bestaaende Ordning af Selskabets Arbejderes Arbejds- og Hviletider bliver at tage til Følge, dog saaledes, at Arbejderne, hvad der skønnes at være indeholdt i deres for Voldgiftsretten nedlagte Paastande, skal være beføjede til at forlange, at den daglige Spise- og Hvilepause — hvad der vil være forenelig med Lovens Regler om uuge, ikke attenaarige, Menneskers Arbejde — bliver fra Kl. 11,30 Formiddag til Kl. 12 Middag.

Sagens Omkostninger bliver at udrede med Halvdelen af Sammenslutningen og den anden Halvdel af de 4 nævnte Forbund.

Herefter bestemmes:

Aktieselskabet Fisker & Nielsen har været berettiget til at fastsætte, at Arbejdstiden for de hos Selskabet beskæftigede, under Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk Jern- og Metalsliberforbund, Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark hørende Arbejdere skal være fra Kl. 7,30 Formiddag til Kl. 4,30 Eftermiddag med 1/2 Times daglig Spise- og Hviletid, om Lørdagen dog fra Kl. 7,30 Formiddag til Kl. 1,30 Eftermiddag med samme Spise- og Hviletid. Spise- og Hviletiden skal, hvis Arbejderne ønsker saadant, være fra Kl. 11,30 Formiddag til Kl. 12 Middag.

Sagens Omkostninger, derunder Opmandens Honorar og Godtgørelse for Udgifter, 150 Kr., udredes med Halvdelen af Sammenslutningen og med den anden Halvdel af de 4 ovennævnte Forbund.

Frederiksberg, den 16. December 1930.

Heide-Jørgensen.

Ledvogterskerne.

Endelig er det store Spørgsmaal om Licitationsposterne blevet løst gennem vort Forbund ved Henvendelse til Trafikministeren. Licitationsposterne ophører og gaar ind under den Ordning, vi traf med Generaldirektoratet i 1919. Indehaverne af Kontraktposterne vil, efterhaanden som deres Kontrakter udløber, kunne optages som Medlemmer af vort Forbund. Vi har i et Cirkulære kraftigt opfordret dem til at staa sammen med de øvrige Ledvogtersker i Forbundet. Med Hensyn til Afløsningsspørgsmaalet maa ingen af Kontraktposternes Husstande have noget med Afløsningen at gøre, men Forholdet bliver herefterdags dette (da det ikke lykkedes ved denne Forhandling at faa Afløsningsspørgsmaalet endelig løst), at Kontraktposterne bliver ophævede, saa hurtig som deres Kontrakter udløber, og at Afløsningen ikke kan ske ved de Medlemmer, der bor i Huset. Afløsningen for de øvrige Ledvogtersker vil i sin Helhed blive som hidtil.

Vi vil i denne Forbindelse have Lov til at pege paa, at det har kostet Forbundet meget Arbejde og mange Forhandlinger, før vi er kommen saa vidt, og vor Anke maa i første Række rettes mod de Mennesker, der tog Licitationsposterne og frivillig tilbød „De danske Statsbaner" deres Arbejdskraft for saa ringe en Betaling, som en Løn af 2, 3 og 4 Kr. pr. Dag maa siges at være for Forpligtelse til at tage ikke alene den almindelige Afløsning, uden Ferie og uden Fridag, men i Sygdomstilfælde ogsaa være forpligtet til selv at betale Afløsningen.

I et Tilfælde, hvor baade Mand og Kone var syge, kostede det de paagældende flere Hundrede Kroner til „De danske Statsbaner", en Sum de paagældende var ude af Stand til at udrede, hvorfor de maatte ansøge om Eftergivelse, som ogsaa blev bevilget.

Indehaverne af Kontraktposterne faldt herved de Ledvogtersker, som gennem deres Organisation havde opnaaet gode Vilkaar at arbejde under, i Ryggen paa en Maade, der paa det skarpeste maa fordømmes. Vi vilde paa daværende Tidspunkt derfor ikke optage dem i Forbundet, hvor en Del af dem søgte Optagelse.

Resultatet af vore Forhandlinger, at Kontraktposterne ophæves, og disses Indehavere gaar ind under vor Overenskomst og saaledes kan blive Medlemmer af vort Forbund, er ikke alene en Frugt af vore Protester overfor Generaldirektoratet, men først og fremmest af Forbundets Henvendelse til Trafikministeren, der bevirkede, at man maatte respektere vor Overenskomst.

Heraf vil Ledvogterskerne kunne se, at havde de ikke haft deres Organisation at holde sig til, var Forholdet blevet et andet, nemlig det, at alle Ledvogterposter efterhaanden var bleven Licitationsposter. At Ledvogterskernes Lønninger og Vilkaar derved vilde være blevet anderledes end de nuværende, véd Ledvogterskerne jo ogsaa.

Men at det er saaledes, maa anspore Ledvogterskerne til endnu større Sammenhold og de uorganiserede Ledvogtersker og Indehaverne af Kontraktposterne til Indmeldelse i Organisationen for derigennem at være med til at arbejde for endnu bedre Levevilkaar. De Mennesker, der tidligere har været med til at forringe Ledvogterskernes Kaar og vanskeliggør Arbejdet for os, kan ikke vedblivende være bekendt at tage mod de Goder og Fordele, som Organisationen skaffer de organiserede Ledvogtersker, og samtidig ikke kollegialt staa sammen med disse inden for denne.

Ved Forhandling i Generaldirektoratet for „De danske Statsbaner" den 3. ds. opnaaedes den Ordning, at Ledvogterskernes Tjenestetid kan spænde over 16 Timer, dog saaledes at Tjenesten lægges inden for 15 Timer med 2 Hvilepauser, og den 16. Time betales som Overtid. Det fastsloges, at der skal være en samlet Hviletid paa 8 Timer, idet der skal være Afløsning efter 16 Timers Tjenestetid. Reglerne for Særtog ordnedes, og der vil finde en Efterbetaling Sted for 3. Distrikts Vedkommende. Distriktet havde frataget Ledvogterskerne Overtid for Særtog.

I Spørgsmaalet om Afløsningen er denne i 3. Distrikt praktiseret paa den Maade, at Afløseren forlader Posten, naar han har taget sidste normale Tog, og kalder paa Ledvogtersken, naar der er anmeldt Særtog senere. Vi har forlangt, at Afløseren skal tage det Særtog, der kommer om Aftenen eller om Natten, naar hans Tjenestetid normalt er ophørt. Dette Spørgsmaal bliver taget op til Behandling i Generaldirektoratet, og Resultatet vil blive meddelt os, men i Princippet er Banechefen enig med os. Med Hensyn til Kakkelovne vil Distrikterne faa Besked fra Generaldirektoratet om at bringe dette Forhold i Orden.

⊡

Fra vor Internationale.

Vi offentliggør omstaaende Angivelser over Medlemstallene og Formuebeholdningerne samt en ny Adressefortegnelse over de Forbund, der er tilsluttet vor Internationale.

Tabel Nr. 1 indeholder *Medlemstallene pr. 1. Januar 1930.*

Tabel Nr. 2 giver en *Oversigt over Finanserne* i de tilsluttede Forbund i Aaret 1929, omregnet i Reichsmark. Ligeledes er der (tilnærmelsesvis) angivet, hvor stor Formuen er pr. Medlem.

Den største Formuebeholdning fremviser Forbundene for Papirarbejderne i *Danmark* og *Norge*. Herefter følger Svensk Grov- og Fabriksarbejderforbund og Svensk Papirindustriarbejderforbund.

Naturligvis refererer Tallene, der her er angivet, sig til Forbundenes samlede Medlemstal. Man maa altsaa tage i Betragtning, at f. Eks. af Medlemmerne i det belgiske Broderforbund tilhører kun ca. 30 pCt. vor Internationale. For de engelske Forbund har vi ikke angivet nogle Tal vedrørende Finanserne, fordi det kun er en ringe Procentdel af disse Forbund, der er tilsluttet vor Internationale. Pr. 31. December 1929 havde Landsforbundet for Ufaglærte og Byarbejdere, London, en Formuebeholdning paa L. 447.000.—/—. Forbundsformuen for Forbundet af de forenede Arbejdere i Handelsvirksomheder, Manchester, beløb sig til L. 184.594.10/3½.

Tabel Nr. 1. **Oversigt over Medlemsantallet i de tilsluttede Forbund.**

Forbund	Medlemsantal pr. 1. Januar 1930				Medlemstal pr.	I Løbet af Aaret 1929 Medlems-	
	mandlige	kvindelige	unge	tilsammen	1. Januar 1929	Forøgelse	Tab
Belgien	Ingen specificerede Oplysninger			24.656	22.842	1.814	—
Danmark I	56.000	—	—	56.000	56.000	—	—
— II	—	10.759	300	11.059	11.000	59	—
— III	1.100	340	—	1.440	1.461	—	21
Tyskland	202.920	65.810	12.750 [1]	281.480	254.947	26.533	—
Finland	2.764	1.084	—	3.848	4.453	—	605
Frankrig I	1.000	500	—	1.500	1.200	300	—
— II	Ingen Oplysninger modtaget			3.000	3.000	—	—
England I	Ingen specificerede Oplysninger			10.000	10.000	—	—
— II	6,026	2.423	1.301	9.750	10.000	—	250
Holland	21.293		603	21.896	17.578	4.318	—
Jugoslavien	Ingen Oplysninger modtaget			1.754	1.754	—	—
Norge I	3.335	165	—	3.500	3 000	500	—
— II	8.000	700	—	8.700	8.200	500	—
— III	9.500	800	300	10.600	10.870	—	270
Østrig	26.720	8.282	413	35.415	35.131	284	—
Polen	2.619	940	368	3.927	4.741	—	814
Sverige I	46.029	7.048	—	53.077	47.307	5.770	—
— II	31.567	1.287	1.216	34.070	32.328	1.742	—
Czekoslovakiet I	Ingen specificerede Oplysninger			6.385	6.752	—	367
— II	8.521	2.172	466	11.159	10.573	586	—
Ungarn	Ingen Oplysninger modtaget			450	450	—	—
				593.666	553.587	42.406	2.327

[1]) Det tyske Forbund har udover Tallene paa de indenfor vort Organisationsomraade faldende voksne Medlemmer kun angivet det samlede Antal af de unge Medlemmer. — Procentvis vil der heraf falde ca. 12.750 indenfor vort Organisationsomraade. For tilnærmelsesvis at kunne fastsætte vor Internationales Medlemstal har vi benyttet dette Tal, men det maa bemærkes, at det kun gør Krav paa at blive betragtet som en skønsmæssig Vurdering.

Tabel Nr. 2. **Oversigt over de tilsluttede Forbunds Finanser i Aaret 1929**
(omregnet i Reichsmark efter Berlins Kurs den 15. Maj 1930)

Forbund	Samlet Indtægt	Deraf til Arbejdsløsheds-kassen	Udgifter til Understøttelse ved Arbejdsløshed	Udgifter til Understøttelse ved Strejker og Lock-out'er	Formuebehold-ning pr. 31. December 1929	Formuebehold-ning pr. Medlem (tilnærmelsesvis)
Belgien	1.842.074.31	770.804.97	673.425.36	407.344.51	[3])	—
Danmark I	—	—	—	—	—	—
— II	921.297.75	645.736.29	520.782.94	6.200.14	389.936.77	35
— III	75.432.45	16.490.08 [1])	13.609.44	1.361.47	199 191.90	138
Tyskland	22.725.967.10	[2])	6.080.153.87	175.042.58	[3])	—
Finland	35.390.98	10.588.66	11.782.70	3.199.76	21.185.91	5½
Frankrig I	—	—	—	—	—	—
— II	—	—	—	—	—	—
England I	—	—	—	—	—	—
— II	—	—	—	—	—	—
Holland	1.982.469.13	980.234.21	796.507.15	280.401.02	1.247.099.84	50
Jugoslavien	—	—	—	—	—	—
Norge I	464.610.88	[2])	—	108.960.83	264.897.43	41
— II	548.819.15	[2])	—	55.275.54	575.498.10	61½
— III	788.958.40	[2])	—	82.793.05	1.079.587.32	102
Østrig	640.253.28	[2])	62.998.89	—	1.918.499.26	54
Polen	39.739.59	[2])	101.57	348.34	1.008.83	—
Sverige I	2.103.971.02	[2])	—	974.080.09	5.012.155.38	94
— II	1.553 396.81	[2])	—	171.151.67	2.685.556.20	79
Czekoslovakiet I	83.887.54	12.707.06	17.480.92	19.766.43	10.352.65	1½
— II	317.634.82	82.462.23	65.514.73	56.834.94	353.039.80	32
Ungarn	—	—	—	—	—	—

[1]) Regnskabsaar 1. April 1929—31. Marts 1930. [2]) Disse Forbund har ingen adskilt Arbejdsløshedskasse. [3]) Ikke angivet.

Nøgle til de ovenstaaende Tabeller

og

Adressefortegnelse over de tilsluttede Forbund.

Belgien: „Centrale generale du batiment, de l'ameublement et des industries diverses de Belgique" (Forbundet for Bygnings- og Træarbejdere og forskellige Erhverv), 8, rue Joseph Stevens, *Bruxelles.*

Danmark I: „Dansk Arbejdsmands Forbund", H. C. Andersensgade 14, *København K.*

II: „Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark", Maagevej 72, St., *København L.*

III: „Papirindustriarbejdernes Forbund i Danmark", Aalholmsvej 4, St., *København, Valby.*

Tyskland: „Verband der Fabrikarbeiter Deutschlands" (Tysk Fabrikarbejderforbund), Rathenauplatz 3, *Hannover M.*

Finland: „Suomen Paperiteollisuustyöväen Liitto R.Y." (Finsk Papirindustriarbejderforbund), Toimisto: Työväenyhdistys, *Tampere.*

Frankrig I: „Federation nationale des industries chemiques et similaires" (Forbundet for Arbejderne i den kemiske Industri), Bourse du Travail, 3 rue du Chateau-d'Eau, *Paris.*

II: „Federation nationale des industries du papier-carton et parties similaires" (Forbundet for Arbejderne i Papir- og Papindustrien), 9, Boulevard St. Maurice, *Limoges.*

England I: „National union of general and municipal workers" (Landsforbundet for Ufaglærte og Byarbejdere), 28 Tavistock Square, *London W. C. 1.*

II: „National union of distributive and allied workers" (Landsforbundet for de forenede Arbejdere i Handelsfagene), „Oakley", 122 Wilmslov Road, Fallowfield, *Manchester.*

Holland: „Nederlandsche Vereeniging van Fabrieksarbeiders" (Hollands Forbund for Fabrikarbejdere), Stadhouderskade 65, *Amsterdam.*

Jugoslavien: „Opci Radnicki Savez za Jugoslavyu" (Det fælles Arbejderforbund), Hica 55, 11. Kat., *Zagreb.*

Norge I: „Norsk Arbeidsmandsforbund", Møllergatan 3, *Oslo.*

II: „Norsk kjemisk Industriarbejderforbund", Møllergaten 3, III, *Oslo.*

III: „Norsk Papirindustriarbeiderforbund", Nytorvet 4, *Oslo.*

Østrig: „Verband der Arbeiterschaft der chemischen Industrie" (Forbundet for Arbejderne i den kemiske Industri), Mariahilferstrasse 85-87, 2. Stock, rechts, *Wien VI.*

Polen: „Centralny Zwiazek Robotnikow Przemyslu Chemicznego W Rzeczypospolitej Polskiej" (Forbundet for Arbejderne i den kemiske Industri), Aleja Zygmunta Krasinskiego L 16, *Krakow.*

Sverige I: „Svenska Grov- och Fabriksarbetareförbundet", Barnhusgatan 16, *Stockholm.*

II: „Svenska Papperindustriarbetareförbundet", Barnhusgatan 18, 2. tr., *Stockholm.*

Czekoslovakiet I: „Svaz Zamestnancu Lucebnich Odboru V Republice Ceskoslovenske" (Forbundet for kemiske og andre Arbejdere), Hybernska Ulice 7, *Praha II.*

II: „Fabrikarbeiterverband in der Tschechoslowakischen Republik" (Fabrikarbejderforbundet i den czekoslovakiske Republik), Karlsgasse 1, *Aussig.*

Ungarn: „Segedmunkasok Orszagos Szovetsege" (Hjælpearbejdernes Landsforbund), Harsfa-Utca 10/b. sz., *Budapest.*

Indløbne Tryksager, Beretninger og lign.

Algemeene Centrale van Bouw-, Ameublementen Gemengde Vakken van Belgie, Brussel. Verslagen voor 1928—1929, aangeboden aan het Congres van 8. en 9. Juni 1930. (Belgiske Forbund for Bygnings- og Træarbejdere og forskellige Erhverv, Bruxelles. Beretning over Aarene 1928-29, forelagt paa den d. 8. og 9. Juni 1930 afholdte Forbundskongres).

„40 Jahre Kampf". (40 Aars Kamp. Festskrift til Erindring om Grundlæggelsen af og den 40-aarige Kamp i Tysklands Fabrikarbejderforbund).

Nederlandsche Vereeniging van Fabrieksarbeiders. Officieel Verslag van de 16e Vergadering van den Vereenigingsraad, gehouden op 28. en 29. December 1929, te Amsterdam. (Hollands Fabrikarbejderforbund. Beretning over Generalraadets 16. Møde, afholdt den 28. og 29. December 1929 i Amsterdam).

„Kunstzydeindustrie is Chemische Industrie". (Kunstsilkeindustri er en kemisk Industri. Beretning fra Ledelsen af Hollands Fabrikarbejderforbund til Ledelsen for det fælles hollandske Fagforbund).

Svaz Zamestnancu Lucebnich Odboru c Republice Seskoslovenske se Sidlem v Praze. Zprava o Cinnosti Za Yplynule Obdobi 1925—29. (Forbundet for kemiske og andre Fabrikarbejdere i den czekoslovakiske Republik, med Sæde i Prag. Beretning over Aarene 1925—29).

Kollektivavtal för Pappersbruksindustrien 1930. Forlag: Tryckeriaktiebolaget Svea, Stockholm.

Berättelse över Svenska Pappersindustriarbetareförbundets Versamhet år 1929.

Arbejdsløshedslovgivningen.

Af Landstingsmand *Ludvig Christensen.*

Af de sociale Forsikringslove er der ingen, der har staaet saa megen Strid om, og som har været revideret saa ofte, som „Lov Nr. 151 af 1927 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.", der er det officielle Navn paa den Lov, vi i daglig Tale kalder Arbejdsløshedsloven. Selv denne sidste Lov har allerede opnaaet at blive ændret et Par Gange, endda af det samme kraftfulde Ministerium, der i 1927 gennemførte Loven.

Som den politiske Kastebold denne Lov, desværre for de uskyldige Arbejdsløse, er blevet, har den heller ikke kunnet finde blivende Sted, men har afvekslende været underlagt Indenrigsministeriet og Socialministeriet. I Loven skal derfor nu, overalt hvor der staar Indenrigsministeren, dette ændres til Socialministeren. I det efterfølgende vil jeg dog nøjes med i disse Tilfælde at bruge Udtrykket Ministeren eller Ministeriet.

Arbejdsløshedsloven er delt i en Række Afsnit, nemlig: 1) Arbejdsanvisning, 2) Anerkendte Arbejdsløshedskasser, 3) Arbejdsløshedsfonden og 4) Tilsynet med Arbejdsanvisningen og Arbejdsløshedsforsikringen, og det vil være ganske naturligt, naar man skal gøre Rede for Lovens Indhold, at tage hvert Afsnit for sig.

Arbejdsanvisningen.

Det er i Loven bestemt, at der i hvert af Landets Amter, i en af Ministeren udpeget Købstad, skal oprettes et Arbejdsanvisningskontor, samt at der skal oprettes et Kontor i København, omfattende København-Frederiksberg. De fire sønderjyske Amter regnes i denne Forbindelse kun for et Amt, og det bestemmes, at det sønderjydske Kontor skal ligge i Haderslev.

Hermed er som Hovedregel fastslaaet, at der kun skal være et Anvisningskontor i hvert Amt. Da der imidlertid under tidligere Love har været en ubegrænset Ret for Kommunalbestyrelserne til, med Ministerens Samtykke, at oprette Anvisningskontorer, hvor man ønskede det, ikke alene i Købstæder, men ogsaa i Sognekommuner, og denne Ret var benyttet til Oprettelse af en Mængde smaa kommunale Kontorer Landet over, var det vanskeligt paa en Gang at skære alle disse allerede eksisterende Kontorer bort. Paa den anden Side fandt man det ogsaa rimeligt at bevare de kommunalt begrænsende Kontorer i de større Byer.

Loven indeholder derfor en Adgang for Ministeren til at kunne meddele Anerkendelsen til kommunale Arbejdsanvisningskontorer i Byer med over 10,000 Indbyggere, under visse Forhold ogsaa til Kontorer i Byer med et mindre Antal Indbyggere, ligesom Ministeren kan give Anerkendelse — dog uden Ret til Statstilskud — til andre Kontorer, der bestod ved Lovens Ikrafttræden, og som Kommunerne ønsker at opretholde.

Der var fra alle Sider i Rigsdagen Enighed om, at der maatte ske en Nedskæring i Antallet af Kontorer. Om det er

den rigtige Grænse, der nu er fastsat i Loven, er vanskeligt at sige.

Arbejdsanvisningens Opgave, som den er udformet i Loven, er vederlagsfrit baade overfor Arbejder og Arbejdsgiver at foretage Anvisning af Arbejde af enhver Art, og der er ingen Tvivl om, at dette er en meget vigtig og meget nyttig Opgave. Mindst Værdi har de offentlige Arbejdsanvisningskontorer for de faglærte Arbejdere i alle de Fag, hvor de gennem deres Arbejdsløshedskasse selv har et godt organiseret Anvisningskontor. Størst Værdi har Kontorerne for alle de mange, der søger Husgernings- eller mere tilfældig Beskæftigelse, og som tidligere kun havde de private Kontorer at henvende sig til, hvor de maatte betale en ikke ringe Procentdel af deres surt fortjente Løn som Afgift til Indehaveren. Enhver Kvinde eller Mand, der ønsker at stille sin Arbejdskraft til Raadighed for andre, har Ret til at lade sig indtegne som arbejdssøgende, og saalænge de Paagældende møder til de i Kontorets Reglement angivne Tider og derved manifesterer deres fortsatte Ledighed og Arbejdsvilje, har de Chancen for at faa Beskæftigelse, naar der bliver Efterspørgsel efter Arbejdskraft paa det Omraade, hvor den ledigmeldte har angivet at kunne paatage sig Arbejde.

En anden af Anvisningskontorernes Opgaver er den at indsamle Materiale til den samlede Arbejdsløshedsstatistik. Enhver kender de ugentlige Meddelelser i Pressen og i Radioen om Bevægelserne i Arbejdsløshedstallet, men ikke alle tænker paa, at det er et betydeligt Arbejde hver Uge at samle og bearbejde Tallene fra alle Fag og fra hele Landet.

For blandt andet at gøre det muligt at faa disse Tal frem, er det i Loven paalagt alle Afdelinger af de anerkendte Arbejdsløshedskasser, at de paa dertil indrettede Blanketter skal give Meddelelse til det nærmeste Anvisningskontor, saasnart et Medlem meldes arbejdsløs, med Angivelse af Nummer, Navn, Bopæl, sidste Arbejdssted, Arbejdsindtægt o. s. v. Paa samme Maade skal der straks gives Meddelelse til Kontoret, naar et Medlem meldes i Arbejde. Ad denne Vej faar samtlige Anvisningskontorer et Kartotek over de ledige Arbejdsløshedskassemedlemmer indenfor Kontorets Omraade; og enhver vil kunne forstaa, at det er et ikke ringe Arbejde, der herved paalægges Arbejdsløshedskassernes Afdelingskasserere. For de uorganiseredes Vedkommende faar Anvisningskontoret lettere Tallene, fordi disse jo skal melde sig direkte paa Anvisningskontoret. Fra samtlige Anvisningskontorer gaar Tallene hver Uge ind til Direktoratet, der samler og offentliggør disse.

Om Arbejdsløshedstallets Rigtighed har der været adskillig offentlig Strid, idet man fra Arbejdsgiversiden hævder, at Tallet er for stort. Uden her at komme ind paa en Polemik om dette Spørgsmaal skal jeg kun pege paa, hvad enhver forstandig Kvinde og Mand vil kunne begribe, at medens man er sikker paa og er i Stand til at kontrollere Rigtigheden af Antallet af ledige Arbejdsløshedskassemedlemmer, saa hører al virkelig Kontrol op med de mange Tusinder af uorganiserede, der aldrig melder sig ved de offentlige Kontorer. Naar der i et helt Amt kun er et Kontor, vil der til dette højest melde sig af de uorganiserede en Del af dem, der bor i den By, hvor Kontoret er beliggende. Arbejdsløshedstallet maa derfor ikke betragtes som noget nøjagtigt Udtryk for, hvor mange der er ledige, men kun angivende det Antal, der er kontrolleret ledige.

Det er i Loven nøje fastsat, hvorledes Anvisningskontoret skal forholde sig i de Tilfælde, hvor der er Konflikt hos en Arbejdsgiver, der gennem Anvisningskontoret søger at skaffe sig ny Arbejdskraft. Saafremt der er varslet Strejke eller Lock-out overfor en eller flere Arbejdspladser, indstiller Kontoret sin Virksomhed og anviser ingen Arbejdskraft, indtil Strejken eller Lock-out'en er hævet eller kendt ulovlig. Denne sidste Bestemmelse medfører, at hvis en Strejke, der er kendt ulovlig, ikke hæves, saa begynder Anvisningskontoret straks at anvise Folk, og enhver, der nægter at paatage sig det anviste Arbejde, fratages straks Retten til Understøttelse.

Hvis der ikke er varslet Strejke eller Lock-out, og det gentagende viser sig umuligt at faa foretaget Arbejdsanvisning til en Arbejdsplads, og man fra Anvisningskontorets Side faar den Opfattelse, at der er Tale om en Arbejdsvægring af kollektiv Natur, sker der Indberetning til Direktøren derom, og samtidig faar vedkommende Arbejdsgiver og Arbejdere Meddelelse om, at Indberetning er sket. Direktøren skal herefter, hvis han skønner, at Sagen bør afgøres efter de for Faget gældende Voldgiftsregler, tilstille Bestyrelserne for Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationen Meddelelse om Sagen, og saalænge den forhandles mellem disse Parter, foretages der ikke Anvisning af Arbejdskraft til det paagældende Arbejdssted. Saasnart der mellem Organisationerne opnaas Enighed, eller der træffes en retslig Afgørelse, skal Direktøren have Meddelelse herom, og der aabnes da paany for Anvisningen.

Realiteten i de her refererede Bestemmelser er altsaa, at naar der er Tale om lovlige Konflikter, standser Anvisningen af Arbejdskraft straks og begynder først paany, naar Konflikten er hævet, at der ved Konflikter, som er kendt ulovlige, foretages Anvisning saalænge, der er ledige, og Understøttelsen tages fra enhver, der ikke gaar i Arbejde, og at endelig i alle de Tilfælde, der ligger mellem de anerkendt lovlige og de ulovlige Konflikter, Anvisningen standser, naar der gentagne Gange er sket forgæves Anvisning, Organisationerne sættes i Kundskab om Sagen, og der lukkes først op, naar der er Enighed mellem Organisationerne, eller der er truffet retslig Afgørelse.

Loven tager paa dette Omraade et ligeligt Hensyn til begge Parter, Arbejdere og Arbejdsgivere, der har Interesse i, at den offentlige Arbejdsanvisning holder sig virkelig neutral og ikke paa noget Punkt blander sig i de legitime faglige Stridigheder.

Naar en Arbejder er anvist Arbejde, sendes der straks Meddelelse derom til den Arbejdsgiver, han skal paabegynde Arbejde hos, og Arbejdsgiveren er forpligtet til straks at meddele det til Kontoret, hvis Arbejdsforholdet ikke kommer i Orden, eller hvis Arbejderen, umiddelbart efter at være begyndt at arbejde, atter forlader dette. Den Arbejdsgiver, der er forsømmelig med disse Anmeldelser, kan idømmes Bøder indtil 25 Kr.

Anvises en Arbejder Arbejde udenfor sit Hjemsted, kan Kontoret udbetale ham en Rejsehjælp.

Til at lede Arbejdsanvisningskontoret vælges en Bestyrelse, der skal bestaa af 1 Formand og 2 Medlemmer. Af Medlemmerne skal den ene være Arbejdsgiver, den anden Arbejder. I København bestaar Bestyrelsen dog af 1 Formand og 6 Medlemmer, 3 Arbejdere og 3 Arbejdsgivere, hvoraf 1 Arbejder og og 1 Arbejdsgiver vælges af Frederiksberg Kommunalbestyrelse, de øvrige af Københavns Borgerrepræsentation. Af den, der skal vælges til Formand, kræves, at han ikke er beskæftiget som Arbejdsgiver eller Arbejder, og at han ikke er Leder af en Arbejdsgiver- eller Arbejderorganisation. Hans Valg skal godkendes af Ministeren.

Ved Valget af Medlemmer til Bestyrelsen har de stedlige Sammenslutninger af Arbejderorganisationer og af Arbejdsgiverorganisationer Indstillingsret til de kommunale Raad: Valget gælder for det kommunale Raads Funktionstid. Bestyrelsen er ulønnet.

Reglerne for den daglige Virksomhed fastsættes af det kommunale Raad efter Indstilling fra Bestyrelsen og skal godkendes af Ministeren.

Udgifterne ved Amts-Arbejdsanvisningskontorerne fordeles saaledes, at den Købstad, hvori Kontoret er beliggende, betaler den ene Trediedel, den anden Trediedel paalignes efter Folketallet de i Amtsraadskredsen beliggende Købstæder, og den sidste Trediedel betaler Staten.

Anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Naar man skal bedømme dansk Lovgivning om Arbejdsløshedsforsikring og Udviklingen af Arbejdsløshedskasserne som Institutioner, maa det ikke glemmes, at den første Arbejdsløshedslov, Loven om anerkendte Arbejdsløshedskasser af 1907, er bygget op paa Grundlag af den allerede da bestaaende, af en Række Fagforbund skabte og veludviklede, Arbejdsløshedsforsikring. Følgen heraf var og er endnu den almindelige Regel, at der paa en lang Række Omraader findes et Fællesskabsforhold mellem Fagforbund og Arbejdsløshedskasser, som sikkert ikke vilde være kommet til Stede, hvis man den Gang helt fra Bunden skulde have organiseret en Arbejdsløshedsforsikring. Fordelene for Medlemmerne ved dette Fællesskabsforhold er iøjnefaldende. De opnaar en langt billigere og enklere Administration, end det ellers var muligt at gennemføre, derved at de har fælles Medlemsbøger, Kontingentmærker og Kontingentindbetaling, fælles Administrationskontorer og i de fleste Tilfælde de samme Personer i Afdelings- og Hovedledelse. Af de to Institutioner, Fagforbund og Arbejdsløshedskasser, er det dog afgjort de sidste, der har langt den største Fordel af Fællesvirksomheden, derved at Fagforbundene konsekvent har taget det Standpunkt, at alle Medlemmer af Fagforbundene skal være Medlemmer af Arbejdsløshedskassen, enten som nydende Medlemmer eller som bidragydende. Det var i 1907 for Fagforbundene kun om at bevare de bestaaende Forhold, hvor det at være Fagforeningsmedlem betød, at man skulde være med til at betale Fagets Udgifter til Arbejdsløshedsunderstøttelse. For de i Henhold til Loven anerkendte Arbejdsløshedskasser var det i Virkeligheden den nødvendige Forudsætning for, at de kunde komme til at betyde noget. Man tænke sig blot, hvad

der vilde være sket den Gang, eller vilde ske i Dag, hvis Fagforbundene stillede sine Medlemmer frit overfor, om de vilde være Medlemmer af Arbejdsløshedskassen eller ej.

Hvad er en anerkendt Arbejdsløshedskasse i Lovens Forstand? Det, der først og fremmest bestemmes i Afsnittet om anerkendte Arbejdsløshedskasser (Lovens § 6), er, hvad der forstaas ved en Arbejdsløshedskasse, og herom fastslaas, at det skal være „Foreninger af Personer, der som Lønarbejdere er knyttet til et eller flere bestemte Fag indenfor Handel, Kontorvirksomhed, Industri, Haandværk, Landbrug, Beværternæring, Transportvirksomhed og Jordarbejde", og som har sluttet sig sammen for „ved bestemte Bidrag at sikre hverandre gensidig Hjælp i Tilfælde af Arbejdsløshed". Endvidere fastsættes, at den Arbejdsløshed, der maa udbetales Understøttelse for, ikke maa være begrundet i en Række forskellige i Lovens § 17 nævnte Aarsager, som senere skal omtales.

Den foran anførte faglige Begrænsning er ikke absolut, idet Ministeren, efter Indstilling fra Direktøren for Tilsynet, kan bestemme, at ogsaa andre Erhvervsomraader vil være at anse for Fag, og dermed berettigede til at falde ind under Loven.

I den nugældende Lov følger dernæst en Bestemmelse, der er ganske ny i Arbejdsløshedslovgivningen, og som reelt er i Strid med hele Aanden og Forudsætningen for al fornuftig Lovgivning paa dette Omraade. Man har nemlig tilført Loven en Bestemmelse om, at „Lønarbejdere, der tilhører *forskellige* Fag, har Ret til at slutte sig sammen i en Landskasse, der ligestilles med Arbejdsløshedskasserne", blot for at opnaa at give Kristelig dansk Fællesforbund en Mulighed for at skabe sig en Arbejdsløshedskasse og dermed forøget Konkurrencemulighed overfor de almindelige Fagforeninger. At man derved bryder Princippet om de fagligt begrænsede Kasser, giver man en god Dag. Man havde fra Venstres Side dels politiske Grunde dertil, dels ønskede man i de Egne af Landet, hvor Kristelig dansk Fællesforbund betyder noget, at styrke dette yderligere paa de almindelige Fagforeningers Bekostning, og endelig gjaldt det jo om at vise sin Magt og paa saa mange Omraader som muligt sætte Hælen paa den socialdemokratiske Arbejderbefolkning. Hensigten er naaet, den nye Bestemmelse er benyttet til at faa anerkendt en kristelig Arbejdsløshedskasse.

Endelig siges det i § 6, at en anerkendt Arbejdsløshedskasse ikke maa have andre Formaal end at være Arbejdsløshedskasse, en ganske naturlig Forudsætning for, at det Offentlige skal yde sine Tilskud til Kasserne.

Hvorledes opnaas Anerkendelse? Reglerne herfor gives i de to næste Paragraffer, der bestemmer, hvorledes Fremgangsmaaden skal være for at opnaa den Anerkendelse og dermed forbundne offentlige Støtte, som alle Arbejdsløshedskasser, der opfylder Lovens Forskrifter, er berettigede til, og det bestemmes, at en Kasse for at faa eller beholde offentlig Anerkendelse skal have mindst 100 Medlemmer, at den skal være knyttet til et eller flere bestemte Fag, og at den mindst skal omfatte en Landsdel. Hvis der for et Fag, eller et stedligt Omraade, allerede findes en Arbejdsløshedskasse, er Reglen, at der ikke kan gives Anerkendelse til flere. Undtagelsesvis kan Ministeren dog, men kun i Overensstemmelse med og Indstilling fra Arbejdsnævnet (hvor de bestaaende Kassers valgte Repræsentanter er i Flertal) meddele Anerkendelse af en ny faglig eller stedlig begrænset Kasse, og paa samme Maade kan der undtagelsesvis meddeles offentlig Anerkendelse til en Arbejdsløshedskasse, der udelukkende er stedlig begrænset, eller som har mindre end 100 Medlemmer.

Af det foranstaaende fremgaar, at det Hovedprincip: Enhver Fagarbejder skal være Medlem af sit eget Fags Arbejdsløshedskasse og ingen konkurrerende Kasser indenfor det enkelte Fag eller Omraade, er gennemført konsekvent, bortset fra den inkonsekvente nye Bestemmelse, der af politiske Grunde skulde skaffe Kristelig dansk Fællesforbund offentlig Anerkendelse og Støtte til sin Arbejdsløshedsforsikring.

Hvem kan være Medlemmer? Kun ubemidlede Lønarbejdere, der har deres Hovederhverv og væsentligste Livsophold ved Lønarbejde, kan optages eller forblive i anerkendte Arbejdsløshedskasser, og som Lønarbejder betragter Loven enhver, der arbejder for Løn eller Akkordbetaling indenfor den tidligere nævnte Række af Fag, samt ulønnede Lærlinge eller Medhjælp, og endelig enhver, der fører Tilsyn med, eller har Ledelsen af, Virksomheder indenfor Fagene. Den sidste Bestemmelse har ført til Oprettelsen af anerkendte Arbejdsløshedskasser for Arbejdsledere o. l.

Hver enkelt Arbejdsløshedskasse kan i sin Vedtægt fastsætte Aldersgrænserne for Optagelse, dog bestemmes i Loven, at ingen kan optages, forinden han er fyldt 18 Aar, og ingen efter at være fyldt 60 Aar. Det sidste gælder dog naturligvis ikke ved Overflytning fra den ene Arbejdsløshedskasse til den anden.

I Loven staar skrevet, at en Lønarbejder ikke kan anses for ubemidlet, hvis hans Formue overstiger 5.000 Kr. for en ugift og 10.000 Kr. for en gift. Disse Grænser kan dog af Ministeren forhøjes til henholdsvis 8.000 Kr. og 15.000 Kr., hvis Formuen et anbragt helt eller delvist i fast Ejendom, og hvis baade Direktøren for Tilsynet og Arbejdsløshedskassen gør Indstilling derom. I Praksis betyder disse Formuebestemmelser ikke ret meget, da det er et meget lille Faatal af Medlemmerne, der overhovedet ejer Formue udover nogle faa Tusinde Kroner. Det er væsentlig Ejerne af fast Ejendom, der rammes, og selv med den Forhøjelse af Grænserne, der kan tilstaas disse, opstaar der ofte ved Omvurderingerne af Ejendomme Misforhold.

Lykkeligt er det dog for Arbejdsløshedsforsikringen, at man ikke her er gaaet til ogsaa at fastsætte Indtægtsgrænser, saaledes som man har gjort det overfor Sygeforsikringen. Det vilde, ligegyldig næsten hvor man satte Grænserne, virke aldeles ødelæggende, hvis Grænserne skulde betyde Besparelser for det Offentlige.

Der har en Gang, under Indenrigsminister Jensen-Sønderup, været Planer fremme om at fastsætte Indtægtsgrænser for Retten til at være nydende Medlemmer i Arbejdsløshedskasserne. Planerne faldt dog til Jorden, ikke mindst fordi det lykkedes vort Partis Ordfører i Folketinget, Martin Olsen, fra Formerfagets Arbejdsløshedskasse at fremskaffe et statistisk Materiale, der med lysende Klarhed viste, hvad der vilde ske, hvis man gik til paa dette Omraade at indføre Indtægtsgrænser. Efter at Hr. Martin Olsen i Rigsdagsudvalget havde fremlagt Materialet, blev dette paa Ministerens Foranledning undersøgt af to Medarbejdere fra Statistisk Departement, uden at disse kunde gøre nogen Indvending derimod, og da det er Tal, der endnu i Dag kan have sin store Interesse, optrykkes de her. Oplysningerne gælder for Regnskabsaaret 1911—12 og omfatter de Medlemmer, der var Medlemmer af Kassen hele det paagældende Regnskabsaar.

Gruppe	Aarsindtægt	Antal Medlemmer	Deraf var ledige i Regnskabsaaret 1911—12	I tilsammen Antal Dage
I	Over 1800 Kr.	341	146	1903
II	1600—1800 -	183	109	1861
III	1400—1600 -	173	102	1923
IV	1200—1400 -	156	103	2595
V	Under 1200 -	180	154	13556

Af foranstaaende fremgaar følgende:

Gruppe	Antal ledige Dage pr. arbejdsløst Medlem	Antal ledige Dage pr. Medlem i hele Længruppen
I	13	5,5
II	17	10,2
III	19	11,1
IV	25	16,6
V	88	75

Det aarlige Medlemsbidrag var 23 Kr. 40 Øre. Kassen havde 5 forskellige Understøttelsessatser, nemlig 100, 125, 150, 175 og 200 Øre pr. Dag, og en foretagen Beregning viste, at den gennemsnitlige Størrelse af Understøttelsen pr. Dag var 150 Øre.

Vil man paa Grundlag heraf undersøge, hvad de forskellige Grupper betalte i samlet Medlemsbidrag og samlet fik udbetalt i Understøttelse, fremkommer, naar Karenstiden fraregnes, følgende:

Gruppe	I	har betalt	Kr.	7979,40	og	modtaget	Kr.	1533,00
—	II	- —	-	4282,20	-	—	-	1798,50
—	III	- —	-	4048,20	-	—	-	1836,00
—	IV	- —	-	3650,40	-	—	-	2781,00
—	V	- —	-	4212,00	-	—	-	18942,00

De 4 første Grupper betalte saaledes ialt..... Kr. 19960,20
men modtog kun..... - 7948,50
og støttede saaledes Gruppe V med ..... Kr. 12011,70

Kommentarer til ovenstaaende Tal er formentlig overflødige. Hvis et Medlem faar saa megen Formue, at han ikke mere kan være nydende Medlem, eller han kommer i en saadan Stilling, at han af den Grund mister Retten dertil, kan han overgaa til at være bidragydende Medlem og har da Ret til, hvis han paany bliver stillet saaledes, at han opfylder Betingelserne for at være nydende Medlem, at overgaa dertil igen uanset hans Alder. Paa samme Maade kan Personer, der arbejder under Kassens Virksomhedsomraade, men ikke opfylder Betingelserne for at være nydende Medlemmer, forlange sig optaget som bidragydende Medlem; ogsaa saadanne Medlemmer kan uanset deres Alder overgaa til at være nydende Medlemmer, hvis deres Forhold ændres saaledes, at de opfylder Betingelserne derfor.

Iøvrigt kan en anerkendt Arbejdsløshedskasse ikke nægte at optage som Medlem enhver, der opfylder de foreskrevne Betingelser. Paa den anden Side slaar Loven ogsaa udtrykkelig fast, at en Person, der opfylder Betingelserne for at være nydende Medlem, ikke (for at spare lidt Kontingent) kan staa som bidragydende Medlem.

Hvad bidragydende Medlemmer skal betale, fastsætter hver Kasse for sig i sin Vedtægt. Stridsspørgsmaal om, hvorvidt en Person kan være Medlem eller ej af en anerkendt Arbejdsløshedskasse, som ogsaa om Formen derfor, afgøres af Direktøren for Tilsynet, dog med Appelret til Ministeren, hvis Afgørelse er endelig. Foruden den paagældende Person selv kan Arbejdsløshedskassens Bestyrelse eller vedkommende Kommunalbestyrelse indanke Spørgsmaalet.

Hvem skal udelukkes, hvem kan udelukkes, og hvem maa ikke udelukkes fra Medlemsskab? I Lovens § 10 paalægges der Kassernes Bestyrelse som en Pligt, at de skal nægte at optage som Medlemmer Personer, der ikke kan anses som arbejdssøgende, samt Personer, der af legemlige eller moralske Grunde maa anses uskikkede til regelmæssig Erhvervsvirksomhed eller til Samarbejde med Arbejdsledere eller Arbejdskammerater, og Bestyrelsen skal, hvis den opdager, at der findes Medlemmer af denne Art, udelukke dem fra Medlemsret i Kassen. Det er selvfølgelig lettere at konstatere fornævnte Brist hos Personer, der er og i længere Tid har været Medlemmer af Kassen, end hos dem, der møder for at blive optaget i den, men det ligger i Sagens Natur, at det i det hele er en Bestemmelse, som Bestyrelsen for en Arbejdsløshedskasse skal være varsom med at bringe i Anvendelse, men som naturligvis paa den anden Side ogsaa bør anvendes i de ganske oplagte Tilfælde.

Bestyrelsen *kan* nægte at optage Personer, der ikke har Arbejde ved Faget paa det Tidspunkt, da de søger Optagelse, og Bestyrelsen han ligeledes nægte at optage som Medlemmer Personer, der ikke henhører til den Kreds af regelmæssigt arbejdende, som Kassen er beregnet paa. Begge disse Bestemmelser er ganske rimelige og nødvendige, da Kassens Medlemmer, der skal betale Kontingentet, har et billigt Krav paa, at ikke enhver, der engang i Fortiden har haft lidt Tilknytning til Faget, skal kunne blive Medlemmer, blot ved at de melder sig til Optagelse. Bestemmelserne svækkes dog i nogen Grad ved, at man i den nugældende Lov har faaet indført en Tilføjelse, der gaar ud paa, at man ikke kan nægte at optage Personer, som godtgør umiddelbart efter Optagelsen at kunne faa Beskæftigelse af passende Varighed indenfor Faget. Anledningen til, at denne nye Bestemmelse er indført, skal være den, at man med denne vil forhindre, hvad der paastodes at finde Sted i en Del Arbejdsløshedskasser og navnlig i en meget stor Kasse, at en arbejdsløs ikke kunde faa Lov til at arbejde uden at være Medlem, og ikke blive Medlem uden at have Arbejde. Resultat: Den, der en Gang er kommet udenfor, eller endnu ikke ind i en Arbejdsløshedskasse, kan ikke faa Lov at arbejde, selv om han kan skaffe sig Arbejde. Hvorvidt der overhovedet har foreligget noget faktisk Grundlag for Paastanden om dette Misbrug af Medlemsskabet fra deres Side, der tilfældigvis er blevet Medlemmer, til at holde dem ude fra Konkurrencen om Arbejdet, som ikke er Medlemmer, skal vi ikke komme ind paa her.

(Fortsættes).

Fra Arbejdernes Oplysningsforbund har vi modtaget følgende:

Kvinden og Arbejderhøjskolen.

Unge Piger fra Arbejderhjem bør tage paa Esbjerg Arbejderhøjskole til Sommer. Ingen, hverken Forældre eller de unge Arbejderkvinder selv, bør paa Forhaand skyde denne Tanke fra sig som umulig. Højskolen skal ikke forbeholdes den mandlige Arbejder alene. Et Kursus paa Esbjerg Arbejderhøjskole koster 75 Kr. om Maaneden i tre Maaneder, 225 Kr. ialt. Men alle ubemidlede faar Amtsunderstøttelse, naar de blot husker at søge inden 1. Januar — i København en Maaned senere. Ansøgningsskemaer faas ved Henvendelse til Forstander Poul Hansen, Arbejderhøjskolen, Esbjerg, eller paa Sogne- og Kommunekontorer (i København i Magistratens 1. Afdeling). Understøttelserne beløber sig til fra 30 til 50 Kr. om Maaneden. Man kan godt i Skemaets sidste Rubrik anføre, hvor meget man behøver for at klare Udgifterne. Kniber det endda, har Skolen nogle faa mindre Legater til Raadighed.

Foruden i de almindelige Højskolefag: Dansk, Regning, Sprog, Litteratur og Samfundslære undervises der om Sommeren i Husholdning i Skolens nyindrettede Skolekøkken.

Gør et Forsøg paa at skaffe Pengene; et Højskoleophold bliver altid noget uforglemmeligt, fordi det er saa forskelligt fra den almindelige graa Hverdag. Tre Maaneder sammen med jævnaldrende Ungdom, Dygtighed og Udvikling er værd at gøre en Kraftanstrengelse for.

Til Afdelingskassererne.

Som meddelt i Cirkulære af December 1930, skal alle Medlemmer have Strejkemærker for 1930 i deres Bog.

Gamle Strejkemærker ombyttes med nye indtil 14. Februar 1931. Mærker, som ikke er ombyttede til denne Dato, tages ikke for gyldige. Vi erindrer endnu engang Afdelingskassererne om, at Regnskabet skal sluttes den sidste Lørdag i hver Maaned, og Opgørelsen indsendes her til Hovedkontoret den 1. i hver Maaned sammen med Indbetaling af Mærker og Rekvisition af Mærker for hele Maaneden. Husk *at indsende Indberetning efter den sidste Fredag* i hver Maaned.

Endelig henstiller vi til Afdelingskassererne at sørge for, at Medlemmerne indbetaler al Restance inden 31. Marts 1931; da der ifølge Lovene ikke maa være nogen Restance den 31. Marts. Alle Medlemmer der staar til Restance den 31. Marts vil uvægerlig blive slettede og miste deres Rettigheder saavel i Arbejdsløshedskassen som i Forbundet.

De maa drage Omsorg for, at Medlemmernes Bøger er i Orden, da Hovedkontoret i nær Fremtid vil foretage en Revision af alle Bøgerne.

Kirstine Haagensen, Hovedkasserer.

Tak!

Vi har modtaget følgende:

En hjertelig Tak til Ledvogterskernes Afdeling i 3. Distrikt for udvist Opmærksomhed ved mit 25-Aars Jubilæum som Ledvogterske.

Marie Staghøj,
Vogterhus 28, Nr. Kollund.

Lommebog for Arbejdere 1931.

I disse Dage oversvømmes Bogmarkedet af et Utal af Lomme- og Haandbøger. Midt i Vrimlen opdagede vi i Dag *„Lommebog for Arbejdere"*. *Den* vil vi gerne give et Par anbefalende Ord med paa Vejen. Igennem de 18 Aar den er udkommet, har den hævdet sig smukt i Konkurrencen. For Tusinder af Arbejdere og Tillidsmænd er den blevet den *uundværlige* Haandbog.

Paa sine 160 Sider rummer den et Væld af uundværlige Oplysninger. Foruden alt det sædvanlige Stof man finder i de almindelige Lommebøger, som Kalender, Noteringsblade, Posttakster o. s. v., findes der i „Lommebog for Arbejdere" en yderst værdifuld Oversigt over *vigtige sociale Institutioner, Opgørelse af Stillingen i Rigsdagen, Aldersrentetabeller, de nye Sygekasseindtægtsgrænser, Adressefortegnelse over Fag-, Kooperations-, Sygekasse-, Parti- og Ungdomsbevægelse, Skatteskema, „Fra Vuggen til Graven" m. m.*

To Bidrag er der særlig Anledning til at nævne: Lommebogen indledes med en højinteressant Bidragsserie under Fællestitlen: *„Aaret der gik, og Aaret der kommer"*.

Den øjeblikkelige Situation indenfor den danske Arbejderbevægelse belyses her politisk, fagligt, kooperativt og kulturelt af saa kendte Penne som Folketingsmand *Alsing Andersen*, Næstformand i De samvirkende Fagforbund, *Chr. Jensen*, Sekretær *S. Munk* og Forretningsfører *Chr. Christiansen* og *Johs. Hansen*. Endelig giver Fabriksdirektør *Sv. Trier* en aktuel og populær Fremstilling af *den ny Straffelov*.

Vi har her kun nævnt de vigtigste af de Ting „Lommebog for Arbejdere" indeholder. Denne Antydning er sikkert nok for at vise dens Uundværlighed for de Titusinder, der er med i Arbejderbevægelsens praktiske Arbejde. „Lommebog for Arbejdere" er fra i Dag i Handelen, og vi anbefaler vore Læsere hurtigt at anskaffe den. Der er Tradition for, at Lommebogen hurtigt udsælges, og det sker sikkert ogsaa i Aar.

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Studiestræde 47 A [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 59 | Maj 1931 | 16. Aargang

Overenskomst-Situationen.

Som meddelt i vort Blad i November, havde Arbejdsgiverne opsagt Overenskomsterne med Jern- og Metalindustrien, Sukker- og Cementindustrien, og vi for vort Vedkommende Teglværkerne. Til Trods for at Opsigelsen for Jernindustriens Vedkommende allerede forelaa den 11. Oktober 1930, fik vi først Forhandling den 29. Januar 1931, hvor vi stilledes over for et Forslag, der gik ud paa Reduktioner af fra 5 til 15 pCt. i første Omgang, samt Ret til for Arbejdsgiverne, hvis Beskæftigelsesgraden inden for Virksomhederne gik ned under 15 pCt. af det Antal, der nu var beskæftiget, at opsige Overenskomsten igen til 1. September 1931. Yderligere skulde Tillidsmandsbestemmelsen i Overenskomsten gøres illusorisk, idet der skulde tilføjes følgende:

„En Tillidsmands Afskedigelse skal enten begrundes i tvingende Aarsager, eller ogsaa er Arbejdsgiveren pligtig til at give ham 2 Maaneders Varsel. Er Afskedigelsen begrundet i Arbejdsmangel, bortfalder Varselspligten."

Vore Medlemmer inden for Jern- og Metalindustrien havde imidlertid ikke ønsket Overenskomsten opsagt, men da Feriekravet inden for De samvirkende Fagforbund var gjort til et Kardinalspørgsmaal, som man i denne Omgang maatte have løst, stillede vi os bag de Organisationer, der havde opsagt, og da vi ligeledes vidste, at Arbejdsgiverne vilde stille ublu Fordringer med Hensyn til Reduktioner, vedtog man i Hovedbestyrelsen følgende Forslag:

Afsnit A:

§ 2, Stk. 5: tilføjes „Det er en Forudsætning, at den saaledes afskedigede Tillidsmand, ved nye Antagelser paa Virksomheden, først genantages.

Afsnit B:

§ 2: Der ydes et Tillæg til Minimallønninger, Mindstebetaling og Akkordbasis af 10 pCt.

Afsnit C:

Med Hensyn til Ferie, henvises til det Forslag, som er stillet af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, dog med Hensyntagen til Forskellen imellem Gennemsnitslønningerne inden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Kvindeligt Arbejderforbund ved Feriegodtgørelsen.

Nyt Afsnit:

Enhver Virksomhed holder Arbejderne forsikret mod Ulykkestilfælde med Udbetaling af Dagpenge i Henhold til Ulykkesforsikringsloven fra 1. Dag efter Ulykkens Indtræden.

Forhandlingen den 29. Januar var imidlertid kun en Skinforhandling, der endte ganske resultatløs. Den gamle Regel, at efter lokale Forhandlinger træder Hovedorganisationerne til, vilde Arbejdsgiverforeningen i denne Situation ikke gøre Brug af, men foretrak straks at afsende 1. Lock-out'varsel, omfattende følgende Virksomheder inden for vort Forbund: Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, Sukkerfabrikerne, Cementfabrikerne og Teglværkerne. Lock-out'en skulde træde i Kraft den 9. Marts ved Arbejdstidens Ophør, men forinden træder Statens Forligsmand til og efter Afholdelsen af et Plenarmøde mellem Parterne, forlanger Forligsmanden, at der optages Forhandlinger mellem Parterne, for at faa de almindelige Bestemmelser i Orden, saaledes at kun Lønnen og Ferien staar tilbage.

Ved Forhandlingerne med Jern- og Metalindustrien enedes man paa begge Sider om at frafalde Kravene om Ændringer i de almindelige Bestemmelser. For Cementfabrikernes Vedkommende enedes man om at optage en lokal Forhandling, og for Teglværket i Tornvang enedes man om, at Akkordprisen paa 120 Øre for 1000 Tagsten forhøjedes til 124 Øre.

Den 16. Marts paabegyndtes da de egentlige Mæglingsforhandlinger hos Forligsmanden, og disse varede til den 25. Marts til langt ud paa Natten, hvor Forligsmanden bebudede, at han Dagen efter vilde stille sit Forslag. Dagen efter samledes Repræsentanter for alle de Fag, der var varslet Lockout for, hos Forligsmanden, der oplæste sit Forslag, idet han udtalte, at der skulde gives Svar den 7. April Kl. 12 Middag, og at Mæglingsforslaget var at opfatte som en Helhed, der skulde besvares med Ja eller Nej. Efter dette indkaldtes der til Repræsentantskabsmøde i De samvirkende Fagforbund, hvor man med alle Stemmer mod 20 vedtog følgende Resolution:

„Gjort bekendt med det af Forligsmanden stillede Mæglingsforslag vedrørende Februar-Overenskomsterne, maa Repræsentantskabet som sin Opfattelse fastslaa, at Arbejdsgiverne ikke, med Henvisning til de for Tiden herskende Erhvervsforhold i Danmark, har haft rimelig Grund til at kræve og faa gennemført Reduktion af Lønningerne.

Medens Krisen har raset ude i Verden, har Danmarks Industri haft relativ god Beskæftigelse, og det er dermed bevist, at de bestaaende Lønninger ikke har været i Vejen for at udnytte de forhaandenværende Muligheder.

Dette bekræftes ogsaa af de økonomiske Resultater, som Virksomhederne ved Afslutningen af deres Regnskaber for 1930 kan opvise, hvortil kommer, at Arbejdsgiverne har maattet erkende, at Industrien i ikke ringe Grad ligger inde med Ordrer for indeværende Aar.

Repræsentantskabet kan derfor ikke anerkende nogen Rimelighed i, at det foreliggende Mæglingsforslag indeholder Reduktioner, selvom Lønvilkaarene for de lavest lønnede af de omhandlede Arbejdere ikke forringes, og finder derfor Arbejdsgivernes Trusel om Iværksættelse af en for vort Erhvervsliv saa ødelæggende Lock-out, som den tilsigtede, fuldkommen ansvarsløs mod det danske Samfund.

Imidlertid maa Repræsentantskabet, under Hensyn til, at et af Arbejdernes Programpunkter, nemlig Sommerferie med Løn, ved Mæglingsforslagets Vedtagelse gennemføres i Princippet, og da en lang og omfattende Arbejdskamp vilde blive til ubodelig Skade for hele Danmarks Erhvervsliv, med deraf følgende forringet Mulighed for de Arbejdsløse for at finde Beskæftigelse, se bort fra Mæglingsforslagets Forringelser og opfordre de paagældende Organisationer til at søge Mæglingsforslaget gennemført".

Mæglingsforslaget har for vort Vedkommende følgende Ordlyd:

Mæglingsforslag fra Forligsmanden.

Nedennævnte mellem Organisationer eller Enkeltvirksomheder under Dansk Arbejdsgiverforening og Organisationer (eller disses Afdelinger) under De samvirkende Fagforbund bestaaende Overenskomster fornyes paa et Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der før og under Forhandlingerne hos Forligsmanden er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

Overenskomsten mellem
Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark:

a. Sommerferieordning indføres.
b. Timelønninger og Timelønsbetalinger (incl. Akkordafsavnstillæg) samt Fortjenester ved Procent-Akkord paa over 70 Øre nedsættes med 4 pCt., dog ikke til under 70 Øre.
c. Samtlige Prislister og dermed ligestillede faste Akkordpriser og Bonusordninger samt Akkordbasis nedsættes med 4 pCt.

Overenskomsten mellem
Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark:

Overenskomsten forlænges uden Ændringer.

Overenskomsten mellem
Foreningen af danske Cementfabriker og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark:

Den suspenderede Bestemmelse i Overenskomsten om Lønningernes Regulering efter Pristallet bortfalder.

Sukkerindustriens Overenskomster med Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark:

Samtlige Akkordsatser nedsættes med 4 pCt.

Sommerferie.

I de Fag, hvor der i Henhold til ovenstaaende Bestemmelser skal indføres en Ferieordning, indføres Ferie fra og med Sommeren 1932 efter følgende Regler, med mindre Enighed mellem Parterne om en anden Ordning opnaas:

1) Ferien skal falde i Tiden fra 1. Maj til 15. September.

2) Den fulde Ferie udgør 6 Arbejdsdage i Forbindelse med 2 Søndage.

3) Feriebetalingen til hver enkelt Arbejder fastsættes i Forhold til det af ham i det foregaaende Aar præsterede Antal normale Arbejdstimer. Den fulde Feriebetaling fastsættes for Arbejdere beskæftigede hos Medlemmer af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning til:

	København:	Provinsen:
Medlemmer af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark	75 Kr.	67 Kr.
Ufaglærte mandlige Arbejdere iøvrigt	55 Kr.	50 Kr.
Kvindelige Arbejdere	40 Kr.	33 Kr.

Paa Grundlag af disse Tal fastsættes Feriebetalingen for andre Industrier, i hvilke Sommerferie med Løn efter nærværende Forslag skal indføres, idet der i første Linje tages Hensyn til de forskellige Aars- og Gennemsnitstimefortjenester i de forskellige Industrier, De fastsatte Feriebetalinger revideres i Forhold til Forskydningerne i Aarsgennemsnits-Timefortjenesterne, første Gang paa Grundlag af en Sammenligning mellem Aarene 1931 og 1932, dog saaledes, at ingen Ændringer sker, med mindre den giver sig Udslag i en Forandring af Feriebetalingen paa mindst 5 pCt.

4) Ferien kan af de enkelte Virksomheder iværksættes enten ved en Lukning af Virksomheden eller ved, at der successivt gives Arbejderne Ferie.

5) Til Bestemmelse af de nærmere Regler vedrørende Ferieordningen nedsættes et Udvalg paa 4 Medlemmer bestaaende af 2 Repræsentanter valgt af Dansk Arbejdsgiverforening og 2 Repræsentanter valgt af De samvirkende Fagforbund. Dette Udvalg foranlediger snarest gørligt og

senest inden den 15. April d. A. nedsat tilsvarende paritetiske Udvalg for de forskellige Fag eller Faggrupper, saaledes som det skønnes mest praktisk, til Udarbejdelse af de nærmere Regler for Gennemførelsen af Ferieordningen i vedkommende Fag eller Faggruppe.

Disse Udvalgsarbejder skal være tilendebragt senest den 15. Maj 1931. Opnaas ikke Enighed, optages Sagen til Behandling i det ovenfor nævnte af Repræsentanter for Hovedorganisationerne bestaaende Udvalg, hvilket Udvalgs Arbejde skal være tilendebragt senest den 1. Juni 1931. Opnaas Enighed heller ikke her, afgøres Uoverensstemmelserne med bindende Virkning af Forligsmanden som Opmand. Med Hensyn til Feriebetalingens Størrelse afgøres denne umiddelbart af det af Hovedorganisationerne nedsatte Udvalg, og eventuel Uenighed paa dette Punkt skal forelægges Opmanden til Afgørelse inden 1. Maj 1931.

Efter Indførelsen af en Ferieordning bortfalder eventuelle overenskomstmæssige Bestemmelser om Skovture eller lignende.

Hidtil bestaaende Ferieordninger maa ikke gennem nærværende Ordning forringes.

For Aaret 1931 er de enkelte Virksomheder pligtige til at give saadanne Arbejdere Ferie, som de maatte beskæftige i Tiden mellem 1. Maj og 15. September, naar de siden 1. Februar 1931 og inden 1. August har været beskæftiget i vedkommende Virksomhed i mindst 8 Uger.

Ferien er paa 4 Arbejdsdage med Løn. Feriebeløbets Størrelse skal fastsættes forholdsmæssigt i Overensstemmelse med de ovenfor for Ferieordningen i Almindelighed givne Regler.

Om Konflikten ved *Frijsenborg Skovbrug* optages lokal Forhandling. Forsaavidt Enighed ikke opnaas, behandles Overenskomstforholdet efter de i nedenstaaende Henstilling angivne Regler for de Overenskomster, som enten allerede er udløbne, eller hvis Udløbstid indtræffer inden for de nærmeste 2 Maaneder.

Hvis nærværende Mæglingsforslag vedtages, henstiller Forligsmanden til Hovedorganisationerne, at der uden Ophold optages Forhandlinger paa sædvanlig Maade om de Overenskomster, som enten allerede er udløbne, eller hvis Udløbstid indtræffer inden for de nærmeste 2 Maaneder.

Forligsmanden henstiller, at saadanne Forhandlinger føres paa Grundlag af Principperne i nærværende Mæglingsforslag, idet han skønner, at disse bør kunne danne Rettesnoren derfor. Det henstilles endvidere, at saadanne Uoverensstemmelser, der ikke ved Hovedorganisationernes Medvirken har kunnet udlignes, overgaar til Forligsmandens Behandling uden forudgaaende Varsling af Arbejdsstandsning.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der paabegyndes efter at nærværende Mæglingsforslag er vedtaget.

Uenighed om Forstaaelsen af nærværende Mæglingsforslag afgøres med bindende Virkning af et Nævn, bestaaende af en Repræsentant for hver Hovedorganisation med Forligsmanden som Opmand.

De udstedte Strejke- og Lock-out'varsler tages tilbage.

Svar paa nærværende Mæglingsforslag, der er at opfatte som en Helhed og saaledes maa besvares med et Ja eller Nej, afgives Tirsdag den 7. April 1931 Kl. 12 Middag under Adresse: Forligsinstitutionen, Kongens Nytorv 5.

København, den 26. Marts 1931.

sign. *K. Riis-Hansen.*

Den 27. Marts afholdtes der Hovedbestyrelsesmøde i Forbundet, hvor man enedes om at anbefale Forslaget saavel paa Formandsmødet, som afholdtes Dagen efter, som over for vore Medlemmer, ud fra den Opfattelse, at en lang og omfattende Arbejdskamp vil være aldeles ødelæggende for vore Medlemmer, der i Forvejen er trykket af hel eller delvis Arbejdsløshed, og udfra, at de lavest lønnede ikke er berørt af de Reduktioner, som Forligsmanden har stillet Forslag om, men som dog ogsaa vilde faa Ferien.

Paa Formandsmødet vedtoges det at anbefale Forslaget med alle Stemmer mod 1.

Afstemningsresultatet udviste følgende:

Der var ialt afgivet 1943 Stemmer af 4106 stemmeberettigede, eller 47,3 pCt.

Af de afgivne Stemmer var 1304 Stemmer imod Forslaget og 639 for Forslaget.

Forslaget var saaledes forkastet af de Medlemmer, som omfattedes af det.

Et lignende Afstemningsresultat forelaa fra saa godt som alle de Forbund, der var sammenkædede i Forslaget. Man vil bemærke, at Forslaget skulde vedtages som en Helhed, hvis et eller flere Forbund forkastede, var Forslaget bortfaldet. Afstemningen over Forslaget blev af de forskellige Forbund afgjort dels ved Indkaldelse af Kongres, hvor alle Forbundets Medlemmer stemte, og dels ved Urafstemning, og Resultatet blev, at Forslaget blev forkastet. Da dette blev meddelt Forligsmanden, henstillede denne til De samvirkende Fagforbund at afholde en Generalforsamling, hvor Spørgsmaalet endnu engang drøftedes, udfra at saa godt som alle Forbund havde det Særsyn, at kun Halvdelen, ja knapt dette nogle Steder, andre Steder lidt over, havde afgivet deres Stemmer, og da hele Situationen var saa alvorlig, maatte der gøres alt for at faa alle Arbejdere til at forstaa, at det var deres Pligt, at afgive deres Stemme.

Generalforsamlingen fandt Sted Søndag den 12. April, og følgende Beslutning vedtoges med 191,395 Stemmer for, 46554 Stemmer imod og 1360 blanke, ialt var afgivet 239,309 Stemmer, deraf 80 pCt. for og 20 pCt. imod:

De samvirkende Fagforbunds Beslutning.

Generalforsamlingen i De samvirkende Fagforbund den 12. April 1931 har indgaaende drøftet den alvorlige skærpede Situation, der er opstaaet efter at Forligsmandens Mæglingsforslag er vedtaget af Arbejdsgiverne, men ikke har opnaaet Tilslutning i alle de interesserede Forbund, og udtaler som sin Opfattelse, at denne Afgørelse ikke bør være endelig for Arbejdernes Vedkommende.

I Overenstemmelse med Repræsentantskabets Stilling den 27. Marts maa Generalforsamlingen, efter Forligsmandens alvorlige Henstilling og under Hensyn til den i De samvirkende Fagforbunds Love givne Bemyndigelse, kræve, at de Organisationer, der har forkastet, paany tager Stilling til Mæglingsforslaget, idet Generalforsamlingen maa henvise til:

at Forslaget, saaledes som ogsaa Forligsmanden den 9. April i sine Bemærkninger til dette fremhæver, tager Hensyn til de forskellige Fags særlige Forhold, herunder ogsaa Lønningernes forskellige Niveau,

at det betydningsfulde Krav om Sommerferie med Løn i Princípet gennemføres,

at Tilslutning til Mæglingsforslaget betyder Undgaaelse af en omfattende for Erhvervslivet ødelæggende og for Arbejderklassen usikker Konflikt,

at Arbejderne uden en Konflikt nu staar stærkere rustede, hvis Danmark drages ind i Verdenskrisens Hvirvel,

at det maa være i fuldkommen Strid med de demokratiske Principer, der er gældende for Arbejderbevægelsen, at et Mindretal af Arbejdere tilsidesætter Hensynet til hele Arbejderklassens Vel og det Flertal, som har tiltraadt Forslaget, og

at alle Medlemmer i de respektive Fag, hvor Urafstemningen benyttes, bør deltage i Afstemningen om Forligsmandsforslaget, da et Mindretal ikke bør være afgørende i den foreliggende alvorlige Situation.

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund vedtog herefter at afsende følgende 2. Varsel om Strejke fra 20. April, samt et nyt 1. Strejkevarsel.

Disse Strejkevarsler har følgende Ordlyd:

Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiverforening.

I Fortsættelse af vor anbefalede Skrivelse af 2. Marts d. A. tillader vi os herved at meddele, at vor kompetente Forsamling nu har besluttet, at der fra og med den varslede Lock-out's Ikrafttræden iværksættes Arbejdsstandsning overfor de lock-out'ede Virksomheder, hvad angaar al Transport, Losning og Ladning, Af- og Paalæsning, det være sig ved Skib, Automobil, Kørevogn, Jernbanevogn eller Pakhus af Varer eller Gods af enhver Art til eller fra de lock-out'ede Arbejdspladser samt deres Lagre eller Butiker, endvidere hvad angaar Kedel- og Maskinpasning, Betjening af Kraner, Transport- eller Elevatoranordninger.

Endvidere for Medlemmer af Dansk Skibstømrerforbund beskæftiget ved Reparation af Fiskerifartøjer hos Arbejdsgiverforeningens Medlemmer i Esbjerg.

For Kedel- og Maskinpassernes Vedkommende dog med Undtagelse af følgende Arbejdspladser:

Cementindustrien og
Sukkerindustrien udenfor København.

Vor kompetente Forsamling har derhos besluttet, at der fra og med den 20. ds. ved den normale Arbejdstids Ophør iværksættes almindelig og som foran anført udvidet Arbejdsstandsning af Dansk Arbejdsmandsforbunds, Kvindeligt Arbejderforbunds, Dansk Mølleriarbejderforbunds og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbunds Medlemmer hos og overfor følgende Virksomheder:

Aarhus Oliefabrik A/S,
A/S Danske Oliemøllers Sæbefabriker, med Undtagelse af Loehrs i Fredericia,
Dansk Soyakagefabrik A/S,
A/S H. C. Møllers Sæbefabrik og Oliemølle,
N. N. Blumensaadts Fabriker i Odense,
A/S Bruun og Andreasen, København,
Falkonergaardens Fabriker, København,
A/S Fabriken „Noma", København,
A/S Worning & Petersen, Vejle,
Aalborg Oliemølle, Aalborg,
Oliekagefabriken, Esbjerg, og
M. Kragelunds Fabrik, Aalborg.

For Dansk Kedel- og Maskinpasserforbunds Vedkommende dog med Undtagelse af følgende Virksomheder:

A/S Aarhus Oliemølle og
Oliekagefabriken, Esbjerg.

Alt for saa vidt der ikke forinden er opnaaet en for os og vore Medlemmer tilfredsstillende Ordning af den foreliggende Overenskomstsituation.

P. F. V.:

Vilh. Nygaard. *Knud V. Jensen.*

Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiverforening.

Efter at det ærede Forretningsudvalg har varslet Udvidelse af den allerede varslede Lockout til et Omfang, der endnu ikke overfor os er fast bestemt, har vort Forretningsudvalg besluttet at imødegaa dette nye Angreb paa vore Organisationer og disses Medlemmer, og vi tillader os derfor herved at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning af De samvrrkende Fagforbunds Medlemmer overfor Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening i det udvidede Omfang, den kompetente Forsamling fastsætter, og for saa vidt Dansk Arbejdsgiverforening ikke forinden har tilbagekaldt sine omfattende Lock-out'varsler, og der saaledes er truffet en Ordning i den foreliggende Kampsituation.

P. F. V.:

Vilh. Nygaard. *Knud V. Jensen.*

Afstemning over Mæglingsforslaget 1931.

Afdeling	Ja	Nej	bl.
Aabenraa	24		
Aalborg 1	123	28	
— 2	138		2
Aarhus 1	326	7	
— 4	66	3	
— 7	*)		
Esbjerg	32	1	3
Fensmark	21		
Fredericia	45	25	
Frederikshavn	13		
Glostrup	35		
Haderslev	11		
Hadsund	**)		
Hasle	22		
Haslev	**)		
Hedehusene	16		
Helsingør	26	5	
Hillerød	77	1	
Hjørring	39		
Hobro	**)		
Holbæk	21		
Holstebro	28		
Horsens	280	12	14
Jyderup	5		
Kerteminde	27		
Kolding	**)		
Korsør	52		
København 1	1704	328	46
— 2	180	17	3
— 3	*)		
— 4	63	9	9
— 5	308	1662	48
— 6	445	122	
— 7	284	46	45
— 8	*)		
Køge	97	1	
Lyngby	23		
Middelfart	53	1	1
Nakskov	14	1	
Nexø	30		
Nibe	**)		
Nyborg	25	1	2
Nykøbing F.	84		
Nykøbing M.	11		
Næstved	**)		
Odense	341	117	31
Præstø	6	6	
Randers	52		
Ribe	4		
Roskilde	55		
Ryomgaard	10		
Rønne	14		
Slagelse	57		
Struer	22		
Svendborg	18		
Sønderborg	*)		
Vejen	28		
Vejle	106		
1ste Distrikt			
2det —	39		
3die —	79		
Ialt	5579	2393	204

*) Ikke stemt. **) Ikke svaret.

Vi har derfor paany forelagt Forslaget, ikke alene for de af vore Medlemmer, der kommer ud i en eventuel Konflikt, men ogsaa for dem, der skal være med til at betale til denne, altsaa for alle Forbundets Medlemmer, idet der, hvis Forslaget paany forkastes og Lock-out'en træder i Kraft, straks skal udskrives Ekstrakontingent.

Den nye Afstemning gav følgende Resultat:

5579 Stemmer *for* Forslaget,
2393 — *imod* — ,
204 Stemmesedler afleveredes blanke.

Der har saaledes ialt deltaget i Afstemningen 8176 af Forbundets 11,940 Medlemmer eller 68,5 pCt.

De afgivne Stemmer fordeler sig som vist i hosstaaende Tabel.

Vore Medlemmer vil bemærke, at der er enkelte Afdelinger, der ikke har stemt over Forligsmandsforslaget ud fra den Betragtning, at de ikke vilde være medvirkende til en Afgørelse over Overenskomster, der ikke direkte angik dem.

Man forstaar jo ikke rigtigt et saadant Standpunkt, idet det maa vedrøre alle Forbundets Medlemmer, der jo alle kommer til at bære Omkostningerne ved en Kamp. Dette kan man jo ikke lade være ude af Betragtning, og vi mener, at de Bestyrelser i Afdelingerne, der egenmægtigt har truffet den Afgørelse ikke at forelægge Forligsmandsforslaget samt Paaligning af Ekstrakontingentet for deres Medlemmer, i høj Grad har saborteret disses Medbestemmelsesret.

Afstemningsresultaterne fra de forskellige Fag skulde meddeles Forligsmanden Søndag den 19. April Kl. 2. De foretagne Afstemninger viste, at en Række Forbund havde vedtaget, hvorimod Elektrikerne, Riggere, Sølv-, Guld- og Elektropletarbejderne, Skibstømrerne og Skotøjsarbejderne samt Kobbersmedene havde forkastet. Af de udenforstaaende Organisationer skulde Blikkenslagerforbundet give Forligsmanden Svar Lørdag den 25. April, og ved de optagne Forhandlinger mellem De samvirkende Fagforbund og Forligsmanden, enedes man om, at Forligsmanden endnu engang skulde faa udskudt Lock-out'en, saaledes at de ovennævnte Organisationer fik en Chance til. Der optoges Forhandling i Arbejdsgiverforeningen mellem Parterne for eventuelt at faa rettet et eller andet ved de lokale Forhold, selve Forligsforslaget kunde der ikke røres ved. Ved disse Forhandlinger opnaaedes for de forskellige Organisationer saadanne Vilkaar, at de for de flestes Vedkommende paany kunde lade deres Medlemmer stemme over Forslaget. Dette var Tilfældet for Forgylderne, Riggerne, Elektrikerne, Sølv-, Guld- og Elektropletarbejderne, Kobbersmedene og Skotøjsarbejderne. Skibstømrerne derimod afholdt Kongres, og Resultatet blev, at alle Forbund, undtagen Skotøjsarbejderne, vedtog Forliget. Svaret skulde afgives Søndag den 26. April. Da Arbejdsgiverforeningen fik Meddelelse om det endelige Resultat, fastholdt disse, at Forslaget var givet som Helhed, og naar Skotøjsarbejderne havde forkastet, maatte Lock-out'en træde i Kraft. Afstemningen hos Skotøjsarbejderne havde givet det Resultat, at Nej-Stemmer havde en Majoritet af 272. Dette Faatal af Stemmer skulde nu foraarsage, at 70,000 af De samvirkendes Fagforbunds Medlemmer blev kastet ud i Storkonflikt, efter at de selv havde resigneret og modtaget et Forslag, som ingen var tilfreds med, men som var tiltraadt for at bevare Freden og i Bevidst-

heden om, at en Storlock-out paa nuværende Tidspunkt vilde virke i høj Grad ødelæggende for hele Erhvervslivet og gøre Udsigterne for vore mange Arbejdsløse endnu mørkere, end de er i Forvejen. Udvalget inden for De samvirkende Fagforbund satte sig straks i Forbindelse med saavel Hovedledelsen for Skotøjsarbejderne som med Arbejdsgiverforeningen, for muligvis i elvte Time at finde en Ordning for at afværge Lock-out'en, og efter 2 Dages Spænding forelaa nedennævnte:

Efter at Dansk Arbejdsgiverforening under 26. ds. havde modtaget Meddelelse fra De samvirkende Fagforbund om, at Forligsmandens Forslag af 26. Marts var vedtaget af alle under De samvirkende Fagforbund staaende Organisationer undtagen Dansk Skotøjsarbejderforbund, har Spørgsmaalet om den til i Dag Tirsdag Aften varslede Lock-out's Iværksættelse været forelagt Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg. Under Forretningsudvalgsmødet har Foreningen af Fabrikanter indenfor Skotøjsindustrien ved en motiveret Skrivelse anmodet om, at den varslede Lock-out ikke blev iværksat af Hensyn til Skotøjsindustrien. Dansk Arbejdsgiverforenings Forretningsudvalg har taget denne Henstilling til Følge under Forudsætning af, at De samvirkende ikke under nogen Form understøtter Dansk Skotøjsarbejderforbund og drager Omsorg for, at de under De samvirkende Fagforbund sorterende Organisationer respekterer dette.

Den af Dansk Arbejdsgiverforening til Iværksættelse Tirsdag den 28. April varslede Lock-out bortfalder hermed for alle under De samvirkende Fagforbund hørende Organisationer, som omfattes af Forligsmandens Forslag af 26. Marts, med Undtagelse af Dansk Skotøjsarbejderforbund, overfor hvem Lock-out'en træder i Kraft i Dag ved Arbejdstidens Ophør.

Den af De samvirkende Fagforbund under 13. ds. varslede Strejke bortfalder samtidig hermed.

Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund er enige om, at der snarest muligt optages Forhandlinger om det almindelige Samarbejde mellem Organisationerne.

København, den 28. April 1931.

For Dansk Arbejdsgiverforening:

H. Langkjær. Julius Madsen. Einar Jørgensen.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:

Nygaard. J. Kjærbøl. Lyngsie.

Lock-out'en er saaledes afværget for Fagene i Almindelighed. Skotøjsarbejderne maa tage Kampen alene, men ogsaa for disse vil vi haabe og ønske en snarlig Løsning.

Afsluttede Overenskomster.

Med Asp & Lotze i Odense er Overenskomsten forlænget, mod at Pristallet bortfalder.

Fredericia Mælkekompagnis Overenskomst er forlænget til 1. Maj 1932. Der foretoges en Ændring ved Begyndelseslønnen.

De forenede Margarinefabrikers Overenskomst er forlænget til 1. April 1933 med følgende Ændringer: Der tillægges 2 Kr. pr. Uge til de af vore Medlemmer, der ikke har Adgang til Akkord eller Bonusordning, Tillæget ved Bøttepyntning forhøjes med ½ Øre, Heftning af Æsker overgaar til Akkord.

Med Foreningen af danske Herrelingerifabrikanter er Overenskomsten forlænget til 1. April 1932. Der foretages en Regulering af Akkorderne.

Overenskomsten med Mouritzens Trikotagefabrik, Horsens, er forlænget 1 Aar uden Ændringer.

Mæglings-, Timands- og Voldgiftsmøder.

Mæglings- og Timandsmøde afholdt i Anledning af, at Nordisk Simplex havde forlangt Akkorderne paa Maskinsvejsning nedsat med 12 pCt. Enighed opnaaedes ikke, og da Virksomheden herefter satte vore Medlemmer paa Timeløn, sendte Forbundet 1. og 2. Strejkevarsel. Ved Forhandling i Arbejdsgiverforeningen enedes man om følgende Ordning:

Den, mellem A/S Nordisk Simplex og Kvindeligt Arbejderforbund under 17. November 1928 vedtagne Prisliste forlænges fra 1. Februar 1931 med en Reduktion paa 5 pCt. paa samtlige Akkordpriser, kan opsiges med 1 Maaneds Varsel. Iøvrigt er Prislisten ligestillet med Jernindustriens øvrige Værkstedspriskuranter.

I Voldgiftssagen mod O/S Carl Lunds Fabrikker har vore Medlemmer, der var interesseret i Sagen, faaet en Efterbetaling af 600 Kr. til Fordeling mellem 26 Kvinder.

Der er afholdt Mæglingsmøde hos A/S Hellesens Enke & V. Ludvigsen vedrørende, at Virksomheden ensidigt har nedsat Prisen paa Hættemaskinerne. Enighed opnaaedes ikke paa Mødet, men Sagen er senere lokalt gaaet i Orden.

Randers Andelsmejeri havde nægtet at udbetale et af vore Medlemmer Sygepenge for mere end en Periode af 13 Uger, idet Virksomheden hævdede, at Paragrafen maatte forstaas saaledes, at naar der engang i et Aar var betalt for 13 Ugers Sygdom, var Bestemmelsen opfyldt. Ved Mæglingsmøde, afholdt denne Sag vedrørende, enedes man om en yderligere Betaling for 9 Ugers Sygdom.

Der har været afholdt Mæglingsmøde i Arbejdsgiverforeningen angaaende et af vore Medlemmer paa Nørrebroes Dampvaskeri, der var blevet afskediget uden Opsigelse, og et Medlem, som blev afskediget uden gyldig Grund. Sagen ordnedes saaledes, at det førstnævnte Medlem fik Betaling for Opsigelsesugen, og det andet Medlem blev genantaget.

Paa Dampvaskeriet „Thor" har vi haft en Sag angaaende, at Virksomheden havde frataget en Akkordarbejder Akkorden. Denne Sag var ligeledes gaaet i Orden. Vedkommende indsattes igen i Akkorden og fik en Efterbetaling.

Jubilæum.

Marie Johnsen.

Mandag den 4. Maj fejrer et af Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer et meget sjældent Jubilæum. Fru *Marie Johnsen*, Afdeling 4, Aarhus, har den Dag været ansat som Bud ved Demokraten i 25 Aar.

Fru Johnsen har taget stærk Del i det faglige Arbejde. Hun har saaledes været Formand for sin Afdeling i ca. 20 Aar. Igennem en Aarrække sad Fru Johnsen i Hovedbestyrelsen.

Ogsaa inden for det politiske Arbejde har man gjort Brug af Fru Johnsens Evner og utallige er de Tillidsposter, som Fru Johnsen har haft gennem Tiderne.

Vi, der kender Fru Johnsen, ved, at hun altid har været den første, naar der skulde rækkes en hjælpende Haand, og vi ønsker, at hun endnu i mange Aar maa arbejde for vort Forbund og sin Forening.

Vi ønsker til Lykke med de 25 Aar.

Margrethe Rasmussen,
Afd. 7, Aarhus.

* * *

Hovedbestyrelsen vil til ovenstaaende føje sin Lykønskning. Marie Johnsen er en gammel Kending indenfor denne, idet hun har været Medlem af Hovedbestyrelsen i 5 Aar, og i den Tid, hun har siddet imellem os, har hun vundet sig mange Venner.

Vi ved at Marie Johnsen til Trods for, at hun altid har maattet passe sin daglige Dont, i dette Tilfælde Udbringelsen af Aarhus Social-Demokrat, som hun nu trofast igennem 25 Aar har tilbragt Partifæller, i alle de Tilfælde, hvor Forbundet eller Afdelingerne i Aarhus har haft Brug for hende, har stillet sig til Raadighed. Hun har igennem de snart 20 Aar, i hvilke hun har været Formand for Bladbudenes Afdeling i Aarhus, gjort et stort Arbejde. Hun har haft den Evne at kunne samle alle Bladbudene i Aarhus under sin Afdeling og har altid været paa Tæerne for at skaffe det bedst mulige til sine Medlemmer. Paa rolig og saglig Vis har hun optraadt over for de forskellige Arbejdsgivere og kun sjældent har hun haft Brug for Assistance fra Hovedforbundet. For dette siger vi fra Hovedledelsen Marie Johnsen Tak, og vi er overbeviste om, at alle Marie Johnsens Medlemmer paa hendes Jubilæumsdag vil sende hende en venlig Tanke i Bevidstheden om hendes uegennyttige Arbejde for dem.

Alvilda Andersen.

⊡

Faneindvielse.

Den 22. Marts afholdt Middelfart Afdeling en særdeles vellykket Fest i Anledning af en ny Fanes Indvielse. Afdelingen, der er stiftet den 1. Januar 1902, fik allerede Aaret efter sin Stiftelse anskaffet sig en Fane, som man dog nu mente burde afløses af en ny. Ved 7-Tiden samledes vore Medlemmer ved de festligt smykkede Kaffeborde, hvor Afdelingens Formand, Karen Petersen, bød de tilstedeværende Velkommen og udtalte Haabet om, at de maatte tilbringe et Par fornøjelige Timer sammen. Efter Afsyngelsen af en i Dagens Anledning forfattet Sang, fik Forretningsføreren Ordet. Efter at have takket for Indbydelsen og overbragt en Hilsen fra Hovedledelsen, omtalte hun den faglige Situation, saaledes som den har formet sig, siden Arbejdsgiverne i Efteraaret opsagde vore Overenskomster og udtalte Haabet om, at den vanskelige Situation, vi i Øjeblikket var inde i, maatte vende sig til Gavn for Arbejderklassen i sin Helhed.

Alvilda Andersen omtalte derefter Fanens Betydning som Samlingsmærke, og hvorledes denne fra ældgammel Tid var blevet omfattet med Ærbødighed og Pietet. Arbejderne Verden over valgte, da de dannede Organisationer til Værn for deres Interesser, som Symbol den røde Fane, under hvilken de ogsaa har vundet store Sejre.

Forretningsføreren opfordrede indtrængende Medlemmerne til, naar Organisationen kaldte og Fanen foldedes ud, at møde stærkt op i Rækkerne. Hun takkede til Slut for det gode Samarbejde mellem Afdelingen og Forbundet og udtalte Haabet om, at den nye smukke Fane hovedsagelig maatte vaje i gode Tider for vore Medlemmer, men om der ogsaa kommer strenge Tider, viser Anskaffelsen af den nye Fane dog, at Kvinderne her i Middelfart føler sig fast sammenknyttet, og at de selv i ugunstige Tider vil holde Sammenholdet højt i Ære. Idet Forretningsføreren hilste den ny Fane Velkommen, udbragte hun et kraftigt besvaret Leve for Afdelingen i Middelfart.

Redaktionssekretæren for Social-Demokraten, som var indbudt til Festen, talte for Damerne og paalagde dem at være med i Arbejdet for vort Parti. Kvinderne burde og skulde være med i første Række, det var Hjemmene og navnlig Kvinderne, der skulde bære den kommende Slægt frem.

Den tidligere Formand, Mine Petersen, der gennem 25 Aar har ledet Afdelingen, udtalte smukke

og anerkendende Ord om Forbundet i Almindelighed og Forretningsføreren i Særdeleshed. Mine Petersen udtalte, at hun var lidt vemodigt stemt ved Tanken om, at den gamle Fane, som gennem Aarene havde vajet over Middelfart Afdeling, og som var anskaffet ved store Ofre fra Medlemmernes Side, Medlemsantallet i Afdelingen var paa det Tidspunkt kun 46, nu ikke længere skulde være i første Række. Men den smukke, nye Fane vandt straks hendes Hjerte og med Ønsket om fortsat Held og Fremgang for Afdelingen, udbragte Mine Petersen et kraftigt besvaret Leve for Forretningsføreren. Efter at nu den alvorligere Del af Festen var til Ende, oplæste en Skolelærer fra Struer ganske udmærket nogle gemytlige Ting, der hilstes med megen Begejstring. Derefter ryddedes Salen og Dansen gik livligt til henad de smaa Timer. Festen forløb paa den fornøjeligste Maade, og Mindet om den vil bevares længe i vore Medlemmers Erindring. *A. A.*

Arbejdsløshedskassens Understøttelsesforhold
under Strejke og Lock-out.

Fra Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen er modtaget følgende:

Til samtlige anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Foranlediget ved den foreliggende Arbejdssituation finder Direktoratet Anledning til allerede nu at henlede de anerkendte Arbejdsløshedskassers Hovedledelsers Opmærksomhed paa, hvorledes der fra Kassernes Side vil være at forholde, saafremt der maatte udbryde Strejke eller Lock-out indenfor eet eller flere Fag.

De herfor gældende Regler findes i § 17, Stk. 1, Punkt 1 i Lov om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. samt i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 22. Oktober 1927.

I. *For Kasser, indenfor hvis faglige Omraade der er Konflikt.*

Saasnart der udbryder en Konflikt indenfor det af en Kasse omfattede faglige Omraade, skal Kassen *straks standse enhver Udbetaling.* Kassen kan dog ved mundtlig eller skriftlig Henvendelse til Direktoratet forvente at erholde Tilladelse til straks at genaabne for Udbetalingen af Understøttelsen i de Afdelinger, indenfor hvis Omraade der ingen Arbejdsstandsning er, og som ikke grænser op til en konfliktberørt Afdeling.

De Afdelinger, i hvilke der findes Konfliktdeltagere — faa eller mange — *maa fortsat holdes lukkede for enhver Udbetaling* af Understøttelse, indtil *Direktøren* har truffet Afgørelse med Hensyn til, om Afdelingen kan genaabnes.

Til Brug for Direktøren ved Afgørelsen heraf, maa Kassen omgaaende til Direktoratet *fremsende Oplysninger* for hver enkelt Afdeling om:

1) Antallet af Medlemmer i Afdelingen,
2) Antallet af direkte Konfliktdeltagere,
3) Antallet af arbejdsløse,
4) Antallet af arbejdende

samt Antallet af 1) *konfliktberørte* og 2) *ikke-konfliktberørte Virksomheder* indenfor de paagældende Afdelingers Omraade.

Den enkelte Kasse kan herefter forvente snarest muligt fra Direktoratet at erholde Meddelelse om, i hvilket Omfang der eventuelt kan genaabnes for Understøttelsen indenfor disse foreløbigt helt lukkede Afdelinger.

I den Tid der hengaar, inden Direktørens Afgørelse om eventuel Genaabning af lukkede Afdelinger er faldet, kan de arbejdsløse i de saaledes foreløbigt lukkede Afdelinger kontrolleres under Forbehold, saaledes at den disse eventuelt tilkommende Understøttelse kan udbetales til dem, saafremt Afdelingen genaabnes.

II. *For Kasser, indenfor hvis faglige Omraade der ikke foreligger Konflikt.*

Der maa *aldrig ydes Understøttelse til Medlemmer, der bliver ledige fra en konfliktberørt Virksomhed som direkte Følge af Konflikten,* for Eks. ved derved bevirket Mangel paa Materiale, Drivkraft, Medhjælp o. lign.

Vedrørende *Tilmeldingen til de offentlige Arbejdsanvisningskontorer* under Konflikt gælder følgende:

Saadanne Medlemmer, der er blevne ledige fra en konfliktberørt Virksomhed som Følge af Konflikt i andet Fag (Branche) *vil være at tilmelde* til de offentlige Arbejdsanvisningskontorer paa samme Maade som andre arbejdsløse. Men da disse arbejdsledige i den offentlige Arbejdsanvisnings Opgørelse af Ledigheden vil være at holde afsondrede fra de ledige, hvis Ledighed ikke er bevirket direkte af Konflikten, vil Anmeldelsesblanketterne for de paagældende som en Følge af Konflikten forvoldte arbejdsledige være at *mærke i nederste højre Hjørne* med et iøjnefaldende *K.*

Egentlige Konfliktdeltagere anmeldes derimod *ikke* under nogen Form *som ledige.*

Sluttelig undlader man ikke at udtale, at Medlemmer, for hvilke Ret til Understøttelse er inddragen i Henhold til de for Arbejdsløshedskassers Forhold under Konflikt gældende Regler, og som ikke efter Konfliktens Ophør erholder Arbejde, først har Adgang til Understøttelse, naar de har gennemgaaet den i Kassens Vedtægt foreskrevne Karenstid, medmindre en saadan er gennemgaaet *forinden* Konfliktens Udbrud.

Vater.

Wegener.

Fra vor Internationale.

De gifte Kvinders Erhvervsarbejde i De forenede Stater.

Med den tiltagende Arbejdsløshed fæstner Opmærksomheden sig ogsaa i De forenede Stater stadig mere paa Spørgsmaalet om de gifte Kvinders Erhvervsarbejde samt paa Problemet om Kvindearbejdet og Dobbeltfortjenesten som Helhed. Ogsaa i De forenede Stater er man i vide Kredse af den Opfattelse, at Dobbeltfortjeneste i saadanne Tilfælde, hvor Mand

og Hustru tilsammen oppebærer en Fortjeneste, som ligger over Gennemsnittet af det for Førelsen af deres Husholdning fornødne Beløb, er usocialt i Tider med stor Arbejdsløshed. Paa den anden Side henvises der dog ogsaa til, at man med Hensyn til Dobbeltfortjenesten, som jo ikke blot er et Spørgsmaal om gifte Kvinders Erhvervsarbejde, maa regne med saa mange særlige Omstændigheder og Forhold, at det er overmaade vanskeligt at opstille bestemte almindelig gældende Regler. Endelig staar det fast, at Dobbeltfortjeneste af Mand og Hustru i Reglen kun forekommer i Tilfælde, hvor det gælder om at supplere Mandens for lave Løn. I De forenede Stater gjaldt dette i normale Tider og i Tider med Højkonjunkturer, og det gælder selvfølgelig først rigtig i det nuværende Øjeblik, hvor der hersker økonomisk Krise og stor Arbejdsløshed.

Bortset fra den særlige Tilstand, der kan noteres lige for Tiden, bør dog Kvindearbejdet, uanset om det drejer sig om gifte eller ugifte Kvinder, altid bedømmes paa langt Sigt og indenfor Rammen af den almindelige Udvikling. Kun i saa Tilfælde er det muligt at fastslaa, hvilke Tendenser der er stærkere end vore Meninger og Fordomme. Betragter man Forholdene ud fra dette Synspunkt, kan man med Hensyn til U. S. A., hvis industrielle og samfundsmæssige Udvikling i de senere Aar i mange Henseender kan tjene som Maalestok for den fremtidige Udvikling i Europa, sige, at Antallet af gifte erhvervsarbejdende Kvinder siden Aaret 1890 er vokset forholdsvis langt hurtigere end Antallet af arbejdende Kvinder som Helhed. I Løbet af en eneste Generation er det samlede Antal lønarbejdende Kvinder steget med 150 pCt., Antallet af lønarbejdende gifte Kvinder derimod med 270 pCt.

Undersøger man Stillingen i de enkelte Erhvervsgrene, ser man, at Antallet af erhvervsarbejdende Kvinder er gaaet tilbage i Landbruget og for husligt Arbejde, mens Antallet af de i Haandværk og Industri, i Handel, Transportvirksomheder og offentlig Tjeneste beskæftigede Kvinder opviser en vældig Stigning. I Løbet af Tiaaret 1910—1920 steg Antallet af erhvervsarbejdende gifte Kvinder, der beskæftiges ved Kontorarbejde, med næsten 300 pCt. I de frie Erhverv androg Stigningen rundt 60 pCt., i de offentlige Tjenester 70 pCt. Den største Stigning falder paa Industrien, idet Antallet af lønarbejdende gifte Kvinder her steg med over 100,000. Indenfor Industrien beskæftiges for Tiden omtrent $^1/_2$ Million gifte Kvinder.

I 1920, d. v. s. ved den sidste Folketælling, var Forholdet det, at af de ialt 8,5 Million erhvervsarbejdende Kvinder fandtes næsten 2 Millioner gifte (i dette Tal er Enker eller Kvinder, som ikke mere lever sammen med deres Mand, ikke medtaget). Af hver fire erhvervsarbejdende Kvinder var gennemsnitlig den ene gift. Hver 11. gifte Kvinde var udenfor Hjemmet beskæftiget ved Erhvervsarbejde.

I Aaret 1930 er der gennemført en ny Folketælling, hvis Resultater dog endnu ikke er bekendt. De forenede Staters Kvindebureau er dog allerede nu i Stand til at meddele, at Procentsatsen af erhvervsarbejdende gifte Kvinder er stegen betydeligt. I en udpræget Industristat som Massachusett findes næsten 100,000 erhvervsarbejdende gifte Kvinder (1 gift Kvinde paa hver 5 erhvervsarbejdende Kvinder over 15 Aar). I Byer med omfattende Textilindustri er Procentsatsen af arbejdende gifte Kvinder betydeligt højere. Saaledes udgør f. Eks. i Lowell, Fall River og New Bedford de gifte Kvinder en Fjerdedel og mange Gange en Tredjedel af samtlige erhvervsarbejdende Kvinder.

Af alle hidtil bekendte Oplysninger om Resultatet af den i 1930 afholdte Folketælling synes man at kunne udlede, at Antallet af erhvervsarbejdende Kvinder og især Antallet af erhvervsarbejdende gifte Kvinder er i stadig Vækst, og at denne Udvikling ogsaa vil fortsætte i den nærmeste Fremtid.

Spørgsmaalet om Dobbeltfortjeneste i Tyskland.

Indenfor Rammen af Afa-Forbundet, den store Hovedorganisation for de tyske Privatfunktionær- og Medhjælperforbund, har man fornylig taget Stilling til Spørgsmaalet om Dobbeltfortjeneste, hvorved det fastsloges, at der indenfor Privatfunktionær- og Medhjælperfagene efter en nøjagtig Beregning findes omkring 50,000 gifte Kvinder, hvis Erhvervsarbejde sandsynligvis ikke er absolut nødvendigt for Familiens Underhold. Endskønt man i Almindelighed er tilbøjelig til at overdrive Betydningen af de gifte Kvinders Erhvervsarbejde, kan det paa den anden Side heller ikke nægtes, at dette Spørgsmaal altid vil dukke op i Tider med stor Arbejdsløshed. I en i denne Sammenhæng vedtagen Resolution erklæres, at Fagforeningerne i første Linje maa fremsætte det Krav, at enhver Art af Dobbeltfortjeneste saa vidt muligt bør undgaas, da dette i høj Grad vil bidrage til at aflaste Arbejdsmarkedet.

Arbejdsløshedslovgivningen.

Af Landstingsmand *Ludvig Christensen.*

(Fortsat).

Foruden dem, der *skal* udelukkes, og dem, der *kan* udelukkes fra Medlemsskab i Kassen, findes der i den nugældende Lov for første Gang en ny Gruppe, nemlig Personer, man af ganske bestemte i Loven nævnte Grunde hverken maa nægte Optagelse eller ekskludere af Kasserne. Det er dem, der kommer i „faglig Uoverensstemmelse" med deres Kammerater, altsaa Strejkebryderne. Nu skal det vel erkendes, at der aldrig i Arbejdsløshedsloven har staaet, at Kasserne havde Ret til at ekskludere en Strejkebryder, men der er dog et langt Skridt fra dette og til nu at have faaet fastslaaet, at man ikke kan gøre det. Som om ikke her de moralske Grunde, der umuliggør Samarbejde mellem en Person af denne Type og en hæderlig Arbejder, skulde være tilstrækkelig til at begrunde en Udelukkelse.

Alle af Kassens Bestyrelse trufne Afgørelser vedrørende det her nævnte kan indenfor en Maaned indankes for Direktøren for Tilsynet, og dennes Afgørelser indenfor 14 Dage for Arbejdsnævnet med Appel til Ministeren.

Svig og andre Forseelser mod Kassen. Det er forbudt at være nydende Medlem af mere end een anerkendt Arbejdsløshedskassse, og det betragtes som en meget alvorlig Forseelse at være det. Hvis man ved sin Optagelse i en anerkendt Kasse i Forvejen er Medlem af en ikke-anerkendt, skal man anmelde det for Bestyrelsen i den anerkendte Kasse, og det samme skal ske, hvis man efter at være blevet Medlem af den anerkendte Kasse indmelder sig i en ikke-anerkendt Hjælpekasse eller lignende Kasse, der yder Hjælp under Arbejdsløshed. Man maa nemlig ikke sikre sig mere i Understøttelser end $^2/_3$ af Fagets Gennemsnitsfortjeneste, og hvis man sikrer sig mere, skal Understøttelsen fra den anerkendte Kasse nedsættes tilsvarende.

Svig mod Kassen, og hertil regnes foranstaaende, naar Direktøren træffer Bestemmelse derom, medfører Tab af Medlemsretten, endvidere Straf efter de almindelige Lovregler og endelig, at Medlemsret kun kan generhverves med Arbejdsnævnets Samtykke. Det er meget haarde Vilkaar, og der er ingen Tvivl om, at Forbrydelser mod Arbejdsløshedskasserne straffes forholdsvis haardere end alle andre Forbrydelser, fordi Forbryderen udover den af Domstolen udmaalte Straf tillige faar som Tillægsstraf Tabet af alle sine erhvervede Rettigheder og Vanskeligheden ved overhovedet paany at blive Medlem og derved faa Mulighed for paa hæderlig Maade at forsørge sig og sine.

For alle andre Forseelser er det Kassens Ledelse, der afsiger Dommen, og denne kan bestaa i Tab af Understøttelsesretten i et i ethvert enkelt Tilfælde fastsat Tidsrum, dog skal Direktørens Godkendelse indhentes, hvis Medlemmet idømmes Tab af Understøttelsesretten i mere end 1 Aar.

Medlemmer, der ikke er tilfreds med Ledelsens Afgørelse, kan klage til Direktøren, og hvis Medlemmet heller ikke er tilfreds med dennes Afgørelse, kan han inden 1 Maaned indanke Sagen for Ministeren, hvis Afgørelse er endelig.

Arbejdsløshedskassernes Indtægter er sammensat dels af, hvad Medlemmerne indbetaler i Medlemsbidrag, og dels af de offentlige Tilskud, der atter indgaar som Statstilskud og som Kommunetilskud. Hertil kommer andre Indtægter, som Renter, Bøder o. l.

Enhver vil let forstaa, at naar de to store Indtægtsposter er Medlemsbidrag og offentlige Tilskud, saa er Størrelsen af, hvad Medlemmerne skal betale og Kassens Ydeevne overfor Medlemmerne, i afgørende Grad afhængig af, hvad der ydes i Tilskud fra det Offentlige, og at det Offentlige ved at nedsætte sine Bidrag enten lægger forøgede Byrder paa Medlemmerne eller tvinger disse til at reducere Kassens Ydelser. Udviklingen er her gaaet den forkerte Vej ved næsten hver Revision, Loven har været underkastet.

Ved den første Arbejdsløshedslov, der vedtoges i 1907, kunde der teoretisk opnaas 100 pCt. i offentlige Tilskud. Man naaede det ganske vist ikke, fordi Kommunerne ikke var forpligtede, men kun havde en Ret til at yde Tilskud, og der var af den Grund — naturligvis — en stor Del af Landkommunerne, der slet intet bevilgede til Arbejdsløshedskasserne, eller kun bevilgede et Minimum af, hvad de havde Ret til. Reelt opnaaede Arbejdsløshedskasserne dog dengang at faa ca. 83 pCt. offentlige Tilskud, d. v. s., at naar Medlemmerne betalte 100 Øre, blev det ved Hjælp af Tilskudene til 183 Øre. Efterhaanden blev det gjort til en Pligt for Kommunerne at yde Tilskud, men samtidig reducerede man Statens og Kommunernes Bidrag saa stærkt, at man fra Revisionen i 1924 var naaet ned til 63 pCt. Tilskud

Medlemsbidraget. Loven paalægger Arbejdsløshedskasserne at fastsætte Medlemsbidraget saaledes, at det sammen med de offentlige Tilskud er tilstrækkeligt til at bære de Udgifter, Kassen har til Understøttelse og Administration, samt til at tilvejebringe et passende Reservefond. Slaar Medlemsbidraget ikke til, fordi Arbejdsløsheden og dermed Udgifterne er for store, maa der paalignes Ekstrabidrag. Hvis Arbejdsløshedskassens Bestyrelse ikke af sig selv opdager, at der skal finde Forhøjelse Sted af Medlemsbidraget, og Direktøren for Tilsynet skønner, at det er nødvendigt, kan han give Kassen et Paalæg om at gaa til Udskrivning af Ekstrabidrag. Vil Kassens Bestyrelse ikke bøje sig for et saadant Paalæg, kan den indanke Sagen for Arbejdsnævnet, og, hvis heller ikke dettes Afgørelse tilfredsstiller Bestyrelsen, videre til Ministeren, hvis Afgørelse er endelig.

Statens og Kommunernes Tilskud. Efter alle tidligere Arbejdsløshedslove fik enhver Arbejdsløshedskasse, uanset dens Medlemmers økonomiske Stilling, et ganske ensartet procentvis Tilskud til det indbetalte Medlemsbidrag. Ved den nugældende Lov er dette forandret saaledes, at alle Arbejdsløshedskasser hvert Aar opdeles i Grupper efter samtlige deres Medlemmers Gennemsnitsindtægt det foregaaende Aar og faar et Tilskud, der bliver større, jo mindre Kassens Medlemmers Gennemsnitsindtægt har været.

Dette nye System var der paa Rigsdagen Enighed om fra alle Sider, ud fra den Betragtning, at der bør ydes større offentlige Tilskud til Fag med en lav Gennemsnitsfortjeneste end til Fag med højere Fortjeneste. Det, der var Uenighed om, var den Skala, hvorefter der ydes Tilskud, idet den vedtagne betyder en væsentlig Reduktion af det Offentliges Bidrag til Arbejdsløshedsforsikringen. Medens nemlig Tilskudene efter den gamle Lov som tidligere nævnt var 63 pCt., er det gennemsnitlige Tilskud efter den nugældende Lov kun ca. 48 pCt., beregnet efter de nuværende Lønninger . . . . men, som den daværende Indenrigsminister udtalte, med sikker Udsigt til højere Tilskud til Arbejdsløshedsforsikringen, efterhaanden som Lønningerne falder.

De efter Loven gældende Skalaer for henholdsvis Stats- og Kommunetilskud er følgende:

Gennemsnitlig Aarsfortjeneste for Fagets (Omraadets) Arbejdere	*Statstilskud* i Forhold til Medlemsbidraget
Indtil 1500 Kr.	40 pCt.
1500 - til 2000 Kr.	35 -
2000 - - 2500 -	30 -
2500 - - 3000 -	25 -
3000 - - 3500 -	20 -
3500 - - 4000 -	15 -
over 4000 -	10 -

Gennemsnitlig Aarsfortjeneste for Fagets (Omraadets) Arbejdere	*Kommunetilskud* i Forhold til Medlemsbidraget
Indtil 2000 Kr.	30 pCt.
2000 - til 2500 Kr.	25 -
2500 - - 3000 -	20 -
3000 - - 3500 -	15 -
3500 - - 4000 -	10 -
over 4000 -	5 -

Opmærksomme Læsere af de to Tabeller vil bemærke, at der er en Forskel af 5 paa det Antal Procent, der ydes i Tilskud fra henholdsvis Staten og Kommunen, men at der ved det højeste Tilskud bliver en Forskel paa 10, og at denne Forskel hidrører fra, at der for Statstilskudet findes en Sats mere end for Kommunetilskudet, nemlig for Aarsfortjenester paa ikke over 1500 Kr. Forskellen fandtes ikke i Ministeriets Forslag i 1927, men blev indført af Flertallet i Folketinget efter Krav af Landkommunerne, der her fandt en kærkommen Lejlighed til at vise deres Forstaaelse af og Kærlighed til Landarbejdernes Organisationer.

(Fortsættes).

Unge Kvinder paa Sommerskole.

Esbjerg Arbejderhøjskole har udsendt Skoleplanen for det kommende Sommerkursus for unge Piger. Den udmærkede Højskole har som sin sidste Nyerhvervelse faaet et fuldt ud moderne Skolekøkken, som skal tages i Brug, naar Kursuset, der varer i 3 Maaneder, begynder 3. Maj. Foruden Undervisningen i praktisk og teoretisk Husholdning rummer Planen ogsaa de sædvanlige Højskolefag. At kunne noget er vor Tids Løsen ogsaa for unge Kvinder. Derfor kan vi paa det varmeste anbefale Kursuset.

Indmeldelse sker — helst snarest — til Forstander Poul Hansen. Har man endnu ikke søgt Amtsunderstøttelse, vil denne sikkert alligevel kunne faas, naar man søger omgaaende. Skolen er altid villig til at yde den nødvendige Vejledning. Ansøgningsskemaer kan for øvrigt faas paa Sogne og Kommunekontorerne.

Illustrationerne i den smukke Skoleplan viser tydeligt, hvor velindrettet Højskolen er, og at den er beliggende i en Egn, der kan give rig Anledning til de fornøjelige Udflugter, Skoleplanen ogsaa lover.

Almen Nødhjælp.

(5 Øre.)

„Første Hjælp før Lægen kommer" — hedder et lille Hefte i Vestelommeformat, som yder Vejledning i Førstebehandlingen af tilskadekomne. Indholdet er saa klart og praktisk opstillet, at enhver efter Anvisningerne hurtigt kan foretage, hvad der er nødvendigt i paakommende Tilfælde.

Siden det lille Hefte for et Aars Tid siden fremkom, er der af Foreninger, Organisationer (Sygekasser, Fagforeninger o. l.) og større Firmaer aftaget 1/4 Mill. Ekspl. uden nogen Art af Reklame, hvilket klart viser Heftets Brugbarhed.

Vi kan anbefale de Ledere af Fagforbund og Fagforeninger, som endnu ikke har set Heftet, at rekvirere det gennem Forlaget for almen Nødhjælp, Gl. Kongevej 13, V., med en Uddeling til Medlemmerne for Øje.

Prisen — 5 Øre — maa ikke være en Hindring for, at det lille praktiske Hefte kan gaa sin Sejrsgang ud over Landet.

⊡

Arbejder-Radio.

I denne Tid føres der over hele Landet en energisk Agitationskampagne for Arbejder-Radio, der er Organ for Arbejdernes Radio Forbund.

Arbejder-Radio har udviklet sig til en fortrinlig Fører gennem Radioprogrammernes brogede Mangfoldighed, og dets altid vaagne Kritik har allerede sat Spor i det danske Radioprogram. Bladet fortjener derfor endnu større Udbredelse. I Agitationsbrochuren anbefales Bladet af en Række kendte Mænd inden for Arbejderbevægelsen, f. Eks. Statsminister *Stauning*, Finansudvalgsformand *N. Andreasen*, Højskoleforstander *Hjalmar Gammelgaard*, Forretningsfører *Chr. Christiansen*, D. S. U.'s Formand *Johs. Hansen*, Landstingsmand *Ludv. Christensen*, Borgerrepræsentant *Jens Johansen*, Forbundsformand *Johs. Kjærbøl*, Sekretær *Knud V. Jensen* m. fl.

Under Redaktion af *Peder Nørgaard* udkommer Arbejder-Radio hver Uge med et kvikt og interessant Indhold. Abonnementsprisen er 2,50 Kr. pr. Kvartal (for Medlemmer af Arbejdernes Radioklubber dog kun 2 Kr.). Abonnement tegnes hos de lokale Klubber, paa Posthusene eller direkte paa Arbejder-Radios Kontor, Amagertorv 25, København K.

Som Arbejderpressens yngste Skud fortjener Arbejder-Radio en stor Læsekreds i vort radiointeresserede Land.

⊡

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 12—1.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Krystalgade 24 [3]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3 Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7 Telefon Central 5123.

⊡

Adressefortegnelse.

Aabenraa Afdeling. Formand og Kasserer: Fru H. Elsner, Kolstrupvang 1.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Kathrine Andersen, Peter Barkesgade 22. Telefon 1963. — Kasserer: Fru Augusta Nielsen, Brandstrupsgade 16 [2].

Aalborg Afdeling 2. Formand: Fru Martha Nielsen, Dalgasgade 5, St. Tlf. 767. — Kasserer: Fru Martine Christensen, Villa „Højen", Enghavevej, Vejgaard pr. Aalborg.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Sejrøgade 13. Kontor: Langelandsgade 16. Telef. 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Sønderallé 54 [2]. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Max Møllersgade 2 C [2].

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru Margr. Rasmussen, Istedgade 10 [1]. — Kasserer: Fru Meldgaard-Christensen, Lundingsgade 28 [4].

Esbjerg Afdeling 1. Formand: Fru Minna Rasmussen, Jernevej 11. — Kasserer: Fru Dagmar Lund, Frodesgade 26.

Fensmark Afdeling. Formand: Fru M. Petersen, Holme Sipperup, Olstrup St. — Kasserer: Fru Ella Jensen, Kalkerup pr. Olstrup St.

Fredericia Afdeling. Formand: Fru Karen Sørensen, Dalegade 91. — Kasserer: Fru M. Petersen, Nørrevoldg. 66.

Frederikshavn Afdeling. Formand: Fru Clara Petersen, Skillevej, Flade. — Kass.: Fru Emma Sørensen, Jernbaneg. 5.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru M. Lind-Sørensen, Enighedsvej 10. — Kasserer: Fru E. Larsen, Østervej 2.

Haderslev Afdeling: Formand og Kasserer: Fru A. Scharnberg, Gammelthing 8.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru M. Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. M. Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Jensen, Savskærervej.

Hedehusene Afdeling. Formand: Fru K. Olsen, Thorstensvej. — Kasserer: Fru A. Pedersen, „Frydendal", Reerslevvejen.

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus, Gurrevej 61. — Kasserer: Frk. Anna Sørensen, Graabrødrestræde 5.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Jørgensen, Margrethevej 18.

Hjørring Afdeling. Formand: Fru Agnes Christensen, Mellemgade. — Kasserer: Fru Ellen Petersen, Toftegade 24.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru A. Olsen, Mariagervej.

Holbæk Afdeling. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien, Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Markedsgade 1.

Holstebro Afdeling. Form.: Fru Sigrid Heltborg, Lille Struervej 3. — Kasserer: Fru Cathrine Conradsen, Trekroner-Skernsvej.

Horsens Afdeling. Formand: Fru Fanny Jensen, Svanesg. 2 St. Telf. 1324. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. V. Jensen, Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand: Frk. Ellen Gadebjerg, Nybrogade. — Kasserer: Fru Dagmar Kachne, Jernbanegade 20.

Kørsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539. — Kasserer: Frk. Poula Poser, Blaagaardsgade 21 [1].

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Harriet Strandborg, Blaagaardsgade 21 [1]. Telf. Øbro 8469 y. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Blaagaardsgade 21 [1].

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8 [1]. Telf. Nora 2667 x. — Kasserer: Fru Sørensen, Nørrebrogade 48 [1].

Københavns Afdeling 4. Formand: Enkefru P. Thygesen, Baadsmandsstræde 23 [3]. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1 [1].

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Inger Gamburg, Nørrevoldgade 6 Mezz. Telf. Byen 4320. — Kasserer: Fru M. Mathiasen, Nørrevoldgade 6 Mezz.

Københavns Afdeling 6. Formand og Kasserer: Frk. Laura Petersen, Krystalgade 24 [3]. Telf. Byen 7199.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Herluf Trollesgade 16 B [1]. Telf. Byen 8850. — Kasserer: Fru Svenna Petersen, Aaboulevard 10 B [2]. — Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Marie Larsen, Todesgade 14 [5]. — Kasserer: Fru Greve, Raadmandsgade 21 [1].

Køge Afdeling. Formand: Fru Gerda Nielsen, Herfølge By pr. Herfølge St. — Kasserer: Fru Hilma Lorentzen, Kindbergsgade 3 [1].

Lyngby Afdeling. Formand: Fru Hansen, Odinsvej 9. — Kasserer: Fru Mary Petersen, Karoline Amaliev. 90.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Karen Petersen, Assensv. 97 [1]. — Kasserer: Fru Martha Rasmussen, Blindebomsv. 17 St.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Madsen, Tollesensvej 2, St.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Laura Petersen, Gl. Postvej. — Kasserer: Fru Andrea Bohn, Nørregade.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Valborg Andreasen, Skippergade 20 St. — Kasserer: Frk. Marie Bagger, Nørrevoldg. 59.

Nykøbing F. Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Margr. Hansen, Grønnegade 36.

Næstved Afdeling. Formand: Fru Johanne Andreasen, Fyensv. 3. — Kasserer: Frk. Henriette Poulsen, Kornbakken 33.

Nykøbing M. Afdeling. Formand: Fru Signe Hvid, Østergade 30 [1]. — Kasserer: Fru Petrea Jespersen, Østergade 23.

Odense Afdeling. Formand: Fru Kirsten Rasmussen, Pantheonsgade 5 [1]. Telefon: Odense 4018. — Kasserer: Fru Dagmar Petersen, Pantheonsgade 5 [1].

Præstø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Oline Nielsen, Centralhotellet o. G.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Nyvangsvej 8.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margr. Iversen, Gravsgade 171. — Kasserer: Fru Helga Jensen, Slotsgade 284.

Roskilde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Alma Jensen, Knudsvej 31.

Ryomgaard Afdeling: Formand Fru Marie Petersen, Ryomgaard. — Kasserer: Fru Amalie Mikkelsen, Ryomgaard St.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Annie Kæmpe, Rendegade 1. — Kasserer: Fru Emma Sonne, St. Torvegade 66.

Slagelse Afdeling. Formand: Fru Sofie Johansen, Klosterbanken 8. — Kasserer: Fru Sofie Jørgensen, Løvegade 44, Sidebygn. [1].

Struer Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Jensen, Nørreg. 20. — Kasserer: Fru Nielsine Poulsen, Søndergade 20.

Svendborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Jensen, Egensevej 20.

Sønderborg Afdeling. Formand: Fru Marie Preuss, Skt. Jørgensg. 18 A. — Kasserer: Fru Jensine Nielsen, Goetheg. 13 [1].

Vejen Afdeling. Formand: Fru Marie Madsen, Rolighedsvej 3. — Kasserer: Fru Kathrine Persson, Søndergade 57.

Vejle Afdeling. Formand og Kasserer for Arbejdsløshedskassen: Fru Dagmar Petersen, Haraldsgade 8 [2], th. Telf. 2082. — Kasserer for Forb.: Frk. Karen Nielsen, Frejasgade 1.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1 A, Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Vogterhus 23 A, Knabstrup St.

2det Distrikt: Formand: Fru Jensine Henriksen, Hjortshøj St. — Kasserer: Fru Marie Jensen, Aalsø St.

3die Distrikt: Formand: Fru Martha Christiansen, Nørre Kollund St. — Kasserer: Fru Nielsine Poulsen, Vogterhus 18, Vildbjerg St.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen*.

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 60 | September 1931 | 16. Aargang

Overenskomst-Situationen.

Efter at Forligsmandens Forslag af 26. Marts var godkendt af vore Medlemmer, optog vi Forhandlinger dels lokalt og dels gennem De samvirkende Fagforbund om en hel Række af vore Overenskomster, der var opsagte henholdsvis af Arbejdsgiverne og af os. Følgende Overenskomster endte hos Forligsmanden, hvor vi den 29. Juni fik følgende Forslag:

Mæglingsforslag fra Forligsmanden.

Nedennævnte mellem Organisationer eller Enkeltvirksomheder i Dansk Arbejdsgiverforening og Kvindeligt Arbejderforbund eller Afdelinger herunder opsagte og ikke fornyede Overenskomster fornyes paa et Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne, samt med følgende Ændringer:

A.

Overenskomsterne vedrørende

1) *Cichoriefabriken „Sønderjylland":*
Timelønnen fastsættes til 56 Øre.

2) *Rejermanns Papfabrik:*
Timelønnen fastsættes til 62 Øre.

3) *Blumensaadt Fabriker:*
a) Den hidtil praktiserede Sommerferieordning optages i Overenskomsten, idet den nugældende Ferie paa 3 Dage forlænges til 6 Dage, for Aaret 1931 dog til 4 Dage.
b) Ugelønnen fastsættes saaledes:
Unge Kvinder fra 14 til 18 Aar:
de første 3 Maaneder ..... 16,00 Kr.
de næste 3 Maaneder ..... 18,00 „
derefter ..... 20,00 „
Unge Kvinder fra 16 til 18 Aar:
de første 3 Maaneder ..... 18,00 Kr.
de næste 3 Maaneder ..... 20,50 „
derefter ..... 22,50 „
Kvinder over 18 Aar:
de første 3 Maaneder ..... 22,50 Kr.
de næste 3 Maaneder ..... 26,00 „
derefter ..... 28,50 „
c) Den hidtil praktiserede Bonusordning optages i Overenskomsten.

4) *Worning & Petersen:*
a) Den hidtil praktiserede Sommerferieordning optages i Overenskomsten.
b) Ugelønnen fastsættes saaledes:
for Kvinder paa Loft:
den 1. Maaned ..... 24,50 Kr.
den 2. Maaned ..... 27,00 „
og derefter ..... 29,00 „
for de øvrige Kvinder fastsættes Lønningerne til samme Beløb som paa Blumensaadts Fabriker.

5) *Kragelunds Fabriker:*
a) den hidtil praktiserede Sommerferieordning optages i Overenskomsten.
b) Timelønnen fastsættes saaledes:
Unge Kvinder fra 14 til 16 Aar:
de første 3 Maaneder ..... 37 Øre
derefter ..... 41 „
Unge Kvinder fra 16 til 18 Aar:
de første 3 Maaneder ..... 43 Øre
derefter ..... 46 „
Kvinder over 18 Aar:
de første 3 Maaneder ..... 54 Øre
derefter ..... 60 „
c) Der indføres snarest muligt Akkord for Flaskeskylning, hvilken Akkord ansættes saaledes, at den herved opnaaede Gennemsnitsfortjeneste kommer til at ligge mindst 25 pCt. over Sluttimelønnen.

6) *Fyens Konservesfabrik:*
a) Den nugældende Sommerferie paa 3 Dage forlænges til 6 Dage, for Aaret 1931 dog til 4 Dage.
b) Ugelønnen for Kvinder over 18 Aar fastsættes til 28,50 Kr.

7) *Fyens Sækkekompagni:*
a) Stoppersker ved Sækkesortering erholder et Tillæg paa 10 Øre pr. Time, naar de ikke arbejder i Akkord.
b) Lagerarbejdernes Slutløn fastsættes til 66 Øre pr. Time.
c) Lønnen udbetales hver Fredag i Arbejdstiden.

8) *Øresunds chemiske Fabriker:*
Den nugældende Akkordsats nedsættes med 4 pCt.

B.

I samtlige Overenskomster, hvor der forefindes Bestemmelse om Regulering af Lønningerne efter Pristallet, bortfalder denne Bestemmelse.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der paabegyndes efter at nærværende Mæglingsforslag er vedtaget.

København, den 29. Juni 1931.

(sign.) *K. Riis-Hansen.*

Svar paa nærværende Mæglingsforslag afgives Tirsdag den 7. Juli Kl. 12 Middag.

Ved den foretagne Afstemning vedtoges Forslaget med 127 Stemmer.

Med Mejeriet Sanderum, Odense, er afsluttet Overenskomst. Lønnen forhøjedes til 30 Kr. pr. Uge, et Tillæg af 2 Kr. 19 Øre.
Kvinderne fik en Tilbagebetaling af 11 Kr.

Ny Overenskomst er afsluttet med The Cream Co. og Milk Kompagniet, Odense. Lønnen er de første 4 Uger 59 Øre derefter 64 Øre pr. Time, der fastsattes Akkorder. Kvinderne erholder efter 6 Maaneders Beskæftigelse 6 Dages Ferie. Betaling for Nathold fastsættes saaledes: arbejdes der 48 Timer betales 25 pCt. i Tillæg. Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1932.

Med Dampvaskeriet Øresund er afsluttet Overenskomst. Der tillagdes de bestaaende Lønninger henholdsvis 3 og 2 Øre pr. Time, saaledes at disse nu er 64 og 66 Øre i Timen; der indførtes i Overenskomsten 6 Dages Ferie med Løn. Overenskomsten er gældende til 1. Maj 1932.

Der er lokalt afsluttet Overenskomst med Vestergaards Kaffesurrogatfabrik. Lønnen er 60¼ Øre pr. Time. 4 Dages Sommerferie efter ½ Aars Beskæftigelse. Overenskomsten gælder til April 1933.

Overenskomsten med Københavns Sukkerraffinaderi er forlænget til Maj 1932. Akkorderne nedsættes med 4 pCt.

Overenskomsten med Blauenfeld og Tvede er forlænget uforandret.

Overenskomsten mellem A/S Sækkeleje-Kompagniet og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark forlænges et Aar fra dens Udløbstid til den 1. April 1932 paa følgende Vilkaar: Akkorderne ved Stoppearbejdet bibeholdes efter den gamle Ordning og med Akkordbasis paa 82 Øre samt med en Regulering af Akkorderne paa nyt Arbejde.

Overenskomsten med Det kgl. Teater er afsluttet. For det faste Personale er Lønnen 32 Kr. 96 Øre pr. Uge hele Aaret, for Reserverne 34 Kr. 30 Øre i den Tid, Teatret er i Drift; ved Hovedrengøring betales der Reserverne 7 Øre mere pr. Time. Reserverne erholder 1 Uges Ferie med Løn. De almindelige Bestemmelser angaaende Betaling i Sygdomstilfælde samt Fridag bibeholdes. — Overenskomsten gælder til 1. Juli 1932.

Robinson og Andersens Filialer i Brønderslev og Frederikshavn er indgaaet under Landsoverenskomsten. Kvinderne, der fornylig er organiserede, faar et Tillæg til deres Løn paa henholdvis 18—20 Øre pr. Time.

Overenskomsten med Kaffesurrogatfabriken Danmark er forlænget et Aar. Pristalsreguleringen, der i de senere Aar har været suspenderet, er nu bortfaldet.

Overenskomsten med Slagelse Sækkelager er fornyet et Aar, der tilføjes Overenskomsten 4 Dages Sommerferie, samt at Arbejdstiden om Lørdagen slutter Kl. 1.

Overenskomsten med Konservesfabriken Danica er forlænget et Aar. Lønnen for de faste Kvinder à 32 Kr. 50 Øre og for løst antagne à 63 Øre pr. Time bibeholdes, Sommerferieordningen blev følgende: efter ½ Aars Beskæftigelse (Sammenlægning af Timer og Dage) gives en Ferie paa 6 Dage.

Overenskomsten med Mælkekondenseringsfabriken i Horsens er forlænget et Aar. Akkorderne reduceres med 4 pCt.; der tillagdes de Kvinder, der arbejdede paa en Timeløn af 64 Øre, 3 Øre pr. Time. Kvinderne erholder Ferie efter Forligsforslaget.

Overenskomsten med Papdaasefabriken er afsluttet. De nugældende minimale personlige Lønninger samt Akkordbasis bibeholdes. Akkorderne reguleredes og Lønninger for unge Kvinder fastsattes.
Overenskomsten gælder 1 Aar.

Overenskomsten med Oliemøllen i Esbjerg fornyet; der fradrages 4 pCt. paa Akkorderne imod at der indføres Sommerferie efter Forligsforslaget.

Aarhus Afd. 4 har lokalt afsluttet Overenskomst med Aarhus Stiftstidende. Overenskomsten forlænges i 2 Aar.

Københavns Afd. 1 har lokalt afsluttet Overenskomst med Teknologisk Institut. Lønnen er tillagt 3 Øre pr. Time. Betalingen for Vinduesvask fastsættes til 95 Øre pr. Time. Kvinderne erholder 6 Dages Ferie med Løn. I Sygdomstilfælde betales Løn i 4 Uger.

Med Akkumulatorfabriken i Roskilde er oprettet Overenskomst. Lønnen fastsættes de første 4 Uger til 55 Øre derefter 60 Øre; der optages Forhandling om Akkorder. Kvinderne erholder Sommerferie efter Forligsmandsforslaget. Overenskomsten er gældende til 1. Juni 1932.

Overenskomst afsluttet med Laurits Christiansen. Firmaet havde egenmægtigt fradraget vore Medlemmer 4 pCt. af Akkorderne; heroverfor havde vi protesteret og forlangt oprettet Overenskomst samt Tilbagebetaling, men først efter 6 Ugers Strejke fik vi ordnede Forhold, vore Medlemmer har faaet deres

Fra og med den 1. Oktober 1931 henflyttes Københavns Afdeling 1, 2 og 7 til

Herman Triers Plads Nr. 4, St. tv.

Tilgodehavende. Overenskomsten er gældende til 1. Februar 1932.

Overenskomst afsluttet med Nyborg Dampvaskeri. Lønnen tillagdes 2 Øre pr. Time, og er nu henholdsvis 64—66 Øre pr. Time. Kvinderne erholder en Sommerferie paa 6 Dage. Overenskomsten gælder til 1. Maj 1932.

Med Emdrup Dampvaskeri, der tidligere har staaet som Medlem af Dampvaskeriejerforeningen, er afsluttet samme Ordning som med ovennævnte Forening.

Traulls Eriksens Eftf., Aarhus, har ligeledes tiltraadt Ordningen.

Ved Forhandling den 18. ds. mellem Repræsentanter for Rengøringspersonalet og Telegrafbestyrelsen i Aarhus fastsattes den maanedlige Løn fra 1. Septbr. d. A. til 60 Kr., hvorefter Pristalsregulering bortfalder.
Endvidere forpligtede Rengøringspersonalet sig til 2 Gange aarligt — i April og Oktober — at foretage særlig Rengøring af Dame- og Herregarderoberne med tilhørende Skabe.
Øvrige Betingelser uforandrede.

Med Vaskeriet Noer i Aalborg er lokalt afsluttet Overenskomst. Lønnen fastsættes til 69 Øre pr. Time. Overenskomsten er gældende til 1. April 1932.

Overenskomsten med Rafns Sæbefabrik er forlænget et Aar med den Ændring, at Karenstiden nedsættes med 3 Maaneder, og Sommerferien forlænges med 1 Dag.

Ny Overenskomst er oprettet med Købmand Poulsens Æggelager, Brønderslev. Kvinderne fik her et Tillæg til Timelønnen paa 16 Øre.

Overenskomsten med Larsens Vaskeri, Thorsgade, er forlænget et Aar, der foretoges en Reduktion paa Akkorden for Strygning af Flipper. Sommerferie efter Forsligsforslaget indførtes i Overenskomsten; der betales 5 Øre mere pr. Time, hvis Arbejdstiden er under 40 Timer.

Ved Forhandlingerne hos Forligsmanden den 29. Juni var Dampvaskeriejerforeningens Overenskomst med, men paa et givet Tidspunkt under Forhandlingerne kædede Forligsmanden denne Overenskomst fra de øvrige, og først den 20. Juli mødtes man igen hos Forligsmanden for under dennes Medvirken at faa en Ordning, følgende blev Resultatet:

Ved et i Dag afholdt Møde hos Forligsmanden er der opnaaet Enighed mellem Parterne om at forny den mellem Dampvaskeriejerforeningen for Danmark og Kvindeligt Arbejderforbund bestaaende Overenskomst paa et Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der tidligere er opnaaet Enighed, samt med følgende Ændringer:

1. Samtlige Timelønninger forhøjes med 3 Øre.

2. Forsaavidt den normale Arbejdstid i en Uge for en Arbejderske har udgjort mindre end 40 Timer, ydes der den paagældende Arbejderske et Tillæg paa 5 Øre pr. Time. Ved Afgørelsen af, om dette Tillæg skal ydes, medregnes som Arbejdstid eventuelle ekstra Helligdage, Sygedage og forsømt Arbejdstid.
Fra nærværende Regel kan dispenseres efter Aftale mellem den enkelte Arbejdsgiver og Kvindeligt Arbejderforbund.

3. Arbejdersker, der beskæftiges ved Haandvask og Efterbørstning af uldne Uniformsgenstande, faar udover Timelønnen følgende Tillæg:

Frakker med hvidt Foer ..... 2 Øre pr. Stk.
„ „ graat „ ..... 1½ „ „ „
Benklæder ..... 1 „ „ „

Hidtidige Tillæg for saadant Arbejde bortfalder.

4. I § 4, Stk. 2 ændres „Kl. 2" til „Kl. 12 Middag".

5. Til § 4, Stk. 3 føjes: Naar der forlanges Overarbejde, skal Arbejderskerne saavidt muligt have Meddelelse herom inden Kl. 12 Middag.

Nærværende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den efter Dags Dato først begyndende Lønningsuge.

København, den 20. Juli 1931.

For Dampvaskeriejerforeningen for Danmark:
(sign.) *Vald. Thorup.*
For Dansk Arbejdsgiverforening:
(sign.) *Sophus Agerholm.*
For Kvindeligt Arbejderforbund:
(sign.) *Alvilda Andersen.*
For De samvirkende Fagforbund:
(sign.) *Chr. Jensen.*

Vore Repræsentanter, der var med til denne Forhandling for 6. eller 7. Gang, vil indrømme, at Overenskomsten var svær at trække i Land, og kun paa Basis af den Stilling, som Forbundet denne Gang tog at afslutte, naaede vi til det Resultat, at vore Medlemmer, foruden en Række Forbedringer, der alle gav flere Penge hver Uge, fik et regulært Tillæg i København og Provinsen paa 3 Øre pr. Time.
Bestemmelsen angaaende Arbejdstiden under 40 Timer, der skulde betales med 5 Øre mere pr. Time, vil faa en stor Betydning, idet navnlig Vaskerier i Provinsen arbejder paa denne Maade, vore Medlemmer vil reelt faa et Tillæg af 8 Øre pr. Time.

Naar vi ser paa den afsluttede Overenskomstsituation, og navnlig den sidste Del, og naar Hensyn tages til den glubske Appetit, som Arbejdsgiverne havde med Hensyn til Lønreduktioner, kan vi

sikkert alle være enig om, at den nu afsluttede Lønkampagne kan betragtes som nogenlunde vel tilendebragt, saa meget mere som vi allerede i August i Fjor fik en Række Overenskomster i Orden og reddede Pristalsreguleringer, der i Penge udgør 9% af vore Medlemmers Løn.

Imidlertid er vi jo ogsaa langt henne paa Aaret, og ret snart skal vi med fornyede Kræfter tage fat paa Overenskomstsituationen for 1932, men vi tager fat med godt Mod, vi ved vore mange Medlemmer Landet over er i Besiddelse af sund Fornuft, det har ikke mindst det sidste Aars Resultater vist, saa selv om ogsaa Arbejdsgiverne paany skulde blæse i Krigstrompet, vil vi med vore mange Medlemmer bag os og hele vort Forbunds Indstilling være parate.

Mæglings- Timands- og Voldgiftsmøder.

Mæglingsmøde afholdt hos Glud og Marstrand, Løvealle, i Anledning af, at Firmaet forlangte Kvinderne til at udføre Hovedrengøring paa Fabriken til en Timeløn af 59 Øre.

Da Enighed ikke opnaaedes her eller paa et senere Timandsmøde, gik Sagen til faglig Voldgift, og her forligtes Sagen saaledes, at Kvinderne faar 5 Øre mere pr. Time, som efterbetaltes de Kvinder, som i 1930—31 udførte Arbejdet.

Mæglingsmøde afholdt paa Nordisk Kabel- og Traadfabrik i Anledning af Strid om Akkordprisen for Binding og Montering af Telefoner. Firmaet havde opsagt Priskuranten, men kunde ikke blive enige med Kvinderne om nye Priser, idet man forlangte en Reduktion fra 15 til 20 pCt. Sagen vistes tilbage til lokal Forhandling. Ved denne nedsattes en enkelt Akkord ved Traadene med 5 Øre.

Mæglingsmøde afholdt paa Hammersholt Teglværk vedrørende Forholdet for Lapløbere. 1 Kvinde havde Akkord og tjente 37—39 Kr. pr. Uge, 2 andre Kvinder arbejdede paa Dagløn til Kr. 28,80 pr. Uge. Da Arbejdet var ens, vakte Forholdet selvsagt Misfornøjelse blandt vore Medlemmer. Ved Mødet enedes man om at lade Arbejdet udføre i Akkord, saaledes at Lønnen bliver ens.

Mæglingsmøde afholdt paa Margarinefabriken „Bona" i Anledning af Virkningen af den indførte Bonusordning for Kassesømning og Bøttepyntning. Man enedes om at nedsætte Prisen for Kassesømning fra 2 til 1¾ Øre til Fordel for Akkorden ved Bøttepyntning, der skal her nu præsteres 425 Bøtter imod 500 Bøtter før.

Ved den trufne Ordning vil Kvinderne nu kunne tjene 6—7 Kr. mere pr. Uge.

Mæglingsmøde afholdt hos Hellesens Enke og V. Ludvigsen i Anledning af Strid om Betalingen for Arbejde ved Radioelementer. Der var sket en Ændring i Arbejdsmetoden, og Enighed om en ny Pris var ikke opnaaet. Firmaet havde kun udbetalt Kvinderne Minimallønnen; Overenskomsten hjemler Ret til Gennemsnitsfortjenesten minus 20 pCt., dette nægtede Firmaet at betale.

Ved Mødet indgik Firmaet paa, med tilbagevirkende Kraft fra den Dag, Transportbaandet bragtes i Anvendels, og indtil ny Akkordpris var fastsat, at betale Gennemsnitsfortjenesten minus 20 pCt.

De tyske Fabriksarbejderes Kongres i München.

I Dagene fra 5.—11. Juli (begge Dage inklusive) afholdt Tysk Fabriksarbejderforbund sin 17. Kongres i München. Forbundet har Sæde i Hannover. Kongressen afholdtes i Koncerthusets store Sal, der var festligt smykket med Faner, Blomster, Palmer, hele Gran- og Fyrretræer.

I Kongressen deltog 225 Delegerede, 17 Hovedbestyrelsesmedlemmer samt Gæster fra udenlandske Broderforbund.

Det tyske Fælles-Fagforbund var repræsenteret ved Grossmann og Fabriksarbejder-Internationalen ved sin Sekretær, K. de Jonge.

Fra Skandinavien var mødt fra Svensk Grov- og Fabriksarbejderforbund: Karl Kumlander og Emil Petterson, fra Norsk kemisk Industriarbejderforbund: Nic. Næss, fra Dansk Arbejdsmandsforbund: Sophus Mortensen og Hans Møller, fra vort Forbund: Petra Schou og Gunder Christiansen. Kongressen aabnedes meget smukt med Sang og Musik, hvorefter Formanden, Aug. Brey, bød de Delegerede og Gæsterne et hjerteligt Velkommen. K. de Jonge takkede og hilste Kongressen paa samtlige Gæsters Vegne.

Gæsterne havde senere særskilt Lejlighed til at give Udtryk for deres Sympati og redegøre for Forholdene og Udviklingen indenfor deres respektive Forbund.

Formandens lange og udførlige Beretning godkendtes med alle Stemmer mod 1 (Kommunist). Paa Kongressen i Hamburg i 1929 var der 12 kommunistiske Delegerede, paa Kongressen i München var der kun 2. Kommunisterne kan aabenbart ikke trives indenfor Tysk Fabriksarbejderforbund.

Der aflagdes endvidere Beretninger af Næstformanden Karl Thiemig, Hovedkasserer Röszler, Albin Karl, Grossmann, Fru Anna Zammert og flere.

De vigtigste af de aflagte Beretninger drejede sig om Tarif- og Lønbevægelsen, Ungdomsbevægelsen og Agitationen blandt Kvinderne.

Om den tyske Økonomi set i Forhold til Verdensøkonomien holdt Arbejdsminister Rudolf Vissell under lydløs Opmærksomhed et timelangt Foredrag, der hilstes med Klapsalver.

Arbejdet blandt de Unge er i de senere Aar stadig blevet udvidet, og der kan noteres glædelige Resultater. Albin Karl udtalte, at man maatte tage Ungdommen, som den nu en Gang var. I Arbejdet blandt Ungdommen maatte man tage Hensyn til dens psykologiske Krav og Fornødenheder, og det maatte gaa ud paa at knytte Ungdommen til sig ved at faa den interesseret i selv at arbejde for

Forbundet. Forslag om at udgive et særligt Ungdomsblad overlodes til Hovedbestyrelsen.

I Forbundsledelsen sidder et kvindeligt Medlem, Fru Anna Zammert, vi vil huske hende fra en Artikel, der har været offentliggjort i vort Medlemsblad, hun giver heri vort Forbund en meget anerkendende Omtale. (Fru Zammert tager ogsaa Del i den politiske Bevægelse, hun er saaledes Medlem af Rigsdagen og valgt i Hannover). Fru Zammert, der specielt har faaet overdraget Agitationen blandt Kvinderne, der tæller 95,000 eller 20 pCt. af Forbundets Medlemsantal, aflagde en interessant Beretning. Hun mente, at Agitationen blandt Kvinderne maatte frem for alt drives meget stærkere. Naar Tilslutningen af Kvinderne bliver større, vil Forskellen mellem de kvindelige og mandlige Lønninger, der nu er ca. 40 pCt., blive mindre. Arbejdets Tempo stiger mere og mere og er snart livsfarlig, vi maa have mere Arbejderbeskyttelse. I Papirindustrien er Forholdene for Kvinderne daarlige. Interessen hos Kvinderne er svag, men Agitationen maa føre til, at ikke bare den ugifte men ogsaa den gifte staar tilsluttet Organisationen, saa vil Forholdene bedre sig. Der forelaa paa Kongressen Forslag om Afholdelse af Rigskonferencer for kvindelige Arbejdere. Fru Zammert udtalte, at det var meget svært for Kvinderne at faa talt ud om alt paa Kongressen, der er Spørgsmaal, som skal diskuteres mere intimt. Ogsaa disse Forslag overlodes til Hovedbestyrelsen. Fru Zammert appellerede stærkt til Kvinderne om ikke at strides eller misunde hinanden indenfor Organisationerne.

Et anseligt Antal Forslag var indsendt til Kongressen. Forslagene bliver ikke som hos os drøftet særskilt paa Kongressen, men behandles i Lovundersøgelsesudvalg, der giver Kongressen Beretning om de foreslaaede Ændringer, de Delegerede er da klar til Afstemning. Bemærkelsesværdig var den Mødekultur, de Delegerede udviste, Tilraab eller Afbrydelser hørtes ikke.

Bevægede Øjeblikke indtraf ved Kongressens Afslutning, da man tog Afsked med Aug. Brey, der siden Forbundets Grundlæggelse i 1890 har været dets Formand og har set Tysk Fabriksarbejderforbund vokse op fra den allermindste Begyndelse, og i alle disse Aar viet det sin utrættelige Arbejdskraft og store Evner.

Aug. Brey, der nu er 67 Aar, ønskede ikke Genvalg, tog stærkt bevæget Afsked med Kongressen og Gæsterne. Til de svenske, norske og danske Repræsentanter rettede Brey en særlig Tak og bad dem overbringe denne med Hilsen til deres respektive Forbund.

En speciel Hilsen bad han de danske kvindelige Gæster overbringe Alvilda Andersen.

Der blev ved denne Afsked udtrykt den hjerteligste Tak til Brey fra hans Forbundskolleger, fra Kongressens Delegerede, fra Grossmann i Det fælles tyske Fagforbunds Navn, fra K. de Jonge i Fabriksarbejder-Internationalens Navn. Hovedkasserer Nic. Næss, Norge, tog paa de skandinaviske Repræsentanters Vegne Afsked med Aug. Brey og Kongressen.

Til Forbundsformand valgtes Karl Thiemig, til Næstformand valgtes Albin Karl. Hovedkassereren saavel som den øvrige Hovedbestyrelse genvalgtes, nyvalgt blev Gegger, Helbrün.

Forbundets næste Kongres afholdes om tre Aar i Breslau.

Efter at Kongressens Arbejde var tilendebragt, var der arrangeret en Tur til de bayerske Alper, Partenkirchen og flere smukke Steder. Turen var vel nok særlig for os Nordboere en Oplevelse og uforglemmelig. Vi siger vore tyske Kolleger Tak for Dagene under den mønsterværdige og vellykkede Kongres i München. *G. C.*

Jubilæum i Nakskov Afdeling.

Lørdag den 22. August fejrede Nakskov Afdeling 10-Aarsdagen for sin Stiftelse ved en festlig Sammenkomst i Arbejdernes Forsamlingsbygning.

Man samledes om de smukt pyntede Kaffeborde, og her bød Formanden, Marie Madsen, Gæsterne og Medlemmerne et hjerteligt Velkommen, gav kort efter Ordet til Forbundets Repræsentant, Gunder Christiansen, der holdt Festtalen og til Slut takkede Bestyrelsen men navnlig Formanden for det uegennyttige Arbejde hun udfører for sine Kammerater og sit Forbund. Fru Christiansen overrakte Fru Madsen en smuk Palmedekoration med Hilsen og Lykønskning fra Hovedkontoret. Endvidere talte Fællesorganisationens Sekretær, Marius Nielsen, der bragte Hilsen og Lykønskning fra Fællesorganisationen og takkede Afdelingen for Samarbejdet.

Forretningsfører Robert Larsen bragte ligeledes Hilsen og Lykønskning fra Lolland-Falsters Social-Demokrat.

Der indløb telegrafiske Hilsener fra en Række Fagorganisationer i Nakskov. En i Dagens Anledning forfattet Sang gjorde Lykke, hvorefter Fru Madsen bød Velbekomme.

Denne Del af Festen sluttedes med Afsyngelse af „Internationale".

Et muntert Bal dannede Afslutningen paa den smukke og kammeratlige Fest, og man gaar paany ud i Arbejdet for at vinde nyt Land for Organisationen og de fælles Interesser. *G. C.*

Ledvogterskernes Afdeling
2. Distrikt

afholdt sin aarlige Generalforsamling Søndag den 3. Maj paa Højskolehjemmet i Fredericia med følgende Dagsorden:

Punkt 1. Mødets Aabning.
— 2. Valg af Dirigent.
— 3. Forhandlingsbogen.
— 4. Beretning om Virksomheden.
— 5. Regnskabet.
— 6. Forslag fra Bestyrelsen.
— 7. Indkomne Forslag.
— 8. Lønninger og Diæter.
— 9. Valg af Kassererske, 2 Bestyrelsesmedlemmer, 2 Suppleanter og 1 Revisor.
— 10. Eventuelt.

Punkt 1. Kl. 11 aabnedes Generalforsamlingen, og Formanden bød de mødte Velkommen og et særligt Velkommen til Gæsterne, Forretningsfører Alvilda Andersen, København, Formand for Afdelingens 1. Distrikt Johanne Jensen, Orehoved, og Næstformand Henriksen, Løsning, fra D. J. F., og udtalte, at vi gerne havde set mange flere af vore Medlemmer, men det er de store Afstande, vi er spredte over, der gør det vanskeligt at samle Medlemmerne.

Punkt 2. Til Dirigent valgtes E. Christiansen, Nr. Hostrup.

Punkt 3. Forhandlingsbogen oplæstes af Sekretæren. Forretningsføreren takkede for Indbydelsen og udtalte sin Glæde over at være kommen til Stede, ligeledes takkede Fru Jensen og Næstformand Henriksen for Indbydelsen og overbragte deres Afdelingers Hilsen.

Punkt 4. I Beretningen omtalte Formanden af Hensyn til de nye Medlemmer i korte Træk vor Organisation, fra den i 1919 blev stiftet og tilsluttet Kvindeligt Arbejderforbund indtil nu, og paapegede de Vanskeligheder vi har haft at overvinde, og de Resultater vi har opnaaet, og fremhævede den tilfredsstillende Ordning, der opnaaedes ved Forhandlingen den 3. Januar d. A., hvorved alle Kontraktposter ophævedes og gik ind under vor Overerskomst med Statsbanerne. Samtidig fik vi den gamle Tjenestetid paa 15 Timer med 2 Hvilepauser, hvilket ogsaa er en Forbedring af vore Arbejdsforhold.

Forhandlingsbog og Beretning godkendtes.

Punkt 5. Regnskabet oplæstes og godkendtes.

Punkt 6. Forslag fra Bestyrelsen om Oprettelse af et Forretningsudvalg vedtoges.

Punkt 7. Indkomne Forslag: Fra Gruppen i Ribe forelaa Forslag om, at alle Lønsatser skulde være ens for 10 Timers Tjeneste. Forkastedes. Fra Gruppen i Bredebro Forslag om, at Overtidsbetalingen sættes betydeligt op. Forkastedes.

Punkt 8. Lønning til Formanden fastsattes til 50 Kr. aarligt. Løn til Kassererske 75 Kr. aarligt. Diæter fastsattes til 60 Øre pr. Time, dog ikke over 12 Kr. pr. Dag.

Punkt 9. Til Kassererske genvalgtes Marie Jensen, Aalsø. I Stedet for afgaaede Bestyrelsesmedlemmer Marie Rasmussen, Strømmen, og Martha Nielsen, Lystrup, valgtes Anine Falkenberg, Tinglev, og Marie Andersen, Tønder. Suppleanter og Revisor genvalgtes.

Punkt 10. Eventuelt. Da ingen ønskede Ordet, takkede Gæsterne for Samværet, hvorefter Formanden hævede Generalforsamlingen med Tak til alle for god Ro og Orden. *Jensine Henriksen.*

Ledvogterskernes Afdeling
3. Distrikt

afholdt ordinær Generalforsamling paa Gregersens Hotel i Herning Søndag den 17. Maj 1931 Kl. 12. Formanden, Martha Kristiansen, Nr. Kollund, bød Deltagerne Velkommen og rettede en særlig Velkomsthilsen til de indbudte Gæster. Forretningsfører Alvilda Andersen, København, Johanne Jensen, Orehoved og Formanden for D. J. F., Th. Frederiksen, Herning samt Gruppeformændene. Derefter valgtes Fru Sørensen, Hammerum, til Ordstyrer, som gav Ordet til Sekretæren, der oplæste Protokol og Beretning, som enstemmigt vedtoges. Kassereren fremlagde og oplæste Regnskabet, der ligeledes godkendtes. Lønninger til Formand, Kasserer og Sekretær vedtoges at være uforandret. Til Kasserer genvalgtes Fru Povlsen, Vildbjerg, med Akklamation; ligeledes genvalgtes de efter Tur afgaaende Bestyrelsesmedlemmer. Nyvalgt blev Fru Sørensen, Give, i Stedet for Fru Vørth, som er bortrejst. Som Suppleanter valgtes Fru Nielsen, Vildbjerg, og Fru Nielsen, Tun. Til Revisorer genvalgtes Fru Jakobsen, Nr. Kollund og Fru Laursen, Vildbjerg. Som Suppleant Fru Thomsen, Tun. Det vedtoges paa Generalforsamlingen at sende den forhenværende Kasserer, Johanne Jakobsen, en Skrivelse fra samtlige Deltagere og undertegnet af Bestyrelsen om fuldstændig at klarlægge og redegøre for det i Fjor afleverede Regnskab og afvikle det Tab, som hun ved sin mangelfulde Regnskabsførelse havde paaført Afdelingen.

De forskellige Deltagere rettede derefter en Tak til Forretningsføreren for det store Arbejde, hun havde gjort for Ledvogterskerne ved Afviklingen af Licitationsspørgsmaalet og i det hele taget for det gode Resultat ved sidste Forhandling med Generaldirektoratet, en Tak som man kvitterede for ved at rejse sig. Efter at forskellige Forslag var behandlet og vedtaget, sluttede Formanden Generalforsamlingen med endnu en Tak til de tilstedeværende.

Bestyrelsen bestaar af følgende Medlemmer: Formand: Fru Kristiansen, Nr. Kollund. Kasserer: Fru Povlsen, Vildbjerg, Bestyrelsesmedlemmer: Fru Sørensen, Hammerum, Fru Kristensen, Naur, Fru Jensen, Bødstrup, Fru Sørensen, Give, Fru Kristiansen, Sønderport, Revisorer: Fru Jakobsen, Nr. Kollund, Fru Laursen, Vildbjerg, Suppleanter til Bestyrelsen: Fru Nielsen, Vildbjerg, Fru Nielsen, Tun, Suppleant til Revisorer: Fru Tomsen, Hee.

P. A. V.

Petrine Kristiansen, Sønderport, Sekretær.

Tak!

En hjertelig Tak til Ledvogterskernes Afdeling i 3. Distrikt for udvist Opmærksomhed ved mit 25-Aars Jubilæum som Ledvogterske.

Juliane Pedersen, Vgh. 82, Hee.

Arbejdsløshedslovgivningen.

Af Landstingsmand *Ludvig Christensen.*

(Fortsat).

Beregningen af, hvad der er den gennemsnitlige Aarsindtægt for en Kasses Medlemmer, foretages af Direktøren for Tilsynet, og Udregningen skal foregaa paa Grundlag af de Lønoplysninger, der fremkommer i Det statistiske Departements Meddelelser, samt paa Grundlag af den af Direktoratet udarbejdede Statistik over Arbejdsløsheden i det foregaaende Finansaar. Maaden, hvorpaa man bærer sig ad, er den, at man multiplicerer det gennemsnitlige Antal af arbejdende Med-

lemmer i det foregaaende Aar med den Aarsindtægt, en helaarsbeskæftiget Arbejder i Faget vil have paa Grundlag af Det statistiske Departements Oplysninger om Fagets Gennemsnitsløn. Derefter lægger man til Antallet af beskæftigede Arbejdere det gennemsnitlige Antal af arbejdsløse Medlemmer i det foregaaende Finansaar og udregner, hvad der bliver den gennemsnitlige Aarsindtægt for samtlige Medlemmer. Det vil lettest forstaas ved at opstille et Eksempel. En Arbejdsløshedskasse har 4000 Medlemmer, hvoraf der gennemsnitlig har været 1000 Arbejdsløse og 3000 i Arbejde. Fagets gennemsnitlige Timefortjeneste i hele Landet er 150 Øre, Antallet af Arbejdstimer paa et Aar er 2400, altsaa er Aarsfortjenesten for en helaarsbeskæftiget Arbejder i Faget gennemsnitlig 3600 Kr. Regner man ud, hvad de 3000 tilsammen tjener, og fordeler denne samlede Indtægt paa alle 4000 Medlemmer, bliver den gennemsnitlige Aarsfortjeneste for Fagets Arbejdere 2700 Kr. Hvis man nu vil se efter paa Skalaerne over Stats- og Kommunetilskud, vil det ses, at man ved paa denne Maade at regne med alle Medlemmers Gennemsnitsfortjeneste, i Stedet for kun med de arbejdendes, opnaar at faa 25 pCt. Stats- og 20 pCt. Kommunetilskud, i Stedet for kun ellers henholdsvis 15 pCt. og 10 pCt.

Man vil imidlertid heraf ogsaa forstaa, at det nu betyder mere end hidtil, at de Tal, Det statistiske Departement offentliggør vedrørende Fagenes Lønforhold, er rigtige, og at alle de, der er uden Arbejde, gaar til Kontrol som Arbejdsløse.

Systemet med det i Forhold til Fagets Indtægter glidende offentlige Tilskud har den Svaghed, at det er vanskeligere for Kassernes Ledelser at beregne Kassernes Indtægter; thi selv med nøjagtig den samme gennemsnitlige Aarsfortjeneste for de arbejdende Medlemmer vil Tilskudet kunne blive forskelligt fra Aar til Aar. Paa den anden Side har det den Fordel, at i de Aar, hvor der er stor Arbejdsløshed, vil de Arbejdsløses Antal trykke Fagets gennemsnitlige Aarsfortjeneste saa langt ned, at det skaffer Kassen større offentlige Tilskud det paafølgende Regnskabsaar.

Naar Direktoratet har udregnet, hvor stort Procenttilskud den enkelte Kasse skal have, gaar det meget nemt med Statstilskudet, der udregnes direkte efter det i Regnskabsaaret indbetalte Medlemsbidrag.

For Kommunetilskudenes Vedkommende er det noget mere indviklet; thi vel paalægger Loven alle Kommuner at yde de anerkendte Arbejdsløshedskasser et Tilskud af den procentvise Størrelse, der er fastslaaet i foranstaaende Skala, men hver enkelt Kommune skal kun yde Tilskud for det Antal nydende Medlemmer, der den sidst foregaaende 31. Marts havde Ophold i Kommunen, og den kan gøre sin Udbetaling afhængig af, at Kasserne tilstiller den en Fortegnelse over de i Kommunen den paagældende Dato værende Medlemmer.

Denne Bestemmelse medfører for det første, at Kasserne ikke faar noget Tilskud fra Kommunerne for de Medlemmer, for hvem man ikke kan konstatere, hvor de opholdt sig den 31. Marts, og for det andet medfører den en ganske overordentlig stor og urimelig kostbar Korrespondance mellem Kommuner, Direktorat og Arbejdsløshedskasser for at faa konstateret Rigtigheden af de Medlemslister, Kasserne indsender. De Medlemmer, der af Ligegyldighed ikke sørger for, at Arbejdsløshedskassens Medlemsliste er i den rigtige Orden, giver derved Kasserne og Myndighederne et betydeligt Arbejde, og er altfor ofte Skyld i, at Kasserne maa mangle en Del af Tilskudet fra Kommunerne.

Foruden de her omtalte direkte Tilskud til Arbejdsløshedskasserne indeholder Loven en Ret for Kommunerne til, uden Samtykke af højere Myndighed, og uden at det for Modtageren har Fattighjælps Virkning, at yde de enkelte Medlemmer en Hjælp til Betalingen af deres Medlemsbidrag, men dog ikke over 1/3 af dette. Denne sidste Bestemmelse er i Praksis kun blevet meget lidt anvendt. Dels er Restancefristen saa kort, og under nogenlunde normale Forhold Medlemsbidraget saa lavt, at der kun kan blive Tale om et saa lille Beløb, at det for de allerfleste vil være urimeligt at søge Hjælp til at betale dette, og dels vil denne Hjælp sjældent blive udbetalt for sig selv, men i Forbindelse med almindelig Hjælpekassehjælp.

Loven fastslaar iøvrigt det ganske naturlige, at en Arbejdsløshedskasse for at faa de offentlige Tilskud skal have indsendt sine Regnskaber inden en nærmere fastsat Frist, hvorefter Direktøren foranlediger Tilskudene udbetalt til Kasserne.

Hvilken Understøttelse kan udbetales? Paa dette Omraade, der jo er et af de vigtigste i Loven, har Kasserne et ret vidtgaaende Selvstyre, naar det gælder Varigheden og, inden for Lovens Rammer, Størrelsen af Understøttelsen. Loven siger nemlig kort og klart, at „Omfanget og Arten af den af Arbejdsløshedskassen ydede Understøttelse afgøres af Kassens Bestyrelse i hvert enkelt Tilfælde", samt at Understøttelsen han udredes som Rejse- og Flyttehjælp eller som Dagpenge. Størrelsen af Rejse- og Flyttehjælpsbidrag vil altid som Maksimum være begrænset af de faktiske Udgifter, men hvad Kassen selv kan afgøre er, om saadan Hjælp skal medregnes i det Maksimumsbeløb, der kan ydes som Hjælp inden for et Tidsrum af 12 Maaneder eller ej.

For Dagspengenes Vedkommende fastsætter Loven, at disse ikke maa udgøre under 1 Kr. daglig og ikke overstige 4 Kr. daglig til Familieforsørgere og 3 Kr. til Medlemmer, der ikke er Familieforsørgere. Loven fastsætter ligeledes, at det mindste Antal Dage, en Kasse kan give sine Medlemmer Adgang til at hæve inden for 12 paa hinanden følgende Maaneder, er 70 Dage. Arbejdsløshedskasserne har derimod selv Lov til at bestemme, for hvor mange Dage ud over de 70 de vil udbetale Understøttelse, og kan inden for de angivne Rammer ogsaa selv bestemme Dagpengenes Størrelse. Maksimumsbeløbet for Dagpenge kan dog af Ministeren, efter Forhandling med Arbejdsnævnet, nedsættes paa Grundlag af den af Det statistiske Departement offentliggjorte Lønstatistik. Denne Bestemmelse er en af de ny, der tilkom i 1927, og maa formentlig ses i Relation til en anden, men gammel Bestemmelse i samme Paragraf, hvorefter man ikke som Understøttelse maa sikre sig mere end 2/3 af den gennemsnitlige Arbejdsfortjeneste i Faget. Paa den anden Side burde der ud fra samme Forudsætning i den ny Bestemmelse være givet en Adgang for Ministeren til ogsaa at forhøje Maksimumsbeløbet for Dagpenge.

Arbejdsløshedskasserne kan i deres Vedtægt bestemme, at Kassen er berettiget til at indgaa Overenskomst med andre, baade inden- og udenlandske Foreninger, om gensidig Ydelse af Understøttelse til Medlemmerne. Dette er væsentlig kun anvendt til hermed at opnaa Forbindelse og Overenskomst om gensidig Udbetaling af Understøttelse med de udenlandske beslægtede Fagorganisationer, der selv udbetaler Understøttelse.

Karenstid. I Loven fastsættes den Hovedregel, at ingen kan faa Understøttelse udbetalt, med mindre han har været Medlem af Arbejdsløshedskassen — og betalt sit Medlemsbidrag — i 12 Maaneder. Fra denne Bestemmelse kan man dog, med Ministerens Samtykke, undtage Udlærlinge, der er fyldt 18 Aar og indmelder sig straks ved Læretidens Udløb. For disse kan Karenstiden nedsættes til en Maaned.

For Medlemmer, der overgaar fra at have hvilende Medlemsret eller fra at være bidragydende Medlemmer til at være nydende Medlemmer, kan Kasserne selv bestemme, hvorlænge de skal betale som nydende Medlemmer, før de faar Ret til Understøttelse. Det skal dog være mindst en Maaned og maa ikke overstige 12 Maaneder.

For understøttelsesberettigede Medlemmer er det i Loven bestemt, at der ikke maa udbetales Understøttelse for de første 6 Dage af hver Arbejdsløshedsperiode. Denne Ventetid kan Kasserne selv ved Vedtægtsbestemmelser forhøje, dog ikke til mere end 15 Dage. Hvis Understøttelsen ydes som Rejsehjælp, kan Kasserne nedsætte Ventetiden til mindre end 6 Dage, eller helt lade den bortfalde. Faar et arbejdsløst Medlem Arbejde, der ikke varer over 3 Uger, bortfalder Ventetiden ved den ny Arbejdsløshedsperiodes Begyndelse, og med Ministerens Tilladelse kan de 3 Uger, hvis Forholdene inden for et Fag taler derfor, forlænges til 5 Uger. Karensdagene kan iøvrigt sammenlægges fra forskellige Arbejdsløshedsperioder, naar disse er afbrudte af midlertidige Arbejdsperioder, dog kan saadan Sammenlægning af Karensdage kun finde Sted inden for et Tidsrum af 2 Maaneder.

For Arbejdsløshedskasser, der helt eller i større Omfang bestaar af Sæsonarbejdere, skal der af Ministeren, efter indhentet Erklæring fra Arbejdsnævnet, fastsættes særlige Regler for Ventetid, enten saaledes, at der i en vis Periode af Aaret slet ikke udbetales Understøttelse, eller at der ikke maa udbetales Understøttelse, før Arbejdsløsheden har varet i over 15 Dage.

I hvilke Tilfælde maa der ikke udbetales Understøttelse? I Lovens § 17 findes de fleste af de Bestemmelser, der fastslaar, hvornaar der ikke maa udbetales Understøttelse, og det ligger i Sagens Natur, at det derfor er en af de Paragraffer, der staar stærkest Strid om, hver Gang Loven skal revideres, og det er da ogsaa en af dem, der ved den sidste Revision tydeligst kom til at bære Vidnesbyrd om Arbejdsgiverforeningens Indflydelse paa den daværende Regering. (Fortsættes).

„Dansk Arbejde".

Naar Arbejdsløsheden i de senere Aar har været saa omfattende herhjemme, saa skyldes det bl. a. at Tilbøjeligheden til at anvende udenlandske Varer er meget indgroet hos os, og det faar ganske naturligt en ugunstig Indvirkning paa Beskæftigelsesforholdene. Der tages alt for lidt Hensyn til vor egen Industri, derfor er den Virksomhed, som Landsforeningen „Dansk Arbejde" har udfoldet og udfolder, i høj Grad paakrævet og til stor Gavn for dansk Erhvervsliv.

I en Mængde Tilfælde har „Dansk Arbejde" ført igennem, at store Leverancer og Anskaffelser, der var paa Vej ud af Landet, blev herhjemme og gav Beskæftigelse til mange ledige Hænder.

Vort Forbund har for at støtte „Dansk Arbejde" og for at ophjælpe Beskæftigelsesforholdene her i Landet, været Medlem i flere Aar.

Derfor støt „Dansk Arbejde" ved dine Indkøb.

Borups Højskole lægger ud.

Tirsdag den 15. September Kl. 8 Aften afholdes et offentligt Møde paa Højskolen, Frederiksholms Kanal 24, hvortil alle og enhver har gratis Adgang, og hvor Forstander Borup fremlægger Arbejdsplanen og besvarer Forespørgsler.

Den 6. Oktober Kl. 8 Aften aabnes Skolen med et Møde, hvortil alle, ogsaa uden for Elevernes Kreds, har gratis Adgang. Den 7. Oktober begynder Undervisningen.

Undervisningen omfatter danske Fag, fremmede Sprog, Bogholderi, Skrivning, Regning, Matematik, Porcelænsmaling, Gymnastik. Gennem Studiekreds, i Foredrag og Samtaleform undervises der i sociale Fag, Biologi, Fysik og Kemi, Sundhedslære, Fysiologi, Botanik og Zoologi, dansk Historie, Verdenshistorie, Kulturgeografi, Religionernes Historie, Litteratur og Kunst.

I det forløbne Aar har Skolen været besøgt af 370 mandlige og kvindelige Elever, hvoraf nogle har haft det samlede Kursus, andre enkelte Fag. 150 arbejdsløse havde et særligt Dagkursus.

Organiserede Arbejdere har følgende Moderation: For den samlede Undervisning betales — foruden 2 Kr. i Indmeldelsespenge — 15. Kr. maanedlig; tages enkelte Fag, betales for det første, med to ugentlige Timer, 4 Kr. pr. Maaned, med een Time 2½ Kr.; de følgende efter nedadgaaende Skala. Indmeldelsen er bindende til Udgangen af April. *Amtsunderstøttelse* søges gennem Københavns Magistrat. Arbejdsløse gennem Arbejdsløshedsfonden.

Programmet udleveres gratis i Kioskerne. Forstanderen træffes 12—1 og 6—8 Frederiksholms Kanal 24. Kontorets Telefon Byen 4617. Jens Rosenkjærs Tlf. Palæ 3376. Johan Borups Tlf. Central 3445.

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time. *Bestyrelsen for Klub 5, Aarhus.*

Københavns Afd. 1.

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1]. Telefon 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 12—1.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Blaagaardsgade 21 [1].

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Krystalgade 24 [3]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 61 | November 1931 | 16. Aargang

Overenskomst-Situationen.

Som det gennem Dagspressen vil være vore Medlemmer bekendt, optoges der grundet paa de for Tiden vanskelige Valutaforhold Forhandling mellem Hovedorganisationerne De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen om Udsættelse af Opsigelsesfristen for de Overenskomster, der var til Udløb henholdsvis 1. Februar og 1. Marts. Denne Forhandling resulterede i, at man enedes om, at Opsigelsesfristen nedsattes med 2 Maaneder for de Overenskomster, der udløber 1. Februar og med 1 Maaned for de Overenskomster, der udløber 1. Marts, saaledes at de først skal opsiges den 31. December i Aar.

Formandsmødet i De samvirkende Fagforbund, der behandlede Spørgsmaalet, vedtog at indkalde til et nyt Møde midt i December for at tage endelig Stilling til Opsigelserne, da ingen paa nuværende Tidspunkt kunde overse, hvorledes Valutaforholdene ordnede sig. Forretningsudvalget havde, forinden Valutakrisen indtraadte, behandlet Spørgsmaalet vedrørende Opsigelse af Ægforretningernes Overenskomst, og udsendt følgende Cirkulære til de Afdelinger, der har Medlemmer beskæftigede paa Æglagrene:

KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND
i Danmark. *København, d. 16. September 1931.*

Sendes til: Aalborg I, Aarhus I, Hjørring (Brønderslev), Frederikshavn, Esbjerg, Haslev, Hillerød, Hobro, Holstebro, Holbæk, Horsens, København I, Nakskov, Nexø, Nyborg, Nykøbing F., Nykøbing M., Næstved, Odense, Præstø, Randers, Rønne, Ryomgaard, Slagelse, Struer, Sønderborg, Vejle og Kolding.

Paa et den 15. ds. afholdt Forretningsudvalgsmøde, hvor Overenskomstsituationen 1932 behandledes, enedes man om at anbefale vore under Ægforretningernes Overenskomst beskæftigede Medlemmer ikke at opsige denne. Skulde imidlertid Virksomhederne opsige Overenskomsten, er der jo enkelte Ting, som vi ogsaa kunde ønske dels ændrede og dels indførte i Overenskomsten, bl. a. Betaling for Ulykkestilfælde.

Der er fra enkelte Afdelinger fremsat Ønske om at faa Sommerferiespørgsmaalet ordnet i Lighed med Arbejdsmændene. Vi vil dog gerne hertil bemærke, at den Ordning, som Arbejdsmændene har, er daarligere end den Ordning, vi har med Virksomhederne. Arbejdsmændene har ganske vist 6 Dages Ferie, men Betingelsen for disse 6 Dages Ferie er, at de har arbejdet konstant i 78 Dage. Vore Medlemmer har 4 Dages Ferie uanset Dageantallet i de 13 Uger. Skulde vi have den samme Ordning som Arbejdsmændene, vilde det betyde, at en Mængde af vore Medlemmer ingen Ferie fik.

Vi anmoder nu vore Afdelinger om at forelægge Sagen for vore Medlemmer og indgive Afstemningens Resultat senest Lørdag den 26. ds. Husk, at vi skal have Antallet af afgivne Stemmer, saavel for som imod.

Venlig Hilsen

A. Andersen.

Det vedtoges saa godt som eenstemmigt i Afdelingerne, at der ikke skulde opsiges. Imidlertid sker der dette, at Sterlingen falder i Kurs og dette foraarsager, at vi herhjemme maa gaa bort fra Guldindløsningen, og ingen ved nu, hvorledes Forholdene vil udarte sig. At faa foretaget en Afstemning paa dette Grundlag var der ikke Tid til, idet Overenskomsten med Æglagrene skulde opsiges Onsdag den 30. September og Loven vedrørende Valutaforholdene først blev vedtaget den 28. September. Der var derfor ikke andet at gøre, end at optage Forhandling med Æglagrene om Udskydelse af Opsigelsesfristen; dette vilde Æglagrene imidlertid ikke indgaa paa og vi maatte da opsige. Følgende Cirkulære er tilsendt Afdelingerne:

KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND
i Danmark. *København, d. 30. September 1931.*

Sendt til: Aalborg I, Aarhus I, Hjørring (Brønderslev), Frederikshavn, Esbjerg, Haslev, Hillerød, Hobro, Holstebro, Holbæk, Horsens, København I, Nakskov, Nexø, Nyborg, Nykøbing F., Nykøbing M., Næstved, Odense, Præstø, Randers, Rønne, Ryomgaard, Slagelse, Struer, Sønderborg, Vejle og Kolding.

Ved Nærværende meddeles Dem, at vi efter det nu foreliggende Resultat fra Afdelingerne over Afstemningen om Opsigelse eller Ikke-Opsigelse af Ægforretningernes Overenskomst,

ikke skulde opsige denne, idet dette var saa godt som ensstemmigt vedtaget af alle vore Medlemmer.

Imidlertid er der jo sket det, at Kronen er gaaet ned, grundet paa, at man er gaaet bort fra Guldindløsningen. Hvad dette vil foraarsage i Erhvervslivet, er der ingen, der paa nuværende Tidspunkt kan overse, men under de usikre Forhold, der herved er skabt, tør vi ikke binde os til Overenskomsten et Aar.

Vi anmodede derfor Ægforretningerne om at faa Opsigelsesfristen nedsat. Dette vilde Ægforretningerne imidlertid ikke gaa med til og der er derfor ikke andet at gøre, end at opsige Overenskomsterne, hvilket vi ogsaa har gjort i Dag.

Vi maa jo nu afvente Begivenhedernes Gang og se at faa det bedst mulige ud af Situationen.

Venlig Hilsen

Alvilda Andersen.

Afsluttede Overenskomster.

Københavns Afdeling 1 har lokalt afsluttet Overenskomst med Arbejdsmændenes Fællesledelse for København og Omegn. Lønnen er for Arbejdet paa 1. Sal 45 Kr. og 50 Kr. pr. Uge henholdsvis for Sommer- og Vinterhalvaaret, paa 2. Sal 100 Kr. og 140 Kr. pr. Maaned henholdsvis for Sommer- og Vinterhalvaaret, og paa Ungdomsafdelingens Kontor 60 Kr. pr. Maaned. Kvinderne faar 6 Dages Sommerferie med Løn. Overenskomsten træder i Kraft den 1. August 1931.

Vore paa Fællesforeningen i Kolding beskæftigede Medlemmer i Kafinaafdelingen maatte strejke i 4 Uger for at faa oprettet Overenskomst. Fællesforeningen forlangte, at vi skulde rette os efter Chokoladearbejdernes Overenskomst, der gik ud paa en Karenstid af 9 Maaneder til Kr. 23,25 og en Slutløn af Kr. 28,16.

Der blev derefter afsluttet følgende Overenskomst: Slutlønnen er for unge Kvinder under 18 Aar 26 Kr. 40 Øre, for Kvinder over 18 Aar er Ugelønnen de første 14 Dage 25 Kr., derefter 29 Kr. Kvinderne faar en Sommerferie af 6 Dage i Forbindelse med 2 Søndage. — Overenskomsten, der har tilbagevirkende Kraft henholdsvis fra 1. Januar og 1. September, er gældende til 1. April 1932.

Vore Medlemmer er ved en senere Forhandling alle overgaaet til Akkord.

Mæglingsmøder.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Nordisk Kabel- og Traadfabrikker i Anledning af Klage fra Virksomheden over, at Kvinderne nægtede at udføre Overarbejde.

Ved Mæglingsmødet oplystes det, at Kvinderne havde misforstaaet en Samtale mellem Tillidsmændene og Fabrikkens Ledelse angaaende Spørgsmaalet om Begrænsning af Overarbejde.

Der var imellem Organisationernes Repræsentanter Enighed om at kollektiv Nægtelse af Overarbejde er overenskomststridig. Under disse Omstændigheder sluttedes Sagen.

Mæglingsmøde afholdt med A/S Grubert & Sønner i Anledning af Tillidsmanden Ellen Perssons Afskedigelse.

Virksomheden begrundede Afskedigelsen med Arbejdsmangel, herimod hævdede vi at 3 Kvinder, der var antaget senere end Ellen Persson, forblev i Arbejde paa samme Afdeling, samt at Virksomheden, der beskæftiger 34 Kvinder, havde antaget en ny Arbejderske siden Tillidsmandens Afskedigelse.

Ved Mæglingsmødet indgik Firmaet paa at genantage Ellen Persson, dog saaledes at Arbejdet deles mellem de tre kvindelige Polerere, der saaledes indtil videre maa gaa ledige hver tredie Uge.

Mæglingsmøde afholdt hos Glud & Marstrands Fabrikker, Kapelvej, i Anledning af Krav om Forhøjelse af Timelønnen til de kvindelige Arbejdere i Stentrykkeriet, da disse aldrig har Adgang til Akkord. Ved Mæglingsmødet vistes Sagen tilbage til lokal Forhandling; denne er resulteret i, at Kvinderne faar et Tillæg af 5 Øre pr. Time hver.

Fra vore Medlemmer paa Strandvejens Dampvaskeri forelaa Klage over, at et af vore Medlemmer havde faaet sin Afsked, og Virksomheden havde brugt den Fremgangsmaade at bruge den Uges Opsigelse, som i Henhold til Overenskomsten er gældende som Betaling for Ferie; dette protesterer vi imod, og vedkommende Kvinde har faaet udbetalt Feriepenge.

Mæglingsmøde afholdt hos Firmaet Rasmus Rud holdt angaaende for lav Timeløn til 4 Kvinder.

Man enedes om at forhøje Timelønnen fra 60 til 70 Øre for de Kvinder, der ikke havde Adgang til Akkord, og fra 60 til 65 Øre for de Kvinder, der undertiden arbejder i Akkord.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Carl Lunds Fabrikker i Anledning af Strid om Aflønning for Arbejde, hvor Akkord ikke har kunnet opnaas. Man enedes om, at det paagældende Arbejde betales efter Overenskomstens Afsnit A., § 7, Stk. 3, indtil Akkord er opnaaet.

Forhandling om ny Akkordpris skal straks optages, opnaas ikke Enighed, forlanger Firmaet Sagen ført videre.

Forlig i den faste Voldgiftsret.

Kvindernes hos Hellesens Enke & V. Ludvigsen, der er beskæftiget ved Bevinding af store Elektroder, forlangte Akkordprisen for dette Arbejde hævet; da Virksomheden nægtede dette, forlod Kvinderne Arbejdet.

I Sagen var afholdt Mæglings- og Timandsmøde uden Resultat, og den 18. September forhandledes Sagen i den faste Voldgiftsret og forligtes saaledes:

„Kvindeligt Arbejderforbund betaler til Klagerne de paa Timandsmødet den 29. November 1929 vedtagne 500 Kr.

Til fuld Afgørelse af den nu paaklagede Arbejdsstandsning betaler de i Arbejdsstandsningen deltagende 10 Kvinder under Afdelingens Ansvar hver 10 Kr. ligeledes til Klagerne."

⊡

Storkampen i Norge afsluttet.

Den 11. September afsluttedes efter 5 Maaneders Forløb Storkampen i Norge, der tog sin Begyndelse den 14. Marts med Lock-out af 12,000 Papirarbejdere. Senere udvidedes Lock-out'en yderligere, saaledes at ca. 70,000 Arbejdere var inddraget i Konflikten. Paa Grundlag af det sidste Mæglingsforslag, som var stillet af Rigsmæglingsmanden i August Maaned, og som ved Urafstemning blev forkastet, optoges Forhandling mellem Parterne, der resulterede i, at der opnaaedes Forstaaelse om enkelte uklare Punkter i Mæglingsforslaget. Den derefter foretagne Afstemning gav Flertal for Rigsmæglingsmandens Forslag.

I det sidste Øjeblik syntes det dog, som om den møjsommelig opnaaede Forstaaelse skulde strande, idet det udenfor Landsorganisationen staaende Murerforbund forkastede Mæglingsforslaget, og Arbejdsgiverne gjorde deres Tilslutning afhængig af Konfliktens samtidige Afslutning i alle Fag, men ogsaa disse Vanskeligheder blev sluttelig fjernede, hvorpaa Arbejdet genoptoges over hele Linien.

Kampens Resultat kan betragtes som en for Arbejderne heldig Afslutning, da Lønreduktionen i Gennemsnit kun andrager 6%, mens Arbejdsgiverne oprindelig fordrede en Lønnedsættelse paa 15—25% og Pristallet siden den sidste Lønregulering er sunken med 12 %.

Den nu afsluttede Lock-out er den største og mest langvarige Arbejdskonflikt i Norges Historie og blev gennemført med enestaaende Udholdenhed og glimrende Solidaritet. Endnu engang har Sammenholdet og Enigheden indenfor Arbejderklassen staaet sin Prøve, de norske Arbejdsgivere har følt, at ikke alene Arbejderklassen i Norge, men hele Skandinaviens Arbejdere staar samlede, naar deres mest vitale Interesser, deres Organisationer, skal værnes. — Vi ønsker vore norske Kammerater til Lykke.

⊡

50-Øren og Millionæren.

Der har i den senere Tid været holdt en Række *hemmelige Møder*, ganske særlig omkring paa Herregaardene.

Her har man samlet Godsejere, Proprietærer, større Gaardmænd, Fabrikanter, Storkøbmænd og Finansmænd.

Ved et godt Bord og et godt Glas har de drøftet Tidens Vanskeligheder med udsendte Agenter for en underjordisk Overklasseforening, der kalder sig „Socialt Oplysningssamfund" eller „S. O. S.".

Man blev hurtig enige om, at den første Hindring, som maatte fjernes, for at den „undertrykte Overklasse" paany kunde faa sin Ret, var — Ministeriet Stauning. Og selv om de fleste af de tilstedeværende Storborgere nærmest følte sig fattige, var der dog ingen, der gav under 500 Kr. som *første* Bidrag til Bekæmpelse af Socialdemokratiet.

Millionærerne vidste jo fra 1927, hvad det betød at faa Stauning byttet om med Madsen-Mygdal!

„S. O. S." praler med, at de paa denne Maade hidtil har indsamlet et Beløb, der maa skrives med et sekscifret Tal, og denne Organisation er i fuld Gang med at oversvømme Landet med perfide Tryksager for at slaa Socialdemokratiet tilbage næste Valgdag.

Men det kunde være, at de Herrer forregnede sig!

Arbejderne vil nemlig lære af disse Kendsgerninger, *dels* at den politiske Kamp maa fortsættes med øget Kraft, og *dels* at der maa skabes en Modvægt mod Millionærernes Kampfond!

Denne Modvægt er *„Socialdemokratiets Valgfond"*. Det kan ikke hamle op med Millionærfondet hvad de enkelte Bidrags Størrelse angaar. Det skal hente sin Styrke af de *Hundredtusinder af smaa Bidrag!*

Derfor maa hver eneste Arbejder og Arbejderkvinde forstaa, at *deres Pligtfølelse og Kammeratskabsfølelse byder dem at købe saa mange Valgfondsmærker som muligt!* De faas i alle Fagforeninger, og Prisen er kun 50 Øre pr. Stk.

Husk, at *Landstingsvalget* næste Aar kræver et vældigt Opbud.

Lad os vise, at Arbejdernes 50-Ører kan sætte Millionærerne paa Plads!

⊡

Den internationale Folkehøjskole i Helsingør.

Den internationale Folkehøjskole i Helsingør aabner sit 11. Kursus fra 3. November til 30. Marts. Skolen har i Aarenes Løb paa sine regelmæssige Vinter- og Sommerkursus haft ca. 1200 Elever, hvoraf ca. 350 har været Udlændinge og paa sine Feriekursus ca. 1300, hvoraf godt Halvdelen har været Udlændinge. Der er indmeldt flere Amerikanere til det kommende Vintersemester, og da der ogsaa ventes Englændere og Tyskere i større Tal end sædvanlig paa Vinterkursus, vil dette faa en mere international Karakter end det foregaaende. Sidste Vinter var der 17 Udlændinge og ca. 90 Danskere.

Der undervises paa Dansk i almindelige Højskolefag, samt Tysk, Engelsk og Fransk for Begyndere og viderekomne, til dels af indfødte Lærere. Der oprettes flere Konversationshold i Engelsk og Tysk med 4—6 Deltagere paa hvert Hold.

De danske Lærere er Skolens Forstander, cand. mag. Peter Manniche, cand. polit. Henning Dalsgaard, Ole Roos, (som Gæstelærere) Bibliotekar Bremerstent og Kommunelærer Elkjær samt For-

standeren paa Teknisk Skole, Ingeniør Einfeldt og Arkitekt Einfeldt, der underviser Haandværkere i Fagtegning 12 Timer ugentlig.

For de udenlandske Elever og de Elever, der kan Engelsk, underviser Mr. Barton, cand. polit. & theol., i internationale Forhold, Arbejderbevægelsen i de forskellige Kulturlande samt Psykologi. Forstander Manniche underviser i dansk Aandsliv og sociale Forhold med særligt Henblik paa Grundtvig og Højskolebevægelsen samt Landbruget og Andelsbevægelsen i Danmark og Nabolandene. Mrs. Barton, B. A., underviser i engelsk og amerikansk Litteratur og Mr. Wait i skandinavisk Litteratur og Engelsk. Dr. phil. Hans Winkler underviser i Tysk og holder Foredrag paa dette Sprog over skandinavisk og tysk Aandsliv.

Betalingen for Deltagelse i Vinterkursus er 105 Kroner om Maaneden for Kost, Logi og Undervisning samt Lys og Varme paa Værelset. For de Danskere, hvis økonomiske Forhold taler derfor, kan der opnaas Legater paa indtil 25 Kr. om Maaneden, naar Ansøgning derom indgives til Forstander Manniche, Helsingør.

Amtsunderstøttelse kan søges til Ophold paa Skolen.

Arbejdsløse kan opnaa Understøttelse gennem Arbejdsdirektoratet, Amaliegade 25[1], København K, ved at indgive Ansøgning (bedst gennem deres Fagforening) i Oktober Maaned. De kan oppebære et Beløb, der svarer til den vedtægtsmæssige Understøttelse, dog ikke over tre Kroner pr. Dag.

Haandværkere, der vil deltage i Undervisningen i Fagtegning, kan søge Understøttelse gennem Handelsministeriet, samt Hjælp til Rekvisitter ved at indgive Ansøgning paa Blanketter, der faas ved Henvendelse til Højskolens Sekretær, Fru Wait, der giver alle Oplysninger.

⊡

Oplysningsforbundet opretter en kooperativ Bogkreds!

Billige Bøger til alle Arbejdere!

Gennem flere Aar har Arbejdernes Oplysningsforbund arbejdet paa at organisere en kooperativ Bogkredsorganisation for Arbejderne. — Det er nu lykkedes at bringe Forberedelserne til Ende, og den første Bog kan udsendes den *15. November.*

Meningen med denne Bogkreds er at tegne det størst mulige Antal Medlemmer, som indgaar paa at aftage de Bøger, som Bogkredsen udsender. Det er besluttet at udsende 3 Bøger i den første Sæson. Ellers er det Hensigten at udsende 4 Bøger aarligt, een Bog hvert Kvartal.

Naar der kun udsendes 3 Bøger i første Omgang, sker det for at se, hvordan Tilslutningen til Bogkredsen bliver.

Ved at indtegne sig som Medlem til Oplysningsforbundets Bogkreds, sikrer man Udgivelsen af en Række gode Bøger, som muligvis aldrig vilde udkomme, og Bøgernes Pris bliver langt under, hvad der ellers er gældende paa Bogmarkedet. Det er de Fordele, der opnaas gennem Forhaandstegningen til Bogkredsen — gennem den Sammenslutning af Bogkøbere, som Bogkredsen er Udtryk for. Hvis noget skal lykkes, maa der Organisation til. Det er noget enhver Arbejder ved. Skal Arbejderne gøre Erobringer og vinde fremad — baade paa det materielle og det kulturelle Omraade — da maa det ske i Fællesskab og gennem Organisation.

Medlemsprisen pr. udsendt Bog bliver *2,90 Kr.* Bøgerne bliver tilsendt Medlemmerne portofrit, naar Medlemsbidraget indsendes til Oplysningsforbundet i Forvejen (Postkonto 2945).

Bogkredsens Bøger udsendes i Samarbejde med Socialdemokratiets Forlag „Fremad".

De Bøger, Bogkredsen udsender, bliver helt igennem 1. Klasses Bøger, som kan indtage en Hædersplads paa enhver Arbejders Boghylde. Bøgernes Størrelse bliver paa ca 250 Sider gennemsnitlig, og de bliver desuden indbundet i moderne Shirtingsindbinding.

Som det vil ses af disse Oplysninger, drejer det sig her om gode og billige Bøger, udgivet paa en Maade, der ikke lader sig sammenligne med andre saakaldte „Bogforetagender".

For at give et Indtryk af de Bøger, der udsendes i den første Sæson, skal vi kort give et Par nærmere Oplysninger om Bøgernes Indhold:

1) B. Traven: „Dødsskibet". — En amerikansk Sømands Historie.

(Udkommer ca. 15 November 1931.)

Den populære Litteratur er her blevet beriget med den rigtige Fortælling om den ærlige Sømand. Historien drejer sig om en Sømand, der mister sit Pas — sin Søfartsbog — og dermed bliver rets- og hjemløs. Hans Skæbne er ikke skildret med jamrende Bitterhed, men enkelt, levende og gribende. Bogen er et Kunstværk!

B. Traven er en af de dristigste Forfattere i Nutiden, en Skildrer af de sociale Forhold, hvor alt er sandt og ægte. Hans Bøger hører til de bedste i Tiden. I Tyskland og Amerika tælles hans Læsere i Hundredtusinder.

(Medlemskontingentet indsendes inden 10. November 1931.)

2) Josef Maria Frank: „Marie".

(Udkommer ca. 15. Februar 1932.)

Her er en Roman, som Kvinderne særlig vil gribe efter. Den handler om en Kvindeskæbne netop fra vor Tid, saadan som Masser af Mennesker maa friste den — med Kærlighed, Hengivelse og dyb, grusom Skuffelse.

Marie er Bogen om den stille, jævne Kone, som lever og dør ubemærket, men som i Grunden mere fortjente et Monument end de store Feltherrer og Statsmænd.

Denne Bog har Bud til os *alle* — Kvinder og Mænd. Det er en stærk, god og ærlig Bog af meget høj kunstnerisk Rang.

Den vil finde Venner i Tusindtal!

(Medlemskontingentet indsendes inden den 1. Februar 1932.)

3) Jul. Bomholt: „Arbejderkultur".

(Udkommer ca. 15. August 1932.)

Hvad er Arbejderkultur? Det er et Problem, som særlig i de seneste Aar med stigende Interesse er

blevet drøftet indenfor Arbejderbevægelsens Organisationer — og ikke mindst i de Kredse, der staar Arbejdernes Oplysningsbevægelse nær.

I Bogen skildrer Forfatteren først de forskellige Kulturfaser i Tværsnit og Længdesnit samt giver en oplysende Redegørelse for den faktiske Arbejderkulturs Oprindelse og Udvikling, dernæst følger en værdifuld Vurdering af den unge Generations kulturelle Virksomhed og en Udformning af det socialistiske Kulturideal. Endelig rummer Bogen ogsaa et afsluttende Afsnit om den Kulturpolitik, som Arbejderklassen i sin Virksomhed maa gaa ind for.

Det er en Bog, som vil blive imødeset med de allerstørste Forventninger. Den vil som Bogen „Dansk Digtning" blive et værdifuldt Indlæg i Debatten om Arbejderklassens kulturelle Frigørelse.

(Medlemskontingentet indsendes inden 1. August 1932.)

Indtegning af Medlemmer til Bogkredsen sker ved Henvendelse til Fagforeningens Tillidsmænd. Indmeldelse kan ogsaa indsendes direkte til *Arbejdernes Oplysningsforbund, Rosenørnsallé 12, København V.*

Vi opfordrer interesserede Kolleger til at virke for Tilslutning til Bogkredsen. Enhver Lejlighed ved Møder og Sammenkomster bør benyttes, og hertil vil det være naturligt at føje en Værkstedsagitation. En rask Mand kan paa sin Arbejdsplads opnaa store Resultater, naar han gør sine Fagfæller bekendt med den Tanke, som Bogkredsen indeholder.

Af Resultatet vil det afhænge om Bogkredsens Virksomhed kan fortsættes. Og derved afgøres det, om Erobringen kan paabegyndes, Erobringen af Bogmarkedet, en Erobring af nyt Land. Parolen bør derfor lyde overalt: „Er du Medlem af Bogkredsen?"

Det drejer sig her om en kulturel Opgave af vidtrækkende Betydning.

Der er intet saa kundskabsudviklende som at læse. Mænd og Kvinder i offentlig Gerning, Tillidsmænd, Sogneraads- og Byraadsmedlemmer, Folketingsmænd, Lærere, Embedsmænd i Stat og Kommune, — alle har de hentet deres Kundskaber ved Læsning.

Bogen er den herlige stille Verden, der rummer den uudtømmelige Kraft og hjælper og støtter *alle* dem, der søger dens Kilder.

„Kooperation". Den udmærkede Haandbog af vore kendte Partifæller Borgmester P. Christensen, Helsingør, og Landsretssagfører Fr. Dalgaard foreligger nu i anden omarbejdet og stærkt forøget Udgave paa „Fremad"s Forlag. Ved sin kortfattede Oversigt over Kooperationens historiske Udvikling, Grundsætninger og praktiske Resultater har Bogen Bud til alle, der interesserer sig for dette samfundsvigtige Spørgsmaal. Bogen er smukt udstyret og koster kun Kr. 2,50 Hæftet og Kr. 4,25 indbundet i Helshirtingsbind.

„Arbejdersangbogen". En af de danske Bøger, der har opnaaet størst Salgssucces, er „Arbejdersangbogen". For 5 Aar siden udkom den store, smukke Sangbog, og allerede nu foreligger paa „Fremad"s Forlag 4. Oplag, og den populære Sangbog er nu trykt i 25,000 Eksemplarer. En Del nye Sange, bl. a. af H. C. Hansen, Oskar Hansen, Gunnar Ottesen, A. D. Henriksen, Leliveld og flere, er blevet optaget sammen med forskellige Sange af ældre Dato, som Udgiverne har syntes burde med i „Arbejdersangbogen". Til Trods for den betydelige Udvidelse paa ikke mindre end 32 Sider, endda med en Del Noder, er den gamle Pris Kr. 1,50 blevet bibeholdt. Det er Røverkøb for 271 gode Arbejdersange, hvoraf mange med vedføjet Melodi. Det vil sikkert gaa den nye Udgave som dens Forgænger, den vil blive revet væk.

„Arbejderbevægelsens Stormænd." I denne udmærkede Serie, der udgives af Forlaget „Fremad", foreligger nu *„Hjalmar Branting"* af Hans Hansen, *„August Bebel"* af Ib Kolbjørn, *„Keier Hardie"* af Peder Nørgaard og *„Mac Donald"* af Johs. Sperling. Vi kan paa det bedste anbefale disse smaa Biografier, der foruden en levende Skildring af den paagældende Person tillige kaster Strejflys over Samfundstilstandene, hvorved Billederne faar det dybe Perspektiv. Forlaget har udstyret Bøgerne paa det nydeligste, smuk Sats, træfrit Papir, og hvert Omslag bringer en kunstnerisk udført Tegning af den biograferedes Hoved ved Poul Beck, saa man samtidig faar et helt Portrætgalleri af disse fremragende Mænd. Og alt for den latterlig billige Pris af 35 Øre pr. Biografi.

Ny Samling „Folke Scene". Sidste Aar paabegyndte Forlaget „Fremad" Udgivelsen af en Række smaa Komedier særlig beregnet til Opførelse af Dilettanter og til Afløsning af det gammeldags Vaudeville-Pjank. Første Bind, der udelukkende indeholdt Stykker af Harald Bergstedt, efterfølges i disse Dage af et andet Bind, der dels er skrevet af Bergstedt alene, dels i Samarbejde med Mikkel Christensen, Oskar Hansen, Ove Nielsen samt et enkelt Stykke af Carl Winther Sørensen alene. Samlingen omfatter følgende Smaastykker: „Fanden i Gammelby", „Sommerlejren", „En fremmed Søn", „Et verdenshistorisk Møde", „Trone og Alter" og „Den skrækkelige Familie". Som Eksempel paa hvor moderne indstillet nogle af disse smaa Komedier er, skal vi nævne, at i „Trone og Alter" behandles et saa aktuelt Emne som Kong Alfons Tronafsættelse med Pave-Radiotale afbrudt af Moskva-Senderen. Det er respektløst, vittigt og morsomt gjort, og vi tvivler ikke om, at dette andet Bind vil faa samme gode Modtagelse som første. Komedierne kan ogsaa faas enkeltvis som Rollehæfter til smaa Priser.

Arbejdsløshedslovgivningen.

Af Landstingsmand *Ludvig Christensen.*

(Fortsat).

Fra den første Arbejdsløshedslov i 1907 blev vedtaget og indtil Revisionen i 1927, havde Loven paa dette Omraade som første Bestemmelse den, at der ikke maa ydes Understøttelse „under Strejke eller Lock-out til Personer, der omfattes af samme". Saa faa og klare var Ordene. Nu har disse Ord faaet en meget lang Tilføjelse, der paa væsentlig Maade ændrer ved de ellers gennem 20 Aar bestaaende Forhold.

Hidtil ramte Bestemmelsen kun Medlemmerne af den Arbejdsløshedskasse, af hvis faglige Organisation der var erklæret Strejke, eller over for hvem der var erklæret Lock-out, medens Arbejderne i andre Fag, der blev arbejdsløse paa Grund af Strejke eller Lock-out, havde Ret til at faa udbetalt Understøt-

telse under Arbejdsløsheden. Efter Loven af 1927 er dette ændret saaledes, at ikke alene de, der erklærer Strejke, eller over for hvem, der erklæres Lock-out, udelukkes fra Understøttelse, men ogsaa de, der sidst har arbejdet paa en af de konfliktberørte Virksomheder, og alle de, der bliver ledige paa Grund af Konflikten. Herved kan opstaa den Urimelighed, at en ganske lille Faggruppe inden for en iøvrigt stor Industri kan faa en langt større Betydning for mange Menneskers Ve og Vel end nogensinde før. Hvis f. Eks. Kedelpasserne etablerer Strejke for 3 af deres Medlemmer i en stor Fabrik med maaske 1000 Arbejdere, ja, saa kan de 1000 Mand selv om de er fuldkommen uden Indflydelse paa Konflikten, og selv om Konflikten i sig selv maaske er nok saa taabelig, ikke faa Understøttelse af Arbejdsløshedskassen, naar de paa Grund af Konflikten bliver ledige. Paa samme Maade kan Arbejdsgiverne gennem sine Lock-out'er ramme langt videre end tidligere.

Ved en Strejkes eller Lock-out's Ikrafttræden var det tidligere saadan, at Direktøren for Tilsynet, naar han fik Meddelelsen om Konflikten, straks gik i Gang med at undersøge, i hvor høj Grad den vilde faa Indflydelse paa Beskæftigelsesmulighederne, og paa Grundlag af nogle Regler, der var udarbejdede ved Forhandling mellem Direktoratet og Arbejdsnævnet, afgjorde Direktøren saa, om der skulde lukkes for Udbetaling, enten af hele Kassen eller enkelte af dens Afdelinger. Nu skal der efter Loven straks lukkes for al Udbetaling i hele Kassen, naar der udbryder en Konflikt, uanset hvor lille den er, og efter Lukningen begynder Direktoratet Undersøgelsen og træffer derefter Afgørelse af, og i hvor stor Udstrækning der paany kan lukkes op for Udbetaling. Loven er altsaa i al sin Urimelighed saadan, at hvis en lille Arbejdsmandsafdeling i Neksø strejker fra i Morgen tidlig, saa skal fra samme Time hele Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse standse Udbetalingen i alle dens Afdelinger over hele Landet. Naar Loven i Praksis ikke virker lige saa taabeligt, som Lovteksten i Virkeligheden forudsætter, skyldes det den Omstændighed, at de Regler for Genaabningen af Kasser, der er lukkede paa Grund af Konflikter, som Direktøren skal arbejde efter, og som fastsættes for 3 Aar ad Gangen af Ministeren efter Forhandling med Ministeriets Arbejdsudvalg, er mere rimeligt affattede end Loven.

Understøttelse kan naturligvis ikke udbetales under Sygdom eller Arbejdsudygtighed, eller hvis Arbejdsløsheden skyldes overdreven Nydelse af Spiritus, Ufordragelighed over for Arbejdsgivere eller Arbejdskammerater, eller utilbørlig Adfærd. Heller ikke Medlemmer, der afsoner Straf eller hensidder i Varetægtsarrest, kan faa Understøttelse. Afskaarne fra Understøttelse er ligeledes Medlemmer, der oppebærer Fattigunderstøttelse med Fattighjælpsvirkning, eller som i de sidste 3 Maaneder gentagne Gange har modtaget saadan Hjælp, samt Aldersrente- og Invaliderentenydere. For Aldersrentenydere kan der dog, naar ganske særlige Omstændigheder taler derfor, med Direktørens Samtykke gøres Undtagelser derfra.

Hvis et Medlem uden at have fyldestgørende Grunde derfor nægter at overtage et for ham passende Arbejde, der bliver ham anvist af Kassens Bestyrelse, af et offentligt Anvisningskontor eller af en Kommunalbestyrelse, standser hans Ret til Understøttelse.

Arbejdende Medlemmer, hvis Arbejdstid er nedsat med kun en Tredjedel eller derunder, kan ikke faa Understøttelse. Hvis Arbejdstiden nedsættes med mere end en Tredjedel, kan Kasserne selv i deres Vedtægter bestemme, om og i hvilket Omfang der skal kunne ydes Understøttelse.

En meget vigtig Bestemmelse er den, der fastslaar, hvad der ikke er fyldestgørende Grund til at nægte at overtage et anvist Arbejde. Der siges herom, at man ikke kan nægte at modtage anvist Arbejde, fordi Lønnen er lavere end den, man tidligere har haft, naar den blot ikke er under den Timeløn, der er Overenskomst om mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, eller lavere end den Løn, der i den paagældende Egn sædvanligvis betales for tilsvarende Arbejde. Med den givne Formulering har det afgjort været Arbejdsgivernes Hensigt at skaffe sig et Magtmiddel, hvorved man var i Stand til at tvinge Arbejdsløse til at modtage anvist Arbejde paa Vilkaar, som de ellers ikke vilde finde sig i, eller staa over for at miste Retten til Understøttelse.

Der maa ikke ydes Understøttelse til Personer, der aftjener deres Værnepligt, eller til Personer, der unddrager sig denne. Den sidste Bestemmelse er det umuligt for Kasserne at overholde, da det Offentlige jo ikke er i Stand til at slaa Plakater op paa de Personer, der unddrager sig Militærtjenesten, og de almindeligvis ikke selv gaar rundt og reklamerer med det.

Ved den sidste Revision indførte man endvidere den Bestemmelse, at hvis et Medlem undlader at betale Alimentationsbidrag, saa kan den Kommune, der betaler for ham, forlange af Kassen, at den tilbageholder af hans Understøttelse den ene Tredjedel, der indbetales til Kommunen. For det første er denne Ordning urimelig af den Grund, at Arbejdsløshedskasserne ikke bør gøres til Skatteindbetalingskontorer, vore Afdelingskasserere har rigeligt med Arbejde i Forvejen, men for det andet er den udbetalte Alimentationshjælp Fattighjælp med alle dens Virkninger og skal medføre, at den paagældende slet ikke kan faa Understøttelse, i alt Fald i et eller andet Tidsrum. Hele dette Problem har det imidlertid været umuligt at faa rigtig Klarhed paa.

Hvornaar ophører Retten til at nyde Understøttelse? Loven fastslaar som almindelig Hovedregel, at Retten til Understøttelse bortfalder, saafremt man ikke i de forud for Understøttelsens Udbetaling gaaende 2 Aar har haft mindst 10 Maaneders Arbejde. Det vil i Praksis sige, at hvis man i Løbet af 2 Aar er kontrolleret arbejdsløs i mere end 14 Maaneder, kan man ikke faa Understøttelse, før man har haft Arbejde og ikke mere har 14 Maaneders kontrolleret Arbejdsløshed i de umiddelbart forudgaaende 2 Aar.

Denne i sig selv strenge Bestemmelse kan Ministeren tillade midlertidigt sat ud af Kraft i Tilfælde af, at der hersker, eller indenfor de sidste 2 Aar har hersket ekstraordinær stor Arbejdsløshed indenfor Faget.

Kasserne kan iøvrigt selv fastsætte i deres Vedtægter, i hvilken Aarrække et Medlem kan modtage Kassens Maksimalydelse, men det maa dog ikke overskride 4 Aar. Har et Medlem i Løbet af de 4 Aar faaet fuld Understøttelse, kan han først faa Understøttelse igen tidligst 12 Maaneder derefter, og kun saafremt han indenfor disse 12 Maaneder har haft Arbejde i mindst 26 Uger.

Loven fastslaar iøvrigt, at der i Kassernes Vedtægter *skal* findes en Bestemmelse om, at hvis et Medlem har haft 4 eller flere Dages Arbejde i en Uge, skal Understøttelsen bortfalde for hele den paagældende Uge, og det *kan* fastsættes, hvis Kassen ønsker det, at Understøttelsen bortfalder, naar Medlemmet har haft 3 Dages Arbejde i en Uge. Har Medlemmet mindre end 3 Dages Arbejde, bortfalder kun Retten til Understøttelse for de Dage, han har haft Arbejde.

Krisefond. Det vil føre for vidt her at komme ind paa en fuldstændig Redegørelse for, hvad der siden den første Arbejdsløshedslovs Gennemførelse er sket med Hensyn til Lovgivning om fortsat Hjælp i Kriseperioder efter den vedtægtsmæssige Hjælps Ophør; kun Hovedlinjerne skal nævnes.

Den første Lov om ekstra Hjælp under Kriser blev vedtaget i 1909 og fastslog paa samme Maade, som det allerede da var gældende for Sygekassepatienter, at Kommunalbestyrelserne, naar et Medlem af en anerkendt Arbejdsløshedskasse havde optaget hele sin vedtægtsmæssige Understøttelse og fortsat var arbejdsløs, uden Fattighjælps Virkning kunde udbetale Hjælp af samme Omfang og Varighed, som Arbejdsløshedskassen havde udbetalt. Loven gjaldt kun til 1. April 1910 og blev ikke forlænget. Nogle Aar senere, fra 1. April 1915, blev der givet Kasserne Adgang til at oprette Fond til fortsat Hjælp, hvortil kunde henlægges 10 pCt. af Medlemsbidraget, og hvortil der blev ydet et ekstra Statstilskud. Disse Fond kom dog aldrig til at betyde noget reelt og bortfaldt, da man ved Lovrevisionen i 1921 gennemførte Oprettelsen af det store Arbejdsløshedsfond med Bidrag fra saavel Arbejdsgiverne som Statskassen. Bestemmelserne om dette Fond ændredes ved en Revision i 1924, og som det vil være Læserne bekendt, blev Fondets Virksomhed ved Lovrevisionen i 1927 skaaret ned, saa bl. a. al Udbetaling af fortsat Hjælp bortfaldt.

Loven af 1927 giver Arbejdsløshedskasserne Adgang til at oprette Krisefond, der kun maa træde i Virksomhed, naar der er ekstraordinær stor Arbejdsløshed indenfor Kassens Omraade, og som skal have en særlig Vedtægt, der skal godkendes af Direktøren for Tilsynet.

Hvad Loven derimod ikke gav, og det var dens store Svaghed, var Startkapital-Støtte til Oprettelsen af Krisefond. Det maatte jo nemlig paa Forhaand staa klart for enhver, at det vilde være umuligt for det store Flertal af Kasserne midt i en Kriseperiode med meget store Ekstrakontingenter til Arbejdsløshedskasserne at skaffe Midler til at starte Krisefond. Resultatet var da ogsaa, at kun nogle enkelte Kasser oprettede Krisefond.

I Erkendelse af Lovens Urimelighed maatte derfor den samme Regering, der i 1927 fik den nedskaarne Arbejdsløshedslov gennemført, stille Forslag om saadanne Ændringer i Loven, at der blev skaffet en vis Startkapital, og i Foraaret 1928 ved-

toges en Ændring til Loven, hvorved der af Arbejdsløshedsfondet ydes et Tilskud af 10 Kr. pr. nydende Medlem samt et i 5 Aar rentefrit Laan paa 5 Kr. pr. nydende Medlem. Denne Indrømmelse kom naturligvis ogsaa de Kasser til Gode, der allerede havde oprettet Krisefond, og den medførte, at der var nogle flere, der blev i Stand til at oprette saadanne. Forudsætningen for disse Tilskud og Laan er dog, at der, inden Udbetaling af Fondet kan paabegyndes, skal skaffes et tilsvarende Beløb i Medlemsbidrag.

Krisefonds Oprettelse forudsætter altsaa i Henhold til Loven, at der af Medlemmerne indbetales et Beløb af 15 Kr., og at der af Arbejdsløshedsfondet ydes et Tilskud paa 10 Kr. samt et Laan af 5 Kr. Først naar Krisefondet paa denne Maade har en Formue paa 30 Kr. pr. nydende Medlem, kan det faa Lov til at træde i Virksomhed, naar iøvrigt Betingelserne med Hensyn til Arbejdsløshedens Omfang er til Stede. Der kan dog, hvis Direktøren for Tilsynet giver sin Tilladelse dertil, aabnes for Virksomheden paa et tidligere Tidspunkt, saafremt det skønnes, at den Beholdning, der er i Fondet, er tilstrækkelig stor til at paabegynde Udbetalingen med.

Krisefondets Indtægter fremkommer først og fremmest ved Medlemsbidrag, der mindst skal være saa stort, at det andrager 20 pCt. af, hvad der betales i ordinært Kontingent til Arbejdsløshedskassen, men hvis Størrelse Fondets Bestyrelse iøvrigt selv bestemmer. Hertil ydes Tilskud af Staten og Kommunerne efter ganske de samme Regler, som er gældende for Tilskud til Arbejdsløshedskasserne, og endelig faar Fondene et Tilskud fra Arbejdsløshedsfondet. Dette Tilskud bestaar i, at fire Femtedele af Arbejdsløshedsfondets Renteindtægter (hvorfra dog forlods tages 10 pCt., men herom senere) fordeles til de anerkendte Arbejdsløshedskasser, der har oprettet Krisefond, og det herved fremkomne Beløb fordeles til Kasserne i Forhold til det til Krisefondene indbetalte Medlemsbidrag. Der kan dog ikke ydes nogen Kasse et større Tilskud af Arbejdsløshedsfondet end 25 pCt. af Medlemsbidraget.

Hvis Krisefondets Formue i gode Tider bliver for stor, kan Bestyrelsen, med Tilslutning af Direktøren for Tilsynet, bestemme, at Indbetalingen af Medlemsbidraget standses indtil videre. Bliver der Uenighed mellem Bestyrelsen og Direktøren herom, kan Sagen indankes for Arbejdsnævnet med Appel til Ministeren.

De 10 pCt., der forlods tages fra af det Beløb, Arbejdsløshedsfondet kan anvende som Tilskud til Krisefond, skal anvendes som Tilskud til saadanne private Arbejdsløshedskasser, som ikke har Statsanerkendelse og deraf følgende offentlige Tilskud. Det Tilskud, disse Kasser kan faa af Arbejdsløshedsfondet, kan naa op til, men maa ikke overstige 40 pCt. af det indbetalte Medlemsbidrag. Det er en Betingelse for, at de her omhandlede private Arbejdsløshedskasser kan faa Tilskud fra Arbejdsløshedsfondet, at de efter Ministerens Skøn yder deres Medlemmer en Understøttelse, der svarer til, hvad de anerkendte Arbejdsløshedskasser yder deres Medlemmer.

De private Arbejdsløshedskasser, der kan komme i Betragtning, er som Regel Foreninger af Funktionærer af forskellig Art. Nogen særlig Trang synes der dog ikke at have været for Oprettelsen af Krisekasser af denne Art, idet der til Dato ikke er oprettet nogen.

Udbetaling af Understøttelse fra Krisefondet. Naar Krisefondet opfylder de økonomiske Betingelser, er det iøvrigt Kassens Bestyrelse, der træffer Bestemmelse om Paabegyndelse af Udbetaling af Understøttelse af Fondet, dog saaledes begrænset, at Understøttelsesudbetalingen ikke maa paabegyndes, før der indenfor Kassens Omraade er en nærmere bestemt Arbejdsløshedsprocent. Denne Ledighedsprocent er forskellig for de forskellige Kasser, og var i Loven af 1927 fastsat saaledes, at naar Ledigheden i de nærmest foregaaende 2 Maaneder har oversteget Ledigheden i de samme 2 Maaneder i de sidste 10 Aar — hvoraf dog udskydes de 2 højeste Procenter — med 70 pCt., og den gennemsnitlige Ledighedsprocent er 10 eller derunder, kan Udbetalingen paabegyndes. Hvis den gennemsnitlige Ledighedsprocent for de beregnede Maaneder ligger over 10, bliver de 70 pCt., som Ledigheden skal være større, nedsat med 3 for hver Point, den gennemsnitlige Ledighed ligger over 10. Tillægsprocenten kan dog ikke gaa under 40.

Opstiller man et Eksempel paa, hvorledes denne indviklede Ordning virker i Praksis, vil det se saaledes ud: Der har de 2 foregaaende Maaneder været en gennemsnitlig Ledighedsprocent paa 8. I de tilsvarende Maaneder i de 10 foregaaende Aar har den gennemsnitlige Ledighed pr. Aar været henholdsvis 3, 5, 6, 4, 8, 11, 15, 7, 3 og 2. Heraf skal de 2 højeste udskydes, altsaa 11 og 15.

Resten bliver som Gennemsnit af de 8 laveste Aar en Ledighedsprocent af 4,5. Da den gennemsnitlige Ledighed ligger under 10 pCt., skal der en Forøgelse af Ledigheden med de fulde 70 pCt. for at sætte Udbetalingen i Gang, og da de 8 pCt., der i dette Eksempel har været i to nærmest foregaaende Maaneder, ligger mere end 70 pCt. over de 4,5 pCt., der er det beregnede Gennemsnit for de samme Maaneder i de forudgaaende 10 Aar, kan Faget erklæres kriseramt, og Udbetalingen af Understøttelse begynde. (Fortsættes).

Vil De hjælpe Deres Kammerater?

Da meld Dem!

En Appel til alle unge Mænd og Kvinder.

Arbejdernes Samariterforening ønsker gennem disse Linier at henlede alle organiserede Arbejderes, og navnlig de unge Arbejderes, Opmærksomhed paa den Virksomhed, som den udfolder, og den gør det med saa meget mere Føje, som denne Virksomhed netop kan faa Betydning paa hver eneste Arbejdsplads, som den kan lægge ind under sit Arbejdsomraade.

Arbejdernes Samariterforening har jo nemlig til Formaal at uddanne Mænd og Kvinder af Arbejderklassen, saaledes at de er i Stand til at yde en foreløbig Nødhjælp i Tilfælde af, at der sker en Ulykke eller et større og mindre Uheld paa Arbejdspladsen, Gaden eller i Hjemmet.

Sikkert de allerfleste Arbejdere har været stillet over for det Tilfælde, at der er sket en Ulykke, og at en Kammerat er blevet kvæstet, og at ingen af dem har Begreb om, hvad de skal gøre for at hjælpe den Tilskadekomne eller Syge inden Lægen eller Ambulancen kommer. Og der kan jo være Tilfælde, hvor det er Livet om at gøre, at der kræves øjeblikkelig Hjælp.

Naar man tænker over dette, indser man ogsaa let, at det er heldigt og nødvendigt, at der sker en Ændring i dette Forhold. Det bør i Virkeligheden være saaledes, at der paa enhver Arbejdsplads er Arbejdere, der har faaet en saadan Uddannelse, at de kan bringe Kammeraterne, der bliver ramt af Ulykke eller Uheld, den første hensigtsmæssige Hjælp.

Det er endda muligt, at det vil blive forlangt fra Lovgivningsmagtens Side i den nye Fabrikslov, der kommer, thi det nytter jo ikke stort, at Lovens Krav om Forbindskasser er imødekommet, naar der ingen er, der forstaar at anvende dens Indhold. Denne Uddannelse kan man faa gennem de Kursus, som Arbejdernes Samariterforening opretter, og derfor opfordrer vi Arbejderklassens Mænd og Kvinder til at indmelde sig til disse Kursus, hvor de faar den grundigst mulige Uddannelse.

Arbejdernes Samariterforening er den ældste her i Landet, idet den allerede blev stiftet i 1907.

Arbejdernes Samariterforening under Dansk Røde Kors indbyder nu atter Arbejderne til sit Kursus i Nødhjælp.

Enhver Mand og Kvinde, der er fyldt 18 Aar, kan deltage. Undervisningen begynder først i Oktober Maaned i Ravnsborggades Skoles Gymnastiksal og foregaar hver Mandag og Onsdag Aften fra Kl. 8 til

10 en Gang ugentlig i 6 Maaneder. Prisen for et Kursus er 10 Kr., men naar Arbejdsløshed eller andre Forhold taler derfor, gives der halve og hele Frikursus.

Enhver, der vil være med og derved blive i Stand til i paakommende Tilfælde at hjælpe sine Kammerater, kan indmelde sig til Formanden, Fabriksarbejder *A. W. Bech*, Dannebrogsgade 36, 5., Tlf. Eva 2471 y., efter Kl. 6, til Næstformanden, Cigarhandler *A. Johannesen*, Thurøvej 21, St., Tlf. Godth. 190 y. eller til Kassereren, Mekaniker *H. C. Olsen*, Lollandsvej 27, 2., Tlf. Godth. 3924 y. Indmeldelser kan ske pr. Telefon eller ved Brevkort med Navn, Stilling og Adresse, man vil derefter faa Meddelelse om naar Kursuset begynder.

Medlem af Samariterforeningen.

Er man uddannet i Arbejdernes Samariterforening, bør man ogsaa være Medlem af den, idet man derved faar Adgang til at vedligeholde sine Kundskaber og Færdigheder eller faa dem yderligere supplerede gennem Foredrag, Øvelser og ved praktisk Virksomhed.

Vi skal saaledes nævne, at Arbejdernes Samariterforening i to Aar har etableret Vagt ved D. U. I.s internationale Sommerlejr i Ermelunden, ved Socialdemokratiets Grundlovsfester, 1. Maj Fester, sociale Ungdomsorganisationers Fester, Mejeriudstillingen i Forum, Badeanstalten „Sønderstrand" m. fl.

Kontingentet er 4 Kr. om Aaret, og Indmeldelse foregaar sammesteds som ovenfor nævnt.

Arbejdernes Samariterforenings Ungdomsafdeling.

Endelig maa nævnes, at Arbejdernes Samariterforening giver Instruktionskursus i Samaritergerning og Hygiejne for unge Mennesker mellem 12 og 18 Aar.

Disse Kursus er fuldstændig gratis, og Indmeldelse sker paa samme Steder, som vi allerede har nævnt, samt hos Ungdomsafdelingens Formand, *Holger Jørgensen*, Saxogade 76, 3.

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—8.

Bestyrelsen.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv. Telf. 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra $4^1/_2$—$6^1/_2$.

Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra $4^1/_2$—$6^1/_2$.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra $4^1/_2$—$6^1/_2$.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Herman Triers Plads 4, St tv.

Kontoret er aabent hver Mandag fra $5^1/_2$—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Krystalgade 24^3. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Københavns Afd. 7.

(Budene ved Bladkompagniet).

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er i Regelen aabent Tirsdag fra Kl. $12^1/_2$—$2^1/_2$.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3 Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 62 | Januar 1932 | 17. Aargang

Ved Aarsskiftet.

Under de mest urolige Forhold saavel i Udlandet som herhjemme, med Millioner af Arbejdsløse Verden over, oprandt det nye Aar.

For Tusinder og atter Tusinder af Arbejderhjem lurer Arbejdsløshedens graa Spøgelse, og ingen kan paa nuværende Tidspunkt øjne Mulighed for en Lysning. Den indtraadte Valutamisere har skærpet den økonomiske Verdenskrise og hindret Handel og Industri at fungere normalt.

Resultatet heraf ses daglig. Flere og flere melder sig som Arbejdsløse, og mørke Skygger kastes over de Hjem, hvor Forsørgeren endnu har Arbejde, men hvor Trusler om Arbejdsløshed hænger over Hovedet.

Ved Beretninger ude fra den store Verden oplyses om de samme Forhold. Derfor maa Sammenholdets Fane hæves højt, baade nationalt og internationalt; intet Forsøg, der tager Sigte paa Splittelse, maa taales. I Øjeblikket har Arbejderne Brug for al den Magt, som Enighed og Samdrægtighed giver, til at løse de Opgaver, som den indviklede økonomiske Situation afføder. Vi haaber, det nye Aar maa bringe Held og Lykke til vore mange Medlemmer, ikke mindst af Arbejde til de mange ledige Hænder. Vi bringer en Tak til vore mange gode Tillidsmænd Landet over for godt Samarbejde i Aaret, der svandt, og giver hverandre Løfte om fortsat Arbejde for vor fælles store Sag: Højnelse af den arbejdende Kvindes Kaar.

Glædeligt Nytaar!

Alvilda Andersen.

Overenskomstsituationen.

I Henhold til vor sidste Redegørelse i Medlemsbladet vedrørende Valutamiseren, hvor vi paa Trods af, at vore Medlemmer havde stemt for Ikke-Opsigelse af Ægforretningernes Overenskomst, alligevel i Hovedledelsen kom til det Resultat at opsige, da man paa daværende Tidspunkt absolut ikke kunde overse Situationen med Hensyn til Kronens Stilling, skal vi meddele følgende:

De samvirkende Fagforbunds og Arbejdsgiverforeningens Underudvalg traf Aftale om, at Opsigelsesfristen for Overenskomsterne skulde nedsættes med henholdsvis 1 og 2 Maaneder, saaledes at der først skulde opsiges den 31. December f. A.; dette blev forelagt paa et den 15. Oktober afholdt Formandsmøde og godkendtes enstemmigt. Man vedtog endvidere, at man i Midten af December paany skulde indkalde til et Formandsmøde, for der at tage endelig Stilling til Opsigelserne, da ingen paa daværende Tidspunkt kunde overse Situationen.

Vor Hovedbestyrelse var samlet den 19. Oktober f. A. og tiltraadte det, som var bestemt paa Formandsmødet.

I Stedet for at forbedre sig, forværredes Situationen imidlertid, saaledes at man hen i December Maaned stod lige saa raadvild overfor Opsigelses-Spørgsmaalet som i Oktober. De samvirkende Fagforbunds Underudvalg havde stadig været i Forhandling med Arbejdsgiverne for at finde en eller anden Udvej for paa bedste Maade at varetage Arbejdernes Tarv. Resultatet af disse Drøftelser var imidlertid ret negativt. Man samledes igen til Formandsmøde i De samvirkende i December og under Drøftelserne her stillede De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg Forslag om, at vi skulde foreslaa Arbejdsgiverforeningen at forlænge Opsigelsesfristen enten til den 30. April 1932 til Udløb den 1. Juni 1932, eller til den 31. Maj 1932 til Udløb den 1. Juli 1932. Dette Forslag blev enstemmigt vedtaget. Man henvendte sig derefter til Arbejdsgiverforeningen med Forslaget, men fik det pure forkastet til Trods for, at man overfor Arbejdsgiverforeningen havde stillet i Udsigt, at man eventuelt vilde udskyde Opsigelsesfristen til den 30. Juni til Udløb den 1. August 1932. Dette skulde dog først sanktioneres af en kompetent Forsamling. Paa Formandsmødet havde man vedta-

get, at hvis Arbejdsgiverne ikke vilde tiltræde det Forslag, der blev stillet, stod de forskellige Forbund frit i Spørgsmaalet om Opsigelse eller Ikke-Opsigelse. Forbundene behøvede ikke i den foreliggende Situation at søge Sanktion, saafremt de besluttede sig til opsige, men skulde tilstille De samvirkende Fagforbund Meddelelse om, hvilke Overenskomster der blev opsagt, og hvor mange Medlemmer disse Overenskomster omfattede. Dog gør vi opmærksom paa, at denne Bestemmelse ikke var ensbetydende med Sanktion til Strejke.

Efter dette Resultat indkaldtes vor Hovedbestyrelse til et Møde den 27. December og man enedes her efter en indgaaende Drøftelse om at opsige samtlige Overenskomster for Februar, Marts og April for de Virksomheder, der staar tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening. Arbejdsgiverforeningen havde nemlig paa sit Hovedbestyrelsesmøde i December forbudt sine Underorganisationer og Medlemmer at forhandle om Udskydelse af Opsigelsesfristen. Vi har paa nuværende Tidspunkt opsagt for ialt ca. 6000 af Forbundets Medlemmer. Vore forskellige Afdelinger har i Cirkulærer faaet Meddelelse om, hvilke Overenskomster, det er, der er opsagt, ligesom vi i Cirkulærer har gjort vore Afdelinger bekendt med, under hvilke Forhold Hovedbestyrelsen har taget Bestemmelse om Opsigelserne, og hvilke Faktorer, der har dikteret dette Skridt. Vi har ligeledes i Cirkulærer meddelt Afdelingerne, hvilke Arbejdsgivere udenfor Arbejdsgiverforeningen vi har anmodet om at faa udskudt Opsigelsesfristen henholdsvis 1 og 2 Maaneder og hvilke der er indgaaet herpaa.

Afsluttede Overenskomster.

Med Dampvaskeriet „Absalon“ er opnaaet samme Ordning som for Dampvaskeriejerforeningen.

Med Vaskeriet „Sorttevit“ er oprettet ny Overenskomst; Lønnen er for kvindelige Arbejdere den første Maaned 56 Øre pr. Time, derefter 66 Øre pr. Time.

For Mærkersker og Stiversker, antagne som saadanne, den første Maaned 64 Øre, derefter 68 Øre pr. Time. For Vaskekoner og Strygersker 68 Øre pr. Time. Forsaavidt at den normale Arbejdstid i en Uge udgør mindre end 40 Timer, ydes der den paagældende et Tillæg af 5 Øre pr. Time. Arbejdere, der møder med Attest fra Fagforeningen for at være øvede, antages med Løn som øvede Arbejdere.

Kvinder, der har været beskæftiget i Virksomheden i tre Maaneder, erholder en Ferie à 3 Arbejdsdage uden Afkortning i Lønnen. Ferien skal falde mellem den 1. Juni og den 15. August. Ingen højere Lønninger kan nedsættes som Følge af Overenskomsten.

Overenskomsten er gældende fra den 27. November 1931 til den 1. April 1932.

Forud for Afslutningen af de to Overenskomster havde Københavns Afdeling 6 indledet en Kampagne mod Dampvaskerierne „Absalon*, „Sorttevit“, „Apollo“ og „Illum“ for at faa Kvinderne organiserede. En Artikel i „Social-Demokraten“ om Forholdene bevirkede, at Kvinderne henvendte sig til Afdelingen og blev organiserede.

Københavns Afdeling 1 har lokalt afsluttet Overenskomst med W. Bähncke & Co. Begyndelseslønnen er 30 Kr. pr. Uge, efter 4 Ugers Forløb 33 Kr., i alle Afdelinger. Kvinder, der har været beskæftiget i Virksomheden uafbrudt i et halvt Aar faar 3 Dages Ferie, efter et Aars Beskæftigelse 6 Dages Ferie med fuld Løn.

Overenskomsten træder i Kraft den 1. Januar 1932.

Samme Afdeling har lokalt oprettet ny Overenskomst med A/S The Hairloch-Cusien & Co.

Lønnen er for Nybegyndere de første 4 Uger 42 Øre, de næste 4 Uger 52 Øre, de næste 4 Uger 62 og derefter 66 Øre pr. Time.

Ved Gummieringsmaskinerne betales 73 Øre pr. Time. Arbejdersker, der har været beskæftiget i 3 Maaneder i Virksomheden erholder 2 Dages Sommerferie. Arbejdersker, der har haft et halvt Aars Beskæftigelse, erholder 3 Dages Ferie med fuld Løn.

Overenskomsten er gældende fra den 21. November 1931 til den 21. November 1932.

Med Fabrikant Torp, Blaagaardsgade, er oprettet følgende Ordning: Arbejdstiden er fra Kl. $7^3/_4$ til 5, og Lørdag fra Kl. $7^3/_4$ til $1^3/_4$.

Hvis Akkordarbejderne overgaar til Timeløn fastsættes denne til 85 Øre.

De bestaaende Akkordpriser bibeholdes med følgende Ændringer: Bløde Flipper $8^1/_2$ Øre, hvide Officersskjorter med stivet Linning 9 Øre.

Mæglingsmøder.

Mæglingsmøde afholdt overfor A/S Københavns Lampe- og Lysekronefabrik. Anledningen var Klage over, at Firmaet havde afskediget Tillidsmanden, men samtidig antaget en ny Kvinde; vi kunde derfor ikke anerkende, at Afskedigelsen var sket paa Grund af Arbejdsmangel.

Efter Diskussion af Sagen indgik Firmaet paa at genantage Tillidsmanden og beskæftige hende ved Pressemaskinen.

Mæglingsmøde afholdt paa Firmaet Fog & Mørups Virksomhed i Anledning af Krav om forhøjet Timeløn til 18 Kvinder, der arbejder for en Timeløn fra 59 til 65 Øre uden Adgang til Akkord. Man enedes om at vise Sagen tilbage til lokal Forhandling. Sagen er her gaaet i Orden, Kvinderne har faaet tillagt 5 Øre pr. Time.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Skandinavisk Gasapparatfabrik i Anledning af Strid om Akkordpriserne ved en ny Type Gasmaalere. Efter en indgaaende Diskussion vistes Sagen tilbage til lokal Forhandling. Ved denne er opnaaet Enighed om følgende Ord-

ning: For Type 0 betales 3 Kr. 85 Øre pr. Stk., for Type 1 betales 3 Kr. 50 Øre pr. Stk. Priserne er for Arbejdet i Kolonnesystem.

Mæglingsmøde afholdt paa Glud & Marstrands Fabriker, Løveallé, i Anledning af Strid om Akkordprisen for en Eksportvare, for hvilken der i 1927 var aftalt en særlig Pris. Sagen diskuteredes, Enighed opnaaedes ikke og Sagen er derefter ført videre til Timandsmøde.

Mæglingsmøde afholdt paa samme Fabrik, Kapelvej, i Anledning af, at Kvinderne klager over, at deres Fortjeneste er gaaet ned, fordi der er sat Beskyttelse paa Maskinerne. Kvinderne forlangte Akkorden forhøjet. Enighed opnaaedes ikke og Sagen gaar derefter til Timandsmøde.

Kendelse

i det i Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931 af Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund nedsatte Udvalg vedrørende Ferieordningen.

Som Resultat af et af Hovedorganisationernes Udvalg til Behandling af Uoverensstemmelser vedrørende Ferieordningen for 1932 den 27. Oktober 1931 afholdt Møde har Udvalget i Henhold til Mæglingsforslaget af 26. Marts 1931, B 5, henskudt forskellige Uoverensstemmelser til Afgørelse af Forligsmanden som Opmand.

1. Ved Udarbejdelsen af en Ferieordning for Medlemmer af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, beskæftigede hos Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, fastlagt ved Overenskomst af 19. September 1931, har Sammenslutningen forlangt indsat i den indledende Passus, hvormed Ferieregelerne begynder, *„under Forudsætning af, at Ordningen opretholdes ved kommende Overenskomstfornyelser"**), medens Centralorganisationen har modsat sig dette. Uoverensstemmelsen bestaar altsaa deri, at Arbejdsgiverne mener, at de for 1932 udarbejdede Ferieregler bortfalder uden at afsætte Virkninger for 1932, medmindre de bekræftes, enten derved, at den almindelige Overenskomst ikke opsiges, eller ved at Ordningen i Tilfælde af Opsigelse udtrykkelig opretholdes, medens Arbejderne hævder, at den fra 1. Maj 1931 til 1. Maj 1932 oparbejdede Ferieret med tilhørende Feriegodtgørelse under alle Forhold bestaar og saaledes ikke kan bringes i Fare gennem en eventuel Opsigelse af den almindelige Overenskomst.

Den konstaterede Uoverensstemmelse er imidlertid i og for sig uden Betydning for Ferieregelernes Udarbejdelse, idet den alene vedrører, hvorledes Ferieretten, forsaavidt den bestaar, skal gennemføres, og desuden behøver den principielle Uenighed, der er kommet til Syne, slet ikke at give sig noget praktisk Udslag. Hvis der ikke sker Opsigelse af den i 1931 sluttede 1-aarige Overenskomst, eller saafremt i modsat Tilfælde man enes om dens Fornyelse (uden eller i Forbindelse med en egentlig Konflikt) inden 1. Maj 1932, fra hvilket Tidspunkt Ferieretten først kan gøres effektiv, kan hver af Parterne meget vel opretholde deres forskellige Opfattelser, uden at dette vil afsætte nogensomhelst Virkning i Udviklingens faktiske Forløb. Det turde derfor synes mest naturligt at udskyde Afgørelsen af den opstaaede Meningsulighed, indtil Forholdene maatte kræve en saadan. Og dette vil altsaa kun ske, saafremt den eventuelle Overenskomstsituation ikke maatte være afklaret inden 1. Maj 1932, thi i saa Fald vil man jo i Kraft af Arbejdernes principielle Syn kunne imødese, at der vil blive krævet udbetalt Feriegodtgørelse for Tiden siden 1. Maj 1931, medens Arbejdsgiverne ud fra deres Betragtningsmaade vil afvise et saadant Krav, hvormed der altsaa vil være opstaaet en egentlig Tvist, der byder sig frem til Behandling paa normal Maade.

Ud fra hvad her er sagt, maa Opmanden mene, at det omtvistede Indskud i Sommerferieregelernes Indledning bør undgaas, uden at dette dog kan opfattes som Udtryk for, at dermed noget er afgjort med Hensyn til Arbejdsgivernes Ret til at kræve den af dem hævdede Opfattelse lagt til Grund.

Paa samme Maade vil der være at forholde sig overfor den tilsvarende Uoverensstemmelse mellem Sammenslutningen og de andre med denne kontraherende, under De samvirkende Fagforbund hørende Forbund.

2. Træindustriarbejderforbundet har krævet 1) 2 pCt. saavel af Aarsfortjenesten som af Feriebetalingen samt 2) Feriebetalingen kvartalsvis indbetalt til Forbundet for saadanne Arbejdere, der skifter Arbejdssted, eller ogsaa Fabrikantforeningens Garanti for Pengenes Tilstedeværelse til sin Tid. Arbejdsgiverne tilbyder i Stedet for at yde 2 pCt. ogsaa af Feriebetalingen at medregne Overarbejdstimerne ved Udregningen af det i det foregaaende Aar præsterede Antal Arbejdstimer, men kun under Forudsætning af, at det under 2) nævnte Krav frafaldes. Da Forbundet ikke har ment at kunne indgaa herpaa, henfalder begge Spørgsmaal til Opmandens Afgørelse.

Medens det af Arbejdsgiverne fremsatte og af Arbejderne for Realitens Vedkommende accepterede Forslag om at medregne Overarbejdstimer sættes i Kraft, kan Forbundets Krav under 2) ikke imødekommes. Ganske almindeligt lægger de vedtagne Ferieregler for andre Fag Pligten til at udrede Feriebetalingen paa den enkelte Arbejdsgiver uden at indskyde Arbejdsgivernes Organisation som Mellenled eller Kautionist, og omend Ønsket fra Arbejdernes Side om at sikre sig, at et Retskrav om Feriebetaling ogsaa bliver fyldestgjort til sin Tid, er naturligt nok, foreligger der dog ikke tilstrækkelig Grund til for dette enkelte Fag at fravige den almindelige Regel.

3. A/S Dansk Svovlsyre- og Superfosfatfabrik ønsker indført tilsvarende Regler som fastsat i Forligsforslaget af 29. Juni 1931 for Aktieselskabet for kemisk Industri, saaledes at Sommerferie kun ydes til saadanne Arbejdere, der har været beskæftiget hos Selskabet en vis Tid indenfor det forløbne Aar, og der henvises i saa Henseende til, at der foruden den faste Arbejdsstab i Vintermaanederne beskæftiges en Del Arbejdere ved Ekspedition m. v., hvilke der formentlig ikke tilkommer Sommerferie, saa meget mindre som disse Arbejdere netop som Følge af deres forbigaaende Beskæftigelse lønnes forholdsvis højt.

Nu kan der vel nok under visse Forhold være god Grund til at fravige den almindelige Regel for Sommerferieordning, i hvert Fald forsaavidt det drejer sig om sæsonprægede Industrier eller Fag, hvor Arbejderne, endskønt fast knyttede til en bestemt Virksomhed, regelmæssigt er ubeskæftigede en vis Del af Aaret, uden at denne Lakune fyldes ud gennem Beskæftigelse af anden Art, og vedkommende Arbejders Løn desuden kan siges at være ansat netop under Hensyn dertil, men saaledes ses Forholdet ikke at være i nærværende Tilfælde. Tværtimod maa vel de Arbejdere, der i Ekspeditions-Sæsonerne er optaget paa Gødningsfabrikkerne, den øvrige Del af Aaret antages at være beskæftigede paa andre Arbejdspladser, deriblandt ogsaa paa saadanne, hvor der vil tilfalde dem en Feriebetaling i Forhold til det Antal Arbejdstimer, de i Aarets Løb har præsteret der. — En Særstilling i saa Henseende findes der ikke tilstrækkelig Grund til at tildele A/S Dansk Svovlsyre- og Superfosfatfabrik.

København, den 23. November 1931.

(sign.) *K. Riis-Hansen.*

*) Udhævet af os.

Arbejdsmændenes Fører
M. C. Lyngsie er gaaet bort.

Nytaarsaften lukkede den gamle Kæmpe sine Øjne. Ved *M. C. Lyngsies* Død har ikke alene de danske Arbejdsmænd mistet deres Fører, men hele Arbejderklassen en Forkæmper for de smaa i Samfundet. Selv kendt med Fattigbarnets Kaar glemte Lyngsie aldrig at værne de fortrykte, det være sig Mand, Kvinde eller Barn. At der har været oprigtig Sorg i mange Arbejderhjem, da Budskabet om Lyngsies Død gennem Radioen blev bekendt, er uden Tvivl. Uendelig mange har jo været saa nær i Berøring med Lyngsie, at de ikke kunde undgaa at skatte ham, ikke alene som Føreren for det store Forbund, men som Mennesket med den udprægede Egenskab, at gøre godt imod dem, der var paa Livets Skyggeside. Utallige har sikkert ved Lyngsies Død i Erindringen fremdraget forskellige Træk herpaa.

M. C. Lyngsie, der gennem 40 Aar arbejdede for de danske Arbejdsmænds Frigørelse, havde den Lykke at opleve dette sit Livsværk, og ingen var mere end han selv stolt af sine Arbejdsmænd og af at være deres Fører. Med sin enestaaende Begavelse og sine Evner var han en baade frygtet og elsket Mand, frygtet for sin skarpe Tunge og Pen af sine Modstandere — elsket af alle dem, som kom i nærmere Berøring med ham og nød godt af hans rige Begavelse og Trofasthed. Vort Forbund har igennem de mange Aar, det har bestaaet, været i nøje Kontakt med Dansk Arbejdsmandsforbund, ganske naturligt ud fra, at saa godt som alle vore Medlemmer er at betragte som kvindelige Arbejdsmænd, idet de ligesom Arbejdsmændene ikke er faglærte. M. C. Lyngsie har allerede fra Slutningen af Firserne sammen med sin prægtige Hustru været med til at opbygge Kvindeligt Arbejderforbund. — Med den største Indsigt i alle faglige Forhold og ikke mindst med Forstaaelsen af Forbundets Vanskeligheder med Organiseringen af Kvinderne hjalp han vort Forbunds Stifter, *Olivia Nielsen*, ikke alene med Raad, men ogsaa ved personligt at møde op ved de Agitationsmøder, der var indkaldt, og dér slaa fast Nødvendigheden af, at Kvinderne var med i det faglige Arbejde. Ogsaa for vort Forbunds Vedkommende havde Lyngsie den Glæde at se, at det, han var med til at saa, voksede sig stort og stærkt. M. C. Lyngsie og hans Hustru har aldrig mistet Interessen for vort Forbund, de har fulgt vor Udvikling med Kærlighed og Troskab. Vi vil paa vor Side altid mindes Arbejdsmændenes store Høvding, og vi siger ham Tak for det store Arbejde, han har gjort for os. Vi vil altid mindes ham med dyb Taknemlighed.

Ære være hans Minde.

Den gamle Kæmpe-Eg dør dog ej,
ret aldrig dens Liv forgaar,
hver Kerne, den gav til Jorden,
er en Skov om Tusinde Aar.

⊡

Ludovika Andersen.

Vort mangeaarige, trofaste Medlem, *Ludovika Andersen*, Forbundets Revisor fra 18. Juni 1923, afgik ved Døden den 3. December 1931. Ludovika Andersen har gennem Aarene haft forskellige Tillidshverv, dels indenfor sin Afdeling, Københavns Afdeling 1, og dels indenfor Forbundet. Hun har saaledes været Bestyrelsesmedlem i Afdeling 1 i ca. 10 Aar og siddet i Hovedbestyrelsen for A. L. K. fra 1918—1923, ligesom hun gennem mange Aar var en udmærket Tillidsmand for sine Kammerater hos Rich & Sønner. Enhver, der kendte Ludovika Andersen, holdt af hende for hendes djærve Væsen og hendes „gaaen lige paa", enten det var overfor Arbejdsgivere eller Kammerater. Da hun for nogle Aar siden, grundet paa Ulykkestilfælde paa Fabriken, maatte opgive sit Arbejde, var hun meget savnet som Tillidsmand, idet hun gennem Aarene havde sat sig godt ind i alle de forskellige Akkordforhold paa Virksomheden og saa godt som aldrig gik tom-

hændet fra en Forhandling. Ved sidste Kommunevalg valgtes hun ind i Hjælpekassen i Hvidovre og fungerede som Formand i et Par Aar. En snigende Sygdom gjorde, at den ellers saa livsglade Kammerat maatte trække sig tilbage fra de forskellige Tillidshverv, og Døden kom som en Befrielse for hendes store Lidelser.

At hun efterlader sig et stort Savn i sit Hjem er saare naturligt, saa meget mere som Ægteparrets eneste Barn opholdt sig i Udlandet, saa hun og hendes Mand har været alt for hinanden. En god Kammerat er gaaet bort, men hendes Minde vil bestandig leve iblandt os.

Dagmar Petersen,

Kasserer i Odense Afdeling fra 12. November 1917.

Vi har haft den Sorg at miste en af Pionererne indenfor vor Afdeling i Odense, vor mangeaarige Kasserer for Odense Afdeling, *Dagmar Petersen,* idet hun den 19. November 1931 afgik ved Døden. Dagmar Petersen var ualmindelig afholdt i sin Afdeling paa Grund af hendes Retskaffenhed og stilfærdige Væsen. Da Arbejdskammeraterne for de mange Aar tilbage indsatte hende i Posten som Kasserer, gjorde de et godt Valg. Hun blev stadig Arbejdskammeraten, der aldrig svigtede, men altid mødte sine Kammerater med Forstaaelse og varetog deres Interesser paa bedste Maade, ligesom hendes Kasserervirksomhed var en saadan, at der aldrig paa noget Punkt rejstes Kritik overfor denne. Hun efterlader sig et stort Savn indenfor Organisationen, og vi vil stedse bevare Mindet om en god og trofast Kammerat.

Alvilda Andersen.

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde

Det aarlige Møde mellem de 70 statsanerkendte Arbejdsløshedskasser og Arbejdsdirektoratet afholdtes Lørdag den 28. November i Studenterforeningen, hvor 300 Deltagere var samlet, og hvor Arbejdsdirektør Vater aflagde Beretning.

De 70 Kasser tæller ialt 300,675 Medlemmer, hvoraf 256,808 er Mænd og 43,867 Kvinder. I Forhold til Medlemstallet i Fjor er der en Fremgang paa 12,247 Medlemmer.

Medens Medlemstallet saaledes er gaaet frem, er det modsatte Tilfældet med Kassernes Indtægter. Disse har i Aarets Løb ialt udgjort 28 Mill. 587,536 Kr. 51 Øre, hvilket er ca. 1,8 Mill. Kr. mindre end i de to foregaaende Aar.

Kassernes Indtægter.

Af Kassernes Indtægtsposter ses det, at Medlemmerne i ordinært og ekstraordinært Kontingent, Indskud o. a. har betalt 17 Mill. 913,717 Kr. 36 Øre. Staten har ydet 5 Mill. 100,223 Kr. 88 Øre og Kommunerne 4 Mill. 592,673 Kr. 71 Øre som deres Part af Arbejdsløshedsbyrden. Renteindtægten har været 931,555 Kr. 55 Øre og andre Indtægter 49,466 Kr. 01 Øre.

Kassernes Udgifter.

I en samlet Sum udgør Kassernes Udgifter 24 Mill. 794,410 Kr. 38 Øre, hvoraf den ordinære Understøttelse udgør de 23 Mill. 23,300 Kr. 96 Øre. Anvisning af Arbejde og Administration af Kasserne har taget en Sum, der udgør 1 Mill. 708,536 Kr. 6 Øre, og Renteudgifterne og andre Poster har slugt 62,474 Kr. 36 Øre.

Indtægtsnedgangen skyldes væsentligt Kontingentnedsættelser, der udgør 1,6 Mill. Kr. Dette er dog kun Lempelser i det ekstraordinære Kontingent, medens det ordinære tværtimod har vist stigende Tendens. Statstilskudet udgør 29 pCt. af det samlede Medlemskontingent, Kommunetilskudet 26 pCt., og gennemsnitlig betaler hvert Medlem 60 Kr. aarlig til Kasserne.

I Regnskabsaaret har 136,053 Arbejdere faaet Understøttelse for tilsammen 7 Mill. 613,184 Dage; men Arbejdstabet er langt større, idet der ialt har været 13 Mill. 171,865 arbejdsløse Dage.

Pr. Medlem er der udbetalt Understøttelse i 26 Dage, og gennemsnitlig har hvert Medlem gaaet ledig i 45 Dage.

De understøttede Dages Antal er steget med 28 pCt. siden i Fjor, de ledige Dage med 15 pCt.

Af Arbejdsløshedsfondens Midler har der til Undervisning af Arbejdsløse i 1930—31 været anvendt større Beløb end i 1929—30. Til Understøttelse til Deltagere i Undervisningen er medgaaet 546,873 Kr. mod 493,450 Kr. i 1929—30. Fonden har til Oprettelse af Kursus ydet en Andel paa 88,984 Kr. af den samlede Udgift paa 133,503 Kr.

Diskussionen paa Mødet.

Efter Direktørens Beretning paafulgte en længere Diskussion om en Række forskellige Spørgsmaal i Forbindelse med hele Arbejdsløshedskassevirksomhed.

Under Forhandlingen rejstes Spørgsmaalet om et fælles Kontrolsted for smaa Kasser, der tænkes her navnlig paa smaa Kasser i Hovedstaden; men Tanken fandt ikke større Tilslutning i Forsamlingen.

Til Vejledning for vore Medlemmer ved Skatteblankettens Udfyldning har vi fra Socialdemokratisk Forbund modtaget et Cirkulære, som vi har ladet aftrykke:

Skatteblanketternes Udfyldning.

75 pCt. af Fagforeningskontingentet kan fradrages.

Skatteväsenet er i Færd med at omdele Selvangivelsesblanketterne, og inden denne Maaneds Udgang skal de være indsendt til Skatteväsenet i udfyldt Stand.

Vi skal derfor give nogle Oplysninger til Vejledning for vore Medlemmer, idet vi særlig henleder Opmærksomheden paa Bestemmelsen om Fradragsretten for Fagforeningskontingentet.

Deres Indtægt.

De maa først gøre Dem klart, hvor meget Deres Indtægt har været i Aarets Løb, og De maa i denne Forbindelse ogsaa udregne, hvor meget De eventuelt har modtaget i Hjælp fra Sygekasse, Arbejdsløshedskasse, Hjælpekasse osv., da saadan Understøttelse ogsaa skal regnes med til den skattepligtige Indtægt. Endvidere maa man huske, at Hustruens

eventuelle Indtægt skal lægges til Mandens Indtægt, men man maa desuden lægge Mærke til, at det i en særlig Rubrik længere nede paa Blanketten skal opgøres, hvor meget af den samlede Indtægt hver af Ægtefællerne har erhvervet.

Fagforeningskontingent og Strejkeunderstøttelse.

Inden De opfører Indtægten paa Blanketten skal følgende tages i Betragtning:

De har Lov til at fradrage 75 pCt. (tre Fjerdedele) af Deres egentlige Fagforeningskontingent.

Ethvert Fagforeningsmedlem bør derfor i sin Fagforening skaffe sig Underretning om, hvor meget han eller hun har betalt dels i Kontingent til Arbejdsløshedskassen og dels i rent Fagforeningskontingent i Aaret 1931.

75 pCt. af det rene Fagforeningskontingent fradrages altsaa straks Indtægten, før denne opføres paa Skatteblanketten.

Om Kontingent til Arbejdsløshedskassen se senere.

For de Fagforeningsmedlemmer, der i 1931 har været i Strejke eller Lock-out, og som derfor har oppebaaret Understøttelse af Fagforeningen, gælder desuden ved Beregningen af deres Indtægt, at en saadan Understøttelse regnes som Indtægt. Fra den oppebaarne Understøttelse har man imidlertid Ret til at trække det Kontingent, som udover de allerede fradragne 75 pCt. er betalt i rent Fagforeningskontingent. Har man da oppebaaret mere i Understøttelse, end man har betalt i Kontingent, skal det overskydende Beløb medregnes som Indtægt.

Fradragene.

De maa dernæst skaffe Klarhed over, hvad der kan fradrages i de særlige Fradrags-Rubriker paa Skatteblanketten. De maa vide, hvor meget De i Aarets Løb har betalt til Syge-, Begravelses-, Livs-, Ulykkes-, Invaliditets-, Alderdoms- eller Arbejdsløshedsforsikring samt til Pensions- eller Enkeforsørgelse.

Kontingenter som de her nævnte lægges sammen og opføres i den dertil beregnede Rubrik paa Skatteblanketten som Fradrag. Dog maa for disse Kontingenter ikke fradrages mere end ialt 400 Kr. Brand- og Tyveriforsikringspræmier maa ikke fradrages.

Endelig maa De regne ud, hvad De i Løbet af 1931 har betalt i Skatter til Stat, Kommune og Kirke. Det betalte Skattebeløb og Kontingentbeløbet lægges sammen, og Fradraget foretages som angivet paa Blanketten.

Vi tilføjer:

Beløbet, der kan fradrages af Kontingentet til Forbundet, udgør	Kr. 30.75
Medlemmer, som har oppebaaret Strejkeunderstøttelse i 1931, kan yderligere af Forbundets samlede Kontingent fradrage en Fjerdedel, som udgør	„ 10.25
Ialt...	Kr. 41.00

Dette Beløb, Kr. 41.00, skal fradrages Aarsindtægten før den opføres paa Selvangivelsen.

Saafremt Medlemmet ikke har modtaget Strejkeunderstøttelse, bliver Fradraget Kr. 30.75.

Medlemmer, som ikke staar tilknyttet Arbejdsløshedskassen, kan af det samlede Kontingent til Forbundet fradrage af Beløbet tre Fjerdedele.

For Medlemmer, som staar tilknyttet Arbejdsløshedskassen, fradrages Kontingentet til denne med Beløb Kr. 36.40.

Det sidst anførte Fradrag (Kontingentet til Arbejdsløshedskassen) maa ikke, sammenlagt med de i Cirkulæret øvrige Fradrag overstige Kr. 400.00.

Det opgivne Beløb for Fradrag af Kontingentet til Forbundet, gælder kun for København (og kun for Medlemmer, som ogsaa staar tilknyttet Arbejdsløshedskassen), da Kontingentet i Provinsen er forskelligt, men det skal udregnes med samme Fradrag, nemlig tre Fjerdedele af Forbundskontingentets samlede Beløb.

For Medlemmer, som har oppebaaret Strejkeunderstøttelse i 1931, er de samme Bestemmelser gældende i Provinsen som i København.

Til Afdelingskassererne.

Som meddelt i Cirkulære af December 1931, skal alle Medlemmer have Strejkemærker for 1931 i deres Bog.

Gamle Strejkemærker ombyttes med nye indtil 15. Februar 1932. Mærker, som ikke er ombyttede til denne Dato, tages ikke for gyldige. Vi erindrer endnu en Gang Afdelingskassererne om, at Regnskabet skal sluttes den sidste Lørdag i hver Maaned, og Opgørelsen indsendes her til Hovedkontoret den første i hver Maaned sammen med Indbetaling af Mærker og Rekvisition af Mærker for hele Maaneden. Husk *at indsende Indberetning efter den sidste Fredag* i hver Maaned.

Endelig henstiller vi til Afdelingskassererne at sørge for, at Medlemmerne indbetaler al Restance inden 31. Marts 1932, da der i Følge Lovene ikke maa være nogen Restance den 31. Marts. Alle Medlemmer, der staar til Restance den 31. Marts, vil uvægerlig blive slettede og miste deres Rettigheder saavel i Arbejdsløshedskassen som i Forbundet.

De maa drage Omsorg for, at Medlemmernes Bøger er i Orden, da Hovedkontoret i nær Fremtid vil foretage en Revision af alle Bøgerne.

Kirstine Haagensen, Hovedkasserer.

Arbejdsløshedslovgivningen.

Af Landstingsmand *Ludvig Christensen.*

(Fortsat).

Hvis den beregnede gennemsnitlige Ledighed for de foregaaende 10 Aar var blevet 16, saa skal de 70 pCt. Forøgelse reduceres med 3 for hver Point, 16 ligger over 10 — altsaa med 6 Gange 3 — og der skal derfor kun 52 pCt. Tillæg, og saafremt der i de nærmest foregaaende Maaneder har været en Ledighed paa 25 pCt., vil der ogsaa i dette Tilfælde kunne udbetales, da 25 ligger mere end 52 pCt. over 16.

De fastsatte Regler viste sig dog hurtigt at være for stramme, og Regeringen maatte i November 1928 gennemføre en Lov, hvorved der ændredes adskilligt paa dette Omraade. Efter de nye Regler er det ikke de foregaaende 10 Aar, men derimod 16 Aar, der skal regnes med, og det er ikke de 2 højeste, men de 4 højeste Procenter, der skal skydes ud.

Virkningen heraf er, at de meget store Kriser ikke faar

den samme Indflydelse paa Gennemsnitstallene som tidligere, og at det altsaa bliver saa meget lettere at faa Faget erklæret kriseramt. Den højeste Tillægsprocent er stadig 70, men medens den i Loven af 1927 gjaldt for indtil 10 pCt. normal Ledighed, saa gælder den nu kun til og med 7 pCt. Er Procenten mellem 7 og 8, skal Tillæget være 66 pCt., er den mellem 8 og 9, skal Tillæget være 63 pCt., og er den mellem 9 og 10, skal Tillæget være 60 pCt. Herefter reduceres Tillægsprocenten med 2 for hver Point, Ledighedsprocenten ligger over 10, dog med et Minimum af 30 pCt. Disse gennemgribende Forbedringer af de Regler, hvorefter det afgøres, om en Kasse er kriseramt eller ej, vilde dog ikke alene have været tilfredstillende. Der er derfor som en yderligere og meget væsentlig Forbedring gennemført den Bestemmelse, at selv om en Kasse ikke efter de foran nævnte Regler er berettiget til at udbetale Understøttelse af Krisefondet, saa kan den dog med Direktørens Godkendelse faa Lov dertil, naar over 40 pCt. af de ledige Medlemmer har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse, og der mindst er $7^1/_2$ pCt. ledige Medlemmer i Kassen. Er der i Kassen under 200 Medlemmer, skal der dog være mindst 10 pCt. ledige.

Med de her gennemførte ny Lovbestemmelser maa det siges, at Betingelserne for at benytte Krisefondet er forbedret i en saadan Grad, at det som Regel vil kunne være i Virksomhed paa de Tidspunkter, hvor det maa anses for nødvendigt.

Understøttelsens Størrelse. Den Understøttelse, der kan udbetales af Krisefondet, maa, hvad angaar Dagpengenes Størrelse, ikke overstige to Trediedele af, hvad det paagældende Medlem har Ret til pr. Dag som vedtægtsmæssig ordinær Understøttelse, og der maa ikke udbetales mere end 70 Dage i Løbet af 12 paa hinanden følgende Maaneder. Indenfor de her fastsatte Maksimumsgrænser kan Kasserne selv bestemme Understøttelsens Størrelse og Varighed.

Understøttelsen ydes iøvrigt efter de samme Regler, som er gældende for Udbetaling af den ordinære Understøttelse, saaledes at den, der paa Grund af manglende Kontrol, Karenstid eller andre Forhold, ikke vilde have Ret til ordinær Understøttelse, heller ikke kan faa Understøttelse af Krisefondet.

Kassernes Aarsmøde. En Gang aarlig afholdes under Forsæde af Direktøren et Møde af Tillidsmænd for Arbejdsløshedskasserne, hvortil enhver anerkendt Arbejdsløshedskasse har Ret til at sende en Repræsentant. Hvis en Kasse har over 1000 Medlemmer, kan den sende 2 Repræsentanter, og har den mindst 3000 Medlemmer, kan den sende 3. De endnu større Kasser kan herudover sende 1 Repræsentant for hver 2000 Medlemmer, de har over 3000. Kasserne bestemmer selv i deres Vedtægt, paa hvilken Maade disse Tillidsmænd vælges.

Aarsmødet har, fraset Valg af Nævnsmedlemmer, ikke i Loven faaet tillagt megen Betydning, idet dets eneste i Loven nævnte Opgave er at „forhandle om Kassernes Virksomhed og Samarbejde", men uden Ret til med Virkning at træffe Afgørelser i de forhandlede Sager.

Den betydeligste Opgave for de paa Aarsmødet forsamlede Tillidsmænd er at vælge af deres Midte 6 Medlemmer samt 3 Suppleanter til Arbejdsnævnets Afdeling for Arbejdsløshedsforsikring.

Hvad skal Arbejdsløshedskassens Vedtægt indeholde Oplysning om? Af de Ting, Loven kræver indeholdt i Vedtægten, skal nævnes: Medlemmernes Optagelse, Rettigheder og Pligter, den nærmere Ordning af Medlemmernes gensidige Ansvar, hvilken Myndighed der er tillagt Generalforsamling og Bestyrelse, og Bestemmelser angaaende Regnskabsvæsenet. Vedrørende dette sidste skal Vedtægten indeholde Regler for mindst kvartaarlige Kasseeftersyn og Revision, Regler for, hvorledes Kassens Midler skal anbringes, og hvorledes et eventuelt Overskud skal anvendes, saafremt Kassen opløses, eller Anerkendelsen bortfalder. Bestemmelser, der vedtages angaaende Fordelingen af Overskud ved Kassens Opløsning eller Anerkendelsens Bortfald, har dog kun Gyldighed, naar de er godkendte af Direktøren.

Vedtægterne skal endvidere indeholde Regler for Kontrol med arbejdsledige Medlemmer, og det er meget bestemt fastslaaet i Loven, at Kontrollering kun kan finde Sted mod Forevisning af det af Kassen udstedte Kontrolkort, og at Medlemmet kun er berettiget til at oppebære Understøttelse for det Tidsrum, Afkontrolleringen omfatter. Hvis et Medlem opholder sig et Sted, hvor der ikke er nogen Afdeling eller et af Direktøren anerkendt Kontrolsted, kan Kontrollen udøves af en stedlig Autoritet, f. Eks. et Medlem af Kommunalbestyrelsen.

Ingen Forandringer kan finde Sted i Kassernes Vedtægter uden Godkendelse af Direktøren.

Direktoratets Revision af Kasserne. Det er paalagt Direktøren at gennemgaa de fra Kasserne indsendte Aarsregnskaber, og han skal til enhver Tid have Adgang til at gøre sig bekendt med Kassernes Bøger, Regnskaber og Beholdninger. Han er forpligtet til mindst hvert 3. Aar at foretage Regnskabs- og Kasseeftersyn i hver enkelt Arbejdsløshedskasse, ligesom han iøvrigt skal føre Tilsyn med Kassernes Virksomhed og være til Raadighed for dem med Oplysning og Vejledning.

Anerkendelsens Bortfald. En Arbejdsløshedskasse kan miste Anerkendelsen — og dermed Retten til offentlige Tilskud — hvis den ikke holder sig Loven efterrettelig, eller hvis den ikke iagttager den Paapasselighed og Orden, der er nødvendig, og den undlader at efterkomme de i en saadan Anledning af Direktøren givne Paalæg og Anvisninger. Det er i saa Fald Direktøren, der gør Indstilling til Ministeren, og denne der afgør, om Anerkendelsen skal bortfalde eller ej. Under formildende Omstændigheder kan Straffen dog nedsættes, saaledes at Anerkendelsen ikke bortfalder, men at Kassen mister sit Statstilskud for et enkelt Aar.

Loven giver dog ogsaa Arbejdsnævnet en Adgang til at øve Indflydelse paa, om en Arbejdsløshedskasse skal have Lov til at beholde Anerkendelsen eller ej. Det er nemlig bestemt, at hvis Nævnet skønner, at en Arbejdsløshedskasse i Forholdet til sine Medlemmer, eller til andre Arbejdsløshedskasser, virker paa en for hele Arbejdsløshedskasseinstitutionen uheldig Maade, kan det indstilles til Ministeren, at Anerkendelsen for en saadan Kasse bortfalder.

(Fortsættes).

Kræftens Bekæmpelse.

Af nedenstaaende vil vore Medlemmer se, at vi sammen med en Del andre Kvindeforeninger og København-Frederiksberg-Kredsen under Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse er Indbydere til et Foredrag, som holdes af Dr. med. *Carl Krebs*, Overlæge ved Radiumstationen i Aarhus, den 11. Marts i „Grundtvigs Hus".

Vi kan ikke noksom anbefale vore Medlemmer at deltage i dette Møde. Alene Ordet Kræft er jo saa afskrækkende, at intet maa undlades for at sprede Oplysning om denne forfærdelige Sygdom, som navnlig indenfor Arbejderkredse har gjort saa uhyggelig rig en Høst.

København-Frederiksberg-Kredsen
under Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse.
Raadhuspladsen 4, København V.

København - Frederiksberg - Kredsen under Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse agter for Vinteren at foranstalte en Række Foredrag til Oplysning om Kræftsygdommenes Bekæmpelse og haabede at formaa den berømte Vævsforsker, Nobelpristageren, Professor *Warburg* i Berlin til at indlede denne Foredragsrække, men desværre har overvældende Arbejde forhindret Professoren i at kunne komme til København i Vinter.

Arbejdet indledes nu af Overlægen ved Radiumstationen i København, Dr. med. *Jens Juul*, der den 8. Februar Kl. 19,30 taler i Radioen om „Mulighederne for Forebyggelse og Helbredelse af Kræftsygdommen".

Endvidere har København-Frederiksberg-Kredsen sluttet sig sammen med følgende Kvindeforeninger i Stor-København:

Danske Kvinders katolske Forbund,
Danske Kvinders konservative Forening,
Dansk Kvindesamfunds Københavns Kreds,
De danske Husmoderforeningers Københ.s Kreds,
Kvindeligt Arbejderforbund,

Kvindernes Handels- og Kontoristforening,
Københavns Husmoderforening,
Socialdemokratisk Kvindeforening,

for i Forbindelse med disse at arrangere et offentligt Foredrag for Kvinder den 11. Marts i „Grundtvigs Hus" med Overlæge ved Radiumstationen i Aarhus, Dr. med. *Carl Krebs* som Foredragsholder over Emnet: „Vor Tids eksperimentelle Kræftforskning".

De paagældende Kvindeforeninger vil i dette for Kvinder saa alvorlige Spørgsmaal slutte op om Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse og sammen med denne virke for, at der i videst muligt Omfang spredes Kundskab om Midlerne til Forebyggelse og Lindring af den frygtelige Sygdom, som Videnskaben Verden over kæmper imod.

Under Motto: *Rask bør støtte Syg* ønsker vi at gennemføre dette Oplysningsarbejde i saa stort Omfang som muligt, og for fremdeles at kunne have Midler i Hænde saavel til dette Formaal som til Radiumstationernes daglige Drift opfordrer vi indtrængende alle Mænd og Kvinder til at støtte vort Arbejde med et aarligt Bidrag af mindst 3 Kr.

Indbetaling af Medlemskontingent sker paa letteste Maade ved at benytte Landsforeningens Girokonto Nr. 1929, hvorved samtidig spares unødvendige Opkrævningsomkostninger.

Men Indmeldelse kan ogsaa ske ved Henvendelse til Landsforeningens Hovedkontor, Raadhuspladsen 4 (Central 8045).

Fra Forlaget „Fremad".

Efter mange Aars Tavshed i *literær* Henseende, udsender *Harald Bergstedt* i disse Dage en ny Bog: „Dommedagsnatten" paa Forlaget „Fremad". Det er et Eventyrspil paa Linie med „Hans og Else" og „Sange fra Provinsen".

Statsminister Th. Stauning har under Titlen „Vejen over Køkkentrappen" skildret sine Barndomserindringer, der fremkommer i Arbejdernes Almanak 1932. Denne vil udkomme omkring 15. November paa Forlaget „Fremad".

Olga Eggers har nu tilendebragt Skildringen af sin spændende Rejse i Liberia og afleveret Manuskriptet, der vil udkomme paa Forlaget „Fremad" under Titlen: „Ene Hvid gennem Liberias Urskove" omkring 1. December.

Et nyt Navn af Verdensformat forelægges den danske Læseverden med Bogen *„Dødsskibet"*. En amerikansk Sømands Historie af B. Traven, der udkommer paa Forlaget „Fremad" omkring den 15. November.

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time. *Bestyrelsen for Klub 5, Aarhus.*

Københavns Afd. 1.

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv. Telf. 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Tilmelding af Arbejdsløse hver Dag fra Kl. 10—11.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Krystalgade 24³. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Københavns Afd. 7.

(Budene ved Bladkompagniet).

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er i Regelen aabent Tirsdag fra Kl. 12½—2½.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 63 | April 1932 | 17. Aargang

Overenskomstsituationen.

I sidste Nr. af Medlemsbladet gjorde vi Rede for Hovedbestyrelsens Stilling vedrørende Opsigelse af Overenskomsterne.

Efter at Arbejdsgiverne, ikke alene for vort Forbund, men for en Del andre, havde modtaget Opsigelserne af Overenskomsterne, afsendte Arbejdsgiverforeningen første Lockoutvarsel og anmodede samtidig De samvirkende Fagforbund om at deltage i en Forhandling. Her stillede Arbejdsgiverne Forslag om at forlænge Overenskomsterne 1 Aar med en samlet Udløbstid til 1ste Januar 1933. Dette kunde vi ikke tiltræde, idet vi selvsagt maatte gardere os imod, at alle Arbejdere kunde blive smidt paa Gaden midt i Vinterens Hjerte, og da man paa daværende Tidspunkt endnu ikke havde set Pristallet, frygtede man ogsaa for, at det vilde faa en afgørende Virkning paa Lønningerne i det kommende Aar.

Arbejdsgiverne udtalte under denne Forhandling, at hvis vi ikke tog imod Tilbudet, var det bortfaldet, og at deres Generalforsamling, der skulde afholdes d. 2. Februar, sikkert vilde stille helt andre Krav.

Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling vedtog at sende 2det Lockoutvarsel og overlade til Hovedbestyrelsen at stille Kravene. Disse gik ud paa, at Lønningerne, saavel Minimallønninger som Normallønninger, Akkordsatser, aftalte Priskuranter, skulde nedsættes med 20 pCt. At Overenskomsterne skulde være gældende i 3 Aar med Indførelse af Pristal og der skulde være en samlet Udløbstid, nemlig 1ste Januar. Paa det samtidig med Fremsendelse af 2det Lockoutvarsel fremsatte Tilbud om fornyet Forhandling svarede De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, at et saadant Forslag fandt man ingen Anledning til at optage Forhandling paa, det kunde ikke danne Grundlag for en reel Ordning.

Derefter greb Statens Forligsmand ind og orienterede sig hos Parterne, og Lørdag d. 6. Februar meddelte han Offentligheden, at han ikke vilde stille Mæglingsforslag, formentlig grundet paa Arbejdsgiverforeningens bombastiske Skrivelse, der meddelte Angivelsen af Lockoutens Omfang, navnlig da man fra De samvirkende Fagforbunds Side havde anset det for umuligt at optage reelle Forhandlinger paa det af Arbejdsgiverforeningen her indtagne Standpunkt.

I den siden da forløbne Tid havde Forligsmanden dog stadig haft Føling med Parterne, og den 10. ds. indkaldtes saavel Repræsentanter fra Arbejdsgiverforeningen som fra De samvirkende Fagforbund til et Møde i Forligsinstitutionen. Her drøftedes Tingene frem og tilbage, og Resultatet blev, at Forligsmanden hen paa Aftenen stillede følgende Forslag til Ordning af Konflikten:

MÆGLINGSFORSLAG FRA FORLIGSMANDEN til Bilæggelse af den mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund opstaaede Konflikt ved Forhandlinger om Overenskomstfornyelser for 1932.

Gennem den Orientering, Forligsmanden har skaffet sig ved Samtaler med Hovedorganisationernes Repræsentanter, lader det sig fastslaa, at den nuværende tilspidsede, faglige Situation i ikke ringe Grad skyldes den Omstændighed, at Forhandlinger om Spørgsmaal af vital Interesse for den ene eller den anden Part ikke er blevet ført til Afslutning, og det maa anses for godtgjort, at Dansk Arbejdsgiverforening ved de i Skrivelse af 2. Februar d. A. stillede Krav for Indgaaelse af nye Overenskomster bl. a. har tilsigtet en Løsning af de Spørgsmaal, som i Henhold til Overenskomsterne af 31. Oktober 1928 og 28. April 1931 skulde behandles, men om hvilke der hidtil har været forhandlet uden Resultat.

Da en Behandling af de i nævnte Overenskomster omhandlede Spørgsmaal — naar da denne skal være fuldstændig og tilstrækkelig dybtgaaende — maa antages at ville kræve adskillig længere Tid, end der nu haves til Raadighed, maa Forligsmanden mene, at Overenskomstforholdene maa fortsættes uforandrede, indtil Behandlingen af Overenskomsterne af 31. Oktober 1928 og 28. April 1931 er ført til Ende, men at denne sidste da ogsaa maa optages snarest gørligt og uden unødvendig Forsinkelse bringes til Afslutning.

Forligsmanden stiller derfor følgende Mæglingsforslag:

1) Forhandlingerne i Henhold til Overenskomsterne af 31. Oktober 1928 og 28. April 1931 optages paany ved et Udvalg sammensat af Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og under Ledelse af Formanden for Forligsinstitutionen. Udvalgets Arbejde skal være tilendebragt inden 1. November 1932.
2) Samtlige de i 1932 udløbende Overenskomster forlænges uforandret for et Aar fra deres Udløbstid.
3) Den til Fredag Morgen d. 12. ds. varslede Lockout udsættes til Torsdag Morgen d. 18. ds., og de givne udvidede Lockout- og Strejkevarsler hviler saa længe.

Svar paa nærværende Mæglingsforslag afgives for samtlige Overenskomster under eet, Mandag d. 15. ds. Kl. 16 under Adresse: Forligsinstitutionen, Kongens Nytorv 5.

København, d. 10. Februar 1932.

(sign.) *K. Riis Hansen.*

Som man ser, er Forslaget delt i to Afsnit, nemlig først et Afsnit, hvori det siges, at der om de Spørgsmaal, der allerede igennem nogen Tid har været forhandlet — nemlig Forhandlingsregler og lignende — paany skal optages Forhandlinger og med Forligsinstitutionens Formand, Hr. Direktør K. Riis-Hansen, som Forhandlingsleder, og et Afsnit 2, der tager Sigte paa en Ordning af den faglige Situation, som den havde udviklet sig.

Hvad første Afsnit i Forligsforslaget angaar, vedrører dette jo kun selve Hovedorganisationerne, medens 2. Afsnit direkte rører ved vore Overenskomster, og her slaas det, lige saa klart som enkelt, fast, at Forligsmanden ansaa det for rimeligt at forny de i indeværende Aar udløbende Overenskomster paa 1 Aar fra deres Udløbstid.

Arbejdsgiverne har helt og fuldt maattet forlade deres Krav om Reduktion af Lønninger, 3-aarige Overenskomster med Pristal samt den fælles Udløbstid, men Arbejdsgiverne havde overfor Forligsmanden hævdet, at for at gaa med Forslaget til deres Generalforsamling, vilde de have en hurtig Afgørelse og Forligsmanden kunde ikke faa Dispensation fra den i Forligsloven fastsatte Frist af 6 Dage for Udsættelse af Lockouten. Svaret skulde allerede afgives Mandag d. 15. Februar Kl. 4 Eftm.

Vort Forbund, der jo i høj Grad var inddraget i Arbejdsgivernes Lockoutvarsler, indkaldte, umiddelbart efter at Forligsmandens Forslag var blevet os tilstillet, vor Hovedbestyrelse til Møde Fredag d. 12. Februar.

Imidlertid havde man fra De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalgs Side indkaldt til et Møde for samtlige Forbundsformænd d. 12. Februar.

Her forelagdes Forslaget, og efter nogen Diskussion, navnlig om den korte Frist for Afgivelsen af Svaret til Forligsmanden, vedtoges det enstemmigt at anbefale Forslaget til de respektive Forbunds Godkendelse og at søge Forslaget vedtaget indenfor de enkelte Forbund saa betids, at Svarfristen kunne overholdes.

Saaledes var Stillingen, da vor Hovedbestyrelse d. 12. Februar fik Forligsforslaget forelagt.

Hovedbestyrelsen har enstemmigt vedtaget Forslaget ud fra at en Storlockout i en Tid, hvor en Trediedel af Forbundets Medlemmer gaar arbejdsløse, vilde være en Ulykke, saa meget mere, som Kronens Købeevne endnu ikke er forringet, hvilket jo Pristallet i Februar viste. Som vi har set paa det i vor Hovedbestyrelse, har alle under De samvirkende Fagforbund staaende Organisationer set paa det.

Samtlige Arbejder- og Arbejdsgiver-Organisationer har altsaa nu vedtaget at arbejde paa de hidtil gældende Vilkaar endnu et Aar.

Der er saaledes som Tiderne har udviklet sig ikke to Meninger om, at dette er at foretrække frem for en langvarig, tvivlsom og bekostelig Arbejdskamp. Langvarig vilde Kampen være blevet, naar man betænker hvilke Krav Arbejdsgiverne vilde have os til at indgaa paa, tvivlsom ogsaa, thi med den Arbejdsløshedslovgivning, vi har, vilde vi øjeblikkelig faa de fleste af vore arbejdsløse over paa Strejkeunderstøttelse og med saadan en økonomisk Belastning af vore Midler, har man ikke Lov til at se alt for forventningsfuldt paa Resultatet af en Storkamp, og hvad vilde den ikke koste. Vore arbejdende Medlemmers økonomiske Evne er jo heller ikke alt for stor under en saadan Kæmpekonflikt, som det vilde være blevet, og at vi havde maattet set os nødsaget til at appellere til dem, havde der ingen Tvivl været om, men trods disse ublide Kampvilkaar og den hele vanskelige Situation, med de mange Tusinde arbejdsløse, tog vi alligevel Sagen med Ro og Værdighed og afviste blankt Arbejdsgivernes Tilbud om Forhandling paa de omtalte Vilkaar. Denne Holdning har sikkert været i nøje Overensstemmelse med vore Medlemmers Ønske, ikke alene bidraget væsentlig til Arbejdsgivernes nu ændrede Standpunkt, men ogsaa løftet Troen paa Organisationernes Evner, saaledes at vi i kommende Tider har vore Kræfter i Behold, naar Arbejdsgiverne atter viser sig paa Arenaen, og de skal jo nok møde op igen.

Da Overenskomstsituationen indenfor Arbejdsgiverforeningen ved Forligsmandens Forslag var i Orden, optog vi Forhandlinger med de Arbejdsgivere der stod udenfor, og for alle disses Vedkommende har vi forlænget Overenskomsterne uforandret for 1 Aar.

⊡

Afsluttede Overenskomster.

Med Textilfabrikantforeningen er Overenskomsten forlænget et Aar med følgende Ændringer:

Ordningen for K. Madsens Trikotagefabrik, Horsens.

Dessin 225—270 i Strikkeriet ydes et Tillæg af 10 pCt. for alle Numre.

Ved Bestillingsarbejde aflønnes Strikkerskerne med et Tillæg af 10 pCt. udover de gældende Akkordpriser.

Spolersker, Strikkersker og Repecerersker ved Motormaskinerne faar et Tillæg af 10 pCt.

Arbejdes der paa Timeløn ved Standardmaskinerne, gives der et Tillæg af 10 pCt. hertil.

Vejle Trikotagefabrik.

De af Strikkerskerne, der ikke arbejder paa Akkord, erholder et Akkordafsavnstillæg udover Slutsatsen i Hovedoverenskomstens Ugelønsskala paa 3,24 Kr. og samtidig bortfalder den hidtil gældende Betaling for Helligdage, saaledes at der efter den nærværende Overenskomsts Ikrafttræden aflønnes efter den effektive Arbejdstid.

Samme Akkordafsavnstillæg ydes til Spolersker, Ketlersker og Syersker. For Nybegyndere kommer dette Tillæg først til Udbetaling fra 3 Maaneder efter at de er kommet paa Slutsatsen i Ugelønsskalaen, — dog tillægges Nybegyndere 3 pCt. som Erstatning for Helligdagsbetalingen.

Med Fabriken »Hygæa«, Aalborg, er afsluttet Overenskomst. Virksomheden var flyttet udenfor Aalborg og benyttede den Fremgangsmaade at antage nye Folk, ikke alene for Kvindernes Vedkommende, men ogsaa for Kontorpersonalets, dette førte til, at Handels- og Kontormedhjælpernes Organisation erklærede Strejke overfor Virksomheden, som vi støttede ved at sende saavel 1. og 2. Sympatistrejkevarsel. Forinden Udløbet af 2. Varsel blev der oprettet Overenskomst for saavel Mændene, Kontorpersonalet som for vort Forbunds Medlemmer. Lønnen fastsattes til henholdsvis 54—60 Øre for Kvinder over 18 Aar, 43—46 Øre under 18 Aar. De personlige Lønninger bibeholdes. 4 Dages Sommerferie i Aar, 6 Dage næste Aar.

Med Helsingør Kommune er oprettet nye Overenskomster. Lønnen fastsættes til 7 Kr. pr. Dag, enkelte Arbejdstimer til 1 Kr. 5 Kr. pr. Dag + fuld Kost, for enkelte Timer 88 Øre pr. Time.

Arbejdstiden ved Vagtjeneste paa Hospitaler og Alderdomshjem lægges mellem 6 Morgen og 10 Aften, og betales med 88 Øre pr. Time.

Ved Rengøring i Skolerne betales 10 Kr. pr. Vaske-Klasse, 7 Kr. pr. Feje-Klasse pr. Maaned. Hovedrengøring 2 Kr. pr. Klasse 4 Gange aarlig.

Samtlige nugældende Betalingssatser for Rengøring af de kommunale Kontorer bibeholdes.

Rengøring efter Haandværkere betales med 1 Kr. pr. Time for normale Arbejdstimer, udenfor med Tillæg i Henhold til § 2 i Overenskomsten.

Kvinderne erholder 6 Dages Ferie naar de har været i Kommunens Tjeneste i 6 Maaneder i et Regnskabsaar, derudover erholdes yderligere 1 Dags Ferie for hver Maaneds Beskæftigelse, saaledes at der ved fuld Beskæftigelse i et Aar ydes 12 Feriedage med fuld Løn.

Kommunen beskæftiger kun organiserede Folk.

Med Mouritzens Trikotagefabrik, Horsens, er lokalt afsluttet Overenskomst. Der indføres en Elevskala, med en Slutløn efter 12 Maaneders Forløb paa 28,80 Kr., de timelønnede Arbejdere ved Motormaskinerne erholder et Tillæg af 4,20 Kr. Kvinderne erholder en Sommerferie af 3 Dage, med en Udbetaling af 15 Kr.

Med Hillerød Skoleudvalg er afsluttet ny Overenskomst. Timelønnen fastsættes til 84½ Øre.

Med S. Poulsens Vaskeri i Ny Kongensgade er afsluttet ny Overenskomst. Kvinderne har ikke tidligere været organiserede, og har arbejdet under ret primitive Forhold, idet Virksomheden gentagne Gange havde reduceret Priserne samt havde Underbetaling for Overarbejde. Først efter at have tilkendegivet at Arbejdet vilde blive nedlagt, opnaaedes en for vore Medlemmer tilfredsstillende Ordning. Overenskomsten er analog med Dampvaskeriejerforeningens.

Strejken paa Jutekompagniet.

Vi havde for vore Medlemmer paa Jutekompagniet i Ny Toldbodgade opsagt Overenskomsten; Grunden hertil var, at vi ønskede at faa rettet et Forhold, som vore Medlemmer i høj Grad var misfornøjet med. Kvinderne paa Jutekompagniet har kun været organiserede et Par Aar, og da vi paabegyndte Forhandlingerne, var Lagerarbejderskernes Lønninger forskellige, et Forhold som Virksomheden ved den første Overenskomst bestemt nægtede at rette. Nu stillede man paany dette Krav til Virksomheden, som denne paany afslog, og d. 7. Marts gik Kvinderne i Strejke, denne omfatter ca. 30 Kvinder.

Mæglings- og Timandsmøder.

Mæglingsmøde afholdt paa »Dafameta« i Anledning af at Kvinderne, der ikke havde Adgang til Akkord, arbejdede for en Gennemsnitsløn af 60 Øre. Ved Mæglingsmødet opnaaedes ikke Enighed, men ved det paafølgende Timandsmøde opnaaedes 21,5 Øre pr. Time til Fordeling blandt 5 Kvinder.

Mæglingsmøde afholdt paa Glud & Marstrands Fabriker i Løveallé angaaende Uoverensstemmelse vedrørende Akkorderne i Emaillen. Man enedes om: 1. At Akkorderne for Opslaaerne paa Carl Lunds Fabriker overføres til Glud & Marstrand. 2. Det udregnes hvormeget der har været af Hjælpepiger det sidste ½ Aar i 1931 i Forhold til Opslaaerne, samt hvormange Stykker der er afleveret til Lager. Derefter fastslaas Prisen pr. 100 Stk. færdig Vare. Forskydes Antallet af Hjælpepiger i Forhold til Optrækkerne, ændres Prisen i Forhold hertil.

Da Kvinderne skulde til at arbejde efter de nye Priser, var Arbejdsmethoden anderledes end paa Carl Lund, og da Henvendelse til Virksomheden ikke frugtede, forlod Kvinderne Arbejdet. Sammenslutningen indklagede Kvinderne for Den faste Voldgiftsret, og forberedende Møde afholdtes den 24. Februar, hvor man enedes om følgende:

Arbejdsgiverne krævede Arbejdet genoptaget straks, og Arbejdernes Repræsentanter gav Tilsagn om omgaaende at tage Møde med de paagældende for at foranledige Arbejdet genoptaget Torsdag Morgen. For saa vidt Arbejdet genoptages saaledes, erklærede Arbejdsgiverne sig villige til at aftale Mæglingsmøde, saa snart Meddelelse foreligger om, hvorvidt Kvinderne gaar i Arbejde eller ej.

Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indgive Klage til Den faste Voldgiftsret i Anledning af den ulovlige Arbejdsstandsning.

København, den 24. Februar 1932.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
Chr. Bruun.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
Sophus Agerholm.

For Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark:
C. Gjellerup.

For Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark:
Alvilda Andersen.

For Kvindeligt Arbejderforbund, Afdeling V.:
Inger Gamburg.

Kvinderne gik i Arbejde d. 25. Februar, og samme Dag afholdtes paany Mæglingsmøde, hvor følgende Ordning blev truffet:

For Hjælpepigerne fastsættes Prisen til 186 Øre pr. 100 Stk. ved Forholdstallet 14 : 8, for Opslaaere (i Opslaaernes Antal er indbefattet kvindelige og mandlige Opslaaere, Sprøjtere og Aftørrere) i Forhold til Hjælpepiger. Forskydes Forholdet, ændres Prisen tilsvarende. F. Eks. ved 14 Opslaaere og 10 Hjælpepiger bliver Prisen $^{10}/_{8} \times 186$ Øre.

Denne Ordning er ganske automatisk virkende og indbefatter alt forefaldende Arbejde, ogsaa hvad der for Carl Lunds Fabriker har været betalt ekstra med Timeløn.

Bestemmelsen i Aftalen for Carl Lunds Fabriker, Stk. 1 a, bortfalder, idet eventuelt Hjælpearbejde for Optrækkere indgaar i Hjælpepigernes Timetal.

Der efterbetales i Henhold til ovenstaaende Aftale.

Klagen fra Arbejdsgiverforeningen til Den faste Voldgiftsret har endnu ikke faaet sin Afslutning.

Hellesen & Ludvigsen havde opsagt Akkordpriserne paa samtlige Akkorder hvis Fortjeneste laa over 120 Øre pr. Time og forlangt Reduktioner paa indtil 50 pCt. Vi har fra vor Side opsagt de Akkorder hvis Fortjeneste laa mellem 78—90 Øre. Enighed om nye Priser har været forsøgt, dels lokalt og dels ved gentagne Mæglings- og Timandsmøder. Virksomheden har nu truet med at sætte Kvinderne paa Timeløn, hvilket vil foraarsage at vi maa sende Strejkevarsel overfor Virksomheden.

Med Vaskeriet »Absalon« er afholdt Mæglingsmøde vedrørende Akkordpriser. Sagen er i Orden.

Ferieordningen

for de af vore Medlemmer, der er beskæftigede hos Arbejdsgivere under Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

Antallet af de normale Arbejdstimer i Aaret fra 1. Maj 1931 til og med 30. April 1932, lægges til Grund for Timebeløbets Størrelse, saaledes at der med 2400 normale Arbejdstimer ydes fuld Timebetaling, der i København udgør 40 Kr., i Provinsen 33 Kr.

Medlemmer, der efter 1. April d. A. afgaar fra en Arbejdsgiver, der er Medlem af Jernindustriens Sammenslutning, skal ved Afgangen have udleveret et Feriekort, der foruden Navn m. v. angiver det Antal normale Arbejdstimer, i hvilke hun har været beskæftiget hos Firmaet. Vi hidsætter i formindsket Gengivelse et saadant Feriekort.

For de Medlemmer, der i 1931 har haft Ferie, medregnes Feriedagene, da der ellers ikke i noget Tilfælde vilde kunne opnaas fuld Feriebetaling. For Medlemmer, der ikke har været beskæftiget i 2400 normale Timer i Tiden fra 1. Maj 1931 til 30. April 1932, bliver Feriebetalingen forholdsvis lavere. Vi har ladet Sommerferiereglerne trykke, saaledes at hvert enkelt Medlem paa Afdelingskontorerne vil kunne erholde et Eksemplar, og i Tilslutning hertil har vi ladet trykke en Tabel, efter hvilken Feriebetalingen let kan udregnes for ethvert Antal normale Arbejdstimer.

Ethvert Medlem, der efter 1. Maj 1931 er afgaaet fra Virksomheder under Sammenslutningen, har Ret til ved Henvendelse til Virksomheden at faa udstedt et saadant Kort. Iøvrigt hen-

Forside.

FERIE-KORT

for Arbejdere paa Virksomheder under

Jern- og Metalindustriens Sammenslutning

gældende for Tiden 1/5 1931—30/4 1932.

Undertegnede Virksomhed attesterer herved, at

Arbejderens Navn .....

.....

Stilling ..... født d. /

Medlem af (Forbundets Navn) .....

.....

har været beskæftiget hos os/mig fra / til /

i tilsammen ..... normale Timer.

..... d. ..... 1932.

Arbejdsgiverens Underskrift .....

.....

Bagside.

At nævnte Arbejders Ferie begynder

den / 193 attesteres.

.....

Den nuværende Arbejdsgivers Underskrift.

(Hvis Arbejderen beskæftiges udenfor Jern- og Metalindustriens Sammenslutning eller er arbejdsløs, Forbundsafdelingens Stempel og Underskrift.)

Feriebeløbet bedes sendt til:

Navn .....

Stilling .....

Nøjagtig Adresse .....

.....

vises til Sommerferiereglernes § 6, der angiver, hvorledes ferieberettigede Medlemmer har at forholde sig.

Med Hensyn til store Virksomheder, f. Eks. Hellesen, Glud & Marstrand m. fl., hvorfra større Antal af vore Medlemmer for Tiden er ledige, er vi enedes med Sammenslutningen om, at der træffes Aftale mellem Virksomheden og Tillidsmændene, for at der kan opnaas en Ordning, saaledes at ikke et stort Antal Medlemmer paa en Gang henvender sig om Feriekort, hvilket vil være til Gene baade for Virksomheden og for vore Medlemmer selv, og vi maa i saadanne Tilfælde anmode ferieberettigede Medlemmer om at henvende sig i Afdelingen, forinden de henvender sig til Arbejdsgiveren om Feriekort.

Medlemmer, der ikke opholder sig paa det Sted hvor den Virksomhed er beliggende, hvor de har erholdt Ret til Feriebetaling, kan ved skriftlig Henvendelse til Virksomheden faa tilsendt Feriekortet.

Med Hensyn til Feriens Lægning henvises til Sommerferiereglernes § 2, og vi er vidende om, at Jernindustriens Sammenslutning overfor sine Medlemmer har gjort opmærksom paa, at hvor man gennemfører Ferie ved Lukning af Virksomheden, maa det af Hensyn til Arbejdernes skolepligtige Børn anses for rimeligt, at Ferien saa vidt muligt lægges indenfor det Tidsrum, i hvilket Skolerne har Sommerferie.

Vi gør opmærksom paa, at Feriekortene for indeværende Aar er hvide og kun kan benyttes til Opgivelse af Timetallet fra 1. Maj 1931 til 30. April 1932, idet der vil blive udstedt nye Feriekort i en anden Farve til Brug ved Opgivelse af Timetallet fra 1. Maj d. A. Dette vil altsaa medføre, at Arbejdere, som afgaar efter 1. Maj i Aar, og som ikke har faaet udstedt Feriekort, ved Afgangen skal have udstedt 2 Feriekort, et hvidt for Tiden indtil 30. April d. A. og et farvet for Tiden efter 1. Maj.

25 Aars Stiftelsesfest i Odense Afd.

Den 12. December 1931 holdt Odense Afd. en smuk Fest i det nye Forsamlingshus i Anledning af Afd. 25-aarige Bestaaen. Indbudt var Formanden for Fællesorganisationen, vor Presse samt Afdelingens egentlige Stifter, Hr. Jacobsen, fra Forbundet mødte Alvilda Andersen og Kristine Haagensen. Kirsten Rasmussen bød velkommen, og mindedes i hjertelige Ord den nylig afdøde Kasserer, Dagmar Petersen, der igennem en Aarrække havde varetaget Medlemmernes Tarv til deres udelte Tilfredshed, udtalte sin op-

rigtige Sorg over at have mistet en sjælden god Kammerat, hvis Minde stadig vilde bevares med Trofasthed blandt os. Efter en i Dagens Anledning forfattet Sang, holdt Alvilda Andersen Festtalen, opridsede i korte Træk saavel Forbundets som Afd. Historie og takkede Hr. Jacobsen for hans store Interesse gennem Aarene for Kvindernes Fagforening, en Interesse som sikkert endnu ikke var kølnet, det viste Hr. Jacobsens Tilstedeværelse her i Aften, takkede Pionererne, Bestyrelsen og alle vore Medlemmer for det gode Samarbejde, der altid havde været og sikkert altid vilde blive mellem Hovedkontoret og Afdelingen, rettede en indtrængende Appel til Kvinderne om at være vaagne, ikke alene i deres egen Organisation, men ogsaa naar der kaldtes paa os politisk, ikke mindst Arbejderkvinden, der i alle Forhold skulde være Administratoren, var interesseret i hvem der sad ved Roret, derfor skulde de ogsaa med Stemmesedlen i Haand gøre deres Indflydelse gældende. Takkede vor Presse for den Hjælp, den til enhver Tid var rede til, naar vi kaldte, og udbragte et kraftigt besvaret Leve for, Held og Fremgang for, Odense Afd.

Hr. Jacobsen takkede for Indbydelsen og udtalte, at det var ham en Glæde at være til Stede her i Aften blandt saa mange glade, festklædte Mennesker; der var stor Forskel paa Afd. nu og dengang, da han Gang paa Gang mødtes med Kvinderne fra Arbejdspladserne for at faa dannet Fagforening, fortalte i jævne Ord alle de Bekymringer, Fagforeningen dengang havde med Kassebeholdningen paa ca. 12 Kr. og udtalte til Slut Haabet om, at Afd. i Odense stadig maatte vokse sig større og stærkere.

Paa Fællesorg. Vegne bragte Formand Hr. Andersen sine bedste Hilsener og Lykønskninger og takkede Kvinderne for deres aldrig manglende Forstaaelse af Sammenholdets og Solidaritetens Betydning.

Efter at endnu en Række Talere havde haft Ordet, sluttedes Festen med en lystig Svingom, der varede til den lyse Morgen, og alle var sikkert enige om, at man havde tilbragt nogle gode og hyggelige Timer sammen.

a—a.

Laura Petersen,

Formand i Københavns Afdeling 6.

Den 13. Marts afgik Formanden for Køb. Afd. 6, *Laura Petersen,* ved Døden efter 8 Ugers haardt Sygeleje. Døden tager jo sjældent med blide Hænder, men i dette Tilfælde synes man den har taget temmelig haardt: en Kvinde i sin bedste Alder og i sine bedste Arbejdsaar, en god Kammerat, en dygtig og initiativrig Kvinde med vaagen Sans for Tidens store Opgaver er gaaet bort.

Ved Laura Petersens altfor tidlige Død har Arbejderklassen mistet en god Arbejdskraft og Agitator saavel indenfor den faglige som den politiske Bevægelse. Laura Petersen har siddet i vor Hovedbestyrelse fra 1921, har været kritisk Revisor fra 1923, Afdelingsformand for Vaske- og Strygerske-Fagforeningen i København siden 1919. Med sine rige Evner og ukuelige Arbejds-

mod deltog hun ogsaa i vor politiske Bevægelse, var saaledes Bestyrelsesmedlem i Frdb. Vælgerf.s 1ste Kreds, hvor hun ved sidste Valg var opstillet som Partiets Kandidat til Kommunevalget 1929.

Det var dog navnlig for sine mange Medlemmer, at Laura Petersen viede sine Kræfter og Evner. Et er sikkert: at hun vil efterlade sig et dybtfølt Savn i sin Afdeling, hvor hun ved sit daglige Arbejde havde vundet sig mange Venner; alle skattede hendes djærve, kammeratlige Væsen og lyse Tro paa, at vi ved forenede Kræfter skulde løse vor fælles Opgave: lysere Kaar for den arbejdende Kvinde.

At Laura Petersen med sit lyse og glade Humør i Hovedbestyrelsen vil efterlade et dybtfølt Savn er naturligt, saa meget mere, som hun altid var rede, naar der kaldtes paa hende til at give sin Indsats. En prægtig Kammerat, et ejegodt Menneske er gaaet bort. Hendes Gerning vil sent glemmes.

Vi vil bevare og ære hendes Minde i trofast Erindring. *a.—a.*

Forlaget „Fremad".

Arbejderpartiets Forlag »Fremad« har i den sidste Tid udfoldet en betydelig større Virksomhed end tidligere, som det vil være bekendt overtog Forlaget sidste Aar Udgivelsen af »*Arbejdernes Almanak*« og skilte sig nydeligt fra denne sin første Aargang af denne vort Lands førende Jule-Almanak, der udkommer i det efter vore Forhold imponerende Oplag af 50.000 Eksemplarer. Sammen med Forlagets snart gennem 20 Aar udgivne »*Lommebog for Arbejdere*« er der

alene i disse to Forlagsartikler skabt Basis for en meget betydelig Omsætning. Nedenfor giver vi et lille Overblik over Forlagets seneste Publicationer, der viser en alsidig og ret livlig Virksomhed.

Arbejdersangbogen, der er saa godt kendt og skattet, at al Anbefaling er overflødig, er nu udsendt i 4. Oplag og tilsammen trykt i 25.000 Eksemplarer. (Pris 1.50 og ib. 2.00).

Tillæg til Arbejdersangbogen. Pris 20 Øre, indeholder alle de i 4. Oplag ny tilkomne Sange, og for denne ringe Pris kan alle gamle Udgaver bringes paa Højde med sidste Udgave.

Olga Eggers: Ene Hvid gennem Liberias Urskove.

En stor, smukt udstyret Bog med mange Illustrationer, fuld af Spænding og interessante Oplysninger, fortalt i Forfatterindens kendte livlige og indtagende Sprog. Vi henleder Opmærksomheden paa, at Bogen ypperligt egner sig til Konfirmationsgave for begge Køn, da den kan læses med Udbytte af Gamle som Unge. (Pris: 5.75, ib. 8.00 og 11.00).

R. Abramowitsch: Bolschevikdiktaturet, Femaarsplanen og Socialdemokratiet.

Pris 0.75. — En meget interessant Pjece om Forholdene i Rusland, skrevet af de russiske Socialdemokraters Førstemænd, der i et klart Sprog behandler alle de Spørgsmaal (Femaarsplan etc.), der saa levende optager Sindene i vor Tid.

Johs. Sperling: Indien i Smeltediglen. Pris 1.50.

Paa en djærv og rask Maade har Forfatteren løst den Opgave at give en kortfattet og rammende Besked om Indien af i Dag. Rundt om i Bogen mærker man i smaa Glimt, at Forfatteren selv har rejst ude paa de Kanter, og som Arbejder har Sperling haft de bedste Betingelser for at forstaa den jævne Befolknings Tilværelse. For alle vore Studiekredse vil Bogen have den største Betydning.

H. C. Hansen: Tro og Trods. (Pris 2.00).

Disse Digte er først og fremmest gennemgløedet af Idé, og denne Idé appellerer til Vilje og Handling. Bogen er forsynet med Vignetter og Tegninger af Martinus Hougaard, og dens Udstyr i det hele taget af højeste Standard, dens maaske største Betydning ligger i de stærke personlige Værdier, der kan blive en Drivkraft i mere end een Kammerats Tilværelse.

Chr. Christiansen: Arbejderfester. (Pris 1.25).

Det er et længe følt Savn, der afhjælpes ved denne lille Bogs Fremkomst. Alt for ofte er man blevet standset i kritiske Udgydelser over en eller anden Festforanstaltnings Indhold med Bemærkningen: »Ja, men hvor finder vi Anvisning paa noget bedre!« Det gør man i denne Bog! Med beundringsværdig Grundighed har Forf. behandlet sit Emne. Der er snart sagt ikke den Festforanstaltning, der ikke er taget med her, og der stilles et stort Antal Programmer op, der alle er absolut gennemførlige i de fleste Arbejderorganisationer. Man kommer ikke uden om Chr. Christiansens Bog, hvis man vil beskæftige sig med Begrebet Festkultur eller selv har med Fest-Arrangementer at gøre.

Sangene fra Arbejder-Revyen 1931/32.

Man faar ikke blot Oskar Hansens friske og salte Viser, men ogsaa den udmærkede og karakteristiske Musik, som Arnold Ringsted har komponeret til Sangene, og alt for den latterlig billige Pris af — 25 Øre. Det store Oplag paa 5000 Eksemplarer er da ogsaa lige ved at blive udsolgt, saa man maa skynde sig, hvis man vil sikre sig et Eksemplar.

Karl Marx og Fr. Engels: Det kommunistiske Manifest. (Pris 0.75).

Dette verdenshistoriske Dokument, der er lige saa gyldigt og livskraftigt, som da det første Gang udsendtes i 1848, foreligger nu i 4. Oplag og er dermed trykt i 20.000 Eksemplarer herhjemme. Det er længst fastslaaet, at Kendskabet til dette historiske Aktstykke er *uomgængeligt nødvendig* for ethvert Menneske, der vil forstaa og følge alle vor Tids Brydninger i social, politisk og kulturel Henseende.

Bogkredsen, udgivet af *Arbejdernes Oplysnings-Forbund* paa »*Fremad*«*s* Forlag, har haft en mægtig Succes, og med rette. I Løbet af den korte Tid er Abonnements-Tallet allerede paa Vej mod fjerde Tusinde. Starten maa ogsaa siges at have været usædvanlig heldig med de to hidtil udgivne Bøger. I Efteraaret udkom

B. Traven: Dødsskibet. En amerikansk Sømands Historie (Pris: Enkeltsalg indb. 4.50, Abonnement indb. 2.90).

Hele Dagspressen var enig om, at her var endelig en virkelig god Bog, som paa Grund af sin Djærvhed, sit drastiske Humør, sin straalende Kunst fortjener den videste Udbredelse, og vi kan tilføje, at Læseren ikke vil fortryde at gøre Bekendtskab med dette for den danske Læseverden helt nye Navn. — Bogkredsens anden Bog, lige udkommen, er

Josef Maria Frank: Marie. (Pris Enkeltsalg indb. 4.50, Abonnement indb. 2.90).

Bogen har vakt mægtig Opsigt i Tyskland, og er straks bleven oversat til de fleste Kultursprog. Der er vor Tids Tempo og Tone over denne gribende Kvinde-Roman, et Helteepos om den ukendte Moder, som ingen kan lægge fra sig uden at være dybt grebet. Som det tredie og sidste Bind af »Bogkredsen«*s* første Aargang vil ud paa Sommeren foreligge

Jul. Bomholt: Arbejderkultur.

Et Emne, der ikke tidligere har været taget op til samlet Behandling i dansk Literatur, og som sikkert kan paaregne stor Interesse. Ligesom Forfatterens tidligere Bog »*Dansk Digtning*« vil denne blive *Bogen man taler om.*

Folke-Scene I & II. (Pris: 2.25 og 3.50).
Smaa Komedier, dels skrevet af, dels udgivet ved Harald Bergstedt, er nærmest beregnet for Dilettant-Opførelser til Afløsning af tidligere Tiders Vaudeville-Pjank, men kan dog ogsaa læses med Fornøjelse af enhver, fyldte med Humør, Lune og Satire som de er. Opførelsesretten er fri og de enkelte Smaastykker kan faas i Særtryk til meget billige Priser som Rollehæfter.

Arbejderklassens Stormænd har Pressen døbt den Serie af Smaabiografier, Forlaget udsender i et særdeles tiltalende Udstyr og skrevet af Penne inden for Arbejderklassen, der ikke alene har haft Evnen, men ogsaa Kærlighed til Opgaven, saa Resultatet er blevet det helt udmærkede. Hvert Hæfte sælges for den billige Pris af 35 Øre, og hidtil er udkommet Hans Hansen: *Hjalmar Branting,* Ib Kolbjørn: *August Bebel,* Johs. Sperling: *Mac Donald,* Peder Nørgaard: *Keir Hardie,* og om kort Tid udsendes: *Ferdinand Lassalle* af Ejnar H. Tønnesen.

Harald Bergstedt: Dommedagsnatten.
(Pris 3.00, indb. 4.50 og 5.75).
Dette Eventyrspil betegnes af Julius Bomholt som »det betydeligste lyrisk-dramatiske Bidrag til Tiaarets danske Poesi«, og videre skriver han: »Sproget er spillevende, en organisk Forening af Hverdag og Poesi. I denne Evne til at give Hverdagens Jargon et Skær af flyvende Poesi er Bergstedt den største Sprogmester i dansk Lyrik. Han er simpelthen paa dette Omraade en Gennembrudsmand.«

P. Christensen og *Fr. Dalgaard: Kooperation.*
(Pris 2.50, indb. 4.25).
Om denne 2. forøgede Udgave skriver Rich. Lund: Jeg føler en ubetvingelig Trang til at raabe ud over Landet til alle Fag-, Klasse- og Partifæller, Unge og Gamle, Mænd og Kvinder: Anskaf Haandbogen »*Kooperation*« og brug den! Hver enkelt Side har Bud til Dig og mig, hver Dag i Aaret, hver Time paa Dagen. Bogen skal ligge fremme paa Bordet, ikke stilles op i en Reol. Det er Bønnen fra Fadervor: »Giv os i Dag det daglige Brød« i moderne Form.

Socialistisk Arbejder-Internationales Beslutninger ved Kongressen i Wien 1931. (Pris 0.50).
Skriftet, der er udgivet af Socialdemokratisk Forbund, bringer foruden Beslutningerne Kongressens Dagsorden, Fortegnelse over de danske Delegerede og en samlet Oversigt over den internationale socialdemokratiske Bevægelse.

⊡

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.
Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.
Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.
Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time. *Bestyrelsen for Klub 5, Aarhus.*

Københavns Afd. 1.
Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv. Telf. 14539.
Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.
Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.
Tilmelding af Arbejdsløse hver Dag fra Kl. 10—11.
Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.
Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.
Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.
Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):
Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.
Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:
Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.
Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.
Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 9—10.
Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).
Kontor: Krystalgade 24³. Telf. Byen 7199.
Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.
Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Københavns Afd. 7.
(Budene ved Bladkompagniet).
Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.
Kontoret er i Regelen aabent Tirsdag fra Kl. 12½—2½.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 64 | Juli 1932 | 17. Aargang

Kvindeligt Arbejderforbunds 12. Kongres

i Dagene den 3.—4. og 5. Juli 1932.

Kongressen aabnedes under festlige Former med Afsyngelse af en Sang.

Derefter udtalte Forretningsføreren:

Paa Hovedbestyrelsens Vegne tillader jeg mig herved at erklære Forbundets lovlige indkaldte 12. ordinære Kongres for aabnet, idet jeg byder de Delegerede og Gæster et hjerteligt Velkommen.

Formanden mindedes derefter i varme Ord vore i den forløbne Periode ved Døden afgaaede Kammerater: Dagmar Petersen, vor mangeaarige Kasserer i Odense Afdeling, Ludovika Andersen, Revisor i Forbundet, Laura Petersen, Formanden for Vaskeriarbejdernes Fagforening og mangeaarigt Hovedbestyrelsesmedlem samt Kirstine Jørgensen, ligeledes mangeaarigt Hovedbestyrelsesmedlem og Formand og Kassererer for Hillerød Afdeling. Sidst omtalte Formanden det store Tab, Arbejderklassen havde lidt ved Dansk Arbejdsmandsforbunds Formand M. C. Lyngsies Død, Medstifter og trofast Ven og Beskytter af vort Forbund. Kongressen hædrede deres Minde ved at rejse sig.

Formanden udtalte derefter:

Ærede Kongresdelegerede, Ærede Gæster.

Idet jeg udtaler Ønsket om et for vort Forbund gavnligt Arbejde paa Kongressen, finder jeg Anledning til at udtale:

Vi mødes i en Tid, hvor saa at sige hele Verden ligger i Kaos. Arbejdsløshed, Sult og Nød hærger Landene, ogsaa herhjemme har Arbejdsløsheden aldrig tidligere været saa permanent som nu, og med daarlige Tider stiger Utilfredsheden og Kravene indenfor Organisationerne.

Vi er herhjemme et af de Lande, som ikke er ramt haardest af Verdenskrisen, og hvad er Grunden? Den simple, at vi herhjemme gennem vore Organisationer, baade de faglige og politiske, har skaffet os den største Indflydelse paa de Omraader, hvor Arbejdernes økonomiske Interesser foreligger, selv om de sociale Foranstaltninger ikke er tilfredsstillende, og selv om de lønmæssige Vilkaar naturligvis heller ikke er ideelle, saa vilde vi — og navnlig vi Kvinder, være meget ilde stedt, hvis vi ikke i Tide havde forstaaet at værne os gennem vort Sammenhold.

Vort endelige Maal, Afskaffelse af al Udbytning, kan vi naa, og vi bestemmer selv Tidspunktet, det hele beror paa Forstaaelse af Organisationernes og Sammenholdets Betydning, og vi maa staa paa Vagt overfor saavel indre som ydre Fjender, det er dobbelt nødvendigt i en Tid saa vanskelig som denne. Men vi *kan*, vi har vist det før, vort Forbunds Arbejde er et Vidnesbyrd derom. Vort Forbund er vor eneste Assurance mod en al for grov Udbytning, og idet jeg udtaler Ønsket om et godt og frugtbart Kongresarbejde hilser jeg de Delegerede med et: Vel mødt til Arbejdet.

Formanden præsenterede derefter Gæsterne og bød hver enkelt Velkommen til Kongressen.

Følgende Gæster var mødt: Fru Anna Zammert, Tysk Fabriksarbejderforbund, Sekretær de Jonge, Fabriksarbejdernes Internationale, Formand Weiss fra Broderorganisationen i Østrig, Formand Haakestad og Kasserer Johansen, Norsk Bygningsarbejderforbund, Hovedkasserer Bengtsson, Svenska Grov- och Fabrikarbetareförbundet, Formand Johs. Ødegaard, Norsk Arbejdsmandsforbund, Hovedkasserer Nic. Næss og Hovedbestyrelsesmedlem Axel Jacobsen, Norsk kemisk Industriarbejderforbund.

Direktør Svendsen, Bryggeriet „Stjernen", Sekretær Knud V. Jensen, De samvirkende Fagforbund, Pressens Repræsentanter: Journalist Wilmann, Social-Demokraten, København og Redaktør Grove, Social-Demokraten, Horsens, Dirck Nack fra Tobaksarbejderforbundet, der vilde være Tolk for vore udenlandske Kammerater, Sekretær Robert Nielsen og Hovedbestyrelsesmedlem Thorvald Rasmussen, Dansk Arbejdsmands Forbund og Formand Johs. Nielsen, Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse.

Formanden gav derefter Ordet til Gæsterne.

Sekretær *de Jonge*, Fabriksarbejdernes Internationale rettede en Tak til Hovedbestyrelsen for Indbydelsen. Det er, udtalte han, gavnligt at stifte Bekendtskab med Kammeraternes Opfattelse og Arbejdsmaade i andre Lande. Navnlig betragtede han det som et Privilegium at være indbudt til denne Kongres, fordi ikke alene Hovedbestyrelsen, men hele Forbundet bestaar af Kvinder. Han omtalte det store Tab, Arbejderbevægelsen havde lidt ved Lyngsies Død; hans Død betyder ogsaa et stort Tab for Fabriks-

arbejdernes Internationale. Omtalte at det d. 4. August d. Aar er 25 siden, at det hollandske Fabriksarbejderforbund blev oprettet. De Jonge omtalte Forholdene indenfor det hollandske Fabriksarbejderforbund og den store Modgang, det maatte kæmpe med. Den nuværende Krise havde bragt en Arbejdsløshed, der var større end under Kriserne i 1908—1909 og 1921—1923, omtalte Strejken indenfor Straapapirindustrien, som kostede Forbundet over 900,000 Gylden — omtrent 2 Millioner danske Kroner, men alligevel havde det en Reservefond paa 1—2 Millioner Gylden. Han gav en udførlig Oversigt over Forholdene indenfor Internationale og omtalte herunder Forholdene i de forskellige Forbund under den herskende Verdenskrise og endte med at udtale Haabet om, at vi, trods Skyggerne, der falder paa vort Arbejde, maa fortsætte vor Kamp for vor gode Sag. Han sluttede med at udtale Haabet om en god Kongres og udbragte et Leve for Forbundet og den internationale Arbejderbevægelse og Socialismen.

Fru *Zammert*, Tysk Fabriksarbejderforbund, hilste Kongressen, takkede for Indbydelsen og ønskede gode Resultater for Kongressens Arbejde. Hun omtalte de fortvivlede Forhold i Tyskland, Fagforeningerne førte en bitter Kamp for Demokratiets Opretholdelse og kom herunder under ind paa Kvindernes Ansvar. — Der er to Millioner flere Kvinder end Mænd i Tyskland. Hun udtalte sin Glæde over at deltage i Kongressen. I Tyskland er Kvinderne endnu ikke organiseret i saa høj Grad, som det er ønskeligt, men ved utrætteligt Arbejde fra Organisationernes Side vil det sikkert lykkes, særligt nu, da Forstaaelsen for det internationale Samarbejde er vaagnet. Hun berørte herunder Danmarks Offervilje overfor de tyske Børn og sluttede med at hilse Kongressen og ønske den gode Resultater.

Fru Zammert holdt sin Tale paa et ved Selvstudium erhvervet flydende Dansk.

Formand *Weiss*, Østrig, takkede for den Hjertelighed, hvormed han var blevet modtaget og gav en levende Skildring af Forholdene i Østrig. Han udtalte sin Tro paa, at den faglige og politiske Enhedsfront, den østrigske Arbejderklasse danner, gør det umuligt for Fascimen og Kapitalismen at faa Tag i den østrigske Befolkning. Han sluttede med at udtale Haabet om Held og Lykke paa Kongressen.

Direktør Svendsen takkede for Indbydelsen, som han med Glæde havde modtaget, mindedes i sin Tale sit Samarbejde med Lyngsie og vort Forbunds første Stifter, Olivia Nielsen. Han havde altid følt sig knyttet til Kvindeligt Arbejderforbund og fulgt det med Interesse. Omtalte den Fremgang, som Forbundet i Følge Beretningen har haft, og sin Respekt for Kvindernes Arbejde. Han sluttede med at ønske for Kvinderne, at de maatte beholde den Styrke, de havde tilkæmpet sig, og at denne stadig maatte blive mere grundfæstet. Direktør Svendsen sluttede med at ønske Lykke for Kongressen.

Hovedkasserer Bengtsson, Svenska Grov- och Fabrikarbetareförbundet, tog derefter Ordet og bragte en Hilsen og Tak fra sit Forbund og dets Styrelse og en Hilsen fra Janne Jönsson, vort Forbunds gamle Ven. Han omtalte den skandinaviske Gensidighedskomite, som vi er blevet tilsluttet. „Det er" udtalte han, „med Tilfredshed og Glæde, jeg kan konstatere, at Samarbejdet har været godt, samt at Kvindeligt Arbejderforbunds Repræsentanter altid med Velvilje og Forstaaelse har deltaget i Komiteens Arbejde og ikke mindst, naar det gælder økonomisk Hjælp til andre Forbunds Konflikter". Taleren omtalte de svenske Kvinders Organisationsforhold i Forhold til de danske. Svenska Grov- och Fabrikarbetareförbundet tæller mellem 7—8000 kvindelige Medlemmer, og han overbragte paa de kvindelige Medlemmers Vegne de hjerteligste Hilsener til de danske organiserede Kvinder. Han omtalte Arbejdsløsheden i Sverige, ca. 40 pCt. af Medlemmerne er i Øjeblikket arbejdsløse, Arbejdsløsheden inden for Industrien er i Sverige omtrent som her. Forholdene er saadan, at det gælder nu mere end tilforn, at Medlemmerne forstaar Organisationens Styrke og Betydningen af Solidaritetsfølelsen. Hvis Kongressen er besjælet af dette, vil dens Beslutninger blive til Gavn for Forbundet og dets Medlemmer.

Hovedkasserer Nic. Næss fra Norsk kemisk Industriarbejderforbund udtalte paa Norsk Arbejdsmandsforbunds, Norsk Bygningsarbejderforbunds og sit eget Forbunds Vegne en Tak for Indbydelsen og en Hilsen fra de respektive Forbund og specielt fra de kvindelige Medlemmer i Forbundene. Han omtalte indgaaende den norske Storkamp i 1931. Hvis det var lykkedes Arbejdsgiverne i Norge at knægte Arbejderne, skulde Turen nok være kommet til de andre skandinaviske Landes Arbejdere. Kampen var lang og haard, men Arbejdsgiverne glemte at regne med Arbejdernes Solidaritetsfølelse, det var denne Solidaritet mellem de skandinaviske Landes Forbund, der hidførte Kampens gunstige Resultat, idet de Lønreduktioner, der gennemførtes fra Arbejdsgivernes Side, blev betydelig mindre end disse ved Kampens Begyndelse krævede. Taleren takkede de danske Arbejderkvinder for den Offervilje og Solidaritet, de havde udvist, og udtalte sin Overbevisning om, at en lignende Offervilje vilde være til Stede i Norge under en eventuel dansk Konflikt.

Sekretær Knud V. Jensen, De samvirkende Fagforbund, bragte en Hilsen fra Hovedorganisationen. Han udtalte, at Aaret i Aar var præget af mange Kongresser, der behandlede de mange store og vigtige Spørgsmaal, som de herskende vanskelige Tider krævede løst. Under Diskussionerne brydes de forskellige Meninger, men det er kun naturligt, idet de Beslutninger, der tages, betyder Liv og Trivsel for Medlemmerne. Det er forstaaeligt, at Desperationen giver sig Udtryk under de herskende Forhold. Han omtalte den internationale Konference, som afholdes for at løse Misèren, men desværre var den præget af en nedtrykkende Haabløshed. Var blot Arbejderklassen hele Verden over enig og samlet, kunde den træffe de Beslutninger, som kunde frelse Verden fra Kaos.

Verden beundrer og anerkender de danske Organisationers Enighed. Det var ogsaa denne Enigheds Skyld, at vi kunde tage de vanskelige Situationer i 1930—32, som vi kunde, og han sluttede med at udtale Haabet om, at Enighedstanken maatte være Understrømmen for Kongressens Arbejde i de kommende Dage. Taleren sluttede med at ønske Kongressen Held og Lykke.

Sekretær Robert Nielsen, Dansk Arbejdsmandsfor-

bund, hilste og takkede for Indbydelsen saavel paa Forbundets som paa Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasses Vegne. Han talte om Enigheden og Sammenholdet indenfor Organisationerne; vi maatte stadig kæmpe for Sejren, og jo stærkere Organisationerne blev, des stærkere blev Modstanden sammensvejset. Han advarede derfor mod Kampen indenfor Rækkerne, vore Fjender kan først knække os, naar der pilles ved Organisationerne indvendig fra. Vi har hørt fra Tyskland, at en spredt Arbejderklasse ingen Magt har, Spliden maa være forbi, hvis ikke Arbejderklassen skal trykkes ned til at være en Parıakaste. En saadan Bevægelse spreder sig fra det ene Land til det andet, og gaar det galt i Tyskland, skal vi snart mærke det her. Han udtalte Ønsket om, at de mange Konferencer, Kongresser og Landsmøder, der afholdtes, maatte tjene til at svejse Landene sammen. Han omtalte Arbejdsgivernes Tilrettelæggelse af Situationen for det kommende Aar, kom herunder ind paa Langkjærs Afskedstale, under hvilken denne havde draget Parallel mellem det kommende Aar og Aaret 1895 og omtalte, at Bristepunktet for Organisationernes Modstandskraft var naaet, og dette maa for os være et Varsko om at holde sammen. Kampen bliver sværere og sværere, men hvis vi foruden at kænpe med vore naturlige Fjender ogsaa skal kæmpe med vore egne, forværres vore Kaar yderligere, derfor haaber han, at Enighed maa give sig Udslag i de Beslutninger, der tages.

Taleren takkede paa Lyngsies Vegne for de smukke Mindeord, der var sagt om ham, og for vor Paaskønnelse af hans Arbejde, og overrakte Forbundet et Billede af den afdøde Fører. Han sluttede med at takke for det gode Samarbejde, hvis Fortsættelse han haabede paa, og ønskede Kongressen Held og Lykke.

Forretningsføreren takkede Dansk Arbejdsmandsforbund for Billedet, som skulde faa Hædersplads paa Forbundets Kontor og takkede Gæsterne for de gode Ønsker.

Mandatudvalgets Formand, Dagmar Petersen, Vejle, meddelte, at Mandaterne var prøvede og godkendte. Marie Johansen, Helsingør, møder i Stedet for Birtha Hansen, Helsingør, som udgaar, idet hun er indtraadt i Hovedbestyrelsen som Suppleant for Kirstine Jørgensen, Hillerød.

Forretningsføreren oplæste Forslag til Forretningsordenen:

Hovedbestyrelsen foreslaar følgende:

1. Møderne ledes af 3 Ordstyrere og 2 Sekretærer. Hvert Møde ledes af 1 Ordstyrer.

   Ordstyrerne ordner indbyrdes Ledelsen af Møderne. Ønsker den ledende Ordstyrer at udtale sig under et Punkt eller en Sags Behandling, overgiver hun midlertidig Ledelsen til den anden Ordstyrer.
2. Ved alle Afstemninger gælder almindelig Stemmeflerhed.

   Afstemning ved Navneopraab kan fordres ved mindst 6 Delegerede.

   Naar Afstemning ved Haandsoprækning er foretaget, kan Navneopraab ikke forlanges, med mindre Halvparten af de Delegerede har undladt at stemme.
3. Den ledende Ordstyrer søger saa vidt muligt at tilendebringe Behandlingen af den foreliggende Sag inden hvert Mødes Slutning.

   Hun har Ret til — efter en forgæves Paamindelse — naar en Taler ikke holder sig til den foreliggende Sag, at fratage hende Ordet.

   Den ledende Ordstyrer kan ligeledes stille Forslag om Diskussionens Afslutning med de indtegnede Talere, ligesom hun kan stille Forslag om begrænset Taletid.

   Saadant Forslag kan ogsaa stilles af Kongressens øvrige Delegerede.
4. Naar det er vedtaget at slutte Diskussionen med de indtegnede Talere, kan der ikke indtegnes andre Talere end Ordføreren for henholdsvis den forslagsstillende Afdeling og Hovedbestyrelsen, ligesom der heller, efter at Afslutning er vedtaget, kan indbringes nye Forslag.

   Afdelinger, der har flere end een Repræsentant maa vælge sin Ordfører — eventuelt en Flertals- og en Mindretals-Ordfører — og kun denne kan faa Ordet i samme Sag.

   Denne Bestemmelse gælder dog ikke ved Behandling af Virksomheden.
5. Til Formforslag, d. v. s. Forslag 1) om Sagens Afvisning, 2) om Sagens Udsættelse, 3) om Udvalgs Nedsættelse, 4) om Debattens Afslutning, 5) om Forslags Tilbagetagelse, 6) om en Sags Genoptagelse o. s. v., kan ikke stilles Ændringsforslag.
6. Mødets Dirigent kan til enhver Tid sætte Forslag om indskrænket Taletid under Afstemning; vedtages denne, gælder den Regel, at ingen Taler kan have Ordet mere end 5 Minutter ad Gangen og ikke udover 2 Gange i samme Sag; herfra undtages dog Ordføreren for henholdsvis Forslagsstillerne og Hovedbestyrelsen.
7. Hovedforslag og Ændringsforslag som stilles, skal indleveres *skriftlig* til Ordstyreren, underskrevet med Navn og Navnet paa den Afdeling, Vedkommende repræsenterer.
8. Sekretæren fører Kongressens Forhandlingsprotokol, der kun skal indeholde Diskussionsemnerne og de vedtagne Beslutninger med Angivelse af Stemmetal for og imod. Protokollen oplæses ved hvert Mødes Begyndelse for det foregaaende Møde.

   Reservationer til Protokollen modtages kun, naar Afstemning ved Navneopraab har fundet Sted.
9. Møderne begynder til den i Forretningsordenen fastsatte Tid, uanset de Mødtes Antal.

   Delegerede, der udebliver fra et eller flere Møder uden anmeldt godkendt Forfald, mister Diæterne for den eller eller de paagældende Dage.
10. Mødested fastsættes Søndag fra 10—12½ og fra 2½—5, event. 6, de efterfølgende Dage fra 10—12 og 1½—6.

Denne sattes under Aftemning og godkendtes eenstemmigt.

Kongressen konstituerede sig. Til Dirigenter foreslog Hovedbestyrelsen:

Johanne Jensen, København.
Fanny Jensen, Horsens.
Ella Petersen, København.

Dette vedtoges.

Til Sekretærer foreslog Hovedbestyrelsen: Poula Poser, Kbhvn., og Gunder Christiansen. Dette vedtoges.

Til Lønningsudvalg foreslog Hovedbestyrelsen: Fanny Jensen, Horsens, Harriet Baadum, København, Albertine Jørgensen, København. Fra Kongressen foresloges: Bodil Thomsen, Kbhvn. Hovedbestyrelsens Forslag vedtoges med overvejende Majoritet.

Eftermiddagsmødet. Johanne Jensen aabnede Mødet, takkede for Valget og oplæste Dagsordenen:

1. Kongressens Aabning.
2. Mandaternes Godkendelse.
3. Kongressens Konstituering:
   a. Forslag til Forretningsorden.
   b. Valg af Dirigenter og Sekretærer.
4. Beretning om Forbundets Virksomhed i Tiden fra 1. April 1929 til 31. Marts 1932.
5. Regnskabet.
6. Lovændringer.
7. Fastsættelse af Lønninger.
8. Valg af Tillidsmænd.
9. Valg af Repræsentanter til De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab.
10. Fastsættelse af Tid og Sted for næste Kongres.

Dirigenten oplæste en Række telegrafiske Lykønskninger, der foruden et Væld af Blomsterkurve og Buketter var indløbet til Alvilda Andersen og Kongressen med gode Ønsker for dens Arbejde.

Blandt Hilsenerne var følgende fra de arbejdsløse Medlemmer af Københavns Afdeling 1:

Kvindeligt Arbejderforbunds 12. Kongres 1932. Arbejdsløse Medlemmer af Københavns Afdeling 1 sender i Dag en Hilsen til Kongressen og ønsker Held og Lykke for de kommende Dages Arbejde. Det er vor faste Overbevisning, at Ledelsen vil gøre, hvad der staar i dens Magt for at afhjælpe Arbejdsløsheden. Vi er kun de faa, men vi tror, at alle Forbundets Medlemmer følger disse Dages Arbejde med stor Interesse, og vi udtaler derfor Ønsket om, at de Beslutninger, der i de kommende Dage tages paa Kongressen, maa blive til Gavn for Arbejderkvinderne, for hele Arbejderklassen. Lad derfor Enighed være vor Styrke.

Med social Hilsen
500 Arbejdsløse i Københavns Afd. 1.

Derefter aflagde Forretningsføreren Beretning om Virksomheden i den forløbne Periode, som hun derefter overgav til de Delegeredes videre Behandling.

— — —

Mandag den 4. Juli, Formiddagsmøde. Dirigent: Fanny Jensen, Horsens.

Sekretæren oplæste Forhandlingsprotokollen fra den foregaaende Dags Møde. Protokollen sattes under Afstemning og godkendtes.

Man gik derefter over til Diskussionen af Beretningen. I denne deltog Minna Rasmussen, Esbjerg, Inger Gamburg, Afdl. 5, København, Bodil Thomsen, Afdl. 3, København, Ragnhild Andersen, Afdl. 5, Hovedbestyrelsesmedlem Kirsten Rasmussen, Odense, Johanne Jensen, Orehoved, Marie Larsen, Afdl. 8, Ebba Olsen, Afdl. 5, København, Marie Nielsen, Horsens, Johanne Jensen, Afdl. 7, København, Johanne Jensen, Afdl. 3, København, Dagmar Petersen, Vejle, Margrethe Hansen, Nykøbing F., Marie Johnsen, Aarhus, Fru Christiansen, Nr. Kollund, og Hulda Hansen, Afdl. 6, København.

Forretningsføreren havde gentagne Gange Ordet og replicerede til Slut til Deltagerne i Diskussionen og tilbageviste den uberettigede Kritik, takkede de Delegerede for den Anerkendelse, de havde udtalt om hendes Arbejde, takkede endelig Afdelingerne for godt Samarbejde i den forløbne Kongresperiode.

To Resolutioner, stillet af Afdeling 5 mod Hovedbestyrelsen, forkastedes med alle Stemmer mod 22.

Beretningen sattes under Afstemning. Den godkendtes med alle Stemmer mod 22.

Derefter forelagdes Regnskabet for Administrationskassen og Strejkekassen samt Status.

Efter at der var stillet nogle Forespørgsler, godkendtes Regnskabet enstemmigt.

Dirigenten gav Ordet til Redaktør Greve, Socialdemokraten, Horsens, der skulde rejse Dagen efter. Denne bragte Kongressen en Hilsen fra den socialdemokratiske Presse og takkede for det gode Samarbejde, der bestod mellem Kvindeligt Arbejderforbunds Afdelinger og den socialdemokratiske Presse ude i Landet. Han sluttede med at fremhæve Nødvendigheden af Kvindernes Deltagelse i de kommende Landstingsvalg og i de kommende Valg til næste Aar og udbragte et mægtigt besvaret Leve for en stor socialdemokratisk Fremgang ved disse Valg.

— — —

Formiddagsmøde den 5. Juli.

Protokollen oplæstes og godkendtes eenstemmigt.

Dirigenten meddelte, at der var indløbet en Del Hilsener til Kongressen samt at Fru Lyngsie havde sendt en Takkeskrivelse. Laura Petersens Efterladte havde ligeledes sendt en Tak og en Hilsen til Kongressen. Kongressen vedtog at sende Fru Lyngsie en telegrafisk Hilsen samt at nedlægge en Krans paa Lyngsies Grav.

Man gik derefter over til Behandling af Forslag til Ændringer i Forbundets Love og af disse vedtoges Hovedbestyrelsens Ændringer til:

§ 2.

Stk. a: 1,05 ændres til 1,30.
Stk. c: 70 Øre ændres til 95.
Stk. d: 85 Øre ændres til 1,10.

§ 4.

Stk. h: Hovedbestyrelsen bestaar af 18 Medlemmer: 1 Forretningsfører, 1 Hovedkasserer, 1 Sekretær og 15 Repræsentanter. Forretningsføreren, Hovedkassereren og Sekretæren vælges direkte af Kongressen, ligesom Kongressen blandt en af de for Provinsen valgte Hovedbestyrelsesmedlemmer vælger 1 Medlem til Forretningsudvalget.

Repræsentanterne vælges landsdelsvis efter følgende Regler: København vælger 7 Repræsentanter, Sjælland og Bornholm tilsammen 2 Repræsentanter,

Fyen vælger 1 Repræsentant, og Jylland vælger 5 Repræsentanter. Provinsens Repræsentanter fordeles saaledes, at der kun er en Repræsentant i hver By. Efter at Valg af Hovedbestyrelsen er foretaget, vælges Suppleanter til samme. København vælger 3, Sjælland og Bornholm 1, Fyen 1 og Jylland 2 Suppleanter.

Udtræder en Repræsentant før hendes Funktionstid er udløben, indkaldes den af Landsdelen valgte Suppleant i hendes Sted.

§ 7.

Til at revidere Forbundets Regnskab vælger Kongressen 2 Revisorer og 2 Suppleanter. Revisorerne indstilles af Hovedbestyrelsen. Fratræder en Revisor udenfor Orden, indkaldes den Suppleant, der har det højeste Stemmeantal. Revisorerne lønnes. Lønnen bestemmes af Kongressen. Forretningsudvalget vælger af sin Midte en kritisk Revisor.

Regnskabet revideres desuden af en statsautoriseret Revisor.

§ 12.

b: 120 Øre ændres til 145 Øre, 145 Øre ændres til 170 Øre.

e: En Afdelingsbestyrelse skal bestaa af en Formand, en Kasserer; dog, hvis særlige Forhold taler derfor, kan Formands- og Kassererposten bestrides af samme Person.

Af Afdelingernes Forslag vedtoges følgende:

§ 1 g. At udbetale Understøttelse til Medlemmer under 18 Aar og 1 Maaned og over 60 Aar i Tilfælde af Arbejdsløshed, der ikke er i Strid med Arbejdskasseløshedsloven (se Vedtægt for Arbejdsløshedskassen).

Ledvogterskernes Afdeling 1. Distrikt:

Ingen af Afdelingernes Formænd maa henvende sig til de forskellige Distrikters Kontorer om Ændring af Løn og Arbejdsforhold uden først at rette Henvendelse til Forretningsudvalget om nævnte Sager.

Efterfølgende Henstillinger fra Esbjerg Afdeling, Aalborg Afdeling 2 og Nakskov Afdeling toges til Efterretning:

Esbjerg Afdeling:

4. At der ved Forhandlinger af ny Overenskomst indføres Ulykkesforsikring med Dagpenge af mindst 3 Kr. pr. Dag de første 13 Uger.

5. At der ved Forhandling af ny Overenskomst indføres 8 Dages Sommerferie med Løn.

Aalborg Afdeling 2:

3. Ved fremtidige Overenskomster ønkes Ulykkesforsikring indført.

Nakskov Afdeling:

Generalforsamlingen henstiller til Kongressen om ikke det kunde ordnes saaledes, at Kvinder ikke kunde komme ind i vor Arbejdsløshedskasse uden samtidig at være tilknyttet vort Forbund, da vi mener, at det er forkasteligt, at de skal have Lov at staa i Arbejdsløshedskassen og optage den gode Løn og de gode Forhold paa Arbejdspladserne, som vor Hovedledelse kæmper for, og saa staa i et Forbund til 50 Øre om Maaneden, som ikke engang har Fagforeningsbøger.

Næste Punkt paa Dagsordenen var Fastsættelse af Lønninger. Kongressen vedtog uden Diskussion, at Lønningerne skulde være som hidtil.

Man skred derefter til Valg. Forretningsføreren genvalgtes med Akklamation, hvilket ogsaa var Tilfældet for Hovedkassereren og Sekretæren.

De valgte takkede for den udviste Tillid og udtalte, at de ogsaa fremdeles vilde arbejde med Energi og Interesse.

Kongressen udbragte et kraftigt besvaret Leve for de valgte Tillidsmænd.

Til Revisorer genvalgtes de afgaaede Henriette Poser og Jenny Larsen, til Suppleanter Camilla Gabrielsen og Svenna Petersen. Til de samv. Repræsentantskab genvalgtes de afgaaede. Som Medlem af Forretningsudvalget valgtes for Provinsen Kirsten Rasmussen, som Suppleant Dagmar Petersen, Vejle.

Til Hovedbestyrelsen genvalgtes Johanne Jensen, Poula Poser, Albertine Jørgensen, Mathilde Andersen (Afd. 1), Harriet Baadum (Afd. 2), Ella Petersen (Afd. 4), Johanne Jensen (Afd. 7), alle af København. Som Suppleanter for København Astrid Meinert (Afd. 1), Hulda Hansen (Afd. 6), Svenna Petersen (Afd. 7), Inger Gamburg (Afd. 5) staar lige. Provinsen: Petra Schou (Aarhus), Martine Christensen (Aalborg), Fanny Jensen (Horsens), Dagmar Petersen (Vejle). Nyvalgt: Marie Madsen (Vejen). Suppleanter: Scharnberg (Haderslev), Karen Sørensen (Fredericia). Hovedbestyrelsesmedl. f. Fyen: Kirsten Rasmussen (Odense). Suppleant: Marie Jensen (Svendborg). Hovedbestyrelsesmedl. f. Sjælland og Bornholm: Bertha Hansen (Helsingør), Margrethe Hansen (Nykøbing, Falster). Suppleant: Anine Kæmpe (Rønne).

Dirigenten satte følgende Resolution under Afstemning:

Kongressen beslutter efter Drøftelsen af det alvorlige Spørgsmaal, der staar i Forbindelse med Kvinders Arbejde i Tiden før og efter Fødselen, at det maa være en af Samfundets første Pligter at beskytte den arbejdendes Kvindes Moderskab.

Til Gennemførelse heraf opfordrer Kongressen Regering og Rigsdag til snarest at søge gennemført en Lovgivning, der sikrer de arbejdende Kvinder fuld Lønindtægt i en 6 Ugers Hvile før og efter Fødselen.

Resolutionen blev eenstemmigt vedtaget.

Næste Kongres afholdes om 3 Aar i København.

Formanden for Norsk Arbejdsmandsforbund, Johs. Ødegaard, takkede paa de norske Gæsters Vegne for Samværet. Han havde med Interesse fulgt Kongressens Forhandlinger. Han udtalte: „Det, som er godt, skal vi tage med hjem og drage Lære af". Han havde her erfaret, at Kvinderne i lige saa høj Grad som Mændene var besjælet af Interesse og Vilje til at skaffe bedre Samfundsforhold og udtalte sin Respekt for de danske Kvinders Organisation. Næppe i noget andet Land vilde det være muligt at faa en saa god og stærk Organisation, som det var Tilfældet her i Danmark. Taleren sluttede med at udtale sin Tak og Haab om, at Kvindeligt Ar-

bejderforbund maatte være den første i Ildlinien for Gennemførelsen af Forbedringer for de arbejdende Kvinders Kaar.

Sekretær de Jonge takkede paa egne og Formand Weiss' Vegne for Samværet. Det var første Gang, de Jonge havde overværet en Kvindekongres. Han udtalte sin Beundring for den Maade, Forhandlingerne var ført paa og haabede, naar vi mødtes igen, at vi da atter havde gennemført Forbedringer for vore Medlemmer.

Hovedkasserer Bengtsson, Svenska Grov- och Fabrikarbetareförbundet, takkede ligeledes for de Dage og udtalte, at det nu mere end nogensinde gælder om et stærkt Sammenhold. Han ønskede Forbundet Lykke i Fremtiden.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentant, Sekretær Knud V. Jensen, udtalte, at det havde glædet ham at være Vidne til den Ro og Saglighed, hvormed de Delegerede havde behandlet Sagerne, bl. a. det store Problem, Arbejdsløsheden. Han havde her, saavel som ved Kongressen i Vejle, høstet Erfaringer, som han vilde faa Brug for ved andre Lejligheder. Han takkede paa de københavnske Gæsters Vegne for de forløbne Dage og udtalte de bedste Ønsker for Fremtiden.

Sekretær Robert Nielsen, Dansk Arbejdsmands Forbund, takkede paa egne og Kammerats Vegne for de forløbne Dages Samvær. Han udtalte Ønsket om fortsat Sammenhold og Fremgang for Forbundet, og at Kongressens Beslutninger maatte blive til Gavn for dets mange Medlemmer og udbragte et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund.

Forretningsføreren takkede Gæsterne for de udtalte gode Ønsker for vort Forbund, takkede Kongressen for den Tillid, der var vist hende og Hovedbestyrelsen, og rettede ligeledes en Tak til Hovedbestyrelsen og Medarbejdere. Forretningsføreren udtalte Haabet om et fortsat godt Sammenhold indenfor vort Forbund og udbragte et kraftigt besvaret Leve for Kvindeligt Arbejderforbund.

Kongressen udbragte et Leve Forretningsføreren og sluttede med Afsyngelsen af Internationale.

Dirigenten, Fanny Jensen, erklærede hermed Forbundets 12. Kongres for afsluttet.

⊡

De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasses Delegeretmøde

den 6. Juli 1932.

Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden for Tiden 1. April 1929 til 31. Marts 1932.
2. Regnskabet for Tiden 1. April 1929 til 31. Marts 1932.
3. Lovændringer.
4. Fastsættelse af Lønninger.
5. Valg af Tillidsmænd.
6. Fastsættelse af Tid og Sted for næste Delegeretmøde.

Dirigent: Ella Petersen.

Formanden gik straks over til at aflægge Beretning for den 3-aarige Periode og udtalte:

Som de Delegerede ved, forhøjedes Kontingentet fra 1. Oktober 1927 til 70 Øre, medens Maksimum fastsattes til 90 Øre. Dette Kontingent har vi holdt indtil nu, men det vil fra 1. August ifølge Beslutning paa Kongressen blive forhøjet med 25 Øre, idet der efter nævnte Dato skal betales 95 Øre pr. Mærke til Arbejdsløshedskassen.

Vi havde i Hovedledelsen haft det Haab, at vi stadig havde kunnet komme igennem med 70 Øre i Kontingent til Arbejdsløshedskassen, men Arbejdsløshedskassens Virksomhed har i de forløbne 3 Aar, og navnlig i det sidste Aar, været en eneste opslidende Kamp mod den overhaandtagende Arbejdsløshed, ca. 25 pCt. af Kassens Medlemmer er i Dag arbejdsløse, og Forholdene er saa fortvivlede, at der ikke indenfor en overskuelig Tid er Haab om, at de bedres. Navnlig indenfor Industrien er Forholdet særligt grelt, Rationaliseringen og Simplificeringen af Maskinerne afføder jo Arbejdsløshed, t. Eks. den store Virksomhed A/S Hellesens Enke & V. Ludvigsen, hvor vi 1929—30 havde et Antal af ca. 1500 beskæftigede, er der i Dag ikke 600 og disse gaar endda paa indskrænket Tid, Resten er helt arbejdsløse, og som Tilfældet er her, er det paa saa godt som alle andre Virksomheder, omend i mindre Maalestok.

Naar man ser paa Regnskabet og Oversigten i den trykte Beretning, faar man jo et levende Billede af, hvor stærkt Arbejdsløshedskassen har været belastet og af Krisens hele Omfang. Man vil se, at vi begynder Regnskabsaaret 1929—30 med en Beholdning af ca. 107,000 Kr. Disse 107,000 Kr. vokser i Løbet af Regnskabsaaret 1929—30 til ca. 202,000 Kr. I Regnskabsaaret 1930—31 kommer der saa en Nedgang paa knapt 2000 Kr. I Aaret 1931—32 sætter Arbejdsløsheden for Alvor ind, og Beholdningen svinder ind til næsten intet. Vi staar nu ved Regnskabsaaret 1931—32's Slutning med en Beholdning i Arbejdsløshedskassen af ca. 16,000 Kr.

Det første af de forløbne 3 Aar udbetalte vi Understøttelse til ialt 3715 arbejdsløse Medlemmer med tilsammen 162,428 understøttede Dage, i Aaret 1930—31 udbetalte vi til 4785 med tilsammen 206,741 understøttede Dage og endelig i Regnskabsaaret 1931—32 til 5405 Medlemmer med tilsammen 281,895 understøttede Dage.

Understøttelsen i de forløbne 3 Aar beløber sig til Kr. 1,740,933,80.

I samme Periode har vi i Stats- og Kommunetilskud faaet Kr. 691,593,34.

I Medlemskontingent er indkommet Kr. 1,081,039,90.

Kassens Formue var d. 31. Marts 1929 Kr. 106,798,42 og er nu Kr. 16,189,64. Perioden udviser saaledes en Formuenedgang af Kr. 90,608,78.

Kassens Medlemsantal var pr. 31. Marts 1929 9387 og er nu den 31. Marts 1932 10,784, der har saaledes i de forløbne 3 Aar været en Fremgang paa 1397 Medlemmer.

Foranlediget ved den af Arbejdsgiverforeningen i August 1929 rejste Kritik af Arbejdsløshedsstatistiken, forlangte Socialministeren, at der maatte foretages Undersøgelse gennem Direktoratet og Arbejdsnævnet, om det var nødvendigt at foretage Ændringer i den

hidtil benyttede Form for Tilvejebringelse af Arbejdsløshedsstatistiken. Efter at et Udvalg havde givet en Indstilling til Socialministeren, meddelte denne under 30. Juni Direktoratet:

1. at det bør paalægges Arbejdsløshedskasserne at føre Kontrollister (eller Kontrolkartoteker), hvoraf hvert enkelt Medlems kontrollerede Ledighedsperiode skal fremgaa,
2. at det paalægges Arbejdsløshedskasserne at afmelde et som arbejdsledigt tilmeldt Medlem, naar dette ikke indenfor et nærmere fastsat Tidsrum er mødt til Afkontrollering,
3. at al Afkontrollering af Arbejdsløse skal foregaa i Arbejdstiden, og
4. at der en Gang om Maaneden af Arbejdsløshedskassernes Afdelinger og vedkommende offentlige Arbejdsanvisningskontorer i Forening i det Omang, hvori det er muligt, skal foretages en Revision af Tilmeldingsmaterialet.

Denne Ordning skulde træde i Kraft den 1. September 1929.

Vi maatte efter dette indføre et nyt Kontrolsystem for samtlige Afdelinger Landet over. Kontrolsystemet foraarsagede et meget stort Arbejde for vore Afdelinger, og jeg vil ikke undlade idag at rette en Tak til Afdelingernes Tillidsmænd for den Forstaaelse, hvormed de er kommet Hovedledelsen i Møde ved det vanskelige Arbejde.

Den hidtil gældende Branchedeling bibeholdtes, men samtidig med Nyordningen inddroges det til Det statistiske Departement hidtil indsendte maanedlige Arbejdsløshedsskema, idet dette nu slaas sammen med den maanedlige Indberetning over Arbejdsløsheden, som Arbejdsdirektoratet nu kræver af Kasserne.

Da Landbrugskrisen forværredes fra Dag til Dag og de Arbejdsløses Antal steg, stillede Socialministeren Forslag om Midler til Afhjælpning af Nøden for saavel Landboerne som de Arbejdsløse. Forhandlingerne resulterede i Loven om midlertidig Hjælp til Arbejdsløse af 19. Oktober 1931.

Denne Lov betød for vor Kasses Medlemmer følgende:

Alle berettigede Medlemmer af Arbejdsløshedskassen samt Medlemmer, som endnu ikke har 1 Aars Medlemsret, (dog skal de være indmeldt inden 1. Oktober 1931), faar Understøttelse for Ugens 7 Dage, ialt Kr. 17,50. Hvis vore Medlemmer sidst har oppebaaret Understøttelse af Kr. 3,00 pr. Dag, Kr. 21,00 pr. Uge, vil Krisehjælpen ogsaa være at udbetale med nævnte Beløb.

Krisehjælpen udbetales i ialt 70 Dage. Loven hjemler Adgang for Kommunalbestyrelserne til at udbetale Kontingenthjælp, for vor Kasses Vedkommende 52 Øre pr. Uge. For at faa Kontingenthjælpen maa Medlemmerne have betalt saaledes, at der ingen Restance er. Medlemmer, som staar i Restance, kan søge denne betalt gennem Kommunekassen eller Hjælpekassen.

Medlemmer indmeldt efter den 1. Oktober 1931 faar Understøttelse for Ugens 6 Dage:

Forsørger: Kr. 12,50 (plus 52 Øre Kontingent) $^5/_6$.

Ikke Forsørgere: Kr. 10,50, plus 52 Øre Kontingent ($^2/_3$ udgør 10 Kr. 70 Dage).

For Medlemmer paa nedsat Arbejdstid kan der udbetales Understøttelse i Henhold til Vedtægtens § 7, Stk. 3.

Medlemmer paa Skolekursus faar ingen Understøttelse, men naar Skoletiden er forbi, kan der tilstaas ordinær Understøttelse eller Krisehjælp.

Eventuelle Klager indsendes for København til Direktoratet, for Provinsen til Amtet.

Karenstiden.

Medlemmer, der lige overgaar fra ordinær Understøttelse til Krisehjælpen, gaar ikke Karensdage. Almindelige Regler for Karenstiden bibeholdes.

For unge Kvinder under 18 Aar, der er organiserede, kan Forældrene indsende Ansøgning til Hjælpekassen, idet der ikke kan bevilges Hjælp til Personer under 18 Aar.

Loven traadte i Kraft straks, d. v. s. at der udbetaltes efter den første Gang den første Uge i November. Loven var gældende til 1. Maj 1932. Ved Lovens Ikrafttræden havde omtrent Halvdelen af vore arbejdsløse Medlemmer opbrugt deres ordinære Understøttelse og gik straks over paa den midlertidige Hjælp. Da den midlertidige Hjælp kun var givet for et Tidsrum af 70 Dage foraarsagede dette, at Understøttelsen allerede var opbrugt i Begyndelsen af Februar 1932.

Allerede paa det Tidspunkt forsøgte Socialministeren at faa et Forslag om forøget Hjælp til arbejdsløse igennem i Rigsdagen, dog uden Resultat, først i de aller sidste Dage er der kommet en ny Kriselov, der er stadfæstet sammen med den reviderede Arbejdsløshedslov den 23. f. M., men da Arbejdsdirektøren selv kommer til Stede, formener jeg, at Direktøren over for de Delegerede, i Lighed med hvad han har gjort i andre Kasser, vil holde et Foredrag, hvori Lovens Konsekvenser vil blive belyst.

Jeg har nu givet en Oversigt over den talmæssige Del af Virksomheden, der jo egentlig taler for sig selv, og selv om vi nu ved den 3-aarige Periodes Slutning kan skimte Bunden i Kassen, saa er det min Overbevisning, at vi, ved Hjælp af den nu vedtagne Kontingentforhøjelse af de 25 Øre, vil komme saa meget til Hægterne, at den forsikringsmæssige Del af Kassens Virksomhed er sikret, og set paa Baggrund af, hvad andre Kassers Medlemmer har maattet ofre af Ekstrakontingenter, er vi jo sluppet godt igennem, idet vi har været fri for saavel Ekstrakontingenter som Kontingentforhøjelse.

Den anden Del af Arbejdsløshedskassens Virksomhed ligger i det store Arbejde, som hele et saadant Understøttelsesforhold afføder, og da Direktoratet, som Statens Tilsynshavende, er meget skrap i sin Kontrol, letter det jo ikke Arbejdet udover, at man paa den anden Side til enhver Tid trøstig kan henvende sig til Direktoratet, hvor alle er beredte til at give Oplysninger, naar man staar over for Tvivlsspørgsmaal.

I en Kasse som vor, hvis Medlemmer er saa forskelligt indstillede og fra saa forskellige Arbejdspladser, vil der uundgaaeligt opstaa Tilfælde, hvor et eller andet Medlem føler sig forfordelt ved den Afgørelse, Hovedledelsen har taget i de forskellige Sager. Dette afføder ogsaa et stort Arbejde for Kassen, men i saa godt som alle de for Direktoratet

indankede Tilfælde, er Hovedledelsens Afgørelse blevet godkendt af Arbejdsdirektoratet.

En Sag af principiel Art har saaledes været indanket for Direktoratets Afgørelse. Sagen var rejst af Randers Amt og drejede sig om to af vore Medlemmer i Ryomgaard Afdeling, som Randers Amt havde nægtet den midlertidige Hjælp med den Motivering, at gifte Kvinder ikke kunde betragtes som Lønarbejdere. Direktoratets Svar var saalydende:

„Ved Tilbagesendelsen af nærværende Sag skal man udtale, at paagældende to Kvinder, efter det af Hovedledelsen for Kassen oplyste, maa antages at være i Stand til og villige til at overtage alt anvist Arbejde inden for Faget, hvorfor der, uanset at de er gifte, og iøvrigt hovedsageligt har Beskæftigelse ved egentligt Sæsonarbejde, savnes Grundlag for at kræve dem slettede som nydende Medlemmer af heromhandlede Arbejdsløshedskasse."

Da Spørgsmaalet om gifte Kvinders Ret saavel til Arbejde som til Understøttelse for Tiden er meget aktuel, kan vi kun være tilfredse med Direktoratets Afgørelse.

Et andet Forhold, som har givet os et meget stort Arbejde og desværre ogsaa i mange Tilfælde økonomisk Tab, er, at der paa Medlemsfortegnelserne saa ofte opgives fejlagtige Opholdskommuner for Medlemmerne. I saadanne Tilfælde mister vi jo Kommunetilskuddet for de paagældende Medlemmer. Vi har nu i Aar underkastet Kommunelisterne en saa effektiv Kontrol, at jeg haaber og tror, at det vil rette paa det, men jeg vil dog ikke undlade at minde Afdelingslederne om, hvor vigtigt det er, at der paa Medlemsfortegnelserne opgives nøjagtige Oplysninger med Hensyn til Medlemmernes Opholdskommune.

Et Forhold, som jeg ogsaa gerne vil paatale over for de Delegerede og bede dem tage med hjem til deres Kammerater Landet over, er dette, at vi, til Trods for at vi hvert Aar har ansøgt og faaet Direktoratets Tilladelse til at sende vore arbejdsløse Medlemmer paa Skole, i den tre-aarige Periode ikke har haft 50 Medlemmer, som har benyttet sig heraf.

Jeg overlader hermed min Beretning til de Delegeredes Behandling og indstiller den til Godkendelse.

I Diskussionen om Beretningen deltog Inger Gamburg, Formandens replicerede Beretninger sattes under Afstemning og godkendtes eenstemmigt. Regnskabet godkendtes eenstemmigt. Man gik derefter over til at behandle Lovændringer.

Hovedbestyrelsens Forslag til Ændringer i Arbejdsløshedkassens Vedtægter.

§ 3, Stk. 3, 4. Linie: 55 Øre ændres til 80 Øre.
§ 16, Stk. 1, 4. Linie: 90 Øre ændres til 95 Øre.
Samme Paragraf, samme Stk., 5. Linie: 115 Øre ændres til 120 Øre.
De tre sidste Ord i sidste Linie „inden for denne Maximumsgrænse" udgaar.
§ 38, Stk. 1, 3. Linie: 1. Juli 1929 ændres til: 1. August 1932.
Vedtoges.

Forslag fra Afdelingerne.

Aalborg Afdeling 1:
§ 7, Stk. 3, bortfalder. Understøttelse for hver ledig Dag.

Aalborg Afdeling 1:
§ 8, Stk. 3, bortfalder. 10 Maaneders Bestemmelsen ophæves.

Aalborg Afdeling 2:
Ophævelse af 10 Maaneders Bestemmelsen.

Køge Afdeling:
§ 8, Stk. 3, bortfalder. (Ophævelse af 10 Maaneders Bestemmelsen.)

Det overlodes til Hovedbestyrelsen at undersøge, hvad Dispensationen fra 10 Maaneders Bestemmelsen vilde koste, og derefter sende det til Urafstemning blandt Medlemmerne.

Arbejdsdirektør Vater og Fuldmægtig Christensen fra Arbejdsdirektoratet var nu kommet til Stede. Formanden bød d'Herrer Velkommen og gav straks Ordet til Arbejdsdirektøren, der takkede for Indbydelsen og udtalte, at det ikke alene var ham en stor Glæde at komme til Stede paa Delegeretmødet, men at det ogsaa var til stor Nytte for Direktoratet at komme i nærmere Kontakt med de Delegerede. Direktøren holdt derefter et interessant og oplysende Foredrag om den reviderede Arbejdsløshedslov og sluttede med meget indtrængende at opfordre Kvinderne til at oprette Fortsættelseskasse.

Eftermiddagsmøde: Dirigent Fanny Jensen.

I Diskussionen der fulgte deltog: Ragnhild Andersen, Inger Gamburg, Rosa Hansen alle Københavns Afdeling 5. Christine Nikolajsen, Afdeling 1. Formanden og Arbejdsdirektøren replicerede og anbefalede paany stærkt Oprettelse af en Fortsættelseskasse. Formanden stillede følgende Resolution:

Idet Delegeretmødet vedtager at oprette Fortsættelseskasse, udtaler det, at da vore Medlemmers Arbejdsløshed ikke er selvforskyldt, maatte det være Samfundets Opgave at bære Byrderne ved Arbejdsløshedsforsikringen.

Delegeretmødet opfordrer Regeringen og Kommunerne til at sikre vore Medlemmer en ordentlig Understøttelse under deres uforskyldte Arbejdsløshed og til at iværksætte Arbejder til Arbejdsløshedens Afhjælpning.

Resolutionen vedtoges med stor Majoritet. Arbejdsdirektøren udtalte sin Lykønskning og sit Haab om, at Fortsættelseskassen maatte vise sig de Delegeredes Tillid værdig.

Det vedtoges at Lønningerne skulde forblive uforandrede og de afgaaede Tillidsmænd genvalgtes.

Formanden takkede de Delegerede for disse Dages Forhandlinger, den udviste Tillid og store Opmærksomhed, som var vist hende.

Dirigenten sluttede Delegeretmødet med at udbringe et Leve for de kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse.

⊡

†

En af vore Delegerede **Jensigne Henriksen** fra Ledvogterskernes 2. Distrikt var ved Ankomsten til København blevet syg og indlagt paa Rigshospitalet den Dag, Kongressen aabnede. Kongressen sendte en Blomsterhilsen til Fru Henriksen og modtog en Genhilsen med Ønske om Lykke og Held med Kongresarbejdet. Dagen efter Kongressen modtog vi Budskabet om Fru Henriksens Død. Hun har i en Aarrække været Formand for Ledvogterskerne i 2. Distrikt og varetaget deres Interesser med en sjælden Interesse og Energi, og hun efterlader sig et dybt følt Savn, ikke alene i Hjemmet, men ogsaa i Afdelingen.

Ære være hendes Minde!

⊡

Ledvogterskernes Afdeling 2. Distrikt

afholdt ordinær Generalforsamling Søndag den 8. Maj paa Gregersens Hotel, Herning. Som indbudte Gæster var til Stede: Forretningsfører Fru Andersen, København, Formanden for 1. Distrikt Fru Jensen, Orehoved, og Formanden for Baneafdelingens Afdeling 2, 2. Distrikt, Th. Frederiksen, Herning, samt de forskellige Gruppeformænd. Formanden Fru Kristiansen, Nr. Kollund, aabnede Generalforsamlingen med at byde de tilstedeværende Velkommen, specielt de indbudte Gæster. Efter at Fru Nielsen Vildbjerg var valgt til Ordstyrer, oplæste Sekretæren Fru Kristiansen, Sønderport, Protokollerne, der eenstemmigt godkendtes. Der førtes derefter en livlig Forhandling om Oprettelse af en Fællesbestyrelse, og om Besættelse af de af Generaldirektoratet eventuelt nedlagte Stationer, og man enedes om, at kun ved Samarbejde med D. J. F. kunde man forebygge, at disse Pladser blev udbudte til private til Priser, der laa under vore Løntariffer. Feriespørgsmaalet og Aftenafløsningsspørgsmaalet førte ogsaa til en længere Diskussion.

Kassereren, Fru Povlsen, Vildbjerg, oplæste og fremlagde derefter Regnskabet, som var i mønsterværdig Orden, og som derfor godkendtes eenstemmigt. Derefter gik man over til Valg af Formand og Bestyrelse. Formand Fru Kristiansen genvalgtes med Akklamation. Da Fru Kristiansen, Naur, nægtede at modtage Genvalg, nyvalgtes Fru Jørgensen, Naur, og i Stedet for Fru Jensen, Bjødstrup, valgtes Fru Nielsen, Vildbjerg. Til Suppleanter valgtes Fru Henriksen, Brande, og Fru Nielsen, Bur (Genvalg). Til Revisorer genvalgtes Fru Jakobsen, Nr. Kollund, og Fru Laursen, Vildbjerg. Suppleant Fru Tomsen, Hee.

Efter at de forskellige Gæster havde haft Ordet for at takke for Indbydelsen og givet Bestyrelsen deres Tilslutning for deres Arbejde inden for Afdelingen, sluttede Formanden Mødet med Tak for god Ro og Orden under Forhandlingen, og man samledes om et veldækket Kaffebord.

P. A. V.

Petrine Kristiansen, Sekretær.
Sønderport.

⊡

Afrustning! Aldrig mere Krig!

Der maa afrustes, dersom Verden ikke skal bryde sammen under Rustningernes Byrde og lægges øde i den Jammer og Elendighed, som den næste Krig vil bringe over den. Det gælder derfor om at anskueliggøre Krigens Rædsler, føre alle dem Krigens Virkelighed for Øje, som er truet deraf. Ingen nok saa talende Beskrivelse kan gøre dette bedre end de Fotografier, som gengives i det af *Den internationale faglige Central* udgivne Skrift „Aldrig mere Krig". Afskyen for den grufulde Elendighed, der stirrer os imøde fra disse Billeder, maa bestemme enhver, ogsaa dem, der hidtil ikke var sig Krigens Gru bevidst, til aktiv Deltagelse i Kampen for Afrustning og mod Krigen. Den af *Den internationale faglige Central* og *Den socialistiske Arbejder-Internationale* førte Afrustningsaktion kan effektiv støttes gennem Spredning af dette Skrift. Giv denne Brochure til alle for at overbevise dem om Afrustningens Vigtighed. Paa den Maade kan man bedst bidrage til at umuliggøre en ny Krig.

— Pris 1 Krone. —

Undertegnede bestiller herved hos I. F. C.s Hovedkommissionær Bog- og Papirhandelen „Fremad", Frederiksborggade 33, Kbhvn. K. Postkonto 21047.

..... Expl. **„Aldrig mere Krig"** à Kr. 1,00.

Beløbet følger hermed — bedes opkrævet.

(Hvad ikke ønskes bedes overstreget.)

.....

(Navn)

.....

(Adresse)

S. O. S. **Overklassens Valgfond raader over Kæmpesummer.**

Socialdemokratiets Valgfond er Arbejdernes Kampfond.

Køb! Mærker à 50 Øre faas i alle Fagforeninger. **Agitér!**

Landstinget skal erobres.

Ikke en Arbejderstemme maa mangle.

Det er Udrykning til sidste Mand, der forestaar. Derom kan der ingen Tvivl være i noget Arbejderhjem.

Nu har vi Lejlighed til at gøre op med Landstingsflertallet, der, siden Ministeriet *Stauning* dannedes i 1929, atter og atter har misbrugt sin Magt imod Folketingsvælgernes store Flertal og Regeringen.

Vi sejrede i 1929, men i Kraft af et lille Flertal paa 3 (tre) Stemmer har vi set

Madsen Mygdal „gaa igen"

i Landstinget. Aanden fra 1926 blev manet i Jorden i 1929 først og fremmest af Arbejdervælgerne — men den levede videre i Landstingets Flertal, der atter og atter nedstemte eller lemlæstede Regeringens store Programforslag.

Ved Regeringens ufortrødne Energi og ved Oppositionens Splittelse er det dog lykkedes Regeringen at gennemføre betydelige Ting. Vi nævner nogle af de vigtigste Foranstaltninger, hvorved der er skaffet *Arbejde og Fortjeneste til Tusinder og atter Tusinder* af Hjem over det ganske Land: Loven om „Vejmillionerne", Storstrøms- og Oddesundbroerne, Elektrificering af Hovedstadens Nærtrafik, Færger, Jernbanemateriel og andre Statsarbejder til henved 150 Mill. Kr., Eksportkreditter, Millionstøtte til Kommunerne, 11½ Mill. Kr. til Privatbanernes Modernisering, Loven, hvorved Sukkerfabrikationen opretholdes, Fiskerilove. Love til Lettelse af Grundforbedringer og Mergeltransport m. m. — alt i alt nyttigt Arbejde for *Hundreder af Millioner!*

Som Magtforholdene var, *turde* Oppositionen ikke gaa blankt imod denne fornuftige Politik, men ingen Arbejder kan tvivle om, at det havde *set ganske anderledes ud*, dersom Venstre og Konservative havde haft Magten ogsaa i Folketinget.

Vi har ikke glemt Godsejer Madsen-Mygdals og hans konservative Følgesvendes Bedrifter mod Arbejderne, sidst de havde Magten!

Naar det i det sidste Aar er lykkedes at skaffe henved

50 Mill. Kr. til de Arbejdsløse,

ved vi, at det ikke skyldes de to Partiers sociale Forstaaelse, men udelukkende vore Repræsentanter og Regeringen, der *nægtede at yde den ønskede Hjælp til Landbruget, medmindre de arbejdsløses Hjem ogsaa blev husket.* Og har Arbejdsløshedslovene end Pletter, saa ved vi, at disse udelukkende skyldes Landstingsflertallets Magt!

Det glemmer vi ikke. Og vi husker, at der gik 2½ Aar før Landstingets Flertal bevilgede en Øre til de Arbejdsløse!

Vi husker ogsaa,

at det ene Arbejdsløshedsforslag efter det andet blev brutalt *forkastet* af Landstinget i disse Aar,

at dette Ting 3 Gange har forkastet Ophævelsen af „Tugthusloven" mod Fagforeningerne,

at det *en* Vinter forkastede ikke mindre end *tre* Forslag om at hjælpe Aldersrentenyderne og Invaliderne,

at det indtil Dato har standset den store Socialreform, der i høj Grad skulde gøre godt, hvad Nedskæringen havde forbrudt,

at det har forkastet Regeringens Afrustningsforslag,

at det stadig har holdt Haanden over de store Indtægter og Formuer,

at det for ganske nylig har standset Love, hvis Vedtagelse vilde sætte ny Fart i Byggeriet,

at Venstres Program er *Standsning af offentlige Arbejder og Nedskæring af Lønninger og sociale Udgifter med en Tredjedel,*

at Reaktionens brændende Ønske kort sagt er at vælte Krisetidens Byrder over paa Arbejderne og andre Smaakaarsfolk!

Jo, vi husker godt!

Og det skal ikke lykkes at forplumre den klare Kendsgerning, at denne Krise er *Kapitalismens ægte Barn*, og at det er Kapitalmagten, der skal bekæmpes ved stadig øget Tilslutning til Socialdemokratiet.

I de Omraader, hvor der er Landstingsvalg (Hovedstaden, Fyn, Hjørring, Thisted, Aalborg, Randers og Viborg Amter) skal vi møde alle som én — Kvinder saavel som Mænd.

Alle 35-aarige har Valgret.

Ikke én Kvinde — ikke én Mand fra Arbejderhjemmene maa svigte.

Overklassen ved, hvad Valget betyder, og gennem „S. O. S." har den mobiliseret flere *Hundrede Tusinde Kroner til Ministeriet Staunings Bekæmpelse.*

Thi vel er der Krise — men en Check paa nogle Tusind Kroner kunde maaske komme igen med Renter, hvis Venstre og Konservative sejrede.

Tænk paa det, Arbejderhjemmenes Tusinder!

Slaa Landstingflertallet!

Giv Socialdemokratiet mere Magt!

Nu gælder det

„Dansk Arbejde"s Sag. Alle andre Sager føjer sig som Led ind i denne store **Fællessag.**

Ligegyldig, hvilken Stand eller Klasse vi tilhører — om vor Virkeplads hedder Fabrik eller Værksted, om vi haandterer Plov, Hammer eller Pen . . . vore Skæbner knyttes sammen af de økonomiske Traade, der forbinder den **danske** Producent med den **danske** Aftager.

Enhver Industri eller Bedrift bygger i første Række paa sit *Hjemmemarked*. Jo rigeligere dette kan aftage, desto flere Penge tjener vi allesammen, og desto større bliver Overskudskraften til mulig Eksport. Saaledes gik det med Landbrugs-Fødevarerne, med Cementen og med Øllet. Dieselmotorerne, Centrifugerne og Støvsugerne paa samme Maade.

Nu er Eksporten ude for Modgang, fordi Verden er af Lave. Saa meget vægtigere Grund er der til at styrke Hjemmearbejdet, om Hjulene skal holdes i Gang. Eller, sagt i faa jævne Ord: **Foretræk dansk Arbejde!**

Dette har Bud til os alle. Men vi skal *gøre* det, ikke blot sige det; praktisere det til Stadighed ved, naar vi køber ind, at give danske Varer den første Chance. Til Gavn for vore arbejdende og arbejdsløse Landsmænd, til Betryggelse for vor egen Uafhængighed.

Vi vil gennem en Artikelserie i følgende Numre beskæftige os nærmere med denne Sag.

⊡

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time. *Bestyrelsen* for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv. Telf. 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra $4^1/_2$—$6^1/_2$.

Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra $4^1/_2$—$6^1/_2$.

Tilmelding af Arbejdsløse hver Dag fra Kl. 10—11.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra $4^1/_2$—$6^1/_2$.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er aabent hver Mandag fra $5^1/_2$—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra $8^1/_2$—$9^1/_2$ og 10—11.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).

Kontor: Krystalgade 24^3. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 6—8 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Københavns Afd. 7.
(Budene ved Bladkompagniet).

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er i Regelen aabent Tirsdag fra Kl. $12^1/_2$—$2^1/_2$.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3 Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

⊡

Adressefortegnelse.

Aabenraa Afdeling. Formand og Kasserer: Fru H. Elsner, Kolstrupvang 1.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Kathrine Andersen, Peter Barkesgade 22. Telefon 1963. — Kasserer: Fru Augusta Nielsen, Brandstrupsgade 16^2.

Aalborg Afdeling 2. Formand: Fru Martha Nielsen, Dalgasgade 5, St. Tlf. 767. — Kasserer: Fru Martine Christensen, Villa „Højen", Enghavevej, Vejgaard pr. Aalborg.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Sejrøgade 13. Kontor: Langelandsgade 16. Telef. 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Sønderallé 54^3. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Max Müllersgade $2C^3$.

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru Margr. Rasmussen, Istedgade 10^1. — Kasserer: Fru Meldgaard-Christensen, Lundingsgade 28^4.

Esbjerg Afdeling. Formand: Fru Minna Rasmussen, Jernevej 11. — Kasserer: Fru Dagmar Lund, Kongensgade 58^1.

Fensmark Afdeling. Formand: Fru M. Petersen, Holme Sipperup, Olstrup St. — Kasserer: Fru Betty Jensen, Holmegaards Glasværk, Olstrup.

Fredericia Afdeling. Formand: Fru Karen Sørensen, Dalegade 91. — Kasserer: Fru M. Petersen, Nørrevoldg. 66.

Frederikshavn Afdeling. Formand: Fru Clara Petersen, Skillevej, Flade. — Kass.: Fru Clara Nielsen, Vestergade 9.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru M. Lind-Sørensen, Enighedsvej 10. — Kasserer: Fru E. Larsen, Sofienlundsvej 8.

Haderslev Afdeling: Formand og Kasserer: Fru A. Scharnberg, Gaasbjerggade 12.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru M. Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. M. Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Jensen, Savskærervej.

Hedehusene Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Petersen, Nyvej 15[1].

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Bertha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus, Gurrevej 61. Telf. 1119. — Kasserer: Fru Augusta Jensen, Ørebakken 7.

Herning Afdeling. Formand: Fru Jenny Christensen, Vestergade 64. — Kasserer: Fru Anine Dyrfeld, Aarhuslandevej 52.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Martha Hansen, Margrethevej 20.

Hjørring Afdeling. Formand: Fru Agnes Christensen, Mellemgade. — Kasserer: Fru Ellen Petersen, Toftegade 24.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru A. Olsen, Mariagervej.

Holbæk Afdeling. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien, Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Markedsgade 1.

Holstebro Afdeling. Form.: Fru Sigrid Heltborg, Lille Struervej 3. — Kasserer: Fru Karen Nielsen, Stationsvej 12.

Horsens Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35. Telf. 896.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. Former V. Jensen, Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Dagmar Kachne, Jernbanegade 20.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Herman Triers Plads 4, St. tv. Telefon 14539. — Kasserer: Frk. Poula Poser, Herman Triers Plads 4, St.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Harriet Baadesen, Herman Triers Plads 4, St. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Herman Triers Plads 4, St.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Bodil Thomsen, Slotsgade 8[1]. Telf. Nora 2667 x. — Kasserer: Fru Sørensen, Nørrebrogade 48[1].

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Ellen Petersen, Overgaden o. V. 98 A[5]. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1[1].

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Inger Gamburg, Nørrevoldgade 6 Mezz. Telf. Byen 4320. — Kasserer: Fru M. Mathiesen, Nørrevoldgade 6 Mezz.

Københavns Afdeling 6. Formand: Fru Hulda Hansen, Krystalgade 24[3]. Telf. Byen 7199. — Kasserer: Fru Anna Larsen, Krystalgade 24[2].

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Herluf Trollesgade 16 B[1]. Telf. Byen 8850. — Kasserer: Fru Svenna Petersen, Aaboulevard 10 B[2]. — Kontor: Herman Triers Plads 4, St.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Marie Larsen, Todesgade 14[5]. — Kasserer: Fru Johanne Mortensen, Blegdamsvej 110 B[2] tv.

Køge Afdeling. Formand: Fru Gerda Nielsen, Herfølge By pr. Herfølge St. — Kasserer: Fru Ingeborg Petersen, Nørregade 113[1].

Lyngby Afdeling. Formand: Fru Christiane Hansen, Odinsvej 9. — Kasserer: Fru Mary Petersen, Karoline Amaliev. 90.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Elna Mogensen, Ø. Hougv. 33. — Kasserer: Fru Martha Rasmussen, Blindebomsv. 17 St.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Madsen, Tollesensvej 2, St.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Laura Petersen, Gl. Postvej. — Kasserer: Fru Andrea Bohn, Nørregade.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Laurine Larsen, Sølystvej 17[1]. Kasserer: Frk. Rigmor Andersen, Frisengaardsvej 4, St.

Nykøbing F. Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Margr. Hansen, Grønnegade 36.

Nykøbing M. Afdeling. Formand: Fru Signe Hvid, Østergade 30[1]. — Kasserer: Fru Petrea Jespersen, Østergade 23.

Næstved Afdeling. Form.: Fru Johanne Andreasen, Kornbakken 21. — Kasserer: Frk. Henriette Poulsen, Kornbakken 33.

Odense Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirsten Rasmussen, Pantheonsgade 5[1]. Telefon: Odense 4018.

Præstø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Oline Nielsen, Centralhotellet o. G.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Nyvangsvej 8.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margr. Iversen, Gravsgade 171. — Kasserer: Fru Helga Jensen, Slotsgade 284.

Roskilde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Alma Jensen, Knudsvej 31.

Ryomgaard Afdeling: Formand: Fru Marie Petersen, Ryomgaard. — Kasserer: Fru Amalie Mikkelsen, Ryomgaard.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Annie Kæmpe, Rendegade 1. — Kasserer: Fru Emma Sonne, St. Torvegade 66.

Slagelse Afdeling. Formand: Fru Sofie Johansen, Klosterbanken 8. — Kasserer: Fru Sofie Jørgensen, Løvegade 44, Sidebygn.[1].

Struer Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Jensen, Nørreg. 20. — Kasserer: Fru Nielsine Poulsen, Søndergade 20.

Svendborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Jensen, Egensevej 20.

Sønderborg Afdeling. Formand: Fru Marie Preuss, Skt. Jørgensg. 18A. — Kasserer: Fru Jensine Nielsen, Goetheg. 13[1].

Varde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Agnes Jensen, Gellerupvej 5.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Marie Madsen, Rolighedsvej 3. — Kasserer: Fru Mette Jensen, Korsgade 4.

Vejle Afdeling. Formand og Kasserer for Arbejdsløshedskassen: Fru Dagmar Petersen, Haraldsgade 8[2], th. Telf. 2082. — Kasserer for Forb.: Frk. Karen Nielsen, Frejasgade 1.

Viborg Afdeling. Formand: Fru Kirstine Andersen, Gravene 13. — Kasserer: Fru Carla Jensen, Dumpen 1 B.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1 A, Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Hvalsø St.

2det Distrikt: Kasserer: Fru Marie Jensen, Aalsø St.

3die Distrikt: Formand: Fru Martha Christiansen, Nørre Kollund St. — Kasserer: Fru Nielsine Poulsen, Vogterhus 18, Vildbjerg St.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 65 | November 1932 | 17. Aargang

Overenskomstsituationen.

Ifølge Dagspressen har Arbejdsgiverforeningen paa sit Hovedbestyrelsesmøde den 14. Oktober d. A. beskæftiget sig med Overenskomstsituationen og vedtaget følgende:

„For at kunne genoptage de i Begyndelsen af Aaret førte Overenskomstforhandlinger, som midlertidig blev udsat ved Forligsmandens Mæglingsforslag af 10. Februar 1932, paalægger Hovedbestyrelsen Forretningsudvalget at foranledige, at Foreninger og Enkeltvirksomheder indenfor Dansk Arbejdsgiverforening opsiger de løbende Overenskomster med Fagforbundene.

Saasnart Udvalget af 10. Februar 1932 har tilendebragt sit Arbejde, og Forretningsudvalget derefter har udarbejdet Grundlaget for Overenskomsternes Fornyelse, indkaldes Hovedbestyrelsen til Drøftelse i Begyndelsen af November d. A."

Arbejdsgivernes Nedskæringshunger, som heller ikke i sidste Omgang blev tilfredsstillet, søges nu fortsat ved Opsigelsen af Overenskomsterne. At Opfordringen har virket viser nedenstaaende, idet vort Forbund har modtaget Opsigelse for følgende Overenskomster: Sammenslutningen af Arbejdsgivere i Jern- og Metalindustrien (herunder Fælles Værkstedsregler), Sukkerfabriken i Nykøbing F., De danske Sukkerfabriker, Johan og Axel Hornbeck, Tekstilfabrikantforeningen, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Maskinstrikkerne, Dansk Litograflaug, Kalk- og Teglværksforeningen 1893, A/S H. C. Møller, Aarhus, Foreningen af danske Cementfabriker samt Bates-Ventil Sækkekompagni, A/S Sæbefabriken Noma, Foreningen af Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm, Elementkulfabriken, Vangede, samt Fabriken Ira — alle til Ophør den 1. Februar 1933. De opsagte Overenskomster omfatter 4788 af Forbundets Medlemmer.

⊡

Afsluttede Overenskomster.

Overenskomst er afsluttet med Skandinavisk Jutekompagni, Lønnen er 33,25 Kr. pr. Uge, for Uger, hvori forekommer Helligdage, betales fuld Løn, dog ikke for Syersker. For alle nyantagne er Lønnen 31,29 Kr. Lønninger paa Lageret tillagdes 2 Kr. pr. Uge. Kvinderne erholder, naar de har været paa Virksomheden ½ Aar, 6 Dages Sommerferie.

Overenskomster og Akkordprislister er gældende til 1. April 1933.

Forinden Overenskomstens Afslutning havde vore Medlemmer strejket i 4 Uger.

Overenskomsten med De forenede Eddikebryggerier er forlænget til 1. April 1933 med følgende Ændringer. I § 2 slettes følgende: og for de to ældste 40 Kr. pr. Uge. I § 5 tilføjes: Ferien lægges fra 1. Maj til 1. August.

Ny Overenskomst oprettet med Esbjerg kommunale Badeanstal. Lønnen er 35 Kr. pr. Uge (Lønnen var 120 Kr. pr. Maaned). De bestaaende Forhold med Hensyn til Ferie med mere bibeholdes.

Overenskomsten er gældende til 1. April 1933.

Ny Overenskomst er afsluttet med Vaskeriet „Apollo". Lønnen er den første Maaned 61 Øre, derefter 66 Øre pr. Time.

Stiversker, Mærkersker, Pakkersker, Strygersker, Syersker og Vaskekoner erholder 68 Øre pr. Time. Er den normale Arbejdstid mindre end 40 Timer i en Uge, gives et Tillæg af 5 Øre pr. Time. Der fastsattes en Række Akkorder. Arbejdes der i 2 Holds Drift fra Kl. 4 Eftermiddag til Kl. 11 Aften, betales der 10 Øre mere pr. Time, og fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen betales 16 Øre mere pr. Time. For unge Kvinder under 18 Aar, der benyttes som Medhjælpere for Afdelingsledere (Bygang etc.), er Lønnen det første halve Aar 45 Øre, derefter 52 Øre pr. Time. Kvinder, der har været beskæftiget i Virksomheden i 3 Maaneder, erholder en Ferie paa 6 Dage uden Afkortning i Lønnen. Ferien skal falde mellem 15. Juni og 15. August. Overenskomsten er gældende til 1. April 1934.

Ny Overenskomst er lokalt oprettet med A/S Sønderbyes Fabriker.

Den faste Ugeløn er 28,80 Kr. Timelønnen er 65 Øre. Ved Timelønsarbejde afregnes med en daglig Mindstebetaling af 2,80 Kr. Ved Indførelse af Skifteholdsarbejde gives et Tillæg af 25 pCt. til saavel Ugeløn som Timeløn.

Der udbetales en Ulykkesforsikring af 3 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. Kvinder, der har været beskæftiget i Virksomheden i 12 Maaneder, erholder en Ferie paa 6 Dage, og Kvinder, der har været beskæftiget i Virksomheden mindre end 12 Maaneder,

erholder Ferie i Forhold hertil med fuld Løn. Ferien skal falde mellem 1. Juni og 1. Oktober.

Overenskomsten er gældende fra 13. August 1932 til en 1. April.

Overenskomst afsluttet med Løgstrup Produktforretning, Randers.

Lønnen er de første 4 Uger 55 Øre, derefter 62 Øre pr. Time. En Række Akkordpriser fastsattes. Kvinder, der har været beskæftiget i Virksomheden 1 Aar, erholder 6 Dages Ferie med Løn. Ferien falder mellem 1. Juni og 15. September.

Overenskomsten traadte i Kraft fra 7. September 1932 og er gældende til 1. Oktober 1933.

Overenskomst afsluttet med A/S Illums Dampvaskeri, Holger Danskesvej.

Lønnen er for kvindelige Arbejdere den første Maaned 61 Øre, derefter 66 Øre pr. Time.

Stiversker, Mærkersker, Pakkersker, Strygersker, Syersker og Vaskekoner erholder 68 Øre pr. Time. Arbejdes der mindre end 40 Timer pr. Uge, ydes der et Tillæg af 5 Øre pr. Time. I 2 Holds Skifte betales fra Kl. 4 Eftermiddag til Kl. 11 Aften 10 Øre mere pr. Time, fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen betales 16 Øre mere pr. Time. For unge Kvinder under 18 Aar, der benyttes som Medhjælpere, er Timelønnen det første halve Aar 45 Øre, derefter 52 Øre. Der fastsattes en Del Akkorder. Kvinder, der har været beskæftiget i Virksomheden i tre Maaneder, erholder 6 Dages Ferie med Løn. Ferien skal falde mellem 1. Juni og 15. August. Virksomheden forpligter sig til kun at beskæftige Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund. Overenskomsten traadte i Kraft 22. September og er gældende til 1. April 1934.

Overenskomst er afsluttet med Roskilde Halmvarefabrik. For kvindelige Arbejdere, der ikke tidligere har været beskæftiget ved det paagældende Arbejde, er Lønnen de første 2 Uger 50 Øre, de næste 2 Uger 54 Øre, derefter 60 Øre pr. Time. Der fastsattes Akkorder for Halmbaand 0-1-2, 18,5 Øre pr. Bundt af 100 Meter, for Halmbaand 3, 19,5 Øre. Der optages senere Forhandling for Halmhylstre. Kvinderne faar efter ½ Aars Beskæftigelse i Virksomheden en Sommerferie af 4 Dage med fuld Løn.

Overenskomsten traadte i Kraft 22. September 1932 og er gældende til en 1. April.

Overenskomstforlængelser.

Overenskomsten med Emdrup Dampvaskeri løber uforandret videre et Aar.

Overenskomsten med Rafns Fabriker, Aalborg, er forlænget til 1. Maj 1933.

Overenskomsten med Konservesfabriken „Danica", Slagelse, er forlænget til 15. April 1933.

Overenskomsten med Gummifabriken „Jylland", Horsens, er forlænget uforandret til 1. April 1933.

Mæglings- og Voldgiftsmøder.

Mæglingsmøde afholdt paa Svendborg Boghvede- og Havremølle, hvor man enedes om følgende Aftale. Akkorden sættes til 72 Øre pr. 100 Stk. Halvpakker, 85 Øre pr. 100 Stk. Helpakker. Indlægning af Billeder i Pakkerne 10 Øre pr. 100 Stk. Denne Akkordpris har ikke Præcedens for senere Aftaler om Akkorder. Der tilbagebetales Kvinderne 2 Kr. pr. Dag fra den Dag, de nye Maskiner blev opsatte.

Mæglingsmøde afholdt paa Mælkekondenseringsfabriken i Horsens i Anledning af, at vore Medlemmer, der er beskæftiget ved Standsning af Anrullere har faaet deres Akkord forandret, hvilket har medført en Forringelse af deres Fortjeneste. Man enedes om en Takst indtil videre for Hugning af 1000 Laag paa Presser forsynet med Anruller-Apparat og Stableanordning af 26,5 Øre. Akkorden var før 25,5 Øre. Forandres Forholdet, optages Forhandling før der foretages Ændringer i Prisen.

Mæglingsmøde afholdt paa Nordisk Kabel- og Traadfabriker i Anledning af, at Firmaet har forlangt, at alle Arbejdere skal skiftes til at være hjemme i 2 Dage, saaledes at der arbejdes paa Virksomheden 6 Dage ugentlig. Vore Medlemmer har anmodet Firmaet om at gaa arbejdsløse Lørdag og Mandag. Virksomheden oplyste, at det nu var fastsat, at alle Arbejdere var beskæftiget om Fredagen af Hensyn til Lønudbetalingen. Derimod kunde man af Hensyn til indgaaede Ordrer med kort Leveringstid ikke gaa med til at standse Fabriken ved at holde Lørdagen og Mandagen som faste Fridage. Sagen vistes tilbage til lokal Forhandling og er senere gaaet i Orden.

Mæglingsmøde afholdt samme Sted i Anledning af, at Firmaet uden Varsel havde nedsat Prisen paa Pudsning af Telefontragte fra 6 Kr. til 4 Kr. 40 Øre pr. 100 Stk. Ved Mæglingsmødet oplyste Fabrikens Repræsentanter, at det var ikke muligt at fastsætte en endelig Pris, da Udførelsen af Arbejdet var i stadig Udvikling, og da det heller ikke havde været muligt at blive enige om en ny Akkordpris, var Arbejderne blevne aflønnede med Gennemsnitsakkordfortjenesten minus 20 pCt. Virksomheden hævdede, at ganske vist udføres Arbejdet paa samme Maade som hidtil, men at Raavarerne nu fremstilles i en saadan Tilstand, at der kræves mindre Arbejde end hidtil, for at kunne fremskaffe en tilfredsstillende Vare. Sagen er senere lokalt ordnet.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Laurids Knudsens Fabriker i Anledning af Afdelingens Klage over, at en Del Akkorder var nedsatte og Kvindernes Fortjeneste derved forringet. Ved Mæglingsmødet oplystes det, at Kvinderne havde tjent mere efter Nedsættelsen, men i nogle Tilfælde havde der endnu ikke været Lejlighed til at undersøge Virkningerne fuldt ud, og man enedes om i Fremtiden at have Opmærksomheden henvendt paa, hvorledes Fortjenesten kom til at ligge ved de omhandlede Akkorder og tilstræbe at opnaa Enighed. Afdeling 5 ønskede ikke Sagen ført videre.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Københavns Lampe- og Lysekronefabrik i Anledning af, at Firmaet agtede at ophæve Week-end. Det oplystes, at Firmaet siden 1929 har haft følgende Arbejdstid: de 5 Dage à 8½ Time og Lørdag 5½ Time. Nu ønskede Firmaet en ensartet Arbejdstid for alle Arbejdere paa 8 Timer daglig. Virsomhedens Begrundelse for Ophør af Week-end kunde ikke afvises helt, og man enedes om at optage lokal Forhandling med alle de 4

interesserede Forbunds Medlemmer om en Arbejdstid fra Kl. 7 Morgen til Kl. 3½ Eftermiddag. Firmaets Ledelse lovede en velvillig Behandling af dette Spørgsmaal. Sagen er hermed bortfaldet, idet Afdeling 5 ikke ønskede Sagen ført videre.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S „Dafameta" i Anledning af, at Afdelingen klagede over, at Virksomheden havde afskediget en Kvinde, der havde arbejdet paa Virksomhen i cirka 13 Aar og samme Dag antaget 2 andre Kvinder. Afdelingen mente, at Afskedigelsen skyldtes, at Kvinderne for en Tid siden fik en Lønforhøjelse, da ogsaa en anden Kvinde, der havde faaet Lønforhøjelse, var afskediget. Den paagældende Kvinde udtalte under Mæglingsmødet, at hun ikke havde ønsket Sagen rejst, da hun ikke vilde tilbage til Virksomheden. Afdeling 5 trak derefter Sagen tilbage.

Ved et Mæglingsmøde paa Geismars Dampvaskeri enedes man om følgende Akkordpriser: for Presning af Arbejdsskjorter 3¼ Øre pr. Stk., Benklæder 5 Øre pr. Stk. og hvide Bagerhuer ¾ Øre pr. Stk.

Der har været afholdt Mæglings- og Timandsmøde hos Hellesens Enke & V. Ludvigsen. Virksomheden havde egenmægtig frataget Kvinderne Akkord og sat Kvinderne paa Timeløn til 59 Øre, heroverfor sendte Forbundet Strejkevarsel, og Sagen behandledes i den faste Voldgiftsret den 27. April og forligtes paa følgende Maade:

Med Gyldighed fra og med indeværende Lønningsuge foretages en Regulering af følgende opsagte Akkorder: 1) Tilsmeltning af Lommeelementer. 2) Rysterne. 3) Radioelementer (Reparationer). 4) Tilsmeltning af Radioelementer. 5) Syrebordet. 6) Afbrænding. 7) Maalerne. 8) 7/17 Elementer. 9) Slibning af 9 mm Kul og større, samt 10) de Akkorder som af Virksomheden er opsagte til Udløb den 1. April 1932. Disse Akkorder reguleres saaledes, at der paa Basis af Gennemsnitspræstationerne i Tidsrummet fra den 15. Juli til den 15. September 1931 kan opnaas en Fortjeneste af 120 Øre i Timen.

Disse Reguleringer kan dog i intet Tilfælde medføre, at bestaaende Akkorder forhøjes.

Ved Udregning af Akkorder bibeholdes Brøker. Med Hensyn til Efterbetaling erklærede begge Parter at ville forlige Sagen paa det Beløb, som Retten maatte fastsætte for Arbejdersker inden for følgende 5 Grupper: 1) Tilsmeltning af Lommeelementer. 2) Rysterne. 3) Tilsmeltning af Radioelementer. 4) Reparation af Radioelementer. 5) Afbrænding.

Efterbetaling omfatter Tidsrummet fra den 21. Marts 1932 til den 26. April 1932 og gælder ogsaa de i denne Periode nyantagne Kvinder ved det paagældende Arbejde.

Retten fastsatte derefter den nævnte Efterbetaling til 40 Øre pr. Time. De afgivne Strejkevarsler toges tilbage. Klagerne tog herefter Klagen tilbage. Enighed om Akkordpriserne var opnaaet imellem Parterne og er underskrevet af Arbejdsgiverforeningen, Sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien, De samvirkende Fagforbund og for vort Forbund af Forretningsføreren og Inger Gamburg.

Retten afgjorde saaledes kun Spørgsmaalet om Efterbetaling.

Hillerød Afdeling har klaget over, at Nordsjællands Venstreblad har afskediget vore Medlemmer og antaget Drenge til Udbringelse af Bladet. Vi indbragte Sagen til De samvirkende Fagforbund; der afholdtes derefter et Møde om Sagen i Arbejdsgiverforeningen uden Resultat. Sagen indbragtes for den faste Voldgiftsret, der dømte Arbejdsgiverforeningen til paa Nordsjællands Venstreblads Vegne at betale os 300 Kr. til Fordeling mellem vore 3 Medlemmer i Hillerød.

Med Glud & Marstrands Fabrikker, Løve Allé, havde vi faaet en Ordning, som Kvinderne havde godkendt, tiltrods herfor havde de forladt Arbejdet, fordi de ikke fik samme Arbejdsmetode som hos Carl Lund.

Kvinderne henvendte sig paa Hovedkontoret og fik herfra Besked om at genoptage Arbejdet; vi vilde saa straks optage Forhandling med Virksomheden om den lokalt afsluttede Overenskomst, som Virksomheden havde gjort Brud paa. Virksomheden henviste Sagen til Behandling i Arbejdsgiverforeningen.

Ved Fællesmødet her enedes man om, at Arbejdet straks skulde genoptages, og at der saa aftaltes Mæglingsmøde i Sagen. Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indgive Klage til den faste Voldgiftsret over Arbejdsstandsningen.

Ved Mæglingsmødet enedes man om følgende: For Hjælpepigerne fastsættes Prisen til 186 Øre pr. 100 Stk. Ved Forholdstallet 14 : 8 for Opslaaere (i Opslaaernes Antal er indbefattet kvindelige og mandlige Opslaaere, Sprøjtere og Aftørrere) i Forhold til Hjælpepiger. Forskydes Forholdet, ændres Prisen tilsvarende, f. Eks. ved 14 Opslaaere og 10 Hjælpepiger bliver Prisen 10 : 8 186 Øre.

Denne Ordning er automatisk virkende og indbefatter alt forefaldende Arbejde, ogsaa hvad der paa Carl Lunds Fabriker har været betalt ekstra med Timeløn.

Bestemmelsen i Aftalen for Carl Lunds Fabriker Stk. 1 A. bortfalder, idet eventuelt Hjælpearbejde for Optrækkere indgaar i Hjælpepigernes Timetal. Der efterbetales i Henhold til denne Aftale.

Arbejdsgiverforeningen overbragte Sagen angaaende Arbejdsstandsningen for den faste Voldgiftsret og forlangte en Erstatning af 4000 Kr.

Efter at Sagen var procederet, forligtes den efter Rettens Henstilling saaledes, at Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling 5 og Dansk Arbejdsmandsforbund betaler til fuld Afgørelse af Sagen en Bod paa henholdsvis 100 og 200 Kr.

Københavns Afdeling 5 har anmodet Forbundet om at betale Boden paa 100 Kr., som vore Medlemmer hos Glud & Marstrand maatte indgaa paa at betale for den ulovlige Strejke.

Forretningsudvalget vedtog at betale Bøden.

Dansk Arbejdsmands Forbunds 21. ordinære Kongres.

Den 18. September aabnedes Dansk Arbejdsmands Forbunds 21. ordinære Kongres i Arenateatrets festligt smykkede Rum i København.

Kongressen faldt i Forbundets 35. Aar, og i den Anledning formede den sig særligt festligt, med Velkomsttale af den fungerende Formand, Jens Larsen, Solosang af Johannes Fønss, Deklamation af Skuespiller Adam Poulsen og Musik af et 40 Mands Orkester under Ledelse af Musikdirektør Hemme.

Paa Tribunen var et legemsstort Portræt af M. C. Lyngsie, malet af Saltoft, opstillet paa et florbehængt Staffeli.

Kongressen og dens Gæster.

Som Dansk Arbejdsmands Forbund er det største af de danske Fagorganisationer, er dets Kongres den talrigste herhjemme. 388 Delegerede, 24 Hovedbestyrelsesmedlemmer, 6 Sekretærer, 1 Bogholder og 1 Assistent samt 16 udenlandske og 13 indenlandske Arbejderrepræsentanter tog Plads i Salen, da Forhandlingerne begyndte. De samvirkende Fagforbund var repræsenteret af Formanden Vilh. Nygaard og Sekretær Knud V. Jensen, Regeringen af Statsminister Th. Stauning, Socialminister K. K. Steincke, Finansminister C. V. Bramsnæs og Landbrugsminister Kr. Bording.

Internationale Grov- og Fabrikarbejderforbund var repræsenteret ved Aug. Brey, Internationale Transportarbejderforbund af Edo Fimmen, Skand. Transportarbejderunion af Oscar Eriksson, Sverrig, Tysk Fabrikarbejderunion af Karl Røssler, Hollands Fabrikarbejdere af V. v. d. Berg og H. I. v. Lersum, Norsk Arbejdsmands Forbund af Chr. Henriksen, Norsk kemisk Industriarbejderforbund af J. Bjerkmann og J. Olsen, Norsk Transportarbejderforbund af H. Fladeby, Norsk Matros- og Fyrbøderunion af A. Birkeland, Svensk Grov- og Fabriksarbejderforbund af Janne Jønsson, Anders Bengtsson og Elof Johansson, Svensk Transportarbejderforbund af Charles Lindley, Svensk Fyrbøderforbund af Sv. Lundgreen, Dansk Papirindustriarbejderforbund af P. Brendorp og Magnus P. Elling, Søfyrbødernes Forbund af Erik Jacobsen, Sømændenes Forbund af Chr. Borgland og vort Forbund af Gunder Christiansen, Kirsten Rasmussen og Avilda Andersen. Endvidere var Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse repræsenteret af Johs. Nielsen, H. P. Jensen, Chr. Petersen og J. P. Johannessen.

Ialt talte Kongressen 453 Deltagere foruden Kontorets Funktionærer og den socialdemokratiske Presses Repræsentanter.

Formandens Beretning.

Efter at Indledningshøjtideligheden var overstaaet, og Gæsterne havde talt, valgte Kongressen Præsidium, og derefter aflagde Jens Larsen Beretning om Virksomheden.

Kongresperioden spænder over Tiden fra 1. April 1928 til 31. Marts 1932, altsaa 4 Aar.

I dette Tidsrum er Forbundets Medlemstal steget betydelig. Fra 422 Afdelinger med 85,933 Medlemmer er Tallet gaaet frem til 448 Afdelinger med 95,341 betalende og 4381 kontingentfri Medlemmer, saaledes at Forbundets Medlemsantal regnskabsmæssigt set udgør 99,722 Mand, men i Virkeligheden er dette Tal betydeligt overskredet, og Forbundet tæller i Dag over 100,000 Medlemmer.

Formanden omtalte i sin Beretning de store Situationer med Overenskomstkompleksets Fornyelse. Det er et mægtigt Materiale, der her er behandlet, mere end 3000 Lokaloverenskomster har Forbundet løbende, og dette medfører selvsagt et overordentligt Arbejde, der koncentreres i Forbundets Hovedkontor.

Diskussionen om den aflagte Beretning strakte sig over en hel Uge og gav det Resultat, at 400 stemte for, 10 imod.

Et Forslag stillet af Kommunisterne, der indeholdt et Mistillidsvotum til Hovedbestyrelsen, forkastedes med alle Stemmer mod 10.

Et af de vigtigste Spørgsmaal, der behandledes paa Kongressen, var Forkortelse af Arbejdstiden som Middel i Kampen mod Arbejdsløsheden.

Fra en Række af Forbundets Afdelinger var indsendt Forslag, der tog Sigte paa Spørgsmaalet.

I Hovedsagen hævdede disse Afdelingsforslag, at en 7 Timers Arbejdsdag, dog højst 40 Timersuge, med fuld Lønudligning, maatte gennemføres.

Hovedledelsens Forslag.

Paa Hovedledelsens Vegne stillede Robert Nielsen følgende Forslag, som vedtoges med meget stor Majoritet.

„Under Hensyn til den herskende Krise, hvis Virkninger i Særdeleshed rammer den arbejdende Befolkning med det Resultat, at Tusinder og atter Tusinder af vore Kammerater er ramt af Arbejdsløshedens Svøbe og ikke ser Udvej til at skaffe det allernødtørftigste til sig og Familiens Underhold:

paalægger Kongressen den samlede Hovedledelse — i Samarbejde med de øvrige organiserede Arbejdere og gennem deres Indflydelse i De samv. Fagforbund — at arbejde for, at der finder en rimelig Fordeling af det forhaandenværende Arbejde Sted derved, at den nu normerede Arbejdstid paa 8 Timer daglig nedsættes betydeligt, og

Kongressen paalægger Hovedledelsen i videst muligt Omfang at opnaa Løndækning for det herved for Arbejderne forbundne Tab i lønmæssig Henseende, saa der gennem disse Foranstaltninger kan skaffes Arbejde til de mange ledige Hænder.

Det paalægges ligeledes Forbundets kommende Ledelse — gennem De samv. Fagforbund — med alle til Raadighed staaende Midler — at gøre sin Indflydelse gældende over for de politiske Partier, saa denne Sag bliver optaget paa Rigsdagen og ordnet paa en for os tilfredsstillende Maade gennem Lovgivningsmagten.

— Vi vil i denne Forbindelse pege paa, at en Afskaffelse af alt Overarbejde, med eventuel Afspadsering af særlig nødvendigt og absolut uundgaaeligt forekommende Overarbejde, vil være en nødvendig Følge af ovenstaaende Krav.

Kongressen paalægger Afdelingsledelserne hver i sin Kreds at paase, at ingen fastlønnet Arbejder eller Funktionær paatager sig et saadant lønnet Bierhverv, som kunde give Arbejde til en af de Arbejdsløses store Skare.

Kongressen maa endvidere kræve af de offentlige Myndigheder — det være sig Stat eller Kommuner — at der iværksættes Arbejder i en saadan Udstrækning, at der derigennem gives Beskæftigelse til saa mange som mulig af de ulykkeligt stillede Mennesker, der for Tiden uden egen Skyld er ramt af Arbejdsløsheden."

I Henhold til Beslutning paa sidste Kongres havde Hovedledelsen udarbejdet et Forslag til Oprettelse af en Pensionsfond for Forbundet.

Efter nogen Debat nedsatte man et Udvalg, der udarbejdede et noget ændret Forslag.

Forslagene forkastedes, Kongressen vedtog i Stedet for en Hædersgave til Funktionærerne og deres Enker. Det herom vedtagne Forslag lyder saaledes:

„Kongresvalgte Funktionærer, der er fyldt 65 Aar, som ikke ønsker eller opnaar Genvalg, bevilger Kongressen en aarlig Hædersgave, der fastsættes til det halve af deres oppebaarne faste Løn. Enker efter afdøde Funktionærer oppebærer en Tredjedel af deres afdøde Mands Løn."

Kongressen diskuterede nogle Forslag angaaende Septemberforliget, spændende fra Krav om dets „Annullering" (!) til Paalæg til Hovedledelsen om, naar Lejligheden dertil er inde, at søge Septemberforliget revideret.

Robert Nielsen stillede et samlende Forslag, hvorefter det henstilledes til Hovedledelsen, i Samraad med Landets øvrige Arbejdere, at søge Opgaven løst, naar Lejligheden dertil gives.

Dette Forslag blev vedtaget med stor Majoritet.

En Række Afdelinger havde foreslaaet at overføre fra 1 til 2 Mill. Kr. fra Forbundets Kasse til Arbejdsløshedskassen til Dækning af denne sidste Kasses Ekstrakontingenter, Kongressen forkastede samtlige derhen hørende Forslag.

Regnskaberne.

Forbundets Hovedkasserer, I. Andreas Nielsen, forelagde Regnskaberne, der efter nogen Debat og Besvarelse af stillede Spørgsmaal enstemmigt godkendtes.

Valg af Ledelse.

Kongressen valgte derefter Ledelse.

Til Formand foresloges Axel Olsen, Robert Nielsen, Vald. Petersen og Carl Andersen, Nørre Sundby. Axel Olsen valgtes.

Førstesekretær Robert Nielsen og Hovedkasserer Andreas Nielsen samt Rejseagitator Marius Sørensen genvalgtes med Akklamation.

De forskellige Grupper valgte derefter Forretningsførere, Sekretærer og Hovedbestyrelsesmedlemmer samt Repræsentanter til De samv. Fagforbund.

Transportarbejdergruppen genvalgte Forretningsførerne Vald. Petersen og Thorvald Pedersen samt Sekretær Niels P. Hansen og Revisor Thomas Nielsen, alle med Akklamation.

Til Hovedbestyrelsen valgte denne Gruppe Viggo Eigtved, P. Poulsen, Søren Jacobsen, Julius Nielsen og Chr. Mikkelsen.

Jord- og Betonarbejdergruppen valgte Sekretær Chr. Larsen og Carl Hansen (Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København) til Forretningsførere og Arthur Christiansen, Aalborg, til Sekretær, medens Revisor Emil Jørgensen genvalgtes med Akklamation.

Til Hovedbestyrelsesmedlemmer valgtes Axel Petersen, Frantz Petersen, Hans Møller, J. Westerskov og Hans Henrichsen.

Fabrikarbejdergruppen genvalgte Sofus Mortensen og Hans Nielsen som Forretningsførere, Otto Jespersen som Sekretær og Th. Gath til Revisor.

Til Hovedbestyrelsen valgtes Chr. Gram, C. Mathisen, M. Nielsen, H. Chr. Nielsen og Niels Christensen.

Robert Nielsen valgtes af den samlede Kongres til Næstformand for Forbundet, til statistisk Sekretær P. Johansen.

Sekretær L. P. Olsen og N. Christensen, Voldby, ønskede ikke Genvalg, det overlodes Hovedbestyrelsen at foretage eventuel nødvendig Besættelse af disse Poster.

Efter at Jens Larsen og Gæsterne havde taget Afsked med Kongressen, og Axel Olsen havde talt ganske kort om Fremtidens Opgaver, sluttede Kongressen med Internationale og et Leve for Dansk Arbejdsmands Forbund.

I Forbindelse med Kongressen afholdt Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse Delegeretmøde og vedtog blandt andet Oprettelse af Fortsættelseskasse, Forhøjelse af Kontingentet med 16 Øre pr. Uge og Understøttelserne forhøjedes med 50 Øre pr. Dag.

Til Formand genvalgtes Johs. Nielsen med stormende Akklamation. Kasserer, Næstformand og Rejsesekretær genvalgtes med Akklamation. Den i Forbundet valgte Hovedbestyrelse fungerer i Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse.

15 Aars Stiftelsesfest.

Den 3. August afholdt Helsingør Afdeling sin 15-aarige Stiftelsesfest. Festen havde vundet udmærket Tilslutning og var helt igennem overordentlig vellykket.

Formanden, Fru Bertha Hansen, bød Velkommen. Frøken Thies oplæste en smuk og indholdsrig Prolog, der var skrevet af Fru Oda Bauerfeld paa Kvindeligt Arbejderforeunds Hovedkontor.

Frøken Thies skilte sig udmærket fra Oplæsningen, der lønnedes med stærkt Bifald.

Efter at Musiken havde spillet nogle Numre og en Sang var sunget, holdt Forbundets Næstformand, Fru Johanne Jensen, Festtalen, hvori hun omtalte Afdelingens Stiftelse og særlig dens Arbejde i de første vanskelige Aar. Hun sluttede med et kraftigt besvaret Leve for Afdelingen. Formanden takkede Johanne Jensen for Foredraget og udtalte derefter en Tak til Frøken Anna Sørensen, der i 8 Aar har været Afdelingens Kasserer og overrakte hende en smuk Blomsterbuket.

Formanden oplæste derefter de indløbne Telegrammer fra Skibsværftsarbejdernes Fagforening, Socialdemokratisk Forening i Helsingør og S. Jørgensen, Hillerød, Københavns Afdeling 1, fra Kvindeligt Arbejderforbunds Hovedbestyrelse, Margrethe Hansen, Formand for Afdelingen i Nykøbing F. og fra Fru Anna Hansen, tidligere Formand for Esbjerg Afdeling.

Fru Bertha Hansen fik overrakt en stor og smuk Vase, fyldt med Blomster, fra Afdelingen og en smuk Blomsterbuket fra Hovedbestyrelsen. Endvidere fik Fru Nanny Hansen, der har været Medlem af Afdelingen siden dens Stiftelse, overrakt en smuk Blomsterbuket. Fru Johansen oplæste et af hende selv i Dagens Anledning forfattet Digt, der lønnedes med stærkt Bifald.

Borgmester P. Christensen ønskede Afdelingen til Lykke og fremhævede Betydningen af, at Kvinderne staar i deres egen Organisation. Han sluttede med et Leve for Bestyrelsen. Formanden for Fællesorganisationen, Portør Bertelsen, bragte en Hilsen fra Fællesorganisationen og udbragte et Leve for Kammeratskabet. Redaktør Pedersen overrakte Afdelingen en Dirigentklokke fra ham og Hustru. Dirigentklokkun bar Indskriften: „Værn det vundne. Stræb videre frem".

Arbejder Thorsen ønskede ogsaa Afdelingen til Lykke.

Kaffen blev derefter drukket og ind imellem blev der sunget flere gemytlige Sange og til Slut fik man en Svingom indtil man skiltes med Følelsen af at have tilbragt en god og fornøjelig Aften sammen.

Stiftelsesfest i Roskilde Afdeling.

Lidt „forsinket" meddeler vi, at Roskilde Afdeling i Foraaret fejrede sin 15 Aars Stiftelsesdag ved en vellykket Fest paa „Fjordvilla".

De indbudte Gæster var Fællesorganisationens Formand, Hr. Frederik Poulsen, Formanden for Arbejdsmændenes Afdeling, Hr. Aksel Petersen, Formanden og Kassereren for D. s. U., d'Hrr. Chr. Nielsen og Poul Mortensen, Borgmester Nørregaard, Formanden og Kassereren for Hedehusenes Afdeling, Fru Olsen og Fru Petersen. Fra Forbundet var mødt Gunder Christiansen. En talrig Forsamling samledes om de smukt pyntede Kaffeborde, hvor Formanden, Alma Jensen, bød Gæster og Medlemmer et hjertelig Velkommen og gav efter Afsyngelsen af en i Dagens Anledning forfattet Sang, Ordet til Gunder Christiansen, der bragte Afdelingen Forbundets Lykønskning og holdt Festtalen.

Derefter taltes af Frederik Poulsen, Aksel Petersen og en Repræsentant for de Unge. Der overraktes Formanden og Afdelingen Blomster, hvorefter Formanden under Bifald oplæste de tilsendte Lykønskningstelegrammer og udtalte Ønsket om, at de fremmødte maatte tilbringe en god og fornøjelig Aften sammen. Herefter gik Dansen lystigt og sent sluttede den smukke og muntre Fest. *G. C.*

25 Aars Stiftelsesfest
i Esbjerg Afdeling.

Lørdag den 1. Oktober afholdt Esbjerg Afdeling en smuk Fest paa Hotel „Spangsberg" i Anledning af Afdelingens 25-aarige Fødselsdag. Indbudt var Fællesorganisationens Formand, Hr. Rasmus Nielsen, fra Forbundet var mødt Gunder Christiansen.

Ved Middagsbordet bød Formanden, Minna Rasmussen, Medlemmer og Gæster Velkommen og bød to af Afdelingens Pionerer et særligt Velkommen, takkede dem varmt for deres Arbejde i Afdelingen og overrakte hver af dem en Buket Blomster. Gunder Christiansen holdt Festtalen, takkede for Indbydelsen og bragte Forretningsudvalgets Lykønskning og understregede stærkt Nødvendigheden af, at Arbejderklassen i disse saa vanskelige Tider stod sammen og holdt sammen som en Enhed; der staar for meget paa Spil for os alle, især for Kvinderne, til at vi deler os, og udbragte et velbesvaret Leve for Esbjerg Afdeling. Nogle fikst udstyrede Sange gjorde stor Lykke. Hr. Rasmus Nielsen talte for Bestyrelsen og for Pionererne og overrakte Formanden en smuk Blomsterkurv. Frk. Helga Jepsen holdt en kvik lille Tale, hvorefter Formanden oplæste Telegrammer, bød Velbekomme og udtalte Ønsket om, at Festdeltagerne maatte tilbringe nogle fornøjelige Timer sammen.

Derefter gik Dansen lystigt og først langt hen ad de smaa Timer sluttede den smukke og straalende Fest, hvori deltog næsten alle Afdelingens Medlemmer med Paarørende, ca. 200 ialt. *G. C.*

Lommebog for Arbejdere 1933.

Den for alle interesserede Arbejdere og Tillidsmænd saa uundværlige Arbejder-Lommebog, som foruden alt det sædvanlige Lommebogsstof ogsaa bringer en Række interessante Oplysninger om sociale Institutioner, Arbejderbevægelsen i Ind- og Udland o. l., vil udkomme i Løbet af November Maaned. Sidste Aar var Lommebogen fuldstændig udsolgt i December Maaned, saaledes at man i Dagene før Jul intet Steds i Landet kunde skaffe sig et Eksemplar. Vi tilraader derfor vore Læsere at sikre sig et Eksemplar ved at indgive Bestilling til Boghandler eller Tillidsmand i Tide. Tillidsmændenes Bestillinger paa Lommebogen sendes direkte til Forlaget „Fremad", Frederiksborggade 33, København K.

Dispensation fra 10-Maaneders Bestemmelsen.

I Henhold til Delegeretmødets Beslutning skulde vore Medlemmer ved Urafstemning afgøre, om vi skulde anmode om Dispensation fra 10-Maaneders Bestemmelsen. Følgende Cirkulære blev udsendt:

DE KVINDELIGE ARBEJDERES ARBEJDSLØSHEDSKASSE

København, den 7. Oktober 1932.

Til Afdelingsledelserne.

I Henhold til Beslutning paa vort Delegeretmøde den 6. Juli d. A. blev det paalagt Hovedledelsen gennem Direktoratet at faa undersøgt, hvad det vilde koste at faa Dispensation fra 10-Maaneders Bestemmelsen.

Forhandlingerne med Direktoratet har givet følgende Resultat:

Direktoratet kunde ikke paa nuværende Tidspunkt fastsætte et Kontingent, der kunde dække Behovet ved Dispensation fra 10-Maaneders Bestemmelsen, men udtalte dog, at der overhovedet ikke som Minimum kunde fastsættes mindre end 25 Øre ekstra pr. Uge, men at dette Beløb lige saa godt kunde blive baade 50 og 75 Øre pr. Uge. Da Delegeretmødet imidlertid har vedtaget, at Forslaget skal til Urafstemning blandt vore Medlemmer, anmoder vi vore Afdelingsledelser om paa Generalforsamlin-

gerne i Oktober Maaned at lade foretage Afstemning over følgende:

„Skal Hovedledelsen anmode om Dispensation fra 10-Maaneders Bestemmelsen, imod at vore Medlemmer betaler mindst 25 Øre mere pr. Uge, et Beløb der dog kan blive henholdsvis 50 og 75 Øre pr. Uge, alt i Henhold til Behovet."

Afstemningernes Resultat maa indsendes til Hovedkontoret efterhaanden som Generalforsamlingerne afholdes. Husk at indsende Antallet af Stemmer saavel for som imod.

Resultatet af Afstemningen blev følgende:

Afdeling	Ja	Nej	bl.
Aabenraa	—	28	
Aalborg 1	41	1	3
— 2	1	13	
Aarhus	5	75	1
Esbjerg	2	69	
Fensmark	—	17	
Fredericia	6	39	
Frederikshavn	—	12	
Glostrup	—	25	
Haderslev	18	—	
Hadsund	—	18	
Hasle	—	21	
Haslev	—	—	
Hedehusene	—	17	
Helsingør	2	9	
Hillerød	—	33	
Hjørring	7	56	
Hobro	—	—	
Holbæk	2	13	
Holstebro	—	8	
Horsens	1	289	3
Jyderup	4	—	
Kerteminde	—	26	
Kolding	—	30	
Korsør	—	20	
Køge	2	23	
København 1	165	1966	4
— 2	6	225	
— 4	2	84	
— 5	374	1762	1
— 6	1	125	
Lyngby	—	9	
Middelfart	—	60	
Nakskov	18	—	
Nexø	—	14	
Nibe	10	—	
Nyborg	—	15	
Nykøbing F.	—	64	
Næstved	—	12	
Nykøbing M.	—	11	
Odense	—	100	
Præstø	—	10	
Randers	1	9	
Ribe	5	—	
Roskilde	8	14	
Ryomgaard	1	5	
Rønne	—	10	
Slagelse	—	28	
Svendborg	—	22	
Sønderborg	—	18	
Varde	—	8	
Vejen	—	—	
Vejle	—	40	
Viborg	—	20	
Ialt	682	5473	12

Der er saaledes en Majoritet paa 4791 Stemmer for ikke at søge Dispensationen.

Arbejdsløshedslovgivningen.

Af Landstingsmand *Ludvig Christensen.*

(Sluttet.)

Arbejdsløshedsfondet.

Som omtalt under *„Krisefond"* blev der ved Loven af 1921 oprettet et „Arbejdsløshedsfond", hvortil Arbejdsgiverne skulde yde Bidrag. Af dette Fond udbetaltes „fortsat Hjælp", Tilskud til Nødhjælpsarbejder og Bidrag til Undervisningsformaal m. m. Til Fondet betalte Arbejdsgiverne, bortset fra de Undtagelsesbestemmelser Loven indeholdt, 9 Kr. aarlig pr. Helaarsarbejder, og først, naar Fondet kom til at eje en Formue paa over 50 Millioner Kr., standsede Pligten for Arbejdsgiverne til at yde Bidrag — for dog at indtræde igen, naar Formuen sank under 50 Millioner Kr. Ved Revisionen af Loven i 1924 ændredes den Formue, Fondet skulde eje, før Arbejdsgivernes Bidragspligt standsede, til 30 Millioner Kr., og deres Aarsbidrag pr. Arbejder til 5 Kr., og ved Revisionen i 1927 ændredes Bestemmelserne herom yderligere samtidig med, at Udbetalingen af „fortsat Hjælp" afskaffedes.

Arbejdsløshedsfondets Formaal er efter den nugældende Lov at yde: 1) et aarligt Tilskud til de af anerkendte Arbejdsløshedskasser oprettede Krisefonds — hvilket Tilskud som tidligere omtalt bestaar i fire Femtedele af Fondets Renteindtægter, 2) Tilskud til Nødhjælpsarbejder, 3) Tilskud til Kursus og Højskoleophold for Arbejdsløse, og endelig skal Fondet 4) under ekstraordinær stor Arbejdsløshed kunne yde statsanerkendte Arbejdsløshedskasser Laan til Bestridelse af deres vedtægtsmæssige Forpligtelser.

Arbejdsløshedsfondets Indtægter fremkommer ved Bidrag fra de Arbejdsgivere, der har Pligt til at holde deres Arbejdere ulykkesforsikrede, og som hører hjemme under de Faggrupper eller Erhvervsomraader, indenfor hvilke der i Henhold til Loven kan oprettes anerkendte Arbejdsløshedskasser. Dog gælder, at hvis der indenfor en Faggruppe ikke er oprettet en anerkendt Arbejdsløshedskasse, kan den paagældende Gruppe Arbejdsgivere fritages for at yde Bidrag til Arbejdsløshedsfondet.

Arbejdsgivernes Bidrag er fastsat til at være 3 Kr. aarlig pr. forsikret Helaarsarbejder. For Lærlinge i de første 2 Aar af Læretiden samt for Land- og Skovbrugsarbejdere dog kun 2 Kr. pr. Aar. Arbejdsgiverne er helt fritagne for at yde Bidrag for Tjenestefolk, egne Børn under 18 Aar, pensionsberettigede Arbejdere og Funktionærer i Stat, Kommune og koncessionerede Virksomheder, Landvæsenselever paa Kost og Logi, fremmede Statsborgere i danske Skibe, der gaar i Fart mellem udenlandske Havne, og endelig Arbejdere ved Fiskeri, naar de lønnes med Procenter eller Andel i Fangsten.

Arbejdsgivernes Bidrag opkræves af Forsikringsselskaberne sammen med Præmien for Ulykkesforsikringen. Reglerne for Bidragets Beregning fastsættes iøvrigt af Ministeren efter Forhandling med Direktøren og Arbejderforsikringsraadet.

Ved Loven af 1927 blev det fastsat, at naar Arbejdsløshedsfondet naar en Formue paa 12 Millioner Kr., saa fritages Arbejdsgiverne for at yde Bidrag og er for alle Tider fritagne, selv om Formuen maatte gaa ned under de 12 Millioner. Ved den Revision af Loven, der fandt Sted i 1928, og hvorved det blev paalagt Fondet at yde et Tilskud ved Oprettelsen af Krisefonds i Arbejdsløshedskasserne paa 10 Kr. pr. Medlem, blev det samtidig bestemt, at de 12 Millioner Kr. som Maksimum for Fondet nedsættes med samme Beløb, som ved Oprettelsen af Krisefond tilgaar Arbejdsløshedskasserne som Tilskud.

Arbejdsløshedsfondets Bestyrelse bestaar kun af 4 Medlemmer, nemlig Direktøren, der er Formand, 2 Arbejdsgivere, valgt af Ministeren efter Indstilling af Dansk Arbejdsgiverforening, og 1 Medlem, valgt af Nævnets kassevalgte Repræsentanter. Ministeren ansætter 2 Revisorer og fastsætter efter Indstilling fra Direktøren de nærmere Regler for Anbringelse af Fondets Midler og Regnskabsaflæggelse.

Nødhjælpsarbejder. Til saadanne kan der af Arbejdsløshedsfondet ydes Tilskud, der enten fastsættes til et bestemt Beløb pr. Arbejdsdag for hver beskæftiget Arbejder, eller ogsaa fastsættes til et samlet Beløb for hele det paagældende Arbejde. Ministeren fastsætter, efter Indstilling af Ministeriets Arbejdsudvalg, Tilskudets Størrelse, der dog ikke maa overstige 20 pCt. af den virkelig udbetalte Arbejdsløn eller 2 Kr. pr. Dag pr. beskæftiget Arbejder.

Nødhjælpsarbejder kan bringes til Udførelse af Staten, Kommunerne eller af private Institutioner, der nyder offentlig Støtte, og Spørgsmaalet om, hvorvidt et Arbejde kan betragtes som Nødhjælpsarbejde, afgøres af Ministeriets Arbejdsudvalg.

Ministeriets Arbejdsudvalg bestaar af Departementchefen i

Socialministeriet, der er Formand, samt Direktøren for Tilsynet med Arbejdsløshedskasserne og 10 andre Medlemmer. Disse 10 andre sammensættes saaledes, at 2 vælges af Ministeren, 3 af Arbejdsgiverforeningen, 3 af De samvirkende Fagforbund, 1 af De samvirkende Landboforeninger og 1 af De samvirkende Husmandsforeninger. Dette Arbejdsudvalg har Pligt til, ogsaa i Tider, hvor der ikke hersker ekstraordinær stor Arbejdsløshed, at afholde regelmæssige Møder for at planlægge og forberede Arbejder, der kan bringes til Udførelse med kort Varsel under opstaaede Kriser, og det er som tidligere nævnt ogsaa dette Udvalg, der har faaet den Opgave at fastsætte de Regler, hvorefter der under Strejke og Lock-out skal lukkes og genaabnes for de anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Vilkaarene, hvorunder de godkendte Nødhjælpsarbejder udføres, skal være saadanne, at for det første de flest mulige Arbejdsløse kan faa Beskæftigelse derved, for det andet, at det er fordelagtigere for den Arbejdsløse at arbejde ved Nødhjælpsarbejder end at faa Arbejdsløshedsunderstøttelse, og for det tredie, at det dog stadig skal være af Interesse for ham at søge andet Arbejde. Hvis Nødhjælpsarbejdet udføres ved en Entreprenør, der har Arbejdsoverenskomst, udføres det efter de i denne indeholdte Priser. Er der ingen saadan Overenskomst, udføres Arbejdet efter den paa Egnen sædvanemæssige Betaling for tilsvarende Arbejde. Herefter følger saa en Bestemmelse om, at der hver Lønningsdag afdrages af den forfaldne Løn 15 pCt., der straks af Arbejdsgiveren skal indsendes til Arbejdsløshedsfondet. Denne sidste Bestemmelse er det, der adskillige Gange i Aarenes Løb har vakt stor Utilfredshed blandt de Arbejdsløse, fordi Fradraget skal finde Sted, uanset om de, der er anvist det paagældende Nødhjælpsarbejde, faar Lov til at arbejde fuld Uge eller kun en begrænset Del af den normale Arbejdsuge. Endelig betyder dette Fradrag jo ogsaa, at det Tilskud til Nødhjælpsarbejder, der ydes af det væsentligst af Arbejdsgiverne administrerede Arbejdsløshedsfond, faktisk ydes af de Arbejdsløse, der anvises Nødhjælpsarbejdet, gennem de 15 pCt.s Fradrag i deres Løn. Hvis man vil undersøge, hvad det betyder, kan man se det af følgende Eksempel: Ved et Vejarbejde, der er godkendt som Nødhjælpsarbejde, er der anvist Arbejde til 100 Mand til en Timeløn af 1 Kr. og 6 Timers Arbejde pr. Dag. Der udbetales saaledes 600 Kr. pr. Dag i Arbejdsløn, og heraf faar Kommunen 20 pCt. refunderet af Arbejdsløshedsfondet — eller 120 Kr. Arbejderne, der faar udbetalt 600 Kr. i Arbejdsløn, bliver fradraget 15 pCt. af deres Fortjeneste, eller 90 Kr., der indsendes til Fondet, og det koster saaledes Arbejdsløshedsfondet ialt kun 30 Kr. at bevilge de 120 Kr. i Tilskud til Kommunen.

Hertil kommer imidlertid, at der har været megen Strid navnlig mellem Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse og en lang Række Sogneraad om Betalingen for Nødhjælpsarbejder, hvor det har været meget svært at faa fastsat rimelige Vilkaar, og det har alt for ofte været saadan, at man under Trusel om at standse enhver Hjælp har tvunget Arbejdsløse til at tage et Nødhjælpsarbejde til en Pris, der var ganske urimelig lav, og derefter har man i Henhold til Loven fradraget 15 pCt. til Fordel for Arbejdsløshedsfondet.

Kursus. Det er i Loven paalagt Direktøren, at han skal virke for paa Steder, hvor der er betydelig Arbejdsløshed, at faa oprettet Uddannelseskursus for Arbejdsløse, og der kan af Arbejdsløshedsfondets Midler bevilges Kommuner Tilskud til saadanne Kursus. Efter nærmere af Ministeren fastsatte Regler kan der til Arbejdsløse, der ønsker et Kursus af længere Varighed, bevilges dem Midler til saadanne Ophold paa Højskoler, Fagskoler, Handels- eller Tekniske Skoler.

Disse Bestemmelser er i meget høj Grad udnyttede af unge Arbejdsløse til Højskoleophold i de Perioder, hvor Udsigterne til at faa Arbejde er meget ringe, og det er meget forstaaeligt, at Lovgivningsmagten ønsker at medvirke til, at de lange Ledighedsperioder udnyttes til Belæring i Stedet for rent ørkesløst Driveri.

Laan til Arbejdsløshedskasser kan af Arbejdsløshedsfondet ydes i de Tilfælde, hvor en Kasse under ekstraordinær Arbejdsløshed har opbrugt eller i nær Fremtid vil have opbrugt hele sit Reservefond, og som efter Direktørens Skøn er stillet saadan, at den ikke gennem Forhøjelse af Medlemmernes Bidrag eller Ekstrabidrag er i Stand til at skaffe sig selv tilstrækkeligt med Penge til at fortsætte Udbetalingerne. Det er Ministeren, der efter Indstilling af Fondets Bestyrelse afgør, om der kan ydes Laan. Rente og Afdragsvilkaarene ved saadanne Laan skal fastsættes saaledes, at der tages Hensyn til Fondets fremtidige Ydeevne og Likviditet og saaledes, at det som Regel vil være forsvarligt ved Opgørelsen af Fondets Formue at optage Skylden til dens Paalydende. Da der samtidig i Loven fastsættes, at Laanene som Regel skal kautioneres af den vedkommende faglige Organisation, maa Forudsætningen være, at disse Udlaan af Fondet til nødstedte anerkendte Arbejdsløshedskasser kan ydes til en meget lav, ja, endog slet ingen Rente, i de Tilfælde, hvor Fondets Bestyrelse finder det rimeligt.

Tilsynet med Arbejdsanvisningen og Arbejdsløshedsforsikringen. Lovens fjerde og sidste Afsnit omhandler Tilsynet, der foregaar fra et under Ministeriet henlagt Direktorat, hvis Chef udnævnes af Kongen. Direktøren skal hvert Aar afgive Beretning til Ministeren om Anvisningskontorernes og Arbejdsløshedskassernes Virksomhed samt om Arbejdsløshedsfondet.

I Forbindelse med Tilsynet oprettes et Arbejdsnævn i 2 Afdelinger, en Afdeling for Arbejdsanvisningen og en Afdeling for Arbejdsløshedsforsikringen. Direktøren er Formand for begge Afdelingerne.

I Arbejdsanvisningsnævnet sidder 4 Arbejdsgivere og 4 Arbejdere, valgte henholdsvis af Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund.

I Arbejdsløshedsnævnet sidder 6 Tillidsmænd, valgte af Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde, samt 4 Rigsdagsmænd, 2 af hvert Ting.

De 2 Nævn er hver paa sit Omraade raadgivende for Statens Tilsynsmyndigheder og har endvidere, som det fremgaar af Loven, paa en Række Omraader Afgørelses- eller Indstillingsret.

Hermed er tilendebragt Gennemgangen af Arbejdsløshedslovgivningen, saaledes som den i Øjeblikket er gældende, men da det sikkert vil være af Interesse for vore Læsere at se samlet paa et Sted, hvad Medlemmerne af de anerkendte Arbejdsløshedskasser selv har betalt til Forsikringen, og hvad der er betalt af det Offentlige i Tilskud, samt hvad der er udbetalt i vedtægtmæssig Understøttelse, er nedenfor anført, hvad der for hvert Aar, siden den første Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser i 1907 traadte ud i Livet og indtil 31. Marts 1930, er indgaaet i Medlemsbidrag og offentlige Tilskud samt udbetalt i vedtægtsmæssig Understøttelse.

Aar	Medlemsbidrag, ordinært og ekstraordinært	Offentlige Tilskud. Stat og Kommune	Udbetalt Understøttelse, vedtægtsmæssig
1907—08	300.153,00	234.629,52	215.794,00
08—09	1.067.773,36	828.301,29	1.336.002,26
09—10	1.111.119,32	992.695,49	1.473.872,06
10—11	1.230.091,30	1.109.571,54	1.727.524,15
11—12	1.306.139,38	1.196.650,[illegible]0	1.703,038,15
12—13	1.408.153,72	1.304.678,17	1.648.376,01
13—14	1.545.908,47	1.428.230,75	1.949.884,19
14—15	1.658.648,32	1.588.626.51	2.799.844,85
15—16	1.695.005,12	1.435.301,81	2.134.347,45
16—17	1.983.017,18	1.801.901,75	1.978.695,28
17—18	2.408.618,38	2.165.075,50	6.312.345,63
18—19	3.273.489,61	2.703.136,07	9.664.791,24
19—20	5.452.276,13	3.984.449,95	5.672.625,24
20—21	9.024.115,20	6.658.881,50	17.897.521,38
21—22	18.106.272,99	13.594.129,76	30.763 909,61
22—23	15.677.411,30	11.072.146,95	19.751.481,58
23—24	12.217.668,37	11.019.992,54	17.333.238,56
24—25	11.249.642,71	8.384.296,47	14.115.464,14
25—26	11.457.252,40	7.619.347,11	24.823.682,48
26—27	14.553.228,23	8.665.174,58	28,267.711,62
27—28	21.012.580,18	10.499.757,27	28.134.018,99
28—29	19.313.717,37	10.700.572,96	24.302.812,59
29—30	18 904.737,66	9.259.000,00	18.098.458,48
	175.957.019,70	118.246.547,49	262.105.439,94

Medlemstallet var i 1907 70,449, og det gennemsnitlige Aarskontingent pr. Medlem Kr. 8,50 (Loven traadte i Kraft 1/10 07). I det sidst anførte Aar var Medlemstallet ialt 281,234 og det gennemsnitlige Aarsbidrag pr. Medlem Kr. 67,22.

I sig selv er Stigningen fra Kr. 8,50 til Kr. 67,22 meget betydelig, men naar man erindrer, at i 1907—08 praktisk talt kun de bedst lønnede Haandværkerfag havde Arbejdsløshedskasser, medens disse nu omfatter næsten alle organiserede Arbejdere, betyder Forøgelsen i Arbejdernes eget Bidrag langt mere end den rent umiddelbare Forskel mellem de to Tal.

Det er vældige Beløb, ca. 176 Mill. Kr., Arbejderne selv gennem Aarene har betalt til Arbejdsløshedsforsikringen, Beløb, som man fra anden Side burde have lidt mere Respekt for, end man i 1927 udviste.

⊡

Brev til en politisk uorganiseret.

Kære Kollega!

Vi har jo hyppigt talt om det, men jeg kommer til at ulejlige dig igen: Du bør træde ind i din socialdemokratiske Vælgerforening! Netop nu er Tiden inde. Vi diskuterede sidst Sagen under Landstingsvalgkampagnen, da S. O. S.-Bevægelsen satte sit overordentlig kostbare Agitationsapparat i Gang. Vi regnede ud, at det var Millionbeløb, som man fra den Side satte ind paa at slaa Socialdemokratiet ned, Millionbeløb indsamlet blandt dette Lands egentlige Bourgeoisi. Og vi var enige om, at der for os ikke gaves noget bedre Bevis paa Rigtigheden i Socialdemokratiets Politik end dette Had fra Overklassens Sige. Kammerat, læg Mærke til, at noget lignende er i Gang igen. I den Valgkamp, som de borgerlige Partier alt har paabegyndt, ser man tydeligt, at de ikke mangler økonomiske Midler. Alt sættes nu ind paa at slaa Socialdemokratiet af Marken baade i Stat og Kommune og forberede den „Sanering", som vil komme til at koste os og vore Klassefæller Millioner. Det kan kun hindres, hvis alle Arbejdere, for hvem Socialismen er andet og mere end et Valgdags-Anliggende, tager Konsekvensen af deres politiske Overbevisning og melder sig ind i Socialdemokratiets Organisationer. Det gælder ogsaa dig. Du kan simpelthen ikke være bekendt at lade os andre ene om at forberede Sejren for dig. Meld dig derfor i de konsekventes Række — og gør det nu.

S. F.

Pas paa din kommunale Valgret.

I Marts 1933 afholdes der kommunale Valg over alt i Landet. Alle 25-aarige Kvinder og Mænd kaldes til Valgurnen for at afgøre, *hvem* der i den kommende 4-Aars-Periode skal staa for Ledelsen i By- eller Sognestyre.

Som bekendt gennemførte de Konservative og Venstre i 1928 en Række reaktionære Ændringer i den kommunale Valglov, Ændringer som ved Valgene i 1929 kostede adskillige Titusinder af Arbejdere deres Stemmeret. Alle Kolleger bør derfor i egen Interesse paase, at de ikke bliver indrangeret i disse ikke-stemmeberettigedes Rækker. Vi gør derfor opmærksom paa, at Forudsætningerne for til de kommende kommunale Valg at kunne afgive sin Stemme er:

1. Man skal paa Valgdagen have Bopæl i Kommunen og have haft Bopæl i Kommunen *uafbrudt siden 1. Januar 1932.*

2. I *København* skal man have betalt sin Skat *fra og med Juli-Raten 1931 til Valget i Marts 1933.*

3. Paa *Frederiksberg* skal man have betalt følgende Halvaar: April—September 1931, Oktober 1931—Marts 1932, April September 1932.

4. I andre Kommuner bliver Forholdet saaledes:

a) Hvor Skatten betales *kvartalsvis,* skal der være betalt fra April Kvartal 1931 til og med Oktober Kvartal 1932.

b) Hvor Skatten betales *halvaarsvis*, er Forholdet som nævnt ovenfor under Frederiksberg.

— — —

Vi ved, at Tiderne er vanskelige for Tusinder af Kolleger. De reaktionære Partier sætter deres Lid dertil. De spekulerer ligefrem i, at Krisen og Nøden skal blive deres *gode Forbundsfæller,* der kan røve Valgretten fra de fattige. Det var deres Haab allerede i 1929 at sejre paa denne Maade. Men Haabet brast. Arbejderhjemmenes og de andre Smaahjems Kvinder og Mænd bed Tænderne sammen, og med en beundringsværdig Kraftudfoldelse sikrede de sig Valgretten. Heller ikke denne Gang bør Overklassepolitikerne se deres Haab opfyldt.

Netop i Krisetider som nu er det af afgørende Betydning, at Smaahjemmene ikke lader sig deres bedste Forsvarsvaaben, *Valgretten,* slaa af Hænde. Trods Vanskelighederne maa derfor alle Kræfter i de kommende Maaneder sættes ind paa at faa Skattebetalingen i Orden. Det kan nemlig *blive meget dyrt at forsømme det.* Venstre og Konservative skal nok præsentere Regningen, dersom vi er letsindige nok til at give disse Partier en Chance.

Faa derfor Skattebetalingen i Orden: *Valgretten bør bevares!*

Arbejderens Almanak.

Arbejderens Almanak for 1933 udkommer midt i November, og det indprentes derfor alle vore Medlemmer, at de, naar de ønsker at købe en Almanak, bør de købe „Arbejderens Almanak".

Foruden lødigt underholdende Stof for baade unge og gamle, indeholder „Arbejderens Almanak" selvfølgelig alt det sædvanlige Almanakstof: Kalender-, Markedsfortegnelse o. s. v. Der er altsaa absolut ingen Anledning for nogen, hverken i Provinsen eller i København, at søge til andre Almanakker.

Prisen for Almanakkens 80 gennemillustrerede Sider er kun 1 Kr. 25 Øre. Man tør derfor hævde, at den er Landets billigste Almanak.

Os selv først!

Jeg køber mine Støvler hos Jensen, fordi han køber sine Bukser hos mig. Dette fornuftige Ræsonnement har været Grundtanken for hele den britiske Udstilling, der nu har lukket sine Porte. „Køb engelske Varer, **naar du ikke kan faa danske**", det har alle de Ledende, der har skabt den britiske Udstilling sagt, og de Fremmede, der har talt ved denne Lejlighed, har givet disse Udtalelser deres fulde Tilslutning.

Det er altsaa ikke Skaberne af den britiske Udstilling eller dem, der repræsenterede England, man kan bebrejde, om enkelte Danske i deres noget overdrevne Begejstring for det engelske næsten har faaet os til at glemme, at vi først og fremmest har Hensyn at tage til vore egne.

Ingen fornuftig Udlænding vil forlange, at vi skal svigte vort eget for at tækkes Fremmede. Vi har læst om de store Ordrer, der er givet paa Udstillingen, og vi har glædet os hver Gang, det har drejet sig om Varer, som vi nødvendigvis maatte have udefra. Men det skal ikke skjules, at Udstillingen kun delvis var tilrettelagt efter det gode Raad, som Prinsen af Wales har givet sine Landsmænd:

„Sælg, hvad dine Kunder har Brug for, ikke hvad de selv ønsker at sælge". Danske Arbejdsløse har ikke med lige stor Glæde læst alle Ordrelisterne fra Tivoli. Man har et Indtryk af, at vore Landsmænd paa ikke saa faa Omraader har været mere tjenstivrige, end Englænderne selv har ment at have Krav paa, og derfor kan der maaske nu efter Festdagene være Grund til i al Koldsindighed at sige til disse vore Landsmænd: Vi er nødt til at hente mange **Raavarer** og i visse Tilfælde ogsaa **Halvfabrikata** fra Udlandet. Desuden er der **Færdigvarer,** som vi vanskeligt kan undvære, og som ikke fremstilles herhjemme. Lad os købe alt dette i England, for saa vidt de engelske Varer er konkurrencedygtige. Lad os gøre dette, saalænge England er god Kunde hos os; men lad os først og fremmest skrive os det gode engelske Raad bag Øre:

Først dansk!

⊡

Forlaget „Fremad".

Allerede sidste Aar begyndte Forlagets Virksomhed at tage Fart, men i Aar er Udgivelsernes Antal mere end fordoblet og spænder over saa forskellige Omraader, at hvis man ikke netop søger en bestemt Bog udkommen andetsteds, let vil kunne finde egnede Bøger, være sig til eget — eller Gavebrug.

Der tales saa meget om Arbejderkultur i disse Dage, vær selv med at bygge den op.

Forlang at se „Fremad"s Bøger i Bogladerne, de kan faas til Gennemsyn overalt i Landet uden Købetvang, skulde Bøgerne ikke være paa Lager, saa lad Boghandleren skaffe dem, det vil gavne Partiets Forlag, at dets Bøger efterspørges.

Vi skal her give en kort Oversigt over, hvad Forlaget har udgivet og i den nærmeste Tid vil bringe paa Markedet.

Romaner:

N. Alfred Nielsen: **Familien i Smedegade.** Kr. 2,50.
En livlig og underholdende Københavner-Roman fra Nørrebro.

E. Juel-Hansen: **Der er lang Vej —.** Kr. 4,75.
En frisk og djærv Roman om Sømandsliv og Sømandskaar fra omkring Aarhundredskiftet. Her er ingen Teaterfigurer, men Skikkelser taget lige ud af Livet. Forfatteren er selv gammel Skibskaptajn og kender Haandteringen. Romanen er meget spændende og har den rette sociale Indstilling.

B. Traven: **Dødsskibet,** indb. Kr. 4,50 (Abonnement Kr. 2,90),
var som bekendt „Bogkredsen"s første Udgivelse og handler om Søfyrbøderens Liv. Romanen har, og det velfortjent, haft saa stor Succes, at den allerede foreligger i 3. Oplag.

Josef Maria Frank: **Marie,** indb. Kr. 4,50 (Abonnement Kr. 2,90),
der ligeledes er udkommet i „Bogkredsen", er et gribende Indlæg i den standende Strid om Svangerskabsafbrydelse. Romanen vil faa samme Succes som „Dødsskibet" og er allerede udkommet i 2. Oplag. Ikke med Urette skriver Pressen om disse to Bøger, at det er det bedste af Udlandets Litteratur, der i adskillige Aar er omplantet paa Dansk.

Erling Kristensen: **Kværnen maler.** Indb. Kr. 4,50 (Abonnement Kr. 2,90).
Det kan med en vis Stolthed noteres, at den første danske Roman, „Bogkredsen" bringer, er af en saa talentfuld Forfatter som Erling Kristensen. Romanen handler om Nutidsbønder, og Forfatteren lægger ikke Fingrene imellem, hvor han revser disses Dyder.

Jul. Bomholt og Peder Nørgaard: **Nye Signaler.** Kr. 1,00.
Dette Hørespil, der opførtes af „Statsradiofonien" 1. Maj-Dagen, kan godt tages med under Romaner, da det læses lige saa let og ved sin dramatiske Form ofte er betydelig mere spændende.

Digte:

H. C. Hansen: **Tro og Trods.** Kr. 2,00.
Disse af Sekretæren for D. s. U. vækkende og formfuldendte Digte fremtræder i et smukt Udstyr med Vignetter af Martinus Hougaard.

Sol i Strædet af Allan Larsen. Kr. 2,00.
Er tilegnet de Fattiges Talsmand og de Forurettedes Forkæmper, Mennesket Th. Stauning og paa en ganske ypperlig Maade gennemillustreret af Tegneren Poul Bech.

En meget interessant Samling sociale Digte: **Vers og Værktøj,** udgives af Arkivar Oluf Bertolt. Samlingen indeholder foruden danske Digte fra For- og Nutid, Digte i Oversættelse fra Norsk, Svensk, Finsk, Russisk, Tysk, Engelsk, Fransk, Spansk og Amerikansk.

En Bog, der har Bud til alle danske Hjem, er Harald Bergstedts **Børnesange,** heftet Kr. 2,00, indb. Kr. 3,50. Disse ganske bedaarende Smaasange, der for første Gang foreligger i samlet Udgave, fremtræder i nydeligt Udstyr og med Melodi til de fleste af Sangene.

Endelig udgiver Mikkel Christensen sine i Blade og Tidsskrifter gennem 25 Aar spredte Sange, hvoraf adskillige har vundet meget stor Popularitet, under Titlen: **Mod en ny Tid.** Prisen bliver Kr. 3,00.

Af andre af Forlagets Udgivelser skal vi nævne, at den for sin velsignelsesrige Gerning i Humanitetens Tjeneste over det ganske Land kendte Camilla Nielsen møder med sine Livserindringer, og de bliver ikke kedelige, kender man Camillas Humør ret. Prisen bliver ca. Kr. 3,50.

Som Gavebog nu til Julen kan anbefales for Gamle og Unge: **Ene Hvid gennem Liberias Urskove** af Olga Eggers. Bogen er rigt illustreret i stort Format og foreligger i 2. Oplag. Pris Kr. 5,75, indb. i Shirt. Kr. 8,00, indb. V. Bd. Kr. 11,00.

En Bog af interessant oplysende Art er Johs. Sperlings: **Indien i Smeltediglen,** den giver netop, hvad man har Brug for. Pris Kr. 1,50.

Chr. Christiansen: **Arbejderfester.** Pris Kr. 1,25 giver mange gode Vink paa dette Omraade.

En politisk Pjece om Forholdene i Rusland, **Bolschevikdiktaturet og Socialdemokratiet** af R. Abramowitsch. Pris 0,75, har, skrevet som den er af det russiske Socialdemokratis Førstemand, Krav paa særlig Interesse.

Vort hæderkronede Kampskrift **Det kommunistiske Manifest** foreligger nu i 4. Udgave og dermed ialt paa Dansk trykt i 20,000 Eksemplarer.

I den udmærkede Serie **Arbejderklassens Stormænd,** et nyt lille Skrift om Ferdinand Lasalle skrevet af Einar H. Tønnesen. Pris 0,50.

Jul. Bomholt: **Arbejderkultur,** Pris indb. Kr. 4,50 (Abonnement Kr. 2,90),
danner Afslutningen paa 1. Aargang af „Bogkredsen". Dette meget særprægede Arbejde har allerede vakt megen Diskussion og fortjener stor Udbredelse.

„Ungdomsbogen"
udgivet af Foreningen for borgerlig Konfirmation er en smukt udstyret Bog med Bidrag af en lang Række kendte Personligheder. Gennemillustreret og smukt indbundet koster den kun Kr. 3,00. En udmærket Gavebog for Ungdommen fra 14—20 Aar.

Af **„Folke-Scene"** ved Harald Bergstedt
udkommer et nyt Bind indeholdende „Lige til Landevejen", „Frøken Hulda" og „Bøtten vendes". Pris ca. 3,00. De enkelte Stykker vil som sædvanlig kunne faas som Rollehefter til en billig Pris.

Nye Udgaver er udkommen af de udmærkede Studiekredsbøger. Knud Korst: **Samfundsøkonomi,** 3. Udgave, Kr. 3,00. N. K. Christensen: **Socialisme og Klassekampe,** 2. Udgave, Kr. 3,00. Dige og Vedsø: **Samfundskundskab,** 2. Udgave, Kr. 3,00. **Fagforeningskundskab,** 3. Udgave, Kr. 3,00. P. Christensen og Fr. Dalgaard: **Kooperationen,** 2. Udgave, Kr. 2,50.

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.
Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—8. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. 50 Øre med Kost, 7 Kr. 50 Øre uden Kost. Overarbejde og enkelte Timer 90 Øre i Timen. Alt Restaurations- og Søndagsarbejde samt Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 5 1 Kr. 25 Øre og uden Kost 25 Øre mere pr. Time. *Bestyrelsen for Klub 5, Aarhus.*

Københavns Afd. 1.

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv. Telf. 14539.
Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.
Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.
Tilmelding af Arbejdsløse hver Dag fra Kl. 10—11.
Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.
Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.
Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.
Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):
Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.
Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:
Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.
Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.
Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 8½—9½ og 10—11.
Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.).
Kontor: Krystalgade 24³. Telf. Byen 7199.
Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 5—7 og Lørdag fra 10—1.
Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Københavns Afd. 7.

(Budene ved Bladkompagniet).
Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.
Kontoret er i Regelen aabent Tirsdag fra Kl. 12½—2½.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Adressefortegnelse.

Aabenraa Afdeling. Formand og Kasserer: Fru H. Elsner Kolstrupvang 1.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Kathrine Andersen, Peter Barkesgade 22. Telefon 1963. — Kasserer: Fru Augusta Nielsen, Brandstrupsgade 16².

Aalborg Afdeling 2. Formand: Fru Martha Nielsen, Dalgasgade 5, St. Tlf. 767. — Kasserer: Fru Martine Christensen, Villa „Højen", Enghavevej, Vejgaard pr. Aalbog.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Sejrøgade 13. Kontor: Langelandsgade 16. Telef. 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Sønderallé 54². — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Max Müllersgade 2C².

Aarhus Afdeling 7. Formand og Kasserer: Fru Meldgaard-Christensen, Værumsgade 7¹.

Esbjerg Afdeling. Formand: Fru Minna Rasmussen, Jernevej 11. — Kasserer: Fru Dagmar Lund, Kongensgade 58¹.

Fensmark Afdeling. Formand: Frøken Alma Christoffersen, Villavej, Fensmark pr. Olstrup. — Kasserer: Fru Martha Hansen, Fensmark pr. Olstrup.

Fredericia Afdeling. Formand: Fru Karen Sørensen, Dalegade 91. — Kasserer: Fru M. Petersen, Nørrevoldg. 66.

Frederikshavn Afdeling. Formand: Fru Clara Petersen, Skillevej, Flade. — Kass.: Fru Clara Nielsen, Vestergade 9.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru M. Lind-Sørensen, Enighedsvej 10. — Kasserer: Fru E. Larsen, Sofienlundsvej 8.

Haderslev Afdeling: Formand og Kasserer: Fru A. Scharnberg, Gaasbjerggade 12.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru M. Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. M. Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Jensen, Savskærervej.

Hedehusene Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Petersen, Nyvej 15[1].

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Bertha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus, Gurrevej 61. Telf. 1119. — Kasserer: Fru Augusta Jensen, Ørbakken 7.

Herning Afdeling. Formand: Fru Jenny Christensen, Ringstedvej 7 St. — Kasserer: Fru Anine Dyrfeld, Aarhuslandev. 52.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Martha Hansen, Margrethevej 20.

Hjørring Afdeling. Formand: Fru Agnes Christensen, Mellemgade. — Kasserer: Fru Ellen Petersen, Toftegade 24.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru A. Olsen, Mariagervej.

Holbæk Afdeling. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien, Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Markedsgade 1.

Holstebro Afdeling. Form.: Fru Sigrid Heltborg, Lille Struervej 3. — Kasserer: Fru Karen Nielsen, Stationsvej 12.

Horsens Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35. Telf. 896.

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. Former V. Jensen, Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Dagmar Kachne, Jernbanegade 20.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Herman Triers Plads 4, St. tv. Telefon 14539. — Kasserer: Frk. Poula Poser, Herman Triers Plads 4, St. tv.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Harriet Baadum, Herman Triers Plads 4, St. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Herman Triers Plads 4, St.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Johanne Jensen, Skydebanegade 13 B[4]. — Kasserer: Fru Sørensen, Nørrebrogade 48[1].

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Ellen Petersen, Overgaden o. V. 98 A[5]. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1[1].

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Inger Gamburg, Nørrevoldgade 6 Mezz. Telf. Byen 4320. — Kasserer: Fru M. Mathiesen, Nørrevoldgade 6 Mezz.

Københavns Afdeling 6. Formand: Fru Hulda Hansen, Krystalgade 24[3]. Telf. Byen 7199. — Kasserer: Fru Anna Larsen, Krystalgade 24[2].

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Herluf Trollesgade 16 B[1]. Telf. Byen 8850. — Kasserer: Fru Svenna Petersen, Vestervoldgade 104[5]. — Kontor: Herman Triers Plads 4, St.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Marie Larsen, Lynæsgade 1 St. — Kasserer: Fru Johanne Mortensen, Blegdamsvej 110 B[2] tv.

Køge Afdeling. Formand: Fru Lilly Thingsteth, Rebslagergade 10. — Kasserer: Fru Ingeborg Petersen, Nørregade 113[1].

Lyngby Afdeling. Formand: Fru Christiane Hansen, Odinsvej 9. — Kasserer: Fru Mary Petersen, Karoline Amaliev. 90.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Elna Mogensen, Ø. Hougv. 33. — Kasserer: Fru Martha Rasmussen, Blindebomsv. 17 St.

Nakskov Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Madsen, Tollesensvej 2, St.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Laura Petersen, Gl. Postvej. — Kasserer: Fru Andrea Bohn, Nørregade.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Laurine Larsen, K. Bastionsv. 1. Kasserer: Frk. Rigmor Andersen, Frisengaardsvej 4, St.

Nykøbing F. Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Margr. Hansen, Grønnegade 36.

Nykøbing M. Afdeling. Formand: Fru Signe Hvid, Østergade 30[1]. — Kasserer: Fru Hildegard Jensen, Nørrebro 49.

Næstved Afdeling. Form.: Fru Johanne Andreasen, Kornbakken 21. — Kasserer: Frk. Henriette Poulsen, Kornbakken 33.

Odense Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirsten Rasmussen, Pantheonsgade 5[1]. Telefon: Odense 4018.

Præstø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Oline Nielsen, Centralhotellet o. G.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Nyvangsvej 8.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margr. Iversen, Gravsgade 171. — Kasserer: Fru Helga Jensen, Slotsgade 284.

Roskilde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Alma Jensen, Knudsvej 31.

Ryomgaard Afdeling: Formand: Fru Marie Petersen, Ryomgaard. — Kasserer: Fru Amalie Mikkelsen, Ryomgaard.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Annie Kæmpe, Rendegade 1. — Kasserer: Fru Emma Sonne, St. Torvegade 66.

Slagelse Afdeling. Formand: Fru Sofie Johansen, Klosterbanken 8. — Kasserer: Fru Sofie Jørgensen, Løvegade 44, Sidebygn.[1].

Struer Afdeling. Formand: Fru Vilhelmine Jensen, Nørreg. 20. — Kasserer: Fru Nielsine Poulsen, Søndergade 20.

Svendborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Marie Jensen, Egensevej 20.

Sønderborg Afdeling. Formand: Fru Christine Eifert, Lyshøj 4 B. — Kasserer: Fru Jensine Nielsen, Goetheg. 13[1].

Varde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Agnes Jensen, Gellerupvej 5.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Marie Madsen, Rolighedsvej 3. — Kasserer: Fru Mette Jensen, Korsgade 4.

Vejle Afdeling. Formand og Kasserer for Arbejdsløshedskassen: Fru Dagmar Petersen, Haraldsgade 8[2], th. Telf. 2082. — Kasserer for Forb.: Frk. Karen Nielsen, Frejasgade 1.

Viborg Afdeling. Formand: Fru Kirstine Andersen, Gravene 13. — Kasserer: Fru Carla Jensen, Dumpen 1 B.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1ste Distrikt: Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 1 A, Orehoved. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Hvalsø St.

2det Distrikt: Formand: Fru Martha Christiansen, Nørre Kollund St. — Kasserer: Fru Nielsine Poulsen, Vogterhus 18, Vildbjerg St.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 66 | Januar 1933 | 18. Aargang

Ved Aarsskiftet.

Aar 1932 var et af de mørke Aar indenfor Arbejderklassen. Arbejdsløsheden naaede en Højde, man ikke havde kendt i mange Aar og som naturligt prægede hele Organisationsarbejdet. Arbejdsgiverne stillede sig som sædvanlig i Forgrunden med vidtgaaende Krav om Lønreduktion og forsøgte at trykke Arbejderens Leveniveau ned. Med en Hær af 115.000 Arbejdsløse i Begyndelsen af Aaret var Sulten dem en god Forbundsfælle, men de danske Arbejderes Samhørighed og samlede Optræden gennem De samv. Fagforbund tvang Arbejdsgiverne til at trafalde Kravet om de 20 pCt.s Lønreduktion, de opstillede som Betingelse for Overenskomsternes Fornyelse og Overenskomsterne forlængedes uforandret et Aar.

Aaret, der gik, var ikke noget godt Aar; det Aar, der kommer, tegner ikke bedre, snarere er der Tegn til, at de gennem de senere Aar Gang paa Gang truende Sammenstød med Arbejdsgiverne ikke lader sig afværge; den kommende Tid vil besvare Spørgsmaalet, og hvis Arbejdsgiverne paatvinger os en Storkamp til Foraaret, vil den danske Arbejderklasse tage denne Situation som saa mange tilforn, med den Ro og Værdighed, som Bevidstheden om Kampen for fælles Sag giver.

Vi takker vore mange Tillidsmænd Landet over for deres store Arbejde indenfor vort Forbund og ønsker vore mange Medlemmer

et godt og arbejdsgivende Nytaar.

Alvilda Andersen.

Den faglige Situation.

Som meddelt i sidste Nr. af Medlemsbladet havde Arbejdsgiverne allerede i Oktober Maaned paa deres Hovedbestyrelsesmøde vedtaget at opsige de i Aaret 1933 løbende Overenskomster og paa et senere Møde drøfte Betingelserne for Oprettelse af nye. Dette Møde afholdtes den 18. November, og man vedtog her at tilsende De samvirkende Fagforbund følgende Skrivelse:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Som det vil være det ærede Forretningsudvalg bekendt, vedtog vor Hovedbestyrelse i sit Møde den 14. Oktober d. A., at Arbejdsgiverforeningen skulde foranledige, at vore Foreninger og Enkeltvirksomheder opsagde de løbende Overenskomster med Fagforbundene for at kunne fortsætte de Forhandlinger, som midlertidigt blev afbrudt i Begyndelsen af Aaret ved Forligsmandens Mæglingsforslag af 10. Februar 1932. I Overensstemmelse hermed er samtlige de Overenskomster, for hvilke Opsigelsesterminen har været inde, blevet opsagt.

I Sommerens og Efteraarets Løb har Hovedorganisationerne deltaget i det Arbejde, for hvilke Programmet blev fastlagt ved ovennævnte Mæglingsforslag af 10. Februar 1932. Fra Arbejdsgivernes Side er der for det nedsatte Udvalg fremlagt et meget betydeligt dansk og udenlandsk Lønmateriale til Belysning af det Faktum, om hvis Eksistens vi intet Øjeblik har tvivlet, at det danske Lønniveau ligger som det højeste i Europa. Som et nærliggende Eksempel kan nævnes, at de danske Lønninger i Dag ligger 17 pCt. højere end de svenske.

De samvirkende Fagforbund har anført, at Lønnens Størrelse ikke er det afgørende, men derimod Prisen pr. Produktionsenhed, den Arbejdspræstation, Arbejdsgiveren faar for de Penge, han betaler, og har hævdet, at den danske Arbejders Arbejdspræstation er større end den udenlandske Arbejders. I den Anledning har vi i Udvalget gennem en Række af Eksempler paavist, at de danske Arbejdspræstationer ingenlunde overgaar Præstationer i de Lande, med hvilke Lønsammenligningerne er sket, og vi har derved kun faaet bekræftet den Erfaring, vore Virksomheder forlængst har indhøstet i Praksis, at deres Konkurrenceevne paa Grund af Arbejdslønnens Størrelse ikke er paa Højde med de udenlandske Fabrikers.

Den svære, økonomiske Krise, Danmark er ude for, skyldes i væsentlig Grad, at det voldsomme Fald af Vareprisniveauet, som har fundet Sted siden 1928, ikke er blevet efterfulgt af en tilsvarende Sænkning af Lønniveauet. Herved er den tidligere eksisterende Ligevægt mellem Prisniveau og Lønniveau blevet forrykket. I andre Lande er

man forlængst gaaet til en nødvendig Tilpasning af dette Forhold og har foretaget betydelige Lønreduktioner, men her i Danmark har Arbejderorganisationerne stillet sig afvisende over for Krav herom og har i Stedet for klamret sig til den fra Amerika stammende Teori, at man bør opretholde Lønniveauet for at bevare „Købekraften". Dette skulde være Midlet til at hindre et fortsat Prisfald og til at opretholde Beskæftigelsen. I Amerika er denne Teori forlængst brudt sammen; den har medført, at Amerika er ude for en Arbejdsløshed, som Verden ikke har set Mage til, og Resultatet er, at Størstedelen af de Arbejdere, som i det hele taget er beskæftigede, arbejder paa indskrænket Arbejdstid til Ugefortjenester, der siden 1929 er gaaet ned med ca. 40 pCt.

Ogsaa herhjemme har Haandhævelsen af denne Teori haft sørgelige Følger. Fra den 1. Oktober 1931 til 1. Oktober 1932 er de Arbejdsløses Antal steget fra 38,770 til 121,633. Siden sidstnævnte Dato er Antallet steget Uge for Uge, og Arbejdsløshedstallet er større end nogensinde tidligere paa dette Tidspunkt. Teorien om Købekraftens Bevarelse, der har opretholdt Lønninger, som tilhører en svunden Tid, har medført, at Halvdelen af Landets Arbejdere endnu bevarer Lønningerne fra 1928 — ja, endog har forøget dem, medens den anden Halvdel ikke kan finde Beskæftigelse og derfor henvises til at leve paa Understøttelser, hvorved der uden produktive Formaal anvendes Million efter Million til Skade baade for Arbejderne og for det danske Samfund.

Som et enkelt Eksempel til Belysning af Lønforholdene herhjemme nævner vi, at Timelønnen ved almindeligt Jordarbejde i Provinsen i 1928 med et Pristal af 176 var 98 Øre. I Dag er den med et Pristal af 156 105 Øre. Det samme Arbejde udføres i Landdistrikterne for uorganiserede Arbejdsgivere efter Sigende til 65 Øre pr. Time eller derunder.

Hvis de nuværende Tilstande fortsættes, vil det efter vor Overbevisning føre til, at Overenskomsterne under Presset af Forholdenes Nødvendighed sprænges, og at de organiserede Arbejdsgivere og Arbejdere selv sætter sig ud af Spillet og maa overlade de sparsomt foreliggende Arbejdsmuligheder til uorganiserede Arbejdsgivere og Arbejdere.

Den herskende Verdenskrise har medført, at Varepriserne er faldet katastrofalt, og de eksisterende lave Priser paa Landbrugsprodukter har berøvet vort Lands vigtigste Eksporterhverv dets Købeevne. Det er en Realitet, ingen kan komme udenom, at Landbrugets Købekraft i uendelig mange Forhold er af afgørende Betydning for de Næringsdrivende. Der er intet Grundlag for en Optimisme i Retning af gode Tiders snarlige Komme, og det er derfor en absolut Nødvendighed, at Erhvervene holder sig de foreliggende Realiteter for Øje og indretter sig paa at leve under de ændrede Vilkaar.

Under disse Omstændigheder paakalder Dansk Arbejdsgiverforenings Hovedbestyrelse Arbejderorganisationernes Medvirken til et maalbevidst Samarbejde, hvorunder man ser den Sandhed lige i Øjnene, at det er en bydende Nødvendighed og paa høje Tid, at de danske Lønninger tilpasses efter det Prisniveau, vi nu lever under. Med en saadan Tilpasning vil Erhvervslivet faa den Stimulans, det saa haardt trænger til, Produktionens Billiggørelse vil atter indvirke paa Prisniveauet, Initiativ og Virkelyst vil vaagne til Live og byde Muligheder for Arbejde paa Omraader, hvor der nu kun herskér Træghed og Tilbageholdenhed.

Vi stiller det ærede Forretningsudvalg det Forslag, at samtlige Lønninger og Betalinger reduceres med 20 pCt., saaledes som vi allerede foreslog i Foraaret, selv om Forholdene nu kunde berettige os til at stille videregaaende Krav.

Det er vor faste Overbevisning, at dette er Vejen som skal følges og ikke den af De samvirkende Fagforbund foreslaaede, at underkaste Lønningerne en lignende Reduktion ved at fordele den forhaandenværende Rest af Arbejde derved, at Arbejdstiden nedsættes til 40 Timer ugentlig.

Kan det lykkes Hovedorganisationerne ved en Forhandling om dette vort Forslag at tilvejebringe et Resultat, der sikrer Arbejdsfreden, er det vor Tro, at det maa være muligt for Fagene hurtigt at forhandle sig til Rette om de ønskelige Ændringer af speciel Karakter i de opsagte Overenskomster.

Under Henvisning til det saaledes fremførte tillader vi os at foreslaa, at der om Overenskomstforholdene optages en Drøftelse mellem Hovedorganisationernes Forretningsudvalg.

P. F. V.

Julius Madsen.

Carl Plum.

Denne Skrivelse behandledes i Forretningsudvalget i De samvirkende Fagforbund den 22. November, og man vedtog at sende Arbejdsgiverforeningen en saalydende Skrivelse.

Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiverforening.

Den ærede Arbejdsgiverforenings Brev af 18. November d. A. vedrørende den foreliggende Overenskomstsituation har paa et Møde i Dag været forelagt vort Forretningsudvalg, i hvilken Anledning vi herefter skal tillade os at anføre følgende:

Arbejdsgiverforeningen vil have bemærket, at Arbejdernes Organisationer i dette Efteraar i intet Tilfælde har opsagt de faglige Overenskomster. Naar dette ikke har været Tilfældet, er det ikke, fordi Arbejderne i og for sig ikke havde visse Krav, som burde fremsættes; men kun fordi Arbejderne hermed har villet bidraget deres til den faglige Freds Opretholdelse i den foreliggende, for vort Samfund svære Krisetid.

Arbejderne havde ventet, at Arbejdsgiverforeningen vilde have indtaget et tilsvarende Standpunkt, men har nu erfaret, at dette saa langt fra har været Tilfældet, som man oven i Købet efter Opsigelsen har stillet Krav om en voldsom Lønnedgang, paa hvilket Grundlag man — samtidig med, at man hævder ikke at kunne forhandle om en Forkortelse af Arbejdstiden — indbyder De samvirkende Fagforbund til Forhandling.

En saadan Forhandling ser vi os ikke i Stand til at kunne deltage i. Vi er nemlig ikke enige med

Arbejdsgiverforeningen i, at en Nedgang i Arbejdslønningerne vil kunne stimulere Beskæftigelsesvilkaarene og give forøget Købekraft. Erfaringerne fra Udlandet viser ogsaa, at Lønnedsættelser ikke fører til forøgede Beskæftigelsesmuligheder, og at Købekraften ikke er stimuleret ved Lønnedsættelser turde være selvindlysende. Vi mener derimod, at en Indskrænkning af Arbejdstiden og et Forbud mod Overarbejde burde kunne finde alles Tilslutning, idet en saadan Foranstaltning efter vor Formening vil være mere velegnet til en Lindring af den Nødtilstand, den arbejdende Befolkning befinder sig i.

Overfor Arbejdsgiverforeningens Udtalelse om, at De samvirkende Fagforbund under de omtalte Udvalgsforhandlinger hos Forligsmanden skulde have foreslaaet en Arbejdstidsforkortelse uden Løndækning, maa vi protestere; et saadant Forslag er ikke stillet af De samvirkende Fagforbund. Arbejdsgiverforeningen maa her forveksle Udtalelser fra Arbejdsgivernes Repræsentanter, gaaende ud paa, at selv om et saadant Forslag blev stillet, vilde man gaa imod det.

Vi skal iøvrigt ikke komme nærmere ind paa Indholdet af Arbejdsgiverforeningens Skrivelse, da vi ikke for nærværende anser en skriftlig Diskussion som formaalstjenlig.

Vi har naturligvis — som tidligere — intet imod at deltage i en Forhandling med Arbejdsgiverforeningen om hele den foreliggende Overenskomstsituation, men det maa i saa Fald være paa fuldkommen frit Grundlag, og Aftale om et saadant Mødes Afholdelse kan paa sædvanlig Maade træffes mellem vore Kontorer.

P. F. V.
Vilh. Nygaard.
Chr. Brun.

Dette Svar drøftede Arbejdsgiverforeningen paa sit Møde den 25. November, hvorefter der mellem de to Hovedorganisationers Formænd blev aftalt et Fællesmøde til den 2. December Kl. 2½.

Efter at have drøftet den ved Arbejdsgivernes Opsigelse af samtlige Overenskomster fremkomne Situation sluttede Fællesmødet ved 6-Tiden, og den udsendte officielle Meddelelse om Fællesmødets Forløb var saalydende:

„Der afholdtes Fredag i Arbejdsgiverforeningen et Møde mellem Forretningsudvalgene for Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund, hvori begge Parter fremsatte deres Synspunkter angaaende den foreliggende Overenskomstsituation. Ved 18-Tiden afbrødes Mødet, for at Hovedorganisationerne nærmere kan overveje de fremsatte Udtalelser."

Som man af ovenstaaende ser, fastholder Arbejdsgiverne Kravet om 20 pCt. Reduktion paa samtlige Lønninger, det samme Krav, som de rejste forrige Aar. De samvirkende Fagforbund har imidlertid igen nægtet at optage Forhandlinger paa det af Arbejdsgiverne stillede Krav. Det er muligt, at vi stiler hen imod en Arbejdskamp til Foraaret, men selv om dette bliver Tilfældet, maa vi tage en saadan Situation med Sindsro. Arbejdsgivernes Glubskhed og Beregning med Hensyn til de daarlige Erhvervsforhold, den store Arbejdsløshed (en god Baggrund for deres Lønreduktionskrav) giver sikkert ikke det ønskede Resultat, Splittelse af den danske Fagbevægelse. Arbejderklassen i vort Land vil sikkert under nok saa vanskelige Forhold bestaa sin Prøve gennem Sammenhold og Samarbejde. Vi har fra Arbejdsgiverforeningen modtaget Opsigelser fra følgende Virksomheder:

Ophør den 1. Marts 1933:
Øresunds chemiske Fabriker.

Til Ophør den 1. April 1933:
Foreningen af Danske Rebslagerier (Jacob Holm & Sønner).
Blauenfeld og Tvede.
Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Viby.
— - — — Aarhus.
— - — — Kolding.
— - — — København.
(de tre sidstnævnte Virksomheder er ikke Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.)
Taxamotorkompagniet.
Foreningen af Tændstikfabriker i Danmark.
L. E. Bruuns Export, Hjørring.
— — — Fredericia.
A/S Mehls Fabriker, Aarhus.
Foreningen af Danske Farve- og Lakfabrikanter.
De forenede Eddikebryggerier.
Tapetindustriens faglige Forening.
Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-Metal og Kludebranchen.
Fiskehandlernes Arbejdsgiverorganisation.
Chr. Hansen & Co., Kerteminde.
A/S Skandinavisk Gummi-Kompagni, Odense.
Slagelse Sækkelager.
De forenede Gummi- og Luftringefabriker.
Dampvaskeriejerforeningen for Danmark.
Det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni, Kbhvn.
- — — - — (Gustav Lotze, Odense),
A/S Sækkeleje-Kompagniet, Aalborg og Odense.
A/S Sækkeleje-Kompagniet, København.
C. F. Rich & Sønner.
H. Pens, Store Kongensgade.
Københavns Farvefabrik og Papirfarveri.
I. Chr. Mikkelsen, Horsens.
Badeanstalten „København".
Fyens Sækkekompagni Odense.
Vaskeriet, Thorsgade 105.
(Denne Virksomhed er ikke Medlem af Arbejdsgiverforeningen.)
Fyrtaarnets Konservesfabrik.
Conservesfabriken „Danica", Slagelse.
A/S Dansk Galoche- og Gummifabrik, Køge.
Foreningen af danske Herrelingerifabrikanter.
A/S Aalborg Mælkekompagni.
C. Rejermanns Papfabrik.
A/S Cikoriefabriken „Sønderjylland, Ribe.
A/S Andersen & Bruuns Fabriker.
Kaffesurrogatfabriken „Danmark".

Opsigelsen for Februar, Marts og April omfatter ialt 6933 af Forbundets Medlemmer.

Mæglingsmøder.

Mæglingsmøde afholdt med Hellesens Enke & V. Ludvigsen i Anledning af, at Virksomheden kun betalte et af vore Medlemmer, der arbejdede ved Transportbaand for Tilsmeltning af Tigere, 59 Øre i Timen i Stedet for Gennemsnitsfortjenesten minus 20 pCt. Virksomheden hævdede, at der ikke var tilbudt Akkord paa dette Arbejde, og Afdelingen hævdede det modsatte.

Da Paastand stod mod Paastand, enedes man om, at der udbetaltes den paagældende 18 Kr. 90 Øre (for 94½ Time) til fuld Afgørelse af Sagen.

Mæglingsmøde afholdt paa Glud & Marstrands Fabrikker, Carl Lundsgade, i Anledning af Krav om forhøjet Timeløn til de ved Fladtrykspressen beskæftigede Kvinder.

Ved det paagældende Arbejde beskæftiges 20 Kvinder med en Gennemsnits-Timeløn af 64 Øre. Enighed opnaaedes ikke, men ved en senere lokal Forhandling fik 3 Kvinder et Tillæg af 2 Øre pr. Time.

Ved et Mæglingsmøde med Løgstrups Produktforretning i Randers vedrørende nogle Akkorder, enedes man om en Pris for de paaklagede Akkorder med tilbagevirkende Kraft for den Tid, Kvinderne har været organiserede.

Mæglingsmøde afholdt paa Illums Dampvaskeri i Anledning af en Direktrice.

Forholdet bragtes i Orden.

Mæglingsmøde hos Glud & Marstrand, Løveallé, i Anledning af, at Firmaet forlangte Arbejdet ved Skiltene udført paa Minimalløn til Trods for, at der var fastsat Akkord paa dette Arbejde, som der i flere Maaneder har været udbetalt efter.

Virksomheden hævdede, at der var sket en Ændring af Arbejdets Fremstilling, idet Metalskabelonen var fremstillet i mere hensigtsmæssig Materiale og at en ny Akkord var aftalt. Et Forhold, Arbejderne nægtede Rigtigheden af. — Man enedes om, at det omtalte Arbejde fremtidig skal afregnes efter Gennemsnitsakkordfortjenesten for de sidste 3 Maaneder minus 20 pCt. indtil man enedes om Akkordprisen.

I en anden Sag om en forfalden Timelønsafregning for Arbejde, paa hvilket Akkordaftale foreligger, enedes man om, at Efterbetaling i Henhold til Akkordprisen skulde foretages.

Mæglingsmøde og Timandsmøde afholdt hos Grubert & Sønner i Anledning af Krav om forhøjet Timeløn til 3 af vore Medlemmer, der stadig arbejder paa en Timeløn af 59 Øre uden Adgang til Akkord.

Møderne endte uden Resultat.

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde.

Arbejdsdirektøren afholdt den 26. November 1932 det aarlige Møde med Arbejdsløshedskassernes Repræsentantskab. Der var mødt 228 Repræsentanter, repræsenterende 69 Arbejdsløshedskasser.

Af Direktørens Beretning fremgik det, at Medlemstallet den 31. Marts 1932 var 321,879, heraf var 275,198 Mænd og 46,681 Kvinder. Der havde i Aarets Løb været en Fremgang i Medlemstallet paa 20,851. Enkelte Kasser havde haft en Tilbagegang, medens nogle Kasser havde haft en stærk Fremgang, og heriblandt var Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse med 7340 Medlemmer, men ogsaa Landarbejdernes, Handels- og Kontormedhjælpernes og Tjenernes Arbejdsløshedskasse havde haft særlig stor Fremgang. Medlemstallet var nu det højeste, der var naaet indenfor Arbejdsløshedskasserne. I 1920 var Medlemstallet 313,000, men i de efterfølgende Aar gik Medlemstallet stærkt tilbage og var helt nede paa 252,000. Nu var der altsaa igen Fremgang, og vi var naaet den nuværende Højde.

Arbejdsløshedskassernes samlede Indtægt havde i det forløbne Aar været Kr. 29,282,000; men Udgifterne havde været Kr. 33,484,000, og medens Indtægten i Aarets Løb kun var steget med ¾ Mill. Kr., var Udgiften steget med 9 Mill. Kr.

Der var udbetalt Arbejdsløshedsunderstøttelse til ialt 167,200 Medlemmer, og Understøttelsen repræsenterede 10,300,000 Understøttelsesdage, men det samlede Antal Kontroldage var over 18½ Mill. Den gennemsnitlige Understøttelse i Dagpenge var 2,99 Kr. pr. Dag.

Til Undervisning paa Skoler og Kursus var anvendt Kr. 645,000 til 3236 Personer. Medlemmer af 47 Arbejdsløshedskasser — deriblandt vor — har for Tiden Adgang til at søge Understøttelse under Deltagelse i Skoler og Kursus efter de Regler, der er udsendt Meddelelse om til vore Afdelinger.

Angaaende Arbejdsanvisning af udenlandsk Arbejdskraft var der, for at fremme Beskæftigelsesmulighederne for de danske Arbejdere, med et godt Resultat sat ind paa flere Omraader, saaledes bl. a. paa Konfektion, Jord- og Beton (Terrazzo), Handskemagere o. lign., og hvis det viser sig, at de Bestræbelser, der gøres fra Arbejdsdirektoratets Side, finder Interesse, vil dette Arbejde kunne fortsættes med betydeligt Udbytte.

Direktøren omtalte derpaa udførligt Loven af 19. Oktober 1931, der, trods al Kritik, dog havde været til stor Gavn, og Arbejdsløshedslovene Nr. 179, 180 og 181 af 23. Juni 1932. Der er særlig ved den sidstnævnte Lov, som gav Adgang til Oprettelse af Fortsættelseskasse, skabt Muligheder for Udbygning af Forsikringen, som alle interesserede maatte hilse med Glæde; men Vilkaarene for Fortsættelseskassernes Virksomhed maatte dog være, at Fortsættelseskassen ikke traadte i Kraft med sine Udbetalinger før der var skabt tilstrækkelige Reserver til at modstaa Arbejdsløshedens Tryk.

Et Tilbageblik paa de 25 Aar i Arbejdsløshedsforsikringen viser hurtigt, at de vanskelige Aar med ekstraordinær stor Arbejdsløshed og deraf følgende stærk Anspændelse af Kassernes Ydeevne har været aldeles dominerende. Kun faa har de gode Aar været, i hvilke Kasserne har haft taalelige Kaar at arbejde under.

Direktøren omtalte forskellige Forhold i de 25 Aar, den statsanerkendte Arbejdsløshedskasse havde bestaaet. Arbejdsløshedskasserne havde i dette Tidsrum

haft en Indtægt paa ca. 360 Mill. Kr. og i Understøttelse er udbetalt 317 Mill. Kr.

Efter Direktørens Beretning udspandt der sig en Diskussion om Kassernes indre Forhold.

Derefter foretoges Valg af Arbejdsnævnet. Hertil genvalgtes Hvidtfeldt og Arnold Nielsen. Nyvalgt blev Ejner Jensen i Stedet for Alfred Larsen, som ikke ønskede Genvalg.

Kvindelig Ungdom og Arbejderhøjskolen.

Arbejderhjemmenes unge Piger bør i stigende Grad benytte sig af deres Ret til en Andel i de store Understøttelsesbeløb, der aarlig udbetales til Højskoleophold. Paa Arbejderhøjskolen i Esbjerg begynder den 3. Maj et 3 Maaneders Kursus. Der undervises i Husholdning i Skolens moderne elektriske Undervisningskøkken af exam. Husholdningslærerinder. Dermed sikres der de unge Piger et praktisk Udbytte, som senere kan blive dem til stor Gavn. Endvidere undervises der i de almindelige Højskolefag: Dansk, Regning, Sprog, Skønlitteratur, Samfundslære o. s. v. Et Højskoleophold er en Oplevelse. Man tilbringer tre herlige Sommermaaneder sammen med jævnaldrende i en smuk Egn, man lærer noget og udvikler sig gennem alt det nye man møder og det Arbejde man udfører for sin egen Dygtiggørelse. Derfor bør Højskoleopholdet ikke længere være forbeholdt den mandlige Ungdom.

Betalingen paa Skolen er 75 Kr. om Maaneden for Ophold og Undervisning. Understøttelser kan søges gennem Amtsskolefondene og Esbjerg Arbejderhøjskoles Elevforening. Amtsunderstøttelsen beløber sig til ca. Halvdelen af Skolepengene. Ansøgning derom stiles til Amtsskoleraadet i det Amt, hvor man har fast Ophold, men indleveres til Skattemyndighederne i Forældrenes Opholdskommune, der skal forsyne Ansøgningen med en Paategning og videresende den til Amtsskoleraadet. Ansøgninger bør indsendes snarest og senest inden Udgangen af Marts. I København stiles Ansøgningen til Magistratens 1. Afdeling. Ansøgningsskemaer faas ved at skrive til Forstander Poul Hansen, Arbejderhøjskolen, Esbjerg.

35-aarig Stiftelsesfest
i Randers Afdeling.

Den 3. December fejrede Randers Afdeling i Forsamlingsbygningen „Jylland" sin 35-aarige Stiftelsesfest. Ved de festligt dækkede Borde deltog saa godt som alle Afdelingens Medlemmer med Paarørende, da Formanden, Pouline Jensen, bød Velkommen til Festdeltagerne og Gæsterne: Fællesorganisationens Formand, Social-Demokratens Forretningsfører samt Alvilda Andersen. Efter Afsyngelsen af en i Dagens Anledning forfattet Sang tog Alvilda Andersen Ordet og opridsede i store Træk Forbundets og Afdelingens Historie. Randers Afdeling er en af Grundpillerne til Kvindeligt Arbejderforbund, idet den var en af de fire Afdelinger, der i 1901 dannede Forbundet, takkede Kvinderne for deres Arbejde indenfor deres Organisation og opfordrede dem kraftigt til at være med i Arbejdet, ogsaa politisk. Tiden kræver Sammenhold og atter Sammenhold, ikke alene faglig, men i lige saa høj Grad politisk. Forretningsføreren rettede Tak saavel til Fællesorganisationen som til den socialdemokratiske Presse og udtalte Haabet om, at det Samarbejde, der gennem Aarene havde baaret god Frugt, stadig maatte bestaa. Udbragte til Slut et kraftigt besvaret Leve for Afdelingen og dens Bestyrelse.

Formanden for Fællesorganisationen takkede Afdelingen for dens gode Arbejde indenfor denne og udtalte, at Kvindernes Afdeling i Randers stod fuldt paa Højde med Mændenes Organisation. Vilde lykønske Afdelingen og haabe paa fortsat godt Samarbejde.

Afdelingens Næstformand takkede Pouline Jensen for hendes energiske Arbejde indenfor Afdelingen og overrakte Pouline Jensen en smuk Blomsterkurv.

Forretningsføreren for Social-Demokraten overbragte Bladets Hilsen og Tak. Efter Fællesspisningen var der et livligt Bal og først hen ad Morgenstunden sluttede den vellykkede Fest.

Fradrag i Skatteindtægt.

Ved Beregning af den skattepligtige Indtægt kan, som bekendt, fradrages det betalte Kontingent til Arbejdsløshedskassen, Sygeforsikring, Livsforsikring o. l. indtil et Beløb af 400 Kr.

Endvidere gælder der en Regel om, at der af det egentlige Fagforeningskontingent kan fradragds $^3/_4$ i den skattepligtige Indtægt.

Til Vejledning for vore Medlemmer skal vi nedenfor oplyse Størrelsen af det i Aarets Løb indbetalte Kontingent, henholdsvis til Arbejdsløshedskassen og Forbundet:

Der er indbetalt til Forbundet og Afdelingerne et Kontingent af 70 Øre pr. Uge i 53 Uger = Kr. 39,75
+ 2 Kr. i Strejkemærker = - 2,00
ialt Kr. 41,75

Der er indbetalt til A. L. K.
for 31 Uger à 70 Øre = Kr. 21,70
- 8 — - 95 - = - 7,60
- 14 — -105 - = - 14,70
ialt Kr. 44,00

Medlemmer, som ikke staar tilknyttet Arbejdsløshedskassen, kan af det samlede Kontingent til Forbundet fradrage Beløbet $^3/_4$. Beløbet, der kan fradrages af Kontingentet til Forbundet, udgør Kr. 31,31

Medlemmer, som har oppebaaret Strejkeunderstøttelse i 1932, kan yderligere af Forbundets samlede Kontingent fradrage $^1/_4$, som udgør - 10,44
ialt Kr. 41,75

Dette Beløb, Kr. 41,75, skal fradrages Aarsindtægten, før den opføres paa Selvangivelsen.

Saafremt Medlemmet ikke har modtaget Strejkeunderstøttelse, bliver Fradraget Kr. 31,31

For Medlemmer, som staar tilknyttet Arbejdsløshedskassen, fradrages Kontingentet til denne med Beløb Kr. 44,00

Bemærk!

Det sidst anførte Fradrag (Kontingentet til Arbejdsløshedskassen) maa ikke, sammenlagt med de i Cirkulæret øvrige Fradrag, overstige Kr. 400,00.

Det opgivne Beløb for Fradrag af Kontingentet til Forbundet gælder kun for København (og kun for Medlemmer, som ogsaa staar tilknyttet Arbejdsløshedskassen) da Kontingentet i Provinsen er forskelligt, men det skal udregnes med samme Fradrag, nemlig $^3/_4$ af Forbundskontingentets samlede Beløb. For Medlemmer, som har oppebaaret Strejkeunderstøttelse i 1932, er de samme Bestemmelser gældende i Provinsen som i København.

⊡

Pas paa din Valgret.

Titusinder berøves Valgretten, hvis ikke —

Kollega! Vi henleder din Opmærksomhed paa de kommunale Valg, som kommer senest 15. Marts. Store Interesser staar paa Spil for os og alle ligestillede. Større Indflydelse i de kommunale Raad for Venstre og Konservative betyder daarligere Forhold for Smaakaarsfolk. Vær derfor med i Bestræbelserne for at forberede en socialdemokratisk Valgsejr.

Det kan ikke nægtes, at dette har sine Vanskeligheder. For det første, fordi Forsøgene paa at saa Tvedragtens Sæd blandt Arbejderne stadig gøres stærkere og begunstiges af den Selvopgivelsens og Misnøjets Stemning, som er en Forudsætning for den kommunistiske Splittelses- og Desperationsagitation. Det fik nu være. Den kommunistiske Arbejdsmaade er saa horribel, at man ikke blandt oplyste danske Arbejdere kommer langt dermed. Værre er det med Reaktionens kyniske Forsøg paa at spærre Arbejdere og Smaakaarsfolk ude fra kommunal Medbestemmelsesret.

50,000 berøvedes Stemmeretten i 1929.

En af de sidste Handlinger, det forrige Ministerim Madsen-Mygdal foretog sig, var, som bekendt at forringe den kommunale Valglov, saaledes at der i den indsattes urimelig vidtgaaende Bestemmelser vedrørende Skattebetaling som Forudsætning for Udøvelse af Valgret ved Kommunevalgene. Disse Bestemmelser har altid generet og ramt Smaakaarsfolk. I 1929 blev der saaledes i Hovedstaden slettet 50,000 Vælgere paa Grund af manglende Skattebetaling, og i mange andre Kommuner var Tallet forholdsvis lige saa stort.

Efter den seneste Tids haarde Krise er der al Anledning til paa det alvorligste at varsko alle Kolleger.

Skattebetaling og Valgret.

For at kunne stemme ved de kommunale Valg i Marts 1933 skal først og fremmest følgende Betingelser være opfyldt:

1. I *København* skal man have betalt sin Skat *fra og med Juli-Raten 1931 til Valget i Marts 1933.*
2. Paa *Frederiksberg og andre Kommuner,* hvor der betales halvaarsvis, skal man have betalt følgende Halvaar: April—September 1931, Oktober 1931—Marts 1932, April—September 1932.
3. *Øvrige Kommuner,* hvor der betales *kvartalsvis,* skal der være betalt fra April Kvartal 1931 til og med Oktober Kvartal 1932.

Vor Opfordring lyder altsaa:

1. *Enhver Kollega maa efterse sine Skattekvitteringer* (Skattehefter) og sikre sig, at alle ovennævnte Rater, Kvartaler eller Halvaar, er betalt. I modsat Fald maa Vedkommende saavidt gørligt se at indhente det forsømte. Ellers mistes Valgretten.
2. De, der i det *indeværende Skatteaar søger Skatteeftergivelse,* bør paa Ansøgningen bemærke, at de *ikke ønsker en større Nedsættelse, end at den kommunale Valgret bevares.*

Eftergivelse af Fattighjælp.

Vi er spurgt om, efter hvilke Regler saadan Eftergivelse sker, og skal derfor give Kollegerne følgende Oplysninger:

Eftergivelse sker i Henhold til Fattiglovens § 35, som det er lykkedes den nuværende Regering at forbedre. Fattighjælp *skal* eftergives, naar der er gaaet 3 Aar siden Hjælpens Modtagelse. (Tidligere var Fristen 5 Aar). Fattighjælp *kan* eftergives, naar der er gaaet 1 Aar efter Modtagelsen.

I begge Tilfælde skal der indsendes Ansøgning til Forsørgelseskommunen om Eftergivelse.

Efter Kommunalbestyrelsernes hidtidige Praksis vil Eftergivelse efter 1 Aars Forløb—i alt Fald i alle socialdemokratiske Kommuner — kunne forventes i de fleste Tilfælde, hvor Hjælpen er ydet efter Fattigloven (Underhold, Husleje, Sygehjælp osv.), medens der til Eftergivelse af Alimentationshjælp efter saa kort Tids Forløb gerne kræves ganske særlige Forhold (genoptaget Samliv, Giftermaal med Barnemoderen eller ganske særlige økonomiske Omstændigheder).

Eftergivelse bevilges — som sagt — kun efter Anmodning, og saadan Ansøgning bør i alle Tilfælde indgives, naar Vedkommende har holdt sig fri af Fattigvæsenet 1 Aar.

De socialdemokratiske Foreninger overalt i Landet yder i alle saadanne Tilfælde gratis den fornødne Assistance.

Vi anbefaler alle Kolleger at indprente sig det ovenanførte, og at lade det gaa videre til Kammeraterne paa Arbejdspladser og Kontrolsteder.

⊡

Prisniveauet.

De af det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisforandringernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget med en samlet aarlig Udgift paa gennemsnitlig 2000 Kr., beregnet efter de i Juli 1914 gældende Priser, er nu ført op til Oktober 1932.

Opgørelsen er foretaget paa tilsvarende Maade som ved de nærmest foregaaende Beregninger; angaaende Enkeltheder ved Beregningen skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i Statistiske Efterretninger Nr. 5, 1928.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Resultaterne af den nu foretagne og de nærmest foregaaende Beregninger; endvidere er anført Indekstallet for Prisniveauet (Pristallet), idet Udgiften i Juli 1914 er sat = 100.

	Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:					Forandring fra Juli til Okt. 1932
	Oktbr. 1931	Januar '932	April 1932	Juli 1932	Oktbr. 1932	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	pCt.
Fødevarer	996	980	961	962	990	+ 2,9
Klæder, Fodtøj og Vask	354	369	368	368	374	+ 1,6
Bolig	504	509	509	509	509	+ 0,0
Brændsel og Belysning	136	137	138	136	137	+ 0,7
Skatter, Kontingenter o. lign.	414	414	438	420	429	+ 2,1
Andre Udgifter ...	672	678	683	686	686	+ 0,0
Ialt ..	3076	3087	3097	3081	3125	—
Pristallet.....	154	154	155	154	156	+ 1,3
„Udgiftstal" i H. t. Lov om Statens Tjenestemænd af 31. Marts 1931	—	2299	—	—	—	—

Bonusudbetaling i Arbejdernes Livsforsikring.

Resultatet af den sidste 5 Aars Bonusperiode foreligger nu opgjort og viser et udmærket Resultat. Trods stor Arbejdsløshed har Tilgangen af nye Forsikringer været stadig stigende.

Hvad er Bonus?

Det er Overskud, der fremkommer ved en mindre Dødelighed end beregnet og en større Rente af de opsparede Kapitaler end beregnet samt en fornuftig Administration uden svimlende Gager til Direktører og glubende Udbytte til Bestyrelse og Aktionærer.

Arbejdernes Livsforsikring, der er oprettet i 1903, udbetalte 1. Gang Bonus i 1908, nemlig ialt 3622 Kr., i 1923 177,148 Kr., i 1928 349,842 Kr. og i Januar—Februar 1933 vil blive udbetalt 577,154 Kr. — Ialt er der i de forløbne Aar udbetalt godt 1¼ Mill. Kr. i Bonus til de Forsikrede. Bonus stiger denne Gang med ca. 25 %, saaledes at en Forsikret, der for sidste Bonusperiode fik 40 Kr.. denne Gang vil faa udbetalt ca. 50 Kr.

Arbejdernes Livsforsikring er stiftet af Fagforeninger og Sygekasser og administreres af en ulønnet Bestyrelse. — Alle Forsikringer er genforsikret i Statsanstalten, hvorved der bydes de Forsikrede samme Fordele som i Statsanstalten.

Arbejdernes Livsforsikring er baseret paa ugentlige Præmier med Fritagelse for at betale Præmie ved fuldstændig Invaliditet, ligesom der ydes store Restancefrister ved Arbejdsløshed o. s. v. Det gaar da ogsaa i stigende Grad op for Arbejderne og den mindre bemidlede Del af Befolkningen, at intet Selskab byder saa gode Vilkaar og saa stor Sikkerhed som Arbejdernes Livsforsikring.

Der er næppe Tvivl om, at Bonusudbetalingen — ikke mindst i disse Krisetider — vil være kærkommen i mange Hjem, saa meget mere, som det i stigende Grad vides, at Arbejdernes Livsforsikring — paa lige Vilkaar — er betydelig billigere end tilsvarende Livsforsikringsselskaber.

Selskabets Bestyrelse og Repræsentanter føler sig med rette stolte af det smukke Resultat, der er en Borgen for, at dette kooperative Selskab — i de forsikredes Interesse — hviler paa et solidt Grundlag og kun med det forsikrede Publikums Tarv for Øje.

Man føler sig fortsat overbevist om, at Arbejderne i stedse stigende Grad ved Tegning af Konfirmations- og Livsforsikringer vil henvende sig til Arbejdernes Livsforsikring, der i Aarenes Løb — kulant i alle Forhold — har bestræbt sig for at skabe de bedst mulige og billigst mulige Forsikringsvilkaar for den mindre bemidlede Del af Befolkningen.

Angaaende de nærmere Regler for Bonusudbetalingen, hvorom yderligere Meddelelse vil fremkomme, skal paa nærværende Tidspunkt meddeles, at Bonusudbetalingen, der begynder i sidste Halvdel af Januar, som tidligere vil foregaa gennem den Repræsentant, der foretager Opkrævningen af de ugentlige Præmier. — Alle Policer maa medtages til Afstempling.

Hvad 1 Øre betyder.

Vi er nu naaet saa vidt, at gennemsnitlig hver tredie Arbejder er ledig her i Landet. Bladene ofrer hver Tirsdag en halv Snes Linier paa Problemet, mere er det ikke værd som Stof: 2100 Arbejdsløse flere, 2500 flere, 2700 flere — — ny Rekord hver Uge, men netop derfor uden Bladværdi; man kan ikke interessere sig for Rekorder, som Gassen gaar saa hurtigt af. Havde det været en Stangspringrekord, der var slaaet med 2 cm — d e t havde været noget andet; saadan noget er en sikker Trespalter!

Og hvad — de Arbejdsløse hutler sig jo igennem ogsaa uden Avisreklame; de har deres at tænke paa, og Bladene kan jo dog ikke skaffe dem noget at bestille.

Men mon der alligevel ikke tænkes lovlig lidt paa de Arbejdsløse? Ogsaa i de Kredse, som er nærmest til det!

Maaske, siger Arbejderen — og det er jo ham, der menes; men der gøres dog ikke saa helt lidt for de Arbejdsløse. Og saa remses der op, hvor meget hver især maa bløde paa den ene og den anden Maade for at støtte de ledige Kammerater.

Men hvorfor ikke være med til at støtte paa anden Maade end alene med Penge? For Eksempel ved at skaffe Arbejde!

Arbejde, ja, men vi bruger jo hverken Dampskibe eller Dieselmotorer eller Mursten, hvor kan vi skaffe Arbejde til de Ledige, spørger man.

Selvfølgelig kan Arbejderne ikke afskaffe Arbejdsløsheden under det nuværende System, men helt magtesløse er de dog ikke.

I Arbejder- og Smaafunktionærhjem Landet over lever omkring halvanden Million Mennesker. Hvis hver af disse Mennesker hver Dag køber for blot een Øre indførte Varer, som de ligesaa godt kunde have købt i dansk Arbejde, saa har de unddraget 5—600 danske Arbejdere Beskæftigelse Aaret rundt. Og omvendt selvfølgelig: Hvis de lægger Forbruget om fra udenlandske til danske Varer, sætter de et ganske tilsvarende Antal Mennesker i Arbejde her i Landet. Saa meget betyder Enørerne, saa meget har det at sige, om Smaapengene gives ud med Omtanke.

I Virkeligheden drejer det sig jo i alle Hjem om væsentlig mere end Enører. Enhver kan blot prøve paa at gaa sit Forbrug igennem. Tænk paa Klæderne, paa Fodtøjet, paa Køkkensagerne, paa Redskaber til Kolonihaven, paa Radioen, paa Cykledelene, paa Barberbladene, paa Tændstikkerne, ja paa alting lige til Børnenes Søndagsslikkeri. Det løber op altsammen; det bliver til mange Penge i hvert Hjem, og det bliver til mange Millioner, naar Strømmen samles fra de hundrede Tusinder af Kilder.

Men Millionerne kommer kun danske Hænder til Gode, hvis de gives ud til danske Varer. Tænk paa Enørerne. Klat ikke Arbejdsmulighederne bort.

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.
Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—7. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. med Kost, 7 Kr. uden Kost. Enkelte Timer 75 Øre. Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv. Telf. 14539.
Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Tilmelding af Arbejdsløse hver Dag fra Kl. 10—11.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Mandag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.
Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.
Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.
Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 8½—9½ og 10—11.
Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.)

Kontor: Krystalgade 24³. Telf. Byen 7199.
Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 5—7 og Lørdag fra 10—1.
Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Københavns Afd. 7.
(Budene ved Bladkompagniet).

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.
Kontoret er i Regelen aabent Tirsdag fra Kl. 12½—2½.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 67 | April 1933 | 18. Aargang

Overenskomstsituationen.
Lock-out'en afblæst.

I vort sidste Medlemsblad redegjorde vi for, hvorledes Overenskomstsituationen laa indenfor vort Forbund med saa godt som alle vore Overenskomster opsagte og med Reduktionskrav fra Arbejdsgiverne med 20 pCt. Nedsættelse paa alle Lønninger. I elvte Time lykkedes det ved Regeringens Ingriben at afværge den Ulykke for Landet, som en omfattende Arbejdskamp paa daværende Tidspunkt vilde have været. Med ca. 200,000 Arbejdsløse vilde de i Forvejen daarlige Erhvervsforhold blive endnu slettere, saa det var sikkert med en Følelse af Lettelse efter det Tryk, som den truende Lock-out-Situation havde fremkaldt, at man indenfor store Kredse af Befolkningen modtog Budskabet om, at der i Rigsdagen var opnaaet Enighed om Loven om Lock-out'ens Afblæsning, og da denne traadte i Kraft den 31. Januar 1933, maatte Arbejdsgiverforeningen meddele sine Underorganisationer og Enkeltvirksomheder, for hvilke der var varslet Lock-out, at denne var aflyst.

Lov af 31. Januar 1933
om Forlængelse af Overenskomster mellem Arbejdsgivere og Arbejdere og om Forbud imod Arbejdsstandsninger.

§ 1.

Samtlige mellem en Arbejderorganisation paa den ene Side og enten en Arbejdsgiverorganisation eller en Enkeltvirksomhed (Enkeltmand, Firma, Aktieselskab) paa den anden Side, om Arbejdsforhold indgaaede Overenskomster, der er opsagt eller kan opsiges til Ophør inden 1. Februar 1934, forbliver, for saa vidt der ikke forinden mellem Parterne er opnaaet Enighed om ny Overenskomst, i Kraft som gældende indtil nævnte Tidspunkt.

Er ny Overenskomst ikke tilvejebragt inden 1. Februar 1934, men ønsker nogen af Parterne desuagtet, at den gældende Overenskomst skal ophøre den nævnte eller senere Dato, maa de overenskomstmæssige Regler om Opsigelse m. v. iagttages.

§ 2.

I Tiden indtil 1. Februar 1934 skal Iværksættelse af Lock-out eller Strejke være forbudt, hvor der er kollektive overenskomstmæssige Aftaler.

Overtrædelser heraf kan efter Begæring af en af Parterne eller efter Bestemmelse af den faste Voldgiftsret optages til Behandling af nævnte Ret til Afgørelse efter Reglerne om ulovlige Arbejdsstandsninger i Lov Nr. 536 af 4. Oktober 1919.

§ 3.

Der nedsættes under Statsministerens Ledelse et Udvalg, hvori Socialministeren, Formanden for Den faste Voldgiftsret, Repræsentanter for Rigsdagen, for Arbejdsgivere og Arbejdere samt for Forligsinstitutionen skal have Sæde. Dette Udvalg skal foretage en Gennemgang af de bestaaende Love og Regler for Bilæggelse af Arbejdsstridigheder og tilvejebringe Forslag til Forelæggelse i Rigsdagen i Oktober 1933, hvorved Samfundets Interesse under Konflikter vedrørende Arbejdsforhold paa behørig Maade sikres.

§ 4.

Denne Lov træder straks i Kraft.

Mæglingsmøder.

Mæglingsmøde afholdt hos Hellesens Enke & V. Ludvigsen i Anledning af opstaaet Strid om Binding af Elektroder paa Maskine.

Vi krævede Bibeholdelse af Akkorden, selv om Arbejdet nu blev udført paa Maskine, og i Tiden til disse kunde fastsættes Betaling efter Overenskomstens § 7, Stykke 3, og Efterbetaling fra det Tidspunkt, Arbejdet overgik fra Akkord til Timeløn. Virksomheden hævdede, at Eksperimenterne med Maskinerne endnu ikke var tilendebragte, og at det var vore Medlemmer, der selv ønskede Timeløn. Sagen er gaaet i Orden. Der er opnaaet Enighed om Fastsættelse af Akkord.

I Viborg og Aalborg har været afholdt Møde med Bestyrere for Dansk Andel og Poul Rützou's Æggeforretninger vedrørende forskellige Forhold. Begge Sager er bragt i Orden.

En Sag angaaende Tillidsmandsspørgsmaalet paa Strandvejens Dampvaskeri, hvor Virksomheden nægtede at anerkende den af vore Medlemmer valgte

Tillidsmand, behandledes ved Den faste Voldgiftsret. Vi vilde ikke indgaa paa Forlig i Sagen, men forinden Proceduren modtog vi en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori fremhævedes, at denne ikke mente, at et saa principielt Spørgsmaal burde afgøres uden at de to Organisationer, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, der har skabt Tillidsmandsinstitutionen, var Parter i Sagen, og de vilde derfor i dette Tilfælde tage Forbundets Meddelelse om Valget af Tillidsmanden paa Dampvaskeriet til Efterretning, og man anmodede om ikke at forfølge Sagen videre.

Vi meddelte Arbejdsgiverforeningen, at af Hensyn til det meddelte skulde vi foranledige gennem De samvirkende Fagforbund, at Sagen toges tilbage.

Mæglingsmøde afholdt paa Propfabriken i Helsingør. Akkorden for Samling fastsættes til 10 Øre pr. Kilo. Der efterbetales til 2 Kvinder 20 Kroner til Deling.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Bladkompagniet og vort Forbund behandledes en Sag, som var rejst af vor Københavns Afdeling 7 grundet paa, at der paa en enkelt Central ophængtes en Liste med Navnene paa de af vore Medlemmer, som i Maanedens Løb havde modtaget Klager. Paa Mødet gik Sagen i Orden, idet Listen fjernedes og Klager for Fremtiden gaar direkte til vore Medlemmer.

Foranlediget ved, at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund hos Simon Brønd i Vejen havde etableret Blokade, enedes følgende Forbund: Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Drejerforbundet, Dansk Arbejdsmands-Forbund, Malerforbundet, Træindustriarbejderforbundet, Snedkerforbundet og Kvindeligt Arbejderforbund om at rette en Henvendelse til De samvirkende Fagforbund om at faa oprettet en Fællesoverenskomst med Separatoverenskomst for de enkelte Forbund hos nævnte Firma.

Der afholdtes et Møde, hvori alle de i Sagen med denne Virksomhed implicerede Forbund deltog. Mødets Resultat var tilfredsstillende for Forbundene, og Konflikten afsluttedes, idet der oprettedes en Fællesoverenskomst for alle de interesserede Forbund med Separatoverenskomst for de enkelte. For vort Forbunds Vedkommende bibeholdtes de bestaaende Lønaftaler uforandret. Ved Prøverne af de nye Maskiner betales en Timeløn af 80 Øre.

⊡

Den faste Voldgiftsret dømmer.

Udskrift

af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 6. December 1932 i Sag Nr. 1672: De samvirkende Fagforbund i Danmark for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlemmer A/S H. A. Gruberts Sønner, København, og A/S Emil Møllers Telefonfabriker, Horsens.

Under nærværende Sag har De samvirkende Fagforbund i Danmark for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlemmer, A/S H. A. Gruberts Sønner, København, og A/S Emil Møllers Telefonfabriker, Horsens, for Brud paa den overenskomstmæssige Ferieordning.

Det fremgaar af den i indeværende Aar afsluttede „Ferieordning for Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark, beskæftigede under Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien", at den fulde Ferie udgør 6 Arbejdsdage i Forbindelse med to Søndage, og at Ferien skal falde i Tiden fra 1. Maj til 15. September. Det hedder derhos blandt andet i

§ 3.

Ferieaaret regnes fra 1. Maj til 30. April, Feriebetalingen til hver enkelt Arbejder fastsættes i Forhold til det af hende i det foregaaende Aar præsterede Antal Arbejdstimer, idet fuld Feriebetaling ydes Arbejdere, som har præsteret mindst 2400 saadanne Timer.

§ 4.

Den fulde Feriebetaling fastsættes i København til 40 Kr. i Provinsen til 33 Kr.

§ 5.

Feriebetalingen beregnes paa Grundlag af Virksomhedens Opgørelse af Antallet af normale Arbejdstimer (incl. Feriedage).

§ 6.

En Arbejder, som i Aarets Løb skifter Arbejdssted, faar ved Afgangen fra det paagældende Firma udleveret et Standard-Kort, som angiver det Antal normale Arbejdstimer, i hvilke hun har været beskæftiget hos Firmaet. En saadan Arbejder kan kræve sig Feriebetalingen udbetalt eller tilsendt af de Virksomheder, hvor hun tidligere har været beskæftiget mod Indlevering af det Kort. Bevis for, at hun skal have Ferie, sker ved Paategning paa dette Kort enten af det Medlem af Sammenslutningen, hos hvem hun er beskæftiget, eller af Forbundsafdelingen, hvis hun ikke er i Arbejde eller er beskæftiget af en Arbejdsgiver udenfor Sammenslutningen.

§ 8.

Betalt Ferie skal under Fortabelse af Ferieretten for det følgende Aar benyttes som Ferie og Arbejderne maa ikke i Ferien paatage sig andet betalt Arbejde.

§ 10.

Organisationerne er enige om, at Feriebetalingen er en Del af vedkommende Arbejders Løn.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar nærmere ud paa, *at* et hos A/S H. A. Gruberts Sønner, København, beskæftiget Medlem af Kvindeligt Arbejderforbund er afgaaet ved Døden, hvorefter Firmaet har afslaaet Forbundets Anmodning om at udbetale den tilgodehavende Ferieløn til den Afdødes Efterladte, og *at* et hos A/S Emil Møllers Telefonfabriker, Horsens, beskæftiget Medlem af samme

Forbund som Følge af Giftermaal er ophørt med sit Arbejde i April d. A., hvorefter Firmaet har afvist Forbundets Krav om, at der til hende udbetales den Ferieløn, som hun har opsparet indtil Afgang fra Virksomheden.

Denne Udbetalingsvægring fra de paagældende Firmaers Side er — hævder Klagerne — overenskomststridig. Feriegodtgørelsen er, som det fremgaar af de citerede §§ 3 og 5, baseret paa den enkelte Arbejders Beskæftigelsesperiode i hver enkelt Virksomhed, og den er ifølge § 10 en Del af vedkommende Arbejders Løn. Det til Grund for Feriegodtgørelse liggende Synspunkt er derfor dette, at den maa betragtes som en til senere Udbetaling til Arbejderne opsparet Del af hans fastsatte Løn, og dette Synspunkt har i Almindelighed ogsaa været det af Arbejdsgiverne uuder Forhandlingerne anvendte. Det er saaledes efter Klagernes Formening ganske uberettiget at ville gøre Udbetalingen afhængig af, at der virkelig holdes Ferie. Den i den foran citerede § 6 in fine indeholdte Bestemmelse forudsætter netop, at Arbejderne ikke er i Besæftigelse og Arbejdsgiverne har iøvrigt ikke heller i Praksis krævet det nævnte Vilkaar gennemført, idet tilgodehavende Ferieløn i flere Tilfælde er udbetalt en Afdøds Arvinger, ligesom Udbetaling ogsaa er sket, hvor Sygdom eller Militærtjeneste har afskaaret den paagældende fra at holde Ferie. Det drejer sig ikke om nogen Fortolkning af Overenskomsten, idet dennes Bestemmelser er ganske klare, hvorfor der ikke heller er Anledning til at henskyde Spørgsmaalet til Afgørelse ved en faglig Voldgift. Der foreligger, hævder Klagerne, et Overenskomstbrud, og de har derfor nedlagt Paastand paa, at de Indklagede dømmes til at betale det i hvert af de paaklagede Forhold skyldige Beløb, og at der idømmes de Indklagede en Bod efter Rettens nærmere Bestemmelse.

De Indklagede har bestridt Rigtigheden af det fra Klagernes Side hævdede Synspunkt for den gældende Ferieordning, og de gør gældende, at de fornævnte af Kvindeligt Arbejderforbund overfor de to Firmaer stillede Krav om Udbetaling ligger ganske udenfor Feriebestemmelsernes Rækkevidde.

Under de i sin Tid førte Forhandlinger fremsatte Arbejderne blandt andet Ønske om Delagtighed i det i de fleste andre Arbejdsforhold indrømmede ideelle Gode, som Ferie med samtidig Lønning betød, og Forhandlingerne resulterede i, at Arbejdsgiverne paa deres Side opnaaede visse Lønnedsættelser, medens de samtidig indgik paa i alle Arbejdsforhold at indrømme Arbejderne en Ferie.

De i Overenskomsten gældende Ferieregler har deres Oprindelse i de Ferieregler, hvorom der blev truffet Aftale mellem Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark og Jernindustriens Sammenslutning, og der er, hævder de Indklagede, fuld Enighed mellem de nævnte Organisationer om, at den første Betingelse for Udbetaling af Feriepenge er, at der virkelig holdes Ferie. Feriegodtgørelsen er derfor ikke et Beløb, som Arbejderne selv har betalt, men en Del af Lønnen, som senere kan komme til Udbetaling under den fornævnte ubetingede Forudsætning. Dette Synspunkt har ogsaa fundet sit Udtryk i Bestemmelserne i de foran citerede §§ 6 og 8, ligesom det fremgaar af Teksten i det i førstnævnte § omtalte Standard-Kort, hvorefter der fra „den nuværende Arbejdsgiver" skal foreligge Attestation om, „at nævnte Arbejders Ferie begynder den . . . 1932". Imod foranstaaende kan det efter de Indklagedes videre Fremstilling ikke indvendes, at Sammenslutningen i visse Tilfælde af Kulancehensyn har gjort en Undtagelse, f. Eks. hvor en ferieberettiget mandlig Arbejder er død og har efterladt Enke, idet Sammenslutningen her har henstillet til Medlemmerne, uden at det for disse kunde betragtes som nogen overenskomstmæssig Pligt, at udbetale Feriepenge. De Indklagede hævder derfor, at der i de paaklagede to Tilfælde ikke foreligger noget berettiget Krav; men de Indklagede gør iøvrigt i første Række gældende, at det her under Sagen rejste Spørgsmaal drejer sig om Forstaaelsen af den indgaaede Overenskomst — et Spørgsmaal, hvis Belysning kræver en udførlig Redegørelse af de forud for Overenskomsten førte Forhandlinger — og de Indklagedes principale Paastand gaar derfor ud paa, at Sagen henvises til Afgørelse ved en faglig Voldgift.

I den mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien gældende Overenskomst hedder det i § 9 blandt andet, at „som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne sidst vedtagne Norm", hvorefter en opstaaet Strid, om hvilken Enighed ikke er opnaaet ved Mægling eller Forhandling mellem Organisationerne, skal, „forsaavidt den angaar Forstaaelsen af en . . . almindelig mellem Organisationerne bestaaende Overenskomst, forelægges en Voldgiftsret til Afgørelse, hvis en af Organisationerne forlanger det". Det hedder endelig i den forommeldte Ferieordning § 11, at „Tvistigheder, som maatte opstaa som Følge af foranstaaende Regler, kan behandles efter de gældende Regler for Behandling af faglig Strid". Efter Indholdet af disse Bestemmelser, og da der dernæst, som det fremgaar af Proceduren, gør sig en vidt forskellig Opfattelse gældende hos Parterne med Hensyn til Synspunktet for de bestaaende Ferieregler, og da endelig det foreliggende Stridsspørgsmaal maa antages at ville kunne yderligere særlig belyses under de for en faglig Voldgiftsret førte Forhandlinger, maa Retten mene, at de Indklagede har Krav paa, at Sagen henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift, og deres i saa Henseende fremsatte Paastand vil derfor været at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde udredes af hver af Parterne med Halvdelen.

Kendelse:

Det ovenfor omhandlede Spørgsmaal angaaende Berettigelsen af de overfor A/S H. A. Gruberts Sønner og A/S Emil Møllers Telefonfabriker rejste Krav om Udbetaling af Feriepenge henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betaler hver af Parterne med Halvdelen.

⊡

Faglig Voldgiftskendelse.

Onsdag den 15. Februar 1933 Kl. 10 Formiddag sattes i Industrifagenes Lokaler, Nørrevoldgade 30, efter Aftale mellem Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark og Sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien en Voldgiftsret til Afgørelse af to ved Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 6. December 1932 i Sag Nr. 1672 til Afgørelse ved faglig Voldgift henviste Stridsspørgsmaal vedrørende de mellem ovennævnte Organisationer den 29. Marts 1932 vedtagne Sommerferieregler. Voldgiftsmændene var Sekretær Chr. Brun, Fabrikant H. B. Heineke, Sekretær Knud V. Jensen og Direktør M. A. Westh. Formand og Opmand var undertegnede Professor Poul Andersen.

Da der ikke opnaaedes nogen Afgørelse ved Voteringen mellem de af Parterne hver for sig valgte Voldgiftsmænd, tilfaldt det Opmanden at træffe Afgørelserne.

Sagens Omstændigheder er følgende:

I Henhold til de ovenfor nævnte Sommerferieregler udgør den fulde Ferie 6 Arbejdsdage i Forbindelse med to Søndage. Ferien skal falde i Tiden fra 1. Maj til 15. September. Sommerferiereglerne indeholder derhos bl. a. følgende Bestemmelser:

§ 3.

Ferieaaret regnes fra 1. Maj til 30. April, Feriebetalingen til hver enkelt Arbejder fastsættes i Forhold til det af hende i det foregaaende Aar præsterede Antal Arbejdstimer, idet fuld Feriebetaling ydes Arbejdere, som har præsteret mindst 2400 saadanne Timer.

§ 4.

Den fulde Feriebetaling fastsættes i København til 40 Kr., i Provinsen til 33 Kr.

§ 5.

Feriebetalingen beregnes paa Grundlag af Virksomhedens Opgørelse af Antallet af normale Arbejdstimer (incl. Feriedage).

§ 6.

En Arbejder, som i Aarets Løb skifter Arbejdssted, faar ved Afgangen fra det paagældende Firma udleveret et Standard-Kort, som angiver det Antal normale Arbejdstimer, i hvilket hun har været beskæftiget hos Firmaet. En saadan Arbejder kan kræve sig Feriebetalingen udbetalt eller tilsendt af de Virksomheder, hvor hun tidligere har været beskæftiget, mod Indlevering af det Kort. Bevis for at hun skal have Ferie, sker ved Paategning paa dette Kort, enten af det Medlem af Sammenslutningen, hos hvem hun er beskæftiget, eller af Forbundsafdelingen, hvis hun ikke er i Arbejde eller er beskæftiget af en Arbejdsgiver uden for Sammenslutningen.

§ 8.

Betalt Ferie skal under Fortabelse af Ferieretten for det følgende Aar benyttes som Ferie, og Arbejderne maa ikke i Ferien paatage sig andet betalt Arbejde.

§ 10.

Organisationerne er enige om, at Feriebetalingen er en Del af vedkommende Arbejders Løn og i Mangel paa Ydelse — paa samme Maade som Arbejdsløn — kan gøres til Genstand for Retsforfølgning over for den paagældende Arbejdsgiver.

Ifølge det oplyste var et af Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer beskæftiget hos A/S H. A. Gruberts Sønner, København, indtil Sommeren 1932, da hun i August Maaned afgik ved Døden. Forbundet har over for Aktieselskabet fremsat Krav om Udbetaling af Feriebetaling til de efterladte, hvilken Anmodning er blevet afslaaet af Aktieselskabet. Et andet af Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer har været beskæftiget hos A/S Emil Møllers Telefonfabriker, Horsens, indtil hun paa Grund af Giftermaal ophørte med sit Arbejde i April 1932. Ogsaa i dette Tilfælde har Arbejdsgiveren afvist Forbundets Krav om Feriebetaling.

Kvindeligt Arbejderforbund har nu under denne Sag nedlagt Paastand paa, at de nævnte Aktieselskaber dømmes til at udrede Feriebetaling i Overensstemmelse med de af Forbundet over for Selskaberne fremsatte Krav. Sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien i Danmark har paa Aktieselskabernes Vegne nedlagt Paastand om Frifindelse.

Kvindeligt Arbejderforbund anfører, at Feriebetalingen maa betragtes som en til senere Udbetaling opsparet Del af vedkommende Arbejders Løn, samt at Kravet paa Feriebetaling ikke ubetinget er afhængig af, at Arbejderen faktisk kommer til at holde Ferie, hvilket iøvrigt det Medlem, som paa Grund af Giftermaal ophørte med sit Arbejde hos Emil Møllers Telefonfabriker, paastaas at have gjort. Forbundet henviser i saa Henseende navnlig til den ovenfor citerede § 6 i Slutningen, der viser, at ogsaa en Arbejder, der ikke er beskæftiget i Sommerferieperioden, har Krav paa Feriebetaling, samt til § 10, hvorefter Feriebetalingen er en Del af vedkommende Arbejders Løn. Endvidere gør Forbundet gældende, at Arbejdsgivere i vidt Omfang i Praksis har anerkendt det af Forbundet hævdede Synspunkt, saaledes ved at udrede Feriebetaling til en afdød Arbejders Enke og til Arbejdere, der ved Sygdom eller Militærtjeneste har været afskaaret fra at holde Ferie.

Sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien i Danmark har navnlig fremhævet, at Kravet paa Feriebetaling maa være betinget af, at Arbejderen virkelig holder Ferie. Herom er der ogsaa, hævdes det, fuld Enighed mellem Sammenslutningen og Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, hvilket formenes at være af saa meget større Betydning for Sagen, som de omhandlede Sommerferieregler har deres Oprindelse fra og ganske svarer til de Sommerferieregler, som er vedtaget mellem Sammenslutningen og nævnte Centralorganisation. Under den angivne Forudsætning er Sammenslutningen iøvrigt enig i, at der i Medfør af § 6 skal udbetales Feriepenge f. Eks. til en Arbejder, der er arbejdsløs i Ferieperioden, eller som har skiftet Arbejdssted, saaledes at hun har faaet Beskæftigelse hos en Arbejdsgiver uden for Sammenslutningen. At Arbejdsgivere i visse Tilfælde har udbetalt Feriepenge,

uden at vedkommende Arbejder faktisk har holdt Ferie, f. Eks. til en afdød Arbejders Enke, beror paa ren Kulance.

Endelig gør Sammenslutningen gældende, at Kvindeligt Arbejderforbund ikke er berettiget til over for Sammenslutningen at varetage forhenværende Medlemmers Interesser, og at Sagen derfor — da den ene af de to Arbejdere er afgaaet ved Døden, og den anden udmeldte sig af Forbundet ved sit Giftermaal — allerede af den Grund maa falde ud til Frifindelse.

Foreløbig bemærkes, at Voldgiftsretten ikke kan tiltræde denne sidstnævnte af Sammenslutningen rejste Indsigelse, idet de foreliggende Uoverensstemmelser angaar Arbejdsforhold, der falder inden for den Tid, i hvilken de to Arbejdere var Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund.

Vedrørende Sagens Realitet skal Voldgiftsretten udtale følgende:

De omhandlede Sommerferieregler maa antages at være vedtaget ud fra den almindelige Forudsætning, at Feriebetalingen skal gøre det økonomisk overkommeligt for Arbejderne at holde Ferie. Dette har tydeligst fundet Udtryk i § 6, hvorefter en Arbejder, der efter i Aarets Løb at have skiftet Arbejdssted, kræver sig Feriebetalingen udbetalt eller tilsendt af de Virksomheder, hvor hun tidligere har været beskæftiget, skal præstere „Bevis for, at hun skal have Ferie". Det er da klart, at hvis en saadan Arbejder har Beskæftigelse i det Øjeblik, hun over for de tidligere Arbejdsgivere gør Krav paa Feriebetaling, er Kravet betinget af, at hun skal have Ferie, og det samme maa naturligvis gælde i Tilfælde, hvor Arbejderen hele Aaret har været beskæftiget hos samme Arbejdsgiver. Efter Bogstaven i § 6 skal ogsaa den Arbejder, som „ikke er i Arbejde", præstere saadant Bevis, men „Ferie" kan i denne Situation fornuftigvis kun betyde, at vedkommende Arbejder vil være uden Beskæftigelse i et til en egentlig Ferie svarende Tidsrum. Da der nu ikke er nogen Hjemmel til at antage, at en Arbejder, som af egen fri Vilje „ikke er i Arbejde", f. Eks. fordi hun har ønsket sig nogen Tids Rekreation eller at kunne hellige sig et eller andet privat Anliggende, skulde være afskaaret fra at kræve Feriebetaling, maa ogsaa den kvindelige Arbejder, som er ophørt med sit Arbejde paa Grund af Giftermaal, have Krav paa Feriebetaling. Det bemærkes herved, at en Arbejder ikke kan være udelukket fra at gøre Krav paa Feriebetaling, fordi det er sandsynligt eller givet, at hun ikke vender tilbage til sit Arbejde.

Derimod finder Voldgiftsretten ikke, at A/S H. A. Gruberts Sønner kan være forpligtet til at udbetale Feriebetaling til Arvingerne efter det i Sagen omhandlede afdøde Medlem af Kvindeligt Arbejderforbund. Som foran nævnt fremgaar det af Sommerferiereglerne, at Kravet paa Feriebetaling er knyttet til den almindelige Forudsætning, at vedkommende Arbejder skal have Ferie, og medens nu § 6 i Slutningen ifølge det foran udviklede indeholder tilstrækkelig Hjemmel for, at en Arbejder, som paa Grund af Giftermaal er ophørt med sit Arbejde, kan gøre Krav paa Feriebetaling, findes der ikke i Feriereglerne noget Holdepunkt for, at Kravet til Trods for hin almindelige Forudsætning skulde kunne rejses af vedkommende Arbejders Arvinger. Forsaavidt Kvindeligt Arbejderforbund har anført, at der ifølge Bogbinderfagets Ferieordning, der ligesom de i denne Sag omhandlede Sommerferieregler er en nærmere Udformning af Forligsmandens Mæglingsforslag af 1931, skal udredes Feriebetaling til en afdød Arbejders Efterladte, bemærkes, at Bogbinderfagets Ferieordning, som bygger paa et Mærkesystem, i det hele er udformet paa en fra de heromhandlede Sommerferieregler forskellig Maade.

Herefter dømmer Voldgiftsretten:

A/S Emil Møllers Telefonfabriker bør udbetale Feriebetaling i Overensstemmelse med den af Kvindeligt Arbejderforbund nedlagte Paastand.

A/S H. A. Gruberts Sønner frifindes for Kvindeligt Arbejderforbunds Tiltale i denne Sag.

P. V. V.

sign. *Poul Andersen.*

København, den 24. Februar 1933.

Faglig Voldgift.

Paa Sækkeleje-Kompagniet havde vore Medlemmer klaget over, at de et Stykke Tid havde arbejdet med saavel Sukker- som Bombay-Sække af saa daarlig Kvalitet, at de ikke kunde tjene Timelønnen.

Ved den faglige Voldgift den 23. Januar 1933 enedes man om, at Sækkeleje-Kompagniet til fuld Afgørelse betalte 100 Kr.

Udskrift

af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. Februar 1833 i Sag Nr. 1734: Produkthandler Chr. Løgstrup, Randers, mod De samvirkende Fagforbund i Danmark for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Produkthandler Chr. Løgstrup, Randers, der ikke er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, har i September 1932 indgaaet Overenskomst med Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark angaaende Løn- og Arbejdsforhold for de i hans Virksomhed (Sorteringsanstalt for Klude) beskæftigede kvindelige Arbejdere.

Overenskomsten indeholder blandt andet følgende Bestemmelser:

§ 4.

Kvinder, der har været beskæftiget i Virksomheden 1 Aar, erholder 6 Dages Ferie med Løn. Ferien skal falde mellem 1. Juni og 15. Septbr.

§ 5.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 6.

Den mellem Hovedorganisationerne gældende Tillidsmandsbestemmelse gælder ogsaa for denne Overenskomst.

I Løbet af November og December 1932 blev de paa Virksomheden beskæftigede Kvinder afskediget paa Grund af manglende Arbejde, de sidste 3, hvoriblandt Tillidsmanden, den 14. December. I Begyndelsen af Januar, da der igen var Brug for nogle kvindelige Arbejdere, blev der fra Virksomhedens Side averteret herom, og man antog de første, der meldte sig. Herved opstod en Strid med Kvindeligt Arbejderforbund, der forlangte, at først Tillidsmanden og derefter de andre i Virksomheden tidligere beskæftigede Arbejdere skulde genantages. Løgstrup vilde ikke bøje sig for dette Krav, og der blev da — med Forbundets Tilslutning — fra 20. Januar erklæret Blokade overfor Virksomheden.

Under denne Sag har Produkthandler Løgstrup nu indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark med Paastand om, at Forbundet dømmes til at aflyse Blokaden og til at betale ham en Erstatning for tabt Fortjeneste, opgjort til 100 Kr. pr. spildt Arbejdsdag siden den 20. Januar 1933, samt i Erstatning for mistet Kundekreds ved ikke at være leveringsdygtig 2000 Kr.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, idet de gør gældende, at det er Klageren selv, der ved overenskomststridig Adfærd har fremtvunget Blokaden. De Indklagede har nærmere anført, at det maa være en Forudsætning ved Overenskomstens Feriebestemmelse, at Klageren ikke gør denne illusorisk ved efter en Driftsstandsning at antage ny Arbejdskraft i Stedet for de hidtil beskæftigede Kvinder, samt at han ligeledes har været uberettiget til at benytte en saadan Anledning til at skaffe sig af med den af Arbejderne valgte Tillidsmand, hvad der maa betragtes som et Brud paa de almindeligt gældende Tillidsmandsregler. De Indklagede har i den Anledning rejst Kontraklage og paastaaet Klageren idømt Bod for Overenskomstbrud.

Klageren har heroverfor nedlagt Paastand om Frifindelse, idet han ikke kan erkende, at Overenskomsten paalægger ham nogensomhelst Pligt til efter en ved Driftsstandsning foranlediget Afskedigelse at genantage de afskedigede Arbejdersker, heller ikke Tillidsmanden. At denne ikke er blevet genantaget, har han iøvrigt under Proceduren begrundet med, at man ved en efter Julen foretagen Undersøgelse havde fundet væsentlige Fejl ved hendes Arbejde. I øvrigt har han anført, at det ogsaa før Overenskomstens Indgaaelse har været sædvanligt, at de paa Virksomheden beskæftigede Kvinder skiftede ret hyppigt, hvorfor han ikke har anset Bestemmelsen om Ferie for at have synderlig Betydning.

Saafremt det kunde antages, at Løgstrup havde disponeret som skel i den Hensigt at frigøre sig for Feriebestemmelsens Virkninger, maatte dette utvivlsomt anses stridende mod det overenskomstmæssige Forhold. Men dette findes efter Omstændighederne ikke godtgjort. Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet, om Løgstrup har været forpligtet til at genantage Tillidsmanden, finder Retten ikke paa det foreliggende Grundlag at kunne tage Stilling hertil, hvorfor dette Spørgsmaal vil være at henvise til Behandling af sædvanlig faglig Vej, jfr. Overenskomstens § 5. Hvad endelig Blokaden angaar, har denne utvivlsomt været ulovlig, hvad Retten umiddelbart efter Sagens Forhandling ved foreløbig Kendelse har statueret med Tilføjende, at Arbejdet snarest vilde være at genoptage. Idet bemærkes, at den af Klageren fordrede Erstatning ikke kan anses tilstrækkelig dokumenteret, findes Forbundet i Anledning af den ulovlige Blokade at burde betale Klageren en Bod, der bestemmes til 300 Kr. Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

Det ovenanførte Spørgsmaal med Hensyn til Tillidsmanden henvises til Afgørelse i Henhold til Normen for Behandling af faglig Strid.

Den foran omhandlede Blokade har været ulovlig, og Kvindeligt Arbejderforbund bør i den Anledning i Bod til Klageren betale 300 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Efter denne Kendelse blev Sagen behandlet ved en faglig Voldgiftsret den 6. April d. A. i Randers. Her fastsloges det, at Virksomheden ingen Pligt havde til at genantage Tillidsmanden, naar der, som i dette Tilfælde kunde bevises, at alle Arbejderne var afskediget paa Grund af Arbejdsmangel. Sagens Omkostninger og Opmandens Honorar blev Forbundet dømt til at udrede.

⊡

Stiftelsesfest i Slagelse Afdeling.

Lørdag den 25. Marts fejrede Slagelse Afdeling sin 15-aarige Stiftelsesfest ved en straalende Fest i Anlægspavillonen.

Den smukt pyntede Sal var til sidste Plads fyldt af Afdelingens Medlemmer og Paarørende, en stor Forsamling, der havde ført det gode Festhumør med sig, men samtidig havde den Forstaaelse af Tiden og Forholdene, at der baade var Plads til og Jordbund for alvorlige Ord om Situationen og den Lære, der kan uddrages deraf. Ved det festlige Middagsbord bød Formanden, Sofie Johansen, i hjertelige Ord Gæsterne og Medlemmerne Velkommen.

Gunder Christiansen bragte Hilsen og Lykønskning fra Forbundet, pegede paa Organisationens betydningsfulde Indsats og Resultater, og benyttede Lejligheden til at fastslaa, hvad der kan naas, naar Sammenholdet bevares og udnyttes baade fagligt og politisk. I sidstnævnte Henseende var det storpolitiske Forlig et talende Vidnesbyrd. Paa Baggrund af Stillingen herhjemme tegner Forholdene sig i Tyskland særdeles mørke, men de er ogsaa Resultatet af en Splittelse, der giver en tung og bitter Lære, som vi i hvert Fald har Pligt til at drage Nytte af.

Med Tak for godt Samarbejde overrakte Gunder Christiansen paa Hovedkontorets Vegne Formanden Sofie Johansen og Kassereren Sofie Jørgensen Blomster, og med en kraftig Opfordring til at slutte sig til Socialdemokratiet og styrke den faglige Samling udbragtes et velbesvaret Leve for Afdelingen.

Sofie Johansen talte for Afdelingens Pionerer: Anna Jørgensen, Anne Hansen og Stine Hansen og

overrakte under stærkt Bifald hver af dem en Sølvvase med Blomster som Tak for deres banebrydende Arbejde.

Borgmester Melgaard bragte en Hilsen fra den socialdemokratiske Presse, tolkede i en velformet Tale, der paahørtes med Opmærksomhed, sin Beundring for og Anerkendelse af Kvindens Arbejde, og udbragte et Leve for Kvindeligt Arbejderforbund.

Bestyrer Andreas Petersen overbragte Fællesorganisationens Lykønskning, takkede Kvinderne for deres Indsats i fælles Kamp og Tilslutning til Fællesorganisationen; talte endvidere vittigt over de to Bogstaver „H. K.", som saas paa en af de ophængte Faner, vel vidende at de betød „Handel og Kontor", mente de ogsaa kunde betyde „Hos Kvinderne", sluttede sin Udredning over det fortræffelige „H. K." med et Leve for Samhørigheden.

Arbejdsmændenes Formand, Thorvald Jørgensen, mindedes det gode Samarbejde mellem Kvindernes Organisation og Arbejdsmændenes, tilsagde Arbejdsmændenes Støtte til fortsat Samarbejde til fælles Gavn, til Gavn for fagligt og politisk Arbejde, og udbragte et Leve for Bestyrelsen.

Paa Pionerernes Vegne takkede Anna Jørgensen for den smukke Opmærksomhed, der var vist dem.

En Række Organisationer havde sendt Telegrammer og ladet deres Faner ophænge i Lokalet. Ved Bordet blev afsunget flere Sange, efter Kaffen blev der budt paa munter Underholdning, indtil Rosenkvists Orkester, der hele Aftenen havde underholdt Forsamlingen med god Musik, blandt andet Potpourri over Arbejdersange, spillede op til Dansen, som gik lystigt til langt ud paa de smaa Morgentimer.

Afdelingens Bestyrelse med Formanden og Kassereren i Spidsen har Ære af det udmærkede Arrangement og den glade, hyggelige Fest. *G. C.*

Fra Husassistenterne.

Nedenstaaende har vi modtaget med Anmodning om Optagelse:

Ethvert Menneske har Evner i visse Retninger. Disse Evner maa udvikles gennem Oplysning til Glæde for den Enkelte og til Gavn for Samfundet. Oplysning, det er jo ikke at fylde Kundskaber om et hvilket som helst Emne i tomme Hoveder; nej, det er at bringe Næring til de slumrende Tanker og Ideer, som bor i et Menneske.

„Vor Tid tillader os ikke at tage ret megen Del i Oplysningsarbejdet." Saadan lyder det fra Husassistenten. Det er desværre sandt. Men hvad vi saa end maa undvære i vor knapt tilmaalte Fritid, saa lad os ikke undlade at søge Oplysninger om de Problemer, der angaar vore Arbejdsforhold. Husassistenterne maa vide, at vi har Brug for dem, hvor Afgørelserne falder. Gang paa Gang er vi paa Forbundets Kontor ude for Tilfælde, hvor nødstedte Husassistenter henvender sig til os om Hjælp. Her er Opringninger fra unge Kvinder, som ikke kender Spor til Lovene mellem Husbond og Medhjælper. Naar saa vedkommende er ude for et Tilfælde, som hun ikke selv kan klare, da finder hun Fagforeningen.

En ung Pige fra Provinsen søger en Plads i København. Hun rejser hertil og kommer i sin Plads, men nogen Tid efter faar hun den Besked, at nu kan hun ikke bo i Pladsen længer, hun maa søge sig et Logi i Byen. Som Erstatning erlægges 5 Kr. om Maaneden til Logi. Enhver kan forestille sig at være i en saadan ung Piges Sted. Ukendt med københavnske Forhold staar hun der og skal betale Logi af sin Maanedsløn. Det kan man vel nok kalde Lønnedsætning under Dækning. En Slægning af den unge Pige sørgede for, at hun blev Medlem af Fagforeningen, og hun fik Plads gennem vort Anvisningskontor.

Et Tilfælde, som er betegnende for det Sløseri, der ofte udvises fra Husassistenterne angaaende Organisationen: En ikke helt ung Kvinde sidder paa Kontoret og fortæller, at hun er arbejdsløs; om vi ikke kan hjælpe hende? Hun maa jo først være Medlem, og det vil hun ogsaa være; men hun kan ikke betale Indskud og Kontingent. Paa vor Forespørgsel, om hvorfor hun ikke har søgt hertil, medens hun arbejdede og tjente Penge, svarede hun paa den sædvanlige undvigende Maade, at hun nok havde haft Kendskab til Husassistenternes Organisation, men — Det er dette „men", vi skal tage op. Det, vi skal modarbejde, er Ubeslutsomheden og Tænken som saa: Der er Tid nok.

Til enhver organiseret Arbejder: Agitér for Husassisternes Organisation. Lad os faa Husassistenten indprentet Solidaritetsforstaaelsen, saa hun gennem sin Organisation kan faa ordentlige Arbejdsvilkaar og dermed Lejlighed til personlig Udvikling. Arbejderklassen kan ikke tillade, at der findes Kvinder, som paa Grund af deres „tjenende" Stilling føler, at det ikke kan nytte noget, naar Tankerne henledes paa Kampen mod Uvidenheden.

Hvis der ingen Afdeling er, hvor Husassistenten bor, skriv da til Hovedkontoret, Rosengaarden 14, København K., og Oplysninger gives.

En organiseret Husassistent.

Kommunisterne splitter.

Under denne Titel har Partisekretær Hans Hansen skrevet en Pjece, der gør op med de kommunistiske Splittelsesmænd og deres Virksomhed, ikke ved løse Paastande, men paa Grundlag af officielle kommunistiske Aktstykker, der helt og fuldt afslører det Arbejde, der fra denne Side gøres for at skabe Splittelse indenfor den danske Arbejderbevægelse efter Parolen: Hensynsløs Bekæmpelse af Fagforeningerne og Socialdemokratiet.

Pjecen er paa Foranledning af Hovedkontoret udsendt til samtlige Afdelinger, og vi siger til Afdelingsledelserne og alle, der har Lejlighed dertil: Læs denne Pjece og benyt dens Indhold til Bekæmpelse af de kommunistiske Elementer og til Styrkelse af vor Organisation.

Sommerkursus 1933.

Oplysningsforbundet afholder Kursus paa Roskilde Højskole og Esbjerg Arbejderhøjskole.

Kursusplanerne for den kommende Sommer er nu saa vidt fremme, at det kan meddeles, hvilke Kursus, der vil blive afholdt, og de nærmere Terminer for de enkelte Kursus.

Der vil i Aar blive arrangeret to 8 Dages Fagforeningskursus.

Paa Roskilde Højskole fra 2.—8. Juli, der omhandler: *Foredrag*: Finansminister C. V. Bramsnæs: Danmark og Verdensmarkedet. Forstander Jens Rosenkjær: Hvad foregaar der i Østen? Direktør for Fabriktilsynet Erik Dreyer: Arbejdstidsproblemer. Forbundsformand Axel Olsen: Fagforeningerne og Arbejdsløshedsspørgsmaalet. Formand Viggo Eigtved: Den nye Generation og Fagbevægelsen. *Gruppearbejde*: De fagligretslige Forhold (Septemberforliget, Den faste Voldgiftsret og Forligsmandsloven): Sekretær Knud V. Jensen. Statistiske og socialøkonomiske Problemer i Fagbevægelsen: Forstander Hj. Gammelgaard. Organisationsproblemer (Centralisation, Kompetence og internationalt Samarbejde): Hovedkasserer Hans Jacobsen. Fagforeningskundskab (Gennemgang af Bogen: Fagforeningskundskab): Forretningsfører Chr. Christiansen.

Paa Esbjerg Arbejderhøjskole fra 16.—22. Juli, der omhandler: *Foredrag*: Statsminister Th. Stauning: Fagbevægelsen og det politiske Arbejde. Forstander Jens Rosenkjær: Hvad foregaar der i Østen? Direktør for Fabriktilsynet Erik Dreyer: Arbejdstidsproblemer. Forstander Poul Hansen: Fagforeninger og den tekniske Uddannelse. Forretningsfører Chr. Christiansen: Medlemmer og Tillidsmænd. *Gruppearbejde*: Organisationsproblemer (Centralisation, Kompetence og internationalt Samarbejde): Højskolelærer Otto Jensen. Rationaliseringsproblemet (Teknikens Udvikling, Arbejdsløsheds- og Arbejdstidsspørgsmaalet): Sekretær Oluf Bertolt. Lønproblemer (Akkord, Timeløn, Familieløn, Ligeløn o. s. v.): Formand Ejler Jensen. Fagforeningskundskab (Gennemgang af Bogen: Fagforeningskundskab) Sekretær E. Stecher Christensen.

Anmeldelse om Deltagelse til begge Fagforeningskursus skal indsendes til Arbejdernes Oplysningsforbund *inden 1. Juni 1933* og Prisen pr. Deltager er *30 Kr.*, hvilket dækker Undervisning og Ophold.

⊡

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—7. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. med Kost, 7 Kr. uden Kost. Enkelte Timer 75 Øre. Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv. Telf. 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Tilmelding af Arbejdsløse hver Dag fra Kl. 10—11.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Onsdag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 8½—9½ og 10—11.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.)

Kontor: Hauserplads 14 I. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 5—7 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Københavns Afd. 7.

(Budene ved Bladkompagniet).

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er i Regelen aabent Tirsdag fra Kl. 12½—2½.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 68 | Juli 1933 | 18. Aargang

Socialreformen.

Socialreformen er gennemført! — Med ukuelig Energi er det lykkedes Socialminister *Steincke* langt hurtigere end nogen havde ventet at bringe det store Reformværk i Havn. Mange var tilbøjelig til at mene, at „i Tider som disse", hvor den ene vanskelige Opgave efter den anden byder sig frem til Løsning snart sagt for hver Dag, der gaar, maatte en saadan almindelig Revision af den sociale Lovgivning hvile. Overfor denne i og for sig nærliggende Betragtning vandt Socialministeren imidlertid Tilslutning til den Opfattelse, at de vanskelige Tider ingenlunde afgiver nogen logisk Begrundelse for at opsætte Arbejdet, saavist som Socialreformen just i saadanne Tider er udsat for sin største Belastning, hvorfor det netop da er af særlig Vigtighed, at denne Lovgivning er ordnet saa rationelt som muligt, og dette, hvad enten man tænker paa den Hjælp, der skal ydes, eller paa Betydningen af at have en enkelt og godt virkende adminstrativ Ordning eller endelig paa Tilvejebringelse af en rimelig og retfærdig Fordeling af de økonomiske Byrder. Ministeren har for Aar tilbage lagt Grunden til dette Reformarbejde og har gennem de sidste 4 Aar som Socialminister været Sjælen deri. Det maa derfor nu og i Fremtiden gaa under Navnet: *Steinckes Socialreform!*

Næst at bringe Ministeren vor hjertelige Lykønskning skal vi i det følgende give en kort Oversigt over Reformarbejdets Forløb og Hovedpunkter.

Tanken om en større Reform indenfor Sociallovgivningen blev første Gang officielt taget op i Slutningen af 1918, idet Indenrigsministeriet da med Henblik paa en gennemgribende Revision af Fattiglovgivningen rettede en Anmodning til daværende Kontorchef ved Frederiksberg Kommunes Forsørgelsesvæsen, Landstingsmand *Steincke* om at paatage sig Udførelsen af de hertil fornødne forberedende Arbejder. I Løbet af kun godt et Aarstid blev denne Opfordring fra Hr. Steinckes Side besvaret med Udgivelsen af den kendte, omfattende Betænkning „Fremtidens Forsørgelsesvæsen". Selvom man ikke dengang med Sikkerhed kunde vide, om denne Betænkning — saaledes som det senere skete — vilde komme til at danne det direkte Udgangspunkt for en Reform, var det dog for alle kyndige klart, at den var et betydeligt Forarbejde, som under alle Omstændigheder vilde lette Reformarbejdet, naar man senere tog det op.

Et Tilløb til Tilvejebringelse af en samlet Reform blev derefter taget i 1925, idet daværende Socialminister *Borgbjerg* nedsatte „Socialkommissionen" med den Opgave „at udarbejde Forslag til en Revision af Sociallovgivningen, hvorved dennes forskellige Dele bringes i Overensstemmelse med hinanden og sammenarbejdes til et systematisk Hele, og saaledes at denne Lovgivnings Administration forenkles". I Kommissoriet henvistes dels til, at Adminstrationskommissionen havde anbefalet, at der søgtes tilvejebragt en Kodifikation af Sociallovgivningen, dels til et omfattende Forarbejde til en Revision af Forsørgelseslovgivningen, der allerede forelaa i Betænkningen „Fremtidens Forsørgelsesvæsen". Efter en kort Generaldebat startede Kommissionen — der foruden Embedsmænd rummede Repræsentanter for Rigsdagens fire store Partier samt fra Kommunerne — med at udsende et ret omfattende Spørgeskema vedrørende Forsørgelses- og Forsikringslovgivningen til samtlige Amter, Kommuner, Hjælpekasser og Værgeraad og til de sociale Institutioner, idet man ønskede ogsaa ad denne Vej at indsamle praktiske Erfaringer angaaende de sociale Loves Virkninger, og navnlig Sammenspillet mellem de forskellige Former for Hjælp. Der blev paa denne Maade i Løbet af et Aarstid tilvejebragt et stort Materiale, der blev bearbejdet af Kommissionens Sekretariat, og som senere kom til Nytte under Socialministeriets Arbejde med Forslaget til Socialreformen, blandt hvis Bidrag der er optaget en Oversigt over Besvarelserne. Men Kommissionens videre Arbejde blev iøvrigt udsat, efter at Socialministeriet i Slutningen af 1926 var blevet ophævet.

Da Socialministeriet i Foraaret 1929 genopstod i en ny og udvidet Skikkelse med Socialminister *Steincke* som Minister, blev der paany taget fat paa Arbejdet med en samlet Reform. Efter den omfattende Erfaring, Socialministeren besad paa den sociale Lovgivnings Omraade, og det store Forarbejde til en Reform, som han personlig havde udført, faldt det ganske naturligt, at dette Arbejde nu blev taget op, og det saa meget mere som Hærskaren af sociale Lov i de 10 Aar, som var forløbet siden Udgivelsen af Betænkningen „Fremtidens Forsørgelsesvæsen", var blevet yderligere forøget. Selvom Ministeren, som før bemærket, senere vandt Ørenlyd for, at Reformen burde

gennemføres netop ogsaa i en vanskelig Tid, maatte det naturligvis den Gang, da Arbejdet blev taget op, anses for en heldig Omstændighed, at man da var inde i forholdsvis gode Tider.

Nu kunde man, naar Reformarbejdet skulde tages op, gaa én af to Veje, nemlig enten nedsætte en Kommission — eller rettere genoplive den tidligere nedsatte Socialkommision — eller gaa direkte til Arbejdet i selve Ministeriet, naturligvis med Tilkaldelse af sagkyndig Bistand udefra, hvor det fandtes nødvendigt. Socialminister *Steincke* valgte den sidste Vej ud fra den Betragtning, at Kommissionsvejen vel kan være anbefalelsesværdig, hvor Talen er om at „opdyrke" et Felt, som ikke hidtil eller kun i ringe Grad har været Genstand for sagkyndig Bearbejdning, men at en Kommission egentlig ikke vilde være nødvendig i dette Tilfælde, hvor Stoffet dels havde været Genstand for en udførlig Behandling i Betænkningen „Fremtidens Forsørgelsesvæsen", dels i al Almindelighed var kendt af dem af Ministeriets og de sociale Institutioners Embedsmænd, som særlig maatte komme til at beskæftige sig med Arbejdet. Naturligvis vilde det være ønskeligt i et vist Omfang at tilkalde sagkyndig Bistand udefra, ikke mindst fra den kommunale Administration, men dette fandt man mest praktisk kunde ske paa den Maade, at Ministeriets Embedsmænd under Arbejdets Gang — i smaa specielle Udvalg — forhandlede med særlig tilkaldte sagkyndige. Kun angaaende det meget vigtige Spørgsmaal om Tilvejebringelse af en ny Refusionsordning mellem Kommuner og Stat og mellem Kommunerne indbyrdes blev der nedsat et af Ministeriet uafhængigt Udvalg: det raadgivende sociale Udvalg, hvis Formand var Folketingets daværende Formand, nu Forsvarsminister H. P. Hansen, som alene var sammensat af Personer udenfor Socialministeriet.

Den paatænkte Reforms Omraade blev straks fastlagt til at skulde omfatte den sociale Forsikrings- og Forsørgelseslovgivning, herunder ogsaa Værgeraadslovgivningen, medens den egentlige Arbejderbeskyttelseslovgivning skulde holdes udenfor.

Den af Ministeren valgte Fremgangsmaade havde bl. a. den store Fordel, at Arbejdet kunde skride rask frem, saaledes at Lovforslag om Arbejdsløshedsforsikring og Folkeforsikring kunde fremsættes allerede i Efteraaret 1929, medens den samlede Reform, omfattende en Genfremsættelse af de to nævnte Lovforslag samt Forslag til offentlig Forsorg og Lov om Ulykkesforsikring, kunde fremsættes i Efteraaret 1930. Disse 4 Lovforslag, der tilsammen udgør „Socialreformen", blev derefter genfremsat i Rigsdagssamlingen 1931—32, i hvilken Arbejdsløshedsforsikringsloven blev gennemført. De 3 andre Forslag blev paany fremsat i Samlingen 1932—33, hvor de — tilligemed visse Ændringer i Arbejdsløshedsforsikringsloven — altsaa nu er gennemført med Ikrafttræden den 1. Oktober 1933. Lovene er stadfæstet af Kongen den 20. Maj 1933 — og hermed er et halvt hundrede Love, hovedsagelig fra de sidste 40 Aar, bragt ud af Verden.

Socialreformen er en *Kodifikation* af den sociale Forsikrings- og Forsørgelseslovgivning, men den er tillige meget mere. Socialreformen betyder *et Opgør* med hele den frodige Lovgivning, som paa dette Omraade har set Dagens Lys i de sidste godt 40 Aar. Stykke for Stykke er i Løbet af denne Periode den sociale Lovgivning bygget op. Stykke for Stykke har specielle Forsørgelseslove unddraget det ene Omraade efter det andet fra den almindelige Fattighjælps Omraade. Udviklingen var nu naaet saa vidt, at det var rimeligt at tage det hele op til en samlet Betragtning med det Maal at bringe Orden og System i denne Lovgivning, saaledes som Minister Steincke forlængst har gjort sig til Talsmand for, navnlig i Betænkningen „Fremtidens Forsørgelsesvæsen".

Socialreformens Opgør med de sidste halvhundrede Aars Sociallovgivning giver sig Udtryk i:

1) en Udbygning af *Socialforsikringen,* saaledes at den dels kommer til at omfatte flere Personer og Omraader end hidtil, dels byder paa Ydelser, der bedre staar i Forhold til de forsikredes forskellige Behov,

2) en Samling og Udbygning af alle de mange *Forsorgslove* til et organisk, systematisk opbygget Hele, med faste Betingelser for Adgang til Hjælp, saavidt muligt faste Grænser for Hjælpen, Udelukkelse af Dobbeltforsørgelse, og saaledes at der anvises den egentlige „Fattighjælp" den secundære Plads, som det i Konsekvens af den hidtidige Udvikling er rigtigt at anvise den,

3) en Sammendragning og Forenkling af *den sociale Administration* og

4) en Omfordeling af *de økonomiske* Byrder ved denne Lovgivning, navnlig mellem Stat og Kommuner og mellem Kommonunerne indbyrdes.

Vi skal i følgende Artikler ganske kort betragte disse 4 Sider af Socialreformen.

Efter „Socialt Tidsskrift" ved Departementchef R. Lassen.

⊡

Afsluttede Overenskomster.

Overenskomst afsluttet med Fyns Andels-Fjerkræslagteri, Svendborg, og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark om Løn- og Arbejdsvilkaar for de i nævnte Virksomhed beskæftigede kvindelige Arbejdere.

§ 1.

Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig. Arbejdstiden er effektiv.

§ 2.

Lønnen er 60 Øre pr. Time de første 4 Uger, derefter 70 Øre pr. Time.

§ 3.

Overarbejde betales for de første 2 Timer efter normal Arbejdstids Ophør med 30 pCt. Tillæg, for den tredie Time med 50 pCt. Tillæg og derefter med 75 pCt. Tillæg.

Søn- og Helligdagsarbejde betales med 75 pCt. Tillæg.

§ 4.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 5.

Kvinderne erholder en Sommerferie i Lighed med de mandlige Arbejdere.

§ 6.

Overenskomsten gældende til den 1. Maj 1934.

* * *

Ny Overenskomst afsluttet med Knapfabriken „Rosco", Roskilde, og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark vedrørende Løn- og Arbejdsforhold for de i nævnte Virksomhed beskæftigede Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund.

1.

Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig og lægges mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 6 Aften.

2.

Begyndelseslønnen er de første 4 Uger 54 Øre pr. Time, derefter 63 Øre pr. Time.

Ved Indførelse af 2—3 Holds Skift betales et Tillæg af 11 Øre pr. Time fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften og 17 Øre pr. Time fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen.

Akkorderne fastsættes saaledes, at Akkordfortjenesten er 25 pCt. over den gældende Timeløn.

3.

For Overarbejde betales den første Time 25 pCt., den anden Time 33⅓ pCt., den tredie Time 50 pCt. og derefter 100 pCt. Tillæg til Timelønnen. Overarbejde paa Søn- og Helligdage betales med 50 pCt., efter Kl. 12 Middag med 100 pCt. Tillæg.

4.

Kvinder, der har været beskæftiget i Virksomheden ½ Aar, erholder i Aar 4 Dages Sommerferie, næste Aar 6 Dages Sommerferie, i Forbindelse med 2 Søndage, uden Afkortning i Lønnen.

Ferien skal falde mellem 1. Maj og 15. September.

5.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

6.

I Ulykkestilfælde, som indtræffer under Udførelsen af Arbejdet, betales der Kr. 3,00 pr. Dag i indtil 13 Uger mod Forevisning af Lægeattest.

7.

Overenskomsten gældende til den 1. Maj 1934.

* * *

Ny Overenskomst afsluttet med Roskilde Konservesfabrik og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark vedrørende Løn- og Arbejdsforhold for de i nævnte Virksomhed beskæftigede Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund.

§ 1.

Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig og lægges mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 6 Aften.

§ 2.

Begyndelseslønnen er de første 4 Uger 54 Øre pr. Time, derefter 63 Øre pr. Time.

Ved Indførelse af 2—3 Holds Skift betales et Tillæg af 11 Øre pr. Time fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften, og 17 Øre pr. Time fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen.

Akkorderne fastsættes saaledes, at Akkordfortjenesten er 25 pCt. over den gældende Timeløn.

§ 3.

For Overarbejde betales den første Time 25 pCt., den anden Time 33⅓ pCt., den tredie Time 50 pCt. og derefter 100 pCt. Tillæg til Timelønnen. Overarbejde paa Søn- og Helligdage betales med 50 pCt., efter Kl. 12 Middag med 100 pCt. Tillæg.

§ 4.

Kvinderne erholder 4 Dages Sommerferie med Udbetaling af fuld Løn.

§ 5.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 6.

I Ulykkestilfælde, der indtræffer under Udførelsen af Virksomhedens Arbejde, betales der Kr. 3,00 pr. Dag i indtil 13 Uger mod Forevisning af Lægeattest.

§ 7.

Overenskomsten gældende til den 1. Maj 1934.

* * *

Overenskomst afsluttet mellem Rønnows Dampvaskeri, Gammel Kongevej 33, og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark vedrørende Løn- og Arbejdsforhold for de i nævnte Virksomhed beskæftigede kvindelige Arbejdere.

§ 1.

Arbejdstiden lægges mellem Kl. 7 Morgen og Kl. 5 Eftermiddag. Den daglige Arbejdstid er fra Kl. 8 til Kl. 5, om Lørdagen fra Kl. 8 til Kl. 2.

§ 2.

Lønnen er for kvindelige Arbejdere den første Maaned 61 Øre pr. Time, derefter 66 Øre pr. Time.

Stiversker, Mærkersker, Pakkersker, Strygersker, Syersker og Vaskekoner erholder 68 Øre pr. Time.

Forsaavidt den normale Arbejdstid i en Uge har udgjort mindre en 40 Timer, ydes der den paagældende Arbejderske et Tillæg af 5 Øre pr. Time. Ved Afgørelse af om dette Tillæg skal ydes, medregnes som Arbejdstid eventuelle ekstra Helligdage, Sygedage og forsømt Arbejdstid.

Naar der arbejdes i 2-Holds Drift, træffes følgende Ordning:

Fra Kl. 4 Eftermiddag til Kl. 11 Aften betales et Tillæg af 10 Øre pr. Time, og fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen betales et Tillæg af 16 Øre pr. Time.

Ingen bestaaende højere Lønninger kan som Følge af denne Overenskomst nedsættes.

§ 3.

Unge Kvinder under 18 Aar kan ikke anvendes til det i Overenskomsten omhandlede Timelønsarbejde til andre Lønsatser end Overenskomstens.

Hvis saadanne unge Kvinder benyttes som Medhjælpere for Virksomhedens Afdelingsledere (Bygang etc.) er Lønnen det første halve Aar 45 Øre pr. Time, derefter 52 Øre pr. Time.

Arbejdere, der ved Antagelsen møder med Attest fra Fagforeningen for at være øvede, antages med Løn som øvede Arbejdersker.

§ 4.

Overarbejde betales den første Time efter normal Arbejdstids Ophør med 25 pCt. Tillæg, den anden

Time med 33⅓ pCt., den tredie Time med 50 pCt. og derefter med 100 pCt. Tillæg til Lønnen.

Akkordarbejdere lønnes for Overarbejde med: den første Time efter normal Arbejdstids Ophør med 25 Øres Tillæg, den anden Time med 35 Øre og derefter samt paa Helligdage med 50 Øres Tillæg pr. Time.

Arbejderne er pligtige til, paa de for Vaskerierne fra Helligdagsloven dispenserede Helligdage, at arbejde indtil Kl. 12 Middag med ½ Times Frokost mod en Overtidsbetaling af 50 pCt. (Akkordarbejderne 50 Øre).

Naar der forlanges Overarbejde, skal Arbejderskerne saavidt muligt have Meddelelse herom inden Kl. 12 Middag.

§ 5.

Kvinder, som har været beskæftiget i Virksomheden i 3 Maaneder, erholder i Aar en Sommerferie paa 3 Dage uden Afkortning i Lønnen, næste Aar 6 Dage. Ferien skal falde mellem den 15. Juli og 15. Septbr.

§ 6.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 7.

Den i Overenskomsten for Dampvaskeriejerforeningen for Danmark gældende Tillidsmandsbestemmelse, gælder ogsaa for denne Overenskomst.

§ 8.

En gensidig Opsigelsesfrist paa en Uge fra Lønningsdag til Lønningsdag er gældende fra saavel Virksomhedens som Arbejdernes Side.

§ 9.

Overenskomsten gældende til den 1. April 1934.

* * *

Aalborg Afdeling 1 har lokalt afsluttet Overenskomst med Andelsmejeriet.

Lønnen er 70 Øre pr. Time. Mejeriet holder Kvinderne forsikret med 3 Kr. pr. Dag fra den Dag, de kommer til Skade i Virksomheden.

* * *

De fynske Købmænds og Opkøberes Ægeksport, Svendborg, har tiltraadt Overenskomsten, som Forbundet har med samtlige Ægforretninger Landet over.

* * *

Med Holmens Ægpakkeri i Hjørring har været ført Forhandling om Oprettelse af en Overenskomst. Virksomheden har igennem mange Aar betalt efter Landsoverenskomsten, men i Marts Maaned antoges der pludselig 4 unge Piger til en Løn af 3 Kr. pr. Dag, og da vi ikke ved Henvendelse til Virksomheden kunde faa Forholdet ordnet, indbragte vi gennem De samvirkende Fagforbund Sagen til den faste Voldgiftsret, hvor den forligtes paa følgende Maade:

Udskrift

af

Den faste Voldgiftsret Retsbog A. 11 Side 255-256. Aar 1933 den 9. Juni Kl. 15 holdt Retten Møde paa Københavns Raadhus til Forberedelse af Sag Nr. 1756: De samv. Fagforbund for Kvindeligt Arbejderforbund

mod

Firmaet Chr. Holmens Ægpakkeri, Hjørring.

Næstformand, Professor juris Oluf H. Krabbe beklædte Retten.

For *Klagerne* mødte: De samvirkende Fagforbund ved Sekretær Chr. Brun og Kvindeligt Arbejderforbund ved dets Formand, Fru Alvilda Andersen, og Afdelingsformand, Fru A. Christensen.

For *de Indklagede* mødte: A/S Chr. Holmen, Hjørring, ved Medindehaver, Grosserer Johs. Lauridsen, og for og med ham Landsretssagfører Chr. Crone, Hjørring.

Der *fremlagdes:* Klage af 4. April 1933 med 1 Bilag og Tilsvar af 19. ds. med 1 Bilag.

Sagen forhandledes og forligtes saaledes:

Indklagede, Grosserer Johs. Lauridsen paa A/S Chr. Holmens Ægpakkeris Vegne, tiltræder den mellem Kvindeligt Arbejderforbund og forskellige Ægeksportforretninger den 16. Januar 1928 indgaaede Landsoverenskomst fra D. D. at regne, saaledes at de fire for Tiden i Ægpakkeriet beskæftigede Kvinder fremtidig aflønnes efter denne Overenskomst. Indklagede har intet imod, at disse Kvinder indmeldes i Fagforeningen, men det er en bestemt Forudsætning for dette Forligs Indgaaelse, at de nu beskæftigede Kvinder ikke paa nogen Maade søges trængt ud af deres Pladser, og at der ikke fra Fagforeningens Side paa nogen Maade lægges Hindringer i Vejen for, at Indklagede benytter sin almindelige Adgang til frit at vælge sin Arbejdskraft.

Klagerne tog derefter Klagen tilbage.

Retten hævet.

Oluf H. Krabbe.

E. Steincke

Mæglings- og Voldgiftsmøder.

Hos Herrelingerifabrikant Torp, Blaagaardsgade, havde vore Medlemmer Ventetid, uden at Firmaet havde hjemsendt disse, og da vi ikke ved lokal Forhandling kunde faa Sagen ordnet, indbragtes denne til De samv. Fagforbund, der foranledigede et Fællesmøde afholdt.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen enedes man om følgende Afgørelse af en Uoverensstemmelse hos Firmaet Joh. L. Torp:

Idet begge Parter forbeholder sig deres principielle Stilling med Hensyn til Betaling for Ventetid, indgaar Firmaet paa til fuld Afgørelse af de foreliggende Uoverensstemmelser at betale hver Strygerske Kr. 3,00.

Med Portland Cementfabrik er man enedes om følgende Tillæg til Timelønningerne:

Ved Slangemaskiner betales 6 Øre pr. Tusind.
- Foldemaskiner - 18 - - -
- Hæftemaskiner - 27 - - -

Kvinder ved Sortering og Bolding 6 Øre pr. Time.

Ved en Forhandling med Overpostmesteren ordnedes forskellige Forhold, bl. andet Spørgsmaalet vedrørende Reserver.

Dampvaskeriet „Aladdin" havde, til Trods for at der foreligger en Overenskomst, hvor der tydelig staar i: hvis Elever antages, maa disse kun benyttes til Oplæring af Strygning, antaget 4 unge, Piger til Oplæring af alt forefaldende Arbejde til en Maanedsløn af 60 Kr. Da en Henvendelse til

Virksomheden ikke frugtede indbragtes Sagen til Den faste Voldgiftsret.

Udskrift
af
Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 11, Side 286—287.

Aar 1933 den 30. Juni Kl. 15½ holdt Retten Møde paa Københavns Raadhus til Forberedelse af Sag Nr. 1783:

De samvirkende Fagforbund i Danmark for Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark
mod
Dampvaskeriet „Aladdin", Agersøgade 24, København.

Næstformanden, Landsdommer Johs. Scharling, beklædte Retten.

For *Klagerne* mødte: De samvirkende Fagforbund ved Sekretær Chr. Brun og Kvindeligt Arbejderforbund ved Forretningsfører Fru Alvilda Andersen, Formand, Fru Hulda Hansen og Tillidsmand, Frk. G. Jørgensen.

For *Indklagede* mødte: Direktør Lauritz Bartholdy Norrby, der erklærer sig bemyndiget til at give Møde for Virksomheden.

Der *fremlagdes:* Klage af 9. Juni 1933 med 1 Bilag og Svarskrift af 17. s. M.

Sagen forhandledes, men Forlig kunde ikke opnaas.

Kl. 16 mødte de tilsagte Dommere, nemlig de Herrer Vibe-Hastrup, Martin Petersen, Jørgensen Buhl, Jacob og Kjærbøl.

Sagen procederedes og forligtes derefter saaledes:

Idet Indklagede paa Dampvaskeriet „Aladdin"s Vegne erklærer sig indforstaaet med, at Overenskomsten af 31. Januar 1930 fortsat er gældende og giver Tilsagn om, at de 4 i Sagen omhandlede unge Piger straks afskediges, samt til fuld Afgørelse af det paaklagede Forhold indgaar paa at betale 100 Kroner til Kvindeligt Arbejderforbund senest den 8. Juli d. A. tager Klagerne Klagen tilbage.

Sagens Omkostninger betaler Indklagede med 150 Kroner. Undertegnede L. Bartholdy Norrby indestaar personlig for Betalingen af ovennævnte 100 Kr. *L. Bartoldy Norrby.*

Retten hævet.

Scharling. *Moltke-Leth.*

⊡

Strejken i Randers.

Som tidligere meddelt blev Forbundets Forretningsfører sammen med Afdelingslederen i Randers anklaget for Overtrædelse efter Lov Nr. 70 af 27. Marts 1929 § 3, og den 22. Maj d. A. mødte begge sammen med Brænderiarbejder Jensen fra Randers for Randers Byting. Nedenstaaende vil i al Tydelighed understrege denne Lovs Ensidighed og paavise i hvor høj Grad den er en Klasselov, der kun gaar ud paa at knægte Organisationens Handlefrihed.

Udskrift
af Domsprotokollen for Randers Købstad m. v. Aar 1933 den 29. Maj blev inden Randers Byting i Sag: S. S. 145/33. Anklagemyndigheden mod: 1. Fru Alvilda Axelsine Christine Andersen, København, 2. Strygerske Pouline Cæcilie Kirstine Jensen, Randers, 3. Brænderiarbejder Kristen Mikael Jensen, Randers, afsagt saalydende Dom:

Ved Anklageskrift af 1. Maj 1933 fra Politimesteren i Randers er der her ved Retten rejst Tiltale mod:

1. Fru Alvilda Axelsine Christine Andersen, født Zimmerman, Nattergalevej 61, København, der er født den 23. Maj 1875 i København og ikke fundet forhen straffet, til at lide Straf for Overtrædelse af Lov Nr. 70 af 27. Marts 1929 § 3 for i Anledning af en af „Kvindeligt Arbejderforbund" fra den 15. December 1932 foranstaltet Blokade overfor A/S Randers Margarinefabrik, Randers, paa uberettiget Maade at have truffet Foranstaltninger, der tilsigtede at begrænse dette Selskabs frie Adgang til Erhverv ved i Dagbladet „Social-Demokraten for Randers og Omegn" Nr. 293 for den 15. December 1932, Nr. 295, for den 17. December 1932 og Nr. 303 for den 28. December 1932 at have foranlediget indrykket Avertissementer og en Artikel, der dels tog Sigte paa at paavirke uorganiserede eller dog udenfor „Kvindeligt Arbejderforbund" staaende Arbejdersker til ikke at tage Arbejde hos Selskabet eller evt. nedlægge saadant Arbejde, dels ellers truede de paagældende Arbejdersker med Offentliggørelse af deres Navne.

2. Strygerske Pouline Cæcilie Kirstine Jensen, Nygade 8, Randers, der er født den 19. August 1892 i Randers og ikke funden forhen straffet, til at lide Straf for Overtrædelse af Lov Nr. 70 af 27. Marts 1929 § 3 jfr. Straffelovens § 23 for i Anledning af ovennævnte Blokade paa uberettiget Maade at have truffet Foranstaltninger, der tilsigtede at begrænse Selskabets frie Adgang til Erhverv ved til Dagbladet „Social-Demokraten for Randers og Omegn" at indlevere et hende af Medtiltalte Alvilda Andersen tilsendt, af denne forfattet Avertissement, som blev indrykket i nævnte Dagblad Nr. 295 for den 17. December 1932, og hvori de unge Piger, som havde optaget Arbejdet hos Selskabet, og som stod udenfor „Kvindeligt Arbejderforbund" anmodedes om at nedlægge dette under Trudsel om ellers at faa deres Navne offentliggjorte.

3. Brænderiarbejder Kristen Mikael Jensen, Rejersensvej 4, Randers, der er født den 21. Februar 1894 i Tvilum Sogn og ikke funden forhen straffet, til at lide Straf for Overtrædelse af Lov Nr. 70 af 27. Marts 1929 § 3 for i Anledning af en af „Kvindeligt Arbejderforbund" fra den 15. December 1932 foranstaltet Blokade overfor A/S Randers Margarinefabrik paa uberettiget Maade at have truffet Foranstaltninger, der tilsigtede at begrænse dette Selskabets frie Adgang til Erhverv ved under Samtale i Randers nogle Dage efter den 15. December 1932 med Brænderiarbejder Gerhard Marius Hjorth af Randers at have bevæget denne til at lade sin 16-aarige Søn Gerhard Marius Fevejle Hjorth nedlægge sit Arbejde som Bud hos Selskabet under Trudsel om, at saavel Gerhard Marius Hjorths som Gerhard Marius Fevejle Hjorths Navne eller vilde blive offentliggjort i Pressen.

Erstatningspaastand er ikke nedlagt.

Tiltalte Alvilda Axelsine Christine Andersen, der er Forretningsfører for Kvindeligt Arbejderforbund, erkender, at det er hende, der i „Socialdemokraten for Randers og Omegn" har ladet indrykke de paagældende 2 Avertissementer og har underskrevet den paagældende Artikel. Hun telefonerede Avertissementernes Indhold til Tiltalte Pouline Cæcilie Kirstine Jensen, og de er optagne i den Form og med det Indhold, som Tiltalte ønskede.

Tiltalte Pouline Cæcilie Kirstine Jensen, der er Formand for Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling i Randers, har ikke ønsket at udtale sig i Sagen.

Avertissementet i Bladets Nr. 293 er saalydende:

Kvindeligt Arbejderforbund

Fra idag er al Tilgang af Arbejdskraft til Randers Margarinefabrik, S. Møllersgade, standset.

Paa Kvindeligt Arbejderforbunds Vegne:

Alvilda Andersen.

Avertissementet i Bladets Nr. 295 er saalydende:

Kvindeligt Arbejderforbund

Da Blokaden paa Randers Margarinefabrik stadig fortsættes uforandret, anmoder vi de unge Piger, som har optaget Arbejdet der, om at nedlægge dette, da vi ellers ser os nødsaget til at offentliggøre deres Navne.

Paa Kvindeligt Arbejderforbunds Vegne:

Alvilda Andersen.

Den i Bladets Nr. 303 indrykkede Artikel indeholder en motiveret Opfordring til alle Arbejdere ogsaa de udenfor Organisationen staaende til ikke at optage det af de strejkende forladte Arbejde.

Medens det i Bladets Nr. 293 indrykkede Avertissement ikke indeholder noget, som strider mod den i Anklageskriftet citerede Lovbestemmelse, findes det i Bladets Nr. 295 indrykkede Avertissement og den i Bladets Nr. 303 indrykkede Artikel, der blandt andet under Fremsættelse af Trusler om Offentliggørelse af de paagældendes Navne indeholder Opfordring til udenfor Kvindeligt Arbejderforbund staaende Arbejdersker om at forlade deres Arbejde eller undlade at tage Arbejde hos A/S Randers Margarinefabrik, at tilsigte paa uberettiget Maade at begrænse Aktieselskabets frie Adgang til Erhverv.

Idet Tiltalte Jensen ifølge sin Stilling som Formand for den lokale Afdeling af Kvindeligt Arbejderforbund ved at foranstalte det paagældende Avertissement indrykket maa anses som ansvarlig som Gerningsmand, vil begge Tiltalte være at anse efter Lov Nr. 70 af 27. Marts 1929 § 3 med Statskassen tilfaldende Bøder Tiltalte Andersen 500 Kr., subsidiært 30 Dages Hæfte, Tiltalte Jensen 200 Kr., subsidiært 14 Dages Hæfte.

Hvad dernæst angaar Tiltalen mod Brænderiarbejder Kristen Mikael Jensen, saa har denne forklaret, at han, der af Tiltalte Jensen var gjort bekendt med, at Brænderiarbejder Hjorths Søn arbejdede ved nedlagt Arbejde, har sagt til Hjorth, at han burde tage sin Dreng af Pladsen, og at han jo kunde risikere at faa sit Navn i Avisen, men han havde ikke truet hermed.

Brænderiarbejder Gerhard Marius Hjorth har som Vidne forklaret, at Tiltalte Jensen, der er Formand for Brænderiarbejdernes Fagforening, havde sagt til ham, at Kvindernes Fagforening vilde sætte hans og Drengens Navn i Avisen, saafremt han ikke tog sin Dreng af Pladsen.

Efter det saaledes oplyste findes Tiltalte Jensens Henvendelse til Brænderiarbejder Hjorth ikke at have været af en saadan Art, at den kan betragtes som en Overtrædelse af den i Anklageskriftet paaberaabte Lovbestemmelse, hvorfor han vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger udredes af Tiltalte Andersen med $^2/_3$ og af Tiltalte Jensen med $^1/_3$, herunder i Salær til den for dem beskikkede Forsvarer, Landsretssagfører Meyer 50 Kr., heri indbefattet det Forsvareren under Efterforskningsforhøret tillagte Salær.

Thi kendes for Ret:

De Tiltalte Fru Alvilda Axelsine Christine Andersen født Zimmermann, Nattergalevej 61, København, og Strygerske Pouline Cæcilie Kirstine Jensen, Nygade 8, Randers, bøder til Statskassen, henholdsvis 500 Kr. og 200 Kr., og Forvandlingsstraffen fastsættes til Hæfte i henholdsvis 30 og 14 Dage.

Tiltalte Brænderiarbejder Kristen Mikael Jensen, Rejersensvej 4, Randers, bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, herunder i Salær til den beskikkede Forsvarer Landsretssagfører Meyer 50 Kr., heri indbefattet det Forsvareren under Efterforskningsforhøret tillagte Salær, udredes af Tiltalte Andersen med $^2/_3$ og af Tiltalte Pouline Jensen med $^1/_3$.

De idømte Bøder udredes inden 15 Dage efter Dommens Forkyndelse.

E. Kaas.

Udskriften, hvis Rigtighed bekræftes, tilstilles *Politimesteren i Randers.*

Randers Bydommerkontor, den 29. Maj 1933.

Denne efter vor Formening ganske meningsløse og uretfærdige Dom paaankede vi for Vestre Landsret og modtog da følgende Meddelelse:

Ankemeddelelse.

Det meddeles herved:

1) Forretningsfører for „Kvindeligt Arbejderforbund" Fru *Alvilda Axeline Christine Andersen, født Zimmermann,* Nattergalevej 61, København, og
2) Formand for „Kvindeligt Arbejderforbund"s Afdeling i Randers, Strygerske *Pouline Cæcilie Kirstine Jensen,* Nygade 8, Randers,

at den af Retten for Randers Købstad den 29. Maj 1933 afsagte Dom, hvorved de Tiltalte er anset efter Lov Nr. 70 af 27. Marts 1929 § 3 med Bøder til Statskassen af henholdsvis 500 Kr., subsidiært 30 Dages Hæfte, og 200 Kr., subsidiært 14 Dages Hefte, og som af de Tiltalte er paaanket til Vestre Landsret af de i Retsplejelovens § 963 Nr. 1 og 2 anførte Grunde, tillige af Anklagemyndigheden indankes for samme Ret til Skade for de Tiltalte.

Anklagemyndighedens Ankegrund er den i Retsplejelovens § 963, Punkt 1, 2 og 3, anførte.

Det tilkendegives derhos de Tiltalte, at Sagen vil blive foretaget i Vestre Landsret, saasnart dertil er

Lejlighed, uden nogen yderligere Underretning derom til de Tiltalte.

1. jydske Statsadvokatur, Aalborg, den 8. Juni 1933.
Svenné Schmidt.

Vi skal i næste Medlemsblad redegøre for Udfaldet af Dommen og kun til Slut bemærke, at Strejken stadig er løbende. Virksomheden arbejder med uorganiseret Arbejdskraft.

⊡

Stiftelsesfest i Kolding Afdeling.

Kolding Afdeling fejrede Lørdag den 22. April sin 20-aarige Bestaaen ved en Fest, der afholdtes paa det nye Højskolehotel i Klostergade, hvor saa godt som alle Afdelingens Medlemmer med Paarørende samledes om de smukt pyntede Middagsborde. Afdelingens Formand og Kasserer Dagmar Kaehne bød et hjerteligt Velkommen til Gæster og Medlemmer. Som Gæster var indbudt Fællesorganisationens Formand og Kasserer, de Herrer Slagteriarbejder Aage Petersen og Blikkenslager Lippenbring, samt Socialdemokratens Redaktør, Søren M. Jensen, alle med Fruer. Forbundet var repræsenteret ved Gunder Christiansen.

Efter en Velkomstsang holdt Gunder Christiansen Festtalen, bragte Hilsen fra Forretningsføreren og Forretningsudvalget, takkede for det jævne og stilfærdige Arbejde, der har bragt saa gode Frugter, Kvinderne har forstaaet gennem deres Organisation at skaffe sig bedre Kaar og Respekt om deres Arbejde, men skal huske, at hvad der er opnaaet er sket gennem Sammenhold, og Sammenholdet om vore faglige og politiske Organisationer skal stadig føre os frem. Støt Kooperationen og den socialdemokratiske Presse, der tolker Arbejdernes Krav.

Gunder Christiansen overrakte Dagmar Kaehne en Blomsterkurv fra Hovedkontoret med Tak for Ledelsen af Afdelingen og udbragte et Leve for denne. Slagteriarbejder Aage Petersen bragte Fællesorganisationens Lykønskning og takkede Afdelingen for godt Samarbejde. Blikkenslager Lippenbring ønskede Afdelingen Held og Fremgang, og Redaktør Søren M. Jensen bragte Hilsen fra Kolding Socialdemokrat. Understregede, at det netop var det jævne og stilfærdige Arbejde, der prægede Afdelingen og gjorde den agtet og afholdt af de øvrige Organisationer i Byen.

Der oplæstes Telegrammer, og man sang derefter en Sang, hvori Foreningens Bestyrelse og forskellige Medlemmer „fik læst og paaskrevet." Formanden sluttede denne Del af Festen med en Tak for de gode Ønsker og en Tak til Talerne. Resten af Aftenen var det Danseorkestret, der førte Ordet til hen paa Morgentimerne. Alt i alt en hyggelig og smuk Fest. *G. C.*

⊡

Til Ledvogterskerne
i 1. Distrikt.

Ved nærværende meddeles, at Medlemmer, der søger Ledbevogtning eller overtager nye Poster, ikke samtidig maa overtage Afløsningen for nævnte Post, som saa betjenes af en voksen Datter eller Søn, da der i Henhold til vor Overenskomst ikke maa være to Personer i samme Hus beskæftiget ved samme Ledbevogtning.

Johanne Jensen, Formand.

⊡

Ledvogterskernes Afdeling
2. Distrikt

afholdt ordinær Generalforsamling i Herning Søndag den 28. Maj 1933. Tilstede som Repræsentant for 1. Distrikt var Fru Jensen, Tingsted, som samtidig var sendt som Repræsentant fra Hovedbestyrelsen, da Forretningsfører Fru Alvilda Andersen var forhindret i at give Møde. Formanden for Banepersonalets Afdeling, Th. Frederiksen, var ligeledes indbudt og mødt samt Gruppeformændene paa Strækningen Holstebro—Brande. Efter at Formanden Fru Kristiansen, Nr. Kollund, havde budt Velkommen, blev der af Kassereren omdelt en Sang. Efter Afsyngelsen af denne gik man over til Dagsordenen. Fru Laursen, Vildbjerg, valgtes til Ordstyrer og gav Ordet til Sekretæren Fru Kristiansen, Sønderport, som oplæste Protokollen, og Formanden gav en kort Beretning om Afdelingens Arbejde i det forløbne Aar, hvorefter Protokollen godkendtes. Regnskabet godkendtes ligeledes enstemmigt, hvorefter man gik over til Valg. Til Kasserer genvalgtes Fru Povlsen med Akklamation, og det vedtoges at forhøje Kassererens Løn med 25 Kr. i det kommende Aar paa Grund af, at Afdeling 1 og 2 var slaaet sammen og derved var der blevet paalagt Kassereren et langt større Arbejde. Til Bestyrelse var der ligeledes Genvalg. Suppleanter blev Fru Maren Jensen, Kibæk, og Fru Marie Andersen, Jelling. Revisorer var Genvalg. Suppleant: Fru Johanne Thomsen, Thyregod.

Af Forslag mødte Fru Jensen med Forespørgsel fra Hovedkontoret, om man her i 2. Distrikt ønskede en ny Forhandling optaget med Generaldirektoratet angaaende Afløsningssystemet. Efter en længere Diskussion, hvori saa godt som alle udtalte sig enten for eller imod, vedtoges det *ikke foreløbig* at optage nye Forhandlinger, hvilket tiltraadtes af 1. Distrikt, da man ikke syntes, Tiden var særlig gunstig for nye Forhandlinger. Det overlodes Fru Jensen, Tingsted, at overbringe Hovedkontoret Afdelingernes Svar. Et Forslag om Oprettelse af en Sygeforsikring indenfor Ledvogterskerne forkastedes.

Et Forslag om en lille Festlighed til næste Aars Generalforsamling i Anledning af 15 Aars Dagen for Afdelingens Stiftelse vedtoges. Det overlodes til Bestyrelsen at arrangere alt Festen vedrørende.

Derefter var Dagsordenen udtømt, og Gæsterne fik Ordet og takkede for Indbydelsen. Formanden takkede de mødte, og de der havde haft Ordet i Diskussionen, hvorefter Generalforsamlingen sluttede med Afsyngelse af „Internationale".

P. A. V.
Petrine Kristiansen, Sønderport, Sekretær.

⊡

Kender I os?

Vi har ladet lave dette Billede af os under vort Kursusophold paa Arbejderhøjskolen i Roskilde i Dagene fra den 2. Juli til den 8. Juli i Aar, og vi siger til alle vore Kammerater:

„Gør ligesom os".

Benyt din Ferie til et Kursus paa en Arbejderhøjskole. Den Uge, vi har tilbragt der, har været os meget lærerig, og vi udtaler vort Ønske om, at mange af Kammeraterne ude fra Arbejdspladserne vil være Deltagere i saadanne Kursus. Det er ikke alene en Afveksling fra det daglige Slid paa Arbejdspladsen, men man faar her et Indblik i det store Oplysningsarbejde indenfor Arbejderklassen, til Gavn for hele Arbejderbevægelsen.

Husk derfor, naar der atter kaldes til Sommerkursus, da at melde dig som Deltager.

Med kammeratlig Hilsen fra de 6 paa Billedet.

⊡

†

Dødsfald.

Lørdag den 8. Juli afgik Kassereren for vor Esbjerg Afdeling, Fru Dagmar Lund, ved Døden. Uden forudgaaende Sygdom gjorde en Hjertelammelse Ende paa hendes Liv.

Dagmar Lund blev kun 42 Aar gammel. I ca. 3 Aar var Dagmar Lund Kasserer for Afdelingen, hvilket Arbejde hun udførte paalideligt og med stor Interesse.

Hendes bratte Bortgang har vakt stor Deltagelse blandt os alle.

Ære være hendes Minde.

⊡

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—7. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. med Kost, 7 Kr. uden Kost. Enkelte Timer 75 Øre. Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv. Telf. 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra $4^1/_2$—$6^1/_2$.

Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra $4^1/_2$—$6^1/_2$.

Tilmelding af Arbejdsløse hver Dag fra Kl. 10—11.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Onsdag Aften fra $4^1/_2$—$6^1/_2$.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er aabent hver Mandag fra $5^1/_2$—7.

Københavns Afd. 5.

Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra $8^1/_2$—$9^1/_2$ og 10—11.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.)

Kontor: Hauserplads 14 [1]. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 5—7 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Københavns Afd. 7.

(Budene ved Bladkompagniet).

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er i Regelen aabent Tirsdag fra Kl. $12^1/_2$—$2^1/_2$.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 69 | Oktober 1933 | 18. Aargang

Socialreformen.

(Fortsat fra forrige Medlemsblad.)

2. Forsorgsloven.

Vi har set, hvorledes Socialforsikringen er bleven samlet og udbygget gennem Folkeforsikringsloven, Lovene om Arbejdsløshedsforsikring og Ulykkesforsikring.

Hvad den offentlige Forsorg angaar, er Sammendragningen endnu mere vidtgaaende, idet man i en enkelt Lov — *Loven om offentlig Forsorg* — har samlet, udbygget og bragt System i hele den offentlige Forsorg, der hidtil har været behandlet i en Række Love, blandt hvilke Fattigloven, Hjælpekasseloven, Alimentationslovene, Enkebørnsloven og Værgeraadsloven maa nævnes som Hovedlove.

Denne Sammendragning staar for det første i Forbindelse med en tilsvarende Sammendragning og Forenkling af den sociale Administration og en Omfordeling af de økonomiske Byrder efter ensartede Principper for Forsorgens forskellige Omraader. Men Sammendragningen har sin mest fremragende Betydning deri, at der nu i denne ene Lov efter rationelle Principper er *anvist Veje og Midler for enhver, der har offentlig Forsorg behov.* Det er et højt Maal, man her har sat sig, og Loven er et storslaaet Udtryk for den sociale Standard, som dansk Lovgivningsmagt og derigennem det nuværende danske Samfund hævder. Vi betegnede ovenfor Socialreformen som et Opgør med den hidtidige sociale Lovgivning; i særlig Grad maa det siges om Loven for offentlig Forsorg, at den bringer Orden, Overskuelighed og System i de sociale Forsorgsreglers brogede Skare.

Efter i en almindelig Del (Afsnit I) at have opstillet Reglerne om Forsørgelsespligt, Forsørgelsesret, Forsørgelsessted og Forsørgelsesmaader samt om Administration, Refusion og Regnskabsvæsen, lader Loven i de følgende Afsnit (II—IV) alle de specielle Tilfælde, hvor den offentlige Forsorg maa træde til, passere Revue, idet den grupperer dem efter Trangens Aarsag og Karakter, giver Regler for Forsorgens Ordning i hver Gruppe af Tilfælde, og til sidst udsondrer de Tilfælde, hvor Aarsagen er af en saadan Beskaffenhed, at Hjælpen skal ydes med Fattighjælps Virkning. Medens Reglerne i den hidtidige Lovgivning har været den, at offentlig Forsørgelseshjælp havde Fattighjælps Virkning, medmindre det modsatte udtrykkelig var fastsat, hævder den nye Lov det modsatte — og til den stedfundne Udvikling bedre svarende — Princip, at denne Virkning kun indtræder i de særlige Tilfælde, hvor det udtrykkelig er sagt.

Reglerne om Forsørgelsespligt stemmer i Hovedsagen overens med hidtidig Ret; nævnes maa dog den principielt vigtige Ændring, at der i Overensstemmelse med Principperne i den ny Ægteskabslov af 1925 paalægges Hustruen en Pligt overfor det offentlige til at forsørge Manden (§ 2, Stk. 2); og Forsørgelsespligten overfor Stedbørn begrænses til Stedbørn, der er født før Ægteskabet og medtages til Forsørgelse i det fælles Hjem (§ 4). — Ogsaa Reglerne om *Forsørgelsesret* er i det væsentlige som efter hidtidig Lov. — Derimod sker der med Hensyn til *Forsørgelsesstedet* den gennemgribende Systemændring, at man helt ophæver Begrebet Forsørgelseskommune og lægger den Forsørgelseskommunerne hidtil paahvilende Refusion over paa et samtlige Kommuner omfattende Refusionsforbund eller i visse Tilfælde paa Staten. En Persons Forsørgelsessted er iøvrigt hans Bopælskommune (§ 22), men Hjælp skal i Trangstilfælde som Hovedregel ydes af den faktiske Opholdskommune (§ 53), hvilket jo meget vel kan være en anden end Forsørgelsessted-Kommunen. For Kontrollens Skyld skal alle Oplysninger om ydet Hjælp samles i denne Kommune; har en Person intet Forsørgelsessted, anmeldes Hjælpen til Socialministeriet (§ 54, Stk. 4—6). Om Administrationen og Refusionsordningen henvises iøvrigt til Bemærkningerne nedenfor under 3 og 4.

Reglerne om den offentlige Forsorgs specielle Omraader indledes med et stort Afsnit (II) paa omtrent 100 Paragraffer (§§ 83—181) om *Børneværn.* De materielle Regler, der indeholdes heri om Værne-Foranstaltninger, der kan træffes overfor Børn og unge Mennesker, svarer i Hovedsagen til, hvad der for Øjeblikket gælder ifølge Værgeraadsloven, Loven om forebyggende Barneforsorg og Loven om Tilsyn med Børn samt Fattiglovens §§ 30 og 40. Medens der røres forholdsvis lidt ved disse Regler, sker der for Børneværnets Vedkommende en gennemgribende Ændring paa det administrative Omraade, idet Værgeraadene ophæves og deres Funktioner henlægges til det af Kommunalbestyrelserne nedsatte *sociale Udvalg,* jfr. nedenfor.

Efter Børneværns-Afsnittet følger et Afsnit (III) om *Børnebidrag* til enlige Forsørgere m. v. Heri er samlet

Reglerne om Underholdsbidrags Udbetaling af det offentlige til Børn udenfor Ægteskab (§§ 182—208) og til Ægtebørn (§§ 209—218) samt om Bidrag til Børn af Enker (§§ 219—223) og Enkemænd (§ 224) og til forældreløse Børn (§§ 229—230). Herved er der tilvejebragt principiel Overensstemmelse mellem Reglerne for disse Bidrag, herunder navnlig med Hensyn til Bidragenes Størrelse (Normalbidrag). Bemærkelsesværdigt er det, at der for den bidragsberettigedes Adgang til disse Bidrag er fastsat faste Indtægtsgrænser og Regler om Fradrag, hvis Indtægten overstiger disse Grænser (60 pCt. af det overskydende Indtægtsbeløb fradrages) (§ 194).

I det følgende Afsnit (IV) omtales Ydelse af Hjælp i en Række særlige Tilfælde *(Særhjælp)*.

Som et Supplement til Folkeforsikringslovens Regler om Barselhjælp gives der først Regler om *Hjælp i Anledning af Fødsel*, forsaavidt paagældende ikke maatte være berettiget til Hjælp gennem Sygekassen (§§ 231—232), ligesom der her gives Regler om forskudvis Udbetaling af det offentlige af de Faderen til et Barn udenfor Ægteskab paahvilende Bidrag til Moderens Barselfærd og hendes Underhold 1 Maaned før og efter Fødselen samt om Ydelse af Mælk til diegivende Mødre (§§ 235—237 og 239).

Derpaa følger Bestemmelser om *Sygehjælp* i en Række Tilfælde, der væsentlig svarer til de paagældende Bestemmelser i Fattiglovens §§ 61 og 63, men udvidet paa forskellig Maade. Det drejer sig her om *fortsat Sygekassehjælp* (§§ 241—246), om *Hjælp til kronisk Syge* for Personer, der ikke kan invalideforsikres eller sygeforsikres (§§ 247—250), om Hjælp til *sindssyge, aandssvage, Epileptikere, vanføre og lemlæstede, talelidende, blinde, døve, tuberkuløse, kræftlidende m. fl.* (§§ 251—268). Bemærkelsesværdig er den Pligt, som paalægges de sociale Udvalg til i en Række af disse Tilfælde at sørge for paagældendes Optagelse paa Plejestiftelse, Hospital, Oplæringsanstalt m. v., det Samarbejde der paabydes mellem de sociale Udvalg og vedkommende Myndigheder, derunder Invalideforsikringsretten, og den Indberetningspligt, som paalægges Læger og Skoler.

Efter Reglerne om Sygehjælp følger et Kapitel i *forskellige spredte Trangstilfælde*, herunder bl. a. om Hjælp til Læge (§ 271) og Medicin (§ 272) og til Begravelser (§ 278). Som noget nyt skal her nævnes Reglerne om Hjælp i Tidsrummet mellem en Sags Rejsning og dens Afgørelse (§ 270), om Hjælp, mens en Husmoder er indlagt paa Hospital (§ 277) og om Fremskaffelse af Bolig til Husvilde ogsaa i Byerne (§ 279).

Efter Kapitel om *offentlig Skolebespisning m. v.* (§§ 285—288) følger endelig som sidste Del af Afsnittet om Særhjælp et Kapitel om *forbigaaende og uforudseelige Trangstilfælde* (§§ 289—290). Ifølge dette kan Kommunalbestyrelsen til Afhjælpning af forbigaaende uforudseelige Trangstilfælde, der ikke kan afhjælpes i Henhold til de foran omtalte Regler om Særhjælp, og som ikke skyldes aabenbar utilstrækkelig Sikring imod Arbejdsløshed, Sygdom ell. lign., stille et Beløb af 50 Øre aarlig pr. Indbygger til Raadighed for det sociale Udvalg. For Ydelsen af denne Hjælp er der iøvrigt opstillet visse stærkt begrænsende Regler. Afgørelserne kan ikke indankes for højere Myndighed.

Som det vil ses af det foregaaende, har man søgt i Forsorgsloven saa udtømmende som muligt at opregne og systematisk gruppere de Trangstilfælde, som Lovgivningsmagten anser for at være af en saadan Karakter, at den fornødne Forsorg og Hjælp i Trangstilfælde bør ydes af det offentlige uden Retsvirkninger for paagældende.

Opstaar der Trangstilfælde, som ikke kan henføres til en af de saaledes anerkendte Aarsager, kan Hjælp selvfølgelig ikke nægtes — det vilde være i Strid med det offentliges grundlovsmæssige Pligt —, men Hjælpen kan da ifølge Forsorgsloven kun ydes som *Kommunehjælp*, der afføder visse Retsvirkninger. Loven opstiller i Afsnit V en Række Begrænsninger for Ydelsen af denne Hjælp, blandt andet hvilke særlig skal nævnes, *at* den normalt ikke kan ydes til Supplering af Invaliderente, Aldersrente eller anden offentlig Hjælp uden Retsvirkninger, der svarer til fuld Forsørgelse (§ 293), eller til Supplering af en normal Persons Arbejdsløn i Tilfælde, hvor paagældende har eller kan anvises Arbejde i normal Arbejdstid og til den paa Egnen gængse Arbejdsløn (§ 296), og *at* Hjælpen normalt ikke maa overstige den Hjælp, han i Henhold til Folkeforsikringsloven eller Reglerne om Særhjælp kunde have opnaaet, hvis han havde opfyldt Betingelserne derfor (§ 297).

Kommunehjælpen har for det første den Retsvirkning, at Modtageren er pligtig at erstatte den, saalænge den ikke er eftergivet (§ 301). Hvis der kun er Tale om en forholdsvis forbigaaende Hjælp, vil paagældende ret hurtigt kunne blive fri for denne Retsvirkning, idet Kommunalbestyrelsen er berettiget til at eftergive den, naar han ikke i det sidste halve Aar har modtaget Kommunehjælp og Kommunalbestyrelsen skønner, at han nu vil kunne klare sig selv og opfylde sine Forsørgerpligter uden Kommunehjælp eller Fattighjælp, og forudsat at han ikke ved Dom er frakendt de borgerlige Rettigheder, og det ikke skønnes, at han har Evne til Tilbagebetaling. Er der gaaet 3 Aar, uden at han har modtaget Kommunehjælp, er han berettiget til at forlange Hjælpen eftergivet. Modtager han derimod Kommunehjælp til Stadighed eller af en saadan Størrelse, at den har Karakter af egentlig Forsorg, bliver Virkningerne alvorligere, idet Hjælpen da skal betragtes som Fattighjælp, dog kun med den Virkning, at Valgret og Valgbarhed til offentlige Forsamlinger og Raad fortabes, medmindre Kommunalbestyrelsen undtagelsesvis, fordi Hjælpen er begrundet i særlig store Forsørgerbyrder, langvarig Sygdom eller andre den trængende utilregnelige Aarsager, fritager ham for denne Virkning (§ 307). Kommunehjælp af den anførte Beskaffenhed vil — ligesom iøvrigt Fattighjælp — afskære paagældende fra andre Former for Hjælp (saaledes navnlig Alders- og Invaliderente, Arbejdsløshedsunderstøttelse, Særhjælp m. v.). Ogsaa i visse andre Tilfælde, saasom hvor en Person har tilsneget sig Kommunehjælp; bortødslet eller grovelig misbrugt saadan Hjælp (§ 305), eller hvor han ved uordentlig Livsførelse, uforsvarlig Økonomi, ved urimelig Opgivelse af Stilling eller Arbejde eller ved uden rimelig Aarsag at nægte at tage Arbejde selv er Skyld i Trangen, faar Kommunehjælpen den omtalte Fattighjælpsvirkning (§ 306).

Sluttelig fastsætter Forsorgsloven (Afsnit VI), at offentlig Hjælp i visse Tilfælde som Følge af Trangs-

aarsagens Beskaffenhed skal betragtes som *Fattighjælp* med mere vidtgaaende Virkninger (§ 309). Dette gælder Forsørgelse af arbejdsmodvillige Personer (§ 310), Hjælp til forsømmelige Forsørgere (§§ 311—314), Alkoholister (§§ 315—317), Omstrejfere m. fl. (§§ 318—323) under nærmere angivne Omstændigheder, og der gives i Forbindelse hermed nærmere Bestemmelser om Fremgangsmaaden i disse vanskelige Trangstilfælde.

Efter „Socialt Tidsskrift" ved Departementchef R. Lassen.

Afsluttede Overenskomster.

Ny Overenskomst er oprettet med Barberbladefabriken „Dannevirke", Blaagaardsgade. For nyantagne Arbejdersker er Lønnen 65 Øre, efter 4 Ugers Forløb 70 Øre pr. Time, stigende hver 3. Maaned med 5 Øre til 80 Øre pr. Time. Kvinder, der har været beskæftiget i Virksomheden et halvt Aar, erholder en Ferie af 6 Dage i Forbindelse med 2 Søndage. Kvinder, der har været beskæftiget mindre end et halvt Aar, erholder 1 Feriedag pr. Maaned.

Overenskomsten er gældende fra 1. August 1933 til 1. Februar 1934. For at faa Overenskomsten i Orden maatte vi blokere Virksomheden.

Københ.s Afd. 1 har afsluttet ny Overenskomst med Københavns Buddingpulverfabrik (Firma Menche). Lønnen er for Kvinder fra 16 til 18 Aar 25 Kr. pr. Uge, for Kvinder over 18 Aar 28 Kr. og for Arbejdslederne paa Stuerne 30 Kr. pr. Uge. I Ulykkestilfælde betales indtil 18 Aars Alderen 2 Kr., ellers 3 Kr. pr. Dag de første 4 Uger, derefter i 9 Uger Forskellen mellem Sygekassehjælpen og Arbejdslønnen mod Forevisning af Lægeattest. Kvinderne erholder, naar de har været beskæftiget i Virksomheden et halvt Aar 6 Dages Sommerferie med fuld Løn.

Overenskomsten er gældende fra 25. August 1933 til 1. August 1934.

Hos Firmaet Thyge Ludvigsen & Co., hvor vi tidligere har haft Overenskomst, har der været etableret Blokade, da Firmaet underbetalte vore Medlemmer. Blokaden varede 4 Dage, og Resultatet blev følgende Overenskomst: Lønnen for Kvinder under 18 Aar 25 Kr., for Kvinder over 18 Aar 28 Kr. pr. Uge. Arbejdslederne paa Stuerne betales med 30 Kr. ugentlig. I Ulykkestilfælde betales mod Forevisning af Lægeattest til unge Kvinder under 18 Aar 2 Kr. pr. Dag de første 4 Uger, til Kvinder over 18 Aar 3 Kr. pr. Dag, derefter i 9 Uger Forskellen mellem Sygekassehjælpen og Arbejdslønnen. Kvinder, der har været beskæftiget ½ Aar i Virksomheden, erholder 6 Dages Sommerferie med Løn.

Overenskomsten er gældende i 1 Aar til 16. August 1934.

Samme Afdeling har afsluttet Overenskomst med Arbejdsmændenes Fællesledelse. Lønnen er for Sommerhalvaaret fra 1. April til 1. Oktober 40 Kr. pr. Uge, for Vinterhalvaaret fra 1. Oktober til 1. April 45 Kr. pr. Uge. Kvinder, der har været ansat fra 1. Januar, erholder i Tiden fra 1. Maj til 1. September en Sommerferie paa 6 Dage i Forbindelse med 2 Søndage med fuld Løn.

Overenskomsten træder i Kraft den 1. Juni 1933 og er gældende til 1. Juni 1934.

Samme Afdeling har faaet Lønningerne for Kvinderne, der er beskæftigede i Landmandsbanken og Handelsbanken, hævet med 1 Kr. 68 Øre pr. Maaned, fra 71 Kr. 15 Øre til 72 Kr. 83 Øre.

Med Firmaet Odense Ægforretning er opnaaet Enighed om, at Kvinderne paa Filialen i Svendborg betales efter den gældende Overenskomst for Ægforretningerne.

Med Roskilde Konservesfabrik er opnaaet Enighed om en Ordning for unge Kvinder under 18 Aar. Lønnen for disse er 49 Øre pr. Time. Det er en Forudsætning, at disse unge Kvinder ikke maa skære Fisk.

Ordningen traadte i Kraft den 2. September 1933 og løber sammen med Overenskomsten.

Ved Forhandling med Dehn's Dampvaskeri er opnaaet følgende Ordning vedrørende Haandstrygning af Kitler, Frakker og Forklæder. Kitler og Frakker betales med 4 Øre pr. Stk., Forklæder betales med 1 Øre pr. Stk. Tøjet skal være strøget paa Presse først og det er en Forudsætning for Akkorden, at Strygerskerne ikke skal stryge Kitler og Forklæder nedenfor Ærmerne.

Horsens Afdeling har med Horsens Dynamofabrik truffet den Ordning, at Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning er gældende for denne Virksomhed fra 1. September 1933.

Mæglingsmøder.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Glud & Marstrands Fabriker, Løveallé, i Anledning af, at Virksomheden uberettiget havde afskediget et af vore Medlemmer, der havde faaet Tilladelse til at være hjemme den 6. Juli, men som næste Dag afskedigedes, fordi hun var udeblevet fra sit Arbejde. Sagen diskuteredes og sluttede med de faldne Udtalelser, idet Virksomheden gav Tilsagn om at genantage vort Medlem.

Fællesmøde afholdt i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af, at vore Medlemmer hos Skjortefabrikant Torp, Blaagaardsgade, har haft en Del Ventetid (4½ Time), som de ikke fik Betaling for.

Ved Fællesmødet enedes man om, idet begge Parter forbeholder sig deres principielle Stilling med Hensyn til Betaling for Ventetid, at Firmaet indgaar paa til fuld Afgørelse af de foreliggende Uoverensstemmelser at betale hver Strygerske 3 Kr. Tillige ordnedes Elevspørgsmaalet.

Paa Begæring af Sammenslutningen afholdtes Mæglingsmøde paa Glud & Marstrands Fabriker, Løveallé, i Anledning af Klage over, at de kvindelige Arbejdere, ialt 10, der beskæftiges som Pudsersker paa andet Hold, havde standset Arbejdet i 3 Timer. Firmaet krævede Erstatning for dette Tab.

Forbundets og Arbejdets Repræsentanter bemærkede, at Grunden til Afholdelsen af Klubmødet var den, at der hos Kvinderne var opstaaet Uro i Anledning af, at Hjælpepigernes Fortjeneste i de senere Uger var blevet forringet ved Tilstedeværelsen af et stort Antal Returvarer, som Hjælpepigerne skal ompudse uden Vederlag. Iøvrigt bemærkedes, at Tillidsmanden havde anmodet Ledelsen om ved Hold-Skiftning at maatte afholde et lille Møde med de 10 Kvinder, som arbejdede paa sidste Hold for at drøfte den foreliggende Situation. Denne Anmodning havde Firmaets Ledelse afslaaet.

Direktør Rasmussen oplyste, at Kvindernes Repræsentant ikke havde haft nogen Anledning til at standse Arbejdet, idet deres Gennemsnitsfortjeneste for Tidsrummet fra $^{1}/_{1}$ 1932 til $^{20}/_{6}$ 1932 havde udgjort inklusive Skifteholdstillæg 85 Øre pr. Time, medens den fra $^{12}/_{4}$ 1933 til $^{20}/_{6}$ 1933 havde udgjort 88 Øre pr. Time inklusive Skifteholdstillæg.

Vi bemærkede hertil, at Fortjenesten i de sidste Uger af ovennævnte Periode kun havde udgjort 78,8 Øre pr. Time inklusive Skifteholdstillæg. Denne Lønningsdifference havde foraarsaget den opstaaede Uro. Direktør Rasmussen hævdede, at Kvinderne aflønnedes efter en i sin Tid truffen Aftale. Vi bestred, at der forelaa en Aftale med Hensyn til Returv rer. Da vi ikke kunde imødekomme Firmaets Krav om Erstatning, opnaaedes ikke Enighed. Firmaet forbeholdt sig deres Stilling.

Mæglingsmøde afholdt samme Sted i Anledning af Klage over, at Firmaet forringer en Fællesakkord ved i denne at indsætte timelønnede Arbejdersker. Ved Mødet krævede vi, at den hidtidige Fællesakkord blev genindført, og at de Kvinder, der nu er antaget til Sortering, udelukkes fra Andel i Fællesakkorden. Direktør Rasmussen erklærede sig villig til at imødekomme det rejste Krav.

Mæglingsmøde afholdt samme Sted i Anledning af, at Firmaet havde udtaget et Arbejde, Randingen, af Akkorden og givet Hjælpepigerne dette Arbejde til Timelønsbetaling. Dette har forringet Akkordarbejdernes Fortjeneste. Sagen henvistes til lokal Forhandling.

Samtidig behandledes en Sag vedrørende Forhøjelse af Timelønnen for et af vore Medlemmer, som for en Timeløn af 59 Øre arbejder paa Slibning af Kedler, Kaffekander og Raavarer uden nogensinde at have Adgang til Akkord.

Direktør Rasmussen vilde overveje Spørgsmaalet.

Mæglingsmøde afholdt paa Skandinavisk Gasapparatfabrik i Anledning af, at Firmaet ensidig har nedsat en Akkord for Medbringer af Axel loddet fra 2,8 til 0,85 Øre pr. Stk., idet denne Pris har været indbefattet i Fællesakkorden og nu udføres ved enkelt Akkord. Sagen diskuteredes og vistes tilbage til lokal Forhandling. Sagen er senere gaaet i Orden.

Mæglingsmøde afholdt paa K. Madsens Trikotagefabrik i Horsens vedrørende Ansættelse af Spoleakkorder. Man enedes om I. Chr. Møllers Akkordpriser for Spoling samt, hvor det viser sig, at Garnet er filtret i Farvningen, eller Kvaliteten er vanskelig i Spoling, maa dette spoles paa Timeløn. Ligeledes hvor der viser sig Vanskelighed for Ekspl. $^{3}/_{16}$, at der ikke er Spoler nok fra den enkelte Maskine.

Mæglingsmøde afholdt hos Firmaet Brix-Petersen, Nørregade, i Anledning af, at de stadig lader Arbejdet ved Montering og Pakning af Propper udføre paa Mindstebetaling til Trods for, at Arbejdet udmærket kan udføres i Akkord. Sagen diskuteredes og vistes tilbage til lokal Forhandling, idet hver af Processens 5 Stadier tages op til Behandling. Hver Undersøgelse vil strække sig over en Uges Produktion. Skulde Sagen ikke herigennem føre til noget Resultat, genoptages den atter til organisationsmæssig Behandling.

Mæglingsmøde afholdt med Firmaet Phillips Fabriker, Strandlodsvej, i Anledning af Klage over, at Firmaet lønner 20 af vore Medlemmer med Mindstebetalingen til Trods for, at der ikke er Adgang til Akkord.

Paa samme Virksomhed arbejder 15 Kvinder i Glødelampeafdelingen for en Timeløn af 63 Øre plus 20 pCt. Da disse Medlemmer er Specialister, ønskede vi et Tillæg til deres Løn.

Vi tog Lønkravet for disse tilbage, da Firmaets Repræsentanter lovede, at Arbejdet i Glødelampeafdelingen vilde blive sat i Akkord fra Ugen efter.

Om det første Spørgsmaal opnaaedes ikke Enighed, hvorfor Timandsmøde i Sagen er begæret.

Ledvogterskernes Generalforsamling.

Ledvogterskernes Afdeling, 2. Distrikt, afholdt ordinær Generalforsamling i Herning Søndag den 28. Maj 1933. — Til Stede som Repræsentant for 1. Distrikt var Fru Jensen, Tingsted, som samtidig var sendt som Repræsentant fra Hovedbestyrelsen, da Forretningsfører Fru Alvilda Andersen var forhindret i at give Møde. Formanden for Banepersonalets Afdeling, Th. Frederiksen, var ligeledes indbudt og mødt samt Gruppeformændene paa Strækningen Holstebro—Brande. Efter at Formanden, Fru Kristiansen, Nr. Kollund, havde budt Velkommen, blev der af Kassereren omdelt en Sang. Efter Afsyngelsen af denne gik man over til Dagsordenen. Fru Laursen, Vildbjerg, valgtes til Ordstyrer og gav Ordet til Sekretæren, Fru Kristiansen, Sønderport, som oplæste Protokollerne, og Formanden gav en kort Beretning om Afdelingens Arbejde i det for-

løbne Aar, hvorefter Protokollerne godkendtes. Regnskabet godkendtes ligeledes enstemmigt. Derefter gik man over til Valg. Til Kasserer genvalgtes Fru Povlsen med Akklamation, og det vedtoges at forhøje Kassererens Løn med 25 Kr. i det kommende Aar paa Grund af, at Afdeling 1 og 2 var slaaet sammen, og derved var der blevet paalagt Kassereren et langt større Arbejde. Til Bestyrelsen var der ligeledes Genvalg, Suppleanter blev Fru Maren Jensen, Kibæk, og Fru Marie Andersen, Jellinge. Revisorer var Genvalg, Suppleant Fru Johanne Thomsen, Thyregod.

Af Forslag mødte Fru Jensen med Forespørgsel fra Hovedkontoret, om man her i 2. Distrikt ønskede en ny Forhandling optaget med Generaldirektoratet angaaende Afløsningssystemet. Efter en længere Diskussion, hvori saa godt som alle udtalte sig enten for eller imod, vedtoges det *ikke foreløbig* at optage nye Forhandlinger, hvilket tiltraadtes af 1. Distrikt, da man ikke syntes Tiden var særlig gunstig for nye Forhandlinger. Det overlodes Fru Jensen, Tingsted, at overbringe Hovedkontoret Afdelingernes Svar. Et Forslag om Oprettelse af en Sygeforsikring inden for Ledvogterskerne forkastedes.

Et Forslag om en lille Festlighed til næste Aars Generalforsamling i Anledning af 15-Aars Dagen for Afdelingens Stiftelse; det overlodes til Bestyrelsen at arrangere alt Festen vedrørende.

Derefter var Dagsordenen udtømt, og Gæsterne fik Ordet og takkede for Indbydelsen. Formanden takkede de mødte og de der havde haft Ordet i Diskussionen, hvorefter Generalforsamlingen sluttede med Afsyngelse af „Internationale".

P. A. V.

Petrine Kristiansen, Sønderport, Sekretær.

Den intern. Grov- og Fabriksarbejder Føderations 5. Kongres

i Prag i Dagene 15., 16., 17. og 18. Septbr. 1933.

Punkt 1. Aabning.
— 2. Velkomsttaler.
— 3. Fastsættelse af Forretningsorden.
— 4. Beretningen 1929—1932.
— 5. Kasseberetningen 1929—1932.
— 6. Meddelelsesbladet.
— 7. Indkomne Forslag:
  a. Spørgsmaalet om international Hjælp under Strejker og Lockouter.
  b. Arbejdstidsproblemet under særlig Hensyntagen til 40-Timersugen for Dagarbejdere og 36-Timersugen for Arbejdere i Foretagender eller Foretagenders Afdelinger med kontinuerlig Drift.
  c. Øvrige Forslag.
— 8. Foredrag af Redaktør Friedrich Stampfer: Mellem Fascisme og Kommunisme.
— 9. Forholdene for Arbejderne i Tændstiksindustrien.
— 10. Internationales Sæde fastsættes (Eksekutivkomiteen foreslaar Amsterdam).
— 11. Valg:
  a. Gruppering af Landene til Repræsentation i Eksekutivkomiteen.
  b. Valg af Eksekutivkomiteens Medlemmer og deres Suppleanter.
  c. Valg af Formand og Sekretær.
— 12. Afslutning.

Kongressen blev afholdt i Folkets Hus i Prag, hvor Kongreslokalet var smukt pyntet. Den czekiske Organisations herlige Sangkor sang Internationale og flere Arbejdersange.

Sekretæren de Jonge bød de Delegerede og Gæsterne Velkommen, mindedes de Døde, og udtalte sin Sorg og Beklagelse over, at vore tyske Broderorganisationer ikke var repræsenteret. Forholdene i Tyskland var i Dag af den Beskaffenhed, at det maatte vække til grundig Eftertanke, og at kun Enighed og Sammenhold i Arbejderklassen førte til dennes Frigørelse. Tysklands Skæbne talte sit tydeligste Sprog, Millioner af Mennesker vansmægtede under Diktaturets Aag, og Indførelsen af Jern og Staal viste tydeligt, at Tyskland rustede til en ny Krig. Omtalte at Medlemstallet paa Grund af Forholdene i Tyskland, var reduceret fra 596000 til 363000.

Sluttede sin Indledningstale med en kraftig Opfordring til de Delegerede om gennem deres Organisationer, saavel nationalt som internationalt, at gøre deres Indsats for Arbejderklassens Frigørelse.

Derefter hilste de indbudte Gæster, og det gik ganske naturligt som en rød Traad gennem alle Talerne, Sorgen og Beklagelsen over Forholdene i Tyskland.

Et smukt Udtryk for Deltagelsen med vore tyske Kammerater, udtryktes i, at det Bord, hvor vore tyske Kammerater skulde have siddet, var pyntet med Blomster og vore czekiske Kammerater havde givet deres Harme Udtryk i følgende:

Nemecti soudruzi-delegáti nemohli na sjezd prijeti, protoze byli Hitlerovci bud zavrazdeni a nebo uvezneni.

Tyske Kammerater-Delegerede, der ikke kan være til Stede paa Kongressen, fordi de er blevet myrdet eller fængslet af Hitler-Banden.

Forinden den egentlige Dagsorden behandledes, vedtoges følgende Resolution eenstemmigt:

Boykot af Hitler-Tyskland.

International Grov- og Fabriksarbejder-Føderations 5. ordinære Kongres, afholdt i Prag den 15., 16. og 17. September 1933, hvis Deltagere i deres respektive Lande har taget de talrige Beviser paa Terroren og den eksempelløse Grusomhed af de national-socialistiske Bander i Tyskland til Efterretning, giver Udtryk for sin Beskæmmelse over, at Menneskeheden i det 20. Aarhundrede kunde falde tilbage til den forfærdelige Barbarisme, saadan som Hitler-Regimet i Tyskland fremviser.

Kongressen udtaler sin Sympati og Solidaritet overfor de forfulgte tyske Arbejdere samt alle andre Ofre for det fascistiske Diktatur, og fastslaar, at alle civiliserede Folkeslag spontant har vendt sig imod disse utrolige Voldsgerninger.

Kongressen tilslutter sig den almindelige Boykot, som den Internationale faglige Central har proklameret mod tyske Varer og opfordrer de Fabrikarbejder-Internationalen tilsluttede Organisationer til at støtte deres Landsorganisationer i enhver Henseende ved Gennemførelsen af Boykotten.

Sekretæren aflagde derefter Beretning for de forløbne 4 Aar.

Ved Regnskabets Forelæggelse, meddelte Kassereren at Kontingentet paa 3 Gylden pr. 1000 Medlemmer pr. Aar, ikke længere strakte til, nu den tyske Organisation ikke mere betalte, og henstillede at der nedsattes en Kommission til Behandling af dette Spørgsmaal; dette vedtoges, og Kongressen sluttede

sig eenstemmigt til dennes Forslag, gaaende ud paa følgende:

Den Internationale Grov- og Fabriksarbejder-Føderations 5. ordinære Kongres, afholdt i Prag i Dagene 15. til 17. September 1933, har taget det internationale Sekretariats Beretning om Virksomheden i Tiden 1929-1932 til Efterretning.

Denne Beretning er et Vidnesbyrd om, at det internationale Sekretariat i Beretningsperioden har udviklet sig i opadstigende Linie. Det økonomiske Livs internationale Sammenfletning og den internationale Koncern- og Trustdannelse, som ingen Steder er saa vidt fremskredet som indenfor det Organisationsomraade, der tilhører Fabriksarbejderforbundene, gør det til en ubetinget Nødvendighed, at det internationale Sekretariats Virksomhed saavidt muligt opretholdes.

Kongressen har ligeledes taget Regnskabsberetning over Tiden 1929-1932 til Efterretning. Det fremgaar af denne Regnskabsberetning, at i hvert af Beretningsperiodens Aar har Udgifterne overskredet Indtægterne, og at det lille Reservefond, som er blevet dannet i tidligere Aar, nu er næsten udtømt.

Den har ligeledes taget i Betragtning, at Internationales Indtægter, grundet paa Tabet af det tyske Fabriksarbejderforbund, allerede i Aaret 1933 er mindsket med ca. en Trediedel, hvilket yderligere forværrer den økonomiske Stilling.

Kongressen mener, at der bør søges og findes Midler og Veje til at genoprette Ligevægten i det internationale Sekretariats Budget. Grundet paa de i denne Beslutning forekommende Betragtninger, mener Kongressen det nødvendigt, at dette sker dels ved en Forøgelse af Indtægterne med 5 holl. Gld. pr. 1000 Medlemmer, dels ved Besparelser.

Af de indkomne Forslag, var Spørgsmaalet om international Hjælp under Strejker og Lockouter under stor Debat, og man vedtog at Forslaget skulde undersøges af Eksekutivkomiteen, og forelægges næste Kongres.

Følgende Forslag om Arbejdstidsforkortelse vedtoges eenstemmigt:

Under Kapitalismen er den stigende Rationalisering og Industriens Fortrustning overvejende sket paa Arbejderklassens Bekostning. Produktionen udvides, medens Arbejdet formindskes. Over hele Industrien reduceres Lønningerne, medens Arbejdsløsheden vokser.

Kapitalismen søger nu at udnytte Kravet om en kortere Arbejdsuge ved at føre en Politik om kortere Arbejdstid og lavere Indtægter, hovedsageligt med det Formaal for Øje at overføre en Del af Omkostningerne til Arbejdsløshedsunderstøttelsen paa Lønningsfondet.

Kongressen modsætter sig en saadan Bevægelse, som uundgaaeligt vilde føre til et lavere Leveniveau for Lønarbejderne. Den rationaliserede Industri gør det muligt at lade Produktionsprocessen foregaa i en kortere Arbejdsuge uden nogen som helst Nedsættelse af Ugelønnen.

Fabriksarbejder-Internationalens Kongres skriver under paa den internationale faglige Centrals og den socialistiske Arbejder-Internationales Krav vedrørende Arbejdstiden og giver Udtryk for sin Mening, at en 40-Timers Uge for Dagarbejdere og en 36-Timersuge for Arbejdere i Foretagender med hel kontinuerlig Drift, resp. saadanne Driftsafdelinger, er en økonomisk Nødvendighed og praktisk gennemførlig.

Tilsvarende IFC's Standpunkt gaar Kongressen ud fra den Grundsætning, at ved en Gennemførelse af den krævede Arbejdstidsforkortelse, skal Time-, Dag- eller Akkordlønnen forhøjes tilsvarende for derved at fritage Arbejderne for et Løntab, som ellers vilde være Følgen af en Forkortelse af Arbejdstiden.

Kongressen takker IFC og Den internationale Arbejdskonferences Arbejdergruppe i Genève for den Indsats, de har gjort for Arbejdstidens Forkortelse, og opfordrer de Fabriksarbejder-Internationalen tilsluttede Organisationer til at støtte IFC's og nævnte Arbejdergruppes Bestræbelser saaledes, at de indenfor Rammerne for deres faglige Landsorganisationer opbyder alt for i deres Lande snarest muligt at faa gennemført en *lovmæssig* Indførelse af en 40-Timersuge for Dagarbejdere og en 36-Timersuge for Holdarbejdere.

Der forelaa Forslag fra Eksekutivkomiteen vedrørende dennes Sammensætning. Eksekutivkomiteen har tidligere bestaaet af 6 Medlemmer, hvoraf det ene Mandat var forbeholdt Skandinavien. Eksekutivkomiteens Forslag gik ud paa at udvide denne med 1 Medlem, saaledes at Skandinavien fik 2 Medlemmer. Eksekutivkomiteen bestaar saaledes af: Jurgens, Holland, Weiss, Østrig, Fassing, Belgien, Dukes, England, Strand, Sverige, og Robert Nielsen, Danmark, det syvende Mandat, er forbeholdt Tyskland i det Tilfælde der bliver Mulighed for, at disse paany kan tilslutte sig International Grov- og Fabriksarbejder-Sekretariatet. Til Sekretær genvalgtes med Akklamation K. de Jonge, Holland.

Paa Grund af, at Tyskland ikke mere er med, skete der dette, at der skulde vælges en ny Formand i Stedet for Aug Brey, Tyskland, der i den Tid, Grov- og Fabriksarbejdernes Internationale har eksisteret, har været dennes Formand.

Vi havde den Glæde, at det blev vort Land der fik Æren af at besætte Formandspladsen, idet Sekretær i Dansk Arbejdsmandsforbund, Robert Nielsen eenstemmigt blev valgt til Formand.

Vi føjer vor Lykønskning til Valget, thi vi ved, at Robert Nielsen baade kan og vil udføre sit Hverv som Formand til Gavn for de ufaglærte Mænd og Kvinder Verden over.

Det vedtoges at Internationales Sæde paany skal være Amsterdam.

Som Flygtning i Prag opholder sig for Tiden Otto Wells, den tidligere Formand for det tyske Socialdemokrati. Wells havde Fødselsdag under Kongressen, og denne sendte en Blomsterhilsen, hvorfor Kongressen modtog en hjertelig Takkeskrivelse.

Kongressen bevilgede et Beløb til tyske Flygtninge, hvoraf mange opholder sig i Prag.

Den tidligere Redaktør af Vorwärts, Frederik Stampfer fra Berlin, der ligeledes befinder sig som tysk Flygtning i Prag, holdt Foredrag: „Mellem Fascisme og Kommunisme". Frederik Stampfer, der selv har oplevet den frygtelige Tid i Berlin, holdt sit Foredrag under fuldkommen Stilhed. Foredraget gjorde et dybt Indtryk paa de Delegerede, der forstod hvor uhyre Lidelserne for vore tyske Kammerater har været og stadig er.

Kongressen tilkendegav sin Tilslutning til Frederik Stampfers Haab om, at det tyske Folk snarest maatte blive frigjort for det Aag, de i Øjeblikket lever under, ved efter Foredragets Slutning kraftigt at applaudere.

Efter Afsyngelsen af Internationale sluttede Kongressen.

⊡

I Forbindelse med 6. internationale faglige Kongres i Bryssel afholdtes

Den internationale faglige Kvindekonference i Bryssel.

Den 28. og 29. Juli 1933 afholdtes i Folkets Hus i Bryssel under Forsæde af Generalsekretær Schevenels den indenfor Rammen af den 6. internationale

Fagforeningskongres stedfindende internationale faglige Kvindekonference, paa hvilken følgende Landsorganisationer var repræsenteret: Belgien, Danmark, Frankrig, Storbritannien, Østrig og Czekoslovakiet. — Konferencens Dagsorden omfattede to Punkter, nemlig Spørgsmaalet om Kvindearbejdet i Krisetider og med Henblik paa Rationaliseringen (Indleder Fru Chevenard), Kvindelønnen (Indleder Frk. Varley) og Kvindernes Stilling til Fascismen (Frk. Novotná). Den til de to første Punkter udarbejdede Resolution blev henvist til I. F. C.s Bestyrelse. Resolutionen vedrørende Kvinderne og Fascismen, der ogsaa enstemmigt godkendtes af Kongressen og særlig beskæftiger sig med Forholdene i Tyskland, har følgende Ordlyd:

„Den den 28. og 29. Juli 1933 i Bryssel afholdte internationale faglige Kvindekonference udtaler sin dybeste Afsky over de Voldsgerninger, som er begaaet mod den tyske Arbejderklasse, og protesterer paa det kraftigste derimod, at man paa brutal Maade har ødelagt Fagforeningerne og røvet deres Ejendom.

Med dyb Medfølelse mindes den Ofrene for den tyske fascistiske Reaktion. De Lidelser, som disse Ofre og deres Paarørende har gennemgaaet, vil for stedse være bundfæstet i alle arbejdende Kvinders Hjerter og styrke den urokkelige Vilje til effektiv Bekæmpelse af alle Magter, som gennem Tortur og Grusomheder vil paatvinge Mennesker en anden Overbevisning, berøve dem deres Menneskeværdighed, hemme deres fornuftsmæssige Bedømmelsesevne og undergrave enhver kulturel Udvikling. Tyskland var et af de Lande, hvor Kvindens økonomiske og samfundsmæssige Ligeberettigelse var videst fremskreden. I Øjeblikket er Kvindens Udvikling afhængig af enkeltes diktatoriske Vilje, som ikke anerkender Kvindernes Ligeberettigelse. Man taaler, at Kvinderne udfører haardt Fabriksarbejde, men fortrænges fra de højere Erhverv. Kvindernes Ret til frit at vælge deres Erhverv i Henhold til deres Evner er fuldkommen ophævet. Man har frataget de tyske Kvinder Selvbestemmelsesretten. Langt haardere end Mændene rammes de tyske Kvinder af Diktatorens Bestemmelser, som tilstræber at gøre alle Veje til økonomisk og samfundsmæssig Demokrati ufarbare.

Vi er fast overbeviste om, at den nuværende fascistiske Regering ikke vil kunne holde sig ved Magten. Desto haardere Undertrykkelsen er, des mægtigere vil de modstaaende Kræfter til dens Overvindelse blive, des mere levende vil Troen være paa et maalbevidst Demokrati paa det økonomiske, samfundsmæssige, kulturelle, nationale og internationale Omraade.

De arbejdende Kvinders Konference opfordrer Kvinderne i alle Lande, som anser den personlige Frihed for en uundværlig Livsbetingelse, til ikke blot at give Udtryk for deres Medfølelse, men tillige at modvirke de fascistiske Diktaturer gennem Oplysningsarbejde i alle Kredse, gennem utrættelig Propaganda- og Organisationsvirksomhed, gennem Kamp mod enhver Reaktion, som truer Kvindernes Ligeberettigelse, som er tilkæmpet under saa svære Omstændigheder, samt især gennem samvittighedsfuld Opfyldelse af den Opgave at bistaa de nu undertrykte tyske Kvinder."

Den socialdemokratiske Presse.

En udmærket Agitator sagde i sin Tid, at Manden, der støtter Modstanderpressen, ikke er klogere end det Fæ, der paa Markedet putter sin Tiøre i en Automat for at faa en Lussing. Billedet har vedvarende Gyldighed. Men det maa ganske vist tilføjes, at den Presse, der for de modtagne Tiører uddeler varme og ærlige Lussinger, ikke er den farligste. Der er mere Grund til at holde et vaagent Øje med den Modstanderpresse, der smører Arbejderen om Munden for hans Tiøre.

Den borgerlige Presse, der smiskende sniger sig ind paa Arbejderne. er et forholdsvist nyt Fænomen. Denne Presse, der for blot en lille Snes Aar siden altid viste Smaakaarsfolk sine bidske Tænder, viser dem nu til Hverdagsbrug en logrende Hale. Forklaringen er naturligvis ikke blidere Følelser, Aarsagen er, meget simpelt, denne: Der er efterhaanden i de industrialiserede borgerlige Blade bundet saa store Privatkapitaler, at de for at kunne finde Forrentning og Udbytte. til en snæver Udgiver-Klike eller Familie maa strække Fangarmene langt udover deres temmelig snævre politiske Basis. Og i vid Udstrækning er denne Udvidelse af Geschæften lykkedes.

En kapitalstærk borgerlig Presse, udrustet med fremragende Teknik, med vældige Kapitaler til Raadighed, er trængt frem ved at kamouflere sine virkelige Hensigter, ved at lægge Stemmen om, begrænse og affarve sit politiske Stof og udvide Underholdnings-, Sensations- og Billedstoffet, endvidere ved en rundhaandet Uddeling af Favører til Abonnenter gennem Præmiekonkurrencer og Tilgift. Ved Hjælp af al denne Lokkemad fisker disse Blade efter Arbejdernes Tiører. Og det er netop disse sidste Tiører, der betinger Forretningens Rentabilitet og giver det Overskud, som muliggør nye Erobringer. Det lyder paradoksalt, men det er kun den nøgne Sandhed, at f. Eks. den københavnske antisocialistiske Presses Position og Aktionsdygtighed i væsentlig Grad afhænger af socialistiske Tiører! Og hvortil denne Presse benytter sin Position og Magt er trods al Kamouflage klart nok: Naar det virkelig gælder, naar de store Situationer indtræffer, afører Ulven sig Faarepelsen.

Modstanderpressen kan imidlertid kun bekæmpes med de Vaaben, den selv bruger. Og det er just paa det Fremstød, den socialdemokratiske Presse nu forbereder, der tages Sigte. Den raader ikke over saadanne Millionkapitaler, som Rigmænd og Spekulanter er villige til at stikke i borgerlige Bladforetagender, den kan heller ikke gaa med i ethvert Sensations-Opløb og ikke basere sin Eksistens paa Døgnets tilfældige Sjov. Men over hele Landet, lige fra Hovedorganet til det mindste af Provinsbladene, vil Bestræbelserne nu gaa ud paa at levere Læserne et større og fyldigere, mere underholdende og lødigt Blad. For Hovedstadens Vedkommende bliver *„Social-Demokraten"* ikke blot væsentlig udvidet, saa Stoffet kan faa større Fylde og Alsidighed, men tillige vil Søndagstillæget „Hjemmets Søndag" — der jo har Tusinder af Læsere ud over Landet — blive trykt i bekvemt Magasin-Format og udvidet, saa det bliver bedre konkurrencedygtigt overfor de borgerlige Blades Søndagstillæg.

Men ikke nok dermed: I en nær Fremtid vil der blive budt *alle* den socialdemokratiske Presses Abonnenter en ganske enestaaende Favør: Levering af en hel Haandbogs-Serie *„Hjemmets Bibliotek"* til den billige Pris af 1 Kr. 25 Øre pr. Bind (300 Sider). Det bliver en Serie paa 12 lødige Bøger, som der vil være Brug for i ethvert Hjem, skrevet af udmærkede Specialister og spændende over Emner som Radio, Madlavning, Lægebog, Lovbog, Haandarbejdsbog, Havebog, de unges Lejrliv o. s. v.

En vældig Spredning af almennyttig Haandbogs-Litteratur til de tusinde Hjem.

Det er for en Gangs Skyld et virkeligt billigt Tilbud, som Arbejderne kan modtage uden Mistanke. Det er *deres egen Presse,* der byder dem en haandgribelig Favør, og samtidig opfylder en kulturel Mission.

Det er derfor vor Anmodning: *Støt den socialdemokratiske Presse.* For 60 Aar siden startede de første Fagforeninger det første socialdemokratiske Blad. Siden da er Pressen vokset ud over hele Landet. I alle disse Aar har Pressen været Arbejderklassens stærkeste Vaaben i enhver faglig og politisk Kamp. Tiderne er alvorlige paa alle Omraader. Kun en stærk socialdemokratisk Presse, parat til at optage Kampen til alle Sider, kan værne og fæstne Arbejderklassens Magtposition for kommende Tider.

Arbejdernes kooperative Skotøjsfabrik.

Under de nuværende og for Arbejderklassen særdeles uheldige Samfundsforhold, som er en Følge af Kapitalismens hensynsløse Spekulation i at tilvende sig en meningsløs Profit af Produktion og Omsætning, maa det være enhver Arbejders Opgave at medvirke til at forandre disse Forhold ved at støtte alle kooperative Arbejderforetagender, der har til Maal: Arbejdernes Overtagelse af Produktionsmidlerne og direkte Salg til Forbrugerne. Som et Led i disse Bestræbelser er oprettet Arbejdernes kooperative Skotøjsfabrik, hvis Opgave er at fremstille al Slags nyt Fodtøj samt Reparationer til en efter Kvaliteten billig Pris.

Derfor henstiller vi til alle Arbejdere: *Støt Kooperationen og støt dig selv!* Bliv Medlem af „A. K. S.", der er et Andelsselskab (Indskud 25 Øre). Gør dit Indkøb af Fodtøj fra egen Fabrik, der har du Garanti for, at du faar den rigtige Vare til billigste Pris.

Arbejdernes kooperative Skotøjsfabrik („A. K. S.") er Stengade 6, ved Nørrebrogade.

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—7. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. med Kost, 7 Kr. uden Kost. Enkelte Timer 75 Øre. Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv. Telf. 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Tilmelding af Arbejdsløse hver Dag fra Kl. 10—11.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Onsdag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien:

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 8½—9½ og 10—11.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.)

Kontor: Hauserplads 14¹. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 5—7 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Københavns Afd. 7.
(Budene ved Bladkompagniet).

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er i Regelen aabent Tirsdag fra Kl. 12½—2½.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3 Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 70 | Januar 1934 | 19. Aargang

Ved Aarsskiftet.

Atter svandt et Aar, som ikke opfyldte vore gode Ønsker for vore mange Medlemmer, men som dog, til Trods for at det saa mørkt og truende ud, er gaaet nogenlunde. Arbejderklassen viste ved de forskellige Valg, vi har haft, dels i de sidste Maaneder i 1932 og dels i Foraaret 1933, at de vidste, hvor de hørte hjemme, trods Lokketoner fra Kommunisternes Side, at de gennem den store Tilslutning, Valgene gav vore Partifæller, har styrket disse, saaledes at de med Vilje og ubrydelig Energi har ført adskillige Love frem til Gavn for de smaa i Samfundet.

Som det er gaaet indenfor den politiske Bevægelse, hvor Sammenhold og Enighed har gjort stærke i Kampen, saaledes maa vi ogsaa fagligt samles for at opnaa, bevare og styrke de Rettigheder, vi een Gang har tilkæmpet os. I 1933 fik man afværget Stor-Lock-out'en, og vi staar nu atter over for en Overenskomstsituation; saa godt som alle vore mange Overenskomster er opsagte, og ingen kan i Dag med Bestemthed sige, hvorledes hele Arbejdssituationen kommer til at ligge, men eet er vi sikre paa: hvad enten Foraaret bliver Kamp eller Arbejdsro, saa staar vi urokkelig fast ved vor Organisation, thi kun Sammenhold og Enighed gør os stærke i Kampen for vor Ret.

Et godt og arbejdsbringende Nytaar ønskes alle vore Medlemmer, og en Tak til Afdelingsledelserne for godt og loyalt Samarbejde i det forløbne Aar og vel mødt til Arbejde i det nye Aar.

Alvilda Andersen.

⊡

Overenskomstsituationen.

Spørgsmaalet vedrørende Opsigelse eller Ikke-Opsigelse af Overenskomsterne er et aarligt tilbagevendende Fænomen, der i de fleste Tilfælde imødeses med Spænding.

Som sædvanlig afholdt De samvirkende Fagforbund et Formandsmøde, hvor Situationen drøftedes, og man enedes paa dette om at følge Forretningsudvalgets Henstilling om ikke at opsige med alle Stemmer imod 2. Vi har i Aar som sædvanligt ladet foretage Urafstemning over Spørgsmaalet, og vore Medlemmer Landet over har med stor Majoritet fulgt Hovedbestyrelsens Anbefaling ikke at opsige Overenskomsterne. Selve Afstemningsresultatet er igennem Cirkulære fra Hovedkontoret meddelt Afdelingerne.

Imidlertid er Arbejdsgiverne som sædvanlig paa Krigsstien med at opsige Overenskomsterne, en stor Del af dem var opsagt allerede inden 1. November f. A., og Resten er blevet opsagt nu. Da der ikke har været ført nogen Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne, kan vi ikke paa nuværende Tidspunkt sige, hvad Arbejdsgivernes Krav gaar ud paa, men at det er Lønreduktioner, behøver vi jo ikke at tvivle om. Men vi ser dog fortrøstningsfuldt paa Situationen, for Arbejderklassens Sammenhold, som saa ofte har staaet sin Prøve i vanskelige Situationer, skal ogsaa nok føre os frelst igennem denne Gang.

De opsagte Overenskomster omfatter ca. 7300 af Forbundets Medlemmer.

⊡

Kriseforliget.

Gennem lange og besværlige Forhandlinger lykkedes det endelig den 13. December Regeringspartierne at opnaa Enighed med Venstre om forskellige paakrævede Kriseforanstaltninger, deriblandt en udvidet Arbejdsløshedsunderstøttelse til de Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne, der har opbrugt deres ordinære og fortsatte Understøttelse.

For at Medlemmerne personlig kan gøre sig bekendt med Loven, aftrykker vi denne samt et Uddrag af Arbejdsdirektoratets Cirkulære desangaaende.

Til samtlige statsanerkendte Arbejdsløshedskasser.

I Lov om Kriseforanstaltninger af 13. December 1933, Kapitel V, er der fastsat Regler om en midlertidig Udvidelse af Retten til Understøttelse fra statsanerkendte Arbejdsløshedskasser.

Idet man iøvrigt henviser til de enkelte Bestemmelser i ovennævnte Lovkapitel, der findes aftrykt som Bilag til nærværende Cirkulære, skal man herved give følgende Vejledning med Hensyn til Bestemmelsernes Administration:

Betingelserne for Understøttelsens Ydelse, Hjælpens Omfang m. v.

A.

1. Berettiget til Understøttelse ifølge Lovens § 1 er Medlemmer, der har *opbrugt* det i Vedtægten for paagældende Arbejdsløshedskasses Fortsættelseskasse fastsatte *aarlige Maksimum for Ydelse af Fortsættelseshjælp* (normalt 70 Dage), og som *iøvrigt* opfylder Betingelserne for at faa Understøttelse af Arbejdeløshedskassen, jfr. nærmere under C.

2. Retten til Understøttelse i Henhold til § 1 tilkommer ogsaa *Udlærlinge*, der omfattes af Bestemmelsen i Arbejdsløshedslovens § 16, Stk. 2, jfr. Direktoratets Cirkulære af 29. November 1933.

3. Understøttelsen ydes indenfor Tidsrummet fra *10. December 1933 til 30. April 1934.* Hjælpen udbetales med *samme Beløb* som den for paagældende Medlem gældende vedtægtsmæssige Understøttelse og i højst *90 Dage.* Dog er Socialministeren i Medfør af Lovens § 3 bemyndiget til at forlænge nævnte Dageantal med indtil *18 Dage* efter nærmere til sin Tid indgivet Ansøgning fra paagældende Arbejdsløshedskasse. Ved Bevillingen af saadan Ansøgning vil der være at tage Hensyn til, i hvilken Grad Faget er kriseramt, om vedkommende Fortsættelseskasse er aaben eller lukket for Udbetaling samt til Fagets gennemsnitlige Indkomst.

4. Ved Beregning af Maksimum for Fortsættelseshjælp *efter 1. Maj 1934* kommer den i Henhold til heromhandlede Lov ydede Understøttelse *ikke* i Betragtning.

B.

Samme Ret til Understøttelse som de under A nævnte Medlemmer har, ifølge Lovens § 2, forudsat at de paagældende *iøvrigt* opfylder Betingelserne for at faa Understøttelse fra Kassen:

1. Medlemmer, hvis Ret til Understøttelse er bortfaldet, fordi de har opbrugt det i Kassens Vedtægt fastsatte *3 (4) aarige Maksimum* for Understøttelse.

2. Medlemmer, hvis Ret til Understøttelse er bortfaldet eller endnu ikke indtraadt, fordi de ikke har haft Arbejde i mindst *10 Maaneder* i de foregaaende 2 Aar, jfr. Arbejdsløshedslovens § 15, Stk. 4, samt nedenfor under D, Pkt. 5.

3. Medlemmer, hvis Ret til Understøttelse er bortfaldet eller endnu ikke indtraadt, fordi de ikke har haft Arbejde ved Faget i det i *særlig Vedtægtsbestemmelse* foreskrevne Omfang, naar de dog opfylder Lovens Krav om 26 (39) Ugers Arbejde indenfor 3 (4) Aar, jfr. nedenfor under C, Pkt. c.

4. Medlemmer, der er indmeldt *inden 15. Juli 1933,* og hvis Ret til Understøttelse som Følge af Kravet i Arbejdsløshedslovens § 16, Stk. 1, om et Aars Medlemsskab endnu ikke er indtraadt.

Understøttelse udbetalt i Medfør af Lovens §§ 1 og 2 kan i intet Tilfælde *tilsammen* overstige ovennævnte 90 Dage (108 Dage).

C.

Understøttelse til de under A og B nævnte Medlemskategorier kan kun udbetales, forsaavidt de paagældende *iøvrigt* opfylder Betingelserne for at faa Understøttelse fra Arbejdsløshedskassen, og Udbetalingen skal foregaa under lagttagelse af *Vedtægtens almindelige Bestemmelser* med Hensyn til Karensdage, Kontrol m. m. Særligt bemærkes, at *Understøttelserne ikke* kan *udbetales* til:

a. Medlemmer, der har opbrugt det aarlige Maksimum af Understøttelse i Arbejdsløshedskassen, men som *afskæres fra at opbruge Maksimum i Fortsættelseskassen* paa Grund af, at denne endnu ikke er aabnet eller midlertidig er *lukket* for Udbetaling af Understøttelse.
b. Medlemmer, der er uden Ret til Understøttelse, fordi *Arbejdsløshedskassen* som Følge af særlig Vedtægtsbestemmelse er *lukket* for Udbetaling (Malersvendenes og Tjenernes Arbejdsløshedskasser i April 1934).
c. Medlemmer, hvis Ret til Understøttelse er bortfaldet eller endnu ikke indtraadt, fordi de ikke har haft Arbejde i *26 (39) Uger* indenfor 3 (4) Aar, jfr. Arbejdsløshedslovens § 15, Stk. 5.
d. Medlemmer, der omfattes af Bestemmelserne i Arbejdsløshedslovens *§ 17* (Mønstervedtægtens §§ 24 og 27).
e. Medlemmer, der vægrer sig ved at udføre Nødhjælpsarbejde (Mønstervedtægtens § 25).
f. Medlemmer, der gennemgaar *Karenstid.*
g. Medlemmer, der paa Grund af Forseelse mod Kassen er sat i *Karantæne* med Hensyn til Understøttelsesretten.
h. Medlemmer, der gennemgaar *Overgangstiden* fra bidragydende til nydende Medlemsret, jfr. dog ovenfor under B, Pkt. 3.
i. Medlemmer, der er delvis arbejdsløse som Følge af, at de arbejder paa *nedsat Arbejdstid.* Saafremt en Kasse i sin Vedtægt har optaget Regler om Understøttelse til Korttidsarbejdere, kan heromhandlede Understøttelse dog ydes i Overensstemmelse med de saaledes fastsatte Regler.
j. Medlemmer, der oppebærer Arbejdsløshedsfondens Kursusunderstøttelser. Derimod er der intet til Hinder for at oppebære Understøttelse i Henhold til heromhandlede Lov under Kursusdeltagelse efter samme Regler, som er gældende med Hensyn til vedtægtsmæssig Understøttelse og Fortsættelseshjælp.

D.

1. I Henseende til Retten til at erholde *Frikontingent* i Medfør af Arbejdsløshedslovens § 19, Stk. 3, ligestilles heromhandlede Understøttelse med vedtægtsmæssig Understøttelse og Fortsættelseshjælp, saaledes at Medlemmer, der oppebærer heromhand-

SKATTEBILLETTEN.

Hvad der kan fradrages som skattefrit.

Til Brug ved den forestaaende Udfyldning af Skattebilletten for 1933 skal vi, i Lighed med tidligere Aar, gøre opmærksom paa, at Kontingentet til Arbejdsløshedskassen er skattefrit og kan opføres paa Skattebilletten som saadant.

Kontingentet til Arbejdsløshedskassen og Fortsættelseskassen har for Aaret 1933 været Kr. 54,60.

Der kan endvidere ske Fradrag paa Skattebilletten af de Beløb, der er indbetalt i Kontingent til Syge- og Begravelseskasser, til Livs- og Ulykkesforsikring og lign., og som Regel kan der ogsaa fradrages en Del af det Kontingent, der er indbetalt til de faglige Organisationer; men dette sidste Fradrag er forskelligt i de forskellige Kommuner. Vi skal eksempelvis nævne, at i København er det fastsat, at der maa fradrages 75 pCt. af dette Kontingent.

Det samlede Beløb, der kan fradrages, maa dog ikke overstige Kr. 400,00 og skal som fradragsberettiget opføres i en dertil værende særlig Rubrik paa Skattebilletten.

Vi anmoder Arbejdsløshedskassens Tillidsmænd om at gøre alle vore Medlemmer bekendt med foranstaaende.

Alvilda Andersen.

---

lede Understøttelse, *ikke* har Adgang til Frikontintingent for de understøttede Dage.

2. Understøttelse i Henhold til heromhandlede Lov vil kunne ydes i Form af *Rejsehjælp og Flyttehjælp* omsat til Dagpenge indenfor Lovens Maksimum (90 eller 108 Dage), forsaavidt Betingelserne for Ydelsen af saadan Understøttelse iøvrigt er til Stede.

3. Den i Loven omhandlede Understøttelse vil *ikke* kunne ydes i Form af særlig *Juleunderstøttelse,* jfr. Mønstervedtægtens § 19. Ydelsen af ordinær Juleunderstøttelse i Henhold til nævnte Paragraf i Mønstervedtægten berøres overhovedet ikke af heromhandlede Lov, og der kan derfor ikke udbetales Juleunderstøttelse af Kassens sædvanlige Midler til de ifølge § 19, Stk. 1, undtagne Medlemskategorier, selv om de paagældende har Adgang til Understøttelse i Henhold til nærværende midlertidige Lov.

4. *Vedtægtsmæssig Understøttelse og Fortsættelseshjælp gaar forud for heromhandlede Understøttelse,* saaledes at en løbende Udbetaling af Understøttelse i Henhold til den midlertidige Lov vil være et standse, saasnart paagældende Medlems Ret til en af nævnte Arter af Hjælp fra Arbejdsløshedskassen indtræder.

5. Saafremt der er meddelt en Kasse *Dispensation* fra Bestemmelsen i Arbejdsløshedslovens § 15, Stk. 4, om *10 Maaneders* Arbejde i Løbet af 2 Aar, *bortfalder* denne Dispensation fra 10. December d. A. at regne, forsaavidt Kassen *straks* efter Modtagelsen af nærværende Cirkulære tilstiller Direktoratet Meddelelse om, at Kassen betragter Forudsætningerne for Dispensationens Meddelelse som bortfaldet. I modsat Fald gælder Dispensationen til dennes ordinære Udløb (31. December 1933).

Arbejdsdirektoratet, den 13. December 1933.

Vater. *K. Korsgaard.*

Lov om Kriseforanstaltninger af 13. December 1933.

Kapitel V.

Midlertidig Udvidelse af Retten til Understøttelse fra statsanerkendte Arbejdsløshedskasser.

§ 1.

Stk. 1. I Tiden fra 10. December 1933 indtil 30. April 1934 er Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser, der efter at have opbrugt det i § 19, Stk. 8, i Lov af 20. Maj 1933 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. fastsatte Maksimum af 70 Dage for Ydelse af Fortsættelseshjælp er uden Ret til Understøttelse, berettiget til, forsaavidt de iøvrigt opfylder Betingelserne for at faa Understøttelse fra Arbejdsløshedskassen, at oppebære Understøttelse gennem denne i Tiden mellem Fortsættelseshjælpens Ophør og 30. April 1934 med samme Beløb som den for paagældende Medlem gældende vedtægtsmæssige Understøttelse i højst 90 Dage, jfr. dog § 3.

Stk. 2. Ved Beregning af Maksimum for Fortsættelseshjælp efter 1. Maj 1934 bortses fra den i Henhold til denne Paragrafs Stk. 1, jfr. § 3, ydede Understøttelse.

§ 2.

Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser, hvis Ret til Understøttelse er bortfaldet, enten fordi de har opbrugt det i Kassens Vedtægt fastsatte 3(4)-aarige Maksimum for Understøttelse, eller fordi de ikke har haft Arbejde i det i Arbejdsløshedslovens § 15, Stk. 4, eller i særlig Vedtægtsbestemmelse foreskrevne Omfang, samt de inden 15. Juli 1933 indmeldte Medlemmer, hvis Ret til Understøttelse som Følge af Bestemmelsen i Arbejdsløshedslovens § 16, Stk. 1, endnu ikke er indtraadt, er, forsaavidt de iøvrigt opfylder Betingelserne for at faa Understøttelse fra Kassen, berettiget til inden for Tiden 10. December til 30. April 1934 at oppebære Understøttelse gennem Arbejdsløshedskassen i højst 90 Dage,

jfr. dog § 3, med samme Beløb, som Medlemmet vilde kunne kræve af Arbejdsløshedskassen.

§ 3.

Socialministeren er bemyndiget til at forlænge det i §§ 1 og 2 fastsatte Dageantal for Ydelse af Arbejdsløshedsunderstøttelse med indtil 18 Dage, dog at der ved Afgørelsen af, om en Arbejdsløshedskasse skal kunne yde saaledes forlænget Understøttelse, vil være at tage Hensyn til, i hvilken Grad Faget er kriseramt, om vedkommende Fortsættelseskasse er aaben eller lukket for Udbetaling samt til Fagets Gennemsnitsindkomst.

§ 4.

Stk. 1. Statskassen refunderer fuldt ud Arbejdsløshedskassernes Udgifter i Henhold til foranstaaende §§ 1—3.

Stk. 2. Senest den 15. Juli 1934 aflægger Kasserne særlige Regnskaber over de i Henhold til §§ 1—3 afholdte Udgifter efter de af Arbejdsdirektøren i saa Henseende givne nærmere Regler. Regnskabet revideres snarest derefter af Kassens Revisorer og indsendes til Godkendelse af Arbejdsdirektøren, der derefter afgiver Indstilling til Socialministeren om Anvisning af den Kasserne tilkommende Refusion.

Stk. 3. Efter Indstilling af Direktøren kan der af Statskassen ydes Kasserne Forskud paa den dem tilkommende Refusion, dog ikke ud over $^4/_5$ af de af vedkommende Kasse ved Forskudsbegæringens Fremsættelse afholdte Udgifter.

Stk. 4. Af det i Stk. 1 nævnte Tilskud refunderer Landets Kommuner Staten en Trediedel. Fordelingen af Refusionsbeløbet paa de enkelte Kommuner sker i Overensstemmelse med Reglerne i Arbejdsløshedslovens Afsnit V og foretages samtidig med Fordelingen af den Kommunerne i Henhold til Arbejdsløshedslovens § 13 paahvilende Andel af det ordinære Statstilskud til Arbejdsløshedskasserne for disses Regnskabsaar 1933—34.

§ 5.

Stk. 1. Ved Beregningen af Maksimum for Fortsættelseshjælp, jfr. Arbejdsløshedslovens § 19, Stk. 8, sammenholdt med § 18, medtages fra 10. December 1933 at regne ikke den Understøttelse, der forud for 1. Oktober 1933 er udbetalt af de 6 inden 1. Oktober 1932 oprettede Fortsættelseskasser (Krisefonds).

Stk. 2. Statskassen yder til Dækning af de nævnte 6 Kassers Udgifter i Henhold til denne Paragraf et Beløb af 700.000 Kr., der fordeles til paagældende Kasser i Forhold til de af disse i Tiden fra 1. April 1933 til 30. September 1933 udbetalte Understøttelsesbeløb. Tilskuddet kan dog tidligst udbetales til Kasserne efter 1. Januar 1934. Endvidere yder Statskassen senest inden Udgangen af Finansaaret 1933—34 Arbejdsløshedsfonden et Beløb af 700.000 Kr. til Dækning af Fondens Udgifter til Refusion af Halvdelen af den i Henhold til Stk. 1 udbetalte Hjælp, jfr. Arbejdsløshedslovens § 19, Stk. 10.

Stk. 3. Af de i Stk. 2 nævnte Tiiskud refunderer Landets Kommuner Staten en Trediedel paa samme Maade som fastsat i § 4, Stk. 4.

§ 6.

Bestemmelserne i dette Kapitel træder straks i Kraft.

Afsluttede Overenskomster.

Midtjysk Ægexport, Silkeborg, hvor Kvinderne var beskæftiget for en Løn af 50 Øre i Timen, har nu tiltraadt Landsoverenskomsten med Ægforretningerne, saaledes at de faar den samme Løn, 74 Øre pr. Time, som vore øvrige indenfor Ægforretningerne beskæftigede Medlemmer og, hvis de har under 32 Timer, 79 Øre pr. Time.

Oprettelsen af et Fjerkræslagteri i Ringsted foranledigede, at vi fik oprettet en Afdeling dér og fik de paa Virksomheden beskæftigede Kvinder organiseret under denne, og vi tog derefter straks fat paa Oprettelse af en Overenskomst med Virksomheden, og i Samarbejde med Dansk Arbejdsmands-Forbund fik vi efter meget Besvær oprettet følgende Overenskomst:

OVERENSKOMST

mellem Ringsted Andels-Fjerkræslagteri og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark om Løn- og Arbejdsvilkaar for de i nævnte Virksomhed beskæftigede kvindelige Arbejdere.

§ 1.

Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig. Arbejdstiden er effektiv.

§ 2.

Ny antagne uøvede Arbejdersker lønnes med 60 Øre pr. Time i de første 8 Uger — 65 Øre de næste 4 Maaneder — derefter 70 Øre pr. Time.

§ 3.

Overarbejde betales for de første 2 Timer efter normal Arbejdstids Ophør med 30 pCt. Tillæg, for den 3. Time med 50 pCt. og derefter med 75 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarbejde betales med 75 pCt. Tillæg.

§ 4.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 5.

Firmaet indgaar paa at holde Arbejderne ulykkesforsikrede fra den første Dag, de maatte komme til Skade, for en Dagpenge af 3 Kr. pr. Dag.

§ 6.

Arbejdere, der har arbejdet i Virksomheden i 900 Timer, erholder 3 Dages Sommerferie i Forbindelse med en Søndag uden Afkortning i Lønnen. Ferierne skal falde mellem 1. Maj og 1. Oktober.

§ 7.

1. Maj er Fridag fra Kl. 12 Middag, dog kan absolut nødvendigt Arbejde forlanges udført til Overarbejdsbetaling med et Tillæg af 75 pCt. Firmaet indgaar paa kun at beskæftige organiserede Arbejdere, saafremt disse kan faas.

Vi gør opmærksom paa, at Forbundets Hovedkontor — foruden sit nuværende Telefon-Nummer: 5123 — har faaet et nyt, nemlig Central 11723.

§ 8.

Denne Overenskomst træder i Kraft den 3. November 1933 og gælder indtil den af en af Parterne opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. Maj, første Gang 1. Maj 1935.

Overenskomsten omfatter 50 Kvinder.

Der er oprettet ny Overenskomst med Randers Byraads Skoleudvalg og Udvalget for de offentlige Bygninger. De under Randers Kommune beskæftigede Kvinder har, trods utallige Forsøg fra vor Side paa at organisere dem, først i April 1933 indmeldt sig i Organisationen, og vi tog straks fat paa at faa en Ordning for dem. Følgende Overenskomst blev Resultatet, og vore Medlemmer fik Tilbagebetaling fra 1. Juni 1933. Vi er overbeviste om, at de paagældende Kvinder nu er tilfredse med, at de omsider har indmeldt sig i Organisationen, idet Overenskomsten har givet dem mange Goder, saavel i Form af Lønforhøjelse, Ferie og mere bestemte Arbejdsvilkaar.

OVERENSKOMST

mellem Randers Byraads Skoleudvalg og Udvalg for de offentlige Bygninger og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark om Løn- og Arbejdsforhold for de under de nævnte Udvalg beskæftigede kvindelige Arbejdere.

§ 1.

Den normale Arbejdstid er 8 Timer daglig og lægges i Tiden mellem Kl. 6 og Kl. 18. For Skolernes Vedkommende udstrækkes den normale Arbejdstid dog om Lørdagen til Kl. 20.

Arbejde udover 8 Timer daglig betales med et Tillæg af 25 pCt. for den første Time, 33⅓ pCt. for den anden Time, 50 pCt. for den tredie og derefter 100 pCt.

§ 2.

Rengøringsarbejdet i Kommunens Skoler betales med 60 Kr. pr. Maaned.

For Hovedrengøring ydes ekstra 90 Øre pr. Time til hver Rengøringskone.

§ 3.

Daglig Renholdelse af Kontorlokaler, Trappegange og lignende betales med en Maanedsløn af 60 Kr.

Samtlige nugældende højere Betalingssatser for Rengøring af kommunale Kontorer beholdes indtil videre, eller indtil Personskifte finder Sted.

§ 4.

Kvinder, som har været beskæftiget under de ovennævnte Udvalg i mindst 6 Maaneder i et Regnskabsaar, faar 6 Dages Ferie og for hver Maaneds Beskæftigelse derudover erholdes yderligere 1 Dags Ferie, saaledes at fuld Beskæftigelse i et Aar giver Ret til en Ferie paa 12 Arbejdsdage uden Afkortning i Løn.

For Skolens Vedkommende skal denne Ferie falde i Skolens Sommerferie, naar der ikke er Hovedrengøring.

§ 5.

I Tilfælde af Sygdom, hvis Varighed ikke overstiger 3 Dage, betaler den sygemeldte selv Vikar.

For Sygdom, der strækker sig udover 3 Dage, skal Lægeerklæring fremskaffes. — Den sygemeldte modtager halv Løn i indtil 2 Maaneder, fra den første Sygedag at regne.

Under Sygdom som Følge af Tilskadekomst under Arbejdet betales fuld Løn i indtil 3 Maaneder.

§ 6.

Samtlige ved Rengøring beskæftigede Kvinder ansættes med en Opsigelsesfrist paa 14 Dage til den følgende 1., gældende for begge Parter.

§ 7.

De ovennævnte Udvalg beskæftiger kun Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark, men Overenskomsten omfatter ikke faglært Personale, Husassistenter eller Kvinder, der har Kost og Logi hos Kommunen.

§ 8.

Denne Overenskomst træder i Kraft den 1. Juni 1933 og er gældende indtil den med 3 Maaneders Varsel af en af Parterne opsiges til Ophør til en 1. April, første Gang til den 1. April 1934.

Efter megen Agitation fra vor Københavns Afdeling 6, Fagforeningen for Strygersker og Vaskeriarbejdersker, overfor de uorganiserede Kvinder paa forskellige Vaskerier og Skjortefabriker, hvor Lønningerne ligger ualmindeligt lavt, saaledes er Lønninger paa 20 Kr. ugentlig ikke ualmindelige, er det lykkedes at faa Kvinderne paa Sponers Skjortefabrik organiserede og følgende Overenskomst afsluttet:

OVERENSKOMST

mellem Sponers Skjortefabrik A/S og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark om Løn- og Arbejdsforhold for de i nævnte Virksomhed beskæftigede kvindelige Arbejdere.

1. Arbejdstiden. Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig.

2. Minimallønninger. Udlærte Strygersker og Stiversker erholder en Ugeløn af Kr. 30,10.

Overfor Elever staar Virksomheden frit med Hensyn til Fastsættelse af Løn.

3. Overarbejde. Overarbejde regnes fra den normale Arbejdstids Ophør til Kl. 9 Aften og betales med et Tillæg til Timelønnen af 25 pCt. for den første Time, 33⅓ pCt. for den anden Time og derudover med 50 pCt.

Natarbejde regnes fra Kl. 9 Aften til den normale Arbejdstids Begyndelse og betales med et Tillæg til Timelønnen af 100 pCt.

Søn- og Helligdagsarbejde betales med et Tillæg til Timelønnen af 50 pCt. For Ugearbejdernes Vedkommende beregnes disse Tillæg af vedkommende Arbejders Ugeløn divideret med 48.

Naar der ikke er udført Natarbejde, regnes indtil 2 Timers Arbejde om Morgenen før Arbejdstidens Begyndelse som Overarbejde.

4. Helligdage. Der betales fuld Ugeløn for de Uger, i hvilke der falder Helligdage, som Helligdage regnes alle lovbefalede.

5. Sommerferie. Strygersker, der har arbejdet mindst ½ Aar paa Firmaets Strygerier, erholder 8 Dages Sommerferie med fuld Ugeløn.

For Akkordarbejderne regnes Gennemsnitsfortjenesten de sidste 4 Uger.

Sommerferien skal falde mellem 15. Juni og 1. September.

6. Opsigelse. For Ugearbejdere gælder en gensidig Opsigelsesfrist af 8 Dage. I den første Uge efter Antagelsen gælder dog ingen Opsigelsesfrist.

7. Faglig Strid. Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

8. Overenskomstens Varighed. Denne Overenskomst træder i Kraft den 10. November 1933 og er gældende indtil den af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør til en 1. April, første Gang til den 1. April 1934.

Mæglings- og Timandsmøder.

Torsdag den 19. Oktober 1933 afholdtes Mæglingsmøde paa Glud & Marstrands Fabriker, Løveallé, til Behandling af følgende Sager:

1) Strid om Betalingen for Opslaaning af Ekstra-Varer. 2) Strid om Hjælpepigearbejde ved den nye roterende Ovn.

Til Stede var Direktør J. Rasmussen, Emaillemester Nielsson, Afdelingsformand Fru Inger Gamburg, Tillidsrepræsentant Johanne Johansen.

ad 1) Sagen diskuteredes, men Enighed opnaaedes ikke, og Forbundets Mæglingsmand begærede Sagen fremmet til Timandsmøde.

ad 2) Spørgsmaalet vistes tilbage til fornyet lokal Forhandling, der skal være tilendebragt senest Lørdag den 28. Oktober. Opnaas Enighed ikke, gaar Sagen til Timandsmøde, der afholdes 30. eller 31. Oktober.

Sagen vedrørende Hjælpearbejde ved den nye roterende Ovn ordnedes lokalt, hvorimod Sagen vedrørende Betaling for Opslaaning af Ekstra-Varer behandledes paa et Timandsmøde den 22. November 1933.

Man enedes om følgende:

Der finder for de sidste 10 Uger før Timandsmødets Dato en Efterbetaling Sted, saaledes at den gennemsnitlige Timefortjeneste for de enkelte Arbejdere i disse Uger bliver den samme som i de forud for de nævnte 10 Uger gaaende 15 Lønningsuger.

Fra og med indeværende Lønningsuge betales efter den gældende Priskurant, ogsaa for de omhandlede „Ekstra-Varer" med et Tillæg for disse paa 15 pCt. for udvendigt Optræk og 10 pCt. for indvendigt Optræk.

Denne Ordning er gældende indtil det Tidspunkt, da nævnte Varer fremstilles som Lagervarer.

Den 16. Oktober 1933 fandt et Mæglingsmøde Sted paa Nordisk Glødelampe-Industri til Behandling af en Klage over, at Nordisk Glødelampe-Industri A/S, Struensegade 15,

1) aflønner Arbejderskerne med Mindstebetalingen,

2) nægter at sætte Arbejdet i Akkord.

Til Stede var Direktør Frederiksen, Dr. Denk, Fru Inger Gamburg, Frk. Ellen Johansen.

Sagen sluttedes, idet Firmaet indgik paa at forhøje Lønnen for 8 kvindelige Arbejdere med 4 Øre til hver og samtidig lovede at ville sætte Arbejdet i Akkord i Løbet af 1 Maaned fra Mødets Dato.

Onsdag den 25. Oktober 1933 afholdtes Mæglingsmøde hos A/S Tobias Jensen's mekaniske Etablissement, Gl. Kongevej 3—5, i Anledning af en Klage fra Firmaets kvindelige Arbejdere over for meget Overarbejde.

Da der i Firmaet ikke var valgt nogen Tillidsmand, havde enkelte Damer henvendt sig til Forbundet om, at der blev arbejdet for meget over. Under Mødet hævdede Fabrikant Tobias Jensen, at han havde Indtrykket af, at Damerne selv gerne vilde arbejde over, men iøvrigt ikke havde noget imod at forhandle med Damerne for at faa en Ordning af Spørgsmaalet. Fru Gamburg protesterede herimod, idet hun af Damernes Udsagn kunde forvente, at de blev afskedigede, saafremt de ikke vilde arbejde over. Herimod udtalte Fabrikant Jensen, at det kunde der selvfølgelig ikke være Tale om.

Sagen er hermed henvist til lokal Forhandling.

Den 20. Oktober 1933 afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen vedrørende en Sag paa Vaskeriet Geismar. Virksomheden havde antaget en Kontordame og sat hende til at arbejde ved Pakningen og flyttet det Medlem, vi havde beskæftiget ved dette Arbejde, til et andet Arbejde i Vaskeriet. Samtidig havde de forbudt Kontordamen at lade sig organisere og udbetalte hende en mindre Løn, end vort Medlem havde oppebaaret.

Vort Medlem havde et personligt Tillæg af Kr. 3,00 pr. Uge, som var blevet frataget hende. Ved Mødet enedes man om, at Kontordamen skulde fjernes fra Pakningen og vort Medlem have efterbetalt det inddragne Tillæg.

Med Illums Dampvaskeri er truffet følgende Ordning:

Den bestaaende Overenskomst forlænges et Aar fra dens Udløbstid med følgende Ændring:

Til Paragraf 4 tilføjes: Kvinder, der arbejder konstant paa indskrænket Tid, erholder en Ferie, der svarer til det Antal Dage, der sædvanligvis arbejdes i i en Uge.

Strejken paa Randers Margarinefabrik.

I vort Medlemsblad for Juli 1933 gjorde vi udførlig Rede for den verserende Retssag og meddelte, at vi havde paaanket Dommen for Vestre Landsret, der den 6. November 1933 afsagde nedenstaaende Dom:

Udskrift af Dombogen for Vestre Landsret.

Aar 1933 den 6. November blev i Sagen, V. L. Nr. 668/1933, Anklagemyndigheden mod de Tiltalte Alvilda Axeline Christine Andersen, f. Zimmermann, og Pouline Cæcilie Kirstine Jensen afsagt saalydende

DOM:

Den i nærværende Sag, der i første Instans tillige angik en Medtiltalt, for hvis Vedkommende Sagen ikke er indanket, af Retten for Randers Købstad den 29. Maj 1933 afsagte Dom, er paaanket saavel af de Tiltalte som af det offentlige til Skærpelse af Straffen.

Efter det oplyste tilkom der ikke den lokale Afdeling af Kvindeligt Arbejderforbund nogen Myndighed til at iværksætte de i Avertissementet og Artiklen ommeldte Foranstaltninger. Herefter og under Hensyn til hvad der iøvrigt er oplyst, findes den af Tiltalte Pouline Jensen udøvede Virksomhed ikke at kunne paadrage hende noget Ansvar, og hun vil derfor være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale.

For saa vidt angaar Tiltalte Alvilda Andersen, vil Dommen i Henhold til de i samme anførte Grunde, forsaavidt den er paaanket og bortset fra Bestemmelsen om Sagsomkostninger, være at stadfæste, dog at Bøden vil være at tillægge Randers Kommunes Kasse.

Sagens Omkostninger for begge Retter bliver at udrede som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Tiltalte Pouline Cæcilie Kirstine Jensen bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være.

For saa vidt angaar Tiltalte Alvilda Axeline Christine Andersen, født Zimmermann, bør Underretsdommen, bortset fra Bestemmelsen om Sagsomkostninger, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Bøden tillægges Randers Kommunes Kasse.

Saa udreder Tiltalte Alvilda Andersen og Sagens Omkostninger for begge Retter og derunder til den for de Tiltalte beskikkede Forsvarer, Landsretssagfører Aage Meyer, det ved Underretsdommen bestemte Salær og i Salær for Landsretten 100 Kr. og i Godtgørelse for Udlæg 15 Kr.

Udskriftens Rigtighed bekræftes.

Vestre Landsrets Kontor, den 10. November 1933.

Herchel.

Som man vil se opnaaedes ved Landsretten Frifindelse for Pouline Jensen, Afdelingsformanden for Randers Afdeling, hvorimod Forretningsførerens Dom stadfæstedes. Der er endnu ikke opnaaet Resultat vedrørende Strejken. Virksomheden arbejder stadig med uorganiserede Folk, et Forhold man ikke forstaar stadig kan fortsættes i en By som Randers.

Voldgiftssagen mod Aarhus Byraad.

Foranlediget ved, at Aarhus Byraad afskedigede 6 af vore ved Rengøring paa Skolerne beskæftigede Medlemmer med den Motivering, at de var gifte, henvendte vi os til Skoleudvalgets Formand Hr. Valdemar Pedersen (Forretningsfører for Dansk Arbejdsmands-Forbund) for om muligt at faa ham til at foranledige disse Opsigelser annulerede, idet vi mente, at den foregivne Afskedigelsesgrund var af en saa reaktionær Karakter, at vi maatte protestere imod den. Vi mente selvsagt, at Hr. Valdemar Pedersen som Partifælle maatte kunne forstaa dette vort Standpunkt, men vi tog meget fejl. Da Forretningsføreren ringede og anmodede om en Forhandling dette Spørgsmaal vedrørende, svaredeVald. Pedersen, at han ikke havde noget at forhandle om, han fandt det ganske i sin Orden, at de gifte Kvinder blev afskediget og hævdede, at Skoleudvalgets Stilling i dette Spørgsmaal var rigtig.

Vi henvendte os nu til Hr. Borgmester Christensen, Aarhus, og havde en Samtale med ham, hvori Næstformanden for De samvirkende Fagforbund, Hr. Chr. Jensen, deltog, og hvorunder vi gjorde vort Standpunkt hele dette Spørgsmaal vedrørende gældende, nemlig at man ikke kunde bruge det, at Kvinderne var lovformeligt gift, som Afskedigelsesgrund. Dette Møde fandt Sted paa Borgmesterens Kontor den 28. August f. A., og Borgmesteren lovede os, at han skulde foranledige et Møde afholdt med Lønudvalget og Skoleudvalget saa tidligt, at Sagen kunde være behandlet i Voldgiften inden 1. Oktober. Dette Løfte holdt Borgmesteren imidlertid ikke, og til Trods for gentagne Henvendelser fra Forbundet blev Mødet ikke afholdt, og Kvinderne blev afskedigede og nye antaget den 1. Oktober.

Vi anmodede nu De samvirkende Fagforbund om at foranledige Sagen indbragt for Den faste Voldgiftsret, idet vi anser en kollektiv Afskedigelse af vore Medlemmer for ulovlig, hvilket De samvirkende Fagforbund efterkom, og følgende Klage indsendtes:

3. Oktober 1933.

Den faste Voldgiftsret.

Herved indklager vi Aarhus Kommune ved Aarhus Byraads Lønudvalg for Overenskomstbrud.

De nærmere Omstændigheder ved Sagen er følgende:

Mellem Aarhus Byraads Lønudvalg og Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling 7 i Aarhus er der den 19. November 1921 indgaaet en Overenskomst (Afskrift vedlagt som Bilag 1). Denne Overenskomst omhandler saavel Løn- som Arbejdstidsbestemmelser og fremtræder altsaa som en almindelig til begge Sider forpligtende Arbejdsoverenskomst, der tillige maa være en Hindring for kollektive Afskedigelser med det Formaal for Øje at stille særlige Betingelser med Hensyn til, hvilke Kvinder der kan beskæftiges ved det i Overenskomsten omhandlede Arbejde.

Imidlertid modtog Kvindeligt Arbejderforbund den 12. Juli en Meddelelse om, at 4 ved Skolerengøring beskæftigede Kvinder i Juni Maaned havde modtaget en Opsigelse, og paa Forespørgsel om Begrundelsen havde Overlæreren meddelt, at Afskedigelsens Aarsag var, at de paagældende Kvinder var gifte med statsansatte Tjenestemænd. Senere fik Forbundet Oplysning om, at yderligere 2 Kvinder var opsagte, men de paagældende var dog ikke gifte med Tjenestemænd, men med Arbejdere ansat paa Statsbanernes Centralværksted.

Fra Forbundets Side blev der straks protesteret overfor Aarhus Kommune, idet man gjorde opmærksom paa, at den paatænkte kollektive Afskedigelse maatte betragtes som et Overenskomstbrud, idet Kommunen ikke kan være berettiget til i Overenskomstperioden ensidigt at afgøre, at visse Kategorier af Kvinder ikke mere kan beskæftiges i Kommunen, og at man, saafremt Opsigelserne ikke blev annullerede, vilde indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Der har derefter været korresponderet og ogsaa været ført en Forhandling, ogsaa med Deltagelse af en Repræsentant fra De samvirkende Fagforbund, og vi har haft Grund til at tro, at man under alle Omstændigheder vilde udsætte Afskedigelserne, indtil Sagen var færdigbehandlet eventuelt ved Retten.

Imidlertid erfarer vi, dels fra Kvindeligt Arbejderforbund og dels i Skrivelse fra Aarhus Byraads Lønudvalg, modtaget af os den 30. September, at Afskedigelserne alligevel vilde finde Sted.

Vi har da ingen anden Vej end Henvendelse til Den faste Voldgiftsret om i Henhold til det ovenfor anførte at nedlægge Paastand paa:

at de foretagne Afskedigelser har været ulovlige,
at den af Lønudvalget ensidig trufne Beslutning om Personaleforhold annuleres,
at de afskedigede Kvinder genantages, samt
at der paalægges Indklagede en Bod for Overenskomstbrud.

P. F. V.:

Vilh. Nygaard. *Knud V. Jensen.*

Paa denne Klage sendte Kommunen til Voldgiftsretten følgende Svarskrivelse:

A. F. JENSEN
Landsretssagfører, Aarhus.

Til Den faste Voldgiftsret.

ad Sag: Nr. 1846 (De samvirkende Fagforbund contra Aarhus Kommune).

Som Sagfører for Aarhus Kommune i forannævnte Sag skal jeg nedlægge den *Paastand*:

Principalt: at Sagen afvises,

Subsidiært: at Aarhus Kommune pure frifindes.

I begge Tilfælde paastaas Sagens Omkostninger paalagt Klagerne.

Kommunens Paastand begrundes ved følgende:

ad Afvisningspaastanden:

De i Klagen og den paaberaabte Overenskomst af 19. November 1921 ommeldte Rengøringskoner ved Aarhus Kommunes Skoler henhører ikke til nogen af de i Lov af 4. Oktober 1919, § 17, ommeldte faglige Arbejdere, hverken efter deres Arbejdes Art eller deres tjenstlige Stilling.

De enkelte Rengøringskoner antages af Aarhus Kommunes respektive Udvalg efter spec. Andragende (om end kun mundtligt) for Skolernes Vedkommende gennem paagældende Overlærer og ved Skoleudvalget til denne ene og specielle Funktion: Rengøring af bestemte Skolelokaler.

Antagelsen sker for den enkeltes Vedkommende til fast Tjeneste med bestemt Opsigelsesfrist, der var 14 Dage til den 1. i en Maaned, men nu, jfr. nedenfor, er 2 Maaneder til den 1. i en Kalendermaaned, og Lønnen ydes som Maanedsløn og udbetales de paagældende for 1 Maaned ad Gangen.

Saadanne Personers tjenstlige Forhold til Kommunen, der i forskellige Henseender adskiller sig fra de almindelige Arbejderes, henhører ifl. de for det kommunale Styre gældende almindelige Regler under Administrationens resp. de almindelige Domstoles Afgørelse og Overenskomsten af 19. November 1921 med en Organisation, hvori de enkelte Rengøringskoner eller en Del af disse er Medlemmer, kan ikke ændre dette, idet Overenskomsten ikke er en almindelig Arbejderoverenskomst, men kun en Aftale mellem Lønudvalget og vedkommende Organisation om, hvorledes Kommunen vil lønne sine Rengøringskoner.

Overenskomsten handler forøvrigt kun om en Del af disse, nemlig f. s. a. Skolerne, Belysningsvæsenet og Lokaler i Ting- og Arresthuset, og er kun et Udtryk for den Forhandlingsret, som Kommunen i Almindelighed tillægger Organisationerne.

Jeg skal forøvrigt opfordre Klagerne til at oplyse, om alle de afskedigede Rengøringskoner er Medlemmer af Arbejdskvindernes Afdeling 7, og om denne Afdeling staar som almindelig Underafdeling af det klagende Forbund og i saa Henseende rent ex tuto tage ethvert Forbehold.

De nu afskedigede Rengøringskvinder er følgende: Fru Postpakmester Hinge, Fru Overpostbud Mouritzen, Fru Postbud Rasmussen og Fru Vejmand

Andersen samt Fru Pind, hvis Mand er Skovarbejder og Gartner, og Fru Westergaard, hvis Mand er Retorthusarbejder under Kommunen.

Skulde Voldgiftsretten ikke tiltræde foranstaaende Begrundelse for Afvisning, maa jeg i hvert Fald hævde, at Sagen bør afvises i Overensstemmelse med Voldgiftslovens § 17, sidste Stk., idet der mangler enhver Regel til Sikring af en regelmæssig voldgiftsretlig Afgørelse af faglig Strid.

ad Frifindelsespaastanden:

For det Tilfælde, at Voldgiftsretten maatte anse sig for kompetent til at afgøre den heromhandlede Sag i Realiteten, skal jeg med Hensyn til Kommunens Frifindelsespaastand anføre følgende:

Der foreligger ikke nogen overenskomststridig Handling fra Kommunens Side.

Det er selvsagt — jfr. ogsaa Septemberforligets Punkt 4 — Aarhus Kommunes Ret selv at bestemme, hvilke Personer den vil beskæftige ved Skolernes Rengøring, og Kommunen forfølger ikke noget overenskomstridigt Formaal ved den Afskedigelse, den med lovligt Varsel til hver enkelt har meddelt 6 af dens 95 Rengøringskoner under Aarhus Skolevæsen, hvoraf 61 er gift, og Aarhus Kommune har i og for sig ikke nogen som helst Pligt til at begrunde denne sin Afskedigelse, der er foretaget paa fuldtud kontraktlig Maade og fuldtud med gældende Varsel for disse.

I Maj Maaned d. A. opsagde Skoleudvalget 4 af de gifte Rengøringskoner ved Skolerne til Fratrædelse den 30. Juni d. A. Tre af disse bad derefter ved Skrivelse af 9. Juni d. A., hvoraf Afskrift vedlægges (mit Bilag A) om at faa Opsigelserne taget tilbage, idet de anførte, at „Vi synes, det er en Uret mod os at blive opsagt med saa kort Varsel og efter saa mange Aars Arbejde paa Skolen — — og beder derfor det ærede Udvalg om at tage Hensyn til dette".

Skoleudvalget, der ikke kunde imødekomme Andragendet om at tage Opsigelserne tilbage, forlængede derimod efter Andragendet Opsigelsesfristen, saaledes at Afskedigelsen først traadte i Kraft ved Udgangen af September Maaned d. A., hvilket blev meddelt de paagældende gennem vedkommende Overlærer, jfr. vedlagte Afskrift (mit Bilag B) af Skrivelse af 13. Juni d. A. fra Skoleudvalget.

Den 4. af de afskedigede henvendte sig sammen med Afdelingsformanden mundtligt til Skoleudvalget om Forlængelse af Opsigelsesfristen og blev da henvist til at fremsende et Andragende herom, hvilket Andragende fremkom dateret 14. Juni d. A., jfr. vedlagte Afskrift (mit Bilag C), og ved Skrivelse af 27. Juni d. A., jfr. vedlagte Afskrift (mit Bilag D), meddelte Skoleudvalget Afdelingen, at Andragendet af 14 s. M. var bevilget, saaledes at den gensidige Opsigelsesfrist for Rengøringspersonalet ved Aarhus Borgerskoler fastsættes til 2 Maaneder, og de den 30. September d. A. fratraadte 4 Rengøringskvinder har saaledes faaet rigeligt Varsel.

En senere telefonisk Henvendelse til Udvalgets Formand for den 4. Rengøringskvindes Vedkommende om at gøre Undtagelse for hende maatte Formanden naturligvis afslaa.

Derefter opsagde Skoleudvalget den 14. August d. A. yderligere 2 gifte Rengøringskvinder med rigeligt Varsel til Fratrædelse ved Udgangen af Oktober Md. d. A., og først den 19. August d. A. fremkom der en Skrivelse fra Kvindeligt Arbejderforbunds Formand i København stilet til Borgmesteren, indeholdende en Protest imod de skete Opsigelser, uagtet det fremgaar af Klagen, at Forbundet i København har kendt Sagen siden 12. Juli.

Det fremgaar heraf, at de paagældende Rengøringskvinder saavel som den lokale Afdeling har været ganske paa det rene med, at Kommunen var fuldt beføjet til at foretage Afskedigelser, som ommeldt, og det er da heller ikke den lokale Afdeling, der har rejst Sagen, og selv om De samvirkende Fagforbund maatte være beføjet til at optræde i Sagen — jfr. iøvrigt det af mig forantagne Forbehold — viser de enkelte Rengøringskvinders saavel som den lokale Afdelings Optræden overfor Skoleudvalget, at man her paa Stedet har været ganske klar over, at der ikke kunde rejses Indsigelse eller Protest af retslig Art mod de skete Afskedigelser.

At Skoleudvalgets Begrundelse for Afskedigelsen af de 6 Rengøringskvinder i Virkeligheden er den, at man af Hensyn til Kommunens almindelige Økonomi maa anse det for paakrævet i saa vidt Omfang som muligt at lade Enker eventuelt med Børn, der kan ventes at falde Kommunen til Byrde, erholde for dem egnede Erhverv i dens almindelige Administrations Tjeneste, fremfor gifte Kvinder, hvis private Forsørgerforhold er saaledes, at de ikke kan ventes, trods Afskedigelsen, at trænge til Kommunens økonomiske Hjælp, kan ikke gøre Afskedigelsen overenskomststridig, men maa tværtimod under alle Omstændigheder gøre den end mere berettiget, og Kommunalbestyrelsen kan ikke som offentlig Myndighed gennem Overenskomst som de foreliggende afskæres fra denne Beføjelse, idet dette vil være i Strid med de for det kommunale Styre gældende Bestemmelser, saa at Kommunalbestyrelsen hverken kunde og heller ikke ved Overenskomsten har villet fraskrive Kommunen Ret til at træffe saadan Afgørelse.

Der foreligger overhovedet heller ikke i nærværende Tilfælde nogen kollektiv Afskedigelse, jfr. det foran oplyste Antal gifte og ugifte Rengøringskvinder alene ved Skolerne, og de afskedigede er straks erstattet af andre paa Vilkaar som i Overenskomsten af 19. November 1921 anført. Hvilke Betingelser de Personer, der vil have Beskæftigelse under Aarhus Kommune iøvrigt skal opfylde i rent personlig Henseende er selvfølgelig alene undergivet Reglerne for det kommunale Selvstyre, og noget hvorom Overenskomsten af 19. November 1921 intet indeholder.

Klagen er saaledes ganske ubeføjet.

Aarhus, den 17. Oktober 1933.

E. B.:

A. F. Jensen, Landsretssagfører.

P. S. Jeg vedlægger som mit Bilag E og F to Tilføjelser til Overenskomsten af 19. Novbr. 1921.

A. J.

Bilag A.

Aarhus, den 9. Juni 1933.

Til Skoleudvalget i Aarhus.

Vi undertegnede Koner ved Finsensgade Skole anmoder det ærede Skoleudvalg om at tage den os givne Opsigelse tilbage, da vi synes, det er en Uret mod os at blive opsagt med saa kort Varsel og efter saa mange Aars Arbejde paa Skolen, henholdsvis 10, 16 og 18 Aar. Det er jo saaledes, at vi hver især har regnet med den Løn, vi tjener, endnu en Tid og beder derfor det ærede Udvalg om at tage Hensyn til dette.

Med Agtelse

(sign.) *Fru Kirstine Rasmussen, „Hytten", Riishøj.*
Fru Katrine Hinge, Rolighedsvej.
Fru Ingeborg Mouritsen, Trøjborgvej 14.

Bilag B.

UDVALGET FOR SKOLEVÆSENET *Aarhus, den 13. Juni 1933.*

Hr. Overlærer J. Riber, Borgerskolen, Finsensgade.

Det meddeles Dem herved til Efterretning og videre Bekendtgørelse, at Skoleudvalget har afskediget Rengøringskonerne, Fru Kirstine Rasmussen, Fru Kathrine Hinge og Fru Ingeborg Mouritsen, til Fratrædelse 30. September d. A. samt antaget Enkefru T. Ahlstrøm, Store Torv 6, Enkefru K. Petersen, Tordenskjoldsgade 73 og Frk. M. Andersen, Clausensgade 8, som Rengøringskoner fra 1. Oktober d. A. at regne.

Paa Skoleudvalgets Vegne
(sign.) *Vald Pedersen.*

Bilag C.

KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND
Afdeling 7, Aarhus. *Aarhus, den 14. Juni 1933.*

Skoleudvalget anmodes om at forlænge Opsigelsesfristen for de af vore Medlemmer, der er ansatte ved Aarhus Kommunes Skoler, fra 14 Dage til 2 Maaneder.

Haaber det ærede Udvalg vil behandle vort Andragende med Velvilje.

P. B. V.:

(sign.) *M. Meldgaard Christensen,*
Chr. Wærumsgade 7.

Bilag D.

UDVALGET FOR SKOLEVÆSENET *Aarhus, den 27. Juni 1933.*

J. Nr. 39-1933—34.
Brev Nr. 135-1933—34.

Til Kvindeligt Arbejderforbund,
Fru Meldgaard Christensen, Chr. Wærumsgade 7.

Det meddeles Dem herved, at Skoleudvalget har bevilget Forbundets Andragende af 14. dennes, saaledes at den gensidige Opsigelsesfrist for Rengøringspersonalet ved Aarhus Borgerskoler fastsættes til 2 Maaneder.

Paa Skoleudvalgets Vegne
(sign.) *Vald. Pedersen.*

Bilag E.

Tilføjelse til Overenskomst af 19. November 1921 mellem Aarhus Byraads Lønudvalg og Arbejdskvindernes Afdeling 7, Aarhus.

8. Alle de ved Kommunens Institutioner med Undtagelse af Skolerne fast beskæftigede Rengøringskvinder har Ret til en aarlig Ferie paa 6 Dage med fuld Løn.

Bilag F.

AARHUS BYRAADS LØNUDVALG

Det meddeles herved, at Byraadet i Mødet den 28. Januar d. A. har vedtaget, at følgende Bestemmelser skal være gældende for de ved Kommunens Institutioner fast beskæftigede Rengøringskvinder:

Vikarer antages i paakommende Tilfælde af vedkommende Institution.

Under Sygdom som Følge af Tilskadekomst under Arbejdet betales fuld Løn i indtil 3 Maaneder.

Aarhus Byraads Lønudvalg, den 3. Februar 1932.

Cirkulæreskrivelse til samtlige Byraadsudvalg, Kommunebogholderiet, Revisionskontoret, Kvindeligt Arbejderforbund, Afd. 7.

Af Kommunens Svarskrivelse vil man bemærke, at de paagældende afskedigede Rengøringskoner ikke efter Kommunens Opfattelse er at betragte som almindelige Arbejdere, men som Funktionærer, men hertil skal vi bemærke, at denne Betragtningsmaade hører op fra Kommunens Side i det Øjeblik, det drejer sig om, at de skulde ind under Pensionsordningen eller lignende. Man vil ligeledes bemærke, hvor fint Rengøringskonerne i Kommunens Skrivelse betitles; dette skal muligvis betragtes som et Plaster paa Saaret, en Ære, som vi dog hellere vilde renoncere paa og saa til Gengæld se vore Medlemmer retfærdigt behandlet, i hvert Fald af vore egne Partifæller. Yderligere fremsætter Kommunen i sin Skrivelse den Paastand, at saavel vor Afdeling som de paagældende Medlemmer var ganske paa det rene med, at Kommunen var fuldt beføjet til at foretage Afskedigelserne og det heller ikke var den lokale Afdeling, der ønskede Sagen rejst, idet denne var klar over, at der ikke kunde rejses Protest af retslig Art mod de skete Afskedigelser, men dette maa vi paa det kraftigste protestere imod, thi hvorvel vor daværende Afdelingsformand Fru Meldgaard Christensen var paa vore Modstanderes Side, hvilket tydeligt viste sig paa Retsmødet, saa stod hele Afdelingen samlet bag Kravet om Retsforfølgning.

Retsmødet fandt Sted den 26. Oktober 1933, og vort Krav gik som bekendt ud paa, at de foretagne Afskedigelser kendtes ulovlige, at Kvinderne genantoges samt at der idømtes Indklagede en Bod efter Rettens Skøn. Ved dette Retsmøde kom man ud for noget, som Retten sikkert savner Sidestykke til, nemlig for det første at vor Afdelingsformand for Retten tog en Stilling, der var stik modsat vor og erklærede, at hun og hendes Bestyrelse var enig med Byraadet i den Stilling, dette havde taget. Efter at Byraadets Sagfører Herr Jensen havde taget Ordet til Sagens principielle Side, optraadte Herr Forretningsfører Valdemar Pedersen som en almindelig haardkogt Arbejdsgiver, der skulde „søge" Argumenter frem for at umuliggøre de Kvinder, som nu var afskedigede fra Skolerne. Valdemar Pedersen generede sig ikke for at benytte en Paastand, som jo ikke er ukendt af Fagtoreningsfolk under Forhandlinger, at enkelte af de omhandlede Kvinder, selv om ikke den nuværende Sag var kommet til at foreligge, alligevel vilde være blevet afskedigede paa Grund af Pligtforsømmelser, til Trods for, at disse Kvinder alle havde været beskæftiget paa Skolerne fra 6 og indtil 20 Aar og en af dem, som Herr Pedersen netop særlig fremhævede for Pligtforsømmelser, ved sin Afsked fra Skolen, hvor hun havde været beskæftiget i ca. 20 Aar, fik den fineste Anbefaling af Skolens Overlærer og denne ved hendes Afgang fra Skolen sammenkaldte Kvinderne og i deres Paahør takkede hende for godt og pligtopfyldende Arbejde.

Den faste Voldgiftsret afsagde følgende Kendelse:

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. Oktober 1933 i Sag Nr. 1846: De samvirkende Fagforbund i Danmark for Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling 7 i Aarhus mod Aarhus Kommune.

Under nærværende Sag har De samvirkende Fagforbund i Danmark for Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling 7 i Aarhus indklaget Aarhus Kommune for Overenskomstbrud.

Det fremgaar af Sagen, at der under 19. November 1921 imellem Aarhus Byraads Lønudvalg og Arbejdskvindernes Afdeling 7 (Skolekonerne) er indgaaet en Overenskomst, der bl. a. indeholder Bestemmelse i:

§ 1 om Betalingen for Rengøringsarbejde i Skolerne, hvilken Betaling er sat i et vist nærmere angivet Forhold til den til enhver Tid gældende Timeløn for Kommunens Arbejdsmænd, § 3 om Opsigelse af enkelte Pladser, der sker gennem den paagældende Skoles Overlærer gensidigt med 14 Dages Varsel til Fratrædelse den 1. i en Maaned, og i § 7 om Overenskomstens Opsigelse, der kan ske med 3 Maaneders Varsel til Ophør den 1. i en Maaned.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar nærmere ud paa følgende:

Den 12. Juli 1933 modtog Kvindeligt Arbejderforbund Meddelelse om, at fire ved Skolerengøring beskæftigede Kvinder i Juni Maaned havde modtaget en Opsigelse, og som Svar paa en derefter stillet Forespørgsel blev det meddelt, at Aarsagen til Afskedigelsen var den, at de paagældende Kvinder var gifte med statansatte Tjenestemænd. Forbundet har senere faaet Oplysning om, at der var opsagt yderligere to Kvinder, der dog ikke var gift med Tjenestemænd, men med Arbejdere ansat paa Statsbanernes Centralværksted. Forbundet protesterede overfor Kommunen, men modtog Meddelelse om, at Afskedigelserne alligevel vilde finde Sted. Klagerne hævder, at disse Afskedigelser, der har en kollektiv, lock-outlignende Karakter, idet Afskedigelserne af de seks Kvinder maa antages at ville blive efterfulgt af andre lignende, har været ulovlige. Den fornævnte Overenskomst med dens forskellige Bestemmelser fremtræder som en almindelig til begge Sider forpligtende Arbejdsoverenskomst, som derfor tillige maa være en Hindring for kollektive Afskedigelser med det Formaal for Øje at stille særlige Betingelser med Hensyn til, hvilke Kvinder der kan beskæftiges ved det i Overenskomsten omhandlede Arbejde. Kommunen kan ikke være berettiget til som sket i Overenskomstperioden ensidigt at afgøre, at visse Kategorier af Kvinder ikke mere kan beskæftiges i Kommunens Tjeneste, hvilket vilde være ensbetydende med Indføjelse af en helt ny Overenskomstbestemmelse, hvad kun kan ske efter Forhandling og opnaaet Enighed mellem begge Overenskomstens Parter. Under Henvisning til alt foranstaaende har Klagerne nedlagt Paastand om, *at* de foretagne Afskedigelser kendes ulovlige, *at* de afskedigede Kvinder genantages, *samt at* der paalægges de Indklagede en efter Rettens Skøn fastsat Bod.

Forsaavidt den indklagede Kommune har nedlagt Paastand om Sagens Afvisning under Henvisning dels til, at der vel foreligger en kollektiv Overenskomst, men at de deri ommeldte Kvinder, efter deres Arbejdes Art og tjenstlige Stilling ikke omfattes af Lov 4. Oktober 1919 § 17, 1. Stk., og dels til denne Paragrafs sidste Stykke, idet der mangler Sikkerhed for regelmæssig voldgiftsretlig Afgørelse af faglig Strid, skønnes der efter Omstændighederne ikke at foreligge tilstrækkelig Anledning til at tage den nedlagte Paastand om Sagens Afvisning her fra Retten til Følge.

Under Proceduren om Sagens Realitet har den indklagede Kommune nedlagt Paastand om Frifindelse under Anbringende af, at der ikke foreligger nogen overenskomststridig Handling fra Kommunens Side, der selvsagt — jfr. ogsaa Grundsætningen i Septemberforligets Punkt 4 — maa have Ret til selv at bestemme, hvilke Personer den vil beskæftige ved Skolernes Rengøring, ligesom de foretagne Afskedigelser er sket paa fuldt kontraktlig Maade. Efter at Skoleudvalget i Maj Maaned d. A. havde opsagt 4 af de gifte Rengøringskoner til Fratrædelse den 30. Juni, fremsatte de tre af disse Begæring om Opsigelsernes Tilbagetagelse, idet det synes dem „Uret at blive opsagt med saa kort Varsel", hvorefter Udvalget forlængede Opsigelsesfristen, saaledes at Afskedigelsen først traadte i Kraft ved Udgangen af September. Den fjerde af de opsagte Rengøringskoner, der mundtligt henvendte sig om Forlængelse af Opsigelsesfristen, blev henvist til at fremsende Andra-

gende herom, hvorefter der fremkom en den 14. Juni d. A. dateret Skrivelse fra Kvindeligt Arbejderforbund, Afdeling 7, hvori „Skoleudvalget anmodes om at forlænge Opsigelsestristen for de af vore Medlemmer, der er ansatte ved Aarhus Kommunes Skoler, fra 14 Dage til 2 Maaneder", et Andragende, som blev imødekommet ved Udvalgets Skrivelse af 27. Juni. .Endelig har Udvalget den 14. August opsagt yderligere to gifte Rengøringskoner til Fratrædelse ved Udgangen af Oktober d. A. De paagældende Kvinder har altsaa — som af den indklagede Kommune videre anført — ikke blot faaet et væsentlig længere Opsigelsesvarsel end de i Overenskomsten bestemte 14 Dage, men Forholdet er yderligere det, at Rengøringskonerne saavel som Forbundets lokale Afdeling har været ganske klare over, at der ikke kunde rejses Indsigelse af retslig Art mod de skete Afskedigelser. Den til Grund for Afskedigelsen af de paagældende seks Rengøringskoner — hvis Mænd er henholdsvis Postpakmester, Overpostbud, Postbud (alle i Statens Tjeneste), Vejmand, Skovarbejder og Gartner, Retorthusarbejder (alle i Kommunens Tjeneste) — liggende Betragtning er den, at man af Hensyn til Kommunens almindelige Økonomi maa anse det for paakrævet i saa vidt Omfang som muligt at lade Enker, eventuelt med Børn, der kan ventes at falde Kommunen til Byrde, erholde det for dem egnede Erhverv i den almindelige Administrations Tjeneste fremfor gifte Kvinder, hvis private Forsørgerforhold er saaledes, at de ikke kan ventes, trods Afskedigelsen, at trænge til Kommunens økonomiske Hjælp. En saadan Begrundelse, der altsaa bunder i socialpolitiske og driftsmæssige Hensyn, kan ikke gøre Afskedigelsen overenskomtstridig, ligesom der overhovedet ikke heller i nærværende Tilfælde foreligger nogen kollektiv Afskedigelse, hvorved ogsaa bemærkes, at af 95 Rengøringskoner under Aarhus Skolevæsen er 61 gifte Koner, og at de afskedigede Kvinder er erstattet af andre Kvinder paa de i Overenskomsten anførte Vilkaar.

Retten finder ikke Grundlag for at statuere, at der fra den indklagede Kommunes Side skulde foreligge noget overenskomststridigt Forhold. Det oplyste ses ikke at give Føje til — som af Klagerne paastaaet — overfor de paaklagede Afskedigelser at anlægge det Synspunkt, at disse Afskedigelser skulde være ensbetydende med, at visse Kategorier af Kvinder ikke mere kan beskæftiges i Kommunens Tjeneste. Det drejer sig efter det foreliggende ikke om nogen kollektiv lock-outlignende Afskedigelse, men der har fra Kommunens Side foreligget en Afvejelse af enkelte bestemte Personers økonomiske Forhold overfor de Krav, som maatte kunne flyde af den Kommunen paahvilende Forsørgelsespligt, og de af denne Overvejelse resulterede Afskedigelser er saaledes sket alene af kommunal-økonomiske Grunde. Det kan ikke antages, at Kommunen ved Indgaaelsen af den paagældende Overenskomst har villet fraskrive sig Ret til at træffe en saadan Afgørelse, og Kommunen ses ikke heller ved sin Fremgangsmaade at have forfulgt noget i Forhold til den indgaaede Overenskomst retsstridigt Formaal. Herefter vil den af Kommunen nedlagte Paastand om Frifindelse være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil være at betale af Klagerne.

Kendelse:

Den nedlagte Paastand om Sagens Afvisning kan ikke tages til Følge.

De Indklagede, Aarhus Kommune, bør for Tiltale af Klagerne, De samvirkende Fagforbund i Danmark for Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling 7 i Aarhus, i nærværende Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

Der er saaledes ikke mere for os at foretage i Sagen direkte, idet en Dom fra Den faste Voldgiftsret er inappellabel.

Vi har imidlertid henvendt os til Hovedbestyrelsen for socialdemokratisk Forbund og anmodet denne om at være os behjælpelig med, i de Kommuner, hvor vi har Partifæller siddende, at forhindre, at disse optræder som Foregangsmænd for saa reaktionære Dispositioner, som det er at fratage gifte Kvinder Arbejdsretten, ligesom vi har bedt Hovedbestyrelsen om at træffe Beslutninger, som forhindrer Kommunerne i at stille Arbejderkvinder daarligere end Kvinder af andre Samfundsklasser. Vi har desværre endnu ikke faaet Hovedbestyrelsens endelige Svar, men dette vil fremkomme i næste Medlemsblad.

30 kvindelige Partifæller indenfor saavel Fagbevægelsen som den politiske Bevægelse har tilstillet Hovedbestyrelsen for Socialdemokratisk Forbund en Protestskrivelse overfor det mod Kvindernes Arbejdsret rettede Angreb, vi aftrykker samme.

Den 9. December 1933.

Til Socialdemokratisk Forbund.

Undertegnede socialdemokratiske Kvinder, der paa forskellig Maade deltager i det ledende Kvindearbejde indenfor Parti- og Fagorganisationer, skal — i Tilslutning til den af Kvindeligt Arbejderforbund til Partiets Hovedledelse indsendte Protest vedrørende Aarhus Kommunes Stilling til gifte Kvinders Erhverv — udtale følgende:

Vi maa paa det skarpeste protestere imod den Tendens, der spores fra adskillige socialdemokratiske Kommunalbestyrelsers Side til at benytte lovligt Ægteskab som Afskedigelsesgrund for Kvinder.

Et saadant Grundlag for Afskedigelse forekommer os ganske at stride imod vort Partiprogram og imod Grundloven.

Overalt hvor vi staar overfor Modstandere i vort Agitationsarbejde, angribes vi med Udtalelser om, at „Socialdemokraterne bekæmper Kvinderne", en Paastand, der er særdeles vanskelig at gendrive, da vi ikke kan benægte, at det meget ofte er fra socialdemokratisk Side, der fremkommer Angreb paa den gifte Kvindes Ligeret til Arbejde (jfr.

Thorkild Jensen samt Esbjerg og Aarhus Kommuner m. fl.).

Hele Spørgsmaalet rummer efter vor Mening en saa alvorlig Fare for vort Agitationsarbejde for Partiet, at vi indtrængende maa anmode Hovedledelsen om alvorligt overfor Partiets ledende Medlemmer at indskærpe Linierne i vort Partiprogram angaaende Kvinders Ligestilling.

For en Fuldstændigheds Skyld skal vi blot meddele, at Afdelingen saasnart den var blevet gjort bekendt med Formanden Fru Meldgaard Christensens Stilling under Retsmødet, afsatte hende fra saavel Formands- som Kassererposten for Afdelingen og i hendes Sted valgte Fru Magrethe Rasmussen. Denne har i „Demokraten" Aarhus dementeret Fru Meldgaard Christensens Udtalelse overfor Retten om, at Afdelingen var indforstaaet med Kommunens Stilling i Sagen.

Stiftelsesfest.

Lørdag den 4. November 1933 afholdt Aalborg Afdeling 2 sin 20-aarige Stiftelsesfest i Odd-Fellow. Man samledes ved smukt pyntede Kaffeborde, hvor Formanden, Nielsine Jensen, bød den store Forsamling, der var fremmødt, Velkommen. Et særligt Velkommen til de indbudte Gæster, Redaktører for „Social-Demokraten", Formanden for Arbejdsmændenes Fagforening Søren Jacobsen og Hans Nielsen fra Nørre-Sundby samt Forretningsfører Alvilda Andersen.

Alvilda Andersen takkede for Indbydelsen og opridsede i korte Træk Forbundets og Afdelingens Historie, takkede vore Medlemmer for det gode Samarbejde igennem Aarene. Det skulde nok vise sig, at Sammenhold og Enighed indenfor Arbejderklassen var de Faktorer, der gav de bedste Resultater, manede til saavel faglig som politisk at være interesserede. Det var dem, der i alle Forhold var Administratorerne, og derfor vidste de, at det ikke var ligegyldigt, hvem de havde paa Tinge.

Alvilda Andersen rettede en Tak til Arbejdsmændene for den Hjælp og Interesse, de altid havde haft for vort Forbund og dets Afdelinger. Anbefalede vore Medlemmer at styrke vort Parti og Presse ved at holde „Social-Demokraten". Et kraftigt besvaret Leve for Afdelingen og dens Bestyrelse.

Søren Jacobsen og Redaktørerne takkede for Indbydelsen og det gode Samarbejde og udtalte de bedste Ønsker for Afdelingens videre Trivsel.

Flere Sange forfattet i Dagens Anledning ligesom en morsom Festavis gjorde vældig Lykke.

Festen, der var ualmindelig vellykket, sluttedes først henad Morgenstunden, og alle var enige om at have tilbragt en dejlig Aften sammen. *A. A.*

En Udtalelse af Statsminister Th. Stauning.

En Sag, der vedrører ethvert Arbejderhjem.

Hvis vi levede i et Samfund bygget op paa logiske og retfærdige Grundsætninger, vilde dette Samfund sikre enhver, der bidrog til at sikre Samfundet, det fornødne under alle Livets Forhold. Samfundet vilde af Arbejdsudbyttet sikre Henlæggelse til Imødegaaelse af Sygdom, Ulykker, Alderdom, Efterlevendes Pensionering eller Støtte o. s. fr.

Men vi lever ikke i et saadant Samfund. Fællesfølelsen ligger under for Egoismen, og der er stadig Kamp om Bidragene til den Sikring, som Samfundet har etableret paa visse Omraader, hvor det var mest paatrængende. Man maa derfor indrette sig i nogen Grad efter de Vilkaar som Samfundet byder, selv om det er stærkt begrænset, hvad den enkelte i de store ubemidlede Befolkningslag kan præstere.

Familiefølelsen og ganske særlig Følelsen for Børnene er glædeligvis stærk og levende, og det forekommer mig at være smukt, at gode Tanker omfatter Børnene ogsaa udover deres første Aar.

Med det moderne Forsikringsvæsen er mange Tusinde af Landets Borgere — trods alle Vanskeligheder — i Stand til at skabe et lille Værn, en lille Hjælp, som netop paa Grund af de økonomiske Forhold i det bestaaende Samfund er af saa stor Betydning for Enken eller for Børnene, naar den nbønhørlige Sygdom eller Død melder sig.

Mange er i Stand til at tilvejebringe en særdeles god Sikring i Tider, hvor store Indtægter strømmer ind, og de kunde endda derigennem ogsaa bidrage til Dannelse af den Samfundskapital, som er af saa stor Betydning for det lille Samfund, der er kapitalfattigt i Forhold til de store Handels- og Industrisamfund.

Men ogsaa de store Masser kan gøre en Indsats, og særlig bør Ungdommen tænke paa den Tid, da Livet skal afsluttes. Den unge Mand og Kvinde ved ikke hvordan Livet vil forme sig, men det véd enhver, at Indbetaling af et lille Beløb til en anerkendt Forsikring er en Foranstaltning, som i visse Tilfælde kan komme den paagældende selv til gode, hvis Livet ikke giver Ægtefælle og Børn, eller i ugunstigste Tilfælde tilfalde Slægtninge, der maaske ogsaa trænger, hvis Døden kommer uventet tidlig. For den store Masse vil den lille Opsparing være af saare stor Værdi i en af de mange Situationer, som Livet byder de allerfleste af os — med Bekymringer og Tiggergang som almindelig Udgang.

Jeg ser ikke bort fra de fortvivlede økonomiske Vilkaar som Samfundet byder de store Masser, men jeg bemærker ogsaa, at moderne Forsikringsvæsen har indrettet sig med Hensyntagen til disse Forhold, og man kan, under Bestræbelserne for i heldigste Tilfælde at skabe Lys og Glæde for Børn eller andre, der lades tilbage, sikre sig, at Bestræbelserne aldrig bliver helt spildte, selv om Forholdene skulde gøre det umuligt at opretholde en paatænkt Betalingspligt.

Man kan arbejde for den nødvendige Reform af Samfundet uden at glemme Hensynet til dem, man paatog sig Pligter overfor, og saaledes bør man handle.

Th. Stauning.

Vi vil gerne understrege Statsministerens Ord og tilføje en Opfordring til alle vore Læsere om at benytte det af Arbejderne selv (Fagforeninger og Sygekasser) oprettede Livsforsikringsselskab, *A/S Arbejdernes Livsforsikring*, for hvilket iøvrigt Statsminister Stauning har været Formand i 13 Aar, indtil han blev Statsminister første Gang.

Dette Selskab byder en Række Fordele, som gør det til det førende Forsikringsselskab, f. Eks.: Statsgaranterede Forsikringssummer, samme store *kontante* Bonus hvert 5. Aar som Statsanstalten for Livsforsikring, billige Præmier, lang Restancefrist, Præmiefritagelse ved Invaliditet og langvarig Sygdom, ugentlig Opkrævning i Hjemmet m. v.

Selskabets Agenturer, der findes over hele Landet saavel som dets Hovedkontor (Rosenørns Allé 12 St. Tlf. Central 7927 og 7973) giver beredvilligt og omgaaende nærmere Oplysninger.

⊡

Bogforlaget „Fremad".

Politiske Smaaskrifter.

Arbejderpartiets Forlag „Fremad" har i Aar udsendt flere interessante Smaaskrifter, som det vil have stor Interesse at stifte nærmere Bekendtskab med. Vi nævner „Kommunisterne splitter" af Hans Hansen, Sekretær i Socialdemokratisk Forbund, Pris Kr. 0,35. „De politiske Fanger i Rusland" af R. Abramowitsch, Pris Kr. 1,00. „Rustningsindustriens blodige Internationale" af Otto Lehmann-Russbüldt, Pris Kr. 1,25, og „Sandheden om Tyskland" skrevet af en tysk Socialdemokrat, hvis Navn af gode Grunde ikke kan nævnes, da han endnu opholder sig i Tyskland. Prisen for sidstnævnte Pjece er trods det store Stofindhold kun 25 Øre. Bøgerne kan forlanges gennem alle Boglader.

Industriforbund.

Under denne Titel har Højskolelærer Otto Jensen paa „Fremad"s Forlag udsendt en lille Bog, der har den største Interesse for alle organiserede Arbejdere. I en let og livlig Form skildrer han alle her henhørende Forhold og begynder med en historisk Oversigt „Fra faglig til industriel Produktion" med „Lavstidens Arbejdsdeling", „Fra Karetmagerværksted til Automobilfabrik", samt „Koncerner", behandler „Grænsestrid" ved udflydende Faggrænser, særlig Forholdet mellem Arbejdsmænd og andre Organisationer, endvidere „For og imod Industriforbund" og „Industriforbundets Former". Endelig giver Forfatteren en meget interessant Oversigt over praktiske Forsøg fra Tyskland, Sverige, Norge, Danmark, England, Rusland og forskellige andre Lande. Det er første Gang, der paa Dansk foreligger en samlet Oversigt over dette Spørgsmaal, og Prisen for det nyttige lille Skrift, der kan faas gennem alle Boglader, er kun 1 Kr.

Arbejdersangbogen.

Denne udmærkede Samling folkelige Sange, spændende fra vor Litteraturs Guldalder-Digtere til de senere Aars nyeste Digterkuld, har haft en sjælden Succes, idet Forlaget „Fremad" i disse Dage udsender 5. Oplag, og Bogen dermed i Løbet af faa Aar er trykt i 35,000 Eksemplarer.

⊡

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—7.

Bestyrelsen.

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. med Kost, 7 Kr. uden Kost. Enkelte Timer 75 Øre. Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv. Telf. 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Tilmelding af Arbejdsløse hver Dag fra Kl. 10—11.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Onsdag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
(Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien):

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 8½—9½ og 10—11.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Hauserplads 14 1. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 5—7 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Københavns Afd. 7.
(Budene ved Bladkompagniet):

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er i Reglen aabent Tirsdag fra Kl. 12½—2½.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123 og **11723**.

24/185

Adressefortegnelse.

Aabenraa Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Helene Elsner, Kolstrupvang 1.

Aalborg Afdeling 1. Formand: Fru Kathrine Andersen, Peter Barkesgade 46 2. Telf. 1963. — Kasserer: Fru Augusta Nielsen, Brandstrupgade 16 2.

Aalborg Afdeling 2. Formand: Fru Nielsine Jensen, Lille Nygade 8 1. — Kasserer: Fru Martine Christensen, Villa „Højen", Enghavevej, Vejgaard pr. Aalborg.

Aarhus Afdeling 1. Formand og Kasserer: Fru Petra Schou, Sejrøgade 13. Kontor: Langelandsgade 16. Telf. 3044.

Aarhus Afdeling 4. Formand: Fru Marie Johnsen, Sønder Allé 54 2. — Kasserer: Fru Cecilie Kopp, Max Müllersgade 2 C 2.

Aarhus Afdeling 7. Formand: Fru Margrethe Rasmussen, Istedgade 10. — Kasserer: Fru Johanna Nielsen, Falstersgade 10 1.

Esbjerg Afdeling. Formand: Fru Minna Rasmussen, Jernevej 11. — Kasserer: Fru Kirsten Hansen, Rolfsgade 3.

Fensmark Afdeling. Formand: Frk. Alma Christoffersen, Villavej, Fensmark pr. Olstrup. — Kasserer: Fru Martha Hansen, Fensmark pr. Olstrup.

Fredericia Afdeling. Formand: Fru Karen Sørensen, Dronningensgade 90 1. — Kasserer: Fru Marie Petersen, Nørrevoldgade 66.

Frederikshavn Afdeling. Formand: Fru Clara Petersen, Skillevej, Flade. — Kasserer: Fru Clara Nielsen, Vestergade 9.

Glostrup Afdeling. Formand: Fru M. Lind-Sørensen, Enighedsvej 10. — Kasserer: Fru E. Larsen, Sofienlundsvej 8.

Haderslev Afdeling. Formand og Kasserer: Fru A. Scharnberg, Gaasbjerggade 12.

Hadsund Afdeling. Formand og Kasserer: Fru M. Justesen, Skovvejen 37.

Hasle Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. M. Petersen, Hasle Lystskov.

Haslev Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Johanne Jensen, Savskærervej.

Hedehusene Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Anna Petersen, Nyvej 15 1.

Helsingør Afdeling. Formand: Fru Birtha Hansen, Andelsbyggeforeningens Hus, Gurrevej 61. Telf. 1119. — Kasserer: Fru Augusta Jensen, Ørbakken 7.

Herning Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Jenny Christensen, Ringstedvej 7 St.

Hillerød Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Martha Hansen, Margrethevej 20.

Hjørring Afdeling. Formand: Fru Agnes Christensen, Mellemgade. — Kasserer: Fru Valborg Nielsen, Sæbyvej 15.

Hobro Afdeling. Formand og Kasserer: Fru A. Olsen, Mariagervej.

Holbæk Afdeling. Formand: Fru Thora Nielsen, Stien, Labæk. — Kasserer: Fru Hansigne Nielsen, Markedsgade 1.

Holstebro Afdeling. Formand: Fru Laura Aagaard, Aaglimt 6. — Kasserer: Fru Karen Nielsen, Stationsvej 12.

Horsens Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Houmannsgade 35. Telf. 896 (privat). Telf. 1521 (Kontoret).

Jyderup Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Bertha Jensen, Lyngvej.

Kerteminde Afdeling. Formand og Kasserer: Hr. Former V. Jensen, Vestergade 18.

Kolding Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Dagmar Kaehne, Jernbanegade 20.

Korsør Afdeling. Formand: Frk. Sofie Petersen, Rolighedsvej. — Kasserer: Fru Laura Henningsen, Strandvej 10.

Københavns Afdeling 1. Formand: Fru Johanne Jensen, Herman Triers Plads 4, St. tv. Telefon 14539. — Kasserer: Frk. Poula Poser, Herman Triers Plads 4, St. tv.

Københavns Afdeling 2. Formand: Fru Harriet Baadum, Herman Triers Plads 4, St. — Kasserer: Fru Jenny Larsen, Herman Triers Plads 4, St.

Københavns Afdeling 3. Formand: Fru Johanne Jensen, Skydebanegade 13 B 4. — Kasserer: Fru Sørensen, Nørrebrogade 48 1.

Københavns Afdeling 4. Formand: Fru Ellen Petersen, Norgesgade 40 5. — Kasserer: Fru Hedvig Petersen, Saltholmsvej 1 1.

Københavns Afdeling 5. Formand: Fru Inger Gamburg, Nørrevoldgade 6 Mezz. Telf. Byen 4320. — Kasserer: Fru M. Mathiesen, Nørrevoldgade 6 Mezz.

Københavns Afdeling 6. Formand: Fru Hulda Hansen, Hauserplads 14 1. Telf. Byen 7199. — Kasserer: Fru Anna Larsen, Hauserplads 14 1.

Københavns Afdeling 7. Formand: Fru Johanne Jensen, Herluf Trollesgade 16 B 1. Telf. Byen 8850. — Kasserer: Fru Svenna Petersen, V. Voldgade 104 5. Kontor: Hermann Triers Pl. 4 St.

Københavns Afdeling 8. Formand: Fru Emmy Jacobsen, Sct. Poulsgade 45 2. — Kasserer: Fru Johanne Mortensen, Blegdamsvej 110 B 2 tv.

Køge Afdeling. Formand: Fru Lilly Thingsteth, Rebslagergade 10. — Kasserer: Fru Ingeborg Madsen, Nørregade 113 1.

Lyngby Afdeling. Formand: Fru Christine Hansen, Odinsvej 10. — Kasserer: Fru Mary Petersen, Karoline Aamalievej 90.

Middelfart Afdeling. Formand: Fru Karen Petersen, Assensvej 101. — Kasserer: Fru Martha Rasmussen, Blindebomsvej 17 St.

Nakskov Afdeling. Formand: Fru Marie Madsen, Bredg. 9 1 o. G. Kasserer: Fru Ellen Hansen, Helgesvej 20.

Nexø Afdeling. Formand: Fru Laura Petersen, Gl. Postvej. Kasserer: Fru Andrea Bohn, Nørregade.

Nibe Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Metha Holm, Nordre Strandgade.

Nyborg Afdeling. Formand: Fru Laurine Larsen, K. Bastionsvej 1. Kasserer: Fru Valborg Andreasen, Kirkegade 15 2.

Nykøbing F. Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Margr. Hansen, Grønnegade 36.

Nykøbing M. Afdeling. Formand: Fru Signe Hvid, Østergade 30 1. — Kasserer: Fru Hildegard Jensen, Nørrebro 70.

Næstved Afdeling. Formand: Fru Johanne Andreasen, Kornbakken 21. — Kasserer: Frk. Henriette Poulsen, Kornbakken 33.

Odense Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirsten Rasmussen, Pantheonsgade 5 1. Telf. Odense 4018.

Præstø Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Oline Nielsen, Centralhotellet o. G.

Randers Afdeling. Formand og Kasserer: Frk. Pouline Jensen, Nyvangsvej 8.

Ribe Afdeling. Formand: Fru Margr. Iversen, Gravsgade 171. — Kasserer: Fru Helga Jensen, Slotsgade 284.

Ringsted Afdeling. Formand: Fru Dorthea Christensen, Rønnedev. 4. — Kasserer: Fru Ingeborg Jessen, Schaldemosevej 14 St.

Roskilde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Alma Jensen, Knudsvej 31.

Ryomgaard Afdeling. Formand: Fru Marie Petersen, Ryomgaard. — Kasserer: Fru Amalie Mikkelsen, Ryomgaard.

Rønne Afdeling. Formand: Fru Annie Kæmpe, Rendegade 1. — Kasserer: Fru Emma Sonne, St. Torvegade 66.

Slagelse Afdeling. Formand: Fru Sofie Johansen, Klosterbanken 8. — Kasserer: Fru Sofie Jørgensen, Løvegade 44, Sidebygn. 1.

Struer Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Vilhelmine Jensen, Nørregade 20.

Svendborg Afdeling. Formand: Fru Marie Jensen, Egensevej 20. — Kasserer: Frk. Marie Nielsen, Brydegaardsvej 17.

Sønderborg Afdeling. Formand: Fru Christine Eifert, Lyshøj 4 B. — Kasserer: Fru Jensine Nielsen, Goethegade 13 1.

Varde Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Agnes Jensen, Gellerupvej 5.

Vejen Afdeling. Formand: Fru Josefine Jensen Vig, „Solvang", Vestergade. — Kasserer: Fru Mette Jensen, Korsgade 4.

Vejle Afdeling: Formand og Kasserer for Arbejdsløshedskassen: Fru Dagmar Petersen, Haraldsgade 8 2 th. Telf. 2082. — Kasserer for Forbundet: Frk. Karen Nielsen, Frejasgade 1.

Viborg Afdeling. Formand og Kasserer: Fru Kirstine Andersen, Gravene 13.

Ledvogterskernes Afdelinger:

1. Distrikt. Formand: Fru Johanne Jensen, Vogterhus 13, Smalby pr. Thingsted. — Kasserer: Fru Sofie Hansen, Hvalsø St.

2. Distrikt. Formand: Fru Martha Christiansen, Nørre Kollund St. — Kasserer: Fru Nielsine Poulsen, Vogterhus 18, Vildbjerg St.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 71 | April 1934 | 19. Aargang

Overenskomstsituationen.

Som meddelt i vort sidste Medlemsblad, var saa godt som alle vore Overenskomster opsagt fra Arbejdsgivernes Side. Arbejdsgiverne havde i denne Omgang ikke haft slet saa travlt med Forhandlingerne som i Fjor, idet De samvirkende Fagforbund først den 19. Januar fra Arbejdsgiverforeningen modtog en Henstilling om at drøfte Overenskomstopsigelserne og Betingelserne for en Forlængelse af Overenskomsterne.

Arbejdsgiverforeningens Henstilling havde følgende Ordlyd:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Den 20. Oktober f. A. tilstillede vi det ærede Forretningsudvalgs Formand en Afskrift af den af vort Forretningsudvalg samme Dag vedtagne Resolution — et Eksemplar vedlægges — i hvilken det paalægges de af vore Organisationer og Enkeltvirksomheder, hvis Overenskomster var holdt i Kraft ved Loven af 31. Januar f. A., at opsige disse.

Dansk Arbejdsgiverforening foretog dette Skridt for, saaledes som nævnt i Resolutionen, paa alle Omraader at skaffe Arbejdsgiverne den nødvendige Bevægelsesfrihed overfor Forholdenes Udvikling i de kommende Maaneder, bl. a. for at muliggøre, at Gennemførelsen af en Løntilpasning kom til at omfatte et saa stort Omraade som muligt, idet vi var og stadig er af den Opfattelse, at den sundeste Fremgangsmaade — den i det lange Løb baade for Arbejdere og Arbejdsgivere rigtige Vej til Produktionens Genopbygning — findes i en rimelig Tilpasning af de nugældende høje Lønninger, som tilknytter sig en Dyrtidsperiode, som ligger mange Aar tilbage og ikke staar i noget som helst rimeligt Forhold til det Prisniveau, som vi nu lever under.

Hvad der imidlertid nu i første Række paakræver en Løsning er vort Krav om, at vore Medlemmer maa sættes i Stand til — hvad Arbejdslønnen angaar — at kunne konkurrere paa lige Fod med de uorganiserede Arbejdsgivere. Lige siden Fagforbundene i 1930 under kraftigt synkende Konjunkturer opnaaede betydelige Lønforbedringer, der kun i meget ringe Grad udlignedes ved de spredte beskedne Nedsættelser i 1931, har vore Medlemmer været meget vanskeligt stillet, navnlig i 1933 efter Lockoutlovens Vedtagelse er Forholdene blevet katastrofale, og en forsvarlig Løsning af hele dette Spørgsmaal er derfor bydende nødvendig.

Vi har faaet Meddelelse om, at flere af vore Organisationer har søgt at faa Forhandlinger i Gang med de modstaaende Fagforbund, uden at dette er lykkedes. Vi erfarer nu, at Aarsagen hertil er den, at det ærede Forretningsudvalg har udsendt et Cirkulære, hvori det henstilles til Organisationerne ikke at indlade sig i Forhandlinger med Arbejdsgiverne, før et Formandsmøde eller Repræsentantskabsmøde har trukket Linierne op for Arbejdernes Stilling til Overenskomstsituationen. Under disse Forhold anser vi det for haabløst at opfordre vore Organisationer til at optage fagvise Forhandlinger, hvorfor vi foreslaar, at der snarest belejligt afholdes et Møde mellem Hovedorganisationernes Forretningsudvalg til Drøftelse af den foreliggende Overenskomstsituation.

P. F. V.:
Julius Madsen. *Carl Plum.*

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg vedtog at imødekomme Henstillingen, og den 25. Januar afholdtes saa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningens Lokaler, paa hvilket de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg gennemdrøftede hele Overenskomstsituationen; men da man ikke naaede til noget Resultat enedes man om paa et senere Tidspunkt at genoptage Drøftelserne.

Den 26. Januar holdt Arbejdsgiverforeningen paany Hovedbestyrelsesmøde, hvor der vedtoges en saalydende Vedtagelse:

„Dansk Arbejdsgiverforenings Hovedbestyrelse er blevet gjort bekendt med den Drøftelse af Overenskomstsituationen, som den 25. Januar d. A. fandt Sted mellem de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg — herunder vort Forretningsudvalgs Krav om, at der gennemføres betryggende Foranstaltninger til at faa stillet Dansk Arbejdsgiverforenings Medlemmer lige i Konkurrencen med de udenforstaaende Arbejdsgivere — og De samvirkende Fagforbunds Tilbud om uændret Forlængelse af samtlige Overenskomster endnu et Aar.

Hovedbestyrelsen maa afvise dette Tilbud om generel Forlængelse af alle Overenskomster og fremhæver Nødvendigheden af, at der hos de Grupper

af vore Medlemmer, som i særlig Grad er udsat for en haardhændet Konkurrence fra uorganiserede Arbejdsgiveres Side, finder en Løntilpasning Sted, hvad den store Forskel, der eksisterer mellem den Løn, der ydes efter vore Tarifer, og den, de uorganiserede Arbejdsgivere betaler, kræver. Hovedbestyrelsen paalægger derfor Forretningsudvalget at opfordre De samvirkende Fagforbund til at optage Forhandlinger om en saadan Løntilpasning og andre Foranstaltninger egnede til Afhjælpning af eksisterende uheldige Forhold".

Efter at have drøftet denne Vedtagelse tilsendte De samvirkende Fagforbund den 29. Januar Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiverforening en saalydende Skrivelse:

Vi har modtaget det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 26. ds. og Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelses Vedtagelse af s. D. og skal hertil bemærke, at vi, i Tilslutning til Aftalen ved sidste Fællesmøde, er villige til at deltage i en fortsat Drøftelse af Situationen, men maa paa det bestemteste tage Afstand fra at være bundne af de i Vedtagelsen angivne Retningslinier.

P. F. V.
Vilh. Nygaard. *Chr. Brun.*

Der blev saa den 1. Februar afholdt et nyt Forhandlingsmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvorunder hele Overenskomstsituationen atter gennemdrøftedes; men da det konstateredes, at Parterne var saa langt fra hinanden, skiltes man uden at aftale noget nyt Møde.

To Dage efter — den 3. Februar — holdt Arbejdsgiverforeningen paany Hovedbestyrelsesmøde, paa hvilket det vedtoges at udsende et saalydende 1. Lockoutvarsel:

„Vor Hovedbestyrelse er i sit Møde D. D. blevet gjort bekendt med Resultatet af den Forhandling, der i Henhold til Hovedbestyrelsens Resolution af 26. Januar d. A. afholdtes mellem Hovedorganisationernes Forretningsudvalg d. 1. ds.

Det ærede Forretningsudvalg gentog her sit Tilbud om en generel Forlængelse af alle Overenskomster uden Ændringer, men afviste vore Ønsker om Forhandling, saafremt man opretholdt Kravet om en Løntilpasning for de Grupper af Arbejdsgiverforeningens Medlemmer, som er udsat for en haardhændet Konkurrence fra uorganiserede Arbejdsgiveres Side.

Hovedbestyrelsen maa imidlertid kræve, at hele Overenskomstsituationen løses paa en for vore Medlemmer tilfredsstillende Maade. Den anser det for en Nødvendighed, at de af os krævede Forhandlinger føres, og at der gives Fagene Tilladelse til uden Hindringer at tale sig til Rette om en rimelig Tilpasning, hvor Forholdene begrunder en saadan. For at opnaa dette maa vi derfor anvende de Midler, gældende Retspraksis henviser os til, og vi maa derfor tilstille det ærede Forretningsudvalg vort Varsel om Frigørelse for de løbende Overenskomster.

Vi tillader os derfor at meddele, at vi agter at forelægge vor kompetente Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning over for Medlemmer af Forbund tilsluttet De samvirkende Fagforbund i det Omfang, den kompetente Forsamling i øvrigt maatte fastsætte".

P. F. V.:
Julius Madsen. *Carl Plum.*

Denne Skrivelse blev behandlet af Forretningsudvalget paa dettes Møde den 7. Februar. — Efter Mødets Afslutning blev der i anbefalet Forsendelse sendt Dansk Arbejdsgiverforening et saalydende 1. Strejkevarsel:

Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiverforening.

I Skrivelse af 3. Februar meddeler det ærede Forretningsudvalg, at Dansk Arbejdsgiverforenings Hovedbestyrelse har besluttet at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af Forbund, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund i det Omfang, den kompetente Forsamling maatte fastsætte.

I denne Anledning skal vi, uden iøvrigt at komme ind paa den i Skrivelsen anførte Motivering for Beslutningen, tillade os at meddele, at vort Forretningsudvalg paa sit i Dag afholdte Møde har besluttet at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der — til Varetagelse af vore Medlemmers Interesser — af Medlemmer af Forbund, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund, etableres Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening i det Omfang, den kompetente Forsamling fastsætter.

P. F. V.:
Vilh. Nygaard. *Chr. Brun.*

Den 9. Februar afholdt Arbejdsgiverforeningen Generalforsamling, paa hvilken det vedtoges at tilsende De samvirkende Fagforbund et saalydende 2. Lockoutvarsel:

I Fortsættelse af vor anbefalede Skrivelse af 3. Februar d. A. tillader vi os herved at meddele, at vor dertil kompetente Forsamling har vedtaget, at der hos Medlemmer af nedenstaaende Organisationer og hos nedenstaaende Enkeltvirksomheder — dels til Frigørelse for de udløbne Overenskomster, dels til Støtte for dette Formaal — fra *Tirsdag den 20. Februar d. A.* ved normal Arbejdstids Begyndelse iværksættes Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund i følgende Omfang:

1) Entreprenørforeningen (dog med Undtagelse af de ved Brolægningsarbejde og de ved Vestkysthavnene beskæftigede Arbejdere), Københavns Murer- og Stenhuggerlaug, Centralforeningen af Murermestre i Danmark, Stukkatørfagets Mesterforening og Foreningen af Cementvarefabrikanter for København og Omegn, endvidere Københavns Vognmandslaug, Nordre Birks Vognmandsforening og Søndre Birks Vognmandsforening, for saa vidt angaar Nedbrydningsarbejde, og Randers Vognmandsforening, for saa vidt angaar Jord- og Betonarbejde,
alt for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund.

2) Københavns Malerlaug og Centralforeningen af Malermestre under Arbejdsgiverforeningen, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Malerforbundet i Danmark.

3) Kalk- og Teglværksforeningen af 1893, Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm, Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker, Aa Mølle Kridtslemmeri og A/S Carl Nielsen, Strøby. Endvidere Møens Stenminer, for saa vidt angaar Grus- og Stengravning.

Hos Kalk- og Teglværksindustrien træder Lockouten for Brændernes Vedkommende dog først i Kraft Lørdag den 3. Marts d. A. ved normal Arbejdstids Begyndelse.

4) Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyn, Centralforeningen af Snedkermestre i Østifterne, Snedkerlaugets Bygningssnedker-Afdeling og Møbelsnedker-Afdeling, Københavns Tømmerlaug, Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark, Bornholms Tømrer- og Snedkermesterforening og Træindustriens Fabrikantforeninger for København, Jylland og Østifterne, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Træindustriarbejderforbundet i Danmark og Snedkerforbundet i Danmark (alt dog med Undtagelse af de ved Fremstilling af Emballage til Næringsmidler beskæftigede Arbejdere, de ved Fremstilling af Træuld til Ægpakning samt de ved Ligkistearbejde beskæftigede Arbejdere).

5) Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark samt A/S Bornholms Maskinfabrik og A/S Bornholms Maskinfabrik, Nordre Jernstøberi, alt med følgende Undtagelser:

a. De hos Medlemmer af Foreningen af industrielle Reparationsværksteder beskæftigede Arbejdere.

b. De ved Reparation af Gas- og Vandledninger, de ved Reparationsarbejde hos Gasmaalerfabrikkerne samt de hos A/S Emil Møllers Telefonfabrikker, Horsens, beskæftigede Arbejdere.

Hos A/S M. P. Allerups Eftfl., Odense, og A/S Anker Heegaard, Frederiksværk, træder Lockouten for Glødeovnsarbejderne først i Kraft fra Mandag den 5. Marts ved normal Arbejdstids Begyndelse.

For de ved Galvanisering beskæftigede Arbejdere træder Lockouten først i Kraft fra Tirsdag den 27. Februar ved normal Arbejdstids Begyndelse.

For de ved Emaillebrænding beskæftigede Arbejdere træder Lockouten først i Kraft efterhaanden som Arbejdet ved Ovnene bliver færdigt.

c. De ved Hestebeslag beskæftigede Arbejdere.

d. De ved koncessionerede Virksomheder (Elektricitetsværker, Sporvejsselskaber, Jernbaneselskaber o. a.) beskæftigede Arbejdere.

e. De ved Fabrikation af Crown Cork, Mælkekapsler og Blikdaaser til Næringsmidler beskæftigede Arbejdere.

f. De ved Reparation af Fiskerifartøjer beskæftigede Arbejdere.

For samtlige de ovennævnte Tilfælde, hvori Arbejdsstandsning iværksættes, undtages de som Kedel- og Maskinpassere beskæftigede Arbejdere, de som Nattevagter, som Kuske og ved Pasning af Heste beskæftigede Arbejdere samt Chauffører.

P. F. V.:
(sign.) *Julius Madsen.*

(sign.) *Carl Plum.*

Generalforsamlingen vedtog endvidere at udstede et nyt 1ste Lockoutvarsel, saaledes at Lockouten eventuelt kan udvides, hvis Arbejdsgiverforeningen skulde finde det formaalstjenligt at standse Arbejdet for endnu flere Virksomheder og Fags Vedkommende.

Det nye Lockoutvarsel har følgende Ordlyd:

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark!

Under Henvisning til, at vi i Dag i anbefalet Skrivelse har tilstillet det ærede Forretningsudvalg 2. Varsel om Arbejdsstandsning til Tirsdag den 20. ds. til Frigørelse for de opsagte Overenskomster og til Støtte for dette Formaal, tillader vi os herved at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om yderligere Udvidelser af Arbejdsstandsningen i et saadant Omfang, som maatte anses for nødvendigt til at tilvejebringe en for vore Medlemmer og os tilfredsstillende Ordning.

P. F. V.:
(sign.) *Julius Madsen.*

(sign.) *Carl Plum.*

Efter disse Lockoutvarslers Fremkomst indkaldte Forligsinstitutionens Formand, Direktør K. Riis-Hansen, Hovedorganisationernes Forretningsudvalg til en orienterende Forhandling Tirsdag den 13. Februar Kl. 1.

Forhandlingerne strakte sig over hele Eftermiddagen til Kl. 9 Aften, hvorefter Forligsmanden afsluttede Forhandlingerne og meddelte, at disse vilde blive fortsatte Torsdag den 15. Februar.

Den nævnte Dag mødtes Parterne atter til Forhandling hos Forligsmanden.

Mødet sluttede med, at Forligsmanden af Parterne begærede forskellige Oplysninger fremskaffet, hvilke Oplysninger skulde foreligge senest Onsdag den 21. ds.

Samtidig henstillede Forligsmanden, at den til Tirsdag den 20. ds. varslede Lockout samt de varslede Strejker udsættes, saaledes at de tidligst kan iværksættes 3 Dage efter, at Forligsmanden har erklæret Mæglingen for afsluttet.

For Organisationer, der staar udenfor De samvirkende Fagforbund vil varslede Lockouter være at udsætte efter samme Regel.

Forligsmandens Henstilling blev derefter efterkommet af begge Hovedorganisationer.

Samme Dag var der af De samvirkende Fagforbund afgivet dels et 2. Strejkevarsel og dels et nyt 1. Strejkevarsel.

Disse Varsler havde følgende Ordlyd:

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening.

I Fortsættelse af vor anbefalede Skrivelse af 7. Febr. tillader vi os herved at meddele, at vor kompetente Forsamling nu har besluttet, at der fra og med Fredag den 23. Februar, ved normal Arbejdstids Ophør, iværksættes Arbejdsstandsning overfor de lockoutdeltagende Virksomheder hvad angaar al Udlevering, Transport, Losning og Ladning, Af- eller Paalæsning, det være sig ved Skib, Automobil, Kørevogn, Jernbanevogn eller Pakhus, af Varer eller Gods af enhver Art til eller fra de konfliktberørte Arbejdspladser samt Lagre eller Bntiker og forsaavidt angaar Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund ved Betjening af Kraner, Transport- og Elevatoranordninger. Endvidere hvad angaar Kedel- og Maskinpasning paa de lockoutdeltagende Virksomheder, samt forsaavidt angaar Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund beskæftiget paa Emil Møllers Telefonfabrik, Horsens, ved Fabrikation af Crown-Cork, Mælkekapsler og Blikdaaser og endelig Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund beskæftiget ved Emaliebrænding, alt for saa vidt der ikke forinden er opnaaet en for os og vore Medlemmer tilfredsstillende Ordning af den foreliggende Overenskomstsituation.

P. F. V.:
Vilh. Nygaard.

Knud V. Jensen.

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening.

Efter at det ærede Forretningsudvalg har varslet Udvidelse af den allerede varslede Lockout til et Omfang, der endnu ikke overfor os er fast bestemt, har vort Forretningsudvalg besluttet at imødegaa dette nye Angreb paa vore Organisationer og disses Medlemmer, og vi tillader os derfor herved at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning af De samvirkende Fagforbunds Medlemmer overfor Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening i det udvidede Omfang, den kompetente Forsamling fastsætter, og for saa vidt Dansk Arbejdsgiverforening ikke forinden har tilbagekaldt sine omfattende Lockoutvarsler, og der saaledes er truffet en Ordning i den foreliggende Kampsituation.

P. F. V.:
Vilh. Nygaard.

Knud V. Jensen.

Der afholdes nu en Række Møder hos Forligsmanden og den 19. Februar afholdt Arbejdsgiverforeningen et Hovedbestyrelsesmøde, der vedtog Udsendelse af et saalydende 2. Varsel om Udvidelse af den den 9. Februar varslede Lockout:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

I Fortsættelse af vor anbefalede Skrivelse af 9. Februar d. A. tillader vi os herved at meddele, at vor kompetente Forsamling har vedtaget, at der, for at tilvejebringe en for vore Medlemmer og os tilfredsstillende Ordning af Overenskomstsituationen fra Tirsdag den 27. Februar ved normal Arbejdstids Begyndelse iværksættes Arbejdsstandsning i følgende Omfang overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund beskæftiget hos Medlemmer af nedenstaaende Organisationer og hos nedenstaaende Enkeltvirksomheder:

1) Københavns Blikkenslagerlaug, Gas-, Vand- og Sanitets-Lauget for København og Omegn, Centralforeningen for Blikkenslager- og Kobbersmedemestre i Jylland og Centralforeningen for Blikkenslager- og Kobbersmedemestre i Østifterne, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Kobbersmedenes Forbund i Danmark (med Undtagelse af de ved Reparation af Gas- og Vandledninger beskæftigede Arbejdere).

2) Bogbinderlauget, Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinserne, Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien, Københavns Papæskefabrikantforening, Københavns Bogtrykkerforening, Dansk Litograflaug og Foreningen af danske Rammefabrikanter, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Bogbinderforbundet i Danmark, for Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien tillige for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund.

3) Dansk Litograflaug, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Dansk litografisk Forbund og Dansk Typografforbund.

4) Mesterforeningen for Farvere og Textilfabrikantforeningen, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Dansk Textilarbejderforbund og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark (dog med Undtagelse af de Arbejdere, der er beskæftiget hos Andelsselskabet De danske Fiskeres Fællesindkøb, Fredericia, A/S Fiskenetfabriken „Danmark", Helsingør, A/S Københavns mek. Net- & Garnfabrik, København, og A/S De forenede Vatfabriker, København, for den sidstnævnte Virksomheds Vedkommende dog kun for saa vidt angaar Fabrikation af Vat til Sygebehandling.)

5) Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter, Foreningen af Skotøjsfabrikanter i Provinsen og Mesterforeningen for mekanisk Fodtøjsreparation, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Dansk Skotøjsarbejderforbund.

6) Foreningen af danske Læderfabrikanter, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Dansk Læder- og Skindarbejderforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund (dog at Lockouten først træder i Kraft Tirsdag den 13. Marts ved normal Arbejdstids Begyndelse).

7) Foreningen af danske Linnedfabrikanter, Foreningen af danske Fabrikanter af Herreklæder, Foreningen af danske Herrelingerifabrikanter, Skræderlauget i Købehavn, Centralforeningen af Skrædermestre i Jylland-Fyen og Østifterne, Foreningen af Skrædermestre og Herrekonfektionister i Danmark, Mesterforeningen for Farvere, A/S De forenede Olietøjsfabriker, Olskind & Standard, Regnfrakkefabriken „Norden" og A/S Skandinavisk

Gummi-Compagni, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmmer af Dansk Skræderforbund.

8) Dansk Pianofabrikantforening, Drejerlauget i København, Drejermestrenes Centralforening i Danmark, Foreningen af Fabrikanter i dansk Børsteindustri, Foreningen af danske Rammefabrikanter, Foreningen af Guldlistefabrikanter og Barokforgyldere i Danmark og Kurvemagermesterforeningen, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Træindustriarbejderforbundet i Danmark, Snedkerforbundet i Danmark, Drejerforbundet i Danmark, Børsteindustriarbejdernes Forbund, Forgylderforbundet i Danmark, Kurvemagernes Fagforening og Dansk Arbejdsmandsforbund.

9) Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn, Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og Tømmerhandlerforeningen, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Trælagerarbejdernes Fagforening.

10) Sadelmager- og Tapetsererlauget i København, Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinsen, Linoleumsbranchens Arbejdsgiverforening 1906, Lædervare- og Rejsetøjsfabrikantforeningen i København, Snedkerlaugets Bygningssnedker-Afdeling, Snedkerlaugets Møbelsnedker-Afdeling, Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyen og Centralforeningen af Snedkermestre i Østifterne, Billedskærerlauget og Dansk Provins-Billedskærerforening, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet i Danmark og Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund (herfra undtages dog Arbejde ved kirurgiske Instrumenter og Hospitalsarbejde).

11) Stenhuggermesterforeningen, Østifternes Sten- og Billedhuggerforening, Jyllands Stenhuggermesterforening, Arbejdsgiverforeningen for den bornholmske Granit- og Sandstensindustri, Stukkaturfagets Mesterforening og Foreningen af Arbejdsgivere i Stukkaturfaget i Jylland, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Dansk Stenindustriarbejderforbund, Stukkatørernes Forbund i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund.

12) Foreningen af danske Rebslagerier, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Dansk Rebslageriarbejderforbund, Fabrikarbejdernes Forbund og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

13) Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri og Bornholms keramiske Fabrikantforening, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Keramisk Forbund og Dansk Arbejdsmandsforbund. (For Ovnarbejdere træder Lockouten dog først i Kraft, efterhaanden som Arbejdet ved Ovnene bliver færdigt).

14) Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark, Cigaretfabrikantforeningen af 1914 og Foreningen af Skraa- og Røgtobaksfabrikanter i Danmark, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Tobaksarbejderforbundet i Danmark og Skraatobaksarbejdernes Forbund. (Af tekniske Grunde træder Lockouten i dette Fag i Kraft saaledes, at den begynder den 27. Februar d. A. og effektueres i Dagene indtil den 2. Marts, begge Dage ved normal Arbejdstids Begyndelse).

15) De forenede Papirfabriker A/S, A/S Carl Allers Etablissement og Sct. Clara Mølle, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Papirindustriarbejderforbundet (dog med Undtagelse af de ved Fremstilling af Seddelpapir til Nationalbanken beskæftigede Arbejdere).

16) Foreningen af Fabrikanter af fugefri Gulve, Foreningen af Mosaikfabrikanter i Danmark, Foreningen af Mosaik- og Terrazzofabrikanter i Jylland,
Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening,
Foreningen af Tændstikfabriker i Danmark,
Københavns Farvehandlerforenings Arbejdsgiver-Afdeling,
Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter,
Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen,
Isoleringsfabrikantforeningen,
A/S De forenede Gummi- og Luftringefabriker, Schiønning & Arvé,
A/S Danske Galoche- og Gummifabrik,
A/S Skandinavisk Gummi-Compagni,
Nordens Gummiværk,
Gummivarefabriken „Jylland“,
A/S De forenede Olietøjsfabriker, Olskind & Standard,
C. Reiermanns Papfabrik,
A/S „Sano“,
Øresunds chemiske Fabriker,
Elementkulfabriken,
Blyantfabriken Viking,
A/S Dansk Ilt- og Brintfabrik,
A/S Gasaccumulator og
A/S Jydsk Ilt- og Acetylengasfabrik,
alle for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund.

17) Foreningen af Tændstikfabriker i Danmark,
Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter,
Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen,
Foreningen af danske Herrelingerifabrikanter,
A/S De forende Gummi- og Luftringefabriker, Schiønning & Arvé,
A/S Dansk Galoche- og Gummifabrik,
A/S Skandinavisk Gummi-Compagni,
Gummivarefabriken „Jylland“,
Regnfrakkefabriken „Norden“,
Øresunds chemiske Fabriker,
C. Reiersmanns Papfabrik,
Blyantfabriken Viking og
Elementkulfabriken,
alle for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Fra samtlige de ovennævnte Tilfælde, hvor Arbejdsstandsning iværksættes, undtages de som Kedel- og Maskinpassere beskæftigede Arbejdere, de som Nattevagter, som Kuske og ved Pasning af Heste beskæftigede Arbejdere samt Chauffører.

P. F. V.
(sign.) *Julius Madsen.*

(sign.) *Carl Plum.*

Den 22. Februar samledes Parterne atter til Møde hos Forligsmanden, hvor man gennemgik en Mængde Forslag fra Arbejdsgiverne vedrørende dels Forlængelse med Detailændringer, dels Forlængelse med Lønreduktioner af bestaaende Overenskomster.

For vort Forbunds Vedkommende for Jernindustrien, Sukkerindustrien, Mælkekondenseringsfabriken, Horsens, Taxa-Motor, Vaskerierne.

Som Modtræk overfor Arbejdsgivernes Lockoutvarsel sendte De samvirkende Fagforbund den 23. Februar Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiverforening følgende 2. Varsel om udvidet Arbejdsstandsning:

Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiverforening.

I Fortsættelse af vor anbefalede Skrivelse af 15. ds. skal vi herved meddele, at vor kompetente Forsamling har vedtaget, at der fra og med den 5. Marts ved normal Arbejdstids Paabegyndelse iværksættes Arbejdsstandsning hos og overfor lockoutdeltagende Virksomheder, hvad angaar al Udlevering, Losning og Ladning, Af- eller Paalæsning, det være sig ved Skib, Automobil, Kørevogn, Jernbanevogn eller Pakhus, af Varer eller Gods af enhver Art til eller fra de konfliktberørte Arbejdspladser samt Lagre eller Butiker, og forsaavidt angaar Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund ved Betjening af Kraner, Transport- og Elevatoranordninger. Endvidere Kedel- og Maskinpasning paa de lockoutede Virksomheder samt af samtlige Tobaksarbejder- og Skraatobaksarbejderforbundets Medlemmer og Dansk Tekstilarbejderforbunds Medlemmer hos Andelsselskabet De danske Fiskeres Fællesindkøb, Fredericia, alt forsaavidt der ikke forinden er opnaaet en for os og vore Medlemmer tilfredsstillende Ordning af den foreliggende Overenskomstsituation.

P. F. V.
W. Nygaard.

Chr. Brun.

Samtidig blev der sendt Arbejdsgiverforeningen et nyt 1. Strejkevarsel, der har følgende Ordlyd:

Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiverforening.

Vi tillader os at meddele, at vort Forretningsudvalg har besluttet at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om yderligere Udvidelse af Arbejdsstandsningen over for Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening i det Omfang, vor kompetente Forsamling anser nødvendigt for Imødegaaelsen af de Angreb, der er rettet mod vore Organisationer og disses Medlemmer, alt forsaavidt der ikke forinden er opnaaet en Ordning af den foreliggende Overenskomstsituation.

P. F. V.
W. Nygaard.

Chr. Brun.

Der har siden i Forligsinstitutionen været ført en lang Række Forhandlinger, dels mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer, dels mellem de modstaaende Organisationer i Bogtrykfaget samt med de udenfor D. s. F. staaende Fagorganisationer (Byggefagene, Søfolkene, Slagteri- og Bryggeriarbejdere o. s. v.) og de modstaaende Arbejdsgiverforeninger. Forligsmanden orienterede sig om Parternes Standpunkter og søgte at tilvejebringe et Grundlag for Fremsættelse af Mæglingsforslag. Typografernes Forhandlinger med Bogtrykfagets Arbejdsgivere endte uden Resultat, og ogsaa for Søfolkenes, Bryggeriarbejdernes og andre Fags Vedkommende bristede Forhandlingerne. Den 13. Marts havde Forligsmanden tilendebragt samtlige Forhandlinger, der havde varet i flere Uger, og de forskellige Organisationer, der er berørt af Overenskomstopsigelserne, tilsagdes derefter til Møde i Forligsinstitutionen den 14. Marts for at faa Mæglingsforslagene forelagt. Det drejede sig om ialt 19 Mæglingsforslag, der skal betragtes som en Helhed, d. v. s. at den nye Forligslovs Bestemmelse om en Sammenlægning af de i de enkelte Fag afgivne Stemmer for første Gang finder Anvendelse. Mæglingsforslagenes Hovedretningslinie er uforandret Forlængelse af de opsagte Overenskomster, altsaa en Godkendelse af De samv. Fagforbunds Standpunkt, som urokkeligt er fastholdt under alle Forhandlinger: *ingen Lønreduktioner.* Dette Standpunkt var saa stærkt, at saa godt som hele den danske Offentlighed gav sin Tilslutning hertil.

Det maa hilses med Tilfredshed, at Forligsmanden denne Gang straks har ladet Hovedforslaget offentliggøre, hvad der maa betragtes som et Fremskridt mod tidligere Aars Praksis. En offentlig Omtale af Mæglingsforslag kan ikke skade, men tværtimod kun gavne, thi det er saaledes muligt at fjerne mange Misforstaaelser og navnlig forhindre, at Forslaget omgives med et vist Skær af Hemmelighedsfuldhed, mens der i Virkeligheden ikke er noget at skjule. Man borttager paa den Maade ethvert Grundlag for Mistænkeliggørelse og Fremsættelse af Paastande om hemmelige Forhandlinger og Aftaler.

Den 12. Marts samledes Forretningsudvalget til Møde og besluttede at indkalde D. s. F.'s Repræsentantskab til ekstraordinært Møde den 17. Marts for at tage Stilling til den faglige Situation som Helhed og til Forligsmandens Mæglingsforslag.

Mødet fandt Sted i Forsamlingsbygningen paa Enghavevej. Formanden, Wilh. Nygaard, redegjorde her for hele Overenskomstsituationen, de førte Forhandlinger og for Mæglingsforlagets Indhold.

Efter Formandens Redegørelse udspandt der sig en Diskussion, der afsluttedes med Vedtagelsen af følgende Beslutning, der vedtoges med alle Stemmer mod 5:

> De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 17. Marts 1934 beslutter, efter at være gjort bekendt med Forligsmandens Mæglingsforslag af 14. d. M., under Hensyn til den foreliggende Situations særlige Karakter, at anbefale Organisationerne Vedtagelse af Mæglingsforslaget.

Mæglingsforslag fra Forligsmanden.

Det er ved de Forhandlinger, der under den nuværende Konfliktsituation er ført hos Forligsmanden, konstateret, at Situationens Tilspidsning i særlig Grad skyldes forskellige Forhold:

For det første, at der efter Arbejdsgivernes Formening i betydeligt Omfang (særlig indenfor Entreprenørfaget og Byggefagene) foregaar en ubillig Konkurrence fra uorganiserede Arbejdsgivere overfor organiserede, hvilke sidste er bundet af de kollektive Lønaftaler, medens de uorganiserede Arbejdsgivere er frit stillede og som Følge heraf til Tider vil kunne faa Arbejdet udført paa tildels væsentlig billigere Vilkaar end de organiserede. Til Modarbejdelse heraf maatte det betragtes som et Middel, at Overenskomstomraadet mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund kunde udvides mest muligt, hvilket kunde opnaas bl. a. ved, at Arbejdsgiverforeningen forpligtede sig og sine Medlemmer til i deres Virksomheder kun at anvende organiserede Lønarbejdere, mod at De samvirkende Fagforbund til Gengæld arbejdede hen til, at deres Medlemmer kun arbejdede for og afsluttede Overenskomster med Organisationer og Enkeltvirksomheder under Dansk Arbejdsgiverforening. En øjeblikkelig Gennemførelse heraf vilde dog støde paa overordentlig store Vanskeligheder, men det vilde være af ikke ringe Betydning, at man fremtidig stillede sig en noget stærkere Centralisering som Maal.

I Forbindelse hermed er det hævdet, at den tvungne Akkord i Byggefagene i Særdeleshed for mindre Mestre har vist sig uheldig, hvorfor der er ønsket en Ordning, hvorefter Mesteren knnde bestemme, om der skulde anvendes Akkord eller Arbejdet udføres i Timeløn. En almindelig Ændring af dette Forhold har imidlertid stødt paa saadanne Vanskeligheder, at man har maattet indskrænke sig til at søge den tvungne Akkord afskaffet paa saadanne Omraader, hvor Indvendingerne imod den frembød sig med særlig Styrke, nemlig for Tømrere, Murere, Snedkere og Murarbejdsmænd i de rene Landdistrikter.

Et andet Forhold, der har tilspidset Overenskomstsituationen, har været, at det ikke har været muligt at opnaa en virkelig Realitetsbehandling af de fra Arbejdsgivernes Side rejste Krav, fordi Arbejderne har nægtet at deltage i en saadan, saa længe der i Arbejdsgivernes Krav indeholdtes nogen Art af Lønreduktion.

Under Hensyn til ovenstaaende og iøvrigt til Udløsning af Konfliktsituationen mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund stiller Forligsmanden følgende Mæglingsforlag:

Dansk Arbejdsgiverforening og Organisationer under De samvirkende Fagforbund.

1) Der nedsættes for hvert Fag, hvor Ønske herom fremsættes, et Nævn bestaaende af 3 Repræsentanter for hver af de to Hovedorganisationer med en af den faste Voldgiftsret udpeget fælles Formand. Udvalgets Formaal er at konstatere, i hvilket Omfang der for Tiden finder en *ubillig Konkurrence* Sted overfor overenskomstmæssige Aftaler, i hvilken Henseende Formanden fungerer som Opmand. Hvor ubillig Konkurrence er konstateret, skal Udvalget søge at tilvejebringe Foranstaltninger herimod ved Overenskomst mellem de kontraherende Parter med det Formaal, at de kollektive Overenskomsters Lønniveau sikres imod Underminering fra uorganiseredes Side, saaledes at den ubillige Konkurrence kan afværges. Arbejdsgiverne er — forsaavidt der ikke indenfor de Omraader, hvor Nævnet har konstateret Eksistensen af „ubillig Konkurrence" af nævneværdig Betydning, opnaas en Ordning — berettiget til med sædvanlige Varsler at gøre Brug af Arbejdsstandsning til Fremtvingelse af Ændringer i de løbende Overenskomster. Iværksættelse af saadan Arbejdsstandsning kan dog ikke finde Sted efter 1. August 1934.

2) De samvirkende Fagforbund forpligter sig og sine Medlemmer til ikke at arbejde for eller afslutte Overenskomster med nogen udenfor Dansk Arbejdsgiverforening staaende Arbejdsgiverorganisation eller Arbejdsgiver paa ringere Løn- og Arbejdsvilkaar, end de mellem Arbejdsgiverforeningen og dens Fagorganisationer og Enkeltvirksomheder paa den ene Side og De samvirkende Fagforbund eller de udenfor disse staaende Fagorganisationer paa den anden Side aftalte Vilkaar, alt under Forudsætning af, at Organisationerne ikke derved kommer i Konflikt med den bestaaende Lovgivning.

3) For at give Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationerne Lejlighed til at faa rettet særlige Bestemmelser i Overenskomsterne (ikke almindelige Spørgsmaal om Løn og Arbejdstid) nedsættes der efter nærmere Aftale mellem Hovedorganisationerne et passende Antal Udvalg til at behandle de rejste Krav.

Anmeldelse om Behandling af saadanne Krav skal være Hovedorganisationerne i Hænde senest 14 Dage efter Forslagets Vedtagelse, og Behandlingen skal være tilendebragt senest 4 Uger derefter.

De Ændringer, der opnaas Enighed om, indgaar som Led i den paagældende Overenskomst.

4) Som Ændring i den hidtil gældende Akkordregel mellem Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre, Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark samt Bornholms Tømrer- og Snedkermesterforening og Snedkerforbundet i Danmark bestemmes det, at Arbejdsgiverne ved Arbejde undenfor Københavns 1. og 2. Zone, Købstæderne med Forstadsbebyggelse samt bymæssige Bebyggelser med over 1000 Indbyggere er berettiget til at forlange det udført til Timeløu, medmindre det drejer sig om Opførelse af Hospitaler, Kirker, Skoler, Forsamlingsbygninger, Sparekasse- og Bankbygninger, Stationsbygninger, Kaserner, Slagterier, Mejerier og tilsvarende større Byggeforetagender samt større Beboelsesbygninger til Landbrugsejendomme.

5) I Overenskomsten mellem Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typograf-Forbund indføjes de Ændringer, som Parterne ved Forhandling den 11.—12. ds. opnaaede betinget Enighed om.

6) Iøvrigt fornyes samtlige opsagte i 1934 udløbende Overenskomster paa uændrede Vilkaar 1 Aar fra deres Udløbstid at regne.

De udstedte Strejke- og Lockoutvarsler tages tilbage.

Ovenstaaende Mæglingsforslag er at betragte som et Led i et samlet Sæt af Mæglingsforslag, jfr. vedlagte Bilag.

København, den 14. Marts 1934.

K. Riis-Hansen.

De varslede Arbejdsstandsninger udsættes, saaledes at de tidligst kan iværksættes Fredag den 30. ds.

Svar paa nærværende Mæglingsforslag afgives Mandag den 26. ds. Kl. 2 under Adresse:

Forligsinstitutionen, Kongens Nytorv 5.

Enhver Afstemning om Mæglingsforslaget skal foregaa hemmeligt og skriftligt, og der kan kun afgives rene Ja- eller Nej-Stemmer.

Bilag til Mæglingsforslag.

Det stillede Mæglingsforslag er at betragte som et Led i et samlet Sæt af Mæglingsforslag, der i Henhold til Lov om Mægling i Arbejdsstridigheder af 18. Januar 1934, § 8, skal betragtes som en Helhed. De herhen hørende Mæglingsforslag vedrører:

1	Dansk Arbejdsgiverforening:	De samvirkende Fagforbund
2	„ „	Arbejdsmændenes Forbund for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne
3	„ „	Blikkenslagerforb. i Danmark
4	„ „	Dansk Bryggeri- og Brænderiarbejder Forbund
5	„ „	Dansk Slagteriarbejderforbund
6	„ „	Dansk Tømrerforbund
7	„ „	Gas- og Vandarbejdernes Fagforening af 1875
8	„ „	Hustømrernes faglige Afdeling
9	„ „	Murarbejdsmændenes Fagforening
10	„ „	Murerforbundet i Danmark
11	„ „	Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn
12	„ „	Mælkeindustriarbejdernes Forb.
13	„ „	Skibstømrernes Fagforening
14	„ „	Søfyrbødernes Forb. i Danmark
15	„ „	Sømændenes Forbund
16	Hovedorganisat. f. Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark:	De samvirkende Fagforbund
17	„	Dansk Tømrerforbund
18	„	Murerforbundet i Danmark
19	Dansk Dampskibsrederiforen.:	Maskinmestrenes Forening

Loven om Mægling i Arbejdsstridigheder.

I flere Aar har Spørgsmaalet om at indføre en kompetent Forsamling til at træffe Afgørelser i de store Overenskomstsituationer været aktuel. Nedsatte Udvalg har drøftet Sagen, men det er aldrig lykkedes at opnaa Enighed, idet Modstanderne af den kompetente Forsamling altid har hævdet Urafstemningsprincippet som det eneste rigtige.

Endvidere har man fra mange Fag hævdet det enkelte Fags Suverænitet paa Overenskomstomraadet.

I tidligere Tid, da Overenskomsterne blev sluttet paa forskellige Aaremaal, og saaledes ikke alle løb ud samme Aar, kunde disse Standpunkter praktiseres, men efter at Praksis er blevet etaarige Overenskomster, staar vi stadig overfor samlede Overenskomstsituationer.

Det er derfor forstaaeligt, at de forandrede Tingenes Tilstande kræver forandrede Metoder. Ingen, heller ikke Fagorganisationerne, kan være interesserede i, at et lille Flertal i et enkelt eller et Par Fag kan bevirke, at alle de øvrige Fag bliver kastet ud i Lockout. Saaledes som Tiderne har udviklet sig maa Solidaritet og Hensyntagen til hianden have en bedre Plads end tidligere.

Hensigten med Loven er ikke at forhindre Arbejderne i at forkaste et Forligsmandsforslag, men Hensigten er at forhindre, at Afgørelsen bliver en Tilfældighed, hvor et Mindretal kan foretage Forkastelsen, men med den Virkning, at alle de øvrige bliver Konfliktdeltagere. Loven har ikke fastsat Bestemmelser om, at Afstemningsmaaden skal ske ved en kompetent Forsamling, men har overladt til de enkelte Forbund selv at bestemme, om de ønsker Urafstemning eller kompetent Forsamling.

De Paragraffer i Loven, der har mest Interesse, er 7 og 8.

Paragraf 7 omhandler de Tilfælde, hvor Forligsmanden stiller Forslag overfor de enkelte Organisationer, og som hver Organisation kan tage Stilling til. Der kræves kun, at skal Urafstemning være den afgørende, maa Medlemmerne i størst mulig Omfang deltage i Afstemningen. Her er saaledes ikke Tale om at fratage Medlemmerne deres Medbestemmelsesret, men kun om en kraftig Opfordring til dem om at benytte deres Stemmeret.

Hvorledes Paragraffen virker, skal vi vise ved et Par Eksempler.

Afstemning i Henhold til § 7.

Et Mæglingsforslag er forkastet, naar over 50 pCt. af Stemmedeltagerne har stemt imod Forslaget og mindst 75 pCt. af de stemmeberettigede Medlemmer har deltaget i Afstemningen.

For hver Procent (Point), hvormed Stemmeafgivningen ligger under 75 pCt., skal den til Forkastelsen nødvendige Procent af de afgivne Stemmer forhøjes med en halv.

Til Eksempel:

Hvis Stemmedeltagelsen har været:	Skal der til 50 % af de afgivne Stemme tillægges:	Altsaa fordres der for Forkastelse ialt af de afgivne Stemmer:
70 %	5 × ½ % = 2½ %	52½ %
65 -	10 × ½ - = 5 -	55 -
60 -	15 × ½ - = 7½ -	57½ -
55 -	20 × ½ - = 10 -	60 -
50 -	25 × ½ - = 12½ -	62½ -
45 -	30 × ½ - = 15 -	65 -
40 -	35 × ½ - = 17½ -	67½ -
35 -	40 × ½ - = 20 -	70 -
30 -	45 × ½ - = 22½ -	72½ -

Paragraf 8 tager Sigte paa en Situation, hvor Forligsmanden skønner, at denne kun kan løses under eet. Han kan da bestemme, at de stillede Mæglingsforslag delvis eller fuldtud skal betragtes som en Helhed. Forligsmanden kan da forlange, at der foretages en Sammenlægning af Stemmerne i de forskellige inddragne Fag, dog overlades det til de enkelte Organisationer selv at afgøre, om man vil benytte Urafstemning eller en kompetent Forsamling.

I en Organisation paa 1000 Medlemmer vil Stemmeafgivningen til Eksempel forme sig som vist i efterfølgende Tabel, saafremt et Forslag skal betragtes som forkastet.

Har Stemmedeltagelsen ikke andraget 25 pCt. af de stemmeberettigedes Antal anses Forslaget som vedtaget.

Blanke og andre ugyldige Stemmesedler medregnes ikke ved Opgørelsen.

Stemmedeltagelse i pCt.	Antal Stemmer	pCt. Nej Stemmer	Nej Stemmer ialt	pCt. Ja Stemmer	Ja Stemmer ialt
70	700	52,5	368	47,5	332
65	650	55	358	45	292
60	600	57,5	345	42,5	255
55	550	60	330	40	220
50	500	62,5	313	37,5	187
45	450	65	293	35	157
40	400	67,5	270	32,5	130
35	350	70	245	30	105
30	300	72,5	218	27,5	82

Vi skal ved et Eksempel vise, hvorledes det virker, naar begge Afstemningsmaader bringes i Anvendelse:

Afstemning i Henhold til § 8.

Naar Forligsmanden i en Konfliktsituation, der omfatter flere Fag, bestemmer, at de af ham stillede Mæglingsforslag helt eller delvis skal betragtes som en Helhed, skal Afgørelsen af, om et saadant Forslag er vedtaget eller forkastet, ske ved en Sammenlægning af Stemmeresultaterne i de forskellige indragne Fag, og alle de stillede Forslag skal betragtes som vedtaget eller forkastet, hvis der som Helhed foreligger Flertal for Vedtagelsen eller Forkastelsen.

Ved Udregningen heraf skal i Tilfælde af Urafstemning denne lægges til Grund, og hvor Afgørelsen træffes af en kompetent Forsamling, skal Afstemningen indenfor denne benyttes som Fordelingsgrundlag.

Anvendes indenfor Afstemningsomraadet baade Urafstemning og Afgørelse ved kompetent Forsamling, udregnes Stemmeafgivningsprocenten for de Omraader som Helhed, hvor Urafstemningen anvendes, hvorefter Medlemstallet indenfor det Omraade, hvor den kompetente Forsamling træffer Afgørelse, reduceres i Forhold hertil — dog ikke til en lavere Procent end 50. Det saaledes reducerede Medlemstal fordeles mellem Ja- og Nej-Stemmer i det Forhold, den kompetente Forsamling afgiver Stemmer.

Til Eksempel:

I hele Afstemningsomraadet deltager Fag med tilsammen 8000 stemmeberettigede Medlemmer.

Af disse Fag træffes Afgørelsen for 4000 Medlemmers Vedkommende ved Urafstemning og for 4000 Medlemmer ved kompetent Forsamling.

I hele Urafstemningsomraadet afgives 2000 Ja-Stemmer og 1000 Nej-Stemmer. Procenten af stemmeberettigede Medlemmer, der har deltaget i Afstemningen, er altsaa 75.

Medlemstallet indenfor det Omraade, hvor den kompetente Forsamling træffer Afgørelsen reduceres herefter i Forhold til Stemmeafgivningsprocenten indenfor Urafstemningsomraadet og indgaar saaledes i Afstemningen med 75 pCt. af 4000 Medlemmer lig 3000, og efter dette Tal fordeles de i den kompetente Forsamling afgivne Ja- og Nej-Stemmer.

Bestaar den kompetente Forsamling af 100 Repræsentanter, repræsenterer hver af disse 30 Stemmer. Afgives der herefter 20 Ja-Stemmer og 80 Nej-Stemmer, vil den kompetente Forsamling indgaa i Afstemningen som Helhed med 600 Ja-Stemmer og 2400 Nej-Stemmer.

Resultatet af Afstemningen som Helhed bliver herefter:

	2000 Ja-Stemmer		1000 Nej-Stemmer
	600 Ja-Stemmer		2400 Nej-Stemmer
Ialt	2600 Ja-Stemmer	og	3400 Nej-Stemmer

Socialministeren havde Ret, da han i sin Forelæggelsestale i Folketinget udtalte, at det havde været ønskeligt, om Parterne var enedes om Afstemningsreglerne. Dette har været forsøgt flere Gange, men uden Held. Naar Parterne ikke kunde løse Spørgsmaalet, er det ikke at undres over, at Lovgivningsmagten maatte tage sig af Sagen.

Den i Henhold til Loven af 31. Januar 1933 nedsatte Kommission afgav en Række Mindretals-Betænkninger. Der var derfor ingen anden Udvej, end at Socialministeren selv udarbejdede et Forslag.

Mindretallenes Forslag tog alle Sigte paa at gøre det omtrent umuligt at forkaste et Forligsmandsforslag. For Socialdemokraterne i Udvalget var Opgaven at opnaa et praktisk Resultat uden at træde Arbejdernes berettigede Interesser for nær.

Dette er lykkedes. Organisationerne bestemmer selv, om de vil benytte Urafstemning eller kompetent Forsamling. Lovens Bestemmelser hindrer, at vi kommer ud for rene Tilfældigheder, hvorved et Mindretal kan drive alle de øvrige ud i Kamp. Naar Organisationernes Medlemmer benytter deres Stemmeret, har man stadig al den Medbestemmelsesret, man kan kræve.

Nedenstaaende gengiver vi Loven, som den er vedtaget af Rigsdagen:

Lov om Mægling i Arbejdsstridigheder.

(Vedtaget af Landstinget ved 3. Behandling den 17. Januar 1934 overensstemmende med Vedtagelsen i Folketinget.)

§ 1.

Stk. 1. Efter Indstilling af Den faste Voldgiftsret udnævner Socialministeren tre Forligsmænd for hele Landet med det Hverv paa de i denne Lov angivne Maader at medvirke til Bilæggelse af Stridigheder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere. Udnævnelsen gælder for tre Aar, dog saaledes at der ved hvert Aars Udløb afgaar en Forligsmand, og at der i hvert Aars December Maaned udnævnes en Forligsmand i Stedet for den afgaaende. For saa vidt angaar de i Medfør af Lov af 28. Februar 1927 udnævnte 3 Forligsmænd, bliver den i Henhold til nævnte Lov stedfundne Lodtrækning med Hensyn til Tidspunktet for den enkelte Forligsmands Afgang afgørende for deres Afgang efter nærværende Lov. Genudnævnelse kan finde Sted.

Stk. 2. Endvidere udnævner Socialministeren, ligeledes efter Indstilling af Den faste Voldgiftsret, for 3 Aar ad Gangen en Stedfortræder for Forligsmændene. Genudnævnelse kan finde Sted.

Stk. 3. Den af Den faste Voldgiftsret foretagne Indstilling skal være tiltraadt af mindst eet af de henholdsvis af Arbejdsgiverne og Arbejderne valgte Medlemmer af Voldgiftsretten. Foreligger en saadan Indstilling ikke senest den 15. December hvert Aar, foretager Socialministeren Udnævnelsen uden Indstilling.

Stk. 4. Afgaar en Forligsmand ved Døden, eller fremsætter han for Socialministeren Ønske om Udtræden, som denne bifalder, vil der af Den faste Voldgiftsret være at foretage Indstilling efter foranstaaende Regler inden Forløbet af 1 Maaned efter, at Begæring om Indstilling er fremsendt fra Socialministeren. Foreligger Indstillingen ikke inden Udløbet af denne Frist, udnævner Socialministeren uden Indstilling en ny Forligsmand, som afgaar til det Tidspunkt, da den, for hvem han træder i Stedet, vilde være afgaaet.

§ 2.

Stk. 1. Forligsmændene vælger af deres Midte for et Aar ad Gangen en Formand, der er Forligsinstitutionens administrative Leder.

Stk. 2. Forligsmændene bør holde sig underrettede om Arbejdsforholdenes, og da særlig Lønforholdenes, almindelige Stilling til enhver Tid og sammentræder saa ofte det skønnes fornødent, efter Indkaldelse af Formanden for under hans Ledelse at drøfte den foreliggende Situation.

Stk. 3. Forligsinstitutionen er berettiget til af enhver Arbejdsgiverorganisation eller Virksomhed og Arbejderorganisation at forlange sig tilsendt Eksemplarer af enhver mellem disse Parter sluttet kollektiv Overenskomst.

Stk. 4. Det paahviler derhos enhver enkeltstaaende Arbejdsgiver og enhver Arbejdsgiver- eller Arbejderorganisation at tilstille Forligsinstitutionen Varsler om Arbejdsstandsninger, for saa vidt det opstaaede Stridsspørgsmaal ikke efter Sagens Natur hører hjemme til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret. For de Organisationer, der er underkastet Septemberforligets Varselsbestemmelser, er det dog tilstrækkeligt at tilstille Forligsinstitutionen Afskrift af et udstedt 2. Varsel.

Stk. 5. Forligsmændene afgør ved en for hvert Kalenderaar fastsat Forretningsorden eller i hvert enkelt Tilfælde, i hvilke Arbejdsforhold hver enkelt af de tre Forligsmænd i paakommende Tilfælde skal mægle. Den af en Forligsmand optagne Mægling gennemføres af ham uden Medvirken af de andre Forligsmænd (jfr. dog § 5) og føres af ham til Afslutning, selv om det Tidsrum, for hvilket han er udnævnt, er udløbet.

Stk. 6. Forligsinstitutionen indgiver aarlig Indberetning om sin Virksomhed til Socialministeren.

§ 3.

Stk. 1. Naar der er Grund til at befrygte Arbejdsstandsning, eller Arbejdsstandsning er indtraadt, og den Forligsmand, under hvem paagældende Sag hører (jfr. § 2 Stk. 5), tillægger Stridens Virkninger om Omfang samfundsmæssig Betydning, kan han — for saa vidt Forhandlingerne mellem Parterne i Henhold til de mellem dem vedtagne Bestemmelser er ført og fra en af Siderne erklæret afsluttet uden Resultat — af egen Drift eller paa Foranledning af en af Parterne indkalde de stridende Parter til Forhandling. Parterne bestemmer selv, ved hvem de vil lade sig repræsentere, dog maa det ikke være ved nogen uden for de respektive Organisationer, Hovedorganisationer eller Virksomheder staaende Person.

Stk. 2. Det er Parternes Pligt at efterkomme Forligsmandens Indkaldelse.

Stk. 3. Naar Forligsmanden har besluttet at mægle eller mægler til Hindring af en truende Arbejdsstandsning, kan han paa hvilket som helst Tidspunkt før eller under Forhandlingerne som Betingelse for Mæglingen stille Krav til Parterne om, at Arbejdsstandsningen ikke iværksættes, forinden Forhandlingerne af Forligsmanden er erklæret for afsluttet. Kravet kan dog højst omfatte et Tidsrum af en Uge og kan under samme Arbejdsstrid kun stilles een Gang.

§ 4.

Stk. 1. Forligsmanden er under Forhandlingerne med Parterne berettiget til at gøre Henstillinger om Indrømmelser, som maatte synes hensigtsmæssige for Stridens fredelige Afslutning.

Stk. 2. Hvis Forligsmanden under en Mægling faar den Opfattelse, at de mellem Parterne foreliggende Stridsspørgsmaal eller nogle af disse enten ikke har været undergivet nogen egentlig Realitetsforhandling mellem Parterne eller paa Grund af deres specielle faglige Karakter bør søges forhandlet til Ende direkte mellem Parterne, kan Forligsmanden forlange saadan Forhandling optaget og nægte at fortsætte Mæglingen, forinden denne Forhandling har fundet Sted. Forligsmanden bestemmer Tidsfristen, inden hvis Udløb Forhandlingerne skal være afsluttet.

Stk. 3. Naar Forligsmanden finder det formaalstjenligt kan han fremsætte et Mæglingsforslag, som dog ikke uden hans Samtykke maa offentliggøres, saa længe ikke begge Parters Svar paa Mæglingsforslaget foreligger. Inden Forligsmanden fremsætter sit Mæglingsforslag, skal han med Hensyn til Forslagets formelle og tekniske Side raadføre sig med Repræsentanter for hver af Parterne, og hvis Parterne tilhører en Hovedorganisation tillige med en Repræsentant for hver af Hovedorganisationerne.

Stk. 4. Forligsmanden bestemmer efter Samraad med Parterne Fristen for Afgivelse af Svar paa Mæglingsforslaget med Hensyn til Vedtagelse eller Forkastelse.

§ 5.

For saa vidt en foreliggende Arbejdsstrid efter Forligsmændenes Skøn er af vidtrækkende samfundsmæssig Betydning, kan de beslutte, at Mæglingen i Striden udføres af alle tre Forligsmænd i Forening. Saadan Beslutning meddeles de interesserede Organisationer (Hovedorganisationer) eller Virksomheder, og i de Forhandlinger, som derefter finder Sted, deltager alle tre Forligsmænd. Formanden fører Forsædet under Forhandlingerne.

§ 6.

Stk. 1. Naar der under en Strid, som har givet en Forligsmand Anledning til at træde til efter § 3, opstaar Uenighed om Løn, Arbejdstid, Overarbejde o. lign., og den rette Erkendelse af, hvorledes de faktiske Forhold i denne Henseende har været, skønnes at være af Betydning for Stridens Afgørelse, er Forligsmanden berettiget til at afæske Parterne Erklæringer herom.

Stk. 2. For saa vidt disse Erklæringer synes ham usikre eller ikke tilstrækkelig oplysende, har Forligsmanden Ret til at begære Vidneforklaring optaget ved Den faste Voldgiftsret.

Stk. 3. Forligsmanden har under disse Vidneafhøringer for Voldgiftsretten Ret til at være til Stede og kan vedrørende de i Stk. 1 nævnte Forhold begære saadanne yderligere Spørgsmaal stillet til Vidnerne, som disses Udsagn maatte give Anledning til.

§ 7.

Stk. 1. Naar et Mæglingsforslag underkastes Afstemning inden for en Organisation, maa det kun forelægges i Forligsmandens Affattelse, og der kan kun afgives rene Ja- eller Nej-Stemmer. Enhver Afstemning om Mæglingsforslaget skal foregaa hemmeligt og skriftligt. Naar Afstemningsresultatet foreligger, skal Organisationen uden Ophold give Forligsmanden skriftlig Meddelelse om, hvor mange Ja-Stemmer og hvor mange Nej-Stemmer der er afgivet, saavel som om det samlede Antal af stemmeberettigede Medlemmer. Før en Afstemning finder Sted, skal Organisationen saa vidt gørligt drage Omsorg for, at alle stemmeberettigede Medlemmer faar Adgang til at gøre sig bekendt med Mæglingsforslaget i dets Helhed.

Stk. 2. Opgørelsen af Resultatet af en Urafstemning finder Sted efter nedennævnte Regler:

Et Mæglingsforslag anses for forkastet, naar over 50 pCt. af de stemmedeltagende har stemt imod Forslaget og mindst 75 pCt. af de stemmeberettigede Medlemmer har deltaget i Afstemningen. For hver Procent (Point), hvormed Stemmeafgivningsprocenten ligger under 75, skal den til Forkastelse nødvendige Procent af de afgivne Stemmer forhøjes med ½.

Har Stemmedeltagelsen ikke andraget 25 pCt. af de stemmeberettigedes Antal, anses Forslaget som vedtaget.

Blanke og andre ugyldige Stemmesedler medregnes ikke ved Opgørelsen.

Stk. 3. Om Stemmeresultaterne, saaledes som de fremkommer i Afdelingerne, Forbundene eller Hovedorganisationen maa intet offentliggøres eller meddeles, før Forligsmanden har offentliggjort Hovedresultatet.

§ 8.

Stk. 1. Naar der foreligger en Konfliktsituation, omfattende flere Fag, og Forligsmanden skønner, at denne kun kan løses under eet, kan han i de af ham til Konfliktsituationens samlede Løsning stillede Mæglingsforslag bestemme, at disse delvis eller fuldt ud skal betragtes som en Helhed, uanset, hvorledes de Fag, der er inddraget i Konflikten, er organiseret (som selvstændige Fagforeninger, Fagforbund eller Arbejdsgiverorganisationer eller indordnede som Medlemmer af en Sammenslutning af Fagforeninger, Fagforbund eller Arbejdsgiverorganisationer).

Stk. 2. Til Afgørelse af, om et saadant Mæglingsforslag er vedtaget eller forkastet, kan Forligsmanden forlange, at der skal foretages en Sammenlægning af Resultaterne for de forskellige inddragne Fag, og de stillede Forslag skal da betragtes som vedtaget, hvis der som Helhed foreligger et Flertal for Vedtagelsen. Ved Udregning heraf skal i Tilfælde af Urafstemning denne lægges til Grund, medens, hvor Afgørelsen er truffet af en kompetent Forsamling, Afstemningen indenfor denne skal benyttes som Fordelingsgrundlag. I de Tilfælde, hvor der indenfor Afstemningsomraadet anvendes baade Urafstemning og Afgørelse ved kompetent Forsamling, beregnes Stemmeafgivningen saaledes: Man udregner, hvor stor Stemmeafgivningsprocenten har været for de Afstemningsomraader som Helhed, hvor Urafstemning anvendes. Det samlede Medlemsantal indenfor det Omraade, hvor Afgørelsen træffes af en kompetent Forsamling, reduceres herefter i Forhold til den udfundne Stemmeafgivningsprocent inden for Urafstemningsomraadet, dog saaledes, at der ikke herved regnes med en lavere Stemmeafgivningsprocent end 50. Det saaledes reducerede Medlemstal fordeles mellem Ja- og Nej-Stemmer i samme Forhold som de paa den kompetente Forsamling afgivne Stemmer, og de herved fremkomne Stemmetal sammenlægges derefter med Stemmetallene fra Urafstemningsomraadet.

Stk. 3. For Organisationer under Arbejdsgiverforeningen udregnes Stemmevægten efter de hidtil gældende Regler. Hvor Organisationer under Arbejdsgiverforeningen og Organisationer uden for denne er interesseret i samme Forslag, udregnes Stemmevægten efter den af den paagældende Organisations Medlemmer i det nærmest forudgaaende Kalenderaar udbetalte Arbejdsløn.

§ 9.

Det er forbudt at udstede Erklæringer eller føre Vidner om, hvad der af Parterne oplyses eller foreslaas under de af en Forligsmand ledede Forhandlinger, medmindre dette vedtages af begge Parter, og det drejer sig om Bestanddele af Forliget.

§ 10.

Stk. 1. Overtrædelse af denne Lovs Bestemmelser straffes med Bøde eller Hæfte indtil 3 Maaneder, for saa vidt ikke højere Straf i Henhold til den øvrige Lovgivning er forskyldt.

Stk. 2. Ved Paadømmelsen af Sager vedrørende Overtrædelse af de i § 4 Stk. 3 og i § 7 Stk. 3 indeholdte Forbud mod Offentliggørelse eller Meddelelse, anses det som en meget skærpende Omstændighed, at Meddelelse er tilflydt Offentligheden, ogsaa selv om dette sker gennem Pressen i Form af „Forlydender".

Stk. 3. Bøder, der idømmes efter nærværende Lov, tilfalder Statskassen.

§ 11.

Stk. 1. Udgifter til Lønninger, Kontorhold m. v. udredes af Staten ved Bevilling paa de aarlige Finanslove eller ved særlig Lov.

Stk. 2. Enhver Tvist om Forligsmændenes Kompetence kan indankes til den faste Voldgiftsrets Afgørelse.

§ 12.

Denne Lov træder i Kraft straks. Samtidig bortfalder Lov Nr. 37 af 28. Februar 1927 om Mægling i Arbejdsstridigheder.

Som alle vore Afdelinger igennem Cirkulærer er gjort bekendt med, havde vi ladet foretage Afstemning over Opsigelse af Overenskomsterne samt Hovedbestyrelsens Bemyndigelse til at afslutte, med det Resultat, at vi havde en Majoritet af 3220 Stemmer for Ikke-Opsigelse og 1416 Stemmer for at Hovedbestyrelsen maatte afslutte.

Vor Hovedbestyrelse har derfor været indkaldt og har tiltraadt Forligsmandens Mæglingsforslag ganske eenstemmigt for Forbundets 14200 Medlemmer.

Som bekendt gennem Dagspressen er Afstemningsresultatet, at 4/5 af de Medlemmer, i de forskellige Fag, der har stemt, har stemt Ja og derved vist at de har indset, at der i denne Omgang er naaet, hvad der kunde naaes. For vort Forbunds Vedkommende en uændret Forlængelse af de opsagte Overenskomster et Aar.

Da der i denne Omgang, navnlig fra kommunistisk Side, har været igangsat en Agitation mod Loven om Mægling i Arbejdsstridigheder, optrykker vi denne i Bladet, saaledes at ethvert af vore Medlemmer selv kan danne sig en Mening.

Prisniveauet.

De af Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisforandringernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget er, som tidligere meddelt i Statistiske Efterretninger, fra og med Juli 1933 fortsat saaledes, at man som Basis for disse Beregninger bruger et Husholdningsbudget, der er opstillet efter de ved en Forbrugsundersøgelse i 1931 indvundne Oplysninger.

I nedenstaaende Tabel anføres Resultaterne af de saaledes for Januar foretagne Beregninger, idet Tallene for det sidste Aar anføres til Sammenligning.

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper.

	1931 gnstl. Kr.	Jan. 1933 Kr.	Apr. 1933 Kr.	Juli 1933 Kr.	Okt. 1933 Kr.	Jan. 1934 Kr.
Fødevarer	974	925	955	978	1011	1000
Klæder, Fodt., Vask	383	394	409	419	431	438
Bolig	421	433	433	433	433	434
Brændsel, Belysn...	159	160	160	160	162	164
Skatter, Kontingenter o. l.	436	443	444	461	461	461
Andre Udgifter ...	727	736	747	747	747	748
Ialt ...	3100	3091	3148	3198	3245	3245

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Aaret 1931 gnstl. (Udgiften i 1931 gnstl. = 100).

	1931 gnstl.	Jan. 1933	Apr. 1933	Juli 1933	Okt. 1933	Jan. 1934
Fødevarer	100	95	98	100	104	103
Klæder, Fodt., Vask	100	103	107	109	113	114
Bolig	100	103	103	103	103	103
Brændsel, Belysn...	100	101	101	101	102	103
Skatter, Kontingenter o. l.	100	102	102	106	106	106
Andre Udgifter ...	100	101	103	103	103	103
Ialt ...	100	100	102	103	105	105

Naar Udgiften i Aaret 1931 sættes = 100 var Udgiften efter de i Oktober f. A. gældende Priser 105 og efter de nu for Januar foretagne Beregninger 105.

Engrospristallet. Januar 1933—Januar 1934.

1913 — 100	Jan. 1933	Febr. 1933	Marts 1933	April 1933	Maj 1933	Juni 1933	Juli 1933	Aug. 1933	Sept. 1933	Oktb. 1933	Nov. 1933	Decbr. 1933	Jan. 1934
Vegetabilske Levnedsmidler	95	97	97	96	97	96	98	97	96	93	92	94	95
Animalske "	84	97	92	89	91	87	90	101	109	107	111	108	103
Foderstoffer	97	105	103	101	100	100	103	102	103	99	99	104	106
Gødningsstoffer	92	96	96	96	96	96	96	92	91	93	93	94	95
Brændsel og Smøreolier	120	125	125	121	121	122	123	124	124	126	130	130	134
Metaller og Metalvarer	175	180	177	177	179	180	180	180	182	183	183	183	184
Kalk, Cement, Mursten og Glas ..	176	176	176	176	176	176	176	176	176	175	175	175	175
Træ og Papir	116	128	128	130	131	135	141	143	148	152	152	152	152
Tekstil og Konfektion	177	185	186	187	191	193	195	194	199	199	198	199	207
Huder, Læder og Skotøj	106	109	108	109	113	123	122	123	125	124	123	124	124
Kemisk-tekniske Varer	140	150	151	151	152	153	155	156	158	159	159	159	159
Engrospristallet...	117	124	123	122	123	123	125	126	128	127	128	129	130
Raavarer og Halvfabrikata	106	113	111	109	110	112	114	112	113	112	113	115	118
deraf til { Levnedsmidler	93	100	98	97	96	96	98	96	97	93	93	97	99
deraf til { Andre Varer	118	125	124	121	124	127	128	128	128	131	133	133	137
Forbrugsvarer	132	139	137	137	138	137	139	144	147	146	147	148	148
deraf { Levnedsmidler	107	113	111	110	111	108	110	116	119	117	119	121	119
deraf { Andre Varer	171	178	177	178	179	181	184	185	189	190	190	190	193
Importvarer	122	130	129	127	128	129	131	131	133	132	133	135	138
Eksportvarer	82	97	93	91	95	89	93	105	113	110	113	109	104
Hjemmemarkedsvarer	122	126	124	124	124	125	127	127	128	127	127	128	127

Hvis man i Stedet for Priserne i Aaret 1931 anvender Priserne i Juli 1914 som Basis, bliver Pristallet for Januar udregnet paa Grundlag af det efter Forbruget i 1931 opstillede Budget 162.

Det i H. t. Lov om Statens Tjenestemænd af 31. Marts 1931 beregnede „Udgiftstal", der for Januar 1933 blev 2,287 Kr., udgør 2,434 Kr. for Januar 1934.

Detailpriserne for Januar 1934.

Ved Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, fra samtlige Købstadskommuner og fra noget over 100 Landkommuner er der for Januar Maaned 1934 — paa samme Maade som for de foregaaende Kvartaler — fremskaffet Oplysninger til Beregning af Gennemsnits-Detailpriser for Landets forskellige Dele. Oplysningerne er indsamlet i den første Uge af Maaneden.

Fra Oktober 1933 til Januar 1934 har der for de fleste Varer ikke været større Prisændringer bortset fra dem, der skyldes Aarstiden (saaledes er Prisen for friske Spiseæbler steget fra 0,53 Kr. pr. kg i Oktober til 0,70 Kr. pr. kg i Januar).

Dog er der for Smør og Margarine, der ved Loven om Kriseforanstaltninger af 13. December 1933 fik paalagt nærmere bestemte Afgifter, en betydelig Prisstigning.

Paa den anden Side har der for Flæskepriserne i Sammenligning med Oktober været en stærk Nedgang, som maa tilskrives de særlige Foranstaltninger, der i Slutningen af Aaret 1933 blev truffet med Henblik paa en Begrænsning af Eksportslagtningerne.

For Kul og Koks har der været en mindre Prisstigning fra Oktober 1933 til Januar 1934.

Arbejdsløsheden blandt organiserede Arbejdere i forskellige Fag i December og November 1933 og 1932.

Fag	Antal Arb. pr. Decbr. 1933	Arbejdsløshedsprocent			
		Decbr. 1933	Novbr. 1933	Decbr. 1932	Novbr. 1932
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bageri- og Konditoriarb...	4 924	39,2	37,1	40,9	37,5
Sukkervare-, Chokolade- og Biscuitarbejdere	1 633	40,8	4,4	45,1	8,0
Bryggeriarbejdere m. fl...	5 967	14,0	14,9	17,7	18,4
Slagteriarbejdere	8 333	27,3	16,4	21,8	16,9
Tobaksarbejdere.....	8 374	69,8	19,3	76,4	21,0
Tekstilarbejdere	12 675	11,0	6,8	17,2	7,9
Skræddere.....	11 568	20,2	11,9	29,2	24,0
Hatte- og Buntmagere ...	1 407	34,8	31,7	45,8	39,6
Skotøjsarbejdere.....	4 238	20,0	14,7	31,9	20,9
Murere.....	8 897	48,3	23,3	59,9	51,1
Hustømrere	8 331	51,8	32,4	65,8	57,8
Snedkere	9 207	40,5	25,0	60,8	46,9
Malere	6 716	61,7	43,9	71,0	60,4
Sadelm. og Tapetserere ..	2 080	38,5	18,5	48,2	34,8
Træindustriarbejdere	4 433	37,8	24,9	54,4	40,0
Karetmagere	1 160	33,6	28,2	46,1	44,4
Keramikere	1 423	13,1	7,3	46,2	16,4
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere.....	1 230	36,9	17,5	48,4	26,8
Blikkenslagere	2 148	28,4	18,5	44,1	35,8
Smede og Maskinarb.....	31 251	35,0	30,7	44,9	42,7
Formere.....	2 059	56,9	38,3	65,4	50,5
Elektrikere	2 984	24,2	17,5	39,6	34,3
Papirindustriarbejdere	1 534	2,8	2,5	5,0	3,5
Bogbindere	4 108	15,7	10,6	28,4	18,6
Typografer.....	6 260	15,5	13,5	18,7	15,0
Handels- og Kontormedhj..	2 213	10,9	12,0	14,6	16,6
Dansk Arbejdsmandsforbund m. v.	107 171	46,6	32,7	46,4	39,5
Murerarbejdsm. Kbhvn....	1 776	57,7	33,0	63,5	50,2
Landarbejdere.....	26 000	50,1	31,3	55,9	47,1
Sømænd.....	4 201	34,5	29,1	36,6	32,1
Søfyrbødere	2 323	39,6	33,6	38,6	38,7
Kedel- og Maskinpassere.	2 327	13,5	9,3	16,9	11,7
Kvindeligt Arbejderforb...	12 610	28,8	22,3	41,1	33,4
Andre Fag.....	22 600	33,9	24,1	37,3	30,5
Ialt...	352 161	37,5	25,7	42,8	35,1

Afsluttede Overenskomster.

Københavns Afdeling 1 har lokalt oprettet ny Overenskomst med De forenede Landbomejerier. Lønnen er 44 Kr. 96 Øre, heri er indbefattet 2 Kr. for Søn- og Helligdagsarbejde. Kvinderne erholder en Fridag hver 7. Dag og en Sommerferie paa 7 Dage uden Afkortning i Lønnen. Overenskomsten er gældende fra 4. Oktober 1933 til 4. Oktober 1934.

Samme Afdeling har oprettet ny Overenskomst med Firmaet Raaskov & Co. Lønnen er 30 Kr. pr. Uge, men iøvrigt er samme Overenskomst gældende som for Lager- og Pakhusarbejdere. Dagpenge for Ulykkestilfælde betales dog kun med 2 Kr. 25 Øre pr. Dag. For hver 25. Arbejdsdag ydes 1 Dags Sommerferie indtil 6 Dage. Overenskomsten er gældende til en 1. December.

Samme Afdeling har oprettet ny Overenskomst med A/S General Motors Kaffeterier. Ugelønnen er for de ved Opvaskning og Serveringen beskæftigede Kvinder 30 Kr., for Kvinder ved Ekspeditionen plus Kosten. Kvinderne erholder 14 Dages Ferie uden Afkortning i Lønnen. Overenskomsten er gældende fra 18. November 1933 til 18. November 1934.

Samme Afdeling har oprettet ny Overenskomst med „Super Service". Der gælder for Kvinderne samme Vilkaar som for Lager- og Pakhusarbejderforbundets Medlemmer, dog saaledes at Lønnen er 39 Kr. pr. Uge, Timelønnen paa Hverdage er 88 Øre, 1. Maj, Søn- og Helligdage er Timelønnen 1 Kr. 40 Øre. Betalingen i Ulykkestilfælde er 2 Kr. 25 Øre pr. Dag. For hver 40 Arbejdsdage gives 1 Dags Ferie i indtil 6 Dage. Ferien lægges mellem 1. Maj og 1. September. Overenskomsten er til Ophør en 1. December.

De unge Kvinder, der er beskæftigede hos Alfred Benzon, har igennem mange Aar været uorganiserede. Det faldt derfor Virksomheden stærkt for Brystet, da en Del indmeldte sig i November Maaned. Omgaaende afskedigede Virksomheden 7 Kvinder. De samvirkende Fagforbund foranledigede afholdt Fællesmøde den 14. November. Enighed opnaaedes ikke, og vi maatte nu forsøge at faa alle de unge Piger med, saaledes at vi kunde sætte noget ind paa at faa en Overenskomst i Stand. Det lykkedes omsider at faa alle Kvinderne med, og efter at vi uden Resultat havde forsøgt at faa oprettet Overenskomst, fremsendte Forbundet Varsel om Arbejdsstandsning fra den 19. Januar, og i denne Anledning afholdtes den 17. Januar et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor det imidlertid heller ikke lykkedes at opnaa Enighed, og Strejken traadte herefter i Kraft.

Under Strejken søgte Firmaet paa forskellig Maade at skaffe sig Erstatning for de strejkende Arbejdere, og Forbundet rettede derfor Henstilling til De samvirkende Fagforbund om at foranledige, at Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund tog deres Medlemmer ud i Sympatiaktion til Støtte for Kvindernes Strejke.

De to Forbund gav Tilsagn herom, men i Mellemtiden lykkedes det Afdelingen at komme i Forhandling med Firmaet og under 7. Februar er opnaaet Enighed om en Overenskomst, der dækker Arbejdspladsen, og hvorved det blandt andet lykkedes at faa fastsat Lønningerne for unge Kvinder mellem 14—18 Aar, hvilke hidtil var aflønnede med fra 30 Kr. til 90 Kr. pr. Maaned.

I Henhold til den afsluttede Overenskomst bliver den maanedlige Løn herefter følgende:

fra 14—15 Aar	.....	Kr. 60,00	pr. Maaned
- 15—16 -	.....	- 70,00	—
- 16—17 -	.....	- 80,00	—
- 17—18 -	.....	- 100,00	—
over 18 -	.....	- 132,00	—

For Kvinder, som antages efter det fyldte 18. Aar, er den maanedlige Løn de første 3 Maaneder Kr. 115,00, derefter Kr. 132,00, der betales bagud den 15. og sidste i hver Maaned.

Foruden at fastsætte overenskomstmæssige Lønninger for alle Aldersklasser indeholder Overenskomsten Regler for Betaling af Overarbejde, Ferie, Løn under Sygdom og Ulykkestilfælde.

Ny Overenskomst er oprettet med Blikvarefabriken „Aabyhøj", saaledes at Virksomheden tiltræder Jernindustriens Overenskomst med den Ændring, at saalænge Blikkenslagerne ingen Ferie har, vil Kvinderne heller ikke erholde en saadan. Kvinderne ved Pressen betales efter ½ Aars Forløb med en Timeløn svarende til 35 Kr. pr. Uge. Ingen højere Løn kan nedsættes som Følge af denne Overenskomst. Udbetaling efter Overenskomsten finder Sted første Gang den 26. Januar 1934.

Mæglings-, Timandsmøder og Voldgiftssager.

Mæglingsmøde afholdt paa Illums Dampvaskeri i Anledning af Strid om et Sommerferiespørgsmaal. En Kvinde, der arbejder paa indskrænket Tid 3 Dage ugentlig, forlangte 6 Dages Ferie. Man enedes om at Kvinden, der arbejder konstant paa indskrænket Tid, erholder Ferie, som svarer til det Antal Dage, der sædvanlig arbejdes i pr. Uge.

Fabriken „Vesta" havde forlangt Mæglingsmøde for at faa nedsat en Timeløn af 76 Øre. Ved Mæglingsmødet viste det sig, at ingen af Kvinderne arbejdede paa Timeløn; de havde alle Akkord, men naar der indtraf Ventetid eller lignende, udbetalte Virksomheden dem 76 Øre. Vi gjorde Virksomheden opmærksom paa, at vi naturligvis kunde tale om Forholdene; men i Henhold til Lockoutloven kunde der ikke ske andet end, hvis vi ikke blev enige, saa maatte vi vente til efter 1. Februar, hvorefter man enedes om at udsætte Sagen til efter 1. Februar. Opnaas der ikke Enighed ved lokal Forhandling, optages Mægling paany.

Kvinderne hos Glud og Marstrand, Løveallé, havde den 10. Januar nedlagt Arbejdet i Emailleafdelingen, fordi Aktieselskabet umiddelbart efter Nytaar 1934 havde indført et nyt Kontrolsystem, der efter Kvindernes Opfattelse vilde forringe deres Akkordfortjeneste ganske betydeligt.

Fællesmødet sluttede med, at de fremmødte Repræsentanter for saavel Forbundet som Afdelingens og de strejkende Kvinder gav Tilsagn om at ville forsøge paa at faa Arbejdet genoptaget den 15. Januar, hvorefter Sammenslutningen gav Tilsagn om, at der s. D. om Eftermiddagen Kl. 3 afholdtes et Mæglingsmøde, der skulde behandle et af Kvinderne fremsat Krav om Erstatning for det Tab af Fortjeneste, det nye Kontrolsystem paaførte dem.

Imidlertid genoptoges Arbejdet ikke den 15. Januar og Arbejdsgiverforeningen indbragte derefter Klage for den faste Voldgiftsret.

Sagen procederedes ved Retten den 19. Januar og umiddelbart efter Proceduren blev der afsagt en foreløbig Kendelse gaaende ud paa, at Arbejdsstandsningen havde været ulovlig og at Arbejdet skulde genoptages den paafølgende Eftermiddag.

Denne Kendelse blev imidlertid ikke efterkommet, idet Arbejdet først genoptoges Tirsdag den 23. Januar og Arbejdsgiverne fremsendte derfor Kontinuationsklage.

I Rettens endelige Kendelse, der blev afsagt den 23. Januar, udtales, at dette Forhold maa anses for en skærpende Omstændighed, og at der herefter vil være at paalægge Kvindeligt Arbejderforbunds Afdeling 5 solidarisk med de 65 i Strejken deltagende Kvinder en Bod paa 3250 Kr., dog saaledes, at Ansvaret for hver enkelt af Arbejderskerne begrænses til 50 Kr. Sagens Omkostninger 300 Kr. betales af Forbundet.

Efter at Arbejdet var genoptaget Tirsdag den 23. Januar blev der afholdt Mæglingsmøde angaaende

1) Kontrolsystemet,

2) Strid om Afregningen til Hjælpepigerne mellem Jul og Nytaar og

3) Krav om yderligere Efterbetaling i Henhold til Vedtagelse paa Timandsmødet den 22. Novbr. 1933.

1) Man enedes om, at Firmaet ved den roterende Ovn som Prøve lader Hjælpepiger udføre Skrivearbejdet udenfor Akkorden, idet de aflønnes med samme Løn som de i Akkorden værende Hjælpepiger. Skrivning ved de andre Borde udføres af Hjælpepigerne i Akkorden foreløbig paa Prøve i 8 Dage.

2) Man enedes om, at der afregnes efter Forholdstallet for sidste Aflønningsuge før Jul for Optrækkerne. Denne Ordning gælder ogsaa fremtidig.

3) Spørgsmaalet henvistes til lokal Forhandling.

Hos Thrige i Odense er afholdt Mæglingsmøde vedrørende Klage over, at Firmaet anvender Arbejdsdrenge til Arbejde, der tidligere har været udført i Akkord af Kvinder. Sagen behandledes, men da Enighed ikke opnaaedes, gik Sagen til Timandsmøde.

Mæglingsmøde er afholdt paa Glud og Marstrands Fabriker, Carl Lundsgade, her var det samme Tilfældet, at Firmaet havde sat Arbejdsdrenge til at udføre Arbejde ved Indfedtning og Aftørring af Daaser, som Kvinderne havde Pris paa. Ogsaa denne Sag henvistes til Timandsmøde og blev behandlet samtidig med Sagen fra Thrige i Odense.

Paa Timandsmødet oplystes det, at Arbejdsmændene havde haft en Sag paa Kabelfabriken analog med denne, idet det her blot var kvindelig Arbejdskraft i Stedet for Arbejdsdrenge, og denne var tabt. Vi har derfor ikke ført Sagen videre.

Paa et Møde den 22. November d. A. behandledes Klage i Arbejdsgiverforeningen over, at Geismars Dampvaskeri til Pakning anvendte en yngre og lavt lønnet Kontordame, medens den hidtidige Pakkerske ved andet Arbejde lønnedes med en lavere Løn.

Der opnaaedes paa Mødet Enighed om, at det paaklagede Forhold ændres i Overensstemmelse med Forbundets Krav.

Mæglingsmøde afholdt paa Nordisk Glødelampeindustri A/S, Struensegade 15, til Behandling af følgende Spørgsmaal:

1) Krav om, at 2 kvindelige timelønnede Arbejdere sættes i Akkord eller faar Timelønnen forhøjet.

2) Krav om Forhøjelse af nogle Akkordpriser, paa hvilke der ikke kan tjenes Akkordbasis.

3) Klage over, at Fabriken ændrer Akkordarbejdet ved Sokling, idet man tager Hjælpepigerne fra Arbejdet.

Spørgsmaalet diskuteredes, men Enighed kunde ikke opnaas om noget af dem, hvorefter Forbundet krævede Sagen fremmet til Timandsmøde.

Timandsmøde den 19. Februar.

Sagen diskuteredes og sluttedes med følgende:

ad 1) Firmaet indgik paa at forhøje Timelønnen for 2 kvindelige, timelønnede Arbejdere fra 67 til 69 Øre.

ad 2) Man enedes om, at de omstridte Akkordpriser ved Spann-Automaten forhøjes fra 7,5 til 7,9 Øre og fra 8,25 Øre til 8,75 pr. 100 Stk.

I den overskydende Tid vil Firmaet søge, for saa vidt som Arbejdsforholdene tillader det, at give de paagældende kvindelige Arbejdere Akkord paa Arbejdet ved de Stel fra Spann-Automaten, der skal repareres.

3) Der var Enighed om at bibeholde den nuværende Pris, idet Arbejdet ved Gaslamper udføres uden Hjælp, hvorimod Firmaet stiller en Hjælpepige til Disposition ved Vacuumlamperne til at foretage Indiceringen af Lamperne.

⊡

Sagen Aarhus Byraad.

I vort sidste Medlemsblad gjorde vi udførlig Rede for Voldgiftssagen overfor Aarhus Byraad, men vi kunde ikke paa daværende Tidspunkt meddele Hovedbestyrelsen for Socialdemokratisk Forbunds Svar paa vor Henstilling. Den 27. Januar 1934 modtog vi imidlertid følgende Skrivelser:

Til Kvindeligt Arbejderforbund.

Ærede Partifæller.

I Fortsættelse af tidligere Korrespondance sender vi Dem hoslagt en Afskrift af et Cirkulære, som en af de første Dage vil blive tilsendt samtlige socialdemokratiske By- og Sogneraadsgrupper i Danmark.

Med soc. Hilsen

Fr. Andersen. *Hans Hansen.*

Til de socialdemokratiske By- og Sogneraadsgrupper.

Ærede Partifæller.

Kvindeligt Arbejderforbund og forskellige kvindelige Partifæller har overfor Partiets Hovedbestyrelse besværet sig over et Par Tilfælde, hvor socialdemokratiske Kommuner har truffet Beslutninger, der tog Sigte paa at afskedige eller at undlade Ansættelse af Kvinder, blot fordi de var *Kvinder,* eller i alt Fald var *gifte* Kvinder.

Under Henvisning til Partiets Program og vor hele Stilling fremsatte Stauning en Udtalelse paa Hovedbestyrelsesmødet den 27. Maj 1933, i hvilken han erklærede, at det er stridende mod socialistisk Opfattelse at gaa ind i en Kamp imod Kvinders Adgang til Beskæftigelse og navnlig ganske uretfærdigt at gennemføre Kampen overfor offentligt ansatte Kvinder, da man ikke paa samme Maade kan øve Indflydelse overfor Ægtepar, der beskæftiges i det private Erhvervsliv.

Hovedbestyrelsen sluttede sig til denne Udtalelse, uden at noget Medlem ytrede sig derimod.

Forretningsudvalget har paa den givne Foranledning fundet Anledning til at erindre om nævnte principielle Udtalelse og maa meget fraraade Beslutninger, der fremkalder det Indtryk, at vort Parti er imod de selverhvervende Kvinder og disses Ret til Plads i Livet.

Da enkelte kommunale Raad har fremkaldt en Agitation, hvorunder man driver Spekulation i Kvindernes Kreds, til Skade for Socialdemokratiet, henstilles det at undlade videre Foranstaltninger, idet Forretningsudvalget iøvrigt vil foranledige Sagen optaget til ny Drøftelse paa Hovedbestyrelsesmødet i det kommende Foraar.

Man vil heraf se, at om vi end tabte Sagen ved den faste Voldgiftsret, har denne dog foranlediget, at Spørgsmaalet: Kvinders Ret til at arbejde enten de er gift eller ikke, er taget op til alvorlig Drøftelse med det Resultat, at vort Parti er enig med os i det udemokratiske i en Kamp mod Kvinders Adgang til Beskæftigelse.

⊡

Stiftelsesfester.

20-aarig Stiftelsesfest i Fredericia Afdeling.

Lørdag den 10. Marts afholdt Fredericia Afdeling sin 20-aarige Stiftelsesfest paa „National". Kl. 6½ samledes de festklædte Deltagere om de smukt pyntede Borde. Formanden, Fru Karen Sørensen, bød Medlemmerne og de indbudte Gæster, Redaktøren for Social-Demokraten og Kassereren for Fællesorganisationen, Forretningsfører Alvilda Andersen og som særlig indbudt: Frøken Marie Hansen, Afdelingens tidligere Formand, et hjerteligt Velkommen og udtalte Haabet om, at man maatte tilbringe nogle muntre Timer sammen.

Efter Afsyngelsen af en i Dagens Anledning forfattet Sang, tog Forretningsføreren Ordet og takkede Afdelingens Medlemmer for trofast Samarbejde gennem Aarene og opridsede Forbundet og Afdelingens Historie i store Træk og paaviste Organisationens Betydning for de arbejdende Kvinder. Da der var flere Pionerer til Stede takkede Forretningsføreren disse gamle trofaste Medlemmer, der havde været med fra Afdelingens Start, og som nu kunde glæde sig over dens Trivsel og Vækst igennem Aarene.

Forretningsføreren paalagde Kvinderne at staa samlet saavel fagligt som politisk, da dette i høj Grad styrkede Arbejderklassen i sin Helhed, takkede den socialdemokratiske Presse og Fællesorganisationen for den Støtte, de altid var rede til at yde Kvinderne. Forretningsføreren omtalte den faglige Situation som den forelaa paa det Tidspunkt, og udtalte Haabet om fortsat Trivsel for Afdelingen og sluttede med at udbringe et „Leve" for Afdelingens Bestyrelse og Fredericia Afdeling.

Kassereren i Fællesorganisationen takkede Kvinderne for det gode Samarbejde og udtalte, at ogsaa han i Aften kunde betragtes som Pioner, idet han sammen med Redaktøren af Social-Demokraten havde været med til for 20 Aar siden at indkalde og samle Kvinderne til Dannelsen af den Fagforening, som nu i Dag festede.

Redaktøren for Social-Demokraten holdt en ildnende Tale til Kvinderne og udtalte blandt andet, at naar Fru Andersen i sin Festtale havde stiklet lidt til de mandlige Fagfæller, var det vist begrundet, men det Kvinderne alligevel havde faaet ud af at staa alene var jo dette, at baade de selv og deres Ledelse forstod deres Sager og var fuldt paa Højde med de mandlige Organisationer. Han manede Kvinderne til ved de kommende Valg at være med i Arbejdet og yde Partiet den fornødne Støtte. Taleren sluttede med at udbringe et kraftigt besvaret „Leve" for Afdelingen i Fredericia.

Derefter talte Afdelingens tidligere Formand Marie Hansen. Hun takkede Forretningsføreren og Redak-

tøren for de rosende Ord, der var blevet talt om hende, og gav et Billede af Afdelingens Arbejde i de første Aar, som tydeligt markerede Forskellen paa før og nu, takkede Afdelingen for dens Venlighed ved Festen her i Aften og udtalte, at det ogsaa var hendes Haab, at Afdelingen stadig matte vokse sig stærkere og stærkere.

Afdelingens Formand fik overrakt et smukt Kaffestel, ligesom der indløb en Masse Telegrammer og Blomster.

Efter at den alvorligere Del af Festen nu var Slut, ryddedes Salen, og man svang sig til gamle og nye Melodier til den lyse Morgen — alt i alt en dejlig Fest. *A. A.*

Stiftelsesfest i Horsens Afdeling.

Den 10. Marts fejrede Horsens Afdeling sin 35-Aars Fødselsdag ved en straalende Fest i Arbejdernes Forsamlingsbygnings store smukke og stilfulde Festsal, hvori var indlagt Højttaleranlæg.

Ved det med Foraarets Blomster pyntede Middagsbord, hvorom der grupperede sig godt 400 Mennesker, Medlemmer og deres Paarørende, bød Formanden Gæster og Medlemmer et hjerteligt Velkommen. Indbudt var Forbundets Forretningsfører, Alvilda Andersen, der imidlertid var forhindret i at deltage i Festen, hvorfor Gunder Christiansen mødte i Stedet for. Tillige var indbudt Forbundets Forretningsudvalgsmedlem for Provinsen, Kirsten Rasmussen, Odense, Borgmester Axel Sørensen, Fællesorganisationens Repræsentant, Peter Andersen, og Forretningsfører Jacobsen, Horsens Social-Demokrat, alle med Fruer. Under Middagen spillede Orkestret en Potpourri over Arbejdersange, Internationale og andre Melodier. Gunder Christiansen takkede paa Forbundets Vegne for Indbydelsen, holdt Festtalen og overbragte Forbundets og Hovedbestyrelsens Lykønskning og Hilsen i en Adresse, der tilstilledes Formanden. Takkede paa Hovedkontorets Vegne Marie Nielsen og Fanny Jensen for det gode Samarbejde og overrakte dem Blomster i samme Anledning.

Borgmester Axel Sørensen holdt en meget smuk og varmtfølt Tale, hvori opridsedes Afdelingens Historie og indflettedes en Tak til Marie Nielsen og Fanny Jensen samt Afdelingens Medlemmer for godt Samarbejde og trofast Støtte. Afdelingen har i de mange Aar udført et godt Arbejde. Tillidsmændene og Medlemmerne indenfor Afdelingen har altid været paa den rigtige Side, deres Hjælp til Løsningen af en vanskelig Situation har aldrig manglet. Ønskede at Afdelingen maa fortsætte sin Fremgang ad de samme Baner.

Peter Andersen takkede ligeledes for Indbydelsen og det gode Arbejde Organisationerne imellem. Omtalte Forskellen fra før og nu og bragte sluttelig Fællesorganisationens Lykønskning.

Forretningsfører Jacobsen talte for Damerne, et taknemmeligt Hverv, som han udførte pænt og vittigt.

Fanny Jensen fremdrog Træk fra den Tid, da Organiseringen af Kvinderne og Arbejdet i Afdelingen var vanskeligt. Henviste til den Forandring, der var sket gennem Aarene, og talte sluttelig overordentlig varmt for Marie, hvem hun paa Afdelingens Vegne takkede og overrakte et pragtfuldt Kaffestel.

Kirsten Rasmussen takkede for Indbydelsen og bragte sin Afdelings Lykønskning og overrakte Marie Nielsen Afdelingens Gave, en elegant Brevpresser til Afdelingens Kontor.

Marie Nielsen takkede bevæget for al den Hyldest, hun var Genstand for, og lovede fremdeles at give sine Kræfter til Arbejdet for Medlemmernes Interesser.

En Mængde Blomster i Kurve og Skaale og et anseligt Antal Telegrammer var sendt til Festen. Marie Nielsen og Fanny Jensen var Aftenen igennem Genstand for stor Hyldest. Til Festen var skrevet Sange med Billeder af Formanden og Bestyrelsen, disse gjorde Lykke.

Da Marie Nielsen havde budt Velbekomme, ryddedes Salen, og et vellykket Bal tog sin Begyndelse.

Det var en Fest, der tjener Afdelingen og Arrangørerne til Ære. Alle var enige om, at man havde tilbragt nogle gode Timer sammen. *G. C.*

Matteotti-Komiteen.

Den af De samv. Fagforbund og Socialdemokratisk Forbund oprettede Matteotti-Komité rettede i Slutningen af Februar Maaned en indtrængende Opfordring til samtlige Forbund om at medvirke til, at den Hjælpeaktion, der var iværksat over for vore østrigske Kammerater, der ved deres Heltemod har paakaldt hele Arbejderklassens Sympati Verden over, maatte faa saa kraftig en Støtte som mulig, ved at de respektive Afdelinger under Forbundet vilde forestaa Indsamlingen. Vi sendte som bekendt Lister ud til samtlige vore Afdelinger og har haft den Glæde at modtage et Beløb af Kr. 2916,27. Idet vi bringer vor hjerteligste Tak til alle, der har ydet deres Bidrag, stort eller lille, giver vi herved en Oversigt over samtlige indsendte Beløb, idet vi gør opmærksom paa, at enkelte Afdelinger endnu ikke har afregnet.

Aabenraa	Kr.	13,50	Transport	Kr.	700,20
Aalborg Afd. 1	-	6,00	Nyborg	-	22,50
Aalborg Afd. 2	-	5,50	Nykøbing F	-	79,70
Aarhus Afd. 1	-	29,35	Næstved	-	35,00
Aarhus Afd. 4	-	80,00	Odense	-	129,50
Aarhus Afd. 7	-	13,00	Præstø	-	7,00
Esbjerg	-	14,00	Randers	-	14,00
Fensmark	-	18,00	Ringsted	-	6,70
Fredericia	-	78,00	Roskilde	-	22,45
Glostrup	-	50,00	Ryomgaard	-	11,00
Haderslev	-	22,65	Rønne	-	11,82
Hadsund	-	25,00	Slagelse	-	35,00
Hasle	-	25,00	Svendborg	-	27,50
Hedehusene	-	16,50	Sønderborg	-	30,20
Helsingør	-	35,00	Varde	-	8,00
Hillerød	-	30,10	Vejen	-	7,00
Hobro	-	7,00	Vejle	-	175,00
Holstebro	-	18,00	Ledvogt. 1. Distr.	-	30,00
Holbæk	-	2,00	Ledvogt. 2. Distr.	-	25,00
Hovedkontoret	-	60,00	Københavns Afd. 1.	-	856,35
Horsens	-	100,00	— - 2.	-	300,00
Kerteminde	-	8,00	— - 4.	-	34,50
Lyngby	-	23,00	— - 6.	-	163,75
Nakskov	-	6,00	— - 7.	-	141,10
Nexø	-	14,60	— - 8.	-	43,00
Transport	Kr.	700,20	Ialt	Kr.	2916,27

Bidragene fra de Afdelinger, der ikke har naaet at indsende Listerne, vil komme i vort Medlemsblads næste Nummer.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 72 | Juli 1934 | 19. Aargang

Efterdønninger.

Da Afstemningen om Forligsmandens Mæglingsforslag af 14. Marts var afsluttet, og Forligsmanden den 3. April udsendte Meddelelse om, at det med stort Flertal var vedtaget baade af Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationer, var det den almindelige Opfattelse, at Arbejdsfreden dermed var sikret for 1 Aar. Denne Antagelse var dog urigtig, Storkonflikten var ganske vist afværget, men Efterdønningerne i Form af Søfolkenes og Slagteriarbejdernes Strejke kunde ikke undgaas. Vi skal i følgende nærmere redegøre for disse Konflikter, som i de sidste 2 Uger meget stærkt har beskæftiget hele Offentligheden, og som for den sidstnævnte Konflikts Vedkommende har affødt Skridt, der nærmest kan sidestilles med Vedtagelsen af Loven af 31. Januar 1932, men ellers har været ukendt i dansk Fagbevægelses Historie.

Det er bekendt, at baade Sømændenes og Søfyrbødernes Forbund havde sendt Strejkevarsler og erklæret, at de ikke vilde bøje sig for den samlede Afstemnings Resultat, men vilde etablere Strejke, hvis deres Krav vedrørende Besætningernes Størrelse, Valutaudligning for Søfolk, der sejler paa Udlandet, og en klar Formulering af Hyreanvisningsspørgsmaalet ikke opfyldtes; men da en saadan Strejke i Henhold til den nye Mæglingslov vilde være ulovlig og faa vidtgaaende Konsekvenser for Søfolkenes Organisationer, troede man ikke, at disse vilde gøre Alvor af Strejketruslen. Trods dette udsendte Forbundene den 4. April 2. Strejkevarsel.

Arbejdsgiverforeningen protesterede samme Dag mod de ulovlige Strejkevarsler og fordrede, at disse straks skulde tilbagekaldes, i modsat Fald bebudede den at ville indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret til Erlæggelse af Bod og Erstatning. Under Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen om denne Sag lykkedes det ikke at naa en Forstaaelse, og et den 8. April afholdt Fællesmøde mellem Sømændenes og Søfyrbødernes Forbund vedtog udtrykkelig at fastholde de fremsatte Krav. Efter Henstilling fra Den faste Voldgiftsret paabegyndtes den 10. April nye Forhandlinger, som dog forløb resultatløse, og den 11. April besluttede saavel Sømændenes som Søfyrbødernes Forbund, at Strejken skulde træde i Kraft den 12. April. I de afgørende Afstemninger deltog kun 25% af Sømændenes og 19% af Søfyrbødernes Medlemmer. Samme Dag meddelte Forligsmanden, at Mæglingen i Slagteriarbejderstrejken var opgivet, saaledes at Strejken kunde træde i Kraft den 14. April.

Hvad angaar Sømandskonflikten skal vi gerne indrømme, at denne først og fremmest var et Resultat af de danske Kommunisters energiske Bestræbelser for at fremkalde en saadan ulovlig Strejke. Det interesserede ikke Kommunisterne, at denne ulovlige Aktion nødvendigvis maatte føre til et Nederlag for de Arbejderorganisationer, hvis Interesser man foregav at varetage; for dem gjaldt det kun om at faa Søens Arbejdere ud i Konflikt. Var det først lykkedes, haabede man efterhaanden at faa draget andre Arbejdergrupper og navnlig Havnearbejderne med ind i Kampen, for saaledes efterhaanden at skabe den Forvirring, Uro og Forbitrelse, der nu engang er Kommunisternes rette Element. Under Enhedsfrontens Motto søgte man at svække og splitte det enige Sammenhold, der altid har været dansk Arbejderbevægelses Styrke.

Som allerede nævnt, havde Arbejdsgiverforeningen straks indgivet Klage til Den faste Voldgiftsret, der i en foreløbig Kendelse erklærede Søfolkenes Aktion for ulovlig. Efter Strejkens Etablering afsagde Retten den 13. April en ny Kendelse, hvorefter de to Forbund hver idømtes en Bod paa 20,000 Kr. Sømændenes Forbund betalte denne, medens Søfyrbødernes Forbund nægtede at betale og derefter blev erklæret konkurs.

Konfliktens videre Forløb er bekendt gennem Dagspressen. Uroligheder i flere Havnebyer tvang i flere Tilfælde Havnearbejderne til midlertidige Standsninger af Arbejdet og nødvendiggjorde Politiets Indgreb. Det kom i flere Tilfælde til Sammenstød med Politiet, i Esbjerg endog til en 24 Timers Generalstrejke. Men Kommunisternes Forsøg paa at drage Havnearbejderne med ind i Kampen mislykkedes fuldstændigt, idet Havnearbejderne baade i København og i de større Byer bestemt nægtede at gaa ud i Sympatistrejke. I den Henseende slog Kommunisternes Spekulation fuldstændig fejl, og da det tilmed viste sig, at Skibsfarten efterhaanden kom i Gang ved frivilligt Mandskab, og Strejken saaledes ikke mere var til at redde, tabte ogsaa Kommunisterne deres Interesse i Kampens Fortsættelse.

Ved et den 19. April afholdt Fællesmøde i Sømændenes og Søfyrbødernes Forbund anbefalede Kommunisten Rich. Jensen derfor et Forslag om Optagelse af ny Forhandlinger med Rederne. Dette Forslag vedtoges, og ved de herefter paabegyndte

Forhandlinger opnaaedes Enighed med Rederne, saaledes at Arbejdet genoptoges den 22. April.

Kampen er endt, saaledes som en faglig Kamp under kommunistisk Ledelse altid ender og maa ende: med et Nederlag. Omkostningerne betales af Søens Arbejdere gennem Bøder og Tab af Arbejdsfortjeneste. Det eneste virkelige Resultat af Kommunisternes Provokation og Opfanatisering er Mistillid og Skuffelser hos en Del Arbejdere. Det er med den Slags Kampe, man i andre Lande har nedbrudt Tilliden til Fagorganisationerne, skabt Ligegyldighed eller Forbitrelse i Arbejdernes Rækker og saaledes efterhaanden muliggjort den fascistiske Bevægelses Fremmarch. — Som overalt har det ogsaa her vist sig, at Kommunisternes Aktion altid er vendt mod deres egen Klasse.

Heldigvis er Kampen blevet afbrudt saa betids, at Organisationerne kan bevares, og ikke alt er blevet slaaet i Stykker.

Der er ingen Tvivl om, at et mere intimt Samarbejde med den øvrige Fagbevægelse — ogsaa forud for Konflikten — vilde have givet et andet og bedre Resultat end denne hovedløse Kamp under en evneløs og forvirret Ledelse. Thi i Virkeligheden fandtes der i Offentligheden Sympati for Søfolkene og Forstaaelse af deres daarlige Kaar, men efterhaanden som Kampen fra en faglig Konflikt udviklede sig til en politisk Aktion, der skulde tjene kommunistiske Partiinteresser, var det kun naturligt, at Pressen næsten udelukkende beskæftigede sig med Konfliktens ulovlige Karakter og ikke med Berettigelsen af de opstillede Krav. Vi haaber, at et Samarbejde nu kan komme i Stand, og gentager til Slut det Tilsagn, vi gav Søens Arbejdere i det Opraab De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg den 15. April udsendte til fagorganiserede Arbejdere, og hvori det bl. a. hedder:

„Vi lover, at den Bistand som Søens Arbejdere har Brug for til Forbedring af deres Arbejdsvilkaar, vil vi altid være parate til at yde dem saavel som andre Organisationer, der træder i Samarbejde med os."

— — —

Af en anden Art, men mindst lige saa vigtig for dansk Erhvervsliv, var Slagteriarbejdernes Strejke, som traadte i Kraft den 14. April. Det var en fuldt ud lovlig Konflikt, der udbrød, fordi der mellem Andels- og Privatslagterierne og Slagteriarbejdernes Forbund ikke kunde opnaas Forstaaelse om de Vilkaar, under hvilke Overenskomsten skulde fornyes. Forligsmandens Mæglingsforsøg strandede, og alt tydede paa, at Konflikten vilde blive temmelig langvarig. En langvarig Konflikt vilde imidlertid have til Følge, at Baconeksporten til England vilde gaa i Staa. Fra engelsk Side skete der derfor Henvendelse til vort Land om den Fare, der truede Eksporten, og dette medførte, at Regeringen tog Affære og den 20. April fremsatte Lovforslag om tvungen Voldgift i denne Arbejdskonflikt. Loven, som samme Dag behandledes og vedtoges af begge Ting, har følgende Ordlyd:

Lov om tvungen Voldgift i Slagteri-Konflikten.

§ 1.

Den mellem Andels- og Privatslagterierne og Dansk Slagteriarbejderforbund bestaaende Uoverensstemmelse, der har medført Arbejdsstandsning, vil være at bringe til Ophør ved Afgørelse af en i dette Øjemed af Statsministeren nedsat Voldgiftsret.

§ 2.

Voldgiftsretten bestaar af tre Medlemmer. To Medlemmer, den ene som Formand, udpeges af Den faste Voldgiftsret, og disse skal opfylde Lovens Betingelser for Beskikkelse til fast Dommer i en ordinær Ret. Det tredie Medlem udpeges af Formanden for Forligsinstitutionen, og dette Medlem maa ikke tilhøre nogen Arbejdsgiver- eller Arbejderorganisation.

De juridiske Medlemmer af kollegiale Retter i København er pligtige at modtage Valg til Medlemmer af Voldgiftsretten.

For saa vidt der inden for Voldgiftsretten ikke foreligger Enstemmighed om Afgørelsen af den foreliggende Sag eller i det mindste 2 Stemmer for en bestemt Afgørelse, bliver Sagen at afgøre af den nedsatte Voldgiftsrets Formand som Opmand.

§ 3.

Voldgiftsrettens Kendelse er endelig og vil være at afsige inden den 25. April 1934. Kendelsen maa ikke give en ny Overenskomst længere Varighed end et Aar.

§ 4.

Uanset om Voldgiftsretten kommer til den Opfattelse, at det foreliggende Forhold er i Strid med indgaaede Overenskomster og omfattes af Loven om Den faste Voldgiftsret, træffes Afgørelsen i denne Sag af den i Henhold til nærværende Lov nedsatte Voldgiftsret.

I sin Forelæggelsestale fremhævede Statsminister Stauning Arbejdsstandsningens Farlighed for Landets Økonomi og for Landets fremtidige Stilling som Leverandør til Udlandet. Det var et ekstraordinært Skridt, der her foresloges, som dog var nødvendiggjort af Omvæltningen i Verdensforholdene. Han udtaler endvidere:

„At faa lammet Produktion, Transport og Handel paa Grund af mindre Uoverensstemmelser er særdeles farligt, thi det rammer alle i Samfundet og modvirker det Arbejde, der iøvrigt er gjort og fremdeles gøres for at faa øget Beskæftigelsen og forbedret de økonomiske Vilkaar, som Befolkningen lever under."

Socialdemokratiets Ordfører i Folketinget, Lundberg, udtalte, at Lovforslaget har samme principielle Karakter som Loven om Forbud mod Strejker og Lockouter af 31. Januar 1933, som ogsaa tog Sigte paa en ekstraordinær Situation og havde midlertidig Karakter.

„Det er Landets vitaleste Interesser, der berøres her," sagde Lundberg. „Her er et Spørgsmaal, der ikke blot skal afgøres, men afgøres nu. Naar den tvungne Voldgift anvendes i dette Tilfælde, er det heller ikke noget Brud paa den Opfattelse, hvorom der var Enighed mellem Arbejdere og Arbejdsgivere saa sent som under de Forhandlinger, der førtes til Forberedelse af Forligsmandsloven. Man var enig om ikke under nogen Form at ønske permanent tvungen Voldgift. Det ønsker man heller ikke nu."

Den i Henhold til Loven nedsatte Voldgiftsret afsagde den 22. April en foreløbig Kendelse, der paabød Arbejdets Genoptagelse Tirsdag den 24. April ved normal Arbejdstids Begyndelse. Rettens endelige Kendelse afsagdes den 23. April. Den gik

ud paa, at Lønforholdene forbliver uforandrede i et Aar. Der gennemføres en Række Ændringer i Overenskomsten, bl. a. at Overarbejdet begrænses til højst 6 Timer ugentlig.

Slagteriarbejderne efterkom Rettens Kendelse, og Arbejdet genoptoges overalt paa den i Kendelsen fastsatte Dag.

For Fuldstændighedens Skyld skal endvidere nævnes, at den omtrent samtidig med Slagteriarbejderstrejken udbrudte Kokkestrejke ligeledes er afsluttet, idet Arbejdet genoptoges den 26. April. Dermed er alle Konflikter i Forbindelse med dette Aars Overenskomstsituation bragt til Ophør, ogsaa for de udenfor staaende Fagforbunds Vedkommende.

Overenskomster.

Odense Afdeling har lokalt afsluttet

OVERENSKOMST

mellem „Den nye Forsamlingsbygning", Odense, og „Kvindeligt Arbejderforbund" i Danmark om Løn og Arbejdsvilkaar for de ved Rengøring i ovennævnte Virksomhed beskæftigede Kvinder.

1.

Arbejdstiden er som sædvanlig.

2.

Lønnen fastsættes til Kr. 29,00 pr. Uge.

Til eventuelle Stedfortrædere under Ferie og Sygdom betales samme Løn pr. Uge.

3.

Kvinderne erholder, naar de har haft Beskæftigelse i Virksomheden i et Aar, en Sommerferie paa 8 Dage med fuld Løn.

4.

Ekstraarbejde betales indtil Kl. 24 med Kr. 1,00 pr. Time, efter Kl. 24 med Kr. 1,50 pr. Time.

5.

Der gælder en gensidig Opsigelse af 1 Md. saavel fra Virksomheden som fra Arbejderskernes Side.

6.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

7.

Overenskomsten er gældende fra 6. April 1934 til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør af en af Parterne til en 1. April. Første Gang den 1. April 1935.

Københavns Afdeling I har lokalt afsluttet følgende 2 Overenskomster:

Mellem Firmaet Ludvig Høhling, Fyrværkeri- & Illuminationsfabrik, og Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsmands Forbunds Afdeling i Herløv er der sluttet følgende Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold.

1.

Den daglige Arbejdstid er 8 Timer og lægges mellem Kl. 7—17.

2.

Lønnen er

for kvindelige Arb. over 18 Aar 70 Øre pr. Time
og - — under — 50 —
- mandlige Arb. over — 100 —
og - — under — 60 —

Akkorder søges indført ved fri Forhandling mellem de direkte interesserede Parter.

3.

For Overarbejde betales for den første Time efter normal Arbejdstids Ophør 25 pCt., for den anden 33⅓ og for den tredie 50 pCt. og derefter og til normal Arbejdstids Begyndelse 100 pCt. Tillæg.

For Søn- og Helligdage betales 50 pCt. til Kl. 12 og derefter 100 pCt. Tillæg.

4.

Som Mæglings- og Voldgiftsregler er gældende „Norm for Regler for Behandling af faglig Strid".

5.

Arbejderne er ulykkesforsikrede i Henhold til den gældende Ulykkesforsikringslov.

6.

Parterne er enige om, at der i Virksomheden kun beskæftiges Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsmands Forbund.

Overenskomsten træder i Kraft Fredag den 13. April i Aar og er gældende, til den af en af Parterne opsiges med 3 Maaneders forudgaaende Varsel.

OVERENSKOMST

mellem A/S Fyrtaarnets Konservesfabrik og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark vedrørende Løn- og Arbejdsforhold for de paa ovennævnte Virksomhed beskæftigede Kvinder.

§ 1.

Arbejdstid. Den ordinære Arbejdstid er 48 Timer pr. Uge uden Helligdage. Hver Arbejdsdag er 8½ Time, dog er undtaget Lørdag, som kun er 5½ Time. 1. Maj er Fridag fra Kl. 12 Middag, dog maa presserende Arbejde ikke nægtes udført.

Naar Arbejdsgiveren forlanger Arbejdet, som det er omtalt i § 4, udført paa anden end den ordinære Arbejdstid, skal Tilsigelse derom saa vidt muligt ske samme Dags Formiddag, som Arbejdet skal udføres.

§ 2.

Lønninger. Til kvindelige Arbejdersker, 18 Aar, efter 1 Aars Ansættelse pr. Uge Kr. 37,50. Efter seks Maaneders Ansættelse pr. Uge Kr. 32,00, og som Begyndelsesløn pr. Uge Kr. 28,00.

Kvindelige Arbejdersker, der paa Grund af Alder, Sygdom eller Vanførhed har nedsat Arbejdsevne, betales ifølge Overenskomst mellem Arbejdsgiveren og vedkommende Arbejderske i hvert enkelt Tilfælde.

§ 3.

Akkordpriser. For paa Akkord udført Arbejde betales ifølge vedhæftet Akkordprisliste. Indføres der af Arbejdsgiveren en ny Arbejdsmetode eller væsentlig forbedrede Arbejdsmaskiner, kan den Akkord, som derved berøres, opsiges til umiddelbar Ophør, og Arbejdet udføres derefter mod gældende Løn, indtil Overenskomst om ny Akkord træffes.

§ 4.

Overtid. Der betales 25 pCt. for den første Time efter den ordinære Arbejdstid, 33⅓ pCt. for den

anden Time og 50 pCt for den tredie Time efter ordinær Arbejdstid. Derefter 100 pCt. for de efterfølgende Timer samt for Arbejde paa Søn- og Helligdage.

§ 5.

Aflønningsdag. Aflønning udbetales hver Fredag umiddelbart efter den ordinære Arbejdstids Ophør, eller, om Helligdag indtræffer, den foregaaende Dag.

§ 6.

Sommerferie. Enhver Arbejderske, der har været ansat hos Arbejdsgiveren mindst eet Aar i Rækkefølge og stadig har Ansættelse ved Fabriken, erholder en Uges Ferie i Forbindelse med to Søndage med fuld Løn, beregnet efter den i Overenskomsten fastsatte Løn. Ferien lægges i Tiden mellem 1. Maj og 1. September.

§ 7.

Opsigelsesfrist. Opsigelsesfristen mellem Arbejdsgiveren og den enkelte Arbejderske er gensidig en Uge til Ophør en Lønningsdag.

§ 8.

Overenskomstens Varighed. Denne Overenskomst gælder til den 1. Februar 1935 og derefter Aar efter Aar, for saa vidt ikke Opsigelse sker af en af Parterne med mindst tre Maaneders Varsel før Udløbstiden.

Siden sidst udkomne Medlemsblad har vi afsluttet følgende Overenskomster:

OVERENSKOMST

mellem Slagelse Byraads Skoleudvalg og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark om Løn- og Arbejdsvilkaar for de under Byraadet ved Rengøring af Skolerne beskæftigede kvindelige Arbejdere.

§ 1.

Rengøringsarbejdet i Kommunens Skoler betales med Kr. 65,00 pr. Maaned.

For Hovedrengøring ydes Kr. 1,00 pr. Time til hver Rengøringskone.

For Rengøring efter Haandværkere betales Kr. 1,10 pr. Time.

§ 2.

Arbejde udover 8 Timer daglig betales med et Tillæg af 25 pCt. for den første Time, 33⅓ pCt. for den anden Time, 50 pCt. for den tredie Time og derefter 100 pCt. Tillæg.

§ 3.

Kvinder, der har været beskæftiget ved Skolerne i mindst 6 Maaneder i et Regnskabsaar, faar 6 Dages Ferie, og for hver Maaned Beskæftigelse derudover erholdes yderligere 1 Dags Ferie, saaledes at fuld Beskæftigelse i et Aar giver Ret til en Ferie paa 12 Arbejdsdage uden Afkortning i Lønnen. Ferien skal falde i Skolens Sommerferie, naar der ikke er Hovedrengøring.

§ 4.

Under Sygdom, som Følge af Tilskadekomst under Arbejdet, betales fuld Løn i indtil 3 Maaneder.

§ 5.

Samtlige ved Rengøring beskæftigede Kvinder ansættes med en Opsigelsesfrist paa 14 Dage til den følgende 1., gældende for begge Parter.

§ 6.

Skolerne beskæftiger kun Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark, men Overenskomsten omfatter ikke faglært Personale, Husassistenter eller Kvinder, som har Kost og Logi hos Kommunen.

§ 7.

Denne Overenskomst træder i Kraft den 1. November 1933 og er gældende, indtil den med 3 Maaneders Varsel af en af Parterne opsiges til Ophør til en 1. November, første Gang til den 1. November 1934.

OVERENSKOMST

mellem A/S Aalborg Mælkekompagni's Flødefabrik og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark om Løn- og Arbejdsforhold for de i denne Virksomhed beskæftigede kvindelige Arbejdere.

§ 1.

Arbejdstiden er 8 Timer daglig, som lægges mellem Kl. 7 Morgen og Kl. 6 Aften.

Benyttes 2 Hold, er Arbejdstiden fra Kl. 7 Morgen til Kl. 11 Aften uden Fradrag for Spisepavser og uden Tillæg til Timelønnen.

§ 2.

Lønnen er 62 Øre pr. Time plus et Akkordafsavnstillæg paa 8 Øre pr. Time.

§ 3.

For Overarbejde betales:

for 1.	Time	efter norm.	Arbejdst.s	Ophør	25	pCt.	Till.
- 2.	—	—	—	—	33⅓		—
- 3.	—	—	—	—	50		—
Overarbejde derudover					100		—

For Over- og Helligdagsarbejde ved 2 Holds Drift betales et Tillæg af 50 pCt., dog hvis Overarbejdet falder i Tiden mellem Kl. 11 Aften og Kl. 7 Morgen med 100 pCt. Tillæg.

§ 4.

Mejeriet holder Kvinderne ulykkesforsikret for Dagpenge 3 Kr. pr. Dag fra Ulykkesdagen.

§ 5.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 6.

Overenskomsten er traadt i Kraft den 4. Maj 1934 og er gældende, indtil den af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April, første Gang til 1. April 1935.

Med Dampvaskeriet „Thor" i Odense er afsluttet ny Overenskomst. Virksomheden staar som Medlem af Dampvaskeriejerforeningen i Danmark og gaar ind under Provinsens Overenskomst med denne.

Med Vaskeriet „Sødal", der ligeledes er Medlem af Dampvaskeriejerforeningen, er truffet den Ordning, at Virksomheden kommer ind under Overenskomsten mellem Dampvaskeriejerforeningen og Forbundet, dog saaledes, at Lønningerne paa alle Satser ligger 2 Øre lavere end for de københavnske Satser.

OVERENSKOMST

mellem Firmaet Chr. Olsens Fabriker og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark angaaende Løn- og Arbejdsforhold for de kvindelige Arbejdere, som er beskæftiget i Virksomhedens Afdelinger for Pencil-, Fyldepenne-, Blæk- og Viskelæderfabrikation m. m.

§ 1.

Den normale Arbejdstid kan ikke overstige 48 Timer ugentlig.

§ 2.

Den normale Timeløn er følgende:

a) For Arbejdersker under 18 Aar
de første 2 Maaneder 47 Øre
derefter ..... 53 -

b) Arbejdersker paa 18 Aar eller derover
de første 2 Maaneder 55 Øre
derefter ..... 59 -

Indtil der er indført Akkord, betales i Afdelingen for Fabrikation af Blæk og Viskelæder et Akkordafsavnstillæg af 11 Øre pr. Time, i Montage-Afdelingen af 6 Øre pr. Time.

Den Tid, en Arbejderske har været beskæftiget paa Fabriken før det fyldte 18. Aar, skal medtages ved ovennævnte Anciennitetsberegning, naar den paagældende fortsætter eller tager Arbejde ved tilvant Beskæftigelse.

§ 3.

For Overarbejde betales følgende Procenttillæg til den normale Timeløn:

a) paa Hverdage:
for den første Time efter Normalarbejdstidens Ophør 25 pCt.
for den anden Time..... $33^1/_3$ -
for den tredie og fjerde Time 50 -
derefter ..... 100 -

b) paa Søn- og Helligdage:
indtil Kl. 12 Middag ..... 50 pCt.
derefter ..... 100 -

Naar Arbejdsgiveren fordrer Akkordarbejde udført udenfor den normale Arbejdstid, erholder Arbejderskerne udenfor Akkorden ovenanførte Procenttillæg af deres Timeløn udbetalt pr. Time.

Ved Opgørelse af Overarbejde fradrages den til Spisning og Hvile medgaaede Tid, ligesom ogsaa forsømt Tid af den normale ugentlige Arbejdstid fradrages Overarbejdstiden, medmindre Forsømmelsen har fundet Sted af en Arbejderen utilregnelig Grund, som rettidig er anmeldt til Arbejdsgiveren og godkendt af denne.

§ 4.

Der gives 6 Dages Sommerferie til de Arbejdersker, der har været ansat i Virksomheden siden 1. Januar det paagældende Aar.

Ferien lægges i Forbindelse med 2 Søndage og skal falde indenfor Tidsrummet $^1/_7$—$^{15}/_9$ efter Fabrikens nærmere Bestemmelse.

Til de Arbejdersker, der er ansat paa Fabriken efter 1. Januar, gives Ferie saaledes:

efter 2	Maaneders	Ansættelse	inden	$^1/_7$	2 Dages Ferie
- 3	—	—	3	—	
- 4	—	—	4	—	
- 5	—	—	5	—	

Under Ferien udbetales de paagældendes normale Timeløn.

§ 5.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 6.

Denne Overenskomst gælder, indtil den af en af Parterne med 3 Maaneders forudgaaende Varsel opsiges til Ophør en 1. Maj.

⊡

Mæglings- og Timandsmøde.

Mæglings- og Timandsmøde afholdt i en Sag fra A/S Phillips Fabriker. Kvinderne havde forladt Arbejdet grundet paa en Afskedigelse af Mændenes Tillidsmand. Kvinderne skal betale 1 Kr. 50 Øre hver i Bod.

Mæglingsmøde afholdt paa Dansk Papdaasefabrik, Carl Jacobsensvej, vedrørende Klage over 3 Forhold:

1) Klage over, at Kvinderne ved Pakning nu betaltes 61 Øre, medens den faste Priskurant fastsætter 75 Øre.

2) Akkordprisen paa Bundepressen for Strølaag.

3) Andre Arbejder, hvor Prisen er lagt om som Følge af Ændring af Arbejdsmetoden.

Da Enighed ikke opnaaedes, behandledes Sagen paa et Timandsmøde, hvor man enedes om, at den lokale Overenskomst bortfalder, og Jernindustriens Overenskomst er gældende for A/S Dansk Papdaasefabrik, og at Akkordprislisten er gældende til 1. Juli 1934, og at den betragtes som opsagt til denne Dato.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Nordisk Kabel- og Traadfabriker i Anledning af, at Virksomheden ikke havde ladet nogle nyantagne Arbejdersker faa Del i Interesseakkorden, men aflønnet disse med Timeløn. Vi hævdede, at Interesseakkorden ikke var opsagt for Raavarer, og Firmaet derfor indtil videre ogsaa for nyantagne Arbejdersker var forpligtet til at betale i Overensstemmelse med hidtidig Kotume.

Virksomheden hævdede, at Interesseakkorden var opsagt, men var villig til at træffe en Ordning for de paagældende under Hensyntagen til deres Dueligheed. Sagen vistes tilbage til lokal Forhandling og er gaaet i Orden.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Glud og Marstrands Fabriker, Løveallé, i Anledning af:

1) Klage over, at nogle Pakkersker staar paa ren Timeløn, 59 Øre.

2) Klage over, at Firmaet ikke overholder truffen Aftale om 10 og 15 pCt. Tillæg for Ekstravarer for Arbejde i Grunden.

Den første Sag ønskede Firmaet behandlet ved Timandsmøde og hævdede, at i den anden Sag gjaldt Tillæget for ind- og udvendig Opslaaning, men ikke for Arbejdet i Grunden. Ogsaa denne Sag gaar til Timandsmøde.

Horsens Afdeling har klaget over, at man paa Ole Nielsens Ægpakkeri, Silkeborg, benyttede den Fremgangsmaade at tage nye Arbejdersker ind og kun lade de gamle Arbejdersker arbejde 2—3 Dage om Ugen og antaget en ung Pige paa 16 Aar til en

Timeløn af 35 Øre, medens Timelønnnen efter Overenskomsten de første 4 Uger er 67 Øre, og derefter er 74 Øre pr. Time.

Da Firmaet trods vor Anmodning ikke vilde rette de paaklagede Forhold, indbragte vi gennem De samvirkende Fagforbund Sagen for den faste Voldgiftsret.

Ved et forberedende Møde hertil forligtes Sagen saaledes: Herr Ole Nielsen erklærer sig i Forstaaelse med, at Overenskomstens Lønbestemmelser skal overholdes, uanset om de kvindelige Arbejdere, der antages, er under 18 Aar eller uorganiserede, og betaler til Kvindeligt Arbejderforbund inden 1. Juni en Bod stor 30 Kr. Vedrørende Spørgsmaalet om Antagelse af nye Arbejdere erklærer Ole Nielsen, at der ikke vil blive antaget saadanne nye Arbejdere, saafremt der kan anvises øvede Kvinder, og erklærer sig endvidere i Forstaaelse med, at der ikke beskæftiges Drenge ved Ægpakning. Vi tog derefter Klagen tilbage.

Mæglingsmøde afholdt paa A/S Ernst Voss Fabriker, Fredericia, vedrørende Krav om Tillæg til de timelønnede Kvinder.

Sagen diskuteredes. Der stilledes Krav om Lønforhøjelse til 20 Kvinder, der ikke har Adgang til Akkord, paa ialt Kr. 1,30. Man enedes om at give et samlet Tillæg til Fordeling mellem de 20 Kvinder efter Firmaets Skøn paa 54 Øre.

⊡

Gensidigheds-Mødet.

Repræsentanter for Danmarks, Norges og Sveriges Arbejdsmandsorganisationer har sammen med vor Organisation i Dagene den 11. og 12. Maj været samlet i København for at drøfte saadanne vigtige Spørgsmaal, der er Forudsætningen for dette interskandinaviske Samarbejde.

Det var navnlig de nylig overstaaede Konfliktsituationer i Sverige og Danmark, der lagde Beslag paa Tiden, og herunder ogsaa Spørgsmaalet om økonomisk Støtte til de svenske Grov- og Fabrikarbejdere under den nylig overstaaede, langvarige og haardnakkede Bygningsarbejderkonflikt i Sverige. Der bestaar her — ligesom paa andre Omraader — visse økonomiske Forpligtelser for de tilsluttede Forbund, saaledes at de af Forbundene, der i særlig Grad under en Konfliktsituation har nødige at søge økonomisk Hjælp, faar saadan tilstaaet af de tilsluttede Forbund, saavidt muligt i det Omfang, Støtten ønskes.

Visse Problemer, affødte af Nutidens økonomiske og politiske Foreteelser, drøftedes ligeledes, ligesom en fastere Linje for den fremtidige økonomiske Gensidighedsforpligtelse, og der opnaaedes mellem Repræsentanterne fuld Enighed om disse Spørgsmaal.

Det er af betydelig Interesse for de tilsluttede Organisationer, at dette Samarbejde i sin Tid blev oprettet, og har under større Konfliktsituationer været til stor Nytte, ikke mindst den økonomiske Side af Samvirksomheden.

For Danmark deltog i Forhandlingerne fra Dansk Arbejdsmandsforbund Formanden Axel Olsen og Hovedkassereren Andreas Nielsen samt fra vort Forbund Alvilda Andersen og Kristine Haagensen.

Kongres i Norsk kemisk Industriarbejderforbund.

Kongressen afholdtes i Dagene fra 10.—17. Juni i Folkets Hus i Oslo. I Kongressen deltog 139 Delegerede, 18 Hovedbestyrelsesmedlemmer, samt som Gæster og Repræsentanter fra følgende Lande: Det internationale Fabrikssekretariat, Det hollandske Glasarbejderforbund, Industriarbejderforbundet i Aussig i Czekoslovakiet, Svenska Grof- och Fabrikarbetareforbund, Norsk Arbejdsmandsforbund, Norsk Papirarbejderforbund, fra Dansk Arbejdsmandsforbund Formanden Axel Olsen, Hans Henriksen og Christian Larsen, fra vort Forbund Martine Christensen, Harriet Baadum og Forretningsføreren.

Kongressen indledes med, at en Operasanger sang dels en Sang forfattet for Kongressen og dels flere aktuelle Sange, denne Del af Festligheden sluttede med at Kongressens Deltagere staaende sang Internationale. Derefter bød Forbundsformanden Halfdan Jønsson i hjertelige Ord de Delegerede og Gæsterne Velkommen, man godkendte derefter Dagsordenen og Forretningsordenen, ligesom man valgte Sekretærer og Dirigenter. Herefter takkede de forskellige Gæster for Indbydelsen og opridsede i korte Træk Situationerne i de forskellige Lande vedrørende Løn- og Arbejdsforhold, ligesom de overbragte de respektive Forbunds Hilsener og Lykønskninger til de Beslutninger, der i de kommende Dage skulde vedtages af de norske Industriarbejdere.

I de kommende Dage behandlede Kongressen dels Formandens Beretning, dels Oprettelsen af Arbejdsløshedskasse samt Kravet om forkortet Arbejdstid. Formandens Beretning samt Regnskabet godkendtes efter en lang og ivrig Diskussion med et Par enkelte Stemmer imod. Vedrørende Oprettelsen af Arbejdsløshedskassen vedtoges det, at Hovedledelsen skulde tage Spørgsmaalet op og udarbejde Vedtægter til næste Kongres. Med Hensyn til Nedsættelse af Arbejdstiden vedtoges en meget skarp Resolution gaaende ud paa, at Hovedledelsen maatte gaa stærkt ind for en Nedsættelse af Arbejdstiden, dog saaledes, at Arbejderne fik Betaling for Nedsættelsen. Der foretoges enkelte Ændringer i de bestaaende Love, saaledes blev det vedtaget at oprette en Kontingentkasse for unge Arbejdere, saa at disse skulde betale et mindre Kontingent til Forbundet.

Forbundets Formand, Halfdan Jønsson, fratraadte idet han var gaaet over til Landsorganisationen. Næstformanden, Bjerkmann, afgik paa Grund af Alder, som ny Formand valgtes Nic. Ness med overvældende Majoritet. Nic. Ness, der tidligere har været Hovedkasserer i Forbundet, er jo kendt over det ganske Norge, og vi tror han er Manden paa den rette Plads. Som Næstformand valgtes Thorkildsen og som Hovedkasserer Guldbrandsen.

Kongressen var, til Trods for, at Meningerne mange Gange var noget delte, præget af en Mødekultur, der gør de norske Arbejdere Ære. *A. A.*

⊡

Matteotti Fonden.

Indkommet til Matteotti Fonden efter det sidste Medlemsblad: København 1: 6 Kr., Middelfart: 100 Kr.

Stiftelsesfester.

15 Aars Jubilæum hos Ledvogterne.

Ledvogterskernes Afdeling, 1. Distrikt, afholdt den 27. Maj Generalforsamling paa „Fjordvilla" i Roskilde.

Samtidig fejrede Afdelingen sin 15-aarige Stiftelsesdag ved en lille Festlighed.

Formanden, Johanne Jensen, Thingsted, bød ved det veldækkede Middagsbord Gæster og Medlemmer et hjerteligt Velkommen og opridsede i store Træk Afdelingens Tilblivelse og dens senere Virken, haabede paa godt Samvær i de næste Timer.

Som Gæster var mødt: Formanden for Banearbejdernes Afdeling, Madsen, Banearbejder Hansen, Haslev, Formanden for Ledvogterskernes Afdeling i 2. Distrikt, Martha Christiansen og fra Forbundet Gunder Christiansen, der holdt Festtalen og takkede Johanne Jensen for det gode og store Arbejde, hun havde udført, ikke alene for Ledvogterskerne i 1. Distrikt, men for alle de organiserede Ledvogtersker Landet over, idet hun i mange Aar var en alsidig og dygtig Formand for Ledvogterskernes nu ophævede Fællesledelse, der lyttede til Johanne Jensens kloge Tale og gode Raad. Takkede ogsaa Kassereren Sofie Hansen for det trofaste Arbejde hun gennem Aarene har udført og overrakte paa Hovedkontorets Vegne begge Damerne Blomster med Tak for Samarbejdet. Udtalte sluttelig Haabet om, at alle Ledvogtersker finder ind i Afdelingerne og udbragte et Leve for Afdelingen i 1. Distrikt.

Banearbejder Madsen takkede for Indbydelsen og talte om Samarbejdet mellem Banearbejdernes og Ledvogterskernes Afdeling, om Forholdene i Fortiden og hvorledes Forholdene, for begge Afdelingers Medlemmer, har forandret sig til det bedre.

Madsen overrakte Afdelingen en Gave paa 300 Kr. fra Banearbejdernes Afdeling.

Martha Christiansen bragte Hilsen fra sin Afdeling og takkede Johanne Jensen for det gode Samarbejde Afdelingerne imellem, som hun haabede maatte fortsættes til Gavn for Ledvogterskerne Landet over.

Johanne Jensen takkede paa Afdelingens og egne Vegne for de velmente Ord og gode Ønsker. Det var, under Hensyn til den korte Tid, man var samlet, en vellykket Festlighed, som Afdelingen afholdt gratis for de fremmødte.

I Haab om at Parolen, „alle Ledvogtersker" ind i Afdelingen, maa blive fulgt, takker ogsaa Undertegnede paa Forbundets Vegne for Samværet. *G. C.*

Svendborg Afdeling

afholdt den 7. Oktober sin 15-aarige Stiftelsesfest i Karoline Amalielund. Samtidig kunde Formanden, Marie Jensen, fejre 15 Aars Jubilæum som Afdelingsformand. Omkring de pyntede Middagsborde samledes ca. 100 Gæster og Medlemmer med Paarørende. Marie Jensen bød Velkommen og haabede, at man maatte tilbringe nogle gode Timer sammen.

Indbudte Gæster var: Borgmester Tønnesen, Redaktør Andersen, Nicolaisen fra Arbejdsanvisningen, fra Arbejdernes Fællesorganisation Ferdinandsen, alle med Fruer, samt fra Forbundet Forretningsfører Alvilda Andersen, der holdt Festtalen, takkede for Indbydelsen, talte om Arbejdet, der er udført for Kvinderne og om Sammenholdet indenfor Afdelingen og Forbundet, opridsede Træk af Forbundets Historie, takkede Marie Jensen for hendes Arbejde og Samarbejdet i de 15 Aar, hun har ledet Afdelingen, haabede at dette maatte fortsættes; overrakte Formanden og Kassereren Blomster med Hilsen fra Hovedbestyrelsen, og udbragte sluttelig et Leve for Afdelingen. Redaktør Andersen lykønskede Afdelingen og holdt en smuk Tale for denne og Formanden. Marie Jensen takkede for Talerne og de gode Ønsker, og sluttede denne Del af Festen, hvorefter et muntert Bal tog sin Begyndelse. Marie Jensen modtog fra Afdelingens Medlemmer et pragtfuldt Kaffestel, ligesom der var sendt Blomster og Telegrammer. Alt i alt en Jubilæumsfest, Afdelingen havde Ære af. *A. A.*

Middelfart Afdeling

afholdt den 24. Juni sin 31-aarige Stiftelsesfest i Vestfyns Forsamlingshus. Ved smukt pyntede Borde indtog Festdeltagerne Kl. 6 deres Pladser, hvorefter Formanden, Karen Petersen, bød Velkommen, et særligt Velkommen til de Pionerer, der for 31 Aar siden var med til at stifte Afdelingen, samt et Velkommen til Forbundets Forretningsfører, der var kommet til Stede. Udtalte Haabet om, at vi maatte tilbringe nogle fornøjelige Timer sammen, og udbragte et Leve for Sammenholdet indenfor Afdelingen. Man sang nu en af de i Dagens Anledning forfattede Sange. Derefter fik Forretningsføreren Ordet og udtalte sin Tak for Indbydelsen, opridsede i store Træk Forbundets Historie, sammenlignede de kvindelige Arbejderes Løn- og Arbejdsvilkaar for 31 Aar siden og nu, manede Kvinderne til at være vaagne for Tidens Krav, saavel politisk som fagligt, takkede de to Pionerer der var til Stede ved Festen for trofast Samarbejde. Efter at have overbragt Hovedbestyrelsens Tak til Medlemmerne og Bestyrelsen, udbragte hun et kraftigt besvaret Leve for fortsat Fremgang for saavel Forbundet som Afdelingen.

Forretningsføreren overrakte saavel Formand og Kasserer en smuk Blomsterhilsen og takkede dem for deres uegennyttige Arbejde for deres Kammerater.

Efter at endnu et Par Sange var afsunget oplæstes et Telegram fra Fællesorganisationen, hvori der takkedes for godt Samarbejde. Formanden takkede derefter for de gode Ønsker der var udtalt, og udbragte et Leve for Bestyrelsen og Forretningsføreren, og derefter sluttede den alvorlige Del af Festen, og Dansen tog sin Begyndelse og holdt ud til de smaa Timer indtraf. Alle var sikkert enige om at have tilbragt nogle gode og fornøjelige Timer sammen. *A. A.*

⊡

Kvindekursus paa Roskilde Højskole.

Arbejdernes Oplysningsforbund afholdt i Dagene fra den 17. til den 23. Juni et Kvindekursus paa Højskolen i Roskilde.

Emnerne for Arbejdsplanen var følgende: 1. Kvinden og den offentlige Virksomhed. 2. Fagbevægelse og Erhvervsliv. 3. Opdragelse og Skole. 4. Huslig Økonomi.

Emnerne deltes over 4 Grupper. Hver Gruppe havde sin Leder, og vi skal nævne Navnene paa de

forskellige Gruppeledere: Gruppe 1. Nina Andersen. Gruppe 2. Thea Tønder. Gruppe 3. Ellen Andreasen. Gruppe 4. Karen Hagmund Hansen.

Foruden Gruppearbejdet afholdtes flere udmærkede Foredrag af saa kendte Kvinder som Johanne Berg, Aarhus, Inger Hempel, Selma Kristensen, Ingeborg Hansen, Caja Rude, Astrid Skjoldbo, Sylvester Jensen samt Esther Gretor.

Timeplanen for det daglige var som følger: Kl. 8 Morgenmaaltid. 8½—10½ Gruppearbejde. 10½—12 Foredrag. 12½ Middag. 15—17 Gruppearbejde. Kl. 18 Aftensmad. Kl. 20 Foredrag og Kl. 21 Aftenkaffe.

Dette første Kvindekursus er en sikker Indledning til flere af samme Slags. Alle Deltagerne, saavel de helt unge som de noget ældre, deltog i Arbejdet med megen Lyst og Interesse.

Hver Dag diskuteredes de forskellige Emner indenfor hver Gruppe, men vi tror at kunne sige, at der særligt i Grupperne hos Thea Tønder og Nina Andersen var Liv. Diskussionen gik her hver Dag meget højt, intet Under, at alle Deltagerne i de to Grupper ønskede, at der var stillet dobbelt saa mange Timer til Raadighed, men vi haaber at kunne fortsætte med Arbejdet, naar Arbejdernes Oplysningsforbund atter kalder til Kvindekursus.

Chr. Christiansen sagde bl. a. i sin Velkomsttale til os: I maa ikke tro, at der bliver Tid til at ligge i Græsset og sunde jer, nej, der skal arbejdes i de kommende Dage o. s. v. (Og vi har ogsaa arbejdet med største Glæde).

Vi skylder dog at fortælle, at Forstander Gammelgaard midt i al vor Flid arrangerede en dejlig Udflugt for os pr. Biler. Turen gik først til Sct. Bents Kirke i Ringsted for at bese denne, derefter kørtes til Haraldsskov, hvor Eftermiddagskaffen indtoges, saa gik Turen til det skønne Skjoldnæsholm, derefter tilbage til Højskolen, hvor Aftensmaden ventede os.

Under vort Højskoleophold har der blandt os alle hersket den bedste Forstaaelse og det bedste Kammeratskab, og vi er alle enige om, at et Oplysningsarbejde under saa gode Forhold og saa smukke Omgivelser er til megen Gavn for Arbejderkvinden. Det er derfor vort Haab, naar Arbejdernes Oplysningsforbund atter kalder til Kvindekursus, at alle Kvinder, som har Lejlighed dertil, møder op; thi netop Kvinder er der Brug for i Arbejdet.

Derfor Kvinder: *Tag et Ophold paa Arbejderhøjskolen, det er oplysende, sundt og godt for os alle.*

Frihed, Lighed og Kammeratskab.

Flere Kursusdeltagere.

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—7. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. med Kost, 7 Kr. uden Kost. Enkelte Timer 75 Øre. Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv. Telf. 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Tilmelding af Arbejdsløse hver Dag fra Kl. 10—11.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Ons dag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.
(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.
(Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien):

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 8½—9½ og 10—11.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.
(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Hauserplads 14 1. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 5—7 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Københavns Afd. 7.
(Budene ved Bladkompagniet):

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er i Reglen aabent Tirsdag fra Kl. 12½—2½.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123 og **11723**.

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.

Medlemsblad for
KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND I DANMARK
Naar du gør din Pligt, kan du kræve din Ret

Nummer 73 | Oktober 1934 | 19. Aargang

Overenskomstsituationen.

Da Tiden var inde og der skulde tages Stilling til Spørgsmaalet Opsigelse eller Ikke-Opsigelse af Overenskomsterne, samledes vor Hovedbestyrelse til et Møde for at drøfte Situationen. Grundet paa hele den foreliggende Situation har vor Hovedbestyrelse enstemmigt vedtaget at anbefale vore Afdelinger ikke at opsige Overenskomsterne, men da vi inden for Forbundet har Overenskomster, der f. Eks. ikke indeholder Feriebestemmelser og nogle Overenskomster med særlig lave Uge- og Timelønninger, mente Hovedbestyrelsen, at der for disse Overenskomsters Vedkommende maatte optages Forhandlinger, men at Hovedbestyrelsen i alle Tilfælde maatte have Bemyndigelse til i sidste Instans at afslutte.

Man enedes yderligere om at udsende til Uraf-stemning blandt vore Medlemmer følgende to Spørgsmaal:

1) Skal Overenskomsterne opsiges?
2) Har Hovedbestyrelsen i sidste Instans Bemyndigelse til at afslutte.

Resultatet af Afstemningen skulde være Hovedkontoret i Hænde inden den 28. Oktober.

Afstemningen gav følgende Resultat:

	Overenskomsternes Opsigelse				Hovedbestyrelsens Bemyndigelse			
	Ja	Nej	Blanke	Ugyldige	Ja	Nej	Blanke	Ugyldige
Aabenraa					31			
Aalborg 1.	8	120			120	8		
Aalborg 2	14				54			
Aarhus 1.	66	386	5		399	53		
Esbjerg								
Fensmark		23			23			
Fredericia	83	2				85		
Frederikshavn		11			10			
Glostrup								
Haderslev		30			30			
Hadsund	2	9			11			
Hasle					28			
Haslev								
Hedehusene	14	1				15		
Helsingør		42			42			
Hillerød		49			49			
Transport	187	673	5		797	161		
Hjørring		43	3		43		3	
Hobro								
Holbæk		21			21			
Holstebro								
Horsens	36	431			409	50	14	
Jyderup								
Kerteminde		27			27			
Kolding								
Korsør								
Køge		435			435			
Lyngby								
Middelfart		46	1			46	1	
Nakskov		44			44			
Nexø								
Nibe					11			
Nyborg		44			44			
Nykøbing F.		107			107			
Nykøbing M								
Næstved								
Odense	55	471	16		572	54		
Præstø								
Randers	5	34			49			
Ribe		6			6			
Ringsted		45			45			
Roskilde					28			
Ryomgaard								
Rønne		10				10		
Slagelse		36				36		
Svendborg								
Sønderborg		17			17			
Varde								
Vejen	9				9			
Vejle		4			35			
Viborg								
Struer		31			31			
København 1.	443	1832	224	12	1733	506	248	10
„ 5.	1706	571	137	5	172	2983	133	10
„ 6.	210	436			352	279	20	
„ 2.	4	245			235	12	4	
„ 4.		80			80			
Ialt	2655	5689	386	17	5302	4137	423	20

Vedtaget ikke at opsige Overenskomsterne med 3034 Stemmers Majoritet.

Vedtaget at give Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at afslutte med 1165 Stemmers Majoritet.

Det afgivne Stemmeresultat viser jo, at Hovedbestyrelsens Henvendelse til Medlemmerne ikke har

været forgæves, vore Medlemmer har med over 1000 Stemmers Majoritet tilkendegivet deres Tillid til Ledelsen.

Vore Overenskomstforhold vil for Februar Maaned forme sig saaledes, at Overenskomsterne med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, Sukkerindustrien, Maskinstrikkerne og Sæbefabriken „Noma", foreløbig er forlængede uforandret et Aar fra deres Udløbstid.

Hovedbestyrelsen har jo som før nævnt vedtaget, at for de Overenskomster, som ikke indeholdt Feriebestemmelser, og hvor der var særlig lave Lønninger uden Adgang til Akkord, skulde der optages Forhandlinger og Afdelingerne vil i hvert enkelt Tilfælde faa Meddelelse om, hvornaar disse vil finde Sted.

Vi havde optaget Forhandling med Ægforretningerne om at faa indført i Overenskomsten Bestemmelsen om Betaling for Ulykkestilfælde, imod at Overenskomsten forlængedes et Aar fra dens Udløbstid. Ægforretningerne indgik herpaa, og ved den i Afdelingerne foretagne Afstemning kom følgende Resultat til at foreligge:

Afdeling	For Opsigelse	Imod Opsigelse	Blanke
Aalborg 1.	17	45	
Aarhus 1.		61	
Esbjerg	13	15	4
Frederikshavn		7	
Haslev			
Hillerød		11	
Hjørring			
Hobro		15	
Holbæk		10	
Holstebro		30	
Horsens		46	
Kolding		10	
Nakskov		12	
Nexø		20	
Nykøbing F.		30	
Nykøbing M.		25	
Næstved	5	23	
Nyborg		7	
Odense		100	
Præstø		8	
Randers		8	
Ryomgaard		11	
Slagelse		14	
Svendborg		19	
Sønderborg		5	
Struer		16	
Varde		6	
Vejle	5	45	
Viborg		11	
Rønne		13	
København 1.	12	30	
Ialt . . .	52	653	4

Der er saaledes en Majoritet for *Ikke-Opsigelse* paa 591 Stemmer.

Henvendelse til Regeringen

om Iværksættelse af Arbejde.

Grundet paa de fortvivlede Forhold blandt samtlige Fags arbejdsløse har De samvirkende Fagforbund rettet følgende Henvendelse:

Til Regeringen.

De samvirkende Fagforbund tillader sig ved nærværende at rette en indtrængende Henstilling til Regeringen om som Modvægt mod den vedholdende, omfattende Arbejdsløshed, der endda i den nærmest kommende Tid har al Udsigt til at stige betydeligt, at fortsætte Bestræbelserne for Igangsættelse af offentlige Arbejder.

De samvirkende Fagforbund anerkender den af Regeringen allerede gennemførte Lovgivning paa dette Omraade og skal henstille, at der i den kommende Rigsdagssamling sættes alt ind paa at forstærke den, idet vi skal pege paa, at dette kan ske ved saadanne Foranstaltninger som: Gennemførelse af Grundforbedringsarbejder, Udvidelse af Bevillinger til Boligbyggeri, Gennemførelse af Vejarbejder med særligt Henblik paa Anvendelse af danske Materialer samt Forlængelse og Udvidelse af den hidtil gældende Valutaordning til Støtte for yderligere Beskæftigelse i dansk Industri og Haandværk. Vi anser det for ønskeligt at Regeringen opfordrer Amter og Kommuner til i saa vid Udstrækning som muligt — og til tarifmæssig Betaling — at iværksætte Arbejder, og til dette Formaals Fremme yder Kommunerne den nødvendige økonomiske Støtte.

Til Hjælp for den Del af de Arbejdsløse, som det ikke lykkes at skaffe Beskæftigelse, og som i stedse stigende Grad — paa Grund af den langvarige Krise — udelukkes fra Understøttelse gennem Arbejdsløshedskasserne, maa vi indtrængende henstille til Regeringen, at der gennemføres en ekstraordinær Lov, hvorigennem de fra forsikringsmæssig Understøttelse udelukkede Arbejdsløse kan erholde fornøden Hjælp

Med Hensyn til en saadan Lovs Enkeltheder peger vi paa, at Udelukkelse af dem, der ikke har haft 26 Ugers Arbejde, virker i høj Grad uretfærdig paa Grund af, at Tallet paa disse ved den langvarige Krise stadig er stærkt voksende.

Delegationens Ordfører, Chr. Jensen, motiverede nærmere Henvendelsens Aarsager og underbyggede adskillige af dens Punkter.

Statsministeren svarede, at Henvendelsen vilde blive forelagt Ministeriet, og lovede iøvrigt, at alt, hvad der var muligt, vilde blive gjort for at virkeliggøre de fremsatte Ønsker. Han meddelte endvidere, at en Del af de paapegede Foranstaltninger allerede var under Forberedelse.

Afsluttede Overenskomster.

OVERENSKOMST

med Hr. Vaskeriejer Nielsens Dampvaskeri, Kødbyen.

§ 1.

Arbejdstiden er 8 Timer daglig.

§ 2.

Lønnen er ved alt forefaldende Arbejde den første Maaned 61 Øre pr. Time, derefter 66 Øre.

Stiversker, Mærkersker, Pakkersker, Strygersker og Vaskekoner erholder 68 Øre pr. Time.

Forsaavidt den normale Arbejdstid i en Uge har udgjort mindre end 40 Timer, ydes der den paagældende Arbejderske et Tillæg af 5 Øre pr. Time.

Naar der arbejdes i 2-Holds Drift og 3-Holds Drift træffes følgende Ordning: fra Kl. 4 Eftermiddag til Kl. 11 Aften betales et Tillæg af 10 Øre pr. Time og fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen betales et Tillæg af 16 Øre pr. Time.

Ingen bestaaende højere Lønninger kan som Følge af denne Overenskomst nedsættes.

§ 3.

Overarbejde betales den første Time med et Tillæg af 25 pCt., den anden Time med 33⅓ pCt, den tredie Time med 50 pCt. og derefter med 100 pCt. Tillæg til Lønnen.

Akkordarbejdere lønnes for Overarbejde med: den første Time efter normal Arbejdstids Ophør 25 Øres Tillæg, den anden Time med 35 Øres Tillæg og derefter, samt paa Søn- og Helligdage, med 50 Øres Tillæg pr. Time.

Arbejderne er pligtige til paa de for Vaskerierne fra Helligdagsloven dispenserede Helligdage at arbejde indtil Kl. 12 Middag med ½ Times Frokost mod en Overtidsbetalelse af 50 pCt., Akkordarbejderne 50 Øre pr. Time.

Naar der forlanges Overarbejde skal Arbejderne saavidt muligt have Meddelelse herom inden Kl. 12 Middag.

§ 4.

Akkord: Kitler paa Pressen: 7 Øre pr. Stk., Jakker 6 Øre, Forklæder 1½ Øre.

§ 5.

Kvinder, der har været beskæftiget i Virksomheden fra 1. Januar 1935, erholder en Ferie paa 6 Arbejdsdage i Forbindelse med 2 Søndage uden Afkortning i Lønnen. Ferien skal falde mellem 15. Juni og 15. September.

§ 6.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 7.

Den i Overenskomsten med Dampvaskeriejerforeningen for Danmark gældende Tillidsmandsbestemmelse, gælder ogsaa for denne Overenskomst.

§ 8.

En gensidig Opsigelsesfrist paa en Uge fra Lønningsdag til Lønningsdag er gældende for saavel Arbejdsgiver som Arbejder.

§ 9.

Denne Overenskomst træder i Kraft straks og er gældende indtil den af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør til en 1. April, første Gang til den 1. April 1936.

OVERENSKOMST
med A/S Dansk Gelatine Fabrik.

§ 1.

Den daglige Arbejdstid er 8 Timer og lægges i Dagdriften mellem Kl. 6 og Kl. 18.

§ 2.

Timelønnen er 70 Øre.

§ 3.

Overarbejde betales med et Tillæg af 25 pCt. af Timelønnen for den første Time, 33⅓ pCt. for den anden Time, 50 pCt. for tredie Time og derefter 100 pCt. indtil den normale Arbejdstids Begyndelse. Søn- og Helligdagsarbejde betales med et Tillæg af 50 pCt. til Kl. 12 og derefter 100 pCt.

§ 4.

Arbejdersker, der har været beskæftiget hos Aktieselskabet fra 1. Januar, erholder uden Afkortning af Lønnen 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage, Sommerferien lægges i Tiden fra 1. Juni til 1. September.

Arbejdersker, der er antaget efter 1. Januar, erholder 1 Feriedag for hver 2 Maaneders Ansættelse.

§ 5.

For Arbejde i Skifthold gives et Tillæg af 10 Øre pr. Time for Tiden fra Kl. 18—23 og 15 Øre i Tiden fra Kl. 23—6.

§ 6.

Naar der i et Arbejdshold pr. Vagt præsteres mere end 140 Bundter Gelatine à 475 g, gives der til Holdet et Tillæg af 15 Øre pr. Bundt for hvert Bundt udover de 140 Bundter. Dette Tillæg deles ligeligt imellem Holdets Deltagere.

De nævnte 140 Bundter er beregnet for Guld-Kvalitet. Ved Bundtning af ekstra Guld-Kvalitet, Sølv-Kvalitet eller Kobber-Kvalitet omregnes Antallet af Bundter ved Multiplikation med henholdsvis 1,2, 0,8 og 0,6.

Hvis Bladvægten for de forskellige Kvaliteter forøges eller nedsættes i Forhold til de nu anvendte Vægte, har henholdsvis Aktieselskabet og Arbejderskerne Ret til at opkræve optaget lokal Forhandling om en Ændring af ovenstaaende Antal Bundter, der ligger til Grund for Tillægget.

§ 7.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 8.

Denne Overenskomst er gældende, indtil den af en af Parterne opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. Maj, dog tidligst til Ophør 1. Maj 1936.

OVERENSKOMST
med Fabriken „Ira", Kamme- og Galanteri-Afdelingen.

§ 1.

Arbejdstiden er 8 Timer daglig.

§ 2.

Lønnen er de første 4 Uger 62 Øre pr. Time, efter de 4 første Uger, betales der, indtil Akkord indføres, et Akkordafsavnstillæg af 8 Øre pr. Time.

Parterne er enige om, at der saavidt muligt anvendes Akkordarbejde, Akkordbasis fastsættes til 72 Øre.

§ 3.

Overarbejde betales med et Tillæg af 25 pCt. for den første Time efter normal Arbejdstids Ophør, 33⅓ pCt. for den anden Time, 50 pCt. for den tredie og fjerde Time og derefter 100 pCt.s Tillæg.

Søn- og Helligdagsarbejde betales indtil Kl. 12 Middag med et Tillæg af 50 pCt., efter Kl. 12 Middag med et Tillæg af 100 pCt.

§ 4.

Den mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien og Kvindeligt Ar-

bejderforbund gældende Ordning med Hensyn til Ferie, Betaling for Holds Skift samt Tillidsmandsbestemmelsen, gælder ogsaa for denne Overenskomst.

§ 5.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 6.

Denne Overenskomst gælder fra 1. August 1934 og er gældende indtil den af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør til en 1. April, første Gang til den 1. April 1936.

OVERENSKOMST
med Dampvaskeriet „Bleggaarden", Lyngby.

§ 1.

Arbejdstiden er 8 Timer daglig og lægges mellem Kl. 7 Morgen og Kl. 4 Eftermiddag med 2 halve Timers Spisetid.

§ 2.

Lønnen er ved Damprullen og alt forefaldende Arbejde den første Maaned 56 Øre pr. Time, derefter 66 Øre pr. Time.

Mærkersker og Stiversker, antagne som saadanne, erholder den første Maaned 64 Øre pr. Time, derefter 68 Øre pr. Time.

Vaskekoner og Strygersker erholder 68 Øre pr. Time.

§ 3.

Overarbejde betales den første Time med 25 pCt. Tillæg til Timelønnen, den anden Time med 33⅓ pCt. Tillæg, den tredie Time med 50 pCt. Tillæg og derefter med 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarbejde betales indtil Kl. 12 Middag med et Tillæg af 50 pCt., derefter med 100 pCt.

Naar der forlanges Overarbejde, skal Arbejderskerne, saa vidt muligt, have Meddelelse herom inden Kl. 12 Middag.

§ 4.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 5.

Nærværende Overenskomst træder i Kraft Lørdag den 23. Juni 1934, første Udbetaling efter Overenskomsten sker Lørdag den 30. Juni, og er gældende, indtil den af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør til en 1. Juni, første Gang til den 1. Juni 1935.

OVERENSKOMST
med A/S „Frederiksberg Badeanstalt og Svømmehal".

§ 1.

Arbejdstiden. Arbejdstiden er normalt fra Kl. 5 til 8 Morgen.

§ 2.

Lønnen. Arbejdstiden før Kl. 6 Morgen betales med 1 Kr. pr. Time, de følgende Timer med 80 Øre pr. Time.

§ 3.

Søn- og Helligdagsarbejde. Søn- og Helligdagsarbejde betales med et Tillæg af 20 pCt. til de ovenfor angivne Lønsatser.

§ 4.

Sommerferie. Kvinderne erholder en aarlig Sommerferie af samme Længde, som den de i Badeanstalten beskæftigede Badeopsyns-Funktionærer har Ret til at faa, og paa samme Vilkaar som disse.

§ 5.

Løn under Ulykkestilfælde. Hvis der indtræffer et Ulykkestilfælde i Tjenesten, har den tilskadekomne Ret til, indtil Ulykkesforsikringen træder i Kraft, at oppebære — saalænge hun lider af Følgerne af Ulykkestilfældet — i Dagpenge et Beløb, der svarer til ⅗ af hendes Løn.

§ 6.

Overenskomstens Varighed. Nærværende Overenskomst træder i Kraft den 1. Juli 1934 og er gældende, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges fra en af Siderne til Ophør den 1. i en Maaned, dog kan den tidligst opsiges til den 1. Januar 1935.

OVERENSKOMST
med „Ginge" Fabriker A/S.

1.

Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig.

2.

Lønnen for ny antagne Arbejdersker er 55 Øre de 2 første Maaneder og derefter 70 Øre, dette gælder dog ikke i Tilfælde af, at de tidligere har været beskæftiget ved lignende Arbejde.

For unge Piger indtil 18 Aar er Begyndelseslønnen 47 Øre pr. Time, og efter 2 Maaneders Forløb 55 Øre.

Arbejdet udføres saa vidt muligt i Akkord. Enhver Akkord indføres i en Akkordbog, der efter Ønske skal forevises.

3.

Overarbejde finder saa vidt muligt ikke Sted. For Overarbejde betales efter de Regler, der er gældende mellem Jernindustriens Sammenslutning og Kvindeligt Arbejderforbund.

4.

De mellem Jernindustriens Sammenslutning og Kvindeligt Arbejderforbund gældende Regler for aftalt Ferieordning er ogsaa gældende for denne Virksomhed.

5.

Det samme gælder ligeledes for Tillidsmandsordningen.

6.

Angaaende Akkordsatser. § 7 i Overenskomsten mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Jernindustrien er ligeledes gældende. Timelønnen er altid garanteret.

7.

Firmaet forpligter sig til ikke at tage Kvinder under 16 Aar, samtlige beskæftigede Kvinder skal være Medlem af Kvindeligt Arbejderforbund.

8.

Akkordbasis er: 72 Øre i Timen.

Lønnen for dygtigere og mere betroede Arbejdersker ordnes i hvert enkelt Tilfælde mellem Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant og Arbejderskerne, dog har Kvindeligt Arbejderforbund Paataleret.

9.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

10.

Overenskomsten er gældende fra 5. Juli 1934 og kan opsiges med 2 Maaneders Varsel til en 5. Juli

dog tidligst 5. Juli 1935. I Tilfælde af at Firmaet indtræder i Arbejdsgiverforeningen bortfalder denne Overenskomst samtidig.

OVERENSKOMST
med Firmaet Chr. Olsens Fabriker.

§ 1.

Den normale Arbejdstid kan ikke overstige 48 Timer ugentlig.

§ 2.

Den normale Timeløn er følgende:

a) For Arbejdersker under 18 Aar
de første 2 Maaneder 47 Øre
derefter ..... 53 -

b) Arbejdersker paa 18 Aar eller derover
de første 2 Maaneder 55 Øre
derefter ..... 59 -

Indtil der er indført Akkord, betales i Afdelingen for Fabrikation af Blæk og Viskelæder et Akkordafsavnstillæg af 11 Øre pr. Time, i Montage-Afdelingen af 6 Øre pr. Time.

§ 3.

For Overarbejde betales følgende Procenttillæg af den normale Timeløn:

a) paa Hverdage:
Den almindelige Overtid.

b) paa Søn- og Helligdage:
indtil Kl. 12 Middag 50 pCt.
derefter ..... 100 -

§ 4.

Der gives 6 Dages Sommerferie til de Arbejdersker, der har været ansat i Virksomheden siden 1. Januar det paagældende Aar.

Ferien lægges i Forbindelse med 2 Søndage og skal falde indenfor Tidsrummet $^1/_7$—$^{15}/_9$ efter Fabrikens nærmere Bestemmelse.

Til de Arbejdersker, der er ansat paa Fabriken efter 1. Januar, gives Ferie saaledes:

efter 2 Maaneders Ansættelse		inden $^1/_7$	2 Dages	Ferie
- 3	—	—	3	—
- 4	—	—	4	—
- 5	—	—	5	—

Under Ferien udbetales de paagældendes normale Timeløn.

§ 5.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 6.

Denne Overenskomst gælder, indtil den af en af Parterne med 3 Maaneders forudgaaende Varsel opsiges til Ophør en 1. Maj.

⊡

Mæglings- og Timandsmøder.

Ved et Fællesmøde den 3. August i Arbejdsgiverforeningen behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund og vort Forbund over, at A/S Glud & Marstrand ved Etablering af Skiftehold anvendte den Fremgangsmaade at hjemsende Arbejderne, forinden de havde været beskæftiget i 8 Timer paa Holdene uden at betale den manglende Tid.

Fra Forbundets Side hævdedes, at der forelaa Brud paa Bestemmelserne i „Fælles Værkstedsregler" om Indførelse af Betaling for Arbejde i Skiftehold, og som Følge deraf krævedes Sagen indbragt for Den faste Voldgiftsret. Fra Arbejdsgiverside hævdedes, at der forelaa et Fortolkningsspørgsmaal, der burde henvises til Afgørelse ved en faglig Voldgift.

Der opnaaedes paa Mødet ikke Enighed om Sagens Viderebehandling, og Forbundet har herefter, i H. t. deres Standpunkt, begæret Sagen fremmet til Behandling ved Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsret.

Aar 1934 den 12. Oktober, Kl. 16,30 holdt Retten Møde paa Københavns Raadhus til Forberedelse af Sag *Nr. 1984:* De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark paa A/S Glud & Marstrands Vegne.

Næstformand, Højesteretsdommer P. Bülow beklædte Retten.

For *Klagerne* mødte De samvirkende Fagforbund ved Sekretærerne Knud V. Jensen og Chr. Brun, Dansk Arbejdsmandsforbund ved Forretningsfører Sophus Mortensen, Formand Chr. Gram og Tillidsmand N. P. Esløv, Kvindeligt Arbejderforbund ved Sekretær Fru Christiansen, Formand Inger Gamburg og Tillidsmand Johanne Johansen.

For *Indklagede:* Dansk Arbejdsgiverforening ved Fuldmægtig Elmquist, for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark Direktør M. A. Westh, Fuldmægtig Valdemar Jensen, for A/S Glud & Marstrands Fabriker. Direktør Otto Meyer.

Der *fremlagdes:* Klage af 20. August 1934 og Svarskrift af 10. Oktober 1934.

Sagen forhandledes og forligtes saaledes:

Parterne enedes om, at det foreliggende Stridsspørgsmaal henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift, idet man samtidig er enig om at anmode Formanden i det Nævn, der afsagde Nævnskendelsen af 12. December 1922 om at fungere som Opmand i Sagen. Retten hævet.

P. Bülow. *E. Steincke.*

Sagen var dermed bortfaldet.

Firmaet Weiby-Lassen. Mæglings- og Timandsmøde.

Sagen var rejst grundet paa, at Virksomheden aflønnede unge Piger under 18 Aar med mindre Løn end den i Overenskomsten gældende. Ved Timands Mødet blev der truffet den Ordning, at Firmaet indgik paa at betale 75 Kr. til fuld Afgørelse.

Mæglingsmøde afholdt paa Glud & Marstrands Fabriker, Carl Lundsgade i Anledning af Strid for Akkordprisen for Paasætning af Gummi paa Sildelaag.

Mæglingsmøde afholdt paa Barberbladefabriken „Zacho". Ved Forhandlingerne med Fabriken, forinden denne indgik som Medlem af Jernindustrien,

havde Afdeling 5 ved lokal Forhandling tilforhandlet sig 68 Øre pr. Time, men da Virksomheden indtraadte i Jernindustrien, udbetalte den kun 53 Øre. Ved Mæglingsmødet indgik Firmaet paa at sætte Timelønnen til 68 Øre og efterbetale 50 Kr.

Ved den lokale Forhandling havde Virksomheden lovet Arbejderne en Ferie i Aar med en Betaling af 25 Kr. Ved Mæglingsmødet hævdede Sammenslutningen, at Kvinderne ikke havde Krav paa Ferie i indeværende Ferieaar. Dette Spørgsmaal har Forretningsføreren dog senere bragt i Orden ved lokal Forhandling.

C. J. Söder død.

Uden forudgaaende Sygdom er vor højtagtede svenske Kammerat, Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbunds Formand, Carl Johan Söder pludselig død.

Det var et Smertensbudskab, der Torsdag den 16. August hen paa Aftenen naaede den svenske Arbejderbevægelse, da det rygtedes, at Söder, staaende midt i sit Arbejde paa Forbundskontoret, var faldet om ramt af en dødbringende Hjerneblødning.

Med Söder mister den svenske Fagforeningsbevægelse en af sine bedste Mænd — en ihærdig og fremragende Forkæmper for Arbejderbevægelsen og en saare indsigtsfuld og energisk Tjenestemand blandt de svenske Grov- og Fabrikarbejderes dygtige Tillidsmandsskare.

Söder var født den 25. September 1878 og blev saaledes kun 56 Aar gammel. Allerede tidligt kom han ind i Fagbevægelsen. Som ganske ung blev han Medstifter af Jernbaneanlægs-Arbejdernes Fagforening i Bohuslen, og Jernbanearbejderne valgte ham straks til deres Tillidsmand. Han maatte, som saa mange andre Foregangsmænd for Fagbevægelsen, gennemleve mange Skuffelser i Organisationsarbejdet; men dette blev kun saa meget større Anledning for ham til at udvikle sig til en ufortrøden og energisk Agitator, og da han for 4 Aar siden overtog den ansvarsfulde Post som Formand for vor svenske Broderorganisation, havde han igennem de mange Aar gennemlevet en Løbebane med frugtbringende Fagforeningsarbejde, der kaster Glans over Söders Navn, og som har sat dybe Spor i hans Organisation.

Efter at Söder i 1903 var valgt til Bohuslen Banearbejderes Førstemand, blev han i 1906 valgt til Forretningsfører i Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbund, hvilken Stilling han beklædte — en Tid lang ogsaa sammen med Sekretærvirksomheden — indtil han i 1930 valgtes som Forbundets Formand.

Det er en lang Række af Tillidshverv, man i Tidens Løb har betroet Söder. Han var Medlem af Landsorganisationens Repræsentantskab og siden 1931 Medlem af Landsorganisationens Sekretariat. I 1928 indvalgtes han som Medlem af Arbejdsdomstolen — nogenlunde svarende til vor faste Voldgiftsret — og hans Interesse for Beboelsesspørgsmaalet førte ham hurtigt frem til en fremragende Tillidsmandspost i Stockholms kooperative Byggeforening, ligesom han ogsaa indtog en Tillidsmandsstilling i den svenske Landsorganisation af Lejerforeninger.

Han var en afgjort Kapacitet paa alle de Omraader, i hvilke han virkede, og han undslog sig ikke for at paatage sig Opgaver ogsaa af meget vanskelig Beskaffenhed, og hans Navn nævnedes altid med den største Agtelse og Respekt.

Vi Danske kender ham ogsaa gennem hans Virksomhed som Medlem af, og i de sidste 4 Aar som Sekretær i den skandinaviske Gensidighedskomité, der bestaar af de norske Arbejdsmandsorganisationer, den svenske og danske Arbejdsmandsorganisation samt vort Forbund, og hvis Opgave det er at tilrettelægge den økonomiske og moralske Støtte, de skandinaviske Arbejdsmandsorganisationer igennem den herunder hørende Gensidighedsforpligtelse har paataget sig at yde hinanden i Konflikttilfælde. Han var her den varmhjertede og forstaaende Mand, der uden smaaligt Hensyn altid var rede til at stille de Midler til Raadighed, som med forsvarligt Hensyn til Organisationernes Økonomi skulde og maatte tilvejebringes.

Han var Manden med det store Overblik, den sunde og solide Drømmekraft — han var Manden, som vi, der arbejdede sammen med ham i denne Komité, ikke vil kunne glemme.

Det er et hæderligt og uvurderligt Arbejde, Söder har udført for den svenske Arbejderstand. Han tilhører dem, hvis Navn for alle Tider vil være indristet i den svenske Arbejderklasses stolte og ærefulde Historie.

Æret være hans Minde!

Strenge Paabud
om at overholde Restancefristen.

Et stadigt brændende Spørgsmaal indenfor enkelte Arbejdsløshedskasser er Medlemmernes Restance med deres Kontingentbetaling. Spørgsmaalet har i den seneste Tid fundet Vejen til Dagspressen, der har ofret den forskellig Opmærksomhed og Omtale, ligesom Arbejdsdirektoratet og Socialministeriet i længere Tid har beskæftiget sig med Sagen, og Arbejdsdirektoratet har derefter udsendt følgende Cirkulære:

Til de statanerkendte Arbejdsløshedskasser.

I Henhold til derom med Socialministeriet ført Korrespondance har Ministeriet paalagt Direktoratet nøje at paase, at Arbejdsløshedskasserne ubetinget

efterkommer Vedtægternes Bestemmelser om, at Medlemmer, der undlader at erlægge deres Medlemsbidrag udover det i hvert enkelt Kasses Vedtægt fastsatte Tidsrum, straks skal slettes, og derefter kun kan genoptages som nye Medlemmer, jfr. Mønstervedtægtens § 32, Stk. 1.

Socialministeriet har i sin Skrivelse derom til Direktoratet bl. a. udtalt, at Ministeriet i Betragtning af, at der ved Bestemmelserne i Arbejdsløshedslovens § 13, Stk. 4, og § 19, Stk. 3, er givet Medlemmerne betydelige Lettelser med Hensyn til Opfyldelsen af deres Kontingentforpligtelser, maa forlange, at de i Vedtægterne fastsatte Restanceregler, jfr. Mønstervedtægtens § 32 og 23, Stk. 4, maa overholdes, samt at Bestemmelserne i Arbejdsløshedslovens § 24 om fornødent maa bringes i Anvendelse overfor de Kasser, der forsat undlader at efterkomme de givne Anvisninger.

Under Henvisning hertil skal Direktoratet herved paalægge Hovedledelserne at foranledige, at omhandlede Vedtægtsbestemmelse fremtidig respekteres i fuldt Omfang, idet man skal tilføje, at Direktoratet i Overensstemmelse med Socialministeriets Forlangende i de Tilfælde, hvor der fremtidig konstateres Tilsidesættelse af omhandlede Bestemmelse, vil se sig nødsaget til at tage under Overvejelse at bringe Arbejdsløshedslovens § 24 i Anvendelse.

(sign.) *Vater.*

E. Sehested Rasmussen.
Fm.

Til Arbejdsdirektoratets Cirkulære skal vi først oplyse, at Arbejdsløshedslovens § 24 lyder saaledes:

„Holder en Kasses Bestyrelse sig ikke nærværende Lov efterrettelig, eller findes dens Virksomhed ikke at foregaa i Overensstemmelse med de for samme gældende Bestemmelser eller under Iagttagelse af den fornødne Paapasselighed og Orden, og efterkommer Kassen ikke de i denne Anledning af Direktøren givne Anvisninger, kan Socialministeren efter Direktørens Indstilling lade Anerkendelsen bortfalde eller under formildende Omstændigheder bestemme, at Ydelsen af Statstilskud til Kassen skal bortfalde for et enkelt Aar."

Det er altsaa meget kraftige Foranstaltninger, Arbejdsløshedskassernes Tilsynsførende vil sætte ind for at bekæmpe Restancetilbøjeligheden, og der ligger i denne Forholdsregel et kraftigt Paalæg til Kassernes Tillidsmænd om hensynsløst at slette Medlemmer, der sløser med Kontingentbetalingen, og et kraftigt Varsko om, at nu er det Alvor, og da dette Varsko desværre ogsaa har Bud til flere af *vore* Afdelinger, maa vi paa det alvorligste overfor disse Afdelinger understrege Arbejdsdirektoratets Cirkulære og de deri givne bestemte Paabud.

Der er i Cirkulæret en klar Opfordring til alle Afdelingers Tillidsmænd om altid at overbevise sig om, at Kontingentet til Arbejdsløshedskassen er betalt rettidigt, og en Opfordring om at bidrage til at faa Kontingentet ind rettidigt, og endelig er der jo ogsaa Paalæg om at slette de Medlemmer, der lader Kontingentbetalingen ske paa bedste Beskub, men saadanne Medlemmer maa nu selv tage Konsekvenserne af at miste deres Anciennitet og alle deres Rettigheder og kun at kunne blive genoptaget som nye Medlemmer.

Vi retter paany en kraftig Opfordring til vore mange Tillidsmænd, om at bidrage til, at vor Kasse undgaar Kontingentrestance.

Frikontingenter.

Ved Lov Nr. 179 af 23. Juni 1932 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. v. blev der ved Bestemmelse i § 19, Stk. 3 indført et i Arbejdsløshedslovgivningen nyt Princip, idet der fastsattes, at Medlemsret i Arbejdsløshedskassen bevares uden Medlemsbidrag i 3 Maaneder, efter at den arbejdsløses Understøttelsesmuligheder gennem Arbejdsløshedskasse og Fortsættelseskasse er udtømt, saafremt vedkommende fortsat er arbejdsløs.

I Anledning af denne Lovbestemmelse har Direktoratet efter forudgaaende Forhandling med Arbejdsnævnets Afdeling vedrørende Arbejdsløshedsforsikring givet følgende Vejledning med Hensyn til Bestemmelsens Forstaaelse i Praksis:

En Arbejdsløshedskasse, der har oprettet Fortsættelseskasse, er berettiget og forpligtet til at give Kontingentfritagelse i indtil 3 Maaneder (13 Uger) til arbejdsløse afkontrollerede Medlemmer, hvis Understøttelsesmuligheder i Arbejdsløshedskasse og Fortsættelseskasse er udtømt, d. v. s.:

1) Medlemmer (herunder Udlærlinge), der har opbrugt det aarlige Maksimum i saavel Arbejdsløshedskasse som Fortsættelseskasse.
2) Medlemmer, der har opbrugt det aarlige Maksimum i Arbejdsløshedskassen, men som afskæres fra at opbruge Maksimum i Fortsættelseskassen paa Grund af, at denne endnu ikke er aabnet eller midlertidig er lukket for Udbetaling af Understøttelse.
3) Medlemmer, der har opbrugt det 3—4-aarige Maksimum i saavel Arbejdsløshedskasse som Fortsættelseskasse eller alene i Arbejdsløshedskassen, jfr. under Pkt. 2.
4) Medlemmer, hvis Understøttelse er ophørt i Henhold til Lovens § 15, Stk. 4 (10 Maaneders Bestemmelsen).
5) Medlemmer, hvis Understøttelse er ophørt i Henhold til Lovens § 15, Stk. 5 (26—39 Ugers Arbejde indenfor 3—4 Aar).
6) Medlemmer, hvis Understøttelse er ophørt i Henhold til særlig Vedtægtsbestemmelse om Arbejde af en vis Varighed.
7) Medlemmer, hvis Understøttelse er ophørt som Følge af, at Kassen ikke udbetaler Understøttelse hele Aaret.

Kontingentfritagelsen kan derimod ikke tilstaas:

1) Medlemmer med under 1 Aars Medlemsret bortset fra Udlærlinge.
2) Medlemmer med mindst 1 Aars Medlemsret, der paa Grund af særlig Vedtægtsbestemmelse med Hensyn til Arbejde af en vis Varighed endnu ikke er indtraadt i Understøttelsesretten.
3) Medlemmer, der efter at være overgaaet fra bidragydende til nydende Medlemmer endnu ikke har opnaaet Adgang til Understøttelse.

4) Medlemmer, der omfattes af Bestemmelserne i Lovens § 17.
5) Medlemmer, der paa Grund af Forseelser mod Kassen er sat i Karantæne med Hensyn til Understøttelsesret.
6) Kursusdeltagere, der oppebærer Understøttelse fra Arbejdsløshedsfonden.
7) Korttidsarbejdere.

Kontingentfritagelse for 3 Maaneder (13 Uger) gives kun een Gang *indenfor et Regnskabsaar.* Et Medlem, der indenfor et Regnskabsaar har udnyttet Bestemmelsen fuldtud, er berettiget til gentagen Fritagelse i et *nyt* Regnskabsaar uden Hensyn til, om hun siden foregaaende Udnyttelse af Fritagelsen har gennemgaaet en Understøttelsesperiode og derefter atter har udtømt Understøttelsesmulighederne. Iøvrigt praktiseres Bestemmelsen i Kasser med Ugekontingent saaledes, at 5 afkontrollerede og understøttelsesløse Dage indenfor et Tidsrum af en Uge, d. v. s. 7 sammenhængende Dage, giver Adgang til 1 Uges Frikontingent, medens Ordningen i Kasser med Maanedskontingent er saaledes, at 20 afkontrollerede understøttelsesløse Dage indenfor et Tidsrum af 1 Maaned (30 Dage) giver en Maaneds Frikontingent.

Den hollandske Fabriksarbejderorganisations Kongres i Arnhem

Lørdag den 29. og Søndag den 30. September 1934 i „Musis Sacrum", Velperplein Arnhem, aabnedes Lørdag Kl. 10,30 om Formiddagen.

Dagsorden: 1) Indledning af Foreningens Formand. 2) Meddelelser. 3) Hilsener fra udenlandske og andre Gæster. 4) „Kongres eller Foreningsraad?" Indleder: A. F. Muller. 5) a. „Vor Bevægelses Kamp mod Arbejdsløsheden og dens Følger", b. „Mod Nedsættelsen af Understøttelsen". Indleder: F. J. Jurgens. 6) „Bedriftsraadslovens Betydning i Forbindelse med en fremtidig Regulering af Næringslivet". Indleder: F. Rippen. 7) „Aktionen for 40-Timersugen". Indleder: H. Oosterhuis. 8) Slutning.

K. de Jonge indledede Kongressen med at give et Overblik over Tilstanden inden for den hollandske Organisation og dvælede navnlig ved den forfærdelige Arbejdsløshed, der sikkert for Øjeblikket talte 1 Million, som var trykket af Arbejdsløsheden, over 400,000 Arbejdere var uden Erhverv. Omtalte den hollandske Regerings Nedsættelse af Understøttelserne og udtalte: „Vi kan ikke nøjes med Protester, men maa samle os om Landorganisationens Krav. Kampen mod Arbejdsløsheden er Kampen mod det kapitalistiske System". Omtalte at Medlemstallet stadig er stigende, samt de afsluttede kollektive Overenskomster, ligesom han udtalte sin Harme over Nationalsocialisterne.

Taleren gav en Række Tal vedrørende tyske Lønninger og Levnedsmiddelpriser, hvoraf tydeligt fremgaar, at det tyske Lønniveau er gaaet tilbage. Antallet af arbejdsløse er tilsyneladende gaaet ned i Tyskland, men Lønningsbeløbet er paa tre Maaneder femhundrede Millioner lavere end før. Fra de tyske Statistikker er fire Millioner Arbejdere forsvundet, som dog ikke findes tilbage under Rubrikken „arbejdende". Disse arbejdsløse er gjort „usynlige".

Taleren hyldede de østrigske Arbejdere for deres heltemodige Forsvar mod de fascistiske Overgreb.

For Hollands Vedkommende kunde Taleren ikke se, at der var Fare for, at Nationalsocialisterne vilde faa Magten, men alligevel skal vi være paa Vagt og vedblivende forkynde Socialismens Frihedside. Arbejderklassens Enhed er derfor en Nødvendighed. Af den Grund har vi erklæret Medlemsskabet af Partier, der underminerer vor Bevægelses Enhed, for uforeneligt med Medlemsskabet i vor Forening. De, som trods alt vil fortsætte deres ødelæggende Arbejde, kan gøre Regning paa at blive sat udenfor.

De Jonges Slutningsord var viet de unge Fabriksarbejdere, som bør forstaa, hvad der staar paa Spil, naar Reaktionen faar Lejlighed til at gennemføre sine Planer. De maa forstaa, at der findes een Magt i Verden, der kan standse Reaktionen: den internationale Arbejderbevægelse.

Ungdommen bør slutte sig til den for at kæmpe for Ret og Menneskelighed, for Frihed og Fremskridt, for Demokrati og Verdensfred!

Efter Aabningstalen henvendte Formanden K. de Jonge sig til de inden- og udenlandske Gæster og bød dem Velkommen. Meddelelsen om, at der ogsaa var en Repræsentant til Stede for den undertrykte østrigske Arbejderklasse, fremkaldte stormende Bifald.

En særlig Velkomst rettede han til Forbundets Forretningsfører, Alvilda Andersen, der som eneste Kvinde og Repræsentant for den eneste Kvindeorganisation Verden over var til Stede.

Flere af de indbudte Gæster bragte en Hilsen. Paa Landsorganisationens Vegne talte Partifælle *C. van der Lende.*

Kongressen er, sagde Taleren, af den allerstørste Betydning paa Grund af de særdeles vigtige Problemer, der staar paa Dagsordenen. Den adskiller sig fordelagtigt fra de hollandske Arbejdsgiveres Kongres, som kun kan sige „Nej", og som derfor med Rette er blevet kaldt et Forbund af „Nihilister". I den Kreds er der ikke Tale om nogen opbyggende Tanke. Vor Bevægelse stiller sine positive Krav imod den. Vi protesterer ikke blot mod yderligere Nedsættelse af Understøttelsen, men kræver Genoprettelse af de tidligere Understøttelsessatser. En Demonstration herfor vil bevise, at vi dermed handler i det hollandske Folks Aand. Hele vort Folk vil nu faa Lejlighed til at udtale sig mod Regeringens Nedskæringspolitik og til at mane den til at slaa ind paa andre Veje. Taleren anmodede Kongresdeltagerne om at vie den Aktion deres bedste Kræfter. (Bifald).

I sin Egenskab af Ungdomsraadets Formand opfordrede Taleren Kongressen til at vie deres Opmærksomhed til Organiseringen af unge Arbejdere. Til Slut mindedes han den pragtfulde Demonstration af 16. September og den beundringsværdige Aktion, som føres særligt med Kolporteringen af Bladet „Vrijheid, Arbeid, Brood" (Frihed, Arbejde, Brød), hvorefter han ønskede Forbundet en god Kongres.

Robert Nielsen talte derefter som Formand for Fabrikarbejdernes Internationale og paa Dansk Arbejdsmandsforbunds, Norsk Kjemisk, Norsk Arbejdsmandsforbund, Svensk Papirarbejderforbund og vort Forbunds Vegne. Taleren takkede for det gode Samarbejde, som Internationale har særligt med de Jonge og Jurgens. Holland er jo stadig et Fristed for De-

mokratiet og en Fæstning mod Fascismen. Kæmp videre for Demokratiet, Skulder ved Skulder, og støt dermed Arbejderklassen i de Lande, som nu knuges under Diktaturet. Vi bør ikke blot bekæmpe Fascismen, men ogsaa Kommunismen. Mod begge Grupper udraaber vi vort Løsen: „Frihed, Arbejde, Brød! Leve Arbejderklassen!"

Man gik derefter over til Kongressens egentlige Dagsorden. Under Pkt. 4, Kongres eller Foreningsraad, besluttedes det at bibeholde de bestaaende Instanser af Bestyrelse, Forvaltning, Ledelse og Raadgivning, samt ogsaa Muligheden af i særlige Tilfælde at afholde ekstraordinær Kongres.

Pkt. 5. Resolution:

„Vor Bevægelses Kamp mod Arbejdsløsheden og dens Følger".

Den ekstraordinære Kongres af det hollandske Fabrikarbejderforbund samlet til Møde den 29. og 30. September 1934 i Arnhem har:

efter at have taget til Efterretning det store Arbejde, den hollandske Landsorganisation sammen med det socialdemokratiske Parti har udført mod Arbejdsløsheden og dens Følger;

erklærer sig fuldt indforstaaet hermed;

fastslaar, at vor Bevægelse har gjort alt, hvad der var muligt, for at bekæmpe Arbejdsløsheden ved at faa fremskaffet produktivt Arbejde, og hvor dette var umuligt, at sørge for at Arbejdsløshedens Følger føltes saa lidt som muligt;

konstaterer, at Regeringen har viet utilstrækkelig Opmærksomhed for Arbejdsløshedsproblemet, og — trods den frie Arbejderbevægelses indtrængende Henvendelse — har undladt at træffe de nødvendige Foranstaltninger, hvorfor Tusinder af Arbejdere med Ængstelse ser Fremtiden imøde;

er af den Formening, at der snarest muligt bør gøres en Ende paa denne uønskede og unødvendige Tilstand;

kræver derfor af Regeringen, at den maa komme med store Planer i Retning af de, der er angivet af den frie Fagbevægelse;

er overbevist om, at naar den hollandske Arbejderklasse i Almindelighed og Fabrikarbejderne i Særdeleshed opbygger én stærk og sund Organisation, da vil Arbejdernes og særligt de arbejdsløses Interesser blive varetaget paa bedste Maade;

opfordrer Fabrikarbejderne til at slutte sig til vore Rækker og at optræde overalt i Fællesskab dér, hvor deres Interesser skades eller trues;

beslutter at føre en stadig intensiv Agitation for at styrke Fagorganisationen, idet den er overbevist om, at Arbejderklassens Magtstilling er en af de bedste Garantier baade for de arbejdendes og de arbejdsløses Interesser.

Resolution:

Mod en Nedsættelse af Understøttelsen.

Det hollandske Fabrikarbejderforbunds ekstraordinære Kongres samlet til Møde den 29. og 30. September i Arnhem har:

efter at have taget den af Regeringen den 1. Juli, trods vor Bevægelses alvorlige Advarsler, gennemførte Nedsættelse af Understøttetsen til Efterretning;

fastslaar med Harme, at der paa Grund af denne Nedsættelse af Understøttelsen hersker Nød i talløse Familier;

er af den Opfattelse, at der straks bør gøres en Ende paa denne uholdbare Tilstand;

henvender sig derfor indtrængende til Regeringen om at slette den den 1. Juli indførte Nedsættelse;

stoler paa, at den fri Arbejderbevægelses Organer i stærkere Grad vil trænge ind paa Regeringen, for at Understøttelsessatserne fastsættes saaledes, at de garanterer et ordentligt Leveniveau;

kræver af Fabrikarbejderne, at de støtter denne Henvendelse i alle Retninger saa kraftigt som muligt.

Pkt. 6. Resolution:

Bedriftraadslovens Betydning i Forbindelse med en fremtidig Regulering af Næringslivet.

Det hollandske Fabrikarbejderforbunds ekstraordinære Kongres, samlet til Møde i Arnhem den 29. og 30. September 1934 har:

konstateret, at Bedriftsraadloven af April 1933 ikke paabyder Oprettelse af Bedriftsraad, men blot indeholder Bestemmelser for Bedriftsraad, der eventuelt skal oprettes;

og er af den Opfattelse, at Arbejderne, der arbejder i Virksomhederne, har Krav paa Medbestemmelsesret i Virksomhederne;

fastslaar:

at det socialdemokratiske Parti og Landsorganisationen paa Grundlag af denne Ret i forskellige Rapporter har formuleret en Række Krav, der beskriver Udøvelsen af denne Arbejderrettighed;

at Arbejdsgiverne i Fortid og Nutid med Hænder og Fødder har modsat sig Arbejdernes Medbestemmelsesret i Virksomhederne;

at Spørgsmaalet, om der i Fremtiden vil opstaa Bedriftsraad eller ej, hvad der af vor Bevægelse kræves som en Rettighed for Arbejderne, ene og alene er afhængig af den Magt, Arbejderne vil kunne udvikle;

at denne Magt ikke blot bestemmes af en stærk faglig Organisation, men desuden af en stærk politisk Stilling;

opfordrer Hollands Fabrikarbejdere til, ved at forstærke det hollandske Fabrikarbejderforbund og vor politiske Repræsentation, SDAP (det socialdemokratiske Arbejderparti), samt ved at skærpe Klassebevidstheden, at skabe den Magtstilling, som gør det muligt at virkeliggøre Medbestemmelsesretten for Arbejderne i Virksomhederne.

Pkt. 7. Resolution:

Aktionen for en 40-Timersuge.

Det hollandske Fabrikarbejderforbunds ekstraordinære Kongres, samlet til Møde i Arnhem den 29. og 30. September 1934:

har hørt Indledningen og Diskussionen angaaende Arbejdstidsforkortelsen og Arbejdsfremskaffelse ved Hjælp af Indførelse af den 40 Timers Arbejdsuge;

konstaterer, at der ogsaa i Holland i de fleste Industrier hersker ikke blot Krise, men ogsaa Rationaliserings-Arbejdsløshed, og at, som Følge af sidstnævnte Grund, Titusinder af Arbejdere er blevet et Bytte for Arbejdsløsheden og videre trues med vedvarende Arbejdsløshed og de sørgelige Følger deraf;

mener, at en Gennemførelse af den 40 Timers Arbejdsuge, eller saa meget kortere, som Indførelsen af et 4-Skiftsystem i Virksomheder med kontinuerlig Drift forudsætter, vil bidrage i betydelig Grad til en Formindskning af Arbejdsløsheden;

underskriver fuldtud Kravet af Den internationale faglige Central, af International Grov- og Fabrikarbejderforbund og af den hollandske Landsorganisation, et Krav, der ogsaa er rettet til Regeringen om at indføre en lovfæstet 40 Timers Arbejdsuge;

beklager, at den hollandske Regering i det Andet Kammer (Folketinget), som paa Den internationale Arbejdskonference i Genève faktisk har stillet sig blandt Modstanderne af ovennævnte Foranstaltning;

vil dog rette en indtrængende Anmodning til Regeringen af Hensyn til de alvorlige Forhold, om snarest muligt at indkalde Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer i de derfor i Betragtning kommende Industrier til en fælles Drøftelse af en Gennemførelse af Arbejdstidsforkortelse og Arbejdsfremskaffelse;

paalægger Hovedbestyrelsen om i Samarbejde med de romersk-katolske og kristelige Fabrikarbejderforbund, kraftigt at gaa i Brechen for Indførelsen af Arbejdstidsforkortelse og udvidet Beskæftigelse af Arbejdere og Arbejdersker, under Drøftelserne om Lønreguleringer og kollektive Overenskomster;

forudsætter som Princip, at Arbejdstidsforkortelsens økonomiske Følger ikke maa skydes over paa Arbejderne;

retter dog en alvorlig Opfordring til de arbejdende Arbejdere og Arbejdersker om for deres arbejdsløse Kammeraters Skyld at være villige til at bringe et Lønoffer, saafremt Indførelsen af en Forkortelse af Arbejdstiden skulde kræve et saadant Offer og Lønningsniveauet gør det muligt;

opfordrer til Slut Industriarbejderne og -arbejderskerne til at hidføre en snarlig Gennemførelse af ovennævnte Krav ved at organisere saa kraftigt som mulgt.

Efter at Robert Nielsen paa Internationale Fabrikarbejderes og Strand paa de skandinaviske Organisationers Vegne havde takket for den hjertelige Modtagelse og for Gæstfriheden og havde opfordret til kraftig international Kamp, tog K. de Jonge Ordet.

Han konstaterede, at Beslutningerne var taget i god Enighed.

Vi bør sørge for, at Arbejderne holder ud og slutter op bag vor Fane i stedse voksende Tal. Vær vaagen og arbejd! det er de kommende Tiders Parole. Saa kan vi gaa Fremtiden med Tillid i Møde.

Leve det frie Fabrikarbejderforbunds Fane. Leve den frie Arbejderbevægelse. Leve Socialismen! (bragende Bifald).

Efter at man med Overbevisning havde sunget Internationale og udbragt et trefoldigt „Frihed", var Kongressen sluttet.

⊡

Stiftelsesfester.

Københavns Afdeling 7.

Søndag den 26. August afholdt Københavns Afdeling 7 en Fest i Folkets Hus, Jagtvej, i Anledning af Afdelingens 15-aarige Bestaaen.

Ved de festligt smykkede Kaffeborde bød Formanden Fru Johanne Jensen de mødte Velkommen og beklagede at Forbundets Forretningsfører, paa Grund af Kongres i Udlandet, ikke kunde være til Stede. Fru Jensen udtalte derefter følgende:

Mine Damer og Herrer! Naar vi i Aften fester, er det i Anledning af, at det er 15 Aar siden, vi meldte os ind i Kvindeligt Arbejderforbund.

Da vi Bladbude jo er et livligt Folkefærd, gik det jo ikke helt stille af, der blev talt baade for og imod denne Indmeldelse, men da Sammenhold jo er det eneste Vaaben vi Arbejdere har, endte det med, at vi den 27. September 1919 indmeldte os, og det har vi ingen Grund til at fortryde, da Kvindeligt Arbejderforbund straks satte Forhandlinger i Gang og skaffede os et klækkeligt Dyrtidstillæg. I Efteraaret 1920 fik vi Meddelelse om, at man fra Nytaar 1921 vilde danne et Aktieselskab, hvor Dagbladene Dagens Nyheder, Berlingske Tidende og Politiken samlede skulde udbringes af Budene, dette førte til, at der kom Uro indenfor Bladbudene, da man jo slet ikke kunde tænke sig, at det kunde lade sig gøre, skønt det jo var saare almindeligt at vi selv brugte den Trafik, at bytte Blade med de andre Blades Bude.

Efter mange Møder blev man enige om at prøve fra Nytaar 1921, men der gik alligevel 1 Uge inden man rigtig kom i Gang, at vi kom i Arbejde har vi kun Grund til at takke Alvilda Andersen for, idet hun med stor Dygtighed og Udholdenhed holdt Møder for os og regnede ud, at det vilde blive en Fortjeneste, som en Kvinde kunde være tjent med.

Vi begyndte saa for Alvor den 9. Januar 1921, og jeg tror ikke, at nogen af os, som den Gang, trods det vi maatte igennem, har fortrudt, at vi holdt ud.

Vi var i 1921, da vi begyndte ved Bladkompagniet, 240 Bude, vi er nu i 1934 ca. 450 Bude.

I de forløbne Aar har vi jo haft nogle Overenskomstforhandlinger, men i det store og hele har vi med Kvindeligt Arbejderforbunds Hjælp holdt vort Lønniveau nogenlunde ens.

Vort Arbejde er jo et Arbejde, som vi har begrænset Tid til at udføre, idet vi jo maa have Hjælp til, og der har jo vore Mænd og Børn gjort deres til, at vor Løn er kommet Hjemmene til Gode.

Den 2. December 1923 afslørede vi vor Fane ved en Sammenkomst, som vi, der overværede den, sent vil glemme. Vor Forretningsfører afslørede Fanen og holdt Talen, hvori hun manede os til Sammenhold, vi sang en Fanesang, og jeg tror at vi alle er stolte af vort Symbol, som de jo ser i Aften ved vor Fest. Jeg vil takke Bestyrelsen for det gode Samarbejde, og trods det, at vi jo af og til har skiftet Repræsentanter, tror jeg godt jeg kan sige, at vi altid har været enige om at faa det bedste ud af vort Arbejde, naar dette gjaldt vore Kammerater og vor Organisation.

En hjertelig Tak til Bestyrelsen og til de Bestyrelsesmedlemmer der har været. Jeg takker desuden alle I, som i Aften er mødt for at feste, og jeg vil bede dem med mig udbringe et Leve for Bladbudenes Afdeling 7.

En smuk Prolog, som var forfattet af et af Afdelingens Medlemmer, oplæstes af Axel Boesen, der-

efter fulgte en god Aftenunderholdning og den vellykkede Fest med et muntert Bal. *J. J.*

Københavns Afdeling 3

(Socialdemokratens Bladbude) afholdt den 8. Maj 1934 en festlig Sammenkomst i Rømersgade 22 i Anledning af Afdelingens 25-aarige Bestaaen.

Formanden, Fru Johanne Jensen bød de festligt klædte Deltagere et hjerteligt Velkommen, et særligt Velkommen til Alvilda Andersen, som i Dagens Anledning var til Stede. Johanne Jensen udtalte sin Glæde over, at saa mange Medlemmer var kommet til Stede for at hædre Fødselsdagsbarnet, udtalte, at der var indbudt de gamle Pionerer, takkede disse og navnlig den gamle Næstformand, Fru Jensen for hendes Arbejde indenfor Afdelingen gennem de mange Aar, gav derefter Ordet til Forretningsføreren, som udtalte, at der til Trods for, at der havde været Perioder, hvor Samarbejdet ikke altid havde været lige godt, var Forholdet jo alligevel dette, at alle os, der i Aften er samlet, har det ene for Øje, igennem Sammenhold og Enighed at gøre vort bedste, hver paa sin Plads, for at gavne Kvinderne og styrke vor Organisation og vort Parti. Ikke mindst de socialdemokratiske Bude har været med til dette, for dette siger jeg i Dag vore mange Medlemmer Tak, og jeg er fuldt overbevist om, at med den nuværende Ledelse vil Ro og Fred og dermed Kendetegnet for Afdelingens Trivsel være slaaet fast. Forretningsføreren sluttede med at udbringe et Leve for Afdelingen, som kraftigt besvaredes af Forsamlingen.

Til Festen var sendt en meget smuk Blomsterdekoration fra „Socialdemokraten", som Formanden overrakte Fru Anna Frederiksen, der tidligere i mange Aar havde været Formand for Afdelingen, idet hun udtalte nogle anerkendende Ord. Alle vi, der var til Stede, fandt, at dette var et smukt Træk fra Formandens Side. Festen var i det hele taget præget af et ualmindelig godt Kammeratskab. Efter at flere af de tilstedeværende havde haft Ordet og rosende omtalt den siddende Bestyrelse, hævedes den alvorlige Del af Festen og et muntert Bal begyndte, og jeg tror nok, at jeg tør sige, at skønt vi kun var Kvinder, morede alle Deltagerne sig storartet.

Aarhus Afdeling 7.

Vor Aarhus Afdeling 7 afholdt den 20. Oktober d. A. sin 16-Aars Stiftelsesfest i Forsamlingsbygningen, Amaliegade, Aarhus. Festen indledes med et Bal, og det kommunale Sangkor afsang nogle Sange. Kl. 10 samledes man om de smukt pyntede Kaffebord, hvor Formanden, Fru Margrethe Rasmussen, bød Velkommen og udtalte, at Grunden til, at Forretningsføreren deltog i Stiftelsesfesten, var den, at hun havde været forhindret i at være med paa 15-Aars Dagen i Fjor, idet Sagen vedrørende Aarhus Kommune var til Procedure i Voldgiften den Dag. Efter Afsyngelsen af en i Dagens Anledning forfattet Sang fik Forretningsføreren Ordet. Hun takkede for Indbydelsen og udtalte, at vi jo mange Gange havde været til Fest sammen, blot af en anden Karakter, og hun glædede sig til at være sammen med Afdeling 7's Medlemmer til en virkelig Fest. Forretningsføreren opridsede i store Træk Forbundets Betydning for Arbejderkvinderne saavel faglig som med Hensyn til de Fordele, man nød ved at staa tilknyttet en kvindelig Arbejdsløshedskasse. Forretningsføreren dvælede ved Sagen: Aarhus Kommune og udtalte, at det her omhandlede Spørgsmaal var i højeste Grad aktuelt for Kvinderne, og at alle Kvinder kunde samles om dette. Det havde da ogsaa vakt Røre inden for alle Grene af Kvindeorganisationer, men vi havde jo da den Tilfredsstillelse, at Spørgsmaalet var blevet rejst inden for vort Parti, og Stauning i sin Programudtalelse havde slaaet fast, at Kvindens Ret til Arbejde var ukrænkelig, selv om ogsaa Voldgiftsdommen gik os imod.

Forretningsføreren manede Kvinderne til fortsat Enighed og Sammenhold og takkede Bestyrelsen og navnlig Formanden for deres Arbejde for Kvinderne. Det bedste Bevis for, at dette Arbejde havde givet et smukt Resultat, var jo at alle Skolekonerne i Aarhus stod som Medlemmer af Afdelingen. Hun sluttede med at udbringe et kraftigt besvaret Leve for Afdelingen og dens Bestyrelse.

Petra Schou og Marie Johnsen, som var indbudte, takkede ligeledes for Indbydelsen og for Samarbejdet Afdelingerne imellem.

Det kommunale Sangkor sang derefter et Par Sange og Ballet fortsattes, i det hele taget en smuk og vellykket Fest. *A. A.*

Hjørring Afdeling.

Den 13. Oktober i Aar afholdt Hjørring Afdeling sin 10-aarige Stiftelsesfest i „Du Nord". Festen indledes med en Fællesspisning for alle Afdelingens Medlemmer og deres Paarørende. Formanden bød Velkommen, og et særligt Velkommen til de indbudte Gæster: Formanden for Fællesorganisationen Hr. Bjørn, Redaktøren for „Socialdemokraten" og Forbundets Forretningsfører. Efter Afsyngelsen af en i Dagens Anledning forfattet Sang overrakte Næstformanden for Afdelingen Formanden et meget smukt Guldarmbaand samt en Buket Blomster, til hvilke Gaver alle Afdelingens Medlemmer har ydet deres Bidrag, takkede Fru Christensen for hendes Arbejde indenfor Afdelingen og udtalte Ønsket om, at de i mange Aar maatte beholde hende som Formand. Forretningsføreren fik derefter Ordet og opridsede i store Træk Forbundets Historie og omtalte Organisationens Betydning for de arbejdende Kvinder, og det havde jo ogsaa vist sig her i Hjørring, at da der først kom en Fabriksvirksomhed, og Kvinderne straks organiserede sig, havde ogsaa Organisationen gjort sin Indflydelse gældende her. Hun manede Kvinderne til fortsat Sammenhold og takkede Bestyrelsen og navnlig Formanden for det gode Samarbejde, der altid havde fundet Sted mellem Forbundet og Hjørring Afdeling. Fru Christensen havde været Formand i 10 Aar og i Følge Kongresbeslutning overrakte Forretningsføreren hende 100 Kr., ikke som Betaling for hendes Arbejde, men som en lille Erkendtlighed for hendes Indsats gennem de forløbne 10 Aar. Udbragte et Leve for Afdelingen.

Fællesorganisationens Formand, Herr Bjørn, takkede for Indbydelsen og overbragte Fællesorganisationens Hilsen og udtalte, at kun Sammenhold og atter Sammenhold kunde bære den danske Arbejderklasse frem til Sejr, saaledes at Forholdene herhjemme ikke udartede sig, som de havde gjort i Tyskland.

Han udbragte et Leve for Sammenholdet. Man gik derefter fra Bordet, og medens Kaffen serveredes i de tilstødende Lokaler, ryddedes Salen og et muntert Bal sluttede den vellykkede Fest. *A. A.*

Forlaget „Fremad".

„Aldrig mere Krig". Et mere probat Middel i Agitationen mod Krig end det af „Den intern. faglige Central" under denne Titel udgivne Hefte kan vanskelig tænkes. Det indeholder ca. et halvthundrede Reproduktioner efter autentiske Fotografier fra Krigen og dens Rædsler. Heftet, der er solgt i flere Hundredtusind Eksemplarer, har i længere Tid været udsolgt, men foreligger nu i nyt Optryk og til den billige Pris af 80 Øre. Hovedkommissionær for Danmark er Forlaget „Fremad".

Et Jubilæum. I Anledning af, at det i Aar er 50 Aar siden, at Socialdemokratiet for første Gang ftk valgt Repræsentanter til Folketinget, har Forlaget „Fremad" udsendt et lille Skrift om Cristen Hørdum af Ejnar H. Tønnesen i den velkendte Serie, hvori allerede findes Biografier af Branting, Bebel, Mac Donald, Lasalle og Keir Hardie. Den lille velskrevne Pjece har særlig Bud til Ungdommen, der her faar et Overblik over Forholdene paa den Tid, ikke mindst lærerigt ved Sammenligningen med Kaarene for Arbejderklassen nu, men ogsaa Ældre vil have Fornøjelse af at genopfriske Minderne fra den Gang. Prisen er kun 50 Øre.

Udlandet. To smaa interessante Pjecer er udkommet paa Forlaget „Fremad". Den ene er Johs. Sperlings: „Hvorhen Amerika?", der giver et interessant Billede af Forholdene i Øjeblikkets Amerika med det spændende Spørgsmaal: Bliver det Fascisme eller Socialisme? Pjecen koster kun 35 Øre. Den anden er Karl Ehrlichs: „Fra Ebert til Hitler" der ligesom i en Nøddeskal giver hele Udviklingen af dette for Tyskland, ja hele Verden saa betydningsfulde Tidsafsnit. Pris 75 Øre.

„Jøder uden Penge" er Titlen paa en Barndomsskildring fra Jøde-Fattigkvarteret i New York, af Michael Gold. Et helt nyt Forfatternavn præsenteres med denne Bog for den danske Læseverden, og den vil sikkert vække samme Opmærksomhed som det første Bekendtskab med Traven, der ligeledes er udsendt paa Forlaget „Fremad".

Kontortider.

Aarhus Afdeling 1.

Kontor: Langelandsgade 16. Telefon 3044.

Kontrol hver Dag fra 10—11, Lørdag undtagen. Kontoret er aabent hver Dag fra 4—6, Fredag og Lørdag fra 3—7. *Bestyrelsen.*

Vask og Rengøring.

Dagløn fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Aften 5 Kr. med Kost, 7 Kr. uden Kost. Enkelte Timer 75 Øre. Rengøring efter Haandværkere 1 Kr. i Timen.

Bestyrelsen
for Klub 5, Aarhus.

Københavns Afd. 1.

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv. Telf. 14539.

Kontoret er aabent hver Dag fra Kl. 10—1. Mandag og Onsdag Aften fra 4½—6½.

Kontrollering af Arbejdsløse med Krisehjælp finder Sted hver Dag fra Kl. 9—10. Udlevering af Bøger og Skemaer fra 10—11. Almindelig Kontrollering fra 11—12. Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse finder Sted Fredag fra 11—12. For Medlemmer, som gaar i Arbejde, er der Udbetaling Onsdag Aften fra 4½—6½.

Tilmelding af Arbejdsløse hver Dag fra Kl. 10—11.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke henter Restancemærker, men som betaler deres Fagforeningsbog, anmodes om at møde til Kontrol den sidste Fredag i hver Maaned.

Husk, naar et Medlem afgaar ved Døden, at indberette dette til Kontoret 3 Dage forinden Begravelsen finder Sted.

Arbejdsløse Medlemmer kan erholde Restancemærker hver Fredag mellem 11—12.

Formanden Fru Johanne Jensen træffes hver Onsdag Aften fra 4½—6½.

Københavns Afd. 2.

(Maskinstrikkernes Fagforening):

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er aabent hver Mandag fra 5½—7.

Københavns Afd. 5.

(Fagforeningen for de kvindelige Arbejdere indenfor Jern- og Metalindustrien):

Kontor: Nørrevoldgade 6, Mezz. Tlf. Byen 4320.

Kontoret er aabent Mandag og Fredag fra 9—11 og fra 1—3 samt Mandag Aften fra 4—7.

Kontrollering samt Anmeldelse af Arbejdsløse hver Dag fra 8½—9½ og 10—11.

Formanden Fru Inger Gamburg træffes Mandag og Fredag Aften fra 6—7.

Københavns Afd. 6.

(Strygerskernes og Vaskeriarbejderskernes Fagforen.):

Kontor: Hauserplads 14¹. Telf. Byen 7199.

Kontoret er aabent Mandag og Torsdag fra 10—3 og fra 5—7 og Lørdag fra 10—1.

Tilmelding og Kontrollering af arbejdsløse Medlemmer hver Dag fra Kl. 10—11 Form.

Københavns Afd. 7.

(Budene ved Bladkompagniet):

Kontor: Herman Triers Plads 4, St. tv.

Kontoret er i Reglen aabent Tirsdag fra Kl. 12½—2½.

Hovedkontoret, Maagevej 72, er aabent hver Dag fra 10—3. Formanden træffes i Reglen hver Mandag fra 5—7. Telefon Central 5123 og **11723.**

Udgivet af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.
Redigeret af Forretningsfører *Alvilda Andersen.*

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Sankt Peder Stræde 27.